

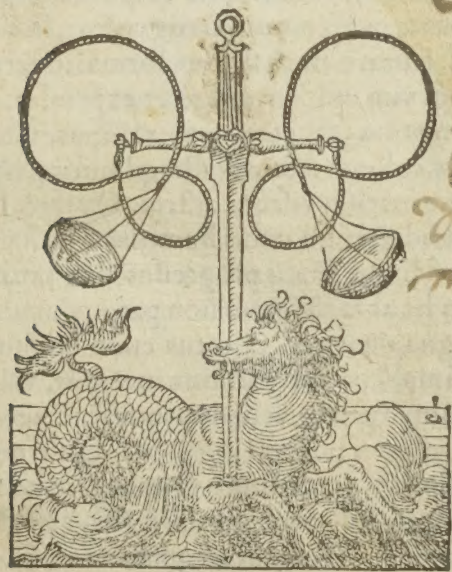

VERSANTUR HIS TRIBUS

NICOLAI MY-REPSI ALEXANDRI-NI MEDICAMENTORVM OPVS, IN

Sectiones quadragintaocto digestũ, hactenus in Germania non visum, omnibus tum Medicis, tum Seplasiarijs mirum in modũ vtile, à LEONHARTO FVCHSIO medico, & Scholæ Tubingensis professore publico, è Græco in Latinũ recens conuersum, luculentissimisq; Annotationibus illustratum.

Accesßit non solum rerum & verborum, sed & medicaminum singulis morbis destinatorum locupletisßimus Index.

LVGDVNI,
Apud Balthazarem Arnoletum.
M. D. XLIX.

AMPLISSIMO AC PRVDENTISSIMO HONESTISSIMOque decurionum ordini & senatui Reipublicæ Norembergen. Dominis suis obseruandiss. Leonhartus Fuchsius.

S. P. D.

ETSI medicinæ, arti omniũ pulcherrimæ, vtilissimæ, ac maximè necessariæ, paucis admodum annis plurimùm de pristino suo nitore accessit, hæcq; multum veteris splẽdoris recuperauit: tamen omnibus cõstat eam partẽ quæ de medicamentis tum simplicibus, tum compositis agit, nondum planè esse expolitam, suisq; mendis prorsus repurgatam: neq; id sanè temerè. Nam obstat in primis rei difficultas, & magnitudo, cur ea celeritate, qua cæteræ huius artis partes, suum splendorem nancisci nequeat. Vt enim simplicium quis exquisitè notitiã habeat, atque mistorum ex ijs naturam cognoscat, huic necesse est, vt terræ nascẽtium omniũ species, formas, discrimina, qualitates, adeoq; vim omnem diligẽter expendat, perspectãq; habeat: item prata, segetes, areas, campos, vineas, hortos, syluas, mõtes, collium flexus, valles, planities, opaca, lucos, ipsa etiã terræ marisq; viscera lustret. Quibus sanè omnibus perlustrandis quum vnius hominis vita haud sufficiat, quid mirum si huius partis progressus sint tardiores? præsertim quum hanc tarditatem non parum medicorum nostræ ætatis ignauia iuuet. Quotus enim quisque est medicorum, qui simplicium cognitione incensus, vel proximum lucum hortúmve petere velit? tantum abest vt vastas ac lõginquas solitudines lustrare dignetur. Quin eò stupiditatis plurimi illorum perueniunt, vt hanc rem ad se nõ pertinere existiment. Quocirca præclarè rem gessisse putant, si ad præscriptum indoctissimorũ pharmacopolarũ (in quos hanc planè curam transferũt) nullo neq; delectu neq; iudicio adhibito, quæuis ipsis oblata medicamenta vsurpent: vt nemini mirũ videri debeat, si ægroti ab ijs medicamẽtis interdum nõ solum nihil iuuentur, sed plurimũ etiam lædantur.

Ea pars medicinæ quæ de medicamẽtis tractat, nõdum suo nitori restituta quare

Medicorum nostræ ætatis ignauia.

tur. Sunt enim & ipsi pharmacopolæ, æquè atque medici, simpliciũ medicamentorũ rudes, & ignari, vt qui etiã curã cognoscendorum & inquirẽdorum simpliciũ in mercatores omnium auarissimos, & ad fallendum pulchrè instructos, stultas deniq; ac magna ex parte superstitiosas mulierculas, ex quarũ fide toti pendent, reijciunt. Quare quũ vniuersum ferè medicæ materiæ negotiũ hodie sit in mercatorum, muliercularũ, & imperitorũ, seplasiariorũ manibus, non est cur de pristino eius nitore nobis aliquid polliceamur: præsertim quũ in hodiernum vsque diem adulterina multa, quæ pro legitimis in vsum quotidianum irrepserunt, passim in publicis medicorũ officinis impunè ferãtur, ac spectantibus etiã medicis, nullo metu, medicamẽtorum misturis & compositionibus inserantur. Tantũ enim abest vt imposturam hanc prohibeant, vt potius pro ea tuẽda ac asserenda, haud secus quàm pro aris & focis, digladientur. Vt certè mirum non sit, si seplasiarij quoq; ipsi hæc errata, freti medicorum patrocinio, tanquam sibi per manus tradita, forti animo & alacriter retineãt ac defendant. Proinde nõ est cur pristinũ nitorẽ recuperaturã hãc partẽ medicinę, q̃ simpliciũ notitiã tradit, speremus, nisi primùm doctissimorũ hominũ industria, & assiduis laboribus à suis erroribus, q vitio tẽporũ, & medicorũ negligentia in illã irrepserũt, perinde vt olim Augię stabulum, ab immẽsa fimi copia fuerit repurgata. Sũmis itaq; laudibus digni sunt homines aliquot nostri tẽporis, viri doctissimi, q hãc partẽ multis sanè modis, neq; vigilijs, neq; laboribus, neq; etiã sumptibus parcẽtes, illustrarunt. Quorũ industriã vt nos etiã sequeremur, superioribus annis, magnis quidẽ sudoribus, primũ de Stirpiũ historia cũ viuis earundẽ imaginibus in publicum prodire curauimus: daturi quoq;, Deo annuẽte, propediem alterum, priori mole ferè æqualem, stirpium verò elegãtia & raritate multo superiorẽ. Atq; faxit Deus optimus maximus, vt alij etiã multi ad hoc studiũ excitẽtur, quo tandem & hanc partẽ ab erroribus purgatã, & suo splẽdori restitutã habeamus. Quod nisi factum fuerit, quũ vnius hominis laborẽ haud esse cõstet, nõ est cur de cõpositorum medicamẽtorum emendatione quicquam etiam speremus. Quicquid enim ferè errorũ in publicas illas & lõgo tẽpore offi-

In quorum manibus medicæ materiæ negotiũ situm.

 cinis

Cōpositionū publicarū deprauatio vnde nata.

cinis vsitatas cōpositiones irrepsit, non alteri rei quàm simplicium ignorationi acceptū referri debet. Nō possunt igitur nisi ab ijs qui medicæ materiæ exquisitā habent notitiam, corrigi & emendari. Cæterū compositiones officinarum vsitatas, esse multis in locis deprauatas, varijsq; erroribus cōtaminatas, notius est quàm vt à me demonstrari debeat: quū hoc ipsum pharmacopolarū libri, ex quorū præscripto cōpositiones illæ cōficiuntur, palàm loquātur. Præterea multorū etiā doctissimorū hominū scripta testantur, atq; planè cōuincunt, non rarò noxia pro vtilibus, venena pro remedijs, cōpositionibus medicorū inseri, vt hoc nomine generi humano ex istis officinarū cōpositionibus nō leue periculū quotidie impendat. Quare mirari subit, cur nemo hactenus principū, neq; aliarū multarū & amplissimarum per Germaniā nostrā ciuitatū imperialiū vlla, Norica vestra tantū excepta, cōmuni huic malo mederi, ac pſidiū aliquod adferre curauerit. Solus enim Noricę reipubl. toto orbe laudatissimus Senatus, cæteris omnibus stertētibus ac cessantibus, quot et quāta hominibus ex deprauatis illis officinarū cōpositionibus imminerent pericula, pro singulari sua prudētia expēdēs, huic malo auxiliares præbere manus, ac curā correctionēq; adhibere in tēpore cœpit. Si quidē anno abhinc, ni fallor, quinto, Valerio Cordo, iuueni quidē, sed in simpliciū cognitione exercitatissimo, id negocij, vt librū ex cuius prǽscripto pharmacopolę suas cōstruūt cōpositiones (Antidotariū illi appellāt) ab erroribus repurgaret, ne inde plus detrimēti quàm cōmodi ad ęgrotātes perueniret, dedistis. Cuius quāquā laborem nondū vidi, tamen nō dubito illū pro ingenij sui acrimonia, & singulari medicæ materiæ notitia, pleraq; errata è medio sustulisse, ac correxisse, nec temerè hāc in se prouinciam suscepisse. Quapropter vt alijs in rebus omnibus, ita hic quoq; singularē vestrā tum pietatem, tum prudentiam declarastis: pietatem, quòd primi & soli communi omnium malo tacti, ciuiū vestrorum in primis detrimēto & exitio, hoc vestro omnibus modis laudando instituto occurrere voluistis: prudentiā, quòd hac ratione nō solū vestræ, sed & multarū aliarum ciuitatum reipublicæ profueritis, vt quibus probè constabat vestram vrbem esse veluti totius Germaniæ nostræ emporium,

Noricus Senatus primus & solus publicas compositiōes corrigendas curauit.

Valerius Cordus.

rium,vnde reliquarum ciuitatum officinæ ſua ſibi comparant remedia. Non itaq; leuem tum veſtrorum, tum aliorum cladem,hoc veſtro prudentiſsimo conſilio auertere curaſtis. Vt hoc nomine ampliſsima veſtra reſpub. vnde prædicta,aliaq; multa ad vicinias propagãtur bona,omnibus alijs totius Germaniȩ rebuſpub.meritò ſit anteferẽda. Sed deſinam veſtram rempubl. vtpote iam toto orbe decantatiſsimam,prolixius laudare:& nunc potius conſilium meũ, cur Nicolaum à me latinum factum, ampliſsimo nomini veſtro inſcribere ac dedicare conſtituerim,exponã. Quum animaduerterem veſtrum ordinem honeſtiſsimũ, prudentiſsimumq;,præ alijs omnibus Germaniæ proceribus in hanc curam incumbere,vt officinis medicorũ vſitatæ compoſitiones à mendis & erroribus repurgentur, cui iuſtius quàm vobis hoc Nicolai Myrepſi Alexandrini de compoſitis medicamentis opus,multis iam ſeculis deſideratum, inſcriberem,nemo mihi occurrebat. Nam quũ maxima pars propemodùm publicarum compoſitionum,ad Nicolaum, quem illi deprauata voce Præpoſitum potius quàm Myrepſum nominant,autorem referantur, vnde rogo rectius quàm è græco illius codice,quem nos integrum,ad communem,tum medicorum, tum pharmacopolarum vſum, latinitate donauimus,emendabuntur? Quum itaq; Nicolaus, qui nunc totus noſtra opera latinus legitur, hoc præſtare poſsit,vt priſtinum nitorem ac integritatem ſuã accipiant officinarum compoſitiones,& hoc quoque veſtrum ſit ſtudium,vt has legitimas,et ab omnibus erroribus repurgatas habeamus,nulli alteri quàm veſtro ampliſsimo ordini inſcribendus erat. Spero autem hos meos labores hoc in primis nomine vobis gratos futuros,quòd effecerint, vt Nicolaus,cuius antè cẽteſimam vix partem, & eam quidem deprauatiſsimam,& infinitis propè erroribus contaminatam medici & ſeplaſiarij habebant,nũc integer, & è ſua lingua in latinam conuerſus legatur. Quod certò comperiet, qui fragmentum hoc,quod paſsim ſub Nicolai præpoſiti nomine circumfertur, & hactenus in officinis, ſi dijs placet,ſacroſanctum fuit,cum hac noſtra conuerſione conferre non grauabitur. Is enim nõ ſolùm ne centeſimã quidem legitimi Nicolai partem,ſed multas etiam in hoc fragmẽto com

Inſcriptionis cauſæ.

Myrepſus,prȩpoſitus legunt.

positiones mutilas esse manifestò deprehendet. Non rarò enim tria, quatuor, quinq;, & interdũ etiam multo plura deesse videbit medicamenta simplicia, quæ singula ex hac nostra conuersione nullo sanè negocio restitui possunt. Porrò gratiam etiam inscriptionis augebit haud dubiè, quòd sub vestri nominis auspicio in publicum is autor prodit, quem antea nec Germania, nec Italia latinè loquentem vidit. Nam opus quod anno abhinc, ni fallor, sexto, Ioannis Agricolæ, veteris nostri amici opera, sub Nicolai nomine editum est, ab hoc nostro diuersissimum existit. Nõ habet enim nisi vnam aut alteram initio libri cum græcis conuenientem compositionem. Cæteræ omnes & ordine & medicamentorum cõmemoratione plurimùm variant: vt ex collatione ipsa omnibus palàm fiat, hoc opus nõ esse Nicolai, sed alterius cuiusdã, qui nõnulla medicamẽta ex Nicolao, & diuersis alijs autoribus in vnum congessit librum. Proinde spero me hoc quoq; nomine non solũ apud vestrũ ordinẽ, sed & studiosos omnes magnam initurum gratiã, quòd præter aliorum morem, qui se beatos, totoq; orbe terrarum celebres fore credunt, si peruetustos codices solicitè penes se reseruent, & vsibus publicis subtrahant, Nicolai exemplar, quod vnicum, & manuscriptum per totam Germaniã esse scimus, publicare, & ad communẽ vsum transferre non grauati sumus. Deniq; gratam puto non vobis tantùm, verumetiã alijs omnibus meam hanc qualẽcunq; operam, quòd multa, eaq; præclara in hoc Nicolai opere medicamenta & remedia sunt, quæ apud nullũ alium qui hodie extat autorem reperiuntur. Quanquam negare non possim, esse etiam in eo quædã, perpauca tamẽ, mirificè superstitiosa, quæ quisq;, Christianus modò sit, facilè repudiabit. Accidit autẽ haud dubiè Nicolao, quod multis etiã alijs nostræ ætatis hominibus euenire videmus, qui medicamenta, aliaq; multa per se quidẽ præclara & optima, superstitiosarum preculatũ accessione cõtaminant. Quod si itaq; in ista veritatis luce plerosq; superstioione, eaq; stulta admodũ adhuc laborare videmus, quid mirum si Nicolao etiã, qui eo tempore quo superstitio totum ferè fascinauit orbem, vixit, falsa religio imposuerit? Etsi enim non satis nobis constet, quo prorsus tempore vixerit Nicolaus, tamẽ

Nicolaus antea in Germania & Italia latinè loquens haud visus.

Multa apud Nicolaũ extant medicamenta, quę in nullo alio autore repeririuntur.

Superstitiosa nõ nulla in Nicolai libris.

Nicolaus quo tempore vixerit.

quum

quum in hoc & Actuarium, & Mesuen, qui à nato Cristò annis 1155. sub Friderico Sueuo, cognomento Barbarossa, floruit, aliquot locis citet, palàm fit, hûc inter recentissimos Græcos esse annumerandū: eoq; vixisse tempore, quo nō modò barbaries summa, sed & densisimæ superstitionum nebulæ orbem occupauerūt. Hinc etiā est, quòd Nicolai oratio parū sit concinna, multisq; barbaris vocibus, quas pasim suis interspersit cōpositionibus, cōtamina ta. Atq; hactenus inscriptionis causas, & cur post simpliciū medicamentorum prolixam sanè ac laboriosam, adde etiā sumptuosam tractationem, Nicolao quoq; compositorū scriptori manus admouerim, exposuisse sufficiat. Restat nunc, vt morosulis quibusdam aliquam etiā nostræ cōuersionis rationem reddamus. Atq; initiò sciant, me in hac Nicolai conuersione vsum esse nō exquisita, sed tolerabili dictione: & quam non solū à medicis, sed & pharmacopolis, hominibus magna ex parte rudibus, intelligi posse speraui. Quod vt facerem, me non solū horum hominum, quibus omnino inseruiendum erat, ruditas, sed etiam res ipsa quam Nicolaus tractat, vtpote quæ cōcinnis aut Ciceronianis verbis eloqui nō potest, coegit. Quam quidē necessitatem non parum auxit natiua Nicolai phrasis, satis certè squalida, omniq; destituta splēdore ac ornatu: quid enim eloquētię ab vnguētario reqreres? cui vt me accōmodarē, ne subinde à sentētia exciderē, adeoq; in me fidē qsquā desideraret, par fuit. Quanquā quid ista excusatione opus est homini medico? quū à philosopho M. Tullius eloquētiā nō reqrat, prę sertim in tali opere, qđ nō modò nō flagitat orationis ornamēta, copiāq;, verūetiā repellit ac repudiat. Deinde, qđ minimè nobis prætereundū erit, data opera barbaras, & hodie etiā officinis visitatas voces pasim in Nicolao occurrentes retinuimus, vt inde cognoscerēt medicinæ studiosi, Nicolaū inter recentes, & qui barbaro admodū seculo vixerunt scriptores esse cōnumerandū, easq; voces nō nuper esse natas, sed Nicolai tēpore in Gręcorū recētiū cōpositiones irrepsisse, vt qui illas nō solū à Græcis, verūetiā Arabibus, Mesue nimirū & alijs, exscripserint. Cęterùm nō sunt eiusmodi voces oēs eiusdē rationis: nōnullæ enim latinæ sunt, græcarum tamen literarum exaratione paulu-

Nicolai oratio parū cōcinna.

Cōuersionis ratio nes exponūtur

Barbaras voces cur retinuerit.

Barbarę voces in Nicolao occurrẽtes, quales.

lum deformatæ: vt ſunt, παπάβαρις, σίμπερβιβι, φομίτιρα, οὔγγλα καβάλινα, ἀσαφίτης, & id genus aliæ ſanè multæ Quędam verò prorſus Arabicæ ſunt, vt eſt ἀνζαροὺτ, ἀνζίτολι, τιλτίζι, δίνταλι, & ſimiles. Aliæ poſt amiſſam fortè linguæ veteris gloriam, in populare̅ Græcorũ ſermone̅ irrepſerũt, proq; græcis vulgò cenſeri cœperunt, quales propè infinitæ Nicolaum legenti occurrent, à nullis niſi qui linguam qua hodie græcorũ reliquiæ vtuntur intellectæ, vt ſunt μαρόλκ, μιλιτίνι, μοσχοσίταρον, καρυαβάδιον, ἀβάσκαντον, ἀρτιομόνιον, & huiuſmodi aliæ, quæ certã apud ipſos hodie ſignificatione̅, alijs ignotam, habent, vt ex noſtris in Nicolaum annotationibus perſpicuum omnibus fiet.

Annotationũ in Nicolaũ ratio.

Quas in hoc maximè parauimus, vt quorundã, Seplaſiariorum maximè, hęſitationi, harum vocum explicatione cõſuleremus. Quanquam multæ admodum ſunt, quas nec ipſe quid Nicolao ſignificent, oſtendere potui. In ijs aute̅ vocibus paulo obſcurioribus explicandis breuitate̅ ſecutus ſum, quòd nimirum libro primo de Compo.medic.hodie vſitata, idipſum copioſiùs præſtiterim. Præſtat itaq; hunc librũ, modò officinarum medicarũ materias perſpectas tibi eſſe cupias, aſſiduè manibus terere. Præterea hoc etiã nomine annotationum, acceſsione opus eſſe iudicaui, vt hinc omnes intelligere̅t, quàm multa in Nicolao loca priſtino nitori reſtituerim: adeoq; cauere̅, ne ſubdolus quiſpiã noſtra cõuerſione adiutus, ſibi tot locorũ mirificè deprauatorũ reſtitutionem ſubinde falſo arrogaret, atq;, Aeſopici illius graculi inſtar, alienis ſuperbiret plumis. Quippe Nicolaum in ſuo quide̅ genere autore̅ optimũ, multo meliore̅ ac eme̅datiore̅ quàm ſit in manuſcripto codice, legendũ latinis hominibus exhibemus.

Erratorum excuſatio.

Quòd ſi verò quibuſdã non omni ex parte ſatisfecimus, aut, hominũ more, alicubi cęcutiuimus, candidè fecerint. ſi in optimã quæuis parte̅ interpretentur, & interim paruis erratulis multa bona quæ præſtitimus penſent.

Nicolai exe̅plar manuſcriptũ valde deprauatũ.

Magnã quoq; horũ parte̅ in exe̅plar Nicolai græcũ manuſcriptũ, quod vnicũ tantũ, & ita deprauatũ, totq; mendis conſpurcatum habuimus, vt vix aliud vnquã deprauatius viderimus, transferant. Speramus tamen in tanta fœdiſsimorum græci codicis erratorũ multitudine id ſalte̅ nos eſſe conſecutos, vt nemo æquus harũ rerum æſtimator, & qui

cum

cum ijs monstris aliquando congressus est, in nobis fidem aut diligentiã desiderare queat. Reliquos nihil moror. imò id quod dici solet illis obtrudo, multo esse facilius quiduis reprehendere, quàm facere, vel imitari. Reprehẽdunt enim haud dubiè & temerè & inconsideratè, quæ ipsi nec intelligunt, nec efficere imitari ve possunt. Quare, hortor, nostra caluminari desinant, aut ipsi meliora præstent. Nos quod potuimus, optima fide & summa diligẽtia præstare annixi sumus, vt Nicolaum omnibus quoad fieri potui mendis purgatum, & eo splendore ornatum, quo antea in Germania visus non est, studiosorum medicinæ oculis legendum exhiberemus. Hunc itaq; nostrum laborẽ, quo meam erga prudentissimum vestrum ordinem voluntatẽ declarare volui, amplissimi viri, æquis ac benignis animis suscipite: & vt vestra autoritate fretus, gratior ad cæterorũ manus veniat, facilè patiamini. Quod si feceritis, non solum mihi, sed & alijs multis ad eruẽdos è dẽsissimis tenebris optimos quosque autores animum addetis. Nunc reliquum est, Christũ Opt. Max. precemur, vt pro immensa sua clementia ac bonitate rempub. vestram, hoc turbulentissimo Germaniæ nostræ statu florentissimam, verbiq; eius prædicatione, & pristino ornatu decoratam conseruet: ac indies florentiorem, ornatiorem, ampliore mq; reddat. Bene valete. Tubingæ, Cal. Iunijs. Anno M. D. XLVII.

Multo facilius est reprehẽdere, quàm facere, aut imitari.

INDEX EORVM QVAE SECTIONIBVS SINGVLIS toto continentur volumine.

Antido

ANTIDOTORVM QVAE IN PRIMA SECTIONE CONTINENTVR INDEX.

Anti

Vnguen

Anti

Anti

Ant

NIC

NICOLAI MIREPSI ALEXANDRINI

de compositione Medicamentorum, Operis à Leonharto Fuchsio latinitate donati, & Annotationibus illustrati, De Antidotis, Sectio prima.

Aurea Alexandri.

1 NTIDOTVS aurea Alexandri, ad capitis fluxiones præclara. Dolorem enim eius confestim mitigat, oculorum lachrymas sistit, dentium dolores sanat, non modo epota, sed & imposita. Comitialibus subito factis penitus auxiliatur. Furiosorum incõpositos motus compescit, & ad omnem capitis dolorem admodum est vtilis. Prodest pariter tussientibus, tabidis, cardiacis, & [a] asthmaticis. Sanguinem euomentibus [b] propter excretionẽ ab erosione ortam, mirificè opitulatur. Confert etiam resolutis, & malis [c] viscerum & laterum. Lapides conterit. Stillicidium & difficultatem vrinę soluit, & omnia vteri vicia. Quotidianis, tertianis, & quartanis febribus ante inuasionis horam sumpta, succurrit. Quisquis verò per consuetudinem hanc ipsam antidotum semper sumpserit, is neque apoplexiæ, neque colico malo vnquam obnoxius erit.

Conficitur autem antidotus hæc in eũ modũ. Asari, hyoscyami, carpobasami, singulorum. ʒ.ij.ß. Caryophylli opij, myrrhæ, cyperi, singulorum. ʒ.ij. Balsami, cinamomi, folij, zedoariæ, zingiberis, costi, corallij, casiæ, euphorbij, tragacanthæ, thuris, styracis, calamitis, [d] saluiæ, mei, seselis, sinapi, saxifragi, anethi, anisi, singulorum. ʒ.j. [e] Xyloaloes, [f] rhei pontici, aliptæ moschatæ, castorij, spice, ga-

lãgę,opopanacis,anacardij,mastiches, sulphuris ignem nõ
experti seu crudi,pœoniæ, eringij, carnis palmularum , g
hermodactyli rubri & albi,rosarum,thymi,acori,pulegij,
aristolochiæ longæ,h gentianæ,corticis radicis mandrago
ræ,chamedryos,phu,ameos,baccarum lauri, piperis longi,
piperis albi,xylobalsami,i carnabadij,amomi, k macedoni
sij seminis,libystici,rutæ seminis,m sinonis , singulorũ .ʒ.
ß. Auri puri , argenti puri , margaritarum non per fo-
ratarum , n ossis anterioris narium purpuræ,ossis ceruini
cordis,singulorum grana frumentacea quatuordecim.La-
pidis zaphiri,smaragdi,iaspidis, singulorum.ʒ.j. Nucis a-
uellanæ,drachmas duas.Pyrethri.ramẽti eboris,calami o-
dorati,singulorum grana frumentacea viginti nouẽ. Mel
lis aut sacchari quod satis est.Datur ea vtẽtibus auellanæ
nucis quantitas. Vtilis verò admodum ad prædicta mala
antidotus hæc existit.

Leonharti Fuchsij Annontationes.

ASthmaticis.] Gracè legitur πνεῦμα καρδίας, nullo prorsus
sensu. Legendum autem esse iudico ἀσθματικοῖς , huic lectioni
suffragantibus versione Nicolai Rhegini Calabri,& vulgaribus la
tinis Nicolai codicibus, qui habent suspiriosis. Actuarius quidẽ huius
etiam compositionis meminit: ideo facile, si modo græcus extaret,ex eo
locus hic constitui & emendari posset. Ruellius ita conuertit præsen-
tem locum: Tabidis,tussiculosis,humorẽ à pectore reijcientibus. Quos
autem humorẽ à pectore reijcientes vocarit, nequeo satis diuinare. Pu
to tamen asthmaticos hac periphrasi significasse. [b Propter ex-
cretionem.] In manuscripto codice græco perperam scriptum est,
δὶ ἀναγωγῆς ἤπειρ διαβρωθῆ Legendum enim erit, δὶ ἀναγωγῆς ἢ πα
ρὰ διαβρώσεως, id est, propter reiectionem quæ fit ab erosione , vt nos
cõuertimus. [c Viscerum.] Actuarius & latini codices omnes le-
gunt renũ, vt ferè suspicio sit, pro σπλάγχνων legendũ esse νεφρῶν.
Nihil tamen certò pronunciamus. [d Saluiæ.] Latina exẽplaria
habent Saliuncæ, quùm tamen Græcus codex legat ἐλελισφάκου. Er-
Saliũca. rore itaq; librarij factum est ut Saliuncæ pro Saluiæ, quæ Græcis ἐλε-
Xylo- λίσφακ☉ dicitur, scriptũ sit. Saliũca enim, Dioscoride autore, est nar
aloe. dus celtica, adeoq; à saluia diuersa. Sunt tamen qui saliuncã, saltem
forma, à nardo esse diuersam arbitrantur. [e Xyloaloes.] Offici-
næ lig

næ lignũ aloes hodie appellãt [*f* Rhei pontici.] Græcè est ῥέου ποντικοῦ. falso igitur in latinis codicibus legitur Rheubarbari, quũ diuersum sit Rheubarbarum à Rhapontico, vt alibi, & lib. 1 de Cõpo. medicamentorum luculenter demonstrauimus. Rheũ autem ponticum Dioscoridis, Galeni, & aliorum veterũ, Nicolai etiam temporibus rarum esse cœpit, vt nihil mirum sit hodie prorsus esse incognitũ. Hinc quum radix illa Centaurio magno similis esset, & plerique ea pro vero Rheo pontico vterẽtur, factum est, vt nomen Rhei pontici, in Centaurij magni radicem trãslatum sit, idq; in hodiernum vsque diem retineat. Et licet quidem in penuria veri Rhei pontici, Centaurij magni, sine omni errore, vti radice: quòd similem omnino vim habeant. Hinc est quod in interpretatione quarundam vocum Nicolai ita scriptum sit, ἐὰν μὴ ἔχῃς ῥέον, κενταύριον τὸ μέγα, ἢ συμφύτου ῥίζα: id est, si destitueris Rheo, Centaurio magno, aut Symphiti radice vti licebit. Galenus etiã in libello περὶ ἀντιμβαλλομένων, pro Rheo, Centaurio vtendum este concedit. inquiens: Ἀντὶ ῥέου, κενταύριον pro Rheo, Centaurium substituendum. [*g* Hermodactyli rubri & albi,] Per Hermodactylos hoc loco, & aliàs etiam Nicolaus intelligit radices, quas officinæ hodie vocant Behem albam & rubeam. Quod etiam facit Actuarius, vt copiosius lib. 1. de Compos. medica. ostendimus. Et monendus hic nobis lector erit, nonnulla hoc loco in latinis desiderari codicibus, quæ quisque facile ex collatione cum nostra conuersione deprehendet. [*h* Gentianę] Post hanc dictionem Græcus manuscriptus codex subijcit, λέξις ἰταλική. ἐστὶ δὲ ῥίζα ἐρυθρά: vox Romana, est vero radix rubra. Verùm quum scirem dictionem hanc Dioscoridem, Galenum, & alios Græcos medicos vsurpare, radicémque ipsam satis esse omnibus notam. studio præterire hæc verba volui. [*i* Carnabadi.] Animaduertendum, Nicolaum per καρναβάδι & καρναβάδιον intelligere cuminũ æthiopicum, vt satis liquet ex Antidoto 406. vbi metipse Carnabadiũ interpretatur pro cumino æthiopico. Symeon Sethi, & alij quidã recentiores Græci, Carnabadium appellant careũ, vt in secundo nostro de Stirpium historia cõmentario docuimus. Atq; hinc est quòd latini codices Nicolai pro Carnabadio, habeãt Carei. Errant igitur, qui Carnabadiũ pro Doronico interpretantur. De qua re plura in altero nostrorũ de stirpium historia cõmentariorum tomo diximus. [*k* Macedonisij.] Græce est μακεδωνισίου σπέρματος. Per semen autem Macedonisium inaudiendum id, quod Græcis Hipposelinon, & Romanis olus atrum nominat

Rheubarbarũ à Rhapõtico diuersum.

Cur hodie Centaurij radice pro Rhapõtico vtãtur.

Hermodactyli Nicolai

Carnabadi, & Carnabadium.

nũ macedonicum officinarũ. Sinon. Blattiũ byzãtiũ Cornarius notatus. Onyx.

minatur. Hinc est quòd officinæ in hodiernum vsq; diem hoc semẽ Petroselinum macedonicum falsò, pro macedonisio vocent. [*m* Sinonis.] *Sinon alijs petroselinum agreste nominatur.* De eo *in altero nostro de Stirpium historia tomo plura reperient studiosi.* [*n* Osſis anterioris &c.] I*ntelligit id quod* A*ctuario, & alijs posteriorib. Græcis* B*lattium byzantiũ, & bysantis dicitur.* N*am ita in eiusdem interpretationibus legitur,* βλάττιον βυζάντιον, ὀστοῦν τῆς ῥινὸς τῆς πορφύρας. *Causam eius appellationis lib.* 1. *de* C*ompos.medi.exposuimus.* D*iffert ab onyche* D*ioscoridis, quod plerique, vt* C*ornarius & alij, non animaduertunt.* O*nyx enim conchylij est tegumentum: blattium autem os anterius narium purpuræ.*

Antidotus Adriani.

Antidotus Adriani. Efficax contra desperatos venenatorum morsus, comitiali morbo correptos, melancholicos, 2
vertiginosos capitis dolores, frigidum stomachum, eiusq; dolorẽ, lienosos, opisthotonicos, pleuriticos, frebricitãtes, muliebriaq; mala. Renum dolorem dissoluit. Prodest lapidem in vesica habentibus, & stillicidio vrinæ laborãtibus. Cæterum vertiginosis ex albo vino datur. Melancholicis, ex decocto costi. Dolentibus caput, cum aqua tepida. Iocinorosis, cum decocto eupatorij. Lienosis, ex decocto capparis. Nephreticis, cũ decocto casiæ ligneæ. Stillicidio vrinæ laborantibus, ex decocto [a] milij solis, & semine peponis, & [b] cucumeris. Ad penis vulnera, cum decocto saxifragi, & semine citrij viridis, recentisve. Coli dolore correptis, ex vino calido, cui admixtum sit cuminum, aut castorium. Febribus per circuitum reuertẽtibus, ante inuasionem cum decocto [c] rutæ. Plurimi sapientum vim huius antidoti experientia inuenerũt. Narrãt enim, si gallo à serpente iaculante venenum demorso aliquid huius antidoti cum aqua tepida in os immiseris, confestim hunc restitui ac liberari.

Probè paratã præbeto. Accipit opij ʒ.iij. Casiæ ligneæ hyosciami, singulorũ. ʒ.ij. ℈.ij.ß. Euphorbij. piperis albi, sing. ʒ.ij. & grana frumẽtacea .vj. Seselis, seminis apij, sin. ʒ.j. ℈.ß. gran.ij. Folij, origani, tragacanthæ singul. ʒ.j. Opobalsami, styracis calamitidis, zingiberis, xylobalsami, cyperi, carpobalsami, seminis macedonisij, sinonis, singul. ʒ.j. minus granis sex, seminis fœniculi. ∈.ij. gra.viij. Calami

mi odorati,℈.ij.gran.ij. Cinamomi, ſpicæ, croci. coſti, rhei pontici, pyrethri, acori dauci cretici, aniſi, ſingul.ʒ.ß.grã. vj. Caſtorij,ʒ.ß. [d] Sagapeni, myrrhæ roſarum, cardamomi, amomi, ſeminis rutæ ſylueſtris, ameos, ſingul.℈.j.grã. iiij. [e] Caſię fiſtularis.℈.j. Saluiæ.ʒ. ij. Mellis aut ſacchari quod ſatis eſt.

[*a* Milij ſolis.] *Græcè ſcriptum erat* μυριοφύλλου, *ſed mea ſententia perperam. Nam quum conſtet millefolium eſſe ſtirpem vulneriam, & mirifica quadam adſtringendi vi præditam, nihil ſtillicidio vrinæ laborãtibus conferre poteſt. Quare dubium nõ eſt ſcriptũ fuiſſe à* Nicolao μιλίου σόλις, *quas quidẽ voces cum non intelligeret librarius, vtpote latinas, pro ijs ſubſtituit* μυριοφύλλου. *Vtitur autem aliàs etiã ijs duabus vocibus* Nicolaus. *Accedit quod in expoſitionibus* Plateari*j diſertè fiat milij ſolis mẽtio. Quinetiam manuſcriptus latinus codex doctiſsimi viri Adolphi Occonis, medici Auguſtani, legit hoc loco:* Stranguriosis *cũ decocto lithoſpermi, & melonis & citruli ſeminis.* Lith*oſpermon autem appellari miliũ ſolis, alibi diximus.* [*b* Cucumeris.] *Græcè eſt* τιτραγγούρου. *Sciendum itaq; communi ſermone Græcorum poſteriorum ſic appellari cucumeres, vt teſtis eſt Simeon Sethi, qui ita ſcriptum reliquit,* ἀγγούρια τὰ λιγόμινα σύκια, κατὰ κοινὴν δὲ τιτράγγουρα. [*c* Rutæ.] *In manuſcripto codice græco hæc vox deſiderabatur. Eſſe aũt adijciendam ſatis teſtãtur latini codices, qui legunt in apozemate pigani: &* Plateari*j expoſitiones, vbi ſcribitur:* Ante *horã acceſsionis cum vino decoctionis pegani. Legendum itaque erit* μιτὰ ἀποζέματος πηγάνου. *Quã certè lectionem planè confirmat caput huius ſectionis* 321. *vbi ad verbum ferè omnia quæ hic habentur, repetuntur.* [*d* Sagapeni.] *Græcè eſt* σιραπίνου. *Nicolaus enim ſæpe barbara hac voce vtitur pro liquore qui veterib. Græcis* σαγάπηνον *dicitur. Atq; hinc eſt quod officinæ, quæ barbaris delectãtur ſimplicium medicamentorum nomẽclaturis, in hodiernum vſque diem* Serapin*ũ hunc liquorem appellẽt.* [*e* Caſiæ fiſtulæ.] *Græcus manuſcriptus* Nicolai *codex habet,* κασίας φιστουλα. *Quippe crebrò* Nicolaus *latinas voces Græcis literis exarare conſueuit, vt qui non rarò è latinis codicibus ſuas deſcripſerit compoſitiones.* Per *caſiam autem fiſtulam, eam quæ ſic hodie in officinis vocatur intelligit, quæq; Actuario nigra alio nomine dicitur. Quod ideò monere volui, ne quis ligneam appellatam caſiam, quæ poſterioribus Græcis etiã* σύριγξ τῆς κασίας, *hoc eſt fiſtula caſiæ nũcupatur, ab*

Serapinum.

Caſia fiſtula

eo significari putaret. De ea aũt Nicolaũ nõ *loquutũ esse, ex præcedentibus constat. Quippe initio huius Antidoti casiæ ligneæ mẽtio facta est, quare in fine hãc repetere nõ erat necesse, imò superuacaneum.*

Alia similis. Recipit calami odorati, zedoariæ, costi, rei põtici, dauci cretici, anisi, acori, cinamomi, spicę nardi, croci, singul. ℥. vj. Euphorbij, piperis albi, sing. ℥. j. Rosarum, amomi, seminis rutæ syluestris, cardamomi, sagapeni, [a] myrrhæ, amcos, singul. ℥. iiij. Casiæ ligneæ, ℥. ij. Seselis, seminis apij. singul. ℔. j. Xylobalsami, petroselini, macedonisij styracis calamitidis zĩgiberis. sin. ℥. j. Castorij. ℥. j. hyoscyami seminis. ℥. iij. cyperi. ℥. ix. Seminis fœniculi. ℥. viij. [b] Casiæ. ℥. ß. folij. ℥. x. Pyrhetri. ℥. vj. Opij. thebaici. ℥. iij. aristolochiæ longæ. & rotondæ, singul. ℥. j. Mellis aut sacchari quod satis est. Datur de hac antidoto nucis ponticæ magnitudo, cum [c] temperato. Is vero qui illã assumit, hoc die mulsum, non aquam bibat.

Nicolai codex emendatus.

Casia.

Manuscriptus codex emaculatus.

[a Myrrhæ] *Græcus manuscriptus codex legit* μῆρα, *sed perperàm. Scribendum enim erat* μύρρα, *quòd latinam vocem græcis literis* Nicolaus *pinxerit. Græcè nanque dicendum erat* σμυρνης. [b Casię] *Casiam simpliciter nominat, quam in præcedenti antidoto cũ adiectione fistulam appellare voluit, Ligneæ enim in eadem antidoto mentio fit.* [c Temperato] *Græce est,* μὲτ' εὐκράτου: *Quare ad aquam vel vinum, quum simpliciter efferatur hæc vox, referri potest. Sed quum paulo post mulsi mentio fiat, quanquam falsò in manuscripto codice* ἐνημιλαι *pro* οἰνόμιλι *scribatur. & aquæ potio inhibeatur, ad vinum temperatum tepidumue referendum esse censeo.*

Alia Adriani parua. Prodest caput dolentibus, vertiginosis, comitialibus, cum aqua mulsa. Ad dolores dentium 4 impositam efficax est. Thoracis plagas purgat. Tabidis, destilatione capitis laborantibus, cum aqua tepida cõfert. Iocinerosis, regio morbo affectis, citra febrem [a] cũ vino mulso auxiliatur. Ad laterum dolorem cum aqua mulsa vtilis est. Omnia vitia renum cũ aqua tepida data purgat. Penis mala, cum decocto apij, extergit, & dispergit. Rigores per circuitus reuertentes cum decocto lachrymæ hederæ ante horam inuasionis data iuuat. Venenatarũ bestiarũ & serpentiũ ictus imposita, [b] & cũ aqua mulsa pota sanat.

Recipit verò piperis albi. ℥. ij. Cinamomi. ℥ iij. Croci. ℥. ij. ß. [c] & quartam partem. Opobalsami, folij, casiæ fistularis

ris,euphorbij,pyrethri,rosarũ,dauci cretici,semi.apij,sem. rutæ sylueſtris & petroſelini,ſingul.ʒ.ß. & quartã partem Spicæ,ʒ.ß.Mellis aut ſacchari quod ſatis eſt.

[a Cum vino mulſo.] *Græcus manuſcriptus codex legit* μιτ' ὑδρομίλιτος, *id eſt, cum aqua mulſa: ſed, mea quidem ſententia, nõ rectè, legendum nanque cenſeo*, μιτ' οἰνομίλιτος, *cum vino mulſo. Hanc enim lectionem latinus codex, qui habet: ictericis cum œnomeli te, ſi febris abſit: confirmat.* Accedit *quòd mulſum ita laborantibus plurimum confert. Olim enim hic morbus mulſo (quod genus potionis in regum delicijs erat) curabatur: proinde regius dictus eſt.* [b Cũ aqua mulſa pota] *Græcus codex ſimpliciter habet*, μιτ' ὑδρομίλιτος, *ſed adijciẽdum* πινομένη, *& legendum* ἐπιτιτιμένη καὶ πινομένη μιτ' ὑδρομίλιτος ἰᾶται *Quam lectionem confirmat latinus codex, qui hoc loco habet:* Morſus *à venenatis inflictos cum hydromelite potum, & plagæ impoſitum, percurrat.* [c Et quartam partẽ.] *Græcè eſt*, οὐκλὰς β ς δρ. *Hac ſiquidem nota* δρ *crebro pro quarta parte proxime præcedentis ponderis vtitur* Nicolaus. *Quarta autem pars ſemidrahmæ. habet grana frumentacea ſeptem cum dimidio.* — Regius morbus. — Quarta pars ſemidrachmæ.

Alia Adriani romana admodum laudata, ſi datur iocinerosis ex aqua mulſa. Difficulter ſpirãtibus cum mulſo. Lienoſis ex poſca. Quib. caput in ſcapulas conuellitur, pleuriticis, febrecitantibus, & malis muliebribus ex aqua tepida. Iſchiadicis & nephriticis, cum [a] carœno præbeto.

Habet petrocelini, euphorbij, ſingu. [b] exagium. ß. j. Hyoſcyami. ʒ. j. ß. Seminis rutæ ſylueſtris, ſpicænardi, caſtorij, ſeminis apij, ſin. exagium. ß. Opopanacis. ʒ. j. Croci, amomi, ſingul. exagium. ß. Roſarum aridarum, pyrethri, opobalſami, myrræ, coſti, rhei pontici, caſiæ, dauci, ſagapeni, zingiberis, ſing. exagium. ß. Mellis, vel ſacchari quod ſatis eſt. De ea quæ probè parata eſt datur ſumentib. nucis ponticæ magnitudo.

[a Carœno.] *Græcus manuſcriptus codex legit* μιτὰ καρύνου *ſed perperàm: ſcribendũ nanque erat* μιτὰ καροίνου. *Eſt autem Carœnum vox latina, qua vſus eſt* Palladius *libro vndecimo ca. 18. vbi de defruti, carœni, & ſapæ confectione agens ita ſcribit:* Defrutum, *carœnum, & ſapa vno genere conficiuntur ex muſto.* Nam *defrutum à deferuendo dictum, vbi ad ſpiſsitudinem fortiter deſpumauerit, efficitur. Carœnum quum tertia perdita duæ partes remanſerint. Sapa, vbi ad tertias redacta deſcenderit. Carœni denique* Marcellus *empiricus* — Carœnum. Defrutũ Carœnum. Sapa.

ricus ca. 26. meminit, atque inter ea medicamenta quæ calculosis & renum vitijs conferunt, recenset: vt dubium non sit, quum nephriticorum mentio fiat hoc loco, legēdum esse καροίνου. Vsusq; est Nicolaus, vt aliàs sæpe, dictione non ita dudum latina facta: Græcis enim *vetustioribus* ἕψημα καὶ σιραῖον, *latinis aūt sapa & defrutum innotuerunt.* Tertiū *igitur genus musti decocti, in quo tertia pars per decoctionem absumebatur, Carœnum, vt iam ex paladio & Marcello mō-* Musæ erratum *strauimus, vocabatur.* Errat *itaq; Antonius Musa in suo Syruporum examine, qui Calenū potius, à Caleno oppido, dici contēdit.* [b Exagium.] Exagiū. *Græcè est* ἐξάγιον. *Pondus vero aurei vnius, aut sesquidrachmæ exagiū esse, omnes propemodum scribunt: in aurea tamen Alexandri, vbi omnes barbari eius Antidoti scriptores, & Nicolaus quoq;, habent dimidiā drachmā, hic Actuarius legit* ἐξάγιον *semis, vt Syluius annotauit. Quod si verū est, Græcum enim Actuariū nondū nobis videre contigit, certè exagium Actuario à drachma nihil distabit.* Exagium *latinus interpres solidū conuertit, vt ex Antidoto triū santalorum satis patet.*

Alia Adriani, ad omnia efficax. Accipit hyoscyami. piperis, singul. [a] siliquæ grana. xx. opij, silicas. x. croci. siliq. v. Euphorbij, spicæ nardi, singul. siliq. vnam. Sagapeni, siliq. ij. Costi, rhei, dauci cretici, singul. siliq. vnam. Petroselini macedonici siliq. ij. Seminis rutæ, apij, amomi, castorij, folij. singul. siliq. vnam. Liquoris balsami, [b] seminis balsami singul. siliq. ij. Pyrethri, styracis, myrrhæ, casiæ, rosarum siccarum, anisi, carei, singul. siliq. vnam. Cyperi siliq. ij. Mellis vel sacchari quod satis est. Datur de ea cœliacis quidem fabæ ægyptiæ magnitudo. Nephriticis quidem ex aquæ calidæ [c] cyathis trib. Stomachicis, calculosis, & stillicidio vrinæ laborantibus, ex aqua calida fabæ ægyptiæ quātitas. Acuta febre correptis summè auxiliatur ante cibum data. Cœliacis & hydropicis ex aqua calida fabæ ægyptiæ magnitudo. Non nisi recta ceruice spirantibus ex poscæ tepidæ cyathis tribus. Disentericis deglutienda datur. Lienosis cum posca. Ischiadicis ex vini cretici dulcis cyathis decem. Resolutis fabæ ægyptiæ quantitas. Imbecillioribus autem pro ratione virium exibetur. His verò quibus hypochondria phlegmone tentantur, & inflatione laborātibus, nidorosumq; ructantibus ex aquæ calidę cyathis trib. Mulierib. vteri pręfocatione laborantibus, cum aqua 6

mul

mulſa, aut fœnigręci decocto. Purgat etiam internos abſceſſus,[d] & ad cicatricem ducit. Succurrit etiam deſperatis tabidis, data ex aqua mulſa. Demorſis à vipera, cum mulſi cyathis trib. Morſis à phalangio & ab aranea, ſimiliter pota cũ oxymelitis cyathis tribus. Iis qui lethale aliquid biberunt, cum ptiſana datur.

[a Siliquarum grana.] *Græcè eſt* ξυλόκοκκα, *quæ vox idẽ valet quod* ξυλοκέρατα. *Vtraque autem vox ſignificat interna ſiliquarum grana. Sic verò Grecis appellata ſunt à lignoſo cortice, grana illa veſtiente, & occultante, Barbari corrupta & deprauata voce Xylocaracta nominant. Dioſcorides & alij Græci hũc fructum quoque ſimpliciter* κεράτιον *vocãt. Vſurpant etiam pro granis eius ſiliquæ, idq́; in ponderum ratione, vt etiam latini nomen ſiliquæ. Atq; hinc eſt quòd Nicandri interpres ſcribat,* κεράτιον τὸ ἰδιωτικῶς λέγεται κόκκιον. *Proinde nos quoque aliorum more, grana ſeu ſemina ſiliquarum ſubinde ſiliquas nominabimus. Quod hic ſemel monuiſſe ſatis ſit.* Siliqua.
[b Seminis balſami.] *Græcè eſt* κοκκοβαλσάμου, *hoc eſt interni grani balſami. Sed Nicolaus* κόκκον *hoc loco ſimpliciter pro ſemine vſurpauit, vt aliàs ſæpe.* [c Cyathis tribus.] *Etſi cyathi menſura* Cyathus. *veteribus Græcis pro liquorum diuerſitate varietur, tamẽ ſciendum, Nicolaum vſurpare pro duabus vncijs: id quod ex interpretatione nominum eiuſdem, quæ in fine operis adiecta eſt, abundè comprobatur. Ibidem enim ita ſcriptum eſt:* κύαθος οὐγ. β΄. *Cyatus vncias duas pendet.* [d Et ad cicatricem ducit.] *Græcè male legitur* ἀπολῦις, *pro* ἀπουλοῖ. *Nam* ἀπουλόω *idem quod* ἐπουλόω, *non ſolum Nicolao, ſed & Galeno, Aetio, & alijs Græcis medicis ſignificat, vt infrà denuò monebimus.*

7 Alia Adriani, ad omne malum efficax. Recipit lactucæ ſeminis, hyoſcyami ſeminis, opij, ſingul. ℥. ß. Aniſi, apij, fœniculi ſeminum, ſingul. ℥. j. Mellis aut ſacchari quod ſatis eſt. Siccis tuſſis & cretis parato, & præbeto.

8 Antidotus[a] achariſtos. Facit ad ventriculum difficulter cõcoquentẽ & acidũ ructantẽ, adeò vt eadem hora ſanet: Opitulatur melancholicis, & inſanientibus, nõ niſi recta ceruice ſpirantibus, difficulter ſpirantibus, reſolutis, cœliacis, validæ tuſſi, febricitãtibus, conuulſis, tertianæ, quotidianæ, & quartanæ febribus. Succurrit autẽ & morſis à beſtijs, ictibus lethalibus, pota & impoſita. Articulorũ dolore correptis, difficulter mingentibus. Datur ieiuno ex oxymelite

diluto. Pondus eius absolutum est. ʒ. j. Imbecilioribus verò exhibetur. ʒ. ß. Mirificè muliebri pro fluuio confert, & colico dolore affectis, vt aliud facultate huic par non sit medicamẽtum. Priusquã autem mercedem accipias, haud propinato, cito enim ægrotantes sanantur, & deinceps ingrati sunt, ideoque Acharistos, hoc est sine gratia, appellata est.

Paratur autẽ hoc modo. Abrotoni. ʒ. j. Origani, castorij, hyssopi, singul. ʒ. j. piperis albi, myrrhæ troglotidicæ, iridis Illyricę, opii, centaurii, scillæ assæ, croci, costi, styracis calamitidis, folii, spicę nardi, zingiberis: galbanis, singul. ʒ. ß. & quartã partẽ. Casiæ. ʒ. j. ß. Hammoniaci. ʒ. ß. & quartã partẽ. Veratri foliorum. ʒ. ß. Mellis aut sacchari quod satis est. Excipiatur vt [b] Colica inuincibilis nominata.

[a Acharistos.] *Cur ita dicta sit hæc Antidotus, metipse paulo pòst exponit: nempè propter celerem quã sumpta affert opem. Qui enim citò curantur, ingratos subinde se erga medicos exhibent, adeo q; se minus periculose laborasse, ob repentinam salutem, existimant. Eandem huius appellationis rationem assignat Marcellus empiricus. ca. xx. in eum scribens modum: Quum dederis, accipies mercedem quãcũq;. Multi enim qui citò curati sunt, ingrati extiterunt: propter quod ipsa antidotus Acharistos, id est sine gratia, appellatur. Alij ἀχάριστον dictam esse volunt hanc Antidotum, quod ipsi digna gratia referri non possit.* [b Colica inuincibilis.] *Intelligit compositionem quæ propter copiam refrigerantium medicamentorũ, vim stupefactoriam obtinet: quale est hyoscyami semen, & cicuta, & papaueris liquor, & radicis mãdragoræ cortex. His enim in colicis, vt testis est lib. vij. de Cõpo. med. ca. v. Galenus, propter doloris magnitudinem vti cogitur. ἀνίκητος autem, id est inuincibilis, ab efficacia, & victoria, quam de affectu morbove victo ac superato refert, dicitur.*

Alia acharistos. Hãc Aristeas Rhodius moriens Aristo 9
macho reuelauit. Eos [a] qui prorsus nõ cõcoquunt, & stomachicos confestim sanitati restituit: facit ad dolores lateris, coxæ, vesicæ, renũ, ad rupta, conuulsa, sanguinem reiicientes, tussientes, tabescentes, difficulter spirantes, dysenteria laborantes, cœliacos, intestinorum cruciatus, dolores vteri & [b] venenatorũ morsus. Omnia odorata conterantur, & probè per cribrum traiiciantur. Mel autem & galbanum coquantur. Reliqua verò studiosè commista in argenteo aut stan

ſtãneo vaſe reponãtur. Vtere autẽ pondere quod ægyptiæ fabæ magnitudinem æquat, & præbe ex aquæ mulſæ cyathis duobus. Sit autem cyathus, ouis mediocris magnitudo. Trans fundens verò medicamentum, cum aqua mulſa tranſcola, deinceps minimo digito acetum decies in ſtilla.

Recipit cinamomi, exagium. j. ß. Myrrhę. ʒ. ß. & quartam partem. Croci, exagium. ß. quartamq; partem. Piperis, caſtorii, coſti, galbani, opii, ſtyracis, ſpicæ nardi, ſingul. exagiũ. j. ß. Mellis, quod ſatis eſt. Singula hæc comiſta & parata prębeto.

[a Eos qui prorſus non concoquunt.] *Gracè falſo ſcribitur* πισόντας, *pro* πέττοντας. [b Venenatorum]. *In manuſcripto codice Græco perperã* ὑστρουβόλων *pro* ἰοβόλων *ſcribitur.* [c Mediocris.] *Græcè malè* μίτρου *pro* μετρίου *ſcriptum erat.* [d Quartãque partem.] *Eſt autem exagij pars quarta, modò ſeſquidrachmæ pondus ſit ſcrupulus vnus, grana duo, & dimidium. Verum quarta dimidij exagij pars, grana pendet vndecim. Si idem cum drachma pondus erit exagium, idem etiam de eius quod de drachmæ partibus, ſentiendum erit.*

Locus Nicolai emendatus. Alter locus correctus. Exagij quarta pars.

10 Alia cõfectioachariſtos, bona admodũ, vt illa quę pręcedit. Habet coſti, galbani, ſeminis apij, oxyphœnici, hyſſopi, ſeminis lini, ſingul. ʒ. j. Spicæ, corallij, croci, xylobalſami, [a] caſiæ fiſtularis, caſiæ ligneæ, calami odorati, rhei pontici, myrrhæ, ſtyracis calamitis, opopanacis, bdellij, ammoniaci, gallarũ, nardi celticæ, abrotoni, acori, rhois ſyriaci, ſcillæ, foliorũ lauri, cinamomi, aniſi, pſyllij, ſeminis ocimi, dauci, libyſtici. fœniculi, papaueris, trium piperum, ſingul. ℈. ij. Helenij. ℈. j. ß. Veratri nigri, zingiberis, ſingul. ℈. j. Mellis attici aut ſacchari quod ſatis eſt.

[a Caſiæ fiſtularis.] *Græcè ſcribitur*, κασίας φίσουλα, ξιλοκασίας. *Vnde ſatis liquet, Nicolaum per Caſiam fiſtulam intelligere eam quæ Actuario nigra vocatur, atquæ à lignea facere diuerſam.*

Caſia fiſtula Nicolai.

11 Antidotus [a] Athanaſia, hoc eſt, immortalis, bona dyſenteria laborantibus & cœliacis. Ad fluxum denique muliebrẽ admodum vtilis eſt.

Athanaſia.

Habet cinamomi, [b] caſię repurgatę, ſing. ʒ. ij. ℈. ij. Croci floris iunci odorati, ſtyracis calamitis, phu, ſeſelis, ſeminis hyoſcyami, apii ſeminis, dauci cretici, aniſi, opii, ſingul. ʒ. j. &. ℈. j. [c] Vetonicę. ʒ. ij. ℈. ij. Lapidis hæmatitis. ℈. iiij. gran. v. Boli

v. Boli armenii, succi [d] plãtaginis maioris, lẽnii sigilli, sãguinis draconis, costi, symphyti, corallii, spicæ, folii, castorii, myrrhę, heleni, asari, acori, mãdragorę, polii, piperis albi & lõgi, petroselini. sing. ℈. j. gra. v. Nardi indicę, nardi celticę, mei, thuris, seminis papaueris, succi accię & hypocistidis, baccatũ myrti, mori fructus immaturi, [e] sidiorũ gallarum, sin. ℈. j. gran. iiij. Seminis papaueris albi, [f] quinqueneruiæ, rosarum, singul. ℈. ij. gran. iij. Succi oxyacanthæ & seminis eius, singul. ℈. iiij. gran. ij. Polygoni, quinqueneruiæ & quinquefolii succi, seminis. cotoneorũ, & mellis. Datur pondere. ʒ. iij. aut. ʒ. ß. ex iure seu decocto quinqueneruiæ, & eius herbę q̃ lingua italica [g] Virga pastoris nominatur. Similis est Acãthæ. Datur hæc cũ prędictis decoctis calefactis.

Athanasia. [a Athanasia.] *Ita vocarunt ab immensa eius efficacia, quòd videatur propemodum suo vsu homines reddere immortales.* [b Casię repurgatæ.] *Intelligit medullã casiæ nigræ.* [c Vetonicæ.] *Græcè legitur* δροσιοβοτάνου. *Sic aũt vocat stirpem, quàm Græci alij* κίσρομ, *latini* Vetonicã, *nostri* Betonicã *appellant. Quod interpretatio illa quarundã vocũ quib.* Nicolaus *vtitur, satis testatur, in qua ita perscriptũ est:* δροσιοβότανομ ἤβετονικη. *Quinetiã metipse* Nicolaus *in sequẽtib. aliquoties interpretatur hãc dictionẽ pro* Betonica. *Accedit, quòd latini etiã codices hic habeant* Betonicæ *nomen.* [d Plãtaginis maioris.] *Græcè est* ἀρνογλώσσου, *ita enim maiorẽ vocare solet* Nicolaus *plantaginẽ, vt minorẽ* πεντάνευρομ.

Vetonica.

Sidia. [e Sidiorum.] *Græcè est* σιδίωμ. *Alij cõuertũt malicoriorũ.* Nos *verò retinere voluimus vocẽ officinis hodie vsitatã, quanquã accessione vnius literæ deprauatã.* Psidia *enim vocant mali punici cortices, qui Græcis* σιδία *nominantur.* [f Quinqueneruiæ.] *Græcè scribitur* πεντανεύρου. *sic aũt plantaginẽ minorẽ, vt paulò antè dictum est, vocat.* [g Virga pastoris.] *Græcus manuscriptus codex perperã legit* βὀργαμ πάσαρης, *pro* βίργαμ πασόρις. *Solet enim, vt antea quoq; monuimus, nõ raro* Nicolaus *latinas voces Græcis exarare literis. Et virgã pastoris hodie nominatã stirpem, esse veterũ Græcorũ* Dipsacũ, *ex hoc etiã* Nicolai *loco cõprobari potest. Nã ait* ὁμοίαμ εἶναι ἀκάνθης, *hoc est, Acantho similẽ esse, quod de* Polygono *verè dici nõ potest. Vt errasse* Serapionis *&* Auicennæ *interpretes omniũ sit euidentißimum, eo quòd polygonũ ita vocari latinis censeant. Magis ijs hallucinãtur monachi illi in suis in* Mesuen *nuper editis*

Quinq; neruia.

Virga pastoris

Error interpretũ Serapio

editis annotationibus, qui eosdem temerè & friuolis planè rationibus, ab errore vindicare conantur. Pro *virga itaq; pastoris officinæ arripiant stirpem quam Carduũ fullonum alio nomine appellant, nec interpretum & monachorum horum sese patiantur seduci nugis, & ineptis cauillationibus.*

nis & Auicennę Monachorũ quorundã erratum.

12 Antidotus alia athanasia. Efficax ad serpentũ morsus & vẽtriculi abscessũ. Stomachicis, & cõcoquere cibũ nõ valẽtibus, [a] & vomẽtibus confert. Item sanguini ab internis vel sursum, vel deorsum delato, siue ex pulmone, siue thorace, siue ab externis ictibus, aut à iecinore veniat. Pariter & ad sanguinis à tussi, aut quocunque alio modo factis reiectionibus, aut vbi vesicã malũ aliquod occupat, auxiliatur. Prodest etiam cholericis, dysentericis, vteri præfocationibus, fluoriq; sanguinis muliebri immoderatius facto mirificè opitulatur. Demorsis à phalãgio, caput dolẽtib. dolori tũ oculorũ tũ faucium, atq; dentiũ. Facit ad profluuiũ sanguinis nariũ, podagricos, destillatione capitis laborãtes, & ad eos qui venenũ aliquod biberũt, si cũ melle [b] & oleo hãc antidotũ sumpserint. Ad auriũ dolorẽ liquata cũ succo [c] perdicii, & [d] drosato. Itidẽ ad febrẽ quotidianam, tertianam, & quartanã ante inuasionis horã data ex aqua tepida, aut vino. Ad eos etiã qui cibũ nõ retinẽt in vẽtriculo, sed euomũt.

Habet mororũ, spicæ, petroselini, asari, styracis calaminthæ, floris hyoscyami, floris iunci odorati, seminis apii, sileris, phu, singul. exagium. j. Cinamomi, casiæ fistularis. sin. exagium. ß. Mellis attici, aut sacchari quod satis est.

[a Et vomentib. &c.] *Græcè legitur in hunc modũ* ἂι ἱμοῦσιν. ἆιμα ἀπὸ τῶν ἐντὸς φερόμενον εἴτε ἄνω, εἴτε κάτω, εἴτε ἐκ τοῦ πνεύμωνος, εἴτε ἐκ τοῦ στήθους, εἴτε ἐκ τῶν ἔσωθεν πλαγίων, &c. *Sed in hac lectione, quæ nullum præ se fert sensum, multa insunt vitia, & errata.* Restituenda *aũt, meo quidẽ iudicio, ita erit:* καὶ ἐμοῦσιν. πρὸς ἆιμα ἀπὸ τῶν ἐντὸς φερόμενον, εἴτ' ἄνω, εἴτε κάτω, εἴτ' ἐκ τοῦ πνεύμωνος, εἴτ' ἐκ τοῦ στήθους, εἴτ' ἐκ τῶν ἔξωθεν πλάγων. *Et tum is sensus horum verborum erit, quem in nostra cõuersione expressimus.* Legendum *autẽ esse* ἔξωθεν πλάγων, *præcedentia satis monstrant. Vult enim* Nicolaus *hãc antidotũ vtilẽ esse omnib. sanguinis tam ab internis, quàm externis causis prouenientibus excretionibus.* [b Et oleo.] *Græcus manuscriptus codex habet* μετὰ

με

μέλιτος καὶ ἐλαίου. Oleum autem admiſcendum puto, vt vomitu cõcitato, venenũ ſumptum citius ac promptius eÿciatur. [c Perdicij.] *Græcè perperã ſcribitur περδικαίας pro περδικίας. Dicitur autem περδικία, καὶ περδικιὰς περδικιάδος, καὶ περδίκιον. Perdiciũ verò eſt herba, quæ vulgo & officinis parietaria vocatur.*

[d Droſato.] *Vox δρόσατον Nicolao peculiaris eſt, à nullo alio, quod ſciã, Græcorũ vſurpata. Significat aũt illi idem quod Actuario ſerapium, & noſtris ſyropus. Id quod abundè ex ſequentib. ſectionib. cõſtabit, potiſsimùm verò ex antidoto. cxlix. quæ Pleres archontica appellatur. Nã vbi in ea legitur σακχάριτος καὶ δροσάτου τῶν ῥόδων, latini codices habent, ſacchari & ſyropi roſarũ. Habet etiam peculiarẽ de Droſatis Nicolaus ſectionẽ: vnde omnibus palàm fiet, illi Droſaton nõ eſſe aliud, quàm Serapium alio nomine medicamentũ dictũ. Fortè verò in emendatiorib. Nicolai exemplarib. ſcriptum eſt ὑδρόσατον, vt dictio ex ὕδωρ voce quæ aquã ſignificat, & σάττω quod idem eſt quod denſo, ſit compoſita, liquoremq́; denſatũ denotet. ſic planè cũ Serapÿs cõueniet, quæ ſunt medicamenta ex aqua & aromatis cũ melle, vel ſac charo, donec cõcreuerint ac denſentur, cocta.*

Alia Athanaſia mirifica. Eſt admodũ præclara & neceſ- 13
ſarias ad eos dyſenterij qui laborãt, nec non ad profluuium muliebre.

Recipit cinamomi, caſiæ fiſtularis, ſing. ʒ. iij. gran. vij. Croci, floris iũci odorati, ſtyracis calamitis, phu, ſeſelis, hyoſcyami, ſeminis appij, dauci, aniſi, opij, ſing. ʒ. j. ß. gra. iij. Spicæ folij, caſtorij, myrrhæ, lapidis hæmatitis, ſanguinis draconis, corallij rubei, ſãguinis humani mortui, qui nominatur ab Italis[a] Momion. boli armeni, ſymphyti, helenij, acori, aſari, corticis radicis mandragorę, polij, foliorũ lauri, mei piperis albi & longi, ſeminis petroſelini. ſingul. ʒ. ß. ſeminis quinquenernuiæ, & myrti, roſarum, ſin. ℈. iij. gra. iiij. Succi hypocyſtidis, & acaciæ, ſeminis oxyacãthę & ſucci, ſingu. ʒ. ij. Succi quiquenernuię. ʒ. iij. Mellis attici aut ſacchari qđ ſatis eſt. Rectè cõfecta datur.

Mumia ſeu. Momia. Officinarũ error.

[a Momion.] *Græcus manuſcriptus codex habet μώμιον. Animauertendũ aũt, Momiã, vel vt officinæ loquuntur, Mumiam, Nicolao hoc loco teſte, nõ eſſe aliud niſi ſanguinẽ, aut tabidam ſaniem, aloë tamen & myrrha illi cõmixtis: in aliquã cauitatẽ collectã. Nũc carnes ſimul exiccatas, & oſsium fruſta pro Mumia vendunt officinæ, non tamen ſine errore.*

Alia

14 Alia Athanaſia parua. Efficax ad ſtomachū immūdicia plenū, oris fœtorē, [a]purulēta excreantes, & ſanginē ſpuentes, locinerosis valde vtile eſt, lienoſis, pleuriticis,, nephreticis & coli dolore affectis plurimū opitulatur. His qui à rabioſis demorſi ſunt. A canibus morſis, non ſolum hominibus ſed & iumentis confert.

Habet croci, ſpicę, coſti albi, mororum, phu, amomi, dauci, petroſelini, ſin. ℥. ß. piperis nigri. ʒ. j. Mellis attici aut ſacchari quod ſatis eſt. Datur [b] nucis vnguētarię magnitudo febricitātibus, cū aqua tepida: non febricitantibus autem, ex vino.

[a Purulēta excreantes.] *Manuſcriptus codex habet* ἰμπνοϊκοὺς *pro* ἰμπυικοὺς.[b Nucis vnguētarię.] *Gręcè eſt* καρύου μυρεψικοῦ, *quanquā ſalſo ſcriptū eſt* καρίου μιρεψικοῦ. *Intelligit aūt nucē muſcatā, vel, vt officinæ loquūtur, muſcatā nominatam. Quæ quidem vnguentaria etiam dicta eſt, quòd tota, dum recens eſt, ſucco pingui & oleoſo madeat, ſicvt vnguentum exteri queat.*

Codex Nicolai emendatus.

Nux vnguentaria.

15 Alia Athanaſia, cōferēs pleuriticis, dolorē mitigans.
Recipit caſię, ſpicę nardi, amomi, croci, opij, ſtyracis, coſti, myrrhę: ſing. ʒ. j. Mellis attici aut ſacchari quod ſatis eſt. Datur de ea nucis auellanę quantitas ieiunis.

16 Alia Athanaſia cōferēs eſt ad omnia ad quę pręcedens.
Habet cinamomi, caſię, ſing. ʒ. vj. Croci, myrrhę, ſing. ʒ. iiij. Coſti, nardi ſyriaci, acori, mei, aſari, ſeminis petroſelini, piperis albi, dauci cretici, ſinonis, ſin. ʒ. ij. Mellis attici aut ſacchari quod ſatis eſt. Datur ex ea fabę ægyptię quantitas.

17 Alia Athanaſia efficax ad omnia interna mala, & ſanans incomparabiliter.
Accipit ſtyracis, caſię, myrrhę ſpice nardi, opij, croci, ſing. ℥. ß. Mellis attici aut ſacchari quod ſatis eſt.

18 Alia Athanaſia, quę generatim ad omnes neruorū affectus cōducit: particulatim verò ſtomachicis, cœliacis, & omnib. dyſentericis affectib. & vterinis pręfocationibus, comitialibus, colicisq; affectibus, ſanguinis ſpuitionibus, & veſicę affectib. mirificè cōfert. Habet myrrhę, caſtorij ſpicæ

cæ nardi, ſin.ʒ.iiij.Croci,opii,ſin.ʒ.vj. Aniſi,ſeminis opii, ſin.ʒ.viij.Excipe cum melle attico, vel ſacharo ſufficienti. Datur ex aquæ cyathis duobus mane.iis quibus ſunt mala [a]humectatio ne indigentia:in iis verò qui defluxione infe ſtantur, cum decocto chamæmeli vtere.

[a Humectatione indigentia.] *Græcè eſt τεγγωμένα πάθη, vitia madefacienda. Intelligit ea quæ citra defluxionem aliquam nata ſunt.*

Alia Athanaſia admodum laudata. 19

Habet coſti ℥.j.Caſiæ ,fœnigræci,folii,ſpicæ nardi,eupatorii,glycyrrhizæ,croci,ſtyracis,ſingul.℥.j.Mellis attici vel ſacchari quod ſatis eſt.

Alia Athanaſia melior, [a] accommodata ad lethifera 20 venena,& ad omnem corruptricem materiam. Confert ſtomachicis,& ijs quibus cibus in ventriculo aceſcit,& non cō coquentibus.Sāguinē, ſpuentibus,empyicis,& tuſsi diuturna cōflictatis.Item lienoſis,iecinoroſis, nephriticis:cholericis cibum vomitu reiicientibus,dyſentericis,mulieribus vterina præfocatione laborantibus,immodicis ſanguinis eruptionibus,capitis doloribus,omnibus lippitudinibus & tōſillarū inflammationibus,gingiuis eroſis, articulorū dolore afflictis,& podagricis.Menſes mulierum immodicè promanātes,ſanguinis è narib. profluuia, & deſtillationes cohibet.Exhibetur aūt medicamētū hoc modo.His qui lethalia ſumſperū venena datur nucis auellanæ quātitas ex aquæ mulſæ cyatho vno.Illis autē qui à venenatis animantibus icti ſunt,ex meri cyathis tribus. Ad omnes defluxiones, ex polygoni,vel baccarum myrti decocto. Ad veſicæ, aut renū affectus,ex paſſo,aut [b]ſcybelite aqua diluto . Ad immodicas menſtruorū eruptiones, ex iure decoctóve quinqueneruiæ,aut vino myrtite bibitur, & [c]vt peſſus ſubditur.Ad inflāmationes tōſillarū ex mulſa diluta bibitur. Ad [d]gingiuarum dolores cibis imponitur,& admiſcetur . Ad febres per circuitū reuertētes ,potiſsimū verò cū rigore, tertianas nimirū,quartanas & quotidianas,vna ante inuaſionē hora datur cū tēperata.His verò qui cibū nō retinent,ex ſucco roſarum.

Habet nardi indicæ,nardi celticę,myrrhæ,coſti,petroſelini macedonici,ſing.ʒ. iiij.Mei,acori,aſari,phu, lēnii ſigilli,cor

li, corticis radicis mandragoræ, piperis albi & lõgi, seminis papaueris, sing^e. ℥.iiij. Croci, opij, styracis, anisi, dauci cretici, seminis apij, hyoscyami, seselis, sing. ℥.viij. Acaciæ, casiæ, cinamomi. sing. ℥.xij. Mellis attici, vel sacchari quantũ sufficit. Opium verò & styracẽ in passo cretico macerato, aut mulso. Crocum autem primùm vino dissolue, & deinceps excipe, ac dato. Est admodum laudata.

[a Accommodatum.] *Græcè legitur* ἐπιτεταμένον, *sed meo iudicio rectius scriberetur* ἐπιτετευγμένον, *qua dictiõe* Galenus, *& alij etiam crebrò vtuntur, pro eo quod est prosperè experimento cognitum, & accommodatum.* [b Scybelite.] *Scybelites vinum est,* Aetio. *lib. 9 ca. xxiiij. teste, quod sua sponte ex passis vuis, vinũ vltro effundẽtib. destillat.* Sic *etiã in* Nicolai *interpretationib. legitur.* σκυβελίτης οἶνος, ὁ μετὰ τὸ παθοῦναι σαφυλὰς ἀποσάζων οἶνος. *id est, vinũ scybelites est, quod ab vuis passis, & in vite à sole adustis destillat.* Nam πατηθεισαὶ σαφυλαὶ *Græcis non quæ calcatæ sunt, sed quæ diu in vite solẽ passæ sunt, & adustæ, dicũtur.* Sic *quoque metipse* Nicolaus *infrà, antidoto* 145. *interpretatur.* — Scybellites vinũ.

[c Vt pessus.] *Manuscriptus codex falso legit* ὡς πεσσῷ, *pro* ὡς πεσσός. *Pessus autem, vel, vt hodie facientes medicinam loquũtur, pessariũ, quid sit diximus lib. 2 de Cõpo. medicamentorum, vt non sit opus hic longius referre.* [d Gingiuarum dolores.] *In* Nicolai *codice manuscripto legitur* μυλαλγίας, *quam tamen dictionem esse corruptã cẽseo, & pro ea substituendam* οὐλαλγίας. *Quippe paulò antè gingiuarum, quas Græci* οὖλα *vocant, meminit, quãquam & tum male* μὺ οὖλας διαβεβρωσκομένας *pro* οὖλα διαβεβρωσκομένα *legebatur.* Et μυοῦλα *quid significet, non video. Quinetiã* Aetius *lib. 8. cap. xxv. varia remedia* πρὸς τὰ διαβεβρωσκομένα οὖλα *tradit. Quum itaque erosio gingiuarũ citra dolorẽ esse nequeat, nũc* οὐλαλγίαν *rectißimè nuncupat* Nicolaus. [e Drachmas quatuor.] *Solenne est non solùm* Nicolao, *sed & alijs tum Græcis, tũ Arabibus medicis, mensuras aut pondera quæ vno numero cõprehenduntur, vt hoc in loco, idẽtidẽ subinde repetere.* Sic Galenus *alicubi dixit, myrti nigræ sextariũ vnum, seminis apij sextariũ vnum, summitatum ramorũ myrti sextarium vnum: quũ tamen enumeratis ijs omnibus scribere potuisset,* ἀνὰ *vel* ἴσον, *hoc est, æqualem portionem.* Huius ταυτολογίας *exempla sunt plurima apud* Græcos, Latinos, *&* Arabes *medicos. Quod hoc loco annotandum esse duxi, ꝓpter monachos illos, qui in suis quas in* Mesues *antido* — Pessus. — Medici mẽsuras & põdera vno numero cõprehẽsa repetunt. — Lib. 1 de cõp. me. local.

tidotarium nominatum nuper euulgarunt annotationibus, ita scriptum reliquerunt: Et ex hoc vltimo, vnum generale notandum sequitur. Hoc est, quod vbicunque in descriptionibus istius antidotarij inuenietis per libros duo pondera vel plura medicinarum similia, vel cum anà, vel sine anà immediatè vnum post aliud, scitote sine dubio errorem esse in aliquo ipsorum. Hæc illi. Sed quãtum cucullati illi fratres decepti sint, ex præsenti Nicolai loco, & alijs multis, atq; exẽplo è Galeno à nobis producto, omnibus conspicuum fit. conueniebat fratres istos theologica potius, quàm medica sectari studia.

Antidotus è moscho, prodest dysentiticis, cœliacis, tenesmo, carnis dissolutioni, corporis mortificationi, imbecillitati, appetentiæ abolitæ, & frigiditati ventriculi. Accipit rosarum rubearum, exag. j. Croci, exa. ß. Lennij sigilli exagium j. Thuris, mastiches, sing. exagij. ß. quartam partem. Seminis fœniculi, exa. ß. Osium palmularum, exagium j. Corallij rubei, boli armenij, sanguinis draconis, sing. exagi. ij. Cinamomi, caryophyllorum, zingiberis, nucis moschatæ, sing. exagia. ij. Ligni aloes, exagium j. Margaritarũ exagium semis. Moschi, ℈. ij. Papaueris[a] albi, exagiũ. ß.[b] Maioranę, seminis ocymi, sin. exa. ß. Spicę caphurę. sin. ℈. ij. Auri puri, exa. ß. Ossa cordis ceruini, duo.[c] Osiũ purpurę. ℈. ij. Galãgę, cardamomi, sin. exa. iiij. partẽ.[d] Rhei barbari vsti, exa. j. lapidis hęmatitis, exagiũ. ß. Baccarũ myrti, mori fructus immaturi, seminis quinqueneruiæ, sing. ℈. ij. Stillaticij rosarum liquoris, & sacchari quod satis est. 21

[a Papaueris albi.] *Græcè est* παπαβάριος ἄσπριν. *Legendum autem erit* ἄσπρου. *Videturq; hanc dictionem Nicolaus ex Arabibus desumpsisse, qui inter species Styracis, vt Ruellius in suo de Stirpiũ natura commentario annotauit, aspron, hoc est candicantem recensent. Cæterum* ἄσπρον *Nicolao idẽ quod* λευκὸν *significare, ex catapotio xv. fit manifestissimũ: in cuius cõpositione inter alia ita scribit,* πεννοῦ ἄσπρον καὶ κόκκινον, *id est, been albi & rubei.* [b Maioranę.] *Manuscriptus codex habet* μαγκυράναν, *quam ego vocem latinam, attamen corruptam esse arbitror. Scribendum autẽ fuisset* μαιοράναν, *id quod ex Actuarij antidoto è moscho satis comprobatur, in qua Sampsychi etiam mentio fit, quod alio nomine Maiorana vocatur.* [c Osium purpuræ.] *Intelligit id quod Actuario blattium byzantium dicitur. Vide annotationem duodecimam huius sectionis primæ.* [d Rheibarbari.] *Codex Nicolai manuscriptus habet*

Sampsychum

habet

habet, ῥιουμπαρμπᾶ ῥουκαύτου, *pro* ῥίου βαρβάρου καυστοῦ. *De a tero itaque genere purgantis rhei, barbaro nimirum, quod Indico, (quo hodie in officinis vtuntur sub nomine barbari, vt lib.1.de Cõposi.medicamen.cap.83. fusius ostendimus) ignauius est, hoc loco Nicolaus loquitur, quod sanè ventriculi dolori, imbecillitatiq; eius plurimum confert. Quum autem hæc antidotus etiam dysentericis sit vtilis, Nicolaus ustum esse exhibendum, haud secus atque Mesue, quo quidem ætate posterior fuit (vt infrà, vbi eius nominatim mentionem facit, euidenter admodum monstrabimus) præcipit. Sic enim in capite de rhabarbaro Mesue scriptum reliquit: Si adstrictio maior expetitur, assum datur: si maxima, vstum. Non esse autem dysentericis dandum hoc Rhabarbarum, alibi, & loco paulo antè citato, diximus. Nihil autem mirum, Mesuem illud in dysenteria exhibere, vt qui vires rhei veterum, suo rhabarbaro adscripserit. Cuius errorem etiã hoc loco sequi voluit Nicolaus, qui hanc compositionem, vt alias multas, ex aliquo Arabico scriptore haud dubiè descripsit.*

Officinarum Rheũest Indicũ.

Nicolaus post Mesuen vixit.

Nicolai error.

22 Alia antidotus quæ confert dysenteria laborantibus, cœliacis, carnium dissolutioni, corporis mortificationi, & cibũ non appetentibus. Vtilis quoque est ad prædicta mala, perinde atque Athanasia. Habet cinamomi.ʒ.j.ß. folij, galangæ, macer,[a] caryophylli magni, sing. siliq.v. Zingiberis.℥.ß. Cardamomi.ʒ.j.[b] Menegetę, semidrachmæ quartam partem. Spicæ, carci, masticћes, berberis, piperis longi, siliq.iiij. Caryophylli, nucis moschatæ,[c] cubebarũ, singul. gra.vij. Spodij, blattij byzantis, sing. exagij semis quartã partem. Corallij rubei.℈.j. Interioris tunicę ventriculi gallinæ, ℈.ij. Palmularũ, ossa tria. Boli armenij.ʒ.j. Ligni aloes boni, exa.ß. Moschi, gran.iij. Seminis fœniculi, anisi dulcis, ocimi, exag.j. Croci.ʒ.j. Lẽnij sigilli, papaueris albi, singu.gr.vij. Rheibarbari vsti, exagiũ vnũ. Baccarũ myrti aridarũ, rosarũ rubearũ, sing. exag.ij. Margaritarũ, exagium semis. Ossa cordis ceruini, duo, Decocti cotoneorum, decocti quinqueneruię, stillaticij[d] campestrium rosarum liquoris, & sacchari quantum sufficit.

[a Caryophylli magni.] *Nicolai codex legit* ἀντοφαλῆς. *Quid autẽ sit* ἀντόφαλλον, *vel rectius* ἀντόφυλλον, *metipse Nicolaus infrà in antidoto 39. Diacamarõ iuterpretatur, sic vocari dicens caryophyllos magnos. Verba eius hæc sunt:* καρυοφύλλον τὸ μέγα, τὸ ἔσω νομαζόμενον ἰταλικῇ γλώσσῃ ἀντόφαλι. *Sic paßim barbaris &*

Caryophylli magni.

Arabibus vocibus Nicolaus *vtitur, quas ipse perpetuò Italicas appel-
lat.* Est *autẽ* ἀντόφυλλον, Garyophyllũ *masculũ* Auicẽnæ *appellatũ,*
Mene- *qđ scilicet crassum, oblongũ est, & oliuæ nucleũ refert.* [b Menege
geta. tæ.] Nicolaus *habet* μινιγίταις *pro* μινιγίται. *Quæ iterum vox bar
bara &* Græcis *alijs vetustioribus inusitata. per eam aũt haud dubiè*
Granum *intelligit id* Cardamomi *genus, quod, officinæ hodie* Granũ *paradisi*
paradisi. *nominãt.* Nam Hispani *ad hoc nomẽ alludentes, in hodiernũ diẽ* Mel
ligretã, & vulgo Malagretã *vocãt, vt primo lib. de* Compos. *medica.
cap. 5. diximus.* Quod *aũt per* Menegetã *id cardamomi genus intelli
gat, quod maius hodie, vel granũ paradisi nuncupatur, ex eo quod
præcedit abunde cõstat.* Cardamomi *enim meminit, quo nomine mi-
nus olim vocatũ hodie officinæ appellant.* Duorũ *itaq; generũ* Carda
momi hoc loco mẽtionẽ facit Nicolaus, *minoris nimirũ, quod* Cardamo
mũ vocat: & maioris, quod Menegeta *eidẽ dicitur.* [c Cubebarũ.]
Græcè est scriptũ κομπιπιρ. *Quæ vox haud dubiè idẽ quod* Actuario
Combe- κομπιβα *vel* κομπιβα *significat.* Neq; *mirũ est,* Nicolaũ *in literarũ cõ*
ber. *textu nonnihil ab* Actuario *variare.* Miris *enim modis has barbaras
voces, vt pote peregrinas, & suæ genti non admodũ cognitas, passim
exarare solet, vt quid per has significare velit, difficulter aliquis depre
hẽdere possit.* Cõbebas *aũt in antidoto dialacha* Actuarius *priscis* Car
pesia esse appellatas tradit. Erũt *itaq; fructus qui hodie officinis* Cube
bæ nominãtur. Neq; *me mouet, quod in interpretatiõib.* Nicolai *scriptũ
sit,* κομπίπιρ, τὸ καρδάμωμον, *neq; enim cardamomi species dici po
test, quũ vtriusq; iam meminerit antea.* Ex *alijs etiam* Nicolai *cõpo
sitionib. dilucidè ostendemus,* Combebas *nõ esse nisi* Cubebas *hodie
dictas.* [d Campestrium.] *Græcus manuscriptus codex habet* κομ-
πιον. *Quæ itidem vox barbara, & corrupta est.* Scribendum *enim*
Rosæ cã *erat* καμπιον, *vt à* Latina *voce* Campi *esset deducta.* Rosas *enim*
pestres. *campi, vel camporum intelligit* Nicolaus, *hoc est, in campestribus lo-
cis natas,*

Antidotus ex aniso. Facit ad viscerũ durities, & ventricu 23
li inflationẽ. Recipit Anisi. dr. iiij. Cinamomi, carnabadij.
pulegij, thymi, ameos seminis fœniculi, singul. dr. ij. Cumi-
ni, cardamomi, cubebę, zigiberis, spicę, galãgę, casię ligneę
piperis longi & nigri, singul. dr. j. Mellis attici, aut facchari
quantum satis est.

Angelo- Antidotus lingua italica a Alcançali cognominata. Effi 24
çalos. cax ad febres ardentes, tertianas simplices, & duplices, atq;
cõtinuas. Datur ad omnes ardentes febres, lypirias, hemitri
teos

tæos,& ſimpliciter ad omnē affectū febrilē. Habet myrobalani [b] citrini, myrobalani cepuli, myrobalani indici. ſing. ʒ. vij. Semi. portulacæ, violarū purpurearū, ſing. ℥. ß. Myrobalani [c] belirici, & emblici ſin. ʒ. j. gr. vij. Maſtiches. ʒ. j. ℈. j. [d] Oxyphœnici. ℥. iij. [e] Floris nenupharis, [f] ſylueſtris vocatę colocynthidis, [g] hermodactyli, ſing. ʒ. ij. gra. iiij. Caſiæ fiſtularis repurgatæ. ℥. iiij. Poſtea accipe [h] violarū. ℥. ß. Aquæ lb. ij. & hęc probè vſq; ad tertias coquito, deinceps per ſaccū excolato, acceptaq́; eiuſmodi aqua, in eā conijcito caſiā fiſtularē & oxyphœnicū: & ſubactis, perq; ſaccū probè colatis omnib. ſinito. Deinceps alia accepta aqua, indito illi ſacchari lb. j. ß. & ebulliant quoad mellis craſsitudinem accipiant. Poſtea ſumpta aqua oxyphœnici & caſiæ fiſtularis per ſaccum prius trāſfuſa, coquito hęc ſimul, donec ad mellis craſsitudinē veniāt. Tandē ſpecies ſupradictas probè cōtritas, inijce. Dantur pro viribus vtentiū ex aqua tepida. ʒ. iij. Quòd ſi volueris, prębeto, ℈ ij. aut tres ex diluto Rhei barbari tepido, aut aqua roſacea, datoq́; ieiuno.

[a Alcancali.] *Græcus Nicolai manuſcriptus codex legit*, ἀλκάνκαλι ἐπονομαζομένη γλώσσῃ ἰταλικῇ. *Vnde palàm fit omnibus*, Nicolaū *hanc antidotū, vt alias multas, è barbaro aliquo autore deſcripſiſſe. qui vocē Græcā prorſus deprauauit. Scribendū enim erat* ἀπιλοκαλὸς. *id quod partim ex voce corrupta, partim ex latinis* Nicolai *codicibus manifeſtè colligi poteſt. Latini enim codices legunt* Alcācalon, *& interpretātur bonū nunciū.* [b Citrini.] *Flauos myrobalanos vulgari, ac trita etiā nūc in officinis voce, appellat citrinos.* [c Belirici & emblici.] *Et hæc duo myrobalanorū genera vſitatis hodie ac barbaris nominibus vocat quū* Actuario *Beletzici &* Emplitici *nominentur.* [d Oxyphœnici.] *Fructum intelligit, qui hodie* Tamar *indus dicitur. Vide quæ lib. j. de Compoſ. medic. cap. 76. annotauimus* [e Nenuphari.] *Græce eſt* νουφάρου. *Ita autem appellat* Nymphæam, *quam in hodiernum diem officinæ vnius ſyllabæ adiectione nenupharū nūcupāt* [f Sylueſtris nominatę cucurbitę.] *Græcè eſt*, ἀγριοκολοκύνθης. *Vocāt autē Græci colocynthidē alio nomine cucurbitam ſylueſtrē. Latini* Nicolai *codices habent* Berberis: *vt ferè ſuſpicio ſit, legendum eſſe in* Nicolao, τῆς ἐπονομαζομένης ὀξυακάνθης. *Oxyacantha enim id eſt veteribus Græcis, quod Barbaris* Berberis. [g Hermodactyli.] *Hoc nomine non intelligendum venit*

Alcācali
Myrobalani citrini.
Bellirici & emblici.
Oxyphœnicum.
Nenuphar.
Cucurbita ſylueſtris.
Oxyacātha.

quòd hodie ita officinæ & medici appellant, sed Behen, *vt suprà quoq; annotatione septima diximus, præsertim rubea. Nā latini codices habent*, Behen *rubei.*[h Violarū.] *Græcè legitur* εἶτα λάβε ἰά, ουγ. *Latini tamen codices* Nicolai *non simpliciter violarum, sed serapij violacei, habent.*

Antimo ros. Antidotus lingua Italica [a] Diatamaros nominata. Prodest capitis dolorib. lethargicis, stomachicis, podagricis, nephriticis, biliosis, pituitosis, & inflatione stomachi laborantibus. Est autē hæc ipsa [b] laxatiua. Accipit aloes flauæ. ℥. v. ß. gr. vj. Casiæ. fistularis repurgatæ. ℥. j. gra sex. ß. Mastiches ℈. ij. gra. v. Xilobalsami. ℈. grana. v. Semis cinamomi. ℈. granorū. v. Iridis. ℥. j. Radicis [c] dracōtij. ℈. j. gr. ij. ß. Agarici, colocynthidos, nitri, euphorbij, castorij, singul. ℈. ij. gra. v. Petroselini, seminis apij, seminis macedonisij, sing. ℈. ij. gra. v. [d] Veratri nigri. ℥. ß. Dacrydij. ℈. iij. gran. v. Cocci cnidij. ℈. ij. gra. v. Turpeti repurgati, exagium. ß. Mellis attici, aut sacchari quod satis est Datur maturino tēpore castaneæ nucis quātitate ex aqua tepida. 2

Diatamaron. [a Diatamaron.] *In manuscripto* Nicolai *codice scriptum fuit* ἀντίδοτος ἡ χιαταμαρῶ ἰταλιᾶ γλώσσῃ διδομένη. *perperā sanè vt nemo nō videt. Scribendum enim erat* ἀντίδοτος ἡ διαταμωρῶν ἰταλικῇ γλώσσῃ λεγομένη. *Satis aūt ex dictione* διαταμωρῶν *claret*, Nicolaum *hanc antidotū ex barbaro aliquo autore transcripsise, qui illā mirificè deprauauit.* Non *enim* διαταμαρῶν, *sed* ἀντίμορος, *vel* ἀντίμορον *legendum, quasi dicas aduersus mortem vel morbū.* Neq; *enim* Græcis μόρος *aliud quàm mortem, aut morbum significat.* Et *latini* Nicolai *codices correctiones* Antimoron *hoc loco legūt.* [b Laxatiua.] *De industria barbara hac voce vsi sumus, quū eadē etiam* Nicolaus *vsus sit, haud dubie tanquā apud medicos admodum trita. Ait enim* ἔστι δὲ ἡ τοιαύτη λασατίβα. *Lasatiba autem dixit, pro* λαξατίβα *Et hinc iterum manifestum fit*, Nicolaum *hanc antidotum ex barbaro aliquo, qui latine scripsit, desumpsisse autore.*[c Dracontij.] *Verum dracontium intelligit, pro quo* Seplasiarij *maxime errore radice* Eistortæ *vocatæ herbæ vtuntur*, In *penuria tamen veri* Dracontij, *radice* Ari *vtendū erit.*[k Veratri nigri.] *Sic legūt omnia latina exemplaria.* Nicolai *manuscriptus codex falso legit* ἐλινίου μέλανος *pro* ἐλλεβόρου μέλανος.

Brāca vrsina.

Seplasiariorum error

Ati

6 Antidotus hęmagogos, hoc eſt ſanguinẽ ducẽs: [a] vtilis exiſtit ad varia muliebria vitia. eas enim quæ ſolito tempore purgari haud conſueuerunt, mirificè iuuat. Menſes enim euocat, fœtum in vtero mortuum excutit. Eas quæ à partu nõ ſunt purgatæ, expurgat, & ſanitati reſtituit. Calculum veſicæ conterit, & per vrinam expellit. Stillicidium vrinæ, obſtructionem iecoris, lienisq; duritiẽ ſanat. Omnibus internis malis, cruditati ſtomachi, coli dolorib. nephreticisq; auxiliatur. Hæmorrhoidas aperit, ſecundas educit. Veſicã expurgat, ſtomachũ calefacit, flatus diſcutit, vomitũ cõpeſcit, & mulierũ malis omnino eſt ſalutaris. Habet ſeminis intybi, acori, amomi, [b] atriplicis ſeminis, fœniculi ſeminis, ſing. ℈. j. gran. vj. Aniſi ℈. ij. Ariſtolochiæ longæ, artemiſiæ, caſiæ, ſing. ℈. ij. gra. xiiij. Centaurij maioris. ℈. ij. Dauci cretici. ℈. ij. [c] Ellebori nigri. ℈. j. Foliorũ lauri. ℈. j. ß. gr. iij. Glycyrrhizæ. ʒ. j. &. ℈. j. Lupinorũ. ʒ. ij. Nigellæ. ℈. ij. Myrrhæ. ℈. ij. gra. xiiij. Erui. ℈. j. Aluminis. ℈. ij. ſeminis petroſelini. ℈. j. Pyrethri. ℈. ij. gr. xiiij. Piperis nigri. ʒ. j. ℈. ij. gra. vij. Pulegij. ℈. ij. gra. xiiij. Pœniæ. ℈. j. gra. xviij. Cyperi. ℈. ij. Seminis rutæ. ℈. ij. gra. xiiij. [d] Spicæ. ℈. ij. gra. xiiij. floris iunci odorati. ℈. ij. gra. xiiij. Saluiæ, ſeminis apij, ſin. ℈. j. gra. xiiij. Caryophilli. ℈. ij. Radicis capparis, cumini, ſingul. ʒ. j. Mellis attici, aut ſacchari quantum ſufficit.

[a Vtile exiſtit.] *Quæ ſequũtur vſque ad verbum* Habet, *omnia in Græco* Nicolai *manuſcripto codice deſiderantur, quæ nos ex latinis codicibus reſtituimus.* [b Atriplicis.] *Manuſcriptus codex habet* ἀτριπικῆς *pro* ἀττριπλικῆς. *Latinam vocem & hic græcis exarauit literis, quod illi ſollennæ eſt.* [c Ellebori nigri.] *Item* ἐλ-γνίου μέλανος, *vt ſuprà, pro* ἐλλεβόρου.] d Spicæ.] *Poſt ſpicam manuſcriptus codex legit* σμόρνης, *hoc eſt myrrhæ, ſed perperã, quod paulo antè eius in eadem antidoto facta ſit mentio.* Latini *codices habent* Sinonis, *vt ferè ſuſpicio ſit* σινωνος *pro* σμύρνης *eſſe legendum.*

27 Antidotus è caſtorio. Succurrit vertiginoſis, comitialibus, apoplecticis, reſolutione correctis, tremulis, & paraplecticis. Datur nucis põticæ quãtitate ex decocto, abſinthij ſaluię, adiãti, macedoniſij, & [a] granorũ ſolis Recipit caſtorii Diacaſtorion.

myrobalani,ſing.ʒ.iij.Aloes flauę.ʒ.j.ß. b Scordoraſarin, quod Italis Aſa fœtida dicitur,myrrhæ,euphorbij, ſingul. ʒ.j.gra.vij.Folij,[c]artimonij,id eſt pyrethri,tragacāthę, calami odorati,nitri,galbani,ſenæ, floris iunci odorati , ſpicæ,opopanacis,rheipontici,ſagapeni,ſtyracis calamitis,zingiberis,cinamomi,ſin.ʒ.j.gra.ij.[d]ſtaphidis ſylueſtris,ſeminis dauci,fœniculi,petroſelini ſeminis,[e]cumini lati, nigellæ,ſinonis[f]petrolei , quod eſt vnguentum ſancti Barbari, ſtyracis rubeæ,ſanguinis draconis,thuris[g]ſalis ammoniaci,zedoariæ,aniſi,ſin.ʒ.iij.ß ℈.viij.[h] Thymbræ, hyſſopi, chamædryos,pulegij,origani,balſami,[i]balſamitæ:quæ eſt proceriſsima ſylueſtris mentha: ſeminis oximi * brācæ vrſinæ,dictami,ariſtolochiæ rotūdæ,braſsicæ ſylueſtris decocti,aſari,ſaluiæ,roſarū,bdellij,ſing.gran.xviij.[k]Amparis, gra.x.oſsis cordis ceruini,ʒ.iij.oſsis naris purpuræ.ʒ.j.Epithymi,polypodij, opobalſami , ſing.gran.xiij.[m]Lauriolæ campi,hoc eſt betonicæ,gran.xj.Anacardij,ſabinæ,gentianæ,foliorum mandragoræ,ſingul.ſiliquas.ij ß.[n]Serici vſti gra.xij Peucedani, abſinthij,ſing, gra.vij.Iridis, gra.xiij. Mellis attici,aut ſacchari quod ſatis eſt.

Grana ſolis. [a Granorum ſolis.] *Græcus codex habet* γρανοσόλου, *pro* γρανόσολις. *Grana verò ſolis nō ſunt, niſi ſemina* Lithoſpermi:*quod officinis etiam hodie milium ſolis dicitur,vt alibi fuſius monſtrauimus.*

Scordoraſarin. [b Scordoraſarin.] *Quid per hanc vocē intelligendum veniat,met ipſe* Nicolaus *explicat,dicens:* σκορδορἀσαριν,τὸ λεγόμενον ἰταλικῶς ἀσα φιτιδα: *Scordoraſarin,quod* Italicæ *Aſa fœtida vocatur.*

Aſa fœtida. *Per aſā aūt fœtidam non id quod hodie ſic officinis vocant,accipiendum erit ſed ſtirps potius quā tum Græci,tum latini Scordium vocant.Nam infrà ſæpe admodum hanc dictionem* ἀσαφιτιδα, *ſic enim ſcribendum erat,interpretatur pro Scordio,vt in* Enemate.*xix.in hiera* Theodorethis.*iij.& in hiera* Logodij.*xiij.& crebrò aliàs.In interpretatione etiam nominum obſcurorum* Nicolai *ita ſcriptum inuenitur:* ἀσαφιτις,τὸ σκόρδιον.

Officinarū error, *Quare errant plurimum officinæ,quæ in cōpoſitione hac,& alijs* Nicolai,*pro* Aſa fœtida *nō* Scordiū,*ſed rem quā ipſi ſic hodie appellant,vſurpant.*[c Artimonij.] *Latini codices* Nicolai, *præſertim verò illi ex quorū præſcripto* Seplaſiarij *hodie ſua medicamenta conficiunt,maximo errore* Antimonij *legunt pro* Artimonij.

Quid

Quid verò sit Artimonium, metipse Nicolaus exponit, inquiens: ἀρτιμονίου, ἤτοι πυρέθρου, *Antimonij, id est pyrethri. In dictionum quarundam etiã Nicolai interpretatione scribitur,* ἀρτιμόνιον, πύρεθρον. [d Staphidis syluestris.] *Ea est, quæ officinis & medicis hodie Staphis agria vocatur.* [e Cumini lati.] *Græcè est,* πλατυκυμίνου. *Latini codices habent, Sileris: vt propemodum suspiciosit, Nicolaum per latum cuminum intellexisse semen, quod officinæ Siler montanum vocant.* [f Petrolei. *Græcè est,* πιτριλαίου. *Per petroleũ verò intelligit oleum quòd sic in hodiernũ vsque diẽ vocatur, naturale nimirũ, quòd etiam oleum sanctum, & oleum petræ nominatur à nostris medicis, & Seplasiaris. Neq; hoc est oleũ nisi bitumen liquidum, vel colamen bituminis, quod Babylonis etiã Naphtha vocatur. id quòd è Mesue satis liquet. Petroleum igitur omne oleum, quod è saxis & petris emanat, dicitur. Et fuit haud dubie Nicolai temporibus vsitatum petroleum, quod vt ille ait,* μύρον του ἁγίου Βαρβάρου, *id est, vnguentum sancti Barbari nominauerũt. Perinde atque nostra ætate fuit quod nonnulli circungestabant, & Sanctæ Catharinæ oleum vocabant. Virum aũt facit, quam nos virginem fuisse putamus, diuã appellantes Barbaram.* [g Salis ammoniaci.] *Græcus codex, quo vsi sumus, habet* ἅλατι ἀμωνιακοῦ, *pro,* ἅλος ἀμμωνιακοῦ [h Thymbræ.] *Hoc est, syluestris Satureiæ.* [i Balsamitæ.] *Græcè est* βαλσαβίτα. *scriptum pro* βαλσαμίτα. *Sic enim hodie officinæ speciem syluestris mentæ vocãt. Nicolaus ait esse inter syluestres procerissimã,* ἥτις ἐστὶν ὁ μακριταῖος ἄγριος ἡδύοσμος. [* Brancæ vrsinæ.] *Nicolai codex habet,* παρίτζιουρσίνα, ἤτοι βέρβιρις, *pro* πράντζιουρσίνα. *Vocant autem in hodiernum vsque diem stirpem Acanthum Græcis & latinis dictam, officinæ Brancam vrsinam. Quare interpretatio Nicolai non videtur esse legitima, quòd Brancam vrsinam esse berberim tradit, quum metipse infrà in multis compositionibus, berberim dicat esse eandem cum Græcorum oxyacantha. Et in vocum Nicolai interpretatione manifestè scriptum est,* βέρβιρις, τὸ τῆς ὀξυακάνθης σπέρμα, *hoc est, Berberis semen est oxyacanthæ. Ideoq; in nostra conuersione hæc verba, id est Berberis, consultò, ne confusionis alicuius Seplasiariis & medicis autores essemus, omisimus.*
[k Amparis.] *Officinæ Ambrã vocant.* [m Lauriolæ cãpi.] *Græcus codex habet* λαουριολι κάμπρι, ἤτοι δροσιοβότανον. *Est aũt* δροσιοβότανον *nihil aliud quàm Betonica, vt diximus annotatione.xxxix. Pro lauriola igitur hoc loco nõ est accipienda herba quæ*

Staphis agria.
Cuminum latum.
Petroleũ
Naphtha.
Vnguẽtũ sancti Barbari.
Thymbra.
Balsamita
Berberis
Ampar.
lauriola

hodie sic nominatur, & qua vulgus Seplasiariorum pro Mezereorũ vtuntur, sed Betonica vulgo quoq; vocata. [n Serici vsti.] *De quo plura lib. i. de Compositione medica. diximus.*

Antidotus ad rigorẽ experta. Recepit caryophylli, piperis, terræ samię, senæ, spicæ. sin. ʒ. i. In vino subacta datur ante inuasionis horam. 28

Antidotus pulcherrima omnis generis humores incidẽs Vtilis quoque est à [a] bilis effusione molestatis. Extenuat etiam pituitã, flatus dissoluit, & appetentiam commouet. Mulieribus mẽses ducit, & homini [b] animum efficit, aciem oculorũ acuit, carnisq; nutritionem facit. Habet turpeti. ℥. iii. Rosarũ, violarũ, sin. ℥. i. Galãgę, maceris, granorũ solis, masticbes, thuris, cardamomi, myrobalani indici, ameos, sin. ʒ. ß. Asparagi seminis, [c] rusci, sin. ℥. i. Scãmo. ℥. j. ʒ. ii. Caryophylli, spicę, zĩgiberis, croci, saxifragi, piperis lõgi, amomi, seminis petroselini, [d] salis gẽmæ, cinamomi, singul. ʒ. ii. Hermodactyli, ellebori nigri, sing. ℥. ii. Polypodii. ℥. i. Decocti [e] ebuli lb. i. Seminis fœniculi, asari sin. ℥. i. Opopanacis colocyntidis, sig. ʒ. i. Aristolochiæ rotũ. tragacãthæ, sin. ℥. ii. Iridis. ℥. Cumini, seselis, sing. ℥. i. Anacardii. ℥. ii. Agarici. ℥. i. Mellis attici, vel sacchari quod sufficit. Dantur de comane ieiuno exagia tria, vel tria, & semis, pro viriũ ratiõe. 29

Nicolai codex emaculatus. Bruscus. Sal gemmæ. Ebulus.

[a Bilis effusione.] *Perperam in Graco est,* ὑπὸ ἐγχολώσεως *pro* ἐκχολώσεως. [b Animum efficit.] *Gracè non rectè legitur* νοῦν ἔχη, *pro* ἔχειν. [c Rusci.] *Gracè erat* μπρούσκου. *Qui error omnis ita inuasit officinas, vt in hunc vsque diem Ruscum, adiectione vnius literæ, Bruscũ appellent.* [c Salis gemmæ.] *Hæc vox Nicolai seculo medicis & Seplasiarijs trita erat. In codice enim græco scribitur* σαλτζίμι, *pro* σάλις γίμμι. *Latinis sal foßilis dicitur, vt alibi copiosius docuimus.* [d Ebuli.] *Gracè non rectè* ἐμπούλου *pro* ἐβούλου *legitur. Sed nihil mirum Nicolaum latinas, & alias sibi incognitas voces ita deprauasse.*

Alia antidotus priori similis, idem efficiens. Accipit turpeti. ʒ. j. Dacrydij, hermodactyli, rosarum [a], esulæ, hoc est chamæpityos, polypodij. sin. ʒ. vj. Caryophylli, spicæ, zingiberis, croci, saxifragi, piperis lõgi, amomi, seminis apij, salis gemmæ, galangæ, petroselini, maceris, carnabadij, seminis fœniculi, [b] asparagi, rusci seminis. granorũ solis, thuris 30

masti

masticheſ, amcos, [c] lapidis lytzi [d] ſingul. ℥.j. Mellis attici, aut ſacchari quod ſatis eſt. Datur vt præcedens.

[a Eſulæ.] Nicolaus Eſulam non Tithimali ſpeciem, ſed potius Chamæpityn vocat. Sic etiam in dictionum Nicolai interpretatione ſcribitur, ἴζουλα ἡ χαμαιπίτυς, Eſula eſt Chamæpitys. Quod hic, & in alijs Nicolai cōpoſitionib. diligenter obſeruandum erit [b Aſparagi.] Perperam in manuſcripto codice legitur, ἀσπαράγκου pro ἀσπαράγου. [c Lapidis litzi.] Græcus codex habet λάπις λύτζι. Animaduertendum autē lapidem litzi variè apud Nicolaum ſumi, vt ex ſequentib. patebit latius. Hic certè, haud ſecus atq; in Antidoto ſequē. xxxvij. accipitur pro lapide Praſio. Lapis autem hic ita eſt dictus, quòd porri ſucco aſsimilis ſit. A Theophraſto praſitis appellatur. Plinius. lib. 37. cap. 8. eius tria eſſe genera tradit. Eaſdem quas Iaſpis facultates habet, Quare in hanc compoſitionem inſeritur, vt vētriculum roboret: eam enim facultatem habere iaſpidem, ex Galeno ſatis liquet. In inopia verò Praſij, ſmaragdo, cui eadem vis eſt, vti licebit. [d Singul. ℥. j.] Sic legendum eſſe cenſeo, ne pondus prorſus omiſſum ſit. Eſula. Lapidis litzi.

31 Alia ſimilis, admodum bona. Habet zingiberis. ℥. ij. Myrobalani flaui. ℥. iij. Emblici. ℥. j. Sinonis, pulegij, cardamomi, ſingul. ℥. j. Caryophylli, piperis cōmunis, ſing. ℥. iij. ß. Croci, exagium. j. Turpeti. ℥. ß. Scammoniæ. ℥. ß. Mellis attici aut ſacchari quantum ſufficit. Datur vt præcedens.

32 Antidotus è Rheobarbaro. Eſt autem admodum vtilis. quemadmodum præcedens. Recipit ſantali albi. ℥. ß. Sāntali rubri. ℥. j. Spodij. ℥. ij. Maceris exagium vnum. Maſtiches croci, ſpicæ, ligni aloes, cardamomi, aſari, galiæ moſchatæ, berberis, turpeti, caryophylli, ſingul. ℥. j. Seminis, fœniculi, ocimi ſeminis, cinamomi veri, ſingul. ℥. ß. Camphorę. ℥. ß. Oſſa cordis ceruini tria. Tragacanthæ, gummi arabici, ſingul. ℥. ß. Rheibarbari, exagia tria. Aniſi ſeminis intybi, portulacæ ſeminis, ſeminum peponis, cucumeris, & [a] citruli purgatorum, ſingul. ℥. ß. Roſarum. ℥. j. Senę ℥. i. Dacrydii. ℥. ii. exagiū. j. ß. Sacchari & ſtillatii roſarum liquoris quantum ſatis videbitur.

[a Citruli.] Græcè eſt σαρακίνου. Sic autem genus cucumeris vocat, quod hodie Citrulum nominant officinæ: id quod ex multis compoſitionibus alijs ſit manifeſtum.

Ali

Alia Antidotus ad eadem efficax, similiter data. Recipit 33
rosarum rubearum, glycyrrhizæ, ℈. v. Cinamomi. ʒ. iiij. Cariophylli, nardi, sagapeni. [a]canchryos, galiæ moschatæ, nucis moschatæ, zedoariæ, cardamomi, asari, seminis apij, sing. ℈. ij. Seris. exagia. ij. Dacridij. exagia. iij. Turpeti, exagia. ij. Sacchari & stillatitij rosarum liquoris, quod satis est.

[a Canchryos.] *Græcus Nicolai codex habet χάχρι∞. Sed legendum esse iudicamus κάγχρυος. Est aūt Cāchrys semē libanotidis.*

Antidotus alia similis, [a]laxatiua quę itidem bona admodū est. 34
Habet cinamomi. ʒ. j. Croci, exagia. ii. Zingiberis caryophylli, sin. ʒ. ß. Anisi, [b]fœniculi, singul. ʒ. ß. Ameos, exa. j. ß. Nuces moschatas duas. Turpeti, scamonię. sin. ʒ. ij. ß. Sacchari, vel stillatitij rosarum liquoris, quantum satis videbitur. Dantur media nocte exagia tria, aut. iij. & . ß. pro virium diuersitate.

[a Laxatiua.] *Iterum Nicolaum imitantes barbara dictione de industria vsi sumus. Legitur enim hoc loco λασατίβα pro λαξατίβα vt suprà etiam monuimus.* [b Fœniculi.] *Græcus Nicolai codex legit φίνουλιρ. Censeo autem hic Nicolaum, suo more, latinam dictionem Græcis literis, haud tamen sine deprauatione, exarasse. Legendum itaque videtur potius φινίκουλι. Nam seminum anisi & ammeos fit hic mentio, quibus merito fœniculi semen copulatur, vt infra etiam facit, Antidoto nimirū. xxxvj. temere tamen nihil statuimus.*

Antidotus è corrallio. Prodest cardiacis, continuis febri- 35
bus, corporis mortificationi & carnium dissolutioni. Est autem somnifera, coporíq; [a]voluptatem affert. Capit caryophylli, cinamomi, croci, singu. exag. j. Spicæ, galangæ, ligni aloes, sig. exag. ß. Glycirrizæ. exag. j. Nucis moschatę, exa. j ß. Margaritarum, exag. ß. Zingiberis, exag. ß. Corallij rubri, exagium. j. Ambaris, blattij bizantij. sing. ℈. j gran. ij. Moschi, gran. ij. Seminis ocimi. ℈. j. gran. ij. Caphuræ, papaueris albi, sing. gran. xv. Trium santalorum, singul. ʒ. ß. [b]Sachari appellati candi. ʒ. ß. Ossa cordis ceruini duo. Spodij. ℈. j. gran. ij. Psillij. ʒ. semis. Stillaticij rosarum liquoris & sachari, quod satis est.

[a Voluptatem affert.] *Grecè χαρἀποιον. Significat enim Græcis χαρὰ, idem quod ἡ ἡδονὴ, ἀγγαλλίασις, εὐφροσύνη. hoc est volup*

voluptas, oblectatio, hilaritas. [b Sachari appellati candi.] *Græcus manuscriptus codex habet* κάντιον. *Quod verò* κάντιον *Nicolaus appellet id quod hodie Sacharum candi, vel candidum vocant officinæ, infrà ex Antidoto Diarhodon abbatis 96. manifestū faciemus. Iudico autē hanc quoq; dictionem esse deprauatè exaratā, dicendumq; fuisse* κάνδιον. *Secutus est enim Nicolaus morem eorū, qui etiā hodie decurtata voce hoc genus sachari vocant candi, quum potius integra voce candidum esset appellandū, quemadmodū fusius lib. 1. Paradox. nostrorum cap. 35. diximus.*

36 Alia antidotus similis, admodū laudata & vtilis.[a] Stomachicū laxatiuū dicitur. Habet cinamomi, ℥. ß. Croci, exag. semis. Zingiberis ℥. ß. Caryophylli, exag. ij. Anisi, fœniculi, singu. exag. j. ß. Ameos, exagij semis quartam partē. Amomi, drach. ij. Nuces moschatas duas. Turpeti. ℥. j. ß. Moschi, gr. ij. Senæ. ℥. ß. Epithymi. ʒ. ij. Scammoniæ. ʒ. j. Santali rubri. ʒ. ij. Rheibarbari. ʒ. j. Cubebarum. ℥. ß. Hermodactyli. ℥. ß. Myrobalani citrini, exag. ij. Sachari quantum satis erit. Confecta datur media nocte pondere exagiorum trium, aut trium & semis, pro virium ratione. Post datur aqua tepida sorbenda, idq; febricitantibus: in vacantibus autem febre, vino vtere. Stomachicū laxatiuū.

[a Stomachicum laxatiuū.] *Græcè est* σωματικὴ λαξατίβα, *sed minus rectè. Legendum enim erit* στομαχικὴ λαξατίβα, *id quod ex Latino Nicolai codice fit euidentissimum. Ibidem enim duorum fit mentio medicamentorum, vnius quod stomachicum laxatiuū frigidum dicitur, alterius quod stomachicū laxatiuum calidum vocatur. Quod certè est hoc ipsum, quod nunc tractamus, quemadmodum ex ipsa collatione omnibus fit conspicuum.*

37 Antidotus è margaritis. Ad vniuersi corporis refrigerationē cōfert, cardiacos, animo deficientes, mulieres vtero ferentes, præfocationes vteri, cordisque syncopen. Magnæ præterea corporis imbecillitati admodum auxiliatur. Diamargariton.

Capit caryophylli, cinamomi, spicæ, galangæ, ligni aloes, glycyrrhizæ, pastillorum è rosis, & pastillorum[a] è violis (horum verò compositiones quære infrà de Pastillis) singul. ʒ. j. ß. Nucis moschatæ, maceris, galliæ moschatæ (quære autem & hanc in compositionibus galliarum moschatarum) zedoariæ, rheibarbari, styracis calamitis, singul. ʒ. j. Margaritarum perforatarum, & non perforatarum, zingiberis

beris, osſis cordis ceruini, eboris ramentorũ, osſis è narib. purpuræ, ſing. ℥. ß. Moſchi, ambaris, cardamomi, libyſtici, ſe minis ocimi, ſing. ℈. i. minus gra. duobus. Caphuræ gra. vj. Serici crudi vſti. ℥. i. Lapidis ſaphiri, iaſpidis, [b] lapidis viridis, qui ab Italis dicitur lapis litzi, ſing. ℥. ß. Nucis indicæ. ℥. ii. Tragacanthæ, corallii rubei, ſin. ℥. i. ß. Anacardii, iuniperi, ſin. gra. vij. Auri puri, exag. i. Sachari & ſtillatitii roſarum liquoris, quod ſufficit.

[a E violis.] *Græcus: codex legitr* καὶ τοῦ διάβιν. *Et ſic etiam in ſectione de paſtillis, paſtillo. xlviij. ſcribitur.* Latini *codices habent diaui. Vt mirum ſit* Nicolaum *hoc loco deprauata voce vti voluiſſe potius, quàm patria & legitima.* Dicendum *enim illi erat, quemaddum actuarũ feciſſe conſtat,* διὰ ἴων, *Græcis enim* ἴον *violã ſignificat* Sed *fortè & hanc compoſitionem è barbaro aliquo autore trãſcripſit.*

[b Lapidis viridis, aut rectius Lapis viridis, praſii.] *Græcus* Nicolai *codex legit,* λίθου πρασίου, ὃς λέγεται παρὰ ἰταλοῖς λάπις λιτζι. *Diximus autẽ ſuprà, nimirũ annotatione.* 101. *litzi lapidem interdum* Nicolao *idem ſignificare quod praſium. Qua quidẽ in ſignificatione & hic ſumatur oportet, quum ſit* Antidotus *planè confirmans ac roborans, vt neceſſe non ſit accedere purgantia, in quorum numero cæruleus lapis exiſtit, quem aliquãdo per lapidem litzi, vt ſuo dicemus loco,* Nicolaus *intelligere ſolet. Eſt quoque vterum ferentibus accommodata hæc* Antidotus*, quibus purgantia exhibere medicamenta minus tutũ eſt.* Per *viridem itaque lapidem hic vt cõprehenſum eſt, accipiendus venit* Praſius*, qui viriditate ſua porri ſuccum refert. Quod facile ex præcedentibus colligitur, quum Sapphiri & iaſpidis etiam hic mentio fiat. Quare* Seplaſiarij *pro viridi lapide in præſenti antidoto praſium, & minime* Lazuli*, qui cæruleus etiam vocatur, accipiant.*

Alia è margaritis [a] Galeni, magis varia: valet vt præcedens. Habet margaritarũ non perforatarum, pyrethri, ſingul. ℥. j. Zingiberis, moſchi, ſing. ℥. iiij. Zedoariæ, petroſelini, caſiæ ligneę, cardamomi, nucis moſchatæ, maceris, ſing. ℥. ij. Cinamomi. ℥. v. [b] Been albæ & rubeę, quæ nimirum Hermodactyli longi dicuntur, piperis nigri, & longi ſing. ℥. iij. Ligni aloes, caryophylli, ſpicæ, glycyrrhizæ, galangæ, ſingul. ℥. j. ſemis. Ramenti auri puri, exag. j. Ambaris ſili. iiij. Galliæ moſchatæ. ℥. j. Styracis calamitis, rheibarbari, ſingul. ℥. j. Oſsis cordis ceruini. ℥. ß. Berberis, ſili. 38

x. Se

ʒ.Serici crudi vsti, sili.vj. Margaritarum perforatarum.ʒ.j.ß.Blattij bizãtis, siliq.viij. libystici, seselis, ocimi seminũ sin. gra.xviij, Lapidis, iaspidis saphiri, lapidis viridis, sing.gra.xviij. Sachari & stillatitij rosarum liquoris quòd satis est. Succurrit imbecillitati stomachi, & cruditati eiusdem, corporisq; ac cordis exolutioni. Rectè confecta datur.

[a Galeni.] F*also hæc antidotus ad Galenum autorem refertur: id quod simplicia medicamenta, quorum hic mentio fit, certò demonstrãt. Talia enim esse constat, quæ magna ex parte Galeni temporibus incognita fuere, vt sunt behen, nux moschata, ambar, gallia moschata, rheon barbarum, blattium bizãtium, sericum, stillaticius rosarum liquor.* [b Behen albæ & rubræ.] *Græcus codex habet* μπιάλπι, ῥουμπι, τὰ ἐπιλεγόμενα οἶμαι ἑρμοδάκτυλα μακρά. *De prauauit autem & hoc in loco latinas dictiones* Nicolaus. *Dicendum enim illi erat* πὶν ἄλπι καὶ ῥούπι. *Manifestum verò hinc fit omnibus, quòd recentiores Græci* Behen *albam & rubeam officinis hodie vocatas radices, hermodactylos longos dixerunt, vt scilicet à rotundis hermodactylis nostra ætate nominatis* Colchica *antiquiores Græci vocant, distinguerent.* Hermodactyli longi.

39 Antidotus [a] diacomeron, prodest tabidis, tussientibus stomachicis, & omni corporis imbecilitati. [b] Renum præterea impotentiæ ac debilitati succurrit. Venerẽ enim emortuã excitat efficaciter. Capit caryophylli magni, [c] qui lingua Romana antophyllus cognominatur: zingiberis, sin. ʒ.v.℈.j.gra.xvj. Cinamomi, caryophylli parui, sing.ʒ.iiij.℈.j.gra.xvj. Carnis palmularum.ʒ.iiij.℈.j.gra.xvj. Galãgæ, spicæ, zedoariæ, costi, pyrethri, corallij rubei, tragacanthæ, rhei pontici, spicæ celticæ, anacardij, ossium palmularum, carpobalsami, anisi, iuniperi, sing.ʒ.j.℈.ij.gran.viij. Margaritarum perforatarum, & integrarum. sing. exagi.ß.Moschi, gra.iij. Blattij bizantis.℈.ij. Trium piperorum. sin.ʒ.j.℈.ij.gra.viij. Auri puri, argenti synceri, ossis cordis ceruini, sing.℈.ij.ß. Eboris ramenti, ambaris, sing.℈.j.gra.vij. Dantur co vtentib.ʒ.iij.ex vino. Paratur cum rosaceo melle, & sacharo. Est autem hæc antidotus præclara admodum. Hermodactyli rotundi. Diacomeron.

[a Diacomerôn.] *Ita enim Actuarius vocari à Latinis scribit. Verùm, quæ sit eius nomenclaturæ ratio, videre nequeo.* Nico

lai

lai codex habet διὰ καμαρῶν. *Sed nec quæ ſit huius appellationis cauſa, cogitatione conſequi poſſum. Eam enim quam latini Nicolai codices aſſerunt, nempè ſic dictã eſſe, quod hominẽ è morte ad vitam ducat, nullius eſſe momenti, nemo non intelligit.* [b Renũ prætcrea debilitati. &c.] *Græcus codex legit,* πρὸς ἀτονίας καὶ ἀδυναμίας νεφρῶν. πάνυ γὰρ ἐυδυναμεῖ, ἀφανεῖ δὲ ποιεῖ καὶ τὰ ἀφροδίσια. *Sed meo quidem iudicio, non rectè. Emendandum igitur hunc locum eſſe hoc pacto puto,* πρὸς ἀτονίας καὶ ἀδυναμίας νεφρῶν ποιεῖ. πάνυ γὰρ ἐνδυναμεῖ ἀφανῆ καὶ τὰ ἀφροδίσια. *Hãc lectionem latini Nicolai codices confirmant, qui ita habent:* Debiles lũbos conſſirmat, venerẽ proritat. *Accedit, quod in Actuario ſit.* Re*num doloribus prodeſt, voluptatem parit, &c.* [c Qui lingua Romana &c.] *Hoc ex loco omnibus perſpicuum ſit, Antophyllos Nicolao eſſe caryophyllos magnos.*

Nicolai locus emẽdatus

Antophilli.

Diacinamomi.

Antidotus è cinamomo. Ad ſtillicidium vrinæ, & calculoſos, & omnia veſicæ mala confert, ita vt lapides conterat, ac [a] demoliatur. Si vt hæc ipſa aluũ ſubducat efficere volueris, diacrydij. ℈.ij. quoties vti volueris huic adijcies. purgat enim ſine moleſtia. Ad omnia prædicta vtilis eſt, & ad ſtomachum. Capit autem folij, floris iunci odorati, cyperi, aſari euforbij, thymi, petroſelini, macedoniſij, anethi, granorũ ſolis, [b] lapidis lyncis, ſing. ℈.ij.ß. Cinamomi, calami odorati, polypodij [c] philipendulæ, piperis nigri, libyſtici, ſeminis vrticę, ſeminis citri, ſaxifragi, [d] Bardanę, ſemi. hederę, ſingul. ℈.ij. Galãgæ, nardi. zedoariæ. betonicæ, phu, [e] maſi, aſparagi, cardamomi, ſemin. apij, fœnic. ſinapis rubri & nigri, erui rubri & albi, ſin. ʒ.ß. Caryophylli, zingiberis, caſię lignez, coſti, pyrethri, ſpicę celticę, myrobalani, thuris piperis albi, carpobalſami, carnabadij, cumini, baccarũ lauri, ſeſelis, ſing. ℈.j. Nardi, pulegij, olei ebuli, ſilini olei, ſin. ʒ.xv. Mellis attici, aut ſacchari quantũ ſufficit. Datur ex vino rubro, manè ieiuno.

[a Demoliatur.] *In Græco codice abundant hæc verba poſt dictionẽ* ὀνίνησι, δὲ καὶ πρὸς ςραγγουρίας, *ideoq́; expungenda erunt.* [b Lyncis.] *Codex Nicolai habet* λάπις λίπζι. *Sed eſt vox planè deprauata, quæ vt pote incognita, Nicolao dedit occaſionẽ vt illã variè vſurparet. Nunc pro lapide praſio, vt dictũ eſt Annotatiõe* III. *nunc pro lapide quem lyncis vocant officinæ, & Græci lyncurium, vt hoc in loco. Nã hic ſignificare lapidem lyncis, notius ferè eſt quã*

quàm vt à me demonstrari debeat. Nam quum hæc antidotus peculiariter valeat ad frangendos calculos, & vesicæ mala, nemo non statim colligit, Nicolaū litzi pro lyncis dixisse. Nihil enim est lyncurium vt alibi docuimus, quàm succinum, quod nonnullis opinione persuasum esset ex vrina lyncis fieri, quod ad euocandos calculos renū & vesicæ meram vim obtinet. Quod ex Aetio satis liquet, qui libr. 11. cap. 13. eo ad conterēdos etiam calculos vsus est. Nicolaum autem litzi dicere pro lyncis, ex Antidoto. 187. sole clarius patebit. Quem autem hodie sic appellant medici & horum officinæ, est Belennites succini falerni colore, qui etiam è terra effoditur, non tamen ex lyncis vrina cōcrescit. [c Philipendulæ.] *Græcus codex habet* φιλιπινδουλα. *Vnde satis constat hanc vocem Nicolai etiam ætate medicis tritam fuisse. Quid autem sit Philipendula, tomo primo nostrorum commentariorum de Stirpium historia exposuimus.* [d Bardanæ.] *Græcus codex legit* μπαρδινι *Corruptam autem esse dictionem puto, scribendumq; fuisse* παρδάνι. *Bardanam hodie herbam vocat vulgus, Personatiam dictam latinis. Laudat hanc Aetius in calculosis renibus, lib. 11. cap. 10.* [e Masi.] *Græcè est* μάσου. *Quid autem intelligat per Masum, ignorare me fateor. Nisi fortè legendum sit* μάλισις, *qua dictione alias crebro vtitur Nicolaus. Et diacinamomi confectionem apud Mesuen macer ingreditur.* [f Lilini olei.] *Græcè est* μουσίνου ἐλαίου. *Censeo autem legendum esse* σουσίνου, *Susinum verò oleum est quod lilinum alio nomine appellatur. Extenuat. Et bilem per aluum ducit, Dioscoride teste, dolores renum, & vesicæ lenit.*

Phillipēdula.

Bardana

Masi.

Susinū oleum.

41 Antidotus ex acoro, prodest difficultati vrinæ, calculosis, experta. Proinde si explorare velis, partem eius in aqua dissoluens cū lapide in phialam immitte, & quinque diebus occlude. Deinde vbi detexeris, lapidem ipsum confractum inuenies. Habet acori, agarici, singul. ℥. iij. Seminis apij. ℥. vj. Nardi. ℥. v. Petroselini macedonici, casiæ, pyrethri, sing. ℥. xij. ß. Mellis attici, vel sachari quod satis esse videbitur. Dantur. ℈. iiij. ex vino & aqua cui chamæmelum, & spica incocta sint. Est admodum insignis.

42 Antidotus ex hircino sanguine. Confert renibus, calculosis, & stillicidio vrinæ. Vnitos lapides eadem hora demolitur. Soluit etiam omnis generis in vesica lapides, in balneo data. Valet etiam ad [a] colis resolutiones, & ijs qui citra sensum rē veneream agunt. Habet sanguinis hircini sicci. ℥. j. Sisonis syriaci. ℥. ij. Piperis communis. ℥. v. Petroselini,

myrrhæ, dauci cretici, acori. rhei, sing. ʒ. ij. Piperis longi. ʒ. ß. Cumini [b] indici, libystici, sin. ʒ. j. Cicadarũ siccarũ sine pedibus & alis. ʒ. ß. Chamæmeli floris. gran. vij. Carei, mei arabici, singul. ʒ. ij. Spicæ nardi. ʒ. j. Tusa & cribrata omnia melle aut saccharo excipiuntur sufficiente. Dantur in balneo ex aqua calida. ʒ. ij. Est mirifica ad iam dicta mala. sic autem vtiliter colligitur sanguis hirci. Quum vua cœperit maturescere, ollam nouam accipiens aqua impleto, & decoquito quoad vniuersum eius terreũ in aquam deposuerit, & abiecta aqua ollam reconde. Deinde hircum arripe, & macta, eiusq; sanguinem medium olla excipito, ita vt neque primum, neque postremum capias, sed inter primum & postremum planè medium, & inspissari sinito. Medium verò hunc in olla sanguinem in tenues partes [c] dissecato, indeque reticulo, [d] aut linteolo raro contectum, [e] edito expone, vt à sole & [f] luna illustretur, probeque exiccetur, cauendo [g] ne commadescat. Posthac sanguinem ex olla accipe, & probè tritum in pyxide deseruato. Et sumens de eo, antidotum hanc parato. Est autem experimento etiam cõprobatum, solum sanguinẽ hircinum in malis nephreticorum, stillicidio, & difficultate vrinæ, necnon calculosis, cochlearij mensura ex passo cretico, & decocto chamæmeli datum conferre. Oportet autem hircum qui iugulari debet ætate esse vigente, ita vt quartum iam attingat annum. Hircus quoq; alendus è folijs fœniculi & hederæ, alijsque vrinam mouentibus stirpibus. Quod si tibi visum fuerit, prædicto hirco etiam vinum bibendum dabis.

Nicolai codex emẽdatus

[a Colis.] *Græcè perperam scribitur* κώλου *pro* καυλοῦ. Legendũ *enim ita esse, sequentia palàm ostendunt, quum conducere quoque ijs qui citra sensum rem veneream agunt* Nicolaus *subijcit* [b Cumini Indici.] *Aetius lib. 11. cap. 22. habet* κυμίνου αἰθιοπικοῦ, *id est, cumini æthiopici.* [c Dissecato,] *Aetius legit* κατατέμνε τὸ αἷμα καλάμῳ ὀξεῖ εἰς πολλὰ τμήματα: *hoc est, dissecato sanguinem per acutam arundinem in multa frusta* [c Reticulo.] *Aetius addit denso,* δικτύῳ πυκνῷ. [d Linteolo raro.] *Aetius adijcit,* ἢ κοσκίνῳ πυκνῷ, *id est, cribro arctiore.* [e Edito.] *Græcè est* ὑπερῴῳ *Aetius habet* ὑπαίθρῳ, *id est, sub diuo. Vt suspicio sit locum in* Ni*colao esse deprauatum,* [f Luna.] *Græcè legitur* καὶ τῆς σελήνης,

Aetius

Aetius verò habet, καὶ τῆς δρόσου μεταλαμβάνειν *hoc est*, *& rore excipiat*. [g Ne cõmadescat.] *Græcus manuscriptus codex habet* κατιωνιθῆι, *pro* κατινοτιθῆ. *Aetius legit*, μὴ βραχῆναι ὄμβρων γινομένων *id est*, *ne imbribus exortis madescat*. Nicolai codex emaculatus.

3 Alia experta. Capit seminis raphani, adianti, [a] cicerum nigrorum damascenorum, spicæ. Contundantur probè, & in aqua decoquantur, denturq; bibenda in balneo.

[a Cicerum. [*Manuscriptus codex falsò* κρύων *pro* κρίων *legit*. *Cicer enim quod Græcis* κριὸς, *hoc est*, *arietinum vocatur*, *vt testis est Galenus* .*lib*.*vj*. *Simplic*. *cæteris efficacius vrinam prouocat*. *Decoctum eius calculos renum confringit*. Cicer arictinũ.

4 Alia adinodum vtilis. Habet [a] chamęmeli purpurei florem. Decoctum, bibendum similiter præbeto, ijs qui febre vacant ex vino. Aut cum melle instar eligmatis datò ante cibum lingendum: est verò valde nobile medicamentum.

[a Chamæmeli purpurei.] *Hoc quia hodie parum est cognitũ*, *tum licebit pro eo vsurpare stirpem vulgo Consolidam regalem vocatam*, *quòd hanc conferre calculosis*, *experientia comprobatum sit*. Chamæmelũ purpureum.

5 [a] Conditum nephreticum. Capit saxifragi, betonicę, asari, [b] lithospermi, petroselini, sing. exagia. ij. foliorum costi, exag. j. Terantur diligenter, & ex tritura [c] mittatur in conditum, deturque bibendum vna ante prandium hora. Conterit enim mirificè calculos, & ita [d] per vrinam expellit, vt non amplius eos cogi permittat.

[a Conditũ.] *Latina hæc dictio* κονδῖτον *à græcis vsurpata est vt plures aliæ in Plutarchi*, *parallelis*, *& Iuricõsultorũ scriptis*. *Nihil aũt aliud Conditum est*, *quàm vinum aromatis*, *& alijs odoriferis conditum*. [b Lithospermi.] *Sic esse legendum omnibus satis constat*, *quum lithospermum*, *quod milium solis appellant*, *miram in confringendis calculis vim obtineat*. *Habent autem & quædam Aetij*, *qui huius conditi meminit*. *lib*. 11. *cap*. 13. *exemplaria* λινοσπέρμου: *vt nihil mirum sit*, *in Nicolai codice* λινοσπέρματος *pro* λιθοσπέρματος, *aut rectius* λιθοσπέρμου *esse scriptũ*. [c Ex tritura.] *Aetius adijcit cochlearium vnum*. [d Per vrinam expellit.] *Græcus Nicolai codex perperã legit* ἀπειρεῖσθαι *pro* ἀπουρεῖσθαι, *vt ex Aetio liquet*. Conditũ. Lithospermõ. Nicolai codex emẽdatus

6 Alia compositio ad calculos. Accipe [a] impari solum numero fluuiales cancros, vrito in olla, & de ijs bibendum præbe vnciæ vnius pondus.

[a Impari numero.] *Manuscriptum Nicolai exemplar habet*

λαβὼν τηχυδάιμονα καὶ καρκίνους ποταμίους, ſed nullo prorſus ſenſu. Quare locum hunc eſſe deprauatum, omnibus perſpicuum eſt. Reſtituendus autem in hunc modum erit: λαβὼν μόνον ἄζυγας καρκίνους ποταμίους: id eſt, accipe impari ſolũ numero. Atq; hanc lectionẽ planè cõfirmat Aetius, qui lib. 11. ca. 13. ita ſcriptũ reliquit: ἄλλο. καρκίνους γ, ἢ ε, ἢ ζ μόνον ἄζυγας, καὶ ὑπ' ὀστράκου ζῶντας: hoc eſt, Cãcros tres, aut quinque, aut ſeptem impari tantum numero, ſub teſta viuos exurito. Vbi tamen Cornarius, non ſine maximo errore, conuertit ἄζυγας cum ingenti ſtrepitu: quum conſtet omnibus, nihil tale ſignificare Græcis hanc dictionem ἄζυγας, ſed potius ἀζεύκτους, & μονάζοντας, id eſt, nullo coniugio adſtrictos, & ſolos degentes. Hoc loco refertur ad cancros impares numero, quòd inter hos ſit qui coniugio deſtituatur.

Cornarius notatus.

Alia. Cicadas aridas ſine pedib. & alis contunde, ac te- 47
re diligenter, læuigatasq; ex mulſo, aut condito exhibeto in balneo.

Alia ad renes experta. Habet rhei, ſaxifragi, iridis il- 48
lyricæ, ſeſelis, dictamni, hyſsopi, betonicę, opopanacis, ſymphyti, dauci, veratri albi, ſin. ℥. j. Trita, & per cribum traiecta, melle excipiantur: deturq; cochlearium vnum ex decocto chamæmeli, & ſapa.

Antidotus ad difficultatẽ vrinę. Accipit [a] lithoſpermi, 49
ʒ. ß. [b] Nucis pineæ, ʒ. v. Croci, ʒ. j. Amygdalarum amararum. ʒ. j. ß. Tuſa ac cribrata melle excipiuntur. Dãtur. ʒ. ij.

[a Lithoſpermi.] *Manuſcriptus Nicolai codex iterum legit λινοσπέρματος pro λιθοσπέρματος.* [b Nucis pineæ.] *Græcè eſt στροβίλων. Strobilorum autem voce tota nux pinea apud Græcos accipienda erit.*

Strobili

Alia ad calculoſos, qua vſus eſt Anatalus prætor, exper- 50
ta. Habet radicis ſtruthij. ℥. v. Scillæ, opopanacis, ſcordij, ſingu. ʒ. v. Radicis capparis. ʒ. j. vino excepta, finge paſtillos, quorum ſinguli pendeant. ʒ. j. & ex ijs vnum læuigatum ſingulis diebus cum vino præbeto.

Antidotus ad calculũ veſicæ, qua Veſpaſianus vſus eſt. 51
Habet nardi ſyriaci, hyſſopi, ſin. ʒ. j. Petroſelini. ʒ. j. ß. Rutæ viridis, ellebori, ſing. ʒ. j. Scillæ aſſatæ, abrotoni, ſing. ʒ. ß. Acaciæ. ʒ. j. Scillã aſſãtere cum ruta, dein admiſce parem quantitatem opobalſami ante aridorum exceptionẽ. Sicq; conficiens dato drachmam vnam ex aqua.

Alia

52 Alia ad calculosos & nephreticos experta. Habet [a] lithospermi, piperis, petroselini, anisi, sin. ℥. ß. Tusa, & cribro probè traiecta, melle excipiantur, deturq; cochlearium vnum ex aqua calida. Est autem mirabilis.

[a Lithospermi.] *Rursus* λινοσπέρματος *pro* λιθοσπέρμου *legitur, vel* σελίνου σπέρματος, *vt iam statim dicemus.*

53 Alia nobilis, lapides in vesica demoliens. Capit casiæ. ʒ. ij. a Selini, ʒ. j. ß. Myrrhæ, ʒ. ß. Piperis albi, ʒ. j. [b] Lapidis syriaci masculi & fœminæ, sing. ʒ. ß. Seminis staphylini, iridis illyricæ, sing. ʒ. j. ß. Papaueris albi seminis, spicæ nardi, singu. ʒ. j. Amygdalarum amararum, erucæ seminis, asari. ʒ. ß. Omnia hæc trita, & per cribrum transmissa melle excipe, & singulis diebus præbe cochlearium vnum ex passo. Est verò vtilis.

[a Seminis lini.] *Nicolai codex legit* λινοσπέρματος. *Galenus autem lib.* 10. *de Compo. medic. local. ca.* 1. *habet* σελίνου σπέρματος, *id est seminis apij. Vt inde coniiciã, alijs etiam in locis ita legendum esse apud Nicolaum.* [b Lapidis syriaci.] *Syriacum appellat, quẽ officinæ Iudaicũ. Sic autẽ dictus est, Galeno lib.* 9. *Simplicium medicament. teste, quod in Palæstina Syria proueniat.*

Nicolai codex emẽdatus

Lapis syriacus

54 Antidotus ad calculosos, cuius si experimentum capere velis, dissolue portionem aliquam de ea, & conijce in vasculum vnà cum lapide, ipsumq; obturato diebus septem: dein amoto operculo, inuenies lapidẽ attritum. Habet sanguinis hircini exiccati, capparis radicis, æquas portiones. Ex ijs tritis bibendum propinato cochlearium vnum cum mero ieiunis. Lapidem per vrinam citra dolorem expellit. Est enim præclara.

55 Antidotus alia, quam accepi à Iuliano Pimentalo, experta. Recipit baccas lauri decorticatas duas. Piperis, petroselini, sing. ʒ. j. Excipe melle, & dato nephriticis ac calculosis, miraberisq; eius facultatem.

56 Alia ad renes & calculosos. Habet petroselini. ʒ. j. piperis. ʒ. ij. Seminis fœniculi, ʒ. iij. Seminis apij. ʒ. iiij. Detusis & cribro tenui arctioréve traiectis dato ægrotanti cochlearium vnum ex condito. Si verò febricitet, ex aqua tepida.

57 Alia similis. Capit cyperi, baccarũ lauri, petroselini, singu. æquã portionẽ. Datur cochlearium vnum ex vino.

Alia ad calculoſos valde bona. Recipe leporem viuum, ipſumque iugulato, ac ſanguinem eius olla noua excipito, dein detracta quoque eius pelle integram vnà cum ſanguine in vaſculum immitte luto oblitum, & operculo contectum: crematoque, donec pellis vnà cum ſanguine in cinerem redigatur. Amoto ſubinde operculo, pellis ſanginisq; cinere accepto & læuigato, cochlearium vnum ex [a] mero tepido dato. Eſt præclara. 58

[a Mero tepido.] *Græcè eſt* μιτ ὄινου εὐκράτου γλιαροῦ *cum vino temperato tepido. Sed fortè pro* ἐυκράτου *legendum erit* ἀκράτου, *id eſt mero: ne inutilis ſit repetitio. Neque enim* ἐυκράτου *hoc loco à* χλιαροῦ *differre videtur. Sic etiam in ſequenti. 60. Antidoto legitur* μιτ ὄινου ἀκράτου.

Alia ſimilis ad calculoſos nobilis. Accipe vulpem viuam, eamque mactato, atque de recenti eius ſanguine quantum dimidium exigui poculi capere poteſt, bibendum præbeto. Efficiet autem, vt æger eadem hora per vrinã lapidẽ eijciat. 59

Alia ad difficultatẽ & ſtillicidium vrinæ mirifica. Paſſerculum quem [a] troglodyten nominãt, integrum cremato & ſumpto cinere ac [b] tenuiter contrito bibendum ex mero dato. Quantitas verò cineris ſit cochlearium vnum. Si autem volueris, admiſceto etiam farinæ prædictarum cicadarum [c], quartã cochlearij partem, & ieiuno ex vino prębeto. 60

Nicolai manuſcriptus codex correctus.

[a Troglodyten.] *Græcè* σιλιτζιτιδα *ſcribitur, quæ vox haud dubiè barbara eſt. Per eam autem intelligit paſſerem troglodyten dictum, cuius cremati cinis: Aetio lib. 11. cap. 11. & Paulo teſtibus, epotus, calcudos conterit.* [b Tenuiter.] *Græcus codex non rectè legit* ὀ ψιλὰ *pro* ψιλὰ *aduerbialiter.* [c Cochlearij quartam partẽ.] *Nicolaus per cochlearium, minus intelligit, quod pendet drachmã vnam. Sic enim in eius interpretationibus ſcribitur* κοχλιάριον, ουλ μὴ μία. *id eſt, cochlearium, drachma vna. Quarta itaque cochlearij pars, grana ſunt quindecim.*

Cochlearium minus.

Alia præclara ſimilis. Habet braſsicæ ſeminis, radicis capparis, radicis ſtruthij, ſin. exag. j. Trita omnia aceto irrigato, & finge pilulam nucis põticæ magnitudine, & dato febre vacantib. cũ vino: febricitantibus aũt, ex aqua tepida. Si verò huius medicamenti viribus diffidis, conijce cũ ipſo lapidem in vaſculum, & lapis atteretur. 61

Alia [a] Galeni, omnino neceſſaria ad difficultatem & ſtillicidi 62

licidi

licidium vrinæ, ac calculosos. Est autẽ præclara admodum. Habet damasonij.ʒ.iij. Seminis dauci, & eius radicis, sin.ʒ.vj. Radicis struthij, seu lanariæ, corticis radicis capparis singul.ʒ.vj. Casiæ.ʒ.viij. [b]Cinabaris.ʒ.vj. Nardi celticæ, iridis illyricæ, asari, acori, seminis fœniculi, petroselini, cardamomi, spicæ nardi, ciperi, saxifragi seminis staphylini, apij seminis, myrrhæ troglodyticæ, sin.ʒ.iiij. Costi.ʒ.viij. Croci.ʒ.iij. Seselis, zingiberis, piperis albi, sin.ʒ.iiij. Piperis nigri.ʒ.j. Radicis panacis.ʒ.iiij. Lapidis syriaci masculi & fœminæ. sing.ʒ. xvj. Mellis attici despumati, aut sacchari quod satis est. Datur nucis ponticæ magnitudine cum [c]meri cyathis duobus.

[a Galeni.] *Aetius lib.11.cap.13.non ad Galenum.sed Philagriũ autorem refert.* Et *facilis fuit à Philagrij nomine in Galeni lapsus.* [b Cinabaris.] *Græcè est* κιναβάριως. *Sed animaduertendũ erit, hanc vocem ab imperito aliquo incontextum esse translatam: neque enim recentiorum cinabaris, quam venenum esse constat, intra corpus sumenda: neque etiam veterum: quòd illa,* Dioscoride *attestante, adstrictoriam habeat vim, ideoq; ad difficultatem & stillicidiũ vrinæ minus idonea.* Accedit *quòd in* Aetio *nulla prorsus* Cinabaris *fiat mentio.* [c Meri.] *Græcè est* ἐυκράτου. *sed censeo, vt antea, legendum esse* ἀκράτου: *quod scilicet eius generis medicamenta quæ calculosis exhibentur, commodè ex mero propinentur.* — Cinabaris. — Codex Nicolai emaculatus.

63 Antidotus è galanga. Prodest stomachicis, lienosis, & cõ coctione destitutis. Item ad [a] singultum stomachi, & cos quibus cibus in ventriculo acescit, malum habitum corporis, hydropicos, & totius corporis refrigerationem cõfert. Capit caryophylli, zingiberis, cinamomi, galangæ, sing. ℥.ß. Cardamomi, ligni aloes, nucis moschatæ, carpobalsami, folij, sing.ʒ.ij. Piperis longi, maceris, piperis nigri, anisi, fœniculi, mastiches, spicæ, sing.ʒ.j. Moschi gran.iij. Sacchari quantũ satis est. Probè confecta datur. — Diagalanga.

[a Singultum.] *Græcus* Nicolai *codex habet,* ὁμοίως σιαλισμὸν στομάχου: *hoc est, similiter ad stomachi saliuam. Sed censemus legendum esse,* ὁμοίως εἰς λυγμὸν στομάχου, *id est, similiter ad singultum stomachi, vt nos conuertimus.* Liberum *tamen relinquimus lectori, vt vtrã velit lectionẽ magis probet.* Nobis *tamẽ posterior magis arridet.*

64 Antidotus[a] è floribus. Succurrit cardiacis, elephantia correptis, animi defectionibus, & syncopi cordis, præ- — Diãthõ.

 terea

terca destillatione laborãtibus, atq; in vniuersum omni imbecillitati corporis, & cordis omnino auxiliatur. Habet florum [b] rosmarini coronarij ℥.j. Rosarum, violarum, glycyrrhizæ, sin ʒ.vj. Caryophyllorum, spicæ, nucis moschatæ, galangæ, cinamomi, zingiberis, maceris, ligni aloes, anisi, cardamomi, anethi, singul. ⋆ ℈.j. Mellis attici, aut sacchari quantum satis videbitur. Confecta vacãtibus vacãtibus febre datur ex vino, febricitantibus autẽ cum aqua.

Actuarius. ʒ. iiij.

[a E. floribus.] *Græcè est δι᾽ ἀνθῶν. Græcis autem vetustioribus ἄνθος simpliciter florẽ significat. Posteriores autem nimirum Actuarius & Nicolaus, haud dubiè propter eius excellentiam, Rosmarini coronarij florem ita nominarunt.* [b Rosmarini.] *Græcè est δενδρολιβάνου. Dendrolibanon autem Actuarius & Nicolaus appellant Rosmarinum coronarium.*

Dendrolibanũ.

Diasatyrion. Antidotus è Satyrio. Valet ad liberorum procreationẽ 65
venereorumq; frequentiorem vsum. Imbecillitati renum succurrit: & ijs qui rem veneream agere haud possunt, auxilio est: voluptatem quoq; excitat. Est enim ad hæc ipsa admodum vtilis. Recipit satyrij viridis, dauci satiui radicis, nucis Indicæ, pistaciorum eryngij radicis, nucum pinearum, singul. ʒ.xij. Zingiberis, anisi, [a] sinapi albi, [b] linguæ auis seminis, sing. ʒ.v. [c] Cinamomi, bulbi seminis, sing. ʒ.ij.ß. Moschi, grana.vij. Satyrij, dauci, & eryngij radices in aqua feruefactas & probè [d] fractas, ac tandem valde tritas melli immitte, deinde pistacia & [e] nuces pineas repurgatas. Vbi cũ melle simul bullierint, postea impone [f] odoramenta: & sublato ab igne lebete, vbi iam melle probè rigata fuerint odoramenta, moschũ leuigatũ insere. Et rursum ijs probè subactis, in vasculum ad vsum repone. Datur cum veteri vino, aut condito, vesperi dormituro.

Sinapi album.

[a Sinapi albi.] *Græcè est σινήπεως λευκοῦ. Intelligit autem Erucam: id quod ex actuario perspicuum fit, qui habet Erucæ. Latinis quoque Nicolai codices legunt Erucæ.* [b Linguæ auis] *Græcus manuscriptus codex habet λιγγάβις. Vocant autem hodie officinæ semẽ fraxini linguam auis, vt fusius tomo secundo nostrorum de Stirpium historia cõment. demonstrauimus* [c Cinamomi.] *Post cinamomi Actuarius statim adijcit Scincos. Et latini etiã Nicolai codices habèt Scincorum caudas. Quum verò horum vsus mirificè venerem excitẽt non debẽt in huius antidoti confectione à Seplasiarijs omitti.*

Lingua auis.

Scinci.

[d Fra

[d Fractas.] *Græcus codex habet* ἀποσίψας καλῶς, κόψας τὰ ἤδη λίαν. *E quibus sanè verbis haud facilè sensum elicies, vt hæc ipsa esse aliqua ex parte deprauata non dubitẽ. Posset aũt facile ex Actuario græco restitui & emendari, qui quũ nobis nondum visus sit, è latino codice tum Actuarij, tum Nicolai, istam conuersionem contexere interea coacti sumus, quæ certè à ratione rectè conficiendi hanc antidotum non abludit. Censeo aũt in Nicolao ita posse legi,* ἴτα ἀποθλίψας, *vel* ἀποσίψας καλῶς κόψας ἤδη λίαν. [e Nuces pineas.] *Græcè est* κοκονάρια, *sed falsò ita scribitur pro* κωνάρια: *ita enim Græci nuces pineas vocant.* [f Odoramenta.] *Græcè est* μυριψικὰ. *Sic autẽ vocat species odoratas, quæ aromata vocamus. Quod ex Actuari oetiam satis liquet, in quo ita legitur: Dein sublato ab igni vasæ tusæ & cribratæ species, adduntur.* Nicolai codex emendatus.

66 Alia è satyrio Serapionis, tentiginem ciens, [a]choragos dicta. Est autem eximia, vt ea quæ præcedit, inuenta à Serapione in oppido Dipthera nominato, quemadmodum Philon medicus ad regem Italum tradit. Vsus verò sum & ego in Menelao, Andromacho, & Melancalamo, senioribus & imbecillibus existentibus, ac successit.. Habet satyrij. ℥.iiij. Scinci. ℥.iij. Sisami illoti. ℥. xij. Erui albi tosti. ℥.vj. Cumini, anisi, seminis apij, singul. ℥.j. Seminis cepæ, eryngij, sing. ℥.ij. Cerebelli passerũ trogloditum. ℥.ij. Seminis dauci, seminis lini torrefacti, styracis, galbani, thuris masculi, sing. ℥.ij. Piperis, seminis fœniculi, zingiberis, tragacãthæ, spicæ nardi, ormini, sing. ℥.j. Croci, seminis vrticæ, singu. ℥.ß. Amygdalarum amararum, & dulcium sing. ℥.ij. Cucumeris [b]græci, nucum pinearum, singu. ℥. vj. Mellis attici aut sacchari quod satis est. Dantur vesperi cubitum ituro. ℥.iiij. & ante cœnã secundò & tertiò in vino austero, aut cõdito. Quod si corpus plurimum [c] incandescet, accipe tres ramos rutę, & [d]dato vt laborantis pudendum tendi desinat, & conijce in meatum vrinarium tria rutæ folia, & cessabit.

[a Choragos.] *Græcè* χορηγὸς, *hoc est, suppeditator, dator, sumministrans. Quæ quidem appellatio huic antidoto non alio nomine est imposita, nisi propter inditam sibi mirificam, quam in excercenda venere sumministrat & suppeditat vim.* [b Græci.] *Græcè est* ἑλληνικοῦ. *Intelligit haud dubiè Cucumeres in Græcia natos.* [c Incandescet.] πυρώσει. *hoc est, si plus æquo in venerem pronum efficiet,* Choragos.

Id enim significare hoc loco πυρώσει, ex remedio ipso quod statim subijcit Nicolaus, promptè colligitur, nempe rutæ admotione, quam veneris appetentiam cohibere, in confesso est. Vel certè, quod mihi magis arridet, pro πυρώσει legēdum πνευματώσει, id est, inflabit. Nam & ruta, Galeno teste, ad inflationes competit, adeóq; tendi pudendum prohibet. [d Dato.] Græcus manuscriptus non rectè legit, δίδου ἐν τῷ λύξαι τὸ αἰδοῖον τοῦ πάσχοντος. pro λῆξαι, hoc est, vt nos conuertimus, dato vt sedet, aut tendi desinat pudendum laborantis. Nisi malis legere λύσαι, id est, vt soluat pudēdum. Sed prior lectio videtur esse melior.

Alia antidotus appellata choragos, ad prædicta effi- 67
cax. Recipit piperis, zingiberis, tragacanthæ, spicæ nardi, thuris masculi, singul. ʒ. j. Seminis apij. ʒ. iij. Anisi, cumini, erui albi tosti, seminis vrticæ, seminis cucumeris, sing. ʒ. vj. Sisami non loti, amygdalarum amararum, sin. ʒ. xv. Eringij. ʒ. viij. Cepæ seminis. ʒ. iiij. Amygdalarum dulcium, nucum pinearum. ℥. j. Mellis attici, vel sacchari quātū satis videbitur. Datur ante cœnam. ʒ. j. ex condito.

Alia è satyrio persica. Potest eadem quæ præcedens. 68
Habet [a] nucum pinearum, seminis porri, seminis raporum, cepæ seminis, lini seminis, ormini, pyrethri, dauci eryngij, zingiberis, satyrij, seminis crucæ, piperis albi, cardamomi, acori, euphorbij, cerebelli passeris troglodytis, & ouorum eius, singu. ʒ. ij. Mellis attici, vel sacchari quod satis est Datur. ʒ. j. ex condito.

[a Habet.] In manuscripto Nicolai codice ante pineas nuces scribitur, θουθριξ, quæ sanè dictio quum sit aut barbara, aut deprauata quid significet diuinare haud possum. Nisi statim mentio fieret passeris troglodytici στρούθου esse legendum putarem. Quæ quidē lectio si legitima est, de passere vulgari aue intelligenda erit. Constat enim passerem efferatæ libidinis esse animal: & passeribus vescentes, vt quidam etiam ex Græcis adnotarunt, ἐπικαταφόρους, hoc est procliuiores in venerem fieri. Quapropter potest primum huic antidoto inseri integer passer, & deinde priuatim passeris troglodytis cerebellū. Tamē quum certi nihil, & quod constanter affirmemus, habeamus, vacuum hic spatium relinquere volumus, vt integrum esset cuiuis, nacto meliore codice, inserere quod hic desideratur.

Alia tentiginem excitans, dextro aut sinistro imposita 69
pedi, renibus item, & teneræ cuti. Habet stellionis, sagapeni

peni,ſingul.ʒ.j.Sinapi,galbani,ſingul.ʒ.ij.olei cyprini.℥.v.Myrobalani, molybdenę, ſingul.℥.j. [a]Ceruſſę.ʒ.j.Myrrhę, propoleos,opobalſami,euphorbij,opopanacis, piperis nigri,ſingul.ʒ.j.liquoris cyrenaici,cantharidum,ſing.ʒ.ij. [b]Scinci.ʒ.j.Mellis attici vel ſacchari quãtum ſufficit.

[a Ceruſſę.] *Gręcè ſcribitur ψιμμίθιον. Mirificum hoc eſt medicamentum,ita vt non facilè conijcere liceat,cur ceruſſam molybdenamq́;,medicamenta frigida, hic adhibeat: niſi fortè ad impenſè calidorum vim obtundendam & infrenandam, admota ſint. Aetius quidem in fine vndecimi libri multa ac varia medicamenta ad tentiginem excitandam idonea commemorat, nuſquam tamen in ijs molybdenę aut ceruſſę mentio fit. Verum ſunt & alię quędam compoſitiones,vt infrà monebimus, in hoc Nicolai volumine, quarum vſus non ſatis tutus eſt. Quod tamen non admodum curandum erit, pręſertim in tanta copia aliorum rectè paratorum medicamẽtorum. Aetius loco citato ſolo ſtellione vſto & contrito, cum olei affuſione vtitur.*[b Scinci,] *In manuſcripto codice legitur, σιγκ, corruptè pro σκίγγου. Quę vox in hodiernum vſque diem in officinis durat. dicunt enim Stinci,pro Scinci.*

70 Vnguentum tentiginem ciens,pudendo & [a]tauro inunctũ.Recipit opopanacis,olei laurini,ſingu.℥.ß.Euphorbij galbani, ſingul. ʒ.ß.Erucę ſeminis, gra. vndecim. Opobalſami gran. ſeptem. Lęuigata vtriſque manibus probè commiſce,& vtere.

[a Tauro.] *Gręcus Nicolari manuſcriptus codex legit,ἀλειφόμενον τὸ αἰδοῖον, καὶ ὁ ὑπόταυρος. Cenſeo autem legendum eſſe ἀλειφόμενον τῷ αἰδοίῳ, καὶ ὑπὸ ταύρου,vt ſit ſenſus,què in noſtra conuerſione expreſſimus. Eſt autem, ταυρος ſutura quę teſtes interiacet.*

71 Alia priori ſimilis,admodum nobilis.Habet ſeminis erucę & anethi,ſingul.ʒ.j.Trita cum condito prębe.

72 Alia ad eadem valde bona. Recipit piperis, nucum pinearum,petroſelini, pudendi cerui,terebinthinę. Contrita omnia ęqualiter cum melle commiſcę,& prębe.

73 Alia ſimilis, vtilis & frugifera. Capit terebinthinę crudę,nucum pinearum,ſingul.℥.ß. Seminis erucæ,grana 15.Mellis attici quod ſatis eſt.Dantur drachę duę cum ſicera.

Antidotus è hermodactyllo laxatiua, efficax ad podagricos

gricos, & arthriticos, omnemq; morbum. Vtilis est corpori, & morbos ex eo propulsat multos, ideoq; à medicis hęc ipsa antidotus appellata est Sanitas. Accipit caryophylli, nucis moschatæ, maceris, ligni aloes, galangæ, zingiberis, ligni cinamomi, folij, caryophylli magni, cardamomi, spicæ sing. ʒ. j. Carpobalsami, anisi, fœniculi, anethi, carnabadij, ameos, granorum solis, maioranæ, [a] melissochorti, seminis ocimi, baccarum myrti, foliorum citri, singul. ʒ. j. Trium santalorum, singul. ʒ. ß. Glycyrrhizæ, stiracis calamitis, piperis longi, floris iunci odorati, croci, sing. gra. vij. Violarũ ʒ. j. Papaueris albi. ʒ. j. [b] Lactucæ, intybi & portulacę seminis, sing. ʒ. ij. Senæ. ℥. j. Epithymi. ʒ. j. Omnia hæc tenuiter trita in aqua decoquito, dein in aquam per saccum trãsfusam inijce sacchari libras tres, & ebulliant probè vsq; ad consistentiam: & impone illi moschi, ambaris, margaritarũ sing. ℈. ij. Dacrydij ℥. ij. Turpety. ℥. j. ß. Rheibarbari boni ℥. j. Hermodactyli. ℥. j. ß. Aristolochiæ longæ & rotundæ, singul. ℥. ß. Hæc tũdito, & probè cribrato, vt [c] electuarij cõsistentiam acquirant: & benè subacta in lebete, super marmor effunde, & sine donec refrigerentur. Posthæc accipe ac repone in uitreo vase. Quum vti ea volueris, dato media nocte exagia duo & ß. aut tria pro ratione virium. Et si febre vacant, præbeto vini poculum vnum cum aqua. Si verò febricitent, dato aquam tepidam ad sorbendum.

Mellisso chortus. Apiastrum.

[a Melissochorti.] *Græcè μιλισόχορτον. Intelligit haud dubiè herbam quæ aliàs Milissòphyllon dicitur. Neq; enim Melissochortos Græcis aliud significat, nisi herbam apum. Atque hinc est quod latinis etiã Apiastrũ vocetur.* [b Lactucæ.] *Græce est μαρουλλίου. Vocauit autem Actuarius, Nicolaus, & Simeon Sethi lactucã μαρόυλλιον & μαίουλιον.* [c Electuarij.] *Nicolaus habet λατουαρίου pro ἠλικτουαρίου. Solet enim, vt sepæ iam dictum est latinas voces deprauatè admodum efferre.*

Antidotus alia ad dolores pedum, per omnia experta, 75
qua sanatus est Clearchus, & alij multi gratia Dei. Habet baccarum lauri repurgatarum. ℥. j. Myrrhæ troglodyticæ. ℥. ß. Aristolochiæ longæ, & rotundæ, singul. ℥. j. Rhei pontici. ℥. ß. Spicæ nardi: folij, amomi, costi, sing. vnciæ

ciȩ quartam partem. Betonicæ, exagium.j. Acori, gentianæ sing. grã. xj. Hermodactyli. ℥. ß. Turpeti puri. ℥. ß. & quartam partem. Dacrydij. ℥. ß. Contusa simul & probè cribrata, excipiantur vase vitreo, diligenter operto. Datur vtentibus cochlearium vnum ex temperato liquore media nocte. Vacantibus febre cum vino, febricitatibus verò ex aqua tepida. Qui verò vti hac antidoto voluerit, is ab omni frigore sibi cauebit.

76 Antidotus quæ est [a] drangæa. Datur obstructionibus iecoris, siue in gibbo eiusdem, siue in venis mesaraicis fuerint, media nocte, pondere exagij vnius, aut vnius & semis pro virium ratione, postea sorbendum desuper dato vacantibus febre vinum, febricitantibus autem aquam tepidam. Capit rheibarbari, exagia.iij. Seminis fœniculi, apij. ʒ. j. ß. Croci. ℈. iij. [b] Tartari. ʒ. j. ß. Turpeti puri, exagi. ß. Dacrydij. ℈. ij. Sachari quantum specierum omnium, & præbe.

[a Drangæa.] *δραγγαίαν Nicolaus vocat compositionem, que à medicis huius ætatis Tragea nominatur. Vtrãq; autem vocẽ barbarã esse satis constat.* [b Tartari.] *Græcè scribitur ταρτάρου. Vt hinc etiam palàm fiat, Nicolaum barbaris, & in hunc vsque diem in officinis vsitatis, vocibus creberrimè vti. Tartarum autem esse vini fecem induratam, & doliis adhærentem, notius est, quàm vt à nobis copiosius explicari debeat. Barbaram autem vocem retinere libuit, vt hinc palàm fieret, vnde tot voces parũ latinæ & barbaræ officinas nostras irrepserint.* Drãgęa. Tartarũ

77 Alia conferens podagricis, arthriticis, & ad omnẽ corporis afflictionem. Habet, anisi exag. j. ß. Piperis longi. ʒ. ij. Zingiberis. ℥. ß. [a] Phenulę, exa. j. Turpeti. ℥. j. Cubebarũ, exag. j. Scammoniæ. ℥. j. ß. Senę. ℥. ß. Croci, exag. ß. Caryophylli. exag. j. Amomi. ʒ. j. [b] Cinamomi boni exag. iij. Cardamomi. ʒ. ij. Rheibarbari. ℥. j. ß. Anisi, exagia. ij. Sacchari, quantum omnium specierum. Trita, & cribro transmissa probeque confecta in vasculo repone. Dantur, si vsus exigat mane exagia duo aut duo & semis, pro viribus: febricantibus quidem cum aqua tepida, vacantibus febre cum vino.

[a Phenulæ.] *Suprà, nempe Annot. 106. φινόλιν pro fœniculo* Phenula

culo sumus interpretati. Hoc *quidem in loco* φίνουλαρ *pro* ἴνουλαρ *scriptum esse, ex antidoto* 82. *satis liquet, in qua omnia ferè quorum hic mentio fit, recẽsentur, atque ad eosdem affectus accommodantur. Quod si verò nihilominus phenulam esse legendum quis contendat, quid per phenulá Nicolaus significauerit, me ignorare lubẽs fateor.*
[b Cinamomi.] *Græce est* κανίλας καλῆς. *Canelam autem, siue Canellam Nicolaus, & alij recẽtiores Græci item Auerroes, & ceteri Arabes, vocant Cinamomum, hodie vsitatum: quod tamen Casia potius est, vt alibi diximus, quàm Cinamomum.*

Alia drangæa [a] simplex, datur media nocte. Capit anisi, exa. ij. Zingiberis. ℥. ß. Seminis fœniculi, exag. j. Turpeti. ℥. j. Croci, exag. ß. Scammoniæ. ℥. ß. Caryophylli. ℈. j. Rhei barbari, exag. j. Sachari, quantum vniuersarum specierum. Dantur de ea vbi vsus exigit, exagia duo, aut duo & semis, pro virium ratione. Et febre vacantibus ex vino, febricitantibus autem ex tepida aqua. 78

Simplex [a Simplex.] *In Nicolao est* σίμπλικη. *Est autem vox latina simplex deprauata, & ad græcam formam detorta. Simplicem autem hanc Drangæam vocat, non quòd non sit composita ex multis simplicibus medicamentis: sed quòd paucioribus constet simplicibus, quàm alia eiusdem generis composita. Hac sanè ratione Galenus etiã Diatrion pipereon simplex appellauit, vt alibi fusius diximus.*

Alia similis conferens arthriticis, podagricis, & sanitati totius corporis, nondum obseruata, seu experta. Vbi ea vti volueris, neque æstus neque frigus sit. Recipit cinamomi, caryophylli, croci, zingiberis, nucis moscatæ, rosarum, singul. exag. j. Turpeti, exag. j. ß. Rheibarbari, hermodactyli, singul. exagium. ij. Anisi, seminis fœniculi, zedoariȩ, singul. exag. j. Scammoniæ, exag. ij. Sacchari, quantũ omnium specierum. Hæc probè confecta datur vt prior. 79

Alia drangæa ad eadem efficax, admodum bona. Habet turpeti boni. ʒ. ij. Scammoniæ. ℈. ij. Hermodactyli. ʒ. ij. Zingigeris, exag. j. Croci, caryophylli, singul. ℈. ij. Anisi ℈. ij. Sacchari puri, ℥. j. Probè confecta datur vt prior. 80

Alia ad podagricos, arthriticos, nephriticos, & hepaticos. Capit rhei barbari, exag. j. Seminis fœniculi, anisi, singul. ʒ. ß. Tartari. ʒ. j. Turpeti, exag. j. Croci, scammoniæ, sing. ℈. ij. Sacchari tantundem quantum omnium specierum. Probè confecta datur media nocte, pondere exa- 81

gior

giorum duorum, aut duorum & ſemis pro viribus.

82 Alia drangęa efficax ad podagricos, arthriticos, & nephriticos affectus. Habet enulæ in altis locis natę, boneque, hermodactyli, ſingul. exag. ij. Turpeti, exag. j. ß. Scammonię crudę, ℥. ß. Aniſi, caryophylli, zingiberis, maceris, cubebarum, ſing. exag. j. Maſtiches purę, ʒ. j. Croci, exag. ſemis. Tartari, exa. j. Rhei barbari, exag. ij. Sacchari quantum vniuerſarum ſpecierum. Dantur de ea matutino tempore exagia duo & ſemis, aut tria, pro virium modo.

83 Antidotus laxatiua efficax ad prędicta mala, ad bilioſos, pituitoſos, & hepaticos. Habet dacrydij, exag. iiij. Turpeti, exag. iij. Caryophylli. ʒ. ij. Zingiberis, exag. j. ß. Aniſi exagium. j. Croci. exagium. j. Rhei barbari, exagia. iij. Maceris, exagium ſemis. Hermodactyli, exagia. ij. Sacchari & ſtillatitij roſarum liquoris, quod ſatis eſt. Dantur, vbi vſus exigit, media nocte exagia duo cum dimidio, aut tria prout vires ſuaſerint. Et vacantibus febre ex vino: febricitantibus autem cum aqua tepida.

84 Alia drangęa laxatiua ad prędicta mala vtilis. Recipit dacrydij. exagia. iiij. Turpeti boni, caryophylli, croci, ſingul. ʒ. j. Zingiberis, piperis longi, maceris, ſingul. ʒ. j. Aniſi, exagium. j. Hermodactyli, exagia. ij. Nucem moſcatam vnam. Seminis fœniculi, exagium. j. Rhei barbari, exagium. ij. Sacchari quantum omnium ſpecierum. Vbi probè confecta fuerit, dantur ex ea mane ieiuno exagia. ij. aut duo cum dimidio, pro virium ratione.

85 Alia drangęa ad podagricos, arthriticos, & quemuis nephriticum affectum, omniaq; vitia. Accipit turpeti. ʒ. iij. ſemis: Zingiberis, drach. ij. ſcrupu. duos Zedoarię, drach. ij. Aniſi, ſeminis fœniculi, ſing. ſcrup. duos. Caryophylles numero 10. Dacrydij, ſcrupu. tres Croci, ſcrupu. duos Rhei barbari, exagium vnum. Hermodactyli, drach. j. Sacchari quantum omnium ſpecierum, Species vniuerſas tritas in vaſculo repone. Vbi vſus poſtulauerit, dandum exagium vnum cum dimidio, aut duo pro virium modo. Et ijs qui febre vacant, poſtea vinum ſorbendum prębeto, febricitantibus autem aquam tepidam.

86 Alia drangęa prioribus validior. Recipit rhei, exag. j,

Turp

Turpeti,exagia.ij.Tartari.ʒ.j.Dacryd.j.℈.iiij.zingiberis,exagiũ.ß. Croci.℈.ij. Caryophyllos xv. zedoariæ.ʒ.j.Anisi,seminis fœniculi.singul.℈.ij.Nucem moscatam vnam,Hermodactyli,exagiũ.j.Maceris.℈.ij.Sacchari quãtum omnium specierum. Probè paratæ exhibe, vsu postulante,media nocte exagium vnum cũ dimidio,aut duo pro virium modo. Et non frebricitantibus ex vino, febricitantibus autem ex aqua tepida

Alia confectio drangæa, vtilis ad vitiosum faciei colorẽ è colore iecinoris natũ.Recipit heliotropij foliorũ aridorũ,℥.j.Croci boni,exagiũ.j.Rhei barbari, exagium.j. Tartari.ʒ.j. Anisi. exagia.ij. Sachari puri duplum omnium specierũ. Trita hæc omnia reponantur in vase. Vbi vsus postulat,datur continuijs diebus quinque, singulis qdem mane ieiuno exagium vnũ. Pòst vinum album purũ sorbendum præbeto. 87

E damascenis prunis. Antidotus è damascenis prunis, facit ad acutas,ardentes, omnesq; alias febres,nempe tertianas,continuas,hecticas,marasmodes, lipyrias,ardentes, & in summa,ad omnẽ febrilem affectũ. Damascena centum decoquãtur in aqua quoad tertia pars aquæ absumpta fuerit: dein ab igne remoueantur, subiganturque, & probè confricentur manibus,tantisper donet caro eorum omnis dissoluatur in aqua & ossa solum corticesq; appareant.Postea cribro raro trãsmittantur,relicto hoc iusculo,aliaq; accepta aqua illi impo nantur violarum.℥.ß. sacchari lb.ij.& fac instar drosati, atque donec ad mellis crasitudinem veniant,decoquãtur. Pòst ab igne remoueantur,& per saccum trãsfundantur. Quo peracto, accipe de aqua prunorum damascenorum primò per saccum transfusa,& in succum redacta, lb.j. & commisce cum drosato violarum,ac iterum simul ebulliant donec vtraque ad mellis crasitudinem veniant.Dein ab igne deponantur & sinantur. Quo facto accipiatur Oxyphœnici,[a] dulcis calami repurgati,singul.℥.j.& cum aqua altera calida probè subigantur,& subacta per saccum trasfundantur. Posthac iusculum in quo est succus prunorum damascenorum,& drosatum,rursus in lebetem cõicijatur, atq; vbi probè simul subacta fuerit, rursus calido cineri imponantur: & posteaquã vna ebullitione in altum sublata 88

fue

fuerint, ab igne remoueantur, & cum cochleario probè subigantur. Deinde immittantur santali albi & rubei benè triti, & cribro transmissi, [b] spodij, rheibarbari, singul. ʒ.iij. Rosarum, violarum, seminis portulacæ, intybi, berberis, succi glycyrrhizæ, tragacāthæ, singul. ʒ.ij. Seminis peponis, cucumeris, cucurbitæ, citruli repurgati, singul. ʒ.ij. omnia simul trita & per cribrum probè traiecta lebeti injiciātur, & calefacta simulq; subacta in vase reponantur. Per totum diem, mane nimirum, meridie, & vesperi datur castaneæ nucis quantitas. Quòd si vt hæc antidotus aluum subducat efficere volueris [c] vnicuique libræ, vbi ab igne remoueris, admisce dacrydij. ʒ.vij. Caucbis autem, si vt aluum subducat effeceris, ne hanc quauis diei hora exibeas. Sin dacrydio fuerit destituta, quouis tempore dato.

[a Dulcis calami &c.] *Græcè est γλυκοκαλάμου. Per dulcem vero calamum, intelligit casiæ fistularis medullam, quæ sanè dulcis est, & in calamis continetur.* Id *quod ex latinis* Nicolai *codicibus satis constat, qui hoc in loco habent,* T*amarindorum, & casiæ fistulæ medullæ.* ℥.j. [b Spodij.] P*er spodium hic intlligendum venit spodium* A*rabum.* Q*uod quale sit. lib.*j.*de* C*ompos.medic. cap.*17 *monstrauimus.* [c Vnicuique libræ.] G*ræcè duntaxat est,* τῷ διαδακρυδίου, *non expresso pondere.* N*os tamen ex latinis* N*icolai codicibus pondus adiecimus.* Dulcis calamus Spodiū.

89 Antidotum è marrubio, conferens tabidis, tussiculosis, ijs, qui defluxionibus, destillationibusq; è capite delatis obnoxij sunt. Item hebetudini oculorum, & palati malis, putredinibus oris, & in vniuersum omnibus tussiculosis malis. Capit marrubij viridis, ʒ.v.ß. Tragachantæ, pinearum, amygdalarum, pistaciorum, carnis dactylorum, caricarum, vuarum passarum, singu. ʒ.iij.ß. Cinamomi, caryophylli, nucis moschatæ, maceris, ligni aloes, galangę, spicæ, zingiberis, zedoariæ, glycyrrhizæ, rhei pontici, anarcadij, styracis, mastiches, myrrhæ, galbani, terebinthinæ, iridis, aristolochiæ rotundæ, radicis capparis, gentianæ, piperis nigri, anisi, fœniculi, anethi, seminis apij, sinonis, saxifragi, singul. ʒ.ij. Hermodactyli, castaneæ, origani, peucedani, floris iunci odorati, cardamomi, piperis albi, carnabadij, libystici, [a] vincitoxici (herbæ species) singulorum. ʒ.j.ß. gran.j.ß. Pulegij, balsami, abrotoni, costi, pyrethry, thym Diaprassiū,

bræ,ocimi,pœoniæ,amomi,erui,singul. exagium.j. gran. ij. Xylobalsami,casiæ ligneæ,corallij,ramenti eboris, carpobalsami,dauci cretici,singul.ʒ.ß. Mosci,ambaris, ossis, cordis ceruini,singul.[b]grana xiiij. Mellis ℔.iiij.Dein cape marrubij, corallij ,singul.ʒ.iij.ß.resinæ pigneæ.ʒ.j.ß. Vini veteris.℥.iij.& decoque cum caricis,cumque vuis passis,exemptis acinis,donec vinum absumatur. Postea vtraque manu contundãtur, & admisceantur, adijciaturq; terebinthina,& ita probè ebulliant. Vbi verò ab igne amouere voles [c]imponantur species:& cum probè subactæ fuerint,reponantur in vase,& vsu exigente præbeantur.

Vincitoxicũ qd.

[a Vincitoxici.] *Græcus codex habet* βιτζιτοσιτζι, *corruptè admodum pro* βιντιτοξικη. *Nam omnes latini codices legunt Vincitoxici, Quid autem sit Vincitoxicum,Nicolaus non satis explicat, sed tantum ait esse εἶδ@ χόρτου,hoc est,herbæ speciem. Recentiores variè Vincitoxicum interpretantur.Sunt enim qui Iberim seu Agriocardamum esse scribant. Alij Thlaspin. Nonnulli herbam venti,quæ Græcis Anemome dicitur. Parum autem refert,vtram ex is tribus accipias,quòd omnes acres sint, adeoq; eiusdem facultatis.* [b Grana xiiij.] *Græcus codex legit.* L εἴδ. *hoc est.* ʒ.*xiiij.Sed videtur esse pondus plus æquo magnum,præsertim si moscum & ambarem respicias. Secutus itaque fidem latinorum codicum, reddidi grana. xiiij. contra græci exemplaris lectionem ac fidem.* [c Imponantur.] *In Græco manuscripto codice,quo vnico,& eo quidẽ deprauato, sumus vsi, scriptum erat,* ἐπιθεὶς *tantum:sed adijciendum esse* τὰ εἴδη, *latina exemplaria satis testantur.*

Locus Nicolai emendatus. Alius emaculatus.

Petrus apostolus huius esse antidoti autor fingitur.

Alia è marrubio magna. Sunt qui asserant hanc ab apostolo Domini,Petro,ad sanitatem omnium hominum esse confectam. Opitulatur sanguini & pituitæ in thorace contentis,& dolorem excitantibus,confestimque eum qui vtitur sanat. Confert quoque tussi veteri & recenti, thoraci refrigerato,cruditati ventriculi, & inflationi eiusdem. Iecur & lienem sanat. Concoquere nequeuntibus,& asthmaticis, in scapulas conuulsis, ictericis,cardiacis, interaneis malis,suspirantibus à morbo aliquo longo & difficili,dysentericis, lientericis, & omnibus morbis vtilis est. Præsertim verò sanguinem spuentibus, refrigerationi ventriculi,febribus quotidianis,tertianis,& quartanis. Calculos vesicæ atterit,& ijs qui difficulter mingũt prodest. Vo

cem

rem repurgat. Si ab ijs quos vires defecerunt, sumpta fuerit, easdem reparat. Quòd si ab illis qui plurimũ sanguinẽ excreuerunt,[a] parumque animosi facti sunt, sumatur mane & vesperi cochlearium vnum, sistit, & confirmat. Recipit hyssopi,[b] serpylli, fœnigræci, singul. exagium.j. Marrubij, satiui, & syluestris, hoc est marrubij albi & nigri, pulegij origani, calaminthę, pinearum, caricarum, carnis palmularum, sileris, singul. exaga. iij. Iridis. exagia iiij. Has herbas virides esse oportet, & vbi validè lotę fuerint, affun de illis aquæ lb.j.ß. & decoque donec libr.j.&.℥.viij. remaneant. Dein per linteum colato, & aquæ illi vinus libræ & octo vnciarum, admisce libram vnam & octo mellis, & decoque rursus cum melle, quoad mel solũ supersit. statimq; species has immitte, nempe glycyrrhizę, tragacanthæ, sin. exa.iiij. Caryophylli, spicæ, cinamomi. rhei indici. zedoariæ. galangę, sin. exag.iij. Galliæ moscatæ, exag.ß. & vtere.

[a Parumque animosi.] *Græce est* ολιγοθύμησαν, *quod haud dubiè idem quod* ὀλιγοψύχησαν *significat. Conuenire itaque ait ijs, qui propter sanguinis excretionem, non procul absunt ab animi defectione.* [b Serpylli.] *Græcè scribitur.* αυριπύλου, *sed deprauatam esse vocem iudico, & legendum* ἑρπύλου.

91 Alia antidotus appellata Parua, valde bona & vtilis. Mirificè confert tussi, & ijs qui è pulmone tussiunt, ac ipsi pulmoni. Habet iridis, exag.iiij. Marrubij, pulegij, calaminthæ, caricarum, singl. exag.iij. Hyssopi,[a] apij,[b] sileris, singul. exag.ij. fœnogræci, exagium.iiij. Decoquantur in aqua donec medietas consumatur, & per linteum colentur prius tamen per noctem in aqua macerentur. Postquam autem cocta, & per saccum transfusa fuerint, tantũ mellis inijce, quantum est aquæ per lintheum transfusæ: rursusque decoque, donec solum mel remaneat. Datur ieiuno cochlearium vnum, aut duo.

[a Apij.] *Græcus Nicolai codex legit* νὀυδιοι *Corruptam autem dictionem hanc esse, nemo non videt. Quapropter legendum esse iudicio* σιλίνου. *Quã quidem lectionem Paulus lib. 7. c. 11. in medicamento ex Marubio composito confirmat. ibidem enim scribitur,* σιλίνου ανάγο. . β. ισχάδων λιπαρῶν, *&c.* [b Sileris.] *Codex Nicolai habet* λυλιρ. *hauddubiè pro* σιλιρ. *Nã in præcedenti quoq; antidoto* σίλιρ, *scribitur. Ergo librarius pro* σ, *vsus* λ, *vocẽ hanc deprauauit.* Nicolai codex emendatus.

Antidotus è thure admodum bona & vtilis, faciens ad eos qui angina correpti sunt, asthmaticos, nephriticos, guttatim mingentes, & omnia mala corporis. Recipit castorij, opij, hyoscyami, singul. ʒ. iij. Casiæ ligneæ, pæoniæ, styracis, piperis longi, folij. croci, thuris masculi, singu. ʒ. ij. Rhei pontici, amomi, singul. ʒ. j. ℈. ij. Myrrhæ. ʒ. j. ß. Euphorbij, piperis albi, singul. ʒ. ij. ß. Mellis attici, aut sacchari quod satis est. Datur cum vino albo calido. Profuerit autem, si vinum hoc ebuliat cum thure & saluia. 92

Dioliba nos vulgò dicta

Antidotus è rosis magna, præclara valde. Polet aduersus stomachi calorem, potissimum verò iecinoris, lienis, & pulmonis, & in vniuersum omni calidæ corporis noxæ. Itẽ cardiacis, & quibus nimium discutitur corpus. Ad omnem præterea animi defectum ex calore ortum, valde efficax est. Capit rosarum. ℥. j. Santali albi & rubei, spodij, rhei barbari, succi glycyrrhizæ, masticis, tragacanthæ, ligni aloes, cinamoni, caryophylli, spicæ, galliæ moscatæ, floris iunci odorati, xylobalsami, carpobalsami, cardamomi, seminis ocimi, folij, seminis fœniculi, seminum cucumeris, peponis, cucurbitæ, citruli. singul. ℥. j. Caphuræ, scrupuli vnius tertiam partem, hoc est gran. vj. & semis, [a] Stillaticij citri liquoris, zulapij rosacei, & sacchari quantum sufficit. Datur mane, meridie, & vesperi ex aqua frigida. 93

Diarhodon.

[a Stillaticij citri liquoris.] *Græcus codex habet τζιταρίου σίμα. Legendum autem esse opinor κιτρίου σάγμα vel κιτριόσαγμα. Hanc itaque lectionem sequemur, donec emendatiorem nacti codicem. rectiorem inuenerimus. Et quum citri liquor cardiacis plurimũ prodesse credatur, iudico hanc lectionem esse legitimam.*

Antidotus è rosis Abbatis, hoc est præsidis collegij, efficacissima ad prædicta mala, & febres acutas, ardentesque. Cardiacis & cœliacis plurimum auxiliatur, item defectionibus animi è corde ortis. Habet santali albi & [a] rubei, sin. ʒ. ij. ß. Tragacanthæ, gũmi arabici, spodij. sing. ℈. ij. Asari, mastices, spicæ, cardamomi, croci, ligni aloes, caryophylli, galliæ. moscatæ, anisi, fœniculi, cinamomi, succi glycyrrhize, rhei barbari, seminis ocimi, berberis, seminis intybi, & portulacæ, seminum peponis, cucumeris, cucurbitæ, citruli, singul. ℈. j. Margaritarum, ossis cordis ceruini, singu. ℈. ß. Rosarum, [b] sacchari candi vocati, singul. ℥. j. ʒ. iij. Coralli 94

Diarrhodon abbatis. Abbas quid.

talli,cryſtalli,ſeminis lactucæ,papaueris albi,mandragorę ſingul.℈.j.Caphuræ.gran.vij. Moſchi gran.iij. &. ſemis Zulapij roſacei,ſtillaticij liquoris roſarum, & ſacchari qđ ſufficit.Datur meridie cum ſtillaticio roſarum liquore.

[a Rubei.] *Nicolai codex legit* ῥούσιον *paſsim pro* ῥούβιον. *Quod ſemel monuiſſe ſatis ſit.* [b Sacchari candi.] *Græcè eſt* κάντιος. *Latini autem codices omnes habent Sacchari candi, vt hinc certò conſtet, per* κάντιον *Nicolaum Saccharum candi vulgo vocatum intelligere ac ſcribendũ illi fuiſſe* κάνδιον, *vt ſuprà quoq; monuimus.*

95 Alia antidotus è roſis, plurimum prodeſt aſthmaticis, arteriacis, difficulter ſpirantibus, tuſsientibus, & omnibus malis thoracem & pulmonem infeſtantibus, eq; frigore ortis. Stomachum imbecillum confirmat. Hydropicis & lienoſis auxiliatur. Imbecillos renes roborat, refrigeratosq; calefacit, & venerẽ mirificè excitat. Capit caſiæ ligneæ, cinamomi veri, ſpicæ nardi, rhei barbari, floris iunci odorati, piperis albi, aſari cardamomi parui & magni, caryophylli, croci, ligni aloes, cinamomi denſi, xylobalſami, ſantali albi & rubei, galliæ moſchatæ, nucis moſchatæ, maſtiches, aniſi, glycyrhizæ, ſingul.ʒ.ij. Margaritarum perforatarum & integrarum, caphuræ, folij, anacardij, berberis maceris, ſingul.℥.j. Ramentorum eboris, oſsis cordis ceruini, ſeminis ocimi, ſingul.ʒ.j. Spodij, moſchi, ſingul.ʒ.ß. Roſarum, ſacchari candi, ſing.ʒ.iij. Zulapij roſarum, & ſacchari quod ſatis eſt. Probè paratã exibe cum ſtillaticio roſarum liquore mane, meridie, & veſperi.

96 Antidotus è roſis, omnino vtilis ad prædicta mala. Habet maſtiches, croci, ligni aloes, ſpicæ, ſingul. exagium.j. Santali albi & rubei, ſingu. exagium ſemis. Spodij, exagia iiij.ß. Cardamomi, aſari, galliẹ moſchatę berberis, caryophylli, ſingul.exagi.j. Serici crudi vſti exag.ß. Seminis fœniculi & ocimi, cinamomi legitimi, ſingul.gran.xj. Oſsis cordis ceruini, caphuræ.ʒ.ß. Margaritarum perforatarum & inregratum, exag.ß. Tragachãtæ, gummi arrabici, ſin. exag.j. Ramenti eboris, auri puri, ſingul.exag. j. lapidis iaſpidis, & ſaphiri, ſingul, exagium ſemis. Cryſtalli, corallij, ſacchari candi, cryſtalli reperti in oris aquæ congelatæ, ſingul.exagium vnum Blattij biſantis, exagiũ ſemis. Rhei barbari, exagium vnum ſemis. Aniſi, intybi ſeminis, portu-

lacæ, peponis, cucumeris, cucurbitæ, citruli, & lactucæ, sin. exag. j. Rosarum. exag. iij. Maceris, exag. ß. zulapij rosarũ sacchari, & stillatitij rosarum liquoris quod sufficit. Confectam repone in vasculo, & præbe vt præcedentem.

Diapenidion. Antidotus è penidijs valet tussiculosis, pleuriticis, peripneumonicis, asperitati faucium, raucitati, voci amissæ, & raucæ. Recipit nucum pinearum, amygdalarum, seminis papaueris albi, sin. ʒ. ij. ℈. j. Cinamomi, caryophylli, succi glycyrrhizę tragacāthę zĩgiberis, gũmi arabici, amyli, semi nũpeponis, cucumeris, cucurbitę, & citruli sin. ʒ. j. Caphurę ℈. j. [a] Drosati violarum quod satis est. Dein affunde lb. j. aquæ violarum. ʒ. iij. & decoque vsque ad tertias, perq; saccum transfunde, & conijce in id decoctum sacchari lb. j. aut quantum satis erit, & rursus ad mellis crassitudinem coquito. Posthac species omnes supra commemoratas probè tritas impone, & cum ipsis penidiorũ. ʒ. vj. & ß. & bene subactis omnibus conijce in mortarium, & contunde quoad solidescant, deinde à mortario aufer, & impone vasculo. Datur vt prædictum est. 9

Drosatũ [a Drosati.] *Et ex hoc loco abunde patet, Drosatum Nicolao idẽ quod Serapium, vel, vt hodie loquuntur, Syrupum significare. Nam vbi græcus Nicolai codex habet,* δροσάτου τῶν ἴων, *latinus legit, Syrupi violacei.*

Diatragacāthes frigida. Antidotus è tragacātha vtilis ad grauitatem thoracis, tussiculosis pleuriticis, peripneumonicis, lienosis, siti immodicæ ortæ ob pulmonis plurimum calorem, in ore retenta, & sensim soluta. Admodum etiam laudatur ad vocis raucitatem. Habet tragacanthæ candidæ. ℥. ij. Gummi arabici. ℥. j. ʒ. ij. Amyli. ℥. ß. Glycyrrhizæ. ʒ. ij. Penidiorũ. ℥. iij. Seminis peponis, cucumeris, cucurbitæ, & citruli, singul. ʒ. ij. Seminis vrticæ, papaueris albi, singul. ʒ. iij Caphuræ. ℈. ß. Sacchari & aquæ quantum satis videbitur. 9 8

Diatragacāthes calidæ. Antidotus alia è tragacantha, ad frigidos affectus. Accipit tragacāthæ lb. ß. Hyssopi. ℥. ß. fœnigręci. ʒ. ß. Admygdalarum, [a] nucum pinearum repurgatarum. singu. ℥. ß. Cinamomi. ℥. j. Amyli, zingiberis, glycyrrhizę, & succi eiusdẽ cubebarum, singu. ℥. ß. Mellis attici aut sacchari quod satis est. Saccharũ cum aqua in qua ebulliant, zizipha, [b] sebesten, hordeum, dactyli, [c] pimpinella, [d] vngula cabalina, 9 9

po

polytrichum, glycyrrhiza, hyſſopum decoquatur: dein cõmiſce huic decocto ſupra dictas ſpecies, & præbe in prædictis malis.

[a Nucum pinearum.] In Græco manuſcripto codice perperã κουκουνάρια pro κωνάρια ſcribitur, vt ſuprà quoque eſt annotatum. Sebeſtẽ.
[b Sebeſten.] Græcè legitur συμπισίνι. Vt hinc conſtet, Nicolai etiam ætate vocem hanc à medicis, & Seplaſiarijs fuiſſe vſurpatã. Actuarius, & alij recentiores Græci Myxas, & Myxaria vocant.
[c Pĩpinellæ.] Græce corruptè ſcribitur πινπινίλι, pro πιμπινίλλι Myxæ.
Vt & hanc vocem Nicolai temporibus fuiſſe vſitatam, hinc ſatis appareat. Pimpinella. [d Vngula cabalina.] Græcus codex legit, οὔγκλα καβαλίνα, pro οὔγγουλα καβαλίνα. Sic paßim Nicolaus voces alterius linguæ deprauare ſolet. Vngula cabalina Latini hanc ſtirpem Tußilaginẽ vocant. De qua vide quæ tomo primo noſtrorum de Stirpium hiſtoria commentariorum annotauimus. Tuſsilago. Et ex hac etiam antidoto omnibus palàm fit, Nicolaũ crebrò barbaris & peregrinis vti vocibus.

100 Antidotus è cumino, cõfert frigiditati thoracis, ſtomachi, inflatis, colicis, febre quartana laborantibus, ventriculi q́; concoctionem iuuat. Diacuminôn. Habet cumini. ℥.viij.℈.j. Macera ipſum die nocteq́; in aceto, & dein exiccato. Cinamomi, caryophylli, ſin.℥.ij.℈.v. Galangæ, [a] thymbræ ſeu ſaturiæ, calaminthæ, zingiberis, piperis nigri, ſing.℥.j ℈.ij. Ameos, libyſtici, ſing.℥.j.gran.xviij. Piperis longi, ſpicæ, nucis moſchatæ, ſing.℈.ij.ß. Mellis attici, aut ſacchari quantum ſufficit.

[a Thymbræ.] Græcè falſò hic vt alias ſæpe, θρύμβης pro θύμβρης legitur. Nicola codex emẽdatus

101 Antidotus è cumino magna, efficaciſsima ad cruditatem ſtomachi, & inflationes eiuſdem atq; viſcerum. Item ad aluum adſtrictã. Hanc verò antidotum nonnulli veterũ medicorũ [a] Dioſpoliten nominauerũt. Dioſpoticon. Capit cumini æthiopici, & cumini communis, ſingul. exag.j. Cuminum autem probè ſit ſiccatum, tritum, & per cribrum tranſmiſſum. Galangæ, ſpicæ nardi, amomi, croci, zingiberis, caryophylli, piperis communis, & albi, cinamomi veri, maſtiches maceris, nucis iuglandis, ligni aloes, nucis moſchatæ, cardamomi, ſinonis, fœniculi ſeminis, caſiæ, ſeminis apij, cyperi, carpobalſami, folij, ſingul. ℥.j.ß. Piperis longi exagium. j.ß. Foliorum rutæ, exagia. ij. Nitri.

exag.j. Hæc omnia bene trita commiſce cum melle attico deſpumato, aut ſaccharo ſufficienti. Dato ex eo vtentibus, mane & veſperi.

[a Dioſpoliten.] *Græcè eſt* διοσπολίτου. *Paulus lib.7.cap.11. Dioſpoliten deſcribit, ſed minus medicamentoſam. Galenus lib.4.de Tuen.ſani cap.5. Dioſpoliticō vocat, perinde atq; Actuarius.*

Diacaſtorion. Alia antidotus è caſtorio, ad omnia ea ad quæ præcedens efficax. Recipit aſari, aniſi, ſeminis apij, ſing.ʒ.ij.℈.ij. Iunci odorati, myrrhæ, piperis lōgi, ſing.ʒ.ij ß. Rhei barbari, croci, ariſtolochiæ rotundæ, ſingul.ʒ.j.℈.ij. Coſti.ʒ.j.ß. Cinamomi, caſiæ ligneæ, ſing.ʒ.j.℈.j. Mellis attici aut ſachari quod ſatis eſt. Probè confecta reponatur in vaſe. Datur, vbi vſus exigit, cum decocto capparis, coſti, cinamomi, & caſiæ ligneæ. 102

diaireos. Antidotus ex iride, prodeſt ad collumellam quæ veluti acus intus pertuſa eſſe videtur. Ad vocem etiam omnino amiſſam, aſthmaticos, & difficulter ſpiranres. Habet Iridis.℥.j. Pulegij. hyſſopi, glycyrrhizæ, ſingul.ʒ.vj. Tragacāthæ, amyli, cinamomi, zingiberis, piperis, amygdalarū, nucum pinearum, ſing.ʒ.iij. Caricarū ſine acinis, carnis palmularū, vuarū pinguium exemptis acinis, ſing.ʒ.iij.ß. Styracis rubri.ʒ.ij.℈.j. Mellis attici aut ſacchari quātū ſufficit. Datur cū decocto caricarum, ſeminis maluæ, hyſſopi carnis palmularū & vino calido, veſperi. 103

Antidotus alia è tragacātha, quæ prodeſt tuſsiētibus, tabidis, & arteriacis. Habet tragacanthæ cādidæ, lb.5. Glycyrrhizę ʒ.iij. Amili.ʒ.j. Penidiorum.℥.iij. Seminis peponis, cucumeris, cucurbitæ, citruli, ſing.℥.iij. Nucum pinearum, nucum auellanarum, piſtaciorum, amygdalarum, ſing.℥.ij. Croci, caſiæ ligneæ, ſing.℥.ij. Sacchari lb.2. Probè confecta datur mane & veſperi. 104

Diacalamīthes. Antidotus è calamintha, vtilis ad refrigerationem thoracis, & tuſsientes. Item ad refrigerationem ſtomachi, appetentiā abolitam, difficulter coquentes, & eos quibus ſtomachus celeriter inflatur. Datur ante & poſt prandium, veſperiq; cubitum ituris nucis auellanæ quantitate, ex vino bono. Capit calaminthæ, pulegij, ſeſelis, piperis nigri, petroſelini, ſing.ʒ.iij.℈.ij. Libyſtici.ʒ.ij.℈.j. Seminis apij.℈.j. Amcos, thymi, aniſi, cinamomi, zingiberis. ſing.℈.ij. 105

Mellis

Mellis attici, aut sacchari quod satis est. Probè confectam præbeto.

106 Antidotus [a] diacodiôn confert ad omnem cœliacum affectum, item dysentericis, febricitantibusq; ex aqua data pluuiali, in qua spodium, rhu culinarium, myrtus, & stillaticius rosarum liquor inferbuerit. His qui vacant febre, cũ vino tepido præbetur. Habet capitum papauerum candidorum, neque viridium, neque aridorum, integrorũ cũ exteriori cortice, tredecim. Rosarũ rubearũ. ℥. ij. ß. Croci, acacię, glycyrrhizę. sin. ℥. j. Boli armenij. ʒ. ß. Cinamomi, symphyti, hypocystidis, balaustiorum, sing. ℥. j. Myrti. ʒ. j. Corallij rubri & candidi, rhois culinarij, sanguinis draconis, rhois syriaci, sing. ℈. ij. Seminis portulacæ. ℥. ß. Capita prædictorum papauerum in pluuia aqua, donec dimidium eius absumatur, decoquito: prius tamen in aqua illa in qua decoquẽtur, maceratis capitibus, dein per saccum colato, & adde mellis myrtini ℔. j. ß. & probè subacta iterum coquito ad mellis consistentiam, & subinde supradictas species tritas adijcito, & benè paratã repone in vase. Quum vsus postulat, dato vt prædiximus. Diacodion.

[a Diacodion.] *Ita nominata est à capitibus papaueris, quæ Græcis κωδίαι dicuntur.* Diacodion.

107 Antidotus Ecloge nominata, quasi dicas selecta. Cõfert dysentericis, & cœliacis, vt præcedens. Habet balaustiorum. ʒ. j. Maceris. ʒ. j. ß. Omphacij, seminis hyoscyami singul. ʒ. j. Cornu ceruini. ʒ. ß. Opij. ʒ. ij. Mororum rubi, baccarum myrti nigrarum, sing. ʒ. j. Myrrhæ troglodyticæ, licij indici. ʒ. ß. Corallij, sidiorum, seu putaminum mali granati, floris iunci odorati, rosarum aridarum, sing. ʒ. ß. Croci. ʒ. j. Sigilli lemnij. ʒ. j. ß. Succi plantaginis maioris, acaciæ, ladani, sing. ʒ. j. Seminis fœniculi, anisi, sing. ʒ. ß. Aluminis, thuris, sin. ʒ. j. Rhois culinarij. ʒ. ß. Terrę. samię interioris ventriculi columbæ, & gallinæ tunicæ, vuarũ passarum sine acinis, rosarum, sing. ʒ. ß. Gumimi. ʒ. j. [a] Chalcitidis, pumicis vsti, sing. ʒ. ß. Succi hypocystidis. ʒ. i. leporini coaguli, carnium echinorũ, [b] vteri anatis, ossium palmularum, ostreorum vstorum, œnanthes herbæ, misyos, radicis symphyti, bituminis iudaici sing. ʒ. ß. Amomi, dauci

cretici feminis, singul. ℥. j. Boli armenij, petroselini, ameos castorij, tribuli seminis, singul. ℥. ß. Rhei. ℥. ß. Mellis attici aut stillatitij rosarum campestrium liquoris, aut sacchari quod satis est.

Calcitis. [a Chalcitidis.] *Quid autem sit Chalcitis, diximus lib. j. de Composi. medic.* [b Vteri anatis.] *Græcus Nicolai codex manuscriptus passim legit* νησσίας *pro* νήσσης. *Ita verò scribendum esse, & grāmatica ratio, & Paulus multis in locis docent.* *Codex Nicolai emaculatus.*

Antidotus alia è seminibus, præstantissima ad cœliacos, & dysentericos. Recipit ameos, hyosciami, opij, anisi, singul. gran. vj. Seminis fœniculi. gran. vij. Seminis apij, gran. v. Symphyti, gran. iiij. Putaminum mali granati, balaustiorum, singul. gran. iij. ß. Maceris. gran. iij. Ligni aloes gran. ij. ß. Terræ lemniæ, boli armenij, singul. gran. ij. Baccarum myrti, gra. ix. Mellis attici, aut sacchari, & stillatitij rosarum liquoris quod satis est. 108

Alia ad eadem mala, & quæ sanguinem ab internis latum [a] sistit, Chamædryn in vino veteri adstringente decoque ad tertias, præbè ieiuno diebus tribus. Experta est. 109

Librarij erratū. [a Sistit.] *Græcè falsò* ςίλει *pro* ςέγει *scribitur.*

Antidotus è malis & coroneis, contra dysenteriā mirifica. In cotoneorum & malorum iusculum, æqualē sacchari quantitatem conijce, & decoque ad mellis consistentiam. Deinceps hæc probè contusa & cribrata adijce, nempe maceris exag. ß. Mastiches, ligni aloes, succi acaciæ, succi hypocystidis, singul. ℥. ß. Nucis moschatæ, cinamomi, rosarum, singul. exag. iiij. Galliæ moschatæ, gran. j. Coriandri, gra. ij. Rhois culinarij, rhois coriarij, singul. ℥. ß. Zingiberis, exag. j. ß. Moschi, siliq. ij. Stillaticij rosarum liquoris. q. s. Datur mane, & vesperi. 110

Antidotus è lapide [a] radiante. Prodest melancholicis, syncope laborantibus, animo deficientibus, & ad omnem cordis affectum, ad maniacos, carnis dissolutionem, & ad malū ex melancholico humore corporis colorē. Habet lapidis [b] litzi. ℥. j. Ambaris crudi. ℥. ß. Ligni aloes, cinamomi crudi cinamomi tenuissimi, sin. ℥. iij. Moschi, exa. j. Margaritarū exa. ij. Auri puri, exa. j. [c] serici recēter è grano ilicis tincti ℔. j. ß. Sericū cū succo malorū dulciū & stillatitio rosarū li- 111

quo

quore quoad rubrũ fiat decoq̃. Dein exẽpto ſerico, ambar, & cum eo alias ſpecies inijciæ, atque lapidis[d] lazuli loti & præparati, margaritarum perforatarum, & integrarũ, ſin. exag. ß. Prius tamen[e] in puluerem tenuiſsimũ redacta, probéque inter ſe commiſta, pone ſuper marmor, & iuſto tempore illic dimitte, dein in vaſculum reconde: & vbi vſus poſtulat præbeto.

Aliud

[a Radiantis.] *Græcus codex habet λιμφύρου pro λαμπύρου. Per lapidem autem radiantem ſeu ſplendentem, intelligit eum qui Græcis κυανὸς, Latinis cæruleus, Meſue ſtellatus, quòd aureæ quædam maculæ velut ſtellæ radiantes ac ſplendentes in eius fracturis inueniantur, & laZuli dicitur. Officinæ hodie quoque LaZuli vocant. Verum eſſe quod diximus, cuius palàm fiet Meſuen legenti, qui antidotum præſentem in capite de lapide ſtellato, confectionem è lapide LaZuli nominat, & à ſe inuentam ſcribit.* [b Lapidis litzi.] *Græcus codex ita habet, λάπις λιτζι, τουτέστι λίθου λαζουρίου. Id eſt Lapidis litzi, hoc eſt lapidis laZurij. Vnde omnibus perſpicuum fit, hoc loco lapidem litzi haud ſecus quàm in ſuperioribus aliquot antidotis accipi, nẽpe pro lapide praſio, qui etiã, Nicolao laZurius dicitur. Quod explicatio quarundam Nicolai vocum ſatis monſtrat, in qua ita ſcriptum eſt, λάπις λιτζι τὸ λάζουριον, ὁ λίθος πράσιος.* [c Serici recẽter è grano ilicis tincti.] *Græcè eſt, μετάξης πρινοκοκάτης. Falſo tamen in manuſcripto codice legitur πρινοκοκάτου, vt ſatis etiam ex antidoto. 452. liquet, vbi ſcriptum eſt πρινοκοκάτης. Significare autem hanc dictionem, recens è grano ilicis tinctum, ex Meſue etiam abunde claret, qui ait, accipiendam eſſe ſetam tinctam ex chermes. Quippe Arabes Chermes granũ ilicis arboris, quæ Græcis πρῖνος dicitur, vocare ſolent.* [d Lazuli loti & præparati.] *Græcè ſcriptum eſt λίθον ἀπιλαξιν ζίφυρον, verbis nihil ſignificãtibus. Pro ζίφυρον autem eſſe legendum λάμπυρον, ex ſuperioribus ſatis patet. Pro ἀπιλαξιν autem, ita monente Meſue, ſubſtituimus, loti & præparati. Tamen quid Nicolao vox corrupta ἀπιλαξιν ſignificet, certò ſtatuere nequeo. Hic tamen lotum ſignificare videtur, vt ſit ſenſus, lapidis loti ſplendentis.* [e In puluerẽ redacta tenuiſsimũ.] *Græcus codex χροωδῶς legit perperã, pro χνοωδῶς.*

Lapis radians.
Stellatus.
Lazuli.
Lapis lazurius.
Lapis praſius.
Chermes.
Librarij error ſublatus.

212 Antidotus è Sena, ad melancholicos, maniacos & eos loq nanquã benignã propter redundãtẽ melancholicũ humorẽ naturã habẽt, & in ſũma, ad quartanã & omne malũ à me

Dia ce ſe ne.

à melancholico humore ortum, valde vtilis. Recipit senæ, nucis auellanæ, sing. ℥. ij. Serici vsti. ʒ. j. [a]Boli armenij lapidis lazuli, sing. ʒ. j. Cinamomi. ℥. ß. Caryophylli, galangæ, piperis, spicæ, ocimi, zingiberis: folij, cardamomi, croci, zedoariæ, floris boraginis, floris rosmarini, piperis longi, singul. ʒ. j. Margaritarum, auri puri, singul. exagium. j. Ligni aloes boni. exag. ij. Ossa cordis ceruini. iiij. Corallij rubei, exag. j. Berberis. gran. xj. Maceris. exag. ß. Moschi, gra. ij. Sacchari & stillaticij rosarum liquoris quod satis videbitur. Datur cum aqua cui incocta sunt, sene, scolopendrion, ramus tamaricis, & radix capparis. Et ita præbeto.

[a Boli armenij.] *Græcè est* βώλου ἀρμενίου. *Latini tamen codices habent* Lapidis *armenij*.

Diacotoneón. Antidotus è cotoneis malis, vtilis ad stomachi imbecillitatem, & ijs qui cibum non satis concoquunt, inflatis, vitiato corporis colori. Mirificè verò iuuat non appetentes cibum, refrigeratos, difficulter coquentes. Est verò admodũ præstans. Carnis cotoneorum repurgatæ. lb. j. ß. conijce in libras duas mellis puri, & coque vsque ad consistentiam: deinde sũpta ex eo portione, pone super marmor, vt periculũ de proba eiusdem consistentia fiat. Posthac inijce cinamomi, exagia. iiij. ß. Zingiberis, exagia. iij. Piperis, galangæ. sing. exag. j. ß. Caryophylli, nucis moschatæ, sing. exa. j. ß. Spicæ, ligni aloes, maceris, cardamomi, singul. ʒ. j. Zedoariæ. ʒ. ß. Subigantur ambabus manibus vna cum melle & carne cotoneorum, dein fundantur super mamor prius illitum stillaticio rosarum liquore moscho condito. Quod si, vt aluum subducat, efficere volueris, adijce dacrydij exag. j. ß. & contusam reconde in vase. Vtentibus datur cũ vino bono. 113

Antidotus è malis nobilis. Malorum [a]paphla gonicorum carnem sanam probè decoque, & repurgatam ac tritam rursus coque cum melle despumato. Sit autem carnis malorum. lb. j. mellis autem duæ, inijce etiam stillaticium rosarum liquorem: & vbi abũdè decocta fuerint, adde cinamomi boni, caryophylli, sing, exag. iij. Floris iõci odorati, senæ, singul. exag. j. Anisi, exag. ß. Rosarum, exag. ij. Ligni cinamomi, exag. iij. Spicæ, exag. ij. Vbi verò abũdè & ad finem decocta fuerint, remoue ab igne: & post 114

quam

quam tepidum factum fuerit, repone in vase. Si vis, vt aluum subducat efficere, inice dacrydij .ʒ.iij. & da vtentib. ex vino. Nonnulli pro melle saccharũ adijciũt. Datur autẽ pro virium ratione.

[a Paphlagonicorum.] *Latini codices legunt dulcium. Vt hinc constet, mala è Paphlagonia allata, cætera dulcedine vicisse.* Mala paphlagonica.

115 Antidotus è papauere, vtilis dysentericis, destillatione laborantibus, tussientibus, tabidis, stomachicis, cibum nunquã cõcoquẽtibus. sed potius euomentibus. Habet papaueris albi. ʒ.v. Maceris, acaciæ, sing. ʒ.vij.ß. Caryophylli, croci, boli armenij. sing. ʒ.v. Cinamomi, sang. draconis, seminis plantaginis maioris, sing. ʒ.iiij.ß. Serapij, seu drosati rosacei quantum satis videbitur. Diapapaueris.

116 Antidotus è tribus piperum generibus, stomachi refrigerationibus, acido ructui, quartanis, resolutis, iecinorosis, inflationibus, & tussientibus auxiliatur, Datur nucis auellanæ magnitudine ex vino temperato. Accipit trium generum piperis, sing. ℥.j. zingiberis, thymi, seminis apij. sing. ℥.ß. Anisi. ℥.ß. Mellis attici, aut sacchari quod satis est.

117 Antidotus alia è tribus piperũ generibus Recipit triũ piperum, sing. ℥.ß. Ligni aloes, galangæ, sing. exag.ß. Croci, cinamomi, cardamomi, sin. exag.ß. Spicæ. ℈.j. gra.ij. Calami odorati, exag.j. Costi, exag.ß. Zingiberis, exag.j.ß. Baccarum myrti, gra.xj. Caryophylli, exag.ß. [a] Casiæ ligneæ exag.ß. Mellis attici, aut sacchari quod satis est. Diatriõ pipereõ.

[a Casiæ ligneæ.] *Manuscriptus* Nicolai *codex habet* κασιάλινι, *pro* κασιαλίγνει. *Sic passim latinas voce græcis scribens literis deprauat* Nicolaus.

118 Alia ad prædicta vtilis. Habet trium piperis generũ, sing. gra. xv. zingiberis. ʒ.iij.ß. Epithymi, anisi, singul. siliquam.j.ß. Seminis petroselini, seselis, hyssopi, libystici, helenij, sing. ʒ.j. & tertiam partem. Ameos, casiæ, spicæ nardi, singul. ʒ.j. ℈.j. Seminis dauci. ʒ.j.ß. Mellis attici, vel sacchari quod satis est. Datur vtentibus exagium vnum.

119 Antidotus Galeni[a] diacurcuma conferens ad prædicta præsertim verò hydropicis, & malo corporis habitu laborantibus admodum vtilis. Capit asari, croci, petroselini, Diacurcuma.

dauci

dauci, anisi, seminis apij, singul. ℥. iij. Rheibarbari, spicæ, singul. ℥. vj. Costi alexandrini, myrrhæ, casiæ, floris iunci odorati, radicis rubiæ, carpobalsami, olei balsamini, succi absinthij, succi eupatorij, sing. ℥. ij. ß. Tragacanthæ. ℥. j. Mellis aut sacchari quod satis est.

Diacurcuma. [a Diacurcuma.] *Perperam hanc antidotum ad autorem Galenum refert Nicolaus, quum nusquam apud hunc reperiatur. Huius itaque compositionis potius autor est Mesue, apud quem hæc ipsa reperitur eodem insignita nomine, Non esse etiam hanc Galeni, nomen ipsum Curcuma, quod barbarum esse constat, & Galeno insitatũ, abunde testatur, Curcuma verò Serapioni, & alijs Arabibus non est nisi Chelidonium, quod è collatione vtriusque historiæ omnibus fit manifestißimum. Quum verò inter simplicia medicamenta hanc constituentia antidotum, nusquam inueniatur Chelidonium, certum est, curcuma apud Mesuen idem significare quod crocum: aut certè huius antidoti inscriptionem esse deprauatam, legendumq́; διὰ κρόκκυ hoc est è croco antidotus.*

Curcuma.

120 Antidotus alia diacurcuma ad prædicta vtilis, potissimum autem ad hydropicos, stomachicos, & eos qui non nutriuntur, ac frigido sunt stomacho. Habet croci, spicæ cinamomi, asari, casiæ ligneæ, singul. ℥. iij. Costi Alexandrini, floris iunci odorati, myrrhæ, sing. ℥. j. ß. Mellis attici, aut sacchari quod sufficit. Datur pondere. ℥. ß. aut duarum drachmarum, cum vino & aqua in qua efferbuerunt semẽ fœniculi, & eius radix, ramique tamaricis. Inijce mucronem ferri sæpius igne candentem. Hanc itaque cum vino commistam præbe bibendam.

Diacurcuma minor.

121 Antidotus alia dicurcuma, eiusdem cum prædicta vsus. Accipit croci, spicæ, cinamomi, asari, casiæ, sing. ℥. iij. Costi floris iunci odorati, myrrhæ. sin. ℥. j. ß. Mellis attici, aut sacchari quod satis est.

Diacurcuma Mesue magna.

122 Antidotus alia diacurcuma, ad prædicta mala vtilis. Habet croci, asari, petroselini, dauci, anisi, seminis apij, rheibarbari, spicæ, singul. ℥. vj. Costi, myrrhæ, casiæ ligneę floris iunci odorati, radicis rubiæ, carpobalsami, succi absinthij, eupatorij, singul. ℥. ij. Calami odorati, cinamomi, sin. ℥. j. ß. olei balsami. ℥. ß. Scolopendrij, scordij, agrestis, succi glycyrrhizæ, singul. ℥. ij. ß. Tragacanthæ. ℥. ij. Sacchari quod satis videbitur.

123

223 Antidotus dialacca, confert iocinerosis, lienosis, malo corporis habitu correptis, nephriticis, stomachi inflationibus, & viscerum. Item iocineris & lienis obstructionibus. Recipit [a] lachæ infectorum. ʒ.xv. Spicæ. costi, carpobalsami, xylobalsami, casiæ ligneæ, cinamomi, acori, croci, asari floris iunci odorati, senæ, rhei barbari, mastiches, aristolochiæ longæ, & rotundæ, singul. ʒ.ix. Gentianæ, seminis apij, fœniculi, anisi, polij, caryophylli, cumini, eupatorij, absintij, phu, nucis moschatæ, cardamomi, galliæ moschatæ [b] cubebarum, singul. ʒ.iij. Mellis attici despumati, aut sacchari quantum satis erit. Datur vt diacurcuma.

Diala-
cham.

[a Lachæ infectorum.] *Græcè est* λάκκα τῶν βαφίων. *Quare intelligit tertiã speciem Lachæ, vel vt barbari loquuntur, laccæ, quam Arabes rubram vocant, quòd scilicet ex ea ruber color, qui vulgo* Carmesinus *appellatur, fiat.* Hæc *infectoribus est expetita, ideo à* Nicolao *lacca infectorum dicta est, vt copiosius lib.j. de* Compositione *medica. cap.10. diximus.* [b Cubebarum.] *Græcus codex habet,* κουμπίπιρ *Vnde manifestißimũ fit,* Nicolao κουμπίκιρ *nihil aliud significare, quàm* Cubebas. *Nam et Actuarius combebas in antidoto dialachan recenset, & latini codices* Nicolai *habent* Cubebas.

Lacha.

Combe-
ber.

224 Antidotus [a] diaphiledoni prodest calori stomachi & inflationi, duriciei iocineris. Hæc autem dicitur esse confecta ab Ioo Damasceno. Habet zĩgiberis triũ generũ piperis spicę casię ligneæ, carpobalsami, pyrethri, cardamomi magni, caryophylli, mastiches, ameos, singul. ʒ.ij. Apij, anisi, menthæ, sing. ʒ.iij. Mellis attici aut sacchari quod satis est.

[a Diaphiledoni.] *Græcè est* διὰ φιληδόνου, *Sic fortè dicta est, quòd sit iucunda, & cum voluptate assumatur. Nisi fortè vox hæc deprauata sit: quod quia vnico duntaxat exemplari vsus sum, scire certò non possum.*

225 Antidotus è hermodactylo auxiliatur podagrę, à frigido humore ortæ. Habet decocti radicum fœniculi ℔. duas. Mellis despumati ℔.j. Ebulliant ad mellis crassitudinem. Posthac inijcito hermodactyli, & turpeti puri, sin. ℥.j. Confecta, vsu postulante datur nucis auellanæ quantitate, ieiuno ex vino.

Antido-
tus ex
Hermo-
dactylo.

226 Antidotus alia è hermodactylo podagricis arthriticisq;

vni

vtilis. Priore autem melior est. Accipit hermodactyli.ʒ.j. Cumini,æthiopici,colocynthidis, singul.ʒ.x. Chamędryos.ʒ.ix.Centaurij.ʒ.viij. Aristolochiæ, gentianæ, sin.ʒ. vj.Hyperici.ʒ.v.Petroselini.ʒ.iiij. [a] Bituminis Iudaici.ʒ.iij. Agarici.ʒ.ij. Mei.ʒ.j.Mellis attici, aut sacchari quantum satis videbitur. Datur.ʒ.j.ex vino mane ieiuno.

Codex Nicolai emendatus.

[a Bituminis iudaici.] *Græcus codex habet συμφότου ἰουδαΐκου, falso haud dubiè, pro ἀσφάλτου ἰουδαΐκου. Est autem vtile bitumen iudaicum, etiam illitum. Dioscoride teste, prodagris, & articulorum doloribus.*

Bitumē iudaicū.

Antidotus alia è hermodactylo, vt prædicta. Capit 127
hermodactyli, galangæ, pyrethri, zingiberis, zedoariæ, anisi, gentianæ, aristochiæ, singul.ʒ.iiij. Turpeti.ʒ.ij.ß. Dacrydij.℈.ij. Rhei barbari, singul.exagium.j. Mellis attici, aut sacchari quod satis est.

Antidotus alia podagrica, per omnia experta, si per 128
integrum anni spatium sumatur. Dantur singulis diebus. ℈.ij. Habet gentianæ.℥.ij.peoniæ, lauri. piperis communis.aristolochiæ longæ, singul.℥.j. Myrrhæ.ʒ.iiij.Seminis rutæ syluestris.℥.j. [a] Cinaræ syluestris seminis.℥.ij. Petroselini macedonici.ʒ.iiij.Piperis albi, corticis radicis capparis, glycyrrhizę, seminis cnici, singu.℥.ij.Arida tundantur & cribrētur, melleque aut saccharo sufficienti excipiantur. Datur pro arbitrio.

Cinara.

[a Cinare syluestris.] *Cinarā, quemadmodum etiam Lucius Columella, vocat Nicolaus stirpem, quæ Dioscoridi Scolimus dicitur. De qua primo nostrorum de stirpium historia commentariorum tomo multa.*

Alia podagrica antidotus, Procli dicta, per integrum 129
annum sine vlla obseruatione datur. Habet chamędryos. ℈.ix.Centaurij.℈.viij, Aristolochiæ.℈.vij. Gētianę.℈.vj. Hyperici. ℈.v.Petroselini.℈.iiij.Rhei pontici, amyli, sing. ℈.j. Agarici.℈.ij.Mellis.ʒ.ß.quo excepta & subacta finge pastillos, & vna ante hora commixtam dato.

Alia podagrica, conferens omnibus partibus defluxiōe 130
tentatis, à prima die Martij ad quadraginta vsque dies sūpta. Recipit styracis calamitis, petroselini macedonici, spicæ nardi, galbani, myrrhæ, castorij, opij, singul.ʒ.ß. Casiæ. ʒ.x.folij.costi, piperis albi, singul.ʒ.iij.ß. Croci, gran.vj.

Mellis

Mellis attici,aut ſacchari quod ſatis eſt.Datur nucis auellaniæ magnitudine, ex tepido liquore Obſeruandum autem tibi erit,vt is qui hanc antidotum eſt ſumpturus,bene concoxerit.Abſtinere etiam oportet à prima die qua eſt ſumpturus, à carnibus bubulis,beta,alimentis prauis, & omni cibo vitioſum ſuccum creante. Vitarę quoq; venerea conuenit. Eſt autem admodu in vtilis.

31 Antidotus alia podagricis vtilis,dicta Climax. Habet Myrrhæ troglodyticæ,folij,baccarum lauri decorticatarum,coſti,amomi,gentianæ,ſing.ʒ.ij.Spicæ nardi, ariſtolochiæ rotundæ, ſing.ʒ.j. Datur cochlearium vnum, Contuſa & cribro tranſmiſſa dantur cum liquoris temperati tepidive. ʒ.iij.Deuitabis autem,vt in priore,ne lentes, aut alium prauum cibum ingeras. Climax.

32 Alia antidotus podagrica,celebris admodũ, quam accepi in Epheſo oppido Aſiæ. Et cum de ea periculũ feciſſem, inueni veracem. Capit gentianæ.ʒ.ij.Ariſtolochiæ rotundæ,ʒ.j.Myrrhæ troglodyticę,baccarum lauri decorticatarum,coſti,amomi,folij,ſing.ʒ.j.Spicæ nardi,ʒ.ß. Ariſtolochię longæ,ʒ.j.Poſtquam autem probè concoxerit is qui ſumpturus eſt hanc antidotũ, præbe ieiuno cochlearij menſuram,per mali intermiſsionẽ. Oportet autẽ eum qui aſſumit,abſtinere lẽtibus,mero,melle copioſo, carnibus bubulis,& alijs vitioſum ſuccũ procreãtibus.Poſtquam igitur defluxio nullum doloris ſenſum exhibet, admouẽda erunt medicamẽta ijs locis,ad quæ defluxio fieri cõſueuit,& qualitati defluxionis congruere hæc ipſa oportet: ita vt ſi defluxio calida fuerit, ceratũ cum roſaceo & ſucco betæ imponito.Si verò non,in ea vtere contrario. Nam vt Hippocrates ait,cõtraria contrariorum ſunt remedia.

33 Antidotus cõferẽs podagricis,è moſcho,Præbetur diebus quadraginta, quotidie.His prȩteritis,ſatis eſt ſi per viginti quatuor dies alternis detur,eodem quidem pondere. Eſt verò vtilis admodum, vt ea quæ præcedit. Habet ariſtolochiæ rotundæ,baccarum lauri aridarum decorticatarum,gentianæ,zingiberis,ſpicæ nardi, folij, amomi, agarici,[a] carpeſiæ.ſing. ℥.ß.Moſchi, ſiliquas iij. Mellis attici, aut ſachari quantum ſatis videbitur. Probè confectæ dato mane ieiuno.℈.iij.ex aqua calida.

c [a Carp

Carpesiæ.

[a Carpesiæ.] *Græcus manuscriptus codex habet* καρπησίας. *Meminit autem Carpesiæ etiam Aetius lib. 11. cap. 13. Est autem* καρπησία *idem quod Carpesium. Sunt verò Carpesia Nicolao, vt reliquis etiam posterioribus Græcis, Combebæ, vel vt officinæ hodie vocant, Cubebæ. Nam & actuarius* κομβίβας, *vel* κομπίβας, *nominari quoque* καρπήσια, *&* καρπίδια, *testatur.*

Diarrhodon Galeni.

Antidotus è rosis Galeni, conferens iocinerosis, lieno- 134
sis, stomachicis, concoquere haud potentibus, & frigido ali
quo affectu laborantibus. Recipit spicæ, croci, asari, costi,
floris iunci odorati, cinamomi, spodij, absinthij, casiæ li-
gneæ, masticheſ, sing. ʒ. j. Rosarum quãtum omnium alia-
rum specierum. Mellis attici, aut sacchari quod satis est.

Diapapauer vsitatum.

Antidotus è papauere, asthmaticis, peripneumonicis, 135
tussientibus, destillatione laborantibus, & lienosis pluri-
mum auxiliatur. Accipit glycyrrhizæ, tragacanthæ, gum
mi arabici, papaueris albi, penidiorum, sin. ʒ. xv. Amygda
larum dulciũ depuratarum. ʒ. v. ß. Amyli, portulacæ semi-
nis, & cotoneorum, sin. ʒ. iij. Seminum peponis, cucume-
ris, cucurbitæ, & citruli, sin. ʒ. ij. Seminis lactucę, & altheę,
sing. ʒ. ß. Sacchari & drosati quantum satis videbitur.

Antidotus è malis, efficax ad omnem frigidum affe- 136
ctum stomachi, & eos qui cibum non appetunt. Habet
malorum dulcium carnis lb. iij. Drosati rosarum lb. ij. Ma
la decoque cum drosato rosarum bono ordine, dein inij-
cito cinamomi. ℥. j. caryophyllorum. ℥. ß. Maceris, zingi-
beris, ligni aloes, galangæ, folij, sing. exag. j. ß. Ambaris,
℈. ij. Moschi, gran. xxv. Stillaticij rosarum liquoris boni
quod satis est.

Antidotum Diambar ad stomachicos, lienosos, car- 137
diacos, pariter & malo corporis habitu præditos. Dicunt
autem nonnulli veterum medicorum, hanc antidotum vti-
lem esse ad defectionem animi, & syncopen cordis. Capit
cinamomi, [a] caryophyli, xyloaloes, maceris, folij nucis mo
schatæ, zingiberis, galãgæ, sing. ʒ. j. Ambaris. ℈. ij. Moschi.
℈. ij. Drosati rosarum lb. j. & sacchari quod satis est.

Officinis vsitatæ cõpositiones rarò rectæ.

[a Caryophylli.] *In Diambar quod Mesuæ describit, post cinamomum adijcitur Doronicum, & alia quædam medicamẽta, quæ in ista Nicolai antidoto desiderantur. Quod in alijs etiam accidit, vt rarò inuenias compositionem officinis vsitatam, in qua non vel*

aliq

aliquid desideretur, vel redūdet. Quod monuisse semel, satis sit. Nam *quiuis ex ipsa collatione diligenti hoc ipsum facile deprehendet.*

138 Antidotus è croco [a] Esdræ. Hac antidoto sapa dissoluta frontem illine eorum qui caput dolét. Præbe etiam ijsdem bibendam ex ea, fabæ quantitatem, & capitis dolorem sedabis. In [b] phreniticis similiter subline frontē & nares, cessabitq; malum, siquidem somnum accersit. Oculos defluxione laborantes, sapa dissoluta illine, & defluxionem sistes. Auribus dolétibus & exulceratis pariter cum sapa instillato. Dentes dolentes hac antidoto circumline. Contra vuam defluxione tentatam, spirandi difficultatem, orthopnœamq; ex [c] aqua frigida non febricitanti, fabæ magnitudo datur dormituro. Si verò febricitet, ex aqua mulsa. Similiter datur aduersus [d] singultum. Fistulas per se imposita sanat. In ijs qui sanguinem spuunt, & abscessum habent, pari ratione vtere. Intestinorum cruciatu laborantibus, cœliacis, datur fabæ quantitas cum caræno. Febricitantibus autem, ex aqua frigida pistacij magnitudo. Regio morbo correptis ex sapa dissolutam naribus infunde. Iocinerosis cum tepido liquore. Fœminis difficulter parientibus [e] dissolutā in vino, illine ventrē, cōfestimq; fœtum edent. Sterilibus autē ciceris quantitatē in internū earū sinum impone, & postea cū viro coeant, & cōcipient. Hoc autem tertio die faciāt. Est & hęc antidotus ad dysentericos & cœliacos efficacissima. Habet [f] mamiræ. ʒ. ß. Amomi. ʒ. vj. Floris iunci odorati, exag. iij. ß. siliq. viij. Pyrethri, siliq. viij. Croci, gr. vij. Myrrhæ troglodyticæ exag. ß. Styracis calamitis, exag. ß. siliq. iiij. Petroselini, siliq. vj. Tragacāthes, siliq. iiij. Succi hypocistidis, siliq. viij. Iridis illyricæ, siliq. x. Seminis fœniculi. ʒ. ß. Dauci cretici, siliq. iiij. Papaueris seminis. ʒ. ß. Spicæ, siliq, x. foliorū rutę, siliq. iiij. Casię. gr. vij. Ameos, siliq. iiij. Costi, siliq. v. Cardamomi, siliq. viij. Opij, gr. vij, Euphorbij, siliq. viij. piperis cōmunis, gr. vij. Rosarū aridarū, exag. x. Opopanacis, exag. iiij. ß. Mei, siliq. viij. [g] pastillorū è lacha, siliq. xvj. Lycij indici, siliq. x. Caryophylli, siliq. xvj. Anisi, sili. x. foliorū citri, siliq. viij. Ammoniaci thymiamatis, siliq. x. Seminis nigellæ. siliq. viij. Sulphuris ignē nō experti, castorij, [h] herbæ amarę, sing. siliq. viij. Cimolię terræ, siliq. x. [i] Mergi vētris, siliq. vj, Artemisię, siliq. x. Sina-

Esdra.

nis,siliq.iiij. Vetriculi anatis,siliq.iiij. Hedychroi magmatis,siliq.x. Seminis ocimi,lapidis iaspidis,[k]foliorũ nerij,cinamomi,anethi,sing.siliq.iiij. Bdellij,siliq.xij. Rhois syriaci,rhois culinarij, sing.ʒ.j.ß. Asari,ʒ.j.lapidis æmatitis,ʒ.ß. Thuris,siliq.j.ß.[m]Seridis herbæ,siliq.vj. Testæ sæpiæ, siliq.viij. Corallij,gran.vij. Iuniperi baccarum magnarũ, gran.vij. Iuniperi baccarum paruarum,siliquas x. Sanguinis draconis.ʒ.ß. [n]Cinnabaris,siliquas.x. Peucedani,seminis apij,sing.gran.vij. Piperis albi, siliq.xij. Maceris, siliq. x, Hermodactyli,aristolochię,libystici,sing.ʒ.ß. Nardi celticę,siliq.x. Calami odorati,siliq.iiij. Balsami.ʒ.j. Mellis attici,aut sacchari quod satis est. Succi vino odorato bono irrigentur. & præparata subinde datur vtentibus.

[a Esdræ.] *Copiosius huius antidoti Esdræ prophetæ & doctoris vsum Actuarius, & lib.13.cap.101. Aetius tradunt.* [b Phreniticis.] *Manuscriptus codex falso* νεφριτικοῦς. *legit* πρὸ φρενιτικοῦς. *Nã ita esse scribendum, res ipsas docet. Quid enim prodesset nephriticis, frontis & narium illitio? Præterea Aetius & Actuarius satis testantur, phreniticis esse legendum.* [c Ex aqua frigida.] *Græcè est,* κράσεως μιᾶς, *vnius mixtionis, seu mensuræ. Verùm Aetius habet, cum aqua frigida. cuius lectionem, vtpote magis planam & expeditam, sequi voluimus.* [d Singultum.] *Manuscriptum exemplar malè* λῦγμα *legit, pro* λυγμὸν. [e Dissolutam in vino.] *Etsi vix legi possunt Nicolai verba, tamen quantum conijcere licet, legendum in hunc modum erit,* λύει ἐν οἴνῳ, *vt scilicet hanc antidotum vino prius dissolutam, imo subinde ventri illinendam significaret. Possunt tamen quæcunq; fuerint tandem, sine sensus dispendio omitti: id quod ex Aetio satis liquet, apud quem latinus interpres (græca enim habere nondum potuimus) ita scriptum reliquit. Ad ægrè parientes muliercula ipsam per se ad imum ventrem illinito, & facilè partus prodibit, Actuarius quoq; ita præsentem locum efferre voluit: Fœminis, ait quæ partum ægrè enituntur, imus venter sublinitur, & facilè fœtum edunt. Posset haud dubiè è græco Aetij codice locus ille Nicolai emendari, modò nobis ad manum esset.* [f Mamirę.] *Græcè est* μαμιρά. *Actuarius, vt Ruellij conuersio habet, Mameræ legit. Mamiræ autem meminit Paulus lib.7. inquiens: Mamiras radicula est herbæ, frequentibus tuberculis nodosis cincta, quæ cicatrices & albugines extenuare creditur, extergendi nimirum facultate prædita. Quæ quidem descriptio videtur repræsentare radicem quæ*

Nicolai codex emendatus.

Alius error librarij sublatus.

Mamiras.

nunc

nunc officinis doronicum appellatur. Nam radicula est tenuis, prædensis & extuberantibus nodis, quasi geniculis distincta. Si lingua consulatur, dulcis sapor inuenitur, statim in quendam lenē amarorem degenerare, qui confestim euanescit: quapropter albugines & cicatrices exterere gustus satis monstrat. Aetius in Esdræ descriptione, perinde atque Paulus, Mamiræ haud meminit. [g Pastillorū è lacha.] Nicolaus legit, λαχᾶ τροχίσκου. Aetius autem simpliciter λαχᾶ habet. [* Lycij indici.] Manuscriptus Nicolai codex legit κροκολυκίου, falsò pro ἰνδικοῦ λυκίου, quod Aetius satis testatur, qui habet λυκίου ἰνδικοῦ. Paulus quoque Lycij mentionem facit. Accedit quod paulò antè Croci in hac antidoto meminerit Nicolaus. Ex sequenti denique antidoto palàm fit, sic esse legendum. [h Herbæ amaræ.] Per herbam verò amaram intelligit haud dubiè Gentianam: nam & illius post castorium meminit Aetius. Paulus etiam Gentianam non præterijt in Esdræ descriptione. Accedit quod vulgato sermone dicitur, aliquid Gentiana esse amarius, quum idipsum vehementer esse amarum significare volumus: quasi vix reperiri queat, quod amaritudine Gentianæ radicem superet. [i Mergi ventris.] Manuscriptus Nicolai codex hoc loco, vt aliàs sæpe, perperam legis ἔφιας γαστρὸς, pro αἴθυιας γαστρὸς. Ita enim scribendum esse Aetius satis monstrat, qui ita in Esdræ compositione scriptum reliquit, κόπρου τῆς εὑρισκομένης ἐν τῇ κοιλίᾳ τῆς αἰθυίας, id est, stercoris reperti in ventre mergi. Clarius Paulus, qui habet νηδύος αἰθυίας, hoc est, ventris mergi. Vt euidentissimum sit Nicolai lectionem esse falsam & deprauatam. [k Foliorum Nerij.] Græcè est; ῥοδοδάφνης φύλλων. Aetius habet ῥοδῶν ῥοδοδάφνης, hoc est, rosarum Nerij. Paulus, νηρίου ἀνθῶν. id est, florum Nerij. Nullo certè discrimine, quippe tum folia, tum flores Nerij, Dioscoride autore, aduersus venenatorum morsus præsidio sunt. [m Seridis.] Seris Galeno & alijs Græcis idem quod Intybum significat. [n Cinnabaris.] De ea loquitur, quam Dioscorides inter metalla recenset. Hanc tamen à sanguine Draconis veterum fuisse diuersam, ex hoc etiam Nicolai loco satis patet. Et debent officinæ Esdram paratam habere ex præscripto Nicolai, hoc est, iuxta præsentem descriptionem. Nam quæ habetur in vulgatis codicibus, non est legitima. Pro Cinabari verò, si haberi non potest, vsurpandus est lapis æmatites, qui, vt testis est Dioscorides, easdem habet facultates. Cinabaris autem veterum & Dioscoridis, vel ignoratur, vel non est nisi altera sanguinis draconis officinarum

Doronicum.

Nicolai codex emēdatus

Herba amara.

Codex Nicolai restitutus.

Neriū.

Seris.

Cinnabaris à sanguine draconis diuersa.

Esdra officinarū deprauata.

narim species, nempe lachryma cuiusdam arboris, vt alibi latius diximus.

Antidotus alia Esdræ, vt præcedens. Recipit amomi. ℥. xij. floris iunci odorati. ℥. ix. pyrethri, cinamomi, singul. ℥. vj. Croci. ℥. xxxvj. Cassiæ. ℥. xij. Myrrhæ troglodyticæ, ℥. xj. Styracis. ℥. xij. Petroselini. ℥. iij. Seminis dauci. ℥. vj. Tragacanthæ. ℥. xxx. Succi hypocistidis. ℥. ix. Iridis Illyricæ, abrotoni, sing. ℥. xv. Seminis fœniculi. ℥. vj. Bdellij. ℥. ix. Thuris. ℥. xviij. Sulphuris ignē nō experti. ℥. xvj. Seminis hyoscyami albi. ℥. xxvij. Casiæ. ℥. ix. Seminis papaueris. ℥. xxx. Spicæ nardi. ℥. xij. Rutæ, ocimi seminis, singu. ℥. iij. Rhois culinarij, asari, cardamomi, anethi seminis, singul. ℥. vj. Opij ℥. xxvij. Euphorbij. ℥. vj. Piperis albi. ℥. xxx. Rosarum aridarum. folij, singul. ℥. ix. Opobalsami ℥. xxiiij. [a] Mergi ventris. ℥. vij. lachæ. ℥. xij. Lycij indici, caryophylli, sing. ℥. xij. Stercoris reperti in ventre mergi. ℥. iij. Rhei pontici ℥. xij. Mei athamantici. ℥. vj. Terræ cimoliæ, ℥. xij. Succi artemisiæ ℥. xx. Foliorum seridis. ℥. ix. Nardi celticæ. ℥. xij. Nerij. ℥. vj. Castorij, costi, gentianæ, singu. ℥. xij. Hedychroi confectionis. ℥. ix. Anisi. ℥. vj. Sinonis. ℥. xix. Aminoniaci thymiamatis. ℥. xij. foliorū citri, ℥. xij. Mellis despumati, aut sacchari, & vini odorati quantum satis erit. Paratur autē actidotus illa hoc pacto. Arida omnia cum croco, casia, & hedychroo tundito, & per angustum cribrum traijcito. Opium autem, succum hypocistidis, ammoniacum in vino macerato. Tragacantham verò per se macerato. Sicq; apparatam da, vt prædictum est. 135

Codex Nicolai temaculatus.

[a Mergi ventris.] *Et hoc loco falso scribitur in manuscripto codice* ἴφιας γαςρὸς, *pro* αἰθυίας γαςρὸς, *vt ex superiori 224. annotatione, & Aetio, qui ad verbum hāc antidotum lib. 13. cap. 101. describit, satis patet.*

Antidotus alia simplex Esdræ, valde bona. Capit Spicæ nardi. ℥. ij. Myrrhę. ℈. j. croci. ℈. j. ß. balsami, cinamomi, opij, mandragoræ, castorij, sing. ℈. ij. Ammoniaci, dauci, casiæ, sing. ℈. j. ß. Mellis attici, aut sachari quod satis est. 140

Antidotus alia Esdræ, efficax ad dolorem capitis, nephriticos, difficulter spirantes, & non nisi recta ceruice spiritum trahentes. Est autem admodum vtilis. Habet myrrhæ. ℥. iij pyrethri, cinamomi, sing. ℥. j. ß. Artemisię, traga- 141

canthæ,

canthæ, thuris, mergi ventris, ʒ.iiii. Hypocystidis, petroselini, sing. ʒ.j. Vini veteris, mellis attici, aut sachari quantũ satis videbitur. Dãtur ceratia seu siliquę. xiiij. cũ vino albo.

142 Antidotus concoctioni conferens è cotonocis; Habet cotoneorum emũdatorum carnis. lb. iij. ß. Zingiberis. masticheς. sing. ʒ. ij. Cardamomi magni, & parui, cinamomi, croci. sin. ʒ. iiij. Caryophylli: ʒ. iij. Moschi. ʒ. ß. Ligni aloes crudi, galliæ moschatæ, sing. ʒ. j. Maceris. ʒ. j. ß. Spicæ, nucis moschatæ, sing. ʒ. ß. Mellis attici, lb. 6. aut sacchari, quantum sufficit.

143 Antidotus è citriis, conferens iis qui tardius concoquũt, & inflatis. Estque admodum bona. Accipit carnis citriorũ repurgatorum lb. 1. Hyssopi, rutæ, origani, sing. fasciculũ exigum vnũ. Aceti, cotylas. iij. Macerato in aceto per noctes & dies quinque, & dein ad tertias decoque [a] atque vbi expressa fuerint, ab igne amoueto, & adiectis mellis libris duabus, iterum ad [b] cõsistentiam decoque: deinde species probè tusas & cretas inijce: nempe, asari, mei, piperis, hyssopi, xylobalsami, sing. ℥ ij. Datur manè & vesperi.

[a Vbi expressa fuerint.] *Manuscriptus codex perperam habet* καὶ πιασθέντων, *pro* καὶ ἐκπιεσθέντων. *Quod Pauli quidem testimonio confirmatur, qui lib. 7. eandem antidotum describens ait:* καὶ ἐκπιεσθέντα ῥίπτονται, *hoc est, expressa abijciuntur. Quanquã & illic perperam* ἐμπιασθέντα *scribatur. Nisi quis ita interpretari malit, & apprehensa abijciantur.* πιάω *enim Græcis est apprehendo. Sed prior lectio haud dubiè melior, imò mea sententia, genuina existit.* — Alius error sublatus.

[b Consistentiam.] *Grecè est* ἕως συστάσεως. *Est autem* σύστασις *eorum propriè quæ nec liquida, nec dura admodum sunt, qualis certè mellis est consistẽtia. Cuius rei testis est Galenus, qui lib. 2. Prognost. com. 13 ita scriptum reliquit,* σύστασιν μὲν οὖν ἔχει τὴν κατὰ φύσιν, ὅσα μήτε σκληρὰ παντελῶς ἐστίν, ὡς λιθώδη, μήθ' ὑγρὰ τελείως ὡς δύνασθαι διαρρεῖν. *Id est, Consistentiam naturalem habent, quæ neque omnino, veluti lapidiosa, dura sunt: neque planè vt diffluere possint, humida.*

144 Antidotus alia è citrijs, ad eos qui tardius concoquunt, melior & magis quàm ea, quæ præcedit laudata. Accipit carniũ citriorũ lb. 1. è tritis & probè contusis, atque lintheo ligatis exprime omnem humorem. Quo facto, accipe mellis attici despumati lb. duas. & in ahenum conijce citria ex-

pressa vnà cum melle, & dimitte illic per diem & noctem, dein altera die decoque vsque ad iustam crassitudinem, posteaque has species bene tusas & cretas iniice: Zingiberis, cinamomi, caryophylli, ligni aloes, singul. exag. ij. Nucis moschatæ, xylobalsami, hyssopi, singul. exag. j. ß. Calami odorati, exag. ij. Carnabadij. anisi, singul, exag. j. ß. Ameos, coriandri. sing. exag. j. Croci gran. xj. Moschi, siliq. iiij. Primùm species odoratas iniice, dein amoue ab igne, & subige, tandemque moschum tritum cum stillaticio rosarum liquore aut vino bono adhibe, rursumque subige. Et si placuerit adijce illi piperis albi. ℥. ß. ac subinde in vase reconde, prebéque mane & vesperi ex vino bono.

Antidotus ad concoctionem efficax è scybelite. Valet 145 ad difficillem stomachi concoctionem, inflationem: item colicos dolores. Est autem Scybelites vinum, quod ex vuis, passis, & vinum vltrò effundentibus destillat. Habet vini scybellitis, sextarios. ij. Succi rutæ, sextarium. ß. Sinonis, piperis, zingiberis, caryophylli, nucis moschatæ, singul. ℥. j. Maceris, exag. ß. Petroselini, exag. iij. Moschi, gran. vj. Mellis, sext. ß. Humida ad crassitudinē cōsistentiāve decoque: arida verò insperge, probéque paratā in vase recōde, & præbeto mane, & vesperi ex vino albo cochleariūvnū aut duo.

Scybelites quid.

Antidotus alia Iamblichi. Laudatum verò ad modum 146 hoc est remedium: cruditatem enim fieri prohibet. Breuiter autem ijs, qui cruditatem patiuntur, & qui difficulter concoquunt, ventriculo acida ructanti, inappetentiæ que confert: frigidos, crassos, & tenaces humores in stomacho contentos incidit. Nullum autem hoc ipso ad frigidiora tēperamenta melius. Nec vllum medicamentum quod crudos humores concoquat, illo accommodatius reperias. Proinde colicos etiam iuuat, ventrem sine molestia & mediocriter mouens. Capit salis ammoniaci ℔. ß. Salis cappadocij. ℥. iij. Piperis, zingiberis singul. ℥. j. ß. Seminis vrticæ, ℈. ix. Erucæ seminis. ʒ. viij. Ameos, hyssopi, singu. ℈. ix. Sylphij, exa. iij. Corymborum thymi, seminis apij, folij petroselini, sing. ℈. ix. Origani, nucis moschatæ, singu. exag. iij. Maceris. croci, singul. exa. j. His omnibus contusis & cretis, præbe cochlearium dimidium ex vino rubro sorbendum. Aut dato intinctum in ea cibū tum carnium, tum piscium.

Aut

Aut adijce zingiberis anisi, & sacchari quod satis est, & prębe vt polentam, vel pro arbitrio.

147 Antidotus alia Politi, quæ aluum deijcit & dissoluit, pituitam capitis & palati [a] disipans, aliaque quæ resistunt extenuans. Habet salis tosti splendidissimi. ℥. ij. Florum chamæmeli aridi crematorum, conizæ tenuis, calaminthæ montanæ, radicis eryngij montani, origani, sing. ℥. ij. Sylphij, piperis, sin. ℥. vij. Contusa & creta prębe pro arbitrio. [a Disipans.] *Gracè, vt mea fert opinio, malè scribitur διαπιο σικὴ, pro διαπνιουική.*

148 Antidotus alia Dodecatheon, admodum bona. Accipit hyssopi. ℥. ij. Pulegij. ℥. j. ß. Cumini. ℥. j. Ameos. ℥. ß. Salis torrefacti. ℥. xv. Origani. ℥. j. Spicæ nardi. ℥. ß. Quòd si in hyeme ea vsus fueris, tum adijce piperis. ℥. ß. Omnia hæc tusa & per cribrum transmissa pro sale quotidiano præbeto, aut vt placuerit. Qui hac asiduè vsus fuerit antidoto, ꝑ vniuersum vitæ suæ tempus à morbis immunis erit. Cęterũ caput præsertim leuat, visum acuit, pituitam in thorace nõ sinit coaceruari, concoctionem efficit probam, mesaraicarũ iocinoris venarum obstructiones aufert, renesque expurgat. Probè apparata datur in malis prædictis.

149 Antidotus [a] pleres archõticon, hoc est, implens principale. Prodest calori stomachi, cardiacis, cibum euomẽtibus & pulmonarijs, Item eos qui ex longo morbo penitus extenuati sunt, plurimamque inde contraxerunt imbecilitatẽ, admodum corroborat. Recipit cinamomi, caryophillorum, ligni aloes, galange, spicæ, nucis moschatæ, zingiberis spodij, floris iunci odorati, ciperi, rosarum. violarum, sing. ʒ. j. gra. xv. Folij, glycyrrhizæ, styracis, mastiches, sampsychi, balsami, ocimi, cardamomi, piperis longi, baccarũ myrti, foliorũ citri, singul. ℈. ij. gra. v. [b] Hermodactylorũ albi & rubei corallij, serici vsti, sin. ℈. j. gra. ij. ß. Moschi, gra. vij. ß. Caphurę gra. v. Sacchari & drosati rosacei, qđ satis est. [a Pleres archõticos,] *Non est autem alia de causa hæc antidotus Græcis appellata πληρὴς ἀρχοντικὴ, quàm quòd mirificam & principalem in recuperandis ac restaurandis amißis viribus facultatem habeat. Nam quum quasi saturos reddat, ac impleat eos, qui imbecilles, atq; deiectis sũt viribus, meritò illis πλῆρις, quasi ἔμπλιορ hoc est, implens, & ἀρχοντικὸρ, id est, principale seu eximium dictũ*

Hermodactyli. *est. Barbaris nostræ ætatis medicis, & Seplasiarijs Pliris acroticon appellatur.* [*b* Hermodactylorũ albi, &c.] *Intelligit Been albã & rubeam, vt suprà satis ostensum est. Et latini Nicolai codices habent,* Been *albæ & rubeæ.*

Antidotus alia Pleres archonticon simplex. Habet rosarum, ℥. iiij. Cinamomi, crocij, sing. ℥ j. ß. Galãge, glycyrrhizæ, libystici, rosmarini, sing. ℥. j. Caryophylli, spicæ, costi, zedoariæ, zingiberis, piperis, cardamomi, sing. exa. iij. [a] Timartiri, ʒ. quartã partẽ. Margaritarum, exa. ij. Sacchari & stillatitij rosarum liquoris, quod satis est. 150

Timartiri. [a Timartiri.] *Græcè scriptum erat* τιμάρτιρι. *Esse autem dictionem corruptam, & minimè Græcam, nemo non videt. Quapropter quid significet, conijcere nobis non licet. Nisi forte legendum erit, vt in præcedenti antidoto,* μετάξης κεκαυμένης, *id est, serici vsti. Sed nihil pronunciamus temerè.*

Diacodion. Antidotus Diacodiòn, cõferens ad mala que tussim excitant. Somnum etiã inducit, voci amissæ, & thoracis grauitati auxiliatur. Accipit succi glycyrhizæ, tragacanthæ, gummi arabici, sing. ʒ. x. Papaueris albi seminis, portulacæ: sing. ʒ. v. Seminum peponis, cucumeris, cucurbitę, & citruli, lactucę, & althęæ, sing. ʒ. iij. Drosati violacei, sacchari, & penidiorum, quantum satis videbitur. 151

Saccharũ rosaceũ laxatiuum. Antidotus è zulapio rosaceo purgatoria, quę ab Italis Zuccarum rosaceum laxatiuum dicitur. Capit succi rosarum rubearum. lb. j. Trium santalorum: singu. ʒ. iij. Spodij. ʒ. iij. Dacrydij. ʒ. x. Turpeti. ℥. ij. Caphuræ. ʒ. iij. ß. Sacchari lb. j. aut quod satis est. De ea quæ parata est dantur vtentibus exagia duo & ß. aut tria, pro virium diuersitate, manè ieiunis. Prodest tertianæ, & duplici tertianæ, febribus continuis, biliosis, & calidis temperamentis iocineris admodum vtilis existit. 152

Antidotus alia, vt præcedens, magis varia. Cit autem aluum sine dolore. Habet trium santalorum, spodij: sing. ʒ. iiij. Rhei barbari, ʒ. x. Turpeti, ℥. ij. ß. Scammoniæ, ℥. j. ß. Succi rosarum: lb. i. ℥. iij. Caphuræ. ʒ. ß. Sacchari. lb. i. ß. tria, quod satis erit. De cõfecta dãtur manè ieiunis exagia tria, aut tria & ß. pro virium ratione, cum aqua tepida. 153

Antidotis alia è rosaceo zulapio purgatoria. Cõfert ijs in qb. flaua bilis redũdat, defluxionibus, malis à calore na- 154

tis.

tis. Aluum citra dolorẽ mouet. Vtilis etiã febribus acutis, & ardẽtibus. Capit succi rosarũ, ʒ.xvj. Triũ santalorũ: sin.vj. Spodij, ʒ.iij. Diacridij. ʒ.xij. Caphurę. ℈.j. Rhei barbari. ʒ. iij. Turpeti. ℥.j. Cõmisceãtur cũ zulapio rosaceo & sacharo sufficiẽti. Probè confecta datur media noctæ ex aqua tepida, pondere exagiorum duorum, aut trium, pro uiribus.

155 Antidotus conferens dysentericis, cœliacis, & sanguinem ab internis excernẽtibus. Accipit cinamomi. ℥.iij. Rosarũ. symphyti, amyli, baccarum myrti, sing. ℥.ij.ß.[a] Sumach. berberis, boli armenij, gummi arabici, acacię, hypocystidis, sing. ℥.ij. Corallij albi & rubei, lapidis hæmatitis, santali albi & rubei, sing. ℥.ß. Mastiches. thuris, tragacanthę, succi glycyrrhizæ, capitũ papaueris, arte misiæ, plantaginis minoris seminis, mandragoræ, sing. ℥.j. Balaustiorũ, sidiorũ seminis cotoneorum, singulorũ ʒ.j. Costi, styracis calamitis, polii, [b]arilori, [c]foliorũ lauri, cariophylli, zingiberis, sanguinis draconis, [d]fistulæ, galangę, sing. ʒ.iij. Rosmarini. ℥.ii. Anisi, ℥.j. [e]Rhei barbari vsti, exagia ii. Melis attici, aut sachari, quod satis est.

[a Sumach.] *Græce scribitur* σουμάκιρ. *Vnde iterum palam fit, Nicolaum barbaris, & hodie vsitatis vocibus vti. sic enim officinæ in hodiernum vsque diem semen rhois appellant.* [b Arilori] *Nicolaus habet* ἀριλόρου. *Quid verò hæc vox significet, me ignorare fateor.* [c Foliorum lauri.] *Codex Nicolai manuscriptus habet,* φολιόρ υμ λάουρι. *Vt hinc iterum perspicuum sit, Nicolaum latinas voces literis Græcæ exarasse. De quo plurimũ miror, quum potuisset hæc, vt alia, sua efferre lingua.* [d Fistulæ.] *Græcus codex simpliciter legit* φισουλα. *Sed adijciendum haud dubiè erit* κασίας, *vt scilicet intelligat casiam ligneam, quam Græci etiam fistulam, vt diximus annotatione. 17. nominauerunt.* [e Rhei barbari vsti.] *Græce malè legitur* ῥιουβαρβάρου κάπλου *pro* καυσοῦ. *Et hoc loco Nicolaus vulgi errorem, qui ex Mesue placitis promanauit, sequitur, Rheum barbarum cum pontico confundens, aut saltẽ Rheum barbarum vstum conuenire dysentericis putans. Qua de re suprà etiam & aliàs multa diximus.*

Sumach

Arilorus.

Fistula.

Rheum barbarũ & ponticum diuersum.

Antidotus alia ad dysentericos & cœliacos Chrisipi. 156
Recipit lapidis hęmatitis exagium ß. Sigilli lemnii, exag. i. Asteris samii, exag. i. Sulphuris ignem non experti, [a] midyos asfati, sin. exa. i. Corallii rubei, acaciæ, gallæ immatu

ræ,

ræ, sidiorum. singul. exag. iiij. Rosarum aridarum, summitates rubi, seminis hyoscyami, papaueris, cucumeris satiui seminis, opij, myrrhæ, thuris, sing. ℥. ij. Sanguinis draconis ℥. j. Rubricæ, terræ lemniç, & samiæ, aluminis scissilis, chalcitidis crematæ, sing. exag. ij. Succini rubei, succi hypocystidis, balaustiorum, rhois syriaci, myrti teneræ, polygoni, mentæ, seminis lactucæ, castorij, croci, styracis, sing. exag. ij. Mellis attici, aut sacchari, quod satis est.

Midyos. [a Midyos assati.] *Midyon genus esse quercus, è Theophrasto satis constat. Quid autem hic per Midyum assatum intelligat Nicolaus, compertũ non habeo, legendũ fortè erit Misyos, quũ paulo post chalcitidis etiam cuius Misy species est mentio fiat.*

Antidotus ad carnis dissolutionem, & corporis siccitatem. Quocirca qui hanc assiduè sumunt, ijs corporis bonũ habitum efficit. Habet glycyrrhizæ, rosarum, sacchari, sin. ʒ. ij. ℥. ij. Tragacanthæ, gummi arabici, sing. ℥. ß. Santali albi & rubei, sing. ʒ. iij. Papaueris albi. ℥. j. Succi glycyrrhizæ, amyli, portulacæ, & intybi seminis, sing. ʒ ij. Spodij, caryophylli, singul. ℈. vij. Margaritarum. ℥. ß. Auri, exag. j. Serici. ℥. ß. Ossa cordis ceruini. iiij. Corallij, exag. ij. Ambaris, exa. ß. Cinamomi. ʒ. ij. Zingiberis, styracis, sing. ʒ. j. Croci. ʒ. ß. Penidiorum, ʒ. ix. Seminum peponis, cucumeris, cucurbitæ, & citruli, sing. ʒ. ij. ß. Seminis cotoneorũ. ʒ. j. ß. Amygdalarum, nucis pineæ, sebesten, seminis altheæ, violarum, sing. ℥, iij. Drosati rosacei, lb. vj. 157

Antidotus alia nobilis ad tertianas, quartanas, & quotidianas. Accipit chamæpityos lb. j. Epithymi, lb. ß. Polypodij, cinamomi, piperis, singul. ℥. iij. Mastiches, zingiberis zedoariæ, caryophylli, sing. ℥. j. Mellis attici, aut sacchari, quod satis est. 158

Antidotus priori similis. Habet casię, galbani, piperis albi, sing. ℥. ij. Croci, amomi, singul. ℥. j. Mellis attici, aut sacchari, quantum satis videbitur. Datur fabæ magnitudine. 159

Alia antidotus similis. Capit casię, galbani, piperis albi, singul. siliq. vj. Croci. ameos, siliq. ij. Mellis attici, aut sacchari quod satis est, Datur fabæ quãtitate ex aqua tepida hora vna, aut duabus ante inuasionem. 160

Antidotus præscriptæ par. Habet papaueris, cyperi, 161
opij

opij, singul.℥.j. Glycyrrhizæ, hyoscyami, singul.℥.ß. Styracis, croci, castorij, fabæ, singul.℥.iij. Anisi.℥.ij. Mellis attici aut sacchari, quod satis est. Datur ægyptiæ fabæ quantitate ex mulsa.

162 Alia similis, ad eadem mala vtilis. Accipit casiæ.ʒ.iij. Croci, amomi, galbani, sing.ʒ.j.ß. Vini, piperis albi, sing. ʒ.ij. Mellis attici, aut sacchari, quantum sufficit, Datur fabæ quantitas ex aqua calida, duabus horis ante inuasionẽ.

163 Alia similis, ad eadem insigniter vtilis. Recipit liquoris cyrenaici.ʒ.ij. Sulphuris ignem non experti.ʒ.j. Piperis.ʒ.iij. castorij.ʒ.ij. Opij.ʒ.j. galbani.ʒ.ij. Cõmixta aqua præbeto.ʒ.ß. aut minus, duabus ante inuasionem horis.

164 Alia similis, quæ reliquis omnibus præstat. Habet papaueris.℥.ß. Succi glycyrrhizæ, hyoscyami, sing.ʒ.j. Styracis.℥.j.ß. Croci.ʒ.iij. Castorij, anisi, corticis radicis mandragoræ, singul.ʒ.ß. Excipiantur passo, & fingantur pastilli, quorum singuli pendeant.ʒ.j. denturque vsque ad septimam accessionem.

165 Antidotus ad eos qui sanguinem excernunt. Accipit caryophylli, maceris, corallij rubei, capitum papaueris, sin. ʒ.j. Cinamomi, croci, boli armenij, seminis hyoscyami, sin. ʒ.vj. Tragacanthæ, sanguinis, draconis, opij, seminis cardamomi, singul.ʒ.iiij. Caphuræ.ʒ.ß. Antidoti diacodion, quod satis est. Dantur ea vtentibus drachmæ tres, pro viribus.

176 Antidotus alia conferens tussientibus, non nisi erecta ceruice spirantibus, & expuere excrearéve nequeuntibus. Item ijs qui non prõptè loquuntur, sed instrumenta loquẽdi diuulsa habent. Capit amygdalarum, nucũ pinearum, papaueris albi, sing.ʒ. vj. Gummi arabici, tragacanthæ, glycyrrhizæ & eius succi, sing.ʒ.iij. Iridis.ʒ.j. Zingiberis, anisi. [a] seminum quatuor, sing.ʒ.j. Penidiorum, & sacchari quod satis esse videbitur. Confecta datur vt sub lingua retineatur, & saliua eius deglutiatur.

[a Seminum quatuor.] *Græcè est simpliciter σπόρους τοὺς τέσσαρας, vt nos etiam conuertimus. Sed intelligit semina quatuor frigida maiora nominata.* Semina quatuor

167 Alia ad eadem, valde bona. Habet seminis fœniculi, & comæ pulegij, piperis, helenij, petroselini, singul.℥.ß.

Mel

Mellis attici, vel sacchari, quod sufficit. Datur vt præcedés.

Antidotus, aut ecligma, seu linctus tussientibus admodum conueniens. Inducit etiam somnum. Recipit styracis, croci, spicę nardi, opij, folij, singu. ʒ.j. Mellis attici, aut sacchari, quantum sufficit. 168

Antidotus alia tussientibus plurimum conferens, experta. Ad somnum autem inducendum vtilis etiam existit. Habet pulegij, piperis, helenij petroselini, fœniculi, sin. ʒ.j. Styracis, croci, sin. ʒ.j. Spicæ nardij opij, folij, singul. ʒ.ß. Mellis attici, aut sacchari quod satis est. 169

Antidotus ijs, qui non nisi recta ceruice spirant conferens. Accipit iridis. ℥.ß. Piperis albi. ʒ.ß. Seminis apij. ℥.ij. Mellis attici, aut sacchari, quod satis est. Confecta datur ijs q vacant febre, quauis hora. Febricitantibus autem per intermissiones. 170

Antidotus alia ad tussientes experta, pueris, senibus, & ætate vigẽtibus vtilis. Accipe leporem viuũ, exemptisq; omnibus eius intestinis, ea proijce. Ipsum autem in olla cremato, farinaque eius, ægrum potato, ex drosato, chamæmeleuces, quæ lingua Italiqua, Vngula caballina, & Scampiuza dicitur. 171

Chamæleuce. quid.

Antidotus alia ad eadem mala tussim excitantia conferens, experta. Capit pulegij, piperis, helenij, petroselini, fœniculi, singul. ʒ.j. Mellis attici, vel sacchari, quantum sufficit. 172

Antidotus, siue linctus tussientibus conueniens, valde bonus. Habet styracis, croci, singul. ʒ.j. Spicæ nardi, opij, folij, sing. ʒ.ß. Mellis attici, aut sacchari, quod satis est. 173

Alia antidotus[a], ecligma Socratis ad tabidos. Recipit costi. ʒ.j. Rhei pontici, symphyti, singul. exagium. j.ß. Gummi, tragacanthæ, piperis albi, singul. exag. j.ß. Succi glycyrrhizæ, seminum quatuor, penidiorum, singul. ℥.ß. Vini veteris cotyles[b] quartam partem. Passi, [c]sextarij quartam partem. Aquæ, sextarij quartæ partis dimidium. 174

Erratũ sublatũ. [a Ecligma.] *Græcè male ἔκλυτος, pro ἔκλικτος scribitur. Et is locus facilè ex indice restitui potest, in quo ἔκλικτος scriptum est.*

Cotyle Attica. [b Cotyles quartam partẽ.] *Cotyle est duplex. Attica nimirũ, & Italica. Attica habet vncias Italicas, hoc est, cornu librales seu mẽsurales nouẽ, vt testis est lib. 1. & 5. de Compos. medic. Galenus. Vnciæ*

cia autem nouem Italicæ,*quæ sunt in cornibus intersectis,vncias septem ponderales cum dimidia pendent*. *De qua non puto loquutum esse* Nicolaum.*Italica cotyla non est nisi libra mensuralis: cuius itidē rei loco iam citato testis est* Galenus: *Quam si intellexit* Nicolaus, *quartam partem eius constituent vnciæ mensurales duodecim. Sin de Attica intelligendus venit* Nicolaus, *quarta pars pendebit vncias duas mensurales,& drachma duas.* [c Sextarij quartam partem.] *Sextarius itidem duplex est,vt alibi copiosius demonstrauimus,* Romanus, & Atticus. *Romanus capit vncias viginti mensurales. Quarta eius pars,vncias capiet quinq; mēsurales. Atticus Romano duabus vncijs minor est.Capit enim decem & octo vncias mensurales.Quarta eius pars,vnciæ mensurales quatuor cum dimidia.* Italica. Quarta pars cotyles. Sextarius. Romanus. Atticcus

175 Antidotus alia tussientibus conferens, & ad prædicta mala valde bona. Capit styracis, opij, singul.ʒ.ij.Seminis hyoscyami.ʒ.iij.Myrrhæ.ʒ.j. Hæc excipiuntur melle cocto,& datur erui quantitas dormituro.

176 Antidotus quæ sucurrit tussiētibus, suppuratis tabidis, sanguinem excreantibus, somnumq; allicit. Accipit erui torrefacti.ʒ.v.Cumini æthiopici,anisi seminis apij,singul. ʒ.j.Penidiorum,mellis,aut sacchari,quantum satis esse videtur.

177 Alia antidotus ad eadem mala,nobilis. Recipit summitates lauri virides.℥.ß. & quartam partem.Piperis, exagium.j.ß. Masticheś.ʒ.j. Nucis pineæ tostæ.ʒ.j. Hyssopi, ʒ.ij. Pulegij.℈.iiij.Iridis,℈.ij.Mellis attici despumati,cum temperato liquore quod satis est.

178 Antidotus alia,quæ Anodynos, hoc est dolorem mitigās, cognominatur,tussientibus conferens,& ijs qui medicamentum purgans hauserunt,dolori stomachi, singultui, refrigerationi,destillationi,difficultati vrinæ,scabiei,exulcerationi vesicæ,nephriticis,iocinerosis,lienosis,non nisi recta ceruice spirantibus,pleuriticis, colico cruciatu affectis, regio morbo laborātibus,malisq; ex cruditate ortis.Itē pulmonarijs, & sanguinem excreātibus.Maximum verò præsidiū affert angina correptis,&vigilantibus.Sūt qui hāc antidotū vocāt è decem & octo speciebus compositam.Capit zīgiberis.ʒ.iij.&quartā partē.Hyoscyami albi.ʒ.x.Costi ʒ.iij. Croci.ʒ.iij.ß.Piperis albi.ʒ.iij.&quartā partē. Petrose. ʒ.ij.Dauci cretici.ʒ.iij.&.iiij.partē,opij.piperis lōgi,sin.ʒ. iij.

Acori.ʒ.j. Pyrethri.ʒ ß. Amomi.ʒ.j. Euphorbij.ʒ.ß. Seminis apij,spicænardi.sing.ʒ.ß. Ameos, cardamomi,sing. ʒ.j.Floris iūci odorati. ʒ.iij.ß.& quartā partē. Mellis attici, aut sacchari,quod satis est. Probè confecta datur ijs,q purgatorium medicamentum sumpserunt nucis auellanę quātitate. Ad alia letalia fabæ ægyptiæ magnitudo præbetur. Pulmonarijs,non nisi recta ceruice spirantibus,lienosis,iocinerosis, pleuriticis, regio morbo affectis, & colicis pari modo datur. Tussientibus autē ciceris magnitudo exibetur. Nephriticis,difficulter spirantibus,& sanguinem excreātibus,nucis auellanæ quantitas datur in aquæ calidę cyatis duobus dissoluta. Vtere hoc medicamento confidenter.

Antidotus alia admodum præstans tussientibus, & dysentericis. Habet gentianæ, piperis, costi, singul.ʒ.j. Seminis apij,anisi,opij,croci,singul.ʒ.ij. Mellis attici,aut sacchari,& penidiorum,quod satis est. 179

Antidotus purgatoria è myrobalano. Est autem bona,periculo vacans,non perturbans, aluumque subducens. Prodest etiam ijs,quibus difficilis est aluus,& omnibus intestinorum inflationibus. Recipit dacrydij.ʒ.iiij. ß.Cinamomi,nardi,saxifragi,esulæ,hoc est,chamæpityos, polypodij,singul.ʒ.ij.Caryophylli,zingiberis, spicæ celticæ,piperis nigri,& lōgi,cardamomi,amomi,sin.ʒ.j.ß. Myrobalani flaui.℥.ß.Turpeti.℥.j.Rheibarbari,exag.j.ß.Sacchari & stilatitij rosarū liquoris, quātū sufficit.Dātur ijs q dormituri sunt exagia ij.&.ß.aut tria,pro viribus, Vacantibus febre ex vino: febricitantibus autem, ex aqua tepida. 180

Esula qd Nicolao

Antidotus quæ vrine difficultati prodest, & lapides cō terit. Nephriticis quoque, & omni renum imbecillitati succurrit. Iis denique qui ex morbo aliquo renes parum validos habent,auxiliatur, præcipuè verò ijs qui guttatim mingunt. Habet spiræ,zingiberis,xylobalsami,acori,cinamomi,peucedani,mei,trium piperum, saxifragi,sing.ʒ.ij.ß.Opobalsami,caryophylli,costi,rhei pontici,glycyrrhizæ,cyperi,tragacanthæ, sinonis, chamædryos, seminis apij,ameos,seminis asparagi,ocimi,seminis vrticæ, [a]& irionis,singul.ʒ.j.grana xv. Folij,croci, floris iunci odorati, casię bdellij,mastiches,iridis amomi,libystici,milij,solis,pe 181

tro

trofelini, feselis, cardamomi, anethi, euphorbij, [b]lapidis lyncis, nardini olei, olei myrtini, sing. ℈. j. Moschi, gran. iiij. & stillatitij rosarum liquoris, mellis attici, aut sacchari, quod satis est. Datur vesperi cum vino tepido.

a [Et irionis.] *Græcè legitur καὶ κυροῦ, sed, mea quidem sententia, falsò. Quippe legendum esse censeo, καὶ ἐρυσίμου, hoc est, vt nos conuertimus, & irionis.* Nam & *Aetius lib. 11. cap. 13. inter medicamenta nephritica seminis irionis sæpe meminit, præsertim in Absinthato nephritico. vbi ait, ἐρυσίμου σπέρμα.* Et *hanc lectionem sequemur, donec codex alius emendatior meliorem & veriorem nobis suggerat.* [b Lapidis lyncis.] *Codex manuscriptus habet λᾶκις λιτζη. Satis verò perspicuum fit hoc loco, non significare lapidem neque prasium, neque armenium vocatum, sed lyncis potius, qui calculosis mirificè cõferre creditur. Significare autem hic lyncis lapidem, ex antidoto 187. fit manifestißimum.* Nicolai locus expensus. Lapis lyncis.

82 Antidotus è moscho. Auxiliatur melancholicis, & furiosis. Cor lætificat, hilaritatemq; efficit. Recipit cinamomi, zedoariæ, caryophylli, spicæ, cyperi, asari, mastiches, sing. ʒ. ij. Nucis moschatæ, cardamomi, caphuræ, maceris, moschi, sing. ℈. ij. Rosarum. ʒ. vj. Myrobalani [a] emplitzi. ʒ. x. Mellis rosacei quantum sufficit, aut sacchari.

[a Emplitzi.] *Sic vocat* Empeliticos *Actuario nominatos.* Et *hinc etiam perspicuum fit,* Nicolaum *barbaris & hodie vsitatis vocibus, quod sæpe iam, neque temerè, monuimus, vti.* Nam *in hodiernum vsque diem officinæ* Emblicos, *sicut* Nicolaus *ἐμπλιτζι, nominant id genus myrobalanos.* Empelitici.

83 Antidotus Musæ, prodest quartanis data ante accessionem ex vino nucis auellanæ quantitate. Capit cyperi. ʒ. j. gra. xvij. Thuris, mastiches, myrrhæ, gentianæ, hyoscyami, singul. ʒ. vj. Opij, croci, singu. ʒ. iiij. minus granis vij. Euphorbij, aristolochiæ longæ, singul. ʒ. j. ℈. j. Mandragoræ. ʒ. j. ℈. j. Mellis attici, aut sachari, quod satis est.

84 Antidotus Galeni ad quartanam, diapepereôn nominata. Habet liquoris cyrenaici, piperis, myrrhæ, rutæ foliorum, sing. ʒ. j. Trita & læuigata excipe, & vtere ante accessionem cum oxymelite. Datur pondere obolorum duorum, aut sex siliquarum. Diapipereon.

85 Antidotus [a]diospoliticon, quam philosophus quidã regi Diocletiano cõfecit. Prodest quartanis, & omnibus dolori- Diospoliticon.

bus, ac flatibus viscera penetrãtibus, cruditatibus, & aluo adstrictæ. Estq; ad multos affectus laudata admodum, & vtilis. Accipit cumini æthiopici, & communis macerati in aceto per dié & noctem, & probè subinde siccati, piperis albi, sing. ℥. j. foliorũ rutæ in vmbra siccatorũ, [b] Berenicarij nitri, sing. ℥. ß. Mellis attici despumati, aut sacchari, q. s. satis est. Datur vtentibus põdere duorum cochleariorum.

Diospoliticon. [a Diospoliticon.] *Græcus Nicolai codex legit* διοσπολίτου. *Gale. lib. 4. de Tuen. san. cap. 5. vocat* διοσπολιτικὸν, *& ibidẽ etiã describit. Paulo autẽ* διοσπολίτης *lib. 7. appellatur. Nos Galeni nomẽclaturã, vtpote magis tritã, selegimus.*

Berenicarium. [b Berenicarij.] *Huius nitri Galenus etiã lib. 1. de Cõpos. medic. localium cap. 1. meminit, quod sic ab oppido Troglodytarum Berenice appellatum esse videtur.*

Antidotus purgatoria renum. Antidotus alia Diospoliticon, vtilis vt præcedens. Habet cumini æthiopici & cõmunis, singu. exag. j. Cuminum probè siccatum leuigato, & per cribrum transmitte, atque adijcito galangæ, spicæ nardi, amomi, croci, zingiberis, caryophylli, piperis cõmunis & albi, cinamomi veri, singul. exag. j. Foliorũ rutæ, nitri berenicarij, sing. ℥. j. Seminis fœniculi, casiæ, seminis apij, cyperi, carpo balsami, sing. exag. j. ß. Hæc læuigata & per cribrum transmissa cum melle attico, vel saccharo quod satis est vnito, & excipito. 186

Antidotus purgatoria renum, & calculosorũ. Prodest etiã stillicidio & difficultati vrinæ. Conficitur autem hoc modo. Accipe granorum solis, aut saxifragi, aut artemisiæ decoctum, & apparato cum speciebus [a] lapidis lyncis. ℥. ij. gr. xv, Croci, cnici, singulorum. ℥. j. gra. xv. Zingiberis, euphorbij, myrrhę, thuris, lapidis in vesica suis syluestris reperti, cumini, hyoscyami, carci Alexandrini, citrii seminis, sing. ℥. j gr. vj. Spicę, floris iunci odorati, costi, pyrethri, casiæ ligneæ, rhei pontici, marrubij, helenij, sampsychi, pulegii, rosmarini, gentianæ, saxifragi, succi hederæ, cyparissi, baccarũ lauri, piperis albi, & nigri, seminis rutæ, granorum iuniperi, singulorum ℥. ß. gr. iiij. Balsami, styracis calamitis, sanguinis syluestris suis, cardamomi seminis, asari, acori, phu, mei, aristolochiæ longæ, & rotundæ, betonicæ, philipendulæ, petroselini, sinapi albi, seminis vrticæ, sing. ℈. ij. ß. gr. ij. ß. Succi asparagi. & rusci, sing. gran. xv. Mellis attici, aut sacchari, quantum satis videbitur. Paratam cum superiori 187

periori decocto reconde in vasculo, & præbeto ℥.iij.ex vino vesperi dormituro.

[a Lapidis lyncis.] *Manuscriptus codex Nicolai habet, γάπις λίτζη. Sic autē eum appellare lapidē officinis vocatū lyncu, ex latinis Nicolai codicibus sole meridiano clarius patet. Nam illic in antidoto cui titulus est Nephrocatarticū, quæ cū præsenti eadem est, vt ex collatione liquet, scribitur. Recipe lapidis lyncis. ʒ.ij.& gra.xv. Vt hinc etiā cōstet, nostras annotationes suprà positas esse veritati consonas.*

188 Remediū nephriticis admodum cōueniens. Recipit [a] Aphthasti radicis, [b] paliuri radicis, & fructus, asparagi radicis, oleastri, lauri, apij radicis, raphani syluestris radicis, seminis syluestris nasturtij, acori, lithospermi, [c] scolymi, singu. ʒ.j. Mellis attici quantum sufficit, aut sacchari.

[a Aphthasti.] *Græcè est, ἀφθάσου. Quid verò sit ἄφθασ⁊, ignorare me planè fateor.* [b Paliuri radicis.] *Græcus Nicolai codex legit παλιρίας ῥίζης. Quid autē palirea significet, cogitare non possum. Censeo itaq; legendū esse παλιούρου ῥίζης, καὶ τοῦ καρποῦ. Quippe, vt testis est Dioscorides, paliuri radix vrinam ducit. Semen verò eius vesicæ calculos comminuit, vt hoc nomine nephriticis conuenire omnibus, in confessò sit.* [c Scolymi.] *Manuscriptus codex legit σκολιμβρου, forte pro σκολύμου. Nam Scolymi decoctum, vt autor est Dioscorides, ducit vrinam multam.*

Nicolai codex emendatus.

Paliuri radix

Scolymus.

189 Remedium aliud ad mulieres abortientes, Mitigat etiam dolores. Capit dauci cretici. ʒ.ij. Seminis apij. ℥.ij. Styracis, anisi, sing. exag.iij. Castorij, myrrhæ, sing. ℥.j. Hyoscyami. ℥.ß. Opij, croci, sing. ℥.j.ß. vini dulcis austeri, quod satis est. Vinum autē ante commistionē feruefacito.

190 Antidotus alia nephritica, experta, quam à Leontiano accepi, vrinam expurgans, & lapides conterens, citraq; dolorem eijciens. Habet seminis fœniculi, exagiū j.ß. Seminis rutæ, exagia iij. Petroselini, gran.xv. Asari. ʒ.ß. Hyssopi cretensis. ʒ.j.gran.vij. Dauci cretici, exag.j.ß. Liquoris cyrenaici, [a] siliquæ quartam partem. Spicæ nardi, siliquam vnam, minus quarta parte. Corymborum thymi, siliquam j. Anisi, exagia iiij.ß. Dictami, siliquam j.& dimidiæ quartam partem. Hæc tusa & creta excipiantur melle. Datur nucis ponticæ quantitas à balneo [b] in velamentis ex decocto rutæ, aut asari, aut asparagi, eum vini condito.

[a Siliquæ.] *Græcè est* κοκίου. *Est autem* κόκιον, *vt* Nicandri *interpres testatur, idem quod* κεράτιον. [b In velamentis.] *Græcè legitur.* ἐν τῶν σαβανῶν. *Est verò* σάβανον Nicolao, *& alijs posterioribus Græcis, pannus aut velamentum, quo à balneis circundabantur corpora. Hic pannus plerunque crassior fuit, vt ad siccandos balnei madores esset aptior. Apud Hesychium & Phauorinum non* σάβανον. *sed* σάγανον *legitur, exponiturq́;* σκίπασμα, *&* περιβόλαιον, *hoc est, operimentum, & amiculum. Meminit huius Marcellus Empiricus cap. 5. Sensus itaque verborum* Nicolai *is est. Dandam antidotum hanc esse statim à balneo, quando corpora ipsa adhuc velamentis seu operimentis sunt circundata, & antequàm siccentur.*

Alia antidotus nephritica experta: nam vno die vt per 191 vrinam excernatur lapis efficit. Recipit origani, fasciculũ exiguum vnum. Graminis, fasciculum paruum vnum. Decoque hæc in sextario aquæ quo ad tertia pars absumatur. Adijce ijs chamæmeli. ℥. j. & vbi decoxeris, accipe subinde iusculum, & commisce cum vino condito. Prebe quando placebit,

Antidotus alia nephritica è balsamo. Habet zingi- 192 beris. ʒ. iiij. Croci, casię, spicæ nardi, piperis albi, asari, sing. ʒ. j. Dauci cretici, piperis communis, rosarũ aridarum, singu. ʒ. j. Opobalsami. ʒ. iij. Carpobalsami. ʒ. ij. Mei, acori, cinamomi, polij, hyssopi, sing. ʒ. j. Floris iunci odorati. ʒ. ij. Saxifragi. ʒ. iiij. Myrrhæ, petroselini, oreoselini boni. sing. ʒ. j. Betonicæ, cyperi, folij indici, sing. ʒ. ij. Dictami, baccarum lauri, seminis ocimi, sing. ʒ. j. Nucis pineæ. ʒ. vj. Seminis lini, seminis tribuli, lapidis iudaici, seminis agni, radicis graminis, sing. ʒ. ij. Seminis apij, carei, succini, damasonij, eryngij, sing. ʒ. j. Pyrethri, cumini æthiopici, lithospermi, nardi celticæ, acinorum vuæ, sing. ʒ. ij. Origani, [a] Heraclij seminis, [b] symphyti, rhei, thuris, singu. ʒ. j. Mellis attici, vel sachari quod satis est.

Librarij menda sublata. Symphytũ.

[a Heraclij.] *Græcè scribitur* ὑελίου ὀριγάνου σπέρμα. *Puto autem scribendum esse* ἡρακλείου ὀριγάνου. [b Symphiti.] *Codex* Nicolai *manuscriptus legit* γομφύτου. *Ego verò legendum esse censeo* συμφύτου. *Hoc enim ad renes expurgandos non inhabile existit. Infrà quoque Antidoto 195.* συμφύτου *scribitur. Legit autem alicubi etiam Aetius* γομφύτου, *vt Annotatione 24. Sectionis 16. dicemus.*

Antid

193 Antidotus alia è[a] sexaginta speciebus composita, nephritica. Calculos renũ & vesicę conterit. Si quis per septimanã exagium vnum cum mulso bibat, malum expugnabitur. Habet acori, phu, spicæ nardi, casiæ, cyperi, myrrhæ, opij, rhei, & [b] ex tribus generibus castorij, carpobalsami, floris iunci odorati, croci, radicis struthij, corticis capparis, seminis fœniculi, zingiberis, marrubij, seminis lini, mei, saxifragi, piperis albi, betonicæ, cinamomi, sing. ʒ.j. Anisi, seminis apij, seminis agni, singu. ʒ.ij. Dauci cretici, hyoscyami seminis, singu. ʒ.j. Cucumeris seminis. ʒ.j. Celticæ nardi, opobalsami, cardamomi, singu. [c] sitaria.iij. Iridis, seselis, singul. ʒ.j. Erucæ seminis. ʒ. seminis. Nucum pinearum: polii, spicæ, radicis graminis, folii indici, singul. ʒ.j. Ligni aloes humidi, sitaria.iij. Hyssopi, seminis tribuli, tecolithi, hoc ste lapidis iudaici, eryngii, lithospermi, baccarum lauri aridarum, singul. ʒ.i. Mellis attici, vel sacchari, quod satis est.

] a Sexaginta] *Græcè est* ἑξήκοντα, *quum tamen non sint tot species antidotum hanc constituentes, sed quinquaginta tantum, vt hoc nomine* πεντήκοντα *potius legendum esse arbitrer.* [b Ex tribus generibus castorii.] *Grecè,* ἐκ τῶν γ. γενεῶν κασορίου. *Vt sit sensus, tria genera castorij esse sumenda. Nam nisi ita intelligas, simplicium numerus ad quinquaginta haud perueniet* [c Sitaria.] *Manuscriptus codex passim* τάρια *pro* σιτάρια *legit. Porrò* σιτάρια *quatuor, vt autor est* Nicandri *interpres, faciunt* κεράτιον, *hoc est, siliquam. Interpres tamen latinus* Nicolai, *vt videre licet in* Tryphera *saracenica,* σιτάριον *pro grano vsurpat.*

Tria castoris genera.

Librarij error.

Sitarion

194 Aliud conditum nephriticũ, admodum vtile. Recipit piperis albi, betonicæ, erysimi, saxifragi, folii indici, spicæ, rhei pontici, petroselini, lini seminis, asari, rutę agrestis, seminis cucumeris, singulorum. ʒ.j. Mellis & vini odorati, quod satis est.

145 Aliud valde vtile nephriticũ conditũ. Capit seminis dauci. ʒ.iij. Damasonii. ʒ.ij. Iridis illyricæ: acori: seminis fœniculi, symphyti: sin. ʒ.ij. Nardi celticę: piperis: vuę passæ: albæ: seselis: phu: hyperici: gyssopi: seminis erucæ: sing. ʒ.iij. Mellis attici: aut sachari quantum sufficit.

196 Aliud remediũ nephriticũ ad exulceratã vesicam. Accipit seminis cucumeris, pinearũ, amygdalarũ amararũ: carnis palmularum: sing. ʒ.j. Tragacanthæ: sitarium.j. Croci.

ʒ.j. Myrrhæ, hyoſcyami ſeminis, radicis eryngij, [a] cicutæ ſeminis, maluæ agreſtis, amyli, caſiæ, ſpicæ nardi, cinamomi, ſingul. ʒ.j. Nucis ponticæ. ʒ.j.ß. Mellis attici, vel ſacchari, quod ſatis eſt.

Cicutæ ſemen.

[a Cicutæ ſeminis.] *Seminis cicutæ etiam mentio fit inter nephriticas Andromachi compoſitiones, quas Galen. lib. x. de Compoſitione medicament. localium cap. 1. recenſet. Ibidem enim ita ſcribitur: Seminis cucumeris, drac. xij. Seminis hyoſchyami, drach. vj. Seminis cicutæ, opij, ſing. drac. iiij. Et inter Aſclepiadis compoſitiones, etiam cicutæ ſeminis mentio fit. Vſus eſt autem Nicolaus, & ante eum iam citati medici, cicuta ad doloris haud dubiè mitigationem, & ſumma idipſum poſtulante neceßitate.*

Antidotus nephritica, & quæ veſicæ meatus obſtru- 197
ctione liberat. Prodeſt quoque ſtomachicis, & iocineroſis. Mulieribus menſes mouet. Confert tuſsi, & non niſi recta ceruice ſpirantibus. Inflationibus admodum eſt accommodatum. Habet piperis. ʒ.j. Helenij. ʒ.ij. Seminis fœniculi. ʒ.j.ß. Rhei. ʒ.j. Dauci, zingiberis, ſing. ʒ.iiij. Mellis attici, aut ſacchari quantum ſatis eſſe videbitur.

Cõſtantinus rex.

Alia antidotus nephritica, experta, qua vſus eſt Con- 198
ſtantinus rex, admodum laudata & vtilis. Accipit helenij, exag. j.ß. Piperis. ʒ.j. Petroſelini, ſeminis fœniculi, ſingul. exagium j.ß. Tuſa & creta diligenter, dantur vtentibus in potu cochlearij vnius pondere cum condito.

Alia. Accipe vulpem viuã, & macta, confeſtimq; præ- 199
beto ſanguinem laboranti bibendum feruidum, & colem eius ac pudendum ſanguine illo inunge.

Micleta.

Antidotus, ab Italis cognominata [a] Micleta, vtilis dy- 200
ſentericis, læuitate inteſtinorum laborantibus, inflationibus inteſtinorum, & omnibus affectibus cœliacis. Recipit myrobalani flaui, cepuli, belirici, emblitzi, & magni, vſtorum, ſingul. ʒ.ij.ß. Cardamomi ſeminis. ʒ.j.ß. Cumini, aniſi, fœniculi, ameos, carnabadij, ſingul. ʒ.j.ß. Spodij, balauſtiorum, ſumach, gummi arabici, ſingul. ʒ.j. gra. xv. Conficitur autem hoc modo. Semina macerentur die ac nocte in aceto, & poſtea aſſata, & exquiſitè læuigata cum oleo roſaceo terantur multoties, donec rurſus ſiccentur & oleum ebibant. Contritio autem ipſa cum manibus fiat. Poſtea ipſa commiſceantur, & adijciatur zula-

pium

pium myrtinum. Irrigata & diligenter ſubacta decoquantur exiguo ac tenui igne, poſtea ab igne amoueantur, & tepida in vaſe recondantur. Dãtur. ʒ.iij. aut exagia tria cum decocto plantaginis maioris, aut minoris polygoni, rhois culinarij, & radicis ſymphyti, cũ baccis myrti, veſperi dormituro, aut media nocte.

201 [a Micleta.] *Codex Nicolai legit corruptè μιγγίλτα, pro μικλίτα.* Librarij erratũ.

Antidotus alia, vt prædictæ vtilis, cognominata Sardacij. Eſt mirabilis ad imbecillitatem ſtomachi. Craſſos ſtomachi inteſtinorumq́ue flatus expellit. Fluxum ſanguinis cœliaci ſiſtit, vndecunque feratur, ſiue ex craſsioribus, ſiue tenuibus inteſtinis. Pariter ad [a] eminẽtias excreſcẽtiasúe. lienoſos, ac diabeten. Capit quinque myrobalanorum vſtorũ, ſingulorum exagia. ij. Roſarum, maſtiches, caryophylli, maceris, cinamomi, bdellij, ſpicæ indicæ, cardamomi, carei, rhei, rhois ſyriaci, ſidiorum, balauſtiorũ, zingiberis, myrti baccarum, lapidis hæmatitis, gummi arabici, ſucci acaciæ, ſucci hypociſtidis, ſeminis plãtaginis minoris, floris roſinarini, ſeminis cotoneorum, boli armenij, ſymphyti, ſingu. ℥. ß. Styracis calamitis, aniſi, maſtiches, ſing. ℥. j. Mellis attici, aut ſacchari quod ſatis eſt.

[a Eminentias.] *Græcè eſt ἐξοχάδας καὶ ἐποχάδας. Sunt autẽ ἐξοχάδες eminentiæ & excreſcentiæ, præſertim ani, vt videre licet apud Paulum lib. 3. cap. 59. vbi ἐξοχάδων voce pro ani excreſcentijs vtitur* Nicolaus *autem eminentias maximè intelligit hæmorrhoidum, vt ex vnguento. lvj. ſatis conſtat.*

202 Antidotus alia ad eadem præclara. Accipit myrobalani citrini, & magni, carnium aſſatarum, ſingul. ʒ. iiij. Myrobalani parui. ʒ. iij. ß. Portulacæ ſeminis, violarũ: ſin. ʒ. iij. ß. gra. iij. ß. Maſtiches. ʒ. j. ℈. j. [a] tamarindi. ʒ. j. ß. Nympheę: hermodactili rubei rhei barbari: ſin. ʒ. ß. ſitaria. vj. ß. Caſiæ fiſtulæ repurgatæ. ℥. ij. Fac decoctũ cum violis: poſtea irrigato cum ſacchari. ℥. ix. ſubactamque caſiam cum talidroſato iterum colato: atque vbi ad mellis conſiſtentiam decoxeris: ab igne remoueto: ſpecieſque prædictas bene tritas & cretas inijce. Datur pondere. ʒ. iij. aut ſemunciæ.

[a Tamarindi.] *Græcè ſcribitur ταμαρίντου. Vt iterum hinc palàm fiat, Nicolaum barbaris & vſitatis hodie officinis* Seplaſiario- *rum* Tamarindi.

rum vocibus vti. Suprà enim, more aliorum Græcorum, ὀξυφοίνικον vocauit.

Alia antidotus admodum vtilis asthmaticis, destillatione correptis, dolentibus renes, imbecillati & frigiditati stomachi, & iis qui non rectè concoquunt. Habet helenij. ℥.j.ʒ.iij. fœniculi. ℥.j. Piperis. ʒ.vj. Cumini. ʒ.iiij. Berberis. ʒ.j. Cubebarum. ʒ.ß. Maceris, siliquas. iiij. Mellis attici. vel sacchari quantum sufficit. Mitigat & sanat dolores cerebri, cordis & stomachi. 203

Rosata nouella. Antidotus [a] rosata nouella efficax ad calorem stomachi, & ad iocineris pulmonisque siccitatem, Sitim restinguit, vomitum compescit, stomachi & cordis imbecillitati succurrit. Sudores discutientes dissoluentesue stringit. Cardiacis, pulmonarijs, & iis qui ex diutino morbo extenuati sunt, & in virium defectum incidunt, admodum auxiliatur. Recipit rosarũ viridium, glycyrrhizę, sing. ℥.j.℈.ij.ß. Cinamomi. ʒ.ij.℈.ij. Caryophylli, spicæ, galangę, zingiberis, nucis moschatæ, zedoariæ, styracis, cardamomi, seminis apii, sin.℈.j.gra.viij. Mellis attici, aut sacchari qđ satis est. 204

[a Rosata nouella.] *Nicolaus corruptè admodum scripsit* ῥοζάτ νοοβίλλα.

Requies magna. Antidotus ad febres continuas, & ardentes, omnemque febrilem affectum, ad febres denique magnas, Romana lingua appellatas [a] acutas. Cognominatur autẽ ab iisdẽ huiusmodi antidotus [b] Requies. Est autem vtilis temporibus, & pulsibus manuum inuncta, cordisque dolorem mitigat. Habet rosarum, violarum, opij, hyoscyami, paueris seminis, mandragoræ, intybi, lactucæ, & portulacæ, psylij, nucis moschatæ, cinamomi, zingiberis, sing. ʒ.j.ß. Santali albi, & rubei, spodii, tragacanthę, sing.℈.ij.gra.v. Sacchari candi. ʒ.j. Sacchari & stillatii rosarum liquoris quantum satis videbitur. Datur vbi volueris ex drosato violaceo, & aqua hordei. 205

Requies [a Acutas.] Codex Nicolai *legit* ἀκόυτια, *pro* ακϐυτας. N*am latinam vocem, vt sæpe alias, literis græcis exarauit.* [b Requies.] *Græcis literis hĩc vocem scribens* Nicolaus, *dixit* ῥίκιες. *Vt hinc euidentißimum sit, promiscuè iam latinis, iam Græcis, nunc verò barbaris vocibus, prout fuere autores è quibus suas compositiones descripsit, Nicolaum vsum fuisse.*

An

06 Antidotus Sotera, hoc est conseruans, magna. Prodest capitis grauitati auriũ dentiumque dolori, lippitudini, tussientibus, peripneumonicis, stomachicis, & inflatione laborantibus. Habet styracis calamitis. ʒ. iiij. ß. Seminis apij. ʒ. iij. ℈. j. Costi, myrrhæ, opij. petroselini macedonici, sing. ʒ. iij. Seselis. ʒ. ij. ℈. ij. Piperis longi. ʒ. ij. scrup. j. ß. Cinamomi, spicæ, sing. ʒ. ij. ℈. j. Floris iunci odorati syriaci, anisi, sin. ʒ. ij. castorij, ʒ. j, ß. Rhei põtici, ʒ. j. ℈. j. Croci, asari, sin. ʒ. j. Piperis albi. ℈. ij. ß. [a] pastilli diocri. ʒ. ß. Amomi, piperis longi, sing. ℈. j. Mei, iridis, sing. ʒ. j. Casiæ ligneæ. ℈. ij. Mellis attici, aut sacchari quantum sufficere videtur. Sotera magna.

[a Diocri.] *Eius descriptio infrà inter pastillos reperitur.* Diocri.

70 Antidotus ad stomachicos, omnemq; calorẽ, febres acutas, & ardentes vtilis. Capit santali rubei & albi, sing. ʒ. j. ß. Spodij, berberis, portulacę, intybi, seminis peponis, succi glycyrrhizæ, rosarum, violarum, nenupharis, sing. ʒ. j. Rosarum stillatitij liquoris, & sacchari, sin. lb. j. Decoque saccharum cum stillatitio rosarum liquore ad mellis crassitudinem, dein prędictas species tenuiter tritas iniice.

80 Antidotus conferens stomachicis. Iuuat cõcoctionẽ ventriculi, inflationemque dissoluit. Datur ante & post cibum. Habet cinamomi, zingiberis, sing. ʒ. ij. Caryophylli, galangæ, sing. ʒ. j. Nucis moschatæ, spicæ, ligni aloes, cardamomi, maceris, sing. ʒ. j. Quòd si hanc ipsam vt ventrem subducat efficere volueris, adiice dacrydij. ℥. j. & turpeti boni. ℥. j. ß. Dein adde sacchari lib. j. aut quod satis esse videbitur, & stillaticij liquoris quantum opus erit. Confecta datur manè ieiunis pondere exagiorum duorũ & semis, aut exagiorum trium pro viribus.

290 Antidotus tryphera Saracenica, efficax potissimum ad melancholicos, omneque capitis, stomachi, & hypochondriorum, quod ex melãcholia, aut flaua bile exusta oritur, malum. Accipit myrobalani citrini, casiæ fistulæ, oxyphœnici, sing. ℥. j. ß. Cepuli, mannæ, singu. ʒ. vj. ℈. ij. sitaria. v.[a] Rhei indici, violarum, sing. ℥. ß. Anisi, fœniculi, singul. ʒ. ij. sitaria. xv. Spicæ, maceris singul. ʒ. j. sitaria. vij. ß. Myrobalani belirici, emblitzi, singul. ʒ. ß. sitaria. iiij. Posthac decoque viridium violarum. ℥. iij. cum aquæ libris duabus, dein feruefacito oxyphœnicum ac casiã, probeque subacta Tryphera saracenica.

colato, & iniice sacchari lb.j.ß.&.℥.ij, decoque vsque ad mellis crassitudinem, ac subinde supra scriptas species benè tritas iniice, & confectam antidotum dato.

[a Rhei indici,] *Græcè est ῥίου ἰνδικοῦ. Vulgares latini codices, ex quorum præscripto Seplasiarij sua conficiunt medicamenta, legunt Indi. Sed neminem hactenus quid per Indi intelligendum fuerit, puto cognouisse. Rheum autem Indicum est id cuius hodie sub Rhei barbari nomine in officinis vsus est, vt lib. 1. de Compos. medi. cap. 33. abundè monstrauimus.*

Rheũ Indi quod.

Tryphera magna.

Antidotus Tryphera[a] magna, cõferẽs ad muliebria mala à frigiditate nata. Datur cũ aqua cui incocta sunt anisum & fœniculum. Vel cum vino tepido. Ad stomachi autem vitia ex decocto artemisiæ, & vino præbetur ieiunis. Verùm ad muliebria mala, accipe ex hac antidoto, & adijce illi artemisiam bene tritam cum oleo [b] moschato, & impone vt linimentum. His autem quæ haud concipiunt, potandam præbe cum vino in quo decocta sit mandragora, in balnei inscensu, confestimque concipiet. His qui noctu dormire non possunt, irrigato cum lacte muliebri, & finge pilulas, quas dormituris præbeto. Recipit opij.℥.ij. Cinamomi, cariophylli, galangæ, spicæ, zedoariæ, zingiberis, costi, styracis calamitis, calami odorati, cyperi, iridis, peucedani, acori, mãdragoræ, nardi celticæ, rosarum, piperis, anisi, apij, petroselini seminis, & fœniculi, sinonis, dauci, hyssopi, ocimi, sin.℥.j. Hyoscyami.℥.j. Mellis attici aut sacchari quod satis est. 210

[a Magna.] *Nicolaus habet μάννα pro μάγνα. Latinam nanque dictionem corruptè, vt solet, exarauit.* [b Moschato.] *Græcè est μετὰ μουσιλαίου. Est autem μουσίλαιον, id oleum, quod barbaram sectantes medicinam corrupta voce Muscellinum vocant, quum Moschatum, à moscho, qui eius compositionem ingreditur, potius dicendum erat. Recipit autem oleum moschatum, Olei communis libras vi. Lilij, folij, spicæ, costi, mastiches, singul. vnciã.j. & semis. Styracis calamitæ, croci, myrrhæ, casiæ ligneæ, xylobalsami, singul. drag. vi. Caryophyllorum, carpobalsami, bdellij, singul. vnc. semis. Nucis Indicæ, drag. ij. Moschi, drag. j. Vini odori, vnc. vj. Coquito trita leniter omnia in vase duplici, ad vini consumptionem. Oleum id roborat, calefacit, discutit.*

Oleum moschatum.

Alia Antidotus Tryphera, quã Isaac cõposuit. Prodest ad 211

ad imbecillitatem stomachi & iecoris, viresq; reparat. Concoctionem efficit, corpus calefacit, bonum corporis colorẽ reddit, flatus eminẽtiarum dissoluit, & ad venerea excitat. Capit olei amygdalini. ℥. iiij. Amygdalarum repurgatarũ, turpeti, sesami, sin. ʒ. iiij. Cinamomi, caryophylli, myrobalani citrini, cepuli, emplitzi, behen albi, galangæ, folij, mastiches, cyperi, anisi, piperis nigri, cardamomi, sin. ʒ. ß. Rhei barbari, menthæ, ocimi, sin. gra. xv. Mellis, aut sacchari quãtũ sufficit. Datur quãtitate nucis ponticæ ex aqua tepida.

12 Antidotus tryophyllos, conferens ad quartanas & quotidianas, data cum vino vesperi. Habet piperis albi. ℥. ß. Piperis nigri, zingiberis, pyrethri, sing. ʒ. ij. Cumini vsti. ℥. ß. Piperis longi, petroselini, ammeos, seminis dauci, anisi, helenij, spicæ, ciperi, seminis apij, seselis, costi, sing. ʒ. ß. Caryophylli. ʒ. j. sitaria. vij. ß. Carnis palmularum. xij. folia rutæ viridis. ℥. j. Mellis attici, aut sacchari quod satis est. Triophyllos.

13 Antidotus è tribus santalis, vtilis ad calorem stomachi, iocinerosos, hydropicos, & lienosos. Recipit trium santalorũ, rosarum, sing. exag. ij. Rhei barbari, spodij, glycyrrhizæ, seminis portulacę, sing. exag. j. ß. Amyli, gummi arabici tragacanthæ, seminis peponis, cucumeris, cucurbitæ, & citruli, intybi, singul. exag. j. Caphuræ. ℈. j. Violarum. ℥. ß. Rosarum, quantum omnium aliarum specierum. Drosati rosacei, aut sacchari quod satis est. Datur meridie ex aqua. Dia triõ santalon vsitata.

14 Antidotus Theodoretos, hoc est, diuinum munus, conferens ad capitis dolorem, vitia thoracis, iocinerosos, lienosos, longis morbis affectos, melancholicos, hydropicos, pulmonarios, nephriticos, podagricos, & habẽtes linguã alligatã. Habet epithymi. ʒ. iij. Spicę nardi, caryophylli, floris iunci odarati, rhei pontici, agarici, balsami, myrobalani, sin. ʒ. j. ß. Aloes flauę. ʒ. ß. Croci, casiæ, sin. ʒ. ij. ß. Mei. ℥. j. Mellis attici, aut sacchari quantum sufficit. Datur cochlearium vnum. Mouet etiam aluum. Theodoretos.

15 Alia antidotus Theodoretos, ad prædicta mala vtilis, potissimũ verò ad hemicranicos capitis dolores, ad euaporationes à stomacho in caput sublatas, ad linguam resolutam & impeditam. Accipit aloes hepaticæ. ʒ. iij. sitaria. iij. Cinamomi, cardamomi, acori, singul. ʒ. iij. Croci, Theodoretos alia

casiæ ligneæ, rhei pōtici, sing. ℥. ij. sitaria. xv. Agarici. ℥. ij. ß. Spicæ nardi, costi, mastiches, asari, symphyti, scillæ, ammoniaci, bdellij, hellebori nigri, hyperici, epithymi, polypodij, decocti brasicæ, piperis albi, & longi, sing. ℥. j. ß. Floris iunci odorati, zingiberis, myrobalani, colocynthidis, myrrhæ, sagapeni, opopanacis, castorij, absinthij, aristolochiæ longæ, petroselini, gentianæ, amomi, singu. ℈. ij. Dacrydij, piperis nigri, sing. ℈. j. Mellis, aut sacchari quantum satis videbitur.

Antidotus alia Theodoretos, vt præcedēs, iecori conue- 21
niens, & eius obstructiones auferens. Capit spicę nardi, folij, casiæ fistulæ, croci caryophylli, floris iunci odorati, sin. ℥. vj. Anacardij. ℥. xij. rhei pontici. ℥. ij. Epythymi, saxifragi, piperis, sing. ℥. xij. Aloes. ℥. xxiiij. Myrobalani, opij, balsami, sing. ℥. vj. Mellis attici, aut sacchari quod satis est.

Antidotus alia Theodoretos valde vtilis. Habet [a] ana- 21
cardij. ℥. xviij. Casiæ. ℥. ix. spicæ nardi, caryophylli, mei, agarici, floris iunci odorati, rhei pōtici, sing. ℥. ix. Epithymi croci, piperis, sin. ℥. xviij. Aloes. xxxvj. Saxifragi, mastiches, iridis illyricæ, sin. ℥. xviij. Myrobalani, castaneæ. ℥. ix. Mellis, aut sachari quod satis est.

Anacardium. [a Anacardij.] *Græcus codex habet ἄγνου καρδίας, hoc est, ani cordis, pro ἀνακαρδίας.*

Antidotus Theodoretos anacardios. Prodest omni [a] ma- 21
gno morbo, item commitialibus, dæmonio vexatis, caput dolentib. thoracis malis, pleuriticis, difficulter spirantibus perineumonicis, & quib. in ventriculo cibus acescit, & quibus [b] malignus circa stomachū & ventrem affectus est. His denique qui à longo morbo vix reficiūtur, & malo corporis colore sunt præditi mirificè cōfert. Preterea quibus corpus in arquati colorem mutatur, & quibus aqua inter cutē [c] à pulmone effunditur, tabidis, nephriticis, & eis qui asiduè coli malo affligūtur, Eorum etiā qui toto corpore grauantur habitū [d] corroborat Quin & inordinatè veterascētibus [e] morbis prodest, febricitātibus, [f] & statim redeuntibus. Auxiliatur autē, si per intermisionē data fuerit. Podagricis quoq; ante afflictiōes data succurrit. Egregiè aūt ad muliebria vitia conducit, in quorū numero, vrinę stillicidiū, aut purgatio cū strāgulatu accidēs, aut prefocationes vterinæ

nomi

nominatæ sunt. His deniq;,quib.abortus fiunt,propter habitũ corporis. [g] Aluũ etiam soluit. Vteri recursum,inflamatiões, & [h] eiusdem furoré sanat. Et vt simpliciter dicã. [i] est diuinum donũ. Quisquis enim ea vsus fuerit,successũ prosperum sentiet. Si verò quis verè & autũno semel aut bis ea vtatur, [k] neque circa victus rationé magnopere delinquat, nullis morbis obnoxius fiet,data ponticæ nucis quantitate, omnia dissoluet. Manè verò hanc sumere oportet. Habet spicæ nardi,folij,caryophylli,croci,casiæ,epithymi,floris iunci odorati,myrobalanorum, sing.ʒ.iij. Aloes flauæ, ʒ.xij. Castaneę,zĩgiberis,masticheś,sing.ʒ.j. Iridis illyricę. ʒ.vj. Anacardij,agarici, sing.ʒ.j. Asari.ʒ.vj. Seminis apij, ʒ.j. Costi.ʒ.j.ß. Piperis.ʒ.iij.fœniculi,& succi eius,sing.ʒ.viij. fœniculum tunde in mortario, & macerato in aceto diebus tribus,ac benè decoquito, & colato diligenter. Adijce mellis attici quantum suffecerit,aut sacchari rursusque ad mellis crassitudinem decoquito. Species simul tundantur & leuigentur benè. Quòd si copia sit fœniculi,exprime succum, & meliorem facies antidotum.

[a Magno.] *Græcè est,* πρὸς πᾶσαν ἱερὰν νόσον. *Nemo autem est qui nesciat Græcos appellare* ἱερὸν *quicquid ingens ac præclarum haberi volebant. Sic* ἱερὰν θάλασσαν, *magnum mare,* ἱερὸν ἴλιον ἱερὸν, ἰχθὺν,*&c. dixerunt. In Aetio à Cornario conuerso lib.nimirũ.13.cap.112.vbi eadem antidotus repetitur,legitur, ad totum hominem vtilis. Quæ si lectio vera esset,quod scire non possum,destituor enim ea parte græci codicis Aetij, scribendum foret* πρὸς πάντα ἄνθρωπον. *Sed nihil dubito,quin scriptum fuerit, vt est in Nicolao,* πρὸς πᾶσαν νόσον, *legisseq; Cornarium* ἄνον *pro* νόσον. *Nam eiusmodi errata multa in conuertendo Aetio admisit.* [b Malignus.] *Græcè legitur,* χρονίοις ἢ πονηρὰ περὶ τὴν κοιλίαν, ἢ τὸν στόμαχον,*non absoluta sententia, Adijciendum enim erit* διάθεσις *vt sit sensus: Et quibus malignus aliquis circa ventrem & stomachum affectus est. Sic enim Aetius quoque legit, nisi quod perperam interpres Cornarius hunc locum reddiderit,* χρονικὰ *pro* πονηρὰ *legens,hoc est diutunus pro malignus.* [c A pulmone.] *in Aetio hæc verba desiderantur, & simpliciter legitur,quibus aquã subter cutem effundi incipit.* [d Corroborat.] *Græcè est,* ἀνδρώνουσι, *id est virilem reddit. Puto autẽ legendũ esse* ῥώννυσι, *vt Aetius habet.* [e Morbis.] *Græcè est,* ἐν χρονίζουσι νοσήμασι. *Aetius aũt legit* πυρετοῖσι, *id est,*

Cornarius.

Locus Nicolai restitutus.

Cornarius.

febri

febribus. [f Et ſtatim redeũtibus.] *Græcè ſcribitur* εφιδρούσοις σύθιως. *Aetij interpres conuertit. per circuitũ redeuntibus, vt haud dubiè lectio Nicolai ſit deprauata. Quam quiuis ex Aetio græco, quo hac in patre, vt anteà etiam eſt cõm moratum, deſtituimur, facilè reſtituet. Legendum autem eſſe conijcio in hunc modum,* καὶ τοῖς ἀτάκτως ἐγχρονάσουσι πυρετοῖς καὶ περιοδικοῖς. *Hoc eſt, Febribus citra ordinem veteraſcentibus, & per circuitum redeuntibus.* [g Aluũ ſoluit.] *Græcè eſt* τὺν κοιλίαν *ſimpliciter. Sed adijciendũ, ſoluit: ita enim interpres Aetij latinus conuertit. Eſt aũt nuſquã ferè deprauatior Nicolai codex quàm hoc in loco, cui tamen facilè mederi potuiſſemus, ſi græcus Aetius ad manum fuiſſet. Temerè itaq; aliquid in Nicolai contextu mutare, conſiliũ non fuit.* [h Eiuſdem furorẽ.] *Græcè eſt* μητρομανίας *Sic fortè vocat vteri inordinatum motum.*

Nicolai codex emẽdatus [i Eſt diuinum donũ.] *Locus hic in manuſcripto codice prorſus deprauatus eſt, ita enim in eo ſcribitur,* εἰς ὑδῶς ἐσαιαρ, *falſo quidem pro* θεῖον δῶρον. ὅστις γὰρ ἐκ χρωμένῳ. *Sic enim eſſe legendum, ex Aetij interprete latino quiuis promptè colligit.* [k Neque circa victus rationem.] *Hæc omnia in manuſcripto Nicolai codice deſiderantur. Adiecta autem à nobis ſunt ex Aetij ſententia.*

Antidotus alia anacardios. Cõfert commitiali morbo 215 correptis, apoplecticis, paraplecticis, quibus ſcilicet ex melancholico humore & pituita malũ fit. Mirificè etiam vitijs muliebribus prodeſt. Accipit aloes flauæ ℥.j.ß. Iridis, caſiæ ligneę, ſing. ℨ.vij. Zingiberis, anacardij, carpobalſami, ſin. ℨ.iij.ß. Folij, ſpicæ, myrobalani, mei, epithymi, ſing. ℨ.iij. ℈.j. Caryophylli, floris iũci odorati, rhei pontici. maſtiches ſing. ℨ.j. ſitaria.iij.ß. Corticis radicis fœniculi lotæ, li.j. Impone duabus aceti boni libris, & dimitte illic diebus ſeptẽ: dein decoquito & colato, adijcitoq; mellis attici puri lb.ij. aut ſacchari quod ſatis eſt, & decoque ad mellis cõſiſtentiã: ac inijce ſpecies probè tritas, & ſubactas reconde, in vaſe: & vſu exigente præbeto.

Antidotus Pauli nominata, cõferẽs raucitati, voci amiſſę, 220 difficultati ſpirãdi, nõ niſi recta ceruice ſpirãtibus, ægrè à thorace ſordes extuſsiẽtibus, dyſẽtericis, ſtomachicis, colicis pulmonarijs, & cœliacis. Habet ocimi, amomi, folij ĩdici ſin. ℈.v. Floris, iũci odorati, ſucci hypociſtidis, caſiæ, roſarũ aridarũ. ſing. cxa.j ß. Pyrethri, thuris ſin. cxa.iij. Croci, euſorbij, fœniculi ſeminis, rhois ſyriaci, ſeminis aniſi, aſari.

car

cardamomi,sing.℥.ß.Cinamomi,petroselini,dauci,bdellij. sulphuris viui,hyoscyami seminis,rutæ,sin.℥.j. Papaueris. ℥.iiij.Spicæ nardi,iridis,opij,piperis,balsami,sin. exa.j.ß. Mellis attici,aut sacchari quantũ satis erit. Datur vtentibus iam dormituris.℥.j.aut manè ieiunis.

21 Antidotus tryphera dicta è ferro ,prodest frigiditati & humiditati ventriculi , atq; inflationi.Purgat frigidos humores & putridos in stomacho & vniuerso corpore repertos. Vtilis etiam ad eminentias,vt pote quas dissipat. Recipit cepuli.℥.iij.Belirici,emblitzi,glycyrrhizę,zingiberis,ligni aloes,nucis moschatæ,galiæ moschotæ ,rosatũ,spicę iũci odorati, masticħes, sing.ʒ.x.Moschi.ʒ.j.Rasuræ [a] stomomatis ferri puri lotæ in aqua fluenti octies lb.j. Olei amygdalarum.℥.iij.Mellis,vel sacchari quod sufficit.

[a Stomomatis.] *Est autem stomoma ferrum quod in vsum aliquem formatũ est,hoc est , in alicuius instrumenti formam redactũ, ac calybe roboratum. A verbo græco στομόω,quod robero , ac quasi os & aciem gladij firmo significat.* Stomoma.

22 Antidotus è galanga , conferens vt præscripta. Habet ligni aloes,galangæ,sin.ʒ.vj.Caryophylli,maceris,lybistici.sin.ʒ.ij. Zingiberis,piperis albi & longi,cinamomi, sing.ʒ.ij.ß.Calaminthæ,succi mentæ,sing.ʒ.j.Spicæ,seminis apij.fœniculi,anisi,carnabadij,calami odorati, sing.ʒ.j.ß.Sacchari,quod satis est. Diagalãga.

23 Antidotus è moscho, quæ prodest ad omnã mali habitus affectum,iocinerosis , stomachicis & lienosis. Corroborat etiam habitum ad nutrimentũ extremarũ partiũ , atq; recreat corpus.Datur cum vino nucis auellanæ quantitate. Accipit sampsychi,lybistici , corymborũ thimi, xylobalsami,Mastiches ,myrcbalani,sin.ʒ.j Floris iũci odorati.ʒ.ß. Sagapeni,casiæ , caryophylli , piperis longi,sin.ʒ.ß.Asari, zingiberis,cinamomi boni,singul.ʒ j.Rhei,pulegij , seminis apij,petroselini,dauci cretici,sing.ʒ.ß.Margaritarum. ʒ.j.Berberis,ʒ.ß. Ossa cordis ceruini.iiij. Moschi,exag.j. aut.ʒ.j.sitarium.j. Serici cremati.ʒ.j.ß.Sacchari, & stillaticij rosarum liquoris quantum satis est. Diamoschi.

224 Antidotus ę psyllio,coducit febribus acutis, ardẽtibus, & nominatis lipyrijs.Calori deniq; iecoris,& ĩmodicę siti. Capit buglossi, [a] boraginis,seminis apij, & intybi succorũ, E psyllio

sing.

ſing.lb.ij. Vbi [b] coquendo deſpumati & probè repurgati fuerint, adijciantur cuſcutæ, & ſenæ, ſing.℥.ß. [c] Capilli veneris, faſciculum vnum. Fumariæ.℥.iij. Aſari.ʒ.iiij. Spicæ. ʒ.ij. Iniecta hæc & commixta cum ſuccis ferueant quoad dimidium eorum abſumatur. Dein ab igne remoueantur, dimittanturq; donec refrigerentur: poſteà fricētur, & manibus probè ſubigãtur, donec omnia ſimul in ſuccũ redigantur. Quo facto, adijce violarum.℥.iij. Epithymi.℥.ij. [d] rurſusq; parũ decoque. Poſtea amoueto ab igne & inijce pſyllij.℥.iij. & iterum decoque, parumq; agitato, & ſubigito, colatoq;. Accipe decocti colo transfuſi lb.iiij. Sacchari lib. iii. & quoque ad mellis conſiſtentiam. Si vis efficere vt ſub ducat aluum, dacrydij.℥.iij. bene tritas inijce & ſubigito, parũq; decoquito. Poſtea adijce paſtillorum diarhodôn, è ſpodio, è rheobarbaro, ſingulorum.℥.j. Paſtillorum è berberis.℥.ß. Tritos, & ſimul in lebete cùm prędictis ſubactos, in vaſculo, repone.

[a Boraginis.] *Nicolaus hanc dictionem corruptè protulit,* πουράκιρ *enim habet. Intelligendam verò eſſe* Borraginem *hodie vocatã, ex* Meſue *ſatis liquet, qui hanc antidotum deſcripſit ante* Nicolaũ. *Fuit enim poſterior* Meſue Nicolaus, *adeoq; multas ex eo compoſitiones ad verbum tranſcripſit.* [b Coquendo.] *Ante hæc verba, abundant quæ in manuſcripto codice habentur, hæc ſcilicet:* κουσκουτι, σίνι, ανά ὄυγ, ς. καπιλα βίνερις τοὺς ζωμοὺς, *ideoq; in noſtra conuerſione omiſſa ſunt. Et redundare, latini* Meſues *codices clare oſtendunt. Repetũtur etiam ſtatim in* Nicolai *manuſcripto exemplari.* [c Capilli veneris.] *Nicolaus habet* καπιλα βίνερις, *latinas voces græcis vt ſolet, literis exarans.* [d Rurſusq; parum.] *Ante hæc verba in manuſcripto codice legitur,* καλοῦ σὸκαρπου. *At vidẽtur hæc abundare, quòd ſcilicet poſt ponderis expreßionem adiecta ſint, & in* Meſue *non habeãtur. Quod ſi tamen ad* Epythimum *ſint referenda hæc verba, non aliud certè ijs ſignificare voluit* Nicolaus, *quàm quòd* Epithymũ *debeat eſſe bonum, & ſemine plenum.*

Nicolaus Meſue poſterior.

Antidotus [a] Panchreſtos, hoc eſt, per omnia vtilis, efficax ad omnem imbecillitatem, & vniuerſa mala, præcipuè verò ijs qui vigilia citra ſoporem opprimuntur, confert. Defluxionem capitis ſiſtit, Cardiacis, nephriticis, cœliacis, mulieribus moleſtatis & vigilãtibus auxiliatur. Stomacho defluxione laboranti, pulmoni, & thoraci, ſanguinem cum pitui- 225

Pãchreſtos.

pituita excreantibus succurrit, ita vt sanguinem sistat, & tussim sedet. Prodest item tabidis, ægrè è thorace excrementa excreantibus, [b] hecticis, corde perculsis, iocinerosis, dysentericis, cibum non appetentibus, & non rectè concoquentibus, verùm cibum vomentibus. Iis denique qui in vesica & pene vlcera habent. Facit ad podagricos, arthriticos, ischiadicos, & vulnera quę per chirurgiã fiũt. Ad febres quotidianas, tertianas, hæmitriatæos, quartanã, & ad omnes febriles affectus. Qui hanc antidotum bibunt, plurimum [c] sudant, ita vt dissoluantur. Parum itaque nutrimenti viniq; dandum in omnibus quidem citra id vt stomachus lædatur, & vt caput alleuetur. Corde perculsis cũ aqua haud datur, sed cum mero. Accipit papaueris magni exag. iij. Hyoscyami albi seminis, succi glycyrrhizæ, rhei pontici, corticum mandragoræ, sing. ℥. ij. Anisi. ℈. j. ß. Spicæ nardi, castorij, sagapeni, opij, sing. ℥. j. Tusa & cribrata diligenter excipe sapa veteri, aut passo cretico, & finge pastillos pondere duorum scrupulorum. Dantur vna vice singuli pastilli adultis. Iunioribus autem. ℈. j. ß. Pueris autem minoribus. [d] ℈. j.

[a Panchrestos.] *Græcè est πάγχρηστος. sic autem dicta est ab omnimoda vtilitate, non autem, vt inepti quidam ridiculè admodum interpretantur, à πὰν, quod est totum, &. χρῆστος, id est, crismate vncta. Quid enim hac interpretatione ineptius excogitari posset.* [b Hecticis.] *Græcè scribitur ἑκτούτων, pro ἑκτικῶν haud dubiè.* [c Sudant.] *Perperã ἐξυδροῦσι pro ἐφιδροῦσι scriptũ est in manuscripto codice.* [d Scrupulus.] *Græcè est σταθμὸς α, pro γράμμα α.* Librarij menda.

Alia.

226 Alia panchrestos minor, confert ad stomachi & intestinorum inflationem, tussientes, cœliacos, ac dysentericos. Præterea dolorem mitigat, somnumq; inducit. Habet seminis papaueris, opij, singul. ʒ. iiij. Hyoscyami, glycyrrhizæ, sing. ʒ. ij. Ammoniaci thymiamatis. ʒ. j. ß. Castorij, croci, anisi, mandragoræ radicis corticis, sing. ℥. j. Mellis attici, vel sacchari, quod satis esse videbitur.

227 Alia antidotus panchrestos, admodum laudata. Accipit piperis. ʒ. ij. Costi, croci, myrrhæ, singul. ʒ. ß. Styracis. ʒ. j. Mellis attici, aut sacchari, quod satis est.

228 Antidotus [a] Panacea. Facit ad eos qui per circuitum à rigore infestantur. Destruit febres diutinas, ac reliquos

morbos. Confert ad tussim veterem, eos qui ægrè ex thorace sordes extussiunt, tabidos [b] suppuratos, non nisi recta ceruice spirantes, conuulsa, rupta, inueteratas inflationes, lienosos, hydropicos, nephriticos, lapides conterens. Est autem selecta. Capit piperis albi. ʒ.iij. Seminis hyoscyami. ʒ. xij. Cardamomi. ʒ.ij. Zingiberis, opij, singul. ʒ.xij. Aristolochiæ longæ, corticis mandragoræ, euphorbij, sulphuris ignem non experti, costi, singul. ʒ.iij. Seminis apij, fœniculi, anisi, sing. sitaria viij. Castorij, sitarium j.ß. Thuris, styracis, casiæ, sing. ʒ.xij. Croci. ʒ.x. Folij, caryophyllorum, sing. ʒ.iiij. Mellis attici, vel sacchari, quantum sufficit. Datur nucis ponticæ quantitate.

Panacea [a Panacea.] *Græcè falsò πανάκλια pro πανάκεια scribitur. Sic enim dicta est, ab omnimoda medelæ efficacia. Est autem Antonij Musæ Panacea, quam describit Gale. lib. 7. de Compos. medic. localium, cap. 5.* [b Suppuratos, & non nisi recta ceruice spirantes.] *Manuscriptus Nicolai codex legit* ἱλκωμένους, καὶ δυσιντερικοὺς, *at falsò. Legendum enim, vt è Galeno satis liquet,* ἐμπυϊκοὺς καὶ δυσπνοϊκοὺς.

Antidotus Aegyptia magna, per annũ data. Podagricos pota sanat, dolores manuum, articulorum, capitis, stomachi, oculorum, iecoris, lienis, renũ, difficulterq; mingentium. Callos & concretas iuxta articulos carnes dissoluit. Recipit rhei pontici, mei, sing. ʒ.ij. Agarici, hyperici, singu. ʒ.v. Phu. ʒ.iij. Petroselini macedonici. ʒ.iiij. Gentianæ ʒ.vj. Aristolochiæ. ʒ.vj. Centaurij. ʒ.viij. Chamædryos, ʒ.iiij. Datur viris. ℈.j. mulieribus autem. ℈.ß. Prædicta vero omnia cum melle attico, vel sacchara commiscẽtur sufficienti. Hæc verò antidotus constituta est quodammodo, vt singulis mensibus detur. Mense septembri, datur tertio quoque die. Mẽse decẽbri, datur quarto quoq; die. Mẽse Ianuario, datur singulis diebus. Mẽse Februario, secũdo quoq; die. Mẽse Martio, tertio quoq; die. Mẽse Maio, datᷣ quarto quouis die. Mẽse Iunio, secũdo quoq; die. Mẽse Iulio, datᷣ tertio quouis die. Mense Augusto, datur singulis dieb. Qui sumpturus est hanc antidotũ, eũ oportet abstinere à carnibus bubulis, & porcinis, leporinis, brassica, synapi, omnis generis crudis oleribus, & aqua gari. Pedes prõptè in aqua calida lauare, liliaceo oleo inungere, & lac ordine quodam

paulispe r

paulisper potare conuenit. Datur vt prædictum est.

30 Antidotus alia, dicta Aegyptia magna. Ad omnia vt ea quæ pcedit cõducit, & plus. Habet zingiberis, opopanacis, liquoris cyrenaici, carpobalsami, sin. ʒ. j. Euphorbij, croci, seminis apij, sing. ʒ. ij. Hyssopi, sinapi, aristolochiæ, sing. ʒ. iij. Pyrethri. ʒ. 4. Seselis, ʒ. v. Chamæmeli, iridis. salicis, sin. ʒ. vj. Origani. ʒ. vij. Thymi. ʒ. viij. Spicæ nardi. ʒ. ix. Absinthij. ʒ. iij. Castorij. ʒ. iij. Gẽtianæ, marrubij, sing. ʒ iiij. Cẽtaurij. ʒ. v. Symphyti. ʒ. vj. Lauri, foliorũ citri, sing. ʒ. vij. Anchusæ, sylphij, sing. ʒ. viij. Amomi, cardamomi, sing. ʒ. ix. Cumini æthiopici, cocci gnidij, chamædaphnes, terræ samię. sing. ʒ. x. Terræ asteris. ʒ. xj. lemnij sigilli, amyli, singu. ʒ. xij. Cyperi, fœniculi, terebinthinæ, sing. ʒ. xiij. Eryngij, pæoniæ, helenij, radicis rubi, rhei, peucedani, singul. ʒ. xiiij. Artemisiæ, styracis, singul. ʒ. xv. Mellis attici, aut sacchari, quod satis est. Datur in prædictis malis.

31 Alia antidotus, Aegyptia parua. Est etiã ad pdicta vtilis, potissimũ verò ad vrinę difficultatẽ. Capit rhei. ʒ. iij. Petroselini. ʒ. iiij. Gẽtianæ, phu. cẽtaurij, sing. ʒ. vj. Aristolochiæ rotũdæ. ʒ. vij. Chamędryos. ʒ. viij. Coronopodis. ʒ. iiij. Cinamomi. ʒ. j. Hermodactyli. ʒ. iiij. Saxifragi, polypodij, sing. ʒ. iiij. Mellis attici, aut sacchari, quod satis videbitur.

32 Antidotus alia Aegyptia, quã inueni per experiẽtiã. Plurimũ efficax ad omne malũ. Dicta est Climax, scala ve sacra, facit ad omnẽ actũ viscerũ. Sanat podagricos per annũ pota, nec sinit malũ ad principes partes peruenire, sed materiã sensim cõsumit. Aduersatur tẽporũ, aquarũ, & aeris nouitati: facit ad eos qui sanguinem spuunt, calculosos, difficultate vrinæ laborantes, pleuriticos, peripneumonicos, tabidos, difficulter spirantes, cœliacos, dysentericos. Plurimum verò stomachicis succurrit. Vtor etiam in ijs qui[a] peste laborant, item tonsillis, anginaq; correptis, ac omnis generis putredinibus, & dentium. Ac omnino dysentericis per sedem inijcitur. Mulieribus præfocatione vteri laborantibus prò pesso subijcitur. Confert ijs qui ab humiditate multa ortis, & per circuitus reuertentibus morbis laborant. Ad omnia venenata animalia, venena, & à rabidis animantibus demorsos. Eximiè cõducit omnibus ijs qui defluxione laborãt. Abolitã appetentiã & crudi- Climax.

tatem ſanat, maximè verò diuturnam. His præterea prodeſt qui per totam hyemem defluxione infeſtantur, & podagra, morbo comitiali, furore, & omnibus diuturnis malis, pota fabæ ægyptiæ magnitudine, idq; ad prouidẽdum. His verò qui à ſerpente, aut rabido cane morſi ſunt, & in omni veneni ſuſpicione, datur nucis ponticæ magnitudine. Habet myrrhæ, opopanacis, liquoris cyrenaici, ſing. ℥.ß. Carpobalſami, euphorbij, croci, petroſelini, ſingu. ℥.j. Hyſſopi cretici, abſinthij, rhei, ſinapi, caſtorij, ſingul. ℥.j.ß. Ariſtolochiæ longæ, gentianæ, pyrethri, marrubij aridi, ſing. ℥.ij. Seſelis, centaurij, aniſi, piperis albi, ſingul. ℥.ij.ß. Chamæmeli aridi, iridis, illyricæ, ſymphyti, chamædryos, ſing. ℥.iij. Baccarum lauri ſiccarum, ſeminis ſalicis, foliorum citrij, ſcillæ aſſæ, ſingul. ℥.iij.ß. Anchuſæ, tragoriganı, ſylphij, thymi, ſing. [b] ℥.iiij. Amomi, ſpicæ nardi, caſiæ, ſing. ℥ iiij.ß. Cumini, caſiæ ligneæ, grani gnidij, cnici, ſingu. ℥.v. Chamædaphnes, balauſtiorum, [c] ſelinuſiæ, ſamij, aſteris, ſingul. ℥.v.ß. Lemnij ſigilli, amyli, aluminis rotundi, omphacij, ſingul. ℥.vj. Cyperi, ſeminis fœniculi, rutæ, terebinthinæ, ſing. ℥.vj.ß. Rubi, pæoniæ, rhei pontici, helenij, ſing. ℥. vij. Peucedani, artemiſiæ, ſtyracis ſelecti, ſingul. ℥.vij.ß. Mellis attici, aut ſacchari, quantum ſatis videbitur.

Librarij erratū.

[a Peſtilentia laborant.] Græcè *malè legitur* λιμοτώντων, *pro* λοιμωτόντων. *Eſt enim* λοιμώττειν *peſtilentia laborare. Sic autem eſſe legendum, ſequentia ſatis conuincunt.* Ait *enim* Nicolaus, *hanc ad venena etiam plurimum conferre.* [b Drachmas iiij.]

Locus Nicolai emendatus.

Græcè non rectè ſcribitur. L.κ̄. *id eſt, drac. vij.* Nam *quum* Climax *ſit hæc antidotus, quatuor legas oportet, niſi ordinem numerorum temerè turbare velis.* [c Selinuſiæ.] *Terræ Selinuſiæ meminit Dioſcorides, & poſt eum Galenus.*

Selinuſia.

Antidotus alia Aegyptia nobilis, conferens ad mul- 233
torum malorum dolores pariter, & ad alia quæ prædicta ſunt vitia. Accipit piperis albi, exag. iij. Opij, exag. iij. ℥.ß. Hyoſcyami. ℥.j. gr. xv. Croci, exag. iiij.ß ℥.j. Hyſſopi, pyrethri, folij, dauci cretici, ſing. ℥.ß. Spicæ nardi, exag. iij. ℥. j. Rutæ ſiccæ, caſiæ, ſing. gr. ij.ß. Seminis apij. ℥.ß. Opobalſami, petroſelini, ſin. ℥.j. Roſarū aridarū. ℈.ij. & quartam partem. Mellis cocti cyathum.ß. aut quod ſatis eſt, aut ſacchari,

chari. Hanc confectam repone diligenter in vase vitreo, & dato fabæ ægyptiæ magnitudinem. Commixtio fit cyathis tribus, in colicis cum aqua frigida, iocinerosis cum mulso. Comitiali correptis, similiter. Febricitãtibus cum aqua. Nephriticis, calculosis, difficultate & stillicidio vrinæ molestatis, cum condito. Morbo regio citra febrem correptis, cum vino. His verò qui à frigore læduntur, ante inuasionis horam dato cum mero. Dolore dentium infestatis, erui magnitudine. Sanguinem excreantibus, lienosis, cum posca. Difficulter, & non nisi recta ceruice spirantibus, similiter præbeto. Cruciatu intestinorũ molestatis, cum mulsa. Inflatis, cum temperato liquore. Singultum, & omnem refrigerationem abolet. Si à mulieribus sumatur, menstrua ducit. Tussientibus dato cum temperato liquore.

234 Antidotus aromatica, odoratáve nominata. Confert deprauatum stomachum habentibus, diuturnis oris ventriculi, & ipsius ventriculi affectibus, iocinerosisq;. Datur non febricitantibus nucis ponticæ quantitate ex vino, febricitantibus verò cum mulsa. Capit cinamomi, casiæ. sing. exag. v. Malabathri, nardi, singul exag. ij. zingiberis, exag. j. Piperis communis, exag. iij. Mellis attici, aut saccha ri, quod satis est.

235 Antidotus aduersus venena Democratis. Habet foliorum rutæ, aut seminis eius, origani, gummi, grani salis, nucis regiæ. Hæc trita [a] excipe cum caricis, à lectoq; excitatus, comede ieiunus. Ita commixta mortẽ fugabit. Est admodum nobile aduersus letalia remedium. Democratis antidotus.

[a Excipe.] *Græcè malè scribitur, βαλῶν ἰσχάδων μίσων, pro ἀναβάλλων μετὰ ἰσχάδων ἔσθιε: cum caricis excepta comede.*

236 Antidotus ex eruis, faciens ad tussientes, destillatione è capite laborantes: & ad thoracis raucitatem. Habet piperis communis. ʒ. ij. Tragacanthæ, styracis, terebinthinæ, thuris masculi, glycyrrhizæ, hyssopi, anisi, iridis, amygdalarum dulcium, erui, sesami puri, zingiberis, nucum pinearum, croci, boli armenij, sing. ʒ. iij. Mellis attici, & sacchari, quantum videbitur sufficere.

237 Antidotus ex eruis, cõferẽs tabidis, ægrè è thorace excremẽta educẽtibus, & omnis generis tussi. Accipit petroselini macedonici, hyssopi aridi, rutæ viridis, iridis, piperis, pi-

nearũ tostarũ,cruorum,palearũ pulegij,mastiches,seminis vrticę tosti,sin.ʒ.j.Mellis attici,aut sacchari,quod satis est. Datur quãtitate nucis ponticæ cũ tẽperato liquore.Pari ratione facit etiã ad iocinerosos,& si abscessus est in internis.

Diacalaminthes Antidotus è calamintha,vtilis ad menses educendos. 238
Recipit saluiæ.ʒ.ß.Calaminthæ montanæ,petroselini,pulegij,sing.ʒ.ij.Seminis apij ʒ.iiij.Thymi corymborũ.ʒ.j. Libystici.ʒ.vj. Piperis. ʒ.j. spicæ nardi.ʒ.ß. Mellis attici aut sacchari,quod satis est.

Antidotus Philoxenios confert ad omnem morbum, 239
destillationem,peripneumonicos,omniaq; corporis mala. Habet gentianæ,aristolochiæ longæ & rotundæ, baccarũ lauri,marrubij,myrrhæ,sing.ʒ.j.Mellis attici,vel sacchari,quod satis est.

Antidotus alia Philoxenios, præscripto melior exi- 240
stens.Facit ad empyicos seu suppuratos, & diu defluxione tentatos,pituitã celeriter extrahit,pulmonemq; purgat.Ad mala diuturna tussem afferẽtia est admodũ efficax,& vtilis. Recipit terebinthinę ʒ.xx.Spicę nardi.ʒ.xvj.Myrrhę troglodyticę,galbani,sin.ʒ.vij.Aristolochę lõgę.ʒ.xij.Cardamomi.ʒ.j.Amygdalarũ amararũ,mellis attici,aut sacchari,quãtũ sufficit.Datur famæ ægyptię quãtitate cũ mulsa.

Antidotus Xoarchia,quã accepi à ciuitate Alexãdria. 241
Facit ad omnẽ imbecillitatẽ,frigus,quotidianã,tertianã & quartanã febres.Itẽ dysentericos,difficulter spirantes,crebrò ijs curationẽ afferẽs. Accipit myrrhæ,hyosciami,sing. ʒ.iij.Aristolochiæ longæ.ʒ.j.Piperis albi.ʒ.ß. Opij,sitarium vnũ.Euphorbij,croci,sin.ʒ.ß.Mellis attici,vel sacchari,quod sufficit.Datur ante rigorem exagium vnum cum aqua.Dysentericis autem vncia vna ex vino.

Antidotus Philonis. Antidotus Philonis,à philosopho quodã cõposita.Habet cinamomi.ʒ.v.Myrrhę,castorij,dauci cretici,cardamomi,sin.ʒ.iij.Croci,spicę nardi,sin.ʒ.j.piperis albi.ʒ.x.seminis hyoscyami,euphorbij,pyrethri,sin.ʒ.j. Casię.ʒ.ij.mellis attici,vel sacchari,qd' satis est. Datur ad malũ stomachi fabę quãtitas cũ succi hypocistidis[b] cotyla semis,& vini cotyla vna.Hydropicis pariter cũ succi hypocistidis,& poscæ cotylis tribus. Nause abundis & stomacho cõmorsis,nucis põticę [c]agnitudo cũ decocto absinthij, aut thymi, aut pu- 24
legio

legio cotylarum trium. Difficulter & nõ nisi recta ceruice spirantibus, cum posca nucis auellanæ quantitas. Tabidis & tussientibus datur similiter.

[a Cotyla semis.] *Græcus manuscriptus codex habet* μιτὰ χυλοῦ *Alius locus restitutus.* ἰποκισίδος ς̄. *omisso nomine põderis. Addendum itaque* κοτύλης, *&* *legendum* μιτὰ χυλοῦ ἰποκισίδος κοτύλης ς̄. *vt nos conuertimus.*

43 Antidotus Philonis datur colicis, pleuriticis, & in omni dolore interno. somnũ cõciliat. Mirabile est ad nauseabundos, & eos q stomachi morsu laborãt, ad difficulter spirantes, asthmaticos, sanguiné ab internis reijcientes, data cũ posca. Tussiẽtibus & tabidis, cũ cremore ptisanę data cõfert. Ad tussim aridã, cũ mulsa. Est verò eiusmodi antidotus etiã ad cœliacos experta. Capit croci. ℥. ij. ß. Spicę nardi ℥. ij. Euphorbij. ℥. iij. Pyrethri. ℥. j. ß. Opij, ℥. iiij. Piperis cõis, hyoscyami, sin. ℥. x. Mellis attici, aut sacchari, qđ sufficit. Vtẽdũ illa post meses sex. Datur põticę nucis quãtitate. Philonis antidotus à Galeno descripta.

244 Antidotus Philonis, cõferens stomachicis, difficulter spirantibus, iocinerosis, defluxione in thoracẽ & vuã laborãtibus. Sũmè verò facit ad calculosos: lapides enim conterit. Sanat etiã orthopnœã, & anginã. Accipit folij. ℥. j. Seminis rapi, amygdalarũ amararũ, piperis albi, phu, sin. ℥. j. Cinnamomi, cumini, anisi, rubricæ sinopicæ, ammoniaci thymiamatis, sing. ℥. ij. Rosarum aridarũ, rutæ siccæ, polij, sin. ℥. j. Scordij herbæ, myrrhę, seminis dauci cretici, agarici, acori, sin. ℥. ij. Seminis apij, croci, casiæ, vuæ creticę, ameos, nardi celticę, sin. ℥. ij. Opobalsami. ℥. iij. Pinearũ nucũ, petroselini macedonici, sin. ℥. j. Mellis attici, aut sacchari, quãtum sufficit. Datur ponticæ nucis quantitate ex mulsa vna mixtione. Nephariticis cum condito datur.

245 Antidotus dicta Sanitas. Hanc qui habet, citra timorẽ longã viã conficit. Ad omnia enim facit. Ad letalia venena efficax est. Pleuriticos, lienosos, cardiacos, pipneumonicos, difficulter spirãtes, tussiẽtes, dysentericos, ileosos, stomachicos, lippitudine laborãtes, angina correptos, data duo. dieb. sanat. Similiter podagricos iuuat. Recipit rutæ syluestris, marrubij aridi, sin. ℥. ij. ß. Myrrhę troglodyticę. ℥. iij. croci floris iũci odorati, piperis albi, spicę nardi, sin. ℥. j. ß. Costi, opopanacis, gentianæ, cardamomi, galbani, singul. ℥. ij. ß. Opij. ℥. v. Hyoscyami. ℥. viij. Styracis calamitis. ℥. Sanitas, Hygia dicta.

ij.ß.Euphorbij,mandragoræ corticis, ammoniaci,radicis eringij,rosarum aridarũ,sing.ʒ j.ß. Carpobalsami, dauci cretici,sing.ʒ.ij.Eupatorij,lybistici,fœniculi seminis,sin. ʒ.ij.Seminis trifolij,polij,terebinthinæ,singul.ʒ.ij.Mellis attici,aut sacchari,quod satis est.Hæc semper in prædictis malis danda est,confidendo in Domino. Est enim à Deo donata.Datur pondere drachmæ vnius.

Antidotus ex Asaro.Facit ad omne malũ,iecur,lienẽ, hydropicos stomachicos,vertiginosos,lienosos furiosos,ad diutinas febres,rigorẽ,tertianã, quartanã, & quotidianã. Habet asari.ʒ.iij.Polypodij.ʒ.j.ß. Alipiadis.ʒ.x.Seminis cucurbitę.ʒ.iij.eupatorij.ʒ.iij.Aloes hępaticę.ʒ.vj.Piperis ʒ.ij.Myrrhæ ʒ.ij.Mellis attici,aut sacchari,quãtũ sufficit. 246

Antidotus quam nonnulli mirandam vocant, fa- 247
ciens ad tussiẽtes.Capit lentis torridæ,pulegij,hyssopi cretici,piperis,sing.ʒ.iiij.Mellis attici,aut sacchari, quantum satis videbitur.Datur mensura cochleariorum duorũ, aut trium.Est autem cochlearium pondus.ʒ.j.

Cochleariũ quid

Antidotus eximia,tussientibus,cœliacis,dysentericis, 248
& doloribus intestinorũ laborantibus vtilis.Habet abrotoni,origani,castorij,myrrhę troglodyticę,opij,cẽtaurij,hyssopi,piperis albi,scillæ assatæ,croci,costi,styracis calamitis, calaminthæ,folij,spicæ nardi,sing.ʒ.iiij.Casiæ.ʒ.vj.Ammoniaci thymiamatis,zingiberis,acori, galbani,sing.ʒ.iij. Ellebori nigri.ʒ.ij.Mellis attici,quod satis est,Datur viris quidem.℥.j.mulieribus autem.℥.ß.

Antidotus podagrica,quam accepi à Tribono nota- 249
rio. Capit hermodactyli.ʒ.j.Anisi,cumini, zingiberis,piperis longi,albi & nigri,costi, casiæ, mastiches, singul.℈.j.ß.& quartam partem. Acori,euphorbij, singulum.℈.ß. Spinę communis gran.v.Croci.℈.ß.Radicis capparis.℈.j. Rhei pontici.℈.ß.Hyssopi.℈.j.Spicæ nardi,gran.ij.ß. Mei ℈.ß.Mosci,siliquę quartam partẽ.Styracis calamitis,gran. v.Mellis attici,aut sacchari,quod sufficere videtur. Datur pondere scrupulorum quatuor.

Sacra herba.

Alia podagrica. [a] Verbenacam supinã tusam,cribro 250
transmissam,& in mortario læuigatam,cum aqua illine.

[a Verbenacam supinam.] *Græcè male scribitur ἱεραρ pro ἱερα. Sic autem dicta est, quasi sacra herba, vt alibi ostendimus.*

An

51 Antidotus [a] Zynophylos. Datur nephriticis, calculosis, stillatim & difficulter mingentibus. Habet casiæ. ʒ. j. Saxifragi, ʒ. iiij. Betonicæ, cyperi, petroselini, costi, tribuli, agni, sing. ʒ. ij. Seminis apij. ʒ. ij. Folij, spicæ nardi, asari, dictami, baccarum lauri, seminis ocimi, pinearum nucum, singul. ʒ. j. Zingiberis. ʒ. ß. Mellis attici, vel sacchari, quantũ sufficit. Datur in balneo fabæ quantitate cum condito.

[a Zynophylos.] *Græcè est ἡ ζυνόφυλος. Quæ lectio si legitima est, sic dicta videtur propter eius præstantiam, quasi genus à Ioue ducat. Sed puto scribendum esse ζὴνοφυλος, vt ita sit appellata propter miram eius efficatiam, quasi vitam amans.*

252 Antidotus iecoraria, vocata [a] Phlebotomos. Datur tabidis, febricitantibus, & pleuriticis. Accipit seselis, petroselini, piperis communis, sing. ʒ. ß. Asari, aloes hepaticæ, radicis eupatorij, sing. ʒ. iij. Casiæ. ʒ. iiij. Croci. ʒ. ß. Mellis attici, aut sacchari, quod satis est. Datur ægyptiæ fabæ magnitudine cum veteri austero vino.

[a Phlebotomos.] *Cur ita dicta sit hæc antidotus, diuinare nequeo. Verùm quum in sequenti antidoto propter eius celeritatem sic esse appellatam Nicolaus scribat, suspicio est, vocem hanc esse deprauatam, atque pro ea potius legendũ ὀξύπορος, hoc est celeriter transiens: αὐτοξύῤῥοπος, id est repente repens. Vel certè ὀύτομος, quod citò dissecet malum.*

253 Antidotus hepatica, vocata Phlebotomos. Propter autẽ celeritatem eius, vocata est phlebotomos. Capit zingiberis. ʒ. ij. Seselis, petroselini, piperis communis, sing. ʒ. j. Asari, aloes, hepaticæ, sin. ʒ. iiij. Eupatorij. ʒ. iij. Tusa & cribrata diligenter melle aut saccharo sufficienti excipiãtur, ægyptiæ fabæ quantitate in vino Amineo austero febricitantibus. Febre autem destitutis, cum aqua tepida.

254 Alia hæpatica, cõferens ad ingentes phlegmonas, & obstructiones iecoris. Recipit piperis. ʒ. j. Spicæ nardi, eupatorij, sing. ʒ. iij. Fœnigræci, masticheſ, ammoniaci, costi, asari, sing. ʒ. vj. Mellis attici, aut sacchari, quod satis est. Datur cochlearium vnum ex condito.

255 Alia antidotus hepatica, experta: & vtilis. Habet myrrhæ, asari, seselis, sing. ʒ. ij. Eupatorij. ʒ. iij. Acori, rhei, mei, petroselini, piperis communis, amygdalarum amararum, casiæ, phu, [a] baccani, sing. ʒ. ij. Aristolochiæ rotundæ, spi-

cæ, fœnigræci, mastiches, gentianæ, singul. ʒ.j. Mellis, aut sacchari quantũ satis esse videbitur. Datur cochleariũ vnũ.

Bacanõ. [a Bacani.] *Græcè est βακκάνου. Meminit etiam Bacani Marcellus empiricus capit. 22. & ad iecoris dolorem plurimum commendat.*

Corna- *Aetius quoque lib. 10. cap. 2. Bacani (quanquã falsò Cornarius Cacani substituerit) bis meminit inter remedia quæ iecoris obstructionẽ tollunt. Est autem Bacanum, vt Cœlius lib. 27. cap. 28. annotauit, raphani semen, quod quum vrinam mouendi, lienemq; extenuandi vim, Dioscoride teste, habeat, pulchrè huic antidoto inseretur.*

Alia hepatica ad imminentes iecoris obstructiones, & affectus duritiem contrahentes, experta. Capit piperis cõmunis. ʒ.j.ß. Spicæ nardi. ʒ.iij. Fœnigreci, asari, sing. ʒ.ij. mellis attici, aut sacchari, qđ satis ẽ. Datur cochleariũ vnũ cũ cõditò. In ijs aũt efficax est, in qbus nõ est calida intẽpe ries, sed crassi & lẽti potius humores obstructionẽ cõciliãt. 256

Ad iocineris obstructionem, & durities expertum. Accipit costi, eupatorij, sin. ʒ.ij. Piperis cõmunis. ʒ.j. Dantur tribus diebus in vino. Ascalonitę cochlearia tria. Qui verò remediũ hoc sumit, in dextrum latus per dimidiæ horæ spaciũ decũbat, vesperi aũt accipiat. Abstineat ab aceto, balneo, leguminibus, oleribus, rapis, & oĩbus flatũgenerãtibus. Ego verò adieci, Seminis agni. ʒ.ij. chamędryos. ʒ.j. 257

Antidotus alia ad iecoris & lienis ingentẽ obstructio nem, ita vt etiam duritiem emolliat. Recipit ammoniaci thymiamatis, thuris, sing. ℈ j. Datur cũ condito diebus tribus. Efficax autem admodum est ad eiusmodi mala. 258

Alia hepatica. Habet anisi, absinthij, petroselini, gen- gentianę, amygdalarum amararum, sing. ʒ.j. Datur nucis ponticæ quantitate cum mulsa. 259

Antidotus hepatica altera, Athanasia vocata. Cõfert nephriticis, ictericis, & sudores mouet. Capit cinamomi, spicæ nardi, zingiberis, iunci odorati. sin. ʒ.j. Excipiãtur melle attico, aut saccharo sufficienti. Datur fabæ, grææcæ quantitate, febricitantibus ex mulsa, nõ febricitantibus cũ vino. 260

Alia hepatica, valde vtilis. Accipit securidacæ. ʒ.j. Spicæ nardi, croci, thei barbari, cinamomi, zingiberis, sing. ʒ.j. Aloes flauę, xylobalsami, sin. ʒ.ß. Succi fumarię, caryophyllorum, sing. ʒ j. Mellis attici, aut sacchari, quod satis est. 261

Antidotus ad hepaticos admodũ probata, & experta. Habet bacani. ʒ.ij. Piperis communis, costi, singu. ʒ.j. Tu- 262

sa,& per cribrũ diligenter transfusa,dantur diebus septem ante solis ortum cum vino Aegyptio,hoc est Aminæo, febre vacantibus. Febricitantibus verò, cum temperata.

263 Antidotus alia hepatica,admodũ experta. Recipit costi piperis cõis singu.cochlearia duo. Cõmixta cũ vino veteri & cõmota bibantur, & ægrotus se in dextrũ latus inclinet. Vinum Amineũ idem qđ Aegyptium.

264 Antidotus alia è nouem speciebus composita,experta. Accipit costi,gentianæ,absinthij,eupatorij, amygdalarum amararũ,spicæ nardi,piperis albi,sing.ʒ.j.Fœnogræci, iocineris lupi.sing.ʒ.iiij.Mellis attici, aut sacchari quod satis esse videbitur. Datur nucis ponticæ quantitate.

265 Antidotus alia Arabica,vtilis haud secus ac præcedens Recipit myrrhę.ʒ.iiij.Costi.ʒ.j.Piperis albi,folij,sin.ʒ.iiij. Hec tusa & cribrata dantur ex mulso. Cum hac antidoto bibendũ erit abrotonũ ex aqua decoctum, aut caricę cum æquali pondere mellis edendæ.

266 Antidotus alia hepatica,experta,ex eupatorio. Habet lycij indici.ʒ.j.Chamædryos,teucrij,sing.ʒ.iiij. Eupatorij,petroselini,sing.ʒ.vj.Amygdalarũ amararũ.ʒ.ij.Absinthij.ʒ.ß.Anisi.ʒ.iiij.Gentianæ.ʒ.viij.Mellis attici,aut sacchari,quantum sufficit & datur vt prædicta.

267 Antidotus alia hepatica, admodum vtilis. Capit petroselini,zingiberis,rhei pontici,costi, ficus sylucstris folio rum aridorum,sin.ʒ.j. Datur cochlearium vnum febre vacantibus cum vino,febricitantibus verò cum aqua.

268 Antidotus alia hepatica,ab Agathone composita.Accipit gentianæ.ʒ.vj.Helenij,absinthij,spicæ nardi, sing.ʒ.j. Datur vt præcedens,non febricitantibus cum vino, febricitantibus autem cum aqua.

269 Antidotus hepatica, præcedenti similis. Habet costi. ʒ.j.ß.Piperis,absinthij comæ,sing.℈.ß.Baccam lauri vnã. Cumini tosti & contusi, gran.xv. Hæc tusa inuicem commisceantur,bibatq; æger cochlearium vnum.si febre vacat, ex vino aminco tepido:sin febricitat,cũ aqua. Accepta antidoto,se in dextrum latus ad vnius horæ spacium inclinet.

270 Antidotus alia hepatica,experta. Recipit piperis,lupinorũ amarorum,costi,comæ absinthij,sin.ʒ.j. Tusa & cribrata excipiantur melle attico,& datur vt præscripta.

271 Antidotus alia hepatica Pantagathos, quasi

ad om

ad omnia vtilis, nominata. Confert iocinerosis, nepriticis, stomachicis, potissimum autem defluxione laborantibus, & qui tardius concoquunt. Item pleuriticis, ictericis, breui tẽpore medetur. Accipit spicę nardi, casię, croci, asari, sin. ʒ. ß. Aloes flauæ. ʒ. xij. Excipe diligẽter melle attico, & prębe.

Antidotus alia Acharistos. Prodest iocinerosis, ne- 272
phriticis, colicis, pleuriticis, pestilentia correptis, sanguinẽ excreantibus, à serpentibus ictis, quartanis, putribus accessionum insultibus ad noctẽ, præsumpta. Datur nucis ponticæ quantitate. Habet myrrhæ. ʒ. iij. Styracis, opij, croci, piperis albi, & longi, costi, galbani, castorij, cinamomi, casię, spicæ nardi, sin. ʒ. j. Mellis attici, sextariũ vnũ, & prębe.

Antidotus pantagathos faciens ad iocinerosos, ne- 273
phriticos, stomachicos, difficulter spirantes, pituitosos, ictericos, dolore intestinorum vexatos, & caninam conuulsionem.[a] Mediocriter quoque aluum subducit. Habet spicæ nardi, amomi racemosi, floris iunci odorati, xylobalsami, asari, casiæ, croci, masticbes, singul. ʒ. j. Aloes flauæ. ʒ. viij. Tusa & cribrata vtere cum mulsa cochlearij vnius. Et si vis vt aliquandiu duret, excipe sicca melle attico despumato, & præbe nucis pontice quantitate.

[a Mediocriter quoque aluum subducit.] *Græcè est ποιεῖ δὲ καὶ γαστέρα μετρίως: quanquam malè μέτρος sit in manuscripto codice. Id autem facit aloes ratione, cuius octo accipit dragmas.*

Antidotus hepatica ex anetho, admodũ nobilis. Ca- 274
pit piperis, croci, pulegij, anethi seminis, baccarum lauri, sing. ʒ. j. Mellis attici. ℥. j. semis, aut quod satis est. Tusa, & cribro transmissa, cum melle commisce in mortario, probeque confectam & commixtam dato singulis diebus. Et qui sumpturus est hanc antidotũ, reclinet se in latus dextrũ vna hora.

Antidotus ad icterum experta, valde bona. Habet an- 275
chusæ lęuigatę, cochlearium plenũ. Datur ieiuno cũ mulsa.

Remedia simplicia ad iecur, admodum laudata. 276

Agni semen ad iecur induratũ, & obstructionẽ habens, cõfert. Cẽtaurij magni succus potus, & foris impositus. Plãtaginis maioris siccæ folia & radix, & multò magis semen. Asparagi radix, & semen. Lauri radicis cortex. Pœonię radix ex vino odorato pota. Eupatorij, & lupinorũ amarorũ

deco

decoctũ. Rubiæ radix. Ruta & piper, pota,& extrinsecus imposita Marrubiũ. Amygdala. Dracontij radix purgat viscera, crassos & tenaces humores extenuat. Chamædryos obstructionem tollit,& crassitiem incidit. Ampeloprasum, itẽ chamæmeliflos purpureus potus, hypochõdrijs confert, & vrinę stillicidium soluit.

Chamæmeli purpurei flos.

277 Quæ ad icterum experta sunt, admodum vtilia.

Terræ intestina septem, aut nouem, simul cũ terra quæ carnibus illorum adhæret vsta & læuigata, bibenda præbe cũ condito ieiunis: Aut anchusæ tritæ cochleariũ plenum cum mulsa. Qui autẽ vehementer hoc malo detinentur, ijs plus dato. Aut ficũ syluestrẽ da gargarisãdã, at naribus absorbendã. Aut folijs raphani tusis & tritis accipe succũ, adijcéq; vinũ vetus,& dissoluito. Deinde ablega ęgrũ in balneum: & vbi sudauerit, da bibendum diebus decem mane ieiuno. Similiter accipe nigellæ tritæ cochlearia tria cũ passo, & da potanda in balneo ieiuno diebus decem.

278 Antidotus Eucharistos, efficax ad omnem [a] affectum stomachi,& ad eos qui nunquam cibũ [b] continent. Cõfestim autẽ à dolore liberat. Eos quorũ stomachus difficulter appetit iuuat & lateris inflatiões ac dolores sedat. Tussientib. difficulter spirãtib. itẽ lienosis, iocinerosis, nephriticis, mulieribus pręfocatiõe vteri molestatis, tertianis,& quartanis prodest. Accipit cinamomi, spicę, sin. ℥.iij. Caryophylli, myrrhæ, croci, styracis, opij, galbani, terbinthinæ, hyoscyami, papaueris, pyrethri, zingiberis, singul. ℥.j. Mellis attici, aut sacchari, quod satis est.

[a Affectũ.] *Græcus codex Nicolai legit* σύνθεσιν, *fortè pro* διάθεσιν, *nisi* συγκοπὴν *potius legendum esse videatur.* [b Continent.] *Manuscriptus codex habet* χονίβοντας. *Quam tamen lectionẽ deprauatam esse iudico, & esse legendum vel* σύνεχοντας *vel* πόνιοντας *id est elaborantes.*

Codex manuscriptus emẽdatus.

279 Antidotus alia Eucharistos, vtilis vt præcedẽs. Capit myrrhæ, casiæ, croci, sin. ℥.ß. Piperis. ℈.j.ß. Cinamomi, costi, sing. ℥.j. Galbani, spicæ nardi, sing. ℥.j.ß. Opij, castorij, styracis, sin. ℥.ß. Mellis attici, vel sacchari, quod sufficit.

280 Antidotus [a] Isotheos, efficax ad tabidos, pulmonarios sanguinẽ excreãtes, stomachicos, iocinerosos, abscessu laborantes

rantes, nephriticos, ischiadicos, & ad omnia interna mala, perq; circuirũ reuertẽtes morbos, dysentericos, & vteri pręfocationes. Accipit spicæ nardi, cinamomi, balsami, casiæ albæ, succi mandragoræ, castorij, opij, sing. ℈. ij. Mellis attici, aut sacchari, qđ satis est. Datur cũ aqua calida ex ag. j.

Isotheos [a Isotheos.] *Græcè ἰσόθε⊙. Sic dicta, quòd parem Deo vim obtineat. Ita veteres splendidis & magnificis titulis suas compositiones ornare delectati sunt.*

Antidotus alia Isotheos, vtis ad dolorem stomachi, iecoris, pulmonis, oculorũ, sanguininis reiectioni, abscessus, dysenterias, voluulosos, nephriticos, ischiadicos, difficulter spirantes, laterisq; dolores. Profluuiũ muliebre sistit, & præfocationes ipsarũ. Vacantibus febre datur cũ vino, febricantib. verò cũ tẽperato liquore. Facit etiã ad letalia. Datur ante & post cibũ. Confert ad omnem sanguinis eruptionem. Datur cũ aqua frigida. Quartanarijs autem datur ante accessionẽ põdere siliquarũ decẽ cũ vino, & ei qui antea lauit. Recipit spicæ nardi. ℈. iiij. Myrobalani, costi, piperis albi, galbani, sin. ℈. ij. Croci. ℈. iij. Cinamomi, mandragoræ, castorij, myrrhæ, sing. ℈. iiij. Dauci seminis. ℈. iij. Balsami. ℈. j. Mellis attici, aut sacchari, quantũ sufficit. 281

Antidotus alia Isotheos, faciens ad tussientes, tabidos, stomachicos, iocinerosos, pulmonarios, lippitudine laborãtes, sanguinẽ spuẽtes, abscessu laborãtes, dysentericos, ischiadicos, difficulter spirantes, pleuriticos, hypochondriacos, muliebre profluuiũ & vterinas præfocationes, ad letalia venena ante & post cibum, ante accessionem. Dantur. ℈. ij. cum vini cyathis duobus. Habet spicæ nardi. ℈. ij. Zingiberis. ℈. j. Croci. ℈. j. ß. Costi, piperis albi, galbani, sing. ℈. j. Opobalsami, cinamomi, succi mandragoræ, castorij, opij thebaici, sing. ℈. ij. Dauci cretici. ℈. j. ß. Amomi. ℈. iiij. Casiæ. ℈. iiij. ß. Mellis attici aut sacchari, quod satis est. 282

Soterios — Sotera. Antidotus [a] Soterios, & aliter [b] Lexopyretos nominatur, theopemptos, hoc est à Deo missa, [c] theodotos, sanitas, [d] panæretos, aut panchrestos. Ego vero hãc [e] Soterã voco. Dolorẽ autẽ in multis malis soluit, data cũ mulsa. Dolorẽ capitis sedat. Vertiginosis, pulmonarijs, nephriticis, ĩsaniẽtibus medetur. Sõnũ cõciliat. Cõfert lippitudinibus. Inuncta malis ex defluxioe natis succurrit. Vtilis ex difficulter 283

spir

ſpirãtibus, tuſsiẽtibus, pleuriticis. & omni vitio. Prodeſt etiã ſãguinẽ ſpuẽtibus, data cũ oxymelite aut ſucco plãtaginis vel polygoni. Itẽ ſtomachi inappetentiã, & ſingultũ ſanat. His q cibũ euomũt, cõfert. Ad inflationẽ, & orthnopnœã, iocineroſis, lienoſis ictericis, melãcholicisq; ſuccurrit, [f] pituitã per inteſtina detrahit. Nephriticis, tremẽtib. cõuulſis, & vtero prodeſt. Dolorib. è partu ortis arthriticis, & iſchiadicis. Cũ aqua pota, febres ꝓpulſat. Habet myrrhę. ℥. iiij. ß. Spicę nardi, croci floris iunci odorati, caſię, ſin. ℥. iiij. Petroſelini, piperis lõgi, cumini. ſin. ℥. j. ß. Carpeſiæ. ℈. iij. Opij, coſti, ſtyracis, ſin. ℥. j. Mellis attici, quãtũ ſatis eſſe videbitur. Styracẽ ſolue cũ melle, opiũ verò & myrrhã prius in vino dulci cretico macerato, crocũq; cũ illis ſolue, & inijce arida tuſa. Si verò volucris, impone etiã ſacchari quod ſatis erit. Cõfectã dato in prædictis malis pondere vnciæ vnius.

[a Soterios.] *Græcè* σωτήριος, *id eſt ſalutaris.* [b Lexopyretos.] *Græcè eſt* ληξοπύρετος, *hoc eſt ſedãs & finiens febrẽ. Vox cõpoſita ex* λήγω *&* πυρετός. [c Theodotos. *Græcè* θεόδοτος, *à Deo data.* [d Panæretos.] *Græcè male legitur* πανάρετος. *legẽdũ enim* πανάιρετος, *id eſt, exima, præſtãs.* [e Sotera.] *Græcè* σωτῆραν, *id eſt ſeruatricẽ.* [f Pituitã, &c.] *Græcè malè legitur,* καὶ ἐπὶ φλέγμα τος τῶν ἐντέρων κατασπῶντα, *pro* καὶ φλέγμα διὰ τῶν ἐντέρων κατασπᾶ, *vt ex ſequẽti patet antidoto, vbi prorſus legitur* φλέγμα διὰ τῶν ἐντέρων κατασπᾶ.

Soterios. Lexopyretos. Theodoretos. Sotera. Codex Nicolai emaculatus.

284 Antidotus alia Stoterios. Dolorẽ ĩ multis malis exhibita cũ aqua, aut mulſa ſoluit. Veterẽ capitis doloſẽſedat. Vertiginoſis ĩſaniẽtibus ex ĩteruallis pota cõuenit. Nephriticis auxiliatur. Sõnũ inducit. Lippitudinibus, doloribusq; auriũ, pota ꝓdeſt. Omnibus defluxionũ malis inũcta cõfert. Dolorẽ dẽtiũ ſedat difficultatẽ, ſpirãdi, omnẽ aſthmatis cauſã, tuſſẽ diuturnã, pleuriticos, & peripneumonicos iuuat. Omnẽ ſepti trãſuerſi cauſam alleuiat. Sputũ tenue incraſſat: & vt prõptè educatur efficit ex hydromelite pota. Sãguinẽ ſpuẽtes cũ oxymelite aut polygono, aut plãtagine bibita iuuat. Prodeſt ſtomachicis, ijsq; q nihil appetũt. Singulũ cõpeſcit. Nõ cõtinẽtibus cibũ, cõfert, Vomitũq; ſiſtit. Acido ructui, inflationiq; cõgruit. Iocineroſis, lienoſis, ictericis, melãcholicis ꝓdeſt. Pituitã ꝑ ĩteſtina deducit. Facit ad oẽm affectũ ĩ ueſica, aut renibus cõſiſtẽtem. Arteriacis pota admodum vtilis eſt. Conuolulum mitigat, & omnem cœliacum

affectum. Tremori, cõuulsioni, & ijs qui bibere haud possunt, auxiliatur. Interdum cum decocto fœnigræci in vterinis mulierum præfocationibus succurrit, & dolores è partu sedat. Omnem præterea dolorem in vtero non solùm pota, verumetiam infusa cum vino calido, compescit. Conducit arthriticis, ischiadicis & venenatis pota & inũcta plagis. Febrem etiam omnem finit, non solùm pestiferam, cũ aqua pota. Cum aqua mulsa autem datur in omnibus localibus morbis, summè illis conferens. Datur nucis ponticæ magnitudine. Habet myrrhæ, spicæ nardi, croci, castorij, singul. ℥. ij. Opij. ℥. iiij. Petroselini macedonici. ℥. iij. ß. Anisi. ℥. ij. ß. Seminis apij. ℥. v. Casiæ. ℥. iiij. Sinonis syriaci, floris iũci odorati. ℥. iij. Piperis longi, & communis, carpesiæ, sing. ℥. j. ß. Styracis, calamitis, seselis, sing. ℥. j. Hedychroi cõfectionis. ℥. j. ß. Costi. ℥. j. ß. Amomi, asari. sin. ℥. j. Mellis attici, aut sacchari, quod satis est. Styracem solue in melle. Opiũ & myrrhã macerato prius in passo, [a]cumq; illis crocũ dilue, atq; inijce arida tusa. Confectam repone in vase, & præbe.

[a Cumq; ijs crocũ diluæ.] *Græcus manuscriptus codex legit,* τὸν κρόκον λύε ἐντόνως *Censeo autem scribendum, vt in præcedenti antidoto,* καὶ τὸν κρόκον λύε σὺν τούτοις.

Antidotus alia Soterios, faciens ad multa & varia mala. 285
In capitis dolore dissolutam cum sapa frõti inunge, & bibẽdam da, cum aqua. Vertiginosis, comitialibus & insanientibus datur nucis põticæ magnitudine cum mulsa. Similiter etiam nephriticis, & vigilantibus. In diuturnis oculorum defluxionibus dissolutam cũ sapa inũge fronti, vsq; ad oculos. Dentium dolorem inuncta soluit. Difficulter spirantibus, & diutina tussi laborantibus datur nucis ponticæ magnitudine. Humiditatem à pulmone deriuatam, & tenuia sputa incrassat, & ad educendũ facilia reddit, cum mulsa pota codẽ pondere. Sanguinẽ reijcientibus, cum oxymelite, aut succo polygoni, aut plantaginis. [a] Singultientibus autem, aut cibũ vomentibus, aut ijs quibus in ventriculo acescit, datur cũ cõdito, aut decocto mẽtæ. Ad iecoris dolorem & inflationes eodem pondere datur cum mulso. Lienosis cum aceto, aut oxymelite. Nephriticis, & difficultate vrinę laborãtibus, cũ decocto apij, aut petroselini. Ad renũ

aut

aut vesicæ exulcerationem, cum melicrato. His verò qui febre vacant, cum lacte caprino. Similiter podagricis, & ischiadicis cũ mulsa prebetur. His qui à venenatis icti sunt fabæ quantitatẽ dato manè, & dormituris. Illinc aũt ex ipsa morsum. Illita verò febrẽ finit, nõ solum ardentẽ, sed & eas quæ per circuitũ reuertũtur. Dissoluitur autẽ cũ mulsa. Datur quoq; in quartanis concoctione facta cũ decocto senæ, & chamędryos, aut heliotropij. Accipit opij. ʒ. j. Castorij, exag. j. Carpobalsami. ʒ. j. Floris iuci odorati. ℥. ß. [b] Sphagni, iuniperi baccarũ, spicæ nardi, seselis, sin. exa. ij. Cẽtaurij. ℥. j. Cinamomi, sinõis, sin. exa. ij. Chamępityos, lapathi, sin. exa. v. & iij. partẽ. Cyperi, iridis, asphodeli, sin. exa. v. & tertiã partẽ. Styracis, exag. j. & tertiã partẽ. Cyparissi exa. j. Sauinę. exag. v. & tertiã partẽ. Celticæ, exag. iij. & tertiã partẽ. Costi, exag. v. & tertiã partem. Caryophylli, exag. iiij. Folij indici, exag. ij. Ladani, bdellij, sin. exag. ij. & tertiã partẽ. Croci, exag. iij. Vnguis odorati, exag. ij. & tertiã partẽ. Rosarum, exag. iij. Helenij, exag. iij. & tertiã partẽ. Agarici, exa. iij. Caricarũ, vuarum passarũ, sin. exag. ij. Anisi, exag. iiij. Petroselini, exag. iiij. Hyperici, gẽtianæ, aristolochiæ longæ, sing. ℥. j. Carnis palmularũ, exag. ß. & quartã partẽ. Pinearum, exag. iiij Casiæ, ammoniaci, sing. exag. ij. ß. & quartam partem. Terebinthinę, apij seminis, exag. iiij. Hedychroi magmatis, exag. j. gran. ß. Asari, exa. iiij. Amomi, exa. j. Chamædryos, piperis longi, sin. exag. ij. Mellis attici, aut sacchari, quod satis est.

[a Singultientibus.] *Codex manuscriptus legit* πρὸς σμίγματα, *haud dubiè pro,* λυγμοὺς. [b Sphagni.] *Græcè* σφάγνου. *Sphagnon autem non est nisi muscus arboribus innatus, quem alij Græci* σπλάγχνον, *&* βρύον *appellant. Aetius etiam* Hypnon *vocat, lib. 12. cap. 44. Plinius prætere a lib. 24. cap. 6. Nicolai & aliorum recentiorum græcorum instar, Sphagnon nominat.* Sphagnon. Hypnos

86 Antidotus Philãthropos, aquæ inter cutẽ cõferẽs, experta, probata. Facit ad caput, stomachũ, & renes per annũ pota fabæ magnitudine: podagricis medetur, quotidie aut alternis dieb. aut per tertiũ cũ liquore tẽperato pota. Nõ contẽnas autẽ eius cõmoditatẽ, experta enim est Habet apij, petroselini. ℥. ij. Euphorbij. ʒ. xij. Tusa & cribrata diligenter excipe melle attico, aut saccharo sufficiẽti. Hydropicis au-

tē datur cum tēperato liquore pōdere quatuor ſcrupulorū.

Antidotus peroptabilis, efficax ad ſtomachicos, febrici 28
tātes, tertianas, quartanas, & quotidianas. Recepit ſeſelis,
lybiſtici, piperis cōmunis, petroſelini ſeminis, calaminthæ,
pulegij, ſing. ʒ.j. Mellis attici, aut ſacchari, quantū ſufficit.

Antidotus ad eosq quotidiana febre laborāt, data ex 28
aqua. Habet aloes flauæ, croci, opij thebaici, ſtyracis, myr
rhæ, papaueris capitū, piperis albi, ſingu. ʒ.ij. Mellis attici,
aut ſacchari, quod ſatis eſt. Datur ante inuaſionis horam.

Antidotus ad eos qui quotidiana febre correpti ſunt, 28
data ex aqua. Accipit aloes flauæ, croci, opij, myrrhæ, ſe-
næ, capitum papaueris, piperis communis, ſingul. ʒ.ß. Mel-
lis attici, aut ſacchari, quod ſufficit.

Myſterium. Antidotus vocata Myſteriū, efficax ad pleuriticos. Se- 29
mel data ꝑmiſsis reſpōdet. Dolorē ſedat, rigore correptis,
ſtomachicis, iocineroſis ſuccurrit, & eſt admodum vtilis.
Capit ſtyracis calamitis, caſtorij, piperis, croci, ſingu. ʒ.j.
Hyoſcyami. ℈.iii. Aquā calida informa paſtillos nucis pon
ticæ quantitate. Datur cum [a] aqua mulſa.

[a Aqua mulſa.] *Manuſcriptus codex legit ευκρατομίλιτος, pro ὑδρομίλιτος. Sic enim eſſe legendum, ex lib. Aetij. 8. cap. 68. qui omnia propemodum remedia pleuriticis accommodata ex aqua mulſa præbenda præcipit, abundè colligitur.*

Antidotus [a] Zopyrios, efficax ad comitiales, tremebū 29
dos, [b] aſthmaticos, iocineroſos, pulmonarios, & mulieres
præfocatione laborātes. Habet ſpicæ nardi, myrrhæ, croci,
caſiç, floris iunci odorati, mādragorę, ariſtolochiæ, cinamo
mi, thuris, rhois aridi, polij, caſtorij, ſin. exag. j. Scordij, ſan
guinis exiccati [c] anatis maris, ſin. ʒ.ij.ß. Piperis, coſti, ſin. ʒ.
ij. Mellis attici, vel ſacchari, quantum ſatis eſſe videbitur.
Paratum in vaſe vitreo recondc. Datur exagium vnū cum
mulſo febrientibus autem ex [d] aqua mulſa.

Zopyrios. [a Zopyrios.] *Græcus manuſcriptus codex malè legit ζωοπύριος, pro ζωπύριος. Sic enim legēdū eſſe, Gal. lib. 2. de antidotis ſatis oſtēdit. Ibidē enim hāc deſcribit, atque ita à Zopyro quodā, qui illam Mithridati tranſmiſit, dictam eſſe tradit.* [b Aſthmaticos.] *Ma*

Codex Nicolai emendatus. *nuſcriptus codex nō rectè legit ἀϑατικοὺς, pro ἀσϑματικοὺς, vel ſcribendū erit ἀιμαπτοϊκοὺς: illis enim etiā cōferre hāc antidotū, teſtis eſt loco citato Galenus.* [c Anatis.] *Græcè perperā ſcribitur νυσίου pro νήσσης, qui error crebrò eſt in codice Nicolai manuſcripto. Sic verò eſſe*

leg en

legẽdũ, Galenus eodẽ in loco docet. Nã in antidoto ſequẽti, ex ſanguinibus habet, νήσσης αἵματος ἄῤῥενος καὶ θηλείας. [d Ex aqua mulſa.] *Iterum perperam* ἐγκρατομέλιτος *legitur pro* ὑδρομέλιτος. *Siquidem Galenus habet,* πυρέττουσι μεθ' ὑδρομέλιτος.

192 Antidotus Muſa cõferens mirificè hydropicis, iocineroſis, nephriticis, difficultate vrinæ laborãtib. iſchiadicis, rigore correptis, quartanis, & articulorũ dolore laborãtibus. Recipit piperis. ℥.xvj.℈.j. Croci, hyoſchyami, ſin.exag.ij. Thuris maſculi, gẽtianæ, ariſtolochiæ rotũdæ, euphorbij, ſingul.exag.j. Terantur & cribrentur ſimul. Opium cum melle ſolue, & da febricitantibus cum hydromelite. Si volueris, adijce myrrhæ. ℥.j. minus granis iiij. Paratam repone in vaſe. Datur ex ea exagium vnum.

193 Antidotus Perſica. Prodeſt ad omnẽ morbũ, capitis dolorẽ, ictericos, corpus formicoſum, verrucoſúmve, febres cũ rigore inuadẽtes, vomẽtes. Et eſt bona & vtilis. Capit piperis albi, cardamomi, hyoſcyami, ſeminis, myrrhæ, ſingu. ℥. vj. Arſenici, opij, ſulphuris ignẽ experti, ſing. ℥.v. Croci. ℥. vj. Coſti, ariſtolochiæ, mãdragoræ radicis corticis, euphorbij, ſin. ℥. iij. Mellis attici, aut ſacchari, quãtũ ſatis eſſe videbitur. Daẽ pôticæ nucis magnitudine cũ tẽperato liquore,

194 Antidotus [a] Syngeli regalis, confert ad dolorẽ capitis, hebetudinẽ oculorũ, adſtrictũ ventrẽ, humores ſtomachi extenuãs. Itẽ ad arthriticos, ictericos, podagricosq;. Omnẽ morbũ, Dei gratia, ſanat, data ſine obſeruatione. Ad frigus & æſtum valet. Habet piperis cõmunis, & albi, ſing. ℥.j. Polypodij. ℥.ij. Zingiberis, cinamomi, ligni cinamomi, nucis odoratæ, ſingul. ℥.ij. Caryophylli. ℥.j.ſ. Canchryos. ℥. j. Mellis attici, & ſacchari, quod ſatis eſt.

[a Syngeli.] *Græcè eſt* συγγέλου. *Et ita in latinis quoq; Actuarij codicibus legitur, qui eandẽ etiã antidotũ deſcribit. Quis verò Syngelus ille fuerit, nõ ſatis nobis conſtat. In ſequẽtibus antidotis etiã cuiuſdã mẽtio fit, quæ ad Michalẽ Syngelũ refertur autorem. Vt dubiũ nõ ſit, vtriuſq; antidoti vnũ et eũdẽ fuiſſe autorẽ. Cõſtãtin. Laſcaris lib. 3. ſuæ Grãmatices meminit cuiuſdã Michaelis Syngeli Hieroſolymit. An vero is fuerit de quo Nicol. hoc loco loquitur, aſſirmare nõ auſim.* Syngeli

195 Antidotus alia Michaelis angeli regalis, conferens, vt præcedens, ad febres excernendo, item lienoſos, & propter obſtructionẽ iocineroſos, omnẽ ſtomachi refrigerationẽ, omnemq; vterinum affectum, ac mala muliebria. Cunctas

obstructiones tollit, acidos ructus dissipat, & appetentiam excitat, lætitiã parit, bonumq; corporis colorẽ. Oris fœtorem tollit. Timorẽ, metum, & futilem loquacitatẽ, difficilemq; spirationẽ abigit. Et in summa, hominẽ sanitati restituit, & memoria valẽtẽ efficit. Datur citra obseruationẽ omni tempore cum cibo, & à cibo, neq; frigus, neque æstũ, aut cibum, aut potum obseruando. Accipit piperis communis & longi, zingiberis, cinamomi, ligni cinamomi, polypodij, nucis odoratæ, sing. ʒ.ij. Caryophylli, spicæ nardi, mastiches, [a] carychi, alypiadis, dacrydij, sing. ʒ.j.ß. Turpeti. ʒ.ij. Mellis attici, vel sacchari, quod satis est. Datur. ʒ. j. cum tẽperato liquore, aut plus aut minus pro viribus, media nocte, aut quãdo volueris, inspiciẽdo habitũ hominis.

Carychus, [a Carychi.] *Quid verò per Carychum intelligat, scire nondum possum.*

Antidotus vocata phlebotomes. Propter eius verò celeritatem Phlebotomos est appellata. Habet zingiberis. ʒ.ij. Seselis. ʒ.j. Petroselini, piperis, sing. ʒ.j. Asari, aloes flauæ, sing. ʒ.iiij. Eupatorij. ʒ.ij. Hæc tusa & cribrata excipe melle attico, aut saccharo sufficienti. Datur ægyptiæ fabæ magnitudine ex vino Aminæo austero, ijs qui non febricitant. Febricitantibus autem, cum aqua calida. 25

Antidotus ex croco, ad iocinerosos, admodum bona. Recipit croci, spicæ nardi, casiæ, singulorum. ʒ.iiij. Cinamomi, myrrhæ, floris iunci odorati, costi, sing. ʒ.ij. Mellis attici, aut sacchari, quod satis est. 29

Antidotus Cyphi ex quinquaginta speciebus composita. Suffita quicquid est noxium, malumq; spiritum abigit. Omnes feras immensi impetus depellit & auertit. Capitis dolore vexatos liberat, fronti illita. Oculorũ doloribus succurrit, inuncta extrinsecus cum vino. Auriũ dolores sanat, melle & oleo diluta, atq; cum flocco imposita. Omnia oris mala sanat, dissoluta & illita sufficiẽti tẽpore. Tussientibus, nõ nisi recta ceruice spirãtibus, peripneumonicis, stomachicis, & sanguinẽ reijciẽtibus cũ mulso cõmixta, ac fabæ syluestris quãtitate data, auxiliat. Similiter lienosis, nephriticis, & hepaticis ꝓdest, si cũ posca bibãtur de ea siliquę tres. Saraceni vocãt siliquã stagiũ, aut fabæ ægyptiæ magnitudinẽ. Doloribus intestinorũ, & ischiadicis, confestim 29

Siliqua quid. Stagiũ.

cum

cũ calida aqua fabæ quãtitate cõfert. Lunaticos autẽ restituit, data cũ spuma tauri fabæ magnitudine, ab ortu solis vsq; ad ortũ lunæ diebus triginta. Opitulatur etiã pestifero morbo cõfestim, & cõtinuò data, gestata, & appẽsa. Est enim medicamentũ aduersus venena, propulsans omne malum. Quòd si quis ipsam quotidie sumpserit, nullũ morbũ formidabit. Auxiliatur etiã ijs qui à rabidis sunt cõmorsi animãtibus, & lumbricis, luna deficiẽte. Est verò admodũ nobilis. Accipit lapidis Gagatis. ℥.j. Helenij. ℥.ij. Corticis aspalathi. ℥.ij. exag. ij. Radicis asphodeli. ℥.ij. exag. ij. Sauinæ. ℥.ij. Baccarum iuniperi, nume. xxxiij. & tertiam vnius partẽ. Bdellij petraici, hoc est quod ex Petræa Arabia affertur. ℥.ij. exag. ij. Caricarũ pinguium sine acinis. ℥.viij. Ammoniaci. ℥.j. Cõchylij indici, seminis rutæ syluestris, costi, ioglãdis, sin. sili. xij. Cardamomi, cyperi, croci, sin. siliq. j. ß. Seminis cyparissi. ℥.j. Ladani, siliq. iij. & tertiã partẽ. Styracis calamitis, siliq. iij. & tertiã partẽ. Asari, siliq. ij. Nardi celticæ, rosarum siccarũ, sin. siliq. j. Myrrhæ troglodyticæ, ℥.ij. exag. ij. Amomi, siliq. ij. Peucedani. ℥.ij. Seminis salicis, siliq. ij. floris iunci odorati, siliq. j. Pinearũ, siliq. j. Vuarũ exẽptis acinis. ℥. viij. Terebinthinę. ℥.ij. Folij, sil. j. Pœoniæ, siliquæ tertia partẽ. Palmularũ pinguium. ℥.iij. Conyzæ odoratæ, siliq. ij. Masticheś, siliq. j. Dictami, siliq. ij. Thuris, siliq. j. Corticis piceæ, siliq. j. ß. Calami odorati. ℥. ij. Iridis illyricæ ℥.j. exag. j. [a] Moclij, siliq. ij. Carpobalsami, siliq. ij. Mellis attici, aut sacchari, lib. jj. vel quod satis est. Vini optimi, siliq. j. Arida contere vnà cum liquidis, & hæc conficiendo dic, ᾶ, ῖ, οῖ, οῦ, ῶ. Superstitiosum.

[a Moclij.] *Græcè μοκλίου. Neq; quid sit Moclion, me intelligere fateor.* Moclion

99 Alia confectio Cyphi ex reb. viginti octo cõstans. Vrinam mouet, & est optima. Capit carnis palmularũ, nucum pinearum. ʒ.iiij. Carnium caricarum. ʒ.viij. Spicæ nardi, vuarum passarum, sin. ʒ.j. Folij. ʒ.v. Baccarũ iuniperij. ʒ. viij. Thuris. ʒ.iij. Croci, cyperi, sabinæ, musci, floris iunci odorati, cardamomi, ammoniaci, meliloti, sing. ʒ.iij. Cyparissi. celticæ, sing. ʒ.ij. Casiæ. ʒ.iiij. Rosarum. ʒ.ij. Asphodeli. ʒ.iij. Styracis. ʒ.v. Baccarũ iuniperi paruarum. ʒ.iij. Helenij. ʒ.v. Costi. ʒ.vj. Terebinthinæ. ʒ.ij. Aspalati. ʒ.v.

Bdellij[a] .℥.vj. Mellis attici, aut ſacchari, vel vini odorati quantum ſufficit.

[a Bdellij.℥.vj.] *Manuſcriptus codex ſimpliciter* βδιλλίου *habet, non adiecto pondere. Aetius autem, qui lib.13. cap.17. eandem antidotum, ſed ſimplicium ordine diuerſo, reſcribit, pondus quod in conuerſione noſtra eſt, diſertè exprimit.*

Antidotus Climax. Facit ad ſtomachi refrigerationē, 30
ſuccurrit etiā ijs qui cōcoquere haud poſſunt. Eſt experta. Nō ſolū aūt ad flatus, & turbationē ſtomachi cōfert, ſed & muliebria mala omnino purgat. Aſſumpta ijs quoq; qui nō niſi recta ceruice ſpirāt, auxiliatur. Eſt admodū bona. Habet ſeminis ari, ſeminis apij, ſileris, piperis, zingiberis, ſing. ℥.j. Sinonis ſyriaci. ℥.ij. Seminis fœniculi, radicis helenij, ſing. ℥.iij. Cinamomi. ℥.j. Mellis attici, aut ſacchari, quod ſatis eſt. Cōfecta datur manè ieiunis, & à cœna, [a] cū vino diluto, vel aqua. Excitat appetentiā. Datur etiā ad omnis generis tuſſes, & [b] humores delatos ad thoracem, omneq; internum corporis malum. Venerea etiam ſtimulat.

Librarij lapſus.

[a Cū vino diluto.] *Græcè eſt* μετὰ κράμματ⊛. *Eſt aūt* κράμμα *ſimpliciter, vel cū adiectiōe* κράμμα οἴνου. ὑδαροῦς *Græcis, vinū aqua dilutū.* [b Humores.] *Græcus codex malè legit* θυμὸν, *pro* χυμὸν.

Antidotus Apollonij cōferēs difficulter ſpirātibus, or- 30
thopneæ, tuſsi diuturnæ, dolori pectoris, ſtomachi, & viſcerū. Omnē aūt antidotū in eiuſmodi malis ſuperat. Tribus enim diebus intermiſsionē p̄ſtat. Accipit piperis albi. ℥.v. Croci. ℥.iij. Cinamomi, ℥.ij.ß. Spicę myrrhę, opij, [a] interioris partis ſulphuris ignē nō experti, cardamomi, hyoſcyami, ſing. ℥.ij. Aſari. ℥.j. Mellis attici, aut ſacchari, quod ſatis eſt. Datur nucis vnguentariæ quantitate.

[a Interioris, &c.] *Græcè eſt* ἐντεριῶνος τιβάπυρι, *Eſt aūt Græcis* ἐντεριώνη *cuiuſque rei interior pars. Proinde interdū nucleū, interdum etiā medullā reddunt latini interpretes. Quod autē* τιβάπυρι *ſit vox corrupta, nemo nō videt. In ſequēti antidoto nō* τιβάπυρι, *ſed* τιμαπυρι *ſcribitur, quod tamen æquè corruptū eſt. Puto autē corruptā hāc vocē eſſe ex* θειω. *&* ἀπύρω, *Legēdū itaq; eſſe videtur* θείου ἀπύρου, *id eſt, ſulphuris ignē nō experti. Nā ſulphur aſthmaticis, & difficulter ſpirātibus cōferre, Dioſcorides etiā teſtatur. Et legendū eſſe hoc pacto, paulò pòſt latius oſtendemus. & idem Ioannes de Sancto Amando vocatus confirmat, qui tipapyrum, ſulphur viuum interpretatur.*

Antid

302 Antidotus Musa Apollonij, cõferens difficulter spirantibus, veteri tussi, & omnibus malis. Item [a] extenuatis, & plurima virium imbecillitate laborantib. ijs quoque qui decretoriorum dierum expectant finem, admodum vtilis est. Tussem soluit. Quòd si etiam dolores accidant, sumpta nucis ponticæ quantitate, ipsos dissipat. Habet piperis albi, siliq. xvj. & quartã partem. Croci, exag. ß. Gẽtianæ. exag. j. Myrrhæ, exa. ij. Hyosciami, exa. j. [b] Sulphuris ignẽ nõ experti, exa. iij. Mellis attici, vel sacchari, qđ satis est. Prodest etiã quotidianis, tertianis, & quartanis, pcipuè assũpta ante accessionẽ ponticæ nucis magnitudine, ex tepido vino.

[a Extenuatis.] *Græcè est* λεπρότητα, *scriptum malè pro* λεπτότητα. [b Sulphuris.] *Quod ante* τιβάπυρι, *iã* τιμάπυρι *appellat.* Librarij erratum

303 Antidotus alia Musa, efficax ad iocinerosos. recipit piperis, siliq. xvj. & quartã ptẽ. Hyoscyami, exag. ij. Thuris, arsenici, gẽtianæ, aristolochię rotundę, euphorbij sin exag. j. Tusis & cribatis omnibus simul, opiũ dissolue cũ melle attico, aut saccharo sufficienti. inijce autẽ & myrrhæ exa. v. & præbeto cũ aqua mulsa, priuatim febricitantibus exagium vnum. Non febricitantibus autẽ, cũ vino. Prodest etiã hydropicis, nephriticis, & difficulter mingentibus.

304 Antidotus Aphrastos, hoc est non dicenda, conducit resolutis, spumantibus, & demonio agitatis. Capit scordij, amoniaci, myrrhæ, tragacanthæ, opopanacis, sagapeni, castorij, [a] squamæ mucronib. ferri decussæ, galbani, bituminis, sanguinis draconis, mori fructuũ, thuris, mastiches, sin. ʒ. j. Quæ sunt odorata, ea non trita in poculum despumati mellis impone, & moue vehemẽter in mortario. Alias autem species tere, & per cribrũ trãsmitte. Dein adijce hyssopũ, betonicã, [b] caraburcã, saluiã, cynoglossum, rutã, vrticam, ericen, phu, calamintham paruam, stercus bouillum, & [c] sulphur. Trita hæc conijce in vas cum mero, & expone astris cum ferro, datoque ægrotanti.

[a Squamæ mucronibus decussæ.] *Græcè legitur haud rectè,* σιδήρου σόυπου, *pro* σιδήρου στωμώματος. *Quid aũt Stomoma sit, suprà quoque à nobis expositũ est. Conducit resolutis vsus stomomatis.* Nicolai locus restitutus.
[b Caraburcã.] *Codex manu scriptus habet* καραβουρίαν. *Neque mihi huius corruptæ vocis significatio cognita est. Nisi fortè sit carui species, quæ Hispanis Caroueia & Carraueia hodie dicitur.* Carabu rea.

[c Sulphur.] *Græcè σουλφαρα legitur. Vox latina græcis exarata literis. Et hinc etiam clarum fit, suprà per τῷ ἀπύρῳ Nicolaum sulphur ignem non expertum intelligere.*

Antidotus alia colica, exposita à Magno medico sophista, admodum vtilis. Habet cyperi, zingiberis, anisi, sing. ℥. ß. Dictami, petroselini, piperis, sing. ℥. j. Spicæ nardi, ammoniaci, calaminthæ, sin. ℈. viij. Casiæ fistuliaris. ℥. x. Tusa & cribrata aqua solue, & finge pastillos nucis auellanæ quantitate. Ex siccatis in vmbra, da febre vacãtibus pastillum vnum cum condito, febricitantibus autem cum aqua mulsa. 30

Antidotus ex croco vocata. Prodest colicis ex posca data ægyptiæ fabæ magnitudine. Difficulter spirantibus cum aqua, quantitate duarum fabarum. Iocinerosis ex vino veteri, ægiptiæ fabe magnitudine. Pleuriticis in aqua mulsa, quantitate duarum fabarum. Nephriticis, cũ temperato liquore. Ictericis ex melicrato. Disentericis noctu deglutiendã præbeto erui quãtitate. Lienosis ex vino austero duarum fabarum magnitudine. Ad internos abscessus, cũ aqua. Ad tormina vẽtris, eiusdemque refrigerationẽ, cum, [a] temperato liquore. Accipit croci. ℥. xv. Opij. ℥. xiij. Euphorbij. ℥. j. Piperis. ℥. iiij. Pyrethri. ℥. ij. Spicæ nardi, dauci cretici seminis, singul. ℥. iiij. Petroselini macedonici. ℥. ij. Opobalsami, casiæ, folij, amomi, rosarum siccarũ, rutæ siccæ, costi, styracis, seminis apij, sing. ℥. iiij. Myrrhę, cardamomimi, seminis fœniculi, sing. ℥. ij. Castorij. ℥. j. Mellis attici, aut sacchari quod satis est. 30

[a Cum temperato liquore.] *Græcè est, μετὰ εὐκράτου. Censeo tamen legendum ἀκράτῳ, id est, mero.*

Antidotus alia colica, faciens ad stomachi dolorẽ, strepitumque, & tusses. Recipit cumini torrefacti. ℥. viij. Foliorum rutæ. ℥. vj. Piperis. ℥. iiij. Nitri. ℥. ij. Petroselini macedonici. ℥. iiij. Corymbi thymi. ℥. ij. Zingiberis. ℥. iiij. Mellis attici, aut sacchari quod satis esse videbitur. Datur cochlearij vnius mensura cum mulso, aut acido garo. Est verò laudata. 307

Antidotus alia ad colicos, experta, dolorẽ mittigans. 308
Valet ad internas inflatiões, & affectus sedis, ac violẽtias. Ad dolores cum tẽperato liquore cyathorum trium, nucis

pon

ponticæ quãtitas diſſoluta Habet caſiæ,aniſi,ſpicæ nardi, zingiberis,petroſelini macedonici,opij,ſingu.ʒ.j.Seminis apij.ʒ.ij.Croci,caſtorij,floris iunci odorati,ſin.ʒ.ß. Piperis albi. ʒ.j.Mellis attici.aut ſacchari quod ſatis eſt.

309 Antidotus alia colica nobilis,& vtilis. Capit piperis albi,thymi,gummi,ſin.℥.ß.Datur,vbi vſus poſtulat,cochlearium vnum cum temperato liquore ieiunis,& dormituris.

310 Antidotus colica,quã accepi à fratre Cononis,& Theoſebij,q dicebat ſe multoties expertũ eſſe,quod vna dũtaxat potione eos qui ſumpſiſſent ſanos reddiderit,aut vt plurimum,duabus,aut tribus.Datur pondere obolorum duorũ cum frigida aqua trium cyathorũ. Præſtat verò id ipſum cum niue ſumere. Habet ſeminis hyoſcyami albi, piperis albi,ſin.ʒ.x.opij.ʒ.vij.Dauci cretici ſeminis.ʒ.v. Petroſelini macedonici ʒ.iij.Pyrethri,euphorbij,ſin.ʒ.ß.Spicę nardi,& croci,ſin.ʒ.ij.Mellis attici,aut ſacchari quãtũ ſufficit.

311 Antidotus alia vocata Athanaſia,admodum cõferens colicis,& experta. Accipit ſeminis apij.ʒ.iij.ß.Seminis aniſi ʒ.j.ß.Caſtorij,piperis cõmunis,opij,ſin.ʒ.ß.Myrrhę,gra vij.Mellis attici,aut ſacchari quod ſatis eſt. Datur [a] nucis ægyptiæ quantitate.

[a Nucis] *Græcè legitur* καρύου. *Puto autẽ ſcribendũ eſſe* κυάμου, *hoc eſt fabæ. Aegyptiæ enim fabæ mentionem* Nicolaus, *& alij græci faciunt ſæpe,non nucis.*

312 Antidotus alia colica, dolorẽ mitigãs. Recipit ſtyracis, aſari,caſtorij,opij,hyoſcyami albi ſeminis,ſing.ʒ.ß.Mellis attici,aut ſacchari,quod ſatis eſt.

313 Antidotus alia colica,dolorã ſedans,admodũ bona , qua vtor,experta ad magnos affectus,& inflationes coli,& vehementes dolores.Datur quantitate nucis auellanę cũ cyathis tribus temperati liquoris.Habet caſiæ,aniſi,ſpicæ nardi,zingiberis,petroſelini macedonici, opij, ſing.ʒ.j. Seminis apij.ʒ.ij.Croci,caſtorij,floris iunci odorati,ſingu.ʒ.ß. Piperis albi & longi,ſing. ʒ.ß. Mellis quod ſufficit.

314 Antidotus alia colica,quæ iureiurando non eſt niſi ſolis filijs danda.Cõducit etiã ſine potu,odorata duntaxat. Accipit aniſi.ʒ.viij.Seminis apij.ʒ.xvj.Caſtorij,piperis albi, floris iunci odorati,ſin.ʒ.iiij. Zingiberis, opij,ſin.ʒ.viij. Spicæ nardi.ʒ.xvj.Petroſelini.ʒ.v.Rotundarũ gallarum.

ʒ.iiij. Seminis hyoſcyami. ʒ.iij. Mellis attici, aut ſac-
chari quod ſatis eſt. Datur cochlearium vnum ex aqua
calida.

Antidotus ad tuſsim. Habet pulegij. ʒ.j. Tymbrę, thy 315
mi, aniſi ſeminis & apij, ſinapi, hyſopi, cardamomi, piperis
communis, ſing. ʒ.j. Excipe melle attico cocto, eiuſdē pon-
deris. Aut impone aniſi ſeminis, fœculi, ameos, ſeminis
hyoſcyami, opij, ſin. ʒ.j. Apij ſeminis. ʒ.j, Mellis quantum
ſufficit. Datur nucis auellanæ quantitate.

Antidotus è caſtorio, prodeſt pleuriticis, dolorē ſedās, 316
torminibus è cruciatu colico relictis, & podagrę. In vniuer
ſum ad omnem dolorē optima eſt, ſi qui continuò ea vtun
tur. Capit caſtorij. ʒ.iij. Seminis dauci, radicis panacis, ſin.
ʒ.iij. Seminis hyoſcyami, ſeminis papaueris, ſingul. ʒ.j.ß.
Excipiantur melle attico aut ſaccharo ſufficienti. Cōfectā
reconde in pixide ſtannea, & præbe fabæ magnitudine.

Antidotus ex Rheo, cōfert cardiacis. Aduerſatur ve- 317
nenis. Conducit comitialibus, [a] ardoribus oris ventriculi,
capitis doloribus, venena haurientibus, iſchiadicis, & ad re-
ſtinguendum bilis feruorē. Recipit coſti, rhei, glycyrrhizæ,
zingiberis, ſpicæ, cinamomi, caryophylli, zedoariæ, ſing. ʒ.
j. Corallij. oſsis cordis ceruini, ramenti eboris, oſsium pal-
mularum, anacardij, berberis, croci, ſingul. ʒ.j. Serici crudi
vſti. ʒ.ß. Maceris, gran. xv. Trita omnia pollinis inſtar prę
beto. Eſt experta.

[a Ardoribus oris vētriculi,] *Manuſcriptus codex habet καρ-
δίας καιομένους pro καρδιακαιομένους. Intelligit autē eos, qui pro-
pter bilis copiam ardore oris ventriculi, quod veteres καρδίαν dixe-
runt, vt alibi demonſtrauimus, vexantur. Galenus lib. viij. de Com-
poſ. medic. localium cap, 3. ἔγκαυσιν τοῦ στομάχου hoc malum vocat.
De quo plura in commen. noſtris in ſect. 6. apho. com. 33.*

Antidotus ad compagum articulorumúe dolores no- 318
bilis, ex opio cognominata. capit opij, myrrhæ, ſeminis
hyoſcyami, croci, ſin. ʒ.ij. Thuris maſculi, euphorbij, gen-
tianæ, cardamomi, ſing. ʒ.j. Datur cum vino febre carenti-
bus, febricitantibus autem ex aqua tepida.

Antidotus Deſmoterios, hoc eſt carcer. In carceribus 319
enim hanc experti ſumus. Quippe facinoroſis vehemens
exhibuimus venenum, poſtea verò ex hac antidoto, & ni-
hil

hil inde offenſi ſunt. Non ſolum autem ad letalia venena efficax eſt,ſed & ad comitiales, eosq́ue qui ex tortura luxati ſunt,& difficulter ſe mouent. Ad trementes, vterinas pręfocationes,iocineroſos,peripneumonicos,tabidos,aſthmaticos,lethargicos,cœliacos,& ad mutationes aquarum, atque aeris. Eſt admodum laudata. Habet ſpicę nardi,croci,ſeminis dauci,ſingul.ʒ.iiij. Anatis ſanguinis. Floris iunci odorati ſingu.℈.ij. Caſiæ.ʒ.x. Cinamomi.ʒ.iij. Piperis albi.ʒ.j. Thuris maſculi,ſiliq.j.ß. Scordij,polij,roſarũ aridarum.℈.iij. Myrrhæ,coſti,ſingu.ʒ.iiij. Mellis,aut ſacchari,quod ſatis eſſe videbitur.

320 Antidotus[a] Argyrophora,hoc eſt pecuniæ collatio. Facit ad vniuerſa capitis mala,tam noua quàm vetera. Somnum inducit,lachrymas ſiſtit, tuſſem recentẽ & antiquam ſoluit.vomitum ſanguinis & humoris reprimit. Pulmonis & lateris mala ſanat. Cardiacis ſuccurrit. Stillicidium & difficultatem vrinæ ſoluit. Plagarum & viſcerum doloribus, non ſolum pota, ſed & inuncta citra omnem controuerſiam auxiliatur. Certò autem renum doloribus, & cœliacis ſuccurrit. Calculos in renibus & veſica ſoluit,& conterit. Sanguinis profluuium è quocunque loco factum conſtringit. Ventos naturæ diſcutit. Sudores cit. Brachiorum & femorum tenuitatem vincit. Aſsiduè ſumpta cum ſucco ſaluiæ,reſolutos confirmat. Habet opobalſami,cinamomi,galangæ,ſpicæ,coſti,opij,carnis palmularum,aniſi, ſing.ʒ.vj. Paſtilli ex[b] cryamboro.℥.xj. Floris iunci odorati,caryophylli,petroſelini, ſing.℥.vj. Croci, glycyrrhizæ, zedoariæ.ſtyracis calamitis, galbani,myrrhæ,thuris maſculi,pyrethri,piperis albi,ſeſelis,ſinonis,macedoniſij,ſeminis apij,ſingulorũ. ℥. iiij. Rhei pontici, caſtorij, mandragoræ,ſingul.℥.j. Ligni aloes,cariophylli magni,folij,calaminthæ,caſiæ,anacardij, maſtiches,tragacanthæ, euphorbij, ſagapeni,terebinthinæ, ſanguinis draconis, [c] Tieltizę,gẽtianæ,rhois ſyriaci,piperis lõgi & nigri,carpobalſami,cumini,erucæ,ſileris,amomi,bituminis ſin.℥.ij. Ramẽti auri puri,exa.j. Berberis.ʒ.ij. Margatitarum.exag.ij. Lapidis iaſpidis & ſaphiri,ſing.exag.ſemis. Oſsis cordis ceruini,exagium.j.ß. Ramenti eboris, exag.ij. Maceris.grana.xj. Ambaris.℈.iiij. Serici crudi vſti.ʒ.j. Moſchi,ſiliq.x.

Ca

Caphuræ, siliq. vj. Sacchari quod satis est, & stillatitij rosarum liquoris. Datur pro viribus, cum vino.

[a Argyrophora.] *Græ è est ἀργυροφορᾶ. Sic autem dicta videtur propter eius præstantiã, quòd scilicet sit sumptuosa, & haud mediocrem pecuniæ collationem exigat.* [b Ex cryamboro.] *Græcè est διὰ κρυαμβόρου. Esse autem dictionem corruptam, nemo nõ agnoscit. Quo pacto autem sit restituenda, in animum nunc non venit.* [c Tieltize.] *Græcus manuscriptus codex habet τιιλτιτζι. Quæ itidẽ dictio deprauata & barbara est. neq; quid significet, scire possũ*

Coryãboron.

Antidotus Adriani, cognominata vehiculum magnum. Facit ad eos qui sunt desperati vsque ad mortem. Datur comitialibus, & melancholicis, cum decocto costi. Vertiginosis, cum vino albo. Caput dolentibus, cum tepida aqua. Ad stomachi refrigerationem & dolorem, ex vino tepido vel decocto absinthij. Iocinerosis, cum decocto eupatorij. Lienosis cum decocto capparis. Nephriticis, cum decocto [a] casiæ ligneæ. Stillicidio vrinæ laborantibus, cum decocto millefolij, & seminis peponis, ac cucumeris. Ad penis mala, cum decocto saxifragi, & semine viridis citrij. Colicis, cum vino, cui cuminum, aut castoriũ incocta sint. Per circuitum reuertentibus febribus ante inuasionem, cũ decocto senæ, aut rutæ. Huius antidoti facultatem multi sapientes inuenerũt. Narrant. verò etiam hoc. Sigallo qui à venenata serpente ictus fuerit, ex hac antidoto in os cũ tepida aqua imposueris, aut in aures immiseris cõfestim hũc restitues. Huius cõfectionẽ quere in principio huius libri capite secundo: illic enim prescripta est. 321

[a Casiæ ligneæ.] M*anuscriptus codex falso χυλοῦκασίας pro ξυλοκασίας.*

Codex Nicolai emendatus.

Antidotus tussim sedãs. Mirabiliter ad mala tussim inferentia facit. Capit seminis apij, fœniculi, hyssopi, sing. ℥. j. Succi glycyrrhizæ, ammeos, singul. ℥. ß. Opij. ℥. ij. Anisi, grana. vij. Mellis attici, aut sacchari, quod sufficit. 322

Antidotus Isochrysos, hoc est auro æquiparanda, facit ad frigidos stomachi affectus, inflatos, & eos qui vapores humidos ex stomacho sursum mittunt. Habet spicæ nardi, myrrhæ, casiæ, singul. ʒ. j. ℈. ij. ß. Cinamomi. ʒ. j. ß. Amomi ʒ. j. ℈. j. Corticis mandagoræ, dauci, croci, singu. ʒ. j. Castorij. ʒ. j. Mellis attici, aut sacchari, quantum suffi- 323

cit. Datur ponticæ nucis quantitate.

324 Antidotus aridũ Diospoliticũ, confert is qui cibũ in ventriculo tardè cõcoquũt, vt hunc citius subinde conficiant. Ad acidos in stomacho humores. Et in vniuersum, ad frigidos stomacho inhærentes affectus. Accipit cinamomi, zingiberis, piperis communis, rutæ, singul. ℨ. ij. Nitri. ℨ. vj. Mellis, aut sacchari, quod satis est. Dispoliticũ aridum.

325 Antidotus, humidum diospoliticũ, confert omnibus quibus aridũ, magis tamen incidit lentos & [a] crassos humores. Habet piperi cõmunis, cumini, zingiberis, rutæ, sing. ℨ. j. Nitri. ℨ. iij. Mellis attici, aut sacchari, quod sufficit. Diospoliticum humidum.

[a Crassos.] *Codice in manuscripto perperam* παλαίων *pro* παχέων *legitur.*

326 Antidotus quæ per vomitum purgat, admodum vtilis. Capit salis ammoniaci, dacridij, anisi, petroselini, mastiches singul. ℨ. j. Mellis, aut sacchari, quantũ satis esse videbitur.

327 Antidotus sanguinem sistens, vtilis ad omnis generis sanguinis eruptione, & profluuiũ muliebre. Recipit lemnij sigilli, asteris samij, aluminis scissilis, sulphuris ignem haud experti, chalcitidis assatæ, mei assati, sing. ℨ. ij. Lapidis hæmatitis, sanguinis draconis, singulo. ℨ. j. Succi acaciæ veronicæ, corallij, succi hypocistidis, rhois syriaci, balaustiorum, rosarũ siccarũ, gallarũ, sidiorũ, rutæ, myrti teneræ, succi mẽtæ, summitatum rubi, seminis lactucæ, seminis hyoscyami, cucumeris satiui, seminis papaueris, croci, thuris, castorij, myrrhæ troglodyticæ, opij, styracis, singul. ℨ. ß. Mellis attici, aut sacchari, quod satis est. Veronica.

[a Veronicæ.] *Græcè est* βερονικῆς. *Puto itaq; intelligi à Nicolao stirpẽ quæ in hodiernum diem Veronica vulgò dicitur. Est enim vulneraria, adeoq; ad sistendum sanguinem apta, vt primo nostrorum de Stirpium historia commentariorum tomo demonstrauimus.*

328 Antidotus è cumino concoquens, incidens in stomacho humores, concoctionem efficiens, flatus discutiens, stomachum firmans, somnumque inducens. Habet zingiberis. ℨ. v. Cinamomi, croci, florum boraginis, sing. ℨ. ß. Dacridij. ℨ. j. Rhei, maceris, sing. ℨ. ß. Caryophylli, senæ, sing. ℨ. ß. Papaueris, exagiũ. j. Coriandri, anisi, apij, & fœniculi seminum, singul. ℨ. j. Mellis attici, aut sacchari, quod satis est.

Antido

Antidotus Galeni Lysiponos, hoc est dolorẽ soluens. 329
Prodest vigilantibus, capitis defluxione laborantibus, & tõssillis, quippe omnem defluxioné à capite delatã compescit, & exiccat, vt nulla alia. Cardiacis, nephriticis, colicis, dysentericis, cholericis, cœliacis & omnibus malis corporis succurrit. Accipit papaueris hortensis opij, singulorum. ʒ.ij. Hyoscyami seminis, glycyrrhizæ, singulorum. ʒ.j. Croci, styracis, castorij, anisi, mandragoræ radicis corticis, singulorum. ʒ.ß. Mellis attici, aut sacchari, quod satis est. Datur exagium vinum ex aqua calida.

Antidotus nominata Ecloge, hoc est selecta. Prodest 330
cœliacis, ad hoc enim potissimum est idonea: & sanguinis spuitioni, cũ succo plantaginis maioris data. Similiter ijs q̃ sanguinẽ p̃ inferiora excernũt cõfert. Habet balaustiorũ maceris, sin. ʒ.ß. opij. ʒ.ij. Berberis, hyoscyami, fructus rubi, myrtorũ nigrorũ, sin. ʒ.j. Cornu ceruini myrrhę troglodyticæ, licij, sing. ʒ.ß. Corallij, sidiorũ, sing. ʒ.j. Croci, floris iunci odorati, rosarum, lemnij sigilli, sin. ʒ.ß. Succi plãtaginis maioris, succi acaciæ, ladani, sing. ʒ.j. Fœniculi, & anisi, sing. ʒ.ß. Aluminis, thuris, sing. ʒ.j. Rhois culinarij, seminis loti dictæ Anacacabeæ, terræ samiæ, ventriculi columbæ, ventriculi galli, vuarum passarum sine acinis, sin. ʒ.ß. Dedori, hoc est erysimi, gummi, sin. ʒ.j. Chalciditis, pumicis, testæ erinacei, anatis vuluæ, ossiũ palmularũ, sing. ʒ.v. Hypocistidis. ʒ.j. Ostreorũ vstorum, œnanthes, [a]misyos, radicis symphyti, bituminis iudaici, amomi, dauci, beli, petroselini, ammeos, castorij, rhei, singul. ʒ.ß. Tribuli. ʒ.j. Mellis attici, aut sacchari, quod satis est, & stillaticij rosarũ liquoris boni. Datur nucis ponticæ quãtitate, [b]non febricitantibus cũ vino, febricitãtibus verò cũ aqua tepida, manè & dormituris.

Dedorõ quid.

[a Mysyos.] *Græcus codex malè admodũ legit* μίσσος *pro* μίσυος. *Esse autem* μίσυος *legendum, facilè hinc colligi potest, quòd in hac antidoto etiam Chalcitidis, cui Misy viribus par est, mentio fit.* [b Non febricitantibus.] *Manuscriptus codex habet falsò* πυρέτοις μετὰ οἴνου, *quum scribendum erat* ἀπυρέτοις, *hoc est, ijs qui febre vacant, vt in sequenti antidoto* ἀπυρέτοις δὲ μετὰ οἴνου καλοῦ καὶ παλαιοῦ.

Antidotus polyetes, id est multorum annorum, ma 331
gna

gna. Prodest cibum non appetentibus, & ijs q eundē difficulter concoquunt, refrigeratis, & quib. celeriter stomachus inflatur. Datur auellanæ quantitate cum aqua febricitantibus: febre autē vacantibus, cum vino bono & veteri donec æger sanetur. Qui autem cum vino sumere nequeunt, aridam prædicto pondere comedant. Accipit rhei, thymi, singul. ʒ.j. Piperis communis. ʒ.iiij. Myrrhæ. ʒ.ij. Anisi, hyoscyami, singul. ʒ.iij. Pyrethri. ℈.iij. Petroselini, pulegij, seselis, calaminthæ, singulorum. ʒ.vj. Thymbræ, iridis. singul. ʒ.j. Libystici, ysopi, sing. ʒ.iij. Croci. ʒ.j. Mellis attici, aut sacchari, quod satis est.

332 Antidotus ex acoro, è diuersis [a] viribus & effectibus composita. Confert ad omnem ictum venenatorum, medicamenta deleteria, febres per circuitum reuertentes, quartanas & quotidianas. Datur nucis ponticæ magnitudine, febre carentibus cum vino, febricitātibus autē cū aqua mulsa. Habet acori, zedoariæ, erysimi, [b] enitæi, [c] corij caldaici, sidiorum sonchi minoris seminis rutæ, [d] mali punici floris, seminis rapi, singulorum. ʒ.iij. Agarici, calaminthæ, aristolochiæ longæ, nardi celticæ, rubricæ, sinopidis, gummi, abrotoni, radicis eryngij, seminis staphylini castorij, ferulæ viridis meditulij, floris rhododaphnes, succi marrubij, silphij, sagapeni, opopanacis, liquoris cyrenaici iridis illiricæ, croci, verbenacæ rectæ, origani, seminis cucumeris satiui, decocti polij, succi & radicis peucedani, foliorum betonicæ. ʒ.j. Cicutæ. ʒ.ß. Mellis attici, aut sacchari, quantum sufficit.

[a Viribus.] *Manuscriptus codex perperam legit, δυναμιρῶν. pro δυναμιῶν.* [b Enitæi.] *Græcè est ἠνιτάιου Quid verò ἠνιτάιον significet, me ignorare fateor.* [c Corij. *Græcè est, δέρματος χαλδαϊκοῦ. Cur verò hoc vsurpet, aut quid etiam sit, scire satis non possum, nisi quòd sic vocare putem id, quod è Chaldæa est allatum.* — Librarij lapsus. Corium Cardaicum.

[d Mali punici. *Græcè est ῥοΐδιου, pro ῥοιδίου.*

333 Antidotus dicta Pæonia, cōfert ad destillationes capitis, tusses, arteriacos, anginosos, omnia pulmonis & thoracis mala, tabidos, peripneumonicos, pleuriticos. Admirabiliter autem thoracem vindicat, immunemque à destillationibus, vlceribus & sanguinis reiectionibus reddit. Datur in aqua calida pondere siliquarum trium

um: vt plurimum autẽ dormituris. Anginosis diluta in mulso ad gargarisandũ continuò datur. Pennaq; cum melle illinitur. Datur colicis nephriticis, & difficultate vrinæ propter obstructionem laborantibus, cum nõnullis quæ vrinã mouẽt, aut apij, aut reliquorum decocto. Datur etiã in diuturnis febribus, verbi gratia quartanis, & quotidianis, duabus ante inuasionem horis cum temperato liquore: plurimum verò prodest concoctione in vrina apparente. Præbetur etiam ad omnes pestilentes, & populariter vagantes morbos, è vitio aeris natos, inter initia præseruandi gratia. Datur quoque dysenteria grassante, præseruandi causa. Est somnifera & vtilis. Habet amomi. ʒ.j. Croci. ʒ.ij. Pçoniæ radicis, aut seminis, singulorum. ℈.iij.ß. Piperis longi, ℈.iij. Folij euphorbij. ℈.iij. Spicæ nardi, ʒ.j. Rhei pontici, ℈ iij.ß. Costi, opij, singul. ʒ.j. Seminis petroselini. ʒ.ij. Seminis hyoscyami albi. ℈.iij.ß. Styracis primarij. ℈.iij. Myrrhæ troglodyticæ, pyrethri, singulorum. ℈.iij.ß. Thuris. ʒ.j. Castorij. ℈.ij. Calaminthæ. ℈.iij. Mellis attici, aut sacchari, quod satis est.

Antidotus Polyetes[a] parua. Capit floris iũci odorati, 334
xylobalsami, caryophylli, cinamomi, spicæ, anisi, singulorum. ʒ.ij. Cumini. ʒ.iiij. Casiæ ligneæ, piperis communis, ocimi, acori, cumini æthiopici, sing. ʒ.j. Pulegij. ʒ. Mellis, aut sacchari, quantum satis esse videbitur.

Alius.

[a Parua.] *Codex manuscriptus habet τὸ μικον, pro ἡ μικρή. Supra enim μεγάλαν, hoc est magnam, descripsit: nunc verò paruam.*

Antidotus pleuritica efficacissima. Accipit gentianæ, se 335
minis rutæ syluestris, sing. ʒ.iiij. Aristolochiæ rotundæ, sagapeni, heliotropij, piperis albi, sing. ʒ.ij. Opopanacis. ʒ.j Chamædryos. ʒ.vj. Croci, lauri, sin. ʒ.iiij.ß. Mellis attici, aut sacchari, quantum sufficit.

Antidotus è succo cotoneorum, admodum bona. Re 336
cipit mellis lb.xj. Piperis communis, zingiberis, singulor. ℥.ß. Spicæ, exagia.v. Cinamomi exagia.v. Caryophylli, anisi, singul. ℥. ij. Carnis cotoneorum. lb.vj. & vini odori quod satis est.

Melicratum. Confectio melicrati. Habet mellis lb.vj. Papaueris 337
albi, & aquæ, singulorum lb.j.

Antidotus ad omnem defluxionem & hebetudinẽ ocu 338
lorum

lorum. Est valde vtilis. Capit ſucci rutæ. ʒ. vj. Lycij indici, aloes flauæ, myrrhæ, ſing. ℈. vj. croci, thuris, ſingul. ℈. iiij. Opij. ʒ. iiij. Acaciæ nigræ. ℈. xij. Aquæ pluuiæ puræ. ℈. v. Liquata ac manibus vtriſque probè vnita, in vaſe vitreo reconde. Et vbi meliorem efficere volueris, pro aqua inijce vinum album.

339 Antidotus è ſulphure ignem non experto, cõferens ad rigores per circuitum inuadentes, verbi gratia quotidianæ & quartanæ febris, duabus ante acceſsionem horis data ex poſca aquoſiore. Datur autem ponticæ nucis quantitas. Qui ſumpturus eſt, eum moderatũ eſſe oportet, & ſuperuacuis vacantem. Neceſſe etiam eſt in vrinis bonam apparere concoctionem. & ita quidem præbendum hoc medicamentum, quod habet Sulphuris ignem non experti, cardamomi, ſtyracis, ſingu. ſtagia ij. Opij, exag. ij. Coſti, exag. ij. ß. Libyſtici, exagium. j. ß. Rutæ, exag. ij. Croci, ſtagium vnum. Caſiæ, ſtagia iij. Piperis communis, ſtagium j. Myrrhæ, ſtagia ij. Mellis, aut ſacchari, quod ſatis erit.

340 Antidotus ex[a] anthera ſicca. Datur ad [b] gingiuarum & oris vlcera. Recipit aluminis, portulacæ, cyperi, iridis, croci, myrrhæ, ſeminis cotoneorum, ſingul. ʒ. j. Ariſtolochiæ, florum roſ. ſingul. ʒ. j. ß. Mellis attici, aut ſacchari, quod ſatis eſt.

[a Anthera ſicca.] *Antheras veteres ad oris, gingiuarumq; potiſsimum, vlcera curanda vſurpabant. Videtur autem* Nicolaus *hãc antidotum more recentiorum a floribus roſarum, quos illi Antheras appellant, nominaſſe, quòd neque cinabarim, neque ſandaracham, neque aliud quod colorem floridum conciliare poſsit, recipiat.* [b Gingiuarum & oris vlcera.] *Hæc in Græco codice deſiderantur, qui habet:* δίδοται δὲ πρός τι. *Adiecta verò à nobis ſunt ex* Marcelli *cap. 11. & Aetij lib. 8. cap. 22. & Galeni lib. 5. de Compoſ. medic. cap. 2. ſententia, qui eandem Antheram deſcribunt, & ad gingiuarum tumores putredineſq; conferre, vnanimes tradunt.* Anthera.

341 Antidotus Iuliani, faciens ad aluum adſtrictam, vt citra dolorem molliatur. Confert etiam melancholicis, & [a] Habet ſpicæ exagium j. ß. Folij indici, epithymi, ſingul. exagia iij. Cnici ſeminis, exagia ij. & quartam partem. Polypodij, ſtagium j. & quartam partem. Pulegij, exagiũ j. ß. Cumini, ſtagium vnum, & quartam partem. Iridis,

stagij .ß. quartam partem. Agarici, stagium vnum, & quartam partem. Seminis apij, stagiũ j. Dacrydij, exag. iij. Mellis attici, vel sacchari, quantum sufficit.

[a Et.] *Deficiunt hoc loco quædam, quæ aliunde restituere non potuimus. Nusquam enim apud alios autores nobis hanc antidotum reperire licuit.*

Antidotus Chrysippi, facit ad capitis dolores, cœliacos, dysentericos, profluuium muliebre, & ad. [a] Habet lapidis hæmatitis, sanguinis draconis, sing. stag. j. Lemnij sigilli, terræ samiæ, sing. stag. ij. Corallij rubei, stag. iiij. Sulphuris ignem non experti, stag. ij. Electri rubei, acaciæ, sidiorum, rhois syriaci, singulorum, stag. iiij. Rosarum aridarum, myrtorum tenerum, summitatum rubi, polygoni, seminis hyoscyami, castorij, croci, myrrhæ, styracis, thuris, singulorum, exagia iiij. Opij, exag. j. Mellis attici, vel sacchari, quod satis est. 342

[a Et ad.] *Cætera in manuscripto codice desunt.*

Antidotus ex œnanthe, prodest ad [a] Capit aspalathi, cinamomi, caryophylli, cyperi, spicæ, rosarum, œnanthes siccæ, casiæ, œnanthes humidæ, sing. ʒ. iij. Mellis attici, aut sacchari, quod satis esse videbitur. 343

[a Ad.] *Desunt & hoc loco quædam: qualia verò sint, scire non possum.*

Antidotus Panacia, confert ijs quæ per circuitum cũ rigore affligunt, febres enim longas propulsat & emendat. Facit ad tusses diuturnas, tabidos, sanguinem spuentes, grauiter è pectore excrementa eijcientes, difficulter spirantes, cõuulsos, rupta & inflationes. Prodest lienosis, hydropicis, colicis, nephriticis, calculos renum deducit, & ad omnium reptilium ictũ, omnemq; materiã corruptionem inducẽtẽ confert, data ponticæ nucis magnitudine, vacantibus febre cum vino, febricitantibus autem ex aqua mulsa. Accipit piperis albi, exagia. ij. Hyoscyami, cardamomi, opij, zingiberis, singul. exag. iij. Aristolochiæ, corticis radicis mandragoræ, euphorbij, singulorum gran. xj. Thuris exag. iij. Sulphuris ignem nõ experti, exag. j. ß. Costi. gr. xj. Croci, exagium. ß. Folij indici, caryophylli, singulorum exagium j. Casiæ, styracis, singulorum exagia ij. Seminis apij, fœniculi, anisi, singulorum exagia ij, Castorij, gr. viij. Spicæ nar- 344

di, exagia ij. Mellis, aut sacchari, quod satis est.

145 Antidotus, è citro, ad eos qui tarde concoquunt. Habet carnis citri ℔.j.℥.j. Hyssopi, rutæ, origani, singulorum fasciculum vnum paruum. Aceti, cotylas. iij. Macerẽtur in aceto per noctes & dies quinque, ac subinde ad tertias concoquantur. Vbi expresseris, species abijcito, aceto autẽ admisce mellis exagium j. & iterum coque ad mellis consistentiam, ac deinceps insperge senæ, asari, mei, piperis, spicæ, zingiberis, caryophylli, cinamomi, coriandri, anisi, nucis moschatæ, singulorum. ℥.j Subacta probè, dato.

146 Antidotus Hepalas, bona ad conceptionem, haud secus quàm Triphera magna, & Esdra. Prodest vehementi visus hebetudine laborantibus, & oculis defluxione obsessis, doloribus à partu natis, auribus dolentibus, difficulter audientibus, dentibus concussis, commotisúe, vel exesis, columellæ relaxatæ, & defluxione grauatæ illita, & collutionibus adhibita. Difficulter spirantes, asthmaticos, & omnem stomachi dolorem sanat. Tabidis, sanguinem reijcientibus, iocinerosis, ictericis, lienosis, hydropicis, colicis, cœliacis, dysentericis, in posteriora conuulsis, ischiadicis, arthriticis, elephantiáque correptis, auxiliatur. Mulieribus difficulter parientibus facilem præbet partum. Pota sterilibus mulieribus congruit, itidem etiam in pesso subdita, quippe conceptionem iuuat. Omni reptilium venenatorum ictui succurrit. Letalibus venenis, & omnibus deleterijs aduersatur.

Recipit casiæ fistulæ. ʒ.ij. Rosarum aridarum styracis boni, croci, singulorum, exagia iij. & quartam partem. Floris iunci oporati. ʒ.v. Pyrethri. ʒ.j. Myrrhæ, costi, singulorum. ʒ.ij. Dauci cretici. ʒ.v. Cardamomi. ʒ.j. Opij. ʒ.v. Asari. ʒ.j. Euphorbij. ʒ.ß. Gummi. ʒ.iij. Tragacanthæ. ʒ.v. Hypocistidis. ʒ.j.ß. Rhois syriaci. ʒ.j. Iridis illyricæ. ʒ.ij.ß. Bdellij. ʒ.j.ß. Seminis papaueris. ʒ.j. Thuris masculi. ʒ.iij. Sulphuris ignem non experti, petroselini, ocimi seminis, singulorum. ʒ.j. Piperis albi. ʒ.x. Seminis hyoscyami, anisi, fœniculi, folij, singulorum. ʒ.j. Spicæ nardi. ʒ.ij.ß. Mellis attici, vel sacchari, quantum sufficere videbitur. Datur nucis ponticæ quantitate, aut fabæ, cum hydromelite.

Antidotus ex crocogmate, prodest ad [a] Habet croci, stag. x. Myrrhæ, stag. v. Rosarum aridarum, amygdalarum repurgatarum, gummi, singul. stag. v. Costi, spicæ, singu. stag. j. Crocomagmatis alterius, & vini quod satis est. 34

[a *Desiderantur quædam in manuscripto codice, quæ restituere nobis integrum non fuit.*

Antidotus [a] Eupnœa, confert [b] Habet spicæ nardi, caryophylli, piperis, singulorum. ʒ. j. Myrrhæ, costi, piperis albi, pyrethri, singul. ʒ. ij. MasticHes, styracis, terebinthinæ, singul. ʒ. j. Scammoniæ. ʒ. ij. Mellis attici, aut sacchari, quod satis esse videbitur. 348

Eupnœa. [a Eupnœa.] Sic *dicta, quòd difficilem spirationem abigat.* [b Confert.] *Cætera deficiunt: vt iam sæpe in alijs etiam accidit.*

Desiderantur. Antidotus magni decocti, prodest ad [a] Accipit hissopi, epythimi, singulorum, exagium j. ß. Xanthobalani, exagium j. ß, & quartam partem. Nucis vnguentariæ, stag. ß. Ellebori, exagia iiij. ß. & stag. ß. Libystici, exagium j. ß. Agarici, exagia iij. Scammoniæ, exagia iiij. ß. Fœniculi, exagia iij. Hyperici, polypodij, chamædryos, polij, centaurij, pulegij, serpylli, alipiæ, calaminthæ, origani peplij, singulorum exagia ij. Mellis, aut sacchari, quantum sufficit. 349

Xanthobalanus. Chrysobalanus. [a Prodest ad.] *Desiderantur nonnulla, quæ ex meliore codice restituenda sunt.* [b Xanthobalani.] *Non est verò Xanthobalanus, hoc est, flaua seu aurea glandis diuersa ab ea quam Galenus & alij* Chrysobalanon *vocant, vt testis est* Actuarius *in descriptione quorundam catapotiorum ita scribens: Accipit aureæ glandis, quam vocant* Chrysobalanon. *Chrysobalanus autem hodie ignota esse videtur, roborandi & discutiendi, vt spica nardi, Galeno lib. 8. & . 9. de Compos. local, medicamen. teste, vim obtinens, & ad colicos affectus, stomachiq; ardores, & singultus vtilis. In eius inopia spicam nardi vsurpare tanquam succidaneam licebit.*

Antidotum è bacano, prodest [a] iocinerosis. Habet bacani, costi, folij, piperis albi, spicæ, cinamomi, caryophylli, sing. exag. ij. Mellis attici, aut sacchari, quod satis est. 350

Cornarium notat. [a Iocinerosis.] *Hoc à nobis ex Paulo adiectum est. is enim lib. 7. cap. 11. ita scriptum reliquit,* τὸ διὰ βακάνου ἡπατικόν. *Vnde iterum palam fit, Cornarium passim falsò legere apud Aetium Cacanum pro Bacanum, de quo suprà etiam diximus.*

Antid

51 Antidotus odorata Clodij. Capit gallarum,ſtag.iiij. Opij.ʒ.ij.Trita cũ aqua effinge,& da catapotia quatuor.

52 Antidotus è tragematis confert. [a] Recipit vuæ paſſæ albæ,exag.iij.Nucum pinearum recentium,ſeminis cucumeris,myrtorum,amyli,palmularum,ſeminis apij,ſingul. exag.j.ß.Seminis papaueris,croci,ſingulorũ ſtagij quartã partem.Zingiberis.ʒ.ß.Bene cõfecta vtere.

[a Confert.] *Deſunt & hoc loco quædam,aliunde reſtituenda.*

53 Antidotus alia polyetes, eiuſdem cum polyete magna vſus,quæ antea capite.331.eſt deſcripta. Maximè verò confert ijs qui à capite ad thoracem vſque refrigerati ſunt,defluxione laborantibus,& plurimum expuentibus,non niſi recta ceruice ſpirantibus,tuſsi humidæ & ſicæ. Item ijs qui ſtomacho ſunt refrigerati,& ad inflationes eiuſdẽ.Bonã facit cõcoctionẽ, craſſos in uaſis extenuans incidensq; humores.Menſes ducit,& vrinam mirificè mouet.In ſumma,medicamentum eſt ad multa vtile,ideoq; hac appellatione inſignitum eſt. Habet piperis.ʒ.xij. Pyrethri.ʒ.ij. Pulegij ſicci,petroſelini,ſeſelis, ſingulorũ.ʒ.vj. Calaminthæ,thymbræ, iridis illyricæ, ſingu.ʒ.viij. Aniſi,ſeminis apij,ſingu.ʒ.iiij.Libiſtyci.ʒ.ij.Hyſſopi.ʒ.iiij.Mellis attici, aut ſacchari,quod ſatis eſt.Datur ponticæ nucis quantitate ex temperato liquore.

354 Antidotus alia è Sampſycho,vt præcedens vtilis. Capit ſampſychi,thymiamatis,libyſtici,cumini æthiopici,ſeminis rutæ,piperis communis,ſing.ſtag.j.ß. Pulegij,iunci odorati,xylobalſami,cinamomi,cumini communis,epithymi,ſeminis apij,zingiberis,ocimi,piperis albi, caſiæ,caryophylli,ſpicæ,ſing.exagium.j.ß.Mellis,aut ſacchari, quod ſatis eſt.

355 Antidotus è liquore tithymali Soſiani, qua in tempore vtebatur. Confert inflatis, tuſsi, dyſentericis, & ad interna mala, capitis doloribus, inſanientibus, comitialibus, cœliaco affectui, lienis duritiei, ictericis, hydropicis, elephantia correptis, [a] ter menſe data, Prodeſt etiam à ſemine genitali moleſtatis, iſchiadicis, arthriticis, & ijs quibus nocte mentis emotio & ſtupor accidit. Facit ad podagram, & menſes, diuturnas lippitudines, vertigines, aſthmaticos, difficulter ſpirantes, non niſi re-

cta ceruice ſpirantes, inflatos, iocineroſos, renum & veſicæ ſcabiem, diutina tuſſe laborantes, eos qui non nutriuntur, hypochondria praua habentes, & eos quibus nuper aqua detracta eſt, ſcabiem renum ac veſicæ habentes, tertianos, quartanos, quotidianos, data vna ante acceſsionem hora fabæ ægyptiæ magnitudine. Ad temperiem reducto, fabas quatuor præbe. Habet croci, myrrhæ, thuris, ſingulorum. ʒ.ij. Cardamomi, opij, ſingulorum. ʒ.j. Sulphuris ignem non experti, pyrethri, opopanacis, ſucci radicis tithymali, ſucci peucedani, ſingulorum. ʒ.vj. Piperis albi. ʒ.ij. Mellis, aut ſacchari, quod ſatis eſt.

Librarij erratum [a Ter menſe data.] *Græcè ſcribitur τρεῖς τοῦ μηνὸς, pro τρὶς τοῦ μηνός. Niſi legere malis τρεῖς τοὺς μῆνας, hoc eſt tribus menſibus. Sed prior lectio verior eſſe videtur.*

Antidotus Praxagoros. Prodeſt difficulter, & non 356
niſi recta ceruice ſpirantibus, nephriticis, calculoſis, lienoſis, iocineroſis, ſuppuratis, pleuriticis, & quibus intus morbi cauſa delitеſcit: ac in ſumma, omni tuſsi. Dolorem excellenter mitigat. Accipit ſpicæ nardi, roſarum aridarum, coſti, nardi, celticæ, caſtorij, ſingulorum. ʒ.ij. Seminis dauci, caſiæ, euphorbij, pyrethri, ſeminis rutæ, fœniculi & hippoſelini, ameos, petroſelini macedonici, ſeminis apij, aniſi, myrrhæ, folij, ſtyracis, amomi, ſeminis origani, ſinonis ſyriaci, hedychroi magmatis, ſingulorum. ʒ.vj. Crocomagmatis. ʒ.iiij. Opij, ſeſelis, cinamomi, ſingulorum. ʒ.vj. Si verò cinamomo deſtitutus fueris, inijce caſiæ duplum, piperis albi. ʒ.viij. Hyoſchyami ſeminis ʒ.x. Opobalſami. ʒ.vij. Excipiantur melle attico deſpumato, vel ſaccharo quod ſatis eſt. Datur ponticæ nucis quantitate cum aqua tepida. Nephriticis autem & calculoſis, cum filicis decocto. Ante omnia verò appetentiam roborat, & bonum efficit colorem. Icterum per vrinam ſoluit, atque cœliacis dolorem mitigat.

Antidotus dicta Clidion, efficacisſima ad tuſſes, la- 357
teris dolores, guttas deſtillantes, inflatos, ſtomachi aciditates, cœliacos, dyſenterias, ileum, iecur, colum, ſanguinis reiectionem, ictos à ſcorpione, morſos à cane, exulceratos, & tabidos. Habet myrrhæ, caſtorij, ſingulorum

ʒ.ß.

ʒ ß. Croci, anisi, dauci cretici. ʒ. styracis seminis hyoscyami, sing. ʒ. ij. Terito & cribrato, fingéq; pastillos, & vtere.

358. Antidotus è Cardamomo, dicitur etiã Lexopyretos. Confert ad tusses diuturnas, tertianas, quartanas, & omnes internos dolores, intestinorum inflationes, coli, & stomachi, itẽ comitiales. Tertianis datur cum aqua melis. Accipit cardamomi, zingiberis, thuris, singulorum ʒ. vj. Sulphuris ignem non experti, costi, singul. ʒ j. ß, Hyoscyami, ʒ. v. Piperis albi. ʒ. iiij. Excipiantur melle attico despumato, aut saccharo sufficienti. Datur fabæ pondere, Succurit verò etiam febricitantibus.

359 Antidotus alia Lexopyretos, quã nominant è sulphure. Habet sulphuris ignem non experti, hyoscyami, cinamomi, styracis, opij, zingiberis, singulorum. ʒ. iiij. Castorij, rutæ. folij, singul. ʒ. v. Croci, ʒ. ij. Casiæ. ʒ. vj Excipe melle attico, aut saccharo sufficiente, & dato ponticæ nucis magnitudine, vna ante accessionem hora, ex posca, aut aqua mellis cyathorum trium, ac iube vt dormiat.

306 Antidotus alia similiter febres finiens, Veteres tusses & affectus sanat. Pleuriticis difficulter spirantibus, ac longis febribus medetur. Omnem circuitum dissoluit, dimidia hora præsumpta. Similiter quoque quartanos vna ante accessionem hora data circuitus soluit, In balneo cum uino, aut mulso data, menstrua ducit. Capit myrræ. ʒ. ij. Sulphuris ignem non experti, seminis papaueris, singulorum ʒ. ij. Hyoscyami, ʒ. ß. Cardamomi, piperis albi, [a] styracis liquidi, singulorum vnc. ß. Hæc tusa & cribro transfusa excipe melle attico, aut saccharo sufficiente, & præbe ponticæ nucis quantitate.

[a Liquidi.] *Arabum more* σακτὸν *hoc est, liquidum styracem vocat Nicolaus, quam alij Græci* σακτὸν. *De qua quidẽ re alibi multa diximus.* Liqdus styrax.

361 Antidotus aurea. Prodest tabidis, suppuratis, tussiẽtibus. abscessibus internis. Datur locis [a] trãsmittẽtibus. Habet amomi, croci, costi, opij, amyli, styracis, passarũ vuarũ excẽptis acinis, singulorũ. ʒ. ij. Petroselini macedonici, irridis illyricę, galbani, singulorũ ℈. iiij. Carnis pallũarum, terebinthinæ,

thinæ, singul. ʒ. ß. Mellis attici, sextarium ß. Styracem autem, galbanum, opium, irim, palmulatum carnes & vuas passas cum melle solue: inijce dein sicca, & contere simul diligenter. Exceptis vtere. Datur cochlearium vnum cum attico melle.

[a Transmittentibus.] *Manuscriptus codex habet, δίδοται τόποις καὶ ἀναπίμπουσιν. Tamen quid ijs verbis significare velit Nicolaus, non satis intelligi potest: vt suspicio sit, locum hunc nõ esse integrum.*

Antidotus dolorem mitigans, conferens mirabiliter tussientibus, stomachicis, pleuriticis, cœliacis, dysenteria laborantibus, acidum eructantibus, colicis, vigilantibus, defluxione in thoracem molestatis, iocinerosis, rigoribus per circuitum redeuntibus, vna antè hora data, inflationibus, & vterinis affectibus. Grauidæ verò mulieri nõ dabis, abortum enim efficit. Recipit asari, seminis hyosciami, castorij, opij, styracis, singul. ʒ. j. ∋. j. grana viij. Excipiantur melle attico, aut saccharo sufficienti. Mirabiliter verò conducit ischiadicis. Datur ægyptiæ fabæ magnitudine cum cyathis duobus temperati liquoris. 362

Antidotus [a] Symphonos, faciens ad tussientes & tabidos. Capit cardamomi, exag. j. ß. Seminis hyoscyami, piperis albi, sing. exag. j. ß. Croci, sulphuris ignem non experti, myrrhæ, singulo. exagi. ß. & quartam partem. Opij ʒ. j. Mellis attici, aut sacchari quantum sufficit. Datur nucis ponticæ quantitate, cum [b] aquæ cyathis tribus. 363

Symphonos. [a Symphonos.] *Græcè dicta est σύμφωνος, à concordi ac conueniente efficacia ad effectus, quibus est destinata, curandos. Describitur à Galeno lib. 7. de compos. medic. local. cap. 2. Et Aetio lib. 8. cap. 55.* [b Aquæ cyathis.] *Galenus habet μεθ' ὑδρομέλιτος, id est, aquæ mulsæ, non μεθ' ὕδατος, vt Nicolaus.*

Antidotus Cyphoides, conferens ad iecoris frigidas intemperies. Habet croci, cinamomi, singul. ʒ. j. Zingiberis. ʒ. j. ß. Bdellij. ʒ. j. [a] Aspalathi, floris iunci odorati, singul. ʒ. ß. & quartam partem. Casiæ, nardi celticæ, sin. gra. xv. Calami, gra. vij. Terebinthinæ. ʒ. iiij. Carnis vuæ. ʒ. ß. Vini & mellis attici, aut sacchari, quãtũ satis esse videbitur. 364

[a Aspalathi.] *Manuscriptus codex habet ἀσφάλτου, quẽadmodum etiam Paulus lib. 7. vbi eandem antidotum describit: sed mi*

nus

nus rectè. legendum enim erit ἀσπαλάθου , *vt testis est Galenus lib. 8. de Compos. medic. local. capit. 7. vbi Cyphoiden hanc describens* ἀσπαλάθου *legit. Ita etiam legit Aetius lib. 10. cap. 5.*

65 Antidotus è baccis lauri, tussi accommodata. Recipit baccas lauri x. Aristolochiæ rotundæ. ʒ. tertiā partē. Sulphuris ignem non experti. ʒ. ij. Chamæleuces ʒ. ij. Styracis calamitis, galbani, sing. exag. ij. & quartam partem. Arida omnia trita cum drosato Chamæleuces subigito, & fac pilulas, præbetoque tres.

66 Antidotus experta ad eos qui non nisi recta ceruice spirare possunt, & pleuriticos. Accipit abrotoni. ʒ. ij. Radices brioniæ, rutæ viridis, sin. ʒ. iiij. Castorij, casiæ, zingiberis, artemisiæ, erysimi, amomi, sin. ʒ. ij. Mellis attici, aut sacchari, quod satis est. Dantur. ʒ. ij. ex melicrato.

67 Antidotus ad difficulter spirantes, Archigenis. Scillam [a] fuluam manum sua magnitudine implentem, repurgatā, fermento extrinsecus obline, & probè in furno assato. dein vbi hanc remoueris ab igne, partes in superficie eius aridas adime, & accipe internas partes teneriores, easque conterito, & adijce farinæ eruinæ duplum scillæ, simulque probè subigens, adde ammoniaci thymiamatis, [b] opopanacis, singul. ʒ. iiij. Iridis illyricæ, abrotani, [c] acori, sing. ʒ. ij. Piperis cōmunis, [d] grana. viij. Excipiens formato pastillos obolorum duorum pondere. Dantur cum lacte asinæ, aut capræ, aut [e] cum aqua.

[a Fuluam, &c.] *Nicolai codex hoc loco mirificè est deprauatus. legit enim* σκύλαν χηροπληθᾶσαν καθαρὸς περίπλασον. *quum Aetio lib. 8. cap. 57. teste, qui eandem ibidem habet antidotum sit,* σκίλλαν πυρὰν χειροπληθῆ καθαρθεῖσαν περιπλάσας. *Quam quidem lectionem in nostra conuersione etiam secuti sumus.* [b Opopanacis.] *Aetius habet* πάνακος ῥίζης, *hoc est, radicis panacis.* [c Acori.] *Nicolai codex legit,* ἀβροτόνου τὸν ἄκρον, *hoc est, summitatū abrotoni, sed falso. Legendum enim est, Aetio suffragante,* ἀβροτόνου καὶ ἀκόρου , *vt nos conuertimus. Pondus denique duarum dragmarum per nos adiectum ex Aetio, in Nicolai codice desideratur.* [d Grana octo.] *Nicolai codex hoc loco deprauatus, vt aliàs crebrò, legit* κρόκου ή. *quum scribendum esset, vt Aetij codices habent,* πεπέρεως κόκκοι η'. [e Cum aqua.] *Aetius legit* ἢ μελικράτου, *id est, cum aqua mulsa.*

Nicolai locus restitutus.

Alius locus emēdatus.

Alius locus emaculatus.

Antidotus ad icterũ experta. Anchusæ tritæ cochleariũ plenum datũ ex aqua mulsa. Carentibus ferbre, cũ melle. Qui hoc malo vehementius detinentur, ijs plus dato. Aut terræ intestina, hoc est vermes terrenos, æquali pondere in aqua tritos dato bibendos. Aut cucumerem sylueſtrẽ præbeto, vino iniectum, sursum naribus attrahendũ. Vel folia raphani tundés dilue succum, adijciendo vinũ vetus: dein ægrotantem in balneũ ablegato, & vbi sudauerit, bibendum dato diebus decem. Aut nigellam tritã inijce tribus passi cochlearijs, & bibendã in balneo præbe ieiuno diebus decem. 36

Alia antidotus ad difficulter spirantes. Habet opopanacis. ʒ.j. Piperis albi, myrrhæ, castorij, singul. ʒ.vj. Mellis tatici, aut sacchari, quod satis est. 36

Antidotus conferens podagricis, arthriticis, comitialibus, caput dolentibus, oculos dolẽtibus, difficulter audientibus, stomachicis, lienosis, iocinerosis, nephriticis, dysentericis, ischiadicisq;, Lapidosas duricies dissoluit. Condylomata sanat: horum enim causas per vrinam excernit. Hominis sensum immutat ad optimam sanitatem. Memoriã reparat. Et qui hanc antidotum assumit, præ omnibus hominibus floridus fit. Accipit rhei barbari, abrotani, agarici, singulorũ. ʒ.ij. Phu. ʒ.iij. Petroselini, mei, singulorũ. ʒ. iiij. Hyperici, ʒ.v. Gentianæ, ʒ.iij Aristolochiæ rotundæ, ʒ.ß. Centaurij. ʒ. viij Chamædryos, ʒ.ix. Alij autem pro gentiana inijciunt chelidonium, & [a] echidinon. Hæc trita, & per cribrum transfusa, in vasculo recõdito, ac obturato, & præbe ℈. duos cũ cochleario vno, aut duobus aquæ. Accipies autem illam ad eum qui sequitur modum. 37

Echidinion. Liberarij lap. sus.

[a Echidinon.] *Græcus codex manuscriptus habet* ἐχιδειον. *Censeo autem legendum esse* ἐχιδνιον. *Sic autem appellat Apuleius herbam, quam is alio nomine viperinam vocat, à semine quod viperæ caput refert. Alij* Echion *nominãt. Nostræ hodie officinæ* Buglossam *nuncupant.*

Interpretatio Alexandrinorum mensium ad Græcam appellationem. Tymbe, hoc est, Ianuario mense, assumito diebus quinque, & cessato vnum. Mechir, id est Februario, accipito diebus quinque, & ociare unum. Phamenoth, hoc est Martio, assume diebus quinque, & cessa unũ. 371

Pharmuthi

Pharmuthi, id est Aprili, accipe diebus, tribus & desine vnũ. Pachôn, hoc est Maio, assume diebus tribus, & cessato vnũ. Payni, id est Iunio, accipe dieb. duobus, & desine vnum. Epiphi, hoc est Iulio, assume vno die, & cessato vnum. Mesori, id est Augusto, assume die vno, & desine vnum. Thod, hoc est Septembri, accipe vno die, & cessato duos. Phaophi, id est octobri, assume duobus diebus, & desine vnum. Athyr, hoc est Nouembri, accipe diebus duobus, & cessa vnũ. Chyac, id est Decembri, dato diebus quatuor, & ociare vnum. Oportet autem assumentē hanc antidotũ abstinere condîtis, omni mero, carnibus leporinis, porcinis, bubulis, & ijs quæ ex oleo aut garo præparantur, crudis oleribus omnis generis, aquoso garo, ceruinis carnibus, caprearum, & omnium melancholicorum animantium. Ab ijs etiam piscibus abstineat, scombris, thynnis, [a] pelamidibus & omnibus squama carentibus. Oportet verò eum qui assumit, cauere cruditatem, quotidie tepida lauare, extrema abstergere, & hydrelæo inungere, lacte opportunè vti. Singulis itaque diebus quæ præcepta & vetita sunt obseruato, vt malum immutetur.

[a Pelamidibus.] *Pelamidum meminit Plinius lib. xxxij. cap. xi. Est verò Pelamis thonni genus. Quippe primus ab ipso statim ouo thynnorũ fœtus Cordyla dicitur, qui mox in Linarias eaudit, ex Linarijs autē adolescētibus Pelamides fiunt: sic à luto dictæ. quũ verò Pelamides pedalē excessere magnitudinē, in Thynnos abeunt.* Pelamides. Cordyla. Linarię. Thynni

372 Antidotus Eudios, faciens ad tusses, lateris dolorem, guttas, destillationes, inflationes, stomachi acidos ructus, colicos, dysentericos, iocinerosos, sanguinisq; reiectionem. Mirabiliter etiam à scorpione ictis prodest, Recipit myrræ, castorij, sing. ℥. vj. Croci, anisi, dauci cretici, styracis primarij, hyoscyami, sing. ℥. ij, Cum drosato scillitico finge pastillos, & da dormituro cum temperato liquore pro viribus.

373 Antidotus Mysterium vocata, confert pleuriticis, vna potione quod promittit præstans. Dolorem quoq; mitigat. Vtilis admodum ad rigores, & stomachum. Habet styracis, castorij, hyoscyami, opij, asari, singul. ℥. iij. Croci ℥. ij. Mellis, aut sacchari, quod satis est.

374 Antidotus tabidis vtilis, repurgans, & exiccans, diuturna

turna & liquida educens. Capit farinæ eruinæ.ʒ.iiij.Ariſtolochiæ longæ.ʒ.ij. Iridis.ʒ.iij. Gentianæ, cardamomi, ſingulorum.ʒ.ij.Mellis attici, vel ſacchari, quantum ſufficit.

Antidotus ad iecur optima, & ſtomachicos, experta. 37
Datur cochlearium ex aqua calida,aut frigida. Accipit ſpicæ nardi,coſti,aloes,abſinthij,ſin. ʒ.j. Mellis attici,aut ſacchari,quod ſatis eſſe videbitur.

Antidotus Ambroſia multi vſus. Habet nardi indicę, 376
nardi celticę,ſing.ʒ.ß. Coſti.℥.j.exagium.j.ß.Croci, exagiũ.j.ß. Piperis cõmunis, exa.j. Petroſelini. exag.iij. Myrrhæ,exag.ij. Crocomagmatis. exag.j.ß. Ligni cinamomi, exagiũ.j.Amomi.exag.j.ß.Mellis attici, vel ſacchari, quod ſatis eſt.

Antidotus Polychreſtos,id eſt,ad multa accõmodata. 377
Facit ad letalia medicamẽta,& virus venenatorũ, ad timẽtes aquam, quotidianas,tertianas,quartanas, iocineroſos, lienoſos,arthriticos,calculoſos, ſtomachicos,& inflatos. Recipit ſcordij pontici.ʒ.vj.Pyrethri,piperis albi, ſingulorũ.ʒ.v.Liquoris cyrenaici.ʒ.iiij.Opobalſami.ʒ.vj.Gentianę,ariſtolochiæ,ſin.ʒ.iij.ß.Seminis rutæ agreſtis.ʒ.iij.Mellis attici,aut ſacchari,quod ſatis eſſe videbitur. Datur ponticę nucis quantitate vna ante acceſsionẽ hora. Reliquis cũ aquæ cyathis tribus.

Antidotus Hippocratis,faciẽs ad omnia mali, preci- 378
puè verò ad tabidos ſanguinẽ ſpuẽtes, & pleuriticos. Habet cumini græci veteris,ʒ.j.ß. Petroſelini macedonici,opij,caſtorij,ſingulorum.ʒ.j. Aſari,croci,ſtyracis calamitis, ſingulorum.ʒ.j.ß. Spicæ nardi,caſiæ ſingulorum.ʒ.j.Mellis,aut ſacchari, quod ſatis eſt. [a] Datur carentibus febre cum vino veteri,febricitantibus autem cum aqua temperata.

[a. Datur.] *Grecè ſimpliciter eſt ἡ δόσις, & pondus deſideratur.*

Antidotus ad ſtomachum refrigeratum, & inflatũ. 379
Concoctionem iuuat, craſſos & tenaces qui in profundo ſunt humores incidit, potiſsimum verò in vaſis. Menſtrua quoque mulieribus ducit. Capit calaminthæ.ʒ.j.ß. Pulegij, ſeſelis,petroſelini,ſingulorum.℈.j.ß. Libyſtici.ʒ.ij. Corymborũ thymi, ſeminis apij,ſingulorũ.ʒ.iiij. Piperis cõmunis

nis.ʒ.vj.Mellis attici,aut ſacchari,quod ſatis eſt.

80 Alia ſimilis. Habet carei, ameos coriandri,ſpicæ,cinamomi,cumini,aniſi,fœniculi,apij ſeminũ,[a] carnabadij, anethi,ſeminis macedoniſij,ſeminis dauci, ſingulorum.ʒ. ß.Mellis attici,aut ſacchari, quantum ſufficit. Semina in aceto macerato die & nocte,dein exiccata tunde,& per tenue cribrum ſimiliter alijs tranſmitte, & confecta vtere. Datur ex ea ſemuncia.

[a Carnabadij.] Ex *iſta antidoto ſole clarius fit,* Nicolaum Car*nabadium non pro Careo vſurpare, ſed pro cumino, vt anteà diximus.* Nam *ſi careum illi ſignificaret, bis in vna compoſitione, quod abſurdum foret, repeteretur. Initio enim ſtatim huius antidoti, Carei fit mentio,& tandem etiam Carnabadij.* Carnabadium.

81 Antidotus Splenotomos,hoc, eſt lienẽ liquans, valde bona. Recipit radicis pœoniæ, croci,rhei,calaminthæ,ſaluiæ,thlaſpios,epithymi,radicis centaurij magni, centaurij minoris,ſucci iridis, ſeminis rutæ ſylueſtris, piperis longi, aniſi,ſingulorũ.ʒ.iij.Libyſtici, petroſelini,ſeſelis,origani, thymi,trifolij ſeminis,cardamomi,ſeminis dauci, piperis albi,mei,aſari,ſingulorum.ʒ.ij.ß.Spicæ nardi,adianti, aridi caſiæ,polypodij,thuris,galbani,terebinthinæ,bdellij, ammoniaci,thymiamatis,ſingulorum.ʒ.ij.Sauinæ, rubiæ,helenij,ſingulorum.ʒ.xij. Agarici.ʒ.vj. Scordij aridi,[a] palireæ ſeminis,ſaxifragi, betonicæ, radicis cyclamini aridæ, lemnij ſigilli,paſtillorum theriaces,liquoris peucedani,opobalſami,ſingulorum.ʒ.xij.Styracis primarij.ʒ.xviij. Ariſtolochiæ rotundæ.ʒ.xij.ß.Maſtiches,radicis bryoniæ,ſing. ʒ.xij.Oſsium cerui vſtorum.ʒ.vj.& quartam partem.Mellis attici,aut ſacchari, quod ſatis eſt. Datur.ʒ.j. ex aqua decocti ſummitatum tamaricis corticis radicis capparis, & ſeminis agni.

[a Palireæ.] *Sæpe* Nicolaus *παλιρίας voce vtitur, fortè pro παλιούρου vt ſuprà etiam monuimus.* Nam & Paliurus, *eius præſertim radix, tumores,* Dioſcoride *teſte, diſcutit.* Librarij lapſus. Paliurus

382 Antidotus Adriani admodum vtilis. Accipit opij.ʒ. v. Croci.ʒ.ij. & quartam partem. Euphorbij, grana.vij. Spicæ nardi,amomi,botryos, ſingulorum.ʒ.j. Caſiæ.ʒ.x. Folij.ʒ.ß. Caſtorij.ʒ.ij.Roſarum aridarum.ʒ.j. Rutæ ſiccæ,pyretri,ſingulorum.ʒ.j.Cyperi.ʒ.j. & quartam partem

tem. Petroselini macedonici, dauci, cretici, singulorum. ʒ. j. ß. Seminis apij, grana. vij. Opobalsami. ʒ. j. & quartam partem. Seminis hyoscyami, piperis albi, singulorum. ʒ. x. Sagapeni, costi, singulorum. ʒ. j. ß. Ammoniaci. gran. vij. Mellis attici, aut sacchari quantum sufficit.

Antidotus Philonis. Habet croci. ʒ. v. Pyrethri. ʒ. j. 38 Piperis albi, hyoscyami seminis, singulorum. ʒ. xx. Euphorbij. ʒ. j. Spicæ nardi. ʒ. j. & quartam partem. Opij. ʒ. x. Folij, fœniculi, singulorum. ʒ. j. Mellis attici, aut sacchari, quod satis est. Quibus verò malis succurrat, & quo pacto detur, singulatim subijciemus. Caput dolentibus, cum passi dimidiato cyatho, & antidoti. ʒ. j. in aceto & rosaceo calefacta, irrigato tempora. Si verò dolor diuturnus fuerit, subtrahens cibum, in accessionum intermissionibus sternutamenta concitato, vt per ea humida deorsum lata causa sint cur à sternutamento [a] meatibus liberatis, educantur. Eodem tempore commoderatæ qualitatis ʒ. ij. gargarisare, & cyathos quatuor tepidæ atquæ porrigere oportet. Inter gargarisandum verò medicamentũ retinendũ, deinceps quę cõfluxerũt expuenda & plurimũ alleuat. Facit etiam ad comitiales, quãdo sinapi cũ aqua gargarisatur, aut cum hydromelite, vt obturati meatus excernant, Dein fabæ quantitas ad noctem cum tepida aqua danda. Fertur etiam quod furorem finiat, si nigella præsumatur, aut sinapi mane prius gargarisetur, nocte autem bibatur. Sedat etiam oculorum epiphoras ad noctem data cum aqua calida ante cœnam. Incipientibus suffusionibus cum tragacantha commixta, & excepta in morem collyrij, dein inuncta prodesse creditur. Conficitur autem hoc modo. Ex medicamento accipiuntur. ʒ. iiij. Tragacanthæ, aut gummi. ʒ. ij. Facit ad aurium dolores ex frigore natos, cum passo tepido iniecta & infusa. Ad surditates summè confert cum drachmis tribus succi scillæ, & succi corticis radicis raphani, & antidoti. ʒ. j. Ad dentium dolores si circumlinatur, aut imponatur cauitatibus eorundem. Mobiles verò firmantur, si medicamento dimidiatam aluminis partem comminisceas, & cõtriueris singula. Facit ad commotos dentes etiam alumen scissile

tri

tritum melle, & subinde inunctum. Vtere quoque gargarismo. Conducit voci amissæ. Dulcis mulsi cyathis quatuor commisce tragacanthæ.ʒ.v. Antidoti.ʒ.ij. Singulis autem diebus accipe quantitatem exiguæ fabæ, eam retinens: vbi verò gargarisabis, deglutito. Facit ad stomachicos cum hypocistide, & vino aminæo, hypocistide huic commixta. Et si febricitant, cum frigida aqua ad noctē. b His verò qui non febricitant, cum vino, aut posca frigida trium cyathorum ad noctem dato. Ad defluxiones acrium fluxionum, quas excedentes nominant, in stomachum confert. Benè facit etiam, ad inexplebilem appetentiam, data cum decocto thymi cyathorum trium & .ß. mane, & sub noctem fabæ ponticæ magnitudine. Ad eos qui haud concoquunt cum posca cyathi vnius & .ß. data. Dein deambulationibus vtendis, finietur cruditas. Difficulter & non nisi recta ceruice spirantibus, asthmaticisque cum aceti scillitici cochlearijs quatuor data conducit. A potione deambulet, aut currat, celeribusque exercitijs vtatur, vt virtus excitetur. Potio detur alia alij, nunc dulcis, nunc acida. Antidoti quantitas sit fabæ ægyptiæ. Ad sanguinis eiectionem cum poscæ cyathis tribus manè præbetur. Ad tabidos & tussientes cum ptisana commixta, & sorbendo assumpta. Confert ad aridam tussim cum aqua mulsa. Ad humidam tussim, fabæ ponticæ magnitudine deuorata. Ad iocinerosos conuenit data fabæ ponticæ magnitudine, cum oxymelitis cyathis quatuor: Ad eos qui morbo regio correpti sunt, cum cyathis tribus decocti asari fabæ ægyptiæ quantitas datur. Ad lienosos radicis capparis fasciculus manipularis decoctus cum posca, hoc est, aceti sextario vno, & aquæ sextario.ß. donec tertia pars absumpta fuerit. Vnus autem sumitur cyathus. Ad hydropicos deuoratur ipsum medicamentum & cibis permiscetur, datum ante cœnā. Ad colicos qui non febricitant, cum frigidæ aquæ cyathis tribus dato. Febricitantibus autem cum aquæ anethi cyathis tribus fabæ ægyptiæ magnitudine sub noctem, Ad ventris profluuia, cum decocto lentis, & rhois syriaci, c ericæ cyathis tribus fabæ quantitas datur. Ad exanthemata & psydracia, cum mellis ac lactis sextario vno, mirabi

rabilis est ad huiusmodi. Facit etiam ad ea quæ ex abscessibus relinquuntur in thorace cum butyri [d] mystris duobus, & mellis mystro vno, & sulphuris ignem non experti. ℨ.x. fabæ quantitas commixta, & excepta cum primis. Ad dysentericos accipe mali punici lb.ß. & pòst commisce medicamentum cyathis tribus ad noctem. Prodest conuulsis in scapulas cũ aqua mulsa data lupini quantitate. Ad eos qui elephantia laborant, dantur succi scillæ cochlearia tria. Preterea cũ vino [e] cui marina sit addita comixtũ medicamẽtũ dare oportet, cyathos quatuor diluti. exhibẽdo mane ante deambulationẽ. Prebetur quoq; alternis diebus à cœna. Ad arthriticos & podagricos sub noctem pota ex decocto nardi celticæ cyathorum triũ quãtitate fabæ, Ad nephriticos cũ mulsi cyathis trib. Ad calculosos cum decocto apij, aut asari, sextarij vnius, & aqua sextarij.ß. Ad stillicidium vrinę cum cyathis tribus decocti fœniculi fabæ quantitate. Eijcit verò secundas mulierũ, aut si quid relictum fuerit. Excipitur autem cum decocto fœnogræci. Et ad pessum in vehementibus refrigerationibus mulierũ, accipe adipis anserini. ℨ.j. [f] Lilini vnguenti, cyathum.ß. medicamenti. ℨ.j. His cõmixtis prodesse nimis creditur. Apposita soluit refrigerationes, & valet ad sanguinis retentiones. Fertur quoq; in tertiana, quartana, & quotidiana pota liberare à rigoribus, si cum aquæ mulsæ cyathis tribus detur nucis ponticæ magnitudine. Facit ad venenatarũ ferarũ ictus. Commẽdatur autem vt nullum aliorũ medicamentorum. Conseruat quoque corpus ab omni vitio ante vniscuiusque diei finem, erui aut ciceris quantitate assumpta.

[a Meatibus.] *Hoc loco plurimum exemplar* Nicolai *deprauatũ est.* Nos *verò eum vtcunque sensum elicere conati sumus, qui à ratione minimè esset alienus.* [b His verò qui non febricitant.] *Græcus manuscriptus codex habet,* πρὸς δὲ τοὺς ἀφυδροῦτας. *Puto aũt legendum esse* πρὸς δὲ μὴ πυρέσσοντας *vel* πρὸς δὲ ἀπυρέτους. *Coniecturis enim tantum in isto mendoso codice nobis vtendum fuit, quum alterum, ad quod in dubijs rebus confugeremus, defuerit exemplar.* [c Ericæ.] *Codex manuscriptus habet* ἐρίβης *Quid verò sit* ἐρίβη *cogitare nequeo. Legendum itaque esse iudico* ἐρείκη *Ac potuit esse facilis ab vna in aliam transitus.* [d Mystri.] *Mystrum triplex fuit, magnum videlicet, paruum, & mediocre, Magnum*

capit

capit drachmas tres, & scrupulum vnum. Paruum drachmas duas cum dimidia. Mediocre drachmas duas, & totidem scrupulos. [e Vini cui adiecta sit marina.] *In manuscripto codice malè* οἴνου τιθλασμένου *pro* τεθαλασσωμένου. *Praeterea sequitur quadam dictio, quæ prorsus est deprauata, vt legi rectè non queat. Quare sensum qualemcunq; pôtuimus, expreßimus, à ratione tamen, vt speramus, nequaquam alienum.* [f Lilini.] *Manuscriptus codex legit* κρύνου μύρου, *pro* κρινίνου μύρου. *Lilinum autem vnguentum ad muliebria mala esse efficax, notius est quàm vt demonstrari debeat.*

Paruum. Mediocre. Librarij error. Lilinum vnguentum.

84 Antidotus hæmaptoica Metrodori. Habet croci. ℥.j. Costi, piperis albi, singul ℥.ß. Rosarum siccarum. ℥. v. Mellis attici, aut sacchari, quod satis est. Datur fabæ ægyptiæ magnitudine.

85 Antidotus alia, ad sanguinem spuentes nobilis. Accipe summitatum rubi, fasciculum manipularem. ß. & cum aceto ad tertias vsq; decoquito. Pota confestim sanguinis reiectiones compescit. Est verò eximium remedium.

86 Antidotus alia ad eos qui sanguinem spuunt, & ad reuelatos abscessus, pusq; reijcientes. Recipit seminis apij. ℥.j.ß. Dauci. ℥.iij.ß. Castorij. ℥.j. Opij, nigellæ, singulorũ ℥.j.ß. Iridis Illyricæ. ℥.ij. Mellis attici, aut sacchari, quantum sufficit. Datur nucis ponticæ magnitudine, cum temperati liquoris cyathis tribus.

87 [a] Aridum ad spuentes sanguinem expertum. Capit amyli, [b] cerussæ, sigilli lemnij, thuris, singu. ℥.ij. Tritis ijs simul; da cochlearium vnum ex aqua mulsa.

[a Aridum.] *Græcè est* ξήριον. *Sunt autem Græcis* ξήρια, *vt testis est Actuarius, omnia medicamenta arida, & sicca, quæ hodie facientes medicinam pulueres appellant. Cornarius in suis cõmentarijs falso ad eos tantum pulueres, qui vulneribus, vlceribus, & cuti insperguntur, hanc dictionem detorquet.* [b Cerussæ.] *In manuscripto codice hic, & in multis alijs locis legitur* ψιμμιθίου, *hoc est, vt nos conuertimus, cerussæ. Quanquam paßim in Nicolao deprauatè scriptum sit* ψιμίνθη. *Cæterum quum letalis sit cerussa, & veneni maleficium habeat, Dioscoride, & experientia teste, errorem subesse iudico. Neque enim in vlla confectione quæ est apud Galenum de curanda sanguinis reiectione: quanquam multas è veteribus recenset, cerussæ fit mentio. Opium quidem: mandragora, & papauer nonnul-*

Cornarius notatus. Locus Nicolai restitutus.

lis admiſcentur compoſitionibus: ſed nuſquam, quod ſciam, ceruſſa. Cenſeo itaque pro ψιμμιθίου legendum eſſe συμφύτου. Nam iſtius aliquot in confectionibus hæmoptoicis apud Galenum & Aetiũ fit mentio. Et infrà antidoto 395. ad ſanguinẽ ſpuentes ſymphito vtitur.

Antidotus ex opio. Facit ad conuulſos in ſcapulas, & 388
contractiones neruorum. Habet opopanacis. ℈.iij. Opij. ℈.ij. Thuris. ʒ.j. Datur [a] febre carentibus ex aqua cyathus vnus. Febricitantibus verò cum aqua mulſa.

Nicolai locus reſtitutus.

[a Febre carentibus.] *Codex manuſcriptus legit πυρέτοις, & liquorem in quo antidotus ſit exhibenda præterit. Legendum autem erat, ἀπυρέτοις μεθ' ὕδατος κύαθος α.*

Antidotus ad omnia interna mala, experta. Recipit 389
ſeminis apij, & fœniculi, ſingulorum. ʒ.iij. Piperis. ʒ.ij. Coſti. ʒ.j. Mellis, aut ſacchari, quod ſatis eſt. Datur nucis ponticæ quantitate, febre vacantibus cum mulſo, febricitantibus autem cum temperato liquore.

Pilulæ ſitim reſtinguentes. Capiunt ſucci meliloti, 390
ſucci portulacæ, ſucci glycyrrhizæ, tragacanthæ, ſingulorum. ʒ.j. ℈.j. gran.j. Fac pilulas, & da vt ſub ligua contineantur. Sunt ad febres admodum vtiles.

Aliud [a] chylariũ bilem ducẽs. Accipe violas aridas, tun- 391
de, & læuiga, perq; cribrum tranſmitte. Dein cape de zulapio violaceo quantum ſatis eſſe videbitur, & ſacchari ℔.j. coque donec mellis craſsitudinem induant. Datur manè ſemuncia.

Chylaria.

[a Chylarium.] *Græcè χυλάριον. Chylaria verò, vt teſtis eſt Actuarius, fiunt, quãdo herbas quaſdam, adiecto mediocri melle, aut ſaccharo decoquimus. Latini ſuccatiunculas poſſent nominare.*

Aliud bilem ducens, eiuſdem efficaciæ. Recipe ſerum 392
lactis caprini, decoque ad carbones exiguos cum ficulno ligno. Et quod ex ipſo inſtar caſei ſupernatat, cum cochleario abijce: poſtea per ſaccum transfundens, cum polline violarum vnito, & ſine vna nocte. Calefactum ſubinde bibe, vt potionem.

Antidotus alba, dicta Miencaphetites, efficax ad comi 393
tiales, data cũ recẽti leporis ſanguine. Ad melancholicos, cũ decocto anacardij. Maniacis & reſolutis cũ vino datur, in quo ſaluia efferbuit, & caſtoriũ. Quartanarijs cũ decocto roſmarini, aut rutæ. Prodeſt etiã hydropicis, lienoſis, & nephrit

nephriticis. Habet terebinthinæ, opopanacis, galbani, asari, sagapeni, anacardij, ammoniaci, bituminis, pyrethri, castorij, [a] sulphuris viui, aloes, petroselini, dacrydij, agarici, colocynthidis, sauinæ, scordij, sing. ʒ.j. Sanguinis draconis. ʒ.j. Hæc quidem læuigato, illa verò liquato cum aceto in igne, & vnito omnia cum melle, aut saccharo sufficienti.

[a Sulphuris viui.] *Codex manuscriptus habet σούλφου ζυγίας, haud dubiè pro σούλφυρις βίβι. Latinas enim dictiones græcis literis non satis potuit exprimere Nicolaus.* Sulphur viuum.

394 Antidotus ex Iride conferens asthmaticis, difficulter spirantibus, raucitate laborantibus, voceq; destitutis. Recipit iridis. ʒ.xij. Hyssopi, pulegij, glycyrrhizæ, singul. ʒ.iiij. Tragacanthæ, amygdalarum dulcium, nucum pinearum, cinamomi, zingiberis, piperis communis, sing. ʒ.ij. Carnis palmularum, vuarum passarum, caricarum sine acinis, singulorum. ʒ.ij.ß. Styracis. ʒ.iij. Mellis attici, aut sacchari, quod satis est. Datur manè & vesperi.

395 Antidotus ad sanguinem spuentes, admodum bona. Capit decocti symphyti, boli armenij, sanguinis draconis, cornu ceruini, lapidis hęmatitis, corallij rubei, spodij. Commixta hæc bibenda præbeto.

396 Antidotus alia ad spuentes sanguinem. Lapidem hæmatiten tere in [a] pumice, prębe bibendum cum aqua. Similiter verò profluuium muliebre sistit.

[a In pumice.] *Græcè est, τρίψας εἰς κίσσιριν. Quomodo autem in pumice foraminulento possit teri, nõ intelligo. Videtur itaq; subesse menda, & fortè legendum esse εἰς θυΐδιον, id est in mortario.* Menda sublata.

397 Antidotus ad sanguinem excernentes, & profluuium muliebre sistens, experta. Habet nucum pinearum. ʒ.ij. Croci. ʒ.j. Spicæ nardi. ʒ ß. Anisi. ʒ.j. Palmularum maceratarum in vino adstringente, aut posca. ʒ.ij. [a] Trita & cribrata excipe palmulis dissolutis, & finge pastillos sex. Datur vnus cum aquæ cyathis duobus.

[a Trita.] *Codex manuscriptus legit, καύσας pro κόψας.* Librarij erratũ.

398 Antidotus alia ad profluuia sanguinis narium omnis generis. Leporis pilorum vstorum, capillorum muliebrium vstorum, singulorum. ʒ.ij. Chalcanthi. ʒ.viij. Fac aridum, & insufflando insperge.

399 Antidotus similis ad profluuium sanguinis narium.

Stercus asininum vstum, & tritum in pollinem, in aceto liquans inunge fronti, siccúmque naribus insuffla.

Aridum ad omnis generis sanguinis eruptiones[a] experimento fœliciter cognitum. Est autem admodum præclarum. Accipit misyos, chalcanthi, singul. ℥.iij. Corticis pini, chalcitidis, mannæ, gypsi, singul. ℥.ij. Trita in pollinem naribus sursum insufflato, ac insperge. 400

[a Fœliciter experimento cognitum.] *Codex manuscriptus habet* ἐπιτιταχμμένον. *Censeo autem legendum esse* ἐπιτετευγμένον. *hoc est, accommodum: vel vt nos conuertimus, experimento fœliciter cognitum. A verbo* ἐπιτυγχάνω.

Aliud. Aridum sanguinem sistens Archigenis, ad sanguinis è naribus profluuium valde laudatũ. Capit aluminis scissilis, gallæ immaturæ, chalcitidis. His æqualiter tritis fac puluisculum, & naribus insuffla. 401

Antidotus nobilis ad sanguinis eruptionẽ. Fimbriã albam sanguine irrigato, & collo aptato dicens: Sanguis sanguinem[a] vinciẽs sistit. Hoc omnem sanguinis eruptionem compescit, super partem infernam ligatum: verbi gratia, è naribus manante sanguine, super collũ. E vena, super ortum venæ. E sede, super femur. Et in alijs similiter. 402

Supersti tiosum.

[a Vinciens.] *Gracè est* δείσας, *hoc est, metuens. Legendum autem esse iudico* δήσας, *id est vinciens vel ligans. Sed parum refert, vtro modo legas, quia superstitiosum est hoc medicamentum, ideoq; à Christiano homine, vt alia multa quæ* Nicolaus *refert, prorsus non vsurpandum.*

Superstitiosa Christianis vitãda medicaměta.

Aridum aliud, ad profluuium sanguinis narium.[a] Punica & nucleũ eorundem cum aceto instilla in oppositam aurem naris sanguinem effundentis. Si verò ex vtrisque, instilla duabus auribus. 403

Codex Nieolai emendatus.

[a Punica & nucleum eorundem.] *Codex manuscriptus legit* ῥοίδιον καὶ ὕχραν: *sed quid sit* ὕχρα, *nemo intelligit. Quapropter locus hic corruptus est. Suspicor aũt scribẽdũ esse* ῥοίδιον καὶ πύρηνα, *quam lectionẽ in nostra cõuersione secuti sumus, vtpote à ratione non abhorrentẽ. Quippe mulcei, potißimũ acidorũ punicorũ sanguinis excreationes,* Dioscoride *attestante, sistunt. Facilè tamẽ sententiam mutabimus nostram, vbi ex melioribus codicibus meliorem & legitimam quis produxerit lectionem.* Nobis *coniecturis tantum vtendum fuit in hoc mendosißimo manuscripto codice.*

04 Antidotus ad ſpuentes ſanguinem, valde bona. Habet ſeminis apij. ʒ. iij. Dauci. ʒ. vij. Caſtorij. ʒ. ij. Opij, nigellæ, ſing. ʒ. iij. Iridis illyricæ. ʒ. iiij. Mellis attici, aut ſacchari, quantum ſufficit. Datur ponticæ nucis magnitudine cum temperati liquoris cyathis tribus.

05 Adiuratio ad profuuiũ ſanguinis narium, ſonans in hunc modum. In nomine patris, & filij, & ſancti ſpiritus, amen. Debet autem qui dicturus eſt adiurationem hanc, in manu ſua retinere lapidẽ Iaſpida, aut lapidem hæmatiten, & ſic dicere: [a] ἔις τὴν κρίσιν τὴν θίλουν εἶδι οἱ ἀπάβαδοι, καὶ οἱ ἀπάπαδις, καὶ οἱ τόκον λαμβάνοντις, & crucifigentes Dominũ noſtrũ Ieſum Chriſtum, ſiſte ſanguinẽ, & apprehẽdens in capite ægrotãtis capillos dic ter. Dein pone iaſpidẽ in nares ſanguinẽ effundentes, atq; dic: Credo in vnum patrem omnipotẽtẽ. Et pater noſter qui es in cœlis, & Aue gratioſa vſq; ad finẽ, idq; ter. Poſt hæc dic: Per nomen magnum Dei omnipotentis propheta Zacharias in tẽplo Domini à viris iniquis trucidatus eſt, & ſanguis eius tanquàm lapis cõcreuit, ſic & tuus ſanguis cõcreſcat, & ſiſtatur per ſeruũ Dei. Adiuro te, per fidem Veronicæ, ſanguinẽ, ne amplius ſtilles, Stes probè, ſtes cum timore, amẽ. Hoc dic ter. Adiuratio ad omnem ſanguinis eruptionẽ ex vtero, aut immodicum fluorem mulierum. Scribe in charta hunc pſalmum primo ſabbato priuſquã ſol oriatur, & liga ad dextrũ brachium manus eius: Miſerere mei Deus, ſecundum magnam miſericordiã tuam: quandiu ſanguis effluxerit. Deinde in alterã chartam ſcribe ex Euãgelio verbũ hoc, Loquente Ieſu, ecce princeps quidam accedens adorauit eum, dicẽs: Filia mea modò defuncta eſt, ſed veni, & impone manũ tuã ſuper illam, & viuet. Et ſurgens Ieſus ſecutus eſt eum, & diſcipuli illius. Et ecce mulier ſanguinis profluuio laborauerat duodecim annos, accedens à tergo tetigit fimbriam veſtimenti illius. Dixerat enim intra ſe: Si tantum tetigero veſtimentum illius, ero ſalua. At Ieſus conuerſus vt vidit illam, dixit: Confide filia, fides tua ſaluam te fecit. Et ſalua facta fuit mulier à tempore illo. Liga hanc chartulam ad dextrum mulieris femur eadem die primo ægrotantis ſabbato, priuſquam ſol oriatur, & illic permitte quoad laborãs mulier ſanetur à morbo.

Superſtitioſum.

Pſal. 50.

Vide mirificã cæcitatẽ huius ſeculi, verbo Dei abutentis.

[ἀυϛτὸρ κρίσιρ &c.] *Hæc verba à me conuersa nõ sunt, quod quid præ se ferrent, haud intelligerem. Et animus erat, totam hanc coniurationem omittere. Tamen vt inde perspicuum fieret, quàm plenum etiam superstitionum Nicolai seculum fuerit, hanc non penitus prætereundam esse iudicaui. Vt mirum non sit superstitionẽ, maximè quum pontifices nonnulli illam pulchrè adiuuarent, magis ac magis subinde auctam esse, donec nostra ætate penè vniuersam pietatem & fidem in Christum obscurarit, & extinxerit. Et actum de religione vera fuisset, nisi Deus per gratiam suam aliquot pios & doctos viros extitasset, qui nos ex opacis ijs ignorantiæ & superstitionis tenebris verbi Dei prædicatione vindicassent. Pro quo immenso beneficio Deo optimo maximo, perpetuò agamus gratias decet.*

Nicolai seculum superstitiosum.

Antidotus Theodoretus, aut anacardia. Quære curatorias eius facultates capite 217. Habet anacardij, ʒ.iij. Croci, casiæ, folij, spicæ nardi, mei, agarici, rheipontici, singul. ʒ.j.ß. Caryophylli, epithymi, acori, piperis communis, saxifragi, masticheṡ, iridis, myrobalani, sing. ʒ.iij. Aloes, ʒ.vj. Mellis attici, aut sacchari, quod satis est. 406

Antidotus Absinthites, ventrem emolliens, bilem, pituitam, aliosq; humores subigẽs. Accipit costi, mastiches, singul. scrupul. ij. Folij, rosarum aridarum, aloes, singul. ℈ j. Croci. ℈.ß. Absinthij, rheipontici, siliquæ octauam partem. Floris iunci odorati. ℈ j. Mellis. ℥.v. Vini optimi, sextarios ij. Mastichen & aloen seorsim læuigato, alia verò omnia simul tundito, omnibusq; commixtis adijce mel: & vbi parum cum melle contriueris, affundito vinum, & commiscens subigensq; in vase puro reconde. Vtere cum vino mero, ieiuno adhuc existente, & à cœna. 407

Antidotus similis Absinthites quod ab Amazonio episcopo est compositum. Confert ad dolorem capitis, acutum auditum, oculorumq; defluxiones. Vlcera & thoracis mala sanat. Lieni & iecori prodest, aluumq; emollit, siue ieiunio, siue à cibo data. Colicis symptomatis data medetur, & est admodum vtilis. Capit costi, spicæ nardi, florum iunci odorati, cardamomi, absinthij. sing. ℥.ß. Folij, ʒ.j. Ammoniaci, thymiamatis, aloes hepaticæ, mastiches, sing. ʒ.j.ß. Mellis, sextarium. j.ß. Vini, sextarios vj. Datur mixtio vna pro viribus. 408

Antidotus Absinthites iecori conueniens bona. 409

Recipit

Recipit ſpicæ nardi, ammomi, folij, ſing. ʒ. vj. Aloes he-
paticæ, ʒ. ij. Coſti, abſinthij, ſing. ʒ. j. ß. Roſarum ari-
darum, ʒ. ij. Mellis, ℥. v. Vini, ſextarium vnum. Probè
confecta vtere.

410 Antidotus Abſinthites vrinam mouens, & humo-
res internos purgans, extenuans, extergens, ſtomachũ ro-
borans, iecur, & reliqua viſcera. Accipit folij, exag. iij
Amomi, coſti, roſarum aridarum, maſtiches, caſiæ ſing.
ʒ. iij. Croci, ℥. ij. Aloes, ʒ. ß. & quartam partem. Comæ
abſinthij. ʒ. j. ß. Vini tenuis bonis, ſextarium. x. Mellis,
ſextaria duo.

411 Antidotus Mithridatis prodeſt diuturnis defluxio- Mithridatis antidotus.
nibus ſtomachi & thoracis, & omnibus in profundo cor-
poris, factis exulcerationibus, & abſceſsibus. Tabidis, ven-
tris inflationibus, cœliacisq; medetur. Bonum corporibus
colorem conciliat. Appetentiam immutatam reſtituit. Ex
morbo languidos reficit. Calculos conterit. Difficulta-
tem vrinæ ſanat. Melancholiam non ſinit conſiſtere. Mor
tuum fœtum eijcit. Ad mulicbria mala conueniens. Vten-
tes ea efficit acutius videntes. Præſumpta non permittit
lædi à letalibus medicamentis. Compoſita autem eſt à Mi-
thridate. Datur ponticæ nucis, quantitate. Adultis quidem
exagium vnum. His qui media ſunt ætate, & non febri-
citant, cum vino datur, aut mulſo, aut condito. In obſtru
ctionibus iocineris, & febricitantibus, datur ex aqua, aut
mulſa. Habet abrotoni, ariſtolochię, ſing. exag. vij. Caſiæ,
ſtagia iiij. Croci ſtagium. j. Aſari, aniſi, agarici, carpo
balſami, balauſtiorum, irridis illyricæ, acori caſtorij,
gummi albi, ſaluiæ, radicis ſymphyti, [a] tordili ſeminis, ſucci
hypociſtidis, opopanacis, ſin. ſtag. j. Baccarum iuniperi, a-
momi, bdellij. conyzę tenui foliæ, calami odorati, canchry-
os, ſeminis lõchitidis, xylobalſami, ſing. ſtrag. j. ß. Gẽtianę,
ſucci glycyrrhizæ, dauci cretici, dracontij radicis, eryngij
radicis, ameos, centaurij, cyphei, roſmarini, terræ lemnię
mei, ſeminis ormini, erui albi, piperis communis maceris,
ſagapeni, ſtichadis, nucũ pinearũ toſtarũ, floris iũci odora-
ti, carniũ vuarũ paſſarũ creticarũ, ſeſelis, [b] ſtaphylini ſemi-
nis, pſyllij, chamędryos, ſcordij. teucrij, hyoſcyami, balſa-
mi, ſeſami toſti, ſing. ſta. ij. Caſię ſyriacę, polij ſucci, helenii,

piperis nigri, ſeminis cucumeris, terebithinæ, & fellis taurini, fellis vrſini, chãæpityos, ſingul. ſtag. ij. ß. Cyperi, baccarum cedri, ſeminis [c] fœniculi, thuris, anatis ſanguinis, nardi ſyriacæ, radicis panacis, ſecuridacæ [d] folij, petroſelini, liquoris peucedani, ſing. ſtag. vj. Seminis rapi, ſtag. iiij. Terræ ſamiæ, ſtag. ß. Seminis coriandri, exag. x. Myrræ, zingiberis, ſin. ſtag. iij. ß. Thlaſpios ſeminis. ſtag. iiij. Cnici ſeminis, ſtag. iiij. Cinamomi, coſti ſingulorũ ſtag. iij. ß. Seminis papaueris. ſtag. v. Nardi celticæ, ſtag. iiij. Opobalſami. ſtag. ij. & quartam partem. Polygoni, ſtag. iiij. ß. Piperis albi, ſtag. ß. Phu, ſta. j. Vmbilici veneris, ſtag. ß. Mellis attici, aut ſachari, quod ſatis eſt.

Librarij error. Alius.

[a Tordilij.] *Manuſcriptus codex falſo τροδήλου, ρτορδιλίου legit.* [b Staphylini ſeminis.] *Codex manu ſcriptus habet σαφύλλης ἤ ρσαφύλινου Legendũ autẽ eſſe Staphylini: latinũ exẽplar* Ingolſtadij *excuſum cõfirmat.* [c Fœniculi] *Manuſcriptus codex perperã μαλάθρου pro μαράτρου ſcribit, niſi λ pro ρ atticè ſit vſurpatum, quod tamen* Nicolaus *facere haud cõſueuit.* [d Folij.] *Codex* Nicolai *habet ἰφύλλου, pro φύλλου. Legendũ enim eſſe, φύλλου. Aetius in deſcriptione antidoti Mithridatis ſatis teſtatur. Et in ſequenti etiam antidoto Mithridatis φύλλου legitur.*

Antidotus Mithridatis vſitata,

Antidotus alia Mithridatis melior, omnibus ad om- 412
nis generis mala muliebria frigida, & eas quæ non concipiunt. Item melancholiam, omne capitis malum, dolores aurium, lachrymantes oculos, dentiũ cruciatus, oris inflammationẽ, & palati omniſq; generis aurium mala vt emplaſtrum impoſita. Similiter ad ictus venenatorũ, venenũq; bibentes cũ mentæ decocto pota. Ad omnia deniq; mala prædicta in antidoto Mithridatis quæ hãc præcedit. Recipit ſtyracis, drac. j. ℈. ij. Caryophyllorũ, ſpicæ, xylobalſami, erui, [a] laccæ, tragacãthæ, maſtiches, galbani, gummi cedri, quod eſt ſimile thuri: bituminis, caſtorij, gummi hederæ, bdellij. ſigilli lemnij, meliloti, oppopanacis, ladani, ammoniaci, oppij, ſulphuris ignẽ non experti, glycyrrhizę, nitri, ſucci hypociſtidis, acaciæ, roſarũ, chamædryos, hyperici, abrotoni, præoniæ, hyſſopi, origani, helenij, [b] ligni iuniperi, foliorum lauri, ariſtolochiæ longæ, epithymi, peucedani, centaurij, roſmarini, eryngij, balauſtiorũ, foliorum myrti, abſinthij, raphani, ſcyllę, fructus balſami, aniſi, [c] nigellæ

gellæ siue gith, hyoscyami, cumini, fœniculi, cardamomi, seselis, sinapi, ameos, sinonis, libystici, rutæ, papaueris, apij, dauci, rapi seminis, piperis lõgi, seminis, ocimi, amomi, sin. ℥.j.ß. Acori, [d] Illapheos, quę lingua Italica dicta est Bardana: [e] cyclamini, seminis agni, plũbi vsti, sin. ℈.ij. Balsami, cinamomi croci, costi, floris iunci odorati, zingiberis, folij, terebinthinę, myrrhę, thuris, casię ligneę, agarici, nardi celticę, rheipõtici, irridis, asari, dictãni, marrubij, colocynthidis, stichadis, artemisiæ, calaminthę, scordij syluestris, cymphyti, chãępityos, piperis albi, piperis nigri, petroselini, thoris, culinarij, malobathri, cardamomi, quinq; folij, sing. ℈.j. Baccarum lauri, ℈.j. Vini veteris boni. ℥.j. Mellis attici, aut sacchari, quod satis est. Datur nucis auellanæ quãntitate cum vino tepido, cui saluia incocta sit.

[a Laccæ.] *Codex manuscriptus habet* φακῆς, *p* λακκῆς. *Vulgares autem codices latini, quibus Seplasiarij in conficiendis medicamentis vtuntur, legunt lentisci. sed perperam. Nam scribendũ esse laccæ, exẽplaria Nicolai emendatiora latina, quæ laccæ habent, satis testantur. Platearius etiam in suis annotationibus in hanc antidotum, lentiscũ pro laca interpretatur.* [b Ligni iuniperi.] *Nicolai codex. habet* ξυλοτζουνίπερι, *quæ dictio est ex græco & latino composita, vt cuius linguarũ perito apparet.* ξύλον *enim lignũ, iuniperus veró fruticis nomẽ apud Latinos.* [c Nigellę] *Nicolaus habet* κόκαλιν τῶν σίτου, *hoc est, Cocalin frumẽti. Adeoq; in vulgi errore esse videtur, quòd Nigellã arbitratur esse eã Stirpè quæ in frumẽtis passim prouenit, & loliũ nõnullis, Germanis vero nostris Radten appellatur. Sed vsurpari debet vera Nigella. cuius historia & pictura est in tomo primo nostrorum de Stirpium hystoria cõmentariorum, quæ Gith etiã nominatur. Suspicio etiam est,* κοκαλιν *pro* λόλιον *scripsisse Nicolaũ.* [d Illapheos.] *Manuscriptus codex habet* ἰλλάφεως λεγομένη ἰταλικῇ γλώσσῃ. *& aliquid deinde desideratur, nimirũ* βαρδάνη. *Bardana verò Græcis* ἄρκιον *&* προσώπιον, *latinis Personatia dicitur. Vulgus non solum Bardanam, sed & Lappam maiorem vocat, Latinus etiam codex Ingolstadij excusus habet, Ilaseos, id est lappæ.* [e Cyclamini.] *Græcè est,* κυκλαμινάκας, ἤτοι κασάμου φύλλου *. hoc est, Casami folia. Nicolaus enim & alij recentiores Græci Cyclaminum vocant Casamum, vt ex Aetio, Actuario, & Nicolai interpretationibus satis liquet: Ibidem enim ita scribitur,* κάσαμον ἢ κυκλάμινος. *Mirum autem est, Nicolaum vti folijs cyclamini, quum veteribus,*

Nicolai codex emaculatus.

Seplasiariorũ liber emẽdatus.

Cocali. Herbadicta radtem cur officinæ pro Melanthio, seu nigella vsi sint.

Ilaphis. Bardana.

Casamũ

Dioscoridi mirum, & Galeno, radix tantum in vsu medico probetur.

Antidotus alia panchrestos, hoc est, ad multos affectus accommodata, conferens vt præscripta. Verũ quære huius curatoriam facultatem inter præscriptas panchrestos antidotos, in capite 225. Habet opij [a] thebaici, ʒ.v. Croci. ʒ.ij ℈.j. semis Seselis, ʒ.ij. Calami odorati, castorij, carpobalsami, cardamomi, petroselini, sing. ʒ.j.℈.j. Zingiberis, casiæ ligneæ, sagapeni, hyoscyami, seminis apij, seminis rutæ syluestris, singulorum. ʒ.ij. Nardi, pyrethri, mei, euphorbij, anisi, trifolij, seminis dauci cretici, sing. ℈.j.ß. Mellis, aut sacchari, quantum sufficit. Datur nucis auellanæ quãtitate. 413

[Threbaici.] *Græcè est* καλουμένου παρὰ ἰταλοῖς τιμτμῖκε, *pro* θιβαϊκοῦ. *Sic passim latinas voces deprauat Nicolaus.*

Zulapium vtile ad dysentericos, quod bibitur tota die, Accipit violarum, exag.ij. Intybi seminis, stag.ij. In Rosarum, stag.iij. Summitatũ myrtorum nigrorum, vnc.j. Cotoneorũ, vnc.iij. Rhois culinarij, vnc.ij. Oxalidis, stag. iiij. Succi plãtaginis, hypocistidis, singulorum vnc.j. Succi acaciæ. ʒ.ij. Spodij, exag.iiij. Maceris, stag.iij. Santali albi, & rubei, singulorum exagia iiij. Rhei, exagia.ij. Costi, cinamomi, anisi, singulorum stag.j. Sacchari, liber.iij. Sigilli lemnij, stag.vj. Baccarum myrti, clauicularum vitis, singulorum exagia ij. Sidiorum, stagium. j. Symphyti ʒ.iij. Aquæ pluuię, & stillaticij rosarum liquoris, quod satis est. 414

Confectio Zulapij regij. Capit aquæ dulcis lib.ij. Sacchari, lib.j.ß. Rhei. stag.ij. Santali rubei, & albi, sing. exag.ij. Hirundinariæ, stag. ij. Aceti acris. ʒ.iij. 415

Decoctum ad eos qui altero latere resoluti sunt. Habet stichadis corymbos.iiij. Calaminthæ, melissophylli, origani, hyperici, pulegij, sing. exag.iij. Spicæ, exag.ß. [a] Tripsidij, exag. tertiam partẽ. Ebulliant hæc cum aqua dicta, quod dimidiũ eius absumatur: dein colato, atq; iniectis aceto & melle, quantũ satis videbitur, iterũ coquito, & facito instar drosati. Dãtur singulis diebus vnciæ sex per dies duodecim. Posthæc datur ægrotãti purgatoriũ medicamẽtũ, quod has species maceratas habet. Stichadis, cepularũ, hoc est magnorum 41[6]

gnorum myrobalanorum, sing. exag. j. ß. Colocynthidis medullæ maceratæ in aqua rosacea. Decoquantur & colentur probè. Dein injice in id decocti, hermodactyli, siliq. viij. Agarici siliq. xv. Turpeti, siliq. viij. Sagapeni, castorij, euphorbij, singulorum siliq. ij. Polypodij macerati, exag. j. ß. Vbi modicè purgatus fuerit laborans, lauetur, & benè habenti dentur ex hiera Galeni exag. ij. ß. aut etiã tria: ac deinceps ad bonam temperaturam reducto, detur theriaca, prima quidem potione gran. viij. Et si quidem effecerit quemadmodum vetus præcipit, prætereantur xiiij. dies, & rursus detur similiter. Si verò non, post septimum diem dentur alia gran. xiiij. aut duodecim. Si verò voles castorium, aut euphorbium impone, sing. siliq. iiij. Serapini, siliq. iiij. ß.

[a Tripsidij.] *Græcè est* τριψίδιον. *Quid autem sit* Tripsidium, *me ignorare fateor.* Tripsidium.

417 Vnguentum ad pruritum. Recipit altheæ radicis, chamæmeli lignorum, centaurij, polij, radicis cucumeris agrestis, dictami, buphthalmi, [a]saxifragi, rosmarini, costi, calaminthæ, pulegij, melissophilli. Omnia simul in aqua ebulliant, dein per saccum vbi transfusa fuerint, accipe calcem viuã, & fermẽtato ex huius decocti libris tribus, & sandaracę ℥. iij. Pòst adijce anisũ, cuminũ, carnabadiũ, semen apij, fœniculi, & anethi, atque inunge in balneo priusquã proluatur & frica benè. Dein decocto violarum probè ablue. Deinceps accipe oua, mel, oleum chamæmelinum, anethinum, & rutaceum, omnibusq; simul subactis tandẽ inunge ægrotantem. Est autem ad prædicta valde bonum.

418 Confectio remedij [a] sycaminorum. Accipe nucem regiã, & repurgatam contundito, illique vnito [b] salem fossilem, impone suprà sycaminum, & edendum præbeto. Imponito autem hoc desuper & bis & ter, & quater, & confestim decidet, Dei gratia. Hoc necessarium est omnino, siue ad humanum, siue animantis bruti corpus vtaris, inuentũ.

[a Sycaminorũ.] *Græcè est* συκαμίνων. *Animaduertendũ verò hoc loco erit, quòd alijs Græcis* συκάμινων *non tantum morũ, sed & mori fructum, vt testis est Phauorinus, significet. Nicolao autẽ tumorẽ seu excrescentiam, quæ mori fructum refert, potius denotat, & eum fortè quẽ Iuuenalis mariscã appellauit, inquiẽs: Cæduntur tumide medi* Sycaminum.

cori

coridente marisca. Nam & hic remedium tradit: à quo si admotum fuerit, decidet Sycaminum. Retinendam itaque esse hanc nobis dictionem putauimus, vt omnes intelligerent Nicolaum aliter ac cæteros græcos hanc vsurpasse vocem. Præterea Hermolaus Barbarus in Corollario suo cap. 55. scribit Sycomora quosdam mariscas appellasse.

[b Salem fossilē.] *Nicolai codex habet γάγγρινον ἅλας Vocat autem γάγγρινον salem, quem alij Græci ὀρυκτὸν hoc est fossilem, barbari gemmæ vocant vt è multis compositionibus liquet.*

Alia confectio sycamini. Accipe alypiam herbam viridem, vt sit tibi instar vinculi: hoc est, effice vt emollita fili formam habeat, fortiterq; ligato sycamina, & sine. Singulis autem diebus constringito vinculum, quoad perfectè decidat. Et si herba est viridis, ligato. Sin minus, accipe hanc siccam, & calida aqua feruefacito, eaque emollita & tenera reddita, fac quemadmodum docui. Dein accipe radicem herbæ Senecionis, quæ plebeij Cortalon dicitur, luna deficiente priusquam sol oriatur per nomen [a] vsum habentis. Vbi verò radicem extraxeris, dic Pater noster, Credo in vnum Deum, & Aue gratiosa, vsque ad finem ter. Et probè terens, da latenter edendã & statim gratia Dei sanabitur. 419

Cortalō quid.

Supersti tiosum.

[a Vsum habentis.] *Græcè legitur, εἰς τὸ ὄνομα τῶν χρείαν ἔχοντος, hoc est, per nomem eius qui vsum habet. Intelligit herbæ radicem esse in nomine Cristi euellendam.*

Antidotus stomachica, præclara, cõposita à Ptolemęo sophista. Habet piperis cõmunis, anisi, origani, cumini, hyssopi, saluiæ, zingiberis, floris iunci odorati, epithimi, erucæ, corymborum thymi, singulorum. ℥.ij. Mellis attici, aut sacchari, & vini Chij: mellis quidem libram.j. Sacchari & vini libras.ij. Species contusas inijcito melli & vino, & sine illic macerari dies tres. Dein parum coquito, perq; saccum transmittito, & in vase reconde. Da singulis diebus mane vnciam vnam, aut calicem vnum, pro viribus. 420

Antidotus ad cardiacos, & animo deficientes, ac syncopen, exolutionemq; è diarrhœa, aut sanguinis excretione, aut ab alia vacuatione natiuum calorem dissipante natam. Recipit mastiches, cinamomi, seminis ocimi, foliorum sampsychi, maceris, caryophilli, semis melissophylli, [a] sisymbrij seminis piperis longi, singulorum. ℥.j. & quartã 421

partem

partem. Margaritarum. ʒ. ij. & quartam partem. Corallij rubri, betonicæ, serici crudi usti, hermodactili longi, albi, & rubri, folij. ʒ. x. Osſis cordis ceruini, blattarum byzantis, ramenti eboris, sin. ʒ. iij. Moschi. siliq. ij. Berberis. ʒ. ij. Galliæ moschatæ, ambari, sing. ʒ. ß. Nucis moschatæ. ʒ. iij. Ligni aloes, spicæ, singulorum. ʒ. ij. ß. Auri puri, exagium j. Lapidis sapphiri, lapidis iaspidis, [b] lapidis aspectu viridis, sing. exag. ß. Croci, xylobalsami, sing. exag. j. ß. Sacchari, & stillaticij rosarum liquoris, quod satis est. Decoque probè ad consistentiam, effunde super marmor, & sine ibidem donec refrigeretur: dein reconde in vase, ac præbe cum vino bono.

[a Sisymbrij.] *Codex manuscriptus legit* σισιμπρίου, *pro* σισυμβρίου. [b Lapidis aspectu viridis.] *Græcè est*, λίθου χλωροῦ τὴν ὄψιν. *Intelligit autem haud dubiè Prasium appellatum lapidem, aut smaragdum.*

422 Confectio magni Zulapij. Accipit vuarum passarũ Chiarum, stag. iiij. Rubiæ, exag. ß. Fœnograeci, exag. j. Adianti, rosarum violarum, sing. stag. v. Aquæ & sacchari, quantum sufficit.

423 Alia moschati confectio. Capit ladani boni. ℥. iij. Styracis calamitis. ℥. j. ß. Styracis rubeæ. ℥. j. Ligni aloes boni. ʒ. ij. Ambaris. ʒ. j. Caphuræ. ℈. ß. Moschi. ℈. ß. Stillaticij rosarum liquoris boni, quod satis est.

424 Alia confectio moschata. Habet mastiches. ℥. ij. Gũmi arabici. ℥. j. Caphuræ. ℈. j. Trita hęc stillaticio rosarum liquore bono irrigato, & formato pastillos, qui fermentescant cum olei ebuli. ℥. iiij. Sit autẽ oleum purum, & sordibus carens. Vel decoque oleum cum huiusmodi speciebus. Aut inijce cinamomi, caryophylli, & nucis muscatæ, sing. ℥. ß. Dein cum prædictis speciebus & oleo macerato, & subactis ijs diligenter finge pastillos, & reconde in vase. Pondus pastilli sit. ʒ. j. ß. Feruefacito stillaticium rosarũ liquorẽ cum moscho, eoq; pastillos post formationem irrigato.

425 Antidotus faciens ad cardiacos, & cordis syncopen, immodicamq; animi defectionẽ, ad corporis imbecillitatem à syncope inductã. Ad liquationẽ pręterea carnis, tussiẽtes, suppuratos, asperitatẽ faucium à destillatione ortã. Recipit cinamomi, seminis ocimi, foliorum sampsychi, maceris, caryo

caryophlli, carnis foliorũ citri, seminis melissophylli, seminis sisymbrij, sin. ʒ.ij. Seselis. ʒ.j.ß. Hermodactyli, folij, sing. ʒ.iiij. Floris rosmarini. ʒ.iij. Ossa cordis ceruini, numero.iiij. Berberis. ʒ.ij. Mastiches, rosarum, violarum, borraginis florum, singulorum. ʒ.j.ß. Succi herbæ chameleuces. ℥.iij Libystici, ℈.j. Gallię moschatę. ʒ j. Glycyrryhizę. ʒ.iij. Cubebæ. ʒ.ij. Pastillorum de rosis, & violis. ʒ.j.ß. Ligni aloes crudi, nucis moschatæ, zingiberis. singulorum. ʒ. j.ß. Moschi siliquarum granum. j.ß. Cinamomi boni. ʒ.ij. ℈.j.ß. Nucis indicæ magnæ carnis. ʒ.iiij. Spicæ. ʒ.j.ß. Saphiri lapidis gagatis lapidis iaspidis lapidis & smaragdi sin. siliq.iij. Croci. siliq.vj. Margaritarũ perforatarũ, & nõ pforatarũ, sin. sili. j. Xylobalsami. ʒ.iij. Blattij bizãtis, hoc est, ossis anterioris naris purpurę gra. viij. Ramẽti eboris, serici vsti, sing. ʒ.j. Styracis calamitis. ʒ.ij.ß. grana duo. Pertulacæ seminis. ʒ.j.ß. Seminum cucumerum, singul. ℥.j.ß. Corallij rubei, iridis, singul. exag.ij.ß. Auri puri ramenti, exagium.j.ß. Nuces ponticas decem, [a] Amyli. ʒ.iij. Amygdalarum amararum & dulcium, singul. xx. carnis palmularum. ℥.j.ß. Marrubij, [b] fabarum farinæ puræ. ℥.j.ß. Carui, seminis [c] gossipij, exag.iij. Seminis maluæ & florum, singulorum. ℥.ß. Seminis vrticæ. ℥.ß. Pinearum recentium. vncias. ij. Hyssopi cretici, drachmas iij. Penidiorum bonorum, librã semis. Sacchari candi, vncias iij. Sacchari, quod satis est. Contusis omnibus simul, adijce gummi arabici, exagia.ij. Tragacanthæ, exagia iij. Commixta omnia simul & trita, decoque cum decocto testudinis montanæ, & præbe in prædictis malis manè, & dormituris, vnciam semis. Est autem experta.

Amylũ. [a Amyli.] *Nicolai codex more vulgi, & vt hodie imperiti vocant, legit ἄμιδορ.*

[b Fabarum farinæ.] *Manuscriptus codex deprauatè hic & multis alijs locis, mea quidem sententia, legit, φαβάτωρ, pro φαβάρωρ.*

Bombacium. [c Gossipij.] *Nicolaus habet βαμπακίου. Vocat autem Bombacium, fruticem qui Græcis vetustioribus ξύλορ, latinis Xylon, & Gossipium dicitur. Barbaris in hunc vsque diem Bombax, & Bombasum appellatur. De quo plura tomo primo nostrorum de stirpium historia commentariorum diximus.*

Antidotus ex aureo balano. Capit cepulorum. ℥. 426 ij. Fla

ij. Flauorum, indicorum, fenæ, intybi seminis, ocimi seminis, santali, rosarum, singul. exag. ß. Damasonij, balaustiorum, singul. stag. j. ß. Lapidis armenij, stag. j. Mastiches, seminis fœniculi & anisi, stag. ß. Thymi, epithymi, singu. stagium. j. ß. Polypodij, rhei indici, singuloru stag. j. Mentæ, croci, singul. stag. ß. Turpeti, buglosi singul. stag. j. ß. Sacchari, & stillatitij rosarum liquoris, quod satis erit.

427 Alia antidotus è rha pontico. Accipit spicæ, croci, mastiches, costi, asari, casiæ odoratæ, floris iunci odorati, rhei pontici, spodij, singulorum stag. j. Rosarum ægyptiarum, exag. j. Fermentescant hæc cum sacchari libra. j. aut ß. & stillaticio rosarum liquore, & reconde in vase [a] decocta ad consistentiam. Dantur stagia tria.

[a Decocta ad consistentiam.] *Græcè scriptum erat an rectè, nõ satis pronunciare possum βρέσας εἰς δύναμιν, id est, decoctam ad vires. Sed, si quid iudico, legendum erit, βρέσας εἰς σύστασιν, vt nos conuertimus.* Nicolai locus restitutus.

428 Antidotus nephritica, valde vtilis. Habet cinamomi, galangæ, singul. stag. iij. Nucis odoratæ, stag. ij. Tripsidiorũ, stag. iiij. Caryophylli, stag. ij. Floris iunci odorati zedoariæ, singulorum stag. iij. Lithospermi seminis asparagi, corticis radicis capparis, seminis altheæ, singul. stag. iiij. Anisi, fœniculi, & apij seminum, sing. stag. iij. Seminis dauci syluestris, stag. iiij. Cretami seminis, stagia. iij. Confice cum saccharo, & dato.

429 Antidotus ex hermodactylo, admodum bona. Recipit hermodactyli. ℥. j. ß. Anisi, cumini æthiopici, hoc est, carnabadij, ameos, epithymi, piperis communis, zingiberis, sing. ℈. j. ß. Thymi, exagium j. Alipiæ. ℥. j. Datur cum melicrato. Carnabadium quid.

430 Antidotus è cicadis, nephritica. Accipit seminis lini, raphani, [a] piscis vsti, seselis, singul. ℥. j. Ameos, cucumeris satiui seminis, saxifragi, vuarũ sine acinis, seminis altheæ, [b] phaseoli albi [c] lyncurij, sin. ℥. ß. Spicę nardi, mei, phu, lapidũ spõgiarũ, sin. ʒ. j. [d] Paliuri seminis, sij aridi, radicis rubi, radicis graminis, polypodij, sin. ʒ. iij. Sãguinis hirci aridi vt dictũ est ĩ antidoto è sãguine hirci, capite. xlij. ℈. vj. Cicadarũ aridarũ sine alis, pedibus, & capite. ℥. iiij. Piperis albi. ʒ. vj. Mellis

lis attici, crudi, aut sacchari quod satis est. Datur ponticæ nucis quantite in condito, cum decocto tribuli, aut saxifragi, aut sij, aut radicis asparagi, aut quinquefolij, aut radicis strutij, siue lanariæ.

Piscis vstus. [a Piscis vsti.] *Græcè est* ἰχθύος κεκαυμένου *Quẽ verò piscem intelligat, modò lectio legitima, qua de re tamen plurimum dubito, scire nequeo.* [b Phasioli albi.] *In manuscripto codice, mea quidem sententia, corruptè legitur* φασὶν λευκοῦ *pro* φασιόλου λευκοῦ. [c Lyncurij.] *In codice Nicolai deprauatè scribitur* λύγγου ῥοῦ, *pro* λυγγὸς οὔρου, *aut* λυγγουρίου. *De Lyncurio tamen antea diximus. Plura etiam de eo Dioscorides lib.* 1. *cap.* ϖ κ *habet.* [d Paliuri.] *Græcè erat scriptum* πάλιρίας. *De qua quidem re suprà à nobis est multoties annotatum.*

Librarij lapsus. Lyncurium.

Antidotus de lithospermo. Habet lithospermi, betonicæ, saxifragi, petroselini, piperis albi, sing. ℥. j. Tantũ mellis, & præbeto. 431

Antidotus de semine marrubij. Capit piperi albi, piperis nigri, dauci cretici, cucumeris satiui seminis, marrubij seminis, petroselini macedonici, pyrethri, folij, zingiberis, sin. ℥. j. Mellis quantum sufficit. 432

Antidotus de lapide Iudaico. Habet spicæ nardi, hyssopi, [a] lapidis iudaici, sing. ℈. vj. Piperis. ℈. xij. Zingiberis, petroselini, costi, saxifragi, sing. ℈. vj. Casiæ, seminis apij, sing. ℈. iij. Cyperi. ℈. vj. Ramenti eboris. ℈. iij. Cardamomi ligni. ℈. vj. Lithospermi. ℈. iij. Mellis attici, vel sacchari, quod satis est. 433

Lapis iudaicus. Tecolithos. [a Lapidis Iudaici.] *Græcè est* τηκολίτου. *Lapidem autẽ Iudaicũ & Tecolithon esse eundem, omnibus constare puto. Idipsum enim manifestè Paulus lib. vij. ijs testatur verbis, Iudaicus lapis dictus, lapides in renibus conterit, vnde recentiores ipsum Tecolithon vocarunt.*

Antidotus è semine syluestris maluæ. Recipit cucumeris satiui seminis. ʒ. xij. Hyoscyami seminis. ʒ. vj. Cicutæ seminis. ʒ. vj. opij. ʒ. iij. Casię, seminis apij, singu. ʒ. iij. Maluę syluestris seminis croci, sing. ʒ. iij. Amygdalaũ regiarũ, nucum auellanarũ, asari, singu. ʒ. iij. Excipe passo cretico, & da triobolum vacantibus febre cum sapæ. ʒ. iij. Nonnulli verò melle excipiunt. 434

Antidotus è tragematę seu bellario nephritica. Accitpit vuarũ albarũ exceptis acinis, pinearũ recẽtiũ, sin. ℥. ij. Seminis 435

nis cucumeris decorticati, baccarum myrti exemptis ossibus, amygdalarum amararum, amyli, palmularum pinguium, seminis apij, singulorum. ℥.j. Seminis papaueris, croci, singulorum. ʒ.j. Myrrhæ. ʒ.ij. Potandam præbe in passo ieiunis. ʒ.j.

36 Antidotus è seminibus, conferens ad ea, ad quæ antidotus de aniso, & cumino. Habet cumini, carei, ameos, anisi, dauci, apij, petroselini, amomi seminum, singulorum. ʒ.iij. Cinamomi, lybistici, singulorum. ʒ. Zingiberis, galangæ, cardamomi, caryophylli, spicæ, folij, singulorum. ʒ.ß. Seselis. ℈.j. Piperis longi, gran. xv. Mellis attici, aut sacchari, quod satis est. Semina macerato in aceto, & confice vt diacumini antidotum, & præbe.

37 Antidotus ad mala muliebris vteri accōmodata, & grauidas. Item eas quæ altero mense aut tertio, ac pluribus abortiunt. Dolorem quoque mitigat. Capit dauci cretici. ʒ.ij. Seminis apij. ℥.ij. Styracis calamitis, anisi, singulorum ℥.ß. Castorij, myrrhæ, singulorum. ℥.j. Hyoscyami. ℥.iij. ß. Opij, croci, singulorum. ℥.j.ß. Vini dulcis, & austeri, quod satis est. Datur carentibus febre cum vino, febricitantibus autem cum aqua tepida. Quod si voles, per metrenchyten infundito cum succo acaciæ, aut hypocistidis, aut perdicij.

438 Antidotus ex careo, nominatur verò etiam de seminibus. Potest omnia quæ Diacalaminthes: plus tamen flatus dissoluit, concoquit, & stomacho valde grata est. Recipit carei, ameos, ligni aloes, coriandri, spicæ, cinamomi, galangæ, cumini, anisi, fœniculi seminum, apij, anethi seminum, macedonisij, & dauci seminum, singulorum. ℥.ß. Caryophylli, maceris, cardamomi, piperis longi, seselis, singulorum exagium. j.ß. Mellis attici, aut sacchari, quantum satis esse videbitur. Semina in aceto macerato die & nocte, & confice vt antidotum è cumino, aut Diospoliticum medicamentum. Datur de ea semuncia cum vino. De seminibus.

439 Antidotus de sanguinibus, Accipit piperis albi & longi, croci, costi, acori, phu, anisi, dictami, cretici, singulorum. ʒ.j. Amomi, opobalsami, seminis rutæ syluestris, cumini æthiopici, anethi, anatis masculi sanguinis aridi, hœdi sanguinis, anseris sanguinis, anatis fœminæ san-

guinis, napi sylvestris seminis, singulorum. ℥.j.ß. Gentianæ, trifolij seminis, floris iunci odorati, singulorum. ʒ.iiij. [a]Liquoris cyrenaici. ʒ.j.ß. Stichadis, asari, singulorum. ʒ.j. Hammoniaci thymiamatis. ʒ.j.ß. Mei, [b] athamantici, agarici, singulorum, ʒ.j. Carpobalsami, gran.x. Mellis quantum sufficit.

Locus Nicolai restitutus.

[a Liquoris cyrenaici.] *Hic videntur nonnulla desiderari. Nam Paulus, qui lib. 7. hanc etiam antidotum describit, statim post flores iunci odorati subijcit,* λιβανώτου ῥόδων ξηρῶν, ἀνὰ L.δ-. κινναμώμου L.β'. σκορδίου L.ἠ. πετροσελίνου, πολίου, σμύρνης, νάρδου, ἀνὰ L.ς'-. κασίας. L.γ'- ὀποῦ κυρηναϊκοῦ, &c. *Hoc est, thuris, rosarũ aridarum, singulorum, drach. iiij. Cinamomi, drach. ij. Scordij, drac. viij. Petroselini, polij, myrrhæ, narpi, singulorum, drach. vj. Casiæ. drach. iij. Quæ singula hic inter iuncum odoratum & liquorem Cyrenaicum inserenda veniunt.*

Athamãticum. Nicolai codex emẽdatus

[b Mei athamantici.] *Deprauatè legitur in manuscripto codice* ἀλαβαντίνου *pro* ἀθαμαντικοῦ. *Sic enim esse legendum, Paulus in primis ostendit, qui habet* μήου ἀθαμαντικοῦ. *Dein Dioscorides etiam qui ita scriptum reliquit,* μῆον τὸ καλούμενον ἀθαμαντικόν. *Id est, Meum quod Athamãticũ vocatur.*

Antidotus è Lycio, optima ad iocinerosos. Capit 440

" gentianæ, chamæpityos, petroselini, marrubij, fellis vrsini, sinapi, scolopendrij, radicis panacis, rubricæ sinopicæ, rubiæ, seminis brassicæ, aristolochiæ longæ, piperis albi, spicæ nardi, costi, erucæ seminis, eryngij, polij, echij, eupatorij, baccarum iuniperi, iecoris lupi, helenij, æquam portionem. Mellis, aut sacchari, quod satis est. Confice probè. Datur nucis ponticæ magnitudine, cum mulso non cocto.

Antidotus Theodoretos, aut ex anacardijs. Habet 441 anacardij. ʒ.j. Croci, casiæ, folij, spicæ nardi, caryophylli, mei, agarici, floris iunci odorati, rhei, epithymi, singulorũ ℥.ij. Acori, piperis, singulorum. ʒ.ij. Aloes. ℥.j.ß. Saxifragi, mastiches, iridis illyricæ, singulorum. ʒ.j. Myrobalani, ℥.ij Mellis, aut sacchari, quod satis est.

Antidotus Theodoretos, vel ex anacardijs. Recipit 442 aloes. ʒ.xv. Agarici. ʒ.vj. Croci, casiæ, rhei pontici, acori, cinamomi, mastiches, sin. ℥.j.ß. Costi, seminis rutæ. piperis albi, singul. ʒ.ij. Xylobalsami, asari, chamædryos, mei, singulorum. ʒ.j. Spicæ nardi, grana. vij. Aliqui etiam ijs adijciunt anacardia duo. Mellis attici, aut sacchari, quod satis est.

est. Dantur de ca. ʒ.ij. ex melicrato.

443 Antidotus [a] Leonis Drongarij, ex centaurio nominata. Est autem valde bona. Accipit chamædryos, aristolochiæ longæ & rotundæ, centaurij, sing. ℥.ß. Gentianæ. ℥.j. Mellis attici, vel sacchari, quantum satis esse videbitur.

[a Leonis Drongarij.] *Græcè legitur*, κατὰ λίοντος δρογγαρίου.

444 Antidotus nephritica, stomacho & ad inflatiões vtilis, dissoluit callos, & intestinorum dolore à crasso humore orto vexatis prodest. Est etiam ad colicos experta. Capit spicæ, costi, casiæ ligneæ, singulorum. ʒ.ij. Seminis fœniculi. ʒ.iij. Piperis communis, acori, anisi, seminis apij, iridis, xylobalsami, radicis mandragoræ, singulorum. ʒ.iiij. Radicis capparis. ʒ.v. Vuarum passarum sine acinis. ʒ.x. Mellis. ℥.ix. aut sacchari, quod satis est. Dantur. ʒ.iij. cum drosato quod habet stillaticij rosarum liquoris boni, ℔.ß. Aceti, libræ sextam partem, & sacchari ℔.ß. Præbe de ea ℥.j. cum aqua, cui incocta sit radicis capparis, calaminthæ, singulorum. ℥.ß. Commixtis omnibus & contritis da cochlearium manè, & deinde iube ægrotantem quiescere vsque ad sequens tempus matutinum. Bibat autem diebus decem. Dein fac huiusmodi aquam quæ habet, hyssopum, vuas passas, senam, epithymum, stichaden, careum, anisum, chamæmelum, & nucem moschatã. Hæc coquito in aqua, postcaq; colato, & è decocto accipiens, immitte in ipsum agarici. ʒ.j. Mellis rosacei. ℥.j. Subacta præbe media nocte. Aut pro melle rosaceo, inijce aceti scillitici quod satis est.

445 Antidotus, Italica lingua vocata Pancala aurea, vtilis ad inflatos, dolore intestinorum vexatos, colicos, & nephriticos. Habet foliorum rutæ. ʒ. x. Ameos, cumini, [a] nigellæ, libystici, origani, carei alexandrini, amygdalarum amararum, piperis nigri & longi, mentastri, hoc est dauci, acori, baccarum lauri, castorij, singulorum. ʒ.ij. Sagapeni. ʒ.iiij. Opopanacis. ʒ.iij. Mellis attici, aut sacchari, quantum sufficit. Datur auellanæ quantitate ijs qui non febricitant ex vino, febricitantibus autem cum aqua tepida, cui incocta sint radix fœniculi, apij, macedonisij, & asparagi, semina ameos, apij, anisi & fœniculi. Decoquens igitur da ieiunis manè; & si volueris, etiam vesperi.

Mentastrum quid.

[a Nigellæ.] *Manuſcriptus codex corruptè legit* νιτζίλου *pro* νιγίλλου. *Exponit autem quid per vocem* νιτζίλου *intelligat, inquiens,* ἤτοι ὡς οἶναι μιλάνθιον. *id eſt, vt puto, melanthium.*

Antidotus ex Adianto à veteribus medicis nominata, cõferens tuſsientibus, & ſuppuratis. Eſt experta, & prodeſt ijs qui capitis deſtillatione laborant. Recipit adianti. ʒ.x. Amygdalarum amararum. ʒ.v. Iridis. ʒ.iij. Radicis capparis, farinæ eruinæ, ſingulorum. ʒ.ij. Apij, fœniculi, gẽtianæ, ariſtolochiæ, ſingulorum. ʒ.v. Mellis attici, aut ſacchari, quod ſatis eſt. Dantur media nocte. ʒ.iij. cũ aqua tepida, cui incoctæ ſint caricæ decem, palmulæ decem, fœnigræci. ʒ.v. Glycyrrhizæ. ʒ.x. Adianti. ʒ.vij. Radicis fœniculi & apij, ſeminis vrticæ, ſingulorum. ʒ.v. Hyſſopi. ʒ.x. Calaminthæ, iridis, marrubij, ſing. ʒ.v. Aquæ lib. iij. Hęc probè decoquantur vſq; ad tertias. Deinde præbeto. 44

Benedicta laxatiua.

Antidotus [a] benedicta laxatiua. Accipit turpeti, ℥.iij. Roſarum, violarum, ſingulorum. ℥.j. Galangæ, maceris, granorum ſolis, maſtiches, thuris, cardamomi, myrobalanorum emblicorum, ameos, ſingulorum. ʒ.ß. Seminis aſparagi, & ruſci, ſingulorum. ℥.j. Dacrydij. ℥.j. Caryophylli, ſpicæ, zingiberis, croci, ſaxifragi, piperis, longi, amomi, macedoniſij, [b] ſalis gemmæ, cinamomi, ſingulorũ. ʒ.ij. Hermodactyli. ℥.ij. Polypodij. ℥.j.ß. [c] Ellebori mauri, id eſt myrobalani. ℥.j. Gentiapolis, id eſt, [d] ſeminis fœniculi, aſari, opopanacis, colocynthidos, ſingulorum. ℥.j. Ariſtolochiæ rotundæ, tragacanthæ, ſingulorum. ℥.ij. Iridis illyricæ, cumini, ſileris, ſingulorum. ℥.j. Anacardij. ℥.ij. Mellis attici, vel ſacchari, quod ſatis eſt. Si verò plurimum eius facere volueris, ad vnamquamuis libram adijce dacrydij. ℥.j.ß. & turpeti repurgati, boni. ℥.iiij. Et confectam præbeto. 44

[a Benedicta laxatiua.] *Nicolaus corruptè ſcripſit* μπιγνιδίτα λασατίβα, *pro* βινιδίκτα λαξατίβα. *Et in vulgatis codicibus in hac deſcriptione multa deſiderantur.* [a Salis gemmæ.] *Manuſcriptus codex legit,* σαλτζίμα, ἤτοι γαγγρίνου ἅλατος, *pro* σάλις γίμμα, *hoc eſt foßilis ſalis.* [b Ellebori mauri.] *Græcè eſt* ἐλλιβόρου μόυρου, *quod interpretarer, nigri ellebori: niſi ipſe ſtatim ſubijceret,* ἤτοι μυροβαλάνου. *Sed fortè ita interpretandum, ellebori nigri, ſiue myrobalani, vnc. i. Sed infrà, ſectione nimirum nona, annotatione.*

Sal foſsile.

Sal gemmæ.

23:*etiam myrobalanum vocauit elleborum. vt suspicio sit,* ἐλλίβορον
μro μυροβαλάνον *scriptum esse.* [d Gentiapolis.] *In Nicolao* Gentiapolis.
est, ζιντιάπολις, ἤτοι, *& statim vacuũ est relictum spatium. dictio-*
nem deesse quæ quid per gentiapolin intelligendum sit exponat, in-
nuens. Quum verò hæc in latinis exemplaribus desiderentur, ex me-
liore codice locus hic restituendus erit, quem adhuc desideramus.

48 Antidotus drangæa ad iocinerosos, lienosos, vitiosum corporis & faciei colorem. Capit turpeti repurgati, exagia.iij. Senæ, exagia.ij. Rhei barbari, exagia.ij. Epithymi. exagia.iij. Tartari, exagia.ij. Dacrydij [a] prævalidi, exagia.ij.ß. Hermodactyli, exagiũ.j.ß. Maceris, cinamomi, zingiberis, nucis moschatæ, caryophylli, singulorum, exag.ß. Croci, exagiũ.ß. & quartam partem. Fœniculi, anisi, singulorum, exag.iij. Sacchari, quantum aliarum specierum duplum. Dantur exagia duo, aut duo &.ß. pro viribus media nocte: non febricitantibus cum vino, febricitantibus autem ex aqua tepida.

[a Prævalidi.] *Codex Nicolai habet* γινάτου. *Deprauatam verò hanc esse lectionem iudico, & legendum* γιννάιου. Librarij lapsus

449 Confectio decocti magni ad melancholicos, quando flaua bilis nimis cum sanguine adusta fuerit, & in nigram mutata. Est autem admodum vtile. Habet epithymi, exagiũ.j. Glycyrrhizæ.℥.ß. [a] Hordei nudi.℥.j. Myrobalani citrini, exagium j. Seminum cucumerum, singulorum.℥.j. Seminis lactucæ, & intybi, singulorum exagia.iij. Scolopendrij, exagia.iiij. Asari, senæ, cuscutæ, singulorum exagium.j. Florum borraginis, exagia.ij. Damascena.xx. Cerasia.xxx. Sebestenas.xl. Adianti.℥.j. Floris iunci odorati, stichadis, singulorum.℥.ß. Anisi, fœniculi seminum, singulorum exag.ij. Hæc decoquãtur in aqua ad tertias. Dein accipe ex hoc decocto.℥.v. [b] Dulcis calami repurgati.℥.j. Rhei.℥.j. Oxyphœnici, mannæ, singulorum.℥.ß. [c] Sacchari rosati laxatiui, exagia ij. Hæc omnia subacta reconde in vase, & da media nocte exag.ij. aut.iij. pro viribus, ex aqua tepida. Cibus sit concoctu facilis, & boni succi, in vniuersumq; flatus expers. Vinum prębe tenue, album, & exiguũ. Decoctũ magnum.

[a Hordei nudi.] *Gracè est* γυμνοκρίθῆς. *Per hordeum verò nudum intelligit id quòd decorticatum est.* [b Dulcis calami repurgati.] *Gracè est* γλυκοκαλάμου. *Per calamum verò dulcem re-* Hordeũ nudum. Dulcis calamus

purgatum intelligere Nicolaum, vt supra, quoq; nempe annotatione.175.est dictum, Censeo Casiæ fistularis medullam, quam hodie casiam extractam facientes medicinam vocant. [c Sacchari rosati laxatiui.] *Nicolaus vulgari more dixit* σουκοροζάρω λασατίβω, *quum dicendum esset,* σούκαρι ῥοζάτου λαξατίβου.

Alia confectio decocti ad melancholica mala. Est admodum bona, vt præcedens. Recipit quinq; radicũ, epithymi, hyssopi, singul. ℥.ij. Coriandri, exag.iij. Damascena.xx. Cerasia.xxx. Senæ, cuscutæ, singul. exag.iij. Hermodactyli, exag.ij.ß. Violarum, borraginis floris, singul. exag.ij. Adianti, manipulum j. Seminum cucumerum. ℥.ij. Agarici, exag.ij Polypodij. ℥.ij. Mannæ. ℥.j. Casiæ fistularis repurgatæ. ℥.ij. Oxyphœnici. ℥.j. Radicis capparis. ℥.j.ß. Seminis agni, exag.iij. Turpeti puri. ℥.j. Santali citrini. ℥.ß. Violarum, rosarum, singulorũ exag.ij. Glycyrrhizæ, ℥.j. Seminis fœniculi. ℥.ß. Asari, exag.ij. Scolopendrij. manipulum.ß. Mellis attici, aut sacchari, quod satis est. 450

Antidotus Dianthon [a] Galeni, ad imbecillitatem corporis, animi defectionem, syncopen, cardiacos, eos qui facilè discutiuntur: & in summa, ad omnem animi defectum efficacissima. Accipit rosmarini florum. ℥.iij. Ossis cordis ceruini, berberis, rosarum. violarum, florũ borraginis, nympheæ, singulorum. ʒ.iij. Maceris, ligni aloes, cardamomi, anisi, anethi, singulorum. ʒ.vj. Caryophylli. ʒ.j. Ambaris, gran.ij. Nucis indicæ, cinamomi, spicæ, zedoariæ, singul. ʒ.iij. Galangæ, nucis moschatæ, singulorum. ʒ.j.ß. Lapidis saphiri, exagia j. Iaspidis lapidis, [b] subuiridis lapidis, singulorum exagium.j.ß. Margaritarum perforatarum & non perforatarum, singulorum, exagiũ.j. [c] Ossis naris purpuræ, exag.j. Croci, siliq.iij. Tragacanthæ, exagium.j.ß. Trium santalorum, singulorum. ℥.ß. Serici vsti ʒ.ij. Seminis portulacæ, exagium.j.ß. Raturæ eboris. ℥.ß. Auri puri, exagium.j. Crystalli, corallij rubei, singul. exag.j.ß. Sacchari, penidiorum, & stillaticij rosarum liquoris, quantum satis esse videbitur. Datur. ℥.ß. in prædictis malis, atq; in tristitia, timore, multisq; alijs malis. 451

[a Galeni.] *Non rectè referri ad Galenum hanc antidotum, simplicia quædam quæ illi incognita & ignota fuerunt, abunde testãtur.* [a Lapidis subuiridis.] *Græcè est,* λίθου τοῦ ὑποχλώρου.

Intel

Intelligit verò haud dubiè lapidem nominatum Prasium, aut Smaragdum. [c Ossis naris purpuræ.] *Blattium byzantu hodie appellant, vt dictum est aliquoties suprà.*

452 Antidotus alia ex adianto, vt præcedens. Inuenies autem huius facultates curatorias cap. 446. Capit polytrichi, succi glycyrrhizæ, hyssopi, singulorum. ʒ.x. Seminis carci, & apij, amygdalarum amararum, aristolochię, seminis vrticæ Romanæ, & fœniculi, sing. ʒ.v. Calaminthæ, iridis, seminis vrticæ mollis, sing. ʒ.iij. Seminum cucumerum, sing exag.j. Mellis attici, aut sacchari, quod satis est. Prodest tussientibus, difficulter spirantibus, suppuratis, & destillatione capitis laborantibus.

453 Antidotus lingua Italica coguominata Pancala aurea. Inflatis, & dolore intestinorũ laborantibus, colicis, nephriticis, viscerum obstructionibus, & malo corporis habitu affectis confert. Habet rutæ, ʒ.v. Ameos, thymi, melãthij, libystici, baccarum lauri, seminis dauci, acori, singulorum ʒ.j. Sagapeni. ʒ.ij. Opopanacis, ʒ.j. semis. Mellis attici, aut sacchari, quantum sufficit. Datur nucis auellanæ quantitas cum aqua calida temperata, in qua decocta sint radix fœniculi, apij, macedonisij, ameos, apij, anisi, & fœniculi semina. Datur ieiunis.

454 Antidotus Dianthon, conferens valde tussientibus, & arteriacis. Recipit rosmarini floris, rosarum, florũ borraginis, violarum, sin. ʒ.iij. Caryophylli, nucis indicæ, galangę, cinamomi, myrrhę. sin. ʒ.iij. Maceris, ligni aloes, cardamomi, anisi, & anethi, sing. ʒ.vj. Tragacanthæ. ℥.j. Sacchari, & penidiorum, quod satis est. datur manè & vesperi, & postquã sumpta fuerit, præbeto aquam tepidam.

455 Antidotus è Saphiro, eiusdem cuius dianthon vsus. Accipit berberis, ʒ.j. Borraginis florum, rosarũ, nympheę, maceris, sing. ʒ.ß. Ambaris, sitarium j. Cinamomi, spicæ, spodij, sin. ʒ.ß. Caryophylli, nucis moschatæ, ʒ.ß. & quartam partem. Crystalli, corallij, floris buglossi, margaritarum, sin. ʒ.j. Ossa cordis ceruini sex. Auri puri, exag.j. Trium santalorum. ℥.j. Glycyrrhizę, seminis portulacæ, sing. sitaria. ij. Sesellis, sitarium.j. Saphiri, lapidis iaspidis, ligni aloes, sin. exag.j. Ossiũ naris purpuræ, exagi.ß. Serici vsti, exag.j. Sacchari, & stillaticij rosarum liquori.

quantum sufficit. Datur vt dianthôn quæ prædicta est.

Antidotus ad eos quos virtus deficit, tussientes, & de- 456
stillatione capitis laborantes. Capit nucum pinearum. ℥. viij. Amygdalarum, ʒ. v. Cinamomi, ℥. j. Caryophylli, maceris, singul. ʒ. vij. Ligni aloes. ʒ. vj. Santali citrini, ʒ. v. Ambaris, ʒ. j. Moschi, sitarium j. Sacchari, lib. iij. & stillatitij rosarum liquoris, quod sufficit.

Antidotus ad animi defectiones, & corporis imbecilli- 457
tates, stomachicos, læuitatẽ intestinorum, syncopem cordis, & carnis dissolutionem. Habet succi cotoneorum, sacchari, libras ij. Adijce succi quod satis erit, & coque vsque ad consistentiam: dein inijce piperis, longi, zingiberis, cinamomi, sing. ʒ. j. Caryophylli, ligni aloes, sin. ℥. j. Moschi, gra. xx. Ossa cordis ceruini. iiij. Ambaris, exag. ß. Galliæ moschatæ, ʒ. ß. Blattij bizantij, exa. j. Berberis, hoc est seminis oxyacanthæ. ℥. ß. Sacchari, & stillatitij rosarum liquoris, quantum sufficit.

Berberis quid.

Antidotus è myrobalano, ad malum melancholicũ, 458
& hypochondriacum nominatum conferens. Accipit myrobalanorum omnium, demptis flauis, sing. ℥. ß. Polypodij recentis, epithymi, sing. exag. ij. Stichadis arabicæ, exag. j. ß. Mellis attici, aut sacchari, quod satis esse videbitur. Datur cubitum ituris vesperi semuncia, aut plus, aut minus pro viribus.

Antidotus alia è myrobalano, vtilis ad pituitosos, fla- 459
ua bile abundantes, & melancholicos. Turbationis & molestiæ expers est. Recipit myrobalani flaui & nigri, sing. exa. iij. Turpeti repurgati. ℥. ß. Anisi, exag. j. Zingiberis, exag. j. ß. Rheibarbari, exag. j. Sacchari puri, quod satis est. Hæc in farinã, hoc est drangæã redigito. Dantur de ea exagia duo, aut duo & ß. aut tria, pro virum diuersitate.

Drãgæa quid.

Antidotus ex sulphure nominata. Prodest ad elephã 460
ticos, & immundiciã totius corporis, admodum laudata. Capit croci, myrrhæ, thuris, sing. ʒ. ij. Cardamomi, opij, singul. ʒ. ij. Sulphuris ignem non experti, xylobalsami, pyrethri, radicis panacis, liquoris tithymali, calaminthę, liquoris peucedani, sing. ʒ. vj. Piperis albi. ʒ. ij. Calami odorati, zingiberis, sin. ʒ. iij. Succi glycyrrhizę. ʒ. ij. Scillę assatę. ʒ. ij. Mellis attici, aut sacchari, quod satis est. Datur ægyptiæ

fabæ

fabæ quantitatę ex temperati liquoris,aut decocti absintij cyatis quatuor.

461 Antidotus regia vocata,confert caput dolentibus, oculorum hebetudini,aluoq; adstrictæ. Humores attenuat, stomachũ purgat,arthriticos iuuat, iocinerosos, nephriticos,colicos,obstructioné,podagricos,lienosos,malaq; muliebria vterina, Præterea,Dei gratia,omnibus morbis vtilis est.Datur citra obseruationem quouis tempore, neque frigore neque æstu obseruato. Habet piperis communis & longi,zingiberis,cinamomi,sing.℥.ij. Cariophylli, spicæ, cancryos, sing.℥.j.ß. Turpeti.℥.ß. Rhei,exag.ij. Hermodactyli.exag.j.Dacrydij.ʒ.j.Croci,exag.j.Sacchari,& stillatij rosarũ liquoris,quod satis est.Dantur exagia duo, aut duo & .ß.aut tria pro viribus.Præbeto verò media nocte,& à sumptione eius non febricitantibus præbe vinum, ijs verò qui febricitant,aquam tedidam.

462 Antidotus de zingibere,vtilis ijs quibus iecur citra calorem dolore afficitur.Recipit nardi syriacæ,spicæ,zingiberis,costi,petroselini,mei,sing.℥.j. Acori,mãdagoræ, piperis albi, seminis papaueris,croci,sigilli lemnij,singulorum ℥.j.Styracis,opij,anisi,dauci cretici, apij seminum, hyoscyami,seselis,singulorum ℥.j.ß.Cinamomi.℥.j Margaritarum ,exag.j.ß.Blattij bizantis,exa. j.Ossa cordis ceruini quinque. Eupatorij, papaueris albi, rosarum , singulorum ℥.ß.Caryophylli,exag.j.Rhei barbari,exag.ij.Sacchari,& & stillatij rosarum liquoris quantum satis esse videbitur. Dantur manè exagium vnum ß.aut duo pro viribus.Siné dum etiam vt à sumptione dormiat æger, daq; diebus decem,si voluerit.Post hæc vbi oportet purgatorium præbeto medicamentum.

463 Antidotus ex hermodactylo,conferens ad podagricos, arthriticos,& quosuis dolores,omne denique vulnus,& ad omnes actiones. Accipit hermodactyli,exag.j.ß.Cumini æthiopici,colocynthidis,℥.v. Chamædryos.℥.ij& quartam partem.Centaurij.℥.ij.Aristochiæ rotundæ, gẽtianę, sing.℥.j.ß.Hyperici,℥.ij.& quartam partem. Petroselini. ℥.j.Agarici,mei,sin.exa.j.ß.Turpeti repurgati, ℥.ß. Rhei barbari,exag.ij.Dacrydij,croci, singulorum exag.ß,Sacchari,quod satis est.Datur media nocte pondere.ʒ .vnius.

aut.ʒ.j.& ß.pro virium ratione. Pòst dato nō febricitantibus bibere [a] aquam, febricitantibus autem aquā tepidā.

Nicolai locus restitutus. [a Aquam.] *Græca est ὕδωρ, sed legendum esse censeo οἶνον, id est vinum. Nam vt cætera medicamenta carentibus febre cum vino dantur, ita etiam præsens exhibendum erit.*

Antidotus vtilis ad sitim immodicam, feruorem iecoris, febres acutas & ardentes. Vocatur autem è rheo barbaro, estq; valde bona. Capit trium santalorum, singu. ℥.ß. Seminis lactucæ, & intybi, singul. ʒ.ij. Rosarum, violarum, singulorum, exag.iij. Seminum cucumerum, singu. ʒ.iiij. Asari.ʒ.j. Rhei barbari, exag.j. Papaueris albi, exag. ij. Eupatorij.ʒ.iij. Petroselini.ʒ.ij. Caphuræ, exag.ß. Seminis portulacæ.ʒ.ij Glycyrrhiyæ.ʒ.j. [a] Melitzani syluestris seminis.ʒ.j.ß. Psyllij, exag.ß. Floris borraginis, exagium.j. Sacchari candi.℥.ß. Seminis cotoneorum, exag.ß. Sacchari, quod satis est. Fermentescant hæc cum decocto scolopendrij, sebestenæ, rosarum, violarum, damascenorum, intybi, borraginis Datur nucis ponticæ magnitudine, aut pro viribus. Post eius sumptionem bibenda aqua cum drosato Alexandrinorum. 46

Melitzanum. [a Melitzani syluestris.] *Nicolaus habet ἀγριομιλιτζάνου. Quid autem Melitzanon illi significet, scire nequeo.*

Diasenę Antidotus è sena, valde bona ad elephantiacos. Habet senæ, nucū auellanarū, sing.ʒ.j. Rasuræ eboris.ʒ.iij. Serici crudi vsti.ʒ.j.ß. Boli armenij, pastilli scillitici, pastilli theriaces, hedycroi magmatis, [a] lapidis litzi, lapidis lasuli, asari, sin.ʒ.j. Lapidis smaragdi, iaspidis, saphiri, [b] apelaxij, sin.ʒ.j. Rasuræ aciei ferri.ʒ.iiij. Styracis boni, pastillorū diarhodon, & de violis, galliæ moschatæ, sin.ʒ.ij. Thuris, cinamomi, cubebæ, sin.ʒ iiij. Triū santalorū, sin.℥.ß. Corallij rubei.ʒ.iiij.ß. Margaritarū, blattij bizātis, sing.exa.j.ß. Caryophylli, maceris, spicæ, ocimi, seminis portulacæ, zingiberis, anisi, ameos, fœniculi, sin.ʒ.ij.ß. Calaminthæ mōtanę, auri puri, sing.ʒ.iij. Folij, cardamomi, zedoarię, croci, floris rosmarini, & borraginis, piperis albi, ligni aloes crudi, sing.ʒ.iij. Ossa cordis ceruini.iiij. [c] Asimij repurgati, exa. iiij. Berberis, gentianę, sing.ʒ.j. Moschi, gra.xij. Coquātur hæc cum succo malorum dulciū. In succo autem illo prius ferueāt serici recens è grano ilicis tincti.℥.iiij.cū stillatitio 465

rosar

rosarum liquore, quoad vniuersa serici tinctura exeat. Deinde exime hoc ipsum, & conijce in succum sacchari, quantum volueris. Vbi ad cōsistentiam venerit, accipe species omnes benè tritas, & inijce illi, datoq; ieiuno exagia duo, & post sumptionē sorbendum præbe vinum cum modica aqua, in qua ferrum sæpius extinctum sit.

[a Lapidis litzi.] Hoc *in loco lapis litzi accipitur pro armenio vocato lapide, vt è latinis colligitur codicib. Quippe in ijs scriptum reperitur, Lapidis armeniaci drac.* j. *Lapidis lazuli, drachmas.* iij. *Nisi malis prasium intelligere lapidē, vt suprà aliquoties.* [b Appellaxij.] *Græcè est* ἀπιλαξίου. *Qualis autē lapis Apelaxius sit, me ignorare fateor. Suspicor tamen hic vocem hanc, quemadmodum suprà annotatione.* 202. *quoque diximus, idē quod loti significare.* [c Asimij.] *Quid sit Nicolao* ἀσιμιον, *scire non possum.* — Appelaxius. Asimiō.

466 Antidotus ex acoro cōferens nephriticis, iocinerosis, obstructionibus, neruorū imbecillitati, & distētioni à crassis humoribus factæ. Recipit acori, exagia iiij. Pyrethri, exagia. iij. Zingiberis, caryophylli, galangæ, singulorum. ℨ. iij. Piperis lōgi. ℨ. ij. Croci, maceris, sing. ℨ. j. Apij, anisi, sing. ℨ. ß. Mellis attici, aut sacchari, quod sufficere videtur. Datur semuncia cum vino tēperato, & aqua cui incoctæ sint radices acori, apij & fœniculi.

467 Antidotus è cinamomo cōcoquens. Appellatur autē ab Italis Manus Dei. Græce χεὶρ κυρίου. Est valde laudata. Accipit cinamomi, ℨ. vj. Folij, galangæ, maceris, caryophylli crassioris, caryopylli, singulorum drachmā. j. Zingiberis, ℨ. iij. Cardamomi. ℨ. iiij. Menigetis. ℨ. iij. Spicę, carei, mastiches, piperis lōgi, sing. ℨ. ß. Nucis moschatę, cubebę, sin. ℨ. iij. Moschi, siliq. vj. Ambaris ℨ. ß. Croci exa. j. Sacchari, & stillatitij rosarum liquoris, quod satis est. Datur cum uino [a] monēbasiatico. Est ad animi defectū, & corporis imbecillitatem valde bona. — Manus Dei.

[a Monēbasiatico.] *Græcus Nicolai codex habet* μονιμβασιωτικοῦ. *Quod verò uini genus per corruptā hāc dictionē intelligat Nicolaus, diuinare satis nequeo. Suspicio tamē est illū hoc noīe appellasse vinum quod hodie etiā deprauata voce Maluaticū. & Maluasinū vocatur* — Monenbasiaticum.

468 Antidotus alia è cinamomo vtilis ijs qui stomachi dolore vexantur, & cibum euomunt. Capit cinamomi. ℨ. vj. Trium Piperum, anisi, croci, fœniculi,

niculi, apij, ameos, folij, galangæ, maceris, caryophilli crassioris, sing. ʒ.j. Zingiberis. ℥.ij.ß. Cardamomi. ʒ.iiij. Menigetis. ʒ.iij. Spicæ, carei, mastichis, singul. ʒ.j. Caryophylli, nucis moschatæ, cubebæ, sing. ʒ.iij. Calaminthæ, pulegij, petroselini, singul. ʒ.ij.ß. Ligni aloes boni [a] crudi. ʒ.j. Sacchari ℔.ij. & stillaticij rosarum liquoris, quantum sufficit. Moschi siliq.iij. Datur ieiuno, & à cibo semuncia, ex bono vino.

Crudũ lignum aloes qđ [a Crudi.] *Sæpe crudi ligni aloes mentionem facit* Nicolaus, *ideóque hoc loco quæ nostra de illo sit sententia, exponemus. Per crudum itaque lignum intelligo id quod non putruit.* Nam *vt testis est Symeó Sethi, eius regionis in qua prouenit, incolæ idipsum concidunt, & sub terram multo puluere obruunt & post aliquot temporis spacium, quãtum scilicet sufficere videtur. ligni partes educunt, & mercatoribus vendunt. Crudum itaque erit, quod terra non obruitur, sed statim ab arbore excisum, ad vsum rapitur.*

Antidotus ex acoro, vt præcedens, vtilis admodum & 469 laudata. Habet acori, rubiæ, singul. ℔.ij. Pyrethri, libræ quartam partem. Piperis longi. ℥.ß. Costi, pæoniæ, galangæ, singul. ʒ.ij. Zingiberis. ℥.ß. Cariophylli. ʒ.j.ß. Maceris, croci, singul. ʒ.j. Mellis attici, aut sacchari, quod satis est. Post decoctionem sufficientem inijce nucum pinearum repurgatarum. ℥.ij. & da, vbi voluerit. ℥.j. Est aũt experta ad stomachicos, [a] nephriticos, quartanarios, malo corporis habitu laborantes, & omnes obstructiones viscerum, à crassis humoribus natas, resolutos, trementes, abortientes, & è colico morbo in copore factam resolutionem.

Librarij erratũ. [a Nephriticos.] *Manuscriptus codex corruptè legit* νιυϱικοὺς *pro* νιφριτικοὺς.

Antidotus ad epilepticos, apoplecticos, insaniẽtes, & 470 quartanarios. Vocatur aũt è zingibere, estq; admodũ ad prędicta laudata. Recipit rosarũ rubearũ. ʒ.iiij.ß. Lapidis lazuli, [a] lapidis armenij, lapidis [b] antimonij, sin. ʒ.iij. Carnis foliorũ citri. ʒ.iiij. Asari, eupatorij, betonicę, triũ sãtalorũ sin. ʒ.j.ß. Margaritarũ, exa.iij. Blattij, bizãtij exa.ij. Maceris exa.j. Floris rosmarini exa.j.ß. Ligni aloes crudi caryophylli, zedoariæ, galãgæ, zingiberis, sin. ʒ.j. Pastilli ex [c] criãboris, diarhodon, & ex violis, sin. ʒ.j. Aliptæ moschatæ, galliæ moschathæ, singulorũ. ʒ.j. Radicis pæoniæ. ℥.ß. Mastiches

ches, seminis pæoniæ, ocimi, cinamomi, cardamomi, cyperi seminis dauci, seminis apij, ameos, petroselini, sin. ʒ.j. Ana cardij, exag.j. Sanguinis anatis. ℥.ß. Rhei. ʒ.ij. Foliorum. ʒ.ß. Styracis calamitis, caryophylli crassioris, acori, corallij rubei, pyrethri, croci, sing. ʒ.j. Ossa cordis ceruini. iiij. Ambaris crudi, exag.j. Moschi, gran.x. Serici recēs è grano ilicis tincti. ℥.ij. Rosarum stillaticij liquoris, & malorū dulciū succi, quod satis est. Decoque sericum donec rubedo eius dexierit. Dein confice cum sacchari lib. ij. aut quantum sufficiet. Adijce verò etiam auri puri, exag.ij. Postremum inijce etiam moschum cum stillaticio rosarum liquore. Prodest etiam hæc antidotus ad animi defectionem.

[a Lapidis armenij.] *Nicolai codex habet* λάπις λίτζι. *Hic autem significare lapidem armeniū, ex ijs quæ paulò antè annotauimus manifestum est. Nisi prasium vocatū intelligere malis.* [b Lapidis antimonij.] *More Serapionis & aliorū quorundam, Antimoniū, quod Græcis* σίμμι *dicitur, inter lapides recenset. Attribuunt aūt illi facultatem roborandi neruos recentiores* [c Ex criamboris.] *Manuscriptus codex legit,* τροχίσκου τοῦ διὰ κριαμβόρουμ. *De quibus quid dicam, nunc non habeo. Vox enim deprauata ac planè barbara est, vt quid significet, diuinare nequeam.* [d Exierit.] *Græcè est* ἐναπολυθῆ. *Sed fortè legendum, vt paulò suprà* ἐξιλθῆ.

Antimonius lapis.

Criāborum.

471 Antidotus purgās è rheobarbaro. Accipit santali albi & rubei, singul. ℥.ß. Maceris, exag.ij. Spodij. siliquas.vj. Mastiches, croci, ligni aloes, spicæ, cardamomi, asari, gallię moschatæ, berberis, caryophylli, sing. ℥.ß. Dacrydij. ℥.j. & ʒ.j. Turpeti repurgati. ℥.j. Seminis fœniculi, ocimi, cinamomi boni, sing. ℥.ß. Caphuræ, ʒ.ß. Ossa cordis ceruini, duo. Tragacāthę, gūmi arabici, rhei barbari, sin. ℥.ß. Anisi, intybi, seminis portulacæ seminis cucumeris, sin. ℥.ß. rosarum, exa.ij, Senæ. ℥.j. Hermodactyli. ℥.ß. Tartari. ℥.j. Sacchari, & stillaticij rosarū liquoris qđ satis est, Dātur media nocte exa.ij, & .ß, aut tria ꝓ viribus, His q nō febricitāt ex vino tēperato, febricitātibus aūt cū aqua tepida. Prodest ad mala ex defluxionibus nata, ad podagricos & arthriticos.

472 Antidotus è Sena, vtilis ad podagricos, arthriticos, & omnem neruorum affectum. Capit rosarum, glycyrrhizæ, singulorum, siliquas.v. Cinamomi. ʒ.iij.ß. Caryophylli, nar

li,nardi,ſagapeni,galliæ moſchatæ,nucis moſchatæ,zingiberis zedoariæ,ſenæ,cardamomi,aſari ſeminis apij, ſingul.ʒ.ß.Croci.ʒ.j. Turpeti,rhei.dacrydij,ſingul.exag.j.Sacchari, quantum ſufficit,& roſarum liquoris ſtillaticij. Dantur media nocte exagia tria,aut tria &.ß.pro virium ratione. His qui vacant febre cum vino temperato,febricitantibus verò cum aqua tepida.

Antidotus de ſampſucho,conferens iocineroſis & cho- 47
lericis,ijs qui neque victum neq; frigus,neque æſtum obſeruãt,regibus, & præfectis.Ei autem qui hoc vtitur, bonum colorem cõciliat,& ſanitatem: neque laxitatem, neq; compreſsionem efficit,neq; anguſtiam aliquam fieri ſinit. Habet cinamomi,maceris,ſampſuchi, trium ſantalorum,glycyrrhizæ,roſarum,corallij rubei,florum borraginis & roſmarini,oſsis cordis ceruini,margaritarum,ambaris, tragacanthæ,ſingul.ʒ.j. Turpeti,rhei barbari, ſing.ʒ.j.ß.Senæ agarici,ſing.ʒ.ij.ß.Croci.gran.vij. Zingiberis.ʒ.j. Nuces moſchatas,duas.Dacrydij.℥.ij.Sacchari, & ſtillaticij roſarum liquoris,quod ſatis eſt.Moſchi,ſiliq.iiij.Dantur media nocte exagia tria,aut tria &.ß.pro virium ratione: ijs qui non febricitant cum vino,febricitantibus autem cum aqua calida.

Antidotus alia purgatoria ex berberis nominata,cõ- 474
ferens vt prædicta. Habet ſantali rubei & albi, ſingul.ʒ.j. Spodij.ʒ.ij.Maceris.exag.j. Maſtiches,croci.ſpicæ, ligni aloes,cardamomi,aſari, galliæ moſchatæ, ſingulorum.℥.j.Cinamomi.℥.ß.& quartam partem.Caphuræ, gran.xv. Oſſa cordis ceruini.iiij. Tragacanthæ,gummi arabici, ſin.℥.j. Rhei barbari.℥.ß.Aniſi,intybi,& portulacæ ſeminum, ſingul.℥.j.Seminum cucumerum, ſingulorum.℥.j.Roſarũ ℥.j.ß.Senæ.℥.ij.Dacrydij.℥.ij.Sacchari, & ſtillaticij roſarum liquoris,quantum ſufficit. Dantur media nocte exagia duo &.ß.aut tria,pro virium varietate.

Antidotus alia ex chanchry,eiuſdem vt prior vſus.Re- 475
cipit roſarum, glycyrrhizæ,ſingul. ℥.j. Cinamomi.ʒ.v. Caryophylli,nardi,cãchryos,ſagapeni,galliæ moſchatæ, nucis moſcathę,zædoariæ,ſenæ,cardamomi,aſari ſeminis apij,ſin.ſiliq.v. Dacrydij.exag.iij. Turpeti,exag.ij. Rhei bari,exag.j.ß. Sacchari, & ſtillaticij roſarum liquoris,

quod

quod satis erit. Dātur media nocte exagia tria, aut tria & ß. p viribus. His qui febre vacant, ex vino temperato, febricitantibus autem cum aqua tepida.

476 Antidotus alia purgatoria, vt prædicta, conferens mirificè ad podagricos, arthriticos, & omnes morbos ex defluxione natos. Accipit cinamomi. ℥. j. Croci, exag. ij. Zingiberis. ℥. ß. & quartam partem. Caryophylli, exag. j. Anisi fœniculi seminum, singul. exag. j. ß. Ameos, exag. j. Nuces moschatas, duas. Turpeti puri. ℥. ij. Hermodactyli. ℥. j. Rhei barbari, exa. ij. Dacrydij. ℥. j. Sacchari, & stillaticij rosarum liquoris, quantum satis esse videbitur, Dantur media nocte exa. tria, aut tria & ß. p viribus. Febre vacantibus cum vino temperato, febricitantibus autem cum aqua tepida. Prodest ad tertianas, & quotidianas.

477 Antidotus ad cardiacos & febricitantes. Somnum etiam inducit. Capit caryophylli, cinamomi croci, sing. exag. j. Spicæ, galangæ, ligni aloes, singulorum exag. ß. Glycyrrhizæ, exag. j. Nucem moschatam, vnam. Margaritarum, exag. ß. Zingiberis, exag. j. Corallij rubei, exa. j. ß. Ambaris. ʒ. ß. Blattij bizantij exag. j quartam partem. Moschi. gran. ij. Seminis ocimi, exag. ß. Caphuræ, siliq. iiij. Papaueris albi. ℥. ß. Trium santalorum, singulorum. ʒ. ß. Sacchari candi vocati. ℥. ß. Ossa cordis ceruini. ij. Spodij, exag. ß. Psyllij. ʒ. ß. Seminum cucumerum, singulorum, exag. ij. Sacchari, & rosarum stillaticij liquoris, quod sufficit. Datur ad arbitrum ægrotantis, quocūque tempore.

478 Antidotus alia purgans ex hermodactylo, conferens omnibus malis à defluxione natis, podagricis, arthriticis, & malo corporis habitu correptis. Habet cinamomi vnciā semis. Croci, exagium. j. Zingiberis vnciam semis. Caryophylli, exagia. ij. Anisi, fœniculi seminum, singulorum exagium. j. Ameos. ʒ. j. ß. Amomi. ʒ. j. ß. Nuces moschatas, duas. Turpeti repurgati. vnciam. j. semis. Moschi, gran. iij. Senæ vnciam semis. Epithymi. ʒ. j. Dacrydij. ℥. j. ß. & quartam partem. Santali rubei. ʒ. ij. Rhei barbari. ℥. ß. Cubebæ. ℥. ß. Hermodactyli. ʒ. j. Myrobalani citrini, exag. ij. Sacchari, & stillaticij rosarum liquoris, qđ satis est. Dātur media nocte, exa. iij. aut tria & ß. p viribus

bus: nõ febricitantibus ex vino temperato, febricitantibus autem cum aqua tepida.

Antidotus valde bona, ad dysentericos, & lęuitate in testinorum laborantes. Recipit cinamomi, ℨ.j.ß. Caryophylli, galangæ, maceris, caryophylli crassioris, singulorũ siliq.v. Zingiberis.ʒ.ß. Cardamomi.ʒ.j. Menigetis.ʒ.ß. & quartã partem. Spicæ, carci, mastiches, berberis, piperis longi, sing. siliq.iij. Nucis moschatæ, cubebæ, sing. exag.ß. Spodij. exag.j. Blatti bizantij.ʒ.j. Corallij.℈.j. Interiores tunicas ventriculi galli tres. Palmularum, ossa tria. Boli armenij.ʒ.j. Ligni aloes, exag.ß. Moschi, gran.iij. Fœniculi, anisi, & ocimi seminum, croci, singulorum. exag.j. Lemnij sigilli, papaueris albi, singul.ʒ.j. Rhei vsti, exag j. Baccarum myrti, rosarum, sing.ℨ.ß. Ossa cordis ceruini iiij. Succi cotoneorũ, & stillaticij rosarum liquoris sacchariq;, quantum sufficit. 47

Antidotus ad melancholichos, syncope & animi defectione laborantes, omnemq; cordis affectum admodum laudata. Accipit [a] lapididis litzi, hoc est lapidis lazurij.ℨ.ß. Lapidis lazuli, hoc est cærulei ambaris crudi, sing.ʒ.ij. Ligni aloes crudi, cinamomi boni, sin.ʒ.iij. Moschi, exa. quartam partem. Margaritarum, exag.j. Auri puri. exag.ß. Serici recens è grano ilicis tincti.ℨ.iii. decocti cum succo malorũ dulcium, & stillaticio rosarum liquore, saccharoq; sufficienti. Datur pro arbitratu. 47

Lapis litzi.

[a Lapidis litzi.] *Ex hoc loco manifestum fit omnibus, lapidẽ litzi Nicolao, vt suprà quoq; dictũ est, variè accipi. Nũc pro lapide, lazuli, nũc p lazurio, qui est alius à lapide lazuli. Id qđ è verbis* Nicolai *manifestè etiã colligitur. Quippe iniquit,* λάκις λίτζι, τουτέστι λίθου λαζουρίου δυγ΄. ς΄. *Et statim subijcit,* λάκι λάτζουλι, τουτέστι λίθο κυανίου. *Perperam autem legitur in manuscripto codice* γιρανίου. *Iis quæ iam diximus consentiunt, quæ scribuntur in explicatione quarumdam* Nicolai *vocum. Illic enim ita habetur* λάκις λίτζι τὸ λαζούριον, ὁ λίθος πράσιος λάκις λάτζουλι λίθος κυάνιος. *Legitur autem corruptè* κίρανος *in manuscripto exemplari. E quibus omnibus palam fit, lapidẽ litzi lazurium, & prasium, apud* Nicolaum *esse eundẽ lapidem. Nisi malis* πράσιον *pro viridi interpretari, ac Armenium, qui colore viridis est, intelligere. Lazuli autem lapis non est nisi* κύανος, *id est, cæruleus vetustioribus Græcis dictus.*

Librarij lapsus.

Lapis lazurius.

Lapis lazuli.

Anti

81 Antidotus alia purgatoria experta, vt cæteræ. Capit cinamomi. ʒ.j. Croci. ʒ.j. Zingiberis. ʒ.ß. Caryophylli, fœniculi & aniſi ſeminum, ſin. ʒ.j. Ameos. ʒ.j. Nuces moſchatas duas. Turpeti. ℥.ß. Senæ, exag.ij. Agarici, exag.j.ß. Rhei, exagia.ij. Moſchi, ſiliq.x. Dacrydij. ℥.j. Maceris. ʒ.j. Roſarum, exagium.j. Hermodactyli. ʒ.j.ß. Ariſtolochiæ rotundæ. ʒ.ij. Stillaticij roſarum liquoris & ſacchari, quod ſatis eſt. Dantur media nocte exagia.iij. aut tria &.ß. pro viribus.

82 Antidotus ad tuſsientes, defluxione capitis laborantes, & ad imbecillitatem corporis admodum bona. Habet nucum pinearum. ℥.viij. Amygdalarum. ʒ.v. Cinamomi. ℥.j. Caryophylli, maceris, ſingulorum. ʒ.vij. Ligni aloes. ʒ.vj. Santali citrini. ʒ.v. Ambaris crudi. ʒ.j. Seſami repurgati. ℥.j. Seminis vrticæ. ℥.ß. Goſsipij ſeminis. ℥.ß. Moſchi puri, ſiliq.iij. Sacchari, & ſtiliaticij roſarum liquoris, quantum ſufficit. Datur verò quando libet.

83 Antidotus ad animi defectionem, imbecillitatem corporis, ad tuſsientes, læuitate inteſtinorum laborantes, cordis ſyncopem, & carnis diſſolutionem. Recipit ſpodij. ℥.j. Zingiberis, cinamomi, ſingulorum. ʒ.j. Caryophylli, ligni aloes, ſing. ʒ.vj. Maceris. ʒ.v. Oſſa cordis ceruini, ſex. Ambaris, aliptæ moſchatæ, galliæ moſchatæ, ſingu. ʒ.j. Blattij byzantij. ʒ.ij. Berberis. ʒ.vj. Margaritarum, exagia.ij. Moſchi, ſiliq.iiij. Succi malorum dulcium, & ſtillaticij liquoris roſarum, quod ſatis eſt: & ſucci cotoneorum quantum oportet, ſacchari lb.ij. Datur pro arbitratu.

484 Antidotus ad melancholiam, quæ à veteribus medicis Hypochondriacum malum nominata eſt. Capit myrobalanorũ, exceptis flauis, ſing. ℥.ß. Polypodij, epithymi, ſtichadis, ſing. exag.j.ß, Sacchari quod ſatis eſſe videbitur. Datur veſperi ſemũcia, aut plus aut minus, ꝓ viriũ ratiõe.

485 Antidotus alia ſimilis, vt præcedens habet myrobalani flaui, & nigri, ſingul. ℥.ß. Turpeti boni, exag.iiij. Aniſi, exagium.j. Zingiberis, exag.j.ß. Rhei, exagium.j. Sacchari, quod ſatis eſt. Datur melancholicis, bilioſis, & pituitoſis, purgans citra moleſtiam, & turbulentiam.

486 Antidotus ad cardiacos, ſyncope correptos, & corporis colliquationem. Recipit a lapidis armenij, lapidis

m lazu

lazuli,sing.℥.ß. Ligni aloes,blattij byzantij,sing.ʒ.j.Galliæ moschatæ,aliptæ moschatæ, sing.ʒ.iij. Pastillorũ diarhodôn,& de violis,singu.ʒ.iij.Ambaris, exag.j.Maceris, caryophylli,nucis moschatæ,zingiberis,sing.ʒ.iiij. Cinamomi,senæ,sin.ʒ iij.Moschi ʒ.ß.Spicæ,galangæ,,been albi & rubei,sing.℥.ß. Ossa cordis ceruini.iiij.Ramenti eboris,nucis Indicæ,glycyrrhizæ,singu.℥.ß.Corallij rubei.ʒ.iij.Coquātur cũ succo malorũ dulciũ:& inijce carnis foliorũ citri.℥.ß.Serici recēs è grano ilicis tincti.℥.iij. Margaritarum,exag.j. Sacchari,& stillaticij rosarũ liquoris, quod satis est.Datur,vbi lubet.ʒ.j.aut semuncia.

[a Lapidis armenij.] *Codex Nicolai habet λάπις λιτζι,λάπις λάτζουλι. Vnde omnibus perspicuum fit, lapidem litzi à lazuli lapide diuersum esse.* Nec *aliud quàm armeniũ,vel prasium, vt priore annotatione diximus,significare.*

Antidotus ad podagricos,arthriticos, & eos q omnia sunt experti,gratia Dei. Accipit baccarũ lauri.℥.j.Myrrhę. ℥.ß.Aristolochiæ lōgæ & rotundæ,sing.℥.ß.Rhei,exag.j. Turpeti,scammoniæ,zingiberis, sing.℥.ß. Hermodactyli, tartari,sing.℥.j.Croci,exag.j.Caryophylli,maceris, sing. exag.ij.Moschi,siliq.iiij.Nuces moschatas duas.Anisi,exa. j.Sacchari , & stillaticij rosarũ liquoris, quantum sufficit. Dantur media nocte exag.iij aut tria &.ß.pro viribus. 48

Antidotus laxatiua ad podagricos,& arthriticos. Capit hermodactyli,turpeti,sing.℥.ß. Zingiberis, galāgæ,spicę,cinamomi,croci,caryophylli,sin.exa.ij.Anisi.℥.ß.Rhei barbari,exag.ij.Scāmoniæ.ʒ.j. Sacchari & rosarũ stillaticij liquoris,quod satis esse videbitur. Dantur manè ieiuno exagia iij.aut tria &.ß.vacantibus febre cum vino : febricitantibus,ex aqua tepida. 488

Antidotus è rheo barbaro purgatoria. Habet santali albi, & rubei, sing.exag.iij.Maceris,exag.j. Spodij, exag. ij.Mastiches,croci,ligni aloes boni, spicæ,cardamomi, galliæ moschatæ,asari,berberis,caryophylli,singul.℥.ß.Scammoniæ.℥.ij.Turpeti.℥.j.Seminis fœniculi & ocimi, cinamomi veri,singulorum.℥.ß. Caphuræ, exag.ß. Ossa cordis ceruini,duo.Tragacanthæ,gummi arabici,singul.℥.ß. Rhei barbari,exag.iij.Anisi,intybi, & portulacæ seminũ. cucumerum seminum, sing.exag.ij.Rosarũ, exag.j.Senæ, 489

ʒ.j.

ʒ.j. Hermodactyli, ʒ.ß. Sacchari, & rosarũ stillaticij liquoris, quantũ sufficit. Moschi. ℈.j. Dantur media nocte exag. ij. aut tria, pro virium varietate. Postea da sorbendum ijs qui febre vacant vinum temperatissimum, febricitantibus autem aquam tepidam. Confert verò biliosis & pituitosis.

490 Antidotus Diasenæ purgatoria, vtilis podagricis, arthriticis, & pituitosis. Recipit rosarũ rubearũ, glycyrrhizę, siliq. v. Cinamomi. ʒ.vj. Caryophylli, nardi, sagapeni, gallicæ moschatæ, nucis moschatę, zedoariæ, cardamomi, asari, seminis apij, singul. ʒ.ij. Croci, exag. ß. Senæ, exag. ij. Turpeti, puri, exag. iij. Rhei barbari, exag. j. Dacrydij, exag. ij. Rosarũ rubearum, exa. ß. Sacchari, & stillaticij rosarum liquoris, quod satis est. Moschi, gran. iij. Dãtur media nocte exagia duo & .ß. aut tria pro viribus. Vacãtibus febre cum vino temperato, febricitantibus verò cum aqua tepida.

491 Antidotus purgatoria de corallio, vtilis iocinerosis, colicis, tertiana correptis, & omnibus malis è defluxione natis. Accipit cinamomi, maceris, [a] maioranæ, santali albi & rubei, glycyrrhizæ repurgatæ, rosarum rubearũ, corallij rubei, florũ borraginis, ossis cordis ceruini, margaritarũ, ambaris, tragacãthæ, sing. ʒ.j. Turpeti, exag. j. Rhei, senę, agarici, sin. ʒ.ij. Croci, zingiberis, nucis moschatæ, sin. ʒ.j. Scãmoniæ. ℥.j.ß. Sacchari, & stillaticij rosſ. liquoris quantum sufficit. Dãtur exag. ij. & .ß. vel tria pro viribus.

[a Maioranæ.] *Nicolai codex habet, μαγγυράναρ. Quæ vox si illi non maioranam significat, quid aliud denotare possit, diuinare nequeo.*

492 Antidotus è croco, valde laudata. Dantur manè ieiuno exag. ij. aut duo & .ß. prout ea iuxta vires suas corpus indiguerit. Capit anisi, [a] fœniculi, singu. exag. j. zingiberis, senæ, sing. exag. iij. Croci, caryophylli, turpeti, rhei, singul. exag. ij. Cinamomi vulgaris, exag. ij. ß. Nucis moschatæ, exa. j. Dacrydij assati, exag. iij. Sacchari, quod satis est.

[a Fœniculi.] *Manuscriptus codex legit φινόυλυρ. Quam quidem vocem corruptam esse, & φινικουλουμ legendum, vt suprà annotauimus, censeo. Quippe in sequenti etiam [illegible] antidoto anisum & fœniculum copulat.* Id *quod sæpe etiam alias facere solet.*

493 Antidotus alia laudata, ad iocineris & lienis obstructionem data pondere exagiorũ duorũ, aut duorum & .ß.

pro viribus. Datur autem manè ieiuno non febricitantibus ex vino temperato, febricitantibus autem cum aqua tepida. Habet myrobalanorum magnorum & paruorum, singulorum, exag.ß. Turpeti, exag.ij. Piperis communis, maceris, cinamomi, zingiberis, caryophylli, nucis moschatæ, floris iunci odorati, singulorum, exag.ß. Senæ, exag.j. Seminis fœniculi, anisi, singulorum, exagium.ß. Croci.ʒ.j. Rhei.exagia.ij. Seminis eryngij. exagiũ. ß. Epithymi, exagium.j. Dacrydij, exag.ij. Hermodactyli.exag.j. Cardamomi, exagium.ß. Sacchari, quantum sufficit.

Antidotus drangæa conferens ad podagricos, athriticos, & omnem imbecillitatem neruorum. Recipit turpeti, hermodactyli, singulorum.ʒ.ß. Seminis apij, & fœniculi, singulorum exag.j. Scammoniæ, exagiũ.j.ß. Croci, zingiberis, anisi, singulorum exag.ij. Sacchari, quantum omnium specierum. Dantur exag.ij.aut.ij.& ß.pro virium ratione media nocte. Porrò non febricitantibus da postea sorbendum vinum temperatum, febricitantibus autem aquam tepidam. 494

Antidotus drangæa magis varia, conferens vt præcedẽs. Accipit turpeti, exag.j. Agarici ʒ.ß. Hermodactyli. ʒ.j. Zingiberis.ʒ.ß. Anisi.fœniculi seminũ, sin.exa.ß. Rhei, exag.j. Cinamomi vulgaris, zingiberis, caryophylli, croci, sin.exa.ß. Sacchari, quãtũ omniũ specierũ. Datͣ vt p̃cedẽs. 495

Antidotus drãgæa vtilis iocinerosis, lienosis, & malè coloratis, data media nocte pondere exag.ij.aut trium. Capit anisi, exag.j. Zingiberis, exa.iij. Seminis fœniculi, exa.j. Caryophylli, exa.ß.& quartã partẽ. Senæ, exag.iij. Agarici, exag.j. Turpeti.ʒ.ß. Rhei, exag.ij. Cinamomi vulgaris, exag.j.ß. Nuces moschatas, duas. Dacrydij, exagia.iij, Croci, exag.j. Sacchari, quantum omnium specierũ. Dantur exagia duo, aut tria pro viribus media nocte vacantibus febre ex vino temperato, febricitãtibus verò cũ aqua. 496

Antidotus ad cruditatẽ stomachi, inflationes, destillationes à frigiditate factas. Nominatur Græcis χεὶρ κυρίου, ab Italis autẽ manus Dei. Habet cinamomi.ʒ.iij. Folij, galãgæ, maceris, caryophylli crassioris, sing.ʒ.ß. Zingiberis purgati.ʒ.ß. Caryophylli, nucis moschatæ, cubebæ, sin.ʒ.j.ß. Cardamomi.ʒ.ij. Menigetæ.ʒ.j.ß. Moschi, gr.iij. Croci, exag. 497

exag.j.Rosarum rubearũ,exa.ß. Anisi,fœniculi seminum, sing.exag.ij.Piperis albi.℥.ß.Sacchari & vini, & stillaticij rosarum liquoris,quod satis est. Datur in prædictis malis ante cibum & post cibum pro arbitratu.

98 Antidotus ad dysentericos,leuitate intestinorum correptos,iecorariam dysenteriã,& ad omnẽ excretionẽ [a] sanguinis,plurimamq; imbecillitatẽ.Recipe vinũ rubeum bonum,coque cum baccis myrti & sumach ad tertias,dein colato,& rursus adijce stillaticij rosarum [b] campestriũ liquoris quantum vini,& commisce vino feruefacto,et adijce rosarum rubearum aridarum,mentæ, & succi cotoneorũ, ac sacchari,quantum sufficit, & decoque ad consistentiam. Postea ab igne amoueto, & accipe species has benè tritas, nẽpe betonicæ exagij quartam partẽ.Spodij, exa ß.Maceris,gr.xv. Cinamomi,caryophylli,singul.ʒ.ß. Zingiberis, croci boni,corallij rubei,sing.gran.xv.Boli armenij, sigilli lemnij,sanguinis draconis, singul.ʒ.ß. Subactis omnibus fac [c] electuarium.& da manè ieiuno exagiũ.j. aut duo pro viribus,vacantibus febre cum vino temperato, febricitantibus autem cum drosato myrtino, aut saccharo rosaceo, cum aqua pluuia,& sine vt dein paulùm dormiat.

[a Sanguinis.] *Græcè est,* ἔκκρισιν σαρκὸς, *id est excretionem carnis.Sed quis non videt corruptam esse lectionem, atq; pro* σαρκὸς, αἵματος *scribendum potius esse?* [b Campestrium.] *Nicolaus habet* κομπρίων, *fortè pro* καμπρίων, *vel* κάμπι, *vt suprà etiam mouimus.*[c Electuarium.] *In Nicolao legitur* λατουάριν *corruptè,pro* ἐλικτουάριον. Nicolai locus restitutus.

499 Antidotus drãgæa,valde bona ad iocinerosos,lienosos, malũq; corporis & faciei colorẽ.Accipit turpeti,exag.iij.Senæ,rhei barbari,epithymi,tartari, sing. exa.ij. Polypodij. ℥.ß.Dacrydij,exag.iij. Hermodactyli,exag.j.ß. Maceris, cinamomi,zingiberis,nucis moschatæ,caryophylli,singu. exag.ß.Croci,exag.j.Seminis fœniculi,anisi, sing.exag.j. Sacchari,quãtũ omniũ specierũ duplũ.Dãtur manè ieiuno exa.ij.&.ß.vel tria,pro viriũ diuersitate: febre vacantibus ex vino temperato:febricitantibus autem,cũ aqua tepida.

500 Antidotus latinè nominata [a] Age vita, Græcè νέρον τῆς ζωῆς.Saracenicè Melchagee. Prodest ad oẽs frigidos affectus,resolutos,stomachicos,tremẽtes,malo habitu corporis

correptos, hydropicos, cruditatem stomachi, inflationes, omnẽ imbecillitatẽ & frigiditatẽ stomachi ac corporis: ad vuluæ inflationes, tenesmũ alui, mala ex defluxione nata, nempe podagrã, arthritin, atq; ad omnia neruorũ mala à cruditate & humiditate multa facta. Capit vini boni rubei,[b] aut rhaspæ[c] mẽsuras sex. Adijce illi trita, & per tenue cribrũ trãsmissa hæc, nempe Galangæ. ℥. ij. Piperis lõgi, piperis albi, sing. ℥ j. Saluiæ. ℥, j. ß. Zingiberis, cinamomi vulgaris boni, sing. ℥. j. ß. Croci. exag. ij. Caryophylli, exag. j. Hæc coniecta in vinum probè decoque, vt à sex mensuris vini remaneat mensura. ß. & recõde in vase. Datur vsu exigente cum vino semuncia manè ieiuno. Est verò, gratia Dei, vtilis ad prædicta.

[a Age vita.] *Nicolai codex habet.* λεγομένη λατινιστὶ ἀιοῦγα Βίτα. *Hac verò loquendi formula etiam in alijs compositionibus vtitur, ita tamẽ vt pro* ἀιοῦγα *scribatur* ἄγε *interdũ* ἰούγα. *Quid verò per hãc vocẽ deprauatã sit intelligẽdũ, nemo facile diuinabit. Suspicio tamẽ est, hãc cõpositionẽ latinè dictã esse* Iugis vita. *Iugẽ vitã, propter mirificã in cõseruãda sanitate, adeoq; vita, efficaciã, vt* ἰούγα *sit vox corruptè scripta pro* ἰόγις. [b Aut Rhaspe.] *Græcus manuscriptus codex legit* ἢ ῥάσκι. *Quũ verò dictionẽ hãc cõstet esse barbarã & corruptã, quid certò significet, mõstrare haud possum. Satis verò ex vltima antidoto cõstat, Nicolaũ genus aliquod vini per hãc vocẽ intelligere: quale verò, diuinare satis nõ possum.* [c Mensuras.] *Codex Nicolai habet* κανάτια. *Per hanc verò vocẽ videtur innuere mensurã. Nam quod hic* κανάτιον, *id in vltima antidoto* μινζόραμ *vocat. Vt* κανάτιον *nõ esse aliud putem, quàm Germanis nostris* kantem. *Vt mensuræ sex, sint sex* kantem *vuein, oder sechs maß vuein.*

Rhaspe.

Antidotus laxatiua ad melãcholicos, vitioso colore pditos, furiosos, omnẽq; corporis malitiã, lienẽ, & mala à melãcholia facta. Habet trypheræ saracenicæ, exag. j. Diagalangæ, exag. ß. & quartã partẽ. Sacchari, rosati laxatiui, exa. j. Turpeti puri. ʒ. j. Zingiberis. ℈. j. Hermodactyli. ʒ. j. Rhei barbari, exa. ij. Hæc trita diligẽter & subacta, fac vt Diacydoniũ, & reconde in vase, & dato exag. iij. aut tria & ß. pro viribus cum aqua tepida. Datur autem media nocte: post verò eius sumptionem os aqua & aceto abluito. 501

Catholica. Antidotus Catholica, hoc est vniuersalis, seu omnes humores purgãs. Vtilis est podagricis, arthriticis, iocinerosis, 502

lieno

lienosis, tertianis, quartanis, quotidianis, dolorib. capitis, febrib. acutis, ardentibus, & omnib. corporis morbis. Est autem vtilis & miranda, si citra obseruationem frigoris & æstus fuerit assumpta. Gratia autem Dei est admodum vtilis. Recipit polypodij puri, & tempestiui. ℥.j.ß. & quartam partem. Senę, violarum, anisi, seminis fœniculi, radicis capparis, sing. ℥.j.[a] Pruna refrigerata, xx. Cerasia, xxx Sebesten, 40. Epithymi puri, ℥.ß. Rosarum rubearum. ℥.j. Trium santalorum, sing. ʒ ij. Ramorũ tamaricis. ℥.ij. Glycyrrhizæ purgatæ. ℥.j. Seminũ cucumerũ. sin. ℥.j. Polytrichi, manipulum semis. Turpeti boni. ℥.ß. Hæc omnia probè in mortario tusa, inijce in lebetem, cum aquæ lib.v. & decoque benè ad drosati consistentiã leni igne, donec de succo remanserint libræ duæ: dein colato, & iterum accipe senæ bonæ puræ, casiæ fistularis repurgatæ, tamarindorũ, sin. ℥.j. Polypodij purgati, & tẽpestiui. ℥.j.ß Rheibarbari boni, ℥.ß. Glycyrhizæ repurgatæ, seminum cucumerum, sing. ℥.ß. Sacchari candi, penidiorum, sin. ℥.j. Radicis capparis, exa.ij. Anisi, violarũ. ℥.j. Turpeti puri. ℥.j. Dacrydij probi, exag.ij. Hermodactyli repurgati. ℥.ß. & quartam partem. Hæc omnia probè trita, in tenuissimum puluerem, cribro traijcito. Dein succum supradictum ad drosati consistentiam coquito, & inijcito sacchari puri lib. ij. speciesq́; per cribrum transmissas, in lebete leni igne coquito, conquatiendo diligenter, vt ad cydoniati consistentiam abeãt. Recõde deinde in vase, & da media nocte exag.iiij. aut.v. In viris autem quibus difficulter aluus deijcit, dato vnciã vnã, prout sufficit ægrotãti. Vacanti febre cum vino & aqua tepida, febricitanti verò cum sola aqua tepida.

[a Pruna refrigerata.] *Nicolai manuscriptus codex legit* κορόμηλα, ψυκτὰ *mea quidem sententia non rectè. Censeo enim legendum esse* κοκκίμηλα. Librarij lapsus.

503 Antidotus alia Catholica nominata. Accipit senę, casiæ fistulæ, tamarindorũ sing. ℥.j. Polypodij puri. ℥.j.ß. Rheibarbari, exa.j.ß. Glycyrrhizę repurgatę. ℥.ß. Seminũ cucumerũ, sin. ℥.ß. Penidiorũ, ℥.ß. Sacchari cãdi, exa.ij.ß. Radicis capparis, exa.j.ß. Anisi, violarũ, singulorũ. ℥.j. Turpeti. ℥.ß. Dacrydij, exagia.ij. Trita hæc probè per cribrum traijcito, dein rursus accipe polypodij repurgati tempestiui. Catholica vsitata.

ui.℥.ij.Senæ bonæ,violarum,anisi,fœniculi seminum,radicis capparis,sin.℥.j.Pruna refrigerata.xx. Cerasia.xxx. Hæc probè liquata conijciantur in lebetem cum aquæ lib. iiij,& coquantur penè,dein colentur,post accipiatur decoctum,& conijciatur in libetē,atque cum ipso sacchari puri lib.j.ß,& decoquantur ad drosati consistentiam:& ijs quæ prædicta sunt suprà irrigatis, conquassatis, & omnibus probè subactis,fac vt cydoniatū,& recōde in vase. Dātur media nocte exa.v.ex vino & aqua tepida nō febricitantibus.His verò qui febricitant, cum sola aqua tepida. Aut da quantum ægrotanti suffecerit.

Antidotus è rheo barbaro. Est verò [a] laxatiua mixtu- 504
ra conferens biliosis,caput dolentib.iocinerosis,lienosis, vitioso corporis colore præditis,podagricis,arthriticis, præcipuè verò ad difficultatē vrinæ,& nephriticos. Vocatur autem à prudentibus medicis Sanitas. Capit cydoniati laxatiui, sacchari,rosacei laxatiui, sing.℥.ij. Trypheræ saracenicæ.℥.iij.Rhei barbari,exag.iiij.Diagalangę.℥.j.ß. Dacrydij boni. ℥.ß. Turpeti puri.℥.j.ß. Hermodactyli.℥.j. Tartari boni.℥.ß.Arida omnia in pollinem terantur subtilissimum,& irrigatis omnibus simul subigantur subinde cum drosato laxatiuo,aut succo rosarū,vt posit cydoniati fieri confectio.Dātur media nocte exagia tria, aut tria & ß,aut quatuor, aut quantum ægrotanti satis sit: Carentibus febre cum vino, febricitantbus autem ex aqua tepida. Qui verò sumpturus hanc est pondere exagij vnius, huic confert vt aluus eius quatuor vicibus egerat. Caueat autē sibi ab omni [b] actione,& vehementi ira.

[a Laxatiua mixtura.] *Codex manuscriptus habet* λασατίβα μουσοῦρα, *pro* λαξατίβα μισουρα. *Sic perpetuò vocibus barbaris,& hodie in officinis medicorū vsitatis, vtitur* Nicolaus. [b Actione.] *Græcè corruptè legitur* δροσίας *pro* δράσιος, *trāspositiōe literarū* ο *&* α *Vult. enim* Nicolaus, *vt is qui hanc antidotum sumit, deuitet vehementem tum corporis, tum animi motionem.*

Nicolai locus restitutus.

Antidotus Diasene purgatoria vtilis tussientib.pleu- 505
riticis,abscessu & destillatione laborātib.iocinerosis,lienosis,& duriciei viscerum. Purgat autem vniuersum corpus, & thoracem. Habet nucum pinearum,amygdalarum, pauceris albi,sing.ʒ.iiij.Cinamomi, caryophylli,glycyrhizæ,traga

Diasene purgatoria.

zæ,tragacanthæ, zingiberis, gummi arabici, amyli, cucu-
merū ſeminū,ſin.ʒ.iij Thuris puri,exa.ß. Seminis vrticæ,
ʒ iij.Goſsipij.ſeminis.ʒ.ß. Caphurę℈.j.ß.Polypodij.℥.ß.
Violarum.ʒ.iij. Roſarum,ſantali rubei,ſin.ʒ.ij.Portulacę
&intybi ſeminū,ſin.ʒ.j.ß. Aniſi,apij ſeminum ſingulorū
exag.ij.Sacchari candi.℥.ij.Cinamomi vulgaris.℥.ß. Nu-
cis moſchatæ,exa.j.Seminis ocimi,dacrydij,ſin.exa.j.Hęc
probè trita decoque cum [a]nero tuſsilaginis & ſtillaticio ro
ſarum liquore,quod ſatis eſt. Adijce etiam droſati violarū,
℥.iij.Sacchari,lib.j.& penidiorum lib.v.atque decoquens
probè,fac electuarium.Datur media nocte pondere ſemū-
ciæ,aut exagiorum trium & .ß.aut quatū ſatis erit ægro
tanti. Poſtea da bibendam aquam tepidam febricitantibus,
carentibus autem febre cū vino,& ſine vt ſubinde dormiat.
[a Nero tuſsilaginis.] *Nicolai codex legit* μιτὰ νίρου καμπιου
ζας. *Quid autē illi vox* νίρου. *quæ haud dubiè corrupta eſt, ſignificet,*
ſcire non poſſum. Pro καμπιουζας *verò, legendū erit* σκαμπιόυζας,
ita enim appellat tuſsilaginem, vel vt hodie officinæ vocant, V*ngulā*
caballinam, vt antidoto 171.*diximus.*

506 Antidotus de cinamomo. Eſt autem laxatiua. conferēs
tuſsientibus,pleuriticis,abſceſſu correptis, deſtillationi, lie-
nis,iecoris,& viſcerum obſtructioni, efficitq; totius corpo
ris ſanitatē. Recipit tragacāthæ albę ℥.ij.Gūmi arrabici.℥.j
ß.Cinamomi vulgaris.ʒ.ij.Amyli.℥.ß.Glycyrrhizę,hyſſo
pi ſin.ʒ.ij.Cucumerū ſeminū ſin.℥.ß. Vrticę ſeminis.ʒ.j.
ß.Seminā aniſi,apij,ſin.exa.j. Croci.ʒ.j. Caphuræ, ℈.j.
Thuris puri.ʒ.ij.Amygdalarum,nucum pinearum,ſin.℥.
ß.Zingiberis.ʒ.ij.Papaueris albi.℥.ß. Roſarum.ʒ.jß.
Rhei barbari,exa.ij.Turpeti.℥.ß.Tartari,exa.ij.Senæ.℥.
ß.Polipodij.℥.j.ß. Dacrydij,exag.j.ß.Sacchari candi.℥.ij
Sacchari,li.j.penidiorum,li.ß.Hæc probè trita irriga cum
nero tuſsilaginis , & ſtillaticio roſarum liquore bono,quā-
tum ſufficit,& decoque ad conſiſtentiam,& fac electuariū.
Dantur media nocte exagia tria,aut tria & ß carētibus fe-
bre cū vino,febricitantibus autēcū aqua,& ſine vt dormiat.

507 Antidotus Benedicta laxatiua, vt præcedens. Accipit
rhei barbari,exa.iij.Turpeti,ſacchari, ſin.ʒ.xx. Dacrydij,
ʒ.x.Roſarum,hermodactylorū,ſin.℥.j.Caryophylli , ſpi-
cæ,zingiberis, croci, ſaxifragi,piperis longi, ſeſelis,apij ſe-
m v minum,

minum,sin.ʒ.ij. Epithymi.℥.j. Polipodij.℥.j.ß. Agarici.℥.ß.Senæ,exag.iij.Carnabadij,seminis rutæ & rusci, granorum solis,sin.ʒ.ij. Trita benè cum melle attico quod sufficit irrigentur, Dantur manè ieiuno,cum aqua tepida,exagia tria,aut tria & ß. pro viribus.

Antidotus benedicta simplex. Capit [a]turpeti, sacchari,sin.ʒ.x. Polipodij, folij, sing.ʒ.vj.Cardamomi, spicæ, pulegij,calaminthę,saxifragi,caryophylli,hyoscyami seminis,sin.ʒ.iiij.Piperis albi,& lõgi.sin.ʒ.j.Rhei barbari,exa.ij. Amomi,cinamomi,hermodactyli,sin.℥.j.Epithymi,agarici,senæ,sin.℥.j.Benè trita irrigato cum melle attico,quãtum sufficit. Dãtur manè ieiuno exagia tria,aut quatuor cum aqua tepida. 50

[a Turpeti] *Manuscriptus codex legit* τόρ.*pro* τόρπιτι.

Antidotus altera benedicta simplex admiranda. 505

Habet hermodactyli,iridis,sing.℥.iiij.Esulæ.℥.ij.ß.Turpeti.℥.ß.Rhei barbari,exag.j.ß. Caryophylli, zingiberis, cinamomi,galangæ,carei,psyllij,costi,sing.℥.j. Spicæ,zedoariæ,cardamomi,anisi,seminis apij,croci,seminis ocimi, sing.℥.ß.Sagapeni ℥.j.Dacridij.℥.ß. Epithymi.℥.j.Senæ, agarici,sin.℥.ß.Sacchari,lib.5.Mellis attici,qđ satis est.Dãtur manè ieiuno exagia tria &.ß.aut.iiij.ex aqua tepida.

Antidotus laxatiua nominata [a] Rial armenigos, hoc est,de myrobalano,vtilis tertianis,quartanis, quotidianis, duplicib.tertianis, continuis, & ardentibus febribus. Item iocinerosis,lineosis,& colicis. Præterea ijs quæ à mulierum omnigenis malis molestantur, summè auxiliatur.Similiter podagricis, arthriticis, destillatione laborantibus, omnium neruorum incontinentiæ, omnibus abscessibus, & vniuersis morbis vtilis & idonea est,data quouis tempore,& morbo. Prodest ad melancholicum malum, pariter etiam ad pituitosos est admodum laudata,& experta. Purgat enim hæc omnia, gratia Dei. Facit eos qui hanc assumunt pulchros & hilares,immunesque ab omni putrido & prauo humore. Appellatur autem à nonnullis medicis Sana. Recipit caryophylli, nucis moschatæ, ligni aloes, galangę, cinamomi, folij, cariophylli crassioris, cardamomi, spicæ, zingiberis, carpobalsami, anisi, fœniculi, & anethi seminum, cumini, ameos, [b] milij solis, 510

lis, maioranæ, [c]balſamitæ, ocimi ſeminũ. Baccarum myrti, foliorũ citrij, glycyrrhizæ, ſtyracis calamitis, piperis longi, floris iunci odorati, croci, roſarum rubearum, violarũ, ſing. ʒ.ij. Lactucæ, intybi, & portulacæ ſeminũ, ſing. ʒ.v. Myrobalanorum, exceptis flauis, ſing. ʒ.ij. Papaueris albi. ʒ.ij. Probè tritis adijce aquæ & ſtillatitij roſarũ liquoris, quod ſatis eſt, ſacchari, ℔ .ij. ß. & decoque ad conſiſtentiam. Dein adijce moſchi, ambaris, margaritarum, ſingulorum. ʒ.j. Turpeti boni probè triti. ℥.j.ß. Senæ. ℥.j. Rhei barbari. ʒ.ij. Polypodij. ℥.j. Hermodactyli. ʒ.ij. Dacrydij. ʒ.iij. Epithymi. ℥.j. Tartari. ℥.j. Auri puri. exag.ij. Hæc benè trita cum ſuperioribus ſpeciebus conijce in lebetem. Dantur media nocte exagia tria, aut. iij. & ß. aut. iiij. pro viribus. Vacantibus febre cũ vino, febricitantibus autẽ cũ aqua tepida.

[Rial armenigos.] *Nicolai codex habet* ῥίαλ ἀρμένιγος. *voces ſunt barbaræ quid verò ſingnificent ex ijs quæ ſubiungũtur à Nicolao ſit manifeſtum. Ait enim* γρικισὴ δὲ διὰ μυροβαλάνου, *id eſt, de myrobalano.* [b Milij ſolis.] *Codex manuſcriptus legit* μιλίσολις, *pro* μελίου σολις. [c Balſamitæ.] *Falsò legitur* βαλσαβῖτα, *pro* βαλσαμῖτα. Librarij error.

11 Antidotus vocata latine [a] Age vita, Græcè νέρον τῆς ζωῆς. Saracenicè Meelchagee, Conficitur autẽ hoc modo. Accipe vini Rhaſpe valde boni [b] mẽſuras. v. inijce in vocatũ [c] argalion. & decoque lento igne [d] conuerſũ ebullitionib. quatuor aut quinque, vt fiat menſura. ß. Si verò vis facere efficacius conijce in hoc vinum trita & cribrata benè huiuſmodi: Cinamomi. ℥.ij. Zingiberis puri. ℥.j.ß. Caryophylli. ℥.ß. Galangæ. ʒ.j. Cardomomi. ℥.ß. Piperis albi & longi, ſing. ℥.j. Seminis fœniculi. ℥.ij. Calaminthæ, mentæ, ſing. ℥.ij.ß. Datur manè ieiunis ſemuncia cum vini albi puri boni. ℥.iiij. Eſt autẽ vtilis frigidis & humidis tẽperamẽtis, & omnis generis defluxionibus, ad podagrã, articulorũ morbũ ex frigida & humida intemperie natũ, ad venenata, frigida & humida omnis generis mala. Ad eos etiam qui nihil appetunt, nec concoquunt, ad cibum vomentes, omnemq; ſtomachi cruditatẽ eſt admodum vtilis, Datur vt prædiximus cap. 500. Vtere vt ea quæ experta eſt.

[a Age vita.] *Suprà etiam eſt deſcripta, cap. videlicet. 500. Vbi de eius nomine quædam annotauimus, Eſt autẽ multis in locis deprauata*

nata hæc antidotus, ideoq; præstat illam ex loco iam citato cõponere.
[b Mẽsuras.] *Codex græcus* Nicolai *legit* μουζόυρας, *pro* μυζόυρας. *Atq; hinc palam sit,* κανάτιον *illi idem quod* μυζόυραν *significare.*
[c Argalion.] *Græcè est* ἀργαλεῖου. *Quid verò sit* ἀργαλεῖον *certò scire non possum. Vasculi tamen aliquod esse genus, apparet.*
[d Conuersum ebullitionibus.] *Græcè est* ἐπιστρέφοντα ὅσον φοραῖς δ'. ἢ καὶ πέντε *Quorum verborum nisi is, quem in nostra conuersione expreßimus, sensus fuerit, quid præ se ferant, intelligere non possum. Plenus est eiusmodi locorum noster manuscriptus codex, qui nisi adhibito meliore exemplari corrigi & emendari nequeunt. Nos paßim in ijs locis cõuertendis, sensum potius quàm verba spectauimus.*

FINIS.

INDEX SALIVM.

NICO

NICOLAI MYREPSI ALEXANDRINI DE SALIBVS.

Sectio Secunda.

SAL purgatorius bilem, & pituitã purgans. Recipit zingiberis, silphij, folij libystici, singu. ʒ. i. Epithymi, gran. xv. Salis ammoniaci, exag. ij. gran. xj. Cumini, dacrydij, sing. exag. iiij. ß. Contũdantur hæc, & per tenue cribrum traijciantur. Vtere eo cum omni cibo, vt farina, pondere cochlearij, vnius. Est mirabilis.

Sal purgatorius, expertus admodum. Accipit dacrydij. ʒ. iij. Zingiberis, salis ammoniaci, seminis apij, anisi, silphij, piperis communis, sing. ʒ. iiij. Trita, & per tenue cribrum transmissa dantur cum omni cibo, vt farina.

Sal concoctioni stomachi conferens, & omnem affectum viscerum sanans, peculiariter autem tabidis vtilis, & iis qui cibum non concoquunt. Appetentiam excitat, & visum exacuit. Capit salis ammoniaci lb. ß. Piperis communis. ℥. j. ß. Hyssopi. ℥. ß. Origani, thymi, asari, singulorũ. ℥. iij. Anisi. ℥. ß. Cumini, fœniculi seminis coriãdri aridi, seminis apij, seminis staphylini, seminis erucæ. singulorũ exag. j. ß. Contundãtur, & per tenue cribrũ traijciantur. Dantur cum omni cibo, vt farina.

4 Sal sacratus, concoctioni vtilis. Hic quotidie comestus visum conseruat, & vt ad senectam vsque acutè videant efficit. Prohibet ne in thorace pituita coaceruetur. Tussi & difficultati spiritus vtilis. Non sinit dentes per vniuersum vitæ tempus putrescere, sed sanos conseruat. Immune & incorruptum ab omni morbo corpus tuetur. Habet ameos, exag. j. ß. Cumini, exag. iij. Pulegij aridi. exag. iiij. ß. Hyssopi, anisi, singulorum exag. j. ß. Spicæ nardi. ℥. j. ß. [a] Thymbræ satiuæ. ℥. ß. Salis ammoniaci. ℥. iij. Salis communis tosti. lb. ß. Hæc trita dantur cum cibo.

[a Thymbræ.] *Codex mauscriptus hic, & aliàs ferè semper, trãspositis literis* θρόμβου, *pro* θύμβρας *scribit.* Codex Nicolai emendatus.

Sal

Sal concoctioni accõmodatus, optimus Magni sophistæ, confert ad vitium humorum, caput purgat, & visum acuit, ventriculo & visceribus prodest. Tussim & difficultatẽ spirandi sanat. Dolorem articulorum sedat, rigorem, & typos per circuitum reuertentes. [a] Vehementer iucundum reddit gustum, halitũq; oris commendat. Recipit salis communis torrefacti, salis ammoniaci, sing. ℔. ß. Piperis, zingiberis, sing. ℥. j. Ameos, hyssopi, thymi, folij, seminis apij, anisi, silphij, petroselini, sing. ℥. ß. Erucæ, rutæ siccæ, euforbij, singul ℥. j. Calaminthæ. ℥. ß. Trita & cribrata vt farina, dantur cum omni cibo manè & vesperi.

Librarij errata. [a Vehementer.] *Manuscriptum exemplar legit corruptè σφόρα pro σφόδρα.*

Sal Iamblichi, admodum præstans. Pituitam à capite deducit, nec sinit noxã aliquã fieri corpori. Visum acuit omnium maximè, neq; humores biliosos vt noxam inferant emergere permittit, neq; aquosos humores sinit consistere. Iecur, liene, tusses, & spirandi difficultatem sanat. Gingiuarum viciatarum est [a] fulcimentum. Appetentiã facit, & ad venerẽ stimulat. Articulorum dolorẽ demulcet, & rigores. Ad circuitus, & quotidianas febres efficax est, & cõcoctionẽ valde iuuat. Accipit salis cõmunis & cappadocici. sin. ℥. iiij. Salis ammoniaci ℥. viij. Piperis communis. ℥. j. Zingiberis, exagia. iiij. Spicæ nardi, exagia. ij. Seminis cnici. ℥. ij. Seminis vrticæ. exag. iiij. Erucæ, ameos, hyssopi, cumini, silphij, opij, folij, thymi, fœniculi seminum, singul. exa. ij. Seminis apij, exag. iij. Epithymi origani comę sin. exag. ij. Tuia & cribrata instar farinæ præbe cum omni cibo comedenda. 6

[a Fulcimentum.] *Græcè est ὕρεμα scriptum falsò pro ἔρεισμα.*

Sal purgatorius sine periculo. Stomachum nõ sinit euerti datus quouis tempore, & omnibus, pueris etiam quatuor annorum, demptis tamen mulieribus grauidis: abortum enim procreat. Excernit omne stercus duratum, bilem, & omnem materiam morbiferam. Purgat à capite vsq; ad pedes, atq; omne genus lumbricorum, omnemq; corporis malitiã, siue extra, siue intra corpus fuerit, educit. Mẽses, & fœtus citra periculũ euocat. Datur verò etiã quartana conflictatis, quotidiana, & tertiana, in ipsis intermissionibus, & 7

in

in prima, aut in circuitibus sanabuntur. Capit sylphij, piperis communis, sing. ʒ.iij. Hyssopi. ʒ.j. Seminis apij, anisi, ameos, fœniculi, folij, costi, casiæ, pulegij, sing. ʒ.j. Zingiberis. ʒ.ij. Euforbij. ʒ.vj. Salis ammoniaci. ℥.iij. Salis communis tosti. ℥.iij. & quartam partem. Tusa & cribro transfusa da comedenda cum omni cibo.

Sal incomparabilis, theriacus, facit ad vesicam lapide laborantē, nephriticos: lapides enim atterit, & per vrinam expellit, nec sinit vt alij rursus in renibus generentur. Facit ad eos qui comitiali morbo laborant, si per anni spaciū eo fuerint vsi: ad stomachicos, iocinerosos, caput dolētes, podagricos, in vniuersum conducit si quis eo fuerit vsus. Ad suffusiones, visus acumen, ac lippitudines. Propriū verò & præcipuum hoc obtinet, vt eo vtentes, multos annos à morbis tueatur. Cōducit etiam colicis, & ad bonā corporis habitudinē: vrinā ducit plurimā. Ad medicamenta letalia prodest Præsumptus verò & potus bis die, hebetat vires letalium. Dātur cochlearia duo in cibo, cū carnibus boni succi, & auiculis. Habet seminis rutæ syluestris, hyssopi cretici, sin. ʒ. ix. Seminis fœniculi, nardi celticæ, petroselini macedonici, amomi. singulorum. ʒ.iij. Silphij. ʒ.j.ß. Thymbræ, folij, singulorum. ʒ.j. Tusa & cribrata instar farinæ dantur.

Sal purgatorius quo [a] Papa Nicolaus est vsus. Recipit salis ammoniaci. ℥.iij. Scāmoniæ. ʒ.iij. Seminis papaueris albi. ʒ.ij. Iridis illyricæ. ʒ.iij. Piperis gra. xiij. Palmularū syriacarum, vnam, & quartam eius partem. Nucum pinearū repurgatarum, grana. xxv. Scillæ assatæ. ʒ.ij. Mellis quod satis est. Datur pōticę nucis quātitate ante cœnā & à cœna. Datur verò ieiunis, & robustis. Similiter lippitudine laborātibus, & lumbricos habentibus. Hic sal [b] neque dolores neq; tormina concitat. Ego autē in validioribus, ac febribus & in alijs qui malis affecti erāt, absinthij decoctum admiscui, & summè contulit.

[a Papa Nicolaus.] *Græcè est ὁ πάππας νικόλαος. Quum verò plures fuisse Nicolaos cōstet, vter illorum fuerit, non satis constitui potest. Apparet tamen fuisse tertium, quandoquidem* Mesue *posterior fuerit* Nicolaus Myrepsos, *vetustior tamen quàm vt ad* Nicolai *quartı tempora peruenerit.* Nicolai papę plures.

[b Neq;

Nicolai codex emēdatus [b Neque dolores.] *Codex Nicolai corruptè legit, ἔστι δὲ καὶ ἀνώτιον, καὶ ἄστροφον, pro ἀνόσιτον καὶ ἄστροφον. Nam ἀνόσιτον Græcis idem etiam quod ἄπονον, id est, dolore carens significat. στρόφος verò tormen, & cruciatum. Hinc ἄστροφος sal, non excitans tormina dicitur.*

Sal purgatorius ad cacochymiam, & bilis purgationem. ad eos qui defluxione laborant, præterea ad stomachum de stillatione capitis vexatum, ad robur, & appetentiam stomachi, & humorē vētriculo implicitū. Accipit salis cōmunis tosti. ʒ. xij. Salis ammoniaci. ʒ. xxiiij. Piperis albi. ʒ. ij. Piperis cōmunis. ʒ. iij. Zingiberis. ʒ. ij. Seminis cnici. ʒ. j. ß. Seminis erucæ. ʒ. j. Hyssopi, silphij, thymbræ, singul. ʒ. j. ß. Folij. ʒ. j. Trita & cribrata dantur in prædictis malis pro arbitrio. [a] Facit etiam ad inflationes, ad pulmonis, cōpressionem, & coli frigiditatem emendat. Hemicrania vexatos curat. Facit vt ij qui obscurè vident, acutiùs cernant. Menses mulierum & puerperarum educit. Capit salis ammoniaci, dacrydij. singul. ℥. j. ß. Piperis cōmunis. ℥. ß. Seminis apij, epithymi, singulorum. ℥. iij. Zingiberis. ℥. ij. ß. Anisi, libystici, silphij, cumini, singul. ʒ. iij. Trita & cribrata dantur pro arbitratu. 1

[a Facit etiam.] *In manuscripto codice simpliciter sine vlla inscriptione legitur, ποιεῖ καὶ πρὸς ἐμπνευμάτωσιν, &c. Quem planè & in nostra conuersione sequi coacti sumus.*

Sal concoctioni conueniens, Dodechateos Apollonij, faciens ad tusses mirabiliter. Visum conseruat, auditum acuit. Facit etiam ad abolitam appetentiam. Capit hyssopi cretici. ℥. ß. Cumini æthiopici, exagij quartam partem. Pulegij. ℥. j. ß. Origani. ℥. j. ß. Ameos. ℈. j. ß. Salis cōmunis tosti. ℥. j. ß. Ttrita & per cribrum transfusa instar farinæ dantur cum omni cibo. 11

Sal Theodotios, faciens ad visum, hunc vsque ad senectam conseruans. Pituitam & bilem non sinit coaceruari, non defluuium capillorum, nō stomachi aciditatem, [a] non desipere, non conuelli, non podagra vexari, non dentes dolere, non in vniuersum defluxione aliqua capi, non os fœtere. Anteuertit etiam, compescere potens epilepsiam. Habet hyssopi. ʒ. iiij. Pulegij. ʒ. iij. Cucumini æthiopici, ameos, singul. ʒ. ij. Salis tosti communis. ʒ. xij. Trita & criba 12

cribrata in tenuissimum pollinem dantur cum omni cibo, manè & vesperi.

[a Non desipere.] *Græcè legitur,* οὐκ ἄλλως φρονῆσαι. *Sed scribendum fortè erit,* οὐκ παραφρονῆσαι. *Atque ita etiam infrà in sale.18. legitur.* Nicolai locus expensus.

3 Sal theriacus, admodum bonus. Recipit salis ammoniaci, interioris scillæ, singulorum, lb. ß. Silphij, piperis albi, singulorum. ℥. ß. Piperis nigri, ℥. j. Zingiberis, exag. ij. Costi. ℥. ij. Cyperi, baccarum lauri, dauci cretici, singulorũ exagia. ij. ℈. ij. Ammoniaci thymiamatis. ℈. vj. Petroselini, pastilli, theriaci, singul. exag. ij. Salem cum scilla contunde, & alia cum ijs conficiens dato.

4 Sal confectus à Sancto Gregorio theologo. Lippitudinem prohibet vsque ad senectam, dentes dolere non sinit, tussim fieri haud permittit, non capillos defluere, mentem visumq; acuit, non sinit pituitam in stomacho redundare, non bilem, non alium humorem, non pedum dolorem, nõ lienem intumescere. Accipit hyssopi cretici. ʒ. j. ℈. j ß. Cumini æthiopici ʒ. j. ß. ℈. ij. Salis ammoniaci. ʒ. ij. ℈. iij. Dacrydij. ℈. iiij. ß. ʒ. iij. Zingiberis, seminis apij, singulorum. ʒ. j. ß. ℈. ij. Pulegij, origani, singulorum. ʒ. iij. ℈. iiij. ß. Petroselini macedonici. ʒ. j. ß. ℈. ij. Ameos. ʒ. j. ℈. j. ß. Salis communis. ʒ. ij. ℈. iij. Piperis communis, folij, singulorum. ʒ. ij. ß. & ℈. iij. & tertiam partem. Hæc omnia tusa & cribrata probè instar farinæ, dantur cum omni cibo manè & vesperi.

15 Sal sanctorum Apostolorum, visum ad senectam vsque conseruans, eiusq; acumen efficiens. Tussire non sinit, spiritus difficultatem cohibet, capillos defluere non permittit, oris fœtorem fieri nõ sinit. Capit hyssopi. ℥. ij. Ameos. ℥. ß. Cumini thebaici. ℥. j. Pulegij. ℥. j. ß. Piperis communis ℥. ß. Salis communis torrefacti. ʒ. j. Tusa & cribrata farinæ modo dantur cum cibo manè & vesperi.

16 Sal sancti Apostoli & Euangelistæ Lucæ, visum ad senectutem vsque conseruat, tussim & spirandi difficultatem fieri non permittit, visus acumen facit. Hinc monachi Aegyptiorum hoc vtuntur ad satietatem vsque, vt semper lectionibus vacare queant. Pituitam in thorace fieri non sinit, neque lippitudinem, neq; dentiũ dolorẽ. Vellicationem

ſedat, & pedum dolorem fieri prohibet. Habet hyſſopi cretici, exag. iiij. Pulegij, exag. ij. Cumini æthiopici, exag. iij. Epithymi, exagium. j. ß. Zingiberis, exagium. j. Dauci cretici, exag. ij. Spicæ, exagium. j. Ameos, exag. j. Salis ammoniaci. ℥. ij Salis communis. ℥. j. Folij indici, exag. j. Origani, exagia ij. Hæc tuſa & cribrata dantur cum cibo.

17 Sal mirabilis, quo vtuntur qui benè pingunt, ſcribũtúe, vbi iam obtuſiùs vidēt. Purgat enim viſum, & videndi acumen præſtat. Recipit hyſſopi, pulegij, ſingulorum. ℥. ij. Ameos. ℥. ß. Salis torrefacti. ℥. ij. Origani, ſpicæ, ſingulorũ ℥. j. Piperis communis. ℥. ß. Cinamomi, exag. j. ß. Epithymi, ℥. ß. Tuſa hæc & cribrata comede cum omni cibo.

18 Sal Stephani ſtomachicus, cōcoctionem iuuans, aluum deijciens. Conſeruat viſum vſque ad ſenectutem, viſusq; acrimoniam præſtat. Tuſsientes, & difficile ſpirantes non ſinit fieri. Non pituitam in thorace, non bilem redundare, non deſipere, ſed ad finem vitæ vſque ſanitatem facit. Accipit hyſſopi, origani, pulegij, ſingulorum. ℥. ij. Cumini æthiopici, aut thebaici. ℥. j. ʒ. ij. Salis communis toſti, ameos, ſingulorum. ℥. ij. Tuſa & cribro transfuſa comedantur cum omni cibo.

19 Sal concoctioni accommodus. Capit aniſi, dauci fœniculi, cumini, apij, petroſelini, ſingulorum. ℥. j. Hyſſopi, origani, pulegij, thymbræ, thymi, epithymi, ſingulorum. ℥. ij. Salis ammoniaci, lb. ß. Salis communis lb. j. Datur vt prædicti ſales.

20 Sal ſophiſtæ Ioannis valde bonus. Habet cinamomi, ſpicæ nardi, caryophylli, zingiberis, piperis longi, fœniculi, coriandri ſeminum, carnabadij, aniſi, petroſelini, ſing. ℥. j. Salis communis toſti, lb. j. Trita comede cum omni cibo.

21 Lotio ad deſtillationes, & capitis grauitatē. Cape anacardium & balſamitā, proijce ex æquo [a] in ollam tripedem, & lauato faciem multoties iam dormituri.

Librarij erratũ. [a In ollam tripedem.] *Manuſcriptus codex legit εἰς ἀνθρακίαν. Sed haud dubiè ſcribendum erat ἀνθράκιον. Eſt autem, teſte Phauorino, ἀνθράκιον, τὸ μικρὸν τριπόδιον.*

FINIS.

INDEX VNGVENTORVM.

Vnguentum ad reſolutos, & omnem neruorum affectum. 1

Vng

Vnguen

NICOLAI MYREPSI

ALEXANDRINI DE VN-GVENTIS SECTIO TERTIA.

NGVENTVM ad resolutos, & omnẽ neruorum affectũ, valde bonũ. Recipit olei melini, olei cyprini, olei myrtini, olei orini veteris, singul. ℥. ß. Terebinthinæ, exag. j. ß. Propolis, costi, euphorbij, sing, exagij quartã partem. Ceræ albæ puræ. ℥. j. Nitri Alexandrini, olei laurini, sing. ℥. ß.

Vnguentum è castorio ad trementes. Accipit [a] hyssopi humidæ, amoniaci, galbani, singulorum. ℥. j. Castorij, euphorbij, sagapeni, adarces, singulorũ exag. iiij. Nitri, exag. ij. Opopanacis, exag. iiij. Olei veteris. ℥ iiij. Styracis, olei irini, sing. exag. ij. Ceræ. ℥. iiij. Petrolei, vel pro petroleo, vnguenti [b] sancti Barbari. ℥. j. 2

Hyssopus humida.

[a Hyssopi humidæ.] *Græcè est* ὑσσώπου ὑγροῦ. *Per hyssopum autem humidam intelligit œsypum veteribus Græcis dictam. Vocat autem ita œsypum non tantum* Nicolaus, *sed &* Paulus *aliquot locis. Et hanc appellationem officinæ medicorum in hunc vsque diem retinuerunt. Non est itaque vt errore acciderit aliquo, quod multis in locis recentiorum græcorum medicorum* ὕσσωπος ὑγρὸς *scribatur, vt plerique censent, sed relinquenda in contextu verborum hæc lectio tanquam legitima. sic enim ipsi lanam succidam appellarunt, non vt veteres consueuerunt, œsypum.*

[b Vnguenti sancti Barbari.] *De ea re plura suprà,* Annota*tione scilicet. 86. diximus.*

Vngu

Vnguentũ Marciati ad resolutos, hydropicos, & omnẽ neruorum affectũ. Capit lachrymæ [a] ligææ. ʒ.iiij. [b] Nardini. ℥.vij. Oesypi, mastiches, singul. ʒ.iij. Ceræ albæ. ʒ.x. Gleucini. ℥.viij. Olei omphacini. ʒ. ix. Medullæ ceruinæ, opobalsami terebinthinæ. sing. ʒ.ij.

[a Liggææ.] *Græcus Nicolai codex habet* λιγάιας. *Quid autem* λιγάια *sit, me ignorare fateor.* [b Nardini.] *Græcè est* νάρδου. *Nardus autem sæpe Græcis medicis pro nardino vnguento accipitur, vt pluribus è locis comprobari potest, quos lubens prætereo, quòd multis testimonijs in re omnibus nota non sit opus. Nardum autem hoc loco significare nardinum, è Paulo Aegineta fit euidentissimum, qui lib. 7. cap. 18. legit* ναρδίνου. [c Opobalsami.] *Codex Nicolai legit.* βαλσάμου, *sed Paulus, cuius lectionem secuti sumus, habet* ὑποβαλσάμου. Nardus pro nardo vnguento.

4 Vnguentum aliud Marciati, expertum ad eadem. Habet myrrhæ, bdellij, galbani, ammoniaci, aloes flauæ, opopanacis, mastiches, butyri, nardi, cyperi, gleucini, resinæ terebinthinę, sing. exag. j. Euphorbij, ceræ, colophoniæ, sin. stag. j. siliq. ij. Seui taurini, exag. ij. Adipis suilli, exag. j. Rutæ, exag. ß. Adipis vrsini, exag. ij. Medullæ ceruinæ, bituminis, singul. exag. j. Olei laurini, exag. ij. Balsami, exa. j. Olei è teda, exag. iiij. Olei communis. ℥. x. Ceræ albæ. ℥. vj.

5 Vnguentum Marciati, simile. Recipit scillæ. ℥. ß. Feruefacito cum oleo, & contunde ipsam probè, dein adijce canchryos, struthij, ceræ, singul. exag. j. ß. Galbani, propolis, singul. ℥. ß. Castorij. ʒ. j. Adarces, euphorbij, nitri, singul. ʒ. j. Pyrethri. grana. xv. Foliorum lauri, opopanacis, sinapi, peucedani, singul. ʒ. ß. Mentæ, saluiæ, singul. ℥. ß. exagij dimidij quartam partem. Resinæ, terebinthinæ, sing. ℥. j. Foliorum rutæ, cinamomi, sing. exag. ij. & quartam partem. Costi. ℥. ß. Adipis vrsini, suilli, medullæ ceruinæ, sing. ℥. ß. Ceræ. ℥. ij.

6 Vnguentum ad resolutos, & ischiadicos diuturnos. Accipit olei veteris. ℥. iiij. Olei irini, styracini, sing. ℥. j. Terebinthinæ, ammoniaci, piperis communis, castorij, euphorbij, opopanacis, galbani, medullæ ceruinæ, singul. exag. ij. Olei laurini. ℥. j. Ceræ. ℥. ij.

7 Vnguentum acopon ad ischiadicos, conuulsos in sca-

pulam, & omnem neruorum affectum. Capit ceræ. ℥. j. Terebinthinę. ℥. ij. Ammonaici, exag. iiij. Opopanacis, galbani, medullæ ceruinæ, taurinæ, sing. exag. ij. Hyssopi teneri, mellis, sing. exag. iij. Olei boni. ℥. ij.

Vnguentum acopon, è castorio, ad eos qui tremunt. Habet hyssopi humidi, medullę ceruinę, ammoniaci, galbani, sing. exag. iij. Castorij, euphorbij, adarces, opopanacis, sing. exag. ij. Nitri, olei irini, sing. exag. j. Olei veteris, styracini, sing. ℥. ij.

Vnguentum acopon ad conuulsos in scapulas, fractos, resolutos, exciccatos, motu destitutos, & omnem dolorem. 9
Accipit olei è teda, laurini, cyprini, lentiscini, irini, singul. exag. vj. Nardini boni. ℥. ij. Butyri, terebinthinæ, sing. ℥. j. Hyssopi humidæ, medullæ ceruinæ, singul. exag. iij. Adipis taurini, suilli, & anserini, sing. ℥. j. Galbani, exag. iiij. Opopanacis, exag. iij. Euphorbij, exag. ß. Castorij, amoniaci, styracis, sing. exag. iij. Piperis, exag. ij. Bdellij, exag. iij. Ceræ, lib. ß. Colophoniæ. ℥. ij. Myrrhæ, exag. ij. Olei veteris, sextarium. ß.

Vnguentum è sampsucho panchreston, ad omnes ner- 10
uorum dolores, & muliebres labores pro pesso, molliens & [a] educens, faciem instaurat, & in ea bonum colorem efficit, eidemque splendorem inducit. In præclaris corporibus vtuntur experti. Capit sampsychi, fœnogręci, myrti syluestris, quam aliqui Libanotida vocant, sing. sext. ß. [b] Vini boni Italici, sext. j. Hæc macerata simul diebus quatuor conijce in ollam recentē, & coque cū italico oleo, mouens sine intermissione. Vbi verò [c] vinū absumptū fuerit, adijce ceræ lib. ß. donec perueniat ad lib. j. ß. & probè concutiens amoueto ab igne, & sine vt refrigeretur, & repone in vas figulinū. Vbi verò vis hoc ipsum efficere magis emolliens, & odoratius, adde meliloti partes duas, casiæ. ʒ. v. & cum prædictis coquito.

Locus nicolai expensus.

[a Educens.] *Manuscriptus codex habet* κατίγον. *Sed fortè legendum erit* κατάγον. [b Vini boni Italici.] *Græcè est,* οἴνου καλοῦ ἰταλικοῦ. *Sed suspicio est locum hunc esse deprauatū, legendumq; potius, vt sequentia ferè conuincunt,* ἐλαίου ἰταλικοῦ. *Nā statim subijcit,* καὶ ἕψαι μετὰ ἐλαίου ἰταλικοῦ. [c Vinum.] *pro* οἶνος *fortè* ἔλαιον *legendum: ad vnguēti enim confectionē oleum cū cera aptius*

mul

muliò quàm vinum adhibetur.

1 Vnguentũ relaxans, & prorsus admiratione dignum, ad resolutos, & labore nimio defatigatos, & omnẽ refrigerationẽ ischiadis. Habet adipis leonini, lemnij sigilli, polij, medullæ ceruinæ, peucedani, galbani, opopanacis, euphorbij, castorij, sing. ℥. j. Mastiches, styracis, dictami cretici, casiæ, sing. exag. j. Ceræ tyrrhenicæ, & ceræ albę, sing. ℥. iiij. Olei veteris lib. iiij.

2 Vnguentũ admodũ bonum ad neruorũ incontinentiã, podagricos, arthriticos, omnemq; neruorum affectum, & eorundem siccitatem. Accipe vulpem viuam, & cõijce cum ipsa in lebetem olei libras xx. & adijce seminis anethi, ameos, stichadis, carnabadij, fœnigraci, & apij, singulorum ℥. ij. Hæc decoque in oleo cum viua vulpe, donec vniuersa eius caro fuerit dissoluta: dein colato oleum, [a] inq; aliud vas traijcito, & de eo accipe libras iiij. atque in lebetem cõijce, additis cinamomi. ℥. ß. Spicæ exagijs. ij. & iterum probè feruefacito, ac oleũ quod relictũ fuerit colato iterũ, inq; lebetem conijcito: & cum eo olei nardini, & laurini, singulorum ℥. ij. Adipis leonini, struchiocamęli, [b] asbi, anatis, anseris, tauri, vrsi, suis, gallinæ, singulorum ℥. ij. ß. Butyri veteris, ℥. iij. Terebinthinæ. ℥. j. ß. Medullæ ceruinæ, drachmam j. Galbani. ℥. ij. Opopanacis, castorij, amoniacis, styracis calamitis, bdellij, singulorũ. ℥. j. Calami odorati, ℥. ij. Myrrhæ, exagia. iij. Sagapeni, medullæ ossis asinini, [c] nepos, cati, singul. ℥. j. ß. [d] Diletææ. ℥. iij. & alios adipes quos inueneris, sing. ℥. j. Hi omnes cũ prædicto oleo ferueefiant, donec dissoluantur. Dein amoue ab igne, & iusta hora quo ad refrigerẽtur cõmoueto, ac repone in vase atque vbi vsus exigit, inunge tepidum neruis incontinentibus.

[a Inq; aliud vas traijcito.] *In codice manuscripto scriptũ erat* μιταρϱάσου ἀϱου. *sed corruptã hãc esse lectionẽ, nemo nõ videt.* Nos, *in aliud vas traijcito, cõuertimus. Grecis enim medicis* μετϱάσαι, *&* κατϱάσαι *est, ex vno vase in aliud transferre.* Sed *legitimã lectionẽ meliores codices fortè aliquãdo monstrabũt, qui nũc ab inuidis occultantur.* [b Asbi.] *Gracè est* ἄσβου. *Quale autẽ sit animal, quod hoc noĩe appellat* Nicolaus, *scire nõ possum.* [c Nepos.] Nicolaus *habet simpliciter* νιπος. *sed quid hæc vox significet, certò cõstituere nequeo.* Legendũ *fortè* νίποδος. *Sunt autẽ* νίποδες *pisces pedibus carẽtes.* Vt

per hanc vocẽ piſciũ pinguedinẽ intellexiſſe Nicolaum, ſit veriſimile.

Dilytea [d Dilytææ.] *Græcè eſt* διλυτάιας. *Qua voce iterum pinguedinẽ intelligit, ſed cuius animantis, nondum aſſequor.*

Vnguentũ ex euphorbio barbaricũ ad iſchiadicos, & alia multa mala. Recipit opopanacis. ℥. ß. Ceræ tyrrhenicæ, lib. ß. Terebinthinæ lib. j & . ℥. iij. Galbani. ℥. ß. Amoniaci thimiamatis, euphorbij, caſtorij, piperis albi, ſing. ℥. j. Medullæ ceruinæ. ℥. ij. Hyſſopi humidæ, ℥. ij. ʒ. ij. Adarces. ʒ. ij. Olei ſtyracini, irini, laurini, & amaracini, ſin. ℥. v. Olei veteris, lib. j. Hedycroi. ℥ iij.

Vnguentum [a] Pyxis vocatũ, admodũ bonũ & efficax. 1
Accipit colophoniæ ceræ, ſing, lib. ß. & quartã partẽ. Terebinthinæ. ℥. iiij. Amoniaci thymiamatis. ℥. j. ß. Thuris ℥. iiij. Olei veteris. ℥. ij. Succi ſeminis lini, lactis bubuli, ſin. lib. ß. Adipis [b] anſerini. ʒ. iij. Butyri. ℥. iiij. [c] Ouorũ. xxiiij. albumina. Confectum reponitur in vaſe buxeo.

[a Pyxis.] *Codex manuſcriptus habet* πύξις, *ſed falſò: legẽdũ enim, Pau. teſte,* πυξίς. *Sic aũt dictũ eſt hoc vnguẽtũ, à buxo, qđ nimirũ in buxeo vaſe ſit recõdẽdũ.* [b Adipis anſerini.] *Nicolaus legit* χοιρίου *hoc eſt, porcini. Pau. verò, quẽ in noſtra cõuerſiõe ſecuti ſumus* χἠνείου. [c Ouorũ xxiiij. albumina.] *Manuſcriptus codex habet ſimpliciter* ὠῶν τὰ λευκὰ, *nõ expꝛ̃ſſo nũero. Sed paulus disertè ait* ὠῶν κδ τὰ λευκά.

Vnguentum ex abiete. Vnguentum ex abiete Galeni, ad podagricos & arthri- 15
ticos. Capit ſeminis abietis [a] cocti modium italicũ vnũ, hoc eſt, ſextarios xvj. Olei communis, lib. vij. ß. Ceræ puræ, lib. ß. Reſinæ ſtrobilinæ, aut [b] terebinthinæ, lib. ß. Contuſum abietis ſemen oleo inijcitur. Vbi quadraginta dies in eo ſiueris, expreſſum proijcito: mixtis reliquis cũ oleo, & probè confectis, repone in vaſe. Confert ad ſpontaneos labores, reſolutiones, & articulorũ refrigerationes. Si verò neceſſitas vrgeat coquere ſemen abietis cũ oleo, ne nimium aduratur, aquæ ſextarios duos admiſcere oportet. Melius autẽ eſt irinum oleum inijcere.

Locus nicolai emẽdatus. [a Cocti.] *Codex Nicolai perperã legit* πεφαινῆς μοδικῆς. *Scribendum enim erat, vt ex Paulo, qui hoc vnguentũ lib. 7. deſcribit ad verbũ, ſatis liquet,* ἐλάτης σπέρματος πεφθέντος μόδιος ἰταλικὸς α, τουτέστι ξε ις. *Sed animaduertẽdũ hoc loco erit, in Paulo nõ rectè legi* ξβ.

Librarij erratũ. [b Terebinthinę.] *Nicolaus hic, & aliàs crebro,* τρεατεντίνης *legit. Paulus habet* τερεβινθίνης. *vt hinc palàm fiat oĩbus, paſsim apud.*

Nico

Nicolaū per τρεμβοτινίνος esse accipiendam terebinthinam.

16 Vnguentū aliud de abiete, vt præcedēs. Habet olei cōmunis, sexta.vj. & quartā partem. Seminis abietis.℥.iij. Resinæ strobilinæ, aut terebinthinæ. ℥.iiij. Ceræ albæ.℥.iij.

17 Vnguentū è nigra populo ad eadem mala. Recipit loco fructus abietis, nigræ populi fructus æquā portionē, adijcitur & olei quod satis est, & probè feruefacta colantur, deinde adduntur ceræ puræ.℥.iij. Terebinthinæ, strobilinæ resinæ, singulorum.℥.iiij. Probè confectum reconditur.

18 Vnguentū[a] Zosimi ad tremulos celebratū. Accipit resinæ pineæ.℥.viij. Ceræ.℥.ij. Olei veteris, lb.ß. Opopanacis. ℥.j. Adarcæ, euphorbij, singul.℥.ß. Nitri, aphonitri teneri, singu.℥.ij. Nitrū, euphorbiū & adarce in leuorē cum vino teruntur, deinde adijcitur opopanax, & simul in leuorē teritur. Postea Anchusa additur ad colorē accipiendū, & cōficitur. Sequentia fiunt etiā emplastra.

[a Zosimi.] *Codex Nicolai habet* ζωσιμᾶ. *Sed Paulo attestante, legendum* ζοσίμου.

19 Vnguentū Dropax, Gallus dictus, Oribasij. Capit colophoniæ thus redolentis, pineæ, & lignosæ dictæ, quæ sola in Italia nascitur[a] apochymatis, picis aridæ, ceræ puræ, sin. lb.ij. Resinæ frictæ.℥.vij.ß. Picis brutiæ.lb.vj. Nitri.lb. ß. Bituminis, galbani, adarces, pyrethri. sing.℥.iij. Opopanacis, euphorbij, ellebori albi, piperis communis, sing.℥.ij. Sulphuris viui. ℥. j.ß. Castorij, ammoniaci, [b] staphidis agrestis, sing.℥.j. Olei sicyonij, lb.ß. Opobalsami.℥.iij.

[a Apochymatis.] *Est autem* ἀπόχυμα *nihil aliud quàm pix nauibus derasa* [b Staphidis agrestis.] *Nicolai codex perperā legit* δαφνίδος ἀγρίας *pro* σαφίδος ἀγρίας, *vt ex Paulo fit manifestum.* Codex. Nicolai emaculatus.

20 Vnguentū aliud, Dropax simplex nominatum. Habet ceræ.lb.ß. Picis aridæ.℥.j.ß. Brutiæ, li.ß. Resinæ pineæ.℥. ij.ß. Frictę.lb.ß.℥.j.ß. loco prius intro ex terso imponitur.

21 Vnguētū Diastactes, hoc est, è lixiuio stillatitio ad ischiadicos, arthriticos, & œdematodes. Recipit ceræ, puræ, olei veteris,[a] lixiuij protostacti, sin.lb.ß. Resinę frictę, nitri Alexādrini, nitri albi, sin.[b] ℥.iij. Nitra in leuorē terātur[c] lixiuio

[Lixiuij protostacti.] *Manuscriptus codex, mirificè in hoc emplastro deprauatus, legit* σακτῆς καλῆς, *quum tamen scribendum sit Paulo teste,* κονίας πρωτοστάκτου. *Est autem lixiuium protostacton,* Lixiuiū protostacton.

Paulo

Paulo lib. 7. teste, vbi calx etiam cineri additur. [b Vnciæ. iij.] *post hæc verba Paulus addit,* τερεβύνθινης, ἀνὰ γο. ς'. *id est, terebinthinæ vnc. vj. Sed hic tantū tres sunt accipiēdæ vnciæ.* [c Lixiuio.] *Codex* Nicolai *habet* σὺν τῆ κώνῃ, *quum tamen* Paulo *admonente legendum sit* τῆ κονίᾳ. *Atque ex hoc, & similibus emplastris, quæ ex* Paulo *& alijs emendare licet, quiuis, quàm mendoso exemplari simus vsi animaduertet: nobisq; si non passim singula emendare potuimus, veniam dabit, boniq; hanc nostram qualemcunque operam consulet.*

Loca aliquot in codice nicolai restituta.

Vnguentum ex nitro ad abscessus, & duros tumores valde bonum. Accipit olei veteris, ceræ puræ, aphronitri, saponis, lixiuij protostacti, sing. lib. ß. Terebinthinæ. ℥. iij. Galbani, ꝓpolis, ammoniaci [a] thymiamatis, sin. ℥. ß. Rectè paratum recondatur in vase, & detur. 22

[a Thymiamatis.] *Nicolaus habet* χυλοῦ, *sed malè: scribendum enim erit,* Paulo *teste,* θυμιάματος.

Vnguentum è salibus valde bonum & vtile. Capit ceræ, puræ. ℥. ij. Olei lib. ß. Salis cōmunis, aphronitri, sing. ℥. ij. Cerusiæ. ℥. iiij. Aceti. ℥. ij. 23

Vnguentum aliud è salibus. Habet salis communis, nitri, sing. ℥. ij. Ceræ [a] olei veteris, sing. ℥. iij. Aquæ marinæ, quod satis est. 24

[a Olei veteris.] *Manuscriptus codex legit* κυροῦ παλαίου ουγ. γ. *Sed falso, legendum enim erit* κήρου ἐλαίου ἀνὰ. *Quam lectionē esse legitimam,* Paulus *confirmat.*

Vnguentum ex perna, callos dissoluens. Recipit pernæ porcinæ veteris pinguis, amoniaci, thymiamatis, casei veteris bubuli aut caprini, adipis taurini, apochymatis, [a] hoc est rasuræ nauis, sing. ℥. ß. Medullæ ceruinæ. ℥. iiij. [b] Hyssopi cerati, ℥. j. ß. Cyprini olei. ℥. iij. Vini Aegyptij, qđ satis est. 2

[a Hoc est, rasuræ nauis.] *Nicolaus habet,* ὅπερ ἐστι πλόιου ξύσμα, *pro* πλόιου ξύσματος. *Testis est* Paulus *qui hoc, vt alia ferè omnia vnguēta, etiam describit.* [b Hyssopi cerati.] *Et hinc clarū est,* Nicolaū, *& alios posteriores Græcos,* ὕσσωπον ὑγρὸν *appellare, quod Galenus* οἴσυπον *simpliciter nominat. Nā medicamētū ex œsypo cōpositū Græci veteres aliquādo* οἴσυπον φάρμακον, *aliquādo* οἴσυπον κηρωτὸν, *vt. 14. li. the. me. ca. 7. Galenus, & interdū* οἴσυπον κηρωτοειδῆ, *interdū etiā* οἴσυπον ὑγρὸν *nominat. Quæ sanè oēs appellatiōes à forma medicamēti, quod cerati liquidi instar paratur, sunt deductæ,*

Com

Cōponēdi rōnē & modū, tradit Pau.li. 7. ca. 17. Quod itaq; alij græci ὄσυπον κηρωτὸν idipsum Nicolaus ὕσωπον κηρωτὸν, appellat.

26 Vnguentum ex vrina muli, podagricis vtile. Capit vrinæ muli maris, sext. ij. Lithargyri, lib. j. Olei, [a] minam. ß. Trita diu omnia vt strigmēti crassitiē acquirāt, [b] coquito, donec digitos nō coinquinēt. Reponatur in vase & detur,

[a Minam. ß.] *Græcè est μνᾶς s. Paulus habet mystrum. Mina autem duplex veteribus fuit. Maior, quam quidam Alexandrinam vocant, quòd in vsu fuerit medicorum eorum qui medicinā Alexandriæ exercuerunt. vnciarum viginti, seu drachmarum centum sexaginta fuit, vt testis est lib. primo & secundo de Comp. medic. generalium Galenus. Attica verò erat vnciarum duodecim & dimidiæ, seu drachmarum centum. Romana erat vnciarū sexdecim, hæc etiam medica dicta est. Minor mina fuit drachmarū quinq; & septuaginta.* Minadu plex. Maior. Attica. Romana. Ninor.

[b Coquito, &c.] *Codex Nicolai hanc vocem desiderat. Restituendus itaque ex Paulò is locus ita erit, ἕψει ἕως ἀμολύντου.* Nicolai locus restitutus.

27 Vnguentum ex lapidis Asij [a] flore, Philagrij, ad durities Accipit radicis peucedani, floris lapidis Asij: [b] si verò non adsit, salis ammoniaci, propolis maturæ, sing. ℥. j. Lanarū succidarum crematarum, singu. ℥. ß. Aristolochiæ rotundæ pumicis, canini stercoris, æruginis rasilis, [c] squamæ æris, misyos sing. ʒ. ix. Castorij. ℈. ix. Myrrhę. ℥. j. ß. [d] Visci quercini. ℥. j. ß. Ceræ. ℥. vj. & quartam partē. Resinæ pineę. ℥. vij. & tertiam partem. [e] Picis brutiæ. ℥. ix. ℈. ij. Olei veteris, & aceti acerrimi, quod satis est.

[a Flore.] *Manuscriptus codex legit λίθου ἀσίου φιλαγρίου. Sed addēdū post ἀσίου ἄνθους.* [b Si nō adsit.] *Paulò teste legendū, εἰ δὲ μὴ παρείη. In codice Nicolai παρείη non est integrè exaratum.* Librarij lapsus. Pauli locus emēdatus.

[c Squammæ.] *Nicolaus corruptè λίπους pro λεπίδος legit.*

[d Visci quercini.] *Græcè ἰξοῦ δρυίνου, Paulus habet ὄξους δριμυτάτου, id est, aceti acerrimi, sed falsò, quia in fine tandem adijcitur, καὶ ὄξους δριμυτάτου τὸ ἀρκοῦν.* [e Picis brutiæ.] *Nicolaus legit βρυτυίνης, pro βρουτίας.* Librarij erratum

28 Vnguentum simile Galeni. Habet ceræ, terebinthinæ, resinæ singul. libr. ß. Lapidis asij, mannæ, singul. ℥. j. ß. Cyprini olei. ℥. j. [a] Aquæ lixiuiæ è luto factæ, quod satis est.

[a Aquę lixiuię è luto factæ.] *Græcè est, ὕδατος πηλοποιοῦ, id est, aquæ figuli. Quippe πηλοποιὸς idē quod πηλόπλαθος, hoc est figulus, significat. Cæterū quod hic à Nicolao ὕδωρ πηλοποιοῦ, id à Galeno*

lib.

lib.x.de comp.medic. localiū.cap. vltimo ὕδωρ πηλοποιητικὸν, *id est aqua figulina vocatur. Libro autem.vj.cap.de lacte coagulato,* Dioscorides κονίαν πηλοποιητικὴν, *hoc est lixiuium figulinū appellat. Tale verò est quod non ex cinere, aut calce, sed luto potius fit.* πηλὸς *enim, Phauorino teste,* ἡ βεβρεγμένη γῆ, *id est, terra aqua irrigata, vel lutū aqua irrigatū dicitur. Proinde vt nos significanter Nicolai hoc loco mentem exprimeremus, Aqua lixiua è luto facta, conuertimus.*

Vnguentū ex salis flore, arthriticis in declinatione vtile. Recipit, resinę terebinthinæ, resinæ frictæ, pineæ, ceræ, puræ, sing. lib. ß. Picis siccę, aluminis scissilis, salis floris, sing. ℥. iij. Coquantur in diplomate, & detur. 29

Vnguentum nutriens ad carnis generationem in vlceribus vtile. Accipit rosacei, resinæ terebinthinæ, mellis, sing. ℥. j. ß. Cerussæ, butyri, thuris, sing. ℥. ß. 30

Vnguētum Italicum purgās sordida, & carnem producens. Capit [a] erinæi (dico autem syluestris ficus) tenerum corticem oleo excoctum, proijcito corticem, & liquefacito in oleo ceræ rufæ, quod satis est, & datur. 31

Aliud. [a Erinæi &c.] *Codex Nicolai simpliciter habet* ἐρινέου. *Sed legendum, Pauli codicibus ita monentibus.* ἐρινεοῦ. λέγω δὲ τῆς ἀγρίας συκῆς.

Vnguentum [a] Chryse, cruentis vulneribus accommodum. Habet thuris, aluminis scissilis, sing. ℥. j. Colophonię resinæ, ceræ, sing. ℥. j. ß. Olei veteris, lib. ß. [b] Auripigmenti. ℥. j. Arsenicum teratur in aceto. 32

Nicolai locus restitutus. [a Chryse.] *Locus hic totus in Nicolao deprauatus, est habet enim* χρυσὴ ἔνυμον θαύσον, *Legendum autem est* ἡ χρυσὴ ἔναιμον θαυμαστὸν *Paulo teste.* [b Auripigmenti.] *Hæc omnia in Nicolai codice desiderabantur. Adiecta vero sunt ex Paulo, in quo ita scribitur,* ἀρσενικοῦ γο. β ὀξυλίου τὸ ἀρσενικὸν.

Vnguētum fracturis idoneū Oribasij. Accipit picis bruttię, lib. ß. ℥. ij. Lithargyri, lib. ß. ℥. ij. [a] Thuris ℥. iiij. Terebinthinę. ℥. ij. ß. Adipis taurini, lib. ß. ℥. ij. Galbani, opopanacis singulorum. ℥. ß. Ceræ. ℥. ij. Olei veteris, lib. ß. Aceti quod satis est. 33

Loca aliquot in Nicolao emendata. [a Thuris.] *Quæ sequuntur, propemodum omnia in codice Nicolai manuscripto desiderantur. Adiecta verò sunt è Paulo, qui habet* λιβάνου γο. ἢ. τερεβινθίνης γο. ε. στέατος ταύρου λί α γο. δ.

Vnguentum ad fracturas cum vlcere, citraque vlcera fa- 34

factas, ex cōmētarijs [a] Heracleti. Capit picis aridæ, minam ß. Mannæ, minæ quartam partem. Adipis vituli, lithargyri, singul. minam. ß. Ceræ tyrrhenicæ. ℥. xiij. Opopanacis. ℥. iiij. [b] Aeruginis rasæ, æris cyprij, sing. minas. x. & sextã partem. Therebinthinæ, minę. ß. quartam portionem. [c] Aeris. ℥. ß. [d] Ricini, aut olei veteris, & aceti, quod satis est.

[a Heracleti.] *Nicolai codex falso legit* ἡρακλίους, *pro* ἡρακλείτου. [b Aeruginis rasæ.] *In codice Nicolai deficiunt. Paulus autem habet,* ἰοῦ ξύσου. [b Aeris.] *In Nicolao desideratur in Paulo est,* χάλκου, γο.ς [c Ricini.] *Codex Nicolai legit corruptè* κόκαιος. *pro* κίκεως. Nicolai codex emendatus.

5 Vnguentum è stercore caprino, vocatũ Spongion, hydropicis efficax. Habet picis brutiæ. lb. j. ℥. iij. Nitri lb. ß. [a] Colocynthidis medullæ. ℥. j. ß. [b] Pyrethri. ℥. j. ß. Capparis radicis corticis. ℥. iij. Baccarum lauri, sextarij quartam partem. Thuris, iridis. singul. ℥. iij. Farinæ fœnogræci, opopanacis, singul. ℥. j. ß. Adipis taurini. ℥. iij. Fellis taurini. ℥. j. Elaterij. ʒ. ij. Squamæ, æris. ℥. iij. [c] Seminis apij, lathyridis, singulorum. ℥. iij. Cocci gnidij. ℥. j. ß. Olei cyprini, sextarij quartam portionem. Ceræ. ℥. iij. Resinæ frictæ, lb. j. ß. Caprini stercoris montani. ℥. j. ß. Cancryos, cyperi, sing. ℥. iij. Cardamomi, sext. j. ß.

[a Colocynthidis medullæ.] *Nicolaus simpliciter legit* ἐντεριώνης *sed Paulus* κολοκύνθιδος ἐντεριώνης. *Hinc manifestum fit, in alijs etiam compluribus Nicolai locis vbi se solo* ἐντεριώνης *scribitur, semper aliquid esse adijciendum, verbi gratia, colocynthidis, aut aliquid aliud.* [b Pyrethri.] *In Nicolao non est, sed ex Paulò adiectum, qui habet* πυρέτρου. [c Seminis apij.] *In manuscripto codice non erant. Paulus verò habet* σελίνου σπέρματος λαθυρίδος. *Sic passim librarij culpa multa in Nicolai codice omissa sunt.* Librarij mendũ.

36 Vnguentum ex Sampsucho. Recipit ceræ, lb. ß. Terebinthinæ, lb. j. Sãpsuchi, baccarũ lauri, fœnogræci, singulorum sextar. ß. Olei nardini, quod satis, est.

37 Vnguentum [a] Erythrium, valde bonum. Accipit styracis, malorum cotoneorum, sing. ℥. iij. Masuaphij, croci sing. ʒ. v. Psichorum. ℥. ij. ß. Cypheos. ℥. ij. ß. Oenanthes, [b] casami, [c] absinthij, singulorum. ʒ. v. [d] Caryophylli. ℈. xv. Ammoniaci thymiamatis. ℈. x. Opobalsami. ℈. vj. Nardi. ℥. iij.

iij. Colophoniæ. ℥. v. Gleucini, propolis sin. ℥. ij. ß. Terebinthinæ. ℥. v. ß. Folij. ʒ. v. Spicæ nardi. ʒ. v ß. Vini falerni, aut Aminæi, quod satis est.

Casamũ in Nicolao errore librarij, nõ rarò.

[a Erythriũ.] *Manuscriptus codex legit* ἐρυθραῖον *falso p* ἐρυθρίον. [b Casami.] *Sic vocare Græcos recentiores Cyclaminum, suprà est à nobis annotatum.* [c Absinthij.] *Codex manuscriptus habet* ψιμυθ΄. *hoc est, cerussæ. Paulus* ἀψινθίου *legit. Et puto errorem hunc in manuscripto codice frequetẽ esse vt scilicet* ψιμίνθιον, *pro* ἀψίνθιον, *sit scriptum. Sæpe enim ad internos vsus adhibet cerussam, si modo lectio legitima, est, Nicolaus. At haud dubiè librarij negligentia & imperitia scriptum ita est, quum* ἀψίνθιον *scribendum potius foret, quàm* ψιμίνθιον. [d Caryophylli, &c.] *Hæc ex Paulò adiecta sunt, qui habet* καρυοφύλλου γρ. ι΄. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος γρ. ι΄. ὀποβαλσάμου γρ. ϛ΄.

38 Vngentũ acopõ de Euphorbio ab Artemidoro Pergęo medico cõpositũ, Capit opopanacis, ammoniaci, euphorbij, piperis albi, galbani, œsypi, sin. exag. ij. Medullæ ceruinæ exag. iiij. Ceræ. ℥. ij. Olei laurini, styracini, sin. ℥. j. Olei veteris. ℥. ß. Quæ liquari possũt, cũ oleo liquefiãt, deinde amoueantur ab igne, & opopanacem seorsim liquatum in exiguo oleo affunde, & inijce ceram ac commoue. Postremũ commixtis [a] aridis probè in mortario concutito.

[Aridis.] *Codex Nicolai legit malè* μῆρα, *pro* ξηρά.

Loca aliquot restituta.

39 Vnguentũ Lysiponium ad rigores, conuulsiones, pulsationes, defluxiones, lienosos, nephriticos, capitis dolores, colicos, fistulas, [a] casus ex alto, cotusiones, & alia quædã. Habet pyrethri, piperis, adarces, sing. exag. j. Opopanacis, galbani, sing. exa. ij. Euphorbij, exag. j. Castorij, exag. ij. Terebinthinæ resinæ, exag. iiij. Oesypi, medullæ ceruinæ, exag. ij. Olei styracini, irini, myrrhini, singu. ℥. j. Cyprini. ℥. viij. Amaricini. ℥. j. Olei laurini, opobalsami, singul. exag. iiij. Ceræ. ℥. ij.

[a Casus ex alto.] *Manuscriptum exemplar habet corruptè* κατακώματα *pro* καταπτώματα.

40 Vnguentum acopon Orionis Ctenisti. Recipit ceræ. ℥. j. Propolis. lb. ß. Iridis illyricę, terebinthinę, sin. ℥. viij. Opopanacis, lb. ß. Olei veteris. ℥. viij. Galbani. ℥. iiij. Olei lentiscini, myrtini, ammoniaci, medullæ ceruinæ, singulorũ. lb. ß. Oesypi, lb. j. [a] Olei laurini. ℥. ij. Olei styracini, adipis

vitu

vituli,singul.lb.ß.Adipis leonini,opobalsami,singul.℥.iij. Parato vtere vt optimo medicamento. Mulieribus maxime est vtile quibus in vtero factæ sunt phlegmonæ, aut durities,in pessi forma appositum. Facit etiam ad aurium dolores. Oportet autem hoc medicamentum miscere cum rosaceo,aut cyprino oleo.

[a Olei laurini.] *Græcè est ἐλαίου δαυνίνου pro δαφνίνου. Galenus autem lib. 7. de compos. medic. κατὰ γένη, vbi idem describit medicamentum, habet δαφνίδων, id est, baccarum lauri.*

41 Vnguentum ad omnem dolorem, & lassitudinem corporis,valde bonum & vtile. Accipit opopanacis, galbani, singulorum.℥.ß. Castorij,masticheſ, singul.exag.iij. Euphorbij,rutæ aridæ,singul.exag.j. Medullæ ceruinæ, olei laurini,ceræ puræ,terebinthinæ,ammoniaci, colophoniæ, singulorum.℥.j. Nardini olei,cyprini,irini,singulorũ.℥.ij. Opobalsami,exag.j. Piperis communis,adipis anseris,gallinæ,singulorum,exagia.iiij.

42 Vnguentũ è citrijs ad liuores,& lẽtigines faciei, & cicatrices,à sole factas vstiones,impetigines,& [a]pustulas à salsa pituita in cute,vt impetigines, apparẽtes. Capit [b] lapidis borachij.ʒ.ij.Caphuræ.ʒ,i.Corallij albi.℥.ß. [c] Amianti, [d] vmbilici marini,tragacãthę,amyli,crystalli, [e] Antali,Dẽtali,thuris albi,nitri,sing.ʒ.iij.Marmoris albi puri.ʒ.ij.Cerusæ præparatæ cum Dracontio.℥.j. Cerusæ alterius præparatæ cum plumbo.℥,vj. Terantur in mortario cum adipe suillo.dein cauato citri carnẽ,adipe dissoluto, & sine vt coquãtur [f] ebullitione vna in cauitate citri:postea accipiant species suprà dictæ,tenuiter tritæ,& inijciãtur in 8 cauitatẽ citri cũ adipe,& subacta probè repone in vase,atq; dato. Citrinũ officinarum.

[a Pustulas &c.] *Manuscriptus codex malè legit, καὶ ψαχνίδας, καὶ εις ἁλμυρὸν φλέγμα ἐν τῷ δέρματι, ὡς λιχῆνες, φενομένας. Scribendum enim erat, καὶ ψύδρακας διὰ τὸ ἁλμυρὸν φλέγμα ἐν τῷ δέρματι, ὡς λιχῆνες, φαινομένας. Sic enim esse legendum, latini* Ni*colai codices satis ostendunt, in quibus ita scribitur.* Et *pustulas in quacunq; corporis parte ortas salsi phlegmatis. ψύδρακας autem, & ψυδράκια medici Græci,* vt *testis est* Iulius Pollux*, exiguas pustulas bullarum instar in cute eminentes, vocant.* [b Lapidis borachij.] *Græcè est λίθου βοραχίου. Intelligit autem Chrysocollam, quam Boracem hodie vulgus medicorum vocat.* V*tilis est ad pur-* Lapis borachius.

Amiantus. *gandas cicatrices, purgat, & adstringit.* [c Amianti.] *Græcè est* ἀμιάντου. *De Amianto verò lapide vide Dioscoridem libro quinto. Nicolai latini codices perperam legunt Amenti dulcis.* [d Vmbilici marini.] *Nicolaus habet* μπιλίριχι θαλάσσιου. *Barbari medici* Belliculi *Belliculos nominant. sunt lapilli, ex illorũ traditione, exigui & candidi, in litore maris reperti, vmbilicum hominis referentes. Abstergendi facultate præditi sunt, vt ijdem testantur.* Antali, Dẽtali. [e Antali & Dentali.] *Nicolai codex legit* ἄνταλι, τίνταλι. *Nemo autem est qui non videat barbaras esse voces. Sunt lapidum nomina, vt barbaram sectantes medicinam tradunt medici, eiusdem cum priore facultatis. Antalum dum frangitur, venulas in longum protensas ostendere aiunt. Dentalum verò, denti aßimilari. Sed quis hodie seplasiariorum, hos lapides agnoscit? Et tamen interea hoc vnguento frequenter vtuntur medici, neglectis interim melioribus, quæ apud Galenum & alios probatos autores reperiuntur. Videntur autem potius esse è concharum, quàm lapidum genere. Dentale enim Plinio lib. 9. cap. 36. Buccinum vocatum esse iudico. Antale autem, purpuram. Certi tamẽ nihil statuo. Ellingerus pharmacopola Noricus nuper ad me misit Dentali, quod intus concauum est, & cornu, aut radicis dentis effigiem præ se fert: ac conchæ esse pars, non lapidis, apparet.* [f Ebullitione vna.] *Græcè est* πυρὰρ μίαρ. *Qua loquendi ratione quid intelligat Nicolaus, certò constituere nequeo. Nos ad sensum potius, quàm verba respicientes, reddidimus Ebullitione vna. Sed fortaßis pro* πυρὰρ *legendum erit* ὥραρ. *Aut quod magis placet,* λιπῷ πυρί, Nicolai codex emẽdatus *hoc est lento igne, vt infrà vnguento 45. legitur.* [g Cauitatem]. *Codex manuscriptus habet,* ὡς τὸ κοῦφορ, *corruptè haud dubiè, pro* κοῖλορ.

Agrippę vnguẽtũ vulgo dictum. Vnguẽtũ [a] Grypa nominatũ, ad hydropicos, lienosos, & 43 ventrẽ dolẽtes, ijs enim absterforiũ fit, vtile. Habet bryoniæ, ℔. j. Radicis altheæ sylueſtris, ſcillæ, ſin. ℔. v. Iridis. ℥. j. ß. Radicis filicis, ebuli, tribuli, marini, ſing. ℥. j. Tusa hæc imponantur in olei ℔. j. & subigant simul, ac reponãtur in vase dieb. tribus. Dein inijciant in lebetẽ, & bulliãt, subactaq; iã ꝓbè colẽtur, siccaq; abijciãtur. Liquidũ aũt in lebetẽ conijciatur, & ceræ puræ. ℥. vj. Sic paratũ recõde in vase.

[a Grypa.] *Græcè est* γρύπα ὀνομαζόμενορ. *Latini codices Agrippa legũt, & ad regem Agrippam autorem referunt. num rectè, scire satis non possum.*

Vnguentũ, iecori imponendũ in cõtinuis & ardentibus 44 febrib

febribus, in phreniticis verò & capitis doloribus à calore factis frōti. Recipit ſucci ſeminis lini, pſyllij, portulacæ, olei violacei, nenupharini, caphuræ, ſantali rubei, roſarū, mandragorini olei, aut foliorū eius, aut fructus, ſucci ſolani, ſeminis hyoſcyami farinā recentē. Papaueris albi & nigri, ceræ albæ, ceruſæ, ſpodij. Tritis ijs & ſubactis ſimul, diſſoluatur cera cum oleis, & ſuccis, inijciantúrq; arida trita, & probè cribrata. Parato vtere in ijs quæ dicta ſunt malis. Iuuat etiam hecticas febres, & ardentes, atque vigilantes.

5 Vnguentum Populæon ſomnum conciliat, febrientibus ac dolentibus caput propter calorem inunctum temporibus prodeſt. Febricitantibus, plantę manuum ac pedū, & pulſus inunguntur: irrigādum autem cum oleo roſaceo, aut violaceo. Accipit oculorum in ſummo arboris populi quando floret apparentium, lb̄. j. ß. Foliorum papaueris nigri, foliorum mandragoræ, foliorum rubiæ, foliorum hyoſcyami, foliorum ſolani, [a] vermicularis, lactucæ foliorum, ſemperuiui, hoc eſt Sedi minoris, foliorum violæ, [b] Cymbalij foliorum, nominati Cortali, naſcentis in figulinis & muris, ſingulorum. ℥. ß. Adipis ſuilli recentis [c] ſalis experti. Paratur autem in hunc modum. Accipiuntur herbæ, & cum adipe in mortario tunduntur, fiuntq; veluti fermentum, & ſinuntur ſub ea forma diebus octo. Dein cum gladiolo inciduntur in tenues partes, inq; lebetem conijciuntur, & lento igne bulliunt cum vini boni lb̄. j. donec totum abſumptum fuerit. Poſtea per linteum tenue colantur, & reponuntur in vaſe. *Vnguentū populæon.*

[a Vermicularis.] *Nicolaus etiam barbara voce* βερμικουλάριν *vſus eſt, vt crebrò alias.* [b Cymbalij foliorum.] *Intelligit Acetabulū alterū, quod alio nomine vmbilicus* Veneris *dicitur. Cymbalariam etiam in hodiernū diē nominant, &* Cymbalion, *herbarij.* [c Salis experti.] *Codex* Nicolai *habet* ἀπάστου, *id eſt ieiuni, ſed latini codices legunt* Sine ſale. *Quare* Nicolai *lectionem eſſe corruptam conſtat, & legendum potius* ἄνευ ἅλατος. *Vermicularis. Acetabulum alterum. Cymbalaria.*

45 Vnguētū magnū Marciatō, cōferēs ad refrigerationē capitis, pectoris, ſtomachi, lienis, iecoris, alioſq; dolores à frigiditate natos, & lienē induratū. Præcipuè verò ad hydropicos, & lienoſos exptū eſt. Capit ceræ albæ, lb̄. j. Olei cōmunis, lb̄. iiij. Roſmarini, foliorū lauri, ſin. ℥. iiij. Tamari-

cis.℥.iij. Rutæ.℥.iiij.[a] Ebuli, sabinæ, balsamitæ, ocimi, saluiæ, polij, calaminthæ, artemisiæ, helenij, betonicæ, brancæ vrsine, [b] spargulæ, [c] herbæ venti, [d] pimpinellæ, agrimoniæ, absinthij, herbæ sancti Petri, ab Italis dictæ herbæ paralysis, costi herbæ, sambuci foliorũ, semperuiui minoris, herbæ millefoliæ, semperuiui maioris, chamædryos, quinqueneruiæ, centaurij, [e] fragariæ, quinquefolij, sin.℥.ij.ʒ.ij. Maluę syluestris radicis, cumini, myrrhæ, sing.℥.j.ß. Fœnogræci, exa.iiij.ß. Butyri.℥.ß.ʒ.ij. Seminis vrticæ, violarũ, papaueris albi, mẽtæ, rubiæ, mẽtę agrestis, lapathi, polytrichi, [f] cardiobotani, [g] matrisyluæ, [h] herbæ moschatæ, florum chamæmeli. scolopendrij, [i] crispuli, [k] herbæ camphoræ, styracis, medullæ osium cerui, singulorum. exag.j.ß. Axungiæ vrsinæ, gallinæ, & anseris, masticհes, singulorum.℥.ß. Thuris.ʒ.ij. Olei nardini. ʒ.j. gran.xv. Herbas tritas impone vino bono die vno, altero autem die aufer è vino herbas, & contunde, conijcitoq; in alterum vinum bonum, & illic sinito diebus septem. Octauo autem die accipe has cum vino, & decoque, donec dimidium eius absumatur. Dein inijce oleum, & denuò decoquito quo ad totum vinum consumatur. Posthæc amoueto ab igne, & colato, atq, oleum rursus in lebetem conijce: & vbi parum lento igne fuerit excalfactum, inijce styracem, postea butyrum, & adipes, oleum nardinum, masticհen, thus, postremò omnium ceram, omnibusq; lento igne dissolutis, aufer tandem ab igne, reconditoq; in vase, & vtere.

Ebulus. [a Ebuli.] *Nicolaus habet* ἴμβουλι *adiectione vnius literæ, pro* ἴβουλι. *Latini codices falso legunt* Esbrij. [b Spargulæ.] *Codex Nicolai* σπάγουλι, *ablatione vnius literæ, pro* σπάργουλι *legit. Est autem Spargula herba, quæ Græcis & latinis Aparine vocatur. Hāc primum Asperulam, quod asperitate sua vestimentis quas contingit pertinaciter hæreat, dixerunt. Quam subinde vocem imperitiores in Aspergulam, vnius literæ adiectione, mutarunt, & tandem in Spergulam, & Spargulam.* [c Herbæ venti.] *Græcè est* ἀνεμοχόρτης. *Herbam autem venti variè interpretantur. Sunt enim qui Vmbilicum veneris esse dicant. Alij helxinen, seu parietariam. nonnulli consolidam minorem vocatam. Aliqui verò Anemonem. Vt certè quid sit in ista diuersitate sententiarum faciendum, Seplasiarij vix constituere possint, Sciant itaq;, hoc in loco herbam venti significare*

Spargula.

Herba venti.

Anem

Anemonem, syluestrem præsertim, cuius pictura & historia est in altero nostrorum de Stirpium historia commentariorũ tomo. Hæc enim calefaciendi & discutiendi vim habet, adeoq; ad præsentia mala idonea est. [d Pimpinellæ.] *Nicolaus corruptè hanc vocem* μπιπινίλι *extulit. Habent autem latina exemplaria omnia Pimpinellæ: vt non sit dubium, in Nicolao legendum esse* μπιμπινίλλι. [e Fragariæ.] *Niiolaus corruptè dixit* φράουλι, *pro* φράγουλι. *Et in quibusdam latinis codicibus etiam Fragulæ legitur.* [f Cardiobotani.] *Græcè est* καρδιοβοτάνου. *Latini codices habent Carduncelli. Per Carduncellum autem intelligunt Carduum benedictum vocatum, Ego verò censeo, per Cardiobotanon Nicolaum intelligere herbam vulgò Cardiacam vocatam. Hæc enim pulchrè ad nomen* καρδιοβοτάνου *quadrat, & crassos humores incidere, extenuare ac discutere potest, vt ex primo nostrorum de Stirpium historia commentariorum tomo liquet.* [g Matrisyluæ.] *Nicolaus habet* ματριτζίρβια, *pro* ματρισύλβια. *Vsus est autem hac voce etiam Scribonius Largus. Nam quod Græcis alijs* περικλύμενον, *huic Mater syluæ dicitur. Alio nomine Caprifolium nominatur. Habet & hæc herba exiccandi discutiendiq; facultatem, vt loco iam citato fusius diximus.* [h Herbæ moschatæ.] *Græcè est* μοσχαβότανον. *Herba verò Moschata Geranij prima est species, vt tomo primo nostrorum de Stirpium historia commentariorum est dictum.* [i Crespulæ.] *Nicolaus* κρίσπουλι *habet, hoc est Crespuli. Barbari autores oculum bouis interpretantur. Quare nõ est nisi Buphthalmum Græcorum & latinorum, cuius historia & pictura est in tomo primo.* [k Herbam camphoræ.] *Græce est* καμφορᾶ βοτάνης. *Latini codices Camphoratam habent. Barbari interpretantur Abrotonum syluestre. Non est autem aliud hoc Abrotonum, nisi id quo hodie paßim pro mare vtuntur officinæ.*

Pimpinella. Fragaria. Cardun cellus. Cardiobotanõ. Cardiaca. Matrisylua. Caprifolium. Moschata. Crespula. Herba cãphoræ. Cãphorata.

47 Vnguẽtũ ad vigilãtes, caputq; à calore dolẽtes, phreniticos, & simpliciter ad omnẽ vigiliã, inunctũ in linteo, & frõti impositũ. Habet fructus mandragoræ, caphuræ, seminis lactucæ, seminis papaueris albi, seminis hyoscyami, farinæ eruinæ, psyllij, violarum[a], pinguedinis suis, olei nenupharini, amygdalini, seminis portulacæ, ceræ albæ. Hæc trita & subacta calefiant, vt cera dissoluatur. Reponatur in vase.

[a Pinguedinis suis.] *Codex Nicolai legit* λίπος ὑοῦ, *sed minus rectè. Puto autẽ scribendũ fore,* λίπους σύος: *humectat enim plurimũ suillus adeps, adeoq; ad sanãdas vigilias è siccitate natas admodũ idoneus*

Librarij error.

neus est. Nisi quis malit legere λεπίδος σιδήρου, id est, squamæ ferri.

Vnguentum ad omnem dolorem stomachi & ventris, ad vterina mulierum mala, distensiones, quartanas, comitiales, spinæ dolores, & renum. In quartana, ante inuasionem inungantur spina & scapulæ. Recipit rosmarini, sampsychi, iridis, serpylli, rutæ, radicis maluæ syluestris, singul. ℥.ij. ʒ.ij. & quartã partem. Foliorũ lauri, saluiæ, sabinæ, sing. ℥.j.ß. Lauriolæ. ℥.iiij.ß. Calaminthæ. ℥.iij. Mastiches, thuris, sing. ʒ.iij. Pyrethri, euphorbij, sing. ℥.ß. Zingiberis, piperis communis, sing. exag. iiij.ß.[a] Olei moschati, exagiũ. j.ß. Petrolei, aut pro eo olei sanctæ Barbaræ. ℥.ß. Adipis vrsini, olei laurini, sing. ℥.j.ß. Butyri. ℥.ij. Olei communis. lb.ij.ß. Ceræ albæ puræ, lb.ß. & quartã partẽ. Herbæ vnà cum radicibus proijciantur in vinum die vno, altero verò die eximantur, & in mortario probè tũdantur, dein oleo inijciantur, & illic diebus septem permittãtur. Postea probè decoquantur, & colentur, rursusq́; bulliant, atq; imponantur butyrũ, adipes, & cera: omnibusq́; liquatis, inijcito sanctæ Barbaræ oleũ, moscatum, & laurinum. Dein imponito thus, zingiber, piper, pyrethrum. probè trita: omnibusq́; simul benè in mortario subactis tollantur, & in vase recondantur. 4

[a Olei moschati.] *Nicolaus habet μουσιλάτιου. Vide quæ supra annotatione 272. diximus.*

Dialtheę vnguentũ. Vnguentum Dialthææ ad neruorum intercisionem, lateris dolores, omnem incontinentiam & duritiem neruorum, atque resolutos vtile. Accipit radicis maluæ syluestris. lb.j. Seminis lini, fœnogræci, singulorum, lb.ß. Scillæ. ℥.iij. Radices benè tusæ conijciantur in lb.iij.ß. aquæ, deinde dies tres in ea sinens ebulliant, donec succi crassitudinem acquirant, & per linteum tenue colentur. Pòst accipiatur succi huius lb.j. & inijciantur ei olei lb.ij. & rursus bulliant, donec succus absumptus fuerit. Dein adijciatur ceræ lb.ß. Terebinthinæ, galbani, gummi hederæ, aut eius succi, singulorum. ℥.j. Postremum imponatur colophonia bene trita, & resina alba pura. Concussa agitataq́; probè vt in lebete eliquentur, ab igne remoueto, & iusto tempore vt refrigerentur conquassata in vase recondito. 49

Vnguentum laxatiuũ. Vnguentum aluum soluens, ad stillicidiũ & difficulta- 50

tem

tem vrinæ, ac calculosos. Capit succi bryoniæ, succi scillæ, succi cyclamini, succi radicis tithymali, succi radicis ebuli, succi corticis radicis sambuci, lactucæ, tithymali parui, succi chamæmeli, sing. ℥. j. Violarũ, succi cucumeris syluestris, mercurialis, polypodij succi, lauriolæ succi, capnij, [a] berberis, lathyridis, claterij, sing. ℥. j. Dacrydij. ℥. ß. ℨ. j. Nucis, indicæ, euforbij, sing. ℥. ß. Succos & herbas valde tusas & tritas cum olei lib. j. & ß. inijce, & illic diebus septẽ finito. Octauo autem die eousque coquantur, quoad succi absumantur. Dein adijce ceræ, albæ lb. ß. Fellis taurini. ℥. j. Postremò vnguẽtaria trita imponantur, irrigata & subacta reconde in vase.

[a Berberis.] *Nicolaus habet* βίρβιρις. *latinus autẽ codex, Capilli veneris.*

51 Vnguentum bonũ ad stillicidiũ, & difficultatẽ vrinæ, ac calculosos. Habet castorij, scordorasari, id est Asæ fœtidæ, sing. ℥. ß. Fœnograeci, & succi seminis lini, singul. ℥. iij. Olei chamæmelini, irini, butyri, sing. ℥. ij. Zingiberis. ℥. j. Adipis anserini, & gallini, sing. ℥. j. ß. Camæmeli. ℥. ß. Ceræ puræ. ℥. iiij. Resinæ terebinthinæ, sing. ℥. j. Olei rutacei ℥. j. ß. Omnibus his calefactis & probè subactis, colẽdenda inunge, ac fortiter frica vsque ad anum. Hoc crebrò faciendum erit. Scordorasarum quid.

52 Vnguentum nigrum ad vulnera, carnẽ creans, carnẽq; putridam depascens. Recipit olei communis lb. ß. ℥. iij. Ceræ puræ. ℥. ij. Colophoniæ, [a] zopissæ, sagapeni, singul. ℥. j. Masticheѕ, thuris, galbani, resinæ terebinthinę, singul. ℥. ß. Oleum cum cera bulliat: & vbi probè eliquaueris, impone colophoniã, deinde picem naualẽ, sagapenũ, terebinthinã, mastichen, thus, & galbanũ, recondeq; in vase, & dato. Vnguẽtum fuscum.

[a Zopissæ.] *Nicolaus legit* γλυκοπιώσης, *sed falso, legendum enim erit* ζωπίσσης. *In latinis etiam codicibus scribitur picis naualis. Tamen si quis rem rectè expendat, pix naualis non est nisi pix liquida. zopissa verò, resina cum cera nauibus derasa, vt alibi copiosius diximus. Neq; fortè quis pro* γλυκοπιώσης, *legere posset* ὑγροπιώσης. Zopissa Nicolai codex emendatus. Pix naualis.

53 Vnguentum album ad mala cutis à salsa pituita orta, [a] pustularum eruptiones, & pruritus carnis mitigans. Accipit cerusæ. ℥. j. Lithargyri. ℥. ß. Thuris. ℨ. j. ß.

Masticхes. ℥. ß. Contusis omnibus simul fricato cum rosaceo oleo, donec ad succi crassiciem redigantur. dein adijce lac muliebre, & stillaticium rosarum liquorem purum, & iusto tempore conquassato, vt succi crassiciem nanciscantur, repositoque in vase.

Error librarij indicatus.

[a Pustularum eruptiones:] *Nicolai codex habet* ψαχνισματα *minus rectè, pro* ψυδρακνισματα. *Nã vt suprà* ψαχνίδας, *pro* ψύδρακας, *ita hoc loco* ψαχνισματα *pro* ψυδρακνισματα *dixit. vide annotationem huius sectionis. 52.*

Vnguentum aliud album, magis varium. Capit capita papauerum magnorũ integra quatuor. Rosarum persicarum foliorum tantũ, foliorũ plantaginis, sing. ℥. ß. Ari ℥. j. Hęc omnia probè lota sint. Meliloti. ℥. ß. Palmularum pinguium, exemptis membranulis. xxiiij. Vuarũ passarũ chiarum sine acinis. ℥. ß. Fœnogræci decies loti cum feruenti aqua fluuiali. Hæc simul cum aqua duci bulliant, & recentium rubi foliorum. ℥. j. & aquæ lib. j. ß. Bulliant autem donec remaneat [a] cerasia vna parua. Posthæc teratur cerusa hispanica, & lauetur in cortice [b] iuglandis cum musto calido, quoad acrimonia eius eluatur, & inijciatur succus exiguus quantum vtique capere poterit, & adeps anseris recens, vt fiat delicatum ceratum. 54

Cerasia.

[a Cerasia.] *Græcè est* κερασία. *Quid verò, & qualis mensura sit Cerasia, scire non possum. Totus hic locus in manuscripto codice deprauatus est, vt hũc sine melioris codicis ope nemo facile restituere queat. Ego quidem puto non* κερασία, *sed potius* κεράφιον *legendum esse, quod mensuræ genus est ijs qui coquinariam faciunt persamiliare.*

Nicolai locus expensus.

[b Iuglandis.] *Manuscriptus codex habet* καρίας. *Non puto autẽ hanc lectionem esse legitimam: ideoq;* καρύας *potius esse scribendum suspicio est. Quanquam ne sic quidem satis benè constare sententiam videam. Quare hoc etiam loco ad fidem melioris codicis recurrendum erit.*

Vnguentũ ad hæmorrhoidum eminentias expertum, optimumque. Accipe aloes flauæ contritæ in pollinem tenuissimum, & sulphuris ignem non experti tenuissimè triti, sing. ℥. j. Subigantur probè cum aceto acri. & inungantur. Idque assiduè faciendum. 55

Vnguentũ aliud ad hæmorrhoidũ eminẽtias. Recipe colocynthidẽ aridã, & vrito, cinerẽq; eius accipiẽs insparge 56

hæ

hæmorrhoidibus, prius eas cũ spongia fouendo: aut eluito has probè cum succo harũ herbarũ, folij nimirũ, rosarum, pilularũ cyparissi, sidiorũ, balaustiorũ, rubi extremitatum, myrti syluestris, rhois culinarij, rhois coriarij, absinthij vini boni. Vbi bullierint ad tertias, foue asiduè tepido, cum spongia impolluta. Postquã foueris, sine iusto tẽpore, dein rursus eluito cũ succo herbarũ multoties tepido: dein spongia abstergito, & inungito rosaceum: posthæc insperge cinerem colocinthidis.

57 Vnguentũ ad lumbricos. Habet aloes flauæ, litharg yri, sandarachæ, hydrargyri, species, hoc est tartari, sulphuris ignem nõ experti, mastiches, thuris, cumini, adipis galinæ, anseris, aceti acris, olei communis, succi lapathi.

58 Vnguentum aliud ad lumbricos, admodũ expertũ. Recipit tartari, nitri, sandarachæ, aloes, veratri albi, & nigri, iridis, fumi terræ, hoc est capnij, sulphuris ignẽ non experti, cumini tosti, æris vsti, [a] fulginis foci puræ, sing. ℥. ß. Lithargyri, [b] pilæ marinæ vstæ, quæ reperitur in mari rotũda, vt lana congesta: stactes, corticis ligni fraxinij: calcis viuę, sin. exag. j ß. oculorum ranæ terrestris, adipis porcini, sing. ℥. j. Olei nucum. ℥. ß. Olei communis ℥. iij. Lapathi magni. ℥. ij. Fellis bubuli. ℥. j. ß.

[a Fuliginis, &c.] *Græcè legitur, κάπνου τις ἴσιας καθαροῦ: quanquam ἰθίας in manuscripto codice scriptũ sit. κάπνου verò pro ἀσβόλης dixit, nempe efficiens pro effectu.* Neque enim *fumũ vncijs aut alijs ponderibus metiri licet. Necesse itaque est vt intelligamus per κάπνον fuliginem à fumo factam, & foci parietibus adhærentem.* Si *ἰθίας rectè scriptum est, qui significet planè ignoro. legendum itaque ἑστίας, aut ἑστίας erit.* [b Pilæ marinæ.] *Nicolai codex habet πάλι μαρῖναι. Et in hodiernũ vsq; diẽ deprauata voce ballam marinã vocant, quum tamen dicendũ esset* Pila marina: *sic enim vocat* Galenus *lib. 1. de* Compos. *medic. localiũ, cap. 2. inquiens, σφαῖραν θαλασσίαν κεκαυμένην. vt hinc etiam euidentissimũ fiat, Nicolaũ sæpe barbaris vocibus, quod iam centies ferè monuimus, vsum fuisse.* Pulchrè *autem Nicolaus pilã seu sphærã marinã describit, dicens:* Inuenitur *in mari rotunda, vt lana cõgesta. Nam ex maris spuma ad litora collisa, ex cuiusdã herbæ minutissimis festucis seu pilis fit, quæ ad litus detrusæ, ob motũ ex fluctu collidente in gyrũ & pilæ formã transeunt, vt alibi, nempe altero nostrorũ de* Stirp. *hist. cõmentariorũ tomo, fusius diximus:*

Nicolai obscurus explicatus.

Pila marina.

ximus, vbi & picturā, & vniuersam eius historiā studiosi offendent. Nōnulla etiam in lib. 1. de cōpos. med. de hac pila annotauimus.

Vnguētū ad lūbricos in stomacho existētes, & sursum repētes ad fauces, & nares, naribus & vertici capitis inunctum. Accipit [a] salis stypsis vocati vsti, sulphuris ignē nō experti, sin. ℥. ij. Salis ammoniaci. ʒ. j. Aeris vsti, & triti floris, lapidis reperti in antiquis parietibus, pilæ marinæ, quā dicunt maris lanā rotūdā, vstę, fractes, corticis ligni fraxini, sin. ʒ. iij. Myrrhæ, aloes flauæ, sing. ʒ. ij. Ranę terrestris dictæ oculorum, fuliginis foci, sing. ʒ. j. ß. commixtis omnibus simul cum oleo & adipe suis, & lapathi succo quantum sufficit, paratum repone in vase. 59

Pila marina.

[a Salis stypsis vocati.] *Nicolaus simpliciter habet* σῦψιν κεκαυμένον. *Vocare autē* σῦψιν *Nicolaū salis genus, ex sequentibus palàm fit. Quale tamen hoc sit genus, certò explicare non possum. Fortè scißile intelligit, quod* σχιστὸν *Græci appellant, adeoq; legendum erit* σχιστοῦ κεκαυμένου.

Vnguentū simile ad lumbricos. Capit gūmi cerasiæ nigræ, hoc est cerasia nigra producentis. ℥. ij. Liquoris ficus. ℥. ß. Gūmi & liquor ebulliāt in aceto dolo carēte, quoad gummi dissoluatur: dein cola, & decoque ad mellis crassitudinem, & irrigans [a] stupa, deinceps insparge vmbilico & faucibus. 60

Librarij lapsus.

[a Stupa.] *Manuscriptus codex legit* σιπίω, *pros*υπίω, *vel* σιππίω.

Vnguētū Alabastron, quo Maria Dominū inunxit, cōferens ad mala vterina, & nephritica, & locos contusos, gratia Domini nostri Iesu Christi. Habet sabinæ viridis, ℥. ij. ß. Cyparissi pilularū. ʒ. ij. ß. Rosmarini viridis, saluię, foliorū hederæ terrestris, millefolij, artemisię, herbę [a] Benedictę nominatę viridis, fœnogræci, lini seminis, sin. ℥. ij. ß. Omnia simul in mortario tusa, inijce aquæ lib. xij. & concoque. Dein adijce olei, lib. ij. ß. & iterū ebulliant, donec vniuersa aqua absumatur. Colētur, rursusq; bulliāt: & adijce ceræ, colophoniæ, terebinthinæ, galbani, [b] gūmi hederę, picis hispanicę, resinę, thuris, mastiches, sin. ℥. ij. ß. Styracis calamitis, thymiamatis, spicę, sin. lb. ß. olei balsamini ℥. j. ß. 61

Vnguētum Alabastron.

Benedicta herba.

[a Benedictę.] *Nicolaus habet,* βοτάνης μπενεδίτας ὀνομαζομένης. *Vt videas Nicolaū etiā hodie tritis herbarū vocibus vsum esse. Benedictā enim herbā appellāt in hodiernū diem, quā alio nomine Caryo*

phyl

phillatā dicunt. [b Gummi hederæ.] *Nicolaus habet corruptè ad modum* γουμίδιρι, *pro* γόυμμι ἴδιρι. *Vocant autē in hodiernum vsq; diē officinæ Gummi hederæ, rē nullius momēti, qua pro lachryma hederæ vtuntur, vt in lib. de Cōpos. medic. primo fusius monstrauimus.* Gummi hederæ.

62 Vnguentū Prasium ad plagas putrefactas, malignā carnem demoliēs, & carnē sanā reddens, præclarū & vtile. Recipit olei cōmunis. ℥. ß. ʒ. iij. Adipis anatis, hirundinis, coaguli lactis, camæmeli, libystici, [a] centri gallinę, saluiæ, sin. ℥. ß. Cærę puræ, resinæ terebinthinæ, sin. ʒ. iij. Berderami, hoc est iari. ʒ. j. ß. Masticles, thuris, singul. ʒ. ß. ℈. j. gra. v. Herbæ contundātur, & misceātur cū adipe & oleo, dimittātur q; diebus septem. Die octauo bulliāt, & per saccū transmittantur: inijciantur cera, mastiche, thus, terebinthina, & postremum iarum. Berderamon qd

[a Centri gallinæ.] *Nicolaus deprauatè dixit* τζιντογαλλι, *pro* κίντρον γαλλίνι. *Est autem Centrum gallinæ officinis ea herba, quā alio nomine Gallitricum syluestre vocant. Vulgus saluiam syluestrē, Græci orminum syluestre nominant.* Centrū gallinæ.

63 Vnguentū ad aurium dolorē mirabile. Accipit radicis maluæ syluestris, phu, mei, sing. ℥. iij. Aristolochiæ longæ, & rotūdæ, helenij, hyssopi, pulegij artemisiæ, pentaphylli, rutæ, acori, lauri, herbæ venti, rosmarini, chamędryos, saxifragi, zingiberis, asparagi, & rusci radicis, ac fœniculi, sin. ℥. iij. Seminis apij, iridis, libystici, granorū solis, petroselini, seselis, cardamomi, anethi, baccarū lauri, iuniperi, lapathi, sing. exag. iij. ℈. j. gra. ij. Seminis citri, ocimi, sinapi, euphorbij, sing. ℥. j. Adipis vrsini, & vulpini, olei laurini, petrolei, vel olei sanctæ Barbaræ, sing. ℥. ß. Floris iunci odorati, costi, pyrethri, thuris, mastiches, myrrhæ, sing. exa. j. ß. [a] Musini olei. ℥. ß. Olei cōmunis, & ceræ, quod satis est.

[a Musini.] *Codex Nicolai habet* μουσίνου ἐλαίου, *haud dubiè pro* σουσίνου. *Nisi quis* μουσίλαιον *intelligere malit, de quo suprà satis est dictum.* Librarij erratum

64 Vnguentū lieni cōferēs mirabile, ex cyclamino. Cape cyclaminū, & excauato interiora eius, dein folia & radicē capparis, & radicē filicis, æqualē vtriusq; portionē, tundens in mortario. deinde cū ipsis inijce oleum commune ac butyrum: subactisq; his vt in succi crassitudinē redigātur, inijce in cauitatem cyceamini, ac [a] cooperiens sine vt in calido

cine

cinere bulliant. Dein amoueto ab igne, & colato per linteũ subtile, reconditoq́; in vase, & vtere.

[a Cooperiens.] *Manuscriptus codex legit ὀχώσας, sed minus rectè. Scribendum enim erat πωμάσας. Vel certè ὀπ]ήσας, vel ὀκνήσας, hoc est, assando & conquendo, vel sensim mouendo. Sed prior lectio videtur esse melior.*

Vnguentum lieni conducẽs [a] Maistromelani nobile. Habet radicis filicis, & bryoniæ, sing. ℥. j. Brancæ vrsinæ, cyclamini, myrices, [b] chelidonij, hoc est capnij, iuniperi, radicis maluæ agrestis, scolopendrij, marrubij, caricarum, sampsychi, absinthij, scillæ, chamædryos, chamæpityos, foliorũ salicis, radicis dracunculi, singul. ℥. j. His probè tusis affunde olei quantum herbis satis est, & modicum aceti, ac subactis permitte simul macerari diebus tribus. Deinde bulliãt, & per linteum subtile colentur, & adijciantur terebinthinę radicis capparis benè tritæ, bdellij, fœnogræci, thuris, sing. ℥. ij. Aloes flauę, colophoniæ. sing. ℥. iij. Ammoniaci, galbani, dialtheæ, adipis gallinæ, anatis, vulturis, vrsi, & anseris, sing. ℥. iij. Omnia simul subigantur, & bulliãt, perq́ue subtile linteum colentur & recondantur in vase. 65

[a Maistromelani.] *Nicolaus habet μαιςρομαλάνου. Corruptam autem esse hanc dictionem, satis constat. Alibi dicit μαῖςροῤούσιον. Primum nigrum, alterum rubeum aliquid portendit. Nam ῥούσιον sæpe pro ῥούβιον in Nicolai codice scriptum est. Certum autem est μαίςρου vocem alibi illi idem quod nobis magistri significare, Quũ itaque quid hæ voces significarent, non satis intelligerem, placuit integras in cõtextu relinquere. Poteſt tamen pro illis reponi, magistri nigri & rubei. Aetius etiam lib. 13. cap. 126. Magistriani cuiusdam meminit, vt fortè pro Maistromelani sit legendum. Magistriani.*

[b Chelidonij.] *Hic locus monstrat. Nicolao Capnion etiam esse dictum Chelidonium.*

Vnguentum lienosis efficax. Accipit succi cyclamini, butyri, dialtheæ, olei laurini, chamæmelini, rosacei, anethini, & vnguenti magni Marciati, sing. ℥. j. 66

Vnguentum ad maliciam ac rubedinẽ faciei, ita vt sanet carnem, & candidam faciat. Capit sulphuris ignem non experti. ℥. j. Thuris, myrrhæ, masticHes, caphuræ, sing. exag. j. Hæc trita, & per densum linteum transmissa, misceãtur cum stillaticio rosarum liquore, inque vnguenti formã 67

red

redigantur, & reponantur. Prodest etiam ad superuacuæ carnis generationem, & totius corporis rubedinem.

68 Vnguentum simile, nobile. Habet sulphuris ignem non experti, cerusæ, thuris puri, caphuræ, mastiches. Trita hęc omnia, & per lintheum subtile transmissa, irrigentur cum rosaceo & stillaticio rosarũ liquore sufficicienti, & subigã-tur donec albescant.

69 Vnguẽtũ ad palpebras nõ habẽtes pilos, & ad faciei rubedinẽ mirabile. Recipit aloes flauæ, succi lycij, caphuræ athutię sin. ℨ.ij. Cerusę. ℨ.iiij. Tritis his & leuigatis adijce adipẽ porcinũ recẽtem, & vinum bonum purum quod sufficit.

[a Thutię.] *Nicolaus habet τουσιάς. Vt hinc iterũ perspicere liceat omnibus, Nicolaũ barbaris & hodie vsitatis crebrò vsũ fuisse vocibus.* Thutia.

70 Vnguentum ad resolutos, arthriticos, podagricos biliosos, tremẽtes & ad omnẽ neruorũ & articulorũ incontinentiã. Capit sabinę, saluię, calaminthæ, pulegij, rutæ, chamęmeli, scillę, peucedani absinthij, iridis, acori, hyssopi, anethi, lauri foliorũ, sambuci florũ, radicis maluæ syluestris, mentæ syluestris, rosmarini, betonicæ, marrubij, abrotoni, aristolochiæ rotundæ foliorũ, helenij, serpilli, aristolochiæ lõgę foliorũ & radicis, artemisię, sin. ℨ.ij. Hęc tusa conijce in vinũ bonũ diebus tribus dein ebulliãt & colẽtur, herbęq; proijciãtur. Vino autẽ admisceãtur olei lb.ix. & coquãtur benè. Postea inijce seminis lini farinæ, lb.j. Cumini triti. ℨ. iij. Fœnogræci, lb.ß. Hęc subacta cum oleo & vino sine die vno. Dein decoquãtur, & adijciantur adipis bubuli, lb.ij. Adipis ouilli lb.j. Adipis anseris, anatis & gallinæ, sing. ℨ. iij. Adipis vrsini, lb.j.ß. Dissolutis omnibus sine horã vnã. Dein adijce ammoniaci, galbani, sin. ℨ.ij. Terebinthinę, gũmi hederę, sin. ℨ.iij. Ceræ puræ, lb.j. Omnibus per ignẽ irrigatis, & subactis, tandẽ remoueto: & adijciatur castorij boni triti & iridis. sin. ℨ.ij. subacta iusto tempore reponãtur.

71 Vnguentũ ad suppuratos, tabidos, tusiẽtes pectori inũctum. Habet succi seminis lini & fœnogræci, sin. ℨ.j. Adipis gallinæ, anseris, butyri, sin. ℨ.j.ß. Styracis calamitis. ℨ.j.ß. Olei violacei, quod satis est.

72 Vnguentum valdè vtile ad pleuriticos, suppuratos, & tussientes. Recipit succi fœnogræci, seminis lini, singul. ℨ.ij. Adipis anseris, gallinæ, anatis, bubuli, & medullæ ossis

ossis eiusdem, butyri, sin. ℥. iij. Olei chamæmelini. ℥ ij. Olei rutacei, œsypi, olei violacei, singulorum. ℥. iiij. Ceræ. ℥. ij.

Vnguentum acopon, siue Pasma, hoc est, inspersile me- 73
dicamentum in balneo. Capit sampsychi. ʒ. v. Piperis communis, lauri, pyrethri, ellebori albi, sing. ʒ. j. Trita & [a] cribrata dato.

[a Cribrata.] *Manuscriptus codex legit δήσας, pro σήσας*

Vnguentum aliud acopon, Heracles nominatū. Valde 74
calefacit, facitq; ad ischiadicos, & omnem resolutionem. diuturnas refrigerationes, & stupefacta, omnē neruorū cō sensū, difficileq; corporis motū. Valet etiā vbi aliquid calefacere, aut à ꝓfūdo xtrahere & discutere, atq; ex alto corporū fluxiōes euocare, ac [a] meatus immutare conaris. Habet succi thapsię. ℥. ß. Euphorbij, ex a. j. ß. Pyrethri, piperis, sing. ℥. ß. Cātharidum. ℥. iij. Cāchryos. galbani, opopanacis, adarces, sing ℥. iij. Carpobalsami. ℈. iij. Castorij, iridis, staphidis agrestis, sing. ℥. ß. Costi, caryophylli, sing. ℥. iij. Spicæ nardi. ℈. j. ß. Cardamomi. ℥. iij. Sampsychi, ammoniaci, styracis, sin. ℥. ß. Mastiches. ℈. iij. Medullæ ceruinę, therebīthinæ, singul. ℥. ß. Oesypi. ℥. j. ß. Olei laurini, & nardini, sing. ℥. ij. Ceræ. ℥. ß. ʒ. ij. Opobalsami. ℥. ß. Olei anethini, & olei communis veteris singulorum. ℥. vj.

[a Meatus immutare.] *Græcè est μετασυγκρῖναι. Est autem μετασυγκρῖναι, ex alto euocare, & transferre, adeoq; meatus immutare.*

Vnguentum ad lienem admodum bonum. Recipit am- 75
moniaci, galbani, mastiches, thuris, ladani, zopissæ, ceræ, sin. ℥. j. Adipis, quē volucris. Accipe autē prius capparis & salicis folia, ramos tamaricis, & corticis fraxini decoq; cum oleo & aceto ad tertias, colato, & herbas abijcito. Oleum verò cum supradictis speciebus decoque probè ad consistentiam. Amoto ab igne, adijce vnguenti marciati, grypæ, singulorum, ℥. j. Dialtheæ. ℥. ß. Probè mota repone.

Vnguentū neruos relaxans, valde bonum. Accipit myr- 79
rhę, bdelli galbani, ammoniaci, aloes, opopanacis, mastiches butyri singulorum. ℔. ß. Euphorbij. ℥. iiij. Olei cyprini, nardini, gleucini, singulorum, ℔. ß. Resinę, ℔. j. ß. Terebinthinæ, ℔. j. Ceræ, ℔. iij. Colophoniæ, adipis porcini, sing. ℔. j. ß. Adipis vrsini, ℔. j. Adipis tauri, ℔. iij. Medullæ cer-

uinæ

uinæ, olei laurini veteris olei è tæda, olei seminis lini, lb. j. ß. Olei rutacei, bituminis singulorum. lb. ß. Olei communis, lb. iiij.

77 Vnguentum neruos relaxans, & emolliens, à Petro confectum. Prodest ad tensiones neruorum, & omnem refrigerationem ac dolorem, & in quacunq; corporis parte fiat. Ad podagricos, arthriticos, ischiadicos, & colicos, expertũ. Capit [a] olei fœnogræci, lb. ß.

[a Olei fœnogræci, &c.] *Reliqua, hoc est versus propemodum quatuor, in manuscripto codice desiderantur, quos restituere nobis integrum non fuit.*

78 Vnguentum nutriens, ad carnis in plaga generationẽ vtile. Habet myrrhæ, thuris, resinæ, mastiches, aristolochię, cerusæ, melle excepta illine. Si verò volueris implere carne, resinã aridã insperge prius tritam, dein impone hoc instar emplastri.

79 Abscessum si vis confestim sedare, impone polygonon herbã cõtusam, & illine desuper, & aut rũpit, aut dispergit.

80 Vnguentum persicum expertum, purgans omne vulnus, & generans carnẽ, maximè vbi à gladio plaga inflicta fuerit. Recipit sarcocollæ, sanguinis draconis, picis, therebintinhæ, galbani, cerę [a] fuluæ, lithargyri, adipis [b] hircini, bituminis, olei omphacini. Hęc leuigata conijce in vas cũ oleo sine lithargyro, & adipe hircino, quæ postremò adijcito. Postquã verò decocta fuerint & mediocriter refrigerata ad misce. [c] Moueto quoq; ollã ipsã donec perfectè cõcrescat vnguentũ. Si verò post alia inieceris, abũdè aridũ fit vnguẽtũ.

[a Ceræ fuluæ.] *Codex Nicolai legit* κηροῦ πυρροῦ. *Sed fortè legendum erit* καθαροῦ. [b Hircini. *Manuscriptus codex habet* ταυρίου, *sed perperam, scribendum enim est* τραγίου, *vt ex sequentibus patet. Nã statim scribitur,* καὶ τῶν τραγίου στέατος. [c Moueto.] *Nicolaus habet* κινιθρωκινῶν. *Quid verò sit* κινιθρωκινη, *scire nõ possũ quare corruptam esse lectionẽ puto, legendũq;* καὶ κίνει τὸ ἀντράκιον.

81 Vnguentum præclarum Patrocli Cæsaris, demoliens vniuersum affectum. Vtendum eo quotidie manè & ante balneũ, acipiẽdo de eo quod satis est, & dissoluẽdo inungẽdoq; pedes, & affricãdo citra molestiã. Accipit thuris. ℥. v. Piperis albi. ℥. v. Aphonitri. ℥ iiij. Myrr. ℥. ij. Ammoniaci thymiamatis. ℥. iij. Arida tũdito, & cribrato tenui cribro, reliqua

aceto

aceto dissolue & subigito, omniaq; simul cõmisce. Postquam subegeris inijce oleũ cyprinũ, & subacta accipe, & ijs vtere.

Vnguentũ ad iecoris obstructioné & duritiã probatũ: cõfert ad frigidos affectus, tollit obstructioné à frigidis & & lentis crudisq; humoribus factam. Capit iridis, cinamomi, spicæ, caryophylli, absinthij, rosarũ, santali rubei, spodij cancrorũ fluuialiũ, olei chamæmelini, & rosacei, ac[a] ceræ, quod satis est. Decoquãtur primũ cancri cũ oleis, donec omnino in cinerẽ vertãtur, dein, colentur, & inijciãtur reliquę species in oleum, feruefactæ sufficienter colentur, dein imponatur ceræ quantum oportet. Paratum reconde in vase. 82

[a Ceræ.] *Nicolai codex habet κηρίου, hoc est faui. Sed censeo legendum κηροῦ.*

Vnguentum ad eos qui elephantia laborãt, valde bonum. Habet saluiæ, corticis radicis capparis, fœnogræci, cicerum nigrorum farinæ, cumini farinæ, sordis balneorum. Hæc cum rosaceo oleo subacta inunge. 83

Vnguentum aliud simile. Recipit sordis balneorũ, cimoliæ, olei rosacei, polentæ, alborum oui. Hæc cum stillaticio rosarum liquore bono parata inunge. 84

Vnguentũ aliud simile. Accipit, melissophylli, polentæ, adipis gallinæ, violarũ, cimoliæ, rosarum optimarũ. Hæc trita in subtilissimũ pollinẽ, irrigato cum bono stillaticio rosarum liquore, & oui albo, atque inunge. 85

Vnguentum lieni accommodatũ, valde bonũ, Cape summitates sparti, tundito & cõquassato, atq; accipe succi. ℥. ß. Succi cyclamini, succi radicis aspodeli, singulorum. ℥. ij. radicis pœniæ radicis asparagi, chamæleucæ, chamædaphnes, capparis, & tamaricis corticum radicis, similiter corticum fœniculi, apij, & [a] limaturæ ligni. Hæc coquãtur cum aceto & aqua, donec dimidia pars relinquatur: & accipiatur succus cyclamini, & radicis asphodeli, atque cũ priori decocto irrigentur, & imponantur in ollam. Adijce adipem gallinæ, & anseris, butyri recentis. Bulliat probè donec vniuersa humiditas succorum absumatur. Dein admisceatur vnguentorũ grypę & marciati, sing. ℥. j. & vtere. 86

Limatura ligni. [a Limaturę ligni.] *Græcè est κουφοξυλίας: quam quidem dictionem aliter interpretari non possum, nisi pro tenuibus ac leuibus assulis è ligno lima aut dolabra detractis.*

Vng

87 Vnguẽtu ad lienis obstructionẽ mirabile. Habet foliorum salicis, ramorũ tamaricis, radicis capparis. Tundantur hæc tenuiter, & ferueant cũ oleo & aceto ad tertias, dein colentur. In oleum conijciantur ammoniaci, galbani, mastiches, ladani, terebinthinæ, singulorum. ℥.j. Ceræ. ℥.ij. Vbi satis ebullierint, tollãtur ab igne, & admisceatur marciati, grypæ, dialtheæ, singulorũ. ℥.j. [a] Farinæ tenuiter tritæ. ℥. ß. Olei laurini & butyri.

[a Farinæ tenuiter tritæ.] *Græcus Nicolai manuscriptus codex legit, ἀλεύρου βρίζας ϛ̄ιλόρ. Sed videtur locus esse corruptus.* Nos *sensum potius quam verba spectãtes cõuertimus, farinæ tenuiter tritæ.*

88 Vnguentum nominatũ Diasaponiũ, ad eos qui elephãtia correpti sunt. Recipit saponis cõmunis, lib.j. Eius quæ primas obtinet, lib.j. ℥.iij. Hæc mixta cõcutiãtur, quoad alba reddãtur. Hoc crebrò accipe, & inũge tales: postea cum succo lupinorũ ablue, idq; spõgia pura, & sine vt dormiant. Vinum verò semper exhibe cum aqua in qua sena, epithymum, polypodium, & damascena communia incocta sint.

89 Vnguẽtũ simile, valde bonũ. Accipit butyri veteris, arsenici, resinæ terebinthinæ, ꝓpolis, sin. ℥. ß. Vitri [a] massæ cãdidæ, sulphuris viui albi, thuris, lithargyri, mastiches, thymiamatis, sing. exag. j. ß. Pinguedinis bouis veteris, medullæ ceruinæ, sing. ℥. ij. Cerussæ bonæ. ʒ. ij. Olei rosacei, & amygdalarum amararum, singul. ℥. j ß. Succi calaminthes montanæ, succi radicis dracontij, fracturæ ipsius. ℥. j. Aceti primi dolo vacantis quod sufficit, ceræ albæ quod satis est. Inunge tumores in balneo.

[a Massæ candidæ.] *Codex Nicolai habet, ὑαλίου δοραχὴρ λευκὴρ. Nullo planè sensu. neque enim quid sit δοραχὴ, constat. Quare quum Plinius lib. 36. cap. 26. massæ vitri cãdidi mẽtionem faciat, de ea fortè & hoc loco Nicolaus locutus esse videri potest, Certi tamen nihil affirmamus.* Nicolai locus obscurus.

90 Ad linguã hominis nõ potentẽ loqui præ imbecillitate, aut è quauis alia ratione. Cape castoriũ & theriacã, ac conтere vtraque, & vacantibus febre cũ modico vino, febricitantibus autem cũ aqua illine interiorem partem linguæ, aut vniuersam. Dein accipe theriacæ bonæ, & castorij, singul. siliq. j. Suppone linguæ, gratiaq; Dei miraberis.

91 Vnguentũ ad scabiẽ, admodũ bonũ. Accipe [a] plũbi cumu-

lum,quo [b] Gastrades vtuntur,& tere in pila, ac commisce illi modicũ olei,& aceti acris, & contere iusto tempore vt fiat aquosum,ac in succum vertatur. Dein adijce illi argẽti viui quod satis est,& sæpius tere vt argentum viuum dissolnatur:dein reconde in vase,& inunge manè ac vesperi.

Plumbi cumulũ.

[a Plumbi cumulũ.] *Manuscriptus codex legit corruptè μολιβδοχωμα,mea sentẽtia,pro μολίβδου χῶμα.* Nã *terræ seu lapidũ cumulum,plumbũ in se continentẽ* Nicolaus *intelligere videtur, quũ plumbum ad* vlcera *& scabiem sanandam idoneum admodum sit medicamentum.* [b Gastrades.] *Græcus codex habet γαςράδις,quid verò hæc dictio* Nicolao *denotet,nondum intelligo.*

Vnguentũ valde laudatũ,regibus & pręfectis, cõferens ad podagrã à calido & sicco,frigido & humido natã, & ad omnẽ neruorum imbecillitatẽ,morbũq; corporis. Vocatur autẽ à latinis [a] Gutta,& est gratia Dei vtile. Recipe corticẽ radicis maluæ syluestris,decoque in aqua ad cõsistentiã,cõtunde in mortario ad succi formã. Dein accipe ex ipsis.℥. vj.& ex succo decocto cũ maluis.℥.vj. Radicis brancæ vrsinæ manualẽ fasciculũ vnum, [b] farinæ fœnogræci,& seminis lini,sing.℥.iiij. Seminũ cucumeris,seminis maluæ,sing. ℥.iij. Cotoneorũ seminis.℥.j Hæc cõtusa cõcoque in aqua ad cõsistentiam dimidiatæ aquæ,& sine cõsistere in lebete diebus duobus,& totidem noctibus. Dein colato per linteũ tenue,& acceptis è succo ℔.iiij.imponito lebeti,postea prædictarum maluarũ radicũ.℥.vj.& succi earundẽ. ℥.vj. in lebetẽ cõijcito,& cõquassatis probè, sine ibidẽ iusto tempore,dein accipe tragacãthæ tenuiter tritæ.℥.v. Olei violacei,℔.ij. Adipis gallinæ,anseris,& anatis.sing.℥.ij. Adipis vrsini,& porcini,& quoscunq; inueneris adipes citra salem, singulorum.℥.iij. Medullæ ossis asini.℥.ij.ß. Adipis cati.℥.ij. Butyri recentis.℥.iij. Hæc omnia bulliant probè cum prædictis ad consistentiam. Dein accipe ceræ puræ.℥. iiij.conquassato legitimo tempore,donec dissoluatur cera. reconde in vase,ac vtere. 92

[a Gutta.] *Nicolaus corruptè legit γῶτα pro γοῦτα.* [b Fœnogræci.] *Manuscriptus codex habet μοσχοσιτάρου. Sic autẽ appellare videtur* Fœnũ *græcũ,quod eius granis ac semine, vituli ac boues pascãtur,vt sit μοσχοσίταρον idem quod boum pabulũ. Quæ quidem appellatio pulchrè fœnogræco quadrat, vt quod à Columella*

lib.

lib. 2. cap. 11. inter pabula iumentorum connumeretur.

93 Vnguentum curatoriũ, vocatum Droſeron. Capit olei violacei, roſacei, nenupharini, ſing. ℥. ß. Terræ cimoliæ puræ, ceruſſæ, ſingul. ℥. j. Caphuræ. ʒ. ß. Lithargyri. ℥. ß. Betonicæ. ʒ. j. Thuris albi, & maſtiches, ſingulorũ. ʒ. ij. Succi ptiſanæ, pſyllij, ſingulorum. ℥. j. Adipis recentis anſeris, gallinæ, & ſuis, ſing. ℥. j. ß. Amianti. ʒ. j. [a] Sarcocollæ. ʒ. ij. Aloes flauæ, exagia. j. Ceræ puræ quod ſatis eſt.

[a Sarcocollæ.] *Nicolaus habet* ἀντζαρούτ. *Significat autem illi vox barbara* ἀντζαρούτ *nihil aliud, quàm Sarcocollam: ita enim in interpretatione quorundam vocabulorum Nicolai ſcribitur,* ἀνζαρουτ, σαρκόκολλα. Sarco-colla.

94 Vnguentum ſimile, vocatũ etiã Droſeron. Habet amianti, ſarcocollæ, caphuræ, vitri albi, thuris puri, maſtiches, cimoliæ puræ, lotæ cum aqua roſmarini. Hæc trita irrigentur cum roſarum liquore ſtillaticio puro, roſaceo, & lithargyro, & conquaſſata iuſto tempore ſine, ijsq́, vtere.

95 Vnguentũ ſimile, nominatũ & ipſum Droſeron. Accipe folia [a] cholococeæ & [b] rhodaceneæ. lauato primum cum aqua, dein cõtundito & colato per tenue linteũ. dein accipe ceruſſæ, amianti, ſarcocollæ, cimoliæ puræ, & aloes flauæ, quod ſatis eſt. Hæc trita & cribrata irrigato cum ſuperiore ſucco, & ſubacta probè reponantur ad vſum.

[a Colococeæ.] *Manuſcriptus codex habet* χολοκοκάιας. *Quã ſanè vocẽ corruptã eſſe indico, & pro ea ſcribendum eſſe* κολοκασίας. *Sic enim Aegyptiã fabam, Dioſcoride lib. 2. cap. 96. teſte, appellãt.* Coloca-ſia.

[b Rhodaceneæ.] *Græcè etiam legitur* καὶ ῥοδακινίας. *Per Rhodaceneam autem non intelligit niſi perſicam malum. Hanc enim nominatam eſſe Rhodacenam, teſtatur Aetius lib. 1. vbi apertè Rhodacenon perſicæ mali fructum appellari ſcribit.* Rhoda-cenea.

96 Vnguentũ ad omnimodam ſcabiẽ carnis ex melancholico humore factã, & ſalſa putrefacta pituita, admodũ vtile. Et vocatur ex lithargyro, purgat melancholicũ humorem per vrinam. Recipit ſalis cõmunis puri. ʒ. viij. Adipis ſuilli puri. ʒ. v. Thuris puri ʒ. ij. ß. Lithargyri. ʒ. iij. Succi quinqueneruiæ. ʒ. iiij. Olei laurini, ʒ. iij. Succi chelidonij, hoc eſt capnij. ʒ. iij. ß. Trita hæc ſimul & irrigata tenui igne calefacito, & adijce ceræ albæ, exagium. j. formeturq́; vnguentum, quo inungito plantas manuum & pedum prope

lenem ignem, & frica fortiter iusto tempore, ac vtere.

Vnguentum ad scabiem, vt præcedens, mirabilæ. Accipit terebinthinæ. ℥.ß. [a] Argenti vini, exag. ij. Lutea ouorum. iiij. Plumbi cumuli. ℥.ß. Farinæ eruinæ, exag. ij. Subactis his omnibus fac vnguentum, inunge corpus validè, bis & ter per diem. 97

[a Argenti viui.] *Nicolaus hic & sæpe aliàs τρίχον, id est currens, habet. Per hanc autem vocem argentum viuum intelligit, non alia sanè de causa, quàm quòd hinc inde currat, & moueatur, nec stabile maneat.*

Vnguentũ simile, mirabile. Radicem inulæ benè lotã, postea in mortario tusam, decoquito in aqua ad consistentiã, dein colato: eandemq; radicem benè tunde, & admisce adipis suilli puri, & argenti vini quantũ oportet, & tere fortiter, vt fiat vnguentum album, inungeq; assiduè carnes. 98

FINIS.

INDEX CONFECTIONVM APOmelitis, & apophlegmatismorum.

NICOLAI MYREPSI

ALEXANDRINI DE APOMELITE & apophlegmatismis, Sectio quarta.

Apom

1 POMELITIS confectio, admodum bona. Accipe mellei faui, habentis mel tenuissimum, exprime, eiusque mellis expressi accipe dexag. j. ß. Aquæ fontanę, sextarios. iiij. ß. Deinde fauos ablutos aqua, colatos & concussos decoque in testaceo vase ad lentũ ignem, donec vniuersa spuma consumpta fuerit: & colans per linteum densum & solidum, præbeto.

2 Apomelitis confectio, priori similis. Habet mellis attici despumati, sex. j. ß. Aquæ fontanæ puræ, sex. ij. ß. Decoque ad tertias.

3 Apomelitis cõfectio ex philagrio. Recipit faui melle scatentis, lb. j. Aquæ fontanæ, lb. iij. ß. Confringe fauum & [a] vnito: ac concoque aquã cum melle, dum & spuma ipsius, & [b] id quod veluti cerosum suppernatat, particulatim relinquatur. atq; tunc [c] refrigerata diligenter transfunde, & vtere.

[a Vnito.] *Manuscriptus codex hic mirificè deprauatus est: legit enim,* καὶ στρῶσον ὡς ὕδωρ, *quũ potius, Paulo ipso, qui lib. 7, hoc apomeli describit, teste, scribendũ sit,* καὶ ἑκώσας ἵψει τὸ ὕδωρ. [b Id quod veluti cerosum.] *Nicolaus habet* κοπρῶδις, *id quod veluti stercus est. Paulus verò* κηρῶδις *legit. Aliqua etiã exẽplaria* κιῤῥῶδις *hoc est, giluũ, quod idẽ est ac cerosum: giluũ enim colorem cera præ se fert. In Nicolao igitur* κηρῶδις, *nõ* κοπρῶδις *legendũ.* [c Refrigerata.] *Nicolaus legit* ἑψήσας, *decocta. Paulus,* καὶ πότε ἑψύξας. Loca aliquot Nicolai emẽdata.

4 [a] Apitis, id est è pyris facti vini cõfectio, valde bona. Accipe tempestiua [b] pyra, incidito in tenuia cũ gladio, & tolle semen internũ. Solius igitur carnis ipsorum accipe lb. v. & aquæ lb. x. Decoque in puro vase, dum vires reponant in aquã. Dein proijciẽs ipsa, inijce in aquã mellis attici lb. j. & vtere ad febricitãtes, & dysentericos, & defluxione stomachi laborãtes. Quippe roborat stomachum & aluum.

[a Apitis.] *Nicolaus habet corruptè* ἀπιδίτου, *quum* Dioscoride *lib. 5. cap. 21. teste, legendum sit* ἀπίτου. [b Pyra.] *Nicolaus legit* ἀπιδίων *pro* ἀπίων. *Vide Dioscoridem.* Apitis.

5 Catapotiũ sitim restinguẽs, faciẽs ad febricitãtes, & ad eos qui febre ardẽte laborãt, & multo indigẽt potu. Capit cucumeris satiui seminis. ℥. iij. Succi glycyrrhizæ. ℥. iij. ß. Albi ouorũ recentiũ quantũ satis est ad excipiendũ. Fingantur

tur catapotia quæ sub lingua detineantur, & saliua deglutiatur.

Apophlegmatismus vernus Stephani Athenæi philosophi, attrahēs pituitā in capite cōtentam, & in stomacho humores. Habet hyssopi. ℥. ij. Origani. ℥. j. ß. Pulegij. ℥ j. Calaminthes. ℥. ß. Sapæ, sext. ij. Aceti, sextar. ij. ß. Decoquantur ad tertias, & pituitam detrahe in sole. 6

Apophlegmatismus æstiuus bonus. Recipit hyssopi, ℥. ij. Pulegij. ℥. j. Origani. ℥. j. ß. Calaminthes. ℥. ß. Spicæ nardi. ℥. ß. Caryophylli. ℥. j. Cinamomi. ℥. j. ß. Baccarum lauri. ℥. ij. Sapæ, sext. ß. Aceti, sext. ij. ß. Decoque vt præcedentia, & vtere. 7

Apophlegmatismus autumnalis. Accipit hyssopi. ℥. ij. Origani, pulegij, caryophylli, singul. ℥. j. Calaminthæ, spicæ nardi, singulorum. ℥. ß. Cinamomi, iridis, singulorum. ℥. j. ß. Marrubij. ℥. ij. Cyperi. ℥. j. Pyrethri. ℥. ß. Sapæ, sext. ß. Aceti, sext. ij. ß. His probè decoctis vtere. 8

Apophlegmatismus hyemalis. Capit hyssopi. ℥. ij. Origani. ℥. j. ß. Calaminthæ, staphidis agrestis, singulorum. ℥. ß. Pyrethri. ℥. j. Zingiberis. ℥. ij. Piperis communis. ℥. j. ß. Cinamomi boni. ℥. ij. Cardamomi. ℥. j. ß. Caryophylli. ℥. j. Spicæ nardi. ℥. ß. Sapæ, sextar. ß. Aceti, sextar. ij. ß. Decoquantur. 9

Apophlegmatismus capitis, purgans oculos ab omni lippitudine, & hebetudine. Habet origani, hyssopi, staphidis agriæ, singul. ℥. j. ß. Sapæ, sext. ß. Aceti, sext. j. ß. Decoquantur & moueantur cum ligno tedaceo. 10

Apophlegmatismus caput purgans, & oculos. Recipit glycyrrhizæ repurgatæ, epithymi, pulegij, cardamomi, seminis sinapi, staphidis agriæ, singul. ℥. ß. Iridis. ʒ. ij. Sapæ, sexta. ß. Aceti, sext. ij. Decoque & vtere. 11

Apophlegmatismus similis, admodum bonus. Accipit nitri. ʒ. iij. Staphidis agriæ. ʒ. j. ß. Anisi. ʒ. ij. Lauri foliorum viridium. ʒ. j. Vuarum pinguiū exemptis acinis. ʒ. ij. 12

Apophlegmatismus omnibus alijs magis varius. Capit hyssopi, pyrethri, staphidis agriæ, singulorū. ʒ. ij. Vuarum pinguium exemptis acinis, quod satis est. Post huius vsum, salem & mel cum aqua tepida miscens dato, os sæpius cum eo abluens. 13

14 Apophlegmatisſimus ſimilis, valde laudatus. Habet ſampſuchi aridi, iridis illyricæ, pyrethri, hyſſopi, nitri, piperis, ſeminis apij, radicis panacis, ſtaphidis agriæ, ſing. ʒ. ij. Et ſi augere placet, admiſce etiam myrrhæ. ʒ. ij. Hæc ſimul cō tuſa irrigato cũ calida aqua, & exiguo melle attico, & ſinge paſtillos. Vſus tēpore irrigatō mel cum aqua: & paſtillo diſſoluto, da vt æger gargariſet tepidũ. Et ſi volueris, cum aceto tepido exiguo etiam naribus infunde.

FINIS.

INDEX BECHICORVM.

NICO

NICOLAI MYREPSI ALEXANDRINI DE BECHICIS SECTIO QVINTA.

1 ECHICA antidotus Paula nominata, quam aliqui Paulinam vocauerunt. Est autē conueniens tussientibus, tabidis, suppuratis, peripneumonicis, conuulsis, ruptis, sanguinē reijciētibus, stomachi subuersionibus, & pluribus malis. Aduersatur etiam letalibus medicamentis, & ictibus venenū iaculantium bestiarū. Estq; confectio eius huiusmodi. Recipit casiæ. ʒ.ij. siliq.ij. Castorij. galbani, opij, piperis albi & nigri, styracis puri, costi, sing. ʒ.j. siliq. j. Myrrhæ, spicæ nardi, singul. ʒ.ß. siliq.ß. Croci. ʒ.j. siliq. j. Mellis attici, aut sacchari, quod sufficere videtur. Datur fabæ quantitate cum temperato liquore, aut aqua mulsa, [a]instillando irrorandóve acetum bonum digito decies. Nicolai codex restitutus.

[a Instillando.] *Manuscriptus codex legit* ἐπισρίνων *pro* ἐπιῤῥαίνων. *Sic enim esse legēdū, satis ostendit lib. 7. de cōpos. med. loc. ca. 5. Galenus, vbi ita scriptū reliquit*, ἐπιῤῥαινομένων τῷ δακτύλῳ ὄξους σταγόνων θ'.

2 Bechica antidotus Diaphœnicon, præclarè cōducens. Accipit hyssopi cretici, marrubij aridi, iridis, pulegij sicci, glycyrrhizæ, sing. ʒ.ij. Pinearū viridium, calaminthæ, sing. ℥. iiij. Palmularum pinguium. ʒ xxiiij. Caricarum pinguium ʒ.vj. Farinæ, fœnogræci, tragacanthę, sing. ʒ.ij. Mellis aut sacchari, quantum sufficit.

3 Bechica antidotus è malis, & cotoneis, cōferens refrigerato stomacho. Capit malorū & cotoneorū carnis repurgatæ, lb.j. Zingiberis. ℥.ij. Piperis cōmunis, anisi, singul. ℥.j. Spicæ nardi. ℥.ß. Mellis attici, lb.ij. Cotonea & mala tusa in partes minutas in aceto decoquātur. Sit autē aceti lb.j. Postea mel adijciatur, & bulliant ad consistentiam, & imponantur species. Datur de ea cochlearium vnum.

4 Bechica antidotus Diospoliti, ad eos qui ægrè ex thorace excrementa educunt, & difficulter spirant. Habet rutæ siccæ. ʒ.ij. ℈.ij. Cumini torrefacti. ℈.j. gran.j. Nitri alexandrini, gran.ij. Excipiantur melle attico.

Bechica antidotus ex butyro. Recipit butyri recentis cum melle puro, sing. lb. ß. Bulliant ad mellis crasſitudinẽ. Datur manè & veſperi. 5

Bechica antidotus ex glycyrrhiza. Habet nucũ pinearum, amyli. glycyrrhizæ, ſeminis vrticæ, ſeminis lini, ſing. ℥.ij. Iridis, piperis, cardamomi, hyſſopi, amigdalarum amararum, ſing. ℥.j. Mellis attici, quod ſatis eſt. 6

Bechica antidotus ex tragacantha. Accipit nucũ pinearum repurgatarũ. ʒ.xij. Seminis lini torrefacti. ʒ.viij. Tragacanthæ. ʒ.xij. Palmularũ pinguiũ. ʒ. viij. Iridis. ʒ. xij. Amigdalarũ dulcium. ʒ.xvj. Mellis attici quod ſatis eſt. Tragacantham in vino dulci exiguo maceratã & dilutã, primùm cum melle priùs deſpumato coquito. Vbi verò ſemel inferbuerint, affunde [a] reliquis probè admodũ in mortario tritis. Datur manè & veſperi quantũ volueris. Incijẽdum verò tantum mellis, vt lingi queat medicamentum. 7

Nicolai locus e- ma cu- us.

[a Reliquis, &c.] *Codex Nicolai legis* ἐπίχει τὰ λοιπὰ, *ſed malè: ſcribendum enim erat*, ἐπίχει τοῖς λοιποῖς, *Aetio lib. 8. cap. 54. vbi eandem deſcribit antidotum, teſte.*

Bechica antidotus linctus, conferens ad recentes tuſſes, eſtq́; ſtomacho grata. Capit vini dulcis veteris, ſext. ß. Mellis attici, lb. ß. Decoque aſsiduè mouens cum ramis rutæ. Datur myſtrum vnum. 8

Bechica antidotus [a] Cyptariũ cognominata. Habet ſeminis lini tuſi & cribrati, vuarũ pinguiũ exemptis acinis, ſing. ſextar. italicũ. ß. Pinearũ torrefactarũ, nucis ponticæ repurgatæ, ſing. ſextarij quartã partẽ. Piperis. ℥.j. Myrrhę, ℥. ß. [b] Croci. ℥ ß. Mellis attici optimi, [c] ſext. ij. Semen lini cõtuſum cum melle coquito: & vbi coierint, adijciãtur reliqua tenuiſsime trita. Datur nucis ponticæ magnitudo. 9

[a Cytarium.] *Nicolaus, perinde atque loco ſuprà citato Aetius, legit* κοπτάριον. *Galenus lib. 7. de compoſ. medic. loca. cap. 2. vbi eandẽ antidotũ ad verbũ deſcribit,* καπτάριον *habet. Quam quidem lectionẽ ego veriorẽ eſſe cenſeo. Nam ſic haud dubiè vocarunt placentulas lunata & inflexa ſpecie cõfectas.* κύπτω *enim græcis eſt incuruo, & inflecto. Hinc cyptariũ, placẽtula curua, & inflexa. Cæterũ* κοπτάριον *nõ eſſe legendũ, hinc conijcio.* κοπτάριον *enim diminutiuũ à voce* κοπτὸν *eſt, quod Græcis medicamentũ ſignificat quod non coquitur, ſed tunditur. Coqui verò lini ſemen cum melle, in hac antidoto*

eſt

est manifestum, De *placentula itaque, quam* κυπλάριον, *non* κοπλάριον *vocat, loquitur* Nicolaus. [b Croci. ℥. ß.] *Hæc ex Galeno & Aetio adiecta sunt*. Nam *vterque habet* κρόκου .γο.α. [c Sext. ij. Semen lini contusum cum melle coquito.] *Hæc in* Nicolai co*dice desiderabantur, & necessariò ex Aetio sunt inserta, qui habet*, τὸ λινόσπερμα κεκκομμένον ἕψει μετὰ τοῦ μέλιτος.

10 Bechica antidotus, vtilis ad diuturnas tusses, & in stomacho lumbricos, vbi nimirum molestantes tussim excitant. Recipit cumini, piperis, seminis vrticæ, singulorum. ℥. ß. Mellis attici, despumati, sext. ß. species tenuissimè tritæ, & cum melle subactæ, parum bulliant. Datur cochlearium vnum.

11 Bechica antidotus, admodum bona & experta. Accipit piperis, pulegij, hyssopi, calaminthæ, sing. ʒ. ij Butyri recentis. ʒ. iij. Cumini subtilissimè triti. ʒ. iiij. Melli prius despumato admisce butyrum, & calefaciens parum insperge reliqua. Datur cochlearium vnum.

12 Bechica antidotus, expurgans pituitam. Capit hyssopi, pulegij, sing. ʒ. ij. Iridis, sinapi, cardamomi, seminis anisi, piperis, singulorum. ʒ. j. Tusa & cribrata excipiuntur melle attico sufficienti. Datur cochlearium vnum. Si verò hyems fuerit, & is qui vsurus est febre vacauerit, dato piperis. ʒ. ij. & pro semine anisi adijce fœniculum, aut cuminũ & pro cardamomo, sinapi. ʒ. ij. Et præbeto.

13 Bechica antidotus ex hyssopo, valde bona. [a] Acholij. Habet hyssopi, pulegij, ammeos, piperis, erui, iridis, sing. ʒ. vj. Terebinthinæ. ʒ. iiij. Spicæ nardi. ʒ. iij. Butyri recentis. ʒ. ij. Mellis attici. ʒ. xviij. Datur cochlearium vnum.

[a Acholij.] *Manuscriptus codex hoc loco mirificè deprauatus est. legit enim*, ἔχει μακωλίου, *quasi verò* μαχώλιον *sit medicamentum. Quum Aetio attestante* ἀχολίου *sit legendum. habet enim*, βηχικὸν ἀχολίου. ὑσσώπου, *&c. Ita passim* Nicolai *codex quo vsus sum, innumeris scatet mendis: vt nihil mirum sit nos interdum etiam impegisse nec passim genuinum sensum assecutos fuisse. Quis enim adeò oculatus erit, quem non aliquando codex mendosissimus fallat.* Locus Nicolai emaculatus.

14 Bechica antidotus ad diuturnas tusses vtilis, ex pulegio. Recipit hyssopi, gummi. pulegij veteris, ammeos, piperis, eruorum decorticatorum, iridis, singulorum. ʒ. vj. Spicæ nardi. ʒ. iij. Terebinthinæ. ʒ. iiij. Butyri recentis. ʒ. ij.

ij. Mellis attici, quod satis est. Butyrum & terebinthinam misce cum melle, & vnito reliquis, ac vtere.

Bechica antidotus, ad affectus thoracis valde bona. Accipit cumini torrefacti, tenuissimè triti. ʒ. vij. Seminis lini in pollinem triti, ʒ. vj. ß. Iridis subtilis. leuigatae. ʒ. iij. Pinearum torrefactarum. ʒ. ij Glycyrrhizae tenuissimè tritae ʒ. j. ß. Gummi. ʒ. ij. Pulegij tusi. ʒ. j. ß. Seminis vrticae. ʒ. j. Piperis albi. ʒ. j. ß. Mellis attici, quod satis est. Mel verò prius despumetur, & adiciantur farinae, ac modicè decoquãtur, reliqua in mortario vniantur. Ex confecta iam antidoto datur cohlearium vnum. 15

Bechica antidotus cõcoquens, ad diuturnas tusses. Capit mellis attici despumati. ʒ. xvj. Terebinthinae. ʒ. viij. Galbani. ʒ. iiij. Decoquito mel cum terebinthina, postremũ inijcito galbanum, & vtere. 16

Bechica antidotus, ex styrace. Habet amomi, casiae, sing. ʒ. ij. Styracis. ʒ. j. ß. Spicę nardi. ʒ. j. ß. Croci, piperis sin. ʒ. j Penidiorũ. ʒ. iij. Mellis, qđ satis est. Datur cochleariũ vnũ. 17

Bechica antidotus ad diuturnas tusses egregiè faciẽs, & ad humentes ac diuturnos omnino affectus. Finit etiam febrem, & cognominatur Symphonos. Ea vsi sunt optimi quiq; medici. Recipit piperis albi, opij, cardamomi, singulorum. ʒ. j. Croci, myrrhae, hyoscyami albi seminis, singulorum. ʒ. iiij. Mellis attici. ʒ. vj. Datur nucis ponticae magnitudine cum aquae mulsae cyathis tribus. Nos quidẽ sic conficimus. Alij verò adijciunt etiam sulphuris ignem non experti. ʒ. iiij. Gentianae, & dauci, sing. ʒ. ij. 18

Bechica antidotus ad tabidos, [a] Isostathmos dicta. Accipit folij, petroselini, [b] hyssopi, rosarum aridarum, anisi, opij, croci, costi, seminis hyoscyami, myrrhae troglodyticę, spicae nardi, iridis sin. ʒ. iij. ℈. iiij. gra. vij. Mellis attici, quod satis est. Datur fabae quantitate ad noctem. 19

[a Isostathmos.] *Sic dicta est, quasi aequalis ponderis, quòd scilicet quae hanc antidotum constituunt, pari pondere accipiantur.* [b Hyssopi.] *Nicolai codex habet* νάπυος, *id est, sinapi. Sed Aetius loco citato cap. 55. legit* ὑσσώπου.

Bechica antidotus ex styrace. Capit styracis, croci, succi glycyrrhizae, gummi, spicae nardi, opij, folij, amyli, singulorum. ʒ. ij. Nucum auellanarum, amygdalarum, singulorum 20

rum.ʒ.iij. Nonnulli verò neque amylum, neque auellanas neque amygdalas adijciunt, sed prædicta duntaxat. Somnum inducit, & vtilis est.

21 Bechica antidotus ex chamæleuce. Leporis stercus bibendum præbe cum vino tepido, crassitudinæ sordiũ: aut cum decocto chamæleuces, quæ lingua latina Vngula caballina nominatur. Ne contemnas vtilitatem huius medicamenti, est enim vtile. Chamæleuce qd

22 Bechica antidotus. Habet styracis, croci, thuris, myrrhæ, opij, singul.℥.ß. Mellis attici, quod satis est.

23 Bechica antidotus ad orthopnœam, præclara. Recipit iridis.℥.ij. Piperis albi.ʒ.ß. Seminis apij.℥.ij. Succi chamæleuces.℥.j. Mellis attici, quod satis esse videbitur.

24 Bechica antidotus, & ad orthopnœam egregia. Accipit opij, myrrhæ, seminis hyoscyami, croci sing.ʒ.ij. Thuris masculi, euphorbij, gentianæ, cardamomi, sing.ʒ.j. Datur febræ vacantibus cum vino dulci: febricitantibus autẽ cum aqua tepida per interualla.

25 Bechica antidotus ad suppuratos, tussientes, tabidos, & sanguinem reijcientes, Somnum etiam conciliat. Capit erui torrefacti, ʒ.v. Cumini æthiopici, anisi, seminis apij, opij, singulorũ.ʒ.j. Mellis attici, quantum sufficit, & vtere.

26 Bechica antidotus, ex hyssopo. Habet pulegi, thymbræ, thymi, anethi, seminis apij, sinapi, hyssopi, cardamomi, piperis albi, singul.ʒ.j. Salis, anisi, fœniculi, opij, singu. ʒ.j. Mellis attici, quod satis est.

27 Bechica antidotus, ad sanguinis reiectionem præclara, ex cinamomo. Recipit costi, rhei, cinamomi, sing.ʒ.j. Hæc in farinam trita dantur dormituro laboranti dum ieiunus est, cum vino tepido, aut vt volueris.

28 Bechica antidotus ex iride, ad arteriacos vtilis. Accipit sinapi, iridis, tragacanthæ, caricarum albarum carnium, hyssopi, altheæ seminis, [a] ziziphorum, glycyrrhizę, violarũ, vuarum passarmm, carnis palmularum. Decoquito hæc in aqua, & præbe dormituris cum penidijs, aut serapio chamę leuces tepido.

[a Ziziphorũ.] *Nicolaus legit* ζινζίφωρ. *Sũt autẽ Zinzipha siue zizipha recẽtioribus Græcis fructus Arabibus & officinis Iuiubæ dicti.*

29 Bechica antidotus admodum bona, capit terebinthinæ gly

glycyrrhizæ, tragacanthæ, penidiorum, singulolorum. ℥.j. Mellis attici, quod satis est.

Bechica antidotus ex terebinthina. Habet terebinthinæ, 3
penidiorum, sing. ℥.ß. Mellis attici quantum sufficit.

Bechica antidotus ex glycyrriza, egregia. Recipit nucũ 3
pinearum, amyli, glycyrrhizæ, & succi eius, sin. ʒ.j. Iridis, piperis albi, hyssopi, amygdalarum amararum & dulcium, sing. ʒ.vj. Penidiorum. ℥.j. Mellis attici, quod satis est.

Bechica antidotus. Accipit amyli. exag. iij. Penidiorum, 32
olei amygdalini, sin. ℥.ij. Decoquito hęc probè. Dantur manè ieiuno, & vesperi.

Bechica antidotus, admodum vtilis. Capiantur cepæ 33
magnę, & exculpantur interiora earum, & inijciatur butyrum, penidia, & oleum amygdalinũ dulce, & imple totam cauitatem ceparum cum eis, & [a] sensim mouens in calido cinere dimitte bulire, donec omnia probè elixentur. Dein ab igne remotæ, & in exterioribus earum repurgatæ, dãtur comedendæ dormituris: neq; desuper quicquam potus aut cibi exhibetur. Est enim expertum ad diuturnas tusses.

Librarij lapsus. [a Sensim mouens. *Codex Nicolai iterum, vt supra, ὀχήσας falso pro ὀχήσασα legit.*

Bechica antidotus ex styrace, vtilis etiam ad tabidos, 34
suppuratos [a] egregiè, item abscessus, in quibuscunque locis fiunt. Habet amomi, croci, costi, opij, amyli, styracis, vuarũ exemptis acinis, singulorum. ℥.ß. Petroselini macedonici, iridis illyricæ, galbani, singulorum. ℈.vj. Carnis palmularum, therebinthinæ, singulorum. ℥.j. Mellis quantum satis erit. Styracem, galbanũ, opium, irin, palmulas, & vuas cum melle subigito, & arida tusa inijce, & dissolue diligenter, & excipiens vtere cum melle. Datur cochleariũ paruũ.

[a Egregiè.] *Præter spem & opinionem. In manuscripto codice legitur παραδόξεις pro παραδόξως aut παράδοξαν, hoc est mirabiliter, vel præter spem & opinionem.*

Bechica antidotus, ex pipere. Recipit cardamomi, casto 35
rij, opij, zingiberis, costi, piperis albi & longi, galbani, croci sing. ʒ.iij. Mellis quantũ sufficit. Aliqui verò ℘ zingibere inijciunt myrrham. Datur exagium vnum cum aqua tepida, cui incocta sunt chamęleucæ, hyssopus, glycyrrhiza zizipha, carnes caricarum vndecim, & hordeum.

Bechi

36 Bechica antidotus, ad sanguinem spuentes vtilis. Filicē tusam & cribratam insperge passo, aut sorbendā præbe cū drosato Chamæleuces.

37 Bechica antidotus, vtilis ad eas tusses quæ noctu magis infestant. Accipit mentæ ramos tres, contusos, iniectos in aceti cochlearium, & irrigatos. Datur sorbenda dormituris. Concoctionem iuuat, stomacho grata est, crassosq; incīdit humores.

38 Bechica antidotus ad eos qui non nisi recta ceruice spirāt & asperam arteriā plenam habēt. Expurgat thoracem, vtilisq; est ad raucitatem. Capit alliorū, lb.j. Butyri recentis, lb.j. Mellis attici puri, lb.j. Hæc coquantur simul, donec substantia aliorum dissoluatur: dein per saccum transmissa recondito, & dato. Si verò hoc bibere noluerit, accipe ex allijs quod per saccum transmissum est, & butyri & mellis boni. sin. lb.j. Coquantur probè, vt fiat ecligma, quo vtere.

39 Bechica antidotus ex Styrace. Scillam albam fermento obductam assato in calido cinere ad consistentiā, amota ab igne, accipe medullæ eius. ℥.j.ß. Styracis puri. ℥.ß. Nucum pinearū. ℥.j. Tragacanthæ, hyssopi, glycyrrhizæ, iridis calaminthæ, singulorum. ℥.ß. Mellis attici, quod satis est. Datur manè & vesperi.

40 Bechica antidotus ex scilla, ad arteriacos, & non nisi recta ceruice spirantes. Scillam albam assato cum fermento in cinere calido ad consistentiā, dein accipe eius medullæ, partem vnā. Eruinæ farinæ, part. ij. Ammoniaci thimiamatis, opopanacis, singulorum. ʒ.iiij. Iridis illyricæ, summitatum abrotoni, singul. ʒ.ij. Piperis, siliq. xx. Exceptis omnibus finge pastillos, quorū singuli pendeant. ʒ.ij. Dantur cum lacte caprino, aut cum aqua.

41 Bechica antidot. ad asthmaticos. Habet opopanacis. ʒ.j. Piperis albi, myrrhę, castorij sin. ʒ.vj. Excipiūt melle & dātur

42 Bechica antidotus mirabilis. Scillę crudę albę succū exprime cū mellis attici. ℥.iij. Decoque ad prunas vt fiat ecligma. Datur ante & post cibum mistrum.

43 Bechica antidotus sūmè cōducēs. Est etiā ad asthmaticos ab Archigene experta. Recipit cētaurij magni radicis & petroselini, sin. ℥.vj. Ammoniaci thymiamatis. ℥.iij. Sulphuris ignē nō experti, bituminis cardamomi, radicis panacis, semi

seminis vrticæ, iridis illyricæ. sing. ʒ.ij. Thuris,[a] myrrhæ, castorij, nitri, sagapeni, abrotoni, polij, chamæpityos, saluię sing. ʒ.j. Piperis albi. ʒ ij. Hæc trita cum melle attico sufficienti misceantur. Datur cum aquæ mulsæ calidæ cyathis. iiij. hoc est. ʒ. viij. Hæc assiduè pota, perfectè sanat, sineq; molestia efficax est ad morbos.

Cornarius. [a. Myrrhæ.] *Græcè est* σμύρνης, *etiam apud Aetium: vbi tamen Cornarius falsò Zingiberis conuertit.*

Bechica antidotus polychrestos, ad asthmaticos, difficilè spirantes, ex scilla. Scillam[a] albam fermento oblitam in furnum, vt quàm optimè assetur, conijcito: dein vbi mollissima facta fuerit, abijce quæ in superficie vsta sunt: & acceptis interiorib. eius tenuissimè tritis, adijce erui albi decorticati farinæ, tantum quantum duæ assatæ scillæ partes ponderãt: ammoniaci thymiamatis, radicis panacis, sing. ʒ. iiij. Iridis, abrotoni, acori, sin. ʒ. ij. Nõnulli verò pro abrotono & acoro, adijciunt melanthij & calaminthæ montanæ, sing. ʒ. ij. Piperis, siliq. xx. His tritis & vnitis, effingantur orbiculi põdere sesquiobolares. Datur vnus aut duo cũ cyathis trib. lactis asinini, aut caprini recens mulcti, aut aquę mulsæ. Pueris verò datur vnus tantum orbiculus. Aluũ igitur mouet moderata hæc mensura. Si verò plus dederis,[b] vrinã etiã sæpe ciet. Cõtinuas accessiones dissoluit data, comitialẽ sanat,[c] vteri suffocationes, & lumborũ, lãguidos dolores, debiles, & per circuitum repetentes febres. Menses mulierũ ducit ob crassos humores suppressos, ad quos cõsequuntur vertigines, vocis interceptio, cõtractiones, articulorũ dolores,[d] pigrities, & difficiles spirationes. Statim enim, si ex hoc medicamento bibatur, sanguis allicitur, & confestim omnibus molestantibus malis liberat. Ne itaq; huius medicamenti vtilitatem contemnas. 4

Nicolai codex emedatus. [a Albã.] *Aetius lib. 8. cap. 57. non* λευκὴν *vt* Nicolaus, *sed* κιρρὰν *hoc est fuluam legit.* [b Vrinam etiam, &c.] *Nicolai codex non rectè legit* καὶ οὖρον πολλάκις ποιεῖ, *pro* οὔρησιν, *vt satis ex Aetio liquet, qui habet* οὔρησιν. [c Vteri suffocationes.] *Manuscriptus codex habet simpliciter* πνιγμοὺς. *Sed Aetio attestante adijciendũ erit*

Cornarij erratum. ὑστερικούς. *is enim legit,* πνῖγας ὑστερικάς. [d Pigrities.] *Tam Aetius quàm* Nicolaus *legunt* ὄκνοι. *Cornarius autem ineptè ad articulos referẽs cõuertit articulorũ lẽtores. Sed sunt eius hominis innumera alia*

in

in Aetij conuersione errata, etiam ab Orosio non animaduersa, aut studio prætærita.

45 Bechica antidotus ad eos qui nõ nisi recta ceruice spirant, nephriticos, & stillicidio vrinæ laborantes. Dicta ex costo. Capit piperis albi, & communis, petroselini macedonici, singulorum. ʒ.iij. Costi, seminis fœniculi, anisi, calaminthæ, pyrethri, seminis apij, spicæ nardi, styracis, singul. ʒ.ij. Mellis attici quod satis est, & vini boni.

46 Bechica antidotus, ad asthmaticos. Habet polij, abrotoni, castorij, chamæpityos, ammoniaci thymiamatis, sing. ʒ.xvj. Mellis attici, quantum sufficit. Datur [a] dimidiæ fabæ quantitate.

[a Dimidiæ fabæ.] *Aetius habet* κυάμου ἴσον, *hoc est, fabæ æquam portionem dato.*

47 Bechica antidotus ex pipere albo. Recipit [a] aphonitri. ʒ.ix. Piperis albi, silphij, singulorũ. ʒ.ß. Datur cochleare vnum cum aqua calida.

[a Aphonitri.] *Nicolaus hic & ferè semper alias scribit* ἀφονίτρου, *quum tamen Aetius vbi suprà legat* ἀφρονίτρου: *vt hinc palàm omnibus fiat, Aphonitrum non differre ab Aphronitro. quod alibi copiosius demonstrauimus.* Aphonitrum & aphronitrũ idẽ.

48 Bechica antidotus ex castorio. Accipit castorij, ammoniaci thymiamatis, singulorũ. ℥ ß. Piperis, siliq. v. Excipiẽs pesso, dato fabæ quantitatem cum aqua mulsa.

49 Bechica antidotus ex myrrha. Capit piperis communis, myrrhæ, petroselini, helenij, libystici, sing. ʒ.iij. Mellis attici, quod satis est. Datur cochlearium vnum.

50 Bechica antidotus ex castorio. Habet abrotoni. ʒ.ij. Radicis bryoniæ. ʒ.ß. Comæ bryoniæ. ʒ.iiij. Rutæ satiuæ. ʒ.viij. Castorij. ʒ.iiij. Artemisiæ, epithymi, ammoniaci, thymiamatis, singu. ʒ.iiij. Datur ex ea. ℈.j. & dimidius, cum oxymelitis cyatho vno.

51 Bechica antidotus Andromachi, ad asthmaticos, & difficilè spirantes, admodum nobilis. Recipit scillę assatæ, medullam quàm optimè assam, sulphuris ignem non experti, bituminis, singul. ℈ j. Datur cum oxymelite.

52 Bechica antidotus ex sulphure ignẽ nõ experto. Accipit sulphuris ignę non experti. ʒ.j. Ammoniaci thymiamatis, melãthij, castorij, sin. ʒ.ij. Anisi, obolũ.j. Terantur hæc, &

fingantur pastilli, quorum singuli pendeant obolos tres cum aqua. Dantur dormituris cum aquæ [a] calidæ cyathis duobus.

[a Calidæ.] *Nicolaus simpliciter habet* μεθ' ὕδατος, *sed Aetius addit* θερμοῦ.

Bechica antidotus Philagrij ad asthmaticos, ex centaurio. Capit radicis symphyti petræi, centaurij magni radicis, iridis illyricæ, singulorum. ℥.j. Aquæ, sexta. ß. Radices contusas biduum in aqua macerato, deinde coquito ad tertias, & per colum traijcito. Adijce mellis parem decocto quantitatem, & decoquito vsque ad consistentiam. Dein rhei pontici tusi & cribrati. ℥.j. insperge, & vnito. Dantur prima hora [a] diei cochlearia. ij. Si verò destitueris rheo, adijce pro eo centaurij magni. ℥. ß. [b] vel radicis symphyti. ℥. ß. Hoc medicamētum robur pulmoni, & thoraci præbet, [c] simulq; humores ad eum delatos repurgat, exiccat, & [d] repellit. 53

[a Diei.] *Nicolai codex simpliciter habet* περὶ πρώτην ὥραν: *sed Aetius adijcit,* τῆς ἡμέρας. [b Radicis symphyti.] *Nicolaus habet* συμφύτου ῥίζης *sed nō rectè. Legendū enim Aetio suffragāte,* ἢ συμφύτου, *&c. Atq; ex hoc loco euidentissimū fit, veterum Rheum nullam habuisse purgandi facultatē: quum eius succidanea sint tum centaurij magni, tum symphyti radix, quorū neutrum ne minimam quidem purgandi vim obtinere manifestius est, quàm vt demonstratione aliqua egeat.* [c Simulq;.] *Manuscriptus codex legit* ἐν τῷ, *perperam; scribendum enim erat. Aetio monente,* σὺν τῷ. [d Repellit.] *Græcè est* ἀποκρούεσθαι. *vt mirum sit, Cornarium, tantum, si dijs placet, leonem, conuertisse in Aetio Expellit. Qui enim medicinæ periti sunt, sciunt quantum differant repellere, & expellere. Repelluntur non rarò, quæ tamen è corpore non vacuantur. Expelluntur autem ea tantùm, quæ vacuantur.*

Veterū Rheum nullam purgandi facultaté habet. Cornarij error.

Bechica antidotus ex fœnogræco, ad eos qui defluxione laborant, tussientes, & non nisi recta ceruice spirantes. Repurgat etiam thoracē. Accipe fœnogræci puri. ℥.iij. & probè in aqua pluuiali decoquito, perq; colum transfusam aquā effunde: & rursus aliam affunde, & coquito vt prius, iterūq; effunde, & aliā affunde, coquito similiter. atq; postquā in tertia aqua decoctū probè fuerit, colato, accipitoq; ab eo decocto lb. ij. & adijce mellis boni despumati. ℥. vj. 54

atq;

atq; ad lentũ ignẽ decoquito, donec ad mellis cõsistentiam veniat. Tandem adijce butyri boni recentis cochlearium. ß. Terebinthinæ. ℈. j. ß. Vnito & subigito benè ad cõsistentiam. Datur cochlearium vnum.

55 Bechica antidotus ex lini semine, vtilis ad vocem abscissam, tussientes, & destillatione laborantes. Recipit seminis lini torrefacti. ʒ. ij. Vuarum pinguium sine acinis, nucum pinearum, singulorum. ʒ. iij. Glycyrrhizæ. ʒ. j. ß. Carnium pinguium palmularum. ℥. j. Tragacanthæ. ʒ. j. Seminis vrticæ. ʒ. ß. gran. vij. Penidiorum, exagia. iiij. ß. Mellis attici, & sacchari, quod satis est.

56 Bechica antidotus, data sanguinem spuẽtibus prodest. Succum mentæ, succum polygoni, cum corallio rubro dato ex vino. Aut mentæ succum cum vino myrtite dato bibendum ieiuno diebus tribus, & sanabitur.

FINIS.

INDEX GLANDIVM, ET MEDICAMENTORUM QVÆ VMBILICO IMPONUNTUR.

NICOLAI MYREPSI ALEXANDRINI DE GLANDIBVS ET EPOMPHALIIS, SECTIO SEXTA.

LANS seu, [a] suppositorium bilem & pituitam subducens. Recipit ellebori nigri. ʒ.ij. Aloes flauæ. ʒ.j. Muscerdarum. ʒ.iij. Excipiantur melle cocto, & vsurpentur. 1

[a Suppositoriũ.] *Nicolaus habet* ἢ ὑπόθετον. *Quam vocem nos barbara, & vulgo medicorum vsitata, quod pulchrè græcæ quadraret, dictione exprimere coacti sumus. Quod monere voluimus, ne quis spontè hanc nos vsurpasse dictionem existimaret.*

Supposi torium.

Glans ventrem subducens. Accipit seminis rutæ syluestris, agarici, singulorum. ʒ.iij. Cumini aridi, turpeti, singulorum. ʒ.j.ß. Dacrydij. ʒ.ß. Salis fossilis, exagiũ.j. Excipiantur melle cocto. 2

Glans aluum deducens. Capit succi cyclamini. ℥.j. Fossilis salis, exagium.j. Mellis cocti, quod satis est. 3

Glans valde bona. Habet colocynthidis medullæ, exagia.iij. Polypodij recentis repurgati, exagia.iij. Fellis taurini. ʒ.j. Mellis cocti, quantum sufficit. 4

Glans ad dysentericos. Recipit opij, myrrhæ, castorij, croci, thuris, hypocistidis, singulorum. ʒ.vj. Styracis. ʒ.iij. excipiantur vino, & melle cocto. 5

Glans aluum mouens. Accipit succi cyclamini, salis fossilis, & mellis, quod satis est. 6

Glans ad dysentericos vtilis. Capit opij, crocj, singulorum. ʒ.j. Myrrhæ. ʒ.ij. Acaciæ. ʒ.vj. Excepta lacte caprino coquantur ad consistentiam. 7

Glans ad eos qui laborant dysenteria. Habet croci, opij, myrrhæ, castorij, lycij, thuris, singulorum. ℥.j. Excipe vino adstringente, & vtere. 8

Glans ad eos qui sunt correpti dysenteria. Recipit opij, croci, aluminis scissilis, myrrhæ, singulorum. ℥.ß. Vini odorati veteris adstringentis, quod satis est. Sit autem glans quæ supponitur, pondere. ℥.j. Est præclarissima. 9

Glans

10 Glans ad dysentericos,& diuites. Opobalsamum excipe tomento lanæ puro,impone,& miraberis.

11 Glans ad dysentericos. Capit myrrhæ, thuris, croci, masticbes, singulorum.ʒ.j. Excipe cum luteo oui, & soli exponito,ac vtere.

12 Glans ad dysentericos. Habet opij, myrrhæ, croci, sanguinis draconis,boli armenij,lemnij sigilli,mastiches, singulorum. ʒ. j. Succi hypocistidis quinqueneruiæ, quod sufficit.

13 Hirũdines deuoratæ, & serpentes quomodo eijciendæ. Oleum ex immaturis oliuis expressum potato. Similiter acetum & butyrum recens misce,dein feruefacito cum ferro ignito, extinguendo ferrum in lacte caprino, & aceto, donec probè inferbuerint,& benè diluta bibenda dato.Similiter [a] muriam dato cum oleo potandam, est enim vtilis.

[a Muriam.] *Nicolaus habet* ἁλμυρ δασι. *Non est autem dubium quin* δασι *dictio nõ sit integra. Quare quum diuinare nequeamus quomodo legendum sit, simpliciter muriam conuertimus, quod ea etiam hirundines expelli, Paulus lib. 5. cap. 37. tradat.* Muria.

14 Glans ad aluum adstrictam. Alumen humidum melle subactum decoque quoad [a] firma fiant,& ex ijs inunge sedem internam,aut inijce vt glandem,ijs stupam purã imbuens. Facile quidem multa stercora arida educet. Parum autem dolent, qui ea vtuntur glande.

[a Firma.] *Nicolaus habet* ἀχιρς ἄρ κῦρα γίνηται. *Sed legendum fortaßis* ἄνικμα. *id est, humiditate carentia seu destituta: vel certè* ξηρά. *hoc est sicca.*

15 Glans aluum subducens. Mercurialis viridis trita, & in glandis siccæ formam redacta & apposita, probè operatur.

16 Glans admodum bona. Accipit saponis italici, elaterij, mellis,salis fossilis,salis communis,cumini, agarici,medullæ colocinthidis, singulorum. ʒ.j. Mellis, quod satis est. Finge glandes quatuor digitorum longitudinem æquantes,& vtere.

17 Glans purgatoria. Capit comæ absinthij, nitri, singulorum.℥.iiij. Elaterij.℥.j.Excipe melle cocto, & finge glandes,subijce,ac locis prius fomentatis, vmbilico impone butyrum, fasciaq; constrictum ligato.

18 Glans ad dysentericos, & sedis dolores bona. Habet terræ asteris, amyli, sing. ℥.j.ß. Croci. ℥.j. Acaciæ, tragacanthæ, sing. ℥.ß. Castorij, thuris, lycij, singul. exag.j.ß. In calidioribus verò temperamētis adijce opij exag.j.ß. Succi psyllij, exag.j. Mastiches, exag.j. Excipe, & finge.

19 Glans ad dysentericos. Recipit opij, myrrhæ, sanguinis draconis, boli armenij, mastiches, thuris, sumach, croci, castorij, sing. exag.ß. Excipe cum succo quinqueneruiæ & polygoni, ac vtere.

20 Epomphalion, hoc est, vmbilicare, seu meudicamētum vmbilico imponendum, expertum, aluum subducens. Accipit cyclamini. ʒ.iiij. Nitri. ʒ.iij. Ellebori nigri, & albi, singul. ʒ.ij. Colocynthidis. ʒ.iiij. Scammoniæ. ʒ.ij. Succi elaterij. ʒ.iiij. Grani cnidij. ʒ.iiij. Caricarum pinguium. ℥.ij. Excipe cum felle taurino.

21 Epomphalion purgans, admodum bonū. Capit staphidis agriæ, fellis taurini, amygdalarum amararū, ammoniaci, [a] cocci cnidij, aristolochiæ rotundæ, nitri, sing. ℥.ß. Ellebori nigri. ℥.ß. Colocinthidis. ℥.j. Ceræ. ℥.viij. Amygdalas, & coccū cnidium tere cum ammoniaco, & oleo irino. Fel autē & alia liquabilia inijce: quæ sicca sunt insperge. Imo autem ventri vniuersum impone, & alligato. Purgat enim valde. Mulieribus verò super lumbos pone. Si enim vētri appositū fuerit, fœtus excutit, & mēses mouet.

Nicolai locus emaculatus.

[a Cocci cnidij.] *Nicolaus habet* κρόκου κνίδης σπέρματος: *sed esse hāc lectionem deprauatam, præcedentia & sequentia manifestè euincunt. In præcedente enim glande etiam legitur* κόκκου κνίδης: *quanquā* κνίδου *scribendum foret. & in hac glande statim subijcit,* τὰ ἀμύγδαλα, καὶ τὸν κόκκον κνίδον λεῖα, *Vt & hoc in loco* κρόκου κνίδης, *pro* κόκκου κνίδου *scriptum esse, sit manifestissimum.*

FINIS.

INDEX DE MVLIEBRIBVS, & linguæ malis.

NICOLAI MYREPSI ALEXANDRINI DE MVLIEBRIBVS ET LINGVAE MALIS, SECTIO SEPTIMA.

1 VLIER si parciùs purgatur. Recipe pulegij tusi, & cribro transmissi. ℥. ß. Da bibendum ex posca.

2 Mulier non concipiens, vt concipiat, etiã si sterilis sit. Herbam dracũculi decoquito quater aut qnquies, & [a] vbi absolueris, cõdito [b] œnogaro, oleo & ouis cũ saluia trita, quantũ satis est. Datur ieiunæ vt comedat. Potu & cibo abstineat pluribus horis, cõcumbatq; cum marito: concipiet enim statim. A cibo autem vsque ad

ad tertium diem mulier ſe non lauet. Eſt expertum medicamentum.

[a Vbi abſolueris.] *Nicolaus habet, καὶ παύσας πατίλιν. Sed pro πατίλιν cenſeo legendum παντιλῶς.* [b Oenogaro.] *Manuſcriptus codex legit οἰνογάρῳ. Oenogari autem confectionem habet Apicius Cælius de obſonijs & condimentis lib. pri. cap. 31.*

Oenogarum.

Mulier haud concipiens, vt concipiat. Vuluam leporis vſtam & tritam bibendã mulieri præbeto cum vino. Mulier autem prius lauet, & ab egreſſu balnei da bibendam. 3

Mulier non concipiens, vt concipiat, quanquam ſterilis eſt. Satyrium herba aſſiduè trita, & cum vino pota. Aliud. Semen vuæ ſylueſtris, cum dulci vino potum. Aliud. Se-Semen erucę cum dulci viuo tritum, & potum. Si verò mulier marem vult concipere, Mercurialis maris folia & germina ieiuni comedant tam vir quàm mulier, & deinceps vinum bibant. 4

Mulieri vt menſes ſtatim educantur. Cape Erigerontis herbæ folia probè contuſa: [a] redige ad olerum contuſorum formam cum condimentis adurentibus: & vbi probè aſſata fuerint, da comedenda, & poſt præbe bibendum vinum conditum. 5

[a Olerum contuſorũ.] *Codex Nicolai legit, λαχανόκοπτα: ſed cenſeo ſcribendum eſſe, λάχανα κνιςά, vt eſt apud Athenæum. Sic autem vocantur olera contuſa, Phauorino etiam teſte.*

Mauromarſon quid.

Mulieri vt menſtrua ſtatim promanẽt. Recipe folia tenera Mauromarſi, quod à latinis Marubium vocatur: contunde ea, & accepto ſucco adijce etiam [a] aquam ſanctarum apparitionum Dei, & ſacchari quod ſatis eſt. ſubacta da ieiunæ bibenda diebus ſeptem. 6

Aqua ſãctarũ apparitionũ Dei.

[a Aquam ſanctarũ aparitionũ.] *Græcè eſt ἁγίων θεοφανιῶν. Intelligit aquam haud dubiè baptiſmatis, quòd ſcilicet in baptiſmatis adminiſtratione pater, filius, & ſpiritus ſanctus præſentes ſint. Aut quòd in Chriſti baptiſmo, pater & ſpiritus ſanctus luculenter apparuerint, Eſt autem hoc medicamentum ſuperſtitione, à qua Chriſtiani animus abhorrere debet, contaminatũ, vt alia multa in Nicolao, Durauit autẽ is mos ad noſtra vſque tempora. Nam ſunt hodie etiam qui ſacri baptiſmatis aqua, non ſine maxima ſuperſtitione, ad medicamentorum miſturas abutantur.*

Mulieri barbatæ vt pili ſua ſponte defluant. Accipe 7

bup

buphthalmum ſyluestrem, ſtercus caprinum, & nitrum. Hæc trita & aqua irrigata excipe, ac inunge. Et paulo pòſt in balneo ablue. Ingreſſa verò balneum, in eo moretur. Vbi egredietur, pilos euulſos reperies, nec amplius creſcent.

8 Lingua reſoluta, & palatum febricitans, vt curanda. Glaucium in cote cum aqua læuigatum inunge, & confeſtim os ſanabis.

9 Mulieri vt euocentur menſes, & concipiat, etiam ſi ſterilis fuerit. Habet ſatyrij, aut ſeminis eius. ℥.iiij. Mellis attici. ℥.iij. Veſiculæ fellis capreæ quantum humidi obtinet. His commixtis fac peſſum, & ſubijce in ſinum eius. Primùm materiam vteri purgat, ſi diebus quinque quotidie linamentum permutetur, poſtea cum viro cõcumbat, & confeſtim concipiet. Hoc quidem experientia comprobatum eſt.

10 Ad linguam reſolutam, & apoplecticos gargariſmus vtilis. Sinapi, caricas, & hyſſopum feruefacito. Dabis autem deuorandum etiam caſtorium, & opopanacẽ, & chamædrios decoctum.

11 Mulier vt non concipiat, ac ſterilis fiat. Semen cypariſsi cum aqua poſt purgationem eius potum. Caſtorium cum ſordibus auriculæ mulæ ex aqua potum. Leucę folia & fructus ex aqua luna deficiente pota.[a] Myricæ flos cum aqua potus luna deficiente.

[a Myricæ.] *Manuſcriptus* Nicolai *codex legit* μύριγγου, *ſed perperam, mea quidem ſententia: ſcribendum enim fuit.* μυρίκης.

Librarie lapſus

12 Mulierem vt ad concipiendum inabilem & ſterilẽ reddas.[a] Thelypterion potum luna deficiente à purgatione [b] puerperij. Myricæ folia & flores & fructus in aqua decocta, pota poſt purgationem luna deficiente.

[a Thelypterion.] *Manuſcriptus codex falſò legit* λιθοπτίριον *pro* θηλυπτίριον. *Eſt autẽ* θηλυπτίριον, *ſiue* θηλυπτιρὶς, *filix fœmina, quam* Dioſcorides *etiam ſterilitatem efficere teſtatur.* [b Puerperij.] *Codex* Nicolai *habet*, ἰζαφάιδρου *perperam, pro* ἀφίδρου. *Niſi quis malit legere* ἰζάιφνης, *id eſt confeſtim à purgatione.*

Librarij error. Codex Nicolai emendatus.

13 Mulier vt non ſecedat à viro. Iecur ~~hirundinis~~ vſtum bibendum clàm præbe ex vino, & non amplius de alio cogitabit viro.

Mulierem à viro ſtupratam rurſus vt virginem facias 14
Ea dein hora qua rem habebit vir cum muliere, ſolano accepto idipſum cũ oleo ablue, & adhibe initio pudendi mulieris. Deinde recipe gallarum immaturarum, cyperi, caſię, roſarum albarũ, piperis albi, & ſeminis vrticæ, ſing. exag. j. Omnia probè trita, & per cribrum tranſmiſſa, prius abluto pudendo, deſuper vt farinam inſperge.

Mulierem pollutam rurſus vt virginem facias. Semen herbæ oxylapathi tritum in vteri ſinum imponito. Similiter gallam in aceto maceratam, & exiccatam tere in pollinem, & abluatur ſinus, ac ſubinde inſpergatur deſuper pollen. 15

Mulier vt confiteatur à quot viris ſit ſtuprata. Ammoniacum inijce in lychnum recentem, & ſordibus carẽtem, inunge ellychnium totum ammoniaco: ac dum itura eſt cubitum, capiti eius impone: & vbi dormierit, incipe hanc interrogare: & confitebitur tibi. 16

Linguæ aſperitas vt læuiganda. Linguam læuigato menta tuſa & contrita. Similiter valet lini ſemen tritum molli incluſum lintheo, & melle calefacto irrigatũ. Vbi autem lingua ſatis maduerit, caricarũ decocto abluenda. Pariter ſucco mentæ cum roſaceo oleo, & chamæmelino illinenda, & decocto eiuſdem lingua abluenda. 17

Linguam aſperam ſaliua redundantẽ vt ſanare oporteat. Coriandri ſemen læuigatum cum vino inunge, & ablue. Saliua verò multa exiſtẽte, gallam tritam cum ſolano & aceto ad colluendam linguam adhibe. 18

Lingua reſoluta vt emendãda. Aphonitrum cum pane mixtum ex æquo, & vehementer cõmanducatum. Expertum eſt. 19

Ad profluuium ventris ſiſtendum, probatum. Iecur hircinum cum vino auſtero coquito, & da bibendum cyathum vnum, & confeſtim ſiſtet. 22

Lac muliebre ita auertes. Fabæ farinam, fœnogræci farinam miſceto cum oleo communi, & aqua, & vt emplaſtrum deſuper impone. 21

Lac muliebre ſiſtens, vt præcedens. Recipe cumini, rutæ, ſeminis agni, ſing. ʒ. ij. Contuſa dantur bibẽda cum aqua. Comedat autem poſtea lentem. 22

Mu

3 Mulieri vbi mammæ inflantur. Accipe[a] spõgiam mollẽ aceto imbutam, impone crebrò. Aut lini semen cum aceto tritum, & illitum. Si verò inflatio in illis est impacta, accipe farinam fabarum, & melilotũ, tunde, & cõmisce cum oleo sesami, & aqua tepida, atq; inunge. Si verò contra inflatio feruet, accipe psyllij semen mixtum cum drosato [b] liquiritiæ, & aqua, concute vtraq; donec efficiatur spuma, quam accipe & inunge. Aliud. Cancros, fluuiales viuos cõtunde & fac emplastrum, quod imponatur. Similiter terræ intestina contudens, finge emplastrum, & desuper imponito.

Aliud. Lithargyrum solue cum rosacco oleo, & inunge.

Aliud Cuminum validè contusum melli & aceto miscens inunge. Si verò inflatio concocta fuerit, accipe micam panis imbutam aqua solani, & rosacco oleo, ac impone. Sin verò est [c] excreta inflatio, recipe cuminum tusum cum aqua apij, aut cum rosacco oleo, inunge.

[a Spongiam mollem.] *Nicolai codex legit,* πανιον σοῦ πόσον *quid verò ijs verbis velit, nemo intelligit. Ideo ex Paulo legendũ potius esse conijcimus* σπόγγον ἁπαλόν. *Nisi* πάνιον *vocet panem, vt suprà fecit, & tum conuertendum, panem cum aceto, &c.* [b Liquiritiæ.] *Nicolaus legit* τὸν τζικηζιπήν. *Verùm barbaram esse vocem, nemo non animaduertit. Quid verò significet diuinare nequeo nisi drosatũ seu serapium ex liquiritia barbarè vocata intelligat. Est quidem hoc caput mirificè multis in locis depratum, quod vtcunque potuimus, aliqua, si nõ integrum, ex parte saltem emendauimus.* [c Excretum] *Manuscriptus codex falso habet,* πρήσμα κριον, *pro* κριτόν. *Et* πρῆσμα *vsurpat pro inflatione. Nam* πρήσοντος *Phauorinus interpretatur* φυσῶντος *&* πρῆσιν ἔφυσησε

24 Mulier quæ è partu laborat, & parere non potest. Hyoscyami radicẽ sinistro femori alligato & pariet, & purgabitur. [a] Aufer, neque relinquas.

[a Aufer, &c.] *In codice Nicolai legitur* ἆρον μὴ δὶ τὰ ἐγκατχρίψη. *Sed puto lectionem hanc non esse legitimam, & scribendum potius,* ἆρον, μὴ δὲ ἐγκαταλίψη. *Vt sit sensus, hyoscyami radicem esse tollendã, & non diu femori alligatã relinquendã. Vtinã autẽ meliore codice hic, & alij multi loci rectißimè aliquãdo ab alijs restituantur. Nobis certè qui vnicũ habuimus codicẽ & hũc quidẽ deprauatißimũ*

non

non licuit nisi coniecturis, quæ sæpe fallere possunt, vti.

Mulieri si mammæ inflentur à partu. Suillum stercus cum aqua tritum inunge. 25

Mulier si vinum non bibat. Florem calami cum vino albo bibendum præbe, & vinum bibet. 26

FINIS.

INDEX DROSATON, seu Serapiorum.

Dro

& te

Drosa

NICOLAI MYREPSI

ALEXANDRINI DE DROSATIS.

SECTIO OCTAVA.

DRosaton [a] ad tussientes, & destillatione à calore laborantes. Recipit seminis cotoneorum, seminis maluæ, singulorum .ʒ.ß. Vuarum corinthiacarum .ʒ.j. Glycyrrhizæ purgatæ. ʒ.j.ß. Tragacanthæ. ʒ.j. Zizipha numero.xx. Sebestenæ. xxx. Adianti, manipul.j. Papaueris albi capitis integri.ʒ.j. Hyssopi, manip.ß. Radicis fœniculi, apij macedonisij, boraginis & intybi, sing.ʒ.ij. Rosarum ʒ.j. Succi, aut foliorum chamæleuces, gummi arabici, sing. ʒ.j. Aquæ quantum sufficit. Coquantur ad consistentiam. Dein ex decocto accipiantur lb.iij. Sacchari, lb.j. Penidiorum 1

rum, lb. ß. Sacchari violacei. ℥.iij. Coquantur ad consistentiam Drosati. Datur bibendum cum decocto tussilaginis.

[a Drosatum.] *Nicolaus* δροσάτον *appellat quod Actuarius Serapium, nostri Syrupum, vt suprà quoque est annotatum.* Drosaton.

1 Drosaton ad tussientes, & eos qui abscessu laborant. Accipit violarum, polytrichi, sing. ʒ.iij. Caricas albas, decem. Vuarum corinthiacarum. ℥.ij. Decocti vngulæ caballinæ, lb. ß. Carnium palmularum decem, Glycyrrhizæ purgatæ. ℥.j.ß. Zizipha. xx. Iridis. ℥.ß. Seminis maluæ, exagium. j. Seminis papaueris albi. ℥.ß. Seminis [a] bombacij emundati. ℥.j. Tragacanthæ, seminis cotoneorum, singulorum. ℥.ß. Hyssopi, manipulum. ß. Radicis fœniculi, apij, & macedonisij, singulorum, ℥.ij. Seminis vrticæ, exagiũ. j. Aquæ quod satis est, Sacchari, lb. j. Penidiorum lb. j.

[a Bombacij.] *Nicolaus habet* βαμβάκιον. *Est autem barbara vox, quæ hodie etiam in officinis durat, & barbaris medicis vsitata est. Nam quod latini Gossipium & xylon, hoc illi Bombacem, bombasum, bombacium, & cotum vocant.*

3 Drosaton ad dolorem articulorum, arthriticos, & omnẽ affectum à defluxione natum. Purgat etiam ventrem. Capit violarum, rosarum, radicis fœniculi, apij, macedonisij, asparagi, borraginis, & rusci, seminum cucumerum, singulorum. ℥.j.ß. Polytrichi, scolopendrij, singulorum manipulum. ß. Chamæmeli, vuarum, singulorum. ℥.j. Anisi, fœniculi, & apij seminum, singulorum. ℥.ß. Hermodactyli. ℥.ß. Polypodij. ℥.ij. Senæ, epithymi, singulorum. ℥.ß. Agarici, exagia. ij. Rhei barbari, exagia. ij. Decocti borraginis & buglossi. Aquæ quantum satis esse videbitur, & sacchari. Datur. ℥.j. aut. ℥.j.ß. cum aqua tepida.

4 Drosaton ad eos qui malo corporis habitu præditi sunt, iocinerosos, lienosos, & malè coloratos. Nominatur è rosis, & purgat ventrem. Habet radicis apij, fœniculi, macedonisij, asparagi, & borraginis, singulorum. ℥.ij. Decocti apij, & intybi, singulorum. ℥.j. Radicis buglossi. ℥.j ß. Eupatorij. ℥.j. Senæ, cuscutæ, asari, singulorum. ℥.ß. Santali rubei, & albi. ℥.ß. Rosarum, violarum, iridis, singulorum. ℥.j. Borraginis floris. ℥.ß. Adianti, scolopendrij, singulorum manipulum. j. Spicæ, ammeos, Drosatõ è rosis.

meos, ſingulorum exagium.j. Seminum cucumerum, ſingulorum.℥.ß. Polypodij.℥.ij. Seminis apij, aniſi, & fœniculi, ſingulorum exagium.j. Agarici, exag.ij. Aquæ quod ſatis eſt, & ſacchari, & rhei barbari.℥.ß. Turpeti. ℥.ß. Dantur manè.℥.ij.ex aqua tepida.

Droſaton ad iecoris obſtructionẽ & duriciem, lienoſoſq́; bonum. Recipit decocti apij, intybi, & quinqueneruiæ, ſingulorum.℥.vj. Succi eupatorij, abſinthij, & capnij, ſingulorum.℥.iij. Seminis apij, fœniculi, & intybi, aſari, floris iunci odorati, ſpicæ, ſenæ, maſtiches, phu, cyperi, aniſi, ſingulorum.ʒ.j. Inijciantur hæc benè trita in prædicta decocta, & macerentur die & nocte. Poſtea inijciantur iterum cuſcutæ.℥.j. Fœniculi radicis, apij, macedoniſij, aſparagi, borraginis, intybi, & bugloſſæ, ſingulorũ.℥.j. Ramorum myrices, manipulus.ß. Roſarum.℥.j. Santali rubei ℥.ß. Polypodij.℥.j. Hæc decoquantur in aqua ad tertias, & colentur. De hoc decocto accipe lb.iij. & adijce aceti lb.ß. rurſusq́; colato. Dein impone ſacchari lb.j.ß. & rhei barbari benè triti.℥.ß. atq; ad Droſati conſiſtentiam decoque. Datur manè ieiuno.℥.j.ß. cũ decocto phu, cyperi, & ſeminis apij. Datur verò in eiuſmodi malis etiam hæc antidotus. Eſt enim admodum bona. Accipit croci, opij, myrrhæ, caſtorij, coſti, hyoſcyami, carei, rubiæ, [a] lupinorum, cornu ceruini, aut caprini.ʒ.ij. Mellis attici, aut ſacchari quod ſatis eſt. Datur cum decocto intybi, aut apij manè ieiuno. Datur etiam in eiuſmodi malis paſtillus de rha barbaro, aut de berberis cum Droſato ſuprà dicto, manè ieiuno ex aqua tepida.

[a Lupinorum.] *Codex Nicolai habet λουμπιναρίων, haud dubiè pro λουπινόρουμ. Latinam enim dictionem corruptè exarauit.*

Droſaton ad tuſsientes, & deſtillatione laborantes. Capit zizipha.xx. Sebeſten.xxx. Vuarum.ʒ.x. Violarum.ʒ.iiij. Glycyrrhizæ.ʒ.v. Caricarum, nume.x. Hyſſopi, manipulum.ß. Palmulas.vj. Tuſsilaginis, manipulum.ß. Iridis.℥.ß. Roſarum.℥.j. Hæc decoquantur in aquæ lib.iiij. quoad duæ remaneant. Dein adijce caſiæ.ʒ.vij. Mannæ.ʒ.x. Decoquantur probè, ac colentur, adijcianturq́; ſacchari.℥.iij. Penidiorum.℥.iij. Datur manè.℥.j.ex aqua tepida.

Droſ

7 Drosaton ad tussientes, mirabile. Habet ziziphorum, violarum, glycyrrhizæ, anisi, fœniculi, polytrichi, sebesten, seminis maluæ, vuarum corinthiacarum, cubebe, tussilaginis, fœnograeci, florum chamæmeli, iridis, seminum cucumerum, singulorum ℥.ß. Aquæ quod satis est, & sacchari, & penidiorum. Da bibendum diebus septem, singulis diebus ℥.j.ß. cum aqua tepida. Dein adijce mannæ ℥.ß. Casiæ purgatæ ℥.j. Et de hoc Drosato ℥.ij. Datur manè ieiuno tepidum. Si autem volueris, commisce huic aquæ, violarum, seminis maluæ, & cotoneorum, vuarum, hyssopi, psyllij, singulorum ʒ.v. Zizipha. xx. Sebesten. xxv. Aquæ, lib.iij. Decoquantur donec remaneat lb.j. Dantur autem, si vires validæ sint, singulis septimanis [a] ter sine agarico. Verùm cum agarico [b] per mensem semel, si plethoricum, aut destillationi obnoxium, & crassum fuerit corpus.

[a Ter.] *Græcè est* φορὰς τρεῖς, *tres oblationes. Ter itaque, habita loquendi ratione, singulis septimanis drosatum hoc esse offerendum, ac exhibendum, innuit* Nicolaus. [b Per mensem semel.] *Græcè est* τὸν μῆνα ά.

8 Drosaton ad tussientes, quod è chamæleuce nominatur, quæ ab Italis vngula caballina dicitur. Est etiam admodum bonum ad eos qui abscessu laborant. Recipit chamæleuces succi, lb.ij. Decoquatur & despumetur benè. Injciatur ei sacchari, & penidiorum, singulorum. lb.ß. Decoquantur benè Datur manè ac vesperi cum decocto hyssopi, glycyrrhizæ, & carnium palmularum. Camæleuce qd

9 Drosaton ad tabidos, tussientes, & peripneumonicos optimum. Capit aquæ, lb. iiij. Violarum, glycyrrhizæ: papaueris albi, singulorum. ℥.ß. Seminum cotoneorum, maluæ, & bombacij, cucumerum, portulacæ, tragacanthæ, gummi arabici, singulorum. ʒ.iij. Hæc decoquantur ad tertias. Accipe de ipso decocto quantum volueris, & adijce sacchari, lb.j. & præbeto.

10 Drosaton ad continuas febres & ardentes. Accipit succi portulacæ, & peponis hyemalis succi integri, lb. j. Cucumerum quoque semina contunde, & cum aqua irrigato, ac per saccum transmitte. [a] Lacteum quod per saccum transmissum est accipe, & misce. Adijce herbæ hepa-

ticæ, capilli veneris, ceterach, hoc est scorpiden. Decoquantur, & abijciantur herbæ. Dein accipiatur decoctum, & illi adijciatur glycyrrhizæ, tragacanthæ, violarum, damascenorum, cerasiorum, sebesten, semperuiui, singul. ʒ.ij. Decocta probè per saccum transmittantur, & reliqua abijciantur. Inijce in ipsum decoctum hasce species tritas, in linteo subtili ligatas, psyllij nimirum & cotoneorum seminum, singulorum. ℈.j. Santali rubei & albi, spodij, berberis, rosarum, portulacæ seminis, lactucæ, intybi, papaueris albi, singulorum. ʒ.ß. Sacchari, lib.j.ß. Vbi ab igne remouere volueris, inijce rhei barbari tusi & cribrati, exagiũ.j. ac modicè decoquito, perq; saccum transmittens recõdito. Da bibendum quouis tempore ex aqua frigida.

[a Lacteum.] *Græcè est γαλακτῶδης, quod hic lacteum illum succum qui ex cucumerum seminibus exprimitur, significat. Alijs Græcis idem quod tepidum denotat.*

Drosaton cœliacum valde vtile. Habet sacchari lb.j. 11
Aquæ pluuialis, lb.ij. Stillaticij rosarum campestrium liquoris, lb.ß. Granorum myrti, rosarum, rhois culinarij, acaciæ, rhois syriaci, balaustiorum, hypocistidis, spodij, singulorum. ℥.ß. Mespila immatura. x. Sorbas immaturas. v. Corna. x. Glycyrrhizæ, tragacanthæ, sing. ʒ.ß. Succi cotoneorum. lb.ß. Decoquantur hæc, donec lb.j. remaneat. Adijce sacchari. lb.j. & dato.

Drosatõ absinthite.

Drosaton Absinthite cognominatum, ad iocinerosos, 12
lienosos, stomachicos, hydropicos, & cholericos bonum. Recipit absinthij. ʒ.xx. Cuscutæ, violarum, glycyrrhizæ, vuarum corinthiacarum, floris borraginis, singulorum. ʒ. x. Polytrichi, manipulum. ß. Floris iunci odorati, marrubij semen, anisi, seminum cucumerum, ramorum tamaricis, scolopendrij, intybi seminis, radicis capparis, quinque radicum, singulorum. ʒ.v. Radicis buglossi. ʒ.iiij.ß. Spicæ, eupatorij, costi, casiæ ligneæ, seminis apij, folij, calaminthes, sing. ʒ.iij. Hæc decoquantur in aquæ lb.viij. quoad remaneant quatuor. Dein per saccum transmissis, inijce sacchari lb.iiij. Si verò placuerit, pro saccharo accipiãtur gari lb.iij. Adde cardamomi, santali rubei, croci, mastiches, cinamomi, asari, seminis portulacæ. Hæc in farinam trita ligato in linteo subtili, atque in decoctum conijce cum saccharo,

charo, adijce etiam aceti scillitici quod satis est. Quòd si efficere volueris vt ventrem subducat, inijce dacrydij triti. ℥.ij. Datur pro viribus, ex aqua tepida.

13 Drosaton è fumaria ad melancholicos, cholericos, flaua bile refertos, lienosos, elephantia laborantes, prurigine molestatos, scabie contaminatos, impetiginosos, ad malitiam lienis & iecoris, tabidos, vitiosum corporis & faciei colorem, lataq; exanthemata bonum. Accipit myrobalani citrini, violarum, absinthij, cuscutæ, singulorum. ℥.ij. Decoquantur hæc in aquæ lib. viij. donec tertia pars absumatur. Deinde accipe succi fumariæ decocti & depurati, ℔. v. aut quantum oportet cum supradicto decocto. Adde dacrydij. ℈.ij. Sacchari, ℔.j. Datur pro viribus ex aqua tepida ieiunis. ℥.j.ß. Serapiũ è fumaria.

14 Drosaton ex Iride, vtile ad iocinerosos, lienosos, hydropicos, & inflatos, præstãs. Capit iridis. ʒ.xv. Floris iũci odorati, glycyrrhizæ, calaminthæ, marrubij, sing. ʒ.vij.ß. Polij, oxyphœnici, anisi, petroselini, singul. ʒ.ix. Dauci, ammeos, eupatorij, asari, spicæ, rhei barbari, sing. ʒ.j.ß. Decoquantur hæc in aquæ lib. x. donec dimidiũ remaneat, dein colentur, & adijciantur sacchari ℔.v. aut gari. ℔.v. mellis attici, ℔.ij.ß. Postea adijce mastiches, piperis longi, cinamomi, caryophylli, singul. gran. vij. Dein probè in mortario cõtunde, & psyllij quantum volueris liga in linteo, & inijce decocto. Et vbi benè ebullierint, per saccum transfunde, & reconde in vase. Datur. ℥.j. ex aqua calida.

15 Drosaton ad hydropicos, lienosos, iocinerosos, calculosos, datum cum decocto apij, aut intybi, aut anisi, aut fœniculi, aut ocimi, aut saxifragi, aut milij solis. Est vero[a]. Habet radicis fœniculi, apij, petroselini, intybi, borraginis, asparagi, & brusci, sin. ℥.ij. Nucleũ ossis rhodaceni seu persici, aspleni herbæ, adianti, ceterach, hoc est scorpidij, florum borraginis, costi, saxifragi, granorum solis, floris iunci odorati, asari, silphij, senæ, spicæ, corticis tamaricis, seminum cucumerum, sing. ℥.ß. Violarum. ℥.ij. Amygdalarũ dulcium xx. Anisi, ocimi, seminis asparagi, & rusci, cyperi, rubiæ, asphodeli, hermodactyli, esulæ, hoc est chamæpityos, sing. ℥.iij. Ligni aloes, galãgę, maceris, caryophylli, cardamomi, libystici. ℈.iiij. Rhei barbari. ℥.ß. Hæc simul tusa fermen-

tescant cum succo borraginis, vt omnia in succum vertantur, deinde confice vt stillaticium rosarum liquorem; & accipe ex aqua quæ de ijs destillauit quanta est, fac drosaton cũ saccharo, quod satis est. Datur bibendũ in p̃dictis malis.

[a Est verò.] *Nicolaus habet.* ἔστι δὲ τοῦ μαϊστρωρόσιον. *Quum verò non satis constaret quid ille* μαιστρωρόσιον *significaret, inconuersam dictionem barbaram reliquimus. De hac verò voce suprà etiam quædam annotauimus.*

Drosaton iecori cõueniens, & aluum molliens. Recipit 16
polypodij viridis repurgati. ℥. j. Hermodactyli boni, esulæ, singul. ℥. ß. Violarum. ℥. j. Agarici, thymi, epithymi, singu. ℥. ß. Nenupharis, portulacæ seminum, & lactucæ, sing. ʒ. ij. Turpeti puri. ℥. ß. Floris iunci, odorati, asari, singulorum. ʒ. ij. Seminum quatuor, [a]herbaceorum fructuum, singul. ℥. ß. Damascenorum. ℥. j. Senæ ℥. ß. Seminis fœniculi, & anisi, singulorum exag. j. Hæc decocta ad cõsistentiam, colato, & adijce sacchari, ℔. j. ß. Rhei barbari, exag. ij. Dantur. ℥. j. ß. ex aqua tepida manè ieiunis.

Librarij lapsus.

[a Herbaceorum fructuũ.] *Græcè est* ὀπωρικῶν. *legendum autem puto* ὀπωρινῶν. *intelligit verò haud dubiè semina hodie maiora vocata, quod scilicet horum fructus herbacei, & mollioris corticis sint. Aliàs semina cucumerum* Nicolaus *appellat.*

Drosaton ad cœliacos, & dysentericos vtile. Accipit ro- 17
sarum rubearum. ℥. j. Mumiæ, hypocisthidis, acaciæ, corallij rubei & albi, singulorum. ℥. ß. Maceris, sanguinis draconis, caryophylli, spodij, singulorum. ʒ. ij. ß. Cinamomi, mastiches, thuris, boli armenij, gummi, arabici, singulorum ℥. j. Myrtorum, sorbarum, mespilorum, singulorum. ℥. j. Carnium cotoneorum, ℔. ß. Sumach ℥. ß. Hæc omnia in aqua pluuia decoquantur ad consistentiam. Accipe huius decocti, ℔. j. ß. & stillaticij rosarum liquoris, ℔. ß. Adijce sacchari rosacei, ℔ j. Decoquantur ad consistentiam. Datur cum aqua pluuia.

Drosaton ad cõtinuas febres, & ardẽtes vtile. Capit vio 18
larum. ʒ. ij. Florũ borraginis, nenupharis, cucurbitæ, sing. ʒ. ij. Adiãti, manipulũ. ß. Seminũ cumerũ, lactucæ, intybi, papaueris albi, & portulacæ, singul. ʒ iij. Radicis fœniculi, apij, asparagi, borraginis, intybi, sing. ʒ. vj. Damascenorũ, cerasiorũ, sing. ℥. ij. Glycyrrhizæ, seminis cotoneorũ, tragacan

gacan

gacanthæ,sing.ʒ.j.Santali rubei,& albi, sing.ʒ.ij.Aquæ dulcis,℔.ij.Succi peponis saracenici, ℔.ß. Decoquantur simul ad tertias,dein colentur,& abijciantur herbę.In decoctum inijce psyllij,berberis,spodij,rosarum, fœniculi seminis,singul.ʒ.ß.Rhei barbari, exag.j. Hæc in pollinem diligenter trita ligentur in lintheo subtili.Adijce etiã decocto huic drosati limoniorum.℥.iiij. Sacchari,℔.j.ß.& per saccum trãsfunde,& reconde.Datur manè,& meridie cum aqua frigida.

9 Drosaton è scilla, ad quartanas vtile. Scillam albam decoque cum fermento in furno. Dein ea sublata & purgata, accipe meditullij eius. ℥.ij. hoc est, neque interiorem, neque exteriorem eius partem. Neque assari debet ad perfectam coctionem, sed tantisper solum, dum virulentiam suã abijciat. Adde etiam aceti ℔.ß. Dein appone chamædryos, aristolochiæ, iridis, chamæpityos, senæ,radicis buglossæ, singulo. ʒ. ij. ß. Quinque radicum, adianti, singulo. ℥.ß. Radicis tamaricis,& ramos eius,sing.ʒ.j.ß.Scolopendrij,seminis apij,singu.ʒ.j. Epithymi.℥.ß. Absinthij.ʒ.j. Asari, calaminthæ, singulo. ʒ.ij. Agarici,exagium.j.ß.Cubebę,exagia.ij.Intyborum, prunorum, cerasiorum, sebestæ, trium santalorum, singulo.℥.j. Radicis capparis.ʒ.ß. Petroselini, dauci cretici singulo.ʒ.j.Glycirrhizæ, marrubij, singul.ʒ.ß. Petroselini syluestris, anisi, singulo.ʒ.j.Polypodij.℥.j. Florum, borraginis.℥.ß.Rosarum.ʒ.j. Seminis fœniculi, exagiũ.j. Berberis.ʒ. j. Spicæ.ʒ.j.ß. Cuscutæ.ʒ.j.Senæ, exagia.ij. Aquæ, ℔.iiij. Hæc decoquantur ad consistentiam,& colentur. Adijciantur sacchari, ℔.ij.Rhei barbari, exag.ij. Decoquantur probè, & colo transmissa recondantur ad vsum.

20 Drosaton ad tussientes propter frigus, & eos qui destillatione laborant. Habet hyssopi.ʒ.j.ß. Zizipha.xx. Sebesten.xxx.Iridis,exag.ij. Caricarum albarũ.x. Vuarũ corinthiacarum.ʒ.ij. Violarum.ʒ.iij.Florum borraginis ʒ.j.ß. Seminis maluæ.ʒ.ij. Glycyrrhizæ.ʒ.iij. Seminum cucumerum,probè contusorum & subactorum,expressorumque.Adijce de expresso ex eis succo lacteo,℔.ß.Aquę, ℔.j.ß.Decoquantur ad tertias,& colẽtur.Adijce sacchari,

& penidiorum quod satis est, & coquito ad consistentiam drosati, atque vtere.

Drosaton ad tussientes, febricitātes à calore & siccitate. Recipit violarum, iridis, sing. ℥. ß. Lactei succi quatuor seminū. ℥. v. Glycyrrhizę. ℥. ß. Zizipha. xx. Sebesten. xxx. Maluæ seminis, exag. ij. Vuarum corinthiacarū. ℥. ß. Succi chamæleuces. ℥. j. Tragacanthe, papaueris albi, singul. exag. ij. Hyssopi, manipulum. ß. Aquæ quod satis est. Coquito ad tertias, & adijce sacchari, & penidiorum, sing. lb. ß. ac præbeto. 21

Drosaton ad tussientes, & destillatione laborantes, & eos qui non possunt probè expuere. Accipit caricarum albarū pinguium. x. Sinapi. ʒ. ij. Glycyrrhizæ, hyssopi, tragacanthæ, iridis, sin. ʒ. ij. ß. Marrubij. ʒ. j. Palmulas. vj. Seminis vrticæ. ʒ j. ß. Zizipha. xx. Hæc coquito in aqua, ad tertias. Adde sacchari, & penidiorum, sing. lb. ß. 22

Drosaton ad suppuratos, & ad eos qui abscessu laborant. Capit caricas albas. x. Palmulas. xx. Fœnigræci. ʒ. v. Glycyrrhizæ. ʒ. x. Radicis fœniculi, apij, macedonisij, boraginis, & intybi, singulo. ℥. ij. Seminis fœniculi, apij, & vrticæ, sing. ʒ. v. Hyssopi, polytrichi, sing. manip. ß. Vuarum. ʒ. viij. [a] Caraborum sine pedibus ipsorum, calaminthes, iridis, marrubij, singul. ʒ. v. Scillę meditullium. ʒ. vij. [b] Fabæ repurgatæ. ʒ. vj. Amygdalarum amararum, & dulcium, singul. x. Bombacij seminis. ʒ. x. Radicis capparis, hordei decorticati, singul. ℥. iij. Gentianæ, aristolochiæ rotundæ, singul. ʒ. v. Zizipha. xx. Sebesten. xxx. Seminis altheæ. ʒ. iiij. Carnabadij. ʒ. j. Papaueris albi, exag. j. Lactei succi quatuor seminum. ʒ. x. Coquātur hæc probè in aquá ad tertiam, coloq; expurgentur. Adijce sacchari. lb. i. Penidiorum, lb. ß. Violarum. ʒ. ij. Rosarum. ℥. ß. Coquantur probe ad consistentiam, & vtere. 23

Carabus [a Caraborum.] *Nicolai codex habet* καβούρους. *Sed quum nemo alius, quod sciam, Caburorum meminerit,* κάραβους *potius substituendum esse iudicaui. Est autem Carabus piscis genus, qui latinis Locusta dicitur. De quo plura Paulus Iouius capite. 40. in libello de Romanis piscibus inscripto habet.* [b Fabæ.] *Codex Nicolai legit* φάβατ☉. *Iudico vero hac voce aliud nihil, nisi fabam intelligere, quod suprà quoq; monuimus.*

Dro

24 Drosaton ad suppuratos, & abscessu laborantes, ac tussientes vtile. Habet aristolochię, hyssopi, ziziphorum, glycyrrhizę, sing. ℥. j. Violarum. ʒ. ij. Caricas. x. Palmulas. vj. Iridis, ammeos, altheæ seminis, vuarum corinthiacarum, sing. ℥. ß. Adianti, manipulum. ß. Marrubij. ʒ. ij. Succi tussilaginis. ℥. iiij. Aquæ dulcis, lb. ij. Coquito hæc ad tertias. Adde sacchari lb. j. & penidiorum, lb. ß.

25 Drosaton ad suppuratos tussientes, & tabidos. Recipit polytrichi, glycyrrhizæ, hordei decorticati, singul. ℥. ß. Tussilaginis. ℥. ß. seminum cucumerum, singulo. ℥. ß. Seminis apij. ʒ. Marrubij, fabæ repurgatæ, anisi, fœniculi seminũ, vuarũ corinthiacarũ, seminis portulacæ, violarũ, pa pau eris albi, hyssopi cretensis, amygdalarũ amararũ & dulcium, caricarum, sing. ʒ. j. Seminis altheæ, granorũ myrti, sing. exag. ij. Aristolochiæ, chamædryos, sing. ʒ. ij. Gummi arabici. ʒ. iij Iridis, ziziphorũ, singul. ℥. j. Palmulas. vj. Radicũ fœniculi, apij, macedonisij, borraginis, & intybi, sing. ℥. j. Camæleuces, seminis bombacij, singul. ʒ. vj. Hæc coquito cum aqua ad consistentiam, & colo expurgato. Adijce sacchari, lb. j. Penidiorum, lb. ß.

26 Drosaton ad tabidos, & abscessu laborantes. Accipit hyssopi, ziziphorum, violarũ, seminum cucumerũ, glycyrrhizæ, seminis altheæ, & florum eius, succi florum borraginis, succi tussilaginis, & eius florum, seminis portulacæ, seminis bombacij, iridis, caricarum, pinguiũ, palmularum, sing. ℥. ß. Sebesten. xx. Aquæ, quod satis est, & sacchari.

27 Drosaton ad pleuriticos, & tussientes. Capit violarum, tussilaginis, phu, seminum cucumerum, ziziphorum, glycyrrhizæ, hyssopi, tragacanthæ, sing. ℥. ß. Seminis cotoneorum. ʒ. j. Iridis, exag. ij. Chamædryos. ℥. ß. Stichadis. ʒ. ij. Florum boraginis, fœnograeci, sing. ℥. ß. Aquæ quod satis est: Sacchari, & penidiorum.

28 Drosaton ad cardiacos, & animo deficientes. Habet florum boraginis, santali rubei, berberis, spicæ, ligni aloes, foliorum citri, foliorum melissophylli, rosarũ, croci, nucis moschatæ, maceris, folij, seminis ocimi, sing. ʒ. ij. Seminis melissophyli, seminis sisymbrij, corallij rubei, sing. exag. j. Betonicæ, ℥. ß. Hermodactyli longi, rubei & albi, ossis cordis ceruini, galliæ moschatæ, xylobalsami, singul.

ʒ.j.ß.Succi foliorum borraginis, lb.v.Aquæ & sacchari, quod satis est.

Drosaton ad colicos,& nephriticos.Recipit scillæ medullæ.℥.iij.Quatuor radicum, singul.℥.ß.Seminis fœniculi,petroselini,apij,chamædryos, chamepityos, aristolochiæ longæ,sing.℥.ij.Seminis althcæ, asplenij herbæ.ʒ.j.ß.Asari,scnæ,florum iunci odorati, sing.ʒ.ij. Dauci cretensis,ammeos,sing.ʒ.j.Spicæ celticæ.ʒ.j.ß.Folij.ʒ.j. Absinthij.ʒ.ij.Iridis.ʒ.j.ß.Spicæ,carei,singul ʒ.j.Mentæ ʒ.ij. Corymborum thymi.ʒ.j.ß. Epithymi. ʒ.iiij. Thymbræ.ʒ.ij. Hyssopi.ʒ.iij.Silphij.ʒ.j.ß. Radicis fœniculi,apij,macedonisij,& asparagi,capparis radicis, singul.ʒ.iiij. Anisi fœniculi seminum, singul.exag j. Hæc coquito in aqua,in qua ferrum extinctũ sit multoties.Colo expurgato,& adijce radicis spondilij,& herbæ marrubij,sacchariq; lb.j.ß. 29

Drosaton ad lumbricos.

Drosaton ad lumbricos,valde vtile.Accipit carnabadij,melanthij,sing.ʒ.xviij.Contundito hæc probè, & cũ aqua subigito ac exprimito,accipeque succum,& inijce illi hyssopi aridi.ʒ.ij Cardamomi.ʒ.j.ß.Artemisię,absinthij, singul.ʒ.iij.Nitri Alexandrini.ʒ.j.Filicis.ʒ.ij.Cornu ceruini vsti.ʒ.j.ß.Foliorũ senecionis.ʒ.ij.Calaminthæ,mentæ,singul.ʒ.iij.Seminis brassicæ.ʒ.ij.Petroselini seminis, florum chamæmeli,sing.ʒ.ij. Herbæ auriculæ muris.ʒ.ij. [a] Coriani seminis.ʒ.j.ß. Coriandri.ʒ.ij.Anisi, fœniculi, carei,singul.ʒ.j.ß. Terræ intestina.vij.Putaminis oui vsti ʒ.ij.Aquæ quod satis est, & mellis,aut sacchari. Dantur manè cum aqua tepida.℥.j.ß,aut.℥.ij. 30

[a Coriani.] *Græcè est κοριάνου. Mirum autem est quòd hic Coriandrum à Coriano distinguat, quum tamen omnibus constet, has voces vnam & eandem significare stirpem. Quare subesse errorem puto.*

Drosaton ad dysentericos,& cœliacos,mirabile. Capit succi acaciæ,succi hypocistidis, singul.ʒ.iij. Granorũ myrti.ʒ.ij. Succi cotoneorum.lb.ß. Balaustiorum, rosarum, singulo.ʒ.ij.Polygoni,plantaginis quinqueneruiæ, sing.ʒ,ij.ß.Pyrorum syluestriũ immaturorũ, numero.10. Mespila immatura.xx.Sorba.x, Cornea.xv. Summitatum myrti nigri.ʒ.iiij.Rhois culinarij.ʒ.iij.Fructus mori imma- 31

mà

matari. ℥.ij. Glycyrrhizæ, ſpodij, ſin. ℥.j.ß. Tragacanthæ, ſeminis cotoneorum, ſumach, ſin. ℥.iij. Aquæ pluuialis, lb. j. Liquoris ſtillaticij roſarum campeſtrium, lb.ß. Commiſceantur hæc cum dimidia libra ſucci cotoneorũ, & coquantur donec lb.j. remaneat. Dein adijce ſacchari roſacei veteris, lb.ß. & ſacchari, lb ß. Sanguinis draconis, corallij rubei, ſantali rubei, armenij boli, ſigilli lemnij, ſpodij, lapidis hæmatitis, ſing. ℥.j. Hæc trita in pollinem ligato in linteum ſubtile, & ſine vt cum ſaccharo & ſucco coquantur. Deinde colato, & eximẽs linteum cum ſpeciebus abijce, & colo expurgato droſaton, recondeq; in vaſe. Datur ex aqua pluuiali manè, meridie, ac veſperi.

32 Droſaton vtile ad eos qui calido temperamento prædi ti ſunt. Reſtinguit etiã ſitim. Habet etiã facultatem refrigerandi, & roborandi ventriculũ, propter adſtrictionẽ roſarum. Habet roſarum rubearũ. ℥.xiiij. Aquæ, lb.viij. ℥.iiij. Sacchari, lb.vj. ℥.ß. Coquantur hæc ſimul ad mellis conſiſtentiam, Dein amouẽs, colo expurgato, & reconde in vaſe, ac præbeto.

33 Droſaton ad calidã iecoris temperiẽ, & ſtomachi calidũ affectũ, tertianas, duplices tertianas, febres cõtinuas, lipyrias, ad pulmonis & thoracis mala. Flauã bilẽ in ventriculo inteſtinis, & ſtomacho arcet. Recipit violarũ, lb.iij. Aquæ dulcis, lb.vj. Coquito ad tertias. Dein adijce ſacchari, lb.iiij. & iterũ coquito ad mellis conſiſtentiam, ac vtere.

34 Droſaton ad eos q calido ſunt tẽperamẽto. Reſtinguit ſitim, habetq; facultatẽ frigidã, vt præcedẽs. Roſas ferue fa cito cũ aqua feruente in libete, dein tegito cum lintheis denſis, & ſinito ſic diẽ & noctẽ. Poſtea per ſaccũ trãſmittito. Et ſi ſuccus eſt craſſus, adſtringens, & maturus, inijce in libram ſucci, lb.j. ſacchari. Sin tenuis fuerit, & minus adſtringens, inijce in libram ſucci, lb.j.ß. ſacchari, & coquito ad mellis craſsitudinem, & vtere.

35 Droſaton ad pleuriticos, peripneumonicos, deſtillatione laborãtes, & calido tẽperamẽto præditos vtile. Roſas recentes tundito, & cõprimito. Accipe de ſucco ipſorũ, lb.iij. & adijce ſacchari, lb.j.ß. coquitoq; ad mellis cõſiſtentiã. Aliq inijciũt aquæ lb.ß. & ſtillaticij roſarũ liquoris. ℥.iij. Sacchari, lb.ß. Vocatur hoc ab Italis Zucarum roſatum. Saccharum roſatum.

Dro

Drosaton ad dysentericos, cœliacos, & imbecillitatem stomachi. Habet floris iunci odorati, cyperi, asari, anisi, fœniculi seminis: ammeos, carnabadij, sing. ʒ.j. Absinthij viridis. ℥.j. Rosarum. ℥.ß. Granorum myrti. ʒ.ij. Succi cotoneorum. ℥.ij. Stillaticij rosarum liquoris. ℥.iiij. Succi apij feruefacti, & per saccum transmissi. ℥.viij. Hæc cocta ad cõsistentiam, colo expurga. Dein accipe rosarum. ℥.ß. Anisi, exag.ij. Sacchari, lb.ij. Coquito ad consistentiam drosati, coloq; expurgatum reconde, & vtere. 36

Drosaton cognominatum italica lingua [a] compositum. Habet radicis fœniculi, apij, macedonisij, asparagi, boraginis, intybi, & rusci polytrichi, scolopendriæ, florum iunci odorati, cuscutæ. sing. ℥.ij. Iridis. ℥.j. Buglossæ radicis. ℥.j.ß, Seminis apij, & fœniculi, singulorum. ʒ.j. Eupatorij, mastiches, spicæ, asari, folij, sing. ʒ.ij. Florum borraginis, violarũ, rosarũ, sin. ʒ.j. Polypodij. ℥.ij. Senę. ℥.ij. Epithymi. ℥.ij. Damascena. xxx. Cerasia. lx. Seminum cucumerũ, sing. ℥.ß. Coquantur hæc probè ad consistentiam, & colentur. Adde trium santalorum tusorum & cribratorum, sing. ℥.ß. Sacchari, lb.ij Coquito probè, ac colo expurgato. 37

[a Compositum.] *Nicolaus habet* κομπώσω. *Quæ quidem dictio corrupta est: scribendum enim potius erat* κομποσιτουμ, *quod infrà ex drosato. lxvij. manifestissimum fiet.*

Drosatũ acidum simplex.

Drosati acidi confectio, ad continuas febres & ardentes, tertianas, duplices, cõtinuas, quotidianas. In litera verò O inuenies eius confectionem hac meliorẽ. Recipit sacchari, lb.iiij. Aceti lb j, Aquæ, lb.iij. Coquito ad mellis consistentiam, colo expurgato, & vtere. 38

Drosaton ad eos qui abscessu laborant, ad vlcera in renibus & vesica, partium vrinæ ministrantium. Accipit radicum quinq; repurgatarum, seminum cucumerum, singu. ℥.ß. Polytrichi, manip. ß. Ciccrum nigrorum, spicæ, chamęmelli, asari, seminis altheæ, sing. exag. ij. Vuarum corinthiacarum. ℥.ß. Damascena. xv. Chamæpityos, chamædryos, seminis tribuli, singulorũ exag. ij. Trifolij, symphyti, singul. exag. j.ß.. Radicis seseli. ℥.ß. Seminis apij, & petroselini, singulorum exag j Amygdalarum amararum. xv. Sebestẽ xx. Cerasia. xxx. Cyperi. ℥.ß. Scolopendrij. ℥.j. Seminis erucæ. ʒ.ij. Aquæ quod satis est, & sacchari. Dantur. ℥.ij. 39

ex

ex aqua tepida manè ieiuno.

40 Drosaton ad colicos,nephiticos,inflatos & lienosos. Capit radicum quinq;,singul.℥.ß.Seminis fœniculi,apij,ammeos,carei,& anisi,singul.exag.j. Glycrrhizæ.℥.ß. Acori, iridis, radicis capparis,singul.ʒ.iij.Spicæ.ʒ.j.Ramorum tamaricis.℥.ß.Scolopendrij,polytrichi, singulorum , manip. ß.Florum iunci odorati,exag j.Aquæ quod satis est, & sacchari,℔.j. Aceti.℥.ß. Datur cum aqua ieiuno.

41 Drosaton ad continuas febres, & ardentes,& ad cognominatas lypiryas & typhodes. Habet radicum quinq;,sin. ℥.j.Intybi.℥.ß. Nenupharis,violarũ,florũ borraginis, florum rosmarini , florũ cucurbitæ, sing.exag.j. Damascena. xx.Cerasia.xxx.Sebesten.xxv. Adianti, manipulũ.j.Semperuiui,ʒ.j.Seminum cucumerum,singulorum.℥.j. Peponis saracenici succi,& cucurbitæ,singulorum.℥.iij. Herbæ hepaticæ , ceterach , singulorum.ʒ.ij. Glycyrrhizæ. ℥.ß. Hæc in aqua decoquito ad tertias,& per saccum trãsunde, herbasq; abijce. In decoctum aũt conijce seminis lactucæ & intybi, singul.exag.j . Santali rubei & albi, singul.℥.ß. Spodij,crystalli,corallij , sing.ʒ.ß.Psyllij,seminis cotoneorum.sing. ℈.j. Seminis portulacæ.ʒ.ß. Violarum.exag.j. Hæc trita in pollinem ligato in linteũ subtile, & conijce in decoctum dum ebullit,& sacchari,℔.j.ß.coquitoq; ad consistentiam drosati.Dein colo expurga, & ligato in linteum subtile rhei barbari benè triti , exag.j.& conijce in drosaton rursusq; coquito pro arbitrio , atq; exime linteum ex drosato , exprimens ipsum, coloq; expurgatũ recõde. Vbi vsus exigit,dantur.℥.j.ß.aut duæ cum aqua hordei tepida manè . Si verò volueris efficere vt aluum subducat, adijce in tertia ebullitione cum rheo barbaro , casiæ fistularis repurgatæ.℥.iiij.Et coctũ probè,ac colo trãsmissũ , prębeto.

42 Drosaton ad tussientes & suppuratos, expertum.Recipit tragacanthæ, gummi , glycyrrhizæ, amyli,sanguinis draconis,singulorum.℥.ß. Symphyti,[a] corrigiolæ,hipposelini,[b]tasi,[c]verbenæ,artemisiæ,singulorum.℥.ß.Hyssop.ʒ.j. Papaueris albi , seminis maluæ , fœnogræci,seminis lini , hypocistidis , succi glycyrrhizæ , singulorum. exag.iiij. Seminis cotoneorum , borraginis,cucumeris, peponis,& curcubitæ , singul.℥.j. Zizipha.x. Herodei de-

corti

corticati.℥.iij. Tussilaginis recentis.℥.ß. Succi peponis recentis, aut cucurbitæ. lib.ß. Aquæ pluuiæ, lib.iij. Succum prius coquito, donec purus reddatur. Dein coquito etiam reliquas species, coloque expurgatas irrigato cum prædicto succo. Deinde impone sacchari, lib. j. Penidiorum, lib. ß. ac vtere.

[a Corrigiolæ.] *Codex Nicolai legit* κοριτζολι ἤτοι, *deficit enim vox quæ priorem barbaram explicat. Non est autem Corrigiula nisi Polygonum mas, vt diximus in primo nostrorum de Historia stirpiũ commentariorum tomo.* [b Tasi.] *Nicolaus habet* τάσι ἤτοι, *iterumq; deest explicatio vocis barbaræ. Quid autem illi Tasi vox significet, me ignorare fateor, nisi fortè thapsum hodie vocatum barbarum intelligat, quẽ verbascũ appellant latini. Nam is, vt testis est Dioscorides antiquæ tussi auxiliatur. Tasi igitur pro Thapsi scriptũ est.*
[Verbenæ.] *Manuscriptus codex Nicolai habet* μπεργκίνι, *latinam dictionem Græcis literis exarans deprauauit Nicolaus,*

Drosaton ad tussientes, suppuratos, & destillatione ob acrem defluxionem laborantes vtile. Accipit zizipha. xx. Violarum.℥.ß. Seminum anisi, fœniculi, singul. exag.ij. Glycyrrhizæ, iridis, singulorum.℥ ß. Sebesten .xxv. Adianti, manip.ß. Seminis altheæ. exag.ij. Vuarum corinthiacarum.℥.ß. Tussilaginis, fœnograeci, chamæmeli, singulorũ exagia .ij. Seminum cucumerum, singulorum.℥.ß. Hyssopi, manip.ß. Coquantur hæc in aqua, colentur, & adijciatur mannæ.℥.iij. Agarici.℥.j. Dulcis calami repurgati.℥. iij. Sacchari, lib.j. Penidiorum, lib.ß. Coquantur benè, coloque expurgentur, & præbeatur singulis diebus manè.℥. j.ß. 43

Drosaton purgatorium ex Sena, ad continuas febres, & hecticas, mala corporis ex defluxione nata, vtile. Capit radicum quinque, singulorum.℥.j. Adianti, scolopendrij, singulorum. manip.ß. Herbæ hepaticæ, rosmarini florum, eupatorij, seminum cucumerum, singul.℥.ß. Foliorum intybi.℥ ß. Rosarum rubearum.℥.ß. Trium santalorum, berberis, singul.ʒ.iij. Spodij.ʒ.ij. Polypodij.℥.ij. Senæ. ℥.ß. Epithymi.℥.j. Mannæ, tamarindi, singul.℥.j. Casiæ fistularis repurgatæ.℥.ij. Prunorum, cerasiorum, sing.℥.ij. Violarum.℥.ß. Sebesten.℥.j. Radicis buglossi, & asparagi, sing. ℥.j. Coquantur hæc in aqua, & colẽtur, Accipe de decocto 44

quan

quantũ volueris,& iniice ſacchari lb.j.Rhei barbari, exag. j.Turpeti.exa.j ß.Hermodactyli,exag.j. Hæc trita in pollinem ligato in linteum ſubtile, & impone dum coquuntur ad conſiſtentiam droſati. Dein colo expurgato,& præbeto ex aqua tepida manè.℥.j.ß.

45 Droſaton ad ſtillicidium,& difficultatem vrinæ, calculoſosq; vtile. Habet abrotoni,ſeminis altheæ,ſingul.exag. j.Radicis aſparagi.℥.j. Scolopendrij.℥.j.ß. Polygoni maris.℥.ß.Lapidis pyritis,lapidis q in ſpongijs reperitur, ſin. ʒ.j. Radicis lactucæ.℥.ß. Corallij rubei,exag j.ß. Coſti, exag.iij. Radicis fœniculi, apij, macedoniſij, & bugloſsi, ſingul.℥.j.Seminum cucumerum,ſingul.℥.ß, Zizipha.xx. Radicis borraginis.℥.ß.[a] Repanij ſeminis, & ferulæ,ſingulorum exag.j. Polytrichi,manip.ß. Radicis aniſi.℥.ß,Seminis intybi, exag.j. Spicæ.ʒ.j. Coquantur hæc in aqua ad tertias,coloq; expurgentur. Accipe decocti quantũ volueris,adijce illi ſacchari lb.j.ß.[b] Rha barbarum tritum, & ligatum in linteo ſubtili, Decoctum repone,ac vtere.

[a Repanij.] *Græcè eſt ῥεπανίου. Quid autem illi ſit Repanium nondum compertum habeo.* [b Rha barbarum, &c.] *In codice Nicolai deeſt pondus. Quapropter videtur eſſe legendũ, vt in ſequenti droſato, Rhei barbari triti, & ligati in linteo ſubtili, exag.j.*

46 Droſaton compoſitum admodum bonum, purgatoriũ. Recipit radicis fœniculi, apij,macedoniſij, aſparagi,borraginis,intybi,& bugloſsi,ſing.℥.j.Scolopendrij , manip.ß. Glycyrrhizæ,iridis,ſing.℥.j. Florum iunci odorati,cuſcutę ſingu.exa.j. Seminis apij, fœniculi,& aniſi,ſing.ʒ.j.Eupatorij,ſpicæ,aſari,folij.ſin.ʒ.ij. Florum borraginis,violarũ ſing.ʒ.j.Roſarum,exag j.Damaſcena.xx.Ceraſia.xxx.Sebeſten, xxv. Polytrichi, manip.ß. Polypodij.℥.ij. Trium ſantalorum,ſing.exa.j.Epithymi.℥.j.Senæ,exag ij.Seminũ cucumerũ,ſin.℥.ß.Seminis lactucæ, & portulacæ, ſin. exag.ij. Agarici, exag.ij. Aquæ quod ſatis eſt,ſacchari.lb. ij.Rhei barbari triti,& ligati in linteo,exag.j. Dantur, ℥.j.ß.manè ieiunis cum aqua tepida.

47 Droſaton ſcilliticum ad colicos iocineroſos,nephriticos ſtomachicos,è thorace laborãtes,nõ niſi recta ceruice ſpirãtes caput dolentes, tremore correptos lienoſos elephanticos,

cos, & omnes morbos Dei gratia cõferẽs. Scillę interiorũ. ℥. j. Radicis fœniculi, apij, macedonisij, asparagi, borraginis, intybi, & buglossi, sing. ℥. j. Polytrichi, manip. ß. Absinthij ℥. ß Polypodij. ℥. ij. Spicę nardi, spicę, sin. ex. j. Scolopẽdrij man. ß. Seminis anisi, fœniculi, petroselini, macedonici, dauci cretici mentę. sin. ex. j. Damascena. xx. cerasiorũ, sebestẽ, singul. xxx. Epithymi, ℥. ß. Senæ, exag. ij. Rosarum, exa. ij. Iridis, exa. j. ß. Glycyrrhizæ. ℥. ß. Aquæ quod satis est, & saccharí, lb. j. Rhei barbari, exag. j. Turpeti, exag. ß. & vtere.

Drosaton ad lumbricos inuentos in stomacho, & intestinis. Capit artemisiæ, abrotoni, rutæ foliorum, sing. ℥. ß. Carnabadij, nigellæ, singulorum. ʒ. ij. Thymbræ, brassicæ seminis, singulorum. ʒ iiij. Hyssopi, radicis buglossi, sing. exag. ij. Cardamomi, exag. j. ß. Nitri alexandrini, exag. j. Mentæ, exag. ij. Coriandri, exag. j. Caulis brassicæ. ℥. ß.. Sebesten. ℥. ß. Damascena. x. Seminis fœniculi, & anisi, singulorum. exagia. j. Aquæ & sacchari, quantum satis erit. 48

Drosaton ad dysenteriam, & stillicidium vrinæ. Habet cicerum nigrorũ. ℥. ß. Sampsychi, exa. j. ß. Abrotoni, asari, singulorum. exag. j. Adianti, manipul. ß. Radicis fœniculi, apij, macedonisij, & asparagi. singulorum. ℥. j. Amygdala amara vij. Sebesten, damascenorum, sing. x. Violarum exag. j. Seminum cucumerum, sing. ℥. ij. Anisi, fœniculi seminum, singulorum, exa. j. Rosarũ, exag. ij. Aquæ quod satis est, & sacchari. 49

Drosaton ad dysenteriam, similiter præstans. Recipit amygdala amara. vij. Repanij seminis. ℥. ß. Nigellæ seminis, carnabadij, singu. exa. j. Damascenorum, cerasiorum, singul. x. Radicis fœniculi, apij macedonisij, & asparagi, singulo. ℥. ß. Aquæ quod satis est, & sacchari. Est verò bonum ad lumbricos. 50

Drosaton ad stillicidium, & difficultatem vrinæ. Accipit radicis fœniculi, apij, macedonisij, asparagi, & anisi, sing. exag. j. Damascenorum, & cerasiorum, singulorurum x. Cicerum nigrorum, exag. iij. Aquæ quod satis est, & sacchari. Datur tepidum pondere. ℥. j. & ß. in ingressu balnei. 51

Drosatõ ad stillicidium, & difficultatem vrinæ. Accipe lapidẽ cotis, contere in marmore cum vino, & succũ ex ipsis fa 52

factum da bibendum ægrotanti cum decocto chamæmeli, & damascenorum manè & vesperi. Fac & eiusmodi balneũ in ijs qui dysenteria laborant. Cape radicem tinctorum rubeam cum folijs suis, [a] nasturtia, apia, herbas venti, crithama, [b] anethi ligna ferulas, chamæmela, cicera nigra. Hæc coquantur in aqua dulci ad consistentiam, & facto balneo æger ingrediatur. hoc crebrò faciat. Cõfert etiã bibere hanc aquam ægrotanti, febribus carenti cum vino, febricitanti autem cum saccharo. Habet radicis anethi, capparis, apij, singulorum. ℥.ß. Sebesten, cerasiorum, singulorum. xx. Prunorum. x. Radicis rubi, exagia. ij. Cicerum nigrorum, exagium. j. Adianti, manipulum. ß. Radicis asparagi. ℥.ß. Cucumerum seminis, intybi seminis, Spicæ, chamæmeli, singulorum exagia. ij. Rubiæ. ℥.ß. Anisi, exagia. ij. Hæc coquantur in aqua ad tertias. Da bibendum quouis tempore. Alimentum verò eius sit concoctu facilè, & boni succi. Comedat verò nasturtium, apiũ, crithama, fœniculũ, asparagos, & alia olera vrinam mouẽtia,

[a Nasturtia.] *Græcè est* νεροκάρδαμα. κάρδαμον *Græcis nasturtium significat. Cur autem adiecerit* νερό, *diuinare non possum. Paulopost etiam* νεροσίλυνα *dixit. Fortè pro radice* νερο *dictionem vsurpauit, quum* νέρτερος *Græcis idem quod inferior sit.* νεροσίλινον *itaq; videtur idem quod inferiorem partem, hoc est, radicem apij significare. Vel certè* νέρος *pro* νεαρὸς *dixit, vt* νεροκάρδαμα *illi sint recentia nasturtia. Et hæc sententia magis mihi aridet. Tamen in re nobis non planè comperta, nihil temerè affirmare volumus.* [b Anethi ligna.] *Græcus Nicolai codex manuscriptus legit* ἀνυθόξυλα, *haud dubiè pro* ἀνηθόξυλα. *Sic autem radicem anethi lignosam aliquo modo mihi videtur appellare. Nam & in sequentibus statim anethi radicem ad eadem mala vsurpat.*

53 Drosaton ad eos qui abscessu laborãt, & tussiunt, optimum. Capit [a] paliuri herbæ. ʒ. iij. Seminis hyoscyami. ʒ. j. ß. Potamogitonis. ʒ. iiij. Lapathi. ʒ. ij. Seminis polygonij. ʒ. ij. ß. Seminis lini. ʒ. j. Seminis altheæ. ʒ. ij. Gummi arabici, & alexandrini, singulorum. ʒ. ix. Calami odorati, aristolochiæ rotundæ & longæ, singulorum. ʒ. i. ß. Glycyrrhizæ, exagia. iii. Seminis ferulæ. ʒ. i. ß. Hyssopi. ℥. ß. Rosarum, vuarum, singulorum. ℥. ß. Zizipha. xx. Terebinthinæ, styracis, singulorum. ʒ. i. ß. Piperis albi, seminis pa-

s pauer

paueris albi, ſingulorum. ʒ.ij. ſeminis vrticæ, exagium.j.ß. Croci, exagium.ß. Iridis, thuris albi, cinamomi, ſingulorũ. ʒ.j.ß. Sebeſten.xx. Radicum quinque, ſingulorum. ℥.ß. Adianti, manipul.ß. Palmulas.vj. Agarici, lathyridis, violarum, ſingul. exagium ß. ſeminis fœniculi, aniſi, ſingulorum exagium.j. Radicis acanthæ albæ, exagia.ij. & ſeminis eius. ʒ.ij. Bdellij. ʒ.j.ß. Tragacanthæ. ℥.ß. Carpobalſami. ʒ.ij. Aquæ quod ſatis eſt, & ſacchari lb.ij. Rhei barbari, exagium.j.

Loca aliquot correcta.

[a Paliuri.] *Nicolai codex legit παλιουβδόλυ βοτάνυ, perperàm mea ſententia, pro παλιούρου βοτάνης. Nam vt teſtis eſt* Dioſcorides, *paliurus, potiſsimum verò eius ſemen, tuſsientibus auxilio eſt.*

Droſaton ad pleuriticos, & tuſsientes optimum. Habet bdellij, exagia.ij. ſagapeni, exagium.j.ß. Trifolij vocati chamæſycij. ʒ.ij. Hyſſopi, exagia.ij. Radicis [a] æthiopidis, & gentianæ, ſingulorum exagium.j ß. Glycyrrhizę, tragacanthæ, palmularum, fœnograeci, ſingul. exag.ij. Rutæ ſatiuæ, marrubij, ſingulorum exag.j.ß. Zizipha.xx. Radicum quinque. ſingul. ℥.j. ſebeſten, exag.ij. Adianti. ℥.ij. Damaſcena.xx. Violarum. ʒ.j. Roſarum, exagia. ij. ſeminis fœniculi, aniſi. ℥.ß. Aquæ quantum ſufficit. Sacchari, lb.ij. Rhei barbari, exagia.ij. 54

Aethiopidis.

[a Aethiopidis.] *Nicolai codex legit αἰθιοπίας, pro αἰθιοπίδος. Aethiopidis autem radicem pleuriticis conferre,* Dioſcorides *autor eſt.*

Droſaton ad continuas febres, & tertianas. Recipit radicum quinque, ſingulorum. ℥.ß. Violarum, exagia.iij. ſeminum cucumerum, roſarum, ſingulorum. ℥.ß. ſeminis lactucæ, intybi, portulacæ, & papaueris albi, ſingul. exagia ij. Damaſcena.x. Ceraſia.xx. Papaueris [a] nigri. ʒ.j. Glycyrrhizæ. ℥.ß. Pſyllij. ʒ.j. ſebeſten. xxx. ſcolopendrii, manipul.ß. ſpodii, caphuræ, ſingulorum exagium. ß. Trium ſantalorum, ſingul. exagium.j. Aquę quod ſatis eſt, ſacchari, lb.j.ß. Rhei barbari, exagium.j.ß. in pollinem tuſi, ligati in linteo ſubtili, & cocti cum droſato. 55

[a Nigri.] *Græcè eſt παπαβάρεως μαύρης. Vnde omnibus manifeſtum fit.* Nicolaum *μαῦρον vſurpare pro nigro.*

Droſaton ad choleram, diarrhœam, lienteriam, dyſenteriam cruentam, & teneſmum alui. Accipit plantaginis, lentis ſine cortice ſuo, ſingul. exag.j. [a] Echelij, herbæ, balauſt- 56

lauſt

lauſtiorum, foliorum rubi, & ſummitatum eius, ſingulorũ exagia.ij. Fructus mori immaturi, & rubi immaturi, ſingulorum exagia. ij. Fœnogræci, cumini, ſymphyti, hypociſtidis, bryoniæ, ſing. exagium.j.ß. Cotoneorum immaturorum, & pyrorum ſylueſtrium, ſingulorum.℥.iiij. Roſarũ.℥.ß. Pomorum acidorum.℥.ij. Granorum myrti.℥.j.ß, ſumach.℥.ß. Acinorum vuæ.℥.ß. ſorbarum, exag.ij. Polygoni.℥.ß. Roſarum ſylueſtrium, exagia.ij. Pampinorum vitis, exag.iiij. Sidiorum, exagia.iiij. ſaluiæ, exagium. j. ſebeſten, ziziphorum, ſingulorum. xx. Maſtiches, exagiũ.ß, ſeminis aniſi, fœniculi, ſingulorum exagiũ.j.ß. Aquæ pluuiæ quod ſatis eſt. Poſtquam hæc coxeris, per colum expurgato, & inijce hæc trita, & benè cribrata, ligataq́; in linteo ſubtili, boli ſcilicet armenij, terræ lemniæ, lapidis hæmatitis, ſanguinis draconis, ſingulorum ʒ.j. Sacchari roſacei veteris, lib.i. Stillatitij roſarum campeſtrium liquoris. ℥.iii. Coquantur hæc probè, ac colentur, & adijciatur ſacchari, lb.i. Redactum in droſati conſiſtentiam, bibendum præbe manè ieiuno, pondere.℥.j.ß. ex aqua pluuia tepida.

[a Echelij.] *Nicolaus legit* ἐχελίϋ. *Quid autem ſit* ἰχίλιον, *nondum ſcire me fateor. Niſi fortè* ἴχιον *legendum ſit.* Echeliõ.

7 Droſaton ad quotidianas febres, omnesq́; ſitim & rigorẽ afferẽtes, vtile. Capit quinquefolij herbæ folia tria. Foliorũ chamæſyces, & ſeminis eius, halicacabi, ſin. exa.i.ß. Saluię, piperis lõgi, ſin.ʒ.ß. Zizipha.xx. ſcolopẽdrii, ſamſychi. ſin. manip.ß. Radicũ quinq́; ſin.℥.i. Corticis radicũ capparis. ʒ.ii. Cinamomi.ʒ i.ß. Damaſcena.xv. Ceraſia.xxx. Plãtaginis.℥.ß. Roſaru.℥.ß. Polytrichi, manipu.ß. Violarũ.℥.ß. Seminis fœniculi, aniſi, ſing.exag.ij. Triũ ſantalorũ, ſing. exag.ij. Spicæ nardi, exa.j. Agarici, exa.ij. Hyſſopi, manip. ß. ſeminum cucumerum, ſingulorum.ʒ.j. Phu.ʒ.j. Polypodij.℥.ij. ſenæ.℥.ß. Aquæ quantum ſatis erit. Sacchari, lb.j. Sacchari violacei.℥.iij.

8 Droſatõ ad tuſsiẽtes, & pleuriticos optimũ. Habet ſeminis ferulæ, exa.j. Dauci cretici, exag.ij. Hyſſopi.℥.ß. Iridis, exa.ij. Glycyrrhizę.℥.ß. Tragacãthę, exa.j.ß. Vuarũ corinthiacarũ.℥.ß. Zizipha.xx. Palmulas.x. Caricas.vj. Radicũ quinq́; ſin.℥.ß. Damaſcena.x. Ceraſia.xx. Seminis vrticæ, exa.j. Ariſtolochiæ, bdellij, fœniculi, vngulæ caballinę, ſin.

℥.j.Violarum,exa.ij.Seminis fœniculi, exag.j.ß.Adianti, manip.ß.Agarici,exag.ij.Seminis hyoſcyami,papaueris albi,ſing.exag.j.Aniſi exag.j.ß.Tragacanthæ,exag.ß.Phu, exag.ß.Styracis,ſpicæ nardi,ſingul.exag.j.ß.Carabos ſine pedibus.vj.Roſarum.℥.ß. Aquæ quod ſatis eſt. Sacchari, ℔.j.Penidiorum,℔.ß.Rhei barbari,exag.j.ß.

Droſaton ad pleuriticas diſtenſiones, & nerueas brachiorum & femorum,& à craſsis & viſcidis humoribus, per vniuerſum corpus reſolutos, atque arthriticos. Recipit acori, hyperici, ſing.℥.iij.Stichadis arabicæ.℥.ß. Sampſychi.ʒ.ij.Carci,aniſi,ammeos,ſing.ʒ.iij. Radicis fœniculi, apij,macedoniſij,borraginis,& aſparagi,ſingul.℥.j.Roſarum,exag.ij. Epithymi,ſenæ,ſingul.℥.ß.Polypodij repurgati.℥.j.ß. Radicis eryngij.℥.j.Rubiæ,exag.ij.Aquę quãtum ſufficit.Sacchari,℔.j.ß.Rhei barbari, exag.j.Turpeti,hermodactyli,ſingu.exagij dimidij quartã partem.Hæc trita in ſubtiliſs.pollinem, ligentur in linteo tenui, & inijciantur droſato,coquanturq; probè,& colo expurgentur. 59

Droſaton ad carnis diſſolutionem,corporisq; imbecillitatem,ſuppuratos,tuſsiẽtes,& abſceſſu laborantes. Accipit gummi arabici,tragacanthæ,ſingulorum.℥.ß,Glycyrrhizæ,buglosſi,eupatorij,adianti,ſing ℥.j. Seminum cucumerum,ſingul.℥.ß. Aniſi,fœniculi ſeminis,iridis, ammeos, ſing.exag.j.Scolopendrij.℥.ß.Cancros fluuiales ſine pedibus.x.Decocti teſtudinis terreſtris.℥.iij.Maceris.ʒ.ß. Violarum,borraginis florum, & roſmarini,ſing.exag.j.ß. Caricas.vj.Palmulas.viij. Zizipha.xx. Hyſſopi, manipulũ ß. Vuarum corinthiacarum.℥.j.Bombacij ſeminis.℥.j.Seminis vrticæ,exagiũ.ß.Ligni aloes crudi, exagium.j.Radicis fœniculi,apij,macedoniſij,aſparagi,borraginis, & intybi, ſingulorum.℥ j.Papaueris albi,exagium.j ß. Roſarum.℥. ß.Thuris maris, exagium.j.ß. Glycyrrhizæ. ℥.ß. Vngulæ caballinæ. ℥.j.Pruna.x. Ceraſia.xx. Aquæ quod ſatis eſt. Sacchari,℔.j.Penidiorum ℔.j. 60

Droſaton è roſis ad calorẽ corporis, iecoris, cordis, & omnem animi defectionẽ à calore ortam.Purgat etiã ventrem.Capit radicũ quinq;, ſing. ℥.j.Succi apij ℥.j.ß. Succi intybi,& buglosſi.℥.ij.Succi eupatorij.℥.j.ß. Seminis cucumerũ.ſin.℥.j.Adianti,aſpleni herbę,ſing.manip.ß.Violarum, 61

larum, borraginis florum, & rosmarini, singul. exag. i. Rusci, exag. ii. Trium santalorum, sing. exag. ii. Aquæ, quod satis est. & agarici. ʒ. i. senæ, exag. i. Epithymi. ʒ. ß. Rosarum, exagia. iiii. Hæc probè cocta, colo expurgato. Dein adiice sacchari, ℔. j ß. & rheum barbarum, & vtere.

2 Drosaton purgatorium, & ventrem emolliens, ex hermodactylo nominatum, atque ad podagricos, arthriticos, & nerueas distensiones mirabile. Habet radicum quinque, singulorum. ʒ. i. seminum cucumerum, singulorum. ʒ. j. ß. Hyssopi, adianti, scolopendrii, singul. manip. ß. Violarum florum rosmarini, & borraginis, singul. exag. i. Cyperi ʒ, iii. Chamæmeli, ʒ. ii. Vuarum corinthiacarũ. ʒ i. Senę. ʒ. ij. Hermodactyli, cuscutæ, singul. ʒ. iiii. Anisi, fœniculi, carei, singulorum. ʒ j. ß. Polypodii. ʒ. iii. Agarici ʒ. ii. Aquæ quod satis erit. sacchari, ℔. j. ß. Rosarum ʒ. i. Rhei barbari, exa. iii. Turpeti, exag. ii. Hæc trita in subtilissimum pollinem, ligentur in tenui linteo. & iniiciantur in drosatum.

3 Drosaton ad eos qui malo corporis habitu laborant, stomachicos, lienosos, & omnigenas obstructiones viscerum. Recipit radicis helenii, fœniculi, & asparagi, singulo. ʒ. i. Hyssopi, stichadis, eupatorii, singulorum. ʒ. vi. Absinthii, chamedryos, chamæmeli, singulorum. ʒ. iiii. Tamaricis ramorum, scolopendrii, adianti, singul. manipulum. ß. Radicis capparis, exag. ii. Florum iunci odorati, asari, cyperi, sing. ʒ ii ß. Phu, rubiæ, singulorum. ʒ. ß. Carei, anisi, apii seminis, ammeos, seminis [a] ligeæ, singulorum. ʒ. ii, Foliorum salicis, corticis fraxini, sing. exag. j. Glycyrrhizæ. ʒ. ß. Rosarũ. ʒ. i. Hęc probè cocta colo expurgato. & adiice polypodii repurgati. ʒ. j. Epithymi, senæ, agarici, singulo. exag. iii. Hæc denuò benè cocta colato, dein adiicito sacchari ℔, j. ß. Rhei barbari, & turpeti, sing. exag. i. Hæc trita ligata in linteo subtili coniice in drosaton, & vtere.

[a Ligeæ.] *Græcè est λιγίας. Quam verò herbam sic appellet, scire non possum. Id quod suprà etiam monuimus.*

4 Drosaton purgatorium, ex rheo barbaro. Accipit quinque radicum, sing. ʒ. i. Adianti, manip. ß. scolopendrij, hepaticæ herbæ, florum rosmarini, eupatorii, sing. ʒ. ß. Foliorum intybi, manipulum. ß. seminis intybi, & lactucæ, singulorum exagia. ii, Seminum cucumerum, singulo-

rum.℥.ß.Spodij.ʒ.ij.Santali rubei, berberis, singulorum, exagia.iij.Polypodij.℥.ij.Senæ.℥.ß.Epithymi.℥.j.Pruna. xx.Cerasia.xxx.Sebesten,xl.Violarum ℥.ß. Tamarindorum,mannæ,singulorum.℥.ß.Casiæ repurgatæ.℥.j.ß.Rosarum. ℥.ß. Aquæ quantum sufficit. & sacchari, lb.j.ß. Rhei barbari,exagium.j.ß. Datur ieiuno pondere.℥.j.ß. cum aqua tepida.

Drosaton ex sena purgatorium,optimum. Capit radicum quinque,singulorum.℥.j.ß.Succi apij, borraginis, & intybi,singulorum.℥.j.Radicis buglossi.℥.j. Eupatorij.℥.ß.Cuscutæ,asari,singulorum.℥.ß.Violarum,florum borraginis,& rosmarini,singulorum.ʒ.ij.Senæ,seminum cucumerum,singulorum.℥.ß.Rosarum. ℥.j.Trium santalorum,singulorum.ʒ.iij. Pruna xx. Cerasia.xxx. Sebesten. xl.Adianti, scolopendrij, singulorum, manipulum.ß. Seminis apij,fœniculi,& anisi,singulorum,exagium.j. Agarici, exag. ij. Epithymi. ℥.ß. Polypodij repurgati.℥.j.ß. Aquæ quod satis est. Sacchari, lb.j.ß. Rhei barbari,exagium.j.ß. 65

Drosaton ad quotidianas,& hæmitritæas. Habet quinque radicum,singulorum.℥.j.succi apij, intybi,& buglossi, singulorum.℥.ij.Eupatorij. ℥.j.Senæ. ℥.ß. Trium santalorum,singulorum,exagia.ij. Violarum, florum borraginis,& rosmarini,singul.exag.j.Seminum cucumerum,singul.℥.ß.Adianti,scolopendrij,sing.manip.ß.Ammeos,anisi,fœniculi,sing.exag.j.Agarici.ʒ.ij.Polypodij.℥.ij.Aquę quantum sufficit.Sacchari,lb.j.Rhei barbari,exag.j.ß. 66

Drosatō aceto-sum cō-positū.

Drosaton[a] acetosum,compositum.Recipit radicis fœniculi,apij,macedonisij,asparagi,borraginis,intybi,& buglossi,singul.℥.j.seminum cucumerum, singul.℥.ß. Pruna.xx.Cerasia.xxx.Sebesten. xl. Violarum ℥.ß. Rosarum ℥.j.Florum borraginis,iridis,singulorum. ℥.ß. Scolopendrij,adianti,singulorum manipul.ß.Florum iunci odorati,asari,singulorum exag.j.Senæ, cuscutæ, eupatorij, santali rubei,sing.℥.ß. Seminum anisi,fœniculi,ammeos,sin. exag.ij.Aquæ quod satis esse videbitur. Dein accipe ex decocto hoc lb.j.ß.& succi malorum punicorum acidorum. ℥.iiij. Adijce sacchari lb.j.& parato vtere. 67

[a Acetosum compositū.] *Nicolaus habet, ἀκιτόυζω κομπόσαι.*

Qua

Quæ quidem verba esse corrupta, nemo non videt. Scribendum enim erat ἀκίτοζορ κομπόσιτομ. *Quare barbaras voces quibus Nicolaus vsus est, in nostra conuersione esse retinendas duximus: vt scilicet hinc omnes palàm intelligerent, Nicolai etiam temporibus barbaras voces in officinas medicorum irrepsisse.*

8 Drosaton ad tertianas, & continuas febres. Accipit succi intybi, lb.ii. Oxyphenicorum.℥.iii. Hæc coquantur ad consistentiam, colenturque. Dein adiice sacchari, lb.ii. Rhei barbari, exag.ii. Succi malorum punicorum acidorum.℥.iii. Aquæ quantum sufficit. Coquantur ad consistentiam, & vtere in prædictis malis.

9 Drosaton ad iecoris obstructionem, & lienis. Capit meliloti, chamæmeli, singulo.℥.i. Florum iunci odorati, exag.i.ß. Croci.℈.i. Seminis fœniculi, & apii, singul.ʒ.ß. Aquæ quod satis est. sacchari, lb.i. Coquito ad consistentiam, & colo expurgato, & inice in pollinem triti rhei barbari, exag.i.ß. Turpeti repurgati, exag.i. Tartari.ʒ.ii. Dacrydii, exag.ß. & præbeto quauis vice.℈.ii. media nocte, cum aqua tepida. Pondus drosati sit.℥.i.ß.

70 Drosaton ad iocinerosos, lienosos, nephriticos, stomachicos, omnemq; lienis & iecoris obstructionem, & vitiosum corporis colorem. Habet quinque radicum, singul.℥.j. Myrices ramorum, adianti, aspleni herbæ, singul.℥.ß. Rubiæ.℥.i. Dictamini phu, acori. singulorũ.ʒ.ii. Lupinorum, exag.ii. Radicis buglossæ, eupatorii, singulorum.ʒ.iii. Corticis fraxini.℥.i. Seminis fœniculi, apii, & anisi, singul. exag.i. Ammeos.ʒ.i. Vuarum.℥.i. senæ.℥.ß. Cuscute, asari, singulorum.ʒ.iii. Epithymi.℥.i. Polypodii.℥.i.ß. Hyssopi cretici.℥.ß. succi intybi, & buglossi, singulorum.℥.ii. Succi absinthii.℥.i. Succi fumariæ.℥.iii. Rhei indici, exagia.iii. seminis securidacæ in frumentis repertæ, exag.ii. Pulegii.℥.ß. Chamæmeli.ʒ.iii. sebesten.xx. Florum iunci odorati.ʒ.i.ß. Croci.ʒ.i. spicæ.ʒ.ii. Meliloti.℥.ß. Trium santalorum, singulorum exag.ii. Violarum, florum barraginis, & buglossi, singulorum.ʒ. iii. Damascena.xx. Cerasia.xxx. Seminum cucumerũ, singulorum.℥.i. Foliorum intybi.℥.ii. Cyperi.ʒ.iii. Carei seminis.ʒ.ii. sacchari, lb.ii. Aquæ in qua ferrum multoties extinctum est, quantum sufficit. Rhei barbari, exagia.ii. Dantur manè

ieiuno.ʒ.ij.cum aqua tepida, habente aliquid de aqua cui scolopendrium, myrycæ rami, cortex fraxini, anisum, fœniculum, crocus, & rosæ incoctæ sint.

Drosaton purgans viscera, & aluum. Recipit quinque radicum, singulo.ʒ.ij. Violarum, exag.ij. Damascena.xx. Cerasia.xxx. Sebesten.xl. Trium santalorum, singul.exa.ij. Rosarum.ʒ.ß. Cucumerum seminum, singul.ʒ.j. Epithymi.ʒ.j. Polypodij.ʒ.j.ß. Agarici, senæ, singul.ʒ.ß. Ramorum myricæ, foliorum salicis, radicis capparis, [a] scarolachani, hyssopi, iridis, singulorum.ʒ.ß. Foliorum intybi, & lactucæ, sin.ʒ.ß.ʒ.j. Polytrichi.ʒ.j. Glycyrrhizæ.ʒ.ß. Rubiæ, exag.ij. Turpeti exag.ij. Seminis lactucæ, intybi, anisi, & fœniculi, sin.ʒ.ß. Florũ borraginis, & rosmarini, singulorum exagia.j. Vuarum.ʒ.j. Aquæ, quod satis est. Sacchari, ℔.j.ß. Rhei barbari, exagia.j.ß. Datur ex aqua tepida. 71

Scarola chanon.

[a Scarolachani.] *Græcè est σκαρολαχάνου. Quid verò illi sit Scarolachanon, scire non possum: nisi Scariolam intelligat, quæ inter olera numerari potest.*

Drosaton ad podagricos, arthriticos, destillatione laborantes, articulorum dolorem, neruorum incontinentiã, & ad omnem corporis maliciã, Vocatur de hermodactylo. Datur manè ieiuno.ʒ.j,ß.cum aqua tepida. Purgat ventrem, neque compressionem, neque angustiam, neque querelam corporis efficit, sed facilè potius spirantes, lætosq́, & immunes ab omni vitioso humore, ac sanos, qui idipsum assumunt, facit. Accipit radicum fœniculi, apij, macedonisij, asparagi, borraginis, intybi, & buglossi, singulorum ʒ.ij. Seminum cucumerum, singulorum.ʒ.ß. Pruna.xx. Cerasia.xxx. Sebesten.xl. Polytrichi, manipulum.ß. Floris iunci odorati, asari, singulorum exag.ij. Trium santalorum, singulorum exag.j. Scolopendrij, manipulum.ß. Epithymi.ʒ.j. Polypodij.ʒ.ij. Rubiæ, exag.ij. Rosarum, glycyrrhizæ, singulorum.ʒ.ß. Seminum anisi, feniculi, sin. exa.ij. Senæ, ʒ.ß. Agarici, exa.ij. Papaueris albi, exa.j. Violarũ, exag.ij. Chamæpityos.ʒ.ß. Neuphari, exag.ij. Seminis portulacæ, lactucæ, & intybi, singulorũ.ʒ.ß, Aristolochiæ longæ & rotundæ, singulorum exag.ij. Hyssopi, manipulum.ß. Zizipha.xx. Vuarum.ʒ.ß. Tamarindorum, 72

dorum, exa.iiij. Folij, exag.j. Stichadis. ℥.ß. Seminis sandorum, exag.ij. Carei, ammeos, singulorum exag.ß. Hyperici, trifolij, phu, singulorum exag.ij. Chamędryos, exa. j. Croci, exag.j.ß. Florum rosmarini, exag.j. Eupatorij, berberis, spodij, singulo. exag.ij. Aquæ quantum sufficit. Sacchari, ℔.ij. Rhei barbari, exag.ij. Hermodactyli, exag. j.ß. Turpeti, exag.ij. Hæc trita ligentur in linteo subtili, conijcianturq; in ebullitionem Drosati, & colentur.

73 Drosaton ad iocineris obstructionem à calore ortam. Vocatur Italica lingua [a] Ipilastione. Facit ad stomachi dolorem, vteri, renum, imi ventris, & viscerum inflationem. Capit radicis fœniculi, apij, macedonisij, asparagi, borraginis, intybi, & buglossi, singulorum. ℥.j.ß. Calaminthæ, ℥.ß. Chamæmeli, meliloti, singulorum exag, iij. Anisi, fœniculi, ammeos, apij, carei, singulorum. ʒ.ij. Seminum cucumerum, singul. ℥.ß. Asari, florum iuncj odorati, cyperi, sing. ʒ.j.ß. Radicis rubiæ. ʒ.iiij. Eupatorij, absinthij, singul. ʒ.iij. Fumarię. ℥.ß. Dictamni. ʒ.j. Trium santalorum. singulorum exag.j. Rosarum. ℥.ß. Polytrichi, myricæ, singul. manip.ß. Radicis capparis, exag.ij. succi intybi, borraginis, buglosi, absinthij, & fumariæ, singulorum. ℥.ij. Hyssopi, iridis, glycyrrhizæ, singul. ℥.ß. Aquæ quantum sufficit. Post ebullitionem hæc iniiciantur, spicæ nimirum, costi, blattæ bizantiæ, maceris, caryophilli, singul. ʒ.j. Radicis mandragoræ, exag.j. Croci. ʒ.ß. senæ. ℥.ß. Epithymi ℥.j. Polypodij. ℥.ij. Agarici, exag.ij. Damascena. xx. Cerasia. xxx. sebesten. xl. Violarum. ℥.ß. Gari. ℥.viii. Aceti. ℥. iiij. Hæc decoquito ad tertias, coloq; expurgato, & adiice sacchari ℔.ij. Rhei barbari, & turpeti, exag.ij. Ligato autem hæc in linteo tenui, & coniice in ebullitionem drosati. Dantur manè ieiuno. ℥. j.ß. aut. ℥. ij. cum aqua tepida.

[a Ipilastione.] *Codex Nicolai habet* καλεῖται ἰταλικῇ γλώσσῃ ἰπιλασιῶναι. *Quum verò vox Ipilastione sit corrupta, quid significet scire nequeo.*

74 Drosaton ad oculorum dolorem, & ardorem eorundẽ, omnem denique defluxionem ad eos deriuatam, & ad hebetudinem. Habet radicis fœniculi, apii, macedonisii, asparagi, borraginis, intybi, & buglossi, singulorum. ℥. i. Polypodii. ℥. ii. senæ. ℥.ß. Epithymi. ℥. i. Turpeti, agari-

ci, sing. exa. ij. Violarum, borraginis florum, & rosmarini, sing. exag. j. ß. Florum iunci odorati, exag. j. Stichadis. ℥. ß. Polytrichi, scolopendrij, singulo. manip. ß. Trium santalorum. singul. exag. ij. Seminum cucumerum, singul. ℥. j. Pruna. x. Cerasia. xx. Sebesten. xxx. Aquæ rosaceæ, quod satis est. Sacchari, ℔. j. & aceti boni. ℥. ij. Dantur manè ieiuno. ℥. j. ß. aut. ℥. ij. ex aqua tepida.

Drosaton ex myrobalano ad arthriticos, ischiadicos, & omnem inbecillitatem neruorum à prauis humoribus factam. Recipit myrobalanorum ex quinque generibus, siue flauis, singulo. ℥. ß. Hos terens conice in ℔. j ß. aquæ dieb. quatuor. Dein accipe radicis fœniculi, apij, macedonisij, borraginis, intybi, buglosi, & asparagi, singu. ℥. j. ß. Seminis anisi, fœniculi, singulo. ʒ. ij. Esulæ, exag. ij. Seminum cucumerum, singulorum, ℥. j. Pruna. x. Cerasia. xx. Sebesten. xxx. Polytrichi, scolopendrij, singulorum manipulum. ß. Rosarum, glycyrrhizæ, hyssopi, singulorum. ℥. ß. Zizipha. xx. Polypodij, ℥. ij. Senæ, exag. iij. Epithimi. ℥. j. Violarum, exag. ij. Agarici. ℥. ß. Stichadis, exag. iiij. Croci. ʒ. j. Aquæ quantum sufficit. Sacchari, ℔. ij. & decocti myrobalanorum ℔. j. ß. Turpeti, exag. j. ß. Hermodactyli, exag. ij. Rhei barbari, exag. j. Dantur. ℥. j. ß. aut. ℥. ij. ex aqua tepida. 75

Drosaton ad iocinerosos, lineosos, & abscessu laborantes, Accipit radicis fœniculi, apii, macedonisij, asparagi, borraginis, intybi, lactucæ, & buglosi, singulorũ. ℥. j. Pruna. x. Cerasia. xx. Sebesten. xxx. Polypodij. ℥. ij. Senæ. ℥. ß. Agarici. ℥. ij. Epithymi. ℥. ß. Seminum cucumerum, singulorum. ℥. j. Seminis lactucæ, & intybi, singulorum. ℥. ß. Hyssopi, polytrichi, scolopendrij, singulorum, manipulum. ß. Seminis fœniculi, apii, & anisi, singulorum exag. ij. Iridis. ℥. ß. Zizipha. xv. Glycyrrhizæ, ℥. ß. Rosarum. ℥. j. Trium santalorum, singulorum, exag. j. Asparagi seminis, & rusci, singulorum. ℥. j. Rubiæ ℥. j. Ramorum myricæ, manipulum. ß. Radicis capparis. ʒ. j. Calaminthæ. ℥. ß. Papaueris albi, exagia. ii. Absinthii, exagia. ii. ß. stichadis, exagium vnum. Ramorum salicis. ℥. ß. Violarum. ℥. ß. ʒ. i. Florum rosmarini, exagia. ii. Vuarum corinthiacarum. ℥. i. Aquæ quantum suffi- 76

sufficit, & sacchari lb.ij. Rhei barbari exa.j. Turpeti exa.j.ß. Dantur manè ieiuno.j.ß. aut.ʒ.ij.ex aqua tepida.

77 Drosaton ad resolutos, arthriticos, & neruorum mala vtile. Capit radicis fœniculi, apij, macedonisij, asparagi, borraginis, & buglossi, singul.℥.ij. Peucedani, exagium.j. Pyrethri.ʒ.ij. Cubebę.ʒ.j. Cardamomi, exag.ß. Euforbij, castorij, singulorum, exag.ß. Rosarum, exagia.ij. Cinamomi, exag.j Seminis fœniculi, exag.ij. Coriandri, exag.ß. Damascena.x. Sebesten.xv. Cerasia.xx. Aquæ quod satis est. Sacchari, lb.j. Rhei barbari, & turpeti, & hermodactyli singulorum exagium.j. Rectè confecto vtere.

78 Drosaton ad eos qui vinum immoderatè bibunt, & volentes hoc odio prosequi. Habet succi absinthij.ʒ.j. Amygdalas amaras.v. Seminis brassicæ, & foliorum.ʒ.ij. Seminis fœniculi, exagia.ij. Lapathi, [a] azogyri, singulorum, exagium.j. Seminis lactucæ, exagij dimidij quartam partem. Asari, exag.ß. Piperis albi & longi, singulorum, exagium.j. Terebinthinę.ʒ.j. Rosarum, exa.ij. Tragacanthæ, exa.j.ß. Vuę marinę, ℥.j. Mellis attici.℥.iiij. Sacchari.℥.viij. Vini albi.℥.iiij. Aquæ lb.ij. Reduc ad drosati cõsistétiã & vtere.

[a Azogyri.] *Græcè est ἀζογύνου. Quid verò per illam vocem Nicolaus intelligat, me ignorare fateor. Sed legendum fortè erit. ἀνάγυρον. Anagyri autem historia est apud Dioscoridem.*

79 Drosaton ad eos qui elephãtia laborant, valde bonum. Recipit radicis fœniculi, apij, macedonisij, borraginis, & intybi, singulorum.℥.j. Violarum, absinthij, cuscutæ, singulorum.ʒ.vj. Epithymi.℥.j. Polipodij.℥.ij. Myrobalani citrini, agarici, singulorum.ʒ.iij. Senæ.ʒ.ij. Succi eupatorij, buglossi, & intybi, singul.℥.iiij. Succi fumariæ, lb.ß. Rubiæ, phu, singul.ʒ.iiij.ß. Spicæ.ʒ.j. Cyperi.℥.ß. Anisi, ammeos, singulorum exag.j. Asari, exag.ij. Florum iunci odorati.ʒ.j.ß. Damascena.xx. Cerasia.xxx. Sebesten.xl. Seminum cucumerũ, sin.℥.j. Florũ borraginis, & rosmarini, sin.ʒ.j.ß. Trium santalorum sin.ʒ.j. Succi calaminthæ.℥.ij. Myricę ramorũ.℥.j.ß. Scolopẽdrij, adiãti, sin. manip.ß. Aceti scillitici.℥.iiij. Sacchari lb.iij. Aquę in qua ferrũ multoties extinctũ est, quantũ sufficit. Coquito hæc probè ad drosati consistentiam. Dantur manè ieiuno.℥.j.ß. aut.℥.ij. cum aqua tepida.

Drosa

Drosaton ad hydropicos mirabile. Accipit quinque 80
radicum sing. ℥.j. Anisi, petroselini, sing. exag. j. Asari, spicæ nardi, amomi, sing exag. ß. Epithymi. ℥. ß. Polypodij. ℥. j. ß. Scolopendrij, exag. j. ß. Damascena. xx. Cyperi. ℥. ß. Radicis acori, aut foliorum eius, exag. j. Iridis, exag. ij. Casiæ repurgatæ. ℥. j. Aquæ in qua ferrum multoties extinctum sit quantum sufficit & mellis attici, aut sacchari, lb. j. Aceti ℥. iiij. Præparatum rectè datur manè pondere. ℥. ij. cum aqua tepida in qua ferrum extinctum sit.

Drosaton ad iocinerosos, expertum. Capit eupatorij, 81
stag. iij. Pæoniæ, trium santalorum, singulorum stag. ij. Scolopendrij, asari, croci singulorum stag. j. Rosarum legitimarum, stag. ij. Hyoscyami, stag. j. ß. Cyperi, stag. iij. Glycyrrizæ, stag. vj. Spicæ nardi, stag. j. ß. Plantaginis maioris stag. ij. ß. Seminis securidacæ. ʒ. j. Sebesten, stag iij. Seminis portulacæ, ℥. ß. Papaueris albi. ʒ. j. Violarum, stag. j. ß. Anisi, agni seminis, lactucæ, intybi, sing. ʒ. j. ß. Radicis capparis, exag. j. ß. Politrichi ℥. ß. Damascena. xx. Cerasia xxx. Psyllij, stag. j. Radicum quinq;, singulorũ. ℥. ij. Seminum cucumerum, singulorum. ℥. ß. Florum myricæ, stag. j. Rosarum. ℥. ß. Seminis milij, solis, stag. j. Petroselini, stag ij dimidij quartam partem.[a] Chamæcerasi radicis corticis, stag. ij. Seminis hederæ, stag. ß. Ammeos, spicæ, sing. stag. j. Cinamomi. stag. iij. Oxyacanthæ, stag. j. ß. Aquæ quantũ sufficit, & sacchari lb. ij. rhei barbari, & turpeti, sin. exa. j. ß. Coquito probè ad consistentiam, coloq; expurgato. Dantur. ℥. ij. cum aqua tepida.

[a Chamæcerasi.] *Græcè est χαμοκερασίας, fortè pro χαμαικερασίας. Intellig t autem, vt puto, cerasi humilis radicis corticem.*

Drosaton ad iocinerosos, lienosos, stomachicos, & colicos. Habet corticis radicis capparis, stag. ij. Scolopendrij, 82
exag. ij. Myricæ fructus & floris, sing. exag. j. ß. Foliorum salicis, [a]splenoda pani, seminis agni, singulorum stagia. ij. Amomi, absinthij, singulornm, stagiũ. j. ß. Aristolochiæ, stagia. ij. Gentianæ, stagiũ. j. Saluiæ. stagia. ij. ß. Radicis asparagi, exagia. iij. Chamædaphnes, radicis strutij, singulorum stagiũ. j. ß. Betonicæ, costi, singulorum exagiũ. j. ß Petroselini, stagiũ. j ß. Sebesten, exagia. iij. Seminis maluæ stagiu. j. Radicis acori, stagiũ. ß. Scolopendrij, politrichi,

singu

ſingulorum manip.ß. Radicis fœniculi,apij,macedoniſij lactucæ,borraginis,& bugloſſæ, ſing.℥.j.Radicis chamæceraſi,exagia.ij.Seminis heredæ.exagiũ.j.ß. Corticis radicis [b] careæ.℥.ß. Cubebę,ſtagiũ,j. Aſari,ſeminis fœniculi, ſing.ſtagia.ij Epithymi,ẽxag.ij.Florum borraginis,ſtagia iij.Domaſcenorum.℥.ß.Cinamomi,ſtagia ij. Trium ſantalorum,ſingulorum,exag.j.ß.Seminum cucumerum,ſin.℥.ß.Ammeos,exag.j. Violarum,exa.ij.Roſarum, exag.iij. Croci,exag.ß.Aquæ quantum ſatis erit Sacchari, lb.ij. Turpeti & rhei barbari,ſin.exag.j.ß.Hæc coquito ad conſiſtentiam droſati,dein colo expurgato,& vtere.

[a Splenodapani.] *Græcè eſt σπληνοδαπάνου,hoc eſt herbæ lienē abſumentis. Quare eam intelligit herbam quæ alio nomine Aſplenon dicitur.* [b Careæ.] *Græcè eſt καρίας. Quid autem ſit carea, qualisq; herba,me ignorare fateor,niſi careum intelligat.*

Splenodapanos.

Carea.

Droſaton ad arteriacos & tuſsientes optimum. Recipit
§ 3 ſeminis ferulæ, dauci cretici,ſingulorum,ſtag.iij. Bdellij, helxines,ſing. ſtag.j.ß.Rutæ.℥.ß. Abrotoni.ʒ.ij.Polygoni.℥.ß.Ziziphorum.℥.ß.Adianti.℥.j. Radicis acanthæ albæ.℥.ij.Agarici.ʒ.iij.Ariſtolochiæ longæ & rotundæ,ſing. exag.j.ß.Calami odorati.ʒ.ij.Calpobalſami.ʒ.ß.j.Sex radicum, ſingulorum,℥.ß. Piceæ foliorum tenerorum cum ramis eius.ʒ.iij. Seminis hyoſcyami,ſtag.j. Hyſſopi, ſtag. iiij. Zingiberis.ʒ.ij. Cumini,exagiũ.j. Cardamomi.ʒ.iij. Carpobalſami, ſtagium.j.ß. Betonicæ .ʒ.iij. [a] Bechaniæ terentinæ, ſtagia.ij. Aniſi, ammeos .ſingulorum. exag. j. Tragacanthæ. ʒ.ij. Terebinthinæ. ſtag.j.ß. Vuarum, palmularum, caricarum, ſingulorum. ℥.ß.ʒ.j. Glycyrrhizæ.℥.ß.Damaſcena.x. Seminis fœniculi,exag.j.ß. Violarũ.℥.ij.Roſarum.℥.ß..Vngulæ caballinæ.℥.j. Aquæ quod ſatis eſt.Sacchari,lb.ij. Rhei barbari & turpeti, ſingu.exa. j.Datur manè ieiuno pondere,℥.j.ß.cum aqua tepida.

[a Bechaniæ terẽtinæ.] *Nicolaus habet βηχανίας τερεντίνη. Quid verò ſit Bechania,mihi prorſus ignotum eſt.*

§ 4 Droſaton ad eos qui iecur dolent propter calidã intẽperiem,valde bonum.Accipit trium ſantalorum,ſin.℥.ß.Roſarum,violarum,ſing. exag.ij.Securidacę exag.ij.ß.Spicæ nardi,eupatorij,aſari, ſcolopendrij.ſingulorum . exag.ij. Adianti, manipul.j. Seminis lactucæ,& intybi,papaueris

albi

albi, singulorum. ℥. ß. Quinq; radicum, singulorũ. ℥. ij. Seminũ cucumerum. sing. ℥. ß. Petroselini, exag. ij. Sebesten. xx. Damascena. xxx. Cerasia. lx. Seminis portulacę. exa. ij. Cinamomi. ℥. ß. Croci, exagium. ß. Psyllij, exagiũ. j. Spodij. exagia. iij. Mannæ, exagia. vj. Oxyphœnicorũ. ℥. j. Casiæ. ℥. ij. Rhei barbari, exag. ij. Seminis agni, exag. iij. Saluiæ, exag. ij. Seminis fœniculi, exag. iij. Epithymi. ℥. j. Polypodij. ℥. ij. Papaueris nigri. exa. iiij. Solani, vel eius seminis. ℥. ß. Glycyrrhizæ. ℥. j. Ameos, exa. ij. Seminis cotoneorũ, exag. iij. Hyoscyami. ℥. ß. Spicæ. exag. j. Sacchari lb. ij. Radicis capparis. ℥. j. ß. Coriandri, exag. iij. Datur manè pondere. ℥. ij. ex aqua tepida, ac postea vt dormiat permittendum.

Drosaton ad dysentericos, & cœliacos, admodum bonum. Capit aquæ pluuiæ, lb. iiij. Pampinorum vitis, manipulum. j. Poma acida tusa. x. Cotonea tusa. vj. Rosarum rubearum. ℥. ij. Cacuminum rubi. ℥. j. Granorum myrti. ℥. j. Sorbarum. ℥. j. Pyrorum syluestrium. ℥. ij. Coquito hæc ad tertias, & adijce sacchari rosacei lb. j. Coquito iterum ad tertias, coloq; expurgato. Datur manè pondere. ℥. ij. cũ aqua pluuia in qua cocta sint sumach, rosæ, grana myrti, mastiche & anisum. 85

Drosaton ad podagricos & arthriticos optimũ. Habet sex radicũ, sin. ℥. j. Damascena. xx. Cerasia. xxx. Sebestẽ. xl. Radicis buglossæ. ℥. j. Seminũ cucumerum, sin. ℥. j. Asari, chamædryos, champeityos, aristolochiæ lõgę, & rotũdę florum iunci odorati, singul. ℥. ß. Polytrichi, scolopendrij, hyperici, singulorum. ℥. j. Seminis fœniculi, petroselini, anisi, singul. exa. ij. Rosarum. ℥. ß. Coquito hæc in aqua ad tertias, coloq; expurgato, & accipe de decocto lb. ij. illiq; adijce epithymi. ℥. j. Polypodij. ℥. ij. Senę, ℥. ß. Rosarũ. ℥. j. Medullæ colocynthidis. ʒ. j. Euphorbij. ʒ. ß. Mannæ. ℥. ß. Oxyphœnicorum. ℥. ß. ʒ. j. Casię. ℥. j. Coquito hæc denuò probè ad tertias, coloq; transmitte, & accipe de iis lb. j. ß. Adijce autẽ hæc trita & cribrata nempè hermodactyli. ʒ. i. Turpeti, exag. i. Rhei barbari, exag. j. Coquantur ad tertias, coloque expurgentur. Dein adijce sacchari, lb. i. Datur cum aqua tepida ieiuno manè pondere. ℥. ii. vsque ad septimum diem. Diebus is præteritis, si voles dare laboranti pur 86

ti purgatorium medicamentũ, accipe Galeni picræ, exagiũ i.ß. Benedictæ laxatiuæ, exag.ß. Hermodactyli, turpeti, singulorum.ʒ.i. Rhei barbari, exag.ß. Hæc bibenda præbe media nocte cum aqua tepida. Dein dato acetum cum aqua, vt os suum eluat.

Purgatorum medicamentum validisimũ.

87. Drosaton ad cœliacos, & dysentericos. Recipit mala acida.x. Cotonea.vj. Granorum myrti.℥.i. Summitatum rubi, manip.ß. Rosarum.℥.j. Anisi, seminis fœniculi, singulorum.℥.ß. Sorbarum, & pyrorum syluestrium immaturorum, singulorum.x. Sumach.℥.i. Masticheſ.℥.ß. Acinorum vuæ.℥.i. Hæc trita irrigato cum aqua pluuia sufficiente, & decoquito probè ad tertias, coloque expurgato. Dein adiice sacchari, rosacei veteris, lb.i. Coquito ad consistentiam drosati, coloq; expurgato. Datur cum aqua pluuia, cui incocta sint sumach, mastiche, & anisum.

88. Drosaton ad dysentericos, & lientericos. Accipit mala cyparissi.x. Cyperi.℥.ß. Maioranæ aridæ, saluiæ, & rosmarini, singulorum manip.ß. Granorum myrti.℥.i. Rosarum, ℥.i. Mastiches.℥.ß. Sidiorum, exag.ii. Anisi, seminis fœniculi, singulorum.℥.ß. Cotonea tusa.iiii. Pyrorum syluestriũ tusorum.℥.iii. Sumach.℥.ß. Aquæ quod satis est, & sacchari rosacei veteris, lb.i. Datur cum aqua pluuia, cui incocta sint sumach, mastiche, & grana myrti.

89. Drosaton ad continuas febres & ardentes, ac lipyrias nominatas. Capit seminis lactucæ, intybi, & portulacæ, sing. exagia.ii. Eupatorii.℥.ß. Trium santalorum, singulorum ℥.ii.ß. Pruna.xx. Cerasia.xxx. Sebesten.xl. Violarum.℥.i. Rosarũ.℥.j.ß. Seminis syluestris [a] melitzanij.℥.ß. Seminum cucumerum, singulorum.℥.ß. Papaueris albi, & nigri singulorum exagium.i. Seminis cotoneorum, exag.ß. Adianti.℥.i. Caphuræ.℈.ii. Scolopendrii.℥.i. Aquæ quod satis est. Sacchari, lb.ii. Rhei barbari, exag.ii.

[a Melitzanii. *Nicolaus habet* μιλιτζανιου. *Quid verò illi sit Melizanium, scire certò non possum. Intelligit fotè Melanthium syluestre, quod aliquibus Pseudomelanthium vocatur, & Lolium, quanquam falsò, vt secundo nostrorum de Stirpium historia commentariorũ tomo monstrauimus.*

90. Drosaton ad stillicidium & difficultatẽ vrinę, ac calculosos. Habet sex radicũ, radicis buglosi, sin.℥.ii. Pruna.xv.

Cerasia.xx.Sebesten.xxx.Rosarum.℥.ß.Polytrichi, abrotoni, violarum, singulor.℥.ß. Crithami,nasturtij & apij tenerum sing.℥.ij.Chamæmeli.℥.j.Amygdala amara.xx. Seminis raphani,exag.ij.Rubiæ, seminis apij,fœniculi, & anisi,singulorum exag.j. Aquę quod satis est.Sacchari,℔. i.Rhei barbari, exag.i.ß. Datur manè cum aqua tepida pondere.℥.j.&.ß.aut .℥.ii.

Drosaton ad febres acutas & ardētes, calidamq; iecoris intemperiem,& ictericos. Recipit radicum sex,radicis buglossi,sing.℥.j.Adianti,foliorum intybi,sing.manip.ß. Violarum.℥.ß.Florum borraginis.℥.ii.Seminum cucumerum,sing.℥.ii.Trium santalorum, sing. exag.ii.Seminum lactucæ & intybi, sing.exag.j.ß. Scolopendrii, manipulū ß.Pruna.xx.Cerasia.xxx.Sebesten, & ziziphorum, sing. xxv.Glycyrrhizæ.℥.ß.Anisi, seminis fœniculi, hordei excorticati,sin.℥.ß. Casiæ.℥.ij.Aquæ quantū sufficit. Sacchari,℔.ii.Rhei barbari, exag.i.ß. Datur manè ieiuno pondere.℥.i.vel.℥.i.ß.ex aqua tepida. 91

Drosaton ad iocinerosos,lienosos, ictericos, & omnis generis iecoris caliditatem.Accipit sex radicum, radicis bu buglossi,& rusci,sing.℥.i.Seminum cucumerum,sing.℥.ß. Ramorum myricæ,manip.ß.Radicis salicis,seminis portulacæ,singulorum.℥.Adianti,hepaticæ herbæ,sing, manip. ß.Asari,exa.ß.Eryngii,rubię,sin.℥.ß.Violarū,borraginis florum,singulorum exag.i.ß.Succi intybi,eupatorii,& buglosi,sin.℥.ii.Cicerū nigrorū.℥.i.Senę.℥.ß.Cichorij manipu.ß.Seminis lactucæ,intybi,&anisi,singulormm exa.j. Epithymi.℥.i Polypodii.℥.ii.Radicis capparis,exa.ii.Corticis radicis salicis exagia.ij. Dauci seminis & petroselini, sin.exa.i.Seminis sparti,& radicis eius,sin.exag.i.ß.Damascena.xx.Cerasia.xxx.Sebestē.xl.Triū santalorū,singulorum exagiū.i.ß.Corticis fraxini, exagia.ii. Rosarum.℥. ß.Aquæ quod satis erit.Sacchari,℔.ii.Rhei barbari, & turpeti, singulorum exagia.ii. Datur manè ieiuno cum aqua tepida,pondere .℥.ii.cui incocta sint radix fœniculi, apii,asparagi,cicera nigra,damascena, cortex fraxini,& rami myricæ. 92

Drosaton ad omnem iecoris caliditatem,& obstructionem lienis,viscerumq; purgatorium. Capit sex radicum 93

bugl

buglofsi radicis, & rufci, fingulorum. ℥.j.Seminum cucumerum,fingulorum.℥.ß. Adianti,hepaticæ herbæ, fcolopendrij,fingulorum manipulum.ß. Trium fantalorum, fingulorum exagium.j.ß. Radicis eryngij, rubiæ, fingulorum.℥.ß.Pruna. xx. Cerafia. xxx. Sebeften. xl. Intybi, manipulum.ß. Ramorum falicis, & myricæ, fingulorum manipulum.ß. Afari, exagium.j. Violarum, florum borraginis, nenupharis,fingulorum exagium.j.ß. Succi intybi, eupatorij, & buglofsi, fingulorum.℥.ij.Cicerum nigrorum. ℥.ß. Senæ. ℥.j. Cufcutæ, florum iunci odorati, phu,cyperi,hyffopi,fingulorum.℥.j.ß.Cichorij, manipulum.ß.Seminis portulacæ,lactucæ, & intybi, fingulorum. ℥.ß.Epithymi.℥.ß. Polypodii. ℥.ij. Radicis capparis corticis in aceto maceratę,exagia.ii. Cortics falicis,exagia.ii. Seminis dauci,petrofelini,anifi,fingulorum exagium.j.ß. Radicis fparti, & eius feminis, exagia.ij. Rofarum. ℥.ß. Aquæ quod fatis eft. Sacchari, lb.j. Rhei barbari, & turpeti,fingulorum exagium.j.Datur manè ieiuno pondere ℥.j.ß.aut duarum,cum aqua tepida,cui incocta fint radix fœniculi, apii, intybi, & afparagi,cicera nigra,cortex fraxini,rami myricæ,pruna,cerafia,& anifum.

94 Drofaton ad diftenfiones neruorum, brachiorum, & femorum,item refolutos à crafsis & vifcidis humoribus.

Habet acori, hyperici, fingulorum.℥.ij.Stichadis.℥.ß. Sampfychi, carei, anifi, ammeos, fingulorum. ʒ.iij. Aceti quod fatis eft:aut aceti fcillitici.℥.ß. Aquæ & facchari,lb. j.Mellis attici.℥.vj. Rhei barbari,exagium.i. Turpeti, hermodactyli, fingulorum exagium.ß. Datur manè ieiuno pondere.℥.i.ß.aut duarum cum aqua tepida.

95 Drofaton ad neruorum diftenfiones, brachiorum & femorum, podagricos, arthriticos, refolutos à crafsis & vifcidis humoribus, & ad omnem defluxionem optimum.

Recipit amomi, afari, fingulorum.ʒ.iiii. Acori, hyperici, fingulorum. ℥.iij. Xylobalfami. ℥.i. Dictami. ʒ.iiii. Rubiæ.℥.i. Peucedani.℥.ß. Stichadis arabici, exagia. iiii. Sampfychi,exagia.ii. Trifolii.℥.ß. Sefelis, exagia.ii.[a] Senonis,fifymbrii,fingulorum. ℥.iii. Sii.℥.ii. Aceti fcillitici. ℥.iii. Aquæ quantum fufficit. Sacchari, lb.ii. Mellis attici, lb.i. Rhei barbari,turpeti,fingulorum exagiũ.i. Datur ma

nè ieiuno cum aqua tepida pōdere. ℥.j.ß. aut duarum, diebus ſeptem. Deinde dato [b] catapotia vocata intempeſtiua dormituro, prout viribus ſatis eſt.

Sinon.] a Senonis.] *Manuſcriptus codex legit* ζήνωνος, *pro* σήνωνος. *Dicitur enim Sinon & Senon.* [b Catapotia, &c.] *Nicolai codex habet* κόκια τὰ καλούμενα ἀώρια. *Malè autem* κούκια *pro* κόκκια *ſcribitur.* κόκκια *enim vocat, quæ alij* καταπότια. ἀώρια *autem, vel intempeſtiuè, nimirum euntibus iam cubitum data, quum legitimum tempus dandorum medicamentorum purgantium ſit matutinum: vel fortè, quòd deformia dicta ſunt. Certi enim ſtatuere nobis nihil licet, ſed tantum coniecturis vtimur.*

Droſaton ad iocineroſos, lienoſos, nephriticos, colicos & inflatos. Accipit ſex radicum, ſingulorum ℥.j. Eryngij, calaminthæ, ſingulorum. ℥.ß. Florum chamæmeli, meliloti, ſingulorum. ℥.ß.ʒ.j. Seminis aniſi, fœniculi, apij, ammeos, carei, ſingulorum. ʒ.ij. Radicis capparis. ℥.ß. Corticis recētis fraxini. ℥ j. Radicis ſalicis, cyperi, aſpleni, adianti, ſingulorum. ℥.ß. Aſari, florum iunci odorati, ſingulorum. ʒ.j.ß. Rubiæ. ʒ vj. Eupatorij, bugloſsi, ſenæ, abſinthij, fumariæ, ſingulorum. ʒ.iiij. Dictamni. ʒ.iij. Aquæ quantum ſufficit. Dein adijce ſucci intybi, fœniculi, borraginis, & abſinthij, ſingulorum. ℥.iij. Succi fumariæ. ℥.ij. Coquantur rectè ad conſiſtentiam, coloq; expurgentur. Dein adijciātur ſacchari, ℔.ij. Spicæ, coſti, oſsis narium purpuræ, maceris, caryophylli, ſingulorum. ʒ.j. Radicis mandragoræ, croci, ſingulorum. ʒ.ß. Rhei barbari, exagium. j. Hæc trita in pollinem ligentur in linteo ſubtili, & coquantut probè ad conſiſtentiam, coloq; expurgentur. Dantur. ℥.ij. cum aqua tepida, cui incocta ſunt piceæ folia, & aniſi. 96

Droſaton ad tuſsientes, ſuppuratos, & deſtillatione laborantes. Capit iridis, glycyrrhizæ, ſingulorum. ℥.ß. adianti, manipulū. j. Tragacanthæ, gummi arabici, ſingulorum. ʒ. iij. Caricas albas. x. Vuarum corinthiacarum. ℥.j.ß. Seminis maluæ, & bombacij, fabæ repurgatæ, ſingulorum. ʒ.iij. Floris maluæ ſylueſtris magnæ, borraginis & roſmarini florum, ſingulorum. ʒ.ij. Violarum. ʒ.j.ß. Aniſi, fœniculi, ammeos. ſingulorum exagium. j. Succi yngulæ caballinæ, aut foliorum. ℥.iiij. Ziziphorum, ſebeſten, 97

ſten, glycyrrhizæ, hyſſopi, ſingulorum. ℥.j. Cancros fluuiales. x. ſine pedibus lotos ſæpenumero. Papaueris albi cum calathis vſti. ℥.j. Palmulas. x. Caſiæ. ℥.iij. Sex radicum, & buglosſi, ſingulorum. ℥.j.ß. Polypodij. ℥.ij. Senæ, ℥.j. Epithymi. ℥.j. Roſarum. ℥.j. [a] Tuſsilaginis. ℥.j. Hordei decorticati. ℥.ß. Aquæ quantum ſufficit. Sacchari, lb.j. Penidiorum, lb.ß. Datur manè, meridie, & veſperi. ℥.j. cum aqua tepida in qua decocta ſint zizipha. xx. Sebeſten. xv. Damaſcena. x. Vuarum corinthiacarum. ℥.ij. Iridis, glycyrrhizæ, ſingulorum. ℥.ß. Hordei decorticati. ℥.j. Hyſſopi, manipulum. ß. Coquantur hæc, & colo expurgentur, denturq;. Si verò efficere volueris vt ventrem purget, dato manè rhei barbari triti. ℈.ij.

[a Tuſsilaginis.] *Nicolaus habet βιρβιλιχῦς. Sic autem vocat herbam, quam alij, & ipſe quoque alias, vngulam caballinam, latini verò Tuſsilaginem nominant. Corrupta hæc vox eſſe, ex dictione βήχιον videtur.*

59 S Droſaton ad lienoſos, ſtomachicos, & eos qui malo corporis habitu laborant. Purgat etiam aluum. Habet ſex radicum, ſingulorum. ℥.j. Polytrichi, manipulum. ß. Ramorum myricæ. ℥.ß. Scolopendrij, hyſſopi, glycyrrhizæ, ſingulorum. ℥.j. Zizipha. xx. Aniſi, fœniculi ſeminum, ſingulorum exagia. ij. Caryophylli. ℈.ij. Seminum cucumerum, ſingulorum. ℥.j. Radicis buglosſi. ℥.ß. Violarum, borraginis florum, ſingulorum exagia. ij. Vuarum corinthiacarum. ℥.j. Damaſcena. x. Ceraſia. xx. Sebeſten. xxx. Polypodij. ℥.ij. Epithymi. ℥.j. Senæ, agarici, ſingulorum. ℥.ß. Roſarum. ℥.j. Coquantur hæc in aqua ad tertias, dein colo expurgato. & accipe ex decocto illo quantum voles, in ollamq; conijcito, addeq; [a] oxyphœnici. ℥.ß. Caſiæ. ℥.j. Rhei barbari, exagium. j. Turpeti, exagium. j.ß. Zingiberis, exagium. ß. Coquantur hæc probè ad tertias, coloq; expurgentur. Adijciantur ſacchari, lb.ij. & coquantur ad conſiſtentiam. Detur pro arbitrio cum aqua tepida pondere. ℥.j. aut. ℥.j.ß. Quòd ſi verò iecur ægrotantis intemperie calida affectum fuerit, adde ex zulapio roſacco purgatorio, exagium. j.ß aut duo, datoq; cum droſato aquam tepidam media nocte.

[a Addeq;.] *Poſt hæc verba in græco codice legitur* καταφόρτιον

λιβάνου. Quid verò ijs verbis innuere velit, diuinare nō satis possum, nisi frustra seu micas thuris intelligat.

Drosaton ad iocinerosos, & lienosos. Recipit sex radicum, & buglossi, singul. ℥. j. Santali rubei, & citrini, singul. ʒ. iij. Violarum, borraginis florum, & rosmarini, singulorum exag. j. Eryngij. ℥. ß. Cucumerum seminum, singulorum. ℥. ij. Seminis lactucæ, & intybi, singulorum. ʒ. ij. Pruna xx. Cerasia. xxx. Zizipharum, sebesten, singulorum. xxxv. Polytrichi, scolopendrij, ramorum myricæ, singulorum. ℥. j. Radicis capparis, exagia. ij. Hordei puri. ℥. j. Asari. ℥. j. ß. Herbæ hepaticæ, exagia. ij. Glycyrrhizæ. ℥. ß. Aquæ, quod satis est. Casiæ. ℥. j. Mannæ. ʒ. iij. Oxyphœnici. ℥. ß. Turpeti. ℥. ß. Senæ, agarici, singulorū. ℥. ß. ʒ. j. Polypodij. ℥. ij. Epithymi. ℥. j. Sacchari, lb. j. ß. Aceti. ℥. j. ß aut quantum satis erit. Datur cum aqua tepida ad arbitrium. Post sumptionem huius drosati diebus sex, si vis vti purgatorio medicamento, dato ex illo drosato cum aqua tepida, rhei barbari exagium. j. Sacchari rosacei laxatiui, exagia. ij. Diacidonij laxatiui, exagium. j. Datur media nocte. 99

Drosaton ad iocinerosos, lienosos, malo corporis habitu præditos, stomachicos, & omnis generis viscerum obstructiones. Accipit sex radicum, & buglossi, sing. ℥. j. Polypodij. ℥. iij. Eupatorij, epithymi, senæ, sing. ℥. j. Agarici. ℥. ß. Adianti, scolopendrij, ramorum myricæ, sing. manipu. j. succi intybi, buglossi, & fumariæ. ℥. ij. Succi apij, & eupatorij, sing. ℥. ij. ß. seminis fœniculi, & apij, singu. ʒ. iij. seminum cucumerum, singul. ℥. j. succi absinthij. ℥. j. ß. seminis lactucæ, portulacæ, & intybi, singul. ℥. ß. Violarum, florum borraginis, & rosmarini, sing. ʒ. iij. Eryngij. ℥. ß. Papaueris albi, exagia. iij. Triū santalorū, singulorum exagium. j. Radicis capparis. ℥. ß. Rosarum. ℥. j. Aquæ quantū sufficit. sacchari lb. j. ß. Aceti. ℥. iij. Datur. ℥. j. aut. ℥. j. ß. ex aqua tepida manè ieiuno. 100

Drosaton ad suppuratos, tabidos, febricitantes, destillatione & abscessu laborantes. Capit radicum sex, singul. ℥. j. Violarū, borraginis florū, seminis maluæ, nenupharis, seminis vrticæ, florum rosmarini, rosarum rubearum. sing. ʒ. iij. Adianti. ℥. j. Seminum cucumerum, singulorū, ℥. j. ß. 101

Papauer

Papaueris albi.℥.ß. Radicis buglossi. ℥.j. Damascena.xv. Santali rubei, & albi, singul.exag.ij. Tragacanthæ, gummi arabici, singul.℥.ß. Vuarum corinthiacarum.℥.j. Carnium palmularum.x. Iridis. ʒ.iij. Chamæleuces.ʒ.iij. Fabæ repurgatæ, hyssopi, singul.℥.j. Bombacij seminis.℥.j.ß. Vngulæ caballinæ.℥.ij. Casiæ.℥.j. Aquæ quod satis est. Sacchari, lb.j. Penidiorum, lb.ß. Rosarum.℥.j. Succi glycyrrhizæ, aristolochiæ rotundæ, singul. ʒ.iij. Datur manè & vesperi cum aqua tepida pondere.℥.j.aut.℥.j.ß.

102 Drosaton ad iocinerosos, lienosos, ictericos, & omnem calorem iecoris. Habet radicum sex, singulorum.℥.j. Ramorum myricæ, manipulum.ß. Seminum, cucumerum, singulorum.℥.ß. Adianti, hepaticæ herbæ, singulorum manipulum.ß. Trium santalorum, singulorum exagium.j. Pruna.xx. Cerasia.xxx. Sebesten xl. Foliorum lactucæ, & intybi, manipul.ß. Asari, exagiū.j. Violarum, borraginis florum, & rosmarini, singulorum exagium.j.ß. Succi intybi, buglossi, & eupatorij, singulorum.℥.ij. Cicerum nigrorum.℥.j. Senæ.℥.ß. Ramorum salicis manipulum.ß. Cichorij.℥.j. Seminis portulacæ, lactucæ, & intybi, singulorum, exagium.j. Rhei barbari, exagia.iij. Radicis capparis in aceto maceratę, exagia.ij. Corticis radicis salicis, exagium.j.ß. Dauci, petroselini, & sparti seminum, singulorū exagium.j. Radicis sparti, exagium.j.ß. Rubiæ, exagia.ij. Sacchari, lib.ij. Datur manè pondere.℥.ij. cum aqua tepida, in qua incocta sint radicis fœniculi, & apij, hordei, cicerum nigrorum, corticis fraxini, & ramorum myricæ quantum volueris.

103 Drosaton ad eos qui laborant abscessu, vlceraq; in renibus & vesica habét. Recipit radicum sex, sing.℥.j. Seminum cucumerum, sing.℥.iij. Adianti, manip.℥. Cicerū nigrorū.℥.j. Spicæ.ʒ.j. Florum chamæmeli.ʒ.iij. Asari.ʒ.ij. Vuarū corinthiacarū.℥.iij. Damascena.xx. Cerasia.xxx. Cyperi.℥.j. Chamædryos, chamępityos, pinearū nucū, sin.℥.ß. Trifolij.ʒ.iij. Symphyti, exa.ij. Seselis.ʒ.j.ß. Hyssopi, manip.ß. Zizipha.xx. Glycyrrhizæ.℥.j. Iridis.℥.ß. Seminis apij, & petroselini, sing.ʒ.j. Amygdalarū dulcium.xx. Sebesten.xv. Scolopédrij, manip.ß. Seminis erucæ, exa.j.ß. Rosarum.℥.j. Aquæ quod satis est. Sacchari, lb.j.ß. Datur

manè ieiuno ex aqua tepida, cui incocta sint radix fœniculi, apij, macedonisij, & anisum.

Drosaton ad colicos & nephriticos optimum. Accipit radicum sex, sing. ℥. ij. Seminis fœniculi, apij, petroselini, ammeos, carei, anethi, anisi, singul. exag. j. Phu, cyperi, spicæ, zingiberis, caryophylli, singulo. ʒ. ß. Glycirrhizæ. ℥. j. Acori, iridis, sing. ℥. ß. Polypodij. ℥. iij. Epithymi. ℥. j. Senæ, turpeti, singulorum. ℥. ß. Radicis capparis. ℥. ß. Scolopendrij, ramorum myricæ, adianti, singul. manip. ß. Florũ iunci odorati, exag. ij. Eupatorij. ʒ. j. ß. Aquæ quod satis est. Sacchari, lib. ij. Rhei barbari, turpeti, sing. exag. j. Rosarum. ℥. j. Datur cum aqua tepida cui incocta sint, radix fœniculi, apij, & macedonisij, hordeũ mundũ, & anisum. 104

Drosaton ad colicos, & nephriticos optimum. Capit medullæ scillæ. ℥. iij. Radicum sex, singulorum. ℥. j. Seminis fœniculi, apij, petroselini, ammeos, carei, anisi, sin. exa. j. ß. Chamædryos, chamepityos, aristolochiæ longæ, & rotundæ, singul ʒ. ij. Seminis altheæ, aspleni herbæ, sing. ʒ. j ß. Senæ, asari florum iunci odorati, sing. ʒ. iij. Phu, dauci cretici, cyperi, singul. ʒ. j. Nardi celticæ. ʒ. j. ß, Folij. ʒ. j. Absinthij. ʒ. iij. Iridis. ʒ. j. ß. Polipodij. ℥. iij Spicæ. ʒ. j. Mẽtæ. ʒ. ij. Triboli seminis. ℥. ß. Thymi. ʒ. j. ß. Epithymi. ℥. j. Thymbrę. ʒ. ij. Hyssopi. ℥. ß. Silphij. ʒ. j. ß. Radicis capparis. ʒ. iij. Rosarum. ℥. j Aquæ in qua ferrum extinctum est multoties, quantum sufficit. Sacchari, lb. ij Datur manè ieiuno. ℥. j. ß. aut. ℥. ij. cum aqua tepida diebus septem, cui incocta sint radix apij, fœniculi, macedonisij. & anisum. 105

Drosaton ad iocinerosos, lincosos, obstructionẽ & duriciem viscerum, Habet radicum sex, singul. ℥. j. Seminum cucumerum, sing. ℥. j. ß.. Intyborum, ramoru myricæ, scolopendrij, polytrichi, singul. manipulum. ß. Violarum, florum borraginis, & rosmarini, singul. exag. j. ß. Succi intybi. apij, eupatorij, & bluglossi, singul. ℥. ij. Cicerum nigrorum. ℥. j. Cichorij, sparti seminum, & radicis, singul. ℥. ß. Damascenorum, cerasiorum, sebesten, singul. xxxv. Seminis lactucæ, & intybi, singulo. ℥. ß. Seminis dauci, exag. j. Trium santalorum, singul exag. ij. Cyperi. ℥. ß. Phu, cuscutæ, singul. ʒ. iij. Senæ. ℥. ß. Asari, exag. j. ß. Radicis salicis, corticis fraxini, radicis capparis, singul. ʒ. iij, Ramorum 106

sali

ſalicis,manipulum.ß.Spicæ,rubiæ ſingul.℥.ß,Ammeos.ʒ.j.ß. Vuarum corinthiacarum.℥.j.Hyſſopi,manipulum.ß. Glycyrryizæ.℥.ß.Chamæmeli.℥.j.Florum iunci odorati ʒ.iij.Seminis fœniculi,aniſi, ſing.℥ j.Polipodij.℥.ij. Epithymi.℥.j.Agarici exag.ij. Roſarum.℥.j. Aquæ quod ſatis eſt.Sacchari,lb.ij.Rhei barbari,& turpeti,ſingul.exag.j.Datur manè ieiuno pōdere.℥.j.ß.cū aqua tepida,cui incocta ſint radix capparis,rami ſalicis,zizipha,damaſcena,glycyrrhiza,aniſum,fœniculū,cortex fraxini,& rami myricę.

107 Droſaton ad obſtructionem iecoris, & lienis, atque colicos,mirabile.Recipit meliloti,chamæmeli,radicis fœniculi,apij,& aſparagi,ſingulo.℥.j.Florum iunci odorati, exag.j.ß. Roſarum.℥.ß. Croci.℈.j. Ramorum myricæ, manip.ß.Aquæ quod ſatis eſt.Sacchari,lb.ß. Datur manè ieiuno pondere.℥.j.aut.℥.j.ß.cum aqua tepida.cui adijce corallij rubei.℈.j.Aqua verò incocta habeat folia piceæ, radicem apij,ramos myricæ,ſcolopendrium, ſemen fœniculi,& apij,daturq; diebus tribus.Si verò poſt hos dies dare vis purgatorium medicamentū,præbeto hanc drangæā media nocte,quæ habet, Rhei barbari.ʒ.j.ß.Seminis fœniculi,& apij, ſingul.℈.j.Tartari.ʒ.ß. Croci.℈.j.Sacchari, quantum aliarum ſpecierum. vel dato has pilulas media nocte,quæ accipiunt,aniſi,ammeos,apij,folij,calami odorati,ſeminis erucæ, ſingulo.℈.j.Sagapeni, bdellij, hieræ Galeni,ſing.℥.ij.Colocynthidis,agarici,ſing.ʒ.j. Turpeti ʒ.vj Rhei barbari,exag.j. Dacridij.ʒ.j. Fingantur pilulæ ciceris parui magnitudine cum ſucco fœniculi, & præbe pilulas.xj.aut.xiij.aut.xv.pro viribus. Drāgęa Pilulæ.

108 Droſaton è fumaria cōferens melācholicis,cholericis, elephātia correptis,carnis pruritui,ſcabiei,lichenibus,carniſq; maliciei,ad vitioſum deniq; vniuerſi corporis coloré, & faciei,ad exāthemata à prauis humoribus facta. Accipit myrobalani citrini.℥.ß.Violarū abſinthij,cuſcutę,ſin.℥.j.Polipodij ℥.ij.Epithimi.℥.j.ſenę,agarici,ſin.℥ ß.Roſarū.℥.j.Coquātur probè in aqua ad tertias,coloq; expurgato, & accipe de decocto illo lb.ij. Adde fumariæ ſucci cocti & colati,lb.j dein accipe ſacchari,lb.ß.Mellis attici lb.j.coquātur ad cōſiſtētiā,&détur ſingulis diebus manè ieiuno,℥.j.ß.cū aqua tepida.Prębeto aūt etiā hæc,nēpe dacri- Droſatum è fumaria.

dij, exag.ß. Rhei barbari, exag.j. Tartari.℈.ij. Hæc in pollinē trita dato cum drosato.℈.j. diebus septē, aut nouem.

Drosaton ad iocinerosos, lienosos, & hydropicos, admodum bonum, & vtile. Capit radicum sex, radicis, buglossi, & rusci, singulorum.ʒ.ß. Polypodij.ʒ.ij. Senæ ʒ.ß. Epithymi.ʒ.j.ß. Scolopendrij, polytrichi, singulorum manipulum.ß. Iridis.ʒ.ß. Rosarum.ʒ.j. Stichadis.ʒ.ß. Myrobalanorum, exceptis flauis, singulorum exag.j. Agarici, glycyrrhizæ, sing.ʒ.ß. Ramorum myricæ, hyssopi, singulorum manipulum.ß. Medullæ scillæ assatæ.ʒ.iij. Xylobalsami, petroselini macedonici, sing. exag.j.ß. Mentæ, pulegij, sing. exag.ij. Cardamomi, exag.ß. Anisi, Apij, & fœniculi seminum, singulorum.ʒ.ß. Absinthij, exag.iij. Spicæ, exag.ij. Thymbræ.ʒ.ß. Foliorum mandragoræ, radicis capparis, seminis vrticæ, sing. exag.ij. Seminum cucumerum, singul.ʒ.j. Seminis vrticæ, exag.ij. Florum iunci odorati, tussilaginis, chamæmeli, singulorum.ʒ.ß. Seminis ericæ. exa.ij. Triū santalorū, ammeos, radicis phu, asari, florū hyperici, singu.ʒ.ß. Ramorum salicis, manipulum.ß. Rosmarini.ʒ.j. Eryngij.ʒ.ij. Florū rosmarini & borraginis, singul.ʒ.ß. Rubiæ.ʒ.j. Calaminthæ.ʒ.j. Damascena.x. Cerasia, xx. Sebesten.xxx. Seminis asparagi, & rusci, papaueris albi, singul. exag.ij. Vuarum corinthiacarū.ʒ.j. Herbæ aspleni, acori, singulorū exag.ij. Corticis fraxini.ʒ.ß. Fumariæ.ʒ.j. Eupatorij, violarum, singulo.ʒ.ß. Seminis sparti, & radicis, singulorum exag.ij. Cichorij.ʒ.ß. Cuscutæ, asari, singul.ʒ.ß. Aquæ in qua ferrum multoties extinctum est, quantum sufficit. Sacchari, lb.j. mellis attici, lb.j.ß. Datur manè ieiuno pondere.ʒ. vnius.ß. aut duarum cum aqua tepida in qua ferrum sępius extinctum est. Dein accipe rhei barbari, exag.j. Turpeti, exag.j.ß. Dacrydij.℈.ij. Trita præbeantur cum drosato pondere.℈. vnius, aut duorum. 109

Drosaton scilliticum purgans aluū, hydropicis & lienosis vtile. Habet radicum sex singul.ʒ.j. Absinthij.ʒ.ß. Polypodij.ʒ.ij. Spicæ nardi, exagium.j. Scolopendrij.ʒ.j. Seminis fæniculi, anisi, petroselini, dauci cretici, singul.ʒ.ß Pruna.xx. Cerasia, sebesten, singulorum.xxx. Epithymi.ʒ.j. Iridis, glycyrrhizæ, singulorum.ʒ.ß. Rosarum, 110

rum, exag. iiij. Seminum cucumerum, singulorum. ʒ. ß. Polytrichi. ʒ. j. Trium sanctalorum, singul. exag. ij. Agarici. ʒ. ß. Turpeti, exag. ij. Aquæ quod satis est. Sacchari, lb. ij. Datur manè ieiuno pondere. ʒ. j. ß. aut duarum, cum aqua tepida in qua ferrum multoties extinctum est.

111 Drosaton ad colicos & nephriticos valde bonum. Recipit radicum sex, & buglossi, singulorum. ʒ. j. Seminis fœniculi, apij, & macedonisij, singulorum exag. ij. Chamæmeli, exag. j. ß. Seminis altheæ, exag. j. Scolopendrij, manipulum. ß. Ligni aloes, exag. ß. Asari, floris iunci odorati, singulorum, exag. ß. Senæ. ʒ. ß. Adianti, manipulũ. ß. Polypodij. ʒ. ij. Aquæ in qua ferrum pluries extinctũ est, quod satis est, sacchari, lb. j. ʒ. Datur manè ieiuno. ʒ. j. ß. aut duæ cum aqua tepida in qua ferrum sæpius extinctum est, & cui incocta sint radix fœnicnli, apij, & anisi.

112 Drosaton ad colicos, nephriticos, lienosos, stomachicos, viscerumq; obstructionem præstans. Accipit radicis buglossi, scolopendrij, singulorum. stag. iij. Casiæ, lb. ʒ. Corticis radicis capparis, exag. ij. Seminis & florum ericæ, singulorum exag. j. ß. Medullæ scillæ assatæ, aut crudæ. ʒ. j. Foliorũ salicis, exag. j. Spicæ nardi, aspleni, seminis agni, singulorum exag. ij. Comæ absinthij, aristolochiæ longæ & rotundæ, gentianæ, singulorum, stag. j. Amomi, stag. ij. Saluiæ, radicis pæoniæ, singulorum, stag. ij. ß. Radicis asparagi. ʒ. j. Folij, stag. ij. Florum chamæmeli, chamædaphnes, radicis struthij, singulorum stag. j. ß. Betonicæ, costi, singulorum exag. j. Petroselini, stag. j. ß. Sebesten xv. Florum iunci odorati, stag. j. ʒ. seminis maluæ, stag. j. Radicis acori, stag. j. ß. Radicis fœniculi, apij, macedonisij, borraginis & intybi, singulorum. ʒ. j. Chamædryos, chamæpityos, ligni aloes, singulorum. exag. ß. Radicis chamæcerasi, exag. iij. seminis hederæ, exag. j. ß. Corticis radicis careæ. ʒ. ß. Cubebę, stag. ß. Seminis fœniculi, anisi, singul. ʒ. j. Polij, Florum iunci odorati, asari, singulorum exag. ß. Epithimi ʒ j. Romanorum myrricæ, manipulum. ß. Florum borraginis & rosmarini, singulorum exag. j. Anthemidis, exag. ß. Damascena. xx. Cerasia. xxx. Sebesten xl. Cinamomi, exa. j. Adianti, manip. ß. Polypodij. ß. ij. Triũ santalorum, singulorum, exag, ij. Ammeos, exag. ß. Vio-

larum, exag.ij. Rosarum, ℥.ß. Aquæ in aqua ferrum extinctum est sæpius quantum sufficit. sacchari. lb.ij. Rhei barbari, exag.j ß. Turpeti, exag.ij. Datur manè ieiuno pondere. ℥.j.ß. aut.ij. cum aqua tepida in qua ferrum multoties extinctum est, & in decoctione habente anisum, & ramos myricæ.

Drosaton ad tertianas simplices & duplices, quotidianasque, purgatorium. Capit radicum sex, & buglossi, singul. ℥.ij. seminum cucumerum, singul. ℥.ß. seminis portulacæ, papaueris nigri & albi, singul. exag.ij dimidij quartam partem. Polytrichi, intybi, eupatorij, hepaticæ herbæ, syluestris melitzanij, & foliorum lactucæ, sing. manipulũ ß. seminis lactucæ, & intybi, singul. exag.ij. Zizipha. xx. Pruna. xv. Cerasia, sebesten, sing. xx. [a] scorpidis, rosarum, cyclamini, singul. manipulũ. ß. seminis fœniculi, anisi. ℥.ß. seminis apij, cardamomi, sing. ʒ.ij. Violarum, florum borraginis, & rosmarini, sing. exag.ij. Vuarum corinthiacarum. ℥ j. Glycyrrhizæ. ℥.ß. Nenupharis, exa.ij. [b] Antzitoli. ℥ ß. Trium santalorum, singul. exag.ij. sennæ. ℥.ß. Polypodij. ℥.ij. Rosarum. ℥ j. Aquæ quantum sufficit. sacchari, lb.j.ß. succi malorum punicorum acidorum. ℥.iij. Rhei bari, exag.j.ß. Turpeti, exag.ij. Dantur ex aqua tepida manè & vesperi. ℥.j.ß. aut duæ. 113

Scorpis. [a Scorpidis.] *Scorpiden vocat herbam quam alio nomine Ceterach ipse, & officinæ hodie appellant.* [b Antzitoli.] *Nicolai codex habet ἀντζιτόλι. Quid vero barbara hac voce intelligat, me ignorare fateor.*

Drosatum per totum diem potum ad dysentericos & cœliacos. Habet violarũ, exag.ij. Seminis intybi, exa.ij. Rosarũ rubearũ, exag.iij. Mespila. xx. Cotonea. vj. Cacumina myrtorũ nigrorũ, & fructus eorũ, sing. ℥.ß. rhois culinarij. ℥.j. Pãpinorũ vitis. ℥.ß. [a] Pira immatura. x. Pyra syluestria xv. succi plãtaginis, & hypocistidis, sing. ℥.j. succi acaciæ. ℥.ij. spodij, exa.iij. sidiorũ, balaustiorũ, sing. exa.iij. Maceris, exa.j. santali rubei exa.iij. Costi, exa.j. cinamomi, exa.j.ß. Boli armenij, lemnij sigilli, sãguinis draconis, lapidis hæmatitis, sin. exa.j.ß. Corallij rubei. ℥.ß. succi poligoni, & quinquenerniæ, singulo. ℥.ß. ʒ.j. Aquæ pluuiæ quod satis est. sacchari, lb.ß. sacchari rosacei veteris, lb.j. stillatitij rosarum 114

cam

campestrium liquoris.℥.iiij.Rhei barbari,exagium.j. Datur.℥.j. ex aqua pluuia cui incoctum sit anisum.

[a Pyra.] *Manuscriptus codex falsò ἀπίδια legit pro ἄπια Sic suprà A pomeli è pyris ἀπιδίτου pro ἀπίτου dixit.*

15 Drosaton ad iocinerosos,a calore tales factos, & vitioso colore preditos,furiosos,olicos,& nephriticos præclarũ. Vocatur autẽ è rheo barbaro. Accipit radicis fœniculi apij macedonisij, asparagi, borraginis,intybi, buglossi,& rusci,singulorum.℥.ij. Rosarum rubearum.℥.j. Violarum.℥.ß. Politrichi,manipulum.ß. Foliorum intybi,manipulum.j. Anisi.℥.ß. Seminis fœniculi, & apij, singulorum, exag.iiij.Seminum cucumerum, singul.℥.ij. Seminis lactucæ & portulacæ,singul.℥.ß. Seminis vrticæ.ʒ.ij. Papaueris albi, ʒ.ß.Pruna.xx.Cerasia.xxx.Sebesten.xl. Zizipha.xx. Vuarum corinthicarum, singulorum.ʒ.j. Ramorum myricæ, & salicis, nasturtij teneri,critami,singulorũ manip.ß.Glycyrrhizæ. hordei decorticati, sing.℥.j.Polypodij.℥.ij. Epithymi.℥.j.Agarici.℥.ß.Senæ,exag.iiij. Turpeti,hermodactyli,trium santalorum,sing.℥.ß.Hæc coquantur in aqua, & colo expurgentur,dein adijce ligni aloes boni,spicæ,sin.ʒ.j.Calami odorati,cinamomi,nucis moschatæ, galangę, sin.ʒ.ß.Rhei barbari, exag j.ß. Hæc probè trita coquatur cum decocto superiore ad consistẽtiã dein colentur,& adijciatur sacchari ℔.j.ß.Rosarum rubearum.℥.j. Datur manè ieiuno cum aqua tepida pondere.℥.j.ß.aut duarum, diebus sex.Postea propinato purgatorium medicamentum, pro viribus ægrotantis.

16 Drosaton scilliticum ad quartanas mirabile. Accipe. scillam [a] rufam, coquito cum fermento in calido cinere aut in clibano, dein accipe de parte eius interna teneriore.℥.ij.Aceti,℔.ß.Radicis fœniculi,apii,macedonisij, asparagi,borraginis,intybi,& rusci,singulorum.℥.ij. Scolopendrij,ramorum myricæ,asari, calaminthæ, singulorum.℥.ß. Hyssopi thymi,singul.exag.iiij. Piperis exa.j.Petroselini syluestris radicis.℥.ß. Epithymi.℥.j. Petroselini vrticæ seminis,dauci cretici, singulorum,exagium.j.Polypodij.℥.ij. Senæ.℥.ß. Seminis anisi, fœniculi, singulorum. exagia.ij. Polytrichi, manipulum.ß. Pruna.xx. Cerasia.xxx.Sebesten.xl. Spicæ nardi.℥.ß. Rosarum

sarum.℥.j.Hæc contusa coquito in aqua ad tertias, dein colo expurgato.& adijce agarici.℥.ß.Rhei barbari,exag.ij.sacchari, ℔.ß.Mellis attici ℔.j.Coquito probè ad consistentiam. Datur pondere.℥.j.ß.aut duarũ manè ieiuno cum aqua tepida.Datur verò etiam rheum barbarum tritum pondere [b] turnesij vnius &.ß.& dacridium, pondere turnesij.ß.cum drosato.

[a Rufam.] *Nicolai codex habet* ὀρεινὴν, *hoc est, montanam, sed malè. Legendum enim esse potius* πυῤῥὰν, *ex superioribus satis patet.*

Turnesium. [b Turnesij.] *Nicolaus habet* τουρνσίου. *Quale autẽ pondus illi Turnesium: compertum non habeo.*

Radices sex hic nominatim recẽsentur.

117 Drosaton ad quartanas, admodum expertum. Capit radicis fœniculi, apij, macedonisij, asparagi, intybi, borraginis, & buglossi, singulorum.℥.ij. Pruna.xx. Cerasia, xxx.sebesten.xl. Asari, exag.j. Ramorum myricæ, manipulum.ß. Florum capparis.℥.ß.scolopendrij, rosarum, singulorum.℥.j. Adianti, manipulum.ß. Hyssopi cretici.℥.j. Glycyrrhizæ.℥.ß.Tragacanthæ, violarum, singulorum, exag.iiij.Lapidis lazurij, lapidis armenij, singulo.exag.ij. seminum cucumerum, sing.℥.ß.seminis intybi, anisi, sing. exag.ii. Calaminthæ montanæ.℥.ß. spicæ.seminis agni, sin.exag.i.ß. Chamędryos, chamæpityos, trium santalorum, ammeos, sing.℥.ß. Polypodii.℥.ii.senæ, cuscutæ, fœniculi seminis, coriandri, singulorum exag.iiii.Hęc coquito in aqua ad tertias, coloque expurgato.Dein adiice hæc trita & cribrata, Chrysobalani magni & parui, singulorum exag.i.Rhei barbari, exag.i.ß. Turpeti, exag.i.Mannę, oxyphenici, singul.℥.ß.Calami dulcis.℥.ij.Hæc coquito cũ superiore decocto, & adiice mellis attici ℔.ii.sacchari, ℔.i.& præbeto media nocte cum aqua tepida.℥.i.ß.aut duas.Postea dato ad os abluendum aquam cum aceto diebus sex.Dein præbe hanc purgationem, quæ habet hieræ picræ laxatiuæ.ʒ.ii.ß. Benedictæ laxatiuæ.ʒ.ii. Turpeti ʒ.ii.ß.Dacrydij.℈.ii.Cydoniati laxatiui, sacchari rosacei laxatiui, singul.exag.ii.Rhei barbari, exag.i.Datur media noctæ cum aqua tepida pondere exag.iii.aut triũ &.ß.aut quod satis est.Dein verò ad os abluendum, propter huius medicamenti insuauitatem, dato acetum cum aqua.

Purgatoriũ medicamentum.

118 Drosaton ex myrobalano ad podagricos, arthriticos,

iocinerosos,lienosos,omnem viscerum obstructionem, melancholicos,vitioso colore præditos,& omnem corporis malitiam. Habet radicis fœniculi,apij,macedonisij,asparagi, borraginis,intybi, buglossi,& brusci . sing.℥.ij. Violarum ℥.ß.Pruna,xx.Cerasia,xxx.Sebesten. xl. Cucumerum seminum, singulorum.℥.j. Trium santalorum , singul.℥.ß. Hordei decorticati.℥.j.Politrichi,manipul.ß.Radicis capparis.℥.ß.Ramorum myricæ,manipul.ß.Glycyrrhizę.℥.j. Ziziphа.xx.Pruna.xxx.Carasia,sebesten,singul.xl. Hyssopi,manipul.ß.Rubiæ.℥.ß.Florum rosmarini,exa.ij.Scolopendrij,manip.ß. Myrobalanorum omnium exceptis flauis,sing.℥.ß. Hæc tusa coquito in aqua ad tertias, dein colo expurgato,& adijce probè tusarum & cribratarum rosarum.℥.ß.Cuscutæ,asari, & opobalsami , singul.exag.iij. Epithymi,polypodij,sing.℥.j.Agarici, senæ,turpeti , sing. ℥.ß.Rhei barbari,exag.j. Tartari.℥.ß.Sacchari, ℔.j.ß. Hæc probè cocta cum superiore decocto colato , datoque media nocte.℥.j.ß.aut duas , cum aqua tepida diebus septem . Deinde propinato purgatorium medicamentum pro viribus laborantis.

119 Drangeæ cõfectio ad eosqui cibũ non appetunt,& stomacho refrigerati sunt,nec rectè cõcoquunt, sed cibũ euomunt,eumq; minimè conficiunt. Recipit zingiberis repurgati.℥.ij.Caryophylli.℥.ß.Nucis moschatæ.℥.ß.Maceris. ℥.ß·ʒ.j.Croci,exa.j.Anisi.℥.j.ß.Corticis cinamomi.℥.j.ß. Sacchari,℔.ß. Hæc contere,& fac drangeam, de qua dato manè,meridie & vesperi , exag.j. postea da sorbendum vinum bonum,mensura exigui poculi.

120 Drosaton purgatorium ex myrobalano , ad iocinerosos,lienosos,& melãcholichos , maniacos ,& vitioso colore præditos . Item ad exanthemata facta in superficie totius corporis à melãcholico humore,& salsa pituita nata,ad scabiẽ & pruritũ. Accipit myrobalani citrini,violarũ , absint. cuscutę,sin.℥.ij.Senæ.℥.ß.Polypodij.℥.ij.Agarici,exa.ij. Epithymi.℥.ij. Scolopedrij,polytrichi,sin.manip.ß.Iridis exa,ij. Rosarũ,lacæ,sin.℥.j. Radicis capparis.℥.ß. Ramorum myricæ,manipulum.ß. Trium santalorum, singulorum.exagia.ij. Seminum cucumerum, singulorum.℥. ij. Radicis fœuiculi,apij,macedosij,asparagi,borraginis, inty

intybi,& buglossi, singulorum.ʒ.ij. Anisi, fœniculi seminis, singul.ʒ.ß. Pruna.xx. Cerasia.xxx. Sebesten.xl. Glycyrrhizæ.ʒ.j. Hæc probè cocta cum aqua colo expurgato, & accipe ex decocto lb.iiij. & adijce succi fumariæ despumati, lb.j.ß. Sacchari, lb.ij. Rhei barbari, exag.ij. Decoquito hæc lento igne ad consistentiam vsque, & colato. Dato manè ieiuno.ʒ j.ß. cum aqua tepida, & præbeto etiam rhei barbari triti, turnesium.j. diebus septem. Deinde autem propinato purgatorium medicamentum.

Drosaton acetosum compositum ad tertianas, duplices tertianas, quotidianas, & continuas febres, atque hecticas, nec nõ ad immodicã sitim vtile. Capit radicis fœniculi, apij macedonisij asparagi borraginis intybi & buglossi sin. ʒ.j. Seminum cucumerũ, sin.ʒ.ß. Pruna. xx. Cerasia.xxx. Sebesten.xl. Violarum.ʒ.j. Rosarum.ʒ.j.ß. Florum borraginis, & rosmarini, singulorum. ʒ.ß. Iridis.ʒ.j. Scolopendrij, adianti singulorum.ʒ.j. Eupatorij, trium santalorũ singul.ʒ.ß. Florum iunci odorati, asari, sing.exag.ij. Senæ, ʒ.j. Cuscutę.ʒ.ß. Epithymi, agarici, sin.ʒ.j. Anisi, seminum fœniculi, ammeos, singulorum.ʒ.ß. Rosarum.ʒ.j. Aquæ quod satis est. Rhei barbari, exag.ij. Succi malorum punicorum acidorum. ʒ.v. Sacchari, lb.ij. Dantur manè cũ aqua tepida.ʒ.j.ß. aut duæ. 121

FINIS

INDEX STOMATICORVM MEDICAMENTORVM, ILLITIO-num, & disentericorum. remediorum.

Illitio

Dysen

NICO

NICOLAI MYREPSI ALEXANDRINI DE STOMATICIS medicamentis, illitionibus, & dysentericis remedijs, Sectio nona.

1 IAMORON confectio, admodum probata. Habet succi mororum, lb.v. Coquito ad sordium crassitudinem, dein adijce mellis boni, lb.j. & iterum coquito vsq; ad mellis consistentiam. Adde croci, [a] zingiberis, & omphacij, singulorum. ʒ.j. & sic parato vtere.

[a Zingiberis.] *Nicolaus habet ζιγγιβέρεως. sed Galenus lib. 6. de Compos. medic. local. & Paulus legunt σμύρνης, hoc est, myrrhæ. Causam eius varietatis infrà indicabimus.*

2 Diamoron alia præparatio, magis varia. Recipit succi mororum, cotylas.v. Vini austeri, cotyl.j. Mellis, cochlearium vnum. Coquito succum mororum cum vino, ad sordis crassitudinem, deinde adiecto melle rursus decoque quoad iustam consistentiam nanciscatur: & adijce croci, zingiberis, omphacij aridi, singulorum. ℥.j.ß. Optimum verò est omnibus stomaticis illitionibus, si prædicta mensura simul incoquantur glycyrrhizæ. ℥. xx. mitigatoria enim est: ob id asperitatem ex adstringentibus illatam, lenire potest. Confert hoc etiã, ait Heras, ad tonsillas, & oris phlegmonas illitum, & per collutionẽ adhibitũ. Alij verò succum tantum mororũ præparant cum melle, & vtuntur.

3 Diamoron ex Asclepiade simplex. Capit succi mororũ, exagia.xvj. Succi omphacij, exagia.xiij. Mellis attici, exagia. xij. Coquito succos ad cõsistentiam, dein adiecto melle rursus coquito, vsque ad bonam consistentiam.

4 [a] Diarhœon, hoc est è malis punicis Galeni cõfectio, admodum bona. Recipe malorum punicorum dulcium acidorum, & austerorum, [b] contunde in mortario cum putaminibus, & exprime succum, & accipe de hoc succo cotyl. v. Mellis cotyl. j. Glycyrrhizæ succi. ℥. xx. Coquito ad consistentiã. Vtilius verò hoc exhibetur ijs quibus os phlegmone laborat, quiq; stomachũ dissolutũ habent, & nihil appetentem. Illitũ & potũ ad alui affectus prodest. Admiscere verò illi, quemadmodum alijs stomaticis medicamentis, in

principio quidem expedit adſtringentia, in vigore concoquẽtia, in inclinatione diſcutiẽtia. Cõfert autem ad vlcera oris,& aphthas,nomaſq;.

Codex Nicolai emendatus.

[a Diarhœon.] *Codex Nicolai malè* διαροῶν *legit, pro* διὰ ῥοιῶν*: Græcis enim* ῥόια *malũ eſt punicum.* [b Contunde.] *Manuſcriptus codex nõ rectè legit* ῥύπλης *pro* κόπλι, *aut* ῥύπλι, *hoc eſt, cõijce in mortarium. Sed ſenſui magis quadrat. Cõtunde in mortario. Et infrà in cõfectione ex nucibus etiam legitur* κόπλι ἐν ὁλμῷ. *Et paulò poſt malè legitur in Nicolai codice* προάγιαθαι, *pro* προσάγιαθαι.

Diarhœon Galeni alia cõfectio. Habet ſucci malorum punicorum, ſextaria italica. vj. Mellis attici, lб.xij. Croci. ℥.iij.ß. Myrrhæ. ℥.iij. Succũ per ſe ſatis diu coquito: dein adiecto melle, decoque vſque ad iuſtam conſiſtentiam: crocum dein & myrrham in mortario vnita, adijce. 5

Cõfectio è muſto ſtomatica Andromachi, pulcherrima. Accipit gallarũ.xxx. Rhois coriarij, muſti optimi, dulcis & albi, ex vua aminęa exp̃ſsi, ſext.vj. Gallas cõtuſas macerato cũ rhoe, diem & noctẽ in muſto, & coquito quoad quarta pars relinquat: perq; linteũ colatũ iterũ coquito, donec melleã cõſiſtentiã nãciſcatur. Dein adijce croci.℥.j. Aluminis ſciſsilis, myrrhæ, ſin.℥.j. Facit etiã ad auriũ & ſedis vlcera. 6

Illitio. Cõfectio Sorani ſtomatica ex ſucco vuæ immaturæ, ad incipiẽtes phlegmonas, gingiuas flaccidas, & pura tõſillarũ vlcera vtilis. Capit ſucci vuę immaturæ cocti vſq; ad conſiſtentiam, ſext.j. Roſarum, lб.j. Croci.℥.iij. Mellis attici, cotyl.j. 7

E nucibus Galeni cõfectio. Accipe exteriorę corticẽ nucum, quo tinctores vtũtur, adhuc viridẽ, cõtũde in mortario, & exprime, atq; per linteum excolato. Eius autẽ quod expreſſum eſt accipe cotyl.v. Mellis attici, cotyl.j. Glycyrrizæ.℥.xx. Coquito ſuccũ cum glycyrrhiza ad mellis craſſitudinem, & per colum traijciens, adiecto melle iterum coquito. Eſt autem efficacior omnibus illitionibus ſtomaticis, & validior: non tamen, vt aliæ, ſtomacho grata. 8

E nucibus alia cõfectio. Succi exteriorũ corticũ, ſext.j. Coquito vſq; ad ſordiũ conſiſtentiã, dein per colum expurgato. adijce mellis attici, ſext.j. & coquito ad melleã conſiſtentiã. Vbi volueris ab igne remouere, adde zingiberis, & gallarum, ſing.℥.j. Croci.℈.vj. Trita diligenter præbeto. 9

Illit

10 Illitio ad eos q angina laborãt sub lingua, expta. Origanũ fuluã comã habẽtẽ tũde, & cribrato, melleq; excipiẽs illine.

11 Illitio anginæ conferens, optima. Stercus lupi, aut canis album, terito in pollinem, melleq; excipiens illinito.

12 Illitio alia ex Besasa, hoc est semine rutæ syluestris. Habet anisi, seminis apij, ammeos, floris iũci odorati, aluminis scissilis, iridis, besasa, sin. ℥. j. exa. ß.[a] Casiæ, crocomagmatis, rosarum aridarum, sing. ℥. j. Costi. ℥. j. ß. Hirundinum pullorum, vstorum. ℥. j. ß. Croci. ℥. ß. exag. j ß. Zingiberis, spicæ nardi, amomi, singul. ℥. ß. Gallas. iiij. Hæc terito & vnito cum melle, fingitoq; pastillos, & præbeto.

[a Casiæ.] *Galenus lib. 6. de Compos. medic. localium habet, κινναμώμου, σμύρνης τρωγλίτιδ☉, ἀριστολοχίας μακρᾶς, ἀνὰ γο. α. id est, cinamomi, myrrhæ troglodyticæ, aristolochiæ longæ, sing. vnc. j. Quæ omnia hic desiderantur.*

13 Illitio Asclepiadis ad plegmonas cũ exulceratione. Recipit rosarum. ʒ. viij. Croci. ʒ. iiij. Balaustiorum, myrrhæ, sing. ʒ. j. Nucum pinearum. ʒ. iiij. Excipiãtur melle attico.

14 Illitio Asclepiadis, ad oris putredines. Accipit rhois culinarij. ʒ. iiij. Acaciæ. ʒ. j. Ossis ceruini medullę, aut vitulini. ʒ. iiij. Omnia ĩ vino dulci dissoluta, excipe melle attico.

15 Illitio odorata, stomatica, ad phlegmonas, & crustas. Andromachi. Capit nucum pinearum. ʒ iij. Amyli. ʒ. ij. Aluminis scissilis, rosarum, singulorũ. ʒ. j. Croci. ʒ. ß. Mellis attici, quod satis est.

16 Illitio ad omnes oris & tonsillarum phlegmonas. Habet rhois culinarij. ʒ. iiij. Rosarnm. ʒ. ij. Croci, costi, singu. ʒ. j. Mellis attici, quantum sufficit. Dissolutam cum aqua mellis & modico aceto, præbeto ad gargarisandum.

17 Illitio melior ad crustas. Misy assatum cum melle attico illine. Sint autem misyos, ʒ. vj, Mellis. ʒ. xij. Confestim enim è medio tollit.

18 Illitio Archigenis, ad crustas. [a]Stercus caninum, quando ossa canes vorauerint, cum melle attico dissolutum, optimum in omnibus existit, & strenuè auxiliatur cum posca gargarisatum, & nullam vtenti in suauitatem exhibet.

[a Stercus caninum.] *Manuscriptus codex habet* κυνίαρ κόπρον, *pro* κύνειαν. *Hoc tamen erratum, & alia multa in illitionibus ijs commissa, è Galeno emendare cuiuis integrum est.*

Illitio alia stomatica ad crustas. Recipit cineris pul- 19
lorum hirundinum vstorum, & stercoris pueri, vtriusque æquas portiones. Dissoluta cum melle attico illine. Accepit autem[a] nō quodlibet, sed pueris plurimum in cibo duobus antè diebus lupinos & vinum mediocre dabat, atque ita exiccans repositum habebat ad quæcunq; vti vellet.

Nicolai locus expensus.

[a Non quodlibet.] *Legendum in Nicolao,* ἐλάμβανε δ'οὐ τὴν ἐπιτυχοῦσαν, ἀλλὰ παιδίοις ἐδίδου τὸ πλεῖστον τῆς τροφῆς ἄρτον, *&c. pro eo quod habet,* ἀναλάμβανε δὲ κόρτον μετ' τὴν τυχοῦσαν, ἀλλὰ παιδίου, *&c.*

Illitio stomatica ad crustas, & gingiuas putrescētes, & 20
fœtidas. Accipit misyos vsti. ℥. viij Iridis. ℥. iiij. Croci. ℥. j. Trita reconde in buxeo vase, & in vsu irrigato cum melle attico.

Illitio anthera, similis. Capit iridis, sandarachæ, cyperi, 21
sin. ℥. iiij. Aluminis scissilis, myrrhæ, crocomagmatis, sing. ℥. ij. Tritis vtere. Nonnulli etiā accipiunt rosarum, & gallarum, sing. ℥. ij. Vtere igitur ea ad putredines, & abscedentes gingiuas sicca. Ad crustas autem cum melle.

Illitio Philagrij, ad oris erosiones. Habet lentisci fructus 22
nondum nigri. ℥. ij. Gallarum. ℥. ij. Costi, folij, sing. ℥. ß.

Illitio Theodori ad tonsillarum vlcera, & gingiuarum 23
atq; pudendorum putredines, nomas & carbunculos. Recipit aluminis scissilis, sandarachæ, singul. exag. j.

Illitio Hermi ad oris affectiones omnes, ab aphthis 24
vsq; ad crustas, & cancros. Fructum myricæ læuigatū excipe succo hyoscyami similiter & cum melle.

Illitio ad nomas oris, & gingiuarum. Succi foliorum 25
vitis albæ, quam Bryoniam vocant. Misyos. Hæc trita excipe cum melle attico, & illine. Exterit enim, & expurgat. Postquam verò expurgaueris, bryoniæ radice tusa & cribrata vtere: ad cicatricem enim perducit.

Illitio ad oris[a] putredines, exulcerationes, & nomas. 26
Capit foliorum vitis, albæ. ℥. iij. Aluminis scissilis, misyos tosti, iridis, mannæ, sing. ℥. iiij. Chalcanthi. ℥. ij. Tere donec exiccētur, & in pollinem redigantur. Vtere arida. Expurgat enim & reprimit fluxionem affluentem.

[a Putredines.] *Codex Nicolai manuscriptus falso legit* σύψυς, *prò* σήψεις, *quod ex Aetio satis liquet, qui lib. 8. cap. 46. legit,*

git,

git, πρὸς τὰς ἐν τῷ σόματι σήψεις, καὶ ἑλκώσεις.

27 Illitio ad omnia oris & tõſillarũ mala mirabilis. Habet foliorum oleæ viridium, ſidiorum, balauſtiorum, rhois culinarij, roſarum. Concocta cum poſca dato gargariſanda.

28 Illitio ſimilis. Elateriũ tritũ. melle attico exceptũ illine.

29 Illitio neceſſaria gargariſata. Habet hyſſopi, ziziphorum, mali punici dulcis integri contuſi, florum iunci odorati, cubebarum, caricarum, rhois culinarij, vuarum corinthiacarũ, roſarum, aceti, partem vnam. Aquæ partes tres. Coquantur ad tertias. Commiſceantur illi Diamoron & Diacaryon, & detur gargariſandum.

30 Illitio ſimilis, optima. Recipit hyſſopi, ziziphorum, caricarum, vuarum corinthiacarũ, floris iunci odorati, rhois coriarij, ſidiorum, balauſtiorum, cubebę, granorum myrti, mali punici dulcis integri cõtuſi: aceti, partem vnam, aquæ partes iiij. Coquantur ad tertias. Commiſce illi diamoron, & diacaryon, atque vtere.

31 Illitio neceſſaria, ſimilis. Conizam minimam tunde, & exprime. Accipe ſucci. ℥. vj. Adijce mellis attici. ℥. iij. Coquito ad conſiſtentiam, & in vſu admiſce diamoron, & dia caryon. Præbeto gargariſandum.

32 Illitio ad occultas anginas. Sinapi ſubactũ cũ melicrato coquito ad conſiſtentiam, & colo traijciẽs præbeto gargariſandum. Competit etiam illis caſiæ decoctũ, iridis, radicis panacis, gẽtianæ, cẽtaurij, ariſtolochiæ, coſti, agarici, cucumeris ſylueſtris radicis, quodlibet cũ oxymelite plurimũ coctũ. Similiter galli ſtercus albũ & [a] ceruſſam colore referẽs, exiccatũ habeto, & vſu poſtulãte ſubige cũ aqua, aut melicrato, propinato cochleariũ. Deſperatos enim ſanat. Quod ſi bibere nequeãt, cũ melle ſubactũ intimas partes illinito.

[a Ceruſſam referens.] Græcè eſt, καὶ ψιμιθίζουσαν.

33 Illitio admodum bona, ſimilis. Capit centaurij, nitri, ſalis communis, ſingulorũ. ℥. viij. Hæc contrita reconde, & vſu poſtulante imbue melle attico, & illine intimas partes cum penna, aut prout libuerit.

34 Illitio alia, valde bona. Abſinthiũ tuſum & cribratũ, nitro trito adiecto, cum melle illine. Elaterium cum taurino felle & melle ſubactum, illinito. Salem cõmunem ſubactũ cum oleo veteri, & melle, atque aceto ſcillitico, illinito.

Illitio ex pullis sylueſtrium hirundinum. Habet pullo- 35
rum hirundinum agreſtium vſtorum cineris. ℥. viij. Croci. ℥. ij. Spicæ nardi. ℥. j. Excipe melle, & vtere.[a] Oportet autem pullos vrere hoc pacto. Sale mediocri conſperſos vnà cum pennis conijce in vas fictile, obturatumq́; imponè prunis, donec in cinerem redigantur.

[a Oportet autem, &c.] *Nicolai codex non rectè ita legit:* δεῖ δὲ τοὺς νεόσσους καίειν μετὰ τῶν πτερῶν ἅλατι συμμέτρῳ καταπάσαντας τοῖς πτεροῖς. εἶτα βάλλει εἰς ἄγγος κεραμεοῦν, καὶ φυράσας τοῦτο, *&c. Legendum autem ita erit, Galeno ſuffragante,* δεῖ δὲ τοὺς νεοσσοὺς καίειν τὸν τρόπον τοῦτον ἅλατι συμμέτρῳ καταπάσαντας σὺν τοῖς πτεροῖς βάλλε εἰς ἄγγος κεραμοῦν, καὶ τοῦτο φυμώσας ἐπίτιθε, *&c. Sic etiam legit Aetius lib. 8. cap. 47. Et horum verborum ſenſum in noſtra conuerſione expreſſimus.*

Nicolai codex emẽdatus

Illitio alia, ſimilis. Recipit pullos hirũdinũ agreſtiũ num. 35
xj. Succi myrti viridis, cyath. ij. Seminis myrti ſucci, triobolũ. Mellis attici, cyat. ij. Hæc miſce cũ cinere hirũdinum.

Illitio ad eos qui angina laborant præſtantiſsimũ. Ac- 37
cipit folij, coſti, caryophylli, piperis, ſingul. ℥. ß. Sandarachæ. ℥. ij. Mellis quod ſatis eſt. illine cum penna.

Illitio ex limacibus. Limaces nudas ſine teſtis in hortis 38
repertas, in ollula vrito, & in cinerem redactas excipe melle attico quod ſatis eſt, & illinito. Alij piperis grana decem inijciunt. Oportet verò eodem modo parare cancrorum vſtorum cinerem cum melle. Sint autem fluuiales.

Illitio, ſeu gargariſmus ex cancris fluuialibus. Cancros 39
fluuiales contritos in aquæ coryla vna, coctos & percolatos, præbe gargariſandos. Siquidem craſſa multa ducit, & leuat ſtatim, vt ait Galenus, hoc medicamentum.

Illitio de cẽtaurio. Cẽtauriũ minus vſtũ & contritũ, mel 40
le attico ſufficiẽti imbutum, illinito. Simile. Maxillæ porci vſtæ. ℥. j. Coſti. ℥. iij. Stercoris canis oſſa comedentis. ℥. iiij. Gallarum, ſidiorum, ſingul. ℥. j. Piperis toſti. ℈. vj. Trita in pollinem imbue melle ſufficiente, & illine.

Illitio ad oris putredines. Recipit gallarũ, ſidiorũ, py- 41
rethri. piperis, ſingul. exag. ß. Trita inſperge palato. Pyrethri, piperis, malorum punicorũ dulciũ ſucci, par. iij. Mellis attici. par. ij. Sinapi, gallarũ. coſti, pyrethri, aluminis ſciſsilis, ſin. ℥. iij. Coquantur probè, & reponantur ad vſum.

Illit

42 Illitio ad inflammãtiones tonſillarum. Accipit gallarũ ℥ j. Coſti. ℥. ß. Trita in pollinem inſperge deſuper. Aut cũ melle excipe. Nonnulli etiam adijciunt folium. Alij fingũt pilulas expertas, quæ capiũt, elaterij ſemiobolum, nitri ſpumæ triobolum. Sinapi. ℥. j. Trita finge cum aqua, & da diluculo duas, & veſperi ij. & deinceps ſimiliter. Pilulæ.

43 Illitio ad anginam vtilis, ciens vomitum, & ad occultas anginas conueniens. Qui verò hac illitione vti volunt, ab ijs prius mercedem accipe. æris vſti, chalcanthi, ſingul. ℥. ij. Myrrhæ, elaterij, aphonitri albi, ſigul. ℥. j. Fellis taurini. ℥. iiij. excipiãtur melle, & illine cum penna penitiſsimè.

44 Collutio ad cruẽtas gingiuas, Aſclepiadis. Capit balauſtiorũ, roſarũ, ramorũ myrti, ſing. [a] æquales partes. Coquito cũ poſca dilutiore, coloq; traiecto liquore, dato vt in ore retineatur.

[a Aequales partes] *Codex Nicolai habet, ἀνὰ ἐξαγ. non expreſſo pondere. Aetius lib. 8. cap. 23. legit, ἑκάστου ἴσον. Quam quidem lectionem in noſtra conuerſione ſecuti ſumus.*

45 Collutio ſimilis. Habet ramorũ lentiſci, balauſtiorum, malorum radicis, ſing. exag. j. Coctã in poſca præbeto. Ruborum, roſarum, ramorũ oleæ, rhois culinarij, lentis, myrti, ſidiorum, balauſtiorũ, palmularum oſsium. Hæc tuſa coquito in poſca, & dilue cum confectione de nucibus.

46 Illitio ad gingiuas eroſas. Recipe malũ punicũ integrũ & interiora eius omnia vacuato, & imple cauitatẽ melle attico puro. Dein adijce aluminis ſciſsilis, cinamomi, ſin. exa. ß. [a] Coopertũ in cinere calido coquito ad tertias, & vtere ad gingiuas putridas, & eroſas, & cruentas. Poſtea collue cum ea quæ ante hanc dicta eſt collutione.

[a Coopertũ.] *Nicolai codex nõ rectè legit ὀχώσας, pro πωμάσας, vel ὀχήσας, id eſt cooperiẽs, vel ſenſim mouẽs, vt iã ſæpe annotauimus.*

47 Collutio ad gingiuarũ comeſtionẽ, experta. Oliuarũ ramos, ſidia, balauſtia, roſas, rubi ſummitates, [a] alumẽ ſciſsile. Coqto ad tertias. præbe ad colluẽdũ os multoties. Deinde pone deſuper cũ bombacio hoc inſperſile contritũ in pollinẽ. Cinamomi, nucis moſchatæ, roſarũ, balauſtiorum, thuris, maſtiches, trium piperũ, myrobalani magni cum oſsib. eius, ſing. ℥. ß. Fermentato ipſa cum albo vino, & conijce in calamũ, & probè cũ fermẽto obturatũ [b] aſſato in mortario,

rio, donec in cinerem redigatur calamus. Dein ab igne remouens, accipe interiora calami, & contere, ac dentibus insperge.

[a Alumen scissile.] *Nicolai manuscriptus codex corruptè* σύψιρ, *pro* σχιςὴρ *legit.* [b Assato.] *Nicolai codex falsò legit* ὄχωσορ, *pro* ὄπτησορ.

Illitio ad gingiuarum comestionem admodum bona. Capit [a] almyrinthræ. ℥.j. Arsenici, myrobalani flaui cum ossibus, cinamomi, sing. ℥.ß. Trita hæc fermentato cũ vino albo, & conijce in calamum, probeq; cum fermento obturatum sensim assato, donec calamus in cinerem redigatur. Postea accipe interiora calami, insperge bonbacio, & impone, prius tamen ore aceto tepido satis colluto. 48

almyrinthra. [a Almyrinthræ.] *Nicolaus habet* ἀλμυρίνθρας. *Quid verò illi hæc vox significet, scire non possum: nisi fortè hæc vox idem quod Almyra significet, quæ Arabibus non nisi calcem viuam denotat.*

Dysentericum [a] irriguum ad oculorum fluxionem, & ad cœliacos. Habet mororum. ℥.ij. Zingiberis, thuris, gallarum, sulphuris ignem non experti, masticheṡ, singul. ℥.j. Trita aceto irrigato, & ad sordium crassitudinem redigito, reposita in linthcum impone intestinis. 49

[a Irriguum.] *Græcè est* ἐπίῤῥυμα. *sic autem vocat medicamentũ irrigatum, quod fortè rectius* ἐπίῤῥυτορ *diceretur. Est verò id contrarium planè ei quod inspersile vocatur, hoc enim prorsus aridum est, nec vllo liquore, vt prius, irrigatur.*

Dysentericum inspersile laudatũ. Recipit picis aridæ, ℥.ij. Bituminis, masticheṡ, cumini, aluminis scissilis, sin. ℥.i. Acaciæ, sinapi, sin. ℥.ß. Tũdito & cribrato. Vbi lauit ægrotans, & à balneo egressus est, spongia illũ abstergito, supinũq; pendẽs, illinc totũ ventrẽ vino, & postea prędicta insperge, & domũ ducito. Dein nutrito ipsum paucis micis in vino feruefactis. Aeger autẽ in vẽtre pilis careat, propterea quòd ea quæ insperguntur adhereant. 50

Dysentericũ ferculũ ad cœliacos, & stomachũ defluxione laborantẽ mirabile. Accipe orizã, & malum punicũ adstringens integrum, coquito in aqua, & præbe comedendum cum decocto. 51

Dysentericũ ferculũ bonũ. Recipe orizam in farinã tusam, & nuces ponticas, similiter amylũ, & rhu culinariũ. 52

Trita

Trita in pollinē misceto, dein coquito in aqua, grana myrti, rosas, corna, mespila ad tertias: & per sacchū trāsmissa, prædictis miscēs fac instar succi. Dein insperge desuper cinamomum, macerem, crocum, & coriandrum, ac præbe comedendum.

53 Dysentericū inspersile Puls, præsertim vbi vlcera sunt in superioribus. sine enim periculo expurgat ipsa, & ad cicatricē ducit, vti nullū aliud medicamentū. Medicis enim Romanis hāc confectionē per somniū à Seruatore datam esse ait Mæa mulier quædā. Fermenti siliginei acidi, ℔. j. Rhois syriaci. ℥. ß. Tragacanthæ. ℥. j. Ichthyocollæ. ℥. ß. Sepi taurini. ℥. ij. Ceræ tyrrhenicæ. ℈. vj. Aqua anethina dissolue fermentū, & inijce arida tusa & cribrata, coque vt [a] pultem.

[a Pultem.] *Nicolaus habet* ὡς πόλτον. *Vsus est enim dictione latina deprauata.*

54 Dysentericum absolutum, ad sanguinē spuentes. Symphyti radicem coquito diligenter, & [a] caryotam. dein condiens adijce oua, & præbe comedendum.

[a Caryotam.] *Græcè est* καρυωτίδ☉. *Est autem caryota. Varrone & Plinio testibus, palmulæ genus osse carens. Aetius libro. 11. cap. 30.* καρύωτον *vocat.* Caryota.

55 Dysenterica potio laudata. Casei veteris exteriora, picis aridæ, aluminis rotundi, interioris membranæ ventriculi gallinæ æquas portiones, Caseum & ventris mēbranas vrito, & redige in puluerem, omniaque commiscēs, da bibendum cochlearium vnum.

56 Dysentericum aliud, valde nobile. Nuces tres siccas vre cum putaminibus, & tritas da ægrotanti bibendas. Insperge etiam caprinum stercus cum melle.

57 Dysentericum aliud. Recipit rubricæ sinopicæ, symphyti leuigati, sin. ℥. iij. Vini aminei, cyathos. iij. Cōmixta in poculo post emendationem rubricæ da bibenda.

58 Dysentericum aliud, mirabile. Sidiorum, gallarū, succi, ex vuis immaturis expresi flaui, iridis, æquas partes. Contundens da cochleariū vnum, vacantibus febre cum vino, febricitantibus autem ex temperata.

59 Dysentericū aliud probatū. Cortices castanearū aridarū, aut etiā acinos immaturæ vuæ tundēs, & traijciens

per cribrum ſubtile, præbeto cochlearium vnum in vino adſtringente ieiuno,& dormituro,atq; miraberis.

Dioſpoliticum ad errantes flatus, & acidos ructus, difficileſq; concoctiones. Habet cumini toſti. ʒ.iij. Petroſelini. ʒ.j.ß. Zingiberis. ʒ.j. Piperis. ʒ.j.ß. Foliorum rutæ viridium. ʒ.ij. Berenicarij mellis, quod ſatis eſt. 60

Dioſpoliticum ſubducens aluum. Recipit cumini toſti, foliorum rutæ viridium, berenicarij, ſing. ʒ.ij. Piperis longi, zingiberis, ſin. ℈.iiij. Piperis nigri. ʒ.viij. Mellis, quod ſatis eſt. Datur cochlearium vnum. 61

Furũculos celeriter cõcoquẽs. Accipit ſalẽ cõmunẽ, origanũ, oleũ cõmune, & fermentũ. His probè vnitis vtere. 62

Difficultati ſpiritus conferens, expertum. Capit aphonitri albi. ʒ.j. Da bibendum cũ temperata. Simile. Strutij ℥.ß. Cumini. ʒ.ij. Agarici. ℥ ß. Scillæ aſſatæ. ℥ j. Nitri alexandrini. ʒ.j. Mellis, quantũ ſufficit. Datur cochleariũ vnum. Simile. Fellis vrſini. ʒ ß. Da ieiuno bibendum cũ temperato. Simile. Bituminis iudaici. ℈.j. Tritum da cũ ouo ſorbili ieiuno, diebus tribus. 63

Aliud difficultati ſpirandi vtile, expertum. Habet ſeminis coriandri. ℈.v. Grana lauri decorticata. xxiij. Olei ex immaturis oliuis expreſsi, [a] phialij mediocris dimidiam partẽ. Trita ſimul diligẽter da bibẽda ieiuno diebustribus. Si verò morbus diuturnus fuerit, præbeto diebus nouem. 64

Phialiũ. [a Phialij.] *Græcè eſt φιαλιο. Eſt autem phialium, Atheneo autore, poculi genus quod Græcis etiam φιαλα dicitur.*

Aliud difficultati ſpirandi cõueniens, expertũ & optimum. Recipit ſtruthij, thymi comarũ, capparis montani, ſing. ʒ.ij. Acori, elenij, berenicarij, iridis, ſin. ʒ j. Rubię. ℈. ij.ß. Scillæ aſſatæ. ℈.ix. Redige hoc in puluerẽ, & præbe cochleariũ vnũ, & oximelitis cochlear. j. cũ tẽperata ſufficiẽti. 65

Dropax probatus. Accipit bituminis. ℥.ij. Ceræ. ℥.j. exag.j. Picis aridæ. ʒ.j. Reſinę pineæ, nitri, ſin. ℥.j. Sulphuris ignem non experti, pyrethri, veratri albi, adarceæ, ſing. exa.j. Staphidis agriæ, euforbij, ſing. ʒ. octauã partẽ. Olei quod ſatis eſt. 66

Coria alba vt tingenda purpura. Anchuſę radicẽ aceto irrigatam illine. 67

Decamyri confectio miranda. Habet folij, maſtiches, 68

euphor

euphorbij, spicæ nardi, sing. exag. j. Styracis calamitis, adarces, sing. exag j. ß. Piperis cõmunis, exag. j. Vnguenti nardini. ℥. iiij. Opobalsami, cereæ, sing. exag. iiij.

9 [a] Masticatoriũ caput purgãs. Recipit pyrethri, staphidis agrię, sin. ʒ. iij. Betę albę seminis. ʒ. ij. Mastiches ʒ. x. Effinge pastillos, & præbe cõmanducandos in sole, vel balneo.

[a Masticatorium.] *Græcè est διαμάσημα, id quod in ore manditur. Masticatorium hodie facientes medicinam vocant. Vsi itaque sumus voce vsitata, & si parum fortè latina.* Masticatorium.

0 Vrinam eliciens Eustomachij chirurgi, expertum. Accipit piperis cõmunis, cumini latioris, sing. exag. j Petroselini, pyrethri, sin. ʒ. j. gran. xv. Grana lauri repurgata tria, & dimidium. Tundantur & cribrentur, daq; bibẽdum ieiuno cochle. j. cum temperata.

1 Vstio ad eminẽtias. Capit saponis gallici, calcis viuæ, fęcis vini vstæ, ammoniaci thymiamatis, galbani, propolis, sing. exag j. Ammoniacum, galbanum, & propolim simul contusa in mortario conijce in [a] trullam, & impone carbonibus, ac permitte vt modicũ incalescant. vbi cœperint parum liquari, inijce saponẽ, & calcem: dissoluta cũ fæce vini vsta, & sublata ab igne, [b] spatha cõmoueto, donec vtique commisceantur. Probato in vngue tuo. Si enim vsserit vnguem, bonũ: sin minus, adijce exiguũ calcis. Vbi verò eminentiam vsseris, linteum muria irrigatum loco impone.

[a Trullam.] *Nicolaus habet* τρύλλαν, *latinamq; vocem græcis exarauit literis. Est enim* Trulla *vasculi genus, quod* Trulleũ *etiam appellatur.* [b Spatha commoueto.] *In* Nicolao *est* σπάθιζε, *quo verbo haud dubiè vsus est pro est quod est spatha commoueto.* Trulla.

72 Difficulter mingẽtibus auxiliũ admodũ probatũ. Capillos cerui suffumigato, & cõfestim minget. Simile. Turturis stercoris. ʒ. j. tritã da ieiuno bibẽdã cũ melle, trib. die. v.

73 Illitio ad columellã, vuas, & omnia oris mala. Succi malorũ punicorũ acidorũ, succi mororũ, & mellis, si. lb. j. ß. coqto ad cõsistentiã. Dein adijce trita & cribrata, croci. ʒ. iiij. Aluminis scissilis, myrrhę, acacię, si. ʒ. vj. Sory, licij, si. ʒ. iij.

74 Disenterica, quæ supernè exhibentur, cõposita medicamenta. Vinũ vetus adstringens decoquito ad tertias. inijce hæc trita, radicis symphyti, succi acaciæ, hypocistidis, mellis quantum vini, & rursus coquito ad consistentiam.

Datur

Datur manè ieiuno mystrum vnũ.

Dysentericum aliud, probatum. Vinum vetus rubrum 75 adstringens coquito ad tertias. Adijce æqualem portionem mellis, & iterum coquito vsque ad consistentiam. Datur manè ieiuno mystrum vnum.

Dysentericum aliud, expertum. Gallæ optimè tritæ, 76 piperis communis, rhois culinarij, sidiorum, singulorum exagiũ.j. Hæc subtilissimè trita excipe cum ouorum luteis quod satis erit, & conijce in malum punicum vacuũ, quod oblitum fermento, coquatur iuxta prunas ad consistentiam. Datur cochlearium vnum ieiuno ante cibum.

Dysenterica potio Martiani, ad eos qui neque cibum, 77 neq; potum capiunt, sed desperati sunt. Accipit scobis corticis loti arboris, exag.xxv. Myrti albarum baccarum, exa.j.& quartam partem. Malorum cotoneorum.ʒ.ß. Aquæ. exag.iij. Coquito ad tertias, & da bibendũ quantum ægrotus poterit. Si verò haud potest, idem per clysterem infundito. Eiusdem facultatis est folius loti decoctum. Quod si loto destitutus fueris, vtere cortice pini.

Dysentericum aliud, ad cœliacos. Capit baccarum myr 78 ti nigrarum, cochle.iij. Anisi, rosarum aridarum, œnanthes acaciæ, sing.cochl.j. Carnis palmularum.xl. Excipe per palmulas, & præbeto.ʒ.j. Oenanthe verò non præsente, vuam immaturam, & exiccatam inijce.

Dysentericum Marciani probatum. Habet aloes probè 79 vstę, sidiorũ vstorũ, seminis lini vsti, sin.ʒ.j. Contere, & dato cochl.duo nõ febricitantibus cũ vino, febricitantibus autem cum aqua pluuia tepida. Nonnulli verò adijciunt menbranas ventriculi erinaceorum [a] terrestrium, habentes adhuc cibum. Illotas igitur menbranas capito, & exiccatas habeto. Per se enim potæ, ventris fluxionem sistunt.

[a Terrestrium.] *Codex Nicolai legit* πιρισιρῶν, *pro* χερσαίων *vt etiam Aetius.*

Dysenterica potio probata eiusdem. Non est verò cur 80 cõmoditaté eius despicias. Recipit seminis anethi. apij, fœniculi montani, singulorum.ʒ.j. Cõtere hęc validè in morrario [a] testaceo, & admisce echinorum siue erinaceorum terrestrium ventriculi internam membranam per se tusam & cribro trãsmissã põdere.ʒ.j. Dein vinũ merũ in nouũ vasculú

culũ infundito, & laminã sępius ignitã ferri chalybe roborati nõ minorẽ lb̃.j.in vino multoties extinguito, & cũ aridorũ.℥.ij.prębeto. Hoc est ad dysentericos perfectũ põdus.

[a Testaceo.] *Manuscriptus codex legit ἀσρακινὸν pro ὀσρακινον. Sunt & alia multa in hac potione à nobis ex Aetio restituta*

1 Dysenterica alia potio experta. Cochlearum terrestrium maximè montanarũ, vstarũ cũ carne.℥.iij.Piperis longi.℈.viij.Tere æreo pistillo plurimũ, dein adijce vini veteris.℥.vj.Caræni.℥.vj.His vnitis fac potiones tres, & da diebus tribus manè ieiuno.Oribasius verò ita ait: Cochlearũ vstarũ vnà cũ testis.℥.iiij.Gallę.℥.ij.Piperis.℥.j.Redacta in pollinẽ cũ aqua, vel vino albo & tenui propinato. Hoc dysentericis plurimũ auxiliatur, in quibus vlcera nondũ putruerũt.

82 Dysenterica potio Marciani vocata [a] Phemus. Accipit myrrhæ, opij, balaustiorum, rhois rubei, anisi, spinæ ægyptiæ, sin.℥.ß. Aluminis scissilis nõnulli lentiscũ, aut huius fructũ adijciũt, sin.℥.j.ß. Excipe cũ decocto corticis ligni loti, & præbe nucis ponticę magnitudine. Quod si autem non adsit lignum loti, vtere mespilino.

[a Phemus. *Codex Nicolai corruptè legit φῶμα, pro φῆμος vt satis ex Aetio liquet.*

83 Dysenterica potio valde bona. Recipe [a] myrobalanũ magnũ, hoc est vocatũ Cepulã, vrito, & cribro traijcito vt pollinem, irrigatoq; cũ succo plãtaginis minoris, aut stillaticio rosarũ cãpestriũ liquore, ac calefaciens præbe bibendũ ieiuno. Similis. Rhei barbari, exa.ß. Vrito, adiectis athanasia & micleta, sin. exa.ß. Irrigato cũ succo quinqueneruiæ, & stillaticio campestrium rosarum succo, & calefactum bibendum præbeto ieiuno.

[a Myrobalanum magnum.] *Nicolaus habet μέγαν ἐλλίβορον sed falso, quod sequentia satis indicant, Subijcit enim, statim ἤτοι τὸν λεγόμενον κέπουλι. Quæ quidem verba abundè monstrãt legẽdũ esse μέγαν μυροβάλανον, hoc est myrobalanũ magnũ. Is enim alio nomine Actuario teste, Cepula dicitur. Accedit quod nõ tutũ sit imò nõ cõueniat prorsus, vt dysentericis exhibeamus elleborũ. Vide quæ supra sectione prima annotatione. 423. diximus. Ibidẽ enim etiam myrobalanũ vocauit elleborum*

84 Dysenterica potio, valde laudata, Habet armenij boli, sigilli lẽnij, sanguinis draconis lapidis hęmatitis, corallij rubei

bei, ſin. ℈. ij. Hęc trita in pollinē imbue cū athanaſię exagio dimidio. Da bibendū cū ſucco plātaginis minoris & ſtillaticio roſarum campeſtrium tepido liquore, manè.

Dyſenterica potio valde bona, & probata. Recipit mala 85 acida. v. Cotonea. iiij. Pyra ſylueſtria immatura. xx. Repurgatis interioribus & exterioribus ea cōtūde, dein adijce baccarū myrti. ℥. j. & maſtiches, exa. j. & [a] Rhaſpe bonū, aut marathatū, aut eliſphacatū purū vinū quātū oportet. Coquito ritè ad tertias & colo traijcito atq; in vas vitreū conijcito Quū vſus exigit prębeto ieiuno cū theriaca poculū. vnū exiguū. Dato etiā ſine theriaca. Prębe quoq; comedendū è ſpeciebus quę ītra decoctionē ſūt quātū voluerit ęger. Prębe etiā bibēdā aſsiduè: eſt enim admodū laudata ad dyſētericos lientericos & alui teneſmū. Da quoq; theriacā ieiuno cū vino tepido nō febricitātibus, eſt enim experta ad talia mala.

[a Rhaſpe, &c.] *Nicolao Rhaſpe genus vini ſignificare ſuprà eſt annotatū. Sic etiā reliqua duo vini ſunt genera. Pro Rhaſpe autem fortè legendū* ῥόιτις *hoc eſt, vinū è pumicis malis vel* ῥοδίτις. *Per Marathatū, vel rectius marathratū vinū è fœniculo, quod Græcis* μάραθρον *dicitur: vt per Eliſphacatum, aut rectius, Elelyſphacatum, vinum è Saluia, quam* ἐλελύσφακον *Græci vocant, intelligit.*

Forationis ſeu cariei hominis medicamentū. [a] Chorigē 86 & bryoniā cōtūde ſimul, & facvt fermētū, impone forationi. Poſtquā verò ablueris ipſā, fac linimētū, & imbue ſucco anchuſę, quę eſt herba quędā [b] tingēs, & inijce linimētū in forationē diebus ſufficiētib. Vbi verò malū demollitū fuerit glutinato emplaſtro donec ad cicatricē veniat. Aliud. Ceruſſā & lutea ouorū excipe bombacio, & inunge liquorē, & immitte. Prodeſt autē ad omnē dolorē ſedis. Aliud. Mēnarū capita vrito, cineremq; cum melle exceptum ſedi impone, vt expertum & præſtantiſsimum ad huiuſmodi.

[a Chorigen.] *Græcus codex habet* χοριγόν. *Quid verò Nicolaus hac voce intelligat, ſcire nō poſſū.* [b Tingens.] *Poſt hæc verba in græco Nicolai codice legitur* τὰ ἀλήθονα κήρια. *Quæ ſanè voces quid præ ſe ferāt, ſatis conſtituere nō poſſum: niſi quis pro* κήρια μόρα *legendū putet, vt ſit ſenſus: Anchuſam herbā eſſe, qua verè tinguntur vnguēta, quod etiā Dioſcorides innuit. Sed certi ſtatuimus in cōpoſitione hac mirificè deprauata. Alij fortè emendatioribus codicibus vſi, legitimā lectionē huic loco, & alijs multis reſtituent.*

FINIS.

IN

INDEX EMPLASTRORVM.

Empl

NICOLAI MYREPSI ALEXANDRINI, DE EMPLASTRIS, SECTIO. DECIMA.

1 EMPLASTRVM apostolicum, propter facultatis suæ efficaciam, & specierum numerum appellatum, cōfectionis Petri & Pauli. [a]Emmoton vulnerarium, omnes neruorum præcisiões & puncturas à ferro factas à phlegmone arcens, cruentis vulneribus destinatum. Educit surculos, calamos, tela, & omnia venenata. Extrahit omnia aliena in profundo corporis, sita. Facit ad abscessus, carcinomata, phygetla, & ceruicis dolores. Strumas, [b]pniciosa & maligna vlcera rumpit, & immutat, humores efferés. Prodest ad duricies lienis, influxiones articulorum, & [c]defluxiones genuū, tibiæ vlcera rotūda, meliceridas. Capitis tunicas discutit, & humores educit. Glutinat corpora à se dissidétia, fracturas cū embrocha sanat. Valet ad abscessus mămarū, & erysipelata, ad fistulas iniectū, & impositum, ad eos qui sunt morsi à rabidis animantibus, & quæcunque discutere oportet. Ad vetusta & diuturna vlcera, ad putredines, sinus, hæmorrhoidas, sedē, cōdylomata, rimas ani, carbunculos, impetigines, ichores, intestinorū ramices, morsus venenatorū, morsus scorpionū, nomas pudédorū cū rosacco iniectū, & ad ea quę difficulter cicatrice inducūtur, & diuturna vlcera. Ad muliebria mala tométo appositū cū rosaceo. Habet lithargyri, exag. xiij. Ceræ, colophonię, sing. exag. vij. Ammoniaci, exa. j. ß. Galbani, exag. j. Myrrhæ. exag. j. Bdellij, exa. j. ß. Pineæ resinæ, masticbes, sin exa. iij. Mannæ, thuris, sing. exag. j ß. Aeruginis rasilis, exa. j. Opopanacis, aristolochiæ longæ, sing. exag. j. Olei veteris. ℥. ij. Tritum lithargyrū, & per cribrū tenuissimū secretum coquito cū oleo apud lentū igné: inijce aūt æruginé, postquā lithargyrū ad medietatē coctū est, & probatū in [d]aqua: vbi videris quòd durum sit, adijce cerā & colophoniā trita in aliud

vasculum & submouens ab igne, insperge species superiores tritas & cribratas. Opopanacem autẽ, & galbanum, in mortario tusa, cum exigua cera adijce postremùm & vtere.

[a Emmoton.] *Græcis ἔμμοτα dicũtur medicamẽta, quæ linamẽtis excepta, vulneribus, vlceribusq; ac sinibus induntur.* [b Perniciosa.] *Nicolai codex legit πανόκλας, pro πανόργας.* [c Defluxiones.] *Græcè est κρούσματα. Sed puto potius legendũ esse ῥεύματα. Sic enim esse scribendũ, latini codices monẽt, qui habẽt, reuma in genu, vel pede desiccat. Est verò hoc loco Nicolai codex manuscriptus mirificè deprauatus, vt sine melioris codicis adiumento emendari nequeat. Vel κρούσματα vocat plagas ex percußione inflictas.* [d Aqua.] *Græcus Nicolai codex habet δοκιμάσας εἰς ὕδωρ. Legẽdũ autẽ fortè εἰς μάρμορον, vt latina etiã habẽt exẽplaria. Super marmor enim fusa medicamenta, num satis cocta sint: probantur.*

Loca multa in Nicolao restituta

Emplastrum ad dysentericos, & tenesmos. Recipit gummi exag. iiij. Thuris, mastiches, aloes, sin. exag. iiij. Ladani, exag. ij. Farinæ, cochle. ij. Trita benè vnito cum albo oui sufficienti, pannoq; illitum imponito renibus. 2

Emplastrum cœliacũ, ad lienosos, & stomachicos vtile. 3
Accipit nucem moschatã, galliam moschatã, macer, sampsychum, mentã, pilulas cupressi, armeniũ bolum, sigillum lemnium, myrtũ, cinamomum, sidia, rhun culinariũ, rhun syriacũ, rhun coriariũ, panẽ aridum, rosas, flores iunci odorati, grana myrti, farinã orizæ, berberis, hoc est oxyacantham, thus, mastichen, calamũ odoratũ, lignum aloes, betonicã, xylobalsamum, caßiã ligneã, gummi arabici, succum acaciæ, & hypocistidis, acinos vuarum, amylum, ossa palmularũ, calamum odoratum, spicã, caryophyllum, styracẽ calamitin, semen pentaneuri, & succum zingiberis, coriandrum, ladanum, succum cotoneorum, zopissam, ceram, zedoariam, oleum rosaceum, & myrtinum. Hæc ritè subacta impone stomacho, lieni, & vniuerso imo ventri.

Emplastrum ad abscessus & [a] subducta vlcera. Micas puras lotas multoties, olei anethini, farinæ cumini. Mellis puri, farinæ fœnogræci, & chamæmeli. Parato, & vtere. 4

[a Subducta.] *Nicolaus legit ἀπόρύφας. Quid verò illi vox hæc significet, me ignorare fateor. Puto autẽ inuersione literarũ esse deprauatã, atq; scribẽdũ fuisse ὑποφόρας, quarũ sæpe Gale. in lib. de Cõpos. medicamẽt. κατὰ γένη meminit. Sunt autem ὑποφοραὶ vlcera*

prof

profunda & subducta. Vel ἀπόκρυφα, id est, abscondita: vel certè ἀπόρυφα, hoc est obliqua & incurua vlcera: aut κορυφώδια, id est tumentia, legendum. Certi tamen nihil statuimus, donec meliorem nacti codicem, quæ sit legitima lectio, compertum habeamus. Prior tamen lectio verior esse videtur.

5 Emplastrum, aut cataplasma optimum. Folia altheæ, herbæ venti, lapathi, folia hyoscyami, chamęmeli. Hęc coquito in sacculo, donec [a] dissoluantur. postea: appone butyrum & adipes, quoscunque inueneris, & comiscẽs coquito. Dein illitum panno impone tepidum, & miraberis.

[a Dissoluantur.] *Codex manuscriptus legit ἕως γινόσιως, haud dubiè pro διαλύσιως.*

6 Emplastrum ad iecoris obstructionẽ, & duritiẽ. Succi fœnigræci, seminis lini succi, maluæ syluestris succi, violarum, spicæ, hyssopi, calami odorati, absinthij, rosarum, chamæmeli, florum iunci odorati, farinę, costi alexandrini, santali albi, seminis lini, & fœnogræci, parumque olei rosacei. Impone iecori tepidum.

7 Emplastrũ ad induratũ & tumescẽtẽ lienẽ optimũ. Recipit liquoris cyrenaici, liquoris peucedani, scordij, styracis, terebinthinę, galbani, ãmoniaci, thuris, bituminis, pineę resinę, cerę. Liquores macerato in aceto, & reliqua rectè parato, & impone tepidũ lieni. Ad lienẽ verò inflatũ, præbeto galbanum deuorandũ ciceris quãtitate manè ieiuno, & vesperi.

8 Emplastrũ stomachicũ, probatũ. Accipit thuris, mastiches, sin. exa. iiij. Aloes, exa. iij. zopissę, exa. iiij. Galbani, ãmoniaci, sin. ℥. ß. Ladani, thymiamatis, sin. exa. iiij. Terebinthinę resinæ, sin. exa. iij. Ceræ. ℥. j. Mellis attici, quod satis est.

9 Emplastrũ attractoriũ mirabile, ad subducta vlcera & abscessus, & gingiuarũ inflãmatiões. Capit ãmoniaci, exa. ij. Galbani, exa. iij. Thuris, mastiches, sin. exa. ij. Resinę, terebinthinę, sin. exa. j. ß. Hyosciami, exa. j. ß. resinę picęę, exa. ij. Caricarũ, vuarũ passarũ exẽptis acinis, sin. ℥. ß. Olei laurini. ℥. ß. Adipis taurini, adipis suilli, sin. ℥. ij. Aloes flauę, exa. ij. Farinę loliacęę. seminis maluę, sin. ℥. ß. Radicis maluę syluestris. ℥. j. Farinę seminis lini, exag. ij. Fimi colũbini. ℥. ß. Propoleos, exa. j. ß. Ladani ℥. ß. Styracis, exa. ij. Olei nardini, & amygdalini dulcis, sing. exag. ij. Mellis attici, quod satis est. Ceræ puræ. ℥. j.

Emplastrũ ad lienem iecurq; induratũ,& phlegmonẽ, ac ſtomachi imbecillitatẽ. Habet violarũ. ʒ j. Oeſypi ʒ. ij. Roſarum. ʒ. v. Spicæ, maſtiches, ſin. ʒ. iij. Cyperi, floris iunci odorati, aſari, calami odorati, ſing. ʒ. iiij. Polij, fœnigræci, ſin. ʒ. x. Chamæmeli, ſeminis maluæ, polẽtæ, dauci, ſing. ʒ. viij. Fermenteſcant cũ ſucco ſeminis lini & ſolani, & vtere in prædictis malis. 10

Emplaſtrũ ad duritiẽ lienis, & viſcerũ obſtructionẽ. Recipit fœnigræci, chamæmeli, hyſſopi, calami odorati, roſarum, violarum, abſinthij, meliloti, ſpicæ radicis capparis, aut foliorum, ſalicis foliorum, polentæ, coſti, ſucci ſeminis lini, & vini quod ſatis eſt. 11

Emplaſtrũ ad obſtructionẽ & duritiẽ iecioris probatũ. Accipit chamæmeli, hyſſopi, ſpicæ, ſeminis maluæ, fœnigręci, florũ capparis, violarũ, roſarũ, maſtiches, florũ iunci odorati, ſeminis hyoſcyami, ſin. ʒ. iiij. Polẽtę, ſucci ſolani, ſãtali albi, & rubei, ſin. ʒ. iij. ß. Succi ſeminis lini, quãtũ ſufficit. 12

Emplaſtrum ad contuſa oſſa, & dolores. Capit piceæ humidę, picis, ladani, maſtiches, ſin. ℥. iij. Croci, exa. j. Terebinthinæ. ℥. ij. Zopiſſæ, ammoniaci, ſingul. ℥. j. Ceræ. ℥. ij. 13

Oxycrocium. Emplaſtrũ ad cõtuſa oſſa, neruos, ac dolores, & ad omnẽ cõtuſum locũ vocatũ oxycrociũ. Habet croci, zopiſſę, colophoniæ, ceræ, ſin. ℥. ij. Terebinthinæ, galbani, ammoniaci, myrrhæ, thuris, maſtiches, ſin. ℥. ß. ʒ. j. ß. Galbanum & ammoniacũ cõijce in modicũ acetũ per totã noctẽ, & ferueſacta per ſaccũ ex tenui linteo factũ colato, dein diſſolutã zopiſsã colatã inijcito, adiecta cera: ac diſſoluẽs omnia ſimul, adijce colophoniã, & deinceps terebinthinã, poſt, maſtichẽ, myrrhã, & thus. Deinde funde ſuper marmor, & croco in puluerem trito inſperſo, ipſum ſubigito. 14

Emplaſtrũ Sanitas, vtile ad diuiſiones, fiſtulas, & ægylopas, ſurculos educẽs, & ſquamas remouẽs. Ad omnia vlcera faciẽs, herpetas, & hemicranias, fronti impoſitum. Sinus glutinat. Recipit lithargyri. ℥. vj. Ceruſæ, ſalis communis, ammoniaci, ſing. ℥. iiij. Aeruginis, terebinthinæ, ſing. ℥. iij. Ceræ. ℥. vj. Propoleos. ℥. ij. Chalcanthi. ʒ. x. Mannæ, aluminis humidi, ſingulo ℥. ij. Olei veteris, ſquamæ, ſingulorum. ℥. iiij. Coquito lithargyrum, ceruſam, & ſquamã, donec non inquinent. Dein adijce liquefacta cum aridis. 15

Em

26 Emplastrum dictum Augustum, rectè dispositū & paratum multoties à nobis. Cōfert ad oculorum vehemētes dolores, plagas articulorum veteres & recētes, lienosos, iocinerosos, hydropicos, abscessus crudiores, doloresq; grauiores. nā discutit, aut cōcoquit, aut roborat. Ad pleuriticos, podagricos, arthriticos, in vigore & inclinatione existētes valet. Oportet autē eos qui imponunt medicamētum, locum calido oleo lana excepto fouere: atq; vbi impositum est etiā deligare. Accipit radicis brioniæ, radicis cucumeris syluestris, radicis ebisci, oculorum populi nigri, sing. ℥. j. Olei veteris ℔. j. ℥. iij. Coqto radices tenuiter cōtusas, & oculos populi nigri cum oleo: atq; oleo postea colato, adijce lithargyri. ℥. x. Cerusæ. ℥. ij. Lapidis asij floris. ℥. j. Myrti, aloes, mastiches, sin. ℥. ß. Croci, exa. ij. Bdellij, ladani, sing. ℥. ij. Propoleos. ℥. iij. Aeruginis. ℥. ij. Casiæ. exa. iiij. Thuris, exa. ij. Pineæ, terebinthinæ, sin. ℥. v. Ammoniaci, ceræ, singul. ℥. iiij. Chamæleontis. ℥. ß. Coquito lithargyrum & cerusam, & asium lapidē cum oleo, & vbi donec nō inquinent decocta fuerint, adijce liquefacta & arida, tusa & cribrata.

27 Emplastrum è dictāno mirabile glutinās neruos, & musculorum præcisiones, ac [a] sinus. Facit etiā ad vetera, & quæ difficulter ad cicatricem perducuntur vlcera, meliceridas, morsus venenatorum: educit ossa corrupta, & aculeos, cuspidesq; discutit, ad dolores capitis, oculorū, & omnis generis fluxiones frōti impositum vtile. Est etiā malagma bonū ad pleuriticos, lienosos, fracta, luxata, & venenatorū ictus. Capit lithargyri. ʒ. xxv. Squamæ ferri. ʒ. iij. Mānæ. ʒ. v. Dictāmi, aloes. sing. ʒ. ij. Ammoniaci. ʒ. iij. æris vsti. ʒ. iiij. Diphrygis. ʒ. ij. Myrrhæ. ʒ. ij. Propoleos. ʒ. iiij. Galbani, chalchanti, sin. ʒ. vj. Gētianæ. ʒ. iij. Aristolochiæ longæ. ʒ. iiij. Colophoniæ. ℥. ß. Ceræ, olei communis, sin. ʒ. xxv. Coquito lithargyrum & squamam cum oleo, donec non inquinent, dein misce reliquas species.

[a Sinus.] *Nicolaus habet κόλπους. Galenus lib. 5. de Compos. medicam. κατὰ γένη, περιθλάσεις, id est contusiones legit.*

28 Emplastrū dictū Dynamicon, id est multarū viriū, ad vulnera capitis, & perforata, ad morsus rabidorū, ictus venenatorū, ad eos q ab homine morsi sunt, strumas, furūculos, abscessus, sinus, & ossa latētia, fistulas, aculeos, impetigines

nes feras, scabies, mēbra, neruos cōtusos, ossaq; fracta. Educit calamos, glutinat dissidentia vulnera, & carnē generat, cauaq; implet. Ad crustas, cū melle iniectū, ad putrefacta, & phygetla, polypos in naribus, conclusa vlcera, & maligna, ac difficille curabilia Dispergit, rumpit, ad cicatricem perducit. Curat etiam carcinomata. Habet liquoris cedrini nō adulterati. ℥.iij.ß. Picis hūidæ, bituminis iudaici, adipis suilli, sing. ℥.iij.ß. Adipis leonini, lb j. Galbani. ℥ j. Ceræ, lb.ß. Terebinthinæ, ammoniaci, colophoniæ, sing. ℥.iij. Lycij, thuris, aluminis scissi, myrrhæ, aloes, bdellij, squamæ æris, sing. exag. iiij.ß. Calaminthæ, æruginis, cornu ceruini vsti, sing. ℥.ß. Aceti acris, exag. j.ß. Mellis attici, lb. j.ß. Sicca trita & cribrata, solue in aceto. Melle autē prius cocto, inijce liquabilia, & simul liquato. Vbi dissoluta fuerint, funde in mortariū, & subacta validè exime, ac vtere.

Emplastrum inuincibile ad bubones, neruos vulneratos, durities, tubercula, furunculos, plagas ex percussione inflictas, mēbranas cōtusas, & ad omne malum. Recipit lithargyri, lb.ß. Ceræ, terebinthinæ, ammoniaci, sing. ℥. vj. Galbani ℥.iij. Opopanacis, thuris, mastiches, sin. ℥.iij. Bdellij, myrrhæ, styracis, propoleos, sing. ℥ j ß. Nitri alexādrini, aluminis scissi, æris vsti, eruginis, aristolochiæ lōgę, sidiorū, malorū punicorū, dictami, gallarū, sin. ℥.ß. ʒ. j. Olei veteris. picis aridæ, colophoniæ, pineæ, sing. lb.ß. 19

Emplastrum Athena dictum, optimum discussorium, conferens ad durities, ad vetera & noua vlcera, abscessus, phagedænica, nomas, putredines, omnis generis vulnera, neruorum ac musculorum pręcisiones. Educit ossa à capite sine perforatione. Extrahit tela, & surculos. Ad morsus venenatorum, maligna vlcera, carcinomata. phygetla, bubones, furūculos, veteres fistulas, & ad omne malū vtile. Alleuat capitis dolores fronti impositū, & gingiuas erosas. Ad oēs in pudēdis nomas, cōdylomata, ossa putrefacta, & tōsillas valet. Iniectū rosaceo, omne vlcus repurgat. Et implet magna vulnera, iniectū cū cerati vna parte, & medicamēti partib. iiij. Ad vulnera & in medio sedis vitia. Accipit sidiorū, gallarū, aristolochię lōgę, & rotūde, diphrigis, salis āmoniaci, aluminis scissi, nitri alexādrini, iridis, ęris vsti, misyos chalicitidis, chalcāthi, squamæ æris. thuris, sin. ʒ.iij. Aloes, 20

sore

soreos,cadmię,opopanacis,sin.ʒ.j.ß.Bituminis iudaici.ʒ. xxxiiij.Ammoniaci.ʒ.vj.Mãnę,thuris,galbani,sin.ʒ.iiij. Terebintinæ.ʒ.vj.Pineæ.ʒ.xxxiiij.Picis aridæ, colophoniæ.singulorum.ʒ. xxxiiij. Ceræ.ʒ.xxxvj. Aceti.ʒ.xviij. Metallica terito validè cum aceto in mortario, & liquabilia liquefacta affunde.Dein amota ab igne conijce in cacabum,& lento igne coquito.Postea adijce arida.

21 Emplastrum exiccans ad aquosos ramices, & intestinorum,omniumq; testium vtile.Capit alicæ.ʒ.ij.Thuris,glutini fabrilis,myrrhæ,rhois coriarij,singul.ʒ.iij. Balaustiorum.ʒ.xiiij.Sidiorum,gallarum, singulorum.ʒ.vj.Aloes. ʒ.xlvj. Vini optimi,quod satis est.

22 Emplastrum dichromon, à duplici colore sic appellatũ vulnerarium optimũ.Habet æris vsti,aluminis scissilis, ammoniaci.sing.ʒ.ij.Ceræ,colophoniæ,adipis suilli,singulorum.ʒ.xij.Aceti,quod satis est.

23 Emplastrum de absinthio.Recipit cerusæ,lithargyri,sin. ℥.ß.Ceræ.adipis suilli,singulorum.℥.j.exag.j.ß.

24 Emplastrum nominatum Psitacion. Accipit colophoniæ,adipis suilli,ceræ,sing.ʒ.vj. Succi hyoscyami. Adipem cũ succo,& cera,conijce in cacabũ,& postea inijce reliqua.

25 Emplastrum è fermento discussorium, ad furunculos, & abscessus. Capit nitri alexandrini, lb.j. Olei communis veteris.℥.j.ß. Resinæ pineæ.℥.iij.Myrrhæ.℥.j.ß. Salis cõmunis,ceræ puræ,sin.exag.iij.ß. Acetum cum sale & nitro misce,donec ad glutinis consistentiam redeant:dein probè parato & subacto vtere.

26 Emplastrum dictum Droma,ad clauos, strumas,glandines abscessus, phygthla & quęcunq; aperire volueris.Quũ enim emplastrũ hoc imponitur,cultro non est opus.Habet picis humidę.ʒ.iij.Ammoniaci,arsenici scissi,sing,ʒ.iij.Terebinthinæ, portulacæ, singulorum.ʒ.iij. Aeruginis.ʒ.j. Opopanacis.ʒ.ij.Liquoris tithymali.ʒ.ß.Calcis viuæ, misyos,chalcitidis, nitri, saponis gallici,sulphuris ignem non experti,singulorũ.ʒ.j.Coquito liquabilia donec nõ inquinent & tum adijce arida.[a] Sandarachã postremũ insperge.

[a Sandaracham.] *Hinc satis constat, Nicolaum per Arsenicum scissile, Sandaracham intelligere veterum.* Arenicũ scissile.

27 Emplastrum nigrum,dictum Sotirichi Azaniti, ea quæ phleg

phlegmone vacant glutinat in gladiatoribus. Carnis erosionibus, agrestis suis, & rabidorum, omnisq; venenati animantis, & feræ morsibus, cõfert. Ad capitis dolorẽ, hemicraniâ, oculos defluxione laborantes, frõti impositũ, valet. Ad auriũ dolorẽ, cũ rosaceo instillatũ auri, prodest. Sũmos itẽ humores, & lumbos dolẽtibus. Iecoris & lienis dissoluit duritiem. Et in insessionibus illitũ, emollit. Cũ rosaceo oleo facit ad articulos defluxione vexatos, gibberos, & genua, atq; extremã sedis partẽ. Aduersatur ictibus ferri, aut ligni, aut aliorũ. Educit surculos, cuspides, clauos, calamos, testas & spinas. Ad pudenda vlcerata, & rimas, etiãsi iam putrescũt. Rosaceo dilutũ & illitũ instar plicaturæ in linteo, omnẽ duritiẽ & abscessũ sanat, & vetustiora vlcera, & quæ difficulter ad cicatricẽ perducũtur. Ad omnia depascẽtia, nigra, & incidẽtẽ putrefactionẽ. In generationibus autẽ plagarũ & vulnerũ, vtere medicamẽto enhæmo, scalpro nõ admoto, Extrinsecus autẽ impone poscã, aut vinũ cũ oleo, vt necessitas exigit. In contritionibus verò intrò adhibe collyrij instar emollitũ cũ rosaceo oleo, vt nõ sit [a] subdurũ. Recipit masticheѕ, lb. j. Propoleos, lb. ß. Ladani. ℥. j. ß. Bdellij. ℥. j. Thuris, myrrhæ, aloes, ammoniaci, sing. exag. iiij. ß. Aluminis scissilis misyos chalcãthi, ęris vsti sin. ℥. ß. Aristolochię lõgę, gallarũ, cytinorũ mali punici sin. ℥. j. Aeruginis exag. iiij. ß. Cerę purę, olei rosacei aceti acris sin. ℥. j. Ammoniacũ & propolin cũ rosaceo & cera in mortario cõtunde, donec liquescãt. Arida verò tere ac cribrato. Ladanũ & metallica cũ aceto liquato. Dein liquãs mastichen, insperge arida, & vnitis validè & subactis ad consistentiam vtere.

] a Subdurũ.] *Manuscriptus codex legit perperã ὑποκληρὸν, pro ὑπόσκληρον.*

Emplastrũ cognominatũ Epigoni. Hic quidẽ quũ in carcere ad mortẽ damnatus esset, propter hoc medicamẽtũ dimissus est, quòd imperatoris Marci filiam sanasset. Morsa enim quũ in mãma esset à serpẽte, & omnib. medicis de illa desperãtib. sanata tamẽ est. Facit etiã ad omne vlcus recẽs & vetus, ad eos ꝙ morsi sunt ab homine, & ad omniũ reptiliũ, omniuq; ferarũ quadrupedũ, crocodilorũ, scorpionũ, & torpedinis marinæ morsus. Ad abscessus, sinus, phygetla, parotidas. furũculosq;. A phlegmone arcet iniectũ cũ par 28

parte vna cerati, & medicaméti partibus quatuor,cũ oleo
rosaceo dissolutũ. Facit etiã ad ea quæ in ꝓfundo cicatricẽ
difficulter cõtrahũt,& chironia. Expurgat & implet putri-
da carcinomata,& omnib.vlcerib.cõfert, malignis,corru-
ptionẽ sentiẽtibus,& ijs quæ difficilè maturantur. Ad ab-
scessus,& fluxionẽ oculorũ,fronti impositũ. Ossa capitis ex
ictu cõmota figit,firmátve. Epigonus aũt nõ sine gratiarũ
actione ipsũ reuelauit,postquã esset liberatus à carcere. Ac-
cipit squamę æris,ammoniaci, aloes hepaticę, ęruginis rasi
lis,æris vsti,thuris maris,salis ammoniaci, aristolochię rotũ
dę,sin.℥.ß.Seminis rapi.℈.iij.Dracũculi radicis.℥.ß .Semi-
nis artemisiæ.℈.ix.Cerę purę,℔.v.Colophonię,℔.j.Olei
veteris, cotyl.ß.Aceti acris, cochle.ß.Sinapi.℈.iij. Spodij.
℈.ix.Aluminis scissilis,opopanacis, sin.℥.ß. Metallica tere
cũ aceto diebus tribus. Liquabilia verò liquato. Arida in-
sperge,& omnibus, ritè subactis & confectis vtere.

29 Emplastrũ Calbianũ eximiũ,tribuni Iuliani. ad capitis
dolorẽ,& hemicraniã,frõti impositũ. Oculorũ fluxiones si
stit,destillationẽ sanat,& omnes dolores dilutũ cũ oleo ro-
saceo,& illitũ. Ad maligna nariũ vlcera,illitum. Ad ea quæ
ori grata sunt,cũ melle. Ad difficulter spirantes,mãmas car
diacos,stomachicos,iocinerosos,lienosos,dysentericos,hy-
dropicos,nõ nisi recta ceruice spirãtes,ischiadicos,arthriti-
cos,podagricos,ad dolores neruorũ,& stuporẽ, effœmina-
tiõesq;. Educit ossa,remouet squamas. Confert colicis, ne-
phriticis cũ ilicino oleo,aut rutaceo,& ad eos q dẽtium stu
pore laborãt,eos itẽ q defluxionibus vexãtur, aut quomo-
docũq; aliter refrigeratos,pubi impositũ. Cũ rosaceo impo
sitũ,aut glãde suppositũ,& sedi. Facit etiã ad strumas, bu-
bones,gãglia,vlcera vetusta,& omnẽ abscessum. Conducit
& ad ea quę in renibus,& sede sunt. Maligna repurgat, car
ni cicatricẽ inducit. Ad chiragrã nobile est,calamos, vitra,
& ligna,& omnia infixa corpori extrahit. Facit ad diutur
na mala,& carcinomata. In artificiali,pręparatiõe ad ioci-
nerosos,adijce vinum oleo mixtum. Ad lienosos, poscã, &
reliqua similiter. Est verò ad omnia muliebria mala vtile in
pesso subditum. Impositum facit ad reduuias,& ramices in
testinorum. In ꝓpriã enim sedẽ reponit ꝓlapsum intestinũ
Et ad aquosos ramices. Sinus glutinat & cũ chirurgia im-
posi

positũ probè facit. Sãguinis eruptiones sistit. Est etiã acopõ vnguentũ, dissolutũ cũ oleo, & inunctũ. Est etiã bonũ malagma ijs qui angina correpti sunt, impositũ iuxta ceruicẽ. Ad resolutos, & ea quæ in mãmis sunt, quibusq; omẽtũ ruptũ est, & vmbilicus ꝓminet, vtile. Ad omnia quę in alis sũt furũculos, [b] amyloglossos cũ chirurgia, cartilagines naris & auriũ agglutinat quas nõnulli medicorum, vt pote quod fieri haud posse putẽt, prętereũt. Facit ad resolutionẽ, & vrsorũ, leonũ, & aspidũ morsus. Eius cõpositio hæc est, Accipit aristolochiæ longę, iridis, chamęmeli aridi, squamę ęris semperuiui, thuris, myrrhę, aloes, cadmię, sing ℥.j. Aristolochię rotũdæ. ℥.j. sta. ß, æris vsti, æruginis, aluminis scissi sin. sta. iiij. ß. Gentianę cẽraurij, chalcãthi, dracõtij, sin. ℥. ß. Salis ammoniaci, aluminis rotũdi, sidiorũ gallarũ salis capadocici salis cõmunis, chalcitidis misyos, sin. sta. j. ß. Tusa dissolue cũ aceto in mortario, & liquabilia liq̃facito, & infũde mortario, & dissolue. Sũt autẽ hęc, terebinthinę. ℥. ß. Propoleos. ℥. j. Ammoniaci [c] rasurę nauis sin. ℥. ß. Galbani. ℥. j. Cerę, colophonię sin. ℔ j. ß. Olei veteris, ℔. ß. Vnita subigito.

[a Infixa.] *Nicolaus legit* ἐμπεπειρωμένα, *sed fortè minus rectè. Legendum enim esse videtur* ἐμπηγνυμένα. [b Amyloglossos.] *Codex Nicolai legit* λαγοχύλους: *sed haud dubiè deprauatè, legendũ itaq; censemus,* ἀγκυλογλώσσους: *vel certe* ἀγκύλας, *hoc est, particularũ ligationes. Quod si tamẽ quispiã veriorẽ lectionẽ substituerit, nostrã immutare nihil grauabimur.* [c Rasuræ nauis.] *Zopissam intelligit.*

Emplastrũ [a] Galeni, Athena, cõfert certò ad omne malũ 30
& nõ est quod nõ sanauit. Potest etiã vtiliter adhiberi pro malagmate ijs quæ egẽt emollitione, laxatione, & impletione. Accepit autẽ hoc emplastrũ ab Alyppio medico. Eius cõpositio. Cerę. ʒ. xxiij. Terebinthinę. ʒ. xxv. Resinæ frixę. ʒ. xij. ß. Adipis vitulini, aluminis scissi, chalcãti, misyos, opopanacis, sin. ʒ. j. Galbani, myrrhæ, thuris, sing. ʒ. iij. Salis ammoniaci, æris vsti, aloes, aluminis rotundi. singul. ʒ. j. ß. Aeruginis rasilis, ammoniaci, sing. ʒ. iiij. ß. Rubricæ sinopicę. ʒ. ß. Aceti, cochle. ß. Olei, cochle. iiij. Arida cõtunde & cribrato. Galbanũ, opopanacem, cum exigua cera, & ammoniacum in mortario cõtunde, donec dissoluãtur. Alumẽ salem, [b] æs vstum, misy, chalcanthum, æruginem contere

cum

cum aceto, & affunde liquabilibus ritè ſubacta.

[a Galeni.] *In lib. 2 de Comp. medic. κατὰ γένη* [b Aes vſtũ.] *Nicolai codex legit τὸν χαλβάνου falſo pro τὸ χαλκὸν κεκαυμένον, id quod ex præcedentibus ſatis conſtat.*

31 Emplaſtrum Aegyptia nominatum, omnes diuiſiones à phlegmone conſeruans. Facit ad contuſiones, morſus quadrupedũ ſerpẽtium venenatorũ, omnes phlegmonas citra vulnerationẽ, neruorumq; ſine manifeſta cauſa dolores. Hãc Andromachus plurimũ laudat. Lippientiũ etiã oculorũ eſt [a] anacollema, capitiſq; dolore laborantes iuuat. Recipit lithargyri, ceræ, ſing. ℥.iiij.ß. Ammoniaci.℥.iij. Thuris, lanæ ſuccidæ combuſtæ, ſingulorum.ʒ.ß. Squamę æris, ſtagium.j.ß. Terebinthinæ.℥.j.ß. Squamæ ſtomomatos, ariſtolochiæ longæ. ſin. ſtag.j.ß. [b] Ricini, ſtag.iiij.ß. Olei veteris.℥.x.ß. Lithargyrũ, ſquamas, & ricinũ decoqto, donec digitos nõ inquinẽt Dein liquabilia adijcito, arida verò terito

[a Anacollema.] *Græcè eſt ἀνακόλλημα. Sunt aũt ἀνακολλήματα Græcis medicamenta quæ fronti, Galeno lib. 6. de Comp. medic. κατὰ γένη teſte, dum oculi fluxione laborant, imponuntur.* [b Ricini.] *Nicolaus habet κικίως. Galenus autem lib. 3. de Comp. medic. κατὰ γένη legit ἐλαίου κικίνου: id eſt, olei ricinini.*

32 Emplaſtrum œnopœon. Facit ad omne vulnus, omnemq; morſum, tubercula, ad ea quæ in mammis, ſinus fiſtulas, furunculos, & phagedænas. Accipit ceruſę.℥.j. Terebinthinę, mannę, cinabaris, ſingul.ʒ.ij. Pineæ reſinæ.ʒ.iiij.ß. Ammoniaci.℥.ß. Propoleos.℥.ij. Galbani, lb.j. Opopanacis.ʒ.ij. Ricini, ſtag.vj. Liquida coquito cum ceruſa, donec cõfluant & coaceruentur. Adijce olei veteris, ſtag.j. Aquæ marinæ ſtag.j. Dein liquabilia decoquito donec manus nõ inquinent: poſtea propolin, galbanũ, opopanacẽ contunde in mortario: adijce ammoniacum, aut tuſum inſperge, aut ſubactũ dilatato, & arida tuſa, & cribro tranſmiſſa inſperge. Eſt enim probatum.

33 Emplaſtrũ Cyrilli, quod Philanthropos dicitur exiccatorium diſcuſſorium, glutinat etiã ſinus, & defluxionibus in articulos vtile eſt, fiſtuloſis autẽ potiſſimum cõducit in anguſto ad cartilagines loco. Capit lithargyri, olei, reſinę pineæ ſin. lb.j.℥.iij. Ceruſæ.℥.j. ſta.j.ß. Propoleos ſimiliter. Viſci quercini.℥.ij. Chamæleontis.℥.j. ſtagia.ß. Radicis cen

centaurij. ℥.j.ß. stag.ß. Pōpholygis. ℥.j.ß. Floris lapidis, asij, aut ipsius lapidis. ℥.j.ß. Ammoniaci. ℥.iij. Myrrhæ, sta. iij. Coquito lithargyrum, oleum, & resinā, donec digitos nō inquinét. Dein propolim, ammoniacum, vnumquodq; eorum seorsim in mortario tusum, cum modico oleo dilatato: postea adijce cerusam, sensimq; insperge. Dein viscum cōtusū admisce, ac postea cū oleis arida inijce, & subigito.

Emplastrum Purpura dictum, sinus agglutinās omnis generis. Habet lithargyri, colophoniæ, sin. ℥.j. Lapidis hæmatitis. ℥.ij. Cerę. ℥.iiij. Picis, lb.j. Aquæ. ℥.iij. Olei, quod satis est. 34

Emplastrum Barbarum, conducit ad omnia mala. Recipit bituminis, lb.j. Misyos. ℥.ß. Galbani, opopanacis, squamæ æris, sing. ℥.ß. Picis aridæ, colophoniæ, sing. lb.ß. ℥.j.ß. Olei veteris, cochl.ß. Oleo autem admisce etiam aceti, lb. ß. aut quantum sufficit. 35

Emplastrum discussorium, ruptorium & [a] sensim depascens. Accipit pyrethri, lb.ß. Picis aridę, lb.j. ℥.iij. Baccarum lauri. sext. iiij. Cyperi seminis raphani, sinapi radicis canabis sin. ℥.j.ß. Nitri asii, radicis capparis, ceræ sin. ℥.iij. Fœnogræci. ℥.ij. Colocynthidis. ℥.ß. Fimi caprini, sext. ß. Aceti, sext. ij. Olei, sext. ß. ℥.j.ß. Nitrum terito cum aceto. 36

[a Sensim depascens.] *Græcus Nicolai codex legit* ἐξερίπουσα *pro* ἐξίπουσα. *Hinc* ἐξιπωτικὰ *medicamenta dicuntur Græcis quæ sensim humores discutiunt ac depascuntur, vt lib. 7. dę Comp. medic.* κατὰ γένη *testis est Galenus.*

Emplastrum Methe nobile. Capit lithargyri, lib.j. Picis aridæ, lib.j. Adipis taurini. ℥.v, sext.ij. Olei veteris. exag. iiij. Terebinthinæ. ℥.v.ß. Olei rosacei, exagium xvj. Opopanacis, galbani, singulorum exag. iiij. Thuris. ℥.v. exag. ij. Aeruginis, exag. iiij, Ceræ puræ, exag. xvj. Myrrhæ, exagia viij. Coquito lithargyrū cum oleo, donec nō inquinet. Dein reliqua ordine adijcito, & accepto medicamento conijce in vinum bonum tribus diebus, postea exempto vtere. Hoc igitur emplastrum maximum est medicamentum facit enim ad fracta, strumas sanat, dispergit, rumpit, & ad cicatricem perducit. Confert ad omnem neruorum consensum, & potissimum musculorum præcisiones, & podragras, omneq; malum à phegmone tuetur. [a] Conglutinandi 37

di vim habet, tela, cuſpides, ſurculos, et calamos educit. Renes confeſtim ſanat, collectiones diſpergit, tubercula, furũculos, duriciesq; omnes. Mammas mitigat, & vehementes dolores. Oculorum defluxiones ſiſtit fronti impoſitum, capitis dolorẽ ſanat. Ad tibiarũ pulſationes facit, & maligna vlcera, ſordidaq; omnia purgat. Ad morſus canũ, hominũ, lienoſos, pleuriticos, iſchiadicos, præſtantiſsimum exiſtit.

[a Glutinandi vim habet.] *Codex Nicolai malè legit* ἰχικωλλος, *pro* ἰχικόλλος.

38 Emplaſtrum carnem glutinans, & præcipuè ad induratum lienem vtile. Habet ceræ puræ, maſtiches, colophoniæ, reſinæ piceæ, terebinthinæ, ammoniaci, ſingulorum ℔. ß. Bdellij, ℔. ß. ℥. iij. Bituminis, arſenici, aluminis ſciſsilis, chalcanthi, miſyos, ſingulorum. ℥. ß. Metallica terito in mortario, & liquabilia lique facito in cacabo, dein adijce ammoniacum cum cera in mortario tuſum, eoq; amoto ab igne adijce terebinthinam, ac poſtea inſperge arida. Dein iterum in mortarium conijce, & admiſce aceti acris. ℥. vj. et moueto agiliter, donec acetum conſumatur. Vbi refrigeratum fuerit, ſubactum excipe. In aquoſis ramicibus vniuerſum tumorem hoc medicamento circũline. Abſumit enim & [a] depaſcitur humorem. Similiter etiam valet in carnoſis ramicibus, imminuit enim tumorem. Et in lienoſis. Abſumit enim maliciam lienis, & omnem duritiem emollit.

[a Depaſcitur.] *Paſsim in Nicolai codice manuſcripto* ἐζίϖει, *pro* ἐζίπει *legitur.*

39 Emplaſtrũ nigrũ, enhæmõ, ad effatu dignas diuiſiones, eas potiſsimũ q̃ in capite ſunt, ad fiſtulas, ſinus, fracturas, iocineroſos, lienoſos, phlegmonéq; arcet. Ad neruos, cartilagines cõtuſas, oſſa, ſtupidos, hypophoras, & abſceſſus. Eſt bonũ ad cõſtringẽdum ſanguinẽ, & maximè in ijs qui ſanguinẽ excreãt. Vbi duobus illeueris corijs, vnũq; ſuper pectus, vt coſtas cõprehẽdat, alterũ ſuper dorſum impoſueris. Valet ad morſus canũ, hominũq; vniuerſum enim locũ à plegmone tutũ reddit, vt experiẽtia edocuit. Liberat hyeme quidẽ diebus ſeptẽ, æſtate aũt diebus nouẽ. Si verò properauerit, citius. Recipit ceræ puræ, picis aridæ, pineæ, ſing. ℔. ß. Mannæ. ℥. iij. Ceruſæ, chalcanthi, ſin. ℥. ij. Bituminis, ℔. j. Opopanacis. ℥. j. Bdellij. ℥. iij. Ammoniaci, ℔. ß. Olei

communis, libræ quartam partem. Aceti, cochle. j. Ritè parato vtere.

Emplaſtrum Mile, ad duritias, ſinus, & in alis affectus, 40
omnemq; abſceſſum. Accipit ceræ puræ. ℔. ß. Adipis ſuilli. ℥. iij. Picis aridæ, ℔. ß. Bituminis, ammoniaci, ſingul. ℥. iij. Galbani. ℥. j. ß. Myrrhæ. ℥. j.

Emplaſtrum myrtinum, cicatricem inducens, & refri- 41
gerans. Capit lithargyri, ceruſſæ, ſingulorum. ℥. j. Ceræ puræ. ℥. j. ß. Plumbaginis. ℥. j. Olei myrtini, quod ſatis eſt. Plumbaginem & lithargyrum terito cum ſucco ſolani, ceruſſam & liquabilia affunde.

Emplaſtrum de ſalicibus, ad omnem excellenter affe- 42
ctum conferens. Habet ceræ puræ, bituminis, picis aridæ, reſinæ, colophoniæ, ſingulorum. ℔. ß. Miſyos, æruginis, ſidiorum, ſquamæ æris, ceruſſæ, aluminis ſciſsilis, & rotundi, gallæ, chalcitidis, melanteriæ, ſcoriæ ferri, ſingulorum. ℥. j. ß. Foliorum ſalicis. ℥. vij. ß. Aceti quod ſatis eſt, arida tere cum aceto, & magis folia. Olei quantum ſufficit.

Emplaſtrum Chalcitidis glutinans, à phlegmone con- 43
ſeruans, ad contuſiones, diuiſionesq; vtile. Sinus exiccat, glutinat, prohibet abſceſſus fieri, educit oſsa corrupta, maximè in corporis extremitatibus. Recipit lithargyri, ſquamæ æris, pineæ, ceræ puræ, ſingulorum. ʒ. xxv. Ammoniaci, galbani, ſing. ʒ. iiij. Diphrygis. ʒ. iij. Ariſtolochiæ rotūdæ. ʒ. x. Olei veteris. ℥. iiij. ß. Lithargyrum, ſquamam conijce in oleum, & coquito, donec nō inquinent digitos: dein adijce liquabilia, & ammoniacum dilatatum.

Emplaſtrū de ſalibus [a] vomitus Euthalij. Accipit chal- 44
canthi, aphonitri albi, ſalis communis, ceruſæ, ceræ puræ, ſingul. ℥. ß. Olei myrtini, quod ſatis eſt.

[a Vomitus.] *Græcè eſt ἔμιτος. Sed fortè legendum erit ἔμμετρος, hoc eſt metricum, aut carmine conſcriptum.*

Emplaſtrum venenatorum, accommodatum omnibus 45
malis. Capit ſymphyti, æris vſti, ſquamæ æris, iridis illyricæ, ſing. ℥. j. Atramenti indici. ℥. j ß. Salis cappadocici. ℥. j. Aeruginis. ℥. j. ß. Aluminis ſciſsilis, miſyos, ſingulorum. ℥. j. Gallarum, ariſtolochiæ rotundæ, & longæ, ſing. ℥. ß. Dictami, ammoniaci, ſing. ℥. j. Sidiorum, thuris, ſing. ℥. ß. Pi-

cis

cis aridæ, ceræ puræ, singulorũ. ℔. j. ß. Olei communis. ℥. j. Aceti, cochle. ß. Probè parato vtere.

46 Emplastrum Corcos, ad lienosos, hydropicos, & ischiadicos. Habet picis aridæ, ℔. j. Ceræ puræ, ammoniaci, nitri rubei, pinee resinæ, baccarum lauri, adipis taurini, sing. ℔. ß. Farinæ fœnogræci, sextarij quartam partem. Chamæleontis nigri, cumini tenuis, singul. ℥. j. & exag. j. ß.

47 Emplastrum Simotos vocatum, ad vniuersa mala. Recipit ceræ puræ, exagia. xij. Colophoniæ. ℥. vj. Squamæ rubeæ, æruginis, thuris, aristolochiæ longæ, opopanacis, aluminis scissilis, æris vsti, singulorum exagium. j. Myrrhæ, aloes flauæ, galbani, singulorum exag. j. ß. Olei, aceti, sing. exagium. j. & quartam eiusdem partem.

48 Emplastrum carycum Eladij, quod vocatur Ephrates perdica, ad neruos vulneratos, & sanguinem spuentes, thoraci impositum. Accipit ceræ puræ. ʒ xxvij. Olei communis. ℥. iij. Terebinthinæ. ʒ. xix. Ammoniaci, asteris samij, singulorum. ʒ. ij. ß. Myrrhæ. ʒ. ij. Aloes flauæ. ʒ. j. ß. gran. xv. Chalcanthi. ʒ. ij. gran. xv. Salis ammoniaci, cerussæ, singulorum. ʒ. j. Aluminis scissilis, ichthyocollæ, singu. ʒ. j. gran. xv. Sarcocollæ. ʒ. j. Aristolochiæ rotundæ. ʒ. ß. gran. xv. Iridis. ʒ. j. Misyos crudi, æris vsti, chalcitidis, sing. gran. xv. Lemnij sigilli. ʒ. ß. Galbani. ʒ. j. Opopanacis, gr. xv, Terræ cretriadis. ʒ. ß. gran. xv. Adipis suis syluestris, aut taurinæ, ℔. ß. Aceti, quod satis est.

49 Emplastrum ad neruos vulneratos valde bonũ. Capit ceræ puræ. ℥ j. ß. Misyos crudi, squamæ æris, aluminis scissilis, cypriæ, singulorum. ℥. j. ß. Chalcitidis, exagium. j. ß. Olei communis. ℥. ß. Thuris, gran. xv. Galbani, gran. xv. Aceti, cochlear. ß. & quartam partem. Madefacta hæc dissolue sub sole æstu caniculari: dein adijce acetum, quoad imbibatur. Si verò hyeme præparaueris, quantum capiet acetum adijce, reliquum verò aceti cum oleo simul coquito, donec imbibatur, & vtere vt emmoto.

50 Emplastrum causticum veluti ferrum, ad morsus, carcinomata, omnem ferarum ictum, steatomata & strumas. Secando penetrat vsq; ad ossa. Habet squamæ æris. ʒ. j. Cantharidum. ʒ. iij. Sandarachæ, arsenici, singul. ʒ. ij. Pityocampæ. ʒ. j. Cicutæ. ʒ. ß. Aristolochiæ. ʒ. j. Thapsiæ,

ʒ.j.ß. Adipis anserini, dimidium horum. In quibus autem vti consilium est, ijs circulariter ceratum impone, vt nõ effluat quod locos exulceret.

Emplastrum Chyre mirabile. Recipit ceræ puræ.℥.ij. 51
ß. Pineæ.℥.ij. Adipis taurini.℥.j.ß. Oesypi.℥.j. Butyri recentis.℥.ß.

Emplastrum Aphra, quod accepi à Nabasiato Aegy- 52
ptio, exiccans omnino, & omnibus defluxione laborantibus vtile. Accipit ceræ puræ, picis [a] Brutiæ, colophoniæ, bituminis, singul.℔.ß. Lithargyri, aluminis scissi, & rotundi, singul.ʒ.vj. Misyos, gallarum, chalcitidis, opij, opopanacis, myrrhæ, æruginis, singul.ʒ.iiij. Thuris, aloes, sing.℥.j.ß. Succi mandragoræ. ʒ.x. Cerusæ.℥.j. Galbani. ℥.ß. Olei.℥.j.ß. Aceti quod satis est.

Brutia pix. [a Brutiæ.] *Manuscriptus codex legit* βρυτίας, *interposito post* πίσσης, *puncto: quum tamen legendum sit* πίσσης βρυτίας. *Meminit autem Brutiæ picis Dioscorides lib.1.capite de pice arida.*

Emplastrum multis accõmodatum, Icesij nominatum, 53
ad omne vulnus recens & vetus, contusa, defluxiones, luxationes, fracta, phlegmonas, omnem dolorem, quem protinus sedat. facit ad abscessus, tubercula, strumas, carbunculos, parotidas, phygethla, condylomata, impetigines, clauos, [a] nigritias, hæmorrhoidas, inflammatas fistulas, ambusta, [b] dilutum rosaceo, aut myrtino oleo. Ad vlcera, surculos, cuspides, morsus canum, ferarum ictus, morsus hominum, item ad sanguinẽ cohibendum vtito, & loco malagmatis [c] ad omnia: oleum verò nõ adhibẽdum est. Lippientium in linteo est anacollema. Sint autem splenia maiora. Est & ad hydropicos valde bonum. Capit terræ ampelitidis, bituminis, lithargyri, sing.℥.iiij. Ceræ puræ, thuris, terebinthinæ, propolis, sing.℥.j. Galbani, aluminis scissi, singulorũ. exag.ij. & tertiam partem. Myrrhæ.ʒ j. siliq.iij.ß. Chalcitidis.ʒ.j.ß. siliq.j.ß. Mellis, exag.xxij.ß. Olei omphacini, stag.j.ß. Coquito ampelitin, bitumen & lithargyrum cum oleo, donec subigantur, & coquito ad lentũ ignẽ, mouens spatha tedacea.

[a Nigritias.] *Manuscriptus codex falsò* μινανίας, *pro* μελανίας *legit, vt ex Galeno lib.5.de Compos.medica.* κατὰ γένη, *vbi hoc etiã emplastrũ describit, satis liquet.* [b Dilutum.] *In Nicolai codice*

dice corruptè legitur ἐνιμίνη, *pro* ἀνιμίνη. [c Ad omnia, &c.] *Hic locus totus in* Nicolai *codice deprauatus est: sic enim habet,* καὶ ἀντὶ μαλάγματος μετὰ ἐλαίου, καὶ ἀνακόλυμα ὀφθαλμιόντων: *quum tamen, Galeno astipulante, ita potius sit legendum,* καὶ ἀντὶ μαλάγματος πρὸς πάντα ἔλαιον δὲ μὴ πρόσαγε, καὶ ἀνακόλλημα ἐπ' ὀφθαλμιόντων ἐν ὀθονίῳ. ἔτι δὲ σπλήνια μείζονα. Nicolai locus emẽdatus

54 Emplastrum Haliei ad cruenta vulnera, & neruorũ præcisiones, vulnera vetera, & cicatricem ægrè contrahentia, defluxioneq; tentata. Emollit, potissimum mammarum duritics. Confert morsibus canum, & ictui pastinacæ marinæ & aliorum sæuorum piscium. Ac in summa, virtutem habet mirabilem. Habet lithargyri, puræ ceræ, singul. ʒ. xxv. Terebinthinæ, myrrhæ, [a] sinopidis, æruginis rasilis, squamæ æris, sing. ʒ. ij. Aristolochiæ. ʒ. iij. Thuris. ʒ. xvj. & tertiam partem. Diphrygis. ʒ. iiij. Galbani, ammoniaci, sing. ʒ. iij. Olei communis, stag. iij. ß.

[a Sinopidis.] *Codex* Nicolai *manuscriptus, vt aliàs ferè semper, ita hoc etiã loco deprauatus est: legit enim* σινήπιως, *pro* σινώπιδος. Sinopis.

55 Emplastrum Isis, cephalicum aliud, ad [a] chironia mala, & curatu difficilia. Est etiam cruentis vulneribus accommodum. Recipit ceræ puræ. ʒ. xxv. Resinæ [b] terebinthinæ. ʒ. iij. Ammoniaci. ʒ. ij. Squamæ æris, [c] æris vsti, aristolochiæ longæ, æruginis, salis ammoniaci, singulorum. ʒ. ij. Galbani, mannæ, myrrhæ, aloes, singul. ʒ. iij. Aluminis rotundi. ʒ. ß. gran. vij. Olei veteris. ℥. ij. ß. Radicis dracontij. ℥. j. Aceti, quod satis est.

[a Chironia.] M*anuscriptus codex malè legit* χρόνια, *quum in Galeno sit scriptũ* χειρώνια. [b Terebinthinæ.] Ni*colaus habet* τερεβινθώνης. *Galenus aũt* κολοφονιακῆς. [c Aeris vsti.] *Nicolaus legit* χαλκοῦ κεκαυμένου. *Galen.* λιβανώτου κεκαυμένου, *thuris vsti.*

56 Emplastrum Læna, ad malitiosa, furunculos, strumas, & abscessus. Accipit cumini cõmunis, exag. j. Colophoniæ. ℥. ij. Anisi, exag. j. Farinæ hordeaceæ, nitri, sing. ℥. iij. Olei veteris, stag. j. ß. Picis, lb. j. & tertiam eius partem. Ceræ puræ, lb. ß. Vini boni, stag. iiij. & octauam eius partem.

57 Emplastrũ Pardalis appellatũ, ad strumas: exulcerat eñ & rũpit, & ad cicatricẽ ducit. Ad cõtrita ossa valet. Eadem educit. Emollit etiã. Ad iecoris phlegmonas, & lienis, suppuratos, arthriticos, podagricos, hypochõdria, omnes durities,

tuberculaq; vtile. Dissoluit carcinomata, & phygetla. Auxiliatur conuulsis, & morsis à scorpione, hydropicisq;. Capit pyrethri. ʒ.v. Salis ammoniaci, grani cnidij decorticati, aristolochiæ longæ, iridis illyricæ, ammoniaci, bdellij, sing. ʒ.ij. Nasturtij, xylobalsami, sing. ʒ.ij.ß. Visci quercini elaborati, minas.ij. Myrrhæ. ʒ.ij.ß. Sycomori assi, minas.ij. Ceræ tyrrhenicæ. ʒ.vij.ß. Ammoniaci, adipis caprini resinæ aridæ, singulorum. ʒ.ij. Irinum oleum liquans dissolue vt ceratum, & vasi infunde. Bdellium autem & ammoniacum macerato in vini Italici cyatho dimidio. Dein contritis in sole, adijce dissolutum ceratum in mortario: & adiectis bdellio & ammoniaco, contunde diebus duobus. Vbi verò vnita fuerint, repone in vasculum inuolutum corio, ne transpirent. Si verò acopon efficere volueris, admisce emplastro irinum vnguentũ, nardinum, cyprinum, susinũ, bubulum adipem & anserinũ, sing. cochlearij quartam partem: reducito hæc ad visci crassitudinem. Nonnulli produnt emplastri huius pondus. ʒ. quartã partem, & vnguẽti irini copiosius esse debere.

Emplastrum Ciconiæ, omnino podagricos sanans. 58
Habet stercoris ciconiæ, adipis suilli veteris, sing. lib.ß.

Emplastrũ Sosia, vocatũ Philanthropos monachica, 59
ad recentes diuisiones conferens, easq; à phlegmone tutas reddens. Dilutum autem facit ad phlegmones erysipelatosas. Recipit ceræ puræ. ℥.ij.[a] Pineæ. ℥.j. Resinæ, olei communis, sing. ℥.j. Vini optimi, exag.v. Ne contemnas medicamentum hoc: est enim expertum, & bonum. Reducito autem ad talorum formam, & vtere.

[a Pineæ.] *Græcè est φυσήματος. Pineam autem resinam φῦσημα vocari, testatur Galenus lib. 7. de compos. medic. κατὰ γένη, vbi ita scriptum reliquit: ἡ πιτυίνη, καλοῦσι δ' αὐτὴν ἴδιος φῦσημα.*

Emplastrum è fermento ad furunculos, malitiosa, 60
mammas defluxione laborantes, & bonum venæ sectioni. Accipit myrrhæ puræ. ʒ.iiij. Ceræ puræ, adipis suilli recentis, singulorum. ʒ.vj. Resinæ pineæ frictæ. ʒ.iij.[a] Salis. Liquato fermentum, exiguam affundens aquam. Cerato autem liquefacto & subacto vtere.

[a Salis.] *In Græco Nicolai codice est simpliciter ἅλατος, nullo adiecto pondere.*

Em

61 Emplastrum podagricum, dissoluens callos. Capit ceræ puræ, terebinthinæ, singulorum. ʒ. j. Olei veteris. ʒ. j. ß. Nitri Alexandrini, ℔. j. ß. Euphorbij. ℥. j. Iridis illyricæ, ℔. j. Farinæ fœnogræci, sext. j. ß.

62 Emplastrum è fermento probatum. Habet myrrhæ, ceræ puræ, adipis hyænæ recentis, sing. ℥. j. Pineæ resinæ, exag. iiij. Frictæ resinæ, exag. iiij. Salis communis. ℥. j. Nitri nigri. ℥. ß.

63 Emplastrum è succis, ad omnem phlegmonem propter duritiem factam conferens. Item dolores demolitur. Propriè verò confert podagricis & arthriticis. Recipit farinæ fœnogræci, & seminis lini, ptisanæ, singul. ℔. ß. Succi ebisci, visci, lithargyri, singulorum, ℔. j. Ceræ, ℔. ß. Olei communis, ℔. j. ß. Coquito oleum, lithargyrum, & succum ebisci, donec non inquinent. Dein adijce reliqua.

64 Emplastrum Pentatheton Glauci archiatri Alexandriæ, ad phlegmones, erysipelata, [a] papulas feruidas in vniuerso corpore. In podagricis dilutum cum vino & oleo, in erysipelatis & mammis cum rosaceo oleo, aut vino & oleo. Accipit calcis, adipis taurini, ceræ puræ, picis, resinæ frictæ, singulorum. ℥. j. Calcem diligenter dissolue.

[a Papulas feruidas.] *Nicolai codex legit corruptè* ἐκζίματα, *pro* ἐκζέσματα. *Sic autem dictæ sunt papulæ ab ebuliendo, & feruendo. Galeno alio nomine dicuntur* ἐκβράσματα;

65 Emplastrum de seminibus ad hydropicos, angina laborantes, inflatos, articulos tofos facientes, & vbi extenuare & emolire voles. Capit salis fossilis. ℥. j. ß. Anisi, baccarum lauri, farinæ hordeaceæ, cumini, nitri, vini veteris, farinæ fœnogræci, olei veteris, singulo. ℥. j. ß. Ceræ puræ, ℔. ß. Picis, ℔. ß. Pineæ. ℥. viij. Arida vino irrigato.

66 Emplastrũ ad relaxationes neruorũ, & [a] oculorũ, [b] papulas feruidas: & resolutos, [c] tumores neruorũ, [d] articulos phlegmone tentatos, & genua: potissimum verò ad resolutos & tumores. Habet ceræ puræ. ℥. iiij. Resinæ terebinthinæ, opopanacis, sing. exag. ij. Colophoniæ. ℥. iiij. Olei veteris, exag. v. Adipis suilli veteris, exag. v.

Nicolai codex emendatus.

[a Oculorũ.] *Haud dubiè hoc loco Nicolai manuscriptus codex deprauatus est. legit enim,* καὶ παρωματον. *Quid autem hac voce significare velit, nemo, puto, facilè diuinabit. Censeo itaque legendũ esse,* καὶ παρ' ὄμματον. [b Papulas feruidas.] *Codex Nicolai habet* ἐκβλίμματα. *Quid verò* ἔκβλιμμα *sit, ignoramus. Legendum itaque esse indicio* ἐξίσματα, *vt paulo suprà.* [c Tumores.] *Græcè est* συστροφὰς. *Sunt autem* συστροφὰι, *vt lib. iij. de Victu acutorum morbor. commen. 19. testis est Galenus, omnes præter naturam tumores. Interdum tamen ad tubercula, & duritias tantũ vox hæc detorquetur.*

Librarij lapsus.

[d Articulos.] *Codex Nicolai legit falsò,* ἄνδρια, *pro* ἄρθρα.

Emplastrum ischiadicum è dictamno, cognominatum etiam ab alijs è sarmentis, destruens veteres affectus. Vrito sarmenta, & horum cineris, vino austero extincti, adijce ℥.j. Euphorbij, terebinthinæ, mannæ, sin. ℥.ß. Galbani. ℥.j. Ammoniaci. ℥.ß. ʒ.j. Nitri. ℥.j. Piperis communis. ℥.ij. Opopanacis, cyperi, baccharum lauri, cyclamini, myrrhæ, petroselini, zingiberis, pyrethri, olei tedacei, ladani, singu. ℥.ß. Nardi celticæ, exag. j.ß. Adipis caprini. ℥.ß. Olei veteris, nardini, cyprini, singulo ℥.iij. Adipis taurini. ℥.ij.ß, Ceræ tyrrhenicæ. ℥.iiij. Opobalsami. ℥.ij. Casiæ fistulæ. ℥.ß. Cardamomi. ℥.ij. Pineæ. ℥.j. 67

Emplastrum ad euocandos sudores probatum. Recipit santalorum albi & rubei, farinæ fœnogræci, hordeaceæ, seminis lini, sing. ℥.ß. Fermentato cum oleo rosaceo, aut chamæmelino, aut lentiscino, & calefaciens impone stomacho calidum. Dein accipe vinum calefactum bonũ, & eo spongiam nouam imbutam applicato spinæ, scapulis, brachijs, femoribusq; validè multoties. Dein finito, & statim sudabit. Simile. Accipe semen lini, coquito in marsupio cum vino albo, & impone stomacho assiduè calefactum. 68

Emplastrum ad choleram valde bonum. Accipe mala, acida, purgato medullam, dein coquito cum aceto, & probè contusis adijce farinam rosarum, & rhois syriaci. Subacta simul impone stomacho, imo ventri, & renibus. 69

Emplastrum vocatum Pampathes, lapides conterit, soluit poros siue tofos, duodecim annorum, in pedibus. & manibus factos. Curat eos per humidæ saniei resolutionem. Facit ad omnia mala ex defluxione nata, abscess 70

sceſſus,carcinomata,phygetla, & ſtupores corporis. Parit etiam lætitiam iucunditatemve, carnium bonitatem, & corporis robur. Capit lapidis ſcytici, ſtag.vj. Lapidis perſici, pyritis,& hematitis, ſingulorum,exag.ij. Lapidis phrygij, ſtag.v. & tertiam eius partem. Cinaberis loti, exag.iiij. Chalcitis vſtæ, ſtag.vj. Squamæ æris, exag.iiij. Aeruginis raſilis,exag.ij. Lithargyri.℥.j. Thuris,ſtag.ij. Ammoniaci,exag.ij. Aloes flauæ,exa.iij. Dictami.℥.j. Ariſtolochiæ,chamæmeli, ſingulorū exag.iiij. Betonicæ,exa.ij. ſtagij octauā partem. Gentianę, exagia.ij. Floris ſalis,℥.viij. olei veteris,exa.ij. Cerę rubeę,℔.ß. Propolis,exa.xxij. Galbani,exa.iij. Adipis paſſeris.℥.viij. colophonię,cadmię, ſin.℥.iiij. Ariſtolochiæ longę,ſtag.iiij. Aceti,quod ſatis eſt.

71 Emplaſtrum ad lienoſos, hydropicos,& malo corporis habitu præditos, valde bonum. Habet agarici, calaminthæ,ſing.℥.ß. Authemidis,abſinthij comæ,ſing.℥.ß. Picis aridæ,myrrhæ,aloes,ſing.exag.ij. Galbani,ſalis ammoniaci,aluminis ſciſsi,ariſtolochiæ rotundæ,ſing.℥.j. Nitri rubei. Ammoniaci, baccarum lauri,ſing.℥.j. Ariſtolochiæ longæ.ʒ.j. Rutæ,opopanacis,ſing.ʒ.ij. Terebinthinę.℥.iij. Miſyos,æris vſti,ichthyococollę,ſarcocollę,taurocollæ,ſing.℥.j. Colophoniæ,ſtercoris columbarum, ſtyracis calamitis,ſing.exag.iij. Adipis taurini,℔.ß. Scoriæ ferri.℥.ß. Foliorum ſalicis.℥.ij. Maſtiches,thuris,ſingulo.℥.j. Olei nardini,quantum ſufficit.

72 Emplaſtrū ad hydropicos mirabile. Recipit abſinthij, calaminthæ,pyrethri,ſingul.ʒ.x. Salis ammoniaci, grani cnidij decorticati,ariſtolochiæ, aluminis ſciſsilis, iridis illyricæ,aphonitri,ſingul.ʒ.iij. Ammoniaci,bdellij, ſingul. ʒ.x. Cardamomi, liquoris ſycaminorum, hoc eſt merorum,xylobalſami,viſci quercini elaborati, ſingulorum,minas.iiij. Cucumeris ſylueſtris radicis,myrrhæ, ſingulorum ʒ.v. Sycomori aſsi,minas.iiij. Picis, ceræ tyrrhenicæ, ſingulorum.ʒ.xv. Caricarum,adipis caprini,reſinæ terebinthinæ, peucedani,ſingulorū.ʒ.viij. Opopanacis, miſyos, piperis longi, ſing.ʒ.iij. Ariſtolochiæ longæ & rotundę, ſingulorum.ʒ.ij.ß. Farinæ fœnogræci.ʒ.iiij. Chamæleontis nigri, foliorum rutæ, ſingulorum.ʒ.v. Vnguenti irini, ſiliq.iiij. Ceram, reſinam, & adipem taurinum cum

Sycamina quæ.

vnguento irino liquefacito. Bdellium, ammoniacum, prius in vino Italico macerato, mensura duorum cyathorum. Dein in sole subacta in mortarium conijce, & contunde diebus duobus. Vbi vnita fuerint omnia, repone in corium, & impone toti ventri. Quando autem hoc vt acopo vti volueris, misceto cum emplastro hoc irinum oleum, nardinum, cyprinum, aut susinum, & redigito ad glutinis crassitudinem. Nonnulli verò adijciunt emplastro huic irini vngenti. ʒ. j.

Emplastrum ad cordis palpitationem, animi defectionem, & syncopen. Accipit rosarum rubearum. ʒ. 73
Nete qd ij. Caryophylli. ʒ. ß. Nete, hoc est galliæ moschatę, gran. xv. Floris borraginis. ʒ. j. ß. Berberis. ʒ. j. Serici vsti. ʒ. ß. Ligni aloes. ʒ. ij. Maceris. ʒ. ß. Cinamomi. ʒ. iij. Santali rubei, foliorum citri, singulorum. ʒ. ij. Nucis moschatæ. ʒ. ij. ß. Seminis melissæ, & herbæ, singulorum. ʒ. iij. Sampsychi, mentæ, singulorum. ʒ. ij ß. Spicæ. ʒ. j. Croci. ℈. j Corallij rubei, ambaris, singulorum exagium. ß. Seminis ocimi, exagiũ. j. Ossa cordis ceruini, tria. Xylobbalsami. ʒ. ij. Margaritarum, exagium. ß. Panis vsti, & in vino macerati, stillatitij rosarũ boni liquoris, & succi borraginis, quantum volueris. His omnibus simul contusis fac sacculos duos, & impone ipsos cordi, & calefac cum succis, & calidos sæpius permutato.

Emplastrum ad cordis syncopen, & imbecillitatem 74
corporis, à calore natam. Capit cinamomi, exagium. j. Caryophylli, exagium. ß. Spicæ, folij, singulorum. ʒ. j. Corallij rubei & albi, singulorum. ʒ. ij. Trium santalorum, singulorum, exagium. j. Margaritarum perforatarum & non perforatarum, singulorum, exagiũ. j. ß. Spodij, exagiũ. j. Ligni aloes boni, zedoriæ, singulorum. ʒ. j. Calami odorati, exagia. ij. Foliorum citri, ℥. j. Rosarum rubearum. ℥. ß. Serici recenter sè grano illicis tincti, exagium. j. Melissæ herbæ. ℥. ß. ʒ. j. Saphiri, ℈. ij. Ambaris, exagia. ij. Moschi. ℈. ij. Ambræ, exagia. iij. Nucis moschatæ, exagiũ. ß. Sampsychi. ℥. ß. Seminis ocimi, exagium. j. Carnium cotoneorum purgatarum. ℥. j. Caphuræ. ʒ. ß. Carnis

mæ

malorum dulcium.℥.j. Foliorum borraginis. Hæc tusa & conquassata in mortario pone in sacculos duos è serico rubro factos Dein appone stillaticij rosarum liquoris puri,lb.j.& succi borraginis,lb.ij.Calefactis his probè irrigato sacculos, & impone calidos cordi, crebrò permutans.

[a Ambaris.] *Hoc loco, nisi codex sit deprauatus, differentiam inter Ambarem & Ambram Nicolaus facere videtur.*

Ambar & Ambra differunt.

75 Emplastrum ex œsypo,ad omnem duritiam probatum. Habet colophoniæ.℥.x.Ceræ puræ.℥.vj.Pineæ.℥.xx.Olei communis,lb.iij.℥.ij.Adipis taurini.℥.viij.Lanarum succidarum.℥.ij. Mastiches.℥.ix. Fœnigræci.℥.ij. Radcis altheę.℥.j.Adipis ouilli.℥.iiij.Adipis caprini.℥.vj. Sampsychi,lb.j.℥.iiij.Mellis.℥.j.ß.Hyssopi.℥.xvj.Croci.℥.j. Vini & olei quantum sufficit.

79 Emplastrum aliud ex œsypo. Capit colophoniæ.℥.ij ß.Cerę puræ.℥.j.ß.Resinę pineę.℥.iiij.ß.Olei.℥.ix.Adipis taurini.℥.j. Masticbes.℥.j.ß. Lanarum succidarum, succi fœnogræci,radicis altheæ, singulorum.℥.ß. Adipis ouilli.℥.ij.Adipis caprini.℥.j.ß.Styracis calamitis.℥.ß.Butyri veteris, medullæ ceruinæ,singulorum.℥.j.Adipis gallinæ,anseris & anatis, singulorum.℥.j.ß. Croci.℥.ß. Mellis attici, quod satis est.

77 Emplastrum, confectio œsypi Sordes quæ in lanis ouium nutriuntur,è quibus paramus œsypum nominatum habent concoquendi facultatem similiter butyro: paululum etiam discutiunt. Paratur autem hoc modo. Sumito sordidas succidásve lanas in alis,[a] collo,& femoribus ouiũ repertas molles, ac calida aqua lauato,simulq; omnes eorũ sordes expressas in craterem patentis oris conijcito, superinfusa altera aqua feruenti agitato,acceptoque poculo aut alio quopiam,humorem ex alto cum impetu deijce, donec spumescat.Dein marinam aquam illis [b] inspergito. Si non adsit,frigidam aquam insperge, & sine vt considant. Vbi refrigerata fuerint, quod supernatat pingue in alterũ vas conijcito, & infusa iterum aqua, manibus subigito. Postea effusa aqua, aliam calidam affundito, & commoueto vt prædictũ est similiter,& affusa marina aut frigida aqua sine vt cõsidant:& vbi refrigerata fuerint, iterũ in alterũ vas

vas cõijcito, & manibus subigito, & tertiò affunde aquam calidam, & fac vt prædictum est, donec œsypus candidus & purus reddatur, & nihil quod non sit purgatum habeat. Sicq; curatum in fictili vase, repositum in sole aliquot diebus custodito. Omnia vero hæc in sole [c] æstiuo facito, sic enim vtilior erit, [b] & nihil in se habebit duri & concreti, veluti qui cera aut adipe adulteratus est. Facit autẽ ad sedis & vteri vlcera cum melle & butyro, aliaq; plurima. Oesypus verò crematus (faciunt enim ex eo collectum cinerem, aut fuliginem) vtilissimus [e] ad erosos oculorũ angulos, scabiososq;, palpebrarum callos, & defluuia. Crematur autem aliquando in noua testa, donec [f] redactus in cinerem, pinguitudinẽ amiserit. Testa verò in carbonibus sita sit.

[a Collo & femoribus] *Manuscriptus codex deprauatissimè legit* κοντὰ καὶ οὔλα, *pro* τραχήλω, καὶ μήροις. *Sic enim esse legendũ, è Dioscoride satis liquet, qui probatissimas lanas, lib. 2, cap. 65. succidas, molles,* ἀπὸ τοῦ τραχήλου, καὶ τῶν μηρῶν *detonsas esse scribit.*

Loci aliquot Nicolai emaculati.

[b Inspergito] *Codex Nicolai malè legit* κατάρινι θαλάσσῃ ἐπαρίσι, *pro* καταῤῥάινε θαλάσσῃ ἢ παρίσι. [c Aestiuo.] *Græcè est* θερινῷ. *Dioscorides aũt legit* θερμῷ, *hoc est, calido.* [d Et nihil in se, &c.] *Ita esse legẽdũ, è Dioscoride satis liquet, qui habet,* καὶ ὅδιν ἔχον ἐνὶ αὐτῷ σκληρὸν, ἢ συνεστηκὸς, ὥσπερ ὁ δολιζόμενος κηρωτῇ, ἢ στέατι. *Quare Nicolai codex hinc venit emendandus, quòd admodum hoc loco sit deprauatus, & pro* στέατι *legat* ζύμη, *hoc est, fermento.*

[e Ad erosos, &c.] *Nicolai codex habet,* πρὸς διαβιβρωμένα ψωρώδη κανθοὺς *&c. quum ex Dioscoride constet legendum potius esse,* πρὸς περιβιβρωμένους κάνθους καὶ ψωρώδεις καὶ βλέφαρα τετυλωμένα, *&c.* [f Redactus in cinerẽ.] *Manuscriptus codex* πυρωθὲν *legit, pro* τεφρωτέν.

Emplastrũ ad pleuriticos. Recipit butyri, absinthij, marrubij, fœnogræci, terebinthinæ, mentæ, pinguedinis suillæ & anserinæ, œsypi, ceræ, medullæ ceruinæ, lauri seminis, lini seminis, carnis caricarũ, olei chamæmelini, anethini, sesamini, quod satis est. 78

Emplastrum aliud ad pleuriticos optimum. Accipit radicis maluæ sylucstris, pinguedinis suillæ, gallinaceæ, vulpinæ, [a] asbo & anserinæ, œsypi, violarum, butyri, terebinthinæ, succi fœnigræci, & seminis lini, olei sesamini, ceræ puræ, quod satis est. 79

Asbo

[a Asbo.] *Græcè est ἄσβο. Quod quidem Asbo sit Nicolao animantis genus, suprà etiã annotauimus. Quale autem sit genus, scire nondum possum.*

80 Emplastrum alterũ, ad pleuriticos mirabile. [a] Ventrem hirundinis vniuersum accipiens terito, & cum succo apij, & farina fœnogræci imbuto, & probè calefacto vtere.

[a Ventrem.]. *Nicolaus* καλιάρ *corruptè legit, pro* κοιλίαρ.

81 Emplastrum ad prædicta mala, admodum efficax. Capit farinæ hordeaceæ, violarum aridarum, chamæmeli, meliloti, fœnogræci, seminis lini. Ebulliant in aqua dulci, dein contusis & vtraq; manu subactis vtere.

82 Emplastrum aliud ad lateris dolores, sine febre, Habet ceræ, pineæ resinæ, lauri, fœnogræci, seminis lini, thuris, mentæ, caryophylli, xylobalsami, styracis calamitis, picis humidę, hyssopi, croci, marrubij, ladani, thuris, meliloti, galbani masticheses, spicæ, amoniaci, myrrhę, aloes, absinthij, caricarum, nitri, olei cyprini, anethini, & chamæmelini, euphorbij, terebinthinę, opopanacis, pinguedinis gallinæ, & anseris, olei rutacei, nardini, & communis veteris, bdellij, costi, adipis suillę recentis.

83 Emplastrum stomachichum, admodum laudatum. Recipit cardamomi, zingiberis, cinamomi, calaminthæ, mẽtæ aridæ, sing. exag. ij. Ambaris. ʒ. ß. Styracis calamitis, exag. j. Xylobalsami, galangæ, sing. exag. ij. Colophoniæ, exag. j. ß. Picis humidæ, ex. ij. Ligni aloes crudi. ℥. ß. Masticheses, thuris, singul. exag. iiij. Galliæ moschatæ. ʒ. ß. Ladani boni. ℥. j. Ceræ, albæ. ℥. ß. Nucis moschatæ, exag. iiij. Croci, exa. ß. [a] Succi cotoneorum, olei nardini, quantum sufficit. Spicæ, exag. ß. Cubebę, cardamomi maioris, sampsychi, singulorum. exag. ij. Aloes flauæ. ℥. ß. Mellis attici quantũ volueris.

[a Succi.] *In manuscripto codice simpliciter est* ζώμου. *Videtur itaq; aliquid desiderari hoc loco, nempe* κυδονίου. *vt ex sequenti emplastro sit manifestissimum.*

84 Emplastrum ad imbecillitatem stomachi, & acidum ructum, omnemque frigidum affectum. Imponitur autem vt emplastrum, & vt vnguentum. Accipit stactes, xylobalsami, masticheses, singulorum, exagium. j. Ligni aloes, exagia. ij. Galliæ moschatæ, exagia ij. Ambræ, exag. ß. Cary

Caryophylli,exagium.j. Zingiberis,chamæmelli, singulorum.exagium.j.ß. Styracis calamitis exagium.j. Succi cotoneorum, olei amygdalini,& nardini,& anethini, singulo. ℥.j. Pinguedinis gallinæ, & anseris, singulorū.℥.j. Ladani.℥.ß. Ceræ puræ.℥.j.

Emplastrū stomachicū,cœliacum,colicum,& dysenteri- 85
cum. Capit succi foliorum hyoscyami, succi vtriusque plantaginis,succi cotoneorum & malorum myrtorum,& mespilorum,farinæ rosarum,rhois culinarij, rhois syriaci, rhois coriarij,sidiorum,balaustiorum,farinæ orizæ, farinæ [a] brizæ, succi filicis, acaciæ,& hypocistidis, boli armenij, sigilli lemnij,fructus mororum immaturorum, panis aridi puri,farinæ lentium,lentisci,rubi, polentæ, gummi arabici, mastiches, myrrhæ, oui albuminis. Arida liquefacta cum humidis subigito,& calefacta imponito toti ventri,& imo ventri aut etiam à tergo ad renes.

Briza. [a Brizi] *Brizæ frumenti segetisue, Typhæ simillimæ meminit Galenus lib.1.de Alimen.facul.ca.de typha.*

Emplastrum aliud cœliacum,ex syluestribus pyris, Acci 86
pito syluestria pyra,aut pyra immatura, coquito probè cū aceto optimo dolo carente:dein amouens ab igne, externā membranam abijce, è medulla verò capito lb.j.cui adijce,
Net qd. galliæ moschatæ,quæ cognominatur net, baccarum myrti,rhois,succi acaciæ,& hypocistidis,myrrhæ,thuris, mastiches,singulorum.ʒ.iiij. Panis aridi puri.ʒ.viij. Calami odorati.ʒ.j. Sidiorum,balaustiorum,rosarum,gallarum, pilularum cyparissi,berberis,orizę farinæ,betonicę, Arida tusa, & tenui cribro transmissa,fermentato cum oleo rosaceo & succo cotoneorum, & carnibus syluestrium pyrorum. Dein admisce myrobalanum scissum,& coquito cum aceto ad tertias,atque de aceto capito & permisce emplastro antea subacto,& denuò benè subacto adijce ligni aloes crudi ℥.ß. Vtrisque manibus subactum,& calefactum, illine linteo,& impone.

Emplastrum ad hepaticam dysenteriam. Habet cina 87
momi, succi acaciæ,& hypocistidis,singulorum.℥.ß. Rosarum verarum,& ægyptiarum,sigulorum.exag.ij. Summitatum myrti nigri,rhois culinarij,rhois syriaci,rhois coriarij.sidiorum,balaustiorum,sing.exag.iij. Farinæ orizæ.℥.j. Fa

j. Farinæ brizæ, aluminis scissi, berberis, floris iunci odorati singulorum exag. ij. Thuris masculi, mastiches, ligni aloes, singul. ℥. ß. Rubi fructus immaturi. ℥. j. Succi mentæ, cotonei, rutæ, plantaginis minoris, polygoni, filicis, quod satis erit ad fermentationem. Armenij boli, lemnij sigilli, aluminis scissilis, rhois syriaci, sanguinis draconis, singulorum. ℥. ß. Mei asi, exa. ij. Samij asteris, spodij, singu. exa. iij. Gũmi arabici, cyparissi pilularum, singul. ℥. ß. Seminis portulacæ psyllij singul. exag. ij. Santali albi, & rubei, singulorum. ℥. j. Siliginei frumenti, & albi oui, quantum necessitas postulauerit. Arida tusa cum succis fermentato: vnitisq; omnibus, ac calefactis, linteo illita impone toti ventri, & fascia inducta illic permitte.

88 Emplastrum, aut cataplasma hydropicis vtile. Recipit farinæ cicerum, & irini cum melle. Coquito cum musto. Deinde admisce absinthium, lignum anethi, chamemeli, altheæ, mastichem, semen agni, semen absinthij, folia rutæ recentia tusa, calcem lotam, rosas aridas, semen anthi, coriandri, cumini, & oleum anethinum.

89 Linctus è semine lini ad tussientes, abscessu & destillatione laborãtes. Accipit seminis lini. ℥. ij. Hyssopi. ℥. ß. Tragacanthæ, exagium. j. ß. Seminis anisi, seminis vrticæ, sing. exag. ij. Croci, exag. iiij. Anisi, exag. j. Mellis attici, aut sacchari, quod satis est.

90 Emplastrum ad lienosos probatum. Capit farinæ hordeaceæ, mellis attici, singulorum [a] caucium. j. Vtraque cum acceto coquito, & adijce mastiches, stag. ij. Foliorum tamaricis exquisitè tritorũ. ℥. j. Vbi probè decoxeris, admisce corticis radicis capparis. stagia. ij. Fœnogræci, hyssopi, chamæmeli, singulorum exagia. ij. Rosarum aridarum, stagia. ij. Ammoniaci, exagia. ij. Terito in aceto, & oleo chamæmelino, & adipe anserino quantum volueris. Contusa & subacta ritè, pone in cinere calido, & frequenter moueto: postea ab igne remouens, illine linteo solido, ac impone tepidum super lienem.

[a Caucium.] *Græcè est καυκίον. Quale autem* Nicolai *pondus sit diuinare nequeo. Corruptam tamen esse dictionem, nihil dubito.*

91 Emplastrum ad cœliacos, dysentericos, & profluuium

mulie

muliebre,imo ventri impositum, lumbis, & renibus vtile. Est autem probatum. Habet acaciæ, hypocistidis, rosarum rubearum, sidiorum, balaustiorum, rhois syriaci, rhois culinarij, rhois coriarij, farinæ orizæ, terre samiæ, boli armenij sigilli lemnij, gummi arabici, amyli, masticheS, farinæ brizæ. Succi plantaginis vtriusque, & filicis, succi fructus myrtorum. Glutinis fabrilis, succi polygoni, spodij, vuæ immaturæ aridæ acinorum. Hæc trita, & per tenue cribrum transmissa, & cum succis & albis ouorum subacta, illine linteo, & impone calidum.

92 Emplastrum ex Euphorbio. Recipit ceræ puræ. ℥.ij. Terebinthinæ, picis aridæ, singulorum. ℥.j. Euphorbij. ℥. vj. postremum omnium.

93 Emplastrum ad caput destillatione laborans, in quo nõ committitur error: impositum vertici, valde bonum. Accipit iridis, helenij, florum iunci odorati singulorum. ℥.j. Rosarum aridarum, exagium. j. ß. Amomi, costi, folij, gallarũ, singulorum, exag. iij. Ceræ puræ, ladani, singul. ℥. ß. Thuris, exag. j. Masticheś, nucis moschatæ, singulorum exag. j. Caryophylli, exag. ß. Olei nardini, quod satis est. Probè paratum impone vertici capitis, loco prius raso, & inuncto vino austero feruente.

94 Emplastrum ad eos qui destillatione laborant, impositum vertici capitis, optimum. Capit iridis. exagium. j. ß. Gallarum, exag. ß. Casiæ, costi, folij, spicæ nardi, balaustiorum, rosarum aridarum, carpobalsami, singulorum [a] tariũ j. Myrrhæ, taria. ij. Thuris, masticheS, singulorum exag. ß. Ladani, exag. j. ß. Aloes flauæ, sing. exagiũ. j. Caryophylli exag. ß. gran. xj. Cubebę, exag. ß. Ceræ puræ. ℥. ß. Olei nardini, quod satis est.

Tarium [a Tarium.] *Græcè est ταριον Quid verò tariũ* Nicolao *significet scire non satis possum. Ponderis esse quidem genus satis constat: quale verò, me ignorare fateor.*

95 Emplastrum ad caput destillatione correptum, in quo nõ committitur error, impositum vertici, mirabile. Habet nucis moschatæ, galbani, longi piperis, aloes flauæ, ladani, thuris, masticheS, styracis, caryophylli, cubebę, olei costini, irini, & balsamini, ceræ & castorij, quod satis est.

96 Emplastrũ ad stomachicos, cœliacos, & dysentericos,

val

valde bonū. Recipit croci, myrrhæ troglodyticæ, cyphi, mastiches, ſucci abſinthij, aloes flauæ, acaciæ, palmularū, [a] maſuchæ, ladani, carnis cotoneorum, cumini toſti, ouorum lutea ſeptem. Sidiorum, ſeminis myrtorum, panis vſti, & in vino macerati. Olei melini, aut roſacei.

[a Maſuchæ.] *Maſucha eſt confectio quæ alio nomine Maſuaphion appellatur. Eius meminit Paulus lib. 7. cap. 23.* Maſucha.

97 Emplaſtrum ſtomachicū, ad eos qui cibum nō appetūt, & cibum vomunt, ad alui profluuium, & immodicum alui fluxum cōferens. Accipit œnāthes, roſarū, chamæmeli, carnis palmularū, hyſſopi, xylobalſami, calaminthæ, meliloti, abſinthij, betonicæ, cinamomi, croci, maſtiches, ſaluiæ, caryophylli, mentæ, ſampſychi, ſpicæ nardi, nucis moſchatæ, gallarum, rhois culinarij, ſidiorum, balauſtiorum, maceris acaciæ, florum iunci odorati, ſeminis myrtorū, ligni aloes, panis vſti & in aceto macerati, fermentato cum ſucco cotoneorum, meſpilorum, & vino.

98 Emplaſtrū Iceſiō, ad ſtrumas, abſceſſus, deſtillationes, lienoſos, iſchiadicos, & articulos, admodum bonū. Capit lithargyri. ʒ. xxx. Olei veteris. ſext. ß. Aceti, ſextarij quartā partem. Aeruginis. ʒ. ij. ſiliq. ij. Corticis pini, ſing. ʒ. j. Chamæleontis, euphorbij, ſing. ʒ. iiij. Succi hypociſtidis, propolis, helenij, pyrethri. ſing. ʒ. iiij, Ceræ, lb. ß. ℥. j. ß.

99 Emplaſtrum cœliacum mirabile. Habet maſtiches, roſarum, gallarū, balauſtiorum, ſtyracis, florum iunci odorati, thuris, aluminis ſciſſi, cinamomi, acaciæ, & hypociſtidis ſucci, berberis, ligni aloes crudi, betonicæ, ſidiorum, boli armenij, farinæ, orizæ, gummi, ſeminis plantaginis minoris, coriandri. glutinis fabrilis, cumini aridi, ſpodij, acinorum vuæ, ſigilli lemnij, ceræ puræ, olei myrtini, maſtichini, melini, roſarum rubearum, terræ ſamiæ, ſucci plantaginis vtriuſq; panis aridi. Probè parato vtere.

100 Emplaſtrum ad iecorariam dyſenteriā, iecori impoſitum vtile. Recipit trium ſantalorum, ſing. exag. j. Seminis intybi, lactucæ ſeminis, exag. ß. Roſarum. exag. j. Pſyllij, ſeminis portulacæ, aut germina, ſingulorum exag. j, Spodij, exagij quartam partē. Farinæ lētium, exag. j. ß. Polentæ, exag. j. Sanguinis draconis, ſigilli lemnij, boli armenij, maſtiches, ſidiorum, balauſtiorum, ſumach, thuris, gummi

alexandrini,cinamomi,nucis moschatę,singulorum,exag. ij. Stillaticij rosarum liquoris, & albi ouorum quantum oportet,& succi cotoneorum,& plantaginis minoris. Paratum impone calidum,crebrò immutans. Imponę autem super stomachum hoc vnguentum. Mastiches, thuris, aloęs flauæ,ladani,ceræ puræ,mellis attici quantum sufficit. Coquito ritè ad consistentiam, & amoto ab igne adijce cinamomum,zingiberim,caryophyllos, nucem moschatam,& tere in pollinem.

Emplastrum siue epithema simplex ad fractos. Accipit ceræ puræ,colophoniæ, picis humidæ,galbani, propolis,ammoniaci,singulorum.℥.vj. 101

Emplastrum ad redundantis carnis putrefactionem, probatum. Capit farinæ hordeaceæ,& eruinæ cum melle benè cocto & fermentato,vtere. 102

Emplastrum vomitorium domini Ioannis. Habet colophoniæ.℥.j.ß.Picis aridæ.℥.iij. Aeruginis rasilis.℥.j. Ceræ flauæ.℥.j.ß.Thuris.℥.ij.Marrubij.℥.j.ß.Olei rosacei.℥.ij.ß.Mellis attici,quod satis est. 103

Emplastrum de œsypo.Recipit meliloti.℥.ij.Cardamomi.℥.j,Lanarum succidarum.℥.iij. Macerato in vini sextario vno diebus tribus.Dein coquito modicę, & colato,atq; adijce oleū commune,& denuò coquito quoad parum vini relictum fuerit.Atq; tum admisce colophoniæ,terebinthinæ,singulorum.℥.v.Ceræ puræ.℥.iiij.ß. 104

Emplastrum ad dysentericos valde bonū.Accipit succi foliorum hyoscyami,succi plantaginis maioris,& polygoni,sing.℥.ij.Excipito cū farina lentiū & secalis, atq; impone calido cineri, ac probè subactis admisce mastiches triti, ℥.j.Post illine linteo,& calefactum imo impone ventri. 105

Emplastrum roborans ventriculum. Capit caricarum,carnis palmularum,fœnogræci,seminis lini, vuarum corinthiacarum,carnis damascenorum, œnāthes, rosarum rubearum,mastiches,absinthij,panis aridi puri, lutei ouorum quantum sufficit. 106

Emplastrum Basilicum cognominatum, tetrapharmacum. Habet ceræ, colophoniæ, picis, adipis taurini, æquas partes. 107

Emplastrum è succo seminis lini, discutiēs & rūpens. 108

Recip

Recipit olei veteris,lb.ij.Ceræ.ʒ.xx. Colophoniæ, adipis suilli,sing.lb.j. ß. Lithargyri,lb.j.Cerusæ,succi seminis lini,singulorum,lb.ß.[a] Pollinis,farinacci thuris,sing.ʒ.iiij.

[a Pollinis.] *Manuscrptus codex legit γύρεως. Habet autem γῦρις, Paulo teste, eandem amylo facultatem.*

209 Emplastrũ è melle. Accipit lithargyri,ceræ, olei, sing. lb.j.Terebinthinæ.ʒ.iij.Mellis attici, adipis porcini,singulorum.ʒ.iij.

210 Emplastrũ ex polline farinaceo,diagyreos appellatum. Pollinis,ammoniaci thymiamatis,sin.lb.ß. Pineæ,resinæ, ceræ puræ,adipis suilli,lb.j Succi seminis lini,quãtũ sufficit.

211 Emplastrum dictum botanicum. Habet lapathi, [a] olei squalidi,anchusæ,[b]chœrospelethi(est autem Onoclea)heptaneuri,sing.ʒ.iij.plantaginis maioris,singul.ʒ j ß. Olei communis,adipis porcini,sing.lb.iij. Herbæ in oleo coctæ abijciuntur,cætera verò cum oleo eliquantur.

[a Olei squalidi.] *Nicolaus corruptè admodum legit σπιλαίου: quum potius, Paulo attestante, legendum sit ῥυπαλαίου.* [b Chœrospelethi.] *Græcè scribitur falsò χοιροπιλίθου, pro χοιροσπιλίθου. Sic autem appellat Nicolaus Anchusam primi generis, quæ Dioscoride etiam teste, Onoclea dicta est.* Onoclea.

212 Emplastrum ex asphodelo. Recipit succi radicis asphodeli,lb.ß.Olei rosacei, & chamæmelini, adipis anserini,sing.ʒ.j. Adipis porcini,ʒ.j.ß.Ceræ.ʒ.ij.

213 Emplastrum è fermento, abscessus mirabiliter rumpẽs. Accipit fermẽti.ʒ.iij.Salis.ʒ.ij.Adipis.ʒ.iij.Resinæ pineæ. ʒ.j.ß.Ceræ ʒ.ij.Aphonitri. ʒ.ß. Ammoniaci thymiamatis.ʒ.j.Mellis attici.ʒ.iij.Saponis.ʒ.j.

214 Emplastrũ[a] ad furunculos. Capit ammoniaci thymiamatis,lb.ß.Nitri alexãdrini,aphonitri, singul.ʒ.iij. Adipis suilli,ceræ mundæ,singulorum.lb.j. Terebinthinæ, lb.ß. Olei veteris.ʒ.j.Aceti,quod satis est.

[a Ad furunculos.] *Nicolaus legit εἰς δοθιῆνας. Paulus verò δοθιῆνα, hoc est Dothiene, vt sit emplastri appellatio.*

215 Emplastrum è struthio, hoc est lanaria, strumas discutiens. Habet lithargyri, struthij, aristolochiæ, singulorum.ʒ.ij. Galbani squamæ æris, aloes flauæ, singulorum. ʒ.ß. Mannæ. ʒ.j. Ammoniaci thymiamatis.ʒ.iij. Resinæ pineæ.ʒ.viij.Aceti scillitici,sextaria duo.

Emplastrum Smilion, ad abscessus admodum vtile. 116
Recipit olei veteris, lb. ß. ℥. iij. Lithargyri, nitri rubei, salis ammoniaci, lixiuij è cinere ficulno [a] protostacti, resinę, singul. lb. ß. Galbani. ℥. ß. Chalcãhi. ℥. ß. Ceræ. ℥. iij. Aeruginis, opopanacis, singulorum. ℥. ß. Ammoniaci thymiamatis. ℥. j. ß. Aceti, quod satis est. Coquito lithargyrum & æruginem in aceto & oleo, quoad digitos non inquinent. Deinde reliqua admisce.

Protostacton. [a Protostacti.] *Sic vocant Græci, Paulo lib. 7. attestante, lixiuium in quod parandum calx ad cinerem alium quemcunq; additur, vt suprà etiam annotatum est.*

Emplastrũ ex albis ruptoriũ. Capit cerę. ℥. iij. Colophoniæ. ℥. ij. Resinæ pineæ. ℥. j. ß. Adipis taurini. ℥. ij. Nitri rufi. ℥. ß. ʒ. j. Alliorum repurgatorum, olei, sext. ß. Allia in oleo cocta abijce, [a] & reliqua misceto. 117

[a Reliqua, &c.] *In Nicolai codice hæc desiderantur, adiecta verò sunt ex Paulo, qui habet* καὶ τὰ λοιπὰ μίξον.

Emplastrũ [a] è Pyrano discutiẽs. Habet adipis anserini, & phasiani, sing. ℥. j. ß. Olei veteris. ℥. xiij. Psyllij. ℥. j. ß. Seminis vrticæ, radicis apyrani viridis, sin. lb. ß. Ceræ [b] puræ, lb. ß. Emplastri diachilon. ℥. j. Terebinthinæ. ℥. ß. Radicem apyrani in tenuissimas partes concisam in oleo cum psyllio, & semine vrticæ per diem & noctẽ macerato. Deinde vbi probè excocta fuerint, colato, herbasq; abijcito. Liquabilia verò admixta oleo, soluuntur. 118

[a E pyrano.] *Manuscriptus codex falsò legit* διὰ πυράμου, *pro* διὰ πυρανοῦ. [b Puræ.] *Nicolaus habet* καθαροῦ. *Sed Paulus* λευκοῦ, *hoc est, albæ.*

Emplastrũ Pyrine, ad durities. Recipit radicis altheæ, carnis palmularũ, sing. lb. j. Fœnogræci, seminis lini, sing. sextarij quartã partẽ. Chamæmeli, meliloti, [a] salis communis, sing. ℥. iij. Vini aminæi, sext. ß. Lithargyri, lb. ß. Cerusæ, colophoniæ, singul. lb. j. Ceræ puræ, terebinthinæ, singul. lb. ß. Olei veteris, lb. ij. ß. Aquæ, lb. j. Panis aridi, lb. ij. ß. Herbæ in vino probè decoctę [b] colantur, & succo [c] imponitur panis. Sequenti verò die subacta colantur, postea admiscentur lithargyrum, & cerusa in aqua trita, & adiecto oleo coquũtur donec nõ inquinẽt. Dein reliqua adduntur: amotisq; ab igne, panis inditur, valideq; rudicula agitatur. 119

atque

atq; admiſcentur æruginis raſilis, floris ſalis. ſing. ℥. iij. Iridis, ariſtolochiæ, ſingulorum. ℥. j. ß. Terebinthinæ, lb. ß.

[a Salis communis.] *Græcè eſt* ἅλατος κοινοῦ. *Paulus verò legit* ἐλάτης. *Eſt autem* ἐλάτη *corticoſum, quod in ſumma palmula enaſcitur.* [b Colantur.] *Græcè eſt* σήρωσον. *Sed Paulus legit* χυλοῦνται, *hoc eſt exprimuntur, ſeu in ſuccum rediguntur.* [c Imponitur.] *Græcè eſt* ἐπιθεὶς. *Paulus autem habet* βρέχεται, *id eſt maceratur.*

120 Emplaſtrũ pelarion, ad abraſa ſeu deſquamata, & ſimilia. Accipit ceræ, adipis taurini, ℥. v. Raſuræ plumbi. ℥. iij. Colophoniæ. ℥. iij. Picis aridæ. ℥. j. Olei veteris, lb. j. ℥. iij.

121 Emplaſtrum ex althea ad abſceſſus, & ſuppuratos admodum bonum. Capit ſucci fœnogræci, ſeminis lini, & altheæ, ſingulorum lb. j. ß. Olei veteris, lb. j. Coquito donec ſuccus abſumatur. Admiſce colophoniæ. ℥. ij. [a] Ceræ puræ, lb. ß. Galbani. ℥. ij. [b]

[a Ceræ.] *Poſt hæc verba Paulus addit,* τερεβινθίνης λι. ά. κισσοῦ δάκρυον γο. γ'. ὅτι δὲ λυθῇ, ἄρας ἀπὸ τοῦ πυρὸς ἐπίβαλλε κηρὸν, *&c. Hoc eſt, terebinthinæ reſinæ, lib. i. hederæ lachrymæ vnc. iiij. Vbi ſoluta fuerint, & ab igne ſublata, inijce ceræ, &c.* [b Duas.] *Poſt hæc Paulus ſubijcit,* ἀμφότερα ὁμοῦ κοπέντα, καὶ λύσας σπάθιζε. *id eſt, vtraque ſimul contuſa, ſolutaq;, rudicula agitantur.*

122 Emplaſtrũ [a] Ciſsinũ, ad neruos vulneratos, & pũcturas eorundem, maximè diuturnas. Habet ſquamę rubeæ. ℥. ij. Thuris. ℥. j. ß. Galbani. ℥. j. Miſyos. ℥. j. ß. Chalcitidis. ℥. iiij. Aceti, cochlearia ſex. Læuigato hæc omnia in ſole æſtiuo, donec acetũ fuerit cõſumptũ: dein ſolue etiã ceræ. ℥. xiij. cum olei veteris. ℥. xviij. miſce. Si verò diuiſus fuerit neruus, & nudus ſit, [b] ꝑ galbano adijce terebinthinæ. ℥. ij.

[a Ciſsinum.] *Manuſcriptus codex habet,* ἀκίον, *ſed non rectè: legendum enim* κίσσινος, *Paulo teſte.* [b Si verò, &c.] *Hæc ex Paulo adiecta ſunt, qui ita habet,* εἰ δὲ διαιρεθείη, καὶ γυμνὸν νεῦρον ἀντὶ, *&c.* Loca aliquot Nicolai restituta.

123 Emplaſtrũ [a] Melanchloron, ad eadẽ mala. Ad cruenta etiã facit. Recipit ſidiorum, æris vſti, gallarũ, ariſtolochiæ rotundæ, ſalis ammoniaci, ſquamæ æris, aluminis ſciſsi & rotũdi, iridis, miſyos, chalcãthi, chalcitidis, æruginis raſilis, cadmiæ, aloes flauæ, myrrhæ, thuris, opopanacis, lithargyri, ceruſſæ, ſing. ℥. j. ß. Hæc omnia terũtur in ſole æſtiuo cũ

aceto diebus pluribus. adijce ceræ puræ. ℥. vj. Olei communis veteris. ℥. viij. in neruis quidem vulneratis. In alijs verò, olei recentis.

[a Melanchloron.] *Nicolai codex corruptè legit μιλάχολος, pro μιλάγχλωρος.*

Emplastrũ è Senecione. Accipit senecionis succi, lb. j. 124
Olei veteris, lb. ß. ℥. j. ß. Olei cyprini. ℥. ij. Adipis veteris. lb. ß. ℥. j. ß. Terebinthinæ. ℥. ß. Galbani, exag. j. ß. Pineæ. ℥. iij. Aeruginis, thuris, hyssopi medicamẽti, sing. ℥. ß. Squamæ æris. ℈ x. Ceræ puræ. ℥. v. Zopissæ. ℥. vij. Succus & oleum vsq; ad sordium consistentiam coquitur, arida verò teruntur cum cyprino, galbanum cum cera contunditur, & in lebetem inijciuntur. Zopissa verò [a] si arida fuerit, tritam & cribratam pondetato, & insperge. Si verò nequeat conteri, in oleo dissolutam colato; & tum alia admisceantur.

[a Si arida fuerit.] *Legendum in codice Nicolai, εἰ μὴ.*

Emplastrum [a] Mnasæi discussorium. Capit ceræ puræ, 125
adipis suilli, singulorum, lb. ß. Colophoniæ. ℥. iij. Lithargyri, lb. j. Vini boni primi, cochlea. ß.

[a Mnasæi.] *Malè legitur in manuscripto codice ἡ μνάσιος, pro, ἡ μνασαίου.*

Emplastrum [a] Ariobarzanion simile. Habet lithar- 126
gyri. ℥. ß. ʒ. j. Cerussæ. ℥. viij. ß. Aquæ marinæ. ℥. xvj. ß. Olei veteris, lb. ß. ℥. j. ß. Succinorum vstorum, exag. xxij. ß. Ceræ rufæ. ℥. iiij. ß. Terebinthinæ. ℥. iij. [b] Thuris. ℥. j. ß.

[a Ariobarzanion.] *Nicolai codex falsò habet ἀριοβαρζιάνου, pro ἀριοβαρζάνιος.* [b Thuris.] *Hæc ex Paulo adiecta sunt, & in manuscriptp codice desiderabantur.*

Emplastrum è Dracontio. Recipit ceræ puræ, colo- 127
phoniæ, adipis porcini, picis aridæ, resinæ, singul. lb. ij. Ammoniaci thymiamatis, lb. j. Radicis dracontij, lb. ij. ß. Radix arida [a] læuis alijs solutis inspergitur.

[a Læuis, &c.] *Nicolai codex hoc loco aliter habet, quàm Paulus. Quum verò omnia ad verbum è Paulo transcripserit Nicolaus, Pauli exemplar potius, quàm Nicolai sequi volumus. Paulus autem sic legit, ἡ ῥίζα ξηρὰ λεία τοῖς ἄλλοις ἐπιπάσσεται λυθεῖσιν.*

Emplastrum Prisacion. Accipit ceræ puræ, colopho- 12
niæ, adipis porcini, succi hyoscyami, aut foliorum tenello-

rum,

tum, æquas partes.[a] In Alexandria verò ceræ, lb.j.℥.iij. Hyoscyami, lb.j. Axungiæ, lb.j.℥.iij. Colophoniæ, lb.v. sic confice.

[a In Alexandria verò.] *Et hic quædã desiderantur quæ ex Paulo adiecta sunt. Hæc nimirũ*, ὑοσκυάμου, λι.ά. ὀξουγγίου, λι.ά.γο.γ.

129 Emplastrũ è cerussa. Capit ceræ, quę facta est alba.℥.iij. Olei rosacei, lithargyri, sing.℥.ß. Cerussę.℥.j. Amyli.℥.j.ß. Ouorum alba duo, & dimidium.

130 Emplastrum nominatum [a] Parygron Oribasij. Capit lithargyri, cerussæ, singul.℥.j.ß. Ceræ.℥.iiij. Pinguedinis suillæ.℥.viij. Colophonię.℥.ix. Succi seminis lini, olei, singul.℥.xi. Hoc facit mirificè ad ruinas [b] calcaneorum. In vlceribus verò vitato. Tetri enim odoris ea reddit.

[a Parygron.] *Manuscriptus codex legit perperam* πανύγρως, *pro* πάρυγρον, *hoc est liquidum.* [b Calcaneorum.] *Græcè falso legitur* πτερῶν, *pro* πτερνῶν. Parygron.

131 Emplastrum è Cadmia, cicatricem inducens. Habet chalcitidis.℥.j. [a] Cadmiæ, mannæ, sing.℥.ß. Ceræ, colophoniæ, olei myrtini, lb.ß. Vini quantum sufficit.

[a Cadmiæ.] *Hæc dictio in Nicolai còdice, non sine magno errore, desideratur: quippe emplastrum hoc à Cadmia nomen suum habet. Inserendum itaq; contextui erit* καδμίας *dictio.*

132 Emplastrum Phœnicine. Recipit adipis porcini veteris, lb.j. Olei veteris, lithargyri, singul. lb.j.ß. Chalcitidis crudę.℥.ij. Chalcitis cum oleo in mortario prius leuigatur, vel in sole. Vbi verò ad glutinis consistentiam venerit, litharгyrum prius similiter tritum inijcitur, postea adeps. Vbi autem probè lęuigata fuerint, ad lenem ignem coquuntur, donec non inquinent. Agitato cum palmularum virgis viridibus.

133 Emplastrum ex anchusa, ad ambusta, accipit ceræ quę facta est alba.℥.iiij.ß. Olei rosacei.℥.ix. Radicis anchusæ aridæ, optimè tritæ.℥.ij.

134 Emplastrum simile. Capit radicis Anchusæ viridis, marrubij, gummi, singul.℥.iij. Olei.℥.ix. Coquito hæc in oleo, dein colato, herbasq; abijcito. Oleo autem inijce ceręe albę.℥.xv. & dissolue.

135 Emplastrũ [a] Põpholygerõ. habet põpholigis.℥.ij. Lithargyri.℥.iij. Lęuigato hęc cũ succo seminis lini: [b] & adijciun

tur ipsis liquefactis & refrigeratis cerę purę.℥.ij. Adipis anserini, aut gallinacei.℥.ij. Olei chamæmelini, lb.ß. & vtere.
[a Pompholygeron.] *Manuscriptus codex habet* ἢ πομφολυγηρκ. *Paulus verò* τὸ πομφολυγηρόν, *quem nos secuti sumus.*
[b Et adijciuntur.] *Nicolai codex habet,* καὶ τήκει. *Paulus verò,* καὶ ἐπιβάλλεται, τακέντα, καὶ ψυγέντα κηροῦ.

Emplastrum nominatum [a] Philocotyche, dolorem mitigans, Recipit thuris.ʒ.xvij. Myrrhę.℥.vij. Opij.ʒ.iiij. Aluminis scissi.ʒ.ij. Butyri.ʒ.iiij. Ouorum assatorum lutea.iiij. Cadmiæ crematæ & elotæ.ʒ.iiij. [b] Pompholigis, ʒ.vj. Ceræ tyrrhenicæ.ʒ.iiij. Adipis anserini.ʒ.xvj. Medullæ ceruinæ.ʒ.xj. Plumbi vsti, & loti.ʒ.viij. Lapidis hæmatitis.ʒ.j. Oesypi.ʒ.iiij. Arida læuigantur cum vino italico: [c] quæ verò liquari possunt, admiscentur. 136

[a Philocotyche.] *Manuscriptus codex malè* λυκοτύχι *legit, pro* φιλοκοτύχη. [b Ouorum assatorum, &c.] *Hæc ex Paulo adiecta sunt, qui habet,* ὠῶν ὀπτῶν λίκυθοι, δ' καδμίας κεκαυμένης, καὶ πεπλυμένης. *Quæ tamen omnia in Nicolai codice manuscripto desiderantur.* [c Quę verò liquari possunt.] *Hæc itidē ex Paulo adiecimus, qui habet,* καὶ μίσγε τὰ τυκτα.

Emplastrum Amithaonis ad cōtractos & conuulsos articulos. Accipit ammoniaci, ceræ, bdellij, sing.ʒ.viij. Terebinthinæ, iridis illyricæ, galbani, sing.ʒ.xx. 137

Emplastrum Aristophaniū emolliens. Capit picis frixæ, lb.iiij. Zopissę, lb.ß. Ceræ, lb.j. Opopanacis.℥.j. Aceti, quod satis est. 138

Emplastrū è plumbagine, ad calidos affectus. Habet plumbaginis.℥.iiij. Lithargyri.℥.ij. Cerussæ.℥.ij. Ceræ.℥.viij. Olei myrtyni, lb ij. Arida in vino læuigantur. 139

Emplastrū [a] Coracon ex oximelite, [b] ad pudēdorum vitia & nomas cōferens. Recipit gallarū.℥.ij. Squamæ.℥.j.ß. Chalcitidis, thuris, sin.℥.j. Hæc diebus cōpluribus terito in aceto, dein admisce mellis.℥.v. Vbi verò seorsim ceratū feceris, ex myrtini, aut rosacei olei, lb.j. Adipis taurini.℥.viij. Cerę.℥.iiij. Terebinthinę.℥.j. Dein mixta simul læuigato, & vtitor. 140

Nicolai loca plurima ordine restituta.

[a Coracon.] κόρακον *legēdū, nō* κοράκιον, *vt habet Nicolai codex.*
[b Ad pudendorum vitia.] *Malè scribitur* αἰδικῆ, *pro* αἰδοιικῆ.

Emplastrum ex oleo, & aceto, probatū. Accipit lithar- 141

gyri

gyri.℥.j.Olei,aceti,singul.℥.iij.Ceræ.℥.ij.

142 Emplastrum ex Achate lapide, discutientes & emolliens. Capit lapidis Achatis semi vsti.℥.j.ß.Ceræ puræ.℥.v.Picis frixæ.℥.iij.Olei.℥.j.

143 Emplastrum Nicolai cruentis vulneribus vtile, & sinus glutinans. Habet squamæ æris.℥.iiij.Aeruginis rasilis ℥.j.ß. Aluminis scissi & rotundi,lithargyri, sin.℥.j.ß.Aristolochię longę,[a] Chalcanthi.℥.j.Sulphuris viui.℥.j.Gallę immaturæ.℥.iiij, Salis ammoniaci.℥.j. Misyos, origani, chamæleontis, cadmiæ botryitidis seu racemosæ, veratri albi,singul.℥.j.Peucedani.℥.iij.Seminis apij.℥.ij. Radicis symphyti,cerussæ,mandragorę succi,sing.℥.j.Chalcitidis, samij asteris,thuris masculi,aloes flauæ, bdellij, opij thebaici, singul.℥.j. Myrrhę troglodyticę.℥.j.ß. Ammoniaci thymiamatis.℥.j.Fœnigręci,succi perdicij,sing.℔.ß. Cerę flauę,℔.ij. Colophonię,℔.ij. Pineę resinę, bituminis, singul.℔.j.Mastiches ℔.ß.Picis nigrę, ℔.ij.Olei veteris, ℔.j.Styracis.℥.j.Opopanacis.℥.iiij.ß.Aceti,quod satis est.

[a Chalcanthi.] *Hic quædam desiderantur in* Nicolai *codice, quæ ex Paulo restitui possunt, qui sic habet,* χαλκάνθου γο.ά. θείου ἀπύρου, γο.α.κικίδος ὀμφακίτιδος,γο.δ'.ἁλῶν ἀμμωνιακῶν,γο.ά.μίσυος&c.

144 Emplastrum Neronis ad plagas,ictusve,& omnẽ carnosarum partium dolorẽ. Olei veteris,℔.j.ß.Lithargyri, ℔.j.Ceræ purę,pinę,sin.℥.vij.ß.Ammoniaci thymiamatis,cerussę,sing.℥.iiij.Galbani,mannę,myrrhę,thuris, singulorum.℥.j.

145 Emplastrũ Oxyron polychreston,hoc est multiplicis vsus. Picis aridę,℔.j.Cerę,℔.ß. ãmoniaci thymiamatis.℥.j.Terebinthinę.℥.iij.galbani,mãnę,sin.℥.j. Aceti,sex.j.ß.

146 Emplastrũ Aceraton,hoc est,cerę expers, Galeni: glutinans, conquens, vlcera ad suppurationem perducens, cum ricinino,aut oleo veteri vt emmoton eliquatum. Capit lythargyri,℔.j.ß.Olei[a] ricinini,aut veteris,℔.ij.℥.iij. Aceti acerrimi.℥.xij.Squamę ęris nigrę,chalcitidis,ęruginis,singulorum.℥.j.Lithargyrum cum oleo concoque ad glutinis cousistentiam. Dein metallica compluribus diebus ex aceto lęuigata adijce.

[a Ricinini.] *Manuscriptus codex non rectè* κοινοῦ, *pro* κικίνου, *Paulo attestante,legit.*

Emplastrū ex metallicis. habet chalcitidis.ʒ.j.Misyos. 147
ʒ.ij.Squamæ æris.ʒ.iij. [a] Thuris.ʒ.iij. Colophoniæ.ʒ.ij. Galbani.ʒ.j ß Ceræ,olei communis,singulorū.lb.j. Aceti quod satis est.

[a Colophoniæ.] *Ante hāc dictionē Paulus habet λιβάνου, γο.γ.*

Emplastrū dictū Harmonia,ad fracturas vtile. Re- 148
cipit chalcitidis.ʒ.ij.Squamę æris.ʒ.j.Aeris vsti,thuris,singul.ʒ.j.Olei & aceti,sing.lb.ß.Coquito metallica in oleo & aceto,quo ad manū nō inquinent.Dein admisce thus.

Emplastrum Melene Serapionis. Accipit lithargyri, 149
lb.ß.Ceræ puræ.ʒ.iij.ß. Ammoniaci thymiamatis,exa.j.ß.Galbani.ʒ.iiij.ß. Colophoniæ.ʒ.iij.ß. Aeruginis.ʒ.iiij.ß.Myrrhæ.ʒ.ß.Olei cochle.ß.& quartam eius partem. Coquito lithargyrum cum oleo,donec non inquinet, postea reliqua admisce.

Emplastrum Aniceton,hoc est insuperabile [a] discu- 150
tiens,squamas demoliens, & ad contractos articulos vtile. capit baccarū lauri,iridis aridę,thuris, [b] ęris vsti,nitri,salis ammoniaci,pyrethri,vuę syluestris,cachryos,grani cnidij, sinapis,fimi columbarum,aristolochiæ, cumini,æruginis, cyperi,seminis erucæ,sing.ʒ.iiij.Aceti,cochle.vj. Leuigantur sub æstu caniculari,donec acetū absumatur. Admisce dein decocti caricarum crassissimi.ʒ.iiij.ß.& cōmiscens finge pastillos,& exiccato. Vbi vsus exigit,accipe è pastillis.ʒ.ij.& læuigatis in aceto,admisce resinę.ʒ.iij. [c] Ceræ.ʒ.ij.Farinæ irinæ,sext.j. Aceti,cochle.ij.

[a Discutiens.] *Nicolai codex habet κωλυτικὴ, sed non rectè. Paulo enim teste scribēdū διαφορητικὴ, vel διαφοροῦσα.* [b Aeris vsti.] *Hæc omnia in manuscripto codice desiderantur, & ex Paulo in contextum sunt accersita, qui ita legit, χαλκοῦ κεκαυμένου, νίτρου, ἁλῶν ἀμμωνιακῶν, πυρέθρου, σταφίδος ἀγρίας, &c. Quæ omnia testantur, nos in reddendo Nicolao, propter codicem depravatissimū, nō parum sudasse.* [c Ceræ.ʒ.ij] *Hic multa in manuscripto codice desiderantur, quæ ex Paulo in hunc modum restitui possunt: κηροῦ τυῤῥηνικοῦ, γο.β'. ἐλαίου, γο.β'. hoc est, ceræ tyrrhenicæ, vnc. ij. Olei tantundem. Dein sequitur aliud, ἡ δι' αἰρῶν. πίσσης λι.β. πιτυΐνης γο.θ. κηροῦ τυῤῥηνικοῦ γο.ε. ἐλαίου γο.γ. ἀσφάλτου ἀσκευάστου, γο.β. αἰρίνου ἀλεύρου, ξ.α. ὄξους τὸ ἀρκοῦν. Id est, Picis lib. ij. Resinæ pineæ, vnc. ix. Ceræ tyrrhenicæ, vnc. v. Olei, vnc. iij. Bituminis increti, vnc.*

ij

℞. *Loliaceæ farinæ, sext. j, Aceti quantũ suff. cit. Et ita facile hic locus Nicolai mutilus in integrum restitui potest. & sciendum, malè ἰρίνου legi in manuscripto codice, pro αἰρίνου.*

151 Emplastrum ex liquore mori. Habet lithargyri, picis aridæ, adipis taurini, singul. ℥. j. Terebinthinæ ℥. v. Ceræ puræ. ℥. ij. ß, Aeruginis rasilis, opopanacis, galbani, singul. ℥. ß. Olei [a] communis, aut sicyonij, [b] aut admodum veteris, sing. cochl. ß. Picis liquidæ, cochlearij quartam partem. Aceti, cochle. ß. Liquoris mororum, cochle. ß.

[a Communis.] *Paulus legit κικίνου, ἢ σουσίνου, hoc est, ricinini, aut susini.* [b Admodum veteris.] *Manuscriptus codex malè hoc loco legit, ἢ παλαιοῦ πάνάκις, pro ἢ παλαιοῦ πάνυ.* Nicolai codex emendatus.

152 Emplastrum vocatum à duplici colore Dichromon. Recipit æris vsti, aluminis scissilis, ammoniaci thymiamatis, sing. ℥. ß. Ceræ, colophoniæ, adipis suilli, singulo. ℔. ß. Aceti, quod satis est.

153 Emplastrum Indicum glutinans, ad nomas, & sanguinem spuentes vtile. Accipit ceræ puræ, resinæ frixæ, picis aridæ, bituminis liquidi, zacynthiæ, singul. ℔. j. ß. Cerusæ, chalcitidis, misyos, melanteriæ, aluminis scissi, & rotundi, gallarum immaturarum, sidiorum, sing. ℔. ß. Aceti, quod satis est.

154 Emplastrum è cinere aspidum, discutiens strumas, & podagras. Capit terebinthinæ, lapidis [a] asij, bituminis Iudaici, singul. ʒ. viij. Ceræ puræ, baccarum lauri, ammoniaci thymiamatis, aphonitri, adipis vitulini, singulorum. ʒ. lxxxv. Lapidis pyritis viui. ʒ. xxv. Cineris aspidũ. ʒ. xxxv. Olei veteris, cochl. ß. Medicamento refrigerato inspergito cinerem. Præparatur verò etiam sine cinere, quod nonnulli eum auersentur, & nihilominus efficax sit.

[a Lapidis asij.] *Græcè est λίθου ἀσίου. Paulus habet, non rectè tamen, αἱματίτου. nam & Galenus habet Asij lapidis.* Pauli locus emẽdatus.

155 Emplastrum Leæna, exiccans & discutiens. Habet ammoniaci thymiamatis plumbaginis, singul. ʒ. L. Sinapis. ʒ. iiij. Chamæleontis radicis. ʒ. viij. Colophoniæ. ʒ. L. Squamæ æris. ʒ. iiij. Radicis struthij, euphorbij, eruginis, pyrethri, sin. ʒ. iiij. Aristolochiæ, ʒ. viij. Olei veteris, cochl. ß. Olei raphanini quantum sufficit.

Emplastrũ Leæna, vt præcedens. Accipit chalcanti. ℥. j. Arsenici. ℥. ß. Veratri nigri, thoracum cantharidum. sin. ʒ. ß. gran. vij. Sandarachæ. ℥. j. ß. Cerę puræ, lb. ß. ℥. j. ß. Picis frixæ. lb. ß. Olei communis, cochl. j. 156

Emplastrum Macedonicum vocatum. Accipit ceræ puræ, colophoniæ, picis aridæ, adipis taurini, thuris, singulorum. ℥. j. 157

Emplastrum Sphæriũ, ad ignita. Capit cerussæ, lithargyri, calcis viuæ, singulorum. ℥. iij. Ceræ. puræ. ℥. ß. ʒ. j. Berenicarij, rosacei, sing. ℥. ß. Liquabilia siccis affundens fingito orbiculos. Vbi vsus exigit, accipito olei communis. lb. ß. Ceræ puræ. ʒ. ij. & huius medicamenti. ℥. j. misce: vbi verò refrigeratum fuerit, contunde ex aquæ. ℥. ix. Ego verò rosaceum oleum adieci, vt pote melius, pondere. ℥. iij. 158

Emplastrum ex Ochra, à phlegmone eos qui in iudicio torti sunt arcens. Ochræ atticæ, lb. j. Ochræ creticæ, lb. ß. Lithargyri. ℥. iiij. [a] vino læuigati, ceræ puræ, colophoniæ, picis, resinæ pineæ, singul. lb. ß. Terebinthinæ. ℥. iiij. Olei, lb. j. Dissoluuntur autem vsu postulante in hunc modum. Cerę, lb. ß. Olei veteris, lb. j. ß. Et medicamenti, lb. ß. vino conteruntur. 159

[a Vino lęuigati.] *Codex manuscriptus perperã οἰνωλείᾳ legit pro οἴνῳ λίου.*

Emplastrum è cedrino liquore glutinans discutiens, & abstergens. Recipit ceræ puræ, picis aridæ, singulorum, lb. ß. Colophoniæ. ℥. iiij. Cedrini liquoris. ℥. iij. [a] liquata simul incoquuntur, dum digitos non inquinent. 160

[a Liquida simul.] *Hæc omnia in manuscripto codice desiderãtur, & ex Paulo adiecta sũt, qui habet, τήξας ὁμοῦ ἕψει ἕως ἀμολύντου.*

Emplastrum è cedrino liquore emolliens. Accipit ceræ puræ, picis aridæ singu. ʒ. iiij. Colophoniæ. ʒ. xij. ß. Propolis. ʒ. viij. ß. Cedrini liquoris. ʒ. x. 161

Emplastrum è pumice, cicatricem inducens. Capit olei myrtini, lb. j. Ceræ puræ, lb. ß. Pumicis vsti, & vino restincti, squamæ stomomatis. ʒ. iij. Aeris vsti, cimoliæ, singulorum. ℥. ij. ß. 162

Emplastrum Paula, ad strumas, & bubones efficax. Habet ceræ puræ, colophoniæ, nitri, singu, lb. ß. Subactis probè omnibus, vtere. 163

Em

164 Emplastrum è nitro, ad carbunculos. Recipit nitri[a] rotundi.℥.j.ß. Ceræ, olei, colophonię. singul.ʒ.ß.gran.vij. Liquoris medici.ʒ.j.ß.

[a Nitri rotundi.] *Nicolaus habet* στρογγύλου. *Paulus verò legit* ὀπτοῦ, *id est tosti.*

165 Emplastrum ex anemone. Accipit anemones vnguibus detractis.℥.j. Ceræ.℥.ijß. Olei.℥.ij. Resinæ.℥.ij.ß.ʒ.j. Colophoniæ.lb.j.℥.iij.

166 Emplastrum Macherionis viride, ad ischiadiacos,[a] articulorum infarcta, & abscessus. Capit opopanacis, galbani, æruginis, myrrhę, iridis, ammoniaci, thymiamatis, aristolochiæ, singul.℥.ß. Terebinthinæ, ceræ puræ, olei omphacini ℥.iij.ß.

[a Articulorũ infarcta.] *Nicolaus legit* ἀθριτικούς σφηνῶντας *sed rectius Paulus*, ἄρθρων σφηνώσεσιν. Nicolai loca aliquot restituta.

167 Emplastrum viride simplex. Habet resinæ, lb.j.ß. Ceræ puræ, lb.ß. Aeruginis rasilis, [a]lb.ß. Thuris, [b].ʒ.xij.ß. Aceti, quod satis est.

[a Lb.ß.] *Nicolai codex falsò legit.* H).ν.*pro* λι.ς.[b ʒ.xij.ß.] *Manuscriptus codex nõ sine magno errore legit.* H).ι.β.ς.*pro* L.ιβ ς.

168 Emplastrum viride [a]faciens ad humida vitia, & carnes excrescentes. Recipit colophoniæ.℥.iij. Aeruginis rasilis.℥.ß.ʒ.j. Ceræ puræ.℥.j. Salis cappadocij.℥.ß. Olei rosacei.℥.ij. Aceti quantum sufficit.

[a Faciens.] *Legendum, Paulo attestante*, ποιοῦσα, *nõ* ἀποφύουσα, *vt habet manuscriptus codex.*

169 Emplastrum è lixiuio, ad ischiadicos, arthriticos, & œdematosos. Accipit ceræ puræ, olei veteris, lixiuij protostacti, singul.lb.ß. Resinæ frixæ, [a] nitri alexandrini, nitri albi, singul.℥.iij. Nitrũ vtrunq; in lixiuio teritur.

[a Nitri Alexandrini.] *Sic habet Paulus* νίτρου ἀλεξανδρίνου, νίτρου λευκοῦ *&c.*

170 Emplastrum è Cinabari, ad callos, tophosúe, & alios omnis generis duros tumores. Capit lithargiri, lb.j. Olei veteris, sextar.j. Squamæ æris.℥.j. Aeris vsti.℥.j. Cinabaris ℈.xviij. Magnetis viui.℥.j. Lapidis phrygij.[a]ʒ.vj. Lapidis pyritis, cadmiæ. singulo.℥.j. Diphrygis.℥.ij. Aeruginis rasæ, thuris, singulorum.℥.j. Aloes flauæ.℥.ij.ß. Galbani.℥.j.ß. Ammoniaci thymiamatis.℥.iij.ß. [b] Lapidis onitis scythi

thici. ℈.xviij. Lapidis hæmatitis.ʒ.j. Propolis, lb. j. [c]℈. xxviij. Ceræ.ʒ.xviij. Lapidis perdicitis.ʒ.iiij. Betonicę.ʒ.j. ℈.viij. Gentianæ.ʒ.j. Aristolochiæ longæ, & rotundę.ʒ.j.ʒ.ß. Chamæleontis nigri.ʒ.j. Dictami.℈.xlij. Resinæ aridæ, lb.j. Adipis struthiocameli, lb.j. Lapides cum lithargyro terito, adiectis salis floris, lb.ij. particulatim, donec totum absumatur.

[a ʒ.vj.] *Corruptè legitur in codice Nicolai* H) .s. *pro* L.s. [b Lapidis, onitis, &c.] *Sic enim Paulus*, λίθου ὀνίτου σκυθικοῦ. *In Nicolai codice* ὀνίτου *deest.* [c ℈.xxviij.] *Ex paulo adiectum.*

Emplastrũ ex auellanis ad callos, lapidosásve durities 171 articulorum, valde bonum. Habet lixiuij protostacti. ʒ.iij. Medullæ siue interioris partis auellanarum.ʒ.j. Aphonitri.ʒ.iij. [a] Olei veteris, lb.ß. Saponis gallici.ʒ.ij. Mellis.ʒ.iiij. Alba ouorum tria. Ceræ puræ.ʒ.v. Terebinthinæ.ʒ.iij.ß. læuigantur ex lixiuio protostacto.

[a Olei veteris, &c.] *Hæc omnia in codice Nicolai desiderata ex Paulo accesserunt, qui habet* ἐλαίου παλαίου λι.ς, σάπωνος γαλλικοῦ γο β. μέλιτος γο, δ. ὠῶν γ τὰ λευκά.

Emplastrum è Turpæna, ceratum ad podagram, dolo 172 rem mitigans mirabiliter. Quinto mensis Martij die in domo [a] subterranea in lębetem conijcito olei communis sext. ij. Coquito lignis è vite: & vbi ebullierit, adijce Turpænæ marini piscis, lb.j. & [b] Asphalacis animalis, quod aliqui Madamudam vocant, sanguinis.ʒ.iiij. Coquito quoad carnes piscis dissoluantur, [c] aut torrefiant. Dein colato, & adijcito oleo ceram mediocrem, & facto cerato vtere.

Turpena. Asphalax.

[a Subterranea.] *Manuscriptus codex* κατωγάιῳ *perperam legit pro* καταγείῳ [b Asphalacis.] *Codex Nicolai legit* ἀσφαλάγγου, *pro* ἀσφάλακος. [c Aut torrefiant.] *Ex Paulo adiectum, qui legit,* ἢ φρυγῶσιν.

Emplastrum Isis, cruentis accomodatũ vulneribus, car 173 nem glutinans, & purgans mirabiliter, Accipit squamæ æris vsti, aristolochiæ rotunde, singul.ʒ. iiij. Aluminis scissi.ʒ.iij. Salis ammoniaci, ammoniaci, thymiamatis, thuris, singulorum.ʒ.iiij. Myrrhæ, aloes flauæ, galbani, singulorum.ʒ.vj. Succi radicis dracontij. ʒ.iiij. Ceræ puræ, lb.ß. Colophoniæ, lb.j. Olei veteris.ʒ.j.ß. Aceti quod satis est.

Em

274 Emplastrũ, siue malagma ad hemicranicos, ex ijs quę sunt Alexandri. Capit euphorbij, atramenti scriptorij, singulorũ. ʒ.iiij. Myrrhæ troglodyticæ, crocomagmatis, piperis communis, sin. ʒ.iij. Croci. ʒ.ij. Aceti, quantum sufficit. Terito, donec omnia dissoluantur, & visci sordiũm ve crassitudinem nanciscantur: dein illinc incipiens à medio superciliorum vsq; ad tempora tota, potißimum si pilorum denudatio fuerit. Vbi probè egerit, laborantem in balneum ducito.

275 Emplastrum Pentatheton. Habet ceræ puræ, lb. xviij. ß. & quartam partem. Colophoniæ, lb. xij. ß. Adipis taurini, lb. j. Calcis, lb. iij. ß. & quartã partẽ. Picis aridæ, lb. ij. ß.

276 Emplastrum ad stillicidium vrinæ, abscessus, & vlcera in vrinarijs partibus vesicæ. Accipit succi radicis altheæ, galbani, olei rutacei, castorij, & chamæmelini, pinguedinis suillæ, anserinę, butyri recentis, styracis, terebinthinæ, succi seminis lini, & fœnogræci, singul. ℥. j. Ceræ puræ. ℥. j. ß.

277 Emplastrum simile ex butyro. Accipit succi radicis altheæ, seminis lini, & fœnogręci, chamęmeli, styracis, adipis vitulini, & vrsini, butyri recentis, adipis anserini, terebinthinæ, singul. ℥. j. Castorij. ℥. ß. Olei anethini, rutacei, & chamæmelini, singulo. ℥. j. Ceræ puræ. ℥. j. Oesypi. ℥. j. & quartam partem.

278 Emplastrum de semine lini simile. Capit œsypi, butyri adipis anserini, succi radicis altheæ, seminis lini, & fœnogræci singulorum. ℥. ß. Ceræ purę. ℥. j. Olei rutacei, anethini, chamæmelini, & communis, singulorum. ℥. ß. Castorij, exagia. ij.

279 Emplastrum ad abscessus, [a] hypophoras, & omnis generis alias durities celerrimũ. Habet ammoniaci, galbani, thuris, mastiches, resinæ, terebinthinæ, resinæ piceæ, hyoscyami, vuarum exemptis acinis, ceræ puræ, olei laurini, colophoniæ, adipis taurini, aloes flauæ, succi maluæ syluestris, adipis suilli, farinæ eruinæ, radicis maluę, seminis lini mellis attici, fimi columbini, propolis, ladani, carnis caricarum, styracis, nardini & amygdalini olei, butyri, & quotquot alios adipes inueneris. His probè paratis fac emplastrum, aut vnctionem, & vtere.

[a Hypophoras.] *Nicolaus habet ἀποφυάς quam quidem*

dicho

dictionem, vt suprà est annotatum, ego deprauatam esse iudico.

Emplastrum ad eos quorũ stomachus à flaua bile, aut 180 ab alio quodam calido succo aduritur. Recipit polygoni, violarum, herbæ vẽti, intybi sonchi, apij, cyperi, portulacæ, polentæ, chamæmeli, psyllij, rosarum, olei rosacei, stillaticij rosarum liquoris, cinamomi, ligni aloes, hyoscyami, papaueris, ocimi, semperuiui, solani, mastiches, sandarachæ nucis moschatæ, croci.

Emplastrum præcedenti simile, valde vtile. Accipit vio 181 larum, herbæ venti, apij, portulacæ, chamæmeli, rosarum olei rosacei, olei violacei, ligni aloes, papaueris albi, hyoscyami, nucis moschatæ, mastiches, stillaticij rosarum liquoris quod satis est. Lactucæ, & intybi seminis, & polentæ.

Emplastrum ad eos quibus à flaua bile stomachus adu 182 stus est. Pulegium contusum in vino veteri probè coquito & admisce semen fœniculi, acceptisq; duabus spõgijs tenuibus imbutis decocto, foueto asiduè, spongias immutando. Est etiam ad stomachi inflationem vtile.

Emplastrum ad podagricos nominatũ ex vrinis, quod 183 Aphricanus scripsit. Impositum enim, podagricos dolore liberat, vt secundo aut tertio die surgentes deambulent Verùm strumas, & [a] omnéque renum morbum sanat, gratia Dei. Capit vrinæ mulæ clàm acceptæ, lb. iij. Aquæ, lithargiri, sing. lib. 1. Terito benè, adijce exiguum vrinæ, & coquito vsque ad mellis crasitudinem. Dein admisce olei veteris, lib. ß. ℥. j. ß. Adipis suilli veteris. ℥. viij. ß. & coquito ad lentum ignem, ac moueto, donec fiat emplastrũ quod non inquinet, & illitum linteo solido impone calidũ. Qui hoc malo laborat, inspuat in lebetem deorsum, & in terram similiter semel. Hoc verò faciat tacitus, & sic dicat: Marmara filio, Domine Sabaoth, qui vt omnia incidis & disipas, ita disipa hoc malum podagræ per gratiam Domini, & sanctorum [b] pecuniæ contemptorum. Veniat sanatio in præsens vnguentum, celeriter, celeriter, abeat, ab eat, abeat malum: Amen.

[a Strumas &.] *In græco sequitur* ιὐθραγγας, *quæ quidẽ dictio corrupta esse videtur, ideoq; à nobis præterita* [b Pecuniæ cõtẽptorum.] *Cosmam & Damianum intelligit: nam infrà etiã eos hoc epitheto manifestè ornabit*

Em

184 Emplastrum ad oculos lachrymantes. Habet aloes flauæ, thuris, mastiches, polentæ, similaginis, oui lutei, quod satis est,

185 Emplastrū ad podagricos cōscriptū ab Emeno rege, in bello iuxta femur vulnerato: qui hoc emplastro vsus, sanus factus est. Efficax enim est ad recētia vulnera, neruorū pręcisiones, vlcera vetera, & fraudulenta. Itē cōtusa, fistulosa, putredines steatomata, tubercula, parotidas, & furūculos. Tela extrahit, & surculos. Capitis ossa contusa educit. A venenatis ictos, & à vipera, scorpione, araneo & canibus demorsos sanat. Omnia deniq; quæ in collo sunt, similiter curat. Pleuriticis, iocinerosis, lienosis, genuū refrigerationibus pro malagmate impositū, prodest. Itē ad muliebria, pro pesso subditū. Recipit olei veteris, lb.j.℥.ß. Lithargyri, squamæ æris, singu.℥.iiij. Aeris vsti.℥.v. Diphrygis.℥.iiij. Mannæ, thuris, thymiamatis, sing.℥.j ß.ʒ.ß. Aloes flauæ. ℥.ß. Galbani.℥.ß.ʒ.j. Propoleos.℥.ß. Ceræ.℥.j.ß.ʒ.ß. Aristolochiæ.ʒ.v. Gentianæ.℥.iij.ß. Iridis.℥.ß. Dictami.℥.ß. ʒ.j. Oleum & lithargyrum coquito in calido cinere: dein admisce squamam, æs, & diphryges, ac coquito, quoad non inquinent. Postea cætera.

186 Emplastrum dictum Captiuum. Protlilius enim medicus, solus è bello seruatus, in Germaniam captiuus venit. Vidensq; regis filiam percussam, illam huius efficacia medicamenti sanauit: donisq; acceptis, & ipse & qui cum eo captiui erant, liberati sunt. Accipit salis fossilis, aquæ marinæ, nitri berenicarij, singulorum lb.iij. Ceræ puræ, lb.j. Resinæ frixæ, lb.ij. Propolis, salis ammoniaci, opopanacis, galbani, fimi columbini, singulorum.℥.iij. Olei veteris, lb. iij. Lixiuij stillaticij, aristolochiæ, stercoris canis albi, cerussæ, singulorum. ℥.iij. Facit verò ad strumas, abscessus, sinus, fracta, puncturas, soluit callos, & omnia citra ferrum exulcerat. Vbi eo vsus fueris, laudabis. Cerussam igitur, salem, oleum, & aquam marinam in mortarium conijcito, & validè terito, donec inter se misceantur. Dein ceram, resinam, propolim, & lixiuium affunde. Succum verò non feruefacito. Nitrum verò, aristolochiam, canis & columbæ stercora contusa, & cribro transmissa admisce.

Emplastrum è cantharidibus, vbi volueris aperire, & attrahere fluxionem. In partibus enim quibus admouetur, pustulas excitat. Vtile est ischiadicis, lienosisq́;, & ad humeros, brachialia, genua, & talos mirabile. Capit ceræ puræ, adipis taurini, colophoniæ, visci, singulorũ. ℥.iiij. Cantharidum. ℥.ij. Cantharidas terito cum aceto: & adiectis liquabilibus, ad consistentiam reducito, & vtere. 187

Emplastrũ iecori aptũ, febribus cõtinuis, & tertianis. 188
Habet syluestris melitzanij, portulacæ, & semperuiui succorum, sing. ℥.ij. Polentæ, exag.j. Santali rubei & albi, singul. exag. ß. Rosarum, exag.j. Mali punici accidi succi. ℥.j. Lactis muliebris, stillaticij rosarũ liquoris, sin. ℥.ij. Caphuræ. ℈.j. Succi lentis recẽtis. ℥.j, Olei violacei. ℥.ß. Hæc subacta cum modico aceto irrigato. Et in linteo exceptum imponito: hyeme quidem tepidum, æstate verò frigidum.

Emplastrum stomachicum ad frigiditatem & cruditatem. Recipit thuris, aloes flauæ, mastiches, ladani, ammodiaci, zopissæ, terebinthinæ, galbani, sing. ℥.ß. Cinamomi, zingiberis, caryophylli, maceris, nucis moschatæ, croci, cubebarum, galangæ, sing. ℈.ij. Thymiamatis ℥.ß. Ceræ puræ. ℥.ß. ʒ.j. Mellis attici, quantum sufficit. 189

Ad dysentericos [a] infusum, expertũ. Accipit summitates ruborũ, rosarũ, rosmarini, saluiæ, quinqueneruiæ, ramorum oleæ, summitates myrti, & eius fructus, filicis, fructus lẽtisci, [b] nerantzeæ, & citrij foliorũ, glandiũ, gallarũ, malorum punicorũ, pyrorum syluestrium, cotoneorum, pulegij, sumach, mastiches, acaciæ, seminis portulacæ, & caulium eius, lentis, maioranæ, mentæ, seminis fœniculi. Hæc coquito in aqua pluuia, & eluito frequẽter, aut in balneum immittito. Postea verò da bibendos theriaces, athanasiæ, & micletæ, singulorum. ℈.ij. cum vino calido, ieiuno. 190

[a Infusum.] *Nicolai codex falso legit* ἄχλυσμα, *pro* κλῦσμα.

Nerantzea. [b Nerantzeæ.] *Græcè est* νεραντζίας. *Quid autem sit* Ne*rantzea, scire non possum: dictio enim barbara est, vt aliæ multæ, quibus passim* Nicolaus *vtitur.*

Epithema ad dysentericos, impositũ toti vẽtri, & imo vẽtri. Capit maioranæ, mẽtæ, saluiæ, rosmarini, rosarũ, sumach, mastiches, ruborũ, foliorũ myrti, & eius fructus, boli armenij, sigilli lemnij, cotoneorũ, pyrorũ syluestriũ, stillaticij 191

ticij rosarum liquoris,& vini rubei. Cõtusa hæc impone in sacculos duos,& calefactos muta crebrò: & si febrem habuerit,calefacito in aceto,& stillaticio rosarum liquore. Si verò non,in vino rubeo.

192 Ad omnis generis sanguinis eruptioné, & ad muliebre ꝓfluuiũ valde bonũ medicamẽtũ,siue pessus,siue clyster ex eo fiat,aut vtcunq; visum fuerit medico. Habet boli armenij,sigilli lẽnij,sanguinis draconis,cerussæ, masticches, aluminis scissi,acaciæ,gallarũ,malorũ punicorũ paruorũ, olei rosacei. His simul subactis adijce athanasiã,hæmatitẽ lapidẽ,& vnito cũ succo mẽtæ,cotonei,& quinquenervıæ. Da verò illis bibendũ athanasiæ.℈.j. Theriacæ.℈.iij. Corallij rubei.℈.ij. Irrigato cũ succo cotoneorũ, aut pentaneuri,& stillaticio rosarũ campestrium liquore calido media nocte. Da etiã lapidis hæmatitis, sanguinis draconis, sigilli lẽnij, coralli rubei,rhei barbari vsti,boli armenij,sing.℈.j. Athanasiæ,exag.ß. Theriacæ,exag.j. Madefacito cũ succo mentæ,& stillaticio rosarũ cãpestriũ liquore,ijs qui febre vacãt. Si verò nõ febricitãt,cum vino tepido. Aut præbeto solam theriacam cum athanasiæ,& boli armenij,sing.℈.ij. Ex vino quidem febre vacãtibus. Si verò nõ vacãt febre, cũ aqua pentaneuri,& stillaticio campestrium rosarum liquore.

193 Emplastrũ [a] nephriticũ. Recipit thuris,aloes,masticches, sanguinis draconis,lapidis hæmatitis, [b] bissali, marmoris, [c] stibij,malorum punicorũ paruorum, gallarum, albi oui, quod satis est.

[a Nephriticum.] *Et hoc loco lectionem codicis manuscripti falsam esse satis constat. neq; enim nephritici hæc medicamenta conueniunt, nisi per nephriticos, eos quibus renes exulcerati sanguinem effundunt, intellexeris.* [b Bissali.] *Græcè est* βισσάλου. *Quid verò Bissalum significet, diuinare nequeo.* [c Stibij.] *Manuscriptus codex legit* στύψεως, *pro* στίμμεως.

194 Emplastrũ ad eos q abscessu laborãt: statim eñ rũpit, ac lacerat. Accipit carnis caricarũ,seminis lini,fœnigræci,radicis altheæ,butyri,medullæ cerui,pinguedinis suillę,fimi colũbini,vuarũ corinthiacarũ,terebinthinæ,sin.℥.j. Olei chamæmelini,& anethini,quod satis est,& succi radicis altheę, quãtũ oportet. Prebeto verò bibẽdũ ęgrotãti succũ conicę, aut decoctũ phu,aut vngulæ caballinæ aquã,quam plebeij

Berbelicè quid. vocant Berbelicen, manè ieiuno tepido cum pænidijs.

Ad mala quæ sub lingua à destillatione fiunt, quæ nominantur Ranæ, Gallas terito, & irrigato cum melle, intimaq; cum ijs inungito. Simile. Semen mali punici tritum, & madefactum cum melle illine desuper. Simile. Salem, alicam, & folia oleæ tenera trita impone desuper malum. Incidito etiam venas linguæ, & occipiti appone cucurbitam cum scarificatione, & præbe crebrò gargarisandum diamoron, & dyacaryon ex aqua calida. 195

Ad eos qui laborãt destillatione, balneũ bonũ. Semen anethi & apij, stichadem indicã, & arabicã, quã plebeij vocãt Sendonico, mentã, sampsychũ, saluiã, rosmarinũ, rosas probè feruefacito, & irrigaco cum ijs lixiuiũ sarmẽtarium, ac lauaro caput. Postea calefacto vino cũ fænograeco & saluia, & absinthio, lauato caput, & sic crebrò facito. 196

Sendonicon.

Emplastrum temporibus imponendum, ad vigilantes, febriẽtes, caput dolẽtes, & phreneticos. Capit papaueris albi & nigri, sing. exag. ß. Hyoscyami, exag. j. Seminis ocimi, seminis lactucæ, sing. exag. j. ß. Propolis, olei mandragoræ, & fructus eius, caphuræ, singul. ℈. j. Seminis portulacæ, exagium. ß. Farinæ hordei. ℥. ß. Olei rosacei, lactis muliebris, quod satis est. 197

Emplastrum frõti imponendũ ad mala quæ à destillatione fiunt, & phlegmonas omnis generis, oculorum dolores, & à siccitate natos cruciatus. Habet thuris puri, aloes flauæ, mastiches, sing. ℈. iij. Croci. ℈ ij. ß. Farinæ puræ. ℥. j. Quorum lutea quatuor. Fac instar fermenti, & impone fronti tepidum, ac permitte vt illic maneat diem vnũ, & rursum vesperi altero admoto immutato. 198

Emplastrum ad animi defectionem, & stomachi imbecillitatem. Recipit rosarum, cotoneorum malorum purgatorum, singulorum. ℥. iij. Cinamomi. ℥. ß. Maioranæ, mentæ, rosmarini, melissophylli, foliorum borraginis, singulorum. ℥. ij. Corallij, ambaris, nucis moschatæ, seminis ocimi, singulorum, exagia. ij. Saluiæ, foliorum citri, singulorum. ℥. j. Caryophylli, exagium. j. Seminis fœniculi, anisi, singulorum. exag. ij. Croci, exag. j. probè tusa conijce in sacculos duos, & feruefacito in vino, vbi scilicet vacant febre. Febricitantibus autem cũ stillaticio rosarũ liquore, 199

& suc

& succo borraginis adhibeto. Crebrò mutato tepidum super stomacho & corde.

FINIS.

INDEX EPITHEMATVM.

NICOLAI MYREPSI ALEXANDRINI DE EPITHEMATIS, SECTIO. VNDECIMA.

EPITHEMA vmbilico imponendũ theriacum, vehementem obtinens facultatem. Impositum nanq; purgat cœliacos, hydropicos, & fœtus conceptos extrahit, omneq; lumbricorum genus excutit. Accipit dacrydij, elaterij, tithymali, sing. ʒ. viij. Ellebori nigri, & albi, fellis taurini, sing. ʒ. ij. Radicis cucumeris syluestris & foliorũ absinthij, sing. ʒ. xx. Ceræ tyrrhenicæ. ʒ. viij. Resinæ terebinthinæ. ʒ. iiij. Mellis attici. ℥. viij. Nitri rubei. ℥. j.

2 Epithema aliud vmbilico imponendũ, probè admodum purgans. Staphidis syluestris, fellis taurini, amygdalarũ amararũ, ammoniaci, grani cnidij, aristolochiæ rotundæ, nitri, sin. ℥. ß. Ellebori nigri, exag. j. ß. Colocynthidis. ℥. ß. Ceræ puræ. ℥. iiij. Amigdalas & granũ cnidium terito cum ammoniaco & oleo irino, quod satis est, & felle. Dein liquescibilia & arida, impone imo vẽtri: siquidẽ purgat. In mulieribus autẽ, lũbis impositũ, fœtus excutit, & mẽses ducit.

3 Epithema Polyarchion magnũ. habet folij. ʒ. iij. Casiæ fistulæ. ʒ. ij. Spicæ nardi. ʒ. j. ß. Myrrhæ troglodyticæ, carpobalsami, sing. ʒ. iij. Croci. ʒ. j. Costi. ʒ. iij. Castorij. ℥. j.

Floris iunci odorati.ʒ.iiij.Cardamomi.ʒ.vj.Cyperi.ʒ.iij. Iridis illyricæ,aristolochiæ lõgæ,sin.ʒ.vj.Styracis primariæ,mastiches, resinæ frixæ,opobalsami, sin.ʒ.iij.Olei cyprini.ʒ.lx.Aloes flauæ.ʒ.j.Ceræ puræ.ʒ.xxxvj.Nardini boni.ʒ.cxx.Terebinthinæ.ʒ,xxiiij.Vini odorati, quãtum sufficit.

Epithema Polyarchiõ minus.Recipit cyperi,cardamomi,bdellij,thuris maris, singulorũ.℥.j.ß.Ceræ puræ.℥.ij. 4
Resinę frixę,terebinthinę,sin.℥.iiij.Casiæ,cinamomi,ammoniaci,croci,myrrhæ,singulorum.exagium.ß.Vini odorati,quod satis est.

Epithema ex baccis lauri,ad lienosos,hydropicos,dissolui tq; omnem duritiam.Capit ceræ puræ,picis brutiæ,nitri 5
alexandrini,sing.℥.iij.Baccarũ lauri aridarum,ammoniaci thymiamatis,adipis vitulini,sing.℥.iij.ß.

Epithema stomachicum,probatum. Accipit styracis calamitis.℥.ij.ß.Piperis cõmunis.ʒ.j.Mastiches.℥.j.ß.Resinæ terebinthinæ.℥.j.Resinæ cyparissinæ.℥.ß.Opopanacis.℥.ß.ʒ.j.Galbani,salis ammoniaci,colophoniæ.℥.vj.Picis frixæ.℥.iij.Ceræ puræ.℥.ix.Vini veteris,sext.ß.Non lauato ferentem hoc epithema sexaginta diebus, ac permitte donec sua sponte decidat. 6

Epithema ex œnãthe,è numero eorũ quæ sunt Traliani.Habet œnãthes.ʒ.j.Omphacij, styracis, sing.ʒ.ij.Acaciæ,rosarũ aridarũ,sing.ʒ.iiij.Galliæ immaturæ.ʒ.ij.Palmularũ,vini austeri,olei myrtini,picis aridæ,ceræ purę,singul.ʒ.viij.Hoc est ad iecoris morbos optimum, & ad eos qui cibum vomunt,mirabile admodum. 7

Epithema odoratũ,ad iecoris phlegmonas, & stomachi valde bonũ. Recipit croci.ʒ.j.Bdellij.℥.ix.Aloes flauæ, 8
myrrhæ,sing.ʒ.ij.Folij.ʒ.j.Propolis.ʒ.iij.Terebinthinę.ʒ.ij.ß.gra.vij.Thuris.ʒ.ij.Styracis.ʒ.iij.Mastiches.ʒ.xij.Spicæ nardi.ʒ.j.Cardamomi.ʒ.ij.Hedychroi magmatis.ʒ.j.ß.Ammoniaci.ʒ.vj.Ceræ puræ.ʒ.xij.Colophoniæ.ʒ.xxiiij.Opobalsami.ʒ.vj.Carnis palmularum.ʒ.vj.ß.

Epithema corroborans iecur, & stomachum, phlegmonasq; concoquens. Accipit ammoniaci,meliloti,singulorum.ʒ.iij.Oenãthes,casiæ,myrrhæ,croci,aloes flauæ, succi absynthij, spicæ nardi,folij,sing.ʒ.j.Ceræ puræ, styracis, 9

amm

ammoniaci, singul. ℥. ij. Nardini, quod satis est.

FINIS.

INDEX EORVM QVAE SEDI ADMOVENTVR.

NICOLAI MYREPSI ALEXANDRINI, DE IIS QVAE SEDI ADHIBENTVR, SECTIO DVODECIMA.

HEDRICVM tentiginem faciens, quo Iulianus vtebatur ad vterum exulceratum. Recipit rosarum aridarum. ʒ.iiij. Lactis muliebris, cochlearium. ß. Lithargyri. opij, sing. ʒ.ß. Ouum integrum vnum. Butyri. ʒ.viij. Mellis attici, cochleariũ ß. Olei rosacei, cyathi quartã partem. Vnguenti irini, ceræ puræ, singulo. ʒ.iiij. Lutea ouorum assorum tria &. ß. 1

Hedricum ad ficus, condylomata, vetera tubercula, & omnia sedis vlcera. Vtile etiam est ad omnis generis rimas in labijs, nomas, & vlcera. Accipit myrrhæ. ʒ.ij. Misyos, aluminis scissi, gallarum, singul. ʒ.iiij. Vini veteris, quod satis est. 2

Hedricũ ad omnẽ dolorem ani, & phlegmonẽ, omneq; vlcus. Capit meliloti. ʒ.ß. Casiæ. ʒ.ij. Croci, thuris, myrrhæ, opij, singulo. ʒ.j. Aluminis scissi, plumbi vsti, & loti, pompholygis, adipis anserini, œsypi, sing. ʒ.ij.ß. Omphacij ʒ.j.ß. Vini boni, sext. ß. Olei rosacei, quantum sufficit. 3

Hedricum maximum, ad omnem dolorem condylomatum, rimarum, & vehementissimos cruciatus. Vocatur autem Arete. Habet stimmi, acaciæ, plumbi vsti & loti, sing. ʒ.j. Spodij, pompholigis lotæ, thuris, seminis ericæ, aluminis scissi, chalcanthi, myrrhæ, opij, singul. ʒ.iiij. Excipiãtur vino. Vbi vsus postulat, passo cretico dissolue, ac vtere. 4

Hedricum aridum, morsus expers, ad hæmorrhoidas. Recipit arsenici, sandarachæ, calcis viuæ, chrysocollæ, succi thapsiæ, squamæ æris, singulorum. ʒ.ß. 5

Hedricum vocatum Lampadion, ad erysipelata, nomas pudendorum, papulas feruidas capitis, & omne sordidum vlcus. Accipit opij, croci, singulorum. ʒ.iij. Succi glaucij, ℔.ß. Olei rosacei. ℥.ß. ʒ.j. Vini boni veteris, 6

teris, quod satis est. Arida subtiliter terito, & cum liquidis vnito, inque [a] ollam coniecta lento igni coquito, & vtere.

[a Ollam.] *Manuscriptus codex non rectè legit* ἐν κύω, *pro* ἐν χύτρῳ.

Loca aliquot restituta in Nicolao

7 Hedricum vlnerarium, optimum. Herbam semperuiuum cum pane terito, & vtere.

8 Hedricum ad vni phlegmonas, & dolorem. Capit lithargyri, cerussæ, mastiches, singu.. exag. j. Subactis cum succo hyoscyami vtere.

9 Hedricum valde bonum. Habet thuris, mastiches, aluminis liquidi, myrrhæ, sing. ℥. ß. olei rosacei, lb. ß. Ouorũ assorum vitellos quatuor.

10 Hedricũ ad condylomata mirabile. Recipit lithargyri, aluminis scissi, sing. ʒ. ij. Mannæ, thuris, singul. ʒ. j. Lapidis hæmatitis, croci, adipis anserini, œsypi, sing. ʒ. ij. Olei rosacei, quantum sufficere videtur. Crocum vino irrigato, & dissolue cum œsypo.

11 Hedricum Liparon ad inflationẽ, & ani condylomata, hæmorrhoidas, & omnem phlegmonẽ. Accipit adipis anserini, thuris, medullæ vitulinæ, pompholygis lotæ, cadmię lotæ, plumbi vsti, singulo. ʒ. ij. Cerussæ. ʒ. iiij. Cerebri anseris. ʒ. ß. Rosarum, œsypi, singulorum. ʒ. ij. Succi intybi, cochle. ß.

12 Hedricũ Liparon Alexandri, ad fluxiones sedis, phlegmonas, erysipelata, herpetas, vlcera maligna, & testium phlegmonas. Capit cerussæ, lithargyri, singulorum lb. ß. Ceræ puræ, adipis suilli, recentis, singulorum lb. j. Olei rosacei, lb. j. ß. septies in aqua loti. Aluminis scissi. ℥. ß. Oesypi. ℥. iij. Oua cruda cum testis, sex. Arida solue cum ouis. Liquabilia autem postea affunde.

13 Hedricum ad eminentias bonum. Habet lithargyri. ℥. ß. ʒ. j. Ouorum testã vstam, vnam. Et luteum ouorũ, vnum Croci. ʒ. j. ß. Stercoris canini albi. ℥. j. Olei rosacei, quod satis est, omnibus simul tritis, fac vt emplastrum, & vtere.

14 Hedricum, siue fomentum ad eminentias. Recipit polij, rosarum, rhois syriaci, rhois coriarij, ruborum, rosmarini, saluię, pilularum cyparissi, ciperi, sidiorum, balaustiorum,

rum, vini austeri, stillaticij rosarum liquoris, quantum sufficit. Foueto cum spongia.

Hedricum ad internas & externas eminentias. Accipit 15
gallarum, glandium. salis fossilis, cornu ceruini, foliorum rubi aridorum. Terito vt pollinem, & locos cum aceto calido lauato, m dein inspergito.

Hedricum simile. Capit stercoris canis, salis fossilis, 16
[a]stibij, singul. ℥.ß. Terito vt pollinem, & accipe vrinā pueri incorrupti tepidā, locumq; abluito, & postea insperge.

[a Stibij.] *Iterum corruptè σόφιως, pro σύμμιως in manuscripto codice legitur,*

Hedricū ad intrinsecas & extrinsecas eminētias valde 17
probatū. Aceto & vrina pueri incorrupti calefactis ablue sæpius. Deinde accipito stercus ouillū, salē fossilē, amygdalas amaras, & lupinos. Terito, & desuper inspergito.

Hedricum simile. Marrubiū contusum in aqua & ace- 18
to feruefacito, abluitoq; locum tepido. Dein accipe aloes flaue, sulphuris, & stibij, singulorum, exag. j. & trita in pollinem insperge.

Hedricum ad eminentias, admodum vtile.[a] Azogeri 19
folia, & fructus, folia capparis, & rubi folia feruefacito in aqua, abluitoque frequenter locum calido: deinde insperge aloen flauam, azogeri semen, salem fossilem, & stibium.

[a Azogeri.] *Græcè est ἀζόγηρό. Quam verò stirpèm ἀζόγηρον vocet, diuinare nequeo.*

Hedricum ad eminentias externas & internas ex- 20
pertum. Melantzanam integram cum folijs & radicibus decoctam in aqua ad tertias, imponito desuper.

Hedricum simile. Aqua calida abluito. Dein acci- 21
pe sulphur, impone carbonibus, & eluito sæpius. Dein macerato aceto calido, & insperge aloen flauam.

Hedricum aliud simile. Accipe acetum tepidum, ablue 22
sæpius locum. dein aloes flauæ, salis fossilis, & sulphuris, sing. exag. ß. trita insperge. Post accipe folia capparis repurgata & contusa, impone desuper calida.

Hedricum ad eminentias admodum necessarium. Sul- 23
phur coquito in aqua, & accipe spongiam nouā ea aqua imbutam, & impone crebrò calidam.

Hed

24 Hedricum ſimile. Colocynthidis aridæ exteriora vrito: & poſtquã aceto calido locũ irrigaueris, inſperge. Simile. Calcem non irrigatã, [a] ſphethlem quercinã, arſenicũ ſciſſum, ſandracham purã, ſalem cappodocicum, nitrum alexãdrinũ, zingiber. piper lõgum, trita in pollinem excipe cum ſapone, & redige ad viſci craſsitudinem: illine deſuper, prius abluens locum cum vrina pueri incorrupti.

[a Sphethlen.] *Gracè* σφίτλης δρύινης. *Cenſeo autem legẽdum* σφίκλης, *qua dictione ipſe & alij græci crebrò vtuntur pro fæce vini. Vnde hic intelligere fæcem vini è quercino vaſe ſumptam, puto.*

25 Hedricum ad internas & externas eminentias, valde vtile. Rubi ſummitates, folia oleæ, laurum, roſas chamæmelum, gallas, glandes probè coquito ad tertias, irrigato ſæpius ſedem cum ſpongia calida. Dein accipe ſtibium, gallas, glandes, lupinaria arida, aloen flauá, piper, ſalem foſsilem, & trita irrigato cum felle bouis, & oleo roſacco quod ſatis eſt, & inunge cum bombacio puro.

26 Hedricum ad eminentias internas & externas, laudatũ. Salem communem, ſalem foſsilem, zingiber piper commune, baccas lauri, folia amari lauri tuſa coquito in aceto & aqua, & locum irrigato cum ſpongia noua. Dein accipe aloen flauã, lithargyrum, oui luteum, & oleum roſaceum, redige ad viſci craſcitudinem, & imponedeſuper.

27 Hedricum ad internas & externas eminentias probatũ. [a] Teaphin per infundibilum fumigato multoties, & poſt tritum impone ſalem foſsilem, aloen flauam, ſingulorum exagium. ß.

[c Teaphin.] *Gracè legitur* τιάφιν, *quid verò hæc vox* Nicolao *ſignificet, ignorare me fateor: barbara enim exiſtit.* Teaphi.

28 Hedricum ad internas & externas eminentias, forationes, rimas, & [a] rachmadas, & dolorem veluti habens intra & extra anum. Conuenit habere [b] recens factum cultellũ, alibi non inquiantũ, & abire in locum vbi ſunt herbæ dictæ quinquenernuiæ. In primo & quinto lunæ deficientis die incidito herbas tres quidem cultello, ſic dicens. In nomine patris, & filij, & ſancti ſpiritus. Poſtea eruito tres herbas cũ radicib. hãc precationẽ dicẽs: O deus cœli & terrę & omniũ q̃ in ijs ſũt ſãcta trinitas eiuſdẽ eſſentię, inſeparabilis ſermo patris, fili Dei, ſanctiſsima Dei genitrix, ſãcte [c] Luca, ſan

Superſtitioſũ & ſtultitiæ plenum.

sãcte Paule, sancti pecuniæ contẽptores, & miracula edẽtes, Cosma & damiane, Cyre, & Ioannes misericors, & Hermolae, intercedite apud optimum Deum nostrum, & factorẽ omnium, vt vadat, tabefaciat, & demoliatur eminentias externas & internas, rimas, forationes, & rachmadas, & si quid aliud fuerit in sede intra & extra serui Dei. N. Et quẽadmodum hęc herba conteritur, sic conteratur & omne malum quodcũq; fuerit eius hominis serui Dei: sic per gloriã & erga homines amorem Christi veri Dei nostri, & deprecationem immaculatę matris, & omniũ sanctorũ, cõterantur & marcescãt, demoliãturq; internæ, & externę eminentię & si quod aliud est in ano malũ serui dei. N. Post hęc dic præsentem exorcismũ. Colligato tres herbas cũ [d] simplici filo, & suspende in fumum. Et si herbæ cõterantur, conterentur & ipsæ, gratia Dei, & immaculatæ genitricis Dei, & omnium sanctorum, Amen.

[Rachmadas.] *Græcè est* ῥαχμάδας, *Hac voce, quod sciam, nemo Græcorũ aliorum vsus est, nihil verò aliud hanc* Nicolao *significare puto, quàm* ῥαγάδας, *hoc est, rimas*. [b Recens factum.] *Manuscriptus codex legit* κιννόιριορ. *Censeo autem scribendum esse* κάινουργορ [c Luca.] *Nicolai codex habet* λουκιανι, *fortè pro* λουκᾶ. [d Simplici filo.] *Manuscriptus codex habet* μονομύτου μιταριου *pro* μονομμάτου μιταριου.

FINIS.

INDEX ELIGMATVM.

NICOLAI MYREPSI

ALEXANDRINI DE ELIMAGTIS, Sectio Decimatertia.

ELIG

1 Ligma, siue linctus ex Damascenis, cōferens tussiētib. purulētis, & expurgationi corporis admodū vtile. Recipit damascenorū, caricarū albarū, sin. xx. Pulegij, hyssopi, iridis, sin. ℥. j. Mellis attici sex. ß. Macerato diebus tribus in aquę sextario. j. Coqto donec dimidiū remaneat, & colo transmittēs abijcito, melq; admisceto, & rursus ad consistentiam coquito. Datur cochlearium vnum.

2 Eligma ad eos q abscessu laborāt, tabidos, & purulētos. Accipit styracis calamitis. ℥. iij. Thuris masculi. ʒ. iiij. ß. Terebinthinę, hyssopi, iridis, sing. ʒ. vj. Farinæ erminæ. ℥. j. ß. Mellis attici, sext. ß. Datur cochlearium vnum.

3 Eligma de capitibus papauerū somniferū, tussiētib. phreniticis & voci amissæ vtile. Capit capita papauerū alborū. Jx. Aquę fontanę, sext. j. ß. Croci, glycyrrhizę, sin. ʒ. j. Capita viridia, & glycyrrhizā conijce in aquā diebus tribus, & dein coquito ad tertias, perq; saccū transmittens, abijce herbas, & misce melli, iterūq; ad cōsistentiā coqto. Datur cochleariū vnū aut dimidiū, ꝓ viribus cū tēperata, aut ptisana.

4 Eligma tussientib. mirabile. Habet fabę nigrę tostę, piperis cōmunis, sin. gra. l. Pulegij cōtusi. ℈. viij. Mellis attici, sext. ij. Datur cochlearium vnum.

5 Eligma è succo fœnogręci, ad destillatiōes, tusses, & expurgationē thoracis efficax. Fœnogręcū purgatū decoquito in aqua pluuia ebullitione vna, & colo trāsmissā aquā effūde: & rursus affūde aliā aquā, & coquito similiter, & effunde. Tertio verò decoctū fœnogręcū abijce. Decoctū verò eius pōdere sextarij vnius, & mellis boni, sext. ij. ad lentū ignē coqto vsq; ad cōsistētiā. Dein adijce butyri recētis, cochleariū vnum. Terebinthinę. ℈. iij. Vbi exquisitè vnita fuerint dato cochlearium vnum.

6 Eligma ad vocem amissam. Recipit seminis lini tosti. ℥. ij. vuarū pīguiū exēptis acinis seminis pinearū nucū tosti, sin. ʒ. vj. Glycyrrhizę. ʒ iij. Palmularū pinguiū. ℥. j. ß. Tragacāthę. ʒ. j. Seminis vrticę. ʒ. ß. gr. vij. Styracis calamitis ʒ. ß. Penidij & sacchari sin. ℥. j. Cū succo chamęleuces fermētato.

7 Eligma ad eos qui tertiana correpti sunt, vtile, datū post primā accesionē. Accipit baccas lauri. vij. Piperis cōmunis. gra. ix. Cōtunde vtraq;, & conijce in ollā nouā cū vini boni

sex

sextario vno. Et coquens ad tertias, da bibendum cochlearium vnum.

Eligma ad elephanticos. Capit myrobalani emplici ℥. iij. Macerato hunc in lacte caprino diebus tribus, singulis diebus lac permutans. Dein exemptum probè contunde, & adijce mellis despumati. ℥. viij. Spicæ. ʒ. ß. Calaminthæ montanæ, exag. ij. Pastilli scillitici, pastilli theriacis, hedychroi magmatis, sing. ʒ. ß. Ramenti ferri stomomatis benè loti, & in mortario sæpius triti. ʒ. vj. Senæ. ʒ. j. ß. Paratum datur vesperi & manè, pondere. ʒ. j. ß. Post præbeto bibendum vinum in quo ferrum sæpius est extinctum.

FINIS.

INDEX EORVM MEDICAMENtorum quæ lumbricos expellunt, & interimunt.

NICOLAI MYREPSI.

ALEXANDRINI DE IIS QVAE LVMBRICOS EXPELLVNT ET INTERIMVNT MEDICAMENTIS, SECTIO DECIMAQVRRTA.

LVmbricos occidit, & expellit à corpore. Recipit piperis. ʒ. ij. Hyssopi aridi. ʒ. ß. Cardamomi, nitri Alexandrini, singulorum. ʒ. ß. gran. vij. Dacrydij. ʒ. ß. Datur cum hydromelite. 1

Lumbricos perimit, & excutit. Accipit filicis, helenij, ammoniaci, singulorum. ℥. ß. Trita irrigato cũ vino, & dato ieiuno. Dein accipe syluestrẽ vuam, medullã ceruinam, fel taurinum, aloen flauam, semen apij, & irrigato cũ 2

to cum ſucco foliorũ perſicę, & reduc ad glutinis craſsitudi nẽ. Impone vmbilico, & intra fauces & aures indito. Dein accipe cornu ceruinũ, corticem oui, vrito & terito, præbetoq; cum vino bibendum ijs qui febre vacant. Febricitã tibus verò, cum aqua tepida ieiunis.

3 Lumbricos eijcit & expellit. Capito terræ inteſtina ſeptẽ vrito ac terito, bibendaq; præbeto. Simile. Semen braſsicæ, ſemen nigellæ, & canabis terito, & cũ aqua irrigato. Dein colato, deq; ſucco cape. ℥.ij. & ſaccharo imbutũ da bibendum.

4 Lumbricos eijcit & expellit. Semini coriandri benè trito admiſce medullam ceruinam, & reduc ad viſci craſsitudinem, imponeq; vmbilico, & faucibus. Poſtea verò dato bibendũ Mymecochortum ex aqua ieiuno. Dein cum medulla ceruina tepida inunge ſpinam totam, à prima vertebra incipiens, & iuxta vmbilicum.

5 Lumbricos omnes in ſtomacho natos eijcit, & expellit. Artemiſiã herbã coquito, nõ febricitãtibus cũ vino, febricitãtibus aũt cum aqua. Accipe de decocto quantum volueris & adijce aloes flauæ. ℈.j. Da bibendum ieiuno.

6 Lumbricorum omne genus eijcit & excutit. Lupinorum farinã, folia perſicæ, aloen flauam, fel taurinũ, amygdalas amaras læuigato: & vbi probè ſubacta fuerint, fac emplaſtrũ, & impone toti ventri & thoraci. Dein accipe tenerrimi graminis radicis. ℥.j. Cõtunde & coque ad tertias. Dato bibendum cũ ſaccharo multoties. Simile. Accipe rhei barbari. ℈.ij. Dachridij. ℈.j. Terito vt pollinẽ, & irrigato cũ ſerapij violarum. ℥.ij. & aqua tepida quantũ ſufficit. Da bibendum duobus, diebus manè.

7 Lumbricos omnes eijcit & expellit. Aloen flauã, medullã ceruinam, ſuccum abſinthij, vnam, ſylueſtrem, fel taurinũ folia perſicæ, leuigato & ſubigito probè, facq; inſtar emplaſtri, & impone toti ventri & thoraci.

8 Lumbricorum omne genus eijcit & excutit. Recipit rhei barbari, mymecochorti, ſin ℈.j. Terito vt pollinem, & irrigato cum aqua ſanctarum apparitionũ Dei. Poſtea in catinũ nõ inquatũ ſcribe eiuſmodi: Dominus illuminatio mea & ſeruator meus, quẽ timebo? Domins ꝓtector vitæ meæ, à quo trepidabo? Dũ appropinquãt aduerſus me affligentes,

vt edãt

vt edant carnes meas, tribulantes me & inimici mei, ipsi infirmati sunt, & ceciderunt. Hæc cum aqua sanctarum apparitionum Dei da bibenda manè.

FINIS.

INDEX ERRHINORVM.

NICOLAI MYREPSI

ALEXANDRINI DE ERRHINIS, SECTIO Decimaquinta.

Rrhinon caput purgans, expertum. Recipit cyclamini radicis succi, mellis attici æquales partes. Misceto, & calefacti naribus infũdito specillum vnum. Pituitam ex capite & thorace educit. 1

Errhinon caput purgans valde bonum. Accipit melanthij, salis ammoniaci, elaterij, singulorum. ʒ.j. Excipe oleo cucumerino, & infunde naribus specillum vnum. 2

Errhinon caput purgans, mirabile. Capit cyclamini aridi. ʒ. iiij. Nitri rubei, ʒ. ij. Iniecta per calamos sursum trahito, dein rursus deorsum, & expue humorem. 3

Errhinon expertum, caput purgans. Habet melanthij ʒ. iiij. Salis ammoniaci, elaterij, singul. ʒ. ij. Trita excipe 4

sicy

ſicyonio oleo, aut vnguento irino, aut cyprino * ad conſiſtentiam cerati perducatur. Exceptū igitur in pyxide cornea illine nares, & iube vt ſurſum trahat æger.

Nicolaus falſò legit ἐ μυρσινίῳ pro ἐ μύρῳ ἰρινῷ, Galeno lib. 2. de Cōp. medic. localiū teſte.

5 Epomphalion expertum, ventrem ſubducēs. Recipit cyclamini. ʒ ij. Nitri. ʒ. j. ß. Veratri nigri, & albi, ſingul. ʒ. j. Colocynthidis. ʒ. ij. Dacrydij. ʒ. j. Succi elaterij, grani cnidij, ſingulorum. ʒ. ij. Caricarum pinguiū. ℥. j. Excipe cum felle taurino.

6 Vomitio à raphanis. Accipit aceti, partes. iij. Mellis attici, partes. iiij. Coque ad conſiſtentiam, & accipe raphanos paruos, contunde in minutas partes, & coquito ad tertias, perq; ſaccum tranſmiſſos repone, & dato cum calida.

7 Errhinon caput purgans. Capit ellebori albi, ſtruthij, caſtorij, piperis albi, cumini æthiopici, ſingul. ʒ. j.

8 Errhinon caput purgans, optimum. Habet piperis, caſtorij, ſtruthij, ſingulorum. ʒ. j.

9 Errhinon caput purgans, expertum. Sanat enim capitis dolorē diuturnū, & hemicraniam, vertiginoſos, & quicūq; grauitate oculorū & auditus laborāt, ſi quis in balneo vtatur vt ſicco fomēto, aut in ſole attrahat puluerem naribus. Recipit ellebori albi, ſtruthij, piperis albi, cumini æthiopici, ſingul. ʒ. j. Tuſa & cribrata vſu exigente dato.

FINIS.

INDEX OLEORVM.

NICOLAI MYREPSI ALEXANDRINI DE OLEIS

Sectio Decima sexta.

1 LEI Cicini, seu ricinini confectio. Cicinum oleum in Aegypto fit è semine ricini, qui vocatur Graecè Croton. Contunditur & exprimitur, exq; aqua calida colligitur. Ad alphos, maculas in facie à sole tactas, lentigines, assiduè inunctum, valet. Simile autem est oleo raphanino: quapropter vtendum eo, vbi ricininum non adsit.

2 Olei è semine lini confectio. E semine lini oleum conficitur vt praedictum est, & vtuntur eo pro ricinino. Ricininum enim non amplius defertur.

3 Olei rhaphanini confectio. Simile in alijs ricinino, calidius verò est.

4 Olei è populo nigra confectio. Oleum è populo nigra in vere, eo quòd multa iuxta semen resina est, conficitur. Accipe igitur granorum modicè contusorum. ℥. iiij. Olei dulcis, sext. italicum, & soli exponito diebus. xl. Emollit, tenuium est partium, & calidum, idq; magis cum bono odore.

5 Olei amygdalini confectio. Oleum amygdalinum ex fructibus amygdalis fit amaris: tenuium est partium, & calidius dulci vno gradu. Potissimùm verò prodest obstructionibus à crasso spiritu flatúve natis, difficultati auditus, tinnitui à frigore, & vermes in auribus occidit. Experiẽtia enim cognitum est, auribus magis quam alijs conuenire.

6 Olei è iuglandibus confectio. Similiter amygdalino conficitur. Iisdem etiam conuenit, [a] plurimumq; vtile est: quippe exiccat.

[a Plurimumq; vtile est.] *Nicolai codex habet,* περιττὸν δὲ ἔχει τὸ χρήσιμον, ξηραίνει γάρ. *ideoq; aliqua omissa sunt, quae ex Aetio restitui possunt, qui ita legit:* περιττὸν δὲ ἔχει τὸ χρήσιμον τοῖς χρυσοῦσι, καὶ ἐγκάουσι, ξηραίνει τι γάρ, καὶ πολὺν χρόνον συνέχει τὰς χρυσώσεις καὶ ἐγκαύσεις: *Hoc est, Multum admodum vsum praestat inaurantibus, & inustoribus. Exiccat enim, & plurimo tempore inaurationes, & inustiones conseruat.* Locus Nicolai restitutus.

Olei myrobalani, hoc est è glande vnguentaria, confectio. Vim habet repurgandi [a] maculas, lentigines, varos, & omnem nigriciem. Purgat etiam per ventrem inferiorem. Prodest ad aurium dolorem, & tinnitus, cum adipe anserino infusum, Paratur instar amygdalini.

[a Maculas.] *Manuscriptus codex falsò legit* πρὸπίλους, *pro* ψίλων, *Aetio attestante.*

Olei laurini præparatio. E fructu lauri, vt prædicta, paratur. Cõpositum auté hoc modo cõficitur. Quinq; sextarijs maturarũ oliuarũ, pinguium & recentium baccarum lauri vnum sextarium inijcimus, atq; sic teruntur & exprimuntur, quemadmodum etiã oleum. Calidum verò est, & emollit, Immixtũ syncerumúe partibus corporis vehementer refrigeratis vtile est, & admodum exiccat, aut etiã scabiosis, & siccam habẽtibus cutẽ, impetiginibus laborãtibus asperis inunctum in balneo medetur. Fugiendum verò ijs qui inflãmatis impetiginibus & scabie laborãt, calidis tẽperamẽtis, & biliosis: quippe humidis ac pituitosis prodest, & omnibus quibus articuli à frigore infestãtur, & ischiadicis. Vermes occidit, & pediculos, culicesq;. Capitis furfures, ophiasin, alopeciam. Vsus eius in balneo est, vt scilicet ieiuno illinatur. Dein abstergendum ouo, melle, farina fœnigræci, [a] cauendo ne capiti ipsum calido applicetur.

[a Cauendo, &c.] *Manuscripto in codice*, παραφυλάττων αὐτὸ τῇ θερμῇ κεφαλῇ, *non rectè, nec integrè scriptum est. Legendum verò erit*, παραφυλάττων θερμῇ κεφαλῇ προσάγειν αὐτό.

Olei sesamini præparatio. Hoc cõficitur ex sesamo trito 9
& aquæ iniecto. Facultas eius ab oleo dulci nõ multum recedit, caliditaté verò mediocré habet. Omnino est expers adstrictionis. Idoneum vt comedatur, gustuq; dulce [a] existit, & facile coquitur, ventremq; subducit. Foris illitum ob crassitudinem emplasticum est. Ad inducendum bonũ odorem compositis oleis magis communi oleo idoneum est, quod non facilè putrescat.

[a Existit. [*Codex Nicolai non rectè legit* ὑπάγει, *pro* ὑπάρχει.

Olei lentiscini cõfectio. Paratur & hoc è fructu lenti- 10
sci, vt in alijs est expositum, Conficitur & aliter, vt in laurino est anteà dictum, fructu lentisci oliuis cõmixto. Vtile verò etiam immixtum & syncerũ ori defluxione laborãti,

& gin

& gingiuis inflammatis, calidũ in balneo, & extra balneũ affusum. Quippe reprimit, & robur addit, cum eo quòd nõ exasperat. [a] Compositum verò magis mitigat, cum hoc quòd robur tuetur. Hinc in iecoris & stomachi aspersionibus fomentisúe vsurpatur.

[a Compositũ.] *Nicolai codex falsò legit .μικρὸν, pro μικτὸν.*

11 Olei œnanthini præparatio. Eadem facit quæ melinum, & rosaceũ. Foris adhibitũ, ventrẽ mollit. Cõponitur autẽ hoc modo. Labruscæ florẽ odoratũ accipiẽs, sine marcescere, & conijce in vasculum cum herbæ. ℥. ij. Olei, [a] lb. j. agitatoq; diebus quadraginta, & per colum traiecto vtere.

[a Libram.] *Aetius habet sextarium.*

12 Olei melini confectio. Conficitur è malis cotoneis, fit etiam ex alijs malis cutem habentibus acerbiorem & odoratiorẽ. Abscindũtur quæ iuxta pediculũ & imum sunt festucæ, & medulla prius cũ internis granis abiecta, deinde inciduntur cortice recepto: in eo enim odor & adstrictio est. Vbi in exigua frustula discenerimus, cõijcimus in sextarium olei omphacini, malorũ cotoneorũ. ℥. iij. & soli exponẽtes dieb. xl. postea recondimus. Vis verò huius magis ad frigidius vergit, nõ tamen valde propter vinosum mali succum. Adstringit quidem admodum, perinde atque lentiscinum. Magis verò familiare est stomacho, ꝙ ex duabus materijs ad nutriendum aptis constet, oleo nimirum & malo. Proinde meritò stomacho inflammatione laborãti prodest, & imbecillo, ex alto destillatum, & epithematis iniectum, potumq;. Est rosaceo vtilius, ꝙ mala sint magis familiaria. Nam robur adijciunt stomacho, & vehementius propellunt acres in ventriculo contentos humores. Interdum etiam per sedem inijcitur, vbi scilicet subacris bilis codum & crassa intestinæ mordicat. Cauẽdum autem ne adhibeatur ijs qui à frigore sunt læsi. In ijs enim absinthium oleo incoctum magis conuenit.

13 Olei rosacei cõfectio. Recipit rosarum rubearũ, exectis vnguibus, & parum refrigeratarum. ℥. [a] iij. Olei omphacini, sext. italicum. Soli exponito diebus. xxx. Nonnulli alia quædam rosis adijciunt. Optimum verò est, quod è solis rosis [b] & oleo paratum est. Alij hoc nõ insolant, sed suspẽdunt vas in puteum aquæ frigidæ diebus. xl. Iuuat caput calefactum,

ctum, & exiccatum aut ex mora in sole, aut à febribus, aut ab alia eiusmodi causa. Humectat enim, mitigat, & somnum inducit. Et in visceribus calefactis ob febres prodest ceratum ex eo compositum, & lotũ aqua frigida, multotiesq; immutatum. Paratur autem ceratum hoc modo. Ceræ. ℥.j. Olei rosacei. ℥.iiij. Liquefacito ceram cum modico rosaceo oleo in duplici vase, & infunde in frigidã aquã. Eo refrigerato, ablatum iterũ liquefacito, & effunde: manibusq; subactam lauato aqua. & tertio liquefacito, & effundens, iterum lauato. Mox reliquo oleo rosaceo adiecto liquefacito, & motam sublatamq; refrigerato, & effunde in mortariũ, & subigito instillãdo aquam quantum suscipit. & tum vniuerso accepto vase, in frigidã aquam reponito. Quòd si verò aquæ loco acetum cerato miscueris instillando ipsi dum teritur in mortario, optimum medicamentum est ad erysipelata, & herpetas, & carbũculos. Rosaceũ aũt potũ cũ aqua frigida, aut calida ab ijs quibus mordicatur stomachus ex acri bile, aut lumbricis, aut ascaridibus, magnam affert vtilitatem. In lumbricis autem, præsertim in pueris, melius facit commixtum sapæ, cum vini tertia parte præparato, & poto. Excutit autem ipsos celerrimè. Injicitur autem & [c] colo, propter causas dictas eroso.

[a Vncias tres.] *Aetius habet vnciam vnam. Sunt & hic quædam omissa, quæ illic reperient studiosi.* [b Et oleo.] *Ex Aetio adiectum, qui legit διὰ τῶν ῥόδων μόνων, καὶ ἐλαίου.* [c Colo.] *Codex Nicolai habet κώνω falso, pro κώλω.*

Olei chamæmelini confectio. Olei communis dulcis, 14 sext.j. Chamæmeli [a] florum. ℥.ij. qui antea diem vnum tabuerint. Vas verò oportet tegere linteo tenui, vt oleũ trãspiret: iniucundum enim quendam odorem similẽ garo assũmit oleum chamæmelinum, si nõ transpiret, & soli exponatur diebus xl. Dein verò colatum reponere in domo temperato super tabulato oportet. Vtendum autem eo in capite mediocriter densato & dolente à febribus, non admodum ardentibus. Meatus enim rarefacit, & discutit vapores, & acrimonias contemperat. Et in vniuersum magis dolorem mitigat quàm rosaceum, in febribus non admodum calidis.

[a Florum.] *Manuscriptus codex malè legit καθαρῶν, Aetio teste*

pro

pro ἀνθῶν.

15 Olei anethini confectio. Fit ex coma anethi viridi adhuc existente, priusquã semen solidũ fiat, & acre. Inutile enim ad vsum fit propter floris amissionẽ. Abscissorũ itaq; tantũ calathorum. ʒ.j. conijcere in olei dulcis sext. italicum oportes, vasis ore extremè constricto, & soli dies. xl. exposito. Calidius est chamæmelino. Admoueatur igitur fatigatis in hyeme: emollit enim & humectat. Bonum verò etiã ijs qui à pituita leuiter febricitant, omninoq; à frigidis causis laborantibus vtile est, tendinibus præsertim, & musculis.

16 Olei [a] liliacei confectio. Liliaceum, aut susinum, aut lilinum fit ex albis lilij folijs, exectis vnguibus & solis iniectis sine eo quod in illis est croceũ, pondere. ʒ.ij. Olei dulcissimi optimi, sext. Italicum. Vas diligẽter obturatum insolato diebus tribus. Postquã colo transmissum fuerit, adijce tertiò alias vncias duas liliorum, & trib. diebus insolato. & inijce dein alia folia exquisitè siccata, & ita in vmbra reponito. Si quis verò initio statim. vj. ʒ. oleo iniecerit, putrescentes fœtidum efficerent oleum. Vtile autem est in muliebribus malis: soluit enim durities, & morsus ab acrimonia excitatos obtundit, roburq; vtero addit. Susini hoc testantur, quòd grauidis ad facilem partum conferat. Cum alijs illitum acopon est, ijs qui fatigati sunt. atq; emollientibus adiectũ medicamẽtis, emollit, & in summa, tepidum dolores mitigat, emollit, odoratum est, & facilem reddit partum.

[a Liliacei.] *Nicolai codex perperam legit* λείνου, *pro* κρινίνου.

17 Olei è fœnogræco confectio. E fœnogræco paratum oleum vim habet emolliendi vtile est ad furfures, achores, & maculas faciei à sole excitatas expurgat, & faciem candidam reddit atq; extergit, & recentem facit. Ad vteri duritias, & abscessus confert, difficulterq; parientib. auxiliatur. Facit ad ani, & intestinorum phlegmonas. Iniectum, tenesmum soluit. Facit ad perniones. Paratur hoc modo. Fœnigræci, lb. ij. ß. Olei communis, sext. iiij. Cyperi, lb. j. Hæc macerato in oleo diebus septem, & agitato singulis diebus, tribus vicibus. Dein expressum, & colo trãsmissum, recondito in vase.

Olei narcißini confectio. Ex alborum narcißi florum, qui diem vnum prætabuerint. ℥.ij. fit, & olei dulcißimi, sext. italico. Vase exquisitè obturato, & soli exposito diebus triginta. Oportet autem flores accuratè, vt in lilio dictum est, permutare: fitq; oleum magis odoratũ, potißimũ si mediocriter insoletur. Si enim plus iusto hoc, aut narcißinum, aut violaceũ, aut aliud tale quod stabilẽ & vehementẽ odorem non habet insoletur, odore destituitur. Vim autem habet narcißinum calidiorẽ anethino. Proinde vtile est alijs in partibus corporis, capite dempto. Acrior enim est odor olei narcißini quàm vt caput ferat. 18

Olei violarum confectio. Conficitur ex purpureis floribus, & albis violarum, quarum ℥.iij. concijuntur in dulcißimi olei sext. italicum.[a] Terq; permutantur ipsi, vt in lilio est anteà dictum[b]. Vim habet rosaceo paulò calidiorem. Proinde ijs qui in æstate laborarunt, & in sole moratis hoc vtiliter adhibetur: potißimũ id quod ex purpureis floribus componitur, in balneo inunctum. Ad laßitudinẽ curandam odoris iucunditate, animi squalorem ad tranquilitatem ac voluptatem immutat, & somnum minimè turbulentum facit. 19

[a Terq;.] *Hæc dictio ex Aetio adiecta est, qui habet,* καὶ ἀμειβομένου τρίτον. [b Vim habet.] *Hæc ex Aetij sententia ita conuertimus, qui legit,* ἔστι δὲ ἡ δύναμις αὐτοῦ θερμοτέρα τοῦ ῥοδίνου ἐπ' ὀλίγον. *Nicolai codex secus habet, ita niminum,* ἔστι δὲ δυνάμεως ψυκτικῆς, καὶ εὐωδεστάτης: *id est, Facultatem verò habet refrigerantem, & odoratißimam. Quanquam minus rectè in Nicolao legatur* εὐωδεστάτοις.

Olei quod vocatur Iasme cõfectio. Oleum Iasme vocatum à Persis, conficitur è floribus albis violæ, & oleo sesamino. Florum violæ. ℥.ij. in olei sesamini sextarium italicũ conijciuntur, & permutantur, vt in lilio est dictum. Apud Persas inter epulandũ odoris gratia vsurpatur. Prodest etiam[a] toti corpori in balneo, in corporibus quæ calefactionem, & laxationem desiderant. Grauius verò spirat, quàm vt plerique ipsum libenter recipiant. 20

[a Toti corpori &c.] *Locus hic in manuscripto codice mirificè deprauatus est, in quo sic habetur:* ἁρμόζει δὲ καὶ ὅλως τῷ σώματι κατὰ λουτρὸν, ἐπὶ τῶν θερμασίας καὶ χαλάσεως σωμάτων. *Quum ita potius*

tius legendũ, sit, ἁρμόζει δὲ ὅλῳ τῷ σώματι μετὰ τὰ λουτρὰ ἐπὶ τῶν θερμασίας καὶ χαλάσεως δεομένων σωμάτων.

21 Olei myrtini confectio. Fit hoc etiam è folijs myrti viridibus acceptis vncijs duabus, & in olei omphacini sextarium italicum coniectis, & vini odorati adstringentis, italici sextarij quartam partem. Dein coquito ad lentas prunas, donec folia siccētur, vinũq; absumatur. Postea per colũ transmittito, oleũq; purum in vitreum vasculũ reponito, ac foliorum myrti viridium postquam diem & noctem tabuerint. ℥. j. Et sic recōde. Adstringit & refrigerat oleũ hoc plus quàm lentiscinũ & melinũ. Quapropter stomachi & iecoris irrigationibus haud confert. Sed neq; alijs visceribus est vtile. Multa igitur experientia compertũ est, ceratis & emplastris, [a] quibus pars adstrictione densanda, & vbi ab ea repellendum est, vtiliter adhiberi. Vtile quoq; ad affluentes defluxiones, & vlceribus [b] humidis cicatricē inducit, & capiti mulieris vt capillos cōtineat, vtile & odoratum est.

[a Quibus pars adstrictiōe.] *Codex manuscriptus legit corruptè admodum, δι' ὧν σύφη, καὶ ἀποκρουομένον. Quum ita ex Aetio legē-dum sit, δι' ὧν πυκνοῦν τῇ στύψει, &c.* [b Humidis.] *Manuscriptus codex falsò ἡρεμοῦσι legit, pro ὑγραινομένοις.* Loca multà in Nicolao emendata.

22 Olei mastichini confectio. Mastiches. ℥. j. Olei cōmunis omnino immaturi, sext. j. Coquitur in vase duplici. Calidũ verò est mediocriter, & bonũ corpori colorē cōciliat. Paratur autem similiter amaricino, odoratius tamē est. Efficax etiã ad effectus. Cōdensat & obturat admotũ partibus quę roborari desiderāt. Constringit & calefacit mediocriter.

23 Olei styracini confectio. Olei optimi, sex. j. & Styracis pinguis. ℥. ij. Coquito in duplici vase. Calidius est anethino modicè, vehementer autem emollit. Quapropter corporis durities insigniter mollit.

24 Olei Sicyonij cōfectio. Olei dulcis, sext. x. Fœnigræci, sex j. Rosmarini, polij, sampsychi. sing. ℥. vj. Tedæ. ℥. iiij. Aristolochiæ longæ. ℥. xij. Meliloti. ℥. vj. Cucumeris syluestris radicis, lb. ij. Aquæ, quod satis est. Coctũ, & colo transmissum, vsurpato. Archigenes autē ait parari in Sicyonio fœnogreco, & hyperico,

25 Olei Metopij confectio. Huiusmodi oleũ conficitur in

Aegypto. Appellatur verò Metopium, propter galbani lignum. Conficitur autem ex oleo omphacino, & amararum amygdalarum, cardamomo, iunco odorato, calamo odorato, melle, vino, carpobalsamo, galbano, & resina. Calefacit, ora venarum aperit, extrahit, purgat. Facit ad præcisos musculos, & neruos, pariter ad aquosos ramices, & in summa, vim emolliendi obtinet.

Olei Mendesij confectio. Hoc oleũ summè emollit & 26
laxat corpus, pusq; creat. Componitur autem ex myrobalanino oleo, & [a] myrrhæ, Alij verò [b] gratia adstrictionis cinamomum quoque inspargunt.

[a Myrrhæ.] *Græcè est* σμύρνης. *Aetius autem legit* ζιγγιβέρεως, *hoc est Zingiberis.* [b Gratia adstrictionis.] *Codex Nicolai perperam legit* μετὰ τὸ ἀποσῦψαι, *pro* διὰ τὸ, *&c.*

Olei [a] megalij cõfectio. Megaliũ vocatũ olim quidẽ cõ 27
ficiebatur, nũc autẽ desijt. Conficitur amaricino similiter, ampliusq; additã sibi resinã accipit. Facit ad eosdẽ effectus.

[a Megalij.] *Sic legit Dioscorides, & Aetius, nempe* μεγαλίου. *Nicolaus autem* μεγαλίνου.

Olei amaricini cõfectio. Sabinæ; xylobalsami, calami
odorati, floris iunci odorati, nardi celticæ, costi, sing. ℔. ij. ß. Amomi, casiæ, carpobalsami, sing. ℔. j. ß.. Myrrhæ, seminis amaracini, sin. ℔. ß. Olei omphacini, sext. xv. Vini odoratioris, sext. ij. ß. Coquitur more nardini. Vim obtinet calefacientẽ, vt nardinum, non verò similiter roborat. Magis verò tenuiũ partium est nardino, magisq; mitigat, & lenit, quòd nõ habeat opobalsamũ. Mulieribus in sinum inditum, menses mouet. Melius autẽ amaricinum calefacit, ora venarũ aperit. Cõgruit fistulis, aquosis ramicibus post chirurgiã. Facit ad ferina vlcera, & crustas. Ad difficultatẽ vrinæ, illitũ sedi. Facit etiã ad phlegmonas vteri, & duritics, mensesq; mouet, & hæmorrhoidas aperit.

Olei cyprini cõfectio. Olei cõmunis, sext. xij. & ß. Cy 29
peri, helenij, iridis, sing. ℔. ß. Hyssopi, seminis agni saluię, sin. ℥. j. ß. Floru cypri, ℔. ß. Coquitur hoc duabus coctionibus, alijs omnibus speciebus vino odorato per vnum diem prius irroratis, Dein iniecto oleo coqto horis sex. Postridie oleo p colũ trãsfuso inijce florẽ cypri cũ teneris ramulis nõ cõtusũ. Si verò aridus fuerit, prius cõtũdito, & coqto horã vnam.

vnā. Cyprinum aūt insigniter calefacit, tenuium est partiū, & vtero valde vtile, pręsertim refrigerato. Crassos enim in ipso humores extenuat. Vbi verò copiam viridis hærbe habere possumus, ita paramus: Cyprini olei, sext. lx. ß. Cyperi, helenij, iridis, sing. ℥. iij. Sāpsychi hyssopi, saluiæ, sing. ℥. j. Citri foliorū viridiū. ℥ iij. ß. Chamęlibani viridis. ℥. ij. Foliorum lauri viridium. ℥. ij. Florum cypri. ℥. vj. Opobalsami. ℥. iij.

30 Olei irini confectio. Iridis, aspalathi[a] cyperi, helenij, sin. lb. ij. ß. Opopanacis. ℥. j. ß. Anchusæ. ℥. j. Olei puri, sext. xv. Aquæ, sext. ij. ß. Contundito singula crassiusculè, & diebus duobus macerato. Dein coquito horis sex, & postea inijce opopanacem, in vino maceratum & liquatum. Interdum prædictis adijcimus iunci odorati. ℥. iij. Casiæ, xylobalsami, nardi celticæ, singul. ℥. iij. Vis eius calefaciens, verum minime acris. Ideo refrigeratis partibus vtile. Roborat etiam, & emollit.

[a Cyperi, helenij.] *Manuscriptus codex falsò legit κυπρίνου ἐλαίου pro κυπέρου ἐλενίου.*

31 Olei nardini Cyziceni confectio. Conficitur autem in Alexandria sępius, & est valde bonum, & vtile, Olei omphacini, sext. italicos. vj. Aspalathi, cyperi, iridis illiricæ, seminis cardamomi, aristolochię longę, casię ligneę, sin. ℥. vj. Helenij, xylobalsami, floris iunci odorati, casię, costi. sin. ℥. iij. Amomi, folij, spicę nardi, Arnabonis, styracis, carpobalsami sin. ℥. j. ß. Opobalsami. ℥. j. Sabinę. ℥. ß. Paratur autem hoc modo. Aspalathū, cyperū, heleniū, xylobalsamū, irin. aristolochiā, demptis corticibus crassius tūdito, ac tribus diebus aqua calida macerato. Dein [a]oleum inijce, & continuè mouendo coquito, miscendo aquam paulatim ad eam quæ primò consumitur, & coquito horis tribus aut longius, sinitoque pernoctare. Postridie ea quæ iam cocta sunt amoueto: & ab oleo separans aquam, aliam admisce puram aquam parūque vini, & coque. Vbi ebullierint, adijce primum cardamomum, dein iuncum, & casiam ligneam contusa. & coquito horis duabus, & iterum sine per noctē stare. Tertio die speciebus his extractis similiter, aquā purā effundens coquito, & vbi ebullierit, insperge seorsim trita casiā, costū. & reliqua: in fine autem spicam nardi, folium, & styracem in par

in partes tenues concisa, & liquefacta, tolle confestim ab igne, & inijce opobalsamū, & sufficiẽter agitatis obturatisq; tutò, permitte dieb. duobus, atq; ita vasculo excipito, & vtitor. Quod verò secundū appellatur, sic cõficitur. His quæ à tertia decoctione relicta sunt, adijce [b] olei sex. vj, & feruefaciens coquito horis duabus. Dein insparge casiæ in pollinẽ tritæ, nardi celticæ, sing. ℥. j. Sabinæ. ʒ. ij. Styracis, ℥. ß. Opobalsami. ℥. j. Est nardino ipsi facultas calefaciendi, firmãdi, & mitigandi stomachum. Refrigerato igitur & imbecillo ventri, ac iecori ijsdẽ malis affectis, maxime vtile est. [c] Inijcitur etiam intestinis refrigeratis. Vtero quoq; laborante, eo vt admodum laudato vtere.

[a Oleum inijce.] *Hæc in manuscripto* Nicolai *codice non habentur, sed ex Aetio adiecta sunt, qui ita habet,* εἶτα ἐπιβαλὼν τὸ ἔλαιον ἔψει κινῶν συνεχῶς, ἐπιβαλὼν, *&c.* [b Olei sex. vj.] *Manuscriptus codex haud rectè legit,* ἴσον ὁλκὸν *&: quum potius ex Aetio legendum sit,* ξ. ϛ'. [c Inijcitur.] *Codex* Nicolai *perperam* ἐνίωτε *legit, pro* ἐνίεται.

Olei nardini confectio Ioannis vnguentarij. Olei cõmunis, sex. iij. Aspalathi, ℔. ij. Xylobalsami, ℔. j. Costi. ℥. j. ß. Xylocasiæ. ℥. ij. Carpobalsami. ℥. iij. Amomi. ℥. j. ß. Styracis calamitis, opobalsami, sing. ℥. j. 32

Olei nardini confectio magis varia. Olei communis puri: sex. iij. Helenij. ℥. ix. Aspalathi. ℔. j. ß. Cyperi, ℔. j. Ligni aloes boni, iridis, foliorum myrti, & lauri, rosmarini, aristolochiæ, casiæ ligneæ, sing. ℔. ß. ℥. iij. Casiæ, ℔. ß. Xylobalsami, ℔. j. Floris iunci odorati ℥. iij. Costi, ℔. ß. Amomi, ℔. ß. ℥. iij. Folij. spicæ nardi, sin. ℔. j. Piperis, ℔. j. ß. Styracis ℔. ß. ℥. iij. Myrrhæ, cardamomi, sing. ℔. j. Celticæ, ℥. xv. Caryophilli, ℔ j. Ligni caryophylli, ℔. ß. [a] Gomphiti, ℥. xv. Ladani, ℔. ß. Asari, cinamomi, sing. ℔. j. ß. Ligni cinamomi, [b] bocha, zanbani, singul. ℔. j. Myrobalani, carpobalsami, singul. ℔. ß. ℥. j. ß. Terebinthinæ, ℔. j. ß. Balsami, ℔. ß. Vini odorati, quod satis est. 33

[a Gomphiti] *Manuscriptus codex habet* γομφίτιδος. *Aetius verò legit* γομφίτου. *Quid verò sit* γόμφιτον, *diuinare satis nõ possum. Fortè pro eo legendum erit* συμφύτου, *vt diximus annot. 257. sect. prima.* [b Bocha. zanbani.] *Nicolaus habet* βοχᾶ, ξανβανὶ. *Constat autem esse voces barbaras, quarum etiam multæ sunt apud*

Aet

Aetium in Nardini descriptione. Quid verò significent, in præsentiarum indicare haud possum.

34 Olei Salca cōfectio, admodum probata. Aspalati. ℥. vj. Xylobalsami. ℥, ix. Cyperi. ℥. iiij. Helenij, iridis, sing. ℥. vj. Calami odorati. [a]℈. xviij. Spicæ nardi. ℥. j. Iunci odorati. ℥. ij. ß. Styracis pinguis. ℥. ij. Nuces indicas, duas. Folij. ℈. xviij. Caryophylli, arnabonis, singulorum. ℥. j. ß. Amomi. ℥. iij. Casiæ. ℥. ij. Costi, myrrhæ, singulorum. ℥. j. [b] Zingiberis, casiæ ligneæ, singu. ℥. iij. Olei, sext. j. Coquitur modo dicto in nardino. In prima decoctione adijce thus, xylobalsamum, irin: cyperum, helenium, xylocasiam, demptis corticibus, & crasso modo cōtusa, & in aqua duob. aut trib. diebus anteà macerata. In altera decoctione adijce calamum odoratum, iuncum odoratum, prius in vino odorato veteri humectata. In tertia, reliqua. At quod secundum appellatur, ita conficitur. His quæ à tertia coctura reliqua sunt, adijce olei sext. vj. & coque sufficienter. Dein injcito stactes bonæ & albæ. ℥. iij. Siromatis, id est [c]aquæ opobalsami, masticHes, singulorum. ℥. vj. Styracis bonæ. ℥. j. Vtuntur Salca mulieres caput inungentes. Est verò optimum.

[a Scrup. xviij.] *Aetius habet οὐγγίας ιη, hoc est, vncias. xviij. quemadmodū etiā paulò pòst in folij adiectione.* [b Zingiberis.] *Manuscriptus codex habet παπαβάρεως, corruptè haud dubiè, pro ζιγ γιβέρεως. Sic enim Aetius legit, & adijcit, ὕπνου, hoc est, hypni, seu musci.* [c Siromatis.] *Nicolai codex legit deficienter συρώματος τῶν ὕδατος τῶν ὀποβαλσάμου, quum ex Aetio legendum sit σιρώματος τουτέστι τὸ ὕδωρ τῶν ὀποβαλσάμου.*

35 Olei Salca confectio Ioannis vnguentarij, Habet costi, folij, sing. ℥. ij. ß. Casiæ, myrrhæ, ligni caryophylli, carpobalsami, sing. ℔. ß. Spicæ nardi. ℥. ij. Calami odorati. ℥. ß. Iridis, ℔. j. Styracis pinguis. ℥. iiij. ß. Croci. ℥ ij. Olei communis puri, sext. iij.

36 Olei [a]Malabathrini, id est foliati cōfectio. Recipit aspalathi ℔. ß. ℥. iij. Xylobalsami ℔. j. Cyperi, ℔. ß. Helenij, ℔. ß. ℥. iij. Folij. ℥. ij. [b] Amomi, xylocasiæ. ℥. iij. Myrrhæ. ℥. j. ß. Costi. ℥. iiij. ß. Styracis optimi, ℔. ß. Carpobalsami. ℥. iij. Calami odorati, ℔. ß. ℥. iij. Spicæ nardi. ℥. j. Caryophylli, ℥. ij. Siromatis, hoc est, [c] subsidentiæ aquosæ opobalsami, arna

arnabonis, ſingulorum. ℥.iij. Cardamomi. ℥.iij. Iridis, ℔. ß. Helenij. ℥.x. Vini odorati, quantum ſufficit. Coquito vt nardinum. Quibus odorata vnguenta competant. Odorata vnguenta ijs qui caput frigidius habent, magis conueniunt, aut mediocriter calidum in hyeme. Calidioribus enim non ſunt vtilia. Si verò quiſpiam odoris gratia ijs vti vult, roſaceum æquale æquali commiſceat, ita enim mixtum, non eſt noxiũ. [d] Quoniã verò plures mulieres ſic capita habent calida, vt nullũ quidem calefacientium ſuſtineãt propterea oleum omphacinum ſolum vſurpent, & roſaceũ. Quædam verò earũ nequaquã oleo vtuntur, eò quòd [e] ſtatim humectentur capita deſtillationesq; incurrant. Has nõ oportet cogi vt inungãtur: indigent enim vt caput exiccetur opportunis inſperſionibus aridis [f] non vt oleo humectetur.

Loca aliquot reſtituta.

[a Malabathrini.] *Codex Nicolai falſo legit* μαλαθρίνου *pro* μαλαβατρίνου. [b Amomi.] *In Nicolai codice minus rectè* κιναμώμου *pro* ἀμώμου *ſcribitur.* [c Subſidentiæ.] *Græcè eſt* καθαρισμα. *In Aetio aũt legitur* καθισμα [d Quoniam verò.] *In codice manuſcripto perperam legitur*, ἐπεὶ δὲ πολλαῖς, *pro* ἐπειδὴ πολλαὶ. *&c.* [e Statim.] *Manuſcriptus codex falſo legit* παχίως, *pro* ταχίως [f Non vt oleo humectetur.] *Hæc in codice Nicolai non habentur, ſed ex Aetio ſunt adiecta, qui legit,* ἐν τῷ ὑγραίνεσθαι τῷ ἐλαίῳ.

Olei capniſti, hoc eſt ſuffumigati, vel in fumati cõfectio 37

Vnguẽ odoratorũ magnorũ, thuris maſculi, ſtyracis optimi, bdellij puri, coſti, ſingulorũ. ℥.ij. ß. Olei dulcis, ſext. ij. ß. Hypni, quod ſatis eſt. Coſtum in craſsiores partes diſſectũ atq; itidem ſtyracem & bdellium, poſteaquàm ſimul commixta ſunt, in vas nouum teſtaceum anſulas non habens conijcies, cuius orificium hypno obturabis, extraque hypnum ſurculis aſpalathi, aut quodam ex odoratis circũſepias ne e fictili excidat. Dein aliud vas teſtaceum ſine anſulis accipias, & collo procero quod orificium habeat alterius vaſis ſpecies prædictas continentis orificio aptè conueniens. In quod conijcies, Olei dulcis ſextarios quinque: poſtea defoſſum vaſculum oleũ continens vſq; ad collum terra obrues, ne igne excandeſcat. Deinde [a] altero vaſe in caput reſupinato, ipſumque orificio fictilis continentis oleum coaptato, totumque vas fictile, & vtrorumque orificia inuicem

coapta

coaptata, extrinsecus luto circunlinito, & sine exiccari. Deinceps carbones plures circumpones, & tecto per eos vndequaque fictili, accende ignem, & ventilato. Igne autem accenso, sinito[b] ipsum tabefieri, vt sensim ignitæ per testacei vasis osculum species, in subiectum ipsis oleum euaporent. Huius enim gratia infumatum nominatur. Postridie aperto oleo illud amoueto, & in vitreo vase seruato. Vtuntur hoc mulieres quibus menses supprimuntur, imum ventrem & lumbos eo inungentes. Conuenit etiam ijs quæ à partu modicè purgantur, similiter illitum. Vtile quoque est ijs quibus thorax refrigeratus est, & tenesmo, calida lana complicata exceptum, imoq; ventri & lumbis impositum.

[a Altero vase in caput.] *Nicolai codex habet* ἐπὶ κεφαλῆς λαβὼν *hoc est, capite apprehenso. Rectius autem Aetius legit* ἐπὶ κεφαλαβαλὼν, *id est, in caput resupinato*. [b Ipsum.] *In codice Nicolai falsò* αὐτὰ *pro* αὐτὸ *legitur.*

38 Olei mastichini magis varij confectio. Recipit olei communis, sext. xij. ß. Helenij, ℔. j. ℥. iij. Xylobalsami, ℔. ij. ß. Florũ iunci odorati, cardamomi, mastiches, sing. ℔. j. ℥. iij. Xylomastiches, ℔. ij. Terebinthinæ, ℔. ß. & quartam partem. Comæ absinthij. ℥. iij. Vini odorati, sext. j. & quartam eius partem. Aquæ, sext. ij. ß. Arida vino tribus antè diebus macerata misceantur oleo & aquæ, coquanturque horis sex, & tandem mastiche & terebinthina inijciantur.

39 Olei mastichini confectio simplex. Accipit olei communis, florum iunci odorati, singulorum, ℔. ß. Comæ absinthij, cyperi, singulorum. ℥. ß. Mastiches. ℥. j. ß. Rosarum persicarum. ℥. ß. Folij indici. stag. j. ß. Styracis. ℥. j.

40 Olei ex anemone confectio. Florum anemones folij. ℥. j. Olei dulcis, sextariũ italicũ. ß. Præparato probè vt irrinũ & vtere. Calefacit, & discutit œdemata, mixtũ adipi suillo.

41 Olei Leucophyllini confectio. Rosarum è fructu rubi, quę Leucophilla dicuntur. ℥. j. ß. Olei omphacini, sext. italicum. ß. Reconde in vase immutãdo, vt in Irino est dictum, & mediocriter insolato. Hoc vt rosaceum se habet. Adstringit enim & refrigerat, idq; rosaceo magis, illitum cranium quoque sanat.

Olei gleucini, id est musti confectio. Olei[a] Benephrados, hoc

hoc est porracei, puri, lb.xv. Vini veteris odorati, sext.j.ß. Musti aminei, sext.vij.ß. Aspalathi .ʒ.iij. Hedysari, artemisiæ, [b]costi, capparis, sing.ʒ.j.ß. Myrrhæ legitimæ.ʒ.j.ß. ℥.j. Foliorum viridium myrti.ʒ.j. Bdellij, iridis, singulorũ. ʒ.j.ß. Styracis puri, casiæ, ladani, sin ʒ.ß.ʒ.j. Croci.ʒ.j.ʒ.ij. Carpobalsami.ʒ.j.ß. Thuris masculi, crocomagmatis, sing ʒ.iij. Opopanacis.ʒ.ß. Cardamomi.ʒ.ß.ʒ.j. Calami odorati.ʒ.iij. Asari.ʒ.j.ß. Casiæ nigræ.ʒ.j.ß. Amomi.ʒ.ß. ʒ.j. Costi.ʒ.j. Nardi celticæ.ʒ.iij. Mellis, rosarum aridarum sampsychi, malabathri, singulorũ.ʒ.ß.ʒ.j. Fœnogręci ʒ.j.ß. Balsami.ʒ.iij. Casami, quod est cyclamini semẽ.ʒ.ß. Helenij, lb.ß.ʒ.j.ʒ.ij. [c]Spathę palmarũ. ʒ.iij. Præparatur hoc modo. Viridia in mortario cõtundito, adijce oleũ, & vinum pondere olei dimidio, & sinito macerari dieb. quinq;. Dein coquito quoad mustum ignis feruore absumatur. Colo, transmisso liquore, herbas abijce, & resarciũdæ iniectorũ iacturæ adijce iterum oleum, & mustum quod remanserat, cæteraq; arida tusa & cribrata cribro densiore, atq; ad vnitatem redacta diebus septem madere sinito: rursusq; coquito, dum mustum ignis feruore absumatur, dein colo transfusum oleum sinito diebus senis, dein oleum defecatũ transfunde in vas vitreum, & vtere.

[a Benephrados.] *Græcè est* βενεφράδ(ος) ἤτοι πρασινελαίου

[b Costi.] *In manuscripto codice falso* κόκου *legitur, pro* κόστου.

[c Spathæ palmæ.] *Græcis* σπαθοφοίνικος *dicitur: nec aliud est quàm fructus palmæ adhuc florentis inuolucrum.*

43 Olei Cyprini confectio. Citri & foliorum lauri, singulorum.ʒ ij. Helenij.ʒ.iij. Aspalathi, aristolochiæ longę singulorum.ʒ.ij. Iridis, cyperi, saluiæ, singulorum.ʒ.j.ß. Olei porracei, lb.ij. Hæc prius in vino macerato & cum oleo decoquito senis horis, & colo transfuso liquore, herbas abijcito. Oleo autem accepto hæc inijcito, xylobalsami, casiæ ligneæ singulorum. ʒ.ij. Sampsychi, cumini æthiopici singulorum. ʒ.j.ß. Opopanacis, florum cypri, singulorum ʒ.j. Myrrhæ, styracis, mastiches, singulorum.ʒ.j.ß. Aeruginis rasilis.ʒ.ß. Subactis probè vtere.

44 Olei boni cucumerini compositi confectio. Olei communis, sextaria.v. Radicis cucumeris, syluestris, lb.ß. Serpilli, meliloti, singulorum. ʒ.iij. Tedarum pinguium, altheæ.

althææ, singulorum ℥.ij.ß. Scolopendrij.℥.iij. Fœnigræci, sext.j. Præmaceratis in aqua die vno, dein colo transmissis, & iniecto cum oleo etiam vini sextario vno, & vndiquaq; decoctis, adijciuntur medullæ ceruinæ, cum exiguo oleo liquatæ, & adipis gallinacei, singulorum.℥ ij.& cum oleo colata in vas transfunduntur. Nonnulli etiam soli exponunt ipsum, postquam decoctum est diebus quadraginta.

45 Olei cucumerini efficacior confectio. Elaterij, sext.j.ß. Aristolochiæ longæ, & rotundæ, styracis, helenij, hyssopi, iridis, colocynthidis, pulegij, origani, cyperi, olei, sext.ij.ß. Cõmixta decoquantur, quoad paru succi absumptũ fuerit.

46 Olei cucumerini confectio composita. Radicis cucumeris syluestris tabefactæ.℥.j. Olei, sext. italicum. Coquito in duplici vase, & vtere.

47 Olei Cyprini confectio. Foliorum citri viridium, fasciculum qui manu complecti potest, vnum. Foliorum myrti viridium, modiu.j. Ramorum cupressi, modiu.j. Cyperi, cardamomi, œnanthes siccæ, celticæ florum iunci odorati, mastiches, styracis, helenij, sampsychi, seminis agni, sing.℥. ß. Iridis.℥.ij. Olei hispanici, sext.viij. Aquæ quod satis est. Coquito vt in nardino est dictum.

48 Olei Cyprini alia confectio. Myrrhæ.℥.j. Foliorum citri, cardamomi, calami odorati, singul.℥.iij. Aspalathi, lb.j. Sampsychi.℥.j. Olei veteris, sext.v. Vini veteris, & aquæ, singul. sext.iij. Vinum & aquam commixta, speciesq; crassiuscule contusas sine macerari diebus & noctibus tribus. Dein oleo iniecto decoquito, donec aqua & vinum absumantur. Postea accipe opopanacis, myrrhæ, styracis, & mastiches, singulorum.℥.j. Dissolutis ijs cum parte vini, habeto paratum. Dein colo transfusis oleum diligenter misceto, rursusq; coquito. Dein colatis vtere.

49 Olei mastichini confectio.[a] Gaziti.℥.j. Comæ absinthij, foliorum rutæ viridium, singul.ʒ.iij. Olei communis. ʒ.j.ß. Mastiches.ʒ.iij.ß. Styracis, stactes, terebinthinę, singulorum.ʒ.iij. Olei laurini ʒ,iij.ß. Tedacei.ʒ.iij. Nardini.ʒ.ix. Olei anethini.℥.iij.

[a Gaziti.] *Græcè est γαζίτου. Quid verò hæc vox Nicolao significet, me ignorare fateor.* Gazitõ.

50 Olei mandragoræ confectio, phreniticis, febricitanti-

bus, & vigilantibus conueniens. Olei communis, lb.ij. Succi mali punici acidi, ſucci mandragoræ radicis, ſingu. ℥.iiij. Succi hyoſcyami. ℥.ij. Succi papaueris hortenſis nigri. ℥.iij. Succi foliorum violæ, ſucci canchryos, ſingul. ℥.j. Opij boni, ſtyracis calamitis, ſingul. ℥.ß. omnia ſimul cum oleo mixta, reponito in vaſe vitreo, & ſub æſtu caniculari inſolato diebus decem, dein coquito vt ſolum oleũ remaneat. Colatum reconde in vaſe, & vtere in frõte, ac temporibus.

Olei nenupharini confectio. Olei violacei, roſacei, ceruſæ, ſingulorum. ℥.j. Caphuræ. ʒ.ß. Lithargyri. ℥.ß. Betonicæ, amyli, ſingulorum. ℥.j. Thuris albi. ʒ.j.ß. Succi pſyllij, & ptiſanæ, adipis gallinacci, amianti, ſingulorum. ʒ.j. Ceruſam cum plumbo præparatam eſſe oportet. Ceræ puræ albæ. ʒ.ij. Aloes flauæ, ſarcocollæ, ſingulorum. ʒ.j. Probè parato vtere. 51

FINIS.

INDEX ENEMATVM, SIVE iniectionum.

Enem

NICOLAI MYREPSI ALEXANDRINI DE ENEMATIS SIVE CLYSTERIBUS, Sectio decimaseptima.

1 ENEMA dysentericum mirabile. Recipit foliorum hyoscyami, quinquenerulæ, filicis, arnoglossi,

cotoneorum, malorum immaturorum, brizæ farinam, aut integram, orizæ, sidiorum, balaustiorum, rosarum, rhois culinarij, rhois coriarij, hypocistidis, summitatum rubi, lentisci. Hæc coquito in aqua pluuia, & de decocto accipe quantum vis, admisce lutea ouorum duo in aceto elixa, & olei rosacei. ℥. ß. Dein adijce boli armenij, sigilli lemnij, sanguinis draconis, gummi arabici, succi acaciæ, & hypocistidis, singul. exag. ij. Hæc simul subacta inijce tepida, pro viribus. Verùm altero enemate prius corpus vacuandum erit, quod habet, ptisanæ, rosarum, mercurialis, foliorum tenerum betæ, herbæ venti, foliorum altheæ, anisi, chamæmeli florum, adijce etiam portionem thuris, & sacchari nigri. ℥. j. & ouorum lutea in calido cinere assata duo, rosacei quod satis est. Postea eo vtere, ac confestim cum prædicto tepidum inijce.

Enema ad dysentericos, mirabile admodum, Accipit orizæ, hordei nudati, caulium portulacæ sine folijs, [a] secalis, myrti foliorum viridium, sidiorum, balaustiorum, capitis mali punici, rhois syriaci, rhois coriarij, gallarũ, rosarum, summitatum rubi, mespilorum, cotoneorum, pyrorum immaturorum, quinqueneruiæ, polygoni, arnoglossi, filicis. Hæc coquito in aquæ pluuiæ libris sex: & vbi probè quoad libræ duæ remanserint decoxeris, & per saccum transmiseris, adijce gummi arabici, sigilli lemnij, sanguinis draconit, boli armenij, amyli, [b] cerussæ, succi acaciæ, & hypocistidis, chartæ bombacinæ vstæ, succi arnoglossi, galli interioris membranæ ventriculi, ichthyocollæ. Si verò vehemẽter intestina dolent, appone succum polygoni, aut opij, & ouorum elixorum lutea duo cum aceto assata, adipis renum capri. Præparatum infunde tepidum, prius vacuans per id quod antea dictum est purgatorium. Sinito in intestinis, quandiu idipsum æger continere potest. 2

[a Secalis.] *Codex Nicolai habet* σικάλις, *haud dubiè pro* σίκαλις. [Cerussæ.] *Græcè est* ψιμμιθίου. *Sed fortè legendum erit* ψυλλίου, *aut certè* σιμμιως, *vel* ἀψινθίου, *quod verisimilius est.*

Enema dysentericum valde bonũ. Succi itrij, succi orizæ, adipis bouilli, cimoliæ, amyli, solani, cerussæ, olei rosacei, & ouorum lutea duo elixa in aceto. Præparato hæc cũ succo quinquenerniæ, polygoni, arnoglossi, bolo armenio, 3

sigil

ſigillo lemnio,& ſucco acaciæ. Probè, paratum inijce tepidum, quando inflammatio eſt in inteſtinis.

4 Enema dyſentericum mirabile. Lactis capræ quæ recens peperit, cerati cum roſaceo, & ſtillaticio roſarum liquore, ceræ cum feruente aqua dealbatæ. Inijce cũ decocto ruborũ, ſilicis, myrti, hordei, polygoni, quinqueneruiæ, rhois ſyriaci, rhois coriarij, caulis portulacę: arnogloſsi, roſarum, ſidiorũ meſpilorũ, balauſtiorũ, baccarũ myrti, & ſumach. Aquæ pluuiæ quod ſatis eſt. Probè paratũ inijce tepidum.

5 Enema ad dyſentericos: & ictericos. Habet meſpilorum, maſtiches, gallarũ, roſarũ, quinqueneruię, balauſtiorũ. hyoſcyami foliorũ viridiũ, cauliũ portulacæ, cotoneorũ, malorũ immaturorũ, pyrorũ ſylueſtriũ, rhois culinatij, rhois ſyriaci, rhois coriarij, acinos vuæ, omphacis aridi, orizæ, hordei nudati, ſummitatũ myrti nigri, & fructuũ, polygoni, & filicis. Hæc coquito in aqua pluuia ſufficiẽti, & ex decocto accipe quantũuis. adijce chartæ vſtæ bõbacinæ, cicadarum vſtarũ, amyli, boli armenij, ſucci quinqueneruiæ, acaciæ, & hypociſtidis, gũmi arabici, ſacchari roſacei cũ ſtillaticio roſarũ liquore ſubacti, & lutea ouorum in aceto cocta duo. Prius vacuato per aliud enema, vt dictum eſt, purgatoriũ, & delicatiſsimum. Inijce hoc tepidum. Aliorum enematum confectiones reperies in capite de paſtillis.

6 Enema ad colicos, mirabile. Recipit fœnigręci, chamæmeli, abſinthij, colocynthidis, centaurij, anethi, aniſi, cumini, fœniculi, ptiſanæ, foliorũ braſsicę, mercurialis, meliloti, ſcarolachani. Hæc in aqua coquito ad tertias, perq; colũ trãſfundito. Accipe decoctũ, & adijce illi lanã ſuccidã, atq; cũ decocto ꝓbè ſubactã iterũ ꝑ ſaccũ trãſmitte. Dein accipe quãtũ vis, & admiſce hieræ picræ laxatiuæ. ℥. ß. Terebinthinæ, benedictæ laxatiuæ optimæ, ſin. ℥. ß. Olei veteris communis, aut rutacei, aut anethini. ℥. j. Paratũ probè & ſubactum inijce tepidum. Si verò ob acres & mordaces humores dolent, inijciendæ hæc ipſis erunt. Oleum in quo decoctum eſt fœnigræcum, chamæmelum, lauri, abſinthij, & altheæ folia. Ferueſiant benè cum adipe anſeris, gallinæ, ſucco ſeminis lini, ptiſanæ, & roſaceo oleo.

7 Enema ad colicos Galeni, probatum. Luteorum oui. ʒ. iiij. Apij. ʒ. vj. Caſtorij. ʒ. iiij. Spicæ nardi. ʒ. ij. Myrrhæ.

ʒ.ß. Aluminis scissilis.ʒ.iij. Liquato hæc & irrigato cum vino sufficienti,& inijce.ʒ.j.cum oleo rutaceo.

Enema ad colicos [a] Galeni, simile. Accipit rutæ,fœnigræci,absinthij,chamæmeli, colocynthidis. Coquito cum oleo,& ex decocto accipe quantū vis,atq; adijce castorij,picræ Galeni,zulapij rosacei purgatorij,sing.exa.j.ß.Dulcis calami puri.℥.j.Paratum rectè inijce tepidum. 8

[a Galeni.] *Non esse Galeni hoc enema, nemo non animaduertit,quòd in eo Galenus citetur,& quòd dulcis calami,hoc est,casiæ fistularis,quæ Galeno incognita fuit,mentio fiat.*

Enema ad colicos, admodum laudatum. Habet cedrini liquoris.℥.j.ß.Picis liquidæ.ʒ.iij. Castorij, lutei ouorum, singulorum. ℥ ß. ʒ.j. Piperis communis. ʒ. iiij. Paratum probè inijce quantum digitum medium seu indicem inquinat cum oleo rutaceo, pondere quartæ cotylæ partis. Misce cum butyro, etiam terebinthinæ.℥.ß.ʒ.j.Castorij.ʒ.ij.Nitri ʒ.iij.Myrrhæ.ʒ.ij. Mellis attici, quod satis est. Probè paratum inijce à balneo dormituro,tepidum,quantum digitum inquinat,cum oleo rutaceo nucis ponticæ magnitudine. 9

Enema ad colicos probatum. Accipit aloes flauæ,opij, singul.ʒ.iij.Butyri,altheæ, sing.ʒ.vj. Præparatum inijce pondere.ʒ.xiiij.cum oleo rutaceo sufficienti. 10

Enema ad colicos simile.Recipit aloes flauæ,butyri,singulorum.ʒ.vj.Picis liquidæ.ʒ.viij.Paratum inijce tepidū. 11

Enema ad colicos simile.Capit succi opij.ʒ.ij. Butyri, ʒ.vij.ß.Picis liquidæ.ʒ.iiij. Cedriæ.ʒ.vj. Vini quod satis est. 12

Enema ad colicos mirabile. Habet chamæmeli, altheæ, anethi,fœnogræci,cumini,seminis lini,meliloti,rutæ, hordei asi,pulegij,singulorū.ʒ.ij.Lota conijce in aquæ sext. iij.Dein coquito quoad tertia pars remaneat.Postea adijce olei dulcis,sext.j.& coquito cum decocto,donec decoctum absumatur,cauendo ne oleum aduratur.Adijce olei.℥.j.ß. Butyri,adipis anserini, singulorum.ʒ.ij. Tetrapharmaci, tantundem.Probè parato vtere. 13

Enema siue confectio tetrapharmaci. Recipit ceræ puræ,picis aridæ,colophoniæ,* adipis bouilli,singulorum.ʒ.iij.ß.Probè parato vtere. 14

* Paulus & Aetius habēt ταυρίου, hoc est taurini, quemadmodum etiā Celsus.

Ene

15 Enema ad colicos, admodum præstans. Accipit cedriæ ℥.j.semis. Picis liquidæ.℥.iij. Castorij, opij, singul.℥.ß.ʒ.j. Piperis communis, gran.xxx. Vnitis vtere, digito indice vsque ad primum nodum articulúmve flexionis cum olei rutacei cyatho dimidio inquinato. Admisce etiam butyri, ℥.ß. Terebinthinæ.℥.ß.ʒ.j. tepidum per latiorem fistulam infundito.

16 Enema ad colicos, à dormituris sumptum, somnum facit, mitigat, cōcoquit, expertum. Accipit absinthij succi, opij, centaurij, sing.ʒ.ij. Aloes flauæ ʒ.vj. Picis liquidæ, cedriæ, myrrhæ, mastiches, foliorum rutæ, sing.ʒ.ß. Castorij.ʒ.v. Croci.ʒ.iij. Styracis.ʒ.j. Mellis attici, & terebinthinæ, quod satis est. Hæc coquito, donec ad mellis consistentiam veniant. Vbi vsus poscit, accipe [a].ʒ.ij, aut plus, aut minus, pro viribus, & iuxta ætatem: liquato in duplici vase cum oleo cyprino, gleucino, anethino, & fœnogræci, [b]in quibus cuminum & chamæmelum contusum, coctum est, dissoluæ, & parū butyri admisce. Vbi prius vacuaueris aluum clysteri quod stercus educit, habente folia maluæ, absinthij, chamæmeli, fœnogræci, centaurij, violarū, seminis lini, mercurialis, anethi, & cumini. Hæc in aqua coquito ad consistentiā. Dein accipe ex decocto qoantū vis. Adijce dulcis calami puri.℥.j. Hieræ picræ, & benedictæ laxatiuæ, sing.℥.ß. Agarici, siliq.vj. Mellis attici, & olei communis, Paratum probè inijce tepidum. Dein lauato, & nutrito, & vngito caput oleo anethino, aut omphacino. Inijce dormitoro prædictum enema, somnum inducens. Expertum enim est in Alexandria.

[a Dracgmas duas.] *Aetius habet* Ι δ', *id est, dragmas quatuor.*

Nicolai locus emēdatus

[b In quibus cuminum contusum coctū est dissolue, &c.] *Locus hic in manuscripto codice prorsus deprauatus est. legitur enim hoc modo:* ἑψόμενα μετὰ τῶν ἐλαίων κυμίνου, καὶ χαμαιμήλων τεθλασμένων, καὶ βοτύρου βραχέος. *Quū ita potius ex Aetio legēdū sit,* ἐν οἷς ἕψεται κύμινον τεθλασμένον, προσμίσγων βουτύρου βραχύ.

17 Enema quod per inferiora inijcitur, quo vsus sum ego in alexandria, mirabile. Capit castorij.℥.ij. Croci.℥.j. Opij, myrrhæ, singulorum.℥.ij. Succi rutæ, nitri rubei, sin.℥.j. Vel pro nitro adde spicā nardi. Excipe melle [a] attico despumato. Vbi vsus poscit, accipe fabę quātitatē, & di-

 lue

lue in vini mensura vna. Adijce etiam olei rutacei mensuram vnam, [b] vt videlicet duæ mensuræ sint. ægroq; prius lauato, [c] ante somnum vtere. [d] Cæterum antidotorum in litera. A. dictorum, dolorem sedantium, & enematum assiduum vsum vitare oportet. Sedant enim cõfestim dolores, causas verò intus seruant, & aut periculum syncopes paulatim afferunt, & mortem: aut diuturna, & solutu difficilia mala efficiunt.

[a Attico.] *Græcè est ἄττικῳ. Aetius autem habet πίφθῳ, id est cocto.* [b Vt videlicet duæ mensure sint.] *Hæc in manuscripto codice non habentur, sed ex Aetio adiecta sunt, qui habet ἵνα ὦσι κράσεις β'.* [c Ante somnum.] *Manuscriptus codex falsò legit πρὸς κίνωσιν, pro πρὸς κοίτην.* [d Cæterũ antidotorũ, &c] *Hic locus totus mirificè in codice Nicolai est deprauatus. Debet autem ita ex Aetio restitui.* τῶν δὲ προγεγραφέντων ἐν τῷ ἄλφα στοιχείῳ ἀνωδύνων ἀντιδότων τε καὶ ἐνεμάτων τὴν συνεχῆ χρῆσιν φυλάττεσθαι δεῖ. παύουσι μὲν οὖν ἐν τῷ παραυτίκα τὰς ὀδύνας, φυλάττει δὲ ἔνδον τὰ αἴτια, καὶ ἢ κίνδυνον συγκοπῆς.

Codicis Nicolai aliquot loca restituta.

Enema ad colicos valde bonum. Habet rutacei olei, 18
decocti fœnogræci butyri, sagapeni, opopanacis, scordij, hoc est asæ fœtidę, castorij, euphorbij, agarici, terebinthinę picrę, benedictę laxatiuę, œsypi. Subacta hęc cũ decocto irrigato prędictorũ enematũ, & probè cõfecta inijce tepida.

Enema ad colicos, & diuturnos affectus mirificum. 19
Recipit butyri. ℥. ij. ß. Adipis anseris, & gallinæ, medullæ ceruinæ, terebinthinæ, sin ℥. j. Adipis vrsini. ℥. ß. Cumini, foliorum rutæ, castorij, sing. ℥ j. ß. Euphorbij recẽtis. ℥. iij. Opobalsami. ℥. iij. ß. Nardi celticæ. ℥. ij. Vnguẽti nardini, lb. j. Olei rutacei, sex. ij. Vtere hoc in vehementibus doloribus corpore antea per aliam iniectionem, vt prædictum est, vacuato. Et post vnius horæ interuallũ, egrotanti inijce tepidam [a] mensuram vnam, siue calicem vnum, mediocris poculi, & iube vt quiescat, & longo tempore retineat, videbisq; diuinam eius virtutem.

[a Mensuram vnam, seu calicem vnum, &c.] *Et hic locus in codice manuscripto non rectè se habet. legitur enim hoc modo,* κράσιν ά, κύλικα ά, ἤτοι ποτηρίου ἀσυμμέτρου. *Quum Aetio teste ita potius sit legendum.* κρᾶσιν μίαν, ἤτοι κύλικα ἀποτηρίου συμμέτρου.

20 Enema [a] quod causas vacuat, & dolores mitigat. Facit etiam ad diuturnos nephriticos, calculosos, & inuoluntariè mingentes. Accipit capita magna alliorũ tria, Rutæ viridis, fasciculos manipulares duos. Olei dulcis, lb.ij. Allia decorticata coquito cũ oleo, & ruta donec torrefiant, idq; ad carbones fumũ haud edentes, ac dein colato, ad oleũq;, butyri lb.ß. adijcito. Picis liquidę, sext. italici octauã partẽ. Cedriæ, æqualem portionem. Decocta probè, ac vnita, recõde in vitreo vase. Vbi vsus exigit, accipe. ℥.j. aut minus, pro viribus. Olei & vini æquales partes, vt vniuersum fiat cotyle dimidia. Tepidum inijce.

[a Quod causas vacuat, &c.] *Manuscriptus codex habet,* πρὸς ὦτα ἐργαζόμενα, πρὸς κεχρονισμένους. *&c. Sed falsissima hæc quidẽ lectio, ita restitui debet,* κένωσιν τῶν αἰτίων ἐργαζόμενον, ἀνώδυνον ποιεῖ καὶ τοῖς κεχρονισμένοις. Locus Nicolai emendatus.

21 Enema ad colicos mirabile. Olei cyprini, lb.ij.ß. Castorij, ℥.iij. Tetrapharmaci regij cognominati, emplastri diachylon, terebinthinæ, butyri, singul. ℥.iij. Baccarum lauri, 1. Alliorum baccas magnas. xxv. Cumini lati. ℥.ß. Rutæ, fascisiculum manipularem vnum Baccas lauri, & allia purgato: latũ cuminum, & rutã mortario contunde, & in vini dulcis veteris dimidia cotyle macerato. Postridie adijce oleum & butyrum, coquitoq; in duplici vase, & percolato, ac reliqua misceto, & castorium in oleo tritum. Vbi vsus poscit, accipe. ℥.j. Adipis [a] anserini liquefacti. ℥.j. Vnita & tepida inijce.

[a Anserini.] *Codex manuscriptus legit perperam* χοιρίου, *pro* χηνείου.

22 Enema ad colicos mirabile. Habet fœnograeci, seminis lini, sing. ℥.j. Aqua prius macerato, & coquito. Vbi succus inde prodierit, [a] quantũ ad vsum satis erit percolato, ac in ipso lanas sordidas eluito. Lanisq; expressis, [b] aquę etiã salẽ & oleũ mediocriter adijcito, vnitoq;, ac inijce tepidum.

[a Quãtum ad vsum.] *In codice Nicolai perperã ita scriptũ fuit,* διηθήσας ἴασον ὅσον ἐξαρκέσῃ ἀποπλῦναι ἐν αὐτῷ ἔρια, *&c. Quũ itapotius sit legendũ,* διηθήσας ὅσον ἐξαρκεῖ, ἀπόπλυνε ἐν αὐτῷ, *&c. nisi por* ἀπόπλυνε *malis legere* ἀποπλῦναι: *vt sit sensus. Quantũ satis erit, vt in eo eluas lanas, &c.* [b Aquæ salẽ & oleũ.] *Manuscriptus codex legit* πρόσβαλε τῷ ὕδατι, καὶ ἐλαίου συμμέτρου. *Atqui*

 minus

minus rectè, legendum enim erit: ἄλας καὶ ἔλαιον συμμέτρως.

Enema ad colicos mirabile. Accipe gallum admodum veterem, suffocato, & mundato, interioraq; eius ossa abijcito, ponitoq; in eo fœnumgræcum, spicam, cinamomum, anethum, cuminum, mercurialé, altheæ folia & semen, absinthium, semen lini, fœniculi radicē & petroselini, crocū, adiantum, scolopendrium, folia brassicæ, & melilotum. Coquito in aqua dulci ad tertias, atq; ex decocto accipe lb. ß. & quartā partem Huic adijce hieræ picræ, benedictæ laxatiuæ, sing. ℥. ß. Dulcis calami puri ℥. j. Agarici, siliq. iiij. Mellis attici, & olei cōmunis, quod satis est Paratū probè, inijce tepidū, & iube vt ægrotus iusto tēpore quiescat. 23

Enema ad colicos, valde bonū. Colocynthidis, violarum, mercurialis, absinthij, anthemidis, foliorum brassicæ, & altheę, anisi, seminis fœniculi, herbæ venti, centaurij, fœnogræci, seminis lini. Coquitur in aqua dulci sufficienti ad tertias. Accipiturq; de decocto lb. j. Adijcitur illi hieræ picræ, benedictæ laxatiuæ, singul. ℥. ß. Agarici, siliq. iiij. Turpeti, exag. ij. Mellis attici, & olei, quod satis est. Probè paratum inijce tepidum, & permitte vt æger sufficienti tempore quiescat, 24

Enema ad colicos, admodum probatū. Rutę viridis, ℥. iij. Olei communis, lb. j. ß. Decoctis, & per saccum transmissis, adijce terebinthinæ, pinguedinis gallinæ, & anseris, œsypi, probéq; paratū tepidum inijcitur, & iube vt æger iusto tempore retineat, & videbis diuinam facultatem. 25

Enema ad exulceratum vterum, & erysipelata Hæc vteri mala curare oportet cum lacte muliebri recens mulcto, & cōtusis peponis, angurij, cucurbitæ, & citruli seminibus, succoq; portulacæ. Dein in alia aqua ad tertias decoquito, violas, nenupharem, tenera betæ folia, rosas, spicam, intybum, hordeumq; nudatum. Accipe ex decocto quantum volueris, & commisce cum prædictis succis, atq; adijce sacchari violacei. ℥. ß. per saccum transmissi, olei rosacei, & violacei, ouorum lutea duo benè contusa. Probè paratum & tepidum inijce vtero per clysterem, & sine vt quiescat, prius imum ventrem multoties inungendo cum feruenti vino bono, & oleo rosaceo. 26

Enema ad continuas febres, expertum. Foliorum 27
betæ,

betæ,violarum,feminum cucumerum, nenupharis,lactucæ,& foliorum intybi,cerasorum, damascenorum, hordei nudi,foliorum maluæ & buglossi,adianti, ptisanæ, herbæ venti,scarolacham. Decoquito in aqua ad tertias, dein accipe decocti quantum volueris.& adijce illi sachari violacei.℥.j.Olei violacei.℥.ij.Mannæ.℥ ß. Hoc non solum ad continuas febres est laudatum,sed & ad lipyrias, hecticas, & tertianas. Aliqui verò vtũtur ad hecticas febres,& adijciunt plures è speciebus prædictis, & succo peponis, & citruli.

28 Enema ad ischiadicos,valde probatum. Agarici, medullæ radicis cucumeris agrestis,caricarum,radicis apij,& fœniculi,rutæ,foliorum betæ,hordei nudi,altheæ, sing.ʒ.j. Foliorum ebuli,pulegij,ptisanæ,centaurij,thlaspoes,calaminthæ,chamæmeli,ellebori. Coquito in aqua ad tertias, & accipe decocti quantum volueris. Adijce benedictæ laxatiuæ,hieræ Logadij,& triphera saracenicæ, sing.℥.ß. Mellis attici,& olei quod satis est. Aut pro oleo,adijce butyri & salis quod satis est. Probè paratum, inijce tepidum ischiadicis,ob pituitam laborantibus.

29 Enema ad nephriticos,valde mirabile. Fœnigræci,meliloti,foliorum altheæ,absinthij, singul.℥.iij. Coquito in aqua ad tertias,& accipe decocti quãtum volueris. Adijce hieræ picræ,& benedictæ laxatiuæ,singul.℥.ß.Mellis attici,& olei,quãtũ sufficit. Vbi rectè paraueris,tepidũ inijce.

30 Enema ad nephriticos,pulcherrimum. Centaurij,chamæmeli, [a]ampeloprasi,marrubij,rutæ, mercurialis,singulorum fasciculum manipularem vnum. Fœnigræci, absinthij, seminis cnici, seminis lini, colocynthidis, singulorum.ʒ.j.His tusis & cribratis adijce nitri.℥.j.Salis.℥.ß. ʒ.j.Olei communis. ℥.j.ß. Dulcis calami puri.℥.j. Hieræ, picræ, & benedictæ, singulorum. ℥.ß. Vbi probè parauerìs, cum decocto prædicti enematis inijce tepidum.

[a Ampeloprasi.] *Manuscriptus codex corruptè admodum legit λιτροπράσου,pro ἀμπελοπράσου.*

31 Enema ad colicos,& dysentericos. Orizę,papaueris albi. lentis,taurocollæ,ichthyocollæ,rhois syriaci,quinquenerniç,polygoni,cotoneorũ,pyrorũ syluestriũ,rhois coriarij,

sum

sumachij, mastiches, & baccarũ myrti. Coqto in aqua pluuiali ad tertias, & accipe decocti quãtũ volueris: atq; illi adijce boli armenij, sigilli lemnij, sanguinis draconis, lapidis hematitis, amyli, cerussæ, lithargyri, opij, atque terito vt pollinem olei rosacei & ouorum lutea in aceto cocta duo subactis omnibus simul, mirrigatis, inijce tepidum.

Enema pituitam laxans, valde bonum. [a] Myrianthum, 32
quæ est biuium humanum, aridam, conijce in ollam nouã, cum plena manu salis, & lignis altheæ, manipulo vno. Coquito in aqua dulci ad tertias. Dein colato in vas purum adijce mellis attici, olei, & salis quod satis est, colatum & calefactum inijce, non contemnens vtilitatem: expertum enim est.

Nicolai locus obscurus.

[a Myrianthum.] *Codex Nicolai sic habet,* μυριάνθου ἥτις ἀμφο δ[illegible] ἀνίνη ξηρᾶς. *Quid autem ijs verbis velit Nicolaus, non satis intelligo, nisi terram aridam in biuio, per quod homines ambulant, repertam significare voluerit. Sed nihil pronunciamus, præsertim in eo codice qui infinitis mendis scatet. Suspicio tamen est pro* μυριάνθου *posse rectius legi* μυρτακάνθην, *quo nomine appellatur myrtus syluestris: vt secundo nostrorum de Stirpium historia commentariorum tomo latiùs diximus.*

Enema ad colicos, quo semper vtor. Hyssopi, centaurij, 33
singu. ℥j. Colocynthidem vnam integram. Coqto in aquę sextarijs quatuor, quoad adimidiũ absumatur. Dein colato & decocti accipito quantum lubet, adijceq; olei rutacei. ℥. iij. & tepidum inijce. Quod si verò iterum de eo inijcere vis, adijce olei rutacei. ℥. j. Mellis attici. ℥. vj. Salis communis. ℥. iij. Pòst calefactum inijce

Enema ad colicos, confestim dolore liberans. Helenij, 34
aloes flauæ, petroselini, myrrhæ, castorij, singulorum. ℥. j. Opij, exagia. v. Piperis albi, spicæ nardi, singulorum. ℥. ß. Opium & myrrham prius in succo rutæ macerato, arida per cribrum transmissa adijciendo, trita & exiccata reconde in vase in quo facile perspirẽt. Vsu poscente, inijce cochlearia duo cum decocto rutæ tepido.

Enema ad colicos, valde vtile. Fœnigræci, absinthij, se 35
minis anethi, apij, & fœniculi, foliorum brasſicæ, colocynthidis, mercurialis, centaurij, mentæ, foliorum altheæ, & seminis, foliorum betæ tenerum. Coquito in aqua ad tertias.

tias. Decocti accipe lb.ij. & lanas in alis ouium sordidatas in decocto, donec omnes deponant sordes, lauato. Postea adijce salis. ℥.j. Olei rutacei. ℥.iij. Dulcis calami puri. ℥.j. Hieræ picræ Galeni, & benedictæ, singulorum. ℥ ß. Mellis attici. ℥.ij. Subacta hæc & calefacta inijce. Si verò efficacio ri vti necesse est, adijce etiam castorij, exag.j. Terebinthinæ ℥.ß. Saxifragi, scordij, singulorum. exag.j.ß. Agarici, gran. x. Inijce tepidum cum prædictis. Hoc verò est expertum ꝓpter maximas in vehemētibus colicis doloribus vtilitates.

36 Enema febres finiēs, expertū in ardētibus febribus. Succi ptisanæ, & seminis lini, nenupharis, violarū, florū buglossi, hordei nudi, mixariorum, cerasorū, cucomeris satiui seminis recentis, foliorum betæ tenerum, Coquito in aqua ad tertias, & accipe decocti quantum lubet. Adijce sacchari violacei. ℥.j. Casiæ puræ. ℥. j.ß. Olei violacei. ℥.ij. Lutea ouorum duo, Subacta probè & colata, omnia simul misceto: & postquam diligenter subegeris, inijce tepida.

37 Enema finiens febrem, bonum. Succi ptisanæ, & seminis lini, ouorum lutea duo, olei chamæmelini, aut communis, quod satis est. Paratum cum prædicto decocto, inijce tepidum.

38 Enema nephriticū, admodum bonum. Mercurialis, anthemidis, melilotis, fœnigręci, altheæ, singul. ℥.iij. Coquito in aqua ad tertias, & accipe decocti quantum volueris. Adijce mellis attici, & olei quod satis est, & inijce tepidum.

39 Enema nephriticum, expertum. Centaurij, chamæmeli, radicis fœniculi, & apij, cicerum nigrorum, seminis anethi, marrubij, rutæ, fœnigræci, seminis cnici, ziziphorum, senæ, colocynthidis. Coquito in aqua ad tertias, & accipe decocti quantum lubet, admisce mellis attici. ℥.ij. Salis communis. ℥.j. Nitri. ℥.ß. Olei communis. ℥.ij. Lutea ouorum duo. Paratum inijce tepidum.

40 Enema ad cœliacos admodum probatum. Orizæ, papaueris albi, rosarum, sidiorum, taurocollæ, ichthyocollæ. Coquito in aqua pluuia ad tertias. Dein accipe decocti quātum vis. Adijce bolli armenij, cerusæ, sanguinis draconis, opij, lithargyri pastilli catoterici, ouorum lutea in aceto assa duo, chartę vstę bōbacinę, olei rosacei, & stillaticij rosarū liquoris quantum placuerit. Probè paratū inijce tepidū.

Ene

Enema molle, vocatum commune instrumentũ. Aquę calidæ decoctionis mercurialis, aut calidæ duntaxat, mellis puri, olei, ac salis communis, inijce calidum. 41

Enema pituitã educens, admodum bonum. Radicis cucumeris agrestis, mercurialis, aristolochiæ, centaurij, colocynthidis, origani, bliti, baccarum lauri, singul. ℥. iij. Coquito in aqua ad tertias. Accipito decocti quantum lubet: adijce, pyrethri, styracis, castorij, singul. ℥. j. Seminis erysimi. ℥. ß. ʒ. j. Olei veteris, quod satis est Cõtusa conijcito in vas duplex, & colata affunde, & eluens clystere consueto, vnita & cum oleo, in vnã mixuram redacta, inijce tepida. 42

Enema ad colicos, inflatos, & dolore intestinorũ cruciatos, admodum expertum. Folia althεæ tenera, folia betæ tenera, chamæmeli pilulas, semen anethi, anisi, fœniculi, & apij, cyclamini, centaurij, tribuli herbam & semen, caricas semen lini, fœnigræci, colocynthidis. Coquito in aqua ad tertias, & accipe decocti quantum vis, adijce hieræ picræ, benedictæ, agarici triti, singul. ℥. ß. Mellis attici, olei rutacei, quod satis est. Paratum probe, inijce calidum. 43

Enema mirabile ad inflationes, colicos, & dolore intestinorum infestatos. Hordei nudi, chamæmeli, foliorum brassicę, cẽtaurij, foliorũ betę, tribuli herbę, & seminis, colocynthidis, agarici, caricarũ, fœnigræci, seminis lini, anisi, apij, & fœniculi semen, caroi semen. Coquito in aqua ad tertias, & accipe decocti quantum lubet. Adijce sagapeni opopanacis, singul. ʒ. ß. Mellis attici, olei rosacei & rutacei, quod satis est Paratum probè, inijce tepidum. 44

Enema cœliacum, admodum laudatum. Orizæ, papaueris, lentis, taurocollæ, ichthyocollæ, sidiorum, balaustiorum, foliorũ acidorum punicorum, quinqueneruiæ foliorũ arnoglossi, rosarum rubearum, & ægyptiarum, sumachij, baccarum myrti, summiatum rubi, saluiæ, rosmarini, [a] augares, anisi, fœniculi, cotoneorum, malorum, pyrorũ agræstium immaturorum. Coquito in aqua pluuiali ad tertias, & accipe decocti quãtũ vis. Adijce boli armenij sigilli lẽnij, sanguinis draconis, succi acaciæ, & hypocistidis gummi arabici, amyli, cerusæ, mastiches. Hæc probè trita cum luteis ouorum in aceto coctis vnito. Olei rosacei, succi quinqueneruiæ, & modicum opij. Dein inijce tepidum. 45

a Au

[a Augares.] *Græcè est, αὐγαρὶς. Quid verò illi hæc vox significet, diuinare nequeo.*

46 Enema ad dysentericos & cœliacos probatum. Orizæ tritæ, ℥.ij. Hordei nudi, picis aridæ, lentis in polline tritæ, singulorum. ℥.j.ß. Myrtorum viridium. ℥.ij. Balaustiorum capitum acidorum punicorum, singulorum. ℥.j. Rosarum rubearum, sumachij, singulorum. ℥.j.ß. Rosmarini, saluiæ singulorum manip.ß. Cotoneorũ, pyrorum syluestrium contusorum, singul. ℥.iiij. Coquito in aqua pluuia ad tertias & accipe decocti quantum lubet. Adijce gummi arabici, sigilli lemnij, boli armenij, [a]catastati, singulorum, exag. j. Cerusæ, sanguinis draconis, succi acaciæ, chartæ bombacinæ vstæ, singul. exag.ß. Corallij rubei, veronicæ, singulorum exag.j. Succi arnoglossi, & hypocistidis, rosarum legitimarum & ægyptiarum, succi cimoliæ, ichthyocollæ, membranæ interioris ventriculi gallinæ, singulorum, exagium. j.ß. Quod si vehementer circa intestina æger dolet, adijce succi polygoni, aut opij, exag.ß. Lutea ouorum duo in aceto cocta. Adipis è renibus hirci. ℥.j. Stillaticij rosarum campestrium liquoris. ℥.ij. Subactum & paratũ probè, inijce tepidum. Impones autem hoc emplastrum imo ventri, & renibus. Foliorum hyoscyami viridiũ succi. ℥.j. Arnoglossi, polygoni, & quinqueneruiæ succi, singulorum. ℥.j.ß. Farinæ secales, lentis, & orizæ, singulorũ. ℥.ij. Spicæ. ℥.j. Omnia subacta & calefacta in linteo solido illita, imponito tepida.

[a Catastati.] *Græcè est κατασάτου. Et hac dictione paulò pòst etiam vtitur. Sed quid hæc ipsa significet, scire non possum.*

47 Enema ad dysentericos, valde vtile. Succi itrij, & orizę adipis bouilli, terrę cimolię, catastati, succi solani singulorũ ℥.j.ß. Alba ouorum tria. Succi arnoglossi, polygoni & quinqueneruiæ, sin. ℥.iij. Stillaticij rosarum cãpestriũ liquoris, quantũ placuerit. Paratũ rectè, tepidũ inijce, & permitte vt æger dormiat. Dein accipe olei rutacei tepidi, & inũge imũ ventrẽ. Postea accipe sidiorũ, balaustiorũ, rosarũ, absinthij, sũmitatũ myrti, sãpsychi mẽtę, pulegij cyperi gallarũ rhois coriarij, baccarũ myrti abrotoni vsti rosmarini thuris masti ches. Terito hæc, & farinas puras accipe, coquitoq; in vino & aqua pluuia, & stillaticio rosarũ liquore quantũ sufficit. Illi

Illita solido pāno,& calefacta īponito renibus & imo vētri.

Enema ad dysetericos,& cœliacos. Rubi ramorum, 4
& radicis, rosarum, saluiæ, gallarum, acaciæ, baccarum myrti, sidiorum, balaustiorum, fructus mori immaturi pampinorū vitis, cotoneorū, pyrorū, syluestriū immaturorū, acinorū vuæ, seminis fœniculi, anisi, pulegij, augares masticħes. Coquito in aqua pluia ad tertias, accipe decocti quantū placet. Adijce boli armenij lemnij sigilli, catastati, sin. exag. ij. Sacchari, rosacei veteris. ℥. j. Stillaticij rosarum campestriū liquoris. ℥. ij. Probè paratū inijce tepidū. Dein accipe acaciæ, sidiorum, balaustiorum, rhois coriarij, rhois syriaci, pampinorū vitis, foliorū punicorum acidorū, foliorū lauri, saluiæ, rosmarini, filicis, baccarum myrti, rosarum, sumachij, masticħes. Hæc benè trita conijce in sacculum, & calefacta in vino & stillaticio rosarum liquore, impone vniuerso ventri, & imo ventri.

Enema ad colicos, valde bonum. Seminis lini, seminis 49
maluæ & foliorum. sing. ℥. j. ß. Fœnigræci. ℥. j. Scarolachani. ℥. iiij. Furfuris frumenti ℥. ij. Salis puri. ℥. ij Zedoariæ. ℥. j. ß. Epithymi, polipodij, agarici, senę. singulorum. ℥. j. ß. Colocynthidis. ℥. ß. Anisi, fœniculi semen, singul. ℥. j. Coquito in aqua ad tertias, & accipe decocti quantum voles, atq; adde lutea ouorum duo, olei rutacei, pulueris sacchari, singul. ℥. j. Probè paratum inijce tepidum.

Epithema ad dysentericos in sacculo. Rosarum, ramo- 50
rum rubi, myrti, & eius fructus. pollij Coquito in vino, & conijce in sacculum, & calefactum imponito ægrotanti sedendo. Vbi ficubus laborat, ablue sedem hoc decocto cum spongia sæpius. Dein accipe rubi fructum immaturum, & mori, & ramos ipsorum, & pilos suillos, & fructū lentisc. j. Vsta, & vt pollinem trita, insperge podici.

Epithema ad dysentericos & cœliacos, valde expertū. 51
Gummi arabici, thuris, masticħes, aloes flauæ, sin. exag. iij. Sanguinis draconis, lapidis hæmatitis, singul. exag. ij. Testæ ℥. ß. Trita, & cū ouorū albo & luteo subacta, imponito renibus, mutans illud singulis admotionibus. Aegrotanti bibendum præbeto theriaces exag. ß. cū vino tepido singulis diebus, ieiuno. Est enim expertum.

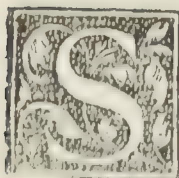
FINIS.

NI

INDEX SMEGMATVM.

NICOLAI MYREPSI

ALEXANDRINI DE SMEGMATIS, SECTIO DECIMA OCTAVA.

SMEGMA maximum, nominatum Indum, vsitatum. Demolitur enim diuturna mala, & cranij desluxiones compescit, oculorum, dentium, aurium, & narium desluxiones discutit. Vtile est admodum ad mali habitus stomachos, articulorumq; robur. Si verò quis eo assiduè vtitur, nunquam podagra tentabitur, neq; ischiade. Fertur etiam incipientes elephantias curare. Compositio autem eius est eiusmodi. Salis marini tosti, salis cappadocici, salis ammoniaci, salis [a] è fontibus nitri, salis amari, nitri rubei, singulorum. ℥.ß. Ellebori albi. ʒ.ij. Spumæ nitri. ℥.ß. Ellebori nigri, radicis struthij, radicis cucumeris syluestris, gummi, spicæ nardi, staphidis agriæ, pumicis, sinapis, cyperi, sepiæ testarum, seminis agni, fœnogræci, 1

bac

baccarum lauri aridarũ, pæoniæ, pulegij, costi, lapidis asij, cimoliæ, folij, euphorbij, grani cnidij, seminis communis, marrubij, iridis, chamæleontis nigri, thuris, gallarum, aluminis scissilis, pyrethri, iunci odorati, tartari, canchryos, singul. ʒ. ij. Adarces, halcionij, singul. ℈. iij. Sulphuris ignẽ non experti, sampsychi, [b] disci britannicæ, singul. exag. j. ß. Styracis, aloes flauæ, myrrhæ, sing. ℥. ß. His tusis, & per tenue cribrum transmissis, vtere in balneo, diligẽter attendens ne omnino contingant oculos.

[a E fontibus nitri.] *In manuscripto codice legitur perperam* προπαικῶν, *pro* νιτροπηγικῶν. *testis Paulus lib. 7. cap. 13.* [b Disci Britannicæ.] *Græcè est*, δίσκο βρεταννικῦ. *Sed fortè legendum, vt è Paulo liquet*, βρυωνίας ξηρᾶς.

2 Smegma ad lepras, scabies, impetigines, & omnis generis alphos. Nitri rubei, resinæ, singu. lb. ß. Farinæ lupinorum. ℥. iij. ß. Licij indici. ℥. j. ß. Thuris. ℥. j. ß. ʒ. j. Ellebori nigri. ℥. j. Sinapi. ʒ. iij. ß. Psyllij. ℥. j. Radicis hyoscyami, elaterij, singulorum. ℥. j. ß. Aceti, cochlearia. vj. Præparato probè, vtere sine oleo.

3 Smegma ad impetigines, potissimùm feras. Misyos crudi. ʒ. iiij. Chalcãthi, lapidis asij, nitri, thuris, sulphuris ignem non experti, sing. ʒ. ij. Squamæ æris. ʒ. j. Soreos. ʒ. ß. Aceti acerrimi, quod satis est, & vtere.

4 Smegma ad feruidas papulas, expertum. Mastiches. ʒ. ij. Thuris, halcionij, sing. ℥. ß. Mellis. ℥. ij. Saponis gallici, pilulas cyparissi. Hæc projcito in ollam nouam, & coquito ad lentum ignẽ in aqua. Dein cõtunde in mortario, & vtere.

5 Smegma ad impetigines, & lepras. Sulphuris ignem non experti, foliorum aridorum ficus ℥. ix. Alcyonij masculi, ellebori, radicis asphodeli, singul. ℥. octauam partem. Aceti, quantum sufficit. Hæc coquito ad mellis crassitudinem. Dein prius lotum ægrotantem inũge. Postridie cum luteis ouorum absterge.

6 Smegma ad impetigines, & lepras. Acaciæ. ℥. j. Picis liquidæ. lb. ß. Sulphuris ignẽ nõ experti, alcyonij, nitri alexandrini, singu. ℥. j. ß. Olei cõmunis, cyathos duos. Aceti, ℥. iij. Dissolue cũ aceto, & reduc ad mellis cõsistentiam, ac vtere.

7 Smegma corpus benè coloratum reddens. [a] Ostreorum vstorum & cribratorum. ℥. j. Fecis vini, sext. ß. & quartam

partem. Olei rosacei, hyssopi aridi, erui tusi, sing. ℥. ß. Mellis attici, quod satis est. Hoc etiam ad pruritus prodest.

Ostrea. [a Ostreorum.] *Nicolai codex perperam legit, λιθοσ…ων, pro ὀστρέων. Sunt enim ostrea ad smegmata apta admodum & idonea.*

Smegma ad impetigines, valde Bonum. Gummi, thuris, singulorum. ℥. j. Tusa & cum aceto acri sufficienti subacta illine, locumq; prius nitro fricato, vt sanguinem purget, & postea inunge. 8

Smegma ad cicatrices oris. Nitri. ℥. j. Saponis, stercoris columbini, alcyonij, farinæ erui, sin. ℥. ß. Aluminis scissilis. ℥. ß. ʒ. j. Farinæ fabaceæ. ℥. j. Cimoliæ, thuris, mastiches, singul. exag. j. ß. Illine cum aqua, & vtere. 9

Smegma quo Iulianus curauit alphos, & intolerabiles pruritus. Vno enim die dicebat abijsse, adeò vt per incantationē videretur esse factū. Prodest etiā ad impetigines, & omnis generis maculas corporis, lētiginosas, & alia mala, q[a] ceruicē depascūtur. Ceræ, ℔. ß. Farinæ fœnigræci. ℥. j. ß. Aluminis scissilis. ℥. ß. ʒ. j. Resinæ, colophoniæ, sin. ℔. ß. Fecis vini, ℔. ß. Olei cōmunis. ℥. iij. Arida tusa & cribrata commisce liquabilibus, & fac vt ceratum, ac vtere. 10

[a Ceruicem.] *Manuscriptus codex perperā δωρὰν, pro δειρὴν.*

Smegma ad malignos alphos nigros, quo crebrò sum vsus. Alcyonij, ellebori albi, aphonitri albi, sulphuris ignē nō experti, myrrhæ bonæ, sin. ℥. ß. Aceti acris, quod satis est. Effingito ista, & fac pastillos. Inducito autē ægrū in balneū: & vbi cœperit sudare, insperge, & affrica, ac vtere. 11

Smegma ad lepras, scabies, impetigines, & omnis generis alphos. Nitri rubei, ℔. ß. Colophoniæ. ℥. v. Farinæ fœnigræci. ℥. iij. Licij. ℥. j. ß. Thuris. ℥. ij. ß. Ellebori nigri. ℥. j. Sinapi. ℥. iij. ß. Psyllij, exa. vij. ß. Radicis hyoscyami, elaterij, singul. ℥. j. ß. Aceti, cochlearium vnum. 12

Smegma caput densans, & omnia quæ in ore sunt à defluxione conseruans, & ad columellam, & omnes capitis dolores vtile. Spinæ ægyptiæ, staphidis agriæ, sinapi, ellebori albi, singulorum. ℥. ß. Colocynthidis. ℥. j. ß. Nitri vsti, ℔. ß. Excipe succo fœnigræci, illine caput vesperi, & postridie lauato. 13

Smegma caput defluxioni admodū obnoxiū densans, valde bonū. Nitri alexandrini. ℥. vj. Sampsychi, baccarū lauri, 14

lauri, sing. ℥.j.ß. Sinapi. ℥.ß. Staphidis agriæ. ℥.j. Euphorbij. ℈.j. Caricarum pinguium, quod satis est. Excipe, & cum vsus postulat sufficienti mulso coquito, & in sole illinito, atq; ægrotantem ducito in balneum, & modicè fricato, & conijce in solium.

15 Smegma ad caput quod calefactiõe indiget, & ad ischiadicos in balneo. Sinapi, nitri, baccarũ lauri, vuarum syluestrium, fæcis vini, pyrethri, euphorbij, ammoniaci, galbani, singulo. ℥.iij. Saponis gallici, ℔.ß. ℥.iij. Probè parato vtere.

16 Smegma ad destillationem, & defluxionem capitis. Nitri albi, myrrhæ, styracis, sing. ℥.j. Nitri alexandrini, ℔.ß. Saponis gallici, ℔.ß. ℥.iij.

17 Smegma ad pruritum corporis. Oleæ colymbades fortiter terito, & in balneo corpori illinito.

18 Smegma ad pruritum totius corporis. Baccarum lauri, sampsychi, sulphuris ignem non experti, stapgidis agriæ, sing. ℥.j. His vtere in balneo.

19 Smegma ad pruritum totius corporis, expertum. Rosarum aridarum. ℥.vj. Myrrhæ, iridis, sing. ℥.ß. Cimoliæ, ʒ.ij. Vini odorati, quod satis est.

20 Smegma faciei, ad maculas à partu factas laudatum. Melanthij, [a] oxylapathi, cucumeris syluestris radicis, sing. ℥.j. Trita in pollinem cum melle puro irrigata illine dormituris, & permitte vt retineant vsque ad matutinum tempus. dein abstergito cum aqua.

[a Oxylapathi.] *Græcè est ὀξυβάφου scriptum, pro ὀξυλαπάθου. Est enim ὀξύβαφον mensuræ genus. Oxylapathi autem radices illitæ, crudæ etiam, lepras, Dioscoride teste, & impetigines sanant.* Oxylapathi radices.

21 Smegma ad pruritum, alphos, lepras, impetigines, scabies, & perniones totius corporis, valde bonum. Nitri alexandrini. ℥.iij. Fæcis vini, ℔.j. Pumicis. ℥.iiij. Alcyonij, staphidis agriæ, singulorum. ℥.ij. Sulphuris ignem non experti. ℥.j.ß. Opobalsami. ℥.iij. Paratum rectè illine in balneo.

22 Smegma cutem lenem faciens, & nudam pilis confestim, expertum. Calcis viuæ, oxylapathi, cimoliæ, arsenici, partes iiij. Coquito in aqua sufficienti,

& vtere.

Smegma ad alphos albos, & scabies. Ellebori albi, & nigri, euphorbij, adarces, nitri rubei, salis ammoniaci, sulphuris ignem non experti, canchryos, radicis struthij, seminis hyoscyami, singulorum. ℥. ß. Tundantur & cribrentur, formenturq; pastilli. Vsu exigente, aceto dissolue, & illine locum cum panno puro prius fricatum. 23

Smegma ad caput defluxioni obnoxium, præstantissimum. Salis communis tosti, salis amari, salis cappadocici, nitri tosti, pumicis, singulorum. lb. ß. Ellebori albi, radicis struthij, staphidis agriæ, sinapi, cyperi, singulorum. ℥. iij. Aphonitri albi, baccarum lauri, singulorum. lb. ß. Radicis cucumeris syluestris, pyrethri, chamæleontis, iridis, floris iunci odorati, aluminis scissilis, marrubij aridi, singulorũ. ℥. j. ß. Adarces. ℥. j. Sampsychi, alcyonij, thapsiæ, singulorum. ℥. ß. His probè vnitis, vtere in balneo affricans validè sub æstu caniculæ. Tegito autem ea quæ iuxta faciem sunt panno aspero, ne oculos offendat. 24

Smegma vt facies non contrahat rugas conferens, & corrugatam faciem extendens. Cornu ceruinum recens coquito in aqua, quoad succum de se præbeat. Dein [a] per cola aquam, & cum ea subige farinam fabaceam, & informa pastillos, siccatoq; in vmbra. Vsu postulante, quantum vis [b] dissolue in aqua dulci, vt crassitudinem liquidi cerati accipiat, & cum eo faciem illinito: [c] vbi agglutinatum fuerit, iube abstergere cum aqua tepida. 25

[a Percola aquam.] H*æc in manuscripto codice desiderantur: adiecta verò sunt ex* Aetio, *qui legit*, διηθῆ τὸ ὕδωρ, καὶ τοῦτο φυράσας, *&c.* [b Dissolue.] *Nicolai codex habet*, δεύσας, *pro* ἰξανίσας, ὕδωρ ἐξαρκεῖ. [c Vbi agglutinatum fuerit.] *Manuscriptus codex falso* παύῃ, *pro* παγῇ *legit.*

Smegma ad [a] faciei nigredines expertum. Iridis tritæ, ptisanæ, ellebori albi, farinæ fabaceæ, singulorum, exagiũ j. ß. Salis ammoniaci, cornu ceruini, ammoniaci thymiamatis, singulorum. ℥. ij. dissolue in aqua dulci, dein illine ante balneum. 26

[a Faciei nigredines.] I*n manuscripto codice falsissimè legitur* ὄψεις χρονίας, *pro* ὄψεως μελανίας, *Sic nusquam non hic* Ni*colai codex deprauatus est, vt mirum non sit, nos interdum legitimum*

mum sensum non potuisse assequi.

27 Smegma simile ad faciei nigredines. Ptisanæ farinæ, fabaceę, farinę thuris, cumini, farinę eruinę, iridis, aphonitri, costi, sing. ʒ. ij. Amygdalarum amararum. xx. Præparato cum lacte asinino, & candido ouorũ, siccatoq; in vmbra. Vsu verò exigente, solue in aqua dulci, & illine ante balneum.

28 Smegma illustriorem & nitidum reddens vultum. Thuris, aphonitri, gummi, singulorũ ʒ ij. Amygdalas xx. Similaginis. ʒ. ij. Farinæ fabaceæ. ʒ. vj. Probè tusa excipe cũ albis ouorum, & fingito pastillos. Vsu poscente dissolue in aqua dulci sufficiēti, & illine in balneo, & citra balneũ.

29 Smegma mirabile, faciem reddēs nitidam, & rugas expolliens, leuigat omnes asperitates. ad initia quoq; elephantiæ, & ad omne corpus est laudatum. Masticheś, thuris, thymiamatos ammoniaci, iridis, singulo. ℥. ß. Tragacanthæ. ℥. ß. ℥. j. Succi vuæ acerbæ. ℥. iiij. ß. Seminis peponis, cum humore qui in eo est. ℥. v. Ouorum alba decem, & dimidium. Similaginis, ℔. iij. ß. ℥. iij. Effinge pastillos latos & siccato in vmbra. Dein tritos & cribratos seruato in vitreo vase, & vsu postulante præbeto.

30 Smegma faciem nitidam & rubicundam reddens. Farinarum eruinæ, fabaceæ, & lupinorum, ptisannæ, farinæ cicerum, narcissi bulborum, sin sext. italici quartam partem. Similaginis puræ, ℔. ß. ℥. iij. Tusa, & per tenue cribrũ transmissa irrigato cum albo ouorum, & fingito pastillos, siccatoq; in vmbra. Vsu exigente dissolue in aqua, & præbeto post balneum.

31 Smegma splendidam reddens faciem, & vniuersum corpus, optimũ etiã ad dissipandas rugas. Bryoniæ radicis, in sole siccatę, dein tritæ. sext. italici quartã partē. Iridis, myrobalani decorticati aridi, sin. sext. italici quartã partē. Farinæ fabaceæ, [a]chœnicem. Vini albi veteris odorati, quod satis est. Probè subacta fingito in pastillos, siccatoq; in vmbra, atq; poscente vsu accipe ex ipsis quantum volueris, & dissolue in aqua dulci, & vtere.

[b Chœnicem.] *In manuscripto codice perperam* χοίνιξ, *pro* χοίνικα *legitur.*

32 Smegma Cleopatræ reginæ, præciosum & odoratũ, val-

de laudatum. Costi, myrrhæ troglodyticæ, iridis, spicæ nardi, amomi, folij casiæ, florum iunci odorati, sing. ℥.ß. Myrobalani albi. ʒ.ij. Aphonitri, ℔.j.ß. His tusis & cribratis, ac probè paratis, vtere ad vniuersum corpus.

Smegma simile, admodum efficax, & odoratum. Floris iunci odorati, iridis, singul. ʒ.j. Mastiches. ʒ.ß. Leuigata excipe cum succo prisanæ densissimo sufficienti. & fac pastillos, siccatoq; in vmbra. Vsu poscente, dissolue in aqua, & illinito. Post horæ interuallum aqua frigida abluito. 33

Smegma faciem splendidam & erugatam, totumque corpus nitidum reddens, expertum. Farinæ fabaceæ, sext. italicum semis. Similaginis puræ, trifolij tusi, sing. sext. ij. Myrobalani albi, iridis, sing. sex. ij Ammoniaci thymiamatis, costi, sing. ℔.ß. Alba ouorum recentium. xxx. Seminis peponis, vnà cum humore, succi vuæ immutaræ, sing. sext. j. His subactis fingito pastillos, & in vmbra siccato. Vsu postulante, dissolue in aqua, & illine à balneo. Facit etiam ad nigredines quæ in collo sunt, & reliquo corpore. 34

Smegma quo vtebatur Pelagia patricia, vt sapone, ad nitidam reddendã faciem per vniuersam familiam, valde laudatum. Saponis gallici, amyli, singul. ℥.iij. Cerusæ. ℥.j. Mastiches, exag. j.ß. Medullæ ceruinæ. ℥.ß. Aphonitri albi, ceræ dealbatæ, sing. ℥ j.ß. Saponem prius macerato in vase vitreo diebus quinque, diebus singulis aquam pluuialẽ mutando, soliq; exponito saponem. Postea conijce in ollã nouam, & [a] sexta die rursus aquam pluuialem sufficientem affusam carbonibus admoue, & lento igni coquito, donec sapo dissoluatur. Dein adijce ceram, & medullam. vbi dissoluta fuerint, apprehende ollam, & cum rude crebrò moueto. & insperge mastichen & amylũ leuigata. Deinde cerussam exigua prius in aqua dissolutam proijce in conchã, & manu validè subigito. Dein proiecto in vas vitreũ, vtere per familiam. 35

Cornarius. [a Sexta die, &c.] *Hæc adiecta sunt ex Aetio, qui lib. 8. cap. 6. hoc etiam Smegma describit, quamuis Cornarius in sua conuersione illd prorsus omiserit. Ibidem sic scribitur:* καὶ τῆς σήμερα πάλιν ὕδωρ ὄμβριον ἐπιδεὶς ἐπ' ἀνθράκων χθαμαλῶ πυρὶ ἴως, &c.

Smegma, hoc est sapo, quo vtendum erit in balneo. 36
Saponis gallici præcipui, ℔.ij.ß. Nitri, ℔.j. Ammoniaci, thy

thymiamatis, cerussæ ostreorum vstorum, singulorum, lb.ß. Mastiches, amyli, singulorum. ℥.iij. Vbi probè paraueris, vtere.

37 Smegma porbatum ad nigredinem faciei. Thuris. ℥.ß. ʒ.j. Cerussæ lotæ diligenter, lithargyri multoties in decocto alborum cicerum [a] ad solem abluti, amyli recentis, scobis marmoris albissimi, mastiches puræ, aphonitri albi, testarum sepiæ, singulorum. ℥.ß. Trita in pollinē madefacito cum saponis gallici. ℥.vj. & albis ouorum duobus, ac vtere.

[a Ad solem.] *Hæc in Nicolai codice, vt alia quædam, de quibus singulis vt aliquid annotemus, non esse necesse iudico, desiderantur, & ex Aetio sunt adiecta.*

38 Smegma mirabile expurgans, & nitidam reddens faciē. Farinæ fœnigræci. ℥ ij. Terræ samiæ quę aster appellatur, ammoniaci thymiamatis, sin. ℥. j. ß. Amyli. ℥. ij. Mastiches, ℥. iij. Tragacanthæ, ℥. ij. Tragacantham in lacte muliebri, aut asinino macerato, ac cum eo dissoluta, reliqua tenuissimè trita in pastillos digerito, siccatoq; in vmbra. Vsu poscente præbeto, vt dictum est.

39 Smegma nitidam reddens faciem, & reliquum corpus [a] Ricini seminis interioris, bulborum narcissi aridorum decorticatorum, sing. ʒ. iiij. Similaginis. ʒ. ij. Thuris. ʒ. j. Oui vnius album. Parato rectè, ac vtere.

[a Ricini seminis.] *Manuscriptus codex habet* κικίας κροτῶνου, *pro* κικίας κρότωνος. Librarij error.

40 Smegma ex Rufi libris ad rugas totius corporis. Ficus pingues, radicē bryoniæ, testas sepiæ vstas, farinam eruinam. Vnumquodque seorsim contunde, [a] dein etiā simul contundito, affuso melle modico, & vtere.

[a Deinde etiam simul contundito.] *Legēdum* ἔπειτα καὶ ἅμα κόπτων. *Nicolai autem codex habet simpliciter,* καὶ ἅμα.

41 Smegma totius corporis, odoratum valde. Terræ cimoliæ. ℥. x. Iridis tenuissimè tritæ, lb. j. Nardi celticæ. ʒ. xij. Cyperi, cardamomi, styracis flaui & pinguis, singul. ʒ. vj. Styracem in vino albo odorato veteri dissolue, dein cimoliam in fictile vas coniectam admoue carbonibus, & vbi satis ab igne incanduerit, admisce illam styraci dissoluto, postea insperge arida tenuissimè trita. Vnita sufficienter

in pastillos digere, & siccato in vmbra. Vbi vsus postulat, contusis & cribratis vtere.

Smegma caput condensans. Nitri berenicarij. ʒ. vj. Baccarum lauri, sinapis, sampsychi, singu. ʒ. ij. Cyperi. ʒ. j. Fæcis vini vstæ. ʒ. j. Liquescat in balneo non [a] illitum. Oculis autem effunde linteum densissimum, aut spongiam. 42

[a Illitum.] *In codice Nicolai manuscripto λειψάμενον legitur, pro ἀλειψάμενον.*

Smegma caput densans. Nitri assati. ʒ. j. Baccarũ lauri. ʒ. ij. Sinapi, lauri syluestris, radicis cucumeris syluestris. ʒ. ß. Probè parato vtere in diuturnis affectibus. 43

Smegma ad destillationes, & humida habẽtes capita. Nitri assi in vino extincti. ℥. iij. Iridis, aristolochiæ, elenij, sing. ℥. ß. Oxymelitis, quod satis est. Tusa & cribrata misce cum oxymelite. Prius raso vertice, capiti affunde ante balneum, & sinens paulisper affrica. 44

Smegma ad omnem capitis dolorem, & defluxionem oculorum expertum. Elenij, myrrhæ, calami odorati, farinæ lupinorum, & eruinæ, sulphuris ignem non experti, singu. ℥. ij. Excipe succo ptisanæ, & formato pastillos, quorũ singuli pendeant. ℥. ß. Vsu exigente, dissolue vnum cum succo ptisanæ, & præbeto. 45

Smegma ad eos qui sunt vsti à sole, probatum. Similaginis succum sine vt subsidat, affundeq; illi aquam, & accipe subsidentię. ℥. iiij. Commisce ex oui albo quantum satis esse videbitur, & reduc ad mellis crassitudinem, illine vesperi. Mane autem absterge aqua tepida. 46

Smegma dentium, valde bonum. Cornu ceruini, salis communis, sing. ʒ. j. Floris iunci odorati. ʒ. j. ß. Costi, mastiches, sing. ʒ. ij. Spicæ nardi, gra. iiij. Tusa & cribrata vt pollinem insperge desuper. 47

Smegma faciei, expertum. Myrobalani albi, cimoliæ, amygdalarum amararum, singul. ʒ. iij. Meliloti, gran. ij. Tusa & cribrata vt pollinem reconde in vase vitreo, aut testaceo: & vbi vsus postulat, irrigato, ac subigito cũ aqua pluuia, & vtere. 48

Smegma ad pruritũ corporis mirabile. Myrrhæ, aloes tostæ flauæ, sing. ℥. j. ß. Sulphuris ignem non experti. ℥. ß. 48

Smegma dentium, expertũ. Aeruginis, aluminis scissilis, 50

lis, mastiches, singu. exag. j. Lapidis arsenici, exag. ij. Trita vt pollinem præbeto.

51 Smegma dêtium. mirabile admodum. Cornu ceruini vsti donec albescat, lib. ij. Salis ammoniaci, lb. ß. Mastiches ℥. j. Floris iunci odorati, piperis albi, sing. ℥. ß. Costi, folij. ℥. ß. Nucem moscatham vnam. Cumini exagium. ß. Trita probè præbeto.

FINIS.

INDEX ZVLAPIORVM & Decoctorum.

NICO

NICOLAI MYREPSI ALEXANDRINI DE ZVLAPIIS, SECTIO DECIMANONA.

VLAPII polycpſeti, hoc eſt, plurimum decocti, ſeu aquæ roſaceæ confectio. Roſarum lb.j.ß.in aquam conijce, & decoquito diem vnum. Dein abiectis roſis, inijce alias, & coquito per totam diem, & ſimiliter facito quatuor diebus. Poſtea æquale aquæ pondus, admiſce ſacchari, & parato. Hoc ſitim reſtinguit, ventrem ſubducit, mouetq́; humorem melancholicum. 1

Zulapij aquæ roſacei ſimplicis confectio. Roſarum, lb. ij.ß. Aquæ, lb.vj. Coquito probè ad conſiſtentiã, & in decoctum illorum conijce æqualæ pondus ſacchari. Aluum autem cohibet, ſitim ſedat, & bilem contemperat. 2

Zulapij Nenupharis confectio. Primùm fit ſtillatitius nenupharis perinde atque roſarum, liquor. Admiſce autem liquoris ponderi, ſacchari. ℥.ß. & conficito. Confert autem ſi bibatur cum aqua à ieiunis in febribus ardentibus, continuis, & tertianis. Prodeſt verò pueris, & [a] in media ætate conſtitutis, æſtatis tempore potum. Et hoc decoctum cum roſaceo oleo mixtum, & vino irrigatum ſine ſaccharo, ad capitis dolorem confert, & ad illinendum quando quis febricitat, & ad vigilantes optimo [b] etiam tempore. 3

[a In media ætate.] *Nicolai codex legit μισοκαιρῆτας. Sed quid hæc vox ſignificet, diuinare non poſſum. Cenſeo autem legendum eſſe μισῆλικας, vel μισοκάιρους.* [b Optimo etiam tempore.] *Græcè eſt καλοκαιρίῳ. Sic autẽ vocare Nicolaũ puto vernũ tẽpus qđ omnium pulcherrimũ ſaluberrimũq́; & vigilijs minimè obnoxiũ eſt.*

Zulapij è meliſſa confectio. Meliſſa præparetur vt ſtillaticius roſarum liquor, & ponderi ſucci inijciatur duplum ſacchari, & conſice. Sit autem ſucci cum ſaccharo lb.j. Dein adijce auri puri, & margaritarum perforatarum, & non perforatarum, ſing. ſtag.ß. Prodeſt autem in hyeme, vere, & autumno ad nigrum humorem, & ad cordis timiditatẽ ac ſyncopen, timoremq́;, ad hypochondria, & vt in animo 4

gau

gaudium & læticia excitetur.

5 Zulapij è violis confectio. Foliorum violarum.℥.iij.coquito ebullitione vna,& maneant in decocto per integram noctem. Manè per saccum transmittatur, adijcianturq; sacchari, lb.iij. & conficiatur. Confert ad exquisitam tertianam,& ad tussim pleuriticam, ad febrem ardentem & continuam. Laxat ventrem,& sitim sedat,præsertim ijs quibus à bile orta est.

6 Zulapij è pomis confectio. Pomorum dulcium & repurgatorum succi per saccum transfusi,lb.iiij. Spicæ,lb.j. Coquito. Restinguit sitim,& vomitum. Prodest ad pusillanimitatem,& febres continuas. Qui eo vtitur, is careat rigoribus,neque sit natura biliosus.

7 Zulapij è malis confectio. Malorum repurgatorum,lb.j. Sacchari lb.ix. Stillaticij rosarum liquoris boni,lb.ij. Mellis boni albi,lb.j. Coquito vt cydoniatũ. Dein adijce croci, stag.j. Canchryos,stag.ij. Cinamomi veri,santali albi,sin. stag.ij. Caryophylli,stag.v. Moschi, stag.v. Prodest stomachicis,non appetentibus cibum,febricitantibus,& vomentibus cibum,melancholicis item,& pituitosis.

8 Zulapij è malis punicis confectio. Succi punicorum acidorum & dulcium,singul.lb.v. Coquito quoad remãserint lb.ij. Dein adijce saccharũ æquali pondere succi,hoc est.lb.ij. Paratũ probè prębe bibendum sine aqua, quando æger voluerit. Prodest sitientibus & febricitantibus, ventrẽ cohibet,& sistit vomitum à flaua bile natum.

9 Zulapij è malis confectio. Malorum partim dulcium partim acidorum succi, lb.v. Proijce in ollam leuigatã splendentémve, & coquito donec remanserit lb.j. Dein misce cũ sacchari lb.j. & conficito. Cõfert siti,febribus ardentib. pusillanimitati,syncopi cordis, & vomentibus à flaua bile.

10 Zulapij è fumaria confectio. Fumarię,stag.j.ß. Anisi, fœniculi,floris iunci odorati, sin.stag.iij.ß. Senę. sta.ij. Seminis intybi,stag.iij.ß. Ziziphorũ,prunorũ,sin.x. Coquito hæc cũ aqua ad tertias. Dein adijce oxyphœnicorũ stag. vj.atq; tũ per saccũ trãsfunde,adijce aquę rosaceę polyepsytę,& zulapij violacei qđ satis est, & benè cõfectũ prębeto.

11 Zulapij è oxyphœnicis cõfectio. Oxyphœnici,& malorũ dulciũ succi,sin.lb.j. Coquito ad lentũ ignẽ,& per saccũ transf

transfuso adijce succi punicorũ acidorũ ℔.ß. Rosarũ stillaticij liquoris boni, ℔.j. Sint autẽ succi ℔.iiij. & sacchari, ℔.iiij. Probè coctum reconde in vase, & præbeto habentibus cordis feruorem quantum volueris, ieiunis.

Zulapij è cotoneis cõfectio. Cotoneorũ repurgatorũ, ℔.iiij. Stillaticij rosarũ liquoris boni, ℔.ij. Sacchari, ℔.viij. Coquito hæc ad cõsistentiã. Prodest nõ appetentibus cibum, cœliacis, dysentericis, stomachi intẽperiei, & intestinorum. Sumatur autem à ieiuno. 12

Zulapij myrtini confectio. Succi, myrtorum maturorum, ℔.iiij. Stillaticij rosarum liquoris boni, ℔.ij. Sacchari ℔.viij. Coquito ad mellis cõsistentiã, & reconde in vase, & & præbeto. Valet cœliacis, cholericis, diarrhϾ, dysentericis, defluxionibus stomachi, alui, & intestinorum. In summa, ad omnem affectum cœliacum. 13

Decoctum magnum, ventrem subducens, purgans & discutiens interiora ventriculi. Vtuntur autem in ijs qui difficilem aluum habent, præsertim quùm datum purgatoriũ nihil efficit. Quapropter ab alijs medicis magnũ decoctũ appellatur. Spicæ, pulegij, chamædryos, hyssopi, hyperici, origani, thymi, epithymi, agarici, [a]medullæ, xylobalsami, [b]xanthesarion, ellebori, peplij, alypiæ, polypodij, sin. ℥.j. Coquito in aqua ad tertias. Accipe ex decocto quantũ volueris & adijce sacchari, ℔.j. Benè confectũ præbe bibẽdum cum aqua tepida. 14

[a Medullæ.] *Græcè est simpliciter* ἐντεριώντο. *Intelligit autem medullam colocynthidis, vt sæpe alias. Ac puto adijciendum esse* κολοκύνθιδ⊕-[b Xanthesariõ.] *Græcè est* ξανθησαριον. *Quid vero hac voce intelligat, me ignorare fateor.*

Decoctũ ad melancholicos, expertum. Piperis albi, longi, & nigri, sing. ℥.ß. Spicæ, gran.iij. Cinamomi boni. ℥ j. Ligni zingiberis, costi, pyrethri, galangæ, zedoariæ, seminis rutæ, & dauci, ammeos, amomi, mentæ, calaminthæ. tenuifoliç, radicis fœniculi & seminis radicis eryngij, glycyrrhizç, spicç nardi, iridis chamępityos, seminis petroselini, libystici, apij, styracis, tragacãthç. carpobalsami epithymi xylobalsami, carpesij, caryophylli, casię calami odorati, origani, thymi, thymbrę, seminis anethi, asari, [a]rhei barbari, rhei pontici, hyperici, sin. ℥.ß. Pulegij. ℥.iij. Hęc coquito in aqua 15

ad

ad tertias dein colato,& adijce croci exa.j.ʒ.ß.Piperis cõmunis triti.℥.ß.Mellis attici aut facchari,qđ satis est.pbè paratum da bibẽdũ ieiuno poculũ vnũ cũ aqua tepida, singulis diebus.

[a Rheibarbari, rhei pôttici.] *Vel ex hoc* Nicolai *loco omnibus palam fit, inter se differre* Rheum barbarum *&* Rheumponticũ, *vt alibi quoque copiosius demonstrauimus.*

16 Decoctum magnum ventrem subducens, valde mirabile. Thymi, origani, thymbræ, stichadis, abrotoni, sing.℥.ß. Polypodij.℥.ij. Peplij, agarici, asari, colocynthidos, ellebori nigri, pulegij.sing.℥.ß. Senæ, epithimi, sin.℥.j. Hyssopi, grani cnidij, lathyris, [a] croniadis, myrobalani albi, sin. ʒ.ij. Anisi, caroi, teucrij minoris, abrotoni, alypiæ, sing.℥.ß. Sampsychi.℥.j. Radicis eryngij, manipulum vnum. Gentianæ, xylocei atorũ, polij, sin.℥.ß. Coquito in aqua ad tertias. Dein colato, & admisce decocto mellis, aut facchari, quod satis est: & vbi probè partum fuerit, præbeto.℥.j.ß. aut duas cum aqua tepida. Dato etiam in singulis oblationibus dacrydij.Ə.j.

[a Croniadis.] *Græcè est* κρονιάδ☉. *Quid verò hac voce intelligat, diuinare non possum.*

17 Decoctum paruum eiusdẽ facultatis, & ad vertiginosos mirabile. Ligni anisi, hyssopi, sticadis, origani, sin.℥.ß. Hyperici, ellebori, sin.℥.ß.ʒ.j. [a] Nucum iuglandiũ flauarũ.℥.ß. Coquito in aqua ad tertias, dein adijce mellis attici, & facchari, quantum sufficit.

[a Nucũ iuglandium flauarum.] *Græcè legitur* ξανθοκαρύων.

18 Decocti confectio, sumpti cum Oxosacchari.℥.j.& decocti,℥. ij. Intybi seminis, stag.iij. Glycyrrhizæ, stag.ij. Buglossi, stag.iij. Fumariæ, stag.ij. Seminis fœniculi, stag.j. Vuarum repurgatarum.℥.j. Ziziphorum.xx. Violarum, stag.ij. Coriandri contusi, stag.j Seminis peponis, & anguriæ, singulorum.stag.iij. Adianti, stag.ij. Coquito in aqua ad tertias, dein adijce mellis attici, aut facchari qđ satis est.

19 Decoctum paruum, vt præcedẽs. Buglossi, sta.ij Carniũ vuarum,℥.iiij. Adianti, fumariæ, eupatorij.sin.stag.iij. Seminis intybi, stag.iiij. Chichorij, sta.ij. Glycyrrhizæ, stag. j. Rosarum, stag.iiij. Violarum, stag.iij. Coquito in aqua ad tertiam partem & adijce mellis attici, aut facchari quod satis est. Probè apparatum, præbeto vt præcedens.

Decoctum magnũ, mirabile valde, vt præcedens. Thy 20
mi, epithymi, origani, thymbræ, stichadis, abrotoni, singu. ℥.ß. Polypodij. ℥.ij. Senę. ℥.j. Agarici. ℥.ß. Peplij. asari, colocynthidis, singul. ℥.j. Pulegij, hyssopi, granorum cnidij, lathyridis, singul. ℥.ß. Croniadis, myrobalani flaui, anisi, cumini æthiopici, quod dicitur Carnabadium, singulorum. ℥.j. Radicis pæoniæ. teucrij minoris, alypiæ, sampsychi, singulorum. ℥.j.ß. Eryngij. gentianæ, xyloceratorum, sing. ℥.j. Rosarũ. ℥.j.ß. Ziziphorũ prunorũ, sin. xx. Coqto in aqua ad tertias. Dein adijce mellis attici, aut sacchari, quod satis est. Vbi probè paraueris, præbeto manè ieiuno. ℥.j.ß. aut duas cum aqua tepida. Datur verò singulis oblationibus dacrydij. ℈.j.

Carnabadium quid.

Decoctum stomachicum, valde bonũ. Absinthij, chamę 21
dryos, marrubij, calaminthæ, pulegij, zingiberis, piperis, pyrethri. Coquito in aqua ad tertias. Dein adijce mellis attici, aut sacchari, quod satis est, & parato vtere.

Decoctum becchicum ad frigiditatem, probatũ. Marru 22
bij herbæ, rutæ viridis, hyssopi, origani, thymi thymbræ, pulegij, seminis fœniculi, anisi. Decoquantur in aqua ad tertias. Dein adijce mellis attici, aut sacchari, quod satis est.

Feruores, inflammationes totius corporis, & erysipela 23
ta sanãs. Folia brassicæ cum farina subacta, illine. Aliud. Adiantum læuigatum cum lactuca illine. Aliud. Coniza [a] elixa in aceto imposita, & eius succus vt fomentum adhibitus. probatum est.

[a Elixa.] *In codice manuscripto corruptè admodum* ἴνθη *pro* ἑφθὶ *legitur.*

Caliginem oculorum sanat, & albugines. Succus rutæ 24
cũ chalcitide inunctus. Simile. Trifolij herbæ succus instillatus. Simile. Bryoniæ folia illita. Simile. Balsami succus inunctus. Simile. Folia rutæ trita illita. Simile. Amygdalæ commanducatæ, & impositæ. Simile. Licium cum lacte muliebri, & stillatitio rosarum liquore impositum, aut mel solum impositum.

Iusculum purgatorium, ad eos qui difficilem aluum ha- 25
bent, idoneum. Medullæ colocynthidis. ℈.ij aut. iij. pro viribus, tritos inijce iuri carnis, aut piscium, & da bibendos ieiuno, pro viribus. Aliud Grani cnidij. ʒ j. tritã conijce in

ius

ius piſcium aut carnium,& præbeto. Simile. Epithymi.ʒ.j.tritam da cum iure. Simile. Alypiam,& [a] oxypurin trita probè præbeto ieiuno cum iure,pro viribus.

[a Oxypurin.] *Græcè legitur* ὀξύπουριν. *Quid verò hæc vox ſignificet, diuinare nequeo.* Niſi *falſò ita pro* ὀξυφοίνικον *ſit ſcriptum. Aut* ὀξύπορον *legendum, vt hoc nomine intelligat omne medicamentum quod aluum pertranſit.* Oxypuris.

26 Feruores,inflammationes totius corporis, eryſipelata, & incenſiones ſanans.[a] Azochœreæ comam, veneti folia, coriandri viridis,& laſſari,illita. Sunt verò experta.

[a Azochœreæ,veneti,& laſſari.] *Græcè* ἀζωχοιρίας, βενέτου, καὶ λασάρου. *Quæ verò herbarũ genera ijs vocibus intelligat, ſcire nequeo. Sunt enim, vt omnibus apparet, voces corruptæ.*

27 Ius ſubducens aluum,mirabile admodum. Seminis cnici,exagia.ij.contuſi in pollinem, conijce in iuſculum carnis, aut piſcium. Præbe bibendum ieiuno pro viribus. Simile. Cyclamini.ʒ.iij.in decoctum verbenacæ conijce, & præbeto. Aut alypiam herbam, aut polypodium, aut granum cnidium læuigata præbe.

FINIS.

INDEX HEPATICORVM, & Hemicranicorum.

NICOLAI MYREPSI

AELEXANDRINI, DE HEPAticis, & Hemicranicijs remedijs, Sectio Vicesima.

EPITHEMA mirabile admodum ad frigidos iecoris affectus, eiusdemq; obstructiones vtile. Ammoniaci, ceræ puræ, singul. ʒ.x. Mannæ, thuris, singul. ʒ.v. Aceti optimi, cochle.j. Leuigatis & rectè paratis vtere.

Hepaticum naturale [a], potus mirabilis. Erua cum posca cocta bibenda præbeto. Aut assarum coctum in vino da bibendum. Aut rhei barbari. ʒ.ij. tusas da bibendas cum vino. Aut centaurium cum vino coctum bibendum præbeto. 1

Nicolai locus emaculatus.

[a Potus.] *In manuscripto* Nicolai *codice falsissimè* ἐπίθιμα, *pro* πότιμα *scribitur.*

Hepatica potio, mirabilis valde. Gentianæ, amomi, absinthij, costi, eupatorij, amygdalarum amararum, singulorum. ʒ.ij. Piperis communis, anisi singulorum. ʒ.j. Hæc vbi probè confeceris, præbeto cochlea.j. cum tepida. Vacantibus autem febre cum condito. Dum verò accipitur, in eum locum in quo dolet æger inclinetur. 3

Hepaticum conferens etiam lienosis & vrinam moués. Spicæ nardi. ʒ.j. Acori, asari, chamæleontis radicis, singulorum. ʒ.ij.ß. Trita hæc cum melle irrigata & subacta attico sufficienti, præbeto. 4

Hepaticum epithema nobile. Ceræ puræ, picis liquidæ, tereb 5

terebinthinæ, singulorũ. ℥.iij. Salis ammoniaci. ℥.ij. Mannæ. ℥.iij. Caricarum pinguium, olei cyprini, singulorum, ℔.ß. Farinæ fœnigræci, seminis lini, singulorum. ℥.j. Trita hæc in pollinem irrigato, & subigito cum melle sufficienti, & vtere.

Hepatica potio summè faciens ad tabidos, eos qui ægrè è thorace excreant, omnia thoracis mala, & abscessus. Myrrhæ troglodyticæ. ʒ.iij. Gentianæ, petroselini macedonici, singulorum. ʒ.vj. Croci. ʒ.iij. Casiæ. ʒ.v. Spicæ nardi. ʒ.iij. Castorij. ʒ.j. Rhei barbari. ℥.ij.ß. Hæc rectè trita subigito cum melle attico, aut saccharo quod satis est, & præbeto fabæ magnitudine manè ieiuno. Hepaticis cum succo intybi. Aegrè excreantibus cum succo fœnigręci. Tabidis cum decocto altheæ. Hepaticis verò vacantibus febre cum condito.

Hepatica potio ad iecur eliquatum. Rosarum aridarũ, siliquarum quas comedimus, gallarum, radicis rubi, ouorum lutea duo, punicorum acidorum. Hæc coquito in vino adstringente, donec tertia pars absumpta fuerit. Colato, & ius cum melle attico imbuito, aut saccharo sufficienti, & præbe bibendum ad noctem.

Hedychroi magmatos confectio. Aspalathi. ℥.ß. Casiæ. ℥.j. Cinamomi. ℥.iij. Iunci odorati. ℥.ß. Costi, myrrhæ, mastiches, carpobalsami, calami odorati, singulorum. ʒ.j. Folij. ʒ.j.ß. Spicæ nardi, singulorum. ʒ.ß. Xylobalsami, mei, [a] amaraci, opobalsami, singulorum. ʒ.j. Rectè parato vtere.

[a Amaraci.] *Manuscriptus codex malè habet ἀμαρκίνου, pro ἀμαράκου. Legendum enim esse amaraci, ex Actua. satis liquet.*

9 Hemicranij doloris remedium incommutabile. Terræ intestina. xv. Piperis communis, gran. xv. Benè trita imbuito cum aceto sufficienti, & illine.

10 Hemicranij remedium nobile. Aloes flauæ, thuris, assari, stercoris ouilli, singulorum. ℥.ß. Trita madefacito cũ aceto acri, quod satis est.

11 Hemicranij intolerabilem dolorem sanans. Atramenti scriptorij, crocomagmatis, singulorum. ʒ.ij. Piperis communis. ʒ.j.ß. Myrrhæ, croci, singulorum. ʒ.j. Aceti scillitici. quod satis est. Benè paratum seruato. Vbi autem

exiccatum fuerit, adijce aceti quantum sufficit, & dissolutum probè illine loco dolenti.

Hemicranij dolorem sedans, admodum mirabile. Piperis, gran. lx. Euphorbij. ʒ. j. Cyprini olei, cochlea. j. Castorij. ʒ. j. Probè paratum impone super partem oppositam laborantis cranij, & sanabit. 1

Hemicranij dolores curans. Atramenti scriptorij, cumini, castorij, piperis communis, succi rutæ, singulorum. ʒ. j. Aceti. ʒ. ß. Alba trium ouorum. Confectum & subactum benè illine vt præcedens. 1

Superstitiosum, vt reliqua tria. Si dijs placet.

Hemicranij naturale remedium. E capitis parte non laborãte abscinde paucos capillos in nomine Iesu Christi, & impone loco dolenti, ita dicens: Vt hæc pars non dolet, ita neq; tu dolebis. & dic tertiò, sanabiturq; gratia Dei. 1

Hemicranij remedium expertum. Accipe spongiam à cloaca, aut loco publico, & impone parti dolenti. 1

Hemicranij dolorem & refrigerationem sanans. Canis mortui inferiorem capitis partem radens, capillos parti dolenti impone, & sanabitur. 1

Hemicranij dolorem sedans. Accipe pugnacis arietis è medio cornuum lanas suffitas, & impone loco dolenti. 1

Hemicranij dolorẽ curãs. Piperis cõmunis. ℥. ß. excipe terebinthina, & vtere, in diuturnis quidẽ malis die & nocte, in recẽtibus autẽ nocte. Curat autẽ cũ cerato rosaceo. 1

Hemicranij remedium, expertum. Costi, piperis cõmunis, cardamomi, singulorum. ʒ. j. ß. Hæc tusa & cribrata excipe aceto, & vtere. 1

Superstitiosum.

Hemicranij naturale præsidium. Canini capitis ossicula sublata appende. Et si dextra pars dolet, adijce os sinistrum: si verò sinistrum, dextrum. 20

Hemicranij auxilium, expertum. Canis caput comburito, & cinerem eius cum aceto sufficienti excipe, & illine morbosam frontem. 21

Hemicranij dolorem sedans. Lucernam cedria tinctam vstam, accende & extingue; da ægrotanti odorandam, & sedabis. 22

Hemicranij præsidiũ mirabile. Piperis albi, intestinorũ terrę,[a] muscerdarum, myrrhæ, sing. ℥. ß. His læuigatis & subactis aceto sufficienti, illine locum dolentem. 23

[a Mus

[a Muſcerdarum.] *Græcè eſt μυοχάδων. Græcis autem, τὰ μυόχαδα ſignificare murium ſtercus, notius eſt quàm vt pluribus à me dici debeat.*

2 4 Hemicranij doloris naturale remedium. Styracem in aurẽ ægrotantis conijce. Et ſi dextra pars dolet, in ſiniſtram conijce, ſi verò ſiniſtra, in dextram, & miraberis.

FINIS.

INDEX SVFFITORVM.

NICOLAI MYREPSI
ALEXANDRINI DE SVFFIMENTIS, SECTIO
Vigeſima prima.

1 HYMIAMATIS ſuffimẽtíve cõfectio Eſdræ prophetæ, dicta Cyphæa. A quibuſdã verò [a] mulcimentum. Facit ad omnia ſubſcripta. Eſt enim admirabile, & experiẽtia cognitũ. Si enim vndiquaq; manu attingitur, ſuaueolẽtia omnẽ fœtorẽ corporis abigit. Cõciliat ſomnũ. Triſtitiã & omnẽ ſolicitudinẽ abigit. Eſt etiã potio bona: interiora eñ corporis purgat, & ſanat omnia, potũ põdere. ℥. j.

ex aqua calida. Sinus dissoluit, oleo dissolutum & illitum. Suffitum, omne malum fugat, & malum spiritum. Fugat omnes feras immodico suo impetu. Inunctum fronti, capitis dolores sedat, Liquatum in oleo, & instillatum, auris dolorem curat. Omnia oris vlcera sanat, dissolutum cũ mulso, aut oxymelite, diuq; in ore retentum. tussientibus, non nisi recta ceruice spirantibus, & stomachicis prodest mulso commixtum, potumq; ægyptiæ fabæ magnitudine. Lienosos, iocinerosos, & nephriticos sanat, datum cum oxymelite fabæ magnitudine. Ischiadicis, & intestinorum doloribus confestim medetur, datûm ex tepida duum. ʒ. quantitate. Lunaticos emendat, datum cum spuma tauri, fabæ ægyptię magnitudine. Ab ortu lunę vsq; ad eius defectum dæmonio vexatos liberat, datum ex mulsa cum vino simul pondere. ʒ. iiij. Dicat autem τρὶς ἅγιον, id est, ter sanctum, is qui bibit, lunaq; deficiente detur. Sic enim demonstratũ est. Suffitum prodest ad omnia muliebria mala. Potum idẽ efficit. Suffitur autem maximè, & bibitur ad recursus vteri, & erroneas inclinationes, vteriq; insaniã. Cõficitur etiã ex eo pessus cum melle, & vino, & nardo vera læuigatum ad summum. Qui conficit hoc thymiama, proferat has vocales α.ι.κ.ι.ο.υ.ω. Ignoretur autem is qui conficit, vnà cum ijs qui illi seruiunt. Conficitur autem Martio mense, sole existente in primo Arietis gradu, & omnia quæ dicta sunt succedent. Si verò quis ipsum gestet in collo, aut suspẽdat, neq; morbum, neq; incantationem vllam timebit. In quocunq; autem loco aut domo decumbet, nihil in hanc incantatio aut venenum poterit. Habet lapidis gagatis. ℥. j. ß. Radicis aspalathi. ℥. ß. Radicis asphodeli. ℥. ij. Bdellij, elenij, singulorũ ℥. iij. ß. Sauinæ. ℥. ij. Costi. ℥. j. ß. Croci. ℥. j. Cardamomi, cyperi, singulorum. ℥. ij. ß. Pilularam cyparissi. ℥. j. ß. Asari. ℥. j. Ladani. ℥. iij. ß. Spicæ nardi. ℥. iij. Rosarum aridarum, styracis calamitis, singulorum. ℥. iij. ß. Florum iunci odorati. ℥. j. Myrrhæ purę. ℥. iij. ß. Casiæ. ℥. iij. Nardi celticæ. ℥. j. ß. Amomi. ℥. iij. Calami odorati. ℥. ß. Vnguium odoratorum magnorum & minorum, singulorum. ℥. j. ß. Conizæ. ℥. iij. Seminis agni, peucedani, iridis illyricæ, bituminis iudaici, singulorum. ℥. j. ß. Corticis pini. ʒ. j. Sphagni seu musci. ℥. ij. ß. Folij, aloes flauæ, singulorum

Supersti tiosum.

Supersti tiosum, vt alia multa in hoc suffi mento.

lorum. ℥.j.ß. Ambarij. ℥. Granorum iuniperi minorum, ℥.j. Pinguedinis leonis. ℥. j. ß. Thuris. ℥. iij. Lapidis magnetis. ℥. ij. Caryophylli, [b] Zarnaba, casiæ ligneæ, ligni cinamomi, masticḥes, hedychroi magmatis, singulorum. ℥. j. ß. Foliorum lauri, myrti, singulorum. ℥. j. Carpobalsami. ℥. ij. [c] Saroa. ℥. j. ß. Phu, mei, singulorum. ℥.j. Adianti. ℥. ß. Libaniæ herbæ, saluiæ, singulorum. ℥. j. ß. Galbani, opopanacis, singulorum. ℥. j. Polij herbæ. ℥. ß. Caricarum pinguium exemptis acinis, opobalsami, singulorum. ℥. j. ß. Terebinthinæ, lb. ß. [b] Muchlij, aphroselini, singulorum. ℥. j. ß. Mellis boni attici, lb. vj. Vini veteris electi, sext. j. His benè subactis & commixtis vtere.

[a Mulcimentum.] *Manuscriptus codex corruptè legit* θίλγιςρον, *pro* θίλγητρον. [b Zarnaba.] *Græcè est* ζαρναβᾶ. *Alij recentiores Græci Zarnabum & Zarnabadium vocant. Paulo Arnabo, quemadmodum etiam Aetio dicitur. Prædicti autem autores odoramentis adnumerant Arnabonem.* [c Saroa.] *Græcè scribitur* σαρώα. *Quid verò hac voce Nicolaus intelligat, scire nequeo.* [d Muchlij & aphroselini.] *Græcè habetur,* μουχλίου, ἀφροσιλίνου. *Quid verò significet prima vox, ignorare me fateor. Altera idem quod Apium spumosum denotat.*

Zarnaba. Arnabo.

Saroa. Muchlium.

2 Suffimentum ad eos qui comitiali morbo laborant, expertum. Hirci, & vrsi, & lupi testium, sanguinis hirundinis, & lapidis in eius ventriculo reperti, [a] asterij in mari inuenti, anethi, singulorum. ʒ. ij. Alliorum purgatorum, cornu ceruini, & caprini, singulorum. ʒ. j. Contundantur benè vtrisque manibus, fermenturq; cum succo rutæ. Probè paratum siccetur in vmbra. Vsu poscente, suffito per infundibulum in nares. Est valde probatum.

[a Asterij.] *Græcè legitur* ἀσιρίου. *Quid autem asterium sit, diuinare non possum.* Asteriũ.

3 Suffimentũ ad syncopen, & imbecillitatẽ cordis. Styracis boni, ladani puri, ligni aloes boni, singul. ℥. viij. Benè tritis adijce nardini, & [a] moschati olei, sin. ʒ. ij. Dein iterũ adijce balsami, moschi, sin. ʒ. j. Ambaris, caphuręfing. ʒ. ß. Trita fermẽtato cũ prędictis, simulq; subactis omnibus diligẽter

 fin

fingito paſtillos exiguos, & exiccatos in vmbra vſu exigente, ſuffito per infundibulum naribus.

[a Moſchati.] *Græcè eſt* μοσχάτου ἐλαίου. *De quo ſuprà ſatis eſt dictum.*

Suffimentum ad reſolutos, & tremulũ caput habentes. Caſtorij, myrrhæ, ſing. ʒ.vj. Coſti, ſaluiæ, piperis longi, ſingulorum. ʒ.ij. Contuſa ſimul redigito in pollinem, dein fermentato cum ſtyrace calamite in mortario, & digerito in paſtillos, exiccatoq; in vmbra. Vſu poſtulante, ſuffito per infundibulum naribus.

Suffimentum ad externas & internas eminentias ſanguinem effundentes, admodum laudatũ. Gallarum, cyclamini, boli armenij, lapidis litze, lapidis hæmatitis, ſingul. ʒ.iij. Trita benè ſubigito cum tragacantha in aqua prius macerata, & finge paſtillos, ſiccatoq; in vmbra. Vſu poſcente, iube vt ſedeat æger in ſella, & tegatur probè vndiquaq; linteo, coniectoq; paſtillo in calidum cinerem, & adhibito ægro ſuffito illum infernè ſuper, ſicq; parato vtere.

Suffimentum Cyphion ſacratum, faciens ſummè ad omnia quæ in primo huius literę capite dicta ſunt. Croci. ℥.j. Spicę nardi, folij, nardi celticę, coſti, iũci odorati florũ, ſingulo. ℥.j.ß. Caſiæ. ℥ ij. Styracis electi, lb.ß. Bdellij. ℥.j.ß. Aſpalathi, ℥.iij.ß. Myrrhæ. ʒ.ij. Ladani. ℥.ij. Muſci. ℥.j.ß. Cardamomi, cyperi, ſauinæ, ſingulorum. ℥.j. Terebinthinæ. ℥.ij. Roſarum aridarum. ℥.iij ß. Caryophylli, maſtiches, ſingu. ℥ j.ß. Calami odorati. thuris, hedychroi magmatis, vnguium odoratorum minorum, ſingulorum. ℥.j. Granorum iuniperi. ℥.ß. ʒ.j. Aſphodeli. ℥.j. Pinearum, pilularum cypariſsi, ſingulorum. ℥.j.ß. Carnis palmularum pinguiũ, caricarum pinguium, vuarum pinguium, exemptis acinis, ſingulorum. lb.ß. Vini odorati, ſext.ß. Mellis attici, lb.iiij.ß. confice autẽ hoc ſuffimentum quod caſtum efficit hominem, & dic has ſeptem vocales, α.ε.η.ι.ο.υ.ω. & probè parato vtere.

Superſtitioſum.

Suffimentum quod confectum eſt in ſancta ciuitate, probatum. Roſarum tenerum, lb.ij. Spicæ nardi, folij, ſingulorum. ℥.j.ß. Caſiæ. ℥.ij. Coſti, myrrhæ, maſtiches, amomi, caryophylli, opobalſami, ſingulorum. ℥.j.ß. Saroa. ℥.j. Ladani. ℥.ij. Calami odorati. ℥. ß. ʒ. j. Bryoniæ radicis,

Zar

Zarnaba, singulorum. ℥.j. Bdellij. ℥.j.ß. Vnguium odoratorum. ℥.j. Croci. ℥.ß. Nardi celticæ, florum iunci odorati, sing. ℥.j. Styracis lb.ß. Opobalsami. ℥.j. Vini odorati, quod satis est. Benè parato vtere.

8 Suffimentum, aut pastilli confectio. Spicæ nardi. ℥.iiij. Folij. ℥.iij. Costi. ℥.ij. Helenij. ℥.j. Vnguium odoratorum, ℥.j.ß. Bdellij. ℥.ij. Myrrhæ. ℥.j.ß. Mastiches, amomi, singulorum. ℥.ij.ß. Caryophyli. ℥.iij.ß. Casiæ. ℥.iij. Carpobalsami. ℥.ij. Styracis puri, lb.ß. Saroa. ℥.iij. Opobalsami, lb.ß. Rosarum tenerum, lb.v. Ladani. ℥.ij.ß. Calami odorati. ℥.iiij. Bryoniæ. ℥.j. Terantur omnia, & cribrentur, & excipiantur cum humidis, & cum benè paratum fuerit, digerito in pastillos, siccatoq; in vmbra, & vtere.

9 Suffimenti moschati confectio. Rosarum, exemptis vnguibus, ℥.j.ß. Myrrhæ, folij, stactes, amomi, caryophylli, sin. ℥.ß. Styracis calamitis. ℥.iij. vnguiũ odoratorũ magnorum. ℥.ij. Opobalsami. ℥.j. Aloes flauæ. ℥.ß. Moschi. ℈.j.ß. Paratis rectè, & siccatis in vmbra, vtere.

10 Suffimenti moschati confectio. Styracis pinguis, lb.ß. Folij, costi, spicæ nardi, sing. ℥.ß. Caryophylli, mastiches, sing. ℈.iij. Calami odorati. ʒ.ij. Opobalsami, cochl.v. Rosarum aridarum, ℥.ß. Moschi. ℈.ij.ß. Moschus solutus cum opobalsamo misceatur, cæteris aridis tusis. Paratum probe siccato in vmbra, & vtere.

11 Suffimenti alterius confectio. Rosarum exemptis vnguibus, lb.ij.ß. Folij, amomi, masuchæ, saroa, carpobalsami, casiæ, myrrhæ, vnguium odoratorum, costi. spicæ nardi, bdellij, thuris, sin. ℥.ij. Croci. ℥.j. Mastiches. ℥.iij. Musci, qui σφάγνος Græcis dicitur. Styracis, lb.ß. & quartam partem. Opobalsami. ℥.iii. Caryophylli. ℥.ß. ʒ.j. Floris iunci odorati. ℥.ß. Vini odorati quãtũ sufficit. Excipe omnia, siccatoq; in vmbra, & vtere.

12 Suffimentum dictum Veronicę, ad epilepticos: abigit enim omnem spiritum malum. Sampsychi, melanthij, seminis agni, cornu ceruini, baccarum lauri, absinthij, bituminis iudaici, seminis origani syluestris, cumini æthiopici, anisi, castorij, resinæ piceæ aridæ, lapidis gagatis, vnguium odoratorum, singulorum. ℥.ß. Cedriæ, picis liquidæ, singulorum. ℥.j.ß. Parato pro-

 bè

bè & vtere.

Suffimenti confectio admodum probata, quam accepi à Chrysaphiade comitissa. Styracis veri, lb. vij. ß. Rosarum sine vnguibus suis, lb. j. ß. Costi, lb. ß. ℥. iij. Cariophilli, lb. ß. Mastiches, lb. ß. ℥. iij. Balsami, lb. ß. Folij. ℥. iiij. ß. Spicæ nardi. ℥. iij. Croci. ℥. ß. Nucem indicam vnam. probè parato vtere. 13

Masucha.

Suffimenti confectio, Masucha dicta. Aloes flauæ, foliorũ lauri, costi, amomi, cardamomi, casiæ, carpobalsami, ladani, singulorum, lb. ß. Myrrhæ, iridis, meliloti, folij, rosarum, foliorum oleæ, celticæ, singulorum, lb. ß. ℥. iij. Croci. ℥. iij. Galbani. ℥. j. ß. Gummi, lb. j. ß. Vini odorati quod satis est. 14

Suffimenti confectio, pastilli. Spicæ nardi. ℥. iiij. Folij. ℥. iij. Costi. ℥. ij. Helenij. ℥. j. Vnguium odoratorum, ℥. j. ß. Bdellij, myrrhæ. ℥. j. ß. Mastiches, amomi, singulorum. ℥. ij. ß. Caryophilli. ℥. iij. ß. Casiæ. ℥. iij. Carpobalsami. ℥. ij. Rosarum tenerum, lb. v. Ladani. ℥. ij. ß. Calami odorati. ℥. iiij. Saroa. ℥. iij. Styracis, lb. j. ß. Opobalsami, lb. ß. Musci. ℥. j. Hæc tusa & cribrata adijce liquidis & fingito pastillos, coniuncto opobalsamo, siccatoq; in vmbra. 15

Suffimenti dicti Moschati confectio. Rosarum succi recentis. ℥. j. ß. Myrrhæ, stactes, amomi, caryophylli, singulorum. ℥. ß. Styracis selecti. ℥. iij. Vnguium odoratorum magnorum. ℥. ij. Opobalsami. ℥. j. Moschi, ℈. ij. 16

Suffimenti confectio dicti Crinati, hoc est lilini. Liliorum integrorum flores. liiij. Costi, carpobalsami, folij, singulorum. ℥. ß. Caryophylli, spicæ nardi, singulorum. ℥. ß. ʒ. j. Mastiches. ʒ. ij. Amomi. ℥. j. Styracis. ℥. j. ß. Opobalsami. ℥. ij. Myrrhæ. ℈. iij. Vini aminæi, quod satis est. 17

Suffimẽtũ boni angeli.

Suffimentum aliud boni angeli. Costi. ʒ. ij. ß. Thuris. ʒ. v. Casiæ, cyperi, singulorum. ʒ. ij. Spicæ. ʒ. j. ß. Cinamomi. ʒ. j. Zygææ aridæ. ʒ. xv. Ceræ puræ. ʒ. x. Hæc tundæ, & arida conijce dein in mortarium, adiectis cera, & oleo irino, quantum sufficit. vbi liquescere incipiunt, admisce mellis. ℥. ß. & eliquata promptè, 18

ptè, conijce in mortarium. Vbi verò igne incaluerint, affunde ceram, & irinum oleum, aridaq; tusa & cribrata. Postquã omnia commixta fuerint, inunge manus irino oleo, & subige prope ignem, ac vtere.

FINIS.

INDEX THERIACARVM.

NICOLAI MYREPSI
ALEXANDRINI DE THERIACIS, SECTIO Vigesima secunda.

1 HERIACA antidotus Andromachi. Mensura eius non eadem in omnibus hominibus existit, sicuti neque liquor in quo dissoluta exhibetur. Ipsa enim aduersus maxima mala medicamentum alexiterium est expertum. Datur igitur ipsa in venenatis medicamentis, aut venenatorum plagis, nucis ponticæ magnitudine, cum vino. Capitis dolores diuturnos, vertigines, auditus graues, hebetudines oculorum, gustus instrumentum debilitatum, comitialem morbum, vertiginosos, non nisi recta ceruice spirantes cum mulsa pota sanat, dissecans, attenuans, & eductu faciles reddens lentos humores. Succurrit etiam recẽti & veteri tussi, & ijs quibus thorax dolet Febre carentibus ex mulso, febricitantibus autem ex mulsa. Conuenit sanguinem expuentibus, siue à thorace, siue à

siue à pulmone eductio fiat. Siquidem recens eductio fit, cum posca: inueterata verò, cum aqua decocti radicis symphyti, manè & vesperi similiter. Stomachi vitia, ventriculi difficilem concoctionem, & imbecillitatem, emendat. Inflationes stomachi, & intestinorum cruciatus sedat, aut colum diu dolentes, aut ileosos placat. Datur nucis ponticæ magnitudine cum aqua calida. Valet etiam in cardiacis, & ijs qui animo linquuntur, & cholericis. Lumbricorũ etiam omne genus mirabiliter exigit, cum succo mentæ data, Hepaticos affectus, itemq; morbo regio laborãtes strenuè curat: febre carentibus cũ vino mulso, febricitantibus autem cum tepida aqua data. Induratos lienes liquefacit, sordes in ijs cõsumens, cum oxymelite data. Deterit & lapides renum, cum decocto apij, aut petroselini, aut semine dauci, aut quorũdam aliorum, & difficilem mictioné vesicæ, & in ipsa exulcerationes interdum sanat, cum decocto chamæmeli febre vacantibus data aut cum vino dulci. Præbetur quoq; in omnis generis rigoribus diuturnis. Maximè verò quartanis, si quis ea artificiosè vtatur, hoc est, post inclinationem. Datur etiam hydropicis, cũ asari decocto, & similibus malis, potissimum verò qui anasarca laborant. Elephantia quoq; correptis, sæpe auxiliatur. Et partium corporis resolutiones in potu accepta, sæpe sanat. Mulierum purgationes mouet, & mortuos fœtus eijcit, data cũ passo aut aqua mulsa: ruta tamen, aut dictamno prius in ijs liquoribus incoctis, fabæ magnitudine. Podagra afflictis, & articulorum defluxione infestatis conducit post inclinationem, non semel tantum, sed multoties etiã pondere ex agij vnius pota, pro viribus, & ægri temperamento. Opitulatur [a] dolentibus etiam imposita. Admirari autem oportet hanc antidotum, quòd non modò corpori, verùmetiã animo malè affecto medetur. Ex atra enim bile natas diuersas imaginationes, hoc medicamentum exhibitum sedat, è vasis lienis atram bilem veluti eluens & exhauriens: quemadmodum etiam ex ferarum ictu illatum venenũ, & aquæ formidinem, pessimum sanè & curatu difficilem morbum, aut potius incurabilem, assiduè data sæpe sustulit. In pestilentibus similiter constitutionibus præsumentes ipsam, hoc malo corripi prohibet. Hyemis tempore iter

fac

facientibus consulo, vt ex ipsa sumant: est enim veluti bonũ viscerũ indumẽtũ, qd' plurimũ ijs qui eã sumpserũt, calorẽ exhibeat. Dare oportet hoc medicamentũ, quũ probè concoxerit qui ipsum accepturus est, neq; cibis refertus sit. Bibat autem ieiunus, & iube quò sufficienti tempore à cibis abstineat. vt medicamentum cõcoqui posit. Inspicere verò etiã oportet tempus, & ætatem eius qui sumpturus est. Aestate enim neq; omnino dabis, neq; in vigore ætatis existẽtibus, vt qui plurimum habeat caloris: neq; sæpius medicamentum ipsum exhibendum esse hortor. Eis verò qui iam vitæ declinationẽ attigerũt, & pituitosis, & nauseabũdis, & cruditate laborantibus, & ijs qui cibũ non appetunt ex melancholia, aut frigiditate, hanc sæpius & plurimam exhibere cõuenit. Similiter etiam ijs qui stomachi inflatione laborant, & vteri malis, non cum aqua, sed cum vino bono, ac veteri, consulo hanc frequenter esse accipiendam. In biliosis, febricitantibus, & pueris, omnino eius exhibitionem vitare oportet. Maior enim est eius facultas, quàm vires eorum tolerare posint: eò quòd corpora illorũ facilè dissoluat, & innatum spiritum celeriter extinguat. Necesse verò est primùm confectiones, quæ hoc medicamentum ingrediuntur enarrare, vt hedychroi magmatis scillitici pastilli, & theriaci, dein in vniuersum theriaces.

[a Dolentibus.] *Græcè perperam* δυναμένοις *pro* ὠδυναμένοις *scribitur.*

2 Confectio hedychroi magmatis. Aspalathi [a] radicis corticis, costi albi, sing. ʒ.iij. Casiæ fistulæ. ʒ.xiij. Asari, xylobalsami, phu, rei pontici, mastiches, singulorum. ʒ .iij. [b] Amaraci. ʒ.x. Rhei barbari. ʒ.xij. Florum iunci odorati, cinamomi, amomi, botryos, singul. ʒ.vj. Nardini celticæ, folij. ʒ. viij. Myrrhę. ʒ.xij. Croci. ʒ.vj. Hæc probè trita & cribrata excipe vino phalerno sufficienti, & finge pastillos, in vmbraque exiccato, adiuncto illis opobalsamo.

[a Radicis corticis.] *In manuscripto codice simpliciter legitur* ἀσπαλάθου φλοιοῦ. *Sed in Galeno & Paulo est* ἀσπαλάτου ῥίζης φλοιοῦ. [b Amaraci.] *Manuscriptus codex corruptè legit,* ἀμαρακίνου: *legendum enim, Galeno, & Paulo testibus,* ἀμαράκου.

3 Pastilli scillitici confectio. Accipe scillam fœminam, est enim alba, & abscindito fundum & caput: arida verò decorti

corticato, ac fermento oblinito, & in caminum balnei conijcito, aut furnum. Postquam autem in carbonem mutata fuerit, amoue eam ab igne, & accipe festucam, perforato ipsam. Et si promptè festuca penetrauerit, assa erit. Sin facilè non penetrauerit, non probè assa erit: ideo vt ipsa denuò assetur, necesse erit. Vbi verò probè assa fuerit, accipe internarum partium scillæ. ʒ.lx. & farinæ eruorum alborum. ʒ.xl. Leuigato hæc simul validè in mortario, & excepta digere in pastillos, exiccatoque in vmbra.

Theriaci pastilli confectio. Hunc pastillum in hunc mo- 4
dum conficere oportet. Acceptis viperis [a] æstatis initio, primùm vtrinque à cauda &, capite quatuor digitorum lõgitudine amputare conuenit, dein excoriare, & in fictili cum aqua & [b] aniso sufficienti coquere. Vbi verò contabuerint, omnibus ossibus exemptis, accipe de carnibus. ʒ.xvj. & leuigato in mortario validè, affundens ex ipso decocto, vt formari pastilli posint. Formatos siccato in vmbra, & reconde in vase, & vsu poscente illis vtere.

[a Aestatis.] *Nicolaus habet* θέρους, *Galenus* ἔαρος *id est veris*
[b Aniso.] *Codex Nicolai legit* ἀνίσου, *sed Galenus & Paulus* ἀνήθου, *hoc est anethi.*

Theriaces Andromachi confectio. Pastillorum theriaco- 5
rum, pastillorum scilliticorum, singulorum. ʒ.xij. Piperis communis, hedrychroi magmatis, singulorum. xij. Rosarũ aridarum, scordij, iridis illyricæ, seminis buniadis, glycyrrhizæ, singulorum. ʒ.vj. Piperis albi. ʒ.iij. Opobalsami, cinamomi, agarici, singulorum. ʒ.vj. Rhei [a] barbari, myrrhæ puræ, croci, casiæ, nardi indicæ, nardi celticæ, cancrorum fluuialium cinerum, florum iunci odorati, thuris, piperis longi, dictamni, marrubij, stichadis, petroselini macedonici, terebinthinæ, calaminthæ, zingiberis, pentaphylli radicis, sing. ʒ.iij. Polij, chamępityos, styracis, mei, amomi, botryos celticæ, lemnij sigilli, phu, chamædryos, folij, chalcitidis tostæ, gentianæ, anisi, succi hypocistidis, carpobasami gummi, seminis fœniculi, apij, cardamomi, seselis, acori, succi acaciæ, thlaspeos, hyperici, castorij, ammeos, sagapeni, singulorum. ʒ.ij. Clematidis. ʒ. j. Malabatri. ʒ. ij. ß. Erui. ʒ.xl. Scillæ tostæ. ʒ.lx. Aristolochiæ longæ, seminis dauci, bituminis iudaici, opopanaeis, centaurij

tenu

tenuioris, galbani, singulorum. ℥.j. Mellis attici, lb.vj. Vini phalerni, sextar.j. Conijce in mortarium opium, hypocistidem, sagapenum, glycyrrhizam, acaciam, styracem, opopanacem, & affunde exiguum mellis, & vnumquodque contusum dissolue, & adijce vinum vt illa superet, sinitoque vt per triduum madescant: inde arida omnia, radices scililicet, semina, herbas, tusa & cribrata conijce in mortarium: & affuso vino terito, ac læuigato vt collyria. Deinde his è mortario exemptis admisce omnia arida, & subigito fortiter. Post hæc inijce mel, terebinthinam, galbanum, & & opobalsamum, & calefacta in cacabo cõfunde, in mortario hæc vniendo diebus quinque subige validè, & reconde in vase vitreo. Vtere hac antidoto post menses sex, aut decem. Perfectè autem coquitur post annos decem. Theriaces probatio. Nos in homine periculum de hoc medicamento facere nequeuntes, in aliquo aliorum animantiũ idipsum facientes, veram huius medicamenti probationẽ inuenire conamur. Gallis enim [b] qui domi non enutriti, neque nobis sunt contubernales, sed potius agræstib, & siciore præditis corporis temperamento, acceptis his quidem, hoc medicamentum infundimus, illis verò minus, & sic ipsis obijcimus venenatas feras. Qui inter illos non biberint è theriaca, confestim moriuntur. Qui verò biberint, roborantur, & à morsu vitam retinent. Theriacæ probatio. Probamus interdum medicamentum num sit adulteratum, hoc modo. Quum enim damus eorũ aliquód medicamentorum quæ per ventrem purgare valent, si præsumpta theriaca non purgat, medicamentum esse optimum cognoscimus. Vbi igitur purgationem impedierit per hoc experimentum, nunquam de hoc medicamento fallimur. Vsus huius antidoti & similium. Theriaca extrinsecus imposita, & epota, rabiosorum morsibus, & venenatorum ictibus exquisitè succurrit. Cæterum nobis etiam in pestilentibus constitutionibus sola hæc antidotus malo correptis prodesse adeò visa est, vt nullum aliud præsidium tanto malo resistere fuerit idoneum. Quamobrem Hippopocratem omnibus modis admirandum laudo, qui luem illam ex [c] Aethiopia Græcos inuadentẽ nõ aliter curauit, quàm aerẽ mutãdo & alterando. Per vniuersã enim ciuitatẽ iussit accen

cendi ignem, non simplicis incensionis materiã habentem sed serta & flores suauissimos alimentum esse ignis consuluit, & ipsi vnguẽta pinguissima infundi, vt per odorem [d] purum aerem redditum homines in mali subsidium respirarent. Simili ratione Theriacen, ceu ipsa quoq; ignis quidam purgatorius existat, præsumentes in pestifera aeris cõstitutione, neutiquam malo corripi sinere nouimus: correptis verò iam posse mederi, aeris inspirati malitiam in alterantem, mutantemq;, nec corporis temperaturã corrumpi sinentem. Medetur autem diuturnis capitis doloribus, vertigini, auditus difficultati & oculorum hebetudini. Prodest quartanis. Nonnunquã verò & gustus instrumentum laborans reficit. Sæpius in phreneticis mentis alienationes, somnum inducens, generosè sedauit. Insuper animi perturbationes, [e] & implexas somnis imagines abigit. Comitialibus quoq; ipsis vehementer solet auxiliari, humiditatem è capite absumẽs, & liberũ spiritui transitum efficiẽs. Iuuat etiam difficulter spirantes, dissecans, & vt facilè educantur efficiens, ac extenuans lentos humores. Sanguinem reijcientibus admodum prodest, cum decocto symphyti exhibita. Stomachi quoq; vitijs mederi solet. Non appetẽtem, & cibum capere non potentem, vt ipsos cum voluptate adeat, emendat. Nauseam iuuat, [f] & omnem maximũ latumq; lumbricum, qui omnem assumptum cibum depascitur, eoq; reliquũ totum corpus emaciat, mirabiliter ex intestinis eijcit. Iocinerosis succurrit. Lienosos etiam sanare solet, calculosos, & cœliacos affectus, omniaque intestinorum vitia. Dysenteriam, ileum, choleram, omnemque vteri imbecillitatem sanat, & podagram. In summa, hæc ipsa antidotus ad omnis generis hominis mala à frigiditate orta vtilis existit.

Nicolaus nõ ad modũ rerũ peritus, rheũ põticum & barbarũ inter se cõfundit.

[a Rheibarbari.] *Nicolaus habet ῥίου βαρβάρου, quum tamen in Galeno, Paulo & Aetio scriptum sit ῥήου ῥοῦ ποντικοῦ, & ῥίου ποντικοῦ. Id quod ideo factum est, quia* Nicolaus *hic, vt alijs etiam in locis sæpe,* Rheum *ponticum, & barbarum inter se, ac si vna res essent, confundit. Quanquam paulò suprà veluti diuersas res à se inuicem distinxerit. Vnde facilè conijcere licet,* Nicolaum, *vt pote vnguentarium, rerum medicarum non admodum peritum fuisse: aliàs enim hanc diuersitatem facilè animaduertisset.*

b Qui

[b Qui domi non enutriti, &c.] *Hic locus in manuscripto codice totus est deprauatus: sic enim legitur ibidem*, ἀλικτριωνᾶς γὰρ λάβοντάς μὴ εἰδότις τιναὶ αἰκοδίαι εἰσι: καὶ ὑμὶν ὀνορόφιοι. *Quum potius, vt ex Galeno fit manifestum, ita legendũ sit*, ἀλικτρυόνας γὰρ λαβόντις τὸς μὴ ὅσοι γίτινες οἰκοδίαιτοι τί εἰσιν, καὶ ὑμὶν ὁμορόφιοι. [c Aethiopia.] *Manuscriptus codex perperã legit*, ἐκ παιωνίας, *pro* ἐκ τῆς αἰθιοπίας. [d Purum, &c.] *Et hoc loco corruptus est codex manuscriptus: legit enim* καθαρὸς γινόμενος. ὁ ἀὴρ, οἱ ἄνθρωποι ἀναπνίωσιν. *Quum ita potius sit legendum*, ἵνα οὕτω καθαρὸν γινόμενον οἱ ἄνθρωποι ἀναπνεύσωσιν εἰς τὴν ἀπαλλαγὴν τὸν ἀέρα. *Sũt & in sequentibus aliquot mendæ, quæ ex* Galeno *in libello quem de* Theriaca *ad* Pisonem *inscripsit, restitui possunt*. [e Et implexas somnis.] *Manuscriptus codex* Nicolai *habet*, παρακοπτικὰς φαντασίας, *pro* περιπλοκὰς, *&c*. [f Et omnem maximum, &c.] *Manuscriptus codex hic totus est mutilus, & deprauatus: legit enim simpliciter*, καὶ πᾶσαν νιμιννικὴν ἐκβάλλει. *quum ita planè sit legendum, Galeno teste*: ἔτι καὶ τὴν μεγίστην καὶ πλατεῖαν ἕλμινθα γινομένην, καὶ πᾶσαν τὴν εἰσφερομένην τροφὴν ἐκνεμένην, καὶ διὰ τοῦτ' ἐκτήκουσαν τὸ ἄλλο πᾶν σῶμα, θαυμασίως ἐξάγει τῶν ἐντέρων.

Locus Nicolai emendatus.

Alia loca Nicolai restituta.

9 Theriaca antidotus ex herbis, faciens ad ictus reptiliũ, & venenatis, pleuriticis, ruptis, cõuulsis, diuturnis tussibus mirabiliter conferens. Gentianæ repurgatæ, aristolochiæ rotundæ, baccarum lauri decorticatarũ, chamædryos, singul. ℥.ß. Tusa in pollinem, & cribrata, excipe melle attico, & vtere. Datur pondere. ℈.iij. Febricitantibus cum mulsa. vacãtibus febre cum vino. Imponitur etiam ictibus hoc medicamentum. In rabiosorum morsibus adiecto cancrorum fluuialium cinere præbeto.

7 Theriaca probata ad morsus rabiosorum. Spicæ nardi, pæoniæ, cinaberis, herbæ quæ nascitur in Lycia, æris vsti, singul. ℥.ß. Piperis communis. ℥.ß.ʒ.j. Excipe oxymelite sufficienti, & præbeto magnitudine nucis ponticæ in vino condito. Illine etiam morsui.

8 Theriaca antidotus venena abigens, admodũ mira, & vt multa experientia comprobatũ est, ad omnia quæ à venenatis feris orta sint mala cõferens. Serpylli herbæ aridæ. ʒ.ij. Aristolochiæ rotundæ. ʒ.iiij. Radicis bryoniæ albæ. ʒ.j. Centaurij [a] tenuis. ʒ.iiij. Mellis attici, quantum satis videbitur. Datur. ʒ.j. ex vino tepido ieiuno.

Librarij lapsus.

[a Tenuis.] *In codice manuscripto corruptè* λιυκοῦ, *pro* λιτοῦ *legitur.*

Theriace faciens ad eos qui à scorpione sunt icti, & eos 9
qui à draconibus liberari cupiũt, ad cõuulsa, inflationes, & multa similia. Huius igitur mihi copiã fecit Gallus quidam in Arabiæ veniens Cæsariam, qui multos illic stipendia faciens per ipsam seruauit. Radicis bryoniæ albæ. ʒ. iiij. Seminis trifolij. ʒ. ij. Iridis. ʒ. iiij. Opopanacis. ʒ. ij. Aristolochię rotundæ. ʒ. iij. Radicis rosmarini, liquoris papaueris, myrrhæ, sing. ʒ. ij. Rutæ syluestris seminis, serpylli, singu. ʒ. iij. Cumini thebaici, & æthiopici, castorij, radicis eryngij, sin. ʒ. j ß. Farinæ eruinæ. ʒ. vj. Vini chij aut marini, quod satis est. Vbi benè paraueris, finge pastillos quorum singuli pendeant. ʒ. j. & præbeto cum vino tepido.

Theriaces Andromachi alia cõfectio, vt pręcedens, val- 10
de laudata. Pastilli scillitici, pastilli theriaci, sing. ℥. iiij. Hedychroi magmatis. ℥. ij. Cinamomi. ℥. ß. Piperis cõmunis, opij, rosarũ aridarum, sin. ℥. ij. Scordij, buniadis, iridis, glycyrrhizæ succi, balsami, sing. ℥. j. Zingiberis, exag. iij. Croci, myrrhæ, radicis [a]ephili, rhei indici, piperis albi, & longi, radicis dictamni, terebinthinæ, casiæ, spicæ nardi, polij, styracis calamitis, sing. exag. iij. Seminis apij, seselis, [b]samoletici, thlaspis, ammeos, chamædryos, chamæpityos, fœniculi, succi hypocistidis, nardi celticæ, mei athamantici, gẽtianæ, anisi, lemnij sigilli, chalcitidis, bituminis. amomi, acori, galbani, carpobalsami, phu, hyperici, acaciæ, gummi, cardamomi, dauci cretici, sin. exag. ij. Sagapeni, opopanacis, castorij, centaurij, aristolochiæ longæ, & rotũdæ, singul. exag. j. Hæc omnia trita in pollinem madefacito cum melle attico, & vino sufficienti, & benè confecta reconde in vase. Vsu poscente præbeto exagium. j. aut quantum volueris, cum vino veteri, tepido, ieiuno.

[a Ephili.] *Græcè est* ἰφίλου: *sed fortè legendum, vt suprà,* πενταφύλλου ῥίζης. [b Samoletici.] *Græcè legitur* σαμωλιτικοῦ. *Quid vero hac dictione innuat, diuinare non possum.*

Samoleticum.

FINIS.

INDEX HIERARVM, ET MEDICAmentorũ, ictericis & ischiadicis conuenientium.

Hiera Logadij Memphitæ, ad diuturna mala à melãcholia facta. 1

Hiera

NICOLAI MYREPSI ALEXANDRINI, DE HIERIS, ET MEDICAMENTIS ICTEricis & iſchiadicis cõuenientibus,

Sectio Vigeſima tertia.

HIERA Logadij, mala diuturna ex melancholia facta [a] tranſmutat. Data enim humores purgat, qui moleſtias corpori exhibent, neque anguſtiam vllam facit, ſed appetẽtiam incitat, & robur corpori inducit, atque ægrotantem hilarem reddit. Comitiali morbo laborantibus, vertiginoſis, ſubitò concidentibus, ſpumantibus, & linguam mandentibus, aut conuulſis, ita vt putentur aliquibus à dæmone occupati eſſe, vtilis. Conuenit autem bilioſis, & elephantia correptis inter initia. Prodeſt etiam ijs qui feris impetiginibus laborant, lethargicis, & ijs qui inuoluntariè alui excrementa emittunt, potiſsimum verò ijs qui letalia medicamenta hauſerunt. Dolorem quoque ſedat, & iocineroſis vtilis eſt. Datur etiam pleuriticis, & ijs quibus pericardium laborat. Educit enim vitioſos humores, & mouet menſtrua mulierum. Iſchiadicis, & [b] lumborum dolore affectis admodum conuenire creditur, & omnia diuturna mala ſanat, ter ſingulis meſibus ſumpta. Datur pondere. ℈.ix. in aqua mulſa vnius menſuræ. Agarici, elaterij, ſalis ammoniaci, abſinthij, ammoniaci, foliorum indicorũ, ellebori nigri, ſcillæ toſtæ, ſcamoniæ, myrrhæ, zingiberis, ſin ʒ.vj. Aloes flauæ euforbij, ſin. ʒ.viij. Polij herbæ, caſiæ, chamædryos, cẽtaurij, hyperici, bdellij, marrubij, ſin. ʒ.v. Piperis albi, cinamomi, opopanacis, ſagapeni, piperis lõgi, croci, petroſelini macedonici, ſin. ʒ.iiij. Caſtorij, piperis nigri, ariſtolochiæ rotũdæ, ſing. ʒ.iij.ß. Colocynthidis, polypopij, ſing. ʒ.viij. Spicæ nardi, grani cnidij, ſingul. ʒ.vj. Hæc trita in pollinẽ madefacito cũ melle attico deſpumato ſufficienti. Opopanacem, ſagapenum, ſolue in mortario cum melle, & probè confectam reconde in vaſe, & vtere.

Loca aliquot in Nicolao reſtituta

[a Tranſmutat.] *In manuſcripto codice* συγκριτικὴ *legitur, pro* μεταϲυγκριτικὴ, *aut certè* ἐγκριτικὴ, *id eſt expellit.* [b Lumborum dolore vexatis.] *In manuſcripto codice* ψωαδικοῖς, *pro* ψοιας

φοιαδικοῖς legitur.

Hieræ Logadij alia cōfectio. Colocynthidis, polypodij sing.ʒ.ij. Euphorbij, polij, grani cnidij, sing.ʒ.j.ß. Frumentaria grana sex. Absinthij, myrrhæ, sing.ʒ.j.gr.xij. Cētaurij, agarici, ammoniaci thymiamatis, folij, scillæ, spicæ, dacridij, singu.ʒ.j. Aloes flauæ, corymborum thymi, casiæ ligneæ, chamædryos, bdellij, marrubij, sing.℈.j.gr.xiiij. Cinamomi, opopanacis, castorij, aristolochiæ longæ, triū piperū, croci, sagapeni, seminis petroselini, sin.ʒ.ß. Ellebori nigri, & albi. sing.ʒ.vj. Mellis attici quantum sufficit. Datur castaneæ nucis quantitate cum aqua tepida manè ieiuno.

Hiera Theodoretis vehementer efficax, cōducens vt altera. Summè enim congruit morbo comitiali affectis, iocinerosis, lethargicis, melancholicis, & ijs qui per circuitū exacerbantur, stomachicis, lienosis, colicis, & iliosis. Insigniter autē menses ducit, & malo corporis habitui aduersatur. Aloes flauæ.ʒ.xxx. Agarici.ʒ.xij. Croci, rhei barbari, acori, mastiches, cinamomi, spicæ nardi, sing.ʒ.iij. Asari, myrobalani nigri, singul.ʒ.ij. Costi.ʒ.iiij. Casiæ, mei, chamædryos, piperis nigri, & longi, zingiberis, gentianæ, amomi, floris iunci odorati, sing.ʒ.j. Piperis albi. ʒ.ij. Scāmoniæ. ʒ.xij. Colocynthidis.ʒ.ij. Trita in pollinē madefacito cū melle attico sufficienti, & probè confectam præbeto manè ieiuno cum aqua tepida.ʒ.iij.

4 Hiera Theodoretis alia, vt præcedens. Aloes.ʒ.xxx. Asæ fetidæ, hoc est, scordij.ʒ.xij. Agarici, croci, singulorum.ʒ. iij. Aristolochiæ longæ.ʒ.j.ß. Asari, iridis illyricæ, opobalsami, singulorum.ʒ.ij. Costi.ʒ.iiij. Mastiches, caryophylli, ligni cinamomi, singulorum.ʒ.iij. Casiæ, nucis odoratæ, singulorum. ʒ.xij. Spicæ nardi. ʒ.iij. Epithymi.ʒ.ix. Chamædryos. ʒ. iiij. Mei.ʒ.j. Trium piperum, euphorbij, singulorum.ʒ.v. Myrrhæ, florum iunci odorati, singulorum. ʒ. ij. Gentianæ. ʒ. ij. Amomi. ʒ. j. Xylobalsami.ʒ.ij. Scamomiæ.ʒ.ix. Trita hæc in pollinem madefacito cum melle attico sufficienti, & præbeto.ʒ.iiij. ex aqua tepida ieiuno.

5 Hiera Iusti conferens vertiginosis, colicis, à cane demorsis, & similis est præscriptæ hieræ[a] Theodoretis. Epithymi.ʒ.j. Stichadis, marrubij, chamędryos, ellebori nigri corti-

cis, scammoniæ, agarici, trium piperum, scillæ assatæ, pastilli theriaci, sing. ʒ. viij. Colocynthidis, euforbij, croci, petroselini seminis, gentianæ, ammoniaci thymiamatis, sagapeni, singul. ʒ. iiij. Aloes flauæ, opopanacis, polij, cinamomi, myrrhæ, spicæ nardi, casiæ, florum iunci odorati, calaminthæ montanæ, & fluuialis, singul. ʒ. ij. Aristolochiæ longę, & rotundæ, singulorum. ʒ. j. Hæc trita in pollinem madefacito cum melle attico sufficienti.

[a Theodoretis.] *Manuscriptus codex habet ἀρχιγένες, pro θεωδόρητ⊙.*

Hiera Iusti ad capitis dolores, valde probata, Marrubij. ʒ. ij. Spicæ, chamædryos, ellebori nigri, scammoniæ, agarici, piperis nigri, scillæ torrefactæ, sing. ʒ. iiij. Colocynthidis, euphorbij, aloes flauæ, croci, gētianæ, seminis petroselini, ammoniaci, sagapeni, sin. ʒ. viij. Opopanacis, polypodij. spicæ nardi, floris iunci odorati, pulegij, sing. ʒ. iiij. Aristolochiæ rotundæ. ʒ. ij. Mellis quantum sufficit. 6

Hiera Galeni, hoc est amara, ad vitiū stomachi, & cruditatē, ileum, & subuersiones, capitis dolores, hemicraniā lienosos, iocinerosos, stomachicos, & vomentes cibum. Similiter anginosos, epilepticos, destillatione laborantes, & gingiuarum inflāmationem iuuat. Cinamomi, spicę, croci, florum iunci odorati, asari, casiæ ligneæ, xylobalsami, carpobalsami, violarum, absynthij, epithymi, agarici, rosarū, turpeti, masticbes, colocynthidis pulpæ, sing. ʒ. ß. Aloes flauæ, quantum omnium aliarum specierum. Nonnulli medicorum duplum, quātum omnium aliarum specierum inijciunt. Mellis attici, quod satis est. Dantur exag. iij. aut tria &. ß. pro viribus, cum aqua tepida ieiuno. 7

Hiera antidotus Logadij, valde probata. Maxima verò eiusdem commoditas, quòd è profundo excellenter purgat varios humores, neq; compressionē, neq; anxietatem, neq; inappetentiam, neque aliam perplexitatem faciens, sed potius benè spirantes, hilares, robustosq; efficit, vt excellentiam eius aliquis miretur. Medetur itaq; hemicranicis affectibus, vertiginosis, morbo comitiali, insaniæ, melancholiæ, lethargo, & similibus. Itē hebetudini visus, difficultati auditus, amissioni vocis, asthmaticis, stomachicis, affectibus diuturnis, lienosis, nephriticis, cœliacis, ischiadicis, arthrit 8

thriticis, & podagricis, sanguinem mulierum ducit, trementibus conducit, impetiginib. feris & omnib. in superficie corporis ortis exanthematis, elephantia correptis, humoresq; doloré excitãtium febrium curat, & omnia maligna vlcera, & cancrosa. Colocynthidis. ʒ. iiij. Scillæ assatæ, agarici, ammoniaci, ellebori nigri, corticis, stichadis, hyperici, sing. ʒ. viij. Epithymi, polypodij, bdellij, aloes flauæ, chamædryos, marrubij, casiæ, sing. ʒ. iiij. Myrrhæ, sagapeni, croci, aristolochiæ longæ, trium piperũ, cinamomi, opopanacis, castorij, seminis petroselini, sing. ʒ. ij. Mellis attici quantũ sufficit. Perfecta mensura. ʒ. iiij. Media. ʒ. iij. Minima. ʒ. ij. cum aqua mulsa sufficienti, & salis tenuissime triti cochle. ß. Datur autem manè ieiuno.

9 Hiera Galeni, valde probata. Chamædryos, piperis longi, & albi, agarici, stichadis, ellebori nigri, scammoniæ, spicæ nardi, scillæ assatæ, epithymi, singul. ʒ. iij. Croci, ammoniaci, euforbij, sing. ʒ. iiij. Mellis, quod satis est.

10 Hiera alia Galeni, ad omne capitis malum, dolorem aurium, oculi mala, & stomachi imbecillitatem. Aloes flauæ, ℥. j. ʒ. ij. Spicæ, exag. ß. Cinamomi, xylobalsami, casiæ, croci, masticheś, pulpæ colocynthidis, agarici, cẽtaurij, euphorbij, epithymi, asari, singul. exag. ß. Mellis attici, quod satis est. Datur pro viribus, cum aqua tepida manè ieiuno.

11 Hiera alia Galeni ad melancholicos, comitiali morbo laborantes, vertiginosos, refrigerationem totius corporis, & sitim, obstructionem item iecoris, ac lienis. Datur etiã regio morbo affectis cum decocto absinthij. Efficax est quoque ad viscera, hypochondria, dorsum, & renes, ac vteri mala sanat. Aloes flauę. ℥. ij. Cinamomi, nardi, costi, xylobalsami, casiæ puræ, mastiches, asari, rosarum, absinthij, amomi, singulorum. ʒ. j. ß. Mellis attici, quantum sufficit. Datur ponticæ nucis quantitate cum aqua tepida manè ieiuno.

12 Hiera amara Galeni admodũ probata, potẽs eadẽ quę præcedẽs. ducit etiã mẽses mulierũ. & cõceptionẽ iuuat. Mirabiliter etiã ad refrigerationẽ vteri valet. Colocynthidis, florũ iũci odorati, cinamomi, xylocasię, sin exa. j. Xylobalsami, croci, sin. exa. j. mastiches, asari, sin. exa. ß. aloes flauę quãtũ oĩm aliarũ specierũ. Mellis attici, qđ satis est. dãtur manè ie

 iuno

iuno exagia tria, aut tria & semis cum aqua tepida.

Hiera alia magna Galeni, ad capitis dolores, vertiginem, morbum comitialem, cholericos, melancholicos, pituitosos, quartanos, hydropicos, pleuriticos, [a] nephriticos, dysentericos, resolutos, stomachicos, morbo regio correptos, lienosos, iocinerosos, lethargicos. Arteriæ etiam raucitatem sanat, & vniuerso corpori sanitatem præbet. Aloes flauæ, seminis petroselini, absinthij, piperis nigri, sing. exa. ij. Colocynthidis, scillæ assatæ, agarici, ellebori nigri, ammoniaci, sulphuris, hyperici, singul. exag. j. ß. Epithimi, polipodij. bdellij, succi chamædryos, brassicæ, exiguæ, casiæ, sing. exa. iij. Myrrhę, sagapeni, aristolochiæ longæ, piperis albi, longi, cinamomi, opopanacis, castorij, sing. ℥. j. Mellis attici, quod satis est datur manè & vesperi. cũ tepida aqua sufficienti. 13

[a Nephriticos.] *In manuscripto* Nicolai *codice est διαφορετικῶ, fortè pro νεφριτικοὺς scriptum.*

Hiera Logadij Memphitæ, mirabilis temperata. Abducit noua & vetara mala, maniam, & omnem melancholiam omnino purgat, crudos humores sine molestia & quidem à principio. Facit ad eos qui nõ concoquunt, & eos qui sumpserunt letalia venena. Purgat etiam humores crudos arescentes. Prorsus inualidos, difficultates vrinæ, seminis profluuium inuoluntarium iuuat, & ad vterina mala ter mense sumpta valde mirabilis est. Agarici, ammoniaci thymiamatis, folij, sileris, asari, dacrydij, scordij, singul. exa. j. Casiæ, chamædryos, hyperici, bdellij, marrubij, sing. exag. iiij. Cinamomi, opopanacis, castorij, aristolochiæ longæ, trium piperum, croci, sagapeni, seminis petroselini, singul. exag. v. Colocynthidis, myrrhæ, claterij, sing. exag. j. Absinthij, zingiberis, sing. exag. j. Euphorbij, polij, grani cnidij, sing. exag. ij. Epithymi, exag. v. Ellebori nigri, centaurij, sing. exag. j. Mellis attici, quod satis est. Datur ex aqua tepida manè ieiuno. 14

Hiera Logadij mirabilis ad dolentes caput, & lippitudine laborãtes. Est similis ei quæ prædicta est. Agarici, exa. j & quartã eiusdẽ partẽ. Ammoniaci thymiamatis, folij, aloes flauæ, thymi, polij, casiæ, chamædryos, polypodij repurgati, sing. exa. j. Triũ piperũ, opopanacis, castorij, aristolo- 15

ſtolochiæ longę,ſin.exa.j.Colocynthidis exag.ß.Corticis ellebori nigri,ſcillę aſſatæ,ſin.exa.i.Dacrydij,exa.viij.Hyperici,bdellij,marrubij aridi,ſin.exag.j. Croci,ſtag.ß.℈.j. Seminis petroſelini,exa.j.Libyſtici,lapidis armenij,ſingu. exa.ß.Iridis aridæ,zingiberis,ſeſelis,ſingu.℥.ß.Centaurij, exa.ij.Myrrhæ,thuris, ſing.exag.iiij. Euphorbij,exag.ij. Stichadis,exa.ß,Melanthij,exa.ij.Grani cnidij, ſagapeni, ſing.℥.ß.Mellis attici,quod ſatis eſt.

16 Hiera Iuſti,ad capitis dolorē.Martubij,exa,ij.Spicę nardi,chamædryos,ellebori nigri,dacrydij,agarici,piperis nigri,ſcillæ aſſatæ,ſingul.exa.iiij,Colocynthidis, euphorbij, aloes flauæ,croci,gentianæ,petroſelini,ammoniaci, ſagapeni,ſing.exa.viij. Opopanacis,polypodij,ſpicæ nardi, florum iunci odorati,pulegij, ſing.exa.iiij. Ariſtolochiæ rotundæ,exag.ij.Mellis quantum ſufficere videtur.

17 Hiera alia Iuſti,omnē flauā bilē à capite purgās. Colocynthidis,ſtichadis,chamædrios,piperis albi,& nigri,corticis ellebori nigri,agarici,dacrydij,ammoniaci, ſcillæ aſſæ, ſin.ʒ.viij.Croci,euphorbij,ſin.ʒ.iiij.Myrrhæ.ʒ.ij. Mellis attici quod ſatis eſt.Pondus exhibitionis perfectū.ʒ.iij.minus.ʒ.ij.ex mulſa calida ſufficiēti.Iuxta pōdus ātidoti,prębe granū ſalis fabę magnitudine,ſicq; probè cōfecto vtere.

18 Hiera Archigenis ad capitis dolorē, & eos qui comitiali morbo laborāt.Chamædryos, agarici,marrubij.℥.j.ß.exa.j.Colocynthidis,exag.xx.Stichadis,opopanacis,ſagapeni, ſin.exa.viij.Petroſelini macedonici,folij,ariſtolochię.ſing. exa.ij.Mellis attici,quantum ſufficit. Datur pro arbitrio.

19 Hiera Archigenis alia,caput & ſtomachū, omniſq; generis humores excellenter purgās.Colocynthidis,ſcillæ aſſatæ,euphorbij,gētianę,opopanacis,paſtillorū theriacorū, ſin.ʒ.v.Stychadis.ʒ.vj.Seminis petroſelini, ellebori nigri, ſcāmonię,piperis nigri,& longi,ſin.℥.ij.Ligni cinamomi, iridis illyricę,ſagapeni,myrrhę,ſpicę nardi,florū iunci odorati, & radicis calaminthę mōtanę,ariſtolochię lōgę,& rotūdę,ſin.ʒ.ij.Seminis rutę ſylueſtris.ʒ.ij.ß.Aloes flauę.ʒ.xv,Pullorū hirūdinis vſtorū cineris,acori,xylobalſami,carpobalſami,ſeminis apij,ſin.ʒ.j.ß.Mellis attici,qđ ſatis eſt.

20 Hiera Archigenis ex epiſtola ad Marſum de melancholia.Hic verò in alio loco ait eſſe Rufi. Opopanacis.ʒ.iiij.

Sagapeni. ℥. v. Petroselini, aristolochiæ rotundæ, piperis albi, sing. ℥. ij. ß. Cinamomi, spicæ nardi, myrrhæ, polij, croci, singul. ℥. ij. Nonnulli adijciunt chamæpityn. Ego verò pro chamępyti inijcio chamædryn. Hęc trita in pollinē, subigito cum melle sufficienti, & recondc in vase, & præbeto. Multoties ex ea dedi, ℈. x. & effeci vt decies aut vndecies is qui sumpserat excerneret. Integra exhibitio eius. ℥. iiij. ex aqua mulsa, adiecto sale, quantū est cochleare paruū. [a] Malè enim ægro affecto, efficacē facit præparationē: non solū multitudine eorum quæ per aluum educūtur, sed affectus proprietate, priuatim atram bilē minuens. Cōuenit pleuritidi, flatuosisq; malis est accommodatissima. Optimā facit respirationē, & ijs quæ nutritionem impediunt è regione aduersatur. [b] Colorē mirificè emendat, tum quòd sanguinem [c] excollet, tum quià vitiosum spiritū accensum lucidiorem reddat. Sed nunc [d] non est laudādi institutum eam quam haud temerè hierā appellant. Prolixa enim futura esset oratio. Cæterum melancholicorum affectuum nullū aliud reuera huic cōparandum inueniemus præsidium. Nā multos noui ob huius assiduum vsum, nullo alio indiguisse medicamēto, [e] etiamsi nullā bilē excreuerint. Neq; enim hi tantum melancholici vocātur, qui atram excernunt, sed qui in solidis iam hanc structurā obtinēt. Mēbranarū cerebri malos habitus quàm maximè exterit. Proinde morbum comitialē, & insaniā illinc natā mirū in modū demolitur.

[a Malè.] *Manuscriptus codex legit perperam admodū* κακοπινο, *pro* κακοπινως. [b Colorem, &c.] *In codice manuscripto corruptè legitur*, καὶ χρωμάτοις μυσικώτατον, *pro* καὶ χρώματος σμηκτικώτατον. *Qui locus iterū ostendit, quantis nobis hæc conuersio laboribus constiterit.* [c Excolet.] *Codex Nicolai perperā* καθυλίζων, *pro* καθυλίζον *legit.* [d Non est laudandi.] *In manuscripto codice est scriptum* ἰγκομμιων, *pro* ἐγκώμιον. [e Etiamsi nullam.] *Gracè est perperam scriptum* κἂν ἴδη μίας χολὴν ὡς ἀποκρίνῃ, *pro* κἂν εἰ μηδεμίαν χολὴν ὅλως ἀποκρίνοιεν. *Sic nusquam non deprauatum est Nicolai exemplar manuscriptum.*

Hiera purgatoria mira admodum, & probata. Præcipuum verò hoc habet, quod purgans excellenter vnum aliquem, & varios humores educens, neque compresionem, neque angustiam, neq; imbecillitatē, neq; appetentiæ deie- 21

ctio

ctionẽ, neq; aliquã perplexitatẽ ægrotanti facit. Plurimum verò ac vehemẽter confert ad diuturnos morbos comitiales, eosq; ita vehemẽtes, vt mingãt, cacent, cruentã linguã habeãt, spumẽt, & omnino cõuulsione cõprehendantur laborantes ipsi. Exeuntes è potestate, furiosos, melãcholicos, tremebundos, resolutos, elephantia correptos, ferã impetiginẽ, omnẽ circuitũ à bile factũ, iocinerososq; sanat. Menses ducit. Pleuriticos ad naturalẽ statum reducit. Ter mẽse data, reuera probè auxiliatur. Colocynthidis herbæ folia, ʒ.x. Scillæ assatæ. ʒ.v. Ammoniaci thymiamatis, agarici, scammoniæ, ellebori nigri, sing. ʒ.v. Hyperici, epithymi, polij, bdellij, aloes flauæ, chamædryos, marrubij, casiæ, sin. ʒ.iij. Piperis longi, & albi, cinamomi, croci, opopanacis, sagapeni, castorij, petroselini macedonici, aristolochiæ longæ, sing. ʒ.j.ß. Mellis attici, quod satis est. Datur singulis diebus. ʒ.j.ß. ter mense.

22 Hiera probata è marrubio. Stichadis, marrubij, [a] chamærotis syluestris, colocynthidis, sing. ʒ.j. Opopanacis, sagapeni, seminis petroselini, aristolochiæ rotundę, piperis communis, cinamomi, spicæ nardi, polij, myrrhæ, croci, singul. ʒ.ij. Mellis attici quod sufficit.

[a Chamærotis.] *Græcè est χαμάιροτ⊕. Quid verò hæc dictio significet, ignorare nos fatemur.*

23 Hiera Rufi probata, qua vti cõsueuit Galenus. purgat enim sine molestia. Cõfert morbo comitiali, hemicraniæ, pleuritidi, lapidis, coli dolorib. diuturnis malis, lienosis, [a] & ijs quib. in vniuerso corpore Eugata exigua alba exoriuntur, quę vocantur latinis auriga. Podagricis, & arthriticis. Nõ dabis verò hãc ijs q̃ defluxiõe laborãt. Mulieribus quæ nõ purgãtur prodest, & ijs q̃ laborãt eugatis magnis, & scabie dabis hãc etiã ad lũbricos, impetiginesq; Purgat quoq; aluũ. Colocynthidis, piperis, chamędryos, mastiches, sing. exa. iiij. Croci, myrrhę, sing. exa. ij. Dacridij. ʒ.iij.ß. Mellis attici q̃d satis est. Ammoniaci. ʒ.ij.ß. Euphorbij. ʒ.j.ß. Datur iuxta hominis tẽperamentũ duobus diebus. Podagricis triginta dieb. coch. duo ex mulsa. Dixit verò aliquis sapientum, quòd multoties data, elephantia laborantes purget.

[a Et ijs qbus in vniuerso corpe.] *Hæc vt cũq; potuimus reddere, coacti sumus. In codice enim Nicolai ita scriptũ erat κοὺ, ὧις τινιοε*

ιμβ

ἐμβάλλουσι ἴυγατα μικρὰ σευκὰ ἐν ὅλῳ τῷ σώματι ἅπερ λέγουσι οἱ λατινοι ἀοῤίγα. Vtraq; enim vox, græca nimirũ ἴυγατα, & latina aoriga, nobis icognita. Sed ambæ haud dubiè corruptæ sunt & barbaræ.

Hiera Rufi, confectio mirabilis, Aloes flauæ. ℥.ß. Elle 24
bori nigri, & albi, singulorum. ʒ.ij. Dacrydij, colocynthidis, singulorum. ʒ.j.ß. Nitri, euphorbij, polypodij, salis ammoniaci, singulorum. ʒ.j. gra.vij. & .ß. Piperis communis, cardamomi, croci, agarici, masticheś, epithymi, singulorum ʒ.ß. gran.vij. Xylocasiæ, balsami opopanicis, cocalis, sin. ℈. j. & quartã eius partẽ, hoc est gran. v. Myrrhę. ʒ.vij. Mellis attici quantum sufficit. Datur eunti dormitum ex tepida aqua castaneæ quantitate.

Hiera Cõstãtini, prodest ad vitiosum corporis colorem, 25
& faciei. Myrobalani cepuli, indici, & flaui, violarum, absinthij, singulorum. ʒ.ij. Myrobalani bellyrici, emblici, casiæ repurgatæ, epithymi, senæ, agarici, cuscutæ, floris iunci odorati, rhei barbari, singul. ʒ.j. Xylocasiæ, spicæ, anisi, mastiches, ligni aloes, salis gemmæ, Sest (species lapidis) nitri, sin. ʒ.ß. Mellis attici quod satis est. Datur quantumlibet dormituris. Vacantibus febre cum vino, febricitantibus autem cum aqua tepida.

Hiera ducis, ad melancholicos, pituitosos, & resolutos, 26
mirabilis. Agarici, colocynthidis, turpeti, epithymi, cuscutæ singulorum. ℈.ij. gran. v. Ligni aloes, rhei barbari carpobalsami, florum iunci odorati, xylocasiæ, croci, asari, cinamomi, mastiches, rosarum, absinthij, folij, lapidis litzi, lapidis lazuli, singulorum. ʒ.ij. Dacrydij. ʒ.j.ß. Aloes flauæ. ʒ. ij.ß. Mellis attici quantum sufficere videtur. Datur ex aqua tepida media nocte. Si verò hanc vis redigere in pilulas, fermentato probè cum iure absinthij, & præbeto dormituris vespere pilulas. xix. aut. xxj.

Irini cõfectio, admodum probata. Aspalathi. ℥.vij. 27
Olei cõmunis. ℥. ix. Aspalathum subtiliter tritum conijce in aquæ cochlearia quinq;, & sine vt illic maceretur dieb. tribus, & coquito iusto tempore. Expressum in craterem conijce, & cum ipso subtiliter triti xylobalsami, myrrhæ, sing. ℥.j. & rursus coquito iusto tempore, dein colato, & statue oleum hoc in statera, & æquali põdere olei adijce irin ꝓbè tusã, & sine vt in eo maceretur diebus & noctibus tribus.

De

Dein expresso validè, & ita parato, quouis tertio die vtere.

28 Hiera antidotus interpretatione Galeni & Hippocratis, quæ non solum aluum, sed & reliquum corpus purgat, præcipue verò à capite ad inferiora trahit. Nonnulli pro medicamento vtuntur, ieiunis dantes modicum commanducandum. Morbo comitiali laborantibus, melancholicis, vertiginosis, & neruorum malis diuturnis correptis mirum in modum confert. Trium piperum, singulorum. ʒ.j. Ammoniaci. ʒ.iij. Colocynthidis. ʒ.j. Myrrhæ. ʒ.iij. Croci. ʒ.v. Scamoniæ. ʒ.j.ß. Chamædryos, epithymi, singulorum ʒ.j. Absinthij succi. ʒ.ß. Salis ammoniaci. ʒ.ß. Mellis attici, quod satis est.

29 Ictericum præsidium mirabile. Rubi ramorum, manip. j. Aquæ puræ, sext. j. Conijce in ollam nouam, & coquito ad dimidium, dein colato, & reconde in vase, & da bibendum manè ieiuno cyathum vnum diebus quinq; aut septem, & confestim discutitur malum.

30 Ictericum aliud probatum. Radicem anchusæ aridam probè contunde, & accipe cochlearia duo, & irrigato cum aquæ mensura vna. Da bibendũ ieiuno, est enim mirabile.

31 Ictericum exquisitè curans. Sulphuris ignem non experti, exag. j. Salis communis, exag. ß. Trita benè da comeden da ieiunis cum ouis sorbilibus, est enim præcipuũ admodũ.

32 Ab ischiade præseruans, probatum. Scribe in laminam stanneã: Barboth barbothlibera seruũ Domini. N. à dolore qui ipsum corripuit ischiadico, & appende collo laborãtis.

33 Ischiadis dolori summè conferens. Radix cyclamini appensa collo laborantis.

34 Hiera periculo vacans, ex Tralliano. Aloes. ℈.ij. Folij. agarici, opopanacis, amomi, croci, sagapeni, castorij, dacrydij, ammoniaci, sin. ℈, v. Polipodij, casiæ, sing. ℈.iiij. Piperis albi, petroselini macedonici, aristolochiæ, ellebori nigri sin. ℈.ij ß. Marrubij aridi, chamædryos, bdellij, colocynthidis, sing. ℈.iiij. Integra exhibito, siquidem sine melle confeceris. ℈. septem. Si verò cum melle excipere volueris, quémadmodum multi consueuerunt, dato. ℈ .xij. Et probè parato vtere.

35 Hiera amara Galeni, mirum in modum conferens stomacho, & capiti. Aloes flauæ. ʒ.xiiij. ß. Cinamomi, croci, costi, flo

floris iunci odorati, xylobalsami, casiæ fistulæ puræ, mastiches asari, rosarum, amomi, absinthij, sin. ℥.j. Trita in pollinē subigito cum melle attico sufficienti, & præbeto exag. iij. aut. iij. & .ß. pro viribus, carentib. febre ex vino, febricitantibus cum aqua tepida.

Hiera Anthiochi probata. Chamædryos, agarici, colocynthidis, sin. ℥. viij. Scillæ assatæ, amoniaci thymiamatis. ellebori nigri, clematitis, piperis albi, singulorum. ℥ ij. ß. Cinamomi, spicæ nardi, zingiberis, myrrhæ troglodyticæ, croci, folij, singul. ℥. ij. Mellis, quod satis est. 36

37 Hiera amara Galeni, ad asperitatem gulæ, & mala vteri peculiariter valens Vrinam quoque mouet. Tussientibus, caput dolentibus, vertiginosis, defluxione laborantibus, hydropicis, nephriticis, & iocinerosis confert. Mirum in modum etiam menses mulierum ducit. Spicæ, carpobalsami, xylobalsami, floris iunci odorati, cinamomi, nardi, dacrydij, rosarum, violarum, epithymi, agarici, absinthij, turpeti, senæ singulorum. ℥. ij. ß. Rhei barbari, exag. iij. Croci. ℥. j. Aloes flauæ, quantum omnium aliarum specierum. Mellis attici quod satis est. Vbi probè paraueris præbeto media nocte exagia. iij. aut. iij. & .ß. cū aqua tepida sufficienti.

FINIS.

INDEX COLLYRIORVM

Colly

* ἐριθίματα fortè pro ἐρυθήματα.

Colly

NICOLAI MYREPSI ALEXANDRINI, DE COLLYRIIS, SECTIO Vigesima quarta.

COLLYRIVM Soteria dictum Manithonis admodum efficax, ad incipientes lippitudines, defluxionem, vlcera, oculos scabiosos, hebetudinem, albugines tenues, vngues, encanthides, suffusione atque punctionibus laborantes. Est etiam somniferum, & omnem in oculis factam causam vincit. Habet, Casiæ. ʒ. vj. Aeris vsti ʒ. iiij. Stibij. ʒ. viij. Cerusæ. ʒ. j. ß. Pompholygis. ʒ. ij. Aloes flauæ, opobalsami, florum verbasci, rosarum tenerum, carnis baccarum myrti maturarum, lycij, coriandri, succi mandragoræ, & hyoscyami, singulorum. ʒ. ij. Fœnigræci cocti in aqua pluuiali, & masticheś expressionis exquisitæ. ʒ. ij. Succi solani, mellis attici, singulorum. ʒ. ij.

Terito in vino bono albo veteri, & fac collyria, illisq; vtere.

Collyriũ nominatum Sol, ad omnes effectus: abstergit enim summè, omnia etiã desperata mala. Casię. ʒ. xxiiij. Stibij. ʒ. viij. Lapidis hæmatitis. ʒ. viij. Spicæ nardi, folij, myrrhæ, crocodilij, lapidis asij, misyos, æruginis, piperis longi & albi, gummi, sing. ʒ. ij. Lapidis scissilis, croci, opobalsami, singulorum. ʒ. iiij. Trita in pollinem irrigato cũ aqua pluuia sufficienti, & finge collyria.

Collyrium dictum Lumẽ, ad albugines crassas, staphylomata, vt eo semel tantum vtentes sani euadant. Aeris vsti, squamæ æris, squamæ stomomatis, sing. ʒ. ij. Aeruginis rasilis. ʒ. j. Chalcanthi, lapidis hæmatitis, chalcitidis, singul. ʒ. j. Omphacij. ʒ. ß. Hebeni radicis. ʒ. iij. Spicæ nardi, croci, sing. ʒ. ij. Crocodilij, myrrhæ, singulorum. ʒ. j. Acaciæ. ʒ. iij. Thuris repurgati, cytinorum mali punici, singulorum. ʒ. ß. Gallarum. ʒ. j. Casiæ. ʒ. ij. Pompholygis. ʒ. ß. Opij. ʒ. j. Aphonitri albi, gummi, singulorum. ʒ. vj. Trita probè madefacito vino sufficienti, factisq; collyrijs vtere.

Collyrium Aquila, dictum mysterium, purgans albugines crassas, summè expertum. Ammoniaci. ʒ. vj. Aeruginis rasilis. ʒ. iiij. Pumicis leuis. ʒ. ß. Crocodilij. ʒ. j. ß. Testarum sepiæ. ʒ. j. ß. Salis ammoniaci. ʒ. j. ß. Myrrhæ, gummi, singulorum. ʒ. ß. Trita madefacito aqua pluuiali sufficienti, formatisq; collyrijs vtere.

Collyrium Proteus, nihilominus faciens ad incipientes suffusiones, cicatrices item, & clauos exterens. Ad omnem affectum diuturnum, albugines crassas, & eius generis mala confert. Chalcitidis crudi, cerussæ, singulorum. ʒ. xx. Piperis albi. ʒ. ij. Liquoris cyrenaici. ʒ. j. Croci. ʒ. viij. Lachrymæ oleæ. ʒ. viij. Ammoniaci. ʒ. xx. Opopanacis. ʒ. ij. ß. Opobalsami. ʒ. vj. Gummi. ʒ. x. Trita irrigato aqua pluuiali sufficienti, factisq; collyrijs vtere.

Collyrium [a] Monohemeron dictum magnum, ad principia, & veteres affectus. Illinendum autem crebrius. Eodem die malum demulcet. Post mittendus in balneum æger. Stibij loti. ℥. iij. ß. Myrrhæ. ʒ. iij. Cerussæ. ℥. j. ß. Spicæ nardi. ʒ. iij. Casiæ. ℥. j. ß. Acaciæ. ℥. iij. ß. Aeris vsti. ℥. j. 6

Croc

Croci.ʒ.iij. Castorij, aloes flauæ, opij, chalcitidis, singulorum.ʒ.j.ß.Lycij.ʒ.iij. Gummi.℥.iij.ß.ʒ.j. Trita irrigato in aqua pluuiali sufficienti, formatisq; collyrijs vtere.

[a Monohemeron.] *In codice manuscripto perperam legitur* μονήμιρον, *pro* μονο ἥμιρον. *Sic autem dictum est, quòd vnica illitione sanat.*

7 Collyrium nardinum ad multam defluxionem, & omne malum, phlegmonem, dolorem, chemoses, omnemq; lippitudinem. Illinc multoties. Inueteratum autem ad huiusmodi mala melius fit. Cadmiæ vstæ.℥.j. Castorij.℥.j.ß. Spicæ nardi, croci, singulorum. ʒ.iij. Folij.ʒ.j.ß. Acaciæ.ʒ.ij.ß. Opij, myrrhæ, singulorum. ʒ.ij. Lycij indici, gummi, singulorum. ʒ.ij. Aloes flauæ, cerussæ, singulorum.ʒ.iiij. Terantur, & cum aqua pluuiali fingantur collyria, quibus vtere.

8 Collyrium Libianum ad phlegmonas, & vlcera quibus cicatricem summè inducit, & ad omnem affectum vtile. Est molle. Cerussæ.ʒ.iij. Spodij, pompholygis, singulorum.ʒ iiij. Cadmiæ lotæ.ʒ.viij. Stibij vsti, & loti, singulorum.ʒ.iij. Myrrhæ. ʒ.vj. Plumbi vsti & loti. ʒ.iiij. Amyli, samij asteris, singulorum.ʒ.j. Tragacanthæ. ʒ.iij. Opij.ʒ.j. Trita madefacito cum quinq; ouorum albis, & aqua pluuiali sufficienti, & fingæ collyria.

9 Collyrium è croco Onesimi confectio, [a] sine vlceratione. Potissimum verò facit ad vehementes chemoses, & omnes phlegmonas, illitum cum multa fomẽtatione. Est verò comprehensorium cum aqua illitum, vt omnẽ reprimat lippitudinẽ. Succi conizæ.ʒ.j. Succi fœniculi.℥.j. Opij, lycij, succi rosarũ, & hyoscyami. sin.ʒ.j. Omphacij.ʒ ß. Croci.ʒ.iij. Sarcocollæ.ʒ.vj. Succi glaucij. ʒ.xviij Gummi.ʒ.xviij. Trita madefacito cũ mellis attici despumati cochlea. tribus: formato collyria, & dato.

[a Sine vlceratione.] *Videtur hic aliquid desiderari quod præcedat.*

10 Collyrium dictum Cycius albus, ad incipientes lippitudines. defluxionẽ acrem & albam, æstus, vlcera caua & sordida, pustulas, chemoses, & propemodum ad omnem affectum, & eos qui non sufferunt morsum. Pompholygis lotæ.ʒ.iiij. Cadmiæ vstæ & lotæ.ʒ.ij ß. Cerussæ.ʒ.v. Samij

asteris.ʒ.ß.gran.vij. Opij, gran.xv. Amyli.ʒ.ij.ß.Acaciæ, ʒ.ß. Tragacanthæ.ʒ.j. Gummi. ʒ.ij.ß. Trita madefacito cum aqua pluuia sufficienti, & finge collyria. Adhibetur sordidis vlceribus cum lacte, Ad alia verò omnia cũ aqua pluuiali accommodatur.

Collyrium è lacte mirabile. Cadmiæ veteris.ʒ.ß.Samij asteris, cerussæ, singul.ʒ j.Opij.ʒ.j.ß. Tragacanthæ. ʒ.ij. Quorum alba.ij. Arida dissolue cum albis ouorum, Tragacantham verò & opium prius macerato in lacte caprino, aqua verò non attingito. Finge collyria. Est excellẽter anodinum, vt ijs quibus illitum est statim somnum accersat. 11

Collyrium è cornu,[a] quo quũ essem in Nicea vno die maximã epiphoram sanaui. Vtere eo, postquã id quod ex ouo conficitur primũ illeueris, Facit ad phlegmonas, & defluxiones cõfestim exiccat, Vtere autẽ cũ multa experiẽtia ad chemoses, & exulceratiões, & in vniuersum ad omnẽ affectũ ab initio vsq; ad finẽ. Cadmiæ racemosæ, cornu cerui vsti, plũbi vsti, acaciæ, stibij, æris vsti, myrrhæ, aloes flauæ, sin.ʒ.j. Thuris masculi.ʒ.ij. Lycij.ʒ.ß. Opij, squamæ, sin. ʒ.j. Castorij ʒ.ß. Ossium palmularum vstorũ.x. Trita madefacito cum aquę pluuialis.ʒ.j.ß. Finge collyria, & vtere. 12

[a Quo quum essem.] *Hic locus in codice manuscripto vehementer deprauatus est.* Nos *vtcunque, potuimus omnia hæc conuertimus, elicientes sensum, vt putamus, tolerabilem, & à ratione non abhorrentem.*

Collyrium ad defluxiones, staphylomata, humores, puncturas, membranarum rebelliones, lippitudines, fossulas oculorum, myiocephala, crustas, & omnes affectus, expertum. Ne contemnas hoc ipsum eò quòd vtile sit. Aeris vsti. ʒ.viij. Cadmiæ.ʒ.x. Gummi.ʒ.xvj. Medicamenti. ʒ.xviij. Trita irrigato cum aqua pluuiali. Est verò cõfectio medicamẽti eiusmodi. Succi centaurij, part.j. Sapæ creticæ, par. ß. Coquito hæc lignis è vite sumptis in olla noua, donec sordium crassitudinem acquirant. Instillato autem cum ouis. Ad eos valet qui adstrictionem nõ ferunt. Sed hic quidem cum aqua. Initio fac aquosum, & illine. 13

Collyrium Libianũ vocatũ. Cadmiæ vstæ & lotę, cerussæ lotæ, sing.ʒ.viij. Zingiberis.ʒ.vj. Stibij vsti & loti.ʒ.j. Amyli.ʒ.j. Cineris pompholygis. ʒ.iiij. Terræ [a] samiæ.ʒ. 14

iiij.

iiij. Trita subigito cum albis ouorum decem, & aqua pluuiali sufficienti. Dein accipe opij. ʒ. vj. Terito vt pollinem, irrigato cum eis. Est varij vsus: facit enim ad pustulas, inustiones, [b]ruptiones, suggillata, chemoses, immẽsos dolores, aliosq; affectus. cicatrices etiã extergit. Sic parato vtere. [a Samiæ.] *In manuscripto codice σχιστῆς perperam, pro ἀστέρος legitur.* [b Rupturas.] *Nicolai codex falsò admodum legit ῥίζας, pro ῥήξεις.* Loca aliquot in Nicolao emendata.

15 Collyrium ad suggillata. & dolores eluens magnos, mirabile. Discutit humores in profundo existentes, & externam rupturam. Cadmiæ. ℥. ß. Aeris, exag. j. ß. Myrrhæ. ℈. iiij. ß. Opij. ℈. iij. Salis ammoniaci, gummi, sing. ℈. iij. Trita irrigato cum aqua pluuiali sufficienti, & albis ouorum, ac finge collyria.

16 Collyrium ad morsum in tunicis oculorum factum, & erosiones. Cerussæ. ʒ. iiij. Croci. ʒ. iij. Nardini indici. ʒ. ij. Meliloti. ʒ. v. Trita benè madefacito cum succo symphyti sufficienti, & fac collyria.

17 Collyrium Hydaron, ad suggillatos oculos. purgat statim, si aquosum infundatur. Cadmiæ vstæ, & lotæ. ℥. iij. Aeris vsti & loti. ℥. ß. ʒ. j. Zingiberis. ℥. ij & quartem partem. Opij. ℥. j. ß. Nardi celticæ. ℥. ß. ʒ. j. Aloes flauæ, ℥. j. ß. Trita fermentato cum aqua pluuiali, & finge collyria.

18 Collyrium Irin, ad albugines crassas valde bonũ. Aeruginis rasilis. ʒ. ß. gran. 7. Nitri albi torrefacti. ʒ. ß. Testarum sepiæ. ℥. ß. ʒ. j. Ammoniaci. ℥. j. ß. Trita fermentato cum aqua pluuiali sufficienti, & formato collyria. Diarhodon magnum.

19 Collyrium è rosis magnum ad vlcera vetera, sordida, procidentias oculi, myiocephala, staphylomata, sugillata, vngues, & omnem affectum. Vtere cum albo oui, aut lacte muliebri, in accessione autem cum aqua pluuiali. Cadmiæ lotæ. ʒ. xij. Croci. ʒ. iij. ß. Aeruginis rasilis. ℥. j. Spicæ nardi. ℥. j. ß. Squamæ æris. ʒ. j. Opij, ℥. j. ß. Stibij vsti & loti. ℥. iij. Myrrhæ. ʒ. j. ß. Rosarum tenerum. ʒ. xxxvj. Gummi. ℥. j. ß. Trita fermentato cum albo oui, lacte muliebri, & aqua pluuiali, & finge collyria.

20 Collyriũ sacra ancora ex Pontico, ad albugines crassas,

nec tenues,sed densas, & ad suffusiones, & pterygia. Ammoniaci puri.ʒ.viij. Aeruginis,aluminis scissilis, sing.ʒ.ß. Stibij.ʒ.j.Sagapeni,opopanacis,singu.ʒ.ß. Liquoris cyrenaici.ʒ.ij.Gummi.ʒ.j.Trita fermentato cum aqua pluuiali sufficienti,& fac collyria.

Collyrium Theodoreton ab Asclepiade descriptum, summè visum acuens. Vsus sum illo in quodam, qui quum vellet pungi,suffusione sanata,non amplius pungi voluit, quòd nihil impediretur,sed acutè videret. Repurgat albugines crassas,vngues, pterygia, cicatrices, & omnia pupillam obscurantia,admodum mirabile. Ammoniaci puri.ʒ. xij. Thuris,opopânacis,liquoris cyrenaici, singulorum.ʒ. j.Sagapeni,croci.ʒ.ij.Opobalsami.ʒ.j.Myrrhę.ʒ.ij.Gummi.ʒ.iiij.Trita benè fermentato cum aqua pluuiali sufficienti,& fingito collyria. 21

Collyrium Aster,hoc est Stella,ad omnem dolorẽ, pustulas,staphylomata,vlcera vetera,& recentia. Facit etiam ad diuturnos affectus,& cicatrices extergit. Cadmiæ vstæ & lotæ,cerussæ torrefactę,opij,sin.ʒ.j. Ammoniaci.ʒ.ß.ʒ. j.Stibij vsti & loti.ʒ.vj. Aloes flauæ.ʒ.ij. Terræ samiæ, spodij,plumbi vsti & loti,tragacanthæ,singul.ʒ.iiij. Thuris masculi.ʒ.ij.Myrrhæ.ʒ.ß. Trita fermentato cum aqua pluuiali,& formato collyria. 22

Collyrium [a] Hermolaus,ad omnẽ ocularem affectum. Desideratur. 23

[a Hermolaus.] *Manuscriptus codex habet* ἑρμόλας, *pro* ἑρμόλαος. *Et meminit huius Collyrij Aetius lib.7.cap.9.bis,non tamen describit. Et Nicolaus eiusdem in Indice tantum mentionem facit,nec deinceps etiam describit. Statim enim post Collyrium, quod Aster dicitur,id quod è cornu componitur ceruino subiungit.*

Collyrium è cornu ad albugines crassas,& omnẽ affectum. Cornu ceruini vsti. ʒ.ß. ʒ.j. Testarum sepiæ, æruginis rasilis, plumbi vsti, singul. ʒ.ß. Ammoniaci puri. ʒ.vj.Myrrhæ,gummi.ʒ.j.Trita fermentato cũ aqua pluuiali,& finge collyria. 24

Collyrium [a] Zoili,medicum,nardinũ. Ad veteres affectus,fluxiones.exulcerationes,hemicranicos, & erosos angulos mirabile. Cadmiæ vstæ,cũ lacte [b] muliebri tertiò extinctæ,stibij,singul.ʒ.viij. Aeris vsti.ʒ.xx. Castorij.ʒ.j.ß. 25

Spic

Spicæ nardi, croci, singulo. ʒ. iij. Folij. ʒ. j. ß. Acaciæ. ʒ. v. Opij, myrrhæ, lycij, sing. ʒ. ij. Aloes flauæ, cerussæ, gummi, singul. ʒ. iij. Trita fermentato cum aqua pluuiali sufficienti, & formato collyria. Quum vsus exigit, irrigato cũ lacte, & oui albo, ac vtere.

[a Zoili.] *Nicolai codex legit ζαίζο falsò, pro ζοίλου.* [b Muliebri.] *In codice Nicolai simpliciter est γάλακτι, sed in Aetio additur γυναικείῳ.*

6 Collyrium Lambonis stupefactorium, dolorem sedans, & somnũ concilians, valde probatũ. Cadmiæ vstæ & lotæ, pompholygis lotæ, amyli, opij, sing. lb. ß. Trita fermentato cum aqua pluuiali, fac collyria, & vtere.

7 Collyrium Proteus, cui nullum est simile. Cõducit ad incipientes suffusiones, & omnem hebetudinẽ. Cicatrices & callos exterit. Cadmiæ vstæ & lotæ, chalcitidis crudę, cerussę, sin. ʒ. x. Piperis albi, gra. xij. ß. liquoris cyrenaici. ʒ. v. Croci. ʒ. iiij. Opij. ʒ. ij. ß. Sagapeni, lachrymę oleę [a] ęthiopicæ, sing ʒ. iij Arsenici. ʒ. iiij. ß. Zingiberis. ʒ. iij. Gummi ammoniaci, opopanacis, sin. ʒ. v. Opobalsami. ʒ. ij. Trita fermentato cum aqua pluuiali, & fingito collyria.

[a Aethiopicæ.] *Codex Nicolai simpliciter legit δακρύου ἐλαίας, sed Aetius addit, αἰθιοπικῆς.*

28 Collyrium Lambonis ad chemoses, fossulas, & omnem oculorum perturbationem. Cadmiæ vstæ. ℥. iij. Cerussæ, ℥. iij. ß. Pompholygis lotæ, opij, tragacanthæ, gummi, amyli, sing. ℥. j. ß. Trita irrigato cũ aqua pluuiali, formato collyria, & vtere.

29 Collyrium è fœniculo, ad hebetudinem, & initia suffusionis. Cicatrices etiam exterit. Cadmiæ vstæ, & lotæ, ℥. iij. ℈. ix. Stibij. ℥. iij. Misyos. ℥. ij. quartam partem. Chalcanthi. ℥. ij. Chalcitidis, ℥. iiij. ß. Folij. ℥. iiij. quartam partem. Omphacini collyrij. ℥. j. ß. ℈. ix. Spicæ nardi, croci, singul. ʒ. iiij. Gummi. ʒ. vj. ß. Opobalsami, ʒ. j. ß. Succi fœniculi, sext. j. Trita benè madefacito cum aqua pluuiali, finge collyria, & vtere.

30 Collyrium è cornu nigro Sophronij [a] abstergens, bonum ad albugines crassas, & omnem veterem affectum, per quod multa tentauimus. Testarum sepiæ interiorum, ammoniaci, singulorum. ʒ. iiij. Cornu ceruini

vsti.ʒ.xv. Zingiberis.gummi,singulorum.ʒ.x. Aeruginis rasilis.ʒ.xx. Trita madefacito cum aqua pluuiali,finge collyria, & vtere.

[a Abstergens.] *In codice Nicolai μυκτικὸν corruptè, pro ῥυπτικὸν legitur.*

Collyrium phœnix ad albugines crassas, & pterygia. Visum quoq; acuit. Testarum sepiæ, squamę æris, pumicis, ammoniaci, æruginis, cornu ceruini vsti, sing.ʒ.iij. Zingiberis, thuris masculi, mellis attici, singul.ʒ.ß. Gummi.ʒ.ij. Ossium palmularum vstorum, & frixorum.ʒ.ß.ʒ.j. Trita fermentato cum aqua pluuiali, in qua thus coctum sit, aut cum stillaticio rosarum liquore puro, & albo oui, & finge collyria. 31

Collyrium è rosis odoratũ [a] Nili, inter initia ad phlegmonas, & chemoses, rubores palpebrarum, erosa, & sugillata faciens. Rosarum [b] tenerum.ʒ.iiij. Croci.ʒ.ij. Opij, spicæ nardi, sing.ʒ.j. Gummi ʒ.j.ß. Trita benè fermentato cum aqua pluuiali, & formato collyria. 32

[a Nili.] *Codex Nicolai νιδο pro νιλο legit, aut vt paulus habet νείλο.* [b Tenerum.] *Græcè est, ἁπαλῶν. Sed Aetius habet χλωρῶν, hoc est viridium.*

Collyrium albũ è rosis. Cadmiæ vstæ & lotæ, cerussæ lotæ, amyli, sing.ʒ.iiij. Rosarum exemptis vnguibus.ʒ.ij. Opij.ʒ.j. Gummi.ʒ.ij. Tragacanthæ.ʒ.ij.℈.ix. Aloes flauæ, exag.iiij.ß. Trita fermentato cum aqua pluuiali sufficienti, & finge collyria. 33

Collyrium dictum Monohemeron, postquam quinquies instillaueris, mitte in balneum. Cadmię vstæ & lotæ, ʒ.iiij. Chalcitidis vstæ, & lotæ.ʒ.ij. Opij, myrrhæ, singul. ʒ.iij. Acaciæ.ʒ.viij. Gummi.ʒ.xij. Trita fermentato cum aqua pluuiali, & fac collyria. 34

Collyrium Monohemerum celebre, & quãdo vtiliter & diligenter [a] concoctum fuerit collyrium, tum mitte in balneum, & miraberis. Prodest etiam ad pterygia. Croci, rosarum viridium, tragacanthæ, sin.ʒ.j. Glaucij.ʒ.iij. Sarcocollę.ʒ.ß. Columbæ albæ sanguinis.ʒ.ij. Aquæ pluuialis quod sufficit. Tragacantham, glaucium, & crocũ macerato in lacte muliebri, & exceptis omnibus diligenter fingito collyria cum albo oui, & vtere. 35

[a Con

[a Concoctum.] *Græcè est* πιφθῆ: *sed non videtur quadrare hæc vox sensui. legẽdum potius esse putarem* ἐγχριόμενον, *hoc est illitum: tamen mutare aliquid temerè citra alterius vel codicis, vel authoris fidem, haud placuit.*

36 Collyrium croceum, reprimens crebrò illitum, gaudens lauacro. Croci, aloes flauę, glaucij, singulorũ ʒ.iiij Opij, cadmiæ, sing. ʒ.j. Sarcocollæ. ʒ.ij. Trita fermentato cum decocto papaueris, & finge collyria.

37 Collyrium dictum Pelarion, quod etiam Antoninus, monohemerũ, & anodynon dicitur, quo vsus est Apollinarius Syrus, probatũ verò ab imperatore Antonino. Implet fossulas, & exterit cicatrices, & dolorem mitigat, ad omnemque affectum valde bonum, reprimit & mitigat. Cadmiæ vstæ & lotæ, chalcitidis vstæ & lotæ, singulo. ʒ.ij. Cerussæ, lb. ß. Acaciæ. ℥.iiij. Zingiberis. ℥.ij. Croci, opij, singulorum. ℥.iiij. Amyli, ℥.ij. Tragacanthæ, gummi, singulorum. ℥.j.ß. Trita fermentato cum aqua pluuiali, & finge collyria. Vsu exigente, dissolue inter initia cũ aqua pluuiali, & illine crebrò.

38 Collyrium è thure, ad caua vlcera & fossulas. Cadmiæ vstæ, pompholygis lotæ, singulorum. ʒ.v. Cerussæ. ʒ.xx. Thuris. ʒ.v. Opij, gummi, singulo. ʒ.iij. Trita probè fermentato cum aqua pluuiali sufficienti, & finge collyria. Vsu postulante dissolue cum oui albo.

39 Collyrium Theodotion magnum, ad omnia oculi mala. Cadmiæ vstæ & lotæ, opij, singulorum. ʒ.xvj. Croci, aloes flauæ, cerussæ, gallarum, ramentorum scobisúe hebeni, castorij, chalcitidis torrefactæ, pompholygis, atramenti indici, thuris sarcocollæ, rosarum aridarum, & viridium, sing. ʒ.ij. Stybij, acaciæ, gummi, sing. ʒ.L. Trita fermentato cum aqua pluuiali, & facito collyria.

40 Collyrium [a] enstacton dictum, ad acumen visus mirabile admodũ. Cadmiæ, cerussæ, sing. ʒ.xxiiij. Stibij. ʒ.xliiij. Pompholygis. ʒ.x. Aeruginis, folij, sing. ʒ.j. Gummi, opobalsami, sing. ʒ.iij. Trita fermẽtato cum succo radicis fœniculi, ʒ.xxxviij. & finge collyria.

[a Enstacton.] *Manuscriptus codex legit* στάκτον, *pro* ἔνστακτον. *Est autem* ἔνστακτον, *quod instillatur collyrium.*

41 Collyriũ è lapidibus Stylacijs appellatũ, defluxionẽ inter

ter initia reprimit, & diuturnas lippitudines sanat. Fluxionem crassam extenuat, & asperitudines, ficosasque palpebras. Cicatrices, fluxiones, & omnis generis albugines crassas exterit, Lapidis hæmatitis, & scissilis, singul. ℥. iij. Aeris vsti, cadmiæ, sing. ℥. j. ß. Chalcitidis torrefactæ, æruginis, myrrhæ, croci, opij, singulo. ℥. ß. ʒ. j. Gummi. ℥. iij. Trita fermentato cum aqua pluuiali. fac collyria, & vtere.

Collyrium è succo ad omnem affectū, phlegmones, 42
chemoses, suggillata, cum lacte muliebri, aut sanguine columbæ confectum. Facit ad capitis dolorem, iniectum cum aceto, & illitum temporibus: facit ad pudenda, cum vino iniectum. Radicis maluæ arborescentis, stibij, seminis lini, singulo. ℥. ß. Meliloti recentis. ℥. j. Aquæ pluuialis, sext. ß. Herbas coquito in aqua, & semina, quoad succū de se præbeant, & colato per linteum purum: adijce ex ipso iure, lb. ß. ℥. iij. Dein admisce illi benè triti croci. ℥. ß. Glaucij, amyli, sing. ℥. iij. Gummi. ℥. j. ß. Probè omnibus cōfectis & exceptis, finge collyria.

Collyrium, Anerij chirurgi, medicum, ad epiphoras, 43
fluxiones, cum oui media mensura, & psydracia, cum aqua illitum, vtile est. Glaucij, lb. j. Sarcocollæ. ℥. j. Croci. ʒ. ij. Tragacanthæ. ℥. ß. Glaucium ad erui magnitudinem redactum prius in mortario cum aqua pluuiali macerato sufficienti, & sine vt in ea pernoctet Dein crocum tusum & cribratum admisce, postea tragacantham eo die maceratam. Probè vnita fermentato cum lacte muliebri, factisq; collyrijs vtere.

Collyriū è cornu ad oēs defluxiōes, & sordida vlcera, 44
callos, & asperitudines probatū. Cadmiæ. ʒ. x. Stibij. ℥. vij. ß. Spicæ nardi. ʒ. ij Myrrhæ, piperis albi, æruginis, sin. ʒ. j. Croci, acaciæ, sing. ʒ. ij. ß. Aeris vsti, cerussæ, singulo. ʒ ij. Lycij indici, opij, singulorum. ʒ. j. Florum rosarum. ʒ. j. ß. Plumbi vsti. ʒ. iiij. Thuris. ʒ. ij. Cornu ceruini. ʒ. iiij. Ocimi. ʒ. x. Trita fermentato cum vino veteri, & fac collyria.

Collyriū miraculū appellatū, ad omnē lippitudinē & 45
ictū, suggillata, vlcera, & fluxiōes, quale nullū est aliud, cū albo oui cōfectū. Spicę nardi, corticis thuris, sin. ℥. ß. Casię fistulę. ℥. j. ß. Aeris vsti. ℥. iij. Stibij vsti. ℥. vj. Aloes flauę, ℥. iij.

ij.[a] Tragacanthę.ʒ.j. Croci.ʒ.ß. Ossiū palmularū vstorū ʒ.iij. Squamæ æris.ʒ.j.ß. Castorij, opij, sin.ʒ.ß. Acaciæ.ʒ.ij.ß. Myrrhæ.ʒ.j. Gummi.ʒ.x. Trita fermentato cum aqua pluuiali, fingeque collyria. Hoc autem testatur artifex noster, qui Ponticus etiam nominatur.

[a Tragacanthæ.] *Codex Nicolai legit* χαλκάνθι *haud dubiè pro* τραγακάνθης *aut certè pro* χαλκάνθου. *Sed prior lectio magis placet.*

6 Collyrium molle appellatum, dolorem mitigans, cui nullum aliud simile existit. Vtile ad omnem dolorem, vlcera, pustulas, vstiones, erosiones, crustas, procidentias, defluxionem tenuem, illitum per oui album. Circum supercilia illitū, sedat dolorē. Inūge quoq; crebò dolentes, ꝓpter procidentiam, est enim mirabile. Cadmiæ vstæ & lotæ.ʒ.vj. Cerussæ, rosarum, singulorum ʒ.iij. Amyli recentis, opij, singulorum.ʒ.j.ß. Acaciæ, tragacanthæ, singulorum.ʒ.ß. Rosarum tenerum.ʒ.iij. Aloes flauæ, gummi.ʒ.j. Trita fermentato cum aqua pluuiali, & fac collyria.

47 Collyrium[a] Pacianum Domini Seleucensis, à nonnullis Diasmenum vocatum. Ad vlcera vetera, & sordida, vngues pustulas, cauitates, ꝓcidentias, suggillata, oculos cruētos, dolores, & puncturas, Cadmiæ vstæ & lotæ, opij, croci, singulorum.ʒ. xij.ß. Aeris vsti, & loti.ʒ. vj. Myrrhæ.ʒ.v. Spicæ nardi, gummi, singulorum.ʒ.ij. Piperis albi.ʒ.j. Trita fermētato cum vino veteri sufficienti, & finge collyria.

[a Pacianum.] *Manuscriptus codex habet* πανκιανῦρ, *Aetij verò exemplar* παχιανῦρ.

48 Collyriū Libianū ex Pōtico, ad fluxiones, vehemētes dolores, & recētes lippitudines efficacissimū, sine enim dolore esse efficit, repurgat, & somnū cōciliat. Acaciæ.ʒ. vj. Stibij.ʒ.iiij. Cadmię vstę & lotæ. ʒ.viij. Spodij.ʒ.ij. Castorij.ʒ.j.ß. Aloes flauæ.ʒ.iiij. Lycij, squamę ęris, sin.℈.ß. Gūmi.ʒ.j. Trita fermētato cū vino veteri sufficiēte, & finge collyria.

49 Collyriū ex aceto pontico ad omnem affectum inueteratū, & earū quæ in callū abierūt asperitudinū ad albugines crassas, palpebræ inuersiones, vlcera, cicatrices, vlcera facta ab asperitudine, ad ruborē, diuturnum malū, albas fluxiones: confestim enim dolorem aufert. Cadmiæ.ʒ.v. Lapidis hematitis.ʒ.decem. Aeris vsti. drachma.iiij. Croci, myr

ci, myrrhæ, gummi, singul. ʒ.ij. Opij. ℥.j.ß. Aceti acerrimi, quod satis est, fermentato & fingito collyria.

Collyrium appellatum[a] Oxyderces,[b] hedystacton, ad omnem hebetudinē, & incipientes suffusiones. Caput etiā insigniter alleuiat. Lachrymas etiam sistit. Nam per nares & palatum plurimum humorem ducit. Prodest etiam syderatis. Cadmiæ, crocodilij, croci, piperis albi, opij, myrrhæ, omphacij, ellebori albi, singulor. ℥.ß. Gummi. ℥.ij. Trita fermentato cum aqua pluuiali, & fac collyria. 5

Hedystacton. [a Oxyderces.] *Nicolai codex habet ὀξυπερὶς, fortè pro ὀξυδερκὶς.* [b Hedystactō.] *Sic appellatum est, quòd suauiter instilletur.*

Collyrium lachrymas retinens Pontici, ad inchoantes suffusiones, & nyctalopas, ad recentem pupillæ dilatationem. Est autem[a] Thalasseros. Cadmiæ lotæ, ʒ.xxiiij. Piperis albi. ʒ.iij. Opopanacis. ʒ.vij. Sagapeni, liquoris cyrenaici, singul. ʒ.v. Cerussæ lotæ. ʒ.xij.ß. Atramenti indici, lachrymæ oleæ, sing. ʒ.ij. Gummi. ʒ.xxix. Opobalsami. ʒ.vij. Trita benè fermentato cum aqua pluuiali, & formato collyria. Ne illinas mulieri grauidę caueto ne abortū faciat 5

Thalasseros. [a Thalasseros.] *Sic vocatur hoc collyrium, vt videre licet apud Paulum. Quam autem ob causam, nescio.*

Collyrium molle, intolerabilem lippitudinem mitigans. Amyli. ℥.iij. Succi fœnigræci, rosarum exemptis vnguibus, sing. ℥.j.ß. Ouorū albi, aut lactis muliebris. ℥.v. Tragacanthæ. ℥ iij. Gummi. ℥.ß. Trita fermentato cū lacte muliebri, aut albis ouorum, & fac collyria. 52

Collyrium Psitacion dictum, ad vehementes dolores, pustulas, vstiones, cicatrices, procidentias, suffusiōes, & ad multi sanguinis effusionem. Prodest etiam alijs affectibus, & maximè ijs oculis qui facilem sensum habent, à quibus lachryma alba, & magis tenuis excernitur. Cadmiæ, croci stibij, amyli recentis, singulorum. ℥.ß. Opij. gummi. sing. ℥. iiij. Trita probè fermentato cum aqua pluuiali, & finge collyria. Vsu postulante cum albo oui vtere. 53

Collyrium extrinsecus illinendum ad omnem defluxionē, phlegmonem, vehementem dolorem, capitisq; dolorem fronti illitum. Croci, spicæ nardi, folij. singulorum. ʒ.ß. Aloes iecorariæ, acaciæ, singulorum. ℥.j. Crocomagmatis. ʒ.ß. Myrrhæ, exagiū. j.ß. Succi corticis mandragorę, æris 54

ræ, æris vsti, singulorum, exag. j. ß. Stibij scissilis. ℥. ß. Chalcanthi, squamæ æris, cerussæ, tragacanthę, gummi. sin. ℥. ß. Trita fermentato cum aqua pluuiali, & fac collyria.

Colyrium Lumem appellatum, ad myocephalō, albugines crasiores, & vbi tensionem faciunt cicatrices, mirabile. Ammoniaci, gallarum, singulorum, ℔. ß. Rosarū tenerū. ℥. iiij. ß. Sinapi. ℥. iij. Opij. ℥. j. ß. Trita fermentato cū aqua pluuiali, finge collyria.

5 Collyrium cornu, ad desperatos oculos, & diuturnos affectus, staphylomata, & myiocephala, & hemicranicos affectus. Cadmiæ lotæ. ℥. ß. Aloes flauæ. ℥. j. Aeris vsti. ℥. iij. Cornu ceruini, plumbi vsti, & loti, cerussæ, squamæ æris, gummi, singulorum. ℥. j. Thuris, opij, chalcitidis, singulorū. ℥. ß. Trita fermētato cum aqua pluuiali, & fac collyria.

7 Collyrium [a] Onilabion cognominatum, conferēs ad vlcera, pustulas, [b] rupturas, vstiones, procidentias, staphylomata, suggillata, adustiones, erosiones, nomas, carbunculos, & desperatos affectus, vt oculos videre faciat, ac sanos esse, potissimùm teneros oculos & gratiosos. Aquosum yerò inter initia instillato. Vbi autem tenuis, [c] mordax, & calida fuerit fluxio, aqua dissolue. Terræ samiæ vstæ. ℥. j. ß. Cadmiæ vstæ & lotæ. ℥. j. Pompholygis lotæ. ℥. ß. Squamæ lotæ. ℥. iij. Opij. ℥. iij. Gummi. ℥. ij. Stibij vsti & loti. ℥. j. Trita fermentato cum aqua pluuiali, & fac collyria.

[a Onilabion.] *Græcè scriptum erat ὀνιὸν. Hanc verò literarū abbreuiationem puto valere idem quod ὀνιλαβιον, sic enim aliquod collyrium appellat Aetius.* [b Rupturas.] *Iterū ῥίζας corruptè scriptum erat: pro ῥίζυς.* [c Mordax.] *In manuscripto codice falsò ῥικτὸν pro δηκτὸν legitur.*

58 Collyrium Achariston ad maximas ephiphoras: hoc enim solo medici, qui vtuntur, felicem experiuntur successum, præsertim in maximis malis. Cadmiæ. ʒ. viij. Aeris vsti, acaciæ, singulorum. ʒ. iiij. Opij, fructus tamaricis, singul. ℔. ß. Gummi. ʒ. iij. Trita fermentato cūaqua pluuiali finge collyria. Vsu exigente vtere cum lacte muliebri.

59 Collyrium diathalias ad omnis generis vlcera, pustulas cicatrices, fossulas, & staphylomata. Cadmiæ, æris vsti, singulorum. ℥. iiij. Spicæ nardi, croci aloes flauæ, cerussæ lotæ, singulorum. ℥. j. ß. Castorij, myrrhæ, opij, lycij

indi

indici, singulorum. ℥.ß. Stibij, acaciæ, gummi, singulo. ℥.iij. Trita fermentato cum vino odorato, & fac collyria.

Collyrium Testamentum dictum Chrysocoi, conferens ad omnem affectum desperatum. Inscriptio autem indita est à consuetudine vnctionis. Chrysocous enim quispiam admodum pauperculus, grauiter oculos dolens, & læsus, sibi collyrium hoc adhibuit, curatusque est. Curauit autem & ipse plures, & ditatus est plurimùm. Erant autem illi tres filiæ, & vita finita, duabus filiabus dimisit facultates: minori verò Artemidi nominatæ, collyrij huius inscriptionem, & hanc solam quidem, & ditata est per ipsam plurimùm. Prodest ad epiphoras, asperitudines, myiocephala & desperatas diuturnasque cicatrices abstergit, & suffusiones tollit, pellucidamque & purã efficit pupillã oculi vt admirari liceat. Facit ad caliginẽ, nubeculas, pustulas vstiões albugines crassas, angulos erosos. & cicatrices summè exterit, aliaque mala quæcumque in oculis fiunt. Inuenta verò est inscrptio inter Artemidis oracula. Cadmiæ vstæ & lotæ, æris vsti, singulorum. ʒ. viij. Stibij. ʒ.x. Myrrhæ, croci, singulorum. ʒ.ij. Spicæ nardi. ʒ.j.ß. Castorij, squamæ stomomatis, singulorum. ʒ.j. Aeruginis rasilis. ʒ.iij. Lycij indici. ʒ j. Opij. ʒ.ij. Aeruginis vermicularis, thuris, casiæ singulorum. ʒ.j. Lapidis scissilis, chalcanthi, singulorum ʒ.ß. Piperis albi ʒ.j, Cerussæ, opobalsami, succi fœniculi, fellis caprini, singulorum. ʒ. ij. Gummi. ʒ. iiij. Acaciæ aridæ. ʒ. viij. Trita fermentato cum vino veteri bono, & fac collyria. 60

Collyrium Cholas nominatum, quod omnẽ contrahit lippitudinem, ac omnem fluxionem reprimit. Stibij, styracis vsti vnguiũ odoratorũ magnorũ tusorũ fabarũcõtusarũ sin. ℥.ß. Trita fermentato cum albo oui, & finge collyria. 61

Collyriũ mirabile, è succo polygoni ad .lxxij. oculorũ mala, iuuat lippitudinem cum ouo. Succi polygoni, lycij indici, sing. ʒ.iij. Aloes flauæ, ʒ.ij.ß. Zingiberis. ʒ.ij. Opij. ʒ. iij. Croci, thuris, sin. ʒ.ij. Acaciæ nigræ. ʒ.vj. Trita fermentato cum aqua pluuiali quantum sufficit, & fac collyria. 62

Collyriũ è succo coriandri, ad acuta mala, expertũ in principio instillatum. Pompholygis lotæ, croci, sing. ʒ.ij. ℈.viij. Cerussæ. 63

Hic

Hic desiderantur multa, vt ex indice collyriorũ patere potest, quæ in Aetio & Paulo reperiuntur.

ammoniaci, sing. ℈. iij. Succi rosarũ. ℥. j. Myrrhæ, croci, sin. ℥. ß. Cerussæ. ℥. j, Opij, lycij, sin. ʒ. ij. Thuris, acaciæ, gummi, sing. ℈. iij. Trita fermentato cum aqua pluuiali, & albis oui duobus, finge collyria, & vtere.

5 Collyriũ ex Erica, ad crassas albugines, & hebetudines insigniter conferens. Cadmiæ vstæ, & in lacte caprino extinctæ, ac lotæ, æris vsti & loti, singulorum. ʒ. viij. Lapidis asij. ʒ. ß. Seminis ericæ. ʒ. v. Myrrhæ, opij, castorij, singul. ʒ. ij. Acaciæ. ʒ. xj. Gummi. ʒ. j. Trita fermentato cum aqua pluuiali, & formato collyria.

6 Collyrium dictũ Stratiotis visum acuens, conferens ad hebebetudinem, & oculos qui à morbo nõ nutriuntur, cũ thuræ mirabile. Cadmiæ vstæ & lotæ. ʒ. xij. Opij, misyos, sing. ʒ. ij. Aeruginis. ʒ. j. Piperis albi. ʒ. iij. Gummi. ʒ. iij. ß. Trita fermentato cum aqua pluuiali, & fac collyria.

7 Collyriũ Antoninus, qđ etiã Pelariũ vocatur. Fossulas cõplet, cicatrices exterit, Est anodynũ, & monohemerum, & ad omnem oculorum affectum conducit. Cadmiæ vstæ & lotæ. ʒ. xij. Cerussæ lotæ. ʒ. xxiiij. Croci, æris vsti & loti. ʒ. j. Myrrhæ. ʒ. ß. Opij, acaciæ, sin. ʒ. xij. Tragacanthæ. ʒ. vj Amyli. ʒ. v. ß. Gummi. ʒ. j. ß. Hoc lachrymas etiã retinet, & somnum adducit. Vtere autẽ inter initia cũ aqua crassa, & ipsum illine, & ad vstiones cũ aqua vtere. Cõtrahit pustulas, chemoses soluit, cõfert ad oculos glaucos, suggillata, myiocephala, eunuchos, & tenero molliue corpore præditos..

8 Collyriũ odoratũ, quale nõ est, aliud ad oẽs asperitudines, & myiocephala: cũ ouo, aut lacte hoc dissolue & alterũ nõ quære. Cadmiæ vstæ & lotæ. ʒ. iiij. Aeris vsti loti rosarũ aridarũ, croci, sin. ʒ. ij. Lapidis scissilis folij myrrhæ opij sin. ʒ. j Gũmi, ʒ. iij. Trita fermẽtato cũ vino odorato & fac colyria

9 Collyriũ Asyncritõ Theophili chirurgi, q testatur mirabilitet ꝓdesse ad myiocephala, & staphylomata. Facit sine chirurgia ad omnẽ crassam albuginẽ, Ammoniaci. ℥. j. Interioris testæ sepiæ, æruginis rasilis, myrrhæ, gũmi, sin. ℥. ß, Aloes flauæ, exa. j. ß. Trita fermẽtato cũ aqua pluuiali, & finge collyria.

Col

Collyrium Memphites dictum ad crassas albugines, hebetudines, suffusiones, & omnem veterem affectum. Ammoniaci ℥.ß, Aeruginis, rasilis, opopanacis, liquoris cyrenaici, singulorum. ℥.ß. Sagapeni, gummi, singulorum. ʒ.j. Sepiæ testæ interioris. ʒ.ij. Trita fermentato cum aqua pluuiali, & fac collyria. 8

Collyrium ad oculos quos pili pungunt, qui manuariæ operæ non obediunt. [a] Vespertilionis sanguinem & iecur læuigato, & fac collyrium, & euellens pilos è radicibus, statim succo cicutæ dissolue collyrium, & illine loca vnde capillos euulsisti. Simile. [b] Illitum collyrium è rosis, & lacte mulieris quę primum peperit, felleq; caprino; simul exceptis vtere. Aliud. Similiter postquàm euulseris confestim specilli mucronem aqua fermenti calefaciens, hoc ipso locus vnde pili euulsi sunt tingantur, & pili non aplius nascuntur. Hæc tria bona & probata sunt. 8

[a Vespertilionis.] *Codex Nicolai legit* λυκτιρίδος, *fortè pro* νυκτιρίδος [b Illitum.] *Manuscriptus codex habet* χιρόμῦον *forte pro* χριόμυιον *vel*, χιρόμῦον *hoc est, tonsum. Vt sensus sit. primò capillos esse euellendos, ac dein collyrium adhibendem.*

Collyriũ tingens crassas albugines, & cicatrices. Succi hyoscyami. ʒ.ß, Plumbi vsti. ʒ.j. Melanteriæ. ʒ.iiij.ß, Gallarum immaturarum, chalcanthi, gummi, singulorum. ʒ.ij. Stibij vsti. ʒ.ß. Trita fermentato cum aqua pluuiali sufficienti & finge collyria. 82

Collyrium tingens cicatrices in oculis, Plumbi vsti & loti. ʒ.ß. gran. vij. Punicorum medium quod iuxta grana est, gallarum immaturarum, gummi, singulorum. ʒ.ij.ß. Trita fermentato cum succo rosarum, & fac collyria. 83

Collyrium oculare probatum ad crassas albugines, & nubeculas omnis generis, statim sanans. Thutiæ. ℥.j, vstæ & lotę multoties in vino bono. Caphurę. ℥.ß. Vngulę asini vstæ, moschi, testæ sepiæ, margaritarum. Sacchari, quantũ omnium aliarum specierum. Croci, cornu ceruini vsti, thuris masculi. Tritis in pollinem vtere in oculo ægrotantis manè & vesperi. 84

Collyriũ oculare expertũ, vocatũ Chrysocoi. Inuenta verò huius manifestatio hoc modo est. In Alexandria fuit quidã Crysocous iuuenis ætate, annorũ nimirũ trigintaduorum 85

rum. Accidit autem vt excæcatus sit. Is cũ laborare & victũ quærere non posset, confugit ad templum sanctissimæ dominæ nostræ genitricis Dei, & illic ieiunijs & deprecationibus vsus, quadam nocte vocem audiuit illi dicentem: Surge iuuenis, & ingredere interius altaris conclaue, & inuenies chartam scriptam, qua accepta, fac vt in ea præscriptum est, Ingressus itaq; interius altaris conclaue, inuenit chartam scriptam, & faciens pro eo quod in hac scriptum erat, confestim visum recuperauit, & multos alios, Dei gratia, curauit. Charta verò vsq; in hodiernum diem extat, & est à multis probata, & reuera sic habet. Cadmiæ vstæ. ℥.iij. Myrrhæ veræ. ℥.j. Castorij, exag.iiij. Thutiæ. ℥ ß. Squamæ ferri, opij, thuris, casiæ, singul. exa.ij. Lapidis scissilis, chalcanthi singul. exag.ij. Cerussæ, gummi, singul. ℥.j. Piperis albi, exag.iij.ß. Opobalsami, succi fœniculi, fellis caprini, sing. ℥.j. Acaciæ, squamæ stomomatis, sing. ℥.iij. Trita fermẽtato cum stillaticij rosarum liquoris põdere. ℥.iij. & vino odorato sufficienti, finge collyria. Vsu poscente accipe quantum volueris, & irrigato cum lacte mulieris quæ masculum peperit, ac stillaticio rosarum liquore sufficiẽti, dein conijce in marsupium, & impone ægrotantibus: aut si mauis, fac puluerem, & impone manè & vesperi.

Superstitiosè hæc dicũtur, vt alia multa, à Nicolao

86 Collyrium ad crassas albugines oculorũ, nubeculasq; mirabiliter minuit, & omnia quæ in illis accidunt. Balsamum extrinsecus illitum, aut saccharum exhibeto cum thutia & margaritis, vtraq; in pollinem trita. Aut sanguinem columbæ recẽtem sub alis extractũ oculo instillato. Aut pueri incorrupti sanguinem è digito in oculum stillato. Postremum desuper præbeto saccharum. Verùm sæpius dato lac mulieris quæ masculum peperit, & deinceps saccharum.

87 Aquæ ocularis confectio ad phlegmones, dolores, albugines crassas, & nubeculas oculorũ probata. Thutiæ, exag. iij. Caryophylli, maceris sing. exa j. Testarũ sepiæ, exag.j.ß. Sacchari candi, exag.j. Caphuræ, exag.j.ß. Moschi. ℈.ij. Sarcocollæ, exag.j. Sanguinis draconis, cerussæ, sin. exa.ß. Aloes flauæ, exa.j. Gũmi arabici, exa.ß. et quartã partẽ. Trita in pollinẽ madefacito cũ stillaticio rosarũ liquore mero ℔.j. & vini albi odorati ℔.v. ℥.iij. Bene confecta vtere.

FINIS.

INDEX INSPERSILIVM CALVARIÆ medicamentorum.

NICOLAI MYREPSI ALEXANDRINI, DE IIS, QVAE CALVARIAE INSperguntur. Sectio Vigesima quinta.

INSPERSILE caluariæ exiccatorium, mirabile. Seminis ericæ, florum iunci odorati, gallarum, sampsychi, singul. ℥.j. Xylobalsami, costi, iridis, singul. ℔.ß. Tusa & trita in pollinem, prius loto capite, insperge desuper. 1

Inspersile caluariæ, probatũ admodum. Gallæ, iridis, florum iunci odorati balaustiorũ, seminis ericæ, sidiorum, singulorum. ℥.ij. Trita insperge capiti. 2

Inspersile caluariæ exiccatorium, probatum. Aloen flauam tritam irrigato cm vino austero rubeo, & calefaciens impone capiti, prius lauans ægrotanté cum calido hoc medicamento, quod habet ista: Absinthium, flores iunci odorati, 3

rati, sarmentorum lixiuij, sampsychi, saluiæ, chamæmeli, fœnigræci, rosmarini, stichadis, rosarum, decoquantur in aqua ad tertias. Est valde probatum ad frigidos affectus.

Inspersile caluariæ exiccans omnẽ defluxionem, probatum. Sonchi redolentis, ladani puri, nitri rubei vsti.

Græcè est ἐυωδιάζοντος scriptũ, fortè pro ἐδωδίμου, hoc est esculenti.

Reliqua desiderantur in græco codice.

INDEX VNCTIONVM purgantium.

NICOLAI MYREPSI ALEXANDRINI, DE VNCTIONIBVS PVRGANTIBUS, Sectio Vigesima sexta.

1 NCTIO purgatoria vmbilico admouenda, ad sedis & flatuum eductionem. Rutam tritam irrigato cum melle, vt succum de se præbeat, ex eoq; interiora sedis inungito. Efficacissimum verò existit, si adsumpserit paululum cumini, & nitri, aut succum cyclamini. Stipula excepta imponitur, aut glans melle adiecto formatur, Flatus enim educuntur, & leuiores fiunt.

2 Vnctio purgatoria, ventrem mouens, & sedem. dicitur autem Chezanance. Alumen cum melle tritum coquito quousq; fuluum reddatur, & inunge sedem.

3 Purgatorium vmbilico admouendum, subducens aluum, admodum laudatum. Cyclamini. ʒ. iiij. Nitri ʒ. iij. Ellebori nigri & albi, scammoniæ, singulorum. ʒ. ij. Colocynthidis ʒ. iij. Succi claterij, grani cnidij, singulorum.

rum. ʒ.iiij. Caricarum pinguium. ℥.ij. Fellis taurini.℥.j. Tusa & subacta probè vmbilico imponantur.

Purgatorium vmbilico admouendum, subducens aluum, simile. Elaterij, lathyridis, galbani, cyclamini, ellebori nigri & albi, singulorum. ʒ.iiij. Colocynthidis. ʒ.viij. Cucumeris syluestris recentis, scammoniæ, grani cnidij, singulorum. ʒ.ij. Tithymali. ʒ.v. Terebinthinæ. ʒ.iij. Hęc probè tusa excipe cum felle taurino, & instar vnctionis inunge. Nonnulli verò adijciũt ceræ. ℥.viij. & olei Sicyonij, quod satis est, & instar emplastri imponunt.

FINIS.

INDEX PVRGATORIORVM, & conditorum.

Purg

NICOLAI MYREPSI AELEXANDRINI, DE PVRGATORIIS, ET CONDITIS,

Sectio Vigesima septima.

2 PVRGATORIVM è caryophyllo aquam educens, admodum mirabile. Aloes flauæ, epithymi, caryophylli, grani cnidij, petroselini, rhei pontici, singul. ℥. ß. Euphorbij. ℈. iiij. Mellis attici quod satis est. Datur pondere, cochleariorum duorum, manè ieiuno.

2 Purgatorium è melle rosaceo Alexandri. Succi rosarum,

 sex

sext.ij, Mellis attici, sext.j. Coquito benè ad cõsistentiam. Adijce scammoniæ torrefactæ.℥.iiij.Datur manè ieiuno. Integra adhibitio cochlearia v.Media, tria, minima duo.

Purgatorium aliud è melle rosacco. Mellis attici, succi rosarum, singul. ℔.j. Piperis communis.ʒ.j. Zingiberis.ʒ. ij.Scãmoniæ.ʒ.viij.Mastiches.ʒ.iiij.Datur, vt præcedens. 3

Purgatorium ex Asaro, quo ego vtor, valde bonum. Spicæ nardi, asari, epithymi, singul ℥.ß.Macerato in aqua sufficienti diebus tribus. Coquito mediocriter, & iuri decocti admisce succi rosarum, sext.x. Mellis attici, sext.ß. Coctis ad consistentiam adijce scammoniæ.℥.j.ß.& probè parato vtere. 4

Purgatorium è malis, & cotoneis. Malorum & cotoneorum assatorum carnis.℥.iiij. Piperis communis.℥.vj. Scammoniæ.ʒ.iij.Mellis attici.℥.vj. Datur manè ieiuno, pro viribus. 5

Purgatorium è citrio malo, stomacho accommodatum. Corticis citrij & carnis, ℔.j.Coquito in aquæ sext. vno & dimidio vsq; ad tertias, dein adijce mellis attici sex. dimidium. Coquito donec ad mellis consistentiam veniat, & inspergito hæc trita: nempe, piperis communis, scammoniæ assæ in fermento, turpeti.℥.j. Vbi probè paratum fuerit, dato quantum volueris. 6

Purgatoria buccella, admodũ bona. Scammoniæ assatæ, seminis fœniculi, anisi, cumini, sing.℥.j.Piperis cõmunis, seminis apij, sing.℈.j.Trita madefacito in mellis attici ℔.j.De assatis mediocriter dato.℥.j.manè ieiuno non febricitanti cũ cõdito.ei verò qui febricitat, cũ aqua tepida. 7

Purgatoriæ Colymbades, hoc est, salsæ & conditæ oliuæ probatæ. Scammoniæ, piperis communis, sing.℥.j. Epithymi, cumini fricti, petroselini, foliorum rutæ, mentæ viridis, sing.ʒ.iiij.Silphij.ʒ.j, Carnis palmularum, mellis attici, sin.ʒ.v.Aceti, cochl.ij.Colymbadum scissarum, sext.j. Nonnulli adijciunt modicum gari. Postquam probè confeceris, dato quinque, aut septem, aut nouem Colymbades, aut pro viribus. 8

Purgatorius pastillus admodum bonus. Scammoniæ, euphorbij, sing.℥.iiij.Folij, piperis communis, singul.ʒ.ij. Trita madefacito cum melle attico, pondere.℥.iij. Datur 9
manè

manè ieiuno.℥.j.aut pro viribus.

Purgatoria fusca, stomacho conueniẽs. Cumini, fœniculi.℥.j. Pulegij, seminis apij, anisi, singulo.℥.vj. Epithimi, scammoniæ, sing.℥.j. Salis communis.ʒ.ij. Aliqui euphorbij adijciunt.℈ iij. Trita benè exhibeto. Integra exhitio sunt.℈.ij.aut duo semis, pro viribus.

11 Purgatorium vinum ad hydropicos. Scillæ.℥.iij. Seminis apij.ʒ.vj. Piperis cõmunis.ʒ.j. Radicis capparis.ʒ.iiij. Grani cnidij decorticati.ʒ.j.ß. Folij, pilulas malobathri duas. Benè trita irrigato cũ vini cochlearijs.xij. Mellis attici, sext.iij. Scillã tusam macerato in vino, & comisce cęteris.

12 Purgatorius sal laudatus. Salis communis torrefacti.ʒ.vj. Seminis apij, zingiberis, panis aridi, singul.℈.vj. Seminis anisi, piperis communis, sing.℥.ß. Scammoniæ, epithymi, sing.j. Terito, & præbeto cochlearium vnum. Est admodum laudatum medicamentum.

13 Purgatoriũ ex Hermodactylo, podagricis conueniens. Hermodactyli.℥.iij. Anisi, cumini æthiopici, ammeos, corymborum thymi, piperis sing.℈.iij. Epithymi.℥.ß. Terito & præbeto.℈.iiij.vel. vj.pro viribus. Datur etiam cum condito, aut cum aqua mulsa, aut cum aqua feruefacta manè ieiuno.

14 Purgatorium ex Hermodactylo, simile. Hermodactyli, ℥.j. Cumini æthiopici, anisi, agarici, [a] isij, zingiberis, sing. ℈.iij. Alypiadis.℈.vj. Masticheś, spicæ nardi, singulo.℈.ij. Moschi, siliq.j. Cnici.℈.vj. Trita irrigato cum melle attico sufficienti. Quòd si opus sit maiori vacuatione, admisce scammoniæ, siliq.iij. Et præbeto.℈.j. Postquam lotus fuerit manè ieiuno.

[a Isij.] *Græcè est ἰοῖς. Quid autẽ Isiũ sit Nicolao, coijcere nequeo.*

15 Purgatoria catapotia ex Armenio lapide, arthriticis potissimùm exhibita vtilia. Aloes flauæ.℥.ij. Scammoniæ.℥.iij. Agarici, epithymi, sin.℥.ß. Lapidis armenij, croci, sing. ℈.vj. Casiæ, spicæ nardi, costi, rhei barbari, sing.℥.ß. Scillæ torrefactæ.℥.j. Trita excipe cũ stillaticio rosarum liquore. Dantur.℈.duo manè ieiuno.

16 Purgatoriũ ex coronopode vtile, perinde atq; id quod ex hermodactylo cõponitur. Est etiã stomacho gratũ & laudatũ. Zingiberis.℈.ij. Piperis cõmunis.℈.j. Agarici, medullę

cnici, sin.℈.x. Radicis.℈.vj. trita benè dătur manè, ieiuno a cornua.xviij. Qui autem difficilem aluum habent, ijs dantur cornua.xxiij. b Fac omnia septem aut octo prope ventrem. Post vacuationem lauato, & nutrito ouis sorbilibus & pane.

[a Cornua,] *Intelligit mensuralia, quæ intersecta erāt, vt ex Galeni libris de Comp, medic. general. satis liquet.* [b Fac omnia septem.] *Græcè est* ποιεῖ πάντα ζ' ἢ η' σωνιγγύς γαστέρας. *Quid autem ijs verbis velit* Nicolaus, *non benè assequor. Alijs igitur cōijciendum relinquimus.*

Purgatorium ad quartanas ex liquore cyrenaico, mirabile. Liquoris cyrenaici, piperis communis, myrrhæ, foliorum rutæ, sing.ʒ.j. Trita madefacito cum melle attico, & dato ponticæ nucis magnitudine cum vino veteri. 17

Purgatoria puls è colocynthide, ad ischiadicos, elephātia correptos, & in quib. opus est aliquid vi educere. Colocynthidis duobus fructib cauatis, & horū seminib. abiectis, medullam in ijs dimitte. Impleto eos oleo dulci, & opertito proprijs operimentis, finito diem & noctem. Postridie verò vacuato oleo, colocynthidas coquito in aqua donec colliquescant. Dein eas abijcito, oleoq; cum aqua permixta, adijce ellebori nigri triobolum, scammoniæ.ʒ.j. Simul cum ijs coquito pultem, ex similagine, aut pane arido trito. Postea ægrotanti prius tenuiter cibato prębe pondere nucum ponticarum.xviij. aut plurimum.xxiiij. Et bibendam dato aquam calidam sorbendam cum ipsa. 18

Purgatorium cydonite, hoc est ex cydonijs, subducens aluum. Cotoneorum carnis. gari, singul.lb.j. Mellis attici, lb.ij. Zingiberis, piperis longi, cinamomi, singu. exag.j.ß. Canchryos, croci, sing. exa.ij. Mastiches, stag.iij. Turpeti, ʒ.iij. Dacrydij.ʒ.j. Trita benè cotonea cōijce in garū per noctem & diem. Dein misce cum melle, & coquito ad consistentiā. Postea adijce prædictas species. Vsu poscēte dato manè ieiuno exa.iij. aut.iij.&.ß. aut.iiij. pro viriū ratione. 19

Purgatorium cydonite, simile. Carnes cotoneorū probè repurgatas coquito in aqua ad consistentiam, dein benè tundito, & adijce sacchari lb.ij. coquitoq; ad consistentiā cydonitis. Adijce turpeti.ʒ.xxx. Dacrydij ʒ.xx. Zingiberis, piperis lōgi, sin.ʒ.iij. Cinamomi boni.ʒ.ij. Amomi, 20

croci,ſing.ʒ.ij.Maſtiches.ʒ.v.Gari,℔.ij.Rhei barbari.℥.j.Irrigata hæc cum prædictis,exhibeto tertiana correptis, cholericis, & duplici tertiana laborantibus media nocte, pondere exagiorum.ij.ß.aut trium pro viribus.

1 Purgatorium cydonite ſimile, admodum neceſſarium. Carnium cotoneorum repurgatarum, ℔.iij. Mellis attici deſpumati,℔.iij. Coquito probè ad conſiſtentiam,dein ac cipe hæc tuſa,cribroq; traſmiſſa, & admiſce galangæ, caryophylli,maſtiches,piperis lõgi,cinamomi,nucis moſchatæ,ſing.ʒ.iiij. Dacrydij.℥.j. Turpeti repurgati.ʒ.vj.Senę, ellebori nigri,polypodij repurgati,ſing.ʒ.v.Datur media nocte pondere exag.ij.ß.aut trium,pro viribus.

2 Purgatorium cydonite,admodum probatum. Carnis cotoneorum repurgatæ,℔.j.ß.Mellis attici deſpumati,℔.iij.Coquito ad conſiſtentiam,& adijce hæc tuſa & cribrata,nempe caryophylli.℈.iij. Petroſelini, euphorbij, folij, ſing.℈.ij. Scammoniæ.℥.j. Turpeti. ℥.ß. Datur vt præcedens.

3 Purgatorium è cotoneis aliud probatum. Carnium cotoneorum repurgatarum, ℔.xx.Mellis attici deſpumati, ℔.xxx.Coquito ad conſiſtentiam. Adijce tuſa & cribrata benè,piperis albi.℈ lxx.Caryophylli,ſpicæ nardi, ſing.℈.xl.Coſti.℈ xx.Scamoniæ.℥.ij. Turpeti.℥.j.Dantur exag.ij.ß.aut tria pro viribus,media nocte.

24 Cydonite ad cœliacos,dyſentericos,& febricitantes admodum probatum. Succi cotoneorum,℔.iiij. Stillaticij roſarũ liquoris puri,℔.j.Sacchari,℔.iiij.Coquito ad conſiſtentiam.& dato in prædictis malis tota die.

25 Cydonite vt præcedẽs.Succi cotoneorũ.℥.iiij.Stillaticij roſarum liquoris puri.℥.ij.Sacchari.℥.viij.Coquito ad cõſiſtentiam:vbi ab igne remoueris,adijce probè tuſa & cribrata,caryophylli,exa.ij. Cinamomi,ligni aloes,galangę, cardamomi maioris,ſing.exag.j.Maceris,gallię moſchatę, ſing.exag.ß.Nucis moſchatæ,zedoariæ, ſingul.exag.ß. & quartam partem.Coriãdri,exag.j.Spicæ,taria.iij.Moſchi, gra.ij.Croci,ſiliq.v.Datur ieiuno,& à cibo.

26 Cydonite[a] frugale,admodũ bonũ. Carniũ cotoneorũ repurgatarũ,℔.iij.Mellis attici,℔.vj.Coquito rectè ad cõſiſtentiã.Dein amotis ab igne,adijce tuſorũ & cribratorũ,

piperis communis. ℈.v. Caryophylli, spicæ nardi, sing. ℈. iij. Costi. ℈.j.ß. Dũ coquitur cotonea, moueto illa cũ ferula, dein admisce odorata, recondito in folijs lauri, & vtere.

[a Frugalæ.] *Manuscriptus codex legit λυτὸν, fortè pro λιτόν.*

Cotoneorum & malorum cõfectio valde vtilis. Succi malorum & cotoneorũ, sing. ℔.j.ß. Mellis attici despumati, ℔.iij. Aceti, ℔.j.ß. Coquito ad mellis consistentiã. Dein adijce hæc tusa & cribrata, zingiberis, piperis albi, spicæ, sing. ℥.ij. Ligni aloes crudi. ℥.ß. Cardamomi minoris, cardamomi, singul. exag.ij. Zedoariæ. ℥.ß. Galiæ moschatæ, exag.ß. Nucis moschatæ, galangæ, cinamomi, cardamomi magni, sing. ℥.j. Caryophylli. ℥.ß. Maceris, exag.ij. Berberis, exag.iij. Croci. exag.j. Datur manè ieiuno, & à cibo. 27

Confectio è succo malorum. Malorum dulciũ [a] corpora repurgato ab eo quod intus & extra est, accipe, & cõtusa exprime linteo tenui, & è succo expresso accipe ℔.j. Admisce illi hęc tusa & cribrata, Spicę. ℥.iij. Xylobalsami, ℥.j. Coriandri. ℥.ß. Zingiberis, exag.iiij. Coquito benè ad consistentiam. Dato. ℥.ß. vbi volueris. 28

[a Corpora.] *In codice Nicolai perperam ζώματα, pro σώματα legitur.*

Confectio alia è succo malorum, conferens ad vomitum, animi defectionem, continuã febrem, data in inclinatione morbi. Qui ea vtitur, rigore vacet: neque eius natura sit biliosa, neq; etiam stomachus biliosus. Iuuat autem immodicam sitim. Succi malorum dulcium purgatorum, ℔. duas. Spicæ, ℔.ß. Santali rubei, spodij, coralli rubri, crystalli puri, sing. ℥.ß. Tritis & subactis vtere. 29

Confectio alia è succo malorum. Succi malorum dulcissimorũ, ℔. v. Stillaticij rosarũ liquoris puri, ℔.j. Sacchari, ℔.iiij.ß. Mellis attici puri, ℔.ß. Coquito vt cydonite. Dein adijce illi, croci, spicæ, sing. stag.j. Canchryos, cinamomi veri, santali albi, singul. stag.ij. Caryophylli, stag.j. Moschi, stag.ß. Trita & cõfecta probè recõde in vase. dato manè, & à cibo semunciã, aut. ℥.j. Prodest stomachicis, cibũ non appetentibus, febricitantibus, vomentibus cibũ. Melancholicis & pituitosis ad modum bona. 30

Cydonite ad eos qui nihil appetũt, & cibum vomunt, & neque probè concoquunt. Succi cotoneorum, succi 31

men

mentæ, ſucci ſampſychi. ſing. ℥. j. Sacchari, lb. j. Coquito benè ad conſiſtentiam. Adijce hæc tuſa, & per cribrum tranſmiſſa, caryophylli, nucis moſchatæ, galãgæ, zedoariæ, ſpicæ floris iunci odorati, ſingulorũ. ʒ. ß. Ligni aloes crudi. ʒ. ß. Datur manè ieiuno. ℥. ß. Eſt valde laudatum.

32 Cydonitis confectio ſtomacho conueniens, ad eos qui nihil appetunt & malè cõcoquũt, & imbecillũ habent ſtomachum vtilis. Carnis cotoneorum purgatorum, lb. ij. Coquito cum vino optimo ad conſiſtentiam, dein adijce mellis attici lb. iiij. & coquito ad cõſiſtentiam. Vbi remoueris ab igne, adijce hæc tuſa & trita, cinamomi, zingiberis, ſing. ℥. j. Nuces moſchatas, numero tres. Maceris, exag. j. Caryophylli, exa. j. Cubebarũ, exa. ß. Zedoariæ, cardamomi, ſin. exa. j. Cardamomi, magni, galliæ moſchatæ, ambaris, ſing. exa. ß. Croci, ſpicæ ſin. ʒ. ß. Galãgæ, ligni aloes, ſin. ℥. ß. Moſchi, ſiliq. ij. probè confectam præbeto pondere ſemunciæ.

33 Conditum nephriticum, & calculum atterens. Rhei, ſaxi fragi, petroſelini, aſari, ſpicæ nardi, caſiæ, rhei pontici, betonicæ, ſinonis, dauci, acori, ſingul. ʒ. j. Piperis communis. ℥. j. Mellis attici. lb. j. ß. Optimi vini omphacini, lb. vij. ß. Benè paratum datur manè ieiuno menſura vnius poculi parui.

34 Conditum purgatorium expertum, non ſubuertens, ſtomachum neq; ſanorum, neq; ægrorum, admodum nobile. Succi fœniculi viridis, lb. ß. Mentæ viridis. ℥. iij. Radicis apij. ℥ j. Aquæ fontanæ, lb. iiij. ß. ℥. iij. Herbas in aqua macerato tribus diebus, dein coquito donec lb. j. ß. remaneat. Poſtea colato, & abijcito herbas, tritaque hæc in mortario adijce. Piperis. ℥. j. Scillæ. ℥. ß. Mellis attici, lb. ß. ℥. iij. Vini boni, lb. iij. ß. ℥. iij. Confectum & paratum conditum recon de in vaſe. Atque vſu poſtulante, dato poculum vnum, & ieiuno, & dormituro. Probatum eſt, periculoq; vacat.

35 Conditum nephriticum, & calculos conterens. Maſtiches. ℥. ij. Coſti, foliorum ſpicæ nardi, rhei pontici, ſingul. ℥. j. Mellis attici. lb. ß. ℥. iij. Vini boni, lb. viij. Vbi rectè cõfeceris, dato manè poculum vnum.

36 Conditum nephriticum, mirabile. Saxifragi, petroſelini ſingulorum. ℥. ß. Betonicæ. ℥. ij. ß. Coſti. ℥. ß. ʒ. j. Zingiberis, exagium. j. ß. Piperis communis, exagia. vij. ß.

Semi

Seminis rutæ. ℥.iij.ß. Spicæ nardi.℈.j. Mellis attici, lb. ß. Vini veteris, lb. xij.ß. Datur poculum vnum manè ieiuno.

Conditum nephriticũ simile. Saxifragi, betonicæ, petroselini, sing. lb.ß. Spicæ nardi. ℥.j. Piperis communis. ℥. ß. ʒ.j. Trita madefacito cum mellis attici lb.j. & vini boni, lb.vj. Datur manè ieiuno poculum vnum. 3

Conditum purgans, laudatum ad hydropicos, & chol ericos expertũ, sine torminibus & molestia purgans. Radicem iridis viridé contusam in mortario diligenter per diẽ & noctẽ macerato in vino bono, dein exprimito per [a] linteum purum, & impleta phiala vna, admisce mellis cochl.j. ß. piperis cõmunis, gra.vj.ß. & præbeto bibendum manè ieiuno prius calefactum. Datur autem hyeme, & æstate, probatum enim est. 3

[a Linteum.] *Manuscriptus codex habet λίντιον, pro λίντιον. Latinam namq; dictionem græcis literis minus rectè exarauit.*

Conditum lapidem atterens, probatum. Piperis albi, saxifrigi, spicæ nardi, seminis lini, betonicæ, sing. ℥.j. Petroselini, folij, sin. ℥.j.ß. Trita madefacito cũ mellis attici lb. vj. & vini Ascalonij boni, lb.ix. & vtere. 39

Conditum purgatorium, admodum probatũ. Catapotiorum purorum, senæ, polypodij, thymi, epithymi, hermodactyli, pæoniæ, sing. ℥.j. Tritis, si quidem non febricitant ægri, adijcæ vini puri mensuram vnam, aut lb.vj. si verò febricitant, aquæ lb.vj. Coquito ad tertias. Colato, decoctumque accipe. & si febre vacant ægrotantes, adijce illi mellis attici lb.j. Sin febricitant, sacchari lb. j. & rursus probè coquito, colatisq; adijce in pollinem tusi cinamomi. ℥.j. Galãgæ, piperis cõmunis, zingiberis, sing. exag.ij. Caryophylli, cardamomi, [a] spigo, singulorum, exag.j. Et vini boni pondus triplex ad superius decoctum. Subactis & irrigatis omnibus simul, conficito vt [b] claretum, & præbeto manè ieiuno cum tepidæ aquæ vncijs quatuor. 40

[a Spigo.] *Græcè est σπίγω. Quid verò Nicolaus hac voce intelligat, me ignorare fateor.*

] b Claretum.] *In codice Nicolai hic, & paulò pòst est κλαρὸν. Hac voce autem illum innuere puto id potionis genus quod hodie*

die à medicis Claretum, vel Hippocras appellatur, ideoq; claretum potius quàm Clarum scribendum fuisse arbitror.

41 Cõditi, qđ Claretum vocatur cõfectio ad ſtomachichos cibũ nõ appetẽtes, & ſtomachi inflatione laborãtes. Spicæ ℥.ß. Cinamomi.℥.vj. Zingiberis.℥.iiij. Piperis cõmunis.℥.ij.ß. Piperis longi, [a] nuntceſarcas, galangæ, ſing.℥.j. Caryophylli.℥.ß. Sacchari & mellis, ſin.lb ij. Tritas ſpecies irrigato ſimul, & adijce vini menſuras. xij. Datur manè ieiuno poculum vnum exiguum.

[a Nuntceſarcas.] *Græcè eſt νουντισάρκας. Quæ quidem dictio eſt haud dubiè corrupta: ideoq; quid ſignificet, ſcire nequeo.*

42 Conditum ad ſtomachicos, cibum non appetentes, inflatos, & cibũ non rectè cõcoquẽtes. Cinamomi.℥.j.ß. Caryophylli, maceris, ſingul. exag.j. Nuces moſchatas duas. Galãgæ, exag.j.ß. Cardamomi, exag.ij, Piperis longi, & communis, ſingulorum. exag.ij. Spicæ, exag.j. Trita irrigato cum mellis attici puri lb.iij. & vini boni menſuris.vj. Poſtquam vt claretũ confeceris, dato manè ieiuno poculũ vnũ.

43 Conditum ad ſtomachicos, cibum non appetentes, inflatos, cibũq; non recte coquentes, atque hydropicos. Cinamomi boni.℥.j. Zingiberis albi repurgati. ℥.ß.ʒ.j. Roſarum rubearum, caryophylli, ſantali rubei, ſing.ʒ.ij. Spicæ nardi ſiue Net, ſing.ʒ.j. Trita irrigato cum vino bono albo, pondere lb.xxx. & melle attico deſpumato quod ſatis eſt, aut ſaccharo. Datur manè, meridie, & veſperi poculum vnum quoties offertur.

FINIS.

INDEX PVRGANTIVM.

Eligmatum.

purga

NICOLAI MYREPSI ALEXANDRINI DE PVRGANTIBVS ELIGMAtis, Sectio Vigesima octaua.

Vrgatorium eligma Monachicum, quod dicitur Sarracenicè Looch Elrachos, purgans,gratia Dei, vtranq; bilem,flauam & nigram,ac pituitam, maculasque in facie factas. Purum corporis colorẽ efficit. Prodest vertiginosis, caliginique oculorum. Pruritum corporis purgat, & sanguinem deprauatum attenuat. Exanthemata seu pustulas consumit,ac dissipat. Bonitatem stomachi efficit. Venerea quoq; excitat. Pityusę.ʒ.v. Dacrydij.ʒ.iij.ß.gran.vij. Sacchari.ʒ.iiij. Piperis longi ʒ.ij. Amomi,seminis apij,ammeos,salis ammoniaci, zingiberis,singul.ʒ.iij.ß. Piperis albi.ʒ.ij. Pyrethri.ʒ.ij ß. Hæc in mortario contundito, & cribrato, scãmoniam bifariam terito,& vnito omnia in vnum, dein saccharum tritum insperge,& commoueto diligenter. Postea adijce mellis attici quod satis est,& factum aquosum repone in vase vitreo, & dato cum tepida, aut vini dulcis.℥.ij aut.iiij,ijs scilicet qui difficilem aluum habent. Facilem autem habentibus aluũ ℥.iij. Iunioribus.℥.ij. Et febricitantibus cũ tepida prębeto.

Purgatorium,regium eligma,quod Sarracenicè loch el- 2

melick

melick, ad bonum stomachi odorem & bonitatem eiusdem confert. Purgat pituitam & bilem mirabiliter. Piperis communis, & lõgi, spicę nardi, nardi celticę, amomi, caryophylli, singulorum ℥. ß. Zingiberis. ℥. ß. ʒ. j. Scammoniæ. ʒ. iij. ß. Pityusæ. ℥. vij. Sacchari. ℥ iiij. ß. Hæc tusa excipe melle attico sufficienti, & præbeto. Integra exhibitio. ℥. iij. Media. ℥. ij. Minima. ℥. j. cum aqua calida: aliqui verò hoc ipso vt electuario vtuntur, exhibentes id cum aqua calida.

Purgatorium eligma admodum probatum. Aloen flauã quamcumque vis accipe, & terito validè. Accipe etiam liquorem tithymali, fingito pilulas erui magnitudine, & præbeto vnam aut duas pro viribus. Purgat verò vehementer.

Purgatorium eligma, valde laudatum. Dacrydij, aloes, flauæ, singulorum. ℥. j. Absinthij, colocynthidis, ammoniaci, sing. ℥. ß. Agarici, mastiches. singul. exag. j. ß. Excipe cũ succo brassicæ, & madefacito probè, fingitoque pilulas erui quantitate.

Purgatorium eligma sine molestia purgans, ad ischiadicos, & per circuitum afflictos, eosq; qui diutius molestantur, admodum bonũ. Colocynthidis. ℥. ß. Nitri. ℥. j. Benè trita præbeto validis. ʒ. j. cum aqua mulsa, magnæ mensuræ ieiunis. Imbecillibus. ʒ. ß.

Purgatorium eligma, quod ab aliquibus vocatur Panaretos, ab alijs Asclepios. Valet ad morbos comitiales, diuturnos capitis dolores, insanientes, lethargicos, stomachicos, arthriticos, melancholicos, neruorum vitia, & ad eos quibus cibus acescit, omniaque thoracis mala. Hoc vsus est Heraclides Cous, aut Galia: summè enim claruit. Priuatim verò vsus est ad hydropicos mirabiliter. Datur nucis ponticæ magnitudine, cum aquę mulsæ vna mensura. Piperis communis, albi, & longi, seminis dauci, anisi, apij, petroseli ni, libystici, carei, zingiberis, agarici, grani cnidij, scillæ torrefactæ, pyrethri, radicis chamæleæ, euforbij, myrrhæ, croci, polij, spicæ nardi, cardamomi* (si verò non habes, adijce duplum casiæ) sauinæ, amomi, casiæ, ellebori nigri, dacrydij, aloes flauæ, singu. ℥. ß. Trita madefacito cum melle attico sufficienti.

* Cinamomi legẽdũ puto, ꝓpterea quod duplum casię pro eo sumẽdum esse scribat.

Purgatorium eligma expertum, non excitans tormina, & mole

molestia vacans. Piperis nigri, cumini, anisi, petroselini, fœniculi, apij, ammeos, epithymi, singulorum. ʒ. ß. Dacrydij. ʒ. v. Trita dantur manè ieiuno pōdere. ℈. vndecim. Postea sorbēdam præbeto aquam tepidam.

Purgatorium eligma flauæ bilis. Seminis apij, piperis, communis, singulorum. ℈. ß. Dacrydij. ʒ. ß. Trita dantur vna vice manè ieiunis. Postea sorbenda datur aqua tepida.

Purgatorium eligma simplex, molestia & periculo vacans, datum omni tempore. Iridis illyricæ radicis succi, cyathum. ß. Vini boni tantundem. Tusa, mixta, & tepida da bibenda manè ieiuno. Est enim probatum medicamētum.

Purgatorium eligma probatum, pituitam, bilem, & humores purgans, noxa vacans. Dacrydij. ℥. ß. Colocynthidis ℥. j. exag. j. ß. Aloes flauæ. ℥. ß. Succi absinthij. ℥. j. ʒ. ij. Trita cum succo brassicæ subigito, & finge pilulas, datoque pro viribus vesperi. 10

Purgatorium probatum admodum vtile, veluti prædicta. Herbam alypiadis, cū folijs & ramis tunde, & cribrato. Datur puluis ille ijs qui à pituita, aut humore aliquo acri, aut bile infestantur, pondere dimidij cochlearij tepidi. Facit ad hydropicos, & eos de quibus medici desperarunt. 11

Purgatorium educens aquam, hydropicis vtile. Piperis communis, squamæ æris, sin. ʒ. j. Struthij seu lanariæ. ʒ. ij. Piperis albi, dacrydij, sin. ʒ. j ß. Trita dato manè ieiuno cochl. j. ß. Medium pondus, cochl. j. Post sorbendam exhibe aquam tepidam. 12

Purgatorium aquam educens, probatum. Grani cnidij vsti. ℈. ß. Radicis panacis, siliq. j. Trita præbeto cum aqua mulsa pondere cochlearij vnius manè. 13

Purgatoriū hydropicorum, probatum. Spicæ nardi. ʒ. ij. Lybistici. ℥. ß. Petroselini, dauci, sing. ʒ. ij. Epithymi. ℈. ix. Cocci cnidij. ʒ. ij. Trita præbentur manè ieiuno pondere cochlearij vnius cum tepida. 14

Purgatorium aquam educens ad hydropicos probatum, laudatum valde. Euphorbij, piperis, communis, cumini, pulegij, pyrethi, singulorum. ʒ. ij. Trita dantur cum aqua mulsa manè ieiuno pondere cochlearij vnius. Si verò vsus eius sit post paucos dies, cochl. j. cum dimidio ad integram totius corporis purgationem sufficit. 15

Pur

16 Purgatorium ad colicos Euchirij, quo vtebatur Asterius medicus, expertum. Euphorbij. ℥.ß. Baccarum lauri. ʒ.ß. aut gran. v. Aloes flauæ. ʒ.ß. Trita irrigato cum aqua mulsa, & dato pro viribus. ℈. vj. vel. iij. vel. v. aut. vij. Est probatum.

17 Purgatorium expertum, bonum, quo ego vsus sum, datur pro arbitrio. Dacrydij. ℈. iij. Aloes, epithymi, agarici, singulorum. ℈. j. ß. Colocynthidis, mastiches, singulorum. ℈. v. & quartã partem. Trita irrigato cum aqua mulsa, aut oxymelite pondere cochlearij vnius. Dantur. ℈. v. aut. vij. & tepidæ quantum satis est.

18 Purgatorium admirabile admodum, expertum torminibus, & periculo molestiaq; vacans. Piperis communis, cumini, anisi, petroselini, fœniculi seminis, apij, ammeos, epithymi, singulorum. ℥.ß. Dacrydij. ℈. ix. Trita præbeto manè ieiuno. ℈. v. ß. aut sex. ß. cum aqua tepida.

19 Purgatorium mirabile, valde expertum, torminibus carens & detrimento. Piperis communis, cumini, ammeos, colocynthidis, epithymi, singulorum. ℈ ix. Dacrydij. ℈. viij. Trita dantur manè ieiuno pondere. ℈. iij. aut. v. cum aqua tepida.

20 Purgatorium capitis errhinon, admodum probatum. Melanthij, salis ammoniaci, elaterij, singulorum, ℥.ß. Excipe sicyonio oleo, & infunde naribus cochlearium vnum tepidum.

21 Purgatorium sinus sordidos glutinans, primò enim carnem expurgat, & postea coalescere facit, & glutinat. Syluestris ficus ramorum cortices cultro modicè conscinde, & conijce in oleum sufficientis quantitatis. Coquito iusto tempore, & vbi excolaueris, cortices abijcito. In oleum autem conijce ceræ modicum, vt vniri queãt per piulcum. Vbi vnita fuerint, extrinsecus impone pannum crassum, quem obturatum & lana tectum alligato. Primò quidem sic purgat, vt corrupta membranarum excernat.

FINIS.

INDEX CATAPLASMATVM.

NICOLAI MYREPSI
ALEXANDRINI, DE CATAPLASMATIS, SECTIO
Vigesima nona.

CATAPLASMA ad oculos motos, mirabile. Croci opij, singulorum. ʒ.ß. Castorij. ʒ.ß gran. vij. Meliloti. ʒ.j. Micarum siliginei panis maceratarũ in passo. ℥.j. Ouorum assatorum vitellum. j. cum dimidio: excipe succo fœnigræci, & vtere. 1

Cataplasma ad dolores oculorum, probatum. Rosarum aridarum. ʒ.ij. Opij, croci, singulorum, ʒ.ß. Excipe cum decocto mellis sufficiente. 2

Cataplasma mirabile ad carbunculos in oculis, & toto corpore factos. Meliloti, rosarum, singulorum. ℥.j. Tusa coquito in aqua plurimùm. Dein coniecta in mortarium, contere diligenter, & commisce vitellos ouorum elixorum, & modicum olei rosacei, vt emplastri formam acquirat, & tenui panno illitum imponito. Hoc dolores mitigat & refrigerat, item duritias & inflammationes carbunculorum dissoluit. Postea illine pastillum de halicacabo cum vino & croco: ita enim multoties sum vsus. 3

Cataplasma ad carbunculos, & strumas, expertũ. Seminis cardamomi, farinæ fabaceæ, coquito cum stacte, & illinito folijs brasisicæ, & vtere. 4

Cataplasma iocineris expertũ, admodũ bonũ. Absinthium tusum & cribratum coquito benè cum melle attico, & illitis vtere, 5

Cat

6 Cataplasma è myrobalano, ad iocinerosos, stomachicos & hypochondriacos. Myrobalani celtici, asari, xylobalsami, iridis, cyperi, sing. ℥.ß. Fecis Ascalonis, aut syriacæ sapæ, aut olei nucum, quod satis est: excipe & illine.

7 Cataplasma ad duricies iocineris, expertũ. Semẽ lini ꝓbè tusum, & cribro trãsmissum, coquito ad cõsistẽtiã, & illine.

8 Cataplasma dysentericis vtile, valde bonũ. Acacię. ℥.j.ß. Gallarum. ℥.j. Polentæ. ℥.iij. Mannæ thuris. ℥.j. Myrti aridæ. ℥.iij. Rosarum siccarum. ℥.j. Rhois syriaci, exagia. iiij. ß. Aluminis scissilis. ℥.ij. Rubi summitates. Coquito cum vino odorato sufficienti, & vtere.

9 Cataplasma Artomeli, ad stomachicos, lienosos, iocinerosos, & causas viscerũ. Meliloti, mensurã vnã. Anisi, seminis apij, singulorũ. ℥.j. Seminis fœniculi. ℥ ß, ʒ.ij. Mastiches. ℥.j.ß. Comæ absinthij, exag. iiij.ß. Panis aridi in vino & melle prius tribus diebus macerati. Oenãthes aridæ. ℥.ij. Hæc irrigato probè, atq; adijce vini odorati, quod satis est, & vtere.

10 Cataplasma ad cœliacos, & dysentericos, expertum. Succi acaciæ, & hypocistidis, myrti baccarum aridarum, rosarum, sidiorum, balaustiorum, gallarum, œnanthes aridę, ossium palmularum, farinæ orizæ, panis aridi probè vsti, cumini, mastiches. Redactis singulis in puluerem, excipe cum fece colata, aut vino bono odorato, & confecto vtere in stomacho, & ventre, & lumbis, & suprà. Est enim probatum. Adijce illi succum vtriusque plantaginis.

11 Cataplasma ad pleuriticos, valde efficax. Cyparissi folia viridia cõtusa, & adipi suillo recẽti commixta, ad emplastri formam redige, & illita pãno ijs vtere. Igni hoc ipsum adhibere oportet, nec concedendus eius vsus, nisi calidum sit.

FINIS.

INDEX CERATORVM.

NICOLAI MYREPSI

ALEXANDRINI, DE CERATIS, SECTIO TRIGESIMA.

CERATVM myrteum, ad scabies, feruẽtes pustulas, & pudenda glutinans. Lithargyri, cerussæ, plumbi vsti, singul. ℥. ß. Ceræ puræ. ℥. ij. ß. Olei myrtini. ℥. iiij. 1

Ceratum sancti Ioannis euangelistæ, per visionem illi manifestatum. Confert ad omnem duriciem, ac omne malum, lienes, mammas muliebres à lacte induratas, stomachum phlegmone obsessum, bubones, furunculos, coxarum dolores, & omnem dolorem, in quacunq; corporis parte fuerit, ad abscessus. Aut enim exprimit & vacuat sine sectione, aut rũpit. Vacuat, glutinat, & curat. Nitri alexandrini. ℥. ß. Olei, ceræ, resinæ pineæ, singulorum ℔. ß. Alliorum, vaginas. xij. Sauinæ. ℥. ij. Oleũ, cera, & resina coquuntur simul: iniectis autem allijs in vasculum coquuntur, donec exarescant vehementer. Dein autem sublatis & abiectis illis, colatur quod decoctum est. Postremum nitrum tritum additur. Inijcitur verò etiam de manna sancti Ioannis quantum teneri potest tribus digitis, dicendo, in nomine patris, & filij, & sancti spiritus. Liquabilibus itaque iam coactis & compactis, inijce nitrum tritum, spathaq; moueto, & vtere in nomine Domini, Amen. 2

Ceratum mitigans dolorem, & omnem phlegmonem, doloremq; mediarum corporis partium, ac duriciem, ad dolentes articulos, podagras, & neruorum distensiones. Inijcitur etiam colicis, & vteri malis. Prodest ijs qui ex morbo extenuati sunt, & siccum habentibus corpus, febricitantibus cum oleo dulci, vacantibus febre cum nardo, 3

do celtica solutum. Ad carbunculos, toti corporis illitum. Recuperat enim vires, & reficit. Assumitur etiam ad pessos. Adipis anserini, suilli, caprini, taurini, medullæ ceruinæ, singulorum, ℔.ß. Butyri boni, terebinthinæ, œsypi, singulorum. ℥.ij. Ceræ, pineæ resinæ, singulorum. ℥.iij. Confectum rectè reconde, & vtere.

4 Ceratum è succo fœnogræci, ad omnem duritiam, & distensionem laudatum. Olei fœnigræci, ℔.j. Ceræ. ℥.ij. Terebinthinæ, œsypi, singulorum. ℥. j. ß. Fœnumgræcum vna antè hora macerato in aqua, & admiscēdo oleum coquito.

5 Ceratum è solano, æstus mitigans, & erysipelata. Succi solani. ℥.iij. Ceræ puræ. ℥.iiij. ß. Cerussæ, lithargyri, plumbi, singulorum. ℥.ij. Olei rosacei. ℥.iiij. Adipis suilli recentis. ℥.iij. Aceti parum, vtere.

6 Ceratum ad exacerbationes podagricas, & arthriticas: nam ægrotantibus dolorem abigit. Non finito ante triduum decidere. Olei communis, ceræ puræ, singulorum, ℔.ß. ℥.iij. Corticis radicis verbasci, rutæ tenerum ramorum, singulorum. ℥.j. ß. Cyparissi pilulas. iiij. ß. Aquæ marinæ, quod satis est. Tusa cum oleo & aqua marina conijcito in ollam nouam, & coquito, donec marina remaneat. Moueto autem virgula laurina. Deinde etiam liquato ceram, & probè confecto vtere.

7 Ceratum dissoluens omnem duritiam, expertum. Adipis, ceræ, resinæ pineæ, sing. ℥.iij. Picis aridæ butyri, sin. ℥. ß. ʒ.j. Medullæ ceruinæ. ʒ.ij. Coquito vt ceratū, & vtere.

8 Ceratum mirabile ad erysipelata, senum podagras, vlcera phlegmone obsessa, & cancerosa: item pudendorum, sedisq; calidos dolores, in anteriore parte tibiæ facta vlcera senilia, & desquamationes. Scoriæ plumbi, cerussæ, succi solani, ceræ puræ, olei rosacei, singul. ℔.ß.

9 Ceratum aliud è solano ad erysipelata, herpistica, carbunculos, & omnis generis vstiones. Plantaginis maioris, seridis, & solani succorum, singulorum, cyath. ij. Succi lactucæ, cyath. ij. ß. Lithargyri, cerussæ, singulorum. ℥.ß. Scoriæ plumbi, sulphuris ignem non experti, singulorum. ℥.ij. ß. Aluminis scissilis, thuris, singulorum. ℥. j. ʒ. ij. Ouorum nouem alba. Ceræ. ℥.v. Adipis suilli. ℥.v. partem. iiij.

Liquabilia fundito, & arida terito validè, recondito, & vtere.

FINIS.

INDEX CATAPLASMATVM, colicorum, & cephalicorum.

NICOLAI MYREPSI

ALEXANDRINI, DE CATAplasmatis colicorum & cephalicorum, Sectio Trigesima prima.

CATAPLASMA ad colicos, & intestinorũ cruciatus. Piperis cõmunis, baccarũ lauri decorticatarum, seminis rutæ syluestris, cumini, singulorũ, ℥. ß. 1

Tund

Tundantur & cribrentur. Est enim expertũ, & probaum.

2 Cataplasma ad colicos, probatum. Farinæ fœnigræci. ℥. iij. Farinæ baccarum lauri, mastiches, terebinthinę, sing. ℥. j. ß. Trita coquito cum mulsi cochl. j. & impone.

3 Colica potio probata. Fructus herbæ cynorhodi fac aridos, & reconde. Vsu exigẽte dato cochlearium dimidium, cum vino temperato tepido diebus tribus manè ieiuno. Confert etiam pueris ramice intestinorũ laborantibus, datum diebus. xv. alternatim. Gestet verò deligationem.

4 Colicos confestim dolore liberans. Succi brassicæ, cyath. j. ß. Vini veteris. ℥. j. ß. Comixta & calefacta dato bibenda ieiuno.

5 Colica Croce admodum mirabilis. Vtere in ijs colicis in quib. metus est ne à medicamentis epotis lædatur stomachus, & in quibus ea quæ sumuntur, euomuntur. Dolorem etiam sedat, si lana exceptam inuolutamq; fabæ ægyptiæ magnitudine in interiora sedis imponamus. Habeat autẽ, lana fimbriam margineúe extra anum propendentem, vt postquam dormire incipiat æger, medicamẽtum amoueamus, per marginem extrahentes. Mulieribus in pudẽdum imponitur. Non enim solum coli infestationes soluit, sed etiam in omni dolore est necessarium. In viligantib. quoq; est probatum. Opij, castorij, sing. ʒ. iiij. Myrrhę, nitri, sing. ʒ. j. ß. Cyclamini. ʒ. j. Foliorum rutæ. ʒ. vj. Tusa probè excipe melle attico, & reduc ad cerati crassitudinẽ, ac vtere.

6 Colica vnctio Esdra, flatus educens. Foliorum rutæ viridium, nitri, cumini. Tusa irrigato cum melle attico, vt sordium crassitudinem acquirant, & inunge interiora sedis.

7 Colica antidotus, quam accepi ab Alypio medico. Data autem ter mense in ipsis exacerbationibus perfectè malum sanat. Per hanc enim matrem suam prorsus curauit ab eo morbo, & multos alios. Anisi, casiæ, myrræ, opij, sing. ℥. ß. Seminis apij. ℥. j Petroselini, piperis albi, sing. ℈. ix. Piperis longi, castorij, croci, floris iunci odorati, spicæ nardi, sing. ℈. vj. Tusa & cribrata excipe melle attico cũ aqua tepida, ʒ. ß. Robustioribus exag. j. ß. Imbecillioribus trioboluni in ipsis exacerbationibus. Potentibus præbeto alternis, & à sumptione iube vt deambulent. Non validos iube vomere. Mirabiliter facit ad tenesmum, & ileosos.

Cyphion sacratum magnum ex septuaginta duabus speciẽb. probatum, & mirabile, ad capitis & hemicranij dolores, atque vigilias. Suffitum autem, omnem impurũ abigit spiritum. Facit etiam ad inuidiam, & omnẽ idignationem. Thuris masculi, euphorbij, saroa, peucedani, myrobalani, granorũ iuniperi magnorum & paruorum, chartæ vstæ, carpesij, masticħes, lapidis gagatis, castorij, gentianæ, terebinthinæ, sing. ℈. iij. Costi, folij, dictami cretensis, caryophylli, spicæ nardi, pinearum vstarum, bdellij, crocomagmatis, pyrethri, mei, nucis indicæ, corticis mandragoræ, styracis, sing. ℈. iiij ß. Nitri, bituminis iudaici, artemisiæ monoclones, celticæ, amomi, casiæ, cardamomi, xylocasiæ, ligni caryophyllorum, xylobalsami, calami odorati, aristolochiæ longæ & rotundæ, ladani, asari, seselis, ammoniaci thymiamatis, pilularum cyparissi, struthij, meliloti, glycyrrhizæ, gummi, sin. ℈. vij. ß. Floris iunci odorati, sauinæ, musci herbæ, aspalathi, helenij, cyperi, iridis, rosarum aridarum, zingiberis, verbenacæ, vnguium indicarũ, lemnij sigilli, opobalsami, sing. ℈. ix. Seminum pinearum. ʒ. ß. Seminis fœniculi. ℈. iij. Croci. ℈. j. ß. Zarnaba. ℈. iiij. ß. Palmularum pinguiũ, caricarũ pinguium, vuarũ pinguiũ exẽptis vinaceis, sin. ʒ. j. ß. Tusa & cribrata arida excipe cũ humidis, dein irrigato cum vino bono & melle attico sufficienti, & subactis omnibus, finge pastillos, & exciccato in vmbra, reconde, & vtere vt probato, gratia Dei. 8

Cyphion mirabile ex. xxvij. speciebus. Aspalathi, bdellij, helenij, styracis, ladani. singul. ʒ. ß. ʒ. j. Rosarum aridarum. ʒ. j. ß. Pyrethri repurgati, cardamomi, Sphagni, sing. exa. vij. ß. Radicis asphodeli, sauinæ, croci, sin. ʒ. j. Seminis cyparissi, folij, nucum pinearum, purgatarũ, folij, celticæ, sing. exag. iiij. ß. Spicæ nardi, casiæ, costi, floris iunci odorati, singulo. ʒ. ß. Baccarum iuniperi magnarum & paruarum, sing. xiij. Terebinthinę. ʒ. iij. Vuę exemptis vinaceis, caricarum pinguium, singul. lb. ß. Carnis palmularum, ʒ. iij. Mulsi quod satis est. 9

Calamum infixum ex quacunque corporis parte educens. Pteris radicem, quæ Romanis vocatur filix, tusam & cribratam madefacito cum adipe sufficienti, & impone desuper, extrahit ipsum. Si verò non præsto sit, radicem 10

cem calami vrito, & frixam cum picino oleo, illine noctem & diem.

11 Causticum vuæ probatum. Calcis viuæ, saponis gallici, sinapi. ℥. ß. Protostacti, quod satis est, probè parato vtere.

12 Crocomagmatis confectio probata. Croci, glaucis, rosarum aridarum, myrrhæ, aloes, amyli, gummi, thuris, vini boni. Fac pastillos, excicatos in vmbra reconde in vase, & vsu poscente dato.

13 Crocomagmatis alia confectio, admodũ bona. Croci. ℥. vj. Rosarum viridiũ. ℥ iij. Gummi. ℥. j. Vini odorati, quod satis est. Fac pastillos, exicca in vmbra, & vtere.

14 Comageni confectio, admodũ vtilis. Cardamomi, abrotoni, baccarũ lauri, terebinthinæ, meliloti, opopanacis, florũ iunci odorati, sing. ℥. j. Mellis attici, lb. ß. Ceræ albe. ℥. j. ß. Olei boni, lb. ß. Vini odorati, sext. ß. vtere.

15 Capitis alopeciam, & impetigines sanans. Piperis cõmunis, muscerdarum, ellebori albi, singulo. ℥. j. ß. Excipe aceto acerrimo, & redige ad sordium crassitudinem, ac vtere.

16 Capitis vnctio probata. Croci, myrrhæ, sing. ℥. ß. Crocomagmatis. ℥ iij. Foliorũ lauri. ℥. v. Vini quantu sufficit.

17 Caput dolentibus somnum concilians, probatum. Similaginis puræ, absinthij, mannæ, sing. ℥. ß. Albi ouorũ, quod satis est. Impone fronti.

18 Capitis dolorem vehementer calidum sedans. Succi psyllij, aut ipsum psyllium terito cum rosaceo sufficienti, & reduc ad sordium crassitudinem. Inunge tempora, & frontem.

19 Caput dolentib. somnum inducens, vtile. Opij. ℈. j. Tritum irrigato cum lacte muliebri, & imbue ex eo tomẽtum. Appone ano, temporibusq; ægrotantis, & dormiet. Hoc in colicis etiam admodum laudatum est.

20 Capitis dolem confestim sedans. Hederam contunde immaturam: & vbi probè contuderis, per linteum exprime succum, eoq; irrigato nares, & frontem cum rosacco tepido. Est probatum.

21 Caput dolentibus. & febribus conferens. Scordium herbam viridem terito sufficienter, & admisce mannæ, & aceti quod satis est, finge pastillos. Vsu postulante, dissoluæ cum aceto, & vtere in fronte.

Crocidæ confectio mirabilis ad colicos. Dolorẽ enim cõfestim sedat. Educit etiã stercus induratũ. Corticis mandragoræ, cardamomi, sing. ℥. j. Opij. ʒ. ij. ß. Castorij. ʒ. j. ß. Cyclamini. ʒ. ß. Trita, excipe melle attico, aut felle taurino, & imbuito eo floccos, anoq; imponito. 22

Caput purgans errhinon, laudatum. Sanat capitis dolores diuturnos, & hemicraniam, vertiginosos, & oculorũ grauitates, aut grauitate auditus laborãtes, si eo in balneo vsus fueris in * laconico, scilicet, aut in sole, attrahendo naribus puluerem. Ellebori albi, struthij, piperis albi, cumini æthiopici, sing. ʒ. ij. Tusa & cribrata dato vsu postulante. 23

ξυροχρία malè pro ξυροχυρία scriptum erat in Nicolai codice manuscripto.

Sternutatorium capitis purgatorium, laudatum. Castorij, piperis albi, struthij, ellebori albi, singulo. ʒ. ij. Trita excipe naribus. 24

Catapotia è ligno maceris, ad dysenterias, mirabile. Opij, ligni maceris, rhei, sin. ℈. vj. Gallarum, myrrhæ, sing. ℥. j. Trita excipe vino passo, & fac catapotia, vtere pro arbitrio. 25

FINIS.

INDEX PILLVLARVM.

Pilu

Pilu-

Pilu

Pilulæ

NICOLAI MYREPSI.

ALEXANDRINI DE CATA TAPOTIIS, SEV PILV lis. Sectio Tricesima secunda.

Ilulæ purgantes ad dolorem ventris, & stomachi. Hierc picræ Galeni. ℥.x. Colocynthidis. ʒ.iij. Dacrydij. ʒ.ij.ß. Turpeti, sticadis singulorum. ʒ.v. Trita in pollinem fermentato cum succo fœniculi, & finge pilulas. Præbeto dormituris pilulas septem, vel nouem, vel vndecim.

2 Pilulæ ad dolorem ventris & stomachi. Rosarum aridarum. ʒ.vj. Glycyrrhizæ, nardi, singulorum. ʒ.iiij. Aloes flauæ. ʒ.iiij. Turpeti. ʒ.ij. Rhei barbari. exag.j. Dacrydij. ℈.ij. Vini, quod satis est. Dantur dormituris pilulæ. vij. aut. ix. aut vndecim.

3 Pilulæ octo specierum, ad dolorem capitis crebò infestātē, hebetudinē, & [a] pterygia. Aloes flauę, dacrydij, sin. ʒ.ij. Colocynthidis, epithymi, dauci, agarici, mastiches, myrobalani, cepuli, absinthij, singulorum. ʒ.j. Succi solani quantum sufficere videtur. Dantur cubitum euntibus pilulæ. ix. aut vndecim.

[a Pterygia.] *In manuscripto codice malè πτερώματα, pro πτερύγια legitur. Quid verò sit pterygium, alibi abundè explicauimus.*

4 Pilulæ è castorio ad resolutos, arthriticos, morbo comitiali correptos, & apoplecticos. Dantur cū aquæ calidæ. ℥.j.ß. Sunt valde vtiles. Castorij, opij, croci, zingiberis, pyrethri euphorbij, lathyridis, succi brassicę syluestris, piperis albi, nigri, staphidis agriæ, epithymi, spicæ, singulorum. ʒ.j. Succi betæ quod satis est. Dantur dormituris pilulæ. ix. aut. xj.

5 Pilulæ è baccis myrti, ad dysentericos, & cœliacos. Baccarum myrti, balaustiorum, foliorum mali punici, symphyti. sanguinis draconis, boli armenij, acaciæ, hypocistidis, rosarum, tartari nominati græcis [a] σφίκλη, rhois culinarij, rhois syriaci, croci galliæ moschatæ, dictæ Net, gallarū, cinamomi, spodij, mastiches, gummi arabici, singulorum. ʒ.j. Opij, ʒ.ß. Succi myrti, & lentis quod satis est. Dentur pilulæ erui magnitudine. ix. aut. xj. cum stillaticio rosarum liquore.

[a σφίκλη.] *In codice Nicolai corruptè ἀφίκλη scriptum erat.*

6 Pilulę linguę subditæ, [a] Magistri Orsoni, ad asthmaticos.

arth

arthriticos, tussientes,& stomachi imbecillitatem, admodum probatæ. Seminum cucumerum, singulorum. ℈.j.ß. Glycyrrhizæ. ℈.ij. Succi glycyrrhizæ. ℈.iij. Galãgæ, tragacanthæ, gummi arabici, singulorum. ℈.j. Zingiberis, iridis, ambaris, styracis calamitis, margaritarum, ligni aloes, singulorum. ℈.j. Cinamomi, caryophylli, nucis moschatæ papaueris albi, buglossi, id est borraginis, ocimi, singulorũ. ℈.j. Penidiorum. ℈.iij. Moschi. gra. vj. Nucum pinearũ. ℈.j. Stillaticij rosarum liquoris quod satis est, cui tragacantha intrita sit. Fac pilulas quæ sub lingua contineantur. Sunt enim probatæ ad dicta mala. Conferunt similiter cardiacis, & non nisi recta ceruice spirantibus.

Buglossũ est borrago.

[a Magistri Orsoni.]. *Græcè est* μαΐστωρ@ ὀρσώνου *Neq; aliud has voces ab eo quod in conuersione nostra expreßimus, significare putamus.*

Pilulę è myrobalano, ad arthriticos, pituitosos, melãcholicos, podagricos, nephriticos, & vesicæ mala à frigore facta. Turpeti, polypodij, agarici, hermodactyli, singulorũ. ʒ.x. Esulæ, hoc est chamæpityos, senæ, lapidis [a]litzi, id est lapidis viridis, ammoniaci, saxifragi, rosarum, myrobalanorum, cepulorum, singul. ʒ.iij. Caryophylli, spicæ, zingiberis, croci, florum iunci odorati, fœniculi, apij, caroi, asparagi seminum, seminis rusci, salis gemmæ granorum solis, mastiches, epithymi, myrobalani indici singulorum. ʒ.j. Aloes flauæ, dacrydij, quãtum omnium aliarum specierum. Succi myrobalani empelitici quantum sufficit. Finge pilulas, & præbeto pro viribus. 7

Esula quid.

[a Litzi.] *Intelligit lapidem prasium, vel armenium, vt suprà copiosè demonstrauimus.*

Pilulæ ad quartanas valde bonæ. Croci, origani, hyssopi, rutæ, myrrhæ, epithymi, [a]ellebori nigri, colocynthidis, polypodij, agarici, florum iunci odorati, grani cnidij, aloes flauæ, singulorum. ʒ.iij. Succi brassicę syluestris, quod satis est. Detur pro viribus. 8

[a Ellebori.] *In codice Nicolai perperam* ἐλλαινίου *pro* ἐλλεβόρου *scribitur.*

Pilulę de quinque generibus myrobalanorum.

Pilulæ è quinque myrobalanis. Quinque generum myrobalanorum, agarici, dracydij colocynthidis, senæ, sin. ʒ. ij. ℈.j.ß. Epithymi, turpeti, anisi, mastiches, lapidis litzi, id est 9

est viridis, singulorum. ʒ.j.gran. xvj. Rhei barbari, exagium.j. Aloes flauę.℥.ß.Succi fœniculi, quod satis est. Vsus earum est ad stomachicos, melancholicos, lienosos, & inflatos. Dantur pro viribus pilulæ. ix.aut.xj.aut.xiij. aut.xv. Prodest etiam ad duriciem viscerum.

10 Pilulæ aromaticæ siue odoratæ, Ioannis Damasceni, ad stomachum frigidum, & pituitosum, dolentemq;: purgant enim hunc omnino. Pariter & humores putridos. Purgant quoque medullam. Sunt etiam vtiles destillatione laborantibus. Calami odorati, cardamomi, hoc est cubebę, nucis moschatæ, maceris, cinamomi, spicæ, carpobalsami, floris iunci odorati, mastiches, asari, caryophylli, singulorum.℥.ß.Croci, gran.xv. Tritis ijs, adijce aquæ lb. sex, & benè coquito, donec dimidium relictū fuerit. Dein accipe ex ipsa aqua lb.j.℥.ij.ac conijce in eam trita & cribrata benè eiusmodi, aloes flauæ.℥.ij.ß.Myrrhę.ʒ.ß.Sine, donec ad consistentiam pegmatis veniant. Finge pilulas, & præbeto.ʒ.iij.cum vino tepido dormituro.

Cardamomum quid.

11 Pilulæ è Sena, ad stomachicos, lienosos, purgantes & confirmantes. Senæ, epithymi, cuscutæ, lapidis cyanei, hoc est cærulei, lapidis armenij, hoc est lapidis viridis, & lapidis lazuli, centaurij, ligni aloes boni, lapidis [a] litzi, bdellij, singulorum.ʒ.j. Polypodij, agarici, turpeti, hermodactyli, chamædryos, singulorum.℥.j.ß.Fœniculi, apij, petroselini, asparagi, & rusci seminum. Seminum cucumerum, singulorum.℈.j. Myrobalanorum quinq; generum, singulorum.ʒ.j.Cyperi, cardamomi, carpobalsami, cinamomi, folij, spicæ, galangæ, zingiberis, nucis moschatæ, caryophylli, rosarum, singulorū.℈.j. Rhei barbari.℈.j. Aloes flauæ, quantum omnium aliarum specierum. Succi fœniculi & absinthij, quod satis est. Dātur pro viribus. Sunt valde vtiles ad omnem melancholicum affectum.

[a Litzi.] *Pro lapide prasio sumitur. Et ex hoc loco suspicio est, litzi pro prasio magis, quàm armenio esse sumendum.*

12 Pilulæ aliæ Ioannis Damasceni ad stomachum, caput, vitium oris, & gingiuarum. Purgat etiam medullam, & efficit vt homo acutè videat: & humores educit qui è capite in stomachum delabuntur. Calami odorati, cinamomi, cubebę, nucis moschatæ, maceris, carpobalsami. floris iunci

odorati,mastiches,asari,caryophylli,singulorum.℥.j.Croci.ʒ.iij.ß.Trita coquito,cum stillaticij rosarũ liquoris boni ℔.xij.donec remaneant ℔.iiij.Dein accipe è iure decocti.℥.xxix.Adijce illi, aloes flauæ.℥,v. Myrrhæ puræ.ʒ.j. Sine vt exiccētur in vmbra,quo ad inde pilulę fingi queāt. Vsu exigente,præbeto.ʒ.iij.cũ vino feruido dormituris.

Pilulæ ad podagricos,valde probatæ. Turpeti, hermodactyli,singul.℥.ij. Myrobalani indici, cepuli, & citrini, agarici,colocynthidis,anisi,caryophylli, spicæ, zingiberis, saxifragi,piperis longi,seminis apij,& dauci, rosarũ, amomi,salis gemmæ,mastiches,grana solis,carnabadij,seminis asparagi,& fœniculi,singu,ʒ.j.Aloes flauæ.ʒ.j.Dacrydij.ʒ.ij.Succi absinthij, quod satis est. Finge pilulas, datoq; dormituris.xj.vel.xiij.vel.xv.pro viribus.

Pilulæ probatæ ad arthriticos,admodum bonæ. Ammoniaci,anacardij,anethi,agarici,anisi,scordij,ligneæ casiæ.ellebori nigri,cyperi,polypodij,colocynthidis,hermodactyli,mastiches,opopanacis,helenij,turpeti. singul.ʒ.ij. Aloes flauæ, quantum omnium aliarum specierum. Succi absinthij,quod satis est.Finge pilulas,præbeto cubitũ ituris.xiij.aut.xv.aut.xvij.pro viribus.

Pilulæ ad eos qui stillicidio vrinæ laborant,& calculosos mirabiles. Cinamomi,costi,xylocasiæ,aristolochiæ longæ,& rotundæ,helenij,cētaurij,seminis apij, singulorum.℈.ij. Anisi,mastiches,singulorum.ʒ.j. Chamædryos, zingiberis, seminis fœniculi, caroi, calaminthæ, piperis albi, & longi, pyrethri, cyperi, floris iunci odorati, dauci, singulorum. ʒ.j.ß. Spicæ, gummi arabici, croci, tragacanthæ, singulorum.℈.ij.Anethi, calami odorati, cubebę,caryophylli, carpobalsami, libystici, sinonis, iuniperi, hoc est cedri syluestris fructus, corticis tamaricis, singulorum. ʒ.j.Quinquefolij, asparagi, rusci, ammeos, rhei barbari, nucis moschatæ,ligni aloes boni,singulorum.℈.j.ß. Granorum solis,saxifragi, seminum cucumerum, seminis rutæ.Been albi & rubri,hoc est hermodactyli: styracis calamitis,cardamomi,baccarum lauri pulegij,hyssopi,apij,seminis citrij,xylobalsami,acori,peucedani,mei, piperis nigri,singulorum.℈.j.Glycyrrhizæ, bdellij, iridis, sinonis, hoc est petroselini syluestris, lapidis lyncis, euphorbij, sin-

Cedrus syluestris.

Hermodactylus quid.

Si non quid.

ʒ.j.

℥.j. Thymi, halicacabi, zedoariæ, phu, seminis rutę, sinapi, nardini olei, & ebuli, olei moschati, sin. ℥. ß. Aloes flauæ. ℥. ß. Sãguinis suis syluestris. ℥. ij. Succi dictãni, quod satis est. Finge pilulas, pbetoq; media nocte quãtũ vult, pro viribus.

6 Pilulæ concoctionem stomachi iuuantes, & benè coloratũ eum qui sumit efficientes. Caput purgãt datæ & ante & post cibum, mirabiles valde. Nucis moschatæ, spicæ, croci syluestris, styracis, calamitis, ligni aloes, galangæ, cardamomi, amomi, cinamomi, zingiberis, caryophylli, zedoariæ, cubebæ, maceris, anisi, singulorum. ℥. j. Rhei barbari, quantum omniũ aliarum specierum, aloes flauæ, quantam omnium aliarum specierum, cum rheo barbaro, & vini albi quod satis est. Finge pilulas & prębeto media nocte. vij. aut. ix. aut. xj.

7 Pilulæ Italica lingua nominatæ [a] succocitrinæ, admodũ probatæ. Aloes flauæ, lib ß. Myrobalani citrini, empelitici, cepuli, & indici. sing. ℥. ij. Agarici, asari, rosarum, violarũ, anisi, seselis, mastiches, absinthij, turpeti, colocynthidis, chamæpityos, lathyridis, senæ, lactis tithymali, singul. ℥. ß. Finge pilulas, præbeto quantum vis.

[a Succocitrinæ.] *In manuscripto codice legitur σουκοτίνα, pro σουκοτρίνα. Sic enim appellatur, ob nimiam aloes copiam.* Nam in *hodiernum vsque diem medici aloen optimam succocitrinam, aut corruptè, vt hic* Nicolaus, *succotrinam vocant.* Succotrina.

8 Pilulæ purgãtes faciẽ, & totũ corpus. Vtiles malo habitu corporis laborãtibus, & stomachicis, admodũ laudatæ. Senæ, epithymi, casuthæ, lapidis litzi, hoc est armenij, ammoniaci, spicæ nardi, ligni aloes, boni, litze, bdellij, sin. ℥ j. Polypodij, agarici, turpeti, hermodactyli, chamædryos, seminũ cucumeris, seminis borraginis, myrobalanorũ quinq;. sin. ℥. j. Cyperi, cardamomi, carpobalsami, cinamomi, folij, spicæ, galãgæ, zingiberis, croci, nucis moschatæ, caryophylli, rosarum, sin. ℈. j. Rhei barbari, exa. ß. Aloes flauæ, quantum omniũ aliarũ specierum. Succi fœniculi, aut absinthij, quod satis est. Finge pilulas, præbeto cubitum ituris, aut media nocte. xj. aut. xiij. aut. xv. aut. xvij. pro viribus.

9 Pilulæ magistri Bartholomæi Syriani, caput purgantes, & humores vitiatos, comitialiq; morbo laborantes. Aloes flauæ. lb. j. ß. Myrobalani citrini, cepuli, empili-

 tici,

rici, sing. ℥.j. Myrobalani indici, bellirici, violarũ, rosarum, anisi, seminis apij fœniculi, & petroselini, carnabadij, agarici, asari, seselis, colocynthidis, mastiches, absinthij, turpeti, chamæpityos, hermodactyli, senæ, thymi, epithymi, lathyridis, sin. ℥.ß. Lactis tithymali, quod satis est. Finge pilulas, præbeto dormituris pilulas .xiij. aut .xvij. pro viribus.

Pilulæ sanæ.

Pilulæ è hermodactylo, purgantes corpus ab omni hu- 2
more, Sanæ appellatæ. Turpeti, chamæpityos, polypodij, quinq; myrobalanorum, violarũ, tragacanthæ, sing. ℥.iij. Anisi, apij, fœniculi, caroi, anethi, asparagi, & rusci, seminũ, sinonis. papaueris albi seminis, lactucæ, intybi, portulacæ, & granorum solis seminum, saxifragi, colocynthidis, singul. ℥.j.ß. Cinamomi, sampsychi, saluiæ, ocimi, epithymi, agarici, rhei barbari, croci, rosarum, absinthij, glycyrrhizæ, & eius succi, ammeos, hermodactyli, seminis maluę, singul. ℥.j. Aloes flauæ, quantum omnium aliarum specierum. Succi aristolochiæ lõgæ, quod satis est. Dantur cubitum ituris pilulæ ciceris quantitate .ix. aut .xj. aut .xiij.

Pilulæ ad concoctionē & bonum corporis colorē, ante 2
& post cibum datæ, magistri Vrsini medici, admodũ bonę. Senæ, styracis calamitis, caryophylli, thymi, epithymi, zedoariæ, croci, casuthæ, galãgæ, anisi, maceris, seminis fœniculi, cardamomi, ocimi, zingiberis, ligni aloes, nucis moschatæ, amomi, mastiches, sing. ℈.j. Chamæpityos, hermodactyli, turpeti, agarici, sin. ℥.iij. Rhei barbari, quantum omniũ aliarũ specierũ, aloes flauæ tertiæ partis omnium specierũ põdere. Succi absinthij, aut vini boni quãtũ sufficere videtur. Si verò qui sumit, destillatione à capite laborat, adijce etiã illa, nempè thuris, mastiches, myrrhæ, styracis, ladani, terebinthinæ, [a] arsenicij, opij, galbani, ammoniaci, croci. Dantur pilulæ .xj. aut .xiij. aut .xv. cubitum ituris,

Arsenicium.

[a Arsenicij.] *Græcè est ἀρσενικίο. Quid verò illi sit Arsenicium, certè statuere nequeo. Caueat autem quisque ne Arsenicum esse putet id quod hodie ita appellatur: hoc enim venenum planè existit, puto verò locum hunc esse deprauatum, scriptumq; sic esse, pro λιβάνου ἀῤῥενικοῦ, id est thuris masculi. Et potest commodè thus in destillatione capitis vsurpari. Intelligit itaque per Arsenicium thus masculinum, quod Græcis ἀῤῥενικὸν appellatur.*

Pilulæ de Cynoglosso.

Pilulæ ad dolorem dentium à frigore natũ, mirabiles. 22

Myr

Myrrhæ.ʒ.vj.Thuris masculi.ʒ.v.Opij, hyoscyiami, radicis cynoglossi aridi,sing.ʒ.iiij.Stillaticij rosarũ liquoris quod satis est. Finge pilulas, & dato dormituris.xj.aut xiij.aut.xv.

23 Pilulæ ad omnẽ defluxionẽ capitis,pectoris & pulmonis mirabiles.Castorij,opij,styracis calamitis,sing.ʒ.iij.Myrrhę,lapidis hęmatitis.sin.ʒ.ij.Succi absinthij,qđ satis est. Finge pilulas,& dato dormituris.xj.aut.xiij.pro viribus.

24 Pilulæ ad cœliacos,& dysentericos.Castorij,styracis calamitis,opij,lapidis hæmatitis,myrrhę,sing.ʒ.iiij.Seminis plantaginis minoris,baccarum myrti.balaustiorum,sidiorum,symphyti,sanguinis draconis,boli armenij,acacię,hypocistidis,tartari,rhois culinarij,rhois syriaci, singu.ʒ.iiij. Croci,corallij albi,galliæ moschatæ,cinamomi,spodij, maceris,gummi arabici,sebesten,corallij rubei,succi myrti & lentis,quantũ sufficit.Finge pilulas,& præbeto cubitũ ituris quinque,aut septem,cum succo myrti,& lentis.

25 Pilulæ purgantes,è cinamomo. Cinamomi,cubebæ,ligni aloes,seminis myrti,floris iunci odorati.nucis moschatæ,cardamomi,mastiches,spicæ, sing.ʒ.j.Absinthij, rosarum,sing.exag.j.Trita coquito cum stillaticio rosarum liquore, & succo apij,singulo.℥.viij.donec remaneant.℥.vj. Dein accipe aloes.℥.ij. Lauato cum aqua pluuiali,& exiccatam in sole terito,& commisce cum prædicto decocto:& si voles,finge pilulas:sin minus,electuarium.Postea expone soli,& sine vt exiccetur:& sic finge pilulas,vbi voles,cũ prædicto iure:& vsu postulante,dato pro viribus.

26 Pilulæ ad iocinerosos,lienosos,stomachicos, caput dolentes,& crebra capitis destillatione laborantes,insignes vt nullæ alię.Galangæ,croci,mastiches,cinamomi,spicæ,asari,ligni aloes,nucis moschatæ,senæ, xylobalsami, xylocasię,cubebę,santali rubei,spodij,sin.siliq.vj.rhei barbari.℥.j.Aloes,quantũ omniũ aliarũ est specierũ duplũ pődus.Dacrydij, exa.ß.Succi absinthij,quod satis est. Finge pilulas, & prębeto dormituris.ix.aut.xj.aut.xiij.pro viriũ ratione.

27 Pilulę ad lienosos,melancholicos,pituitosos,& quartanas Epithymi,rhei barbari,agarici, colocinthidis, senæ, aloes flauæ,sin.stag.j.Dacrydij,stag.ß.Euphorbij,stag.ij. Succi apij,quod satis est.Facito pilulas,& dato cubitũ ituris.

ris.ix.aut.xj.aut,xiij.pro viribus.

Pilulæ ex epithymo purgantes. Agarici, epithymi, aloes flauæ, singulorum, exag.j. Dacrydij, exagium ß. Colocynthidis.ʒ.ij. Succi absinthij,& apij, quantum sufficere videtur. Formato pilulas,& præbeto dormituris.ix.aut.xj. aut.xiij.pro viribus. 28

Pilulæ stomacho gratæ ex Sena. Absinthij, aloes flauæ, masliches, rhei barbari, senæ, singu.exag.ß. Succi marrubij, quod satis est. Finge pilulas.& præbeto.ʒ.ß. 29

Pilulæ purgantes. Aloes flauæ.ʒ.ß. pulpæ colocynthidis, dacrydij, cinamomi, xylobalsami, rhei barbari, singul.exag.j. Masliches, exag.ß. Succi brassicæ, quãtum sufficit. Facito pilulas,& dato dormituris.vij.aut.ix.aut.xj. 30

Pilulæ ad iocinerosos, lienosos,& omne malum stomachi. Staphidis agriæ, absinthij, rhei barbari, senæ, cumini torrefacti, prius in aceto macerati, singulorum.ʒ.ß. Cucurbitæ, seminis repurgati.ʒ.j. Succi marrubij, aut absinthij, aut apij, quod satis est. Finge pilulas,& præbeto vbi voles.ix.aut.xj.aut.xiij.pro virium ratione. 31

Pilulæ communes.

Pilulæ communes, admodum probatæ. Aloes flauæ, exag.ij. Epithymi, exag.j. Croci, masliches, cinamomi, spicæ, asari, euphorbij, agarici, pulpæ colocynthidis, castorij, xylobalsami, xylocasiæ, sing.siliq.iiij. Rhei barbari, exag. j. Succi absinthij, quantum sufficit. Formato pilulas, da ituris cubitum.ix.aut.xj.aut.xiij.pro viribus. 32

Pilulæ ad capitis dolorem qui ex stomacho ortus est. Iunci odorati floris, folij indici, spicæ, cinamomi, ligni aloes, masliches, herbæ podagræ seminis, anisi, fœniculi, seminis dauci, absinthij, uæ, agarici, epithymi, polypodij repurgati, lapidis saphyri, nitri, staphidis agriæ, rhei barbari, hermodactyli, singulorum, exagium.j. Turpeti, cepuli, chrysobalani flaui,& nigri, singulorum, exag.ß. Succi glycyrrhizæ, rosarum, violarum, singulorum, stag.ß. Aloes flauæ.ʒ.j. Succi fœniculi, quantum sufficit. Finge pilulas, præbeto dormituris pro viribus. Primis quidem, pilulas. vij. Secundis.ix. Tertijs.xj. 33

Pilulæ Chrysaphij medici, admodum laudatæ. Myrobalani citrini.ʒ.iij. Floris iũci odorati.ʒ.j.ß. Cinamomi, folij indici, sin.ʒ.ij. Absinthij, senæ, sin.ʒ.j ß. Seminis dauci. 34

ʒ.ij.

℥.ij. Aloes flauę, mastiches, sing. ℥.iiij. Rosarũ. ℥.ij. Croci, ℥.ß. Rhei barbari, exag. j. Agarici, exa. ß. Epithymi, exag. ij. Turpeti, exag. j. Succi fœniculi, quantum sufficit. Formato pilulas piperis magnitudine: Da cubitum ituris. vij. aut. ix. aut. xj. aut xiij. aut. xv. cum aqua tepida. sunt excellentes ad stomachicos, colicos, & destillatione laborantes.

Pilulæ è rosis, valde laudatæ. Myrobalani citrini. ℥.v. Aloes flauæ. ℥.iiij. Mastiches. ℥.j. ß. Rosarum, croci, sing. ℥. ß. Succi fœniculi, quantum sufficit. Finge pilulas, præbeto dormituris. ix. aut. xj. aut. xiij. aut. xv. ex aqua tepida.

5 Pilulæ ad omnem diutinam tussem, & pus excreantes, trium horarum spacio commoditatem suam ostendentes. Styracis flaui, piperis albi, myrrhæ troglodyticæ, castorij, galbani puri, opij achaici, aut asiani, sing. ℥.j. Excipe galbano & styrace, & finge pilulas erui magnitudine. Præbeto dormituris. iij. aut. v. cum tepida aqua.

7 Pilulæ mirabiles datæ tres vesperi ijs qui destillatione & tussi laborant. Opij, amyli, gummi arabici, seminis papaueris albi, singulorũ. ℥.j. Drosati violacei, quod satis est. Dantur cubitum ituris pilulæ. iij. aut. v. iuxta vires. Post horum sumptionem sorbendum præbeto parum aquæ tepidæ.

38 Pilulæ Galeni ad tussientes, tabidos, & arteriacos, valde probatæ. Styracis. opij. sing. ℥.ij. Seminis hyoscyami albi. ℥.iij. Myrrhæ. ℥.j. Mellis cocti, quod satis est. Formato pilulas erui magnitudine, & præbeto cubitum ituro vnam, aut pro arbitrio.

39 Pilulæ ad tussientes, & destillatione laborantes. Styracis, myrrhæ, galbani, opij, singulorum. ℥.iij. Passi quantum sufficit. Finge pilulas erui quantitate, & præbeto ituris cubitum. Integra exhibitio pilulæ quinq;, media, quatuor: minima, tres. Postea sorbẽdum dato passum. Necessariæ sunt admodum, & mirabiles.

40 Pilulæ ad tussientes, suppuratos, acrem & tenuem fluxionem. Anisi. ℥.j. Costi. ℥.iiij. Myrrhæ, castorij, galbani, piperis communis, singulorum. ℥.ß. Styracis, seminis vrticæ, opij, seminis hyosciami, seminis pinearum, singulorum. ℥.ij. Drosati violacei, quantum sufficit. Fac

pilulas,& dato dormituris cum tepida aqua vnã,aut duas. Hoc est vehemens medicamentum,& valde vtile.

Pilulæ ad tussientes, stomachicos, & destillatione laborantes. Myrrhæ.ʒ.vj. Thuris masculi.ʒ.v. Seminis hyoscyami,opij asiani,singul.ʒ.iiij. Stillaticij rosarum liquoris boni,aut zulapij rosacei,quod satis est. Formato pilulas, & præbeto manè ieiuno,& deinceps nullam accipiat sorbitionem. 40

Pilulæ ad tussientes,& destillationes probatæ. Styracis.ʒ.vj. Myrrhę.ʒ.ij.ß. Terebinthinę,galbani, opopanacis,iridis,sing.ʒ.ij. Piperis cõmunis,nitri albi,seminis hyoscyami,liquoris papaueris,sing.ʒ.j. In mortario benè contundito sine aliquo liquore. Facito pilulas, & præbeto iuxta vires. 41

Pilulæ ad tussientes necessariæ. Opij,piperis, styracis galbani,myrrhæ,sing.ʒ.j. Drosati violacei,quod satis est. Finge pilulas,& præbeto ituris cubitum quinque,& postea nihil sorbeatur. 43

Pilulæ ad destillationes è capite,& insuperabiles stillationes,valde nobiles. Styracis calamitis, castorij, piperis communis,cardamomi,sing.exag.iij. Opij,myrrhæ,seminis hyoscyami albi,sing.exag.iiij. Passi,quod satis est. Formato pilulas quinque ciceris magnitudine,& præbeto dormituris tres.aut quinque pro viribus. 44

Pilulæ ad tussientes,& sanguinem expuentes,mirabiles. Styracis,myrrhæ,piperis cõmunis,galbani,thuris masculi,singul.exag.j. Finge pilulas, & præbeto ituris cubitum pilulas.iij.aut quinque pro viribus. 45

Pilulæ probatæ,omnino dolorem mitigantes, ad destillationes è capite in asperã arteriam,& in columellã delabentes. Styracis.ʒ.j. Myrrhæ, exag.ij.ß. Terebinthinæ, galbani.opopanacis,iridis,exag.ij. Piperis albi, spicæ nardi,nitri,hyoscyami seminis,opij, singulorum exag.j. Arida tundito & cribrato,ac reliqua in mortario sine liquore cõtundito:fac pilulas,datoq; dormituris.iiij.aut.ij. aut.iij. 46

Pilulæ sedantes dolorem.ad destillationes. Styracis, exag.iiij. Myrrhæ,opij,galbani,sing.exag.j. Finge pilulas erui magnitudine,& dato cubitũ ituris.iiij. aut.iij. aut.ij. Postea dato sorbendos aquæ tepidæ cyathos duos. 47

Pilu-

48 Pilulæ ad tuſsientes, admodum inſignes. Spicæ nardi, zingiberis, ſingul. ʒ.ij. Seminis ſaluiæ frixi. ʒ.xiiij. Piperis longi. ʒ.xij. Penidiorum. ʒ.iij. Succi ſaluiæ, quod ſatis eſt. Finge pilulas, & præbeto veſperi. ʒ.j. & manè. Poſt præbeto ſorbendam aquam tepidam, cui incocta ſit chamæleuce, hoc eſt tuſsilago. Huiuſmodi pilulæ ſunt mirabiles ad tabidos.

49 Pilulæ ad cœliacos & dyſentericos. Sidiorũ, myrrhæ. ſing. ʒ.iiij. Aluminis ſciſsilis, ſucci hypociſtidis, ſing. ʒ.ij. Boli armenij, ſucci acaciæ, ſing. ʒ.j. Aquæ pluuialis, quantũ ſufficit. Formato pilulas, præbeto manè ieiuno quinq;, aut. vij. erui magnitudine.

50 Pilulæ mirabiles, vt prædictæ. Maſtiches. ʒ.ij. Sidiorum, fructus mori immaturi, aluminis ſciſsilis, ſingulo. ʒ.j. Opij, gra. xv. Aquæ pluuialis, quod ſatis eſt. Fingito pilulas erui magnitudine, dato dormituris tres aut quinque.

51 Pilulæ ad dyſentericos Aſclepiadis. Radicis ſymphyti, ſeminis ericæ, ſidiorum, gallarum, ſing. ʒ.j. Vini temperati, quantum ſufficit. Facito pilulas, & dato dormituris pondere trium obolorum cum vino, & aqua.

52 Pilulæ ad dyſentericos, & vigilantes. Mororum, aluminis ſciſsilis, opij, balauſtiorum, ſingul. ʒ.j. Formato pilulas erui magni quantitate, & da cubitum ituris tres, poſtea dato ſorbendam aquam tepidam pluuialem.

53 Pilulæ ad dyſentericos, potiſsimùm verò lientericos. Sidiorum, myrrhæ, ſing. ʒ.ij. Aluminis ſciſsilis, ſucci hypociſtidis, ſin. ʒ.j. aquę q̃d ſatis eſt. Formato pilulas erui magnitudine, dato manè & veſperi quinq; aut. vij. pro viribus.

54 Pilulæ, vt prædictæ. Gallarum. ℥.ij. Opij aſiani. ℥.j. Petroſelini. ℥.ß. Aquæ, quantum ſufficit. Fac pilulas ciceris magnitudine, præbeto.

55 Pilulæ aliæ, admodum mirabiles. Thuris maſculi, acacię opij, gallarũ, ſin. ʒ.iiij. Succi [a] troximi, quantũ ſufficit. Formato pilulas ciceris magnitudine, & dato pro viribus.

[a Troximi.] *Sic appellat herbam eam quam nos in primo noſtro tomo de Stirpium natura vocauimus Hedipnoem luteã: & officinæ hodie Taraxacon vocant, ad Troximi vocem haud dubiè alludentes.* Troximum.

56 Pilulę è thure, ſimiles. Thuris, acacię, opij, gallarũ, ſing. ʒ.iiij.

ʒ.iiij. Florum rosarum, gummi, hypocistidis succi, sing. ʒ. iij. Seminis plantaginis maioris, & succi, sing. ℥. j. Rosarũ, ℥. ß. Finge pilulas, & dato media nocte pondere obolorum trium.

Pilulæ ad dysentericos, & lientericos, probatæ. 57
Abrotoni. ℥. j. Sarcocollæ. ℥. ß. Gũmi. ʒ. j. Vini, quod satis est. Formato pilulas ciceris quantitate, & dato ieiuno deglutiendam vnam. Pariter & cubitum ituris dato vnam.

Pilulæ ad eos qui malo corporis habitu sunt præditi, 58
& hydropicos, nominatæ inuictæ. Grani cnidij repurgati, lathyridis repurgatæ, singul. ʒ. ij. Euphorbij, aloes flauæ, sing. ʒ. j. Gummi. ʒ. j. ß. Aquæ quod satis est. Finge pilulas erui quantitate, & dato perfectis septem, alijs verò pro viribus. Postea sorbendos præbeto vini meri cyathos. iiij.

Pilulę inuictæ. Pilulæ similes dictis, nominatæ Xysti. His enim qui 59
solis vtitur fœliciter & ex animi sententia viuit. Grani cnidij repurgati. ʒ. iiij. Squamæ æris, lapidis magnetis, singul. ʒ. ij. Ricini repurgati. ʒ. ij. Succi scillæ, mellis attici, cyathum. j. Coquito succum & mel ad consistentiã. Dein vnito cum cæteris, fac pilulas erui quantitate, & dato quando volueris pro virib. In pueris autem malo hoc laborantibus sex tantum præbeto, neque plus, neque minus.

Pilulæ similes quotidie, aut quando lubet datæ. 60
Tithymali succi recentis, cochle. ij. Aloes flauæ. ʒ. iiij. Fac pilulas ciceris magnitudine. Dato pilulas. ij. aut iuxta vires.

Pilulæ ad resolutos, & tremore laborantes, proba- 61
tæ. Liquoris cyrenaici, piperis communis, galbani, singulorum. ʒ. ß. Dissolue probè cum passo, & fac pilulas, datoq; pondere duorum obolorum. Postea sorbendam propinato mulsam, aut vinum vetus bonum cum decocto saluiæ.

Pilulæ ad resolutos, & tremore correptos, similes. 62
Myrrhæ, castorij, styracis, piperis cõmunis, sing. ʒ. j. Rhei barbari, agarici, berberis, galbani, sing. ʒ. j. gra. xv. passi qđ satis est. Formato pilulas, præbeto vt præcedentes.

Pilulę ex liquore cyrenaico, ad tremore correptos exper 63
tę, valde bonę. Opopanacis, sagapeni, myrrhę, liquoris cyrenaici, bdellij, triũ piperũ, ramorũ rutę, sin. ʒ. j. rhei barbari,

ʒ.j.ß.Berberis, sennæ, singulorum.℥.ß. Passi quod satis est. Finge pilulas. Præbeto cyathos duos, vt in prędictis, manè, & cubitum ituris.

4 Pilulæ ad eos qui tremore laborant, opisthotonicos, & resolutos, admodum bonæ, & probatæ. Liquoris, cyrenaici piperis communis, galbani, singulorum.ʒ.j.Passi quod satis est. Fac pilulas, & dato obolos duos. Post sorbendam prębeto mulsam cum decocto saluiæ.

5 Pilulæ ad opisthotonicos, & tremore laborantes. Myrrhæ, castorij, styracis, piperis cõmunis, sin, obolum.j. Formato pilulas, & dato obolos duos cum mulsæ cyathis tribus.

6 Pilulæ ad eos qui laborant tremore. Opopanacis, sagapeni, castorij, liquoris cyrenaici, piperis communis, ramorũ rutæ, singulorum. ʒ.j. Fac pilulas, & præbeto vt priores.

7 Pilulæ Cornelij quas dedit Niconitobi Bantino, purgantes flauam bilem & nigram pituitamque sine molestia. Scammomiæ, exa.iiij. Gummi. bdellij. ellebori nigri, piperis albi, colocynthidis, singulorum, exag.j. Zingiberis, exag.ß. Succi chamædaphnes, vel ellebori nigri quantum sufficit. Finge pilulas fabæ quantitate. Præbeto pilulas quinque aut.vij.pro viribus.

68 Pilulæ quinque specierum nominatæ. Scammonię, exa. j. Ellebori nigri, exa.ß. Colocynthidis, euphorbij, epithimi singulorum, exag.j. Succi tithymali, quod satis est. Formato pilulas fabæ magnitudine. Præbeto hora cœnæ.iij.aut. v.pro virium ratione.

69 Pilulæ probatæ quatuor specierum. Mastiches, scammoniæ bdellij, sylphij, singulorum.exa.j. Succi absinthij, quãtum sufficit. Fac pilulas, dato.vij.aut.ix.pro viribus.

70 Pilulę Alypiadis vocatę. Alipiadis, exa.j. Scãmonię.ʒ.vj. Aloes flauę, exa.j. Agarici.ʒ.ij. Euphorbij.ʒ.iij. Succi ebuli quantum satis erit. Finge pilulas, prębeto.iij.aut.v.aut.vij. pro viribus.

71 Pilulæ purgantes pituitam, & caput, admodum laudatę. Aloes flauæ.ʒ.vj. Colocynthidis.ʒ.ij. Dacrydij.ʒ.iiij. Euphorbij.ʒ.j. Succi absinthij, quod satis est. Fac pilulas erui quantitate, da.ix.aut.xiij.aut.xv.pro viribus.

72 Pilulæ educentes arida stercora, & bilem: ad febres per circuitus reuertentes, morbum regium, & quartanas vtiles.

Colo

Colocynthidis, aloes flauæ, singulorum.℥.j. Ellebori nigri.ʒ.ß. Nitri,[a] matriniaci, euphorbij, scammomiæ, grani cnidij, singulorum.℥.j. Vnũquodque seorsim terito & excipe omnia succo brasicæ, & formato pilulas erui quantitate, & dato pro viribus. Qui verò vitam sine molestia transigere cupit, tribus diebus accipiat.

[a Matriniaci.] *Græcè est ματρινιακοῦ. Quid verò hac voce, quã esse deprauatam iudico, intelligat, & an ad nitrum referendum sit, scire satis nequeo, infrà autem etiam mentionem faciet* Nitri matro *nici, vt fortè hic pro ματρινιακοῦ, legendum sit ματρονικοῦ.*

Pilulæ aloedariæ appellatæ, cubitum ituris datæ, ven- 7
trem emollientes, & stomachum non subuertentes. Aloes flauæ, scamomiæ, singulorum. exag. j. Succi brasicæ, quod satis est. Fac pilulas erui quantitate, præbeto dormituris, & ieiunis.℈.j.

Pilulæ ad cœliacos, dysentericos, sanguinem spuentes 7
& in ventriculum fluxione laborantes, admodum probatę. Styracis calamitis, zingiberis croci, opij seminis hyoscyami singulorum.℥.ß. Styracem, opium, zingiber, & crocum vino veteri prius macerato. Excipe, & fac pilulas. Præbeto dormituris, & manè.℈.j.ß. cum vino temperato.

Pilulæ dictæ Alectoriæ. Aloes flauæ.℥.ß. Scamomiæ, 7
masticheś, singulorum.℈.ß. Piperis communis, colocynthydis, singulorum.℈.ß. Succi brasicæ, quod satis est. Fac pilulas ciceris quantitate. Præbeto.ix.aut .xj. dormituris. Sunt valde probatæ.

Pilulæ sanæ nominatæ, ventrem subducentes, bonæ 76
admodum, & stomachicis conferentes. Aloes flauæ.ʒ.ij. Succi absinthij.ʒ.iij. Medullæ scillæ.ʒ.j. Scillam conijce in fermentum, assatoque benè: exemptam ponderato, & in mortarium coniectam probè contundito, adiectoque succo absinthij, & aloe læuigata simul subacta, excipe, & fac pilulas ciceris quantitate. Præbeto à longo morbo ijs qui difficulter reficiuntur, aut localiter ægrotant, pilulas.vij.aut.xj.aut.xiij. aut.xv. cubitum ituris, diebus, quinq; aut septem, aut nouem. Quod si verò efficere vis vt pituitam ducant, aut vt sint validiores, adijce euphorbij.ʒ.j.

[a Localiter.] *Græcè est τοπικῶς hoc est, certa aliqua corporis parte*

Pilu

77 Pilulæ aluum soluentes, probatæ. Scamoniæ. ℥. ß. Aloes flauæ, euforbij, sing. ʒ. ij. Aquæ, quod satis est, formato pilulas erui quantitate, & præbeto dormituris. vij. aut. ix. aut xj. aut. xiij. aut. xv. aut. xvij. aut. xix. aut. xxj. Postea sorbẽdum dato vinum temperatum.

78 Pilulæ purgantes pituitam. Eipthymi, agarici, pulpæ colocynthidis, aloes flauæ, euphorbij, sin. sta. j. ß. Dacrydij, sta. ij. Succi fœniculi, quantũ sufficit. Finge pilulas, præbeto cubitum ituris. ix. aut. xj. aut. xiij. Post sorbendum dato vinum temperatum.

79 Pilulæ purgantes pituitam, laudatæ. Agarici, epithymi aloes flauæ, singulorum. ʒ. ij. Dacrydij. ʒ. iiij. Colocynthidis. ʒ. j. Succi fœniculi, quod satis est. Dato vt precedentes.

80 Pilulæ stomacho accommodatæ. Absinthij, aloes flauæ, mastiches, sin. ʒ. j. Succi marrubij, quantum sufficit. Dato vesperi semunciam. Postea autem sorbendum propinato vini temperati poculum vnum.

81 Pilulæ vomitum elicientes, admodum laudatæ. Sinapi, nitri, ficus syluestris folia, sin. stag. j. Fac pilulas, & dato. ℥. j.

82 Pilulæ ad iecinerosos, lienosos, & stomachicos, mirabiles Staphidis agriæ, absinthij, mastiches, cumini in aceto macerati, & exiccati, sing. ʒ. j. Colocynthidis. ʒ. ij. Finge pilulas, & vsu exigente dato.

83 Pilulæ communes nominatæ. Aloes flauæ. ℥. j. Epithymi. ℥. ß. Croci, mastiches, cinamomi, spicæ, asari, agarici, pulpæ colocynthidis, castorij, xylobalsami, xylocasiæ, sin. exa. ß. Succi absinthij, quantum sufficit. Fac pilulas, & dato pro viribus.

84 Pilulæ ad calculos renum, dolorem mitigantes. Seminis maluæ syluestris, graminis, betonicæ, melissophylli, fumariæ, saxifragi, seminis paliuri, carnium vuarum, exemptis acinis. ℥. ß. Cinamomi, exagij quartam partem. Spicæ, exa. ß. Lithospermatis, exa. j. Ciceris nigri, ℥. ß. Glycyrrhizæ, exa. ß. Lapidis iudaici, exag. j. Est itaq; hoc medicamẽtũ tale vt calculos conterat, iecoris obstructiones tollat, stomacho gratũ sit, & per vomitũ purget. Humores etiã vẽtris purgat, contẽperat humores corruptos. Dũ verò id sumis, vide ne qua sit in ventriculo cruditas, aut tarda cõcoctio, aut alicuius humoris corruptio, vel ex amaritudine vel alia quapiã aliena

aliena qualitate, neque cibus aliquis in ventre contineatur aut ventris subductio præter consuetudinem facta sit. Dãtur ex eo siliquæ.xij cum vino stomacho grato, & mero. Si verò propter [a] lignositatem eorum quæ dantur, offenditur quispiam, pilulæ.xvj.à vespera macerentur prius in vino, & manè per saccum trãsfundantur, & dentur bis septimana.

[a Lignositatem] *Græcè est ξυλῶδες. Per lignositatem autem duritiem haud dubiè intelligit* Nicolaus.

Pilulæ ducentes aquam, Epitoniæ nominatæ. Chamæleæ, grani cnidij, claterij, singulorum. ʒ.j. Succi brasicæ quod satis est. Formato pilulas erui magnitudine, dato vbi volueris. 85

Pilulæ Oribasij sacratæ, purgantes admodum, & cranium, & aures, oculos & nares, dentiũ dolores, abscessus, ea quæ in stomacho sunt, & humores: neque angustiam, neq; querelam facientes, sed appetentiam excitantes, & robur corpori conciliantes, & hilaritatem afferentes. Commitiali morbo correptis, subitoque cadentibus, & linguam mandẽtibus, aut spumantibus, vt aliqui à dæmone esse correpti putentur, prodest has ipsas dari. Melancholicos, elephantia laborantes, lethargicos, & impetigines feras habentes. & reliquos hoc malo correptos, vrinam & stercus citra voluntatem excernentes in lecto. Præsertim verò eos qui letalia medicamenta acceperunt, pleuriticosq; iuuant. Vitiosis succis refertos bonam constitutionem faciũt, & sine omni periculo. Iocinerosis & lienosis admodũ vtiles, ter per mensẽ assũptæ. Agarici, euphorbij, spodij, grani cnidij, colocynthidis, aloes flauæ, sin. ℥.iij. Ellebori nigri, myrrhæ veræ, spicę nardi, dacrydij, sing. ℥.ij. Cinamomi, opopanacis, epithymi, piperis longi. singul. ℥.iiij. Polij herbæ, casiæ, sing. ℥.v. Succi malorũ, quod satis est. Fingito pilulas erui magnitudine, dato. ʒ.ij. aut pilulas.ix. aut.xj. cubitum ituris cum mellis temperati mensura vna. 86

Pilulæ pargãtes stomachũ, valde bonę. Colocynthidis, agarici, aloes flauæ, epithymi, sing. ℥.ß. Dacrydij. ℥.j. Rhei barbari, exa.ij. Turpeti ℥.ß. Succi absinthij, quãtũ sufficit. Finge pilulas erui quãtitate dato dormituris.vij. aut.ix. aut xv. pro viribus. Posteà dato sorbendã vini [a] mensurã vnam. 87

[a Mensurã.] *Græcè est* κρασιρ *Intelligit igitur, hac vice vini mẽsurã*

suram conuenientem, & talem mixtionem quæ cuius naturæ respondeat, & conueniens, sit.

8 Pilulæ purgantes pituitosos humores, & ad omnem internam refrigerationem, ischiadicos, & lienoses probatæ. Bdellij, euphorbij, ellebori nigri, agarici, singu. exa. j. Aloes flauæ, exag. iij. Pulpæ colocynthidis exag. ij. Nitri, exag. ß. Dacrydij. ℈. ij. Si verò efficaciores efficere cupis, admisce peplij, siliq. j. & quartam partem. Fermentato cum succo brasicæ, fingeque pilulas, dato dormitururis .ix. aut. xj. aut, xiij. Dein sorbendã prebe vini temperati mensurã vnã.

89 Pilulæ purgãtes, ad arthriticos, stomachicos, nephriticos doléresq; caput valde probatæ. Agarici flauæ bilis, singul. ʒ. ß. Croci, spicæ nardi, sing. ʒ. j. Casiæ, costi, singulorum. ʒ. iiij. Floris iunci odorati. ʒ. ij. Carpobalsami. ʒ. ß. Mellis rosacei, quantũ sufficere videtur. Finge pilulas, dato cubitum ituris pro viribus.

90 Pilulę purgãtes, valde bonæ. Mastiches, aloes flauę, sin. ʒ. iij. Dacrydij, peplij, sing. siliq. vij. Succi brasicæ, quod satis est. Dantur pro viribus.

91 Pilulæ quinq; specierũ, purgãtes pituitã, probatę. Agarici epithymi, aloes flauæ, sin. ʒ. j. Dacrydij. ʒ. ij. Colocynthidis. ʒ. ß. Pasi quod satis est. Dantur pro viribus.

92 Pilulę vomitorię, admodũ bonę. Brasicæ syluestris epithymi, lathyridis, sin. stag. j. Succi foliorum, syluestris cucumeris, quantum sufficit. Dantur pro viribus.

93 Pilulæ iocinori, stomacho, & lieni conuenientes, probatę Absinthij, staphidis agriæ, mastiches, cumini in aceto macerati, & exiccati, sin. ʒ. j. Colocynthidis. ʒ. ß. [a] Casiæ nigræ medullæ. ʒ. ij. Succi brasicæ, quantum sufficit. Fac pilulas erui magnitudine, Dato pro arbitrio. xiij. aut. xv.

[a Casię nigrę medullę.] *Græcè est* ἐντεριώνης *quã dictionẽ antea sæpe p colocynthidis pulpa cõuertimus. Quũ verò hic colocynthidis sit facta mẽtio, pro casiæ medulla hoc in loco positã hãc dictionẽ cẽsemus.*

94 Pilulę stomachicę, admodũ mirabiles. Aloes flauę. ʒ. ij. Scillæ assatæ. ʒ. j. Absinthij ʒ. iij. Succi brasicæ, qd satis est. Finge pilulas & prębeto dormituris. xj. aut. xiij. p viribus.

95 Pilulę stomachicę ex absinthio. Aloes flauę, mastiches, absinthij, sin. ʒ. j. Succi marrubij, quãtũ satis erit. Dantur. xiij. aut. xv. aut. xvij iuxta vires.

Pilu

Pilulæ aloedariæ, quas Paulus confecit, purgātes. Aloes 96
flauæ. ℥. ß. Bdellij. exag. j. ß. Spicæ nardi. ʒ. j. gran. xv. Dacrydij. ℥. ß. Euforbij. ℥. j. ʒ. ij. Epithymi. ℥. ij. ß. Peplij. ℥. j. Colocynthidis, agarici, singulorum. ʒ. j. gran. xv. Succi fœniculi, quod satis est. Finge pilulas, & dato quādo volueris.

Pilulæ ab Italis vocatæ Aoriæ, ad stomachicos, colicos 97
nephriticos, & inflatos, valde probatæ. Aloes flauæ, dacrydij, singulorum. ʒ. v. Rosarum, apij, singulorum. ʒ. ij. ß. Anisi, fœniculi, singulorum. ʒ. j. ß. Croci, colocynthidis, singul. ʒ. j. Hieræ. picræ. ʒ. j. Succi tragacanthæ, quantum sufficit. Formato pilulas, & dato cubitum ituris. ix. aut xj. aut. xiij. aut. xv. aut. xvij. pro viribus.

Pilulæ laudatæ ad inflationem lienis, & stomachi, visce 98
rū duritiem, & colicos, valde bonæ. Iridis, chamædryos, seminis fœniculi, caroi, phu, apij, anisi, asari, singulorum. ʒ. ij. Cinamomi, zingiberis, chamæmeli, singulorū. ʒ. j. Sticha dis, gentianæ, marrubij, singulorum. ʒ. ij. Trita, benè fermentato cum decocto floris iunci odorati, asari, & anisi, quantum sufficit. Finge pilulas cerasi granorū magnitudine. Dato vbi voles pilulas. iij. aut. v. aut. vij. Postea sorbendam dato decocti chamæmeli tepidi mensuram vnam.

Pilulæ magistri Ioannis, purgantes. Rosarum in vm 99
bra exiccatarum, seminis fœniculi, anisi, apij, croci, singulorum. siliquas. vj. Aloes flauæ, dacrydij, singulorum. ℥. ß. Rhei barbari, exag. j. Turpeti, exag. ij. Succi brassicæ, vel absinthij. quod satis est. Fac pilulas erui magnitudine. Dato dormituris pilulas. xj. aut. xiij. aut. xv. aut. xvij. viribus.

Pilulæ probatæ, purgantes caput, & stomachū. Colo- 100
cynthidis, scammomię, singulorum. exag. ij. Mastiches, rhei barbari, singulorum. exag. j. Agarici, aloes flauæ, singulorum. ℥. ß. Turpeti, exag. j. Succi brassicæ, quod satis est. Dātur dormituris. vij. aut. ix. aut. xj. aut. xiij. aut. xv. Post sorbendum dato vinum temperatum.

Pilulæ admirabiles valde, ad destillationes. Aloes fla- 101
uæ, exag. j. Thuris masculi, florum vrticæ, myrrhæ, singulorum, exagij quartam partem. Rhei barbari, exagiū. j. Pulueris hieræ picræ Galeni. ʒ. ij. Turpeti, exag. j. Succi fœniculi, quod satis est. Finge pilulas ciceris magnitudine. Præbeto cubitum ituris. ix. aut. xj. aut. xiij.

Pilu

102 Pilulę ad destillationes, arthriticos, podagricos, neruorum incontinentiam, & omnia mala fluxionis. Sunt verò admodum laudatæ. Aloes flauæ. ʒ. j. ß. Dacrydij. ʒ. j. Rhei barbari. ʒ. j. ß. Colocynthidis, absinthij, turpeti, rosarum rubearum, agarici, singul. ʒ. j. Stichadis. ʒ. j ß. Mastiches. ʒ j. Pulueris hieræ picræ Galeni. ʒ. ij. ß. Hermodactyli. ʒ. ij. Sagapeni, opopanacis, bdellij, ammoniaci, spicæ, singulorum. ʒ. ß. Aristolochiæ longæ, & rotundæ, singulorum. ʒ. ß. Cinamomi. ʒ. j. Vuæ passæ. ʒ. ij. Croci. ℈. ij. Succi fœniculi, quantum sufficit. Formato pilulas ciceris quantitate, dato dormituris. xj. aut. xiij. aut. xv. aut. xvij. Deinde sorbendum præbeto vini temperati poculum vnum.

103 Pilulæ purgantes caput, viscera, vterum, & vniuersum corpus. Colocynthidis, exag. j. Scammoniæ, exag. ij. Mastiches, exagium. ß. Rhei barbari, exagia. ij. Agarici, exag. j. ß. Turpeti, exag. iij. Aloes flauæ. ℥. j. ß. Thuris masculi, exagium. ß. Absinthij, rosarum, singul. ʒ. j Pulueris hieræ picræ Haleni, exag. iij. Croci, exagium. ß Senę, exagium. j. Epithymi, exagium. ß. Seminis fœniculi, carnabadij, singulorum, exagium. ß. Succi rosarum, quantum sufficit. Finge pilulas ciceris magnitudine, dato cubitũ ituris. xiij. aut xv. aut. xvij. Postea sorbendum dato vini temperati poculum vnum.

104 Pilulæ ad omnes destillationes, admodum nobiles. Rhei barbari. ʒ j. Aloes flauæ, exagia. ij. Turpeti, hermodactyli, singulorum. ʒ. j Pulueris hieræ picræ Galeni, exagiũ. j. Mastiches, stichadis, singulorum. ʒ. ß. Rosarum. ℈ j. Aristolochiæ longæ & rotundæ, singulorum. ʒ. ß. Sagapeni, opopanacis, bdellij, spicæ, singulorum. ʒ. ß. Dacrydij, exagium. ß. Ammoniaci, cinamomi. singulorum. ʒ. ß. Croci. ʒ. j. Senæ, epithymi, agarici, singulorum. ʒ. ß. Succi fœniculi, quod satis est. Fac pilulas ciceris magnitudine, dato dormituris. ix. aut. xj. aut. xiij. pro viribus postea sorbendum præbeto vini temperati poculum vnum. Vtiles sunt etiam hæ pilulæ podagricis, arthriticis, & neruorum incontinentiæ.

105 Pilulæ ad destillationes, mala defluxionum, podagricos & arthriticos. Rhei barbari, exagium. j. Dacrydij. ℈. iiij. Aloes flauæ, exagia. ij. Hermodactyli, turpeti, sin-

gulorum.ʒ.j.Stichadis.ʒ.ß.Pulueris hieræ picræ Galeni, exag.j.Mastiches,rosarum,singul.℈.j.Aristolochiæ longæ & rotundæ,sing.ʒ.ß.Tartari,exag.j.Croci.ʒ.ß. Succi rosarum,aut hermodactyli,quod satis est. Finge pilulas erui magnitudine,dato ituris cubitum.xiij.aut.xv.pro viribus.

Pilulæ datæ,ad omnes affectus præstantes. Myroba- 106
ni citrini,rhei barbari,singul.ʒ.ij.Dacrydij. ʒ.ij.ß. Myrobalani cepuli,& indici,agarici,colocynthidis,polypodij,singul.ʒ.j.Turpeti.ʒ.iij.Masticheş,rosarum,salis fossilis, zingiberis,epithymi,anisi,singulorum.ʒ.ß. Trita fermentato cum saccharo rosato laxatiuo quantum satis erit, & fac pilulas ciceris quantitate, dato dormituris, aut media nocte.ix.aut.xj.aut.xiij.aut.xv.pro viribus.

Pilulæ ad stomachicos,colicos,& inflatos,valde pro- 107
batæ. Masticheş,cinamomi, zingiberis, caryophylli, piperis longi & nigri,sacchari,dacrydij,singulorũ.ʒ.ij.Succi apij,quod satis est.Fac pilulas ciceris magnitudine, dato vbi voles,vij.aut.ix.aut.xj.aut.xiij.pro viribus.

Pilulæ purgantes caput, & stomachum à crassis hu- 108
moribus molestatum. Valent etiam ad dolorem intestinorum & viscerum, ad eos [a] qui non nutriuntur, non appetentes cibum, & inflatos. Hieræ picræ Galeni.ʒ.j. Myrobalani citrini,& indici,absinthij,sing.ʒ.iij.Masticheş,anisi,myrobalani bellirici,agarici, myrobalani emblici, sin. ʒ.iij.ß. Zingiberis.ʒ.ij.Caryophylli, salis gemmæ, floris iunci odorati, singulorum.ʒ.j.Turpeti.ß.ij. Dacrydij.ʒ.ß.Succi absinthij,quod satis est.Finge pilulas, & dato cubitum ituris.ʒ ij.aut.iij.pro viribus. Postea sorbẽdum præbeto vini temperati poculum vnum.

[a Qui non nutriuntur,] *In codice manuscripto non rectè legitur* τρεφομένους, *omissa* α *dictione.*

Pilulæ de Agarico. Pilulæ ex Agarico,ad eos qui nõ nisi recta ceruice & 109
difficulter spirant, & destillatione laborant, valde laudatæ. Agarici.ʒ.j.ß. Iridis, marrubij, singulorum. ʒ.j.ß. Turpeti,hieræ picræ Galeni, singulorum.ʒ.ij. Colocynthidis,sarcocollæ,singulorum.ʒ.j.Gari quantum sufficit. Formato pilulas, præbeto dormituris.xj.aut.xiij.aut.xv, aut.xvij.pro viribus. Postea sorbendum præbeto vini temperati poculum vnum.

Pil

210 Pilulæ ad ſtomachicos, lienoſos, nephriticos, iocineroſos, caput dolentes. & ſimpliciter ad omne hypochondriorum malum, ad arthriticos, datæ quãdo lubet, vel ante, vel poſt cibũ. Maſtiches, cardamomi, croci, calami odorati, folij, nucis moſchatæ, cumini, ſpicæ, carpobalſami, floris iũci odorati, caryophylli, maceris, zingiberis, galãgæ, iuniperi, aſari, apij, petroſelini, fœniculi: & aſparagi ſemẽ, [a]rhei pontici, ruſci, cyperi, [b]carei, cubebæ, xylobalſami, chamædryos, chamæpityos, thymi, epithymi, ſenæ, coſti, ſaxifragi, lapidis armenij, pulegij, ſileris, ammeos, amomi, anethi, milij ſolis, ſeminis portulacæ, & lactucæ, mannæ, gũmi, [c]calacãthes, ſeminis bombacij, & maluæ, glycyrrhizæ, tragacanthæ, myrobalani indici, abſinthij, caſuthæ, aniſi, zedoariæ, cinamomi, ſing. ʒ. ß. Turpeti, hermodactyli, agarici, ſing. ʒ. j. Rhei barbari quantũ omnium aliarum ſpecierũ. Aloes flauæ, tantundem. Vini rubei, quod ſatis eſt. Finge pilulas erui magnitudine, & præbeto cubitũ ituris. xj. aut. xiij. aut xv. aut. xvij. Dein ſorbendũ dato vini temperati poculum vnũ. Conferũt etiã ijs qui nihil appetunt, & nõ concoquũt, inflationeq́, viſcerum laborantibus, & ipſi ſtomacho.

[a Rhei pontici.] *Et ex hoc loco apparet Rheum ponticum à Rheo barbaro, cuius paulo poſt fit mentio, eſſe diuerſum.* [b Carei.] *Græcè legitur* καρύου, *pro* καρώου. [c Calacanthes.] *Manuſcriptus codex legit* καλακάνθης. *Quid verò ſit* καλακάνθα, *ignorare me fateor. Fortè legendum erit* λευκακάνθης. Rheum põticum à barbaro diuerſum.

211 Pilulæ valde probatæ ad arthriticos. Turpeti, hermodactyli, ſing. ʒ. j. Myrobalani cepuli, & indici, & citrini, colocynthidis, zingiberis, ſaxifragi, aniſi, apij ſeminis, cuſcutæ, croci, ſenę, maſtiches, ſin. ℈. j. Agarici, ſiliq. viij. Aloes flauę. ʒ. ij. Dacrydij. ʒ. j. Rhei barbari. ʒ. ij. Succi fœniculi quantũ ſatis eſſe videbitur. Finge pilulas, & præbe dormituris xj. vel. xiij. aut. xv. Dein ſorbédũ exhibe vinũ tẽperatum.

212 Pilulæ ad arthriticos, & omnem fluxionem factam à craſsis & lentis humoribus in ſtomacho. Aloes flauæ, hermodactyli, myrobalani empelitici, bellirici, & citrini, colocynthidis, turpeti, ſenæ, bdellij, ſagapeni, agarici, ſingul. ʒ. j. Sarcocollæ, caſtorij, euphorbij, opopanacis, cuſcutæ, ſeminis apij, ſingul. ʒ. ß. Rhei barbari, exagium. j. Croci, dacrydij aſſati, ſingul. ſiliq. viij. Succi fœniculi quod ſatis eſt.

Fac pilulas, dato cubitum ituris. ix. aut. xj. aut. xiij.

Pilulæ probatæ ad arthriticos, podagricos, neruorum 113
incontinentiam, & omnem corporis noxã. Thuris maſcu-
li, exagij quartam partem. Nucem moſchatã vnam. Bac-
carum lauri repurgatarum. ʒ. ij. Aloes flauæ, exagia. iiij.
Hermodactyli, exagia. ij. Roſarum, exagij quartam par-
tem. Maſtiches, zingiberis, croci, caryophylli, cinamomi, pi
peris longi, ſingulorum, exagij quartam partem. Turpeti,
exagia. iij. Scammoniæ, exagium. j. Rhei barbari, exag. ij.
Ariſtolochiæ longæ & rotundæ, ſingulorum, exagium. ß.
Polypodij, exagia. ij. Agarici, myrobalani citrini & flaui,
ſin. exa. ß. Senæ, exa. j. ß. Pulueris hieræ picræ Galeni, exa.
iij. Succi fœniculi, & hermodactyli, quantũ ſufficit. Fac pi-
lulas ciceris quãtitate. Dato dormituris. xj. aut. xiij. aut. xv.
Poſtea ſorbendum exhibeto vini temperati poculum vnũ.

Pilulæ ad iocineroſos, lienoſos, omne corporis vitium, 114
deſtillationes, & arthriticos valde vtiles. Aloes flauæ. ʒ. iij.
Rhei barbari, turpeti, ſingulorum. exagium. j. Agarici, ſe-
næ, epithymi, ſingulorum. ʒ. j. Roſarum. ʒ. ß. Maſtiches,
gran. xv. Stichadis. ʒ. ß. Pulueris hieræ picræ Galeni, exa-
gia. ij. Dacrydij. ℈. iiij. Colocynthidis. ʒ. j. Croci. ℈. ij. Her
modactyli. ʒ. ij. Succi fœniculi, & hermodactyli quantum
ſufficit. Formato pilulas, dato cubitum ituris. xj. aut. xiij.
aut. xv. Poſtea ſorbendum exhibeto vini temperati po-
culum vnum.

Pilulæ è myrobalano, ad incõtinẽtiã neruorũ, difficul 115
tatẽ vrinæ, podagricos, arthriticos, iocineroſos, lienoſos,
craſſos et lẽtos humores in ſtomacho, et omnẽ corporis im-
puritatẽ, gratia Dei, ſanitatẽ illis qui ijs vtũtur cõciliantes.
Aloes flauæ, exa. ij. Hermodactyli parui & magni, ſingul.
exagium. j. Myrobalani emplitici, bellirici, & citrini, colo-
cynthidis, ſingulorum. ʒ. j. Turpeti, exagium. j. Senæ, epi-
thymi, ſingulorum. ʒ. j. Ammoniaci, ſpicæ, ſingulorum. ʒ.
ß. Bdellij, ſagapeni, opopanacis, ſin. ʒ. j. Agarici, exa. j. Ca-
ſtorij, euphorbij, ſin. ʒ. j. Cuſcutæ, ſeminis apij, abſinthij,
ſin. ʒ ß. Croci. ℈ ij. Rhei barbari. exa. j. Roſarũ. ℈. ij. Sticha
dis. ʒ. j. Pulueris hieræ picræ Galeni, exa. ij. Dacrydij. ʒ. j.
Maſtiches, thuris maſculi, ſin. ℈. j. Ariſtolochiæ lõgæ & ro-
tũdæ, ſin. ʒ. ß. Succi fœniculi, quod ſatis eſt. fac pilulas cice-

ris

ris magnitudine, dato dormituris. xj.aut. xiij.aut.xv.pro viribus. Dein ſorbendum, febre vacantibus, vini poculum vnum, febricitantibus aquam tepidam exhibeto.

116 Pilulæ ad eos qui ſunt correpti elephantia, ex euphorbio. admodum nobiles. Agarici, euphorbij, polypodij, grani cnidij, colocynthidis, ſingul. exag. ij. Aloes flauæ. ℥ ß. Ellebori nigri, myrrhæ, ſpicæ nardi, ſing. exa. ij. ß. Dacrydij, exag. ij. Cinamomi, opopanacis, epithymi, piperis communis, ſingul. ℥. ß. ſiliq. iiij. Polij, caſiæ, ſingul. exagia. ij. ʒ. j. Succi pomorum dulcium quantum ſufficit. Fingito pilulas, dato cubitum ituris. xj. aut. xiij. aut. xv. aut. xvij. pro viribus. Poſtea ſorbendum dato vinum temperatum menſura vna. Poſthæc alternis diebus exhibeto paſtillũ de vipera bibendũ manè ieiuno, cum decocto calaminthæ montanæ quantum vis. Eſt enim valde probatũ & vtile medicamẽtũ.

117 Pilulæ Aoriæ vocatæ, ex Meſue laudatæ. Cepuli myrobalani, emplitici, & bellirici, ſing. ʒ. ij ß. Turpeti. ʒ. ix. Agarici, dacrydij, ammoniaci, ſingul. ʒ. ij. Seminis apij, & aniſi, ſing ʒ. j. Aloes flauæ. ʒ. iiij. Salis foſsilis. ʒ. ij. Nucẽ moſchatam vnam. Caryophylli. ʒ. ß, Hieræ picræ Galeni. ʒ. v. Maſtiches. ʒ. j. Rhei barbari, exagium. j. ß. Succi fœniculi, aut ſolani, quantum ſufficit. Formato pilulas, dato dormituris pilulas. ix. aut. xj. aut. xiij. pro viribus. Deinde ſorbendum præbeto vini temperati poculum vnum. Sunt bonæ ad melancholicos. Meſues pilulæ.

118 Pilulæ ſomniferæ, & mitigantes dolorem, datæ dormituris. Caſtorij, galbani, apij, petroſelini, & aniſi, myrrhæ, opij, croci, ſingulorum, exagium. j. Papaueris albi, exagium. j. ß. Seminis ocymi, exagium. j. Stillaticij roſarum liquoris boni, quod ſatis eſt. Finge pilulas erui quantitate, præbeto quinque aut ſeptem pro viribus. Sunt mirabiles admodum ad colicos, & inflatos. Pòſt ſorbendam dato aquam tepidam.

119 Pilulæ ad arthriticos, admodum nobiles. Aloes flauæ. ʒ. j. Hermodactyli, turpeti, ſingulorum. ʒ. j. Rhei barbari, exagium. j. Roſarum, ſiliq. iij. Dacrydij. ℈. ij. Croci. ℈. j. Succi fœniculi quod ſatis eſt. Fac pilulas ciceris magnitudine, dato cubitum ituris. ix. aut. xj. aut. xiij. Poſtea ſorbendum dato vini temperati poculum vnum.

Pilulæ ad arthriticos, podagricos, & omne malū corporis, laudatæ. Aloes flauę, exag.j. Hermodactyli parui & magni, sing.ʒ.j. Rhei barbari, exag.j. Dacrydij.℈.ij. Croci, ℈.j. Succi hermodactyli quantum sufficit. Finge pilulas ciceris quantitate, dato dormituris.ix.aut.xj.aut.xiij.pro viribus. Dein sorbendum præbe vini temperati poculum vnum. Sunt admodum vtiles. 120

Pilulæ ad arthriticos, podagricos, & destillatione laborantes, admodum bonæ. Mastiches, zingiberis, cinamomi, caryophylli, piperis longi, sing.ʒ.j. Dacrydij, exag.ij. Rhei barbari, exa.j. Turpeti, exa.ß. Croci.℈ j. Hermodactyli.ʒ,j. Aloes flauę, exag.j. Succi fœniculi quod satis est. Formato pilulas ciceris quantitate. Dato.xj.aut.xiij.aut.xv.cubitum ituris. Post sorbendum præbeto vini temperati poculum vnum 121

Pilulæ Cocceri, vulgo Cochiæ dictæ.

Pilulæ vocatæ Cocceri, ad laborantes destillatione, caput dolētes, hemicranicos, lippitudine & neruorū incontinentia affectos. Hieræ picræ Galeni.ʒ.v. Dacrydij.ʒ.j.ß. Pulpæ colocynthidis.ʒ.ß. Turpeti, stichadis arabicæ, singulo.ʒ.ij.ß, Sagapeni, opopanacis, bdellij, ammoniaci, agarici, spicæ, sing.ʒ.ß. Rhei barbari, aloes flauæ, sing.exag.j. Succi fœniculi, quod satis est. Finge pilulas, dato dormituris.xj.aut.xiij.aut.xv. Post sorbendum dato vini temperati poculum vnum. 122

Pilulæ nominatæ ab Italis Cotzeræ. prædictis similes, admodum bonæ. Aloes flauæ, exag.j. Colocynthidis, mastiches, absinthij, turpeti, agarici, sing.ʒ.ij. Rosarum.ʒ.j. Rhei barbari, exag.j.ß. Stichadis, dacrydij, sing.ʒ.iij. Hieræ picræ Galeni.ʒ.v. Hermodactyli.ʒ.j.ß. Succi fœniculi, quod satis est. Finge pilulas ciceris quantitate, præbeto cubitum ituris.xj.aut.xiij.aut.xv.pro viribus. Dein dato sorbendum vini temperati poculum vnum. 123

Pilulæ nominatæ Cotzeræ, similes prædictis. Colocynthidis.ʒ.ß.gra.vij. Turpeti, stichadis, singulorum.ʒ.j.gra.xv. Agarici.ʒ.j. Spicæ, gra.xv. Rhei barbari, exag.j. Mastiches.ʒ.ß. Hieræ picræ Galeni, exag.j. Aloes flauæ, exag.ß. Rosarum.ʒ.ß. Dacridj.℈.ij. Hermodactyli, exag.j. Senæ, exag.ß. Croci.℈.ij. Epithymi, exag.j. Myrobalani, flaui & citrini, sing.exag.ß. Succi fœniculi quod 124

suff

sufficit. Facito pilulas ciceris quantitate, dato dormituris, xj. aut. xiij. pro viribus. Postea præbeto sorbendum vini temperati poculum vnum.

25 Pilulæ vtiles ad caliditatem iecoris, & ad dysentericos mirabiles. Lemnij sigilli, succi plantaginis maioris, singul. exag. j. ß. Sanguinis draconis, boli armenij, succi acaciæ, mastiches, sing. exag. j. Gummi arabici, singulorum exag. ß. Catastathi, exagij tertiam partem. Succi plantaginis minoris. ℥. ß. Rhei barbari [a] vsti, exag. ß. Ellebori nigri [b] exag. j. Finge pilulas, dato cubitum ituris. vij. aut. ix.

[a Vsti.] *In manuscripto codice falso καπλοῦ, pro καυστοῦ legitur.*

[b Exagiũ vnum.] *Græcè legitur ἀκαπλὸν ἕν. fortè pro ἐξάγιον ἕν. Temerè tamen citra melioris codicis fidem nihil statuimus.*

126 Pilulæ ex aloe, ad destillationes, grauitatem capitis, & omnia è capite in oculos, & os, aut in quamcunque corporis partem decumbentia mala. Aloes flauæ, exag. j. Floris cartami, myrrhæ, sing. exag. ß. Thuris masculi. ʒ. ß. Rhei barbari. ʒ. j. Succi fœniculi quod satis est. Fac pilulas ciceris magnitudine, dato dormituris. ix. aut. xj. aut. xiij. Post sorbendum præbeto vini temperati poculum vnum.

127 Pilulæ ad arthriticos, podagricos, iocinerosos, lienosos & omnis generis partes corporis fluxione laborantes, Sanę appellatæ. Epithymi, colocynthidis, agarici, myrobalani citrini & flaui, absinthij, singulorum. ʒ. ß. Polypodij, turpeti, rhei barbari, sing. exag. j. Hermodactyli magni & parui, singul. exag. j. ß. Dacrydij. ʒ. j. ß. Croci. ʒ. ß. Rosarum, gra. xv. Aristolochiæ longæ & rotundæ, singulorum. ʒ. ß. Cinamomi, spicæ, asari, xylobalsami, carpobalsami, singul. ʒ. j. Violarum, gra. xv. Zingiberis, caryophylli, singu. ʒ. ß. gra. vij. Seminis fœniculi & anisi, sing. exag. ß. Aloes flauę, ℥. j. Pulueris hieræ picræ Galeni. ℥. ß. Succi fœniculi quod satis est. Finge pilulas ciceris quantitate, dato cubitum ituris. xiij. aut. xv. aut. xvij. pro viribus. postea sorbendum præbeto vini temperati quantum sufficit.

128 Pilulæ ad arthriticos, podagricos, & omnia coporis è fluxione nata mala. Epithymi, colocynthidis, agarici, myrobalani flaui & citrini, absinthij, sing. ʒ. ß. Polipodij, turpeti, rhei barbari, singulo. exag. j. Hermodactyli magni & parui, singulorũ. exa. j. ß. Dacrydij. ʒ. j. ß. Croci. ʒ.

ß. Rosarum, gra. xv. Aristolochiæ longæ & rotundæ, sing. ʒ. ß. Cynamomi, spicæ, asari, xylobalsami, carpobalsami, sing. ʒ. j. Violarum, gra. xv. Zingiberis, caryophylli, seminis fœniculi, anisi, sing ʒ. j. Aloes flauæ. ℥. j. Succi rosarum quod satis est. Fac pilulas ciceris quantitate, dato dormituris vndecim, aut. xiij. aut. xv. pro viribus. Deinde sorbendũ præbeto vini temperati poculum vnum.

Pilulæ ad melancholicos, admodũ probatæ. Agarici, 129
turpeti, glycyrrhiyæ, sing. exag. j. ß, & quartam partẽ. Epithymi, hyssopi cretensis, sing. exag. ß. Rhei barbari, exag. j. Tragacanthę, bdellij, lapidis lazurij, lapidis armenij, croci, sing. exagij quartã partẽ. Scammoniæ, exag. j. Anisi, exag. ß. Aloes flauæ, exag. ij. ß. Chrysobalani magni, exag. ß. quartam partem. Chrysobalani parui, exag. ß. Pulpæ colocynthidis, rhei indici, sing. exag. ß. quartam partem. Seminis intybi: exag. j. ß. Senæ, exag. j. Polypodij, exa. ij. Succi absinthij, aut brassicæ, quod sufficit. Fac pilulas, dato dormituris. xj. aut. xiij. aut. xv. aut. xvij. pro viribus. Postea sorbendum præbeto vini teperati poculum vnum.

Pilulæ ad melancholicos aliæ, laudatę. Quinq; myro- 130
balanorum generum sine flauis, sing. ℥. ß. Polypodij, epithymi, stichadis herbæ, sing. ʒ. ij. Agarici. ʒ. j. Rhei barbari, exag. j. Senæ, exag. ij. Dacrydij., exag. ß. Succi myrobalani, aut fœniculi, quod satis est. Formato pilulas ciceris magnitudine, dato cubitum ituris vndecim, aut. xiij. pro viribus, Dein sorbendum præbeto vini temperati poculũ vnũ.

Pilulæ ad destillationes, admodũ probatæ. Aloes fla- 131
uæ, dacridij, rhei barbari, pulpę colocynthidis, turpeti, agarici, sing. ʒ. ij. Mastiches, rosarum, sing. ʒ. j. Stychadis. ʒ. ij. Hieræ picræ Galeni. ʒ. v. Succi rosarum, aut fœniculi quãtum sufficit Fingito pilulas ciceris quantitate, dato dormituris vndecim, aut. xiij. aut. xv. aut. xvij. pro viribus. Deinde sorbendum præbeto vini temperati poculum vnum.

Pilulæ ad destillationes, purgantes, probatæ. Aloes 132
flauæ. ℥. j. Pulpæ colocynthidis, exa. ij. Scammoniæ, exa. j. Mastiches, exag. ß. Rhei barbari, exa. j. Thuris masculi. ʒ. ß. Pulueris hieræ picræ Galeni, exa. j Succi fœniculi quod satis est. Fac pilulas ciceris magnitudine, dato dormituris. xj. aut. xiij. aut. xv. pro viribus. Dein sorbendum præbeto

vini

vini temperati poculum vnum.

3 Pilulæ mirabiles ex elaterio, ad difficulter & non nisi recta ceruice spirantes. Purgant pituitam. & in visceribus obstructiones à crassis & lentis humoribus corpus malè afficientibus natas tollunt, & synanchicos iuuant. Purgant etiam pituitosum & crassum humorem ex stomacho. Agarici, gran. xviij. Colocynthidis, gran. vj. Elaterij, gran. iiij. Rhei barbari, exag. ß. Aloes flauę. ʒ. j. Succi glycirrhizæ, aut apij, aut absinthij, quãtum sufficere videtur. Formato pilulas erui quantitate. Dato cubitum ituris, aut media nocte. xiij. aut. xv. aut. xvij pro viribus. Postea sorbendũ præbeto vini temperati tepidi poculum vnum.

34 Pilulę ad quartanas, ex sena. Papaueris albi. ʒ. vj. Agarici, siliq. xviij. Croci. ℈. ij Masticheṡ. ʒ. ij. Senæ. ℥. ß. Polypodij. ℥. j. Epithymi. ℥. ß. Hieræ picrę laxatiuæ, benedictæ laxatiuæ, singul. ℥. ß. Cydonitis laxatiui, sacchari rosacei laxatiui, sing. exag. ij. Rhei barbari, exag. j. ß. Dacrydij. exag. ß. Succi braßicæ, aut fœniculi. Finge pilulas ciceris quantitate, dato ituris cubitũ, aut media nocte. xj. aut. xiij. aut. xv. pro viribus.

35 Pilulę ad iocinerosos, lienosos, melancholicos, & omne corporis vitium Purgant caput, & oculos mirificè. Aloes flauæ. ʒ. v. Dacrydij. ʒ. iiij. Rosarum, apij seminũ, sing. ʒ. j. Seminum anisi, fœniculi, singul ʒ. ij. Croci. ʒ. j. Colocynthidis. ʒ. j. Pulueris hieræ picrę Galeni. ʒ. vij. Benedictę laxatiuę ʒ. iiij. Cydonitis laxatiui, sacchari, rosacei laxatiui, singulorum. ℥. ß. Rhei barbari, exag. ij. Senæ, epithymi, singulo. ℥. ß. Agarici, exag. ij. Polipodij. ℥. ß. Succi fœniculi, aut rosarum, quod satis est. Fingito pilulas ciceris quãtitate paruas. Præbeto media nocte. ix. aut. xj. aut. xiij. pro viribus, & permitte vt dormiat.

36 Pilulę mirabiles Sanę nominatę, ad podagricos, arthriticos, iocinerosos, lienosos, & muliebria mala laudatę. Quinque generum myrobalanorum, demptis flauis, singulorum. ℥. ß. Turpeti, exag. ij. Rhei barbari, exag. j. ß. Rosarum rubrarum. ʒ. j. Agarici. ʒ. ij. Masticheṡ. ʒ. j. Hieræ picrę Galeni, benedictę laxatiuę, cydonitis laxatiui, singulorum. exag. iij. Pulueris hierę picrę Galeni. ʒ. ij. Cinamomi. ʒ. j. ß. Croci. ʒ. j. Tartari, senę, epithymi, poly-

podij, sing. exag. ij. ß. Aloes flauæ, exag. iij. Dacrydij, exag. j. Colocynthidis. ʒ. j. Hermodactyli. exag. ij. Papaueris albi, exag. j. Sacchari rosacei laxatiui, exag. iij. Succi rosarũ, aut fœniculi quod satis est. Fac pilulas ciceris quantitate. Dato dormituris. ix. aut. xj. aut. xiij. aut. xv. pro viribus.

Pilulæ aliæ Sanæ nominatę, ad melancholicos, biliosos, pituitosos, podagricos, arthriticos vtiles, & totum corpus à prauis humoribus purgant. Valent etiã ad scabiem, pruritum, impetigines, lepras, & elephantia correptos. Senæ, exag. iij. Epithymi repurgati. ℥. j. Polypodij repurgati, ℥. ij. Quinq; generũ myrobalanorũ demptis flauis, sing. ℥. j. ß. Turpeti. ℥. ß. Rhei barbari, exag. ij. Dacridij, exa. ij. Cydonitis laxatiui, sacchari rosacei laxatiui, sin. ℥. j. Rosarum. ℥. ß. Agarici, exag. ij. Aloes flauæ. ℥. j. Benedictæ laxatiuę. hieræ, picræ laxatiuæ, sing. ℥. j. ß. Pulueris hieræ picrę Galeni. ℥. j. Colocynthidis, exag. ij. Croci, exag. j. Succi fœniculi quod satis est. Finge pilulas ciceris quantitate, dato media nocte. xj. aut. xiij. aut. xvij. pro viribus. 13

FINIS.

IMDEX LEXOPYRETORVM, ID est, finientium febres, item impetigines & calculos curantium medicamentorum.

Lic

NICOLAI MYREPSI ALEXANDRINI DE LEXOPIRETIS ITEM IMPETIGINES & calculos sanantibus medicamẽtis, Sectio Tricesima tertia.

1 [a] EXOPYRETON, hoc est finiens febrem, Ambrosia. Croci. ʒ.ij. Lithargiri. ℥.j.ß. Chamæmeli. ℥.j. Adipis suilli recentis ℥.j.ß, Ceræ puræ, olei rosacei, singulorum. ℥.iij. Meliloti. ℥.j.ß. Seminis lini. ʒ.xx. Benè paratum reconde ad vsum.

[a Lexopyreton.] *ληξοπύρετον medicamentum Græcis dicitur finiens febrem, ἀ λήγω, & πυρετός.*

2 Lexopyreton [a] epirrhema expertum. Succi solani, succi colocynthidos, sin. ℔.ß. Ouorum lutea. iiij. Olei rosacei, olei chamæmelini, sin. ℥.iiij. Misce omnia simul probè, & conijce in linteum, ac crebrò mutato.

[a Epirrhema.] *Græcè est ἐπιῤῥῆμα. Fortè sic nominatum est hoc medicamẽtũ quòd instar subuestimẽti vt ita dicã, quod Græcis ἐπιῤῥαμμα vocatur, linteo exceptũ adhibeatur, Nisi malis ἐπιθιμὰ legere.*

3 Lexopyreton certũ, admodum bonum. Foliorũ brassicæ & apij diligẽter tritorum, vt ad cerati redigantur crassitudinẽ, adijce illis aliquid panis puri, macerati in aqua frigida Terito diligenter, & admisce olei quod satis est. Subactũ

actum diligēter illine panno, & vtere frequēter mutando.

Lexopyreton, admodum mirabile. Croci. ℥.ß. Lithargyri, olei rosacei, adipis suilli recentis, singul. ℥.iij. Ceręe puręe. ℥.ij. & quartam partem. Succi seminis lini. ℥.ß.ʒ.j, Mellis attici. ℥.j. Crocum & lithargyrum terito in aqua. Excipe cerato frigido, & vtere, vt suprà dictum est. 4

Impetiginum ferarum admodum pulchra sanatio. Radicis asphodeli, sulphuris ignem non experti, mannæ, sin. ℥.j. Trita benè irrigato cum acerrimo aceto, & illine.

Impetiginibus cōueniens, in teneris corporibus probatum. Semen lini tusum & cribratum madefacito cū acerrimo aceto vt sordiū crassitudinem acquirat, & illine. 6

Lichenica illitio admodum bona. Thuris, gūmi, singu. exag. j. Trita probè irrigato cū aceto acerrimo, vt sordium crassitudinē acquirant, illine, nitro prius perfricans locum. 7

Lichenica illitio, valde laudata. Succum dauci syluestris, & allia repurgata terito cum modico sale, illine desuper, nitro prius perfricans locum, aut protostacten illine. 8

Lichenicus pastillus, probatus. Thuris masculi, sulphuris ignē nō experti, radicis asphodeli. sing. ℥.ß. Trita in pollinem cū aceto acerrimo madefacito, & crebrò illinito. 9

Lichenica illitio, & ad alphos experta. Aluminis scissilis, & rotundi, misyos, thuris masculi, radicis asphodeli, chalcitidis, melanterię, aphonitri, chalcanthi, sulphuris ignem non experti, gummi, squamę ęris, sing. ℈.iij. Aeruginis rasilis, cantharidum, sing. ℈.j.ß. Trita benè irrigato cū succo herbę heliotropij, & aceto acerrimo, subigitoq; vt glutinis consistentiam accipiat, & illine. 10

Lichenica illitio eorū quę facta sunt in medio [a] pulpę brachiorum & alarum probata. Lithargyri. ʒ.j.ß. Sulphuris ignem non experti, cimolię, singul. ʒ.ß. Trita macerato cum oleo rosaceo, & vino dulci, quod satis est, & redige ad glutinis consistentiam, illine. 11

[a Pulpę brachiorum.] *In codice manuscripto legitur μοιύροις, corruptè haud dubiè, pro μυῶνος.*

Lichenicon, & psoricū, expertum. Bituminis, sulphuris ignē nō experti. mānę. sing. ℥.ß. Violarū. ℥.j. Pumicis ℥.ß. trita irrigato aceto acerrimo, vt glutinis cōsistētiā acqrat, & illine in sole, aut in balneo. Admodū enim probatū est. 12

Lich

Lichenicum expertum, valde bonum. Sulphuris ignem non experti, muscerdarum, singul. exa. j. Trita madefacito acerrimo aceto vt glutinis cõsistentiam aquirant: illine cum penna, donec sanes.

4 Lichenica illitio experta. Thuris masculi, sulphutis ignẽ non experti, æruginis rasilis, allij caput vnum repurgatum, gummi, singulorum. ℥. ß. Trita irrigato aceto acerrimo quantum sufficit, vt glutinis consistentiam nanciscantur: illine, & crebrò mutato.

Lichenica illitio probata. Glutinis fabrilis. ʒ. iiij. Dissolue cum acerrimo aceto. Dein illi adijce thuris masculi tusi in pollinem ʒ. ij. Irrigato vtraque, vt glutinis consistentiã nanscantur, & illine.

5 Lichenica illitio, admodum bona. Chalcitidis, gummi, singulorum. ʒ. iiij. Sulphuris ignem non experti, misyos, singulorum. ʒ. iij. Squamæ æris acaciȩ, singul. ʒ. j. Trita irrigato aceto acerrimo, vt glutinis consistentiam acquirat, & illine crebrò.

7 Lichenica illitio mirabilis. Sulphuris ignẽ non experti, aphonitri, singulorum. ʒ. iiij. Cácryos. gran. xxx. Terito in aceto, vt glutinis consistentiam acquirant. Illine, non coinquinando locum à malo alienum. Exiccato autem medicamẽto, elue locum aqua frigida, & rursus desuper illine.

18 Lichenica illitio, admodum laudata. Ellebori albi. ʒ. iiij. Farinæ lupinorũ, buccinorũ vstorũ, sing. chœnicem vnũ. [a] Exiccata subigito. Feras autem impetigines vocant, quæ à mediocriter exiccantibus nihil iuuantur, ab acribus autem irritantur. Oportet igitur ex illis assumere medicamenta admodum efficacia, citra tamen vehementem mordicationẽ, qualia sunt: Glaucij, thuris, halcyonij, sulphuris ignem nõ experti, bituminis, gummi, sin. ℥. j. Trita madefacito aceto acerrimo, vt glutinis cõsistentia nanciscãtur, & illinito.

[a Exiccata subigito.] *Manuscriptus codex legit*, ξηρῷ μάσσω, *pro*, ξηρὰ μάσσω.

19 Lichenica illitio valde bona. Picem africanam probè læuigatã, cũ aceto terito acerrimo, & liq̃factã crebrò illine.

20 Impetigines, & pruritus sanãs. Chalcãthi, sulphuris ignẽ nõ experti, thuris masculi, nitri, sin. exa. j. Trita irrigato cũ acerrimo aceto, vt glutinis consistentiam acquirant, illine.

Liche

Lichenica illitio probata. Ammoniaci, ſulphuris ignem non experti, farinæ eruinæ, & lupinorum, ſingulorum. ℥. j. Trita vt pollinem madefacito cum aceto acerrimo, vt glutinis nanciſcantur conſiſtentiam, & illine frequenter.

Lichenica circumlitio certa. Chalcanthi, nitri, miſyos, ſulphuris ignem nõ experti, chalcithidis, halcyonij vſti thuris maſculi, ſeminis viticis, ammoniaci thymiamatis, ſing. ℥. ß. Glaucij, exag. iiij. Trita irrigato cum acerrimo aceto, vt ad glutinis conſiſtentiam veniant. Calefacto vtere.

Calculoſorum potus, expertus ad calculos veſicę, Floris iunci odorati, piperis communis, petroſelini ſeminis, & braſſicæ, piperis longi, ſin. ℥. j. Contuſa probe vt pollinem, dato manè ieiuno. ℈. ij. aut. iiij. cum decocto glycyrrhizæ, aut rubiæ tepido.

INDEX MALAGMATVM, & Vnguentorum.

Vnguẽ

NICOLAI MYREPSI ALEXANDRINI DE MAlagmatis & vnguentis, Sectio Tricesima quarta.

1 ARCIATI confectio. Styracis calamitis, ℥.j. Ceræ. ℥.ß. ʒ.j. Glaucij, nardi, singulorum ℥.j.ß. Mastiches. ℥.ß. ʒ.j. Medullæ ceruinæ. ℥.j. Terebinthinæ. ℥.ß. Hyssopi. ʒ.ij. Opobalsami, exag. j.ß. Trita, probeq; confecta coquito ad consistentiam.

2 [a]Masuaphij indici confectio mirabilis. Zingiberis, aloes flauæ, sing. ℥.ß. Costi, exag. j.ß. Caryophylli. ℈.iiij. Folij. ℥.iij. Nardi indici, amomi, croci, singul. ℈.iij. Casiæ. ℈.iiij. ß. Carpobalsami. ʒ.ij. Gummi. ℥.ß. Probè trita confice cũ œnanthe liquida, quod satis est.

[a Masuaphij.] *Manuscriptus codex non rectè* μασουφίου *legit, pro* μασουαφίου.

3 Malagma monomachiũ, ad plegmonas, & duritias iecoris, lienis, alui, & vteri, locos tumescentes, strumas, maligna vlcera, bubones, & tubercula vtile: & in summa, omnem duritiam dissoluens mirificè. Est verò ad inflationem etiam probatum. Lithargyri. ℥.iij. Radicis altheæ farinæ. ℥.iiij.ß. Seminis maluæ syluestris. ℥.j.ß. Adipis suilli veteris. ℥.j.ß. Adipis anserini. ℥.ß. & quartam partem. Adipis gallinæ. ℥.j. ℈.iij. Farinæ fœnigræci, medullæ ceruinæ, sin. ℥.j.ß. Ceræ puræ. ℥.iij. Galbani colophoniæ sin. ℥.j. Olei veteris. ℥.vij.ß. Farinæ anethi. ℥ iij. Farinæ chamæmeli. ℈. iij. Ellebori albi. ʒ.j.ß. Sãpsychi. ℥.ß. Liquabilia liquefacito & commisce aridis, subactisq; & confectis probè vtere.

4 Malagma ad luxationes, plagas, abortus, & fracturas. Galbani. ℥.j. Croci. ʒ.ij. Ammoniaci thymiamatis, ceræ puræ, singulorum. ℥.j.ß. Picis aridæ, lb.ß. Aceti acerrimi, cochlearium. ß. Tritis & probè confectis vtere, confisus Domino.

Malagma Masticheron, siue solidum, vt prædictum conferens. Masticheс.ʒ.ij. Ceræ puræ.ʒ.j, Colophoniæ.ʒ.iij. Ammoniaci thymiamatis.ʒ.ij. Pineæ resinæ, lb.ß. Hæc rectè confecta etiam ad ramices intestinorũ admoueto.

Malagma Oxyra dictũ. Cruentis conuenit vulneribus, & distantes à se inuicem sinus glutinat. Facit ad omnia cõuulsa, arthriticos, podagricos, ischiadicos, resolutos, coxendicum dolores, & à feris demorsos. Vtere verò potissimum ad eos quibus extremæ corporis partes vehementer dolent. neruorũ incuruationes, & digitorũ contractiones. Strumas atq; parotidas discutit. Picis aridæ, lb.ß. Ceræ puræ.ʒ.iij. Ammoniaci thimiamatis.ʒ.j.ß. Thuris, galbani, styracis, sing.ʒ.ß. Terebinthinæ.ʒ.ß. Aceti, cotylã.ß. Picẽ in minuta contusam conijce in partem aceti, vt ferueat, donec acetũ cum pice vniatur. Dein adijce ceram, & galbanũ, styracemq; cũ modico ceræ emollitæ. Auferens autem ab igne, terebinthinam, ammoniacumq; & thus in aceto leuigata, & vtraq; in mortario vnita, priusq; aceto humectata inijcito. Rectè confectis, recondens in vase vtere.

Malagma è myrrha, Apollophanium medicamentum, accommodatum ad affectus hypochondriorum. Dissoluit omnẽ duritiem. Facit ad iocinerosos, lienosos, nephriticos, & omnem nerui consensum, articulorum dolores, & sopores. Ceræ puræ, terebinthinæ, bdellij, zingiberis, ammoniaci. Trita probè irrigato cum vino sufficienti, & rectè paratum illine cum lana, donec affectus finiatur. 7

Malagma ad steatomata vtile, & multi vsus, præcipuè verò ad ista. Vsus autem illo testificor. Ceræ puræ, terebinthinæ, visci. Liquefacta probè emolliantur vino bono sufficiẽti, & coquantur quoad inquinent manus. 8

Malagma ad fluxionem stomachi, & intestinorum, & ad cœliacos, admodum probatum. Oenanthes aridæ.ʒ.j. Omphacini, palmularũ, glandium carnium, acaciæ, aloes flauæ, gallarum, aluminis rotundi, picis aridæ, singulorum ʒ.ij. Ceræ puræ, olei mirtini, singulorum.ʒ.iij. Hypocistidis & eius succi.ʒ.ij. Rosarum rubearum, seminis plantaginis minoris, singulorum.ʒ.j.ß. Succi plantaginis minoris, vini odorati, quod satis est. Tritis, subactis & probè confectis vtere. 9

10 Malagma [a] Amblamula dictum, ad podagricos expertum, item arthriticos, ischiadicos, & resolutos. Non solum autem hominibus prodest, sed & iumentis. Accepi hoc ab Hepiallo medico, qui dissoluens ex eo aliquid ad carbones cum oleo nardino, aut irino, pro acopo vtebatur, illinens eius crura. Celeriter autem expectationi respondens, ob id Amblamula appellatum est. Vsus autem illo ad podagricos, magis claruit. Opopanacis, bituminis, galbani, sagapeni, visci quercini, singulorum. ℥.j.ß. Aloes flauæ, castorij, styracis, singulorum. ℥.j. Oesypi, ammoniaci, thymiamatis, singulorum. ℥.ij. Bdellij, mannæ, singulorum. ℥.j.ß. Propolis, terebinthinæ, singulorum. ℥.ij. Pineæ resinæ, ℔.ß. Ceræ puræ, ℔.j. Picis aridæ, ℔.ß. Trita madefacito cum vino odorato quod satis est.

[a Amblamula.] *Græcè est scriptum ἀμβλαμοῦλα. Sed esse barbaram dictionem, nemini non constat. Quid verò significet, Ni-colaus ipse exponit.* Amblamula,

11 Malagma ad lienosos, hydropicos, ischiadicos & arthriticos, probatum. Ceræ tyrrhenicæ, visci cyprini, singulorum. ℥.iij.ß. Carnium myrobalanorum, nitri alexandrini, lapidis asij, ammoniaci thymiamatis, singulorum. ℥.j.ß. Trita irrigato cum aceto sufficienti.

12 Malagma ad ischiadicos, & dolores renum, cui nullum aliorum simile est. Ceræ puræ, picis frixæ, singulorum, ℔.ß. Styracis, ammoniaci, opopanacis, terebinthinæ, mastiches, galbani, thuris, piperis communis, singul. ℥.j. Trita bene madefacito cum aceto sufficienti.

13 Malagma ad colicos Antipatri, & omnem interiorum dolorem. Silphij, saluiæ, singulorum. ʒ.j. Casiæ, fœniculi, melanthij, staphidis agriæ, galbani, struthij, sulphuris ignē non experti, singulorum. ʒ.ij. Radicis panacis, propolis, pyrethri, ammoniaci, nitri, singulorū. ʒ.iij. &.ß. Lapidis asij floris. ʒ.xij, ß. Ceræ puræ. ʒ.lij. ß. Resinæ. ʒ.lxxv. Trita irrigato cum olei ℔.ß.

14 Malagma Asclepiadis politicum, ad omnem dolorem, assumentibus confestim dolorem sedans. Ceræ tyrrhenicę, minā.j. Adipis taurini, minas, iiij. Adipis anserini, minam ß. Medullæ ceruinæ, terebinthinæ, singulorum, minam. ß. Galbani. ℥.j.ß. Oesypi. ℥.ij. Olei rosacei, cochlea.ij. Olei

fœnigræci, cotylam.ß.Trita irrigato benè, iuxta ignem lentum, celeriter mouendo. Sint autem hæc promptè tuſa. Iridis illyricæ, chœnix.j. Ariſtolochiæ, chœnix.ß. Hypociſtidis tritæ, chœnix. ß. & quarta pars. Cinamomi, croci, myrrhæ, caſiæ, nardi indici, floris iūci odorati, calami odorati, amomi, piperis communis, ſucci rhois, teſtudinis marinæ ſanguinis, androſœmi herbæ, pyrethri, ſingulorum. ʒ.xv. Trita benè madefacito cum aceti veteris.℥.ij. Et cōmixtis omnibus, ſubigito & contundito ea, donec tractilia & edomita fiant. Dein reconde in vaſe. Prodeſt autem hoc malagma ad thoracis & pulmonis defluxionem, & ijs quibus capitis vertex dolet. Nam confeſtim dolorem abigit. Eſt valde probatum.

Malagma ad neruorum diſtenſiones, Ammoniaci, bdellij, ſtyracis, caſtorij, ſingulorū.℥.j. Trita madefacito cum olei veteris, & ſycionij, ſingulorum. lb.ß. Quercini viſci.℥.j.ß. Butyri recentis, adipis anſeris, ſingulorū.℥.j. Medullæ ceruinæ, galbani, opopanacis, adipis taurini, ſingul.℥.ß. Terebinthinæ.℥.j.ß. Ceræ puræ, lb.ß. Madefacito omnia, & probè ſubacta reconde ad vſum.

Malagma probatum, atheromata diſcutiens, ſteatomata, meliceridas, & condylomata. Ceræ puræ, terebinthinæ, farinæ eruinæ, thuris, aphonitri, ſingulorum.℥.j.ß. Galbani.℈.ix. Trita benè, madefacito cum oleo ſufficienti, & probè confectis, vt emplaſtri formam acquirāt, vtere. 1

Malagma, Magni ſophiſtæ medicamentum, ad eos qui futuri ſunt hydropici, & phlegmonem habentes, & ad omnem viſcerum duritiam. Cardamomi, meliloti, baccarum lauri, nardi celticæ, ſampſuchi, iridis illyricæ, radicis panacis, cyperi, berenicarij, caſiæ, farinæ fœnigræci, apij ſeminis, aniſi, ſingulorum. ʒ.v. quartamq; partem. Styracis, zingiberis, ſingulorum. ʒ.ix. Ceræ puræ, terebinthinæ, ſingulorum.℥.iij. Ammoniaci, colophoniæ, ſingulorum.℥.j.ß. Olei nardini.℥.ß.ʒ.j. Ammoniacum & ſtyracem contunde cùm exigua cera, & tollens liquefacito liquabilia, veluti colophoniam, & nardinum oleum, deinde ſtyracem, ammoniacum, & ceram in mortario tuſam, pòſt terebinthinam in alio vaſe. Adijce hæc, & benè motis admiſce arida, & ſic reconde, ac vtere. 1

Myr

18 Myrtini confectio ad colicos, dysentericos, & cœliacos, & stomachi aluiq; defluxione laborantes. Baccas myrti benè maturas exprime, & accipe è succo lb.xv. atque admisce sacchari puri lb.vij.ß. & probè confecta reconde ad vsum.

19 Vnguenti foliati confectio, admodum probata. Folij. ℥.j.ß. Amomi. ℥.j.ß. Nardi spicæ. ℥.j. Piperis communis. ℥.ß. Ceræ dealbatæ ℥.ij.ß. Olei balanij, lb.ß. Madefacta omnia & benè subacta, reponito ad vsum. Foliatũ vnguentum.

20 Medi coctio, quod est Apomeli. Foliorum anethi, manipulum.j. Ramorum fœniculi, foliorum lauri, singulorũ. manipul.j. Cotoneorum maturorum, decem. Aquæ fontanæ, lb.xlv. Benè coquito ad tertias, colato, & abijcito herbas. Accipe ius, & adijce illi mellis attici, lb.xv. & coquito, donec in vniuersum remanserint lb.xlv. Vbi ab igne amoueris, arida benè inspergito, verbi gratia, seminis apij, & fœniculi, cumini, anisi, spicæ nardi, caryophylli, costi, seminis rutæ, singulorum. ℈.iiij.ß. Et vbi refrixerint, conijcito denuò in vas purum, & reconde in locum subterraneum. Hoc vtere post annum. Apomeli.

21 Malorum confectio, admodum probata. Malorum repurgatorum, lb.j. Seminis intybi, stagia.iiij. Eupatorij, santali, rubei, singulorum, stag.j. Coquito cum vino dulci, lb. vj. quoad malorum caro dissoluatur. Dein per cribrum rarum colato. Adijce iuri sacchari, quantum hoc ipsum [a] requirit, & coquito ad mellis consistentiam, vnitoq; cum carnibus malorum. Deinde admisce illis hæc tusa & cribrata. Cinamomi veri, stag.iij. Mastiches, stagij tertiam partem. Croci, stagij quartam partem. Coriandri, stag.j. cōfectum probè reconde in vase, & præbeto vbi volueris.

[a Requirit.] *In codice manuscripto est* καμπανίζει. *Quid verò illa vox* Nicolao *significet, ignoro: neque enim ab alijs græcis medicis vsurpatur.*

22 Vnguēti foliati alia cōfectio. Folij. ℥.j.ß. Amomi. ℥.ß. Casiæ. ℥.j. Ladani. ℥.ß. Piperis communis, & albi, sing. gr. xx. Myrrhæ troglodyticæ. ʒ.ß. Tusis & cribratis benè, adijce olei nardini, lb.ß. Vt autem medicamentum nigrius reddatur, accipe corticem iuglandium & vrito, tritumq; illis commisce. Dein admisce etiam opobalsami, cochl.j.ß. Ceræ puræ. ℥.ß. Et sic probè parato vtere. Foliatũ.

Vnguenti Pentamyri nominati confectio. Styracis.℥.ß.Masticħes.℥.j.Ceræ albæ.℥.j.ß.Opobalsami.℥.ij. Nardi.℥.ij.ß.Benè parato vtere.

Vnguenti Decamyri vocati confectio. Spicæ nar- 2
di,folij,euphorbij,piperis communis,costi, adarces, singulorum.℥.ß.ʒ.j.Mastiches.℥.ß. & quartam partem. Opobalsami.℥.j. Nardi,℔.ß.Ceræ puræ, ℔.j.ß. Cõfecto probè vtere.

Vnguenti odorati dicti confectio. Terebinthinæ.ʒ. 1
xxviij.Ceræ puræ.ʒ.xiiij. Oesypi, mellis attici, medullæ ceruinæ,ammoniaci,thymiamatis,galbani,aphonitri, singul.ʒ.iij.Olei veteris,sext.ß.Castorij.ʒ.j.ß. Vini veteris, cyathum.j.Trita & præparata præbeto.

Myrmeciam sanans,vt eadem hora decidat, valde bo- 2
num. Fici folia vrito,& cinerẽ eorum cum lacte ficus subactum & panno illitum imponito,& confestim decidet, ac miraberis.

FINIS.

INDEX NARDINI, NEPHRITIcorum,nomas sanantium,& absterſoriorum.

NIC

NICOLAI MYREPSI ALEXANDRINI, DE NARDINIS, NEPHRITICIS, nomas ſanantibus, & abſterſorijs, Sectio Triceſima quinta.

1 ARDINI vnguenti confectio probata. Habet autem omnis eius cõfectio ſextarios, quinque, vt in Cyziceno. Prima igitur embole hæc habet Aſpalathi.ʒ.j.ß. Calami odorati.ʒ.ij. Sampſychi, iridis illyricæ, piperis, ris, ſingulorum.ʒ.j. Cardamomi.ʒ.ij. Sauinæ, helenij, ariſtolochiæ longæ, ſingulorum. ʒ.j.ß. Seſelis.ʒ.j. Xylobalſami.ʒ.ij. Aquæ quod ſatis eſt. Olei hiſpani.ʒ.v. Hæc tundantur, fiantq; tenuiora, & aqua macerentur diem vnum. Dein coquantur cum oleo ad lentum ignem horis tribus aut ſex. Altera embole hæc eſt. Floris iunci odorati.ʒ.j.ß. Caryophylli, caſiæ, carpobalſami, [a] arnabonis celticæ, coſti, amomi, xylocaſiæ, ſpicæ nardi, ſingulorum.ʒ.j.ß. Ligni caryophylli.ʒ.j. Trita benè conijce in aquam ſufficientem, & coquito vt primam. Embole tertia Zingiberis, bdellij, ſingulorum.ʒ.j. Thuris, aloes flauæ, ſingulorum.ʒ.ß. Croci.ʒ.ij. Maſtiches. ʒ.j. Stactes tenuis. ʒ.j.ß. Opobalſami.ʒ.ß. Trita benè irrigato cum aqua ſufficienti, & coquito horis duabus. Poſtquam verò lebetē ab igne ſummoueris, conijce piper in pollinem tritum, & opobalſamum, tegẽnsq; horis tribus lebetem claudito. Apponemus & modum coctionis, & confectionem omni ſanè diligentia, vt nihil vtique deſit. Species igitur omnes recentes & probatas ſeligere oportet. Oleum verò eſſe oportet mediocriter immaturum. Tale enim eſt Cyzicenum. Oliuam enim matureſcere incipientẽ terũt, & propterea craſſius oleum efficiunt, vt ſuſceptas ſpecies firmius retineat, ne facilè euaneſcant tranſpirantes. Domi autem conuenit habere [b] focos præparatos, in quibus ponantur ærea vaſa extrinſecus vbi ſunt foci, cõtrita. Et ligna adijcere oportet tenuia & ſicca valde, vt neq; fumũ emittãt, neq; ad æreum appropinquẽt: exigua verò tantum flamma ad æreũ, quod

aquã cõtinet, pertingat. Præcalefacere autẽ oportet, priusquã alterũ habens oleũ inijciatur. Oportet autẽ eũ qui odoratũ nardinum, & [c] ab vstione alienũ coquere vult, duobus æreis vti, vt à duplici vase decoctio ꝓcedat. Species verò macerẽtur pura aqua, & maceratione facta æreo inijcere oportet oleũ, et omnino rudicula lignea mouere. Vbi aũt prima coxeris, ab igne amota refrigerare opus. Deinceps sublata aqua, rursus adijce alterius emboles species aqua maceratas, & similiter coquito. Et vbi colaueris, tertiæ emboles species prius maceratas adijce, & has quoq; aqua coquito. Oleũ verò singulis coctionibus admisce. Aquæ eñ adiectũ nõ vritur. Aquã ad olei coctionẽ adijce recẽtem vsq; ad absolutã perfectionẽ, & ita duab. horis ad finẽ coquito. Si enim vltrà coxeris, oleũ antea coctũ facilè aduretur. Proin aliqui vna dũtaxat hora coquunt, metuẽtes ne post multũ laborẽ voto suo frustrẽtur. Amotis aũt ab igne inijciũt piper, & opobalsamũ adhuc feruẽte oleo, & diligẽter mouẽt, vt vniãtur, & conficiunt tertia die. Claudunt & recõdunt in vase.

Multa loca emẽdata in Nicolao

[a Arnabonis.] *Græcè est* μαρζανάφου *scriptum corruptè pro* ἀρνάβου, *vt satis ex Aetio liquet.* [b Focos.] *In manuscripto codice falsò legitur* ἰσχάρας, *pro* ἐχαρίδας. [c Ab vstione.] *Nicolai codex legit* ἄκαυστον. *Sed fortè* ἀκάπνιστον *legendum erit, hoc est fumo vacans.*

2 Nardini confectio sextariorum sex, valde nobilis. Helenij. ℥. iiij. ß. Iridis. ℥. iij. Aspalathi, lb. ß. Cyperi. ℥. j. ß. Xylocasiæ, floris iunci odorati, nardi celticæ, xylobalsami, singulorum. ℥. iij. Et sic concoquito. Embole altera. Carpobalsami. ℥. j. ß. Cardamomi. ℥. j. Sampsychi. ℥. iij. Casiæ. ℥. ij. Costi, styracis calamitis, amomi, singulorum. ℥. iij. Embole tertia. Foliorum [a] buchadis, spicæ nardi, Saroa, caryophylli, calami odorati, zingiberis regij, styracis. ℥. j. ß. Nucis indicæ, zarnabo, singulorum. ℥. iij. Ligni caryophylli. ℥. j. Confice vt præcedentem, & vtere.

Buchas.

[a Buchadis.] *Nicolai codex habet* βουχάδος. *Quid verò sit, diuinare nequeo: est enim vox barbara.*

3 Nardini confectio sextariorum trium, probata. Helenij tusi & crassiùs conquassati, ℥. iiij. Cyperi repurgati, similiter tusi, vt crassiùs conquassetur. ℥. x. Cyperum vna ante hora in aqua macerato. [a] Helenium autẽ horis priusquã

coq

coquatur quatuor in aqua maceretur: dein simul heleniũ & cyperum in aqua coquito, vsque ad feruorem mediocrẽ. In superficie natantia eijce, & adde olei optimi sext.iij.aut lb.iij ß. & rudicula mouens permitte vt [b] vrãtur. Quãdo autem propè est, vt iam strepere incipiant, inijce salis floris tusi. ℥.j. Et sine, donec non perstrepant in igne: & rursus commoueto, & misceto: & iterũ sine vt perstrepant, & non amplius vrito, sed sine vt per noctẽ maneant in cinere: postero die concha excipe. Secunda dispensatio. Xylobalsami. ℥.iiij. Contundito, & crassiùs conquassato, & ipsum inijce cum aqua sufficienti, in lebetẽ, & feruefaciens adijce oleum præparatũ, & coquito donec videatur bonũ, mouẽdo ex interuallis, & sine vt per noctem stent abiecto igne. Postero die concha excipe, dein aromatis condito in hunc modum. Accipe casiæ. ℥.iiij. Cõtunde & cribrato, & acceptis aqua sufficienti & oleo præparato, ac puro, coquito cõmouendo ne vrantur odorata. Vbi tibi rectè habere videbuntur, amota ab igne, rudicula moueto diligenter, donec refrigerentur, obturataq; sine vt per noctem stent. Postridie concha excipe purè, ne aqua supercurrat, & coniectis in [c] vasculum, adijce Opobalsami. ℥.ß. Et commouendo diligenter reconde & vtere.

[a Helenium.] *In manuscripto codice legitur* ἔλαιον, *haud dubiè pro* ἐλένιον. *Quomodo enim oleum in aqua maceretur, nõ video. Est autem vniuersum hoc caput mirificè deprauatũ, vt metuam nõ parũ, ne vbiq; legitimũ nõ sim consecutus sensum.* [b Vrantur.] *Manuscriptus codex perperam* κινεῖσθαι, *pro* καίεσθαι *legit.* [c Vasculum. *Græcè est* , βῆσαρ: *fortè autem* βήσιον *scribendum.*

4 Nardini vnguenti confectio. Olei omphacini, lb.ij.ß. & quartam partẽ. Aspalathi. ℥.j. Calami odorati. ℥.ß. Iridis. ℥.j. Floris iunci odorati, helenij, cyperi, singulorũ. ℥.j. Aquæ fontanæ, lb.j.ß. Probè confectũ finito. Embole secunda, habet: Spicæ nardi, folij, singul. ʒ.j. Opobalsami. ℥.ß. Hæc trita, madefacta, & confecta benè ad cõsistentiam, reconde in vase, & vtere.

5 Nardini confectio, probata. Olei communis puri, lb.iiij. Rosinarini herbæ, myrrhæ, floris iunci odorati, sing. lb.ß. Folij, spicæ nardi, ammomi, styracis, singul. ℥.ß. Aspalathi, lb.ß. Aristolochiæ longæ, lb.ij. Cyperi, lb.ß.

Aquę fontanę, ℔.x. Helenij. ℥.iij. Aſphodeli, ℔.iij. Muſci, xylobalſami, iridis, ſing. ℔.ß. Cardamomi, ℔.j. Coſti. ℥.j.ß. Amygdalarũ amararum. ℥.ß. Hæc tuſa, madefacta & confecta benè, vſu expoſcente aqua commiſcens, inunge in balneo.

Renes exulceratos ſummè iuuans. Papaueris albi, [a]perſiæ, amyli, baccarum myrti nigrarum, ſing. ʒ.ij. Oui aſsi lutea quatuor cum dimidio. Omnes has ſpecies ſimul probè læuigatas [b]bibat ſimiliter, & ſic vtere.

[a Perſiæ.] *Codex Nicolai* πέρσης *legit, fortè pro* περσίας

[b Bibat.] *Græcè legitur.* πινίαθω παραπλησίως: *quàm rectè, neſcio. Neq; enim* πινίαθω *ſententiæ congruere videtur. Sed quis omnes mendoſiſsimi codicis errores, præſertim altero deſtitutus exemplari, emendare poſſet?*

Renum exulceratorum potio laudata. Pineas ſex, amygdalarum amararum decorticatarum. ʒ.j.ß. Cucumeris ſatiui ſeminis repurgati nucleos. xv. Croci parũ, vt hæc tingere queat. Hæc trita benè cum lacte caprino madefacito, aut cretico paſſo ſufficienti, & præbe bibenda ieiuno ſingulis diebus.

Nephritica potio certa. Sagapenum ciceris quantitate benè tritum, cum temperata ſufficienti, madefacito, & bibendum præbeto manè ieiuno.

Nephriticus paſtillus ad affectus qui in renibus & veſica ſunt, & ad eos qui pus aut ſanguinem, aut mucoſa mingunt, plurimumq́ue dolent, ad vlcera, & ſcabiem. Opij. ʒ.j.ß. Cucumeris ſatiui ſeminis. ʒ.vj. Seminis apij. ʒ.iij. Pinearum purgatarum, ſeminis fœniculi & lapathi, ſingulo. ʒ.j.ß. Pinearum vſtarum. ʒ.ij. Herbæ halicabi baccarum, ʒ.ij.ß. Hæc trita paſſo cretico excipe, & finge paſtillos. ʒ. pondere, & præbeto vacantibus febre cum paſsi cyathis tribus. Febricitantibus autem, cum aqua mulſa tepida.

Neruum vulneratum, & ex vulnere phlegmonem ſanans, admodum probatum. Lixiuij ſtillaticij, & farinæ hordeaceæ, ſing. ℥.ij. Coquito cum aqua ſufficienti, & illine. Et poſt [a]lixiuium, rurſus appone farinam eruinam, cũ pluuia aqua. Vtere etiam emplaſtro ex euphorbio.

[a Lixiuium.] *Codex Nicolai* κενίαν *falſo, pro* κονίαν *legit.*

11 Nomas & omnes affectus rescindens, & carnes emortuas. Carnem generat, & cicatricem inducit. Ad fistulas occultas, confisus Domino Cristo. Aeruginis, aloes flauæ, squamæ æeris, sing. ℥. ß. Iridis, thuris, singul. ℥. ij. Mellis attici, quod satis est. Coquito benè mel: & quando constiterit, inijce æruginem, deinde squamã, aloen, irimq; contusa. Postremum thus, & vtere.

12 Nomas & omnes affectus sanans, Nitrum dictũ. Confert ad omnes corporis pruritus, scabies, impetigines, & alphos admodum probatum. Nitri assi, thuris, singul. ℔. ß. Ellebori albi, sinapi, canchryos, staphidis agrię, sampsychi, baccarum lauri, struthij, aloes flauæ assæ, adarces, saponis gallici, aphonitri albi halcyonij, pumicis, singul. ℔. ß. Tritis probè & vnitis vtere in balneo.

13 Nitrum aliud, corpori bonum inducens colorem. Ostreorum vstorum & cribratorum. ℥. ß. Vini, olei rosacei, singu. ℔. ß. ℥. ij. Hysopi aridi, farinæ, eruinæ, singulo. ℥. ß. Mellis attici quod satis est. Probè confecto vtere in balneo, vt probato.

14 Nitrum ad clauos & cicatrices.[a] Oregmi, myrobalani, cimoliæ, nitri rubei, singul. ℥. ß. Casiæ. ℥. ß. ʒ. j. Petroselini macedonici, thuris, carnium palmularum, singu. ß. Amygdalarum amararum repurgatarum, seminis apij, tragacanthæ, seminis maluæ, dauci cretici, seminis tordyli, spicæ nardi, rhei pontici, piperis communis, sing. ℥. ß. Trita benè madefacito cum vino bono sufficienti, & præbeto in condito, aut mulso. Detur autem qnantitate lupini, & sic confecto vtere.

[a Oregmi.] *Quid sit oregmum, scire non possum. Censeo autem perperàm, vt in sequenti etiam sectione, ὀριγμοῦ, pro ἐριγμοῦ, id est lomenti, esse scriptum.* Oregmum.

FINIS.

IMDEX PVLVERVM.

Puluis

Puluis

Pul

Puluis

NICOLAI MYREPSI ALEXANDRINI DE PVLVERIBVS AD DIVERSOS MORBOS, Sectio Tricesima sexta.

PVLVIS antheron mirabiliter ad eruptiones sanguinis, carnium excrescentias, & nomas oris, totiusq; corporis conducēs. Chalcitidis vstæ. ʒ. j. Misyos. ʒ. ij. ß. Chalcanthi. ʒ. i. gran. xv. Tritis benè, vtere. 1

Puluis morsu carens, vehementer supprimens. Valet ad oris putredines, curat etiam gingiuas, & dentes, omnisq; generis mala. Calcis viuæ, ℔. j. Aluminis scissi. ℥. ij. Myrrhæ. ℥. ß. Terito ad vsum in sole sub caniculæ æstu. 2

Puluis sanguinem supprimens, valde bonus. Gallarum. ʒ. iij. Squamæ æris. ʒ. j. Misyos. ʒ. ij. ß. Aluminis scissilis. ʒ. ij. ß. Tritis in pollinem vtere. 3

Puluis Heracles adurēs, & callos multa experientia demoliens. Chalcitidis, sandarachæ, arsenici, calcis viuæ, misyos, singul. ℥. ß. Trita irrigato cum aceto acri sufficienti, dein siccato, & vsu exigente terito, & vtere. 4

Puluis sternutatorius. Ellebori. ℥. ß. Zingiberis, exag. j. ß. Asari. ℈. ix. Castorij. ℈. iij. Trita dato vsu postulante. 5

Puluis stomachicus, potus ad stomachi refrigerationē, appetentiam amissam, difficilem concoctionem, & dolorē, à Iuliano [a] Pœmentalo expertus. Cumini tosti. ℥. j. Piperis communis, baccas. iiij. ß. Baccas lauri nouem. Rutæ satiuæ, baccam. j. E tritis in pollinem præbeto cochl. j. cū mulso bono mēsure vnius calefactū stomomate ferri candēte, & vbi biberis confestim, in stomachū inclinato. Est enim ꝓbatū. 6

[a Pœmentalo.] *Græcè est* ποιμεντάλου. *Quid verò hæc dictio significet, diuinare nō possū: nisi fortè legēdū sit* ποιμένος, *id est regis.*

Pul

7 Puluis carnem generans, valde bonus. Cadmiæ, aloes flauæ, cerussæ, lithargyri, amili, thuris, farinæ eruinæ, singul. ℥.ß. Iridis, aristolochiæ longæ, singulorum. ℥.j.

8 Puluis ad collumellam relaxatam, & phlegmone laborantem, valde laudatus. Piperis albi. ℥.ß. Aluminis scisi. ℥.j. Zingiberis. ℥.ß. Gallæ immaturæ ℥.j.

9 Puluis ad vuam destillatione suppressam, & relaxatam, valde bonus. Aluminis scisilis, gallæ immaturæ, sing. ℥.ß. gran. vij. Piperis albi. ℨ.ß. Rosarum. ℨ.ß. gra. iij. Tusa vt pollinem reconde in vitreo vase, & vsu poscente conijce in æream fistulam, & inflato super vuam.

10 Puluis ad columellas relaxatas, & vuam inflammatam. Costi alexandrini. ℨ.j. Gallæ immaturæ. ℨ.ß. Tusa probè misceto cum melle attico sufficienti, & illine cum penna intimè.

11 Puluis Antheron, ad vuam fluxione tentatam, gingiuas à dentibus discedẽtes, putredines, & gingiuas cruentas, dẽtes commotos, mirabilis. Iridis illyricæ, sandarachæ, cyperi, aluminis scisilis, cytinorum mali granati, zingiberis, croco magmatis, croci, singulorum. ℥.j. Tusis in pollinem vtere, ad putredines, & abscedentes cruentasq́; gingiuas, & dentes commotos aridis, ad crustas verò cum melle.

12 Puluis ad ranas puerorum mirabilis. Mentæ aridæ, piperis albj, singulorum. ℈.ij.ß. Salis ammoniaci. ℈.x. Folij. ℈. iij. Costi. ℈.ij. Trita excipe cum melle attico, quod satis est, & sub lingua illine.

13 Puluis ad ranas puerorum sub lingua factas admodum bonus, expertus. Costi, gallæ immaturæ, fœniculi seminis veteris, sing. ℥.ß. Piperis communis, bac. v.ß. Salis communis, gra. j.ß, Colocynthidis, ostrei aridi vsti, singu. ℈.ß. Corymborũ thymi. Trita reconde, & vsu postulante, linguæ illine mel, & postea inspergito puluerem.

14 Puluis Antheron dictus, ad nomas in ore factas. Costi, rhois syriaci, sing. ℥. iiij. Floris rosarũ. ℥. viij. Zingiberis. ℥. xv. Trita irrigato cum melle attico sufficienti, & vtere.

15 Puluis ori conueniens, necessarius ad fluxione laborantes gingiuas. Foliorum fœniculi. ℥.j. Casiæ. ℥.ij. Piperis communis. ℥.j. Berenicarij. ℥.xij. Tritis in pollinem vtere.

Puluis

Puluis ad oris putredines, cancros, fœtorem oris, dentes 16
commotos, & gingiuas aberrantes constringit. Facit ad ranas linguę, & saliuam plurimam supprimit, expertus. Corticis mali granati, corticis amygdalarum, colocynthidis aridæ testarum vstarum, ossium palmularum vstorum, caryophylli, piperis communis, singulorum. ℥. ß. Tusa vt pollinem, dentibus, gingiuis, & saliuæ, arida adpone. Alijs autem malis cum melle attico. Probatus enim est.

Puluis ori conueniẽs, morsu carens, vocatus Thauma, 17
rimas linguæ & oris à fluxione natas implens. Sistit ac sanat omnes affectus, & gingiuas, omniq; ætati facit præter opinionem. Thuris, amyli, terræ asteris, singulorum. ℥. ß. Trita in pollinem insperge rimis. Conducit etiam ad sedis rimas, si cum albo oui vsus fueris.

Aridum collyrium sanctorum gloriosorum & mirabilia 18
efficientium, pecuniæq; contemptorum Cosmæ & Damiani, ad crassas albugines, pterygia, & omnia oculorum mala atq; ad hebetudinem vtile. Piperis longi. ʒ. xiiij. ß. Costi. ʒ. ij. ß. Cadmiæ racemosæ, melanteriæ illotæ vstæ, singulorũ ʒ. ij. ß. Caryophylli, baccas. viij. Masticheṡ purgatæ, bac. ß. Tritis in pollinem vtere. laudatus enim est.

Puluis è croco, anteuertens omnem lippitudinem, ex- 19
pertus. Aloes flauæ, croci, sarcocollæ, glaucij, [a] antioches, mamoran, caphuræ, singul. ℥. ß.

[a Antioches, mamoran.] *In manuscripto codice legitur* ἀντιόχυς μαμώραν. *Nemo verò quid significent hæ dictiones, facilè (puto) diuinabit.*

Aridum collyriũ, expertũ ad fluxionẽ, & humidos ocu- 20
los: & defluẽtes capillos retinet: & vt renascantur, efficit: ad scabiẽ deniq; oculorũ & palpebrarũ cõfert. Cadmiæ, æruginis rasilis, sin. ℥. j. Stimmi, exag. j. ß. Tusa & cribrata humectato cũ melle attico, & conijce in ollã nouã, lutoq; oblinito, assato, & vbi ab igne remoueris, extingue cũ vino aminęo. Dein conijce in mortariũ, & admisce spicæ nardi. ℈. iij. Et tritis simul diligenter, vtere vt collyrio.

Aridũ collyrium ad asperitudines & pterygia mirabile 21
valde. Accipe æs [a] manicarium, & vrinã pueri annorum. vj. aut. viij. Aes ad carbones vt vehementer candens reddatur effice. Dein extingue cum vrina, & vbi vniuersum æs in vrina

vrina sordium crassitudinem nanciscitur, repone in sole vt tabescat. Dein tolle, & per tenue cribrum traijcito. De eo tandem accipe partem vnam, & admisce illi piperis, communis, partem. ß. Salis cappadocici modicum, & læuigata benè, in die semel illine.

[a Manicarium.] *Nicolaus habet μανικάριον. Intelligit autē fortaßis hac voce, æs quod manibus tractatum est.*

2 Aridum collyrium ad suffusiones inuentum, Adamantini Medici sophistæ. Cadmiæ. ʒ. iiij. Euforbij. ʒ. iij. Nitri. ʒ. j. Spicæ nardi. ʒ. ij. Piperis albi. ʒ. x. Salis fossilis. ʒ. j. Fæcis vini, aut gypsi. ʒ. ij. ß. Trita exhibe.

3 Aridum collyrium Seueriani, ad crassas albugines, hebetudines, & cicatrices. Cadmiæ ℥. j. Ammoniaci. ℥. ß. Piperis albi. ʒ. ij. Trita exhibeto.

4 Aridum collyrium Philoxeni, ad angulos prurientes, & erosos, atq; hebetudinem. Cadmiæ. ʒ. ij. Salis ammoniaci. ʒ. j. Piperis albi. ʒ. ij. Tritis vtitor.

5 Puluis caput purgans, probatus. Iridis, hyssopi, aphonitri, staphidis agriæ, singulorum. ʒ. ß. Folia lauri, duo & ß. Probè contusis, verticem prius capitis vino rubeo irrigato tepido, & postea instar farinæ inspergito.

6 Puluis Aegyptius dictus, ad nomas in gingiuis, & pudendis, & omnem corporis partem expertus. Comprimit carnis excrescentiam, & cicatricem inducit. Chalcitidis assatæ. ʒ. iiij. Chalcanthi. ʒ. x. Misyos assatæ. ʒ. vj. Aeris vsti. ʒ. ij. ß. Tritis in pollinem vtere.

7 Puluis Angeli boni ad nomas, putredines omnes, carbunculos, pterygia, aures purulentas, & oris nomas. Gallæ immaturæ, aluminis scissi, chalcanthi, lapidis asij, diphrygis, berenicarij, singulorum. ʒ. ß. Misyos, chalcitidis, arsenici, sandarachæ, sing. ʒ. iiij. Tritis vtere. In aure quidem, cum posca: in ore autem, cum melle attico sufficienti.

8 Puluis Melinos vocatus, sistens nomas, & carnium excrescentias reprimens. Arsenici. sandarachæ, chalcitidis, singulorum. ℥. ß. Calcis viuæ. ℥. j. Tritis vtere.

9 Puluis pudendis aptus, quo efficaciorē ne quæras. Aristolochiam rotundam tusam & cribratā, si quidem nō [a] hæres, dubitásve, melli misce, & vt linamentū inijce, & mitte intus si nome est. Si verò abscondatur, arido vtere donec

curabis: hoc enim purgat, carnem generat, & cicatricem probabiliter inducit.

[a Hæres.] *In manuscripto codice legitur ἀπροσύρεις, fortè pro ἀπορήσῃς. Vt sit sensus: si nō hæres, hoc est, si non dubitas quin nome sit, aut si in conspectu est. Nā statim subiungit. Si verò abscondatur.*

Puluis ad mora. Herbam heliotropium, quæ etiā Scorpiurus dicitur, benè tusam cribrato, conijce in vasculum, & prius lauato aqua locum laborantis, & insparge puluerem. Et tanquam optimo accipe ex ipso[a] ter vsto, & pro sale appone mergens intingénsve in ipso fercula. 30

[a Ter vsto. [*Vel sic reddendum, gracè enim est κεκαυμένα γ', vel aliquid deest.*

Puluis Sorani, crustas generans, laudatus. Arsenici, calcis viuæ, singulorum. ʒ. iiij. Chalcitidis, ellebori nigri, singul. ʒ. ij. Tritis in pollinem vtere. 31

Puluis ad anum procidentem expertus. [a]Gallæ vstæ, centunculi vsti, picis aridę, singulorum. ℥. ß. Fac puluerem, & cum manu propelle anum ad interiora, & desuper conijcito: confestim [b]consistet, & stabilictur. 32

[a Gallæ. [*In codice Nicolai, κάλλικος, pro κηκίδος legitur.*
[b Consistet.] *Græcè σαλεύεται falsò, pro στήσεται legitur.*

Puluis ad nomas è Galeno, expertus. Squamę æris, arsenici, sing. ʒ. ij. Chartæ vstæ, æris vsti, sulphuris ignem non experti, singulorum. ʒ. iij. 33

Puluis cataplasma, morsu carēs, expertus, ad modum bonus ad sordida vlcera, & in quibus nerui putruerunt, & ad pterygia, ossaq; cōtrita, vuā, et tōsillas. Iridis. ʒ. iiij. Erui. ʒ. ß. Cadmiæ. ʒ. ij. ß. Mannæ, thuris, singu. ℥. v. Squamæ cypriæ. ʒ. vj. Lithargyri. ʒ. ij. Terræ samiæ. ʒ. vij. ß. Aristolochiæ rotundæ. ʒ. iiij. Tritis benè vtere. 34

Puluis cicatricem inducēs, etiam malignis. Pineæ. ʒ. vj. Cornu ceruini vsti. ʒ. ij. Cadmiæ. ʒ. ix. Cerussæ, mannæ, singul. ʒ. ij. Aeruginis rasilis. ʒ. j. 35

Puluis sanguinem supprimēs, quem nobis Dioscorides Tarsensis veluti expertum dedit. Bonus enim est ad sanguinis eruptiones. Chalcitidis. ʒ. iiij. Mannæ. ʒ. iij. Resinæ aridæ, gypsi vsti, sing. ʒ. iiij. Alia quidem contunde, & per cribrum traijcito, & commisce, ac recōde in æream pixidem. Vsu verò postulante gypsum admisce, & vtere. 36

Pul

7 Puluis ad dentes commotos. Cornu ceruini vsti. ʒ.iiij. Rhois syriaci. ʒ.ij. Gallæ immaturæ. ʒ.j. Balaustiorũ. ʒ.ij. Corticis pini, zingiberis, sing. ʒ.ß. Tritis probè vtere.

8 Puluis cicatricem inducẽs omnibus vulneribus. Molybdenæ, aloes flauæ, singul. ℥.j. Tritis benè vtitor.

9 Puluis ad quartanas in tepida sumptus. Aloes flauæ, epithymi, sin. ℈.j. Terãtur. Aeger vesperè lotus præbibat solam tepidã, similiter etiã manè lotus accipiat de eo totum pondus, & ieiunet horis sex.

0 Puluis ad impetigines, alphos albos & nigros, expertus & probatus. Lithargyri, ellebori nigri, singulorum. ʒ.j. Sulphuris ignem non experti, nitri, sampsychi, singulorum. ʒ.ij. His benè tritis vtere in balneo.

1 Puluis Menabios dictus. Cadmiæ, chalcitidis, singulorum. ℥.j. Dissolue in aceto sub æstu caniculæ. Hic verò confert nomis: est enim mirabilis.

2 Puluis generans carnẽ, & cicatricem inducens. Thuris, farinæ eruinæ, singu. ʒ.v. Aristolochiæ, panacis radicis, iridis, bryoniæ radicis, sin. ʒ.ij.ß. Helenij. ʒ.j. gran. xv.

3 Puluis ad ozenas mirabilis, ne illum despicias: expertus enim est. Centaurij, squamæ vstæ, sing. ʒ.iiij. Aeruginis rasilis, squamæ æris, radicis cyclamini, myrrhæ, aloes flauæ, sidiorum, singulorum. ʒ.ij. Tritis vtere.

4 Puluis melinus, luteúsve, fistulis, & nomis accommodatus. Purgat enim sordida vlcera, & pudenda. Purgat autem citra adstrictionem, potissimùm in tenuibus corporibus. Arsenici, sandarachæ, sulphuris ignem non experti, squamæ æris, singul. ℥.ß. Tritis probè vtere. Carnes enim generat, & vtilis est.

5 Puluis fistulis accommodus probatus. Misy solum læuigato, & vtitor eo.

6 Puluis carnẽ generãs, expertus. Thuris, cadmiæ, farinæ eruinæ, ceruſſæ, pompholygis, amyli, mannæ, lithargyri, sin. ℈.iij. Plũbi vsti, terrę Chię, sin. ℈.vj. Tritis benè vtere.

7 Puluis ad erysipelata, vt eadem hora euanescat malum. Capræ pedem vrito cum capillis, & cinerem eius in pyxidem cõijciens seruato. Vsu exigente locum vino prius madefacito, & postea puluerem insparge.

8 Puluis similis, ad erysipelata, ꝓbatus. Oleo rosaceo, oui

 albo,

albo, ſucco ſolani, & roſarum ſtillaticio liquore, probè ſubactis locum inunge.

Xeromyron ad fragrantiam veſtimentorum valde bonum. Violarum viridium, iridis, coſti, ſingulorum. ℥. j. Tenuiter contuſa, & in linteo ligata tenui, reconde in vnum quemuis arculæ angulum. 49

Xeromyron ſimile ad cõciliandũ bonũ odorẽ veſtibus. Roſarum recentiũ, carentiũ humore, floris iunci odorati, ſing. ʒ. vj. quartã partẽ. Spicæ nardi, zingiberis, ſingul. ʒ. ß. Amyli, xylobalſami, coſti, ſing. ℈. ß. & quartẽ partẽ. Iridis. ʒ. j. Tuſa probè ligato in linteũ tenuè, & recõde in arculã. 50

Gladium rubiginem contrahere non permittens. Hederam ſylueſtrem vitam madefacito cum oleo roſaceo ſufficienti, & probè ſubactis illine ferrum, quando lubet. 51

Xeromyron ad fragrantiam veſtimentorum mirabile. Carpobalſami. ℥. j. ß. Caryophylli. ℥. ß. quartam partem. Amomi. ℥. j. Spicæ nardi. ℥. ß. Coſti. ℥. ß. quartam partem. Roſarum ſiccarum, folij, caſiæ, ſingulorũ. ℥. ß. ʒ. j. Benè tuſa ligato in linteo ſubtili, & repone in arculam. 52

Puluis Aphroditerius vocatus, ad pudenda fluxione laborantia. His enim cicatricem inducit, valde bonus eſt. Ceruſſæ. ℥. ij. ß. Amyli. ʒ. iiij. ß. Thuris. ʒ. iiij. partem quartam. [a] Phycareos. ʒ. j. Benè tritis vtere. 53

[a Phycareos.] *Græcè eſt φυκάρεως. Quid verò per hanc hanc vocem intelligat, non accipio.*

Puluis ad pudenda exulcerata, & potiſsimùm recentia, & ad mulierum vlceroſos intertrigines, morſu vacans, laudatus. Lapidis phrygij vſti, & extincti in melle, cumq; vino ſufficienti leuigati. Vtere vt certo. Ego adieci ad duas eius partes, aloes flauæ partem vnã, & fœliciter ceſsit. Etiã citra chirurgiam malum vincit: eſt enim mirabilis. 54

Puluis laſsitudinem remouens, in balneo vſurpandus. Sampſychi, nitri, ſingul. ℥. ij. ß. Adarces, piperis communis, baccarum lauri, pyrethri, ellebori albi, ſingul. ʒ. ij. 55

Puluis, capitis cataplaſma admodum bonum. Eruorum aridorum. ℥. ij. ß. Iridis. ℥. j. exag. j. ß. Mannæ ariſtolochiæ, ſingul. exag. iiij. ß. Trita inſperge vertici capitis. 56

Puluis, cataplaſma capitis, probatus. Corticis pini. ʒ. iij. 57

Thu

Thuris masculi, pumicis, singulo. ʒ.ij. Iridis. ʒ.j. Resinæ aridæ. ʒ.iij. Aristolochiæ. ʒ.iiij. Benètrita insperge vertici capitis.

58 Puluis ex aloe, valde bonus. Aloes flauæ. ʒ.iij. Farinæ eruinæ. ʒ.iiij. Mannæ. ʒ.ij. Gallarum. ʒ j.ß. Aluminis scissilis. ʒ.j.

59 Puluis è fæce vini combusta, Manethonis nominatus. Cadmiæ vstæ. & lotæ, terræ asteris, sing. ℥.ß. Fæcis vstæ è vino perspicuo, thuris. Aliqui etiam amylum adijciunt, singulorum. ℥.ij. Tritis vtere.

60 Puluis Oribasij, Melitera dictus. Chalcitidis, squamæ æris gallarum, balaustiorum, aristolochię longæ, sing. ℥.ß. Sidiorũ, aluminis scissilis, sing. exag. j.ß. Benè tritis vtere.

61 Puluis ex ostreis. Cadmiæ, thuris, singu. ℥.ß. Ostreorum vstorum. ℥.j.ß.

62 Puluis è thure. Lithargyri, thuris, cadmiæ, cerussæ, sing. ʒ.ij. ℈.j. gra.iij. Tritis in pollinem vtere.

63 Puluis aphroditarium cognominatus. Thuris, squamæ æris, [a] mali punici, amyli, cerussæ, singulo. ʒ.j. ℈.j. gra.iiij. Tritis vtere.

[a Mali punici.] *Græcus codex habet ῥοιδαρισ. Est autem, vt Paulus in septimo testis est, legendum ῥοιαδρίσ.*

64 Puluis [a] Rhodios vocatus, sanguinem supprimens, ad nomas & carniũ excrescentias laudatus. Gallæ crudæ. ʒ. iij. Gallæ vstæ, & in vino extinctæ. ʒ.vj. Squamæ æris nigræ [b] & si non sit, rubeę. ʒ.iiij. Chalcanthi. ʒ.xij. Aluminis scissilis. ʒ.xiij. Terito ista diebus sufficientibus, & vtere.

[a Rhodios.] *Manuscriptus codex falso ῥοίδιον, pro ῥόδια legit.*

[b Et si non sit.] *Nicolai codex non recte legit καὶ μὴ ἐρυθρᾶς, pro εἰ δὲ μὴ. ἐρυθροῦ.*

65 Puluis flauus appellatus. Chalcitidis vstæ. ʒ.viij. Chalcanthi vsti. ʒ.x. Misyos. ʒ.v. Aeris. ʒ.ij.ß. Tritis vtere.

66 Puluis à murino colore Psaros nominatus. Misyos. ʒ. ij. Gallarum. ℥.j. Chalcitidis. ℥.ß. Chalcanthi, æruginis rasilis, singulorum. exag. j.ß. Tritis vtere.

67 Puluis Heliocaes, id est, sole vstus, laudatus. Chalcanthi, arsenici, sing. ℔.ß. Calcis viuæ, ℔.j. Trita subigito cum aqua sufficienti, & leuigato sub æstu caniculari diebus sufficientibus, dein siccatis vtere. Admodum enim adurit.

Puluis antheron nominatus. Cyperi.ʒ.iiij.Myrrhæ. 68
ʒ.vj.Sandarachæ.ʒ.j.ß. Rosarum.ʒ.j. Croci.ʒ.ß. Crocomagmatis,ʒ.j. Aluminis scissilis, iridis illyricæ, singul.ʒ.j. Tritis vtere.

Puluis ex charta, ad nomas oris, potissimùm pudendo- 69
rum, admodum laudatus. Squamæ æris, chartæ vstæ, singul.ʒ.xij. Arsenici, sulphuris ignem non experti, singul.ʒ.vj. Plumbi vsti.ʒ.iij. Terantur in pollinem. Et quidem ad humidiores putredines aridis vtere. Cum rosaceo verò & melle subactis, ad aridas vtere.

Puluis ex oxymyrsine, seu myrto sylucstri, ad eiusmodi. 70
Rhois coriarij.℥.vj. Oxymyrsines foliorũ, sandarachę, sin.ʒ.iiij. Foliorũ salicis aridorũ. sidiorum, sin.ʒ.iij. Aluminis scissilis, chrysocollæ, aloes flauæ, chalcitidis crudæ, squamę arsenici, salis communis, singulorum.ʒ.ij. Tritis vtere.

Puluis [a] Massalioti dictus. Nitri, opij, chrysocollæ, la- 71
pidis asij, sandarachæ, misyos, chalcitidis, aluminis scissilis, diphrygis, singulorum.℥.ß. Tritis vtere.

[a Massalioti.] Ex *Paulo legendum* μασσαλιώτου *: non, vt habet* Nicolai *codex* μασαλιώτου.

Puluis Smegma, quod vocatur Asclepios. Baccarũ lau- 72
ri, nitri alexandrini, salis torrefacti communis, salis cappadocici, ammoniaci, aphonitri, pumicis, singul.ʒ.ß. Ellebori nigri, struthij, pyrethri, fecis vini vstæ, staphidis agriæ, sinapi, aluminis scissilis, florum iunci odorati, iridis, gallarũ, singul.℥.iij. Sampsychi, lb.ß. Seminis viticis, pulegij, farinæ eruinæ, cumini, singul.℥.iij. Chamæleontis nigri, sulphuris ignem nõ experti, gummi, thuris, piperis cõmunis, radicis cucumeris sylucstris, marrubij, cimoliæ, pæoniæ, testæ sepiæ, fœnograeci, folij, costi, euphorbij. spicę nardi, singul.ʒ.ij. Alexander autem ista adijcit, nempe salis amari, salis è fontibus nitri, singulorum.ʒ.ß. Adarces.℥.ß. Aluminis liquidi, & albi. cnici, graminis aridi, bryoniæ siccæ, singulorum.℥.j. Tritis probè vtere.

Puluis Smegma vocatũ Peponatũ. Thuris, mastiches, 73
ammoniaci thymiamatis, sin.℥.ß. Tragacanthæ.℥.ß.ʒ.j. Succi vuæ immaturæ.℥.iiij.ß. Seminis peponis recẽtis repurgati.℥.j.ß. Similaginis, lb.cl. Alborum ouorũ.v. Iridis.℥.ß. Aliqui etiam adijciunt ellebori.℥.j. Benè tritis vtete.

Pul

74 Puluis Critonis nominatus, probatus. [a] Lomenti, modium. ß. Similaginis, lb. iij. Trifolij, mirobalani, iridis illiricæ, sing. lb. ij. Ammoniaci thymiamatis. ℥. vj. Ouorum alba. vij. Carnis peponis, succi vuæ immaturæ, sing. lb. j. ß. Benè parata cõmisce, & finge pastillos, & exiccato in vmbra. Vsu verò postulante tusa & cribrata exhibeto.

[a Lométi.] *In codice Nicolai falsò scribitur* βρυγμοῦ, *pro* ἐρυγμοῦ.

75 Puluis alius, & vt præcedens, admodum laudatus. Tragacanthæ, thuris, mastiches, ammoniaci thimiamatis, sing. ℥. v. Succi vuæ immaturæ. ℥. ij ß. Similaginis, lb. v. ℥. iij. Albi oui. ℥. ß. Carnis peponis. ℥. v. His benè subactis, confice vt præcedentem.

76 Inspersorium exiccans caput quod fluxione laborat. Nitri alexandrini rufi. ℥. ij. ß. Salis cõmunis torrefacti. ℥. ß. ʒ. j. Salis cappadocici. ℥. ß. Hæc trita & macerata aceto acerrimo sufficienti, [a] conijce in linteum sacculũ, & in camino vrito, donec in carbones vertãtur. Deinde in sole refrigeratis ad abstergendum vtitor cum vino sufficienti, desuper instillans in balneo.

[a Conijce in linteum.] *Hæc ex Paulo adiecta sunt, & in codice Nicolai desiderantur, vbi legitur* ἔμβαλε λίνῳ σακκελλίῳ. καὶ καῦσον ἐν καμίνῳ, *&c.*

77 Puluis vel psilothrum podagricum, laudatum Mastiches, thuris masculi, vuæ satiuæ, staphidis agriæ, ellebori albi, lithargyri, sing. ℥. j. ß. Folij, [a] amyli, ellebori nigri, floris lapidis asij, sing. ℥. ß. Alcyonij. pumicis assatæ, cimoliæ, sampsychi, sing. ℥. j. ß. Spicæ nardi. ℥. ß. Nõnulli verò adijciunt, aloes flauæ. ℥. ß. Tusa in pollinem seruato. Vsu verò postulante succum orizæ & ptisanæ in ollã conijcito: atq; vbi ebullierint, adijce pulueris. ℥. ß. ʒ. j. Alij & hæc admiscent, Saponis gallici. ℥. ß. ʒ. j. Arsenici. ʒ. j. Aluminis scissi, ℥. ß. ʒ. j. Sandarachæ. ℥. ß. ʒ. j. Calcis viuæ recentis, lb. ß. Benè confectum reconde. Vtendum autem hoc ter mense, nono scilicet die lunæ, & .xxix. idq; per annum. Post hunc verò semel in mense, luna deficiente.

[a Amyli.] *Manuscriptus codex legit,* μήλου, *pro* ἀμύλου.

78 Puluis ad polypos valde bonus. Aeris vsti, chalcanthi, chalcitidis, misyos, singulo. ℥. j. Hæc tusa in mortario, & excepta aceto bono in olla figulina oblita assato in clibano,

no, aut in furno, & eiecta dissolue vino, & iterum assato: dein eiecta dissolue, & repositis in vase vtere vt probatis.

Puluis lassitudinem abigens, inspergẽdus in balneo. 7
Sampsychi, nitri, singulo. ℥. ij. ß. Adarces, piperis cõmunis, baccarum lauri, pyrethri, ellebori albi, sing. ℥. ij.

Puluis ad polypum probatus. Calcis viuæ, chalcitidis, 8
chalcanthi, sinopidis, sing. ℈. iij. Trita exhibeto, quasi hæc sola sint laudata.

Puluis Rhodias nominatus, sanguinẽ supprimens, & 8
cicatricem inducens. Ad sordida oris vlcera, cũ melle datur. Ad lippitudinem, aceto madefactus. Ad reliqua verò mala, aridus inspersus. Ad spuentes sanguinẽ, cum aqua frigida, mensura cochleariorum duorum. Dysenteriã, & alui fluorem, & nomas pudendorum confestim sistit inspersus. Ad pterygia digitorum summè facit. Prodest etiã ad herpetes [a]excedentes, & ad rubentes podagras. Ad vlcera pudendorum melle dissolutus. Ad dentium dolorẽ aridus inspersus, confestim enim dolorem tollit. Sanguinis eruptiones ex omni vulnere compescit. Ad carnis iuxta gingiuas eminentiã facit, & humidas gingiuas. Conducit peripneumoncis, sanguinem excreantibus, & carnium excrescentias cõprimit, & cicatricem inducit. Gallas immaturas. ix. Squamæ rubeæ. ʒ. v. Chalcanthi. ʒ. iij. Aluminis scissilis. ʒ. ij. Dimidiam gallarum partem vrito, & extinguito in vino austero, vt nigrescat medicamentum. Benè trito vtere.

[a Excedentes.] *In codice Nicolai est scriptum* ζῶντας, *fortè pro* ἐσθιομένους.

Puluis ad carcinomata oris, & omnis generis vlcera, 81
cruentasq; gingiuas admodum vtilis. Costi, folij, spicæ nardi, gallarum immaturarum, conchyliorum ossium crematorum, fæcis vini vstæ, testarum sepiæ vstarum, chartæ vstæ, [a]tarichi vsti, phales vstæ, singulorũ. ℥. ß. Tritis vtere, prius abstergendo locum vino, inuoluens digitum linteolo, & insperge. Comede panis bucellas vino diluto maceratas. Oleo autem & melle per totum abstineto.

[a Tarichi vsti, & phales vstæ.] *Græcè est* ταρίχου κεκαυμένου, φάλης κεκαυμένης. *Per* τάριχον *autem carnem piscium assam, vt alij Græci, accipit.* φάλη *verò quid sit diuinare nequeo.*

Pul

83 Puluis capitalis purgans, & caua carnibus implēs. Ossa & squamas remouet, & ad putrefactos neruos confert. Iridis. ʒ. v. Aristolochiæ longæ. ʒ. ij. ß. Eruorum rubeorum. ʒ. iiij. Mannæ, thuris, squamæ æris, aloes flauæ, singulorum. ʒ. ij. ß. Singula seorsim tundito, & cribrato. Misce, & vtere.

84 Puluis supprimens omnem eminentiam, ad cicatricem autē ducit etiam ea quæ difficulter curantur. Chalcitidis, ʒ. viij. Chalcanthi. ʒ. ij. Cadmiæ, misyos, mannæ, singu. ʒ. iiij. Aceto dissolue, & rursus tere.

85 Puluis vocatus Xenocratios implens, ad flaccidas gingiuas vtilis, & ossa non sinit contristari. Cum melle purgat maligna, ac depascentia. Squamas etiam recedere facit. Cadmiæ. ℥. ß. Misyos, chalcitidis, sori, myrrhæ, singulo. ℥. ß. Tritis vtere.

86 Puluis ad pudenda fluxione laborantia, & ani, alarum, & partium quæ costas interiacent, vstiones. Cadmiæ vstę, & lotæ, corticis pini, thuris, plumbi, sing. ℥. j.

87 Puluis capitalis, vulnerarius, cicatricem inducens. Confert ad ambusta cū cerato rosaceo. Arido verò vbi vti velis, [a]concerpta linamenta oleo imbuta, pone super puluerem Limacum vstarum. ℥. j. Thuris masculi, aloes flauæ, singu. ℥. ß. Læuigatis vtere.

[a Concerpta linamenta.] *Legendum* τίλματα μοτᾶ, nō μοτῶ *vt habet manuscriptus* Nicolai *codex.*

88 Puluis capitalis, profunda implens vulnera, & carnem generans, valde bonus. Erui albi. ʒ. iiij. Iridis. ʒ. x. Mānæ, thuris, aristolochiæ, squamæ, aloes flauæ, myrrhæ, singul. ʒ. v. Benè tritis vtere.

89 Puluis Heliocaes dictus, id est à sole vstus. Valet ad dysentericos, iniectus cum decocto mali punici putaminum aut ruborum, aut myrti, aut foliorum oliuæ, summè probatus & mirabilis. Arsenici, calcis, rhois coriarij, singul. ℥. ß. Succi hypocistidis. ℥. j. Benè trita subigito sub æstu caniculari in vrina pueri nondum corrupti, aut aqua marina, aut succo plantaginis maioris, aut minoris diebus viginti exiccans. Vsu postulante læuigato & vtere.

90 Puluis ad ægilopas expertus, ad cicatricē ducens sine perforatione. Thuris, aluminis scissilis, singulorum. ℥. ß.

Trita excipiantur cum terebinthina pondere exag. iiij. & vtere.

Puluis Seueriani ad mala oculorum, tollens albugines summè crassas, & omnem caliginem, hebetudinem, & gingiuas. Cadmiæ. ℥ j. ß. Salis ammoniaci. ℥. j. Piperis albi, folij, sing. ℥. ß. Tritis vtere. 91

Puluis ocularis, quem accepi ab Alypio archiatro, ad oculos lachrymantes, qui præseruat, & abigit omnē lippitudinem. Cadmiæ. ʒ. iij. Aeris vsti. ʒ. ij. Stimmi, ammoniaci, sing. ʒ. j. Cadmia, æs, & stimmi cum attico melle vruntur, & vino aminæo extinguntur. Dein contunditur ammoniacum. Aliqui autem adijciunt etiam croci. ʒ. ß. & spicæ nardi. ʒ. j. 92

Puluis pudendis conueniens, admodum laudatus. Fœniculi assati, & amygdalarum amararum, singul. ℥. j. cinerem insperge sæpius manu. 93

Puluis carnem generans, ad fistulas cōueniens. Chamæleontis nigri, thuris, iridis, corticis pini, arsenici, aristolochiæ longæ, sing. ℥. ß. Fistulam prius mulsa abluito, dein trita in pollinem, insperge. 94

Puluis antheron, ad gingiuas fluxione tentatas, præcipuū medicamentū. Aluminis scissilis, cyperi, sandarachæ sing. ʒ. iiij. Myrrhę. ʒ. j Croci. ʒ. ß. Crocomagmatis. ʒ. j. ß. 95

Xeromyron capitis fluxione laborantis, in quo nullus error admittitur, & ad destillationes valde bonum. Iridis, helenij, floris iunci odorati, sing. lb. ß. Rosarum aridarum, ℥. j. ß. Amomi, costi, folij, gallarum, sing. ℥. iij. Tritis vtere à balneo, caput prius vino austero illinens. 96

Xeromyron ad caput fluxione tentatū, & destillationem cōferēs, in quo nullus potest cōmitti error. Cubebę, caryophylli, costi, casiæ, folij, spicæ nardi, sing. exa. j. Trita benè coquito in vino rubeo bono, & lauato ex eo caput ægrotantis tepido. Dein terito aloes flauæ exag. j. ß. & irrigato vino bono quod satis est, insperge vertici capitis, & desuper ponito gossipium, & permitte vt quiescat. 97

Puluis ex iride. Iridis. ℥. j. ß. Gallarū. ℥. ß. Casię, costi, folij, spicę nardi, balaustiorū, rosarū aridarū, carpobalsami, sing. ℥. j. Myrrhæ. ʒ. ij. Trita benè, & capite vino austero tepido madefacto, insperge desuper puluerem à balneo. 98

Pului

99 Puluis ad ozenas naris, probatus. Spicæ nardi, misyos, singul. exag. j. Subacta cum vino austero, & irrigata benè, vt sordium crassitudinem nanciscantur, illinc interiora, & lana obturato. Optimè facit ad ozenas chalcanthum melle attico exceptum. Similiter chalcitis, ærugo, & ærisſquama. Et iste puluis, qui habet: Chalcitidis crudæ. ʒ. vj. Cadmiæ. ʒ. iiij. Subige cum aceto in æstu caniculari multis diebus, & exiccatis vtere. Aut cum vino dissolue, aut aridum insuffla-to. Est autem is puluis laudatus & mirabilis.

100 Puluis carnem generans, admodum laudatus. Thuris, cadmiæ, amyli, lithargiri, pompholygis, [a]elichnes, singul. ʒ. j. Trita in pollinem insperge.

[a Elichnes.] *Græcè est* ἐλίχνης.

101 Puluis ad ozenas admodum probatus. Misyos, chalcitidis, myrrhæ, singulorum. ʒ. ß. Chalcanthi. ʒ. vj. Aluminis scissi, gallarũ, squamę, sin. ʒ. ij. Aluminis rotũdi. ʒ. j. Thuris maris. ʒ. ß. Trita irrigato cũ aceti ℔. j. ß. & coquito in æreo vase. Vbi mellis consistentiã nacta fuerint, exceptis vtere, elychnium imbutum interioribus narium imponendo.

102 Puluis ad ozenas naris mirabilis. Seminis erices, myrrhæ, nitri, sidiorũ, sing. ʒ. ij. Croci, costi, sing. ʒ. j. Trita insufflato per infundibulũ in interiora naris.

103 Puluis ad ozenas narium. Aluminis scissi, myrrhæ, sin. ʒ. ij. Sandarachæ, rhois culinarij, salis ammoniaci, croci, costi, sing. ʒ. j Trita insufflato per infundibulum naribus, mulso naribus prius infuso.

104 Puluis Magistri Theodori ad fœtorem narium, admodum probatus. Amomi repurgati, myrrhæ, rosarum aridarum. Trita insufflato narium intimis partibus, aut cum nardino dissolue vnguento, & vtere.

105 Puluis ad ozenas naris, valde bonus. Myrrhæ, casiæ, rosarum aridarum, singulorum, exag. j. Tritis benè, & commixtis cum melle attico illine narium intima manè & vesperi, donec vtiq; sanetur.

106 Puluis vocatus Terpon, ad nares. Myrrhæ, casiæ, singulorum. ʒ. ij. Floris iunci odorati, rosarum aridarum, singulorum. ʒ. ß. Trita irrigato cum mulso veteri, & illine naribus.

107 Puluis ad polypos, & ozenas. Aluminis scissi, myrrhę sã-

dara

darachæ,ſing.ʒ.ij. Aeris vſti,gallarum,ſing.ʒ.ß. Trita naribus prius vino odorato infuſo, illine cuſpide ſpecilli.

Puluis ad polypos Appollonij,Ellebori, origani, ſing. 108
exa.j. Trita in pollinem inſufflato intimis nariũ partibus.

Puluis ad polypos eiuſdem , probatus. Ellebori nigri, 109
ſandarachæ,ſing.exag.j.Trita irrigato cum oleo ſufficienti, & excipe lana,implens interiora narium.

Puluis Heliocaes ad eroſas gingiuas ſummè faciens. Ar- 110
ſenici,calcis,ſingulorum,lb.ß.Rhois coriarij.℥.iij.Succi hypociſtidis.℥.j.Trita irrigato cum decocto putaminis malorum punicorũ,aut rubi,aut myrti,aut foliorum oliuæ , aut vrinæ,aut marinæ aquæ, aut ſucco plantaginis maioris , & ſubigito in æſtu caniculari diebus viginti.& exiccatum rurſus læuigato ad vſum.

Puluis ori accommodus,ad gingiuas fluxione laboran 111
tes,valde probatus. Foliorum fœniculi , piperis communis ſing.ʒ.j.Caſiæ fiſtulæ.ʒ.ij.Berenicarij.℥.xij.

Puluis ad putrefactiones oris , carcinomata , fœtorem 112
oris,dentes commotos,gingiuas diſcedentes,ramas vocatas ſub lingua,& abundantem ſaliuam,mirificus , & expertus. Corticis malorũ granatorũ,amygdalarũ corticis,cucurbitę aridæ,chryſobalani vſti , oſsium palmularum vſtarũ,coſti, caryophylli,piperis communis,ſing.ʒ.iij . Tritis benè , ad dentes quidem,gingiuas,& ſaliuam,aridis vtere: ad alia verò mala,cum melle attico.

Puluis ad comeſtionem gingiuarum. Almyrithræ,arſe- 113
nici,ſing.℥.ß.Piperis communis, aluminis ſciſsi , ſalis foſsilis,chryſobalani magni & parui vnà cum oſsibus,ſalis gangrini,ſing.exag.iiij. Benè trita fermentato cũ acri aceto, & conijce in calamum,donec totum in cinerẽ vertatur. Interiorem huius partem accipe , & terito : dein ægrotantis os ablue aceto acri: & poſteà goſsipio prædictas ſpecies inſpergito,& gingiuis apponito,& ita ſex horis finito. Abiectis dein iterum os cum acri aceto abluito , & rurſus de eo inſperge:atque idipſum,donec ſanetur facito.

Puluis ad comeſtas gingiuas,admodum laudatus. Nu- 114
cis moſchatæ,roſarũ aridarũ,ſidiorũ,balauſtiorũ,myrobalani magni integri,aluminis ſciſsilis,floris rubi ,myrrhæ,cyperi,croci,ſalis foſsilis,hypociſtidis, & eius ſucci , ſingulo.

exa

exag.j. Terito, & parato vt præcedentem. Præbeto aridum vsu postulante.

215 Puluis probatus ad comestionem gingiuarũ. Succi polygoni.℥.j. Acinorum vuæ.℥.ß. Terito & coquito cum posca, collue ex eo os multoties. Aut accipe radicis rubi, ramorum oleæ, rhois syriaci, rhois coriarij, & balaustiorũ cũ posca sufficienti coquito, & os cum eo collue.

216 Puluis necessarius ad gingiuarum comestiones. Nucis moschatæ, rosarum, caryophylli, cubebæ, balaustiorum, trium piperũ, myrobalani magni, arsenici, aluminis scissilis, sing.℥.ß. Hæc siccato in testaceo vase, quoad in cinerem vertantur. Dein terito, & vtere.

217 Puluis ad nomas gingiuarum laudatus. Aluminis scissi rosarum, sing.℥.j. Salis fossilis.ʒ.ij. Croci.ʒ.ß. Trita irrigato cum melle sufficiente, & vtere.

218 Puluis ad gingiuarum comestionem valde mirabilis. Omphacij.ʒ.j. Aluminis scissi, myrrhæ, nitri, singul.ʒ.ß. Croci, gran.xv. Trita madefacito cum melle, & vtere.

219 Puluis ab abscedentes gingiuas, & crustas in ore, admodum bonus. Aluminis scissi, cyperi, myrrhæ, singul.ʒ.iiij. Sandarachæ.ʒ.ij. Iridis.ʒ.j.ß. Croci.ʒ.ß. Benè tritis vtere.

220 Puluis ad commestionem gingiuarum mirabilis. Cipe ri.ʒ.iiij. Sandarachæ.ʒ.j.ß. Myrrhæ, croci, aluminis scissi, iridis, figulorum.ʒ.j. Trita madefacito cum melle, & vtere.

221 Puluis ad carnem generandam in gingiuis comestis. Rosarum veterum seminis.ʒ.j. Calami odorati veteris, aut indici.ʒ.ß. Trita benè desuper inspergito.

222 Puluis admodum laudatus ad gingiuarum comestionem. Florum rosarum.℈.ij. Calami odorati.℥.j.ß. Sidiorũ ℈.j. Aluminis scissi, cyperi, sing.℈.ß. Benè trita insperge desuper. Est enim mirabilis.

223 Puluis antheron ad putredines in ore factas. Aluminis scissi, cyperi, sandarachæ, singul.ʒ.iiij. Myrrhæ.ʒ.j. Croci, gran.xv. Crocomagmatis.ʒ.j.ß.

224 Puluis ad putredines oris, & gingiuas depastas, tonsillas, antiades, & columellas, aridus admotus. In dentibus autem commotis in aceto dissolutus retinendus in ore erit. Gallarum immaturarum, aluminis scissi, singulorum.℥.ß.

Tri

Trita insperge desuper vt efficacem,& probatum.

Puluis antherõ ad gingiuas erosas vtilis. Cyperi,croci 12
singulorum. ʒ.j. Aluminis scissi.ʒ.ij. Rosarum.ʒ.iij. Sandarachæ , iridis gallarum , cytinorum mali punici, singulorum.ʒ.ij.

Puluis antheron, expertus. Cyperi.ʒ.iiij.Crocomag 126
matis,aluminis scissi,iridis,singulorum.ʒ.j.Croci.ʒ.ß.Sandarache.ʒ.j.ß.

Puluis ad putredines in ore. Foliorum oleæ vstorum , 127
radicis lactucæ vstæ, sidiorũ , balaustiorũ , singulorũ.exa. j.Costi,exag.ß.Terito, & primũ os colluito cum lacte asinino,aut caprino tepido. Aut folia oleæ , rhoem syriacum, aspalathũ ,rosas,lentes,rosmarinum,platani folia decoque & cũ decocti iure os sæpius abluito. Dein insperge dictum puluerem,& postremùm os cum vino collue.

Puluis ad putredines oris. Aeruginis ferri,balaustiorũ, 128
cytinorum,aluminis scissi,rosarũ,gallarum,iridis sing.exa. j.Cumini.ʒ.j.Trita illinc desuper.

Puluis calidus admodum,ad frigidos affectus valde lau 126
datus. Salis communis,salis cappadocici,salis è fontibus nitri,salis [a] parechiri,salis amari, nitri alexandrini , nitri matronici,nitri phrygij magni,pumicis , ammoniaci thymiamatis,singul.℔.ß. Elebori nigri & albi,struthij herbæ,pyrethri,fæcis vini vstæ,staphidis agriæ,alcyonij,sinapi, cyperi,aluminis scissi,& rotũdi , florum iunci odorati , iridis, gallarum nõ perforatarũ,singul.℥.iij.Sampsychi,℔.ß.Seminis agni, pulegij , fabaceæ & lupini farinæ,singul.℥.iij, Chamæleontis nigri,sulphuris ignem non experti,gummi, thuris,piperis lõgi , radicis cucumeris syluestris , marrubij herbæ,sing.℥.j.ß. Testudinis marinæ salsæ , liquoris cyrenaici,singul.℥,iij. Cimoliæ.radicis pæoniæ,testarum sepię buccinorum vstorum,costi , ostreorũ vstorum , aloes vstæ, myrrhæ,folij,cumini æthiopici,euphorbij,spicæ nardi celticæ,cnici,grani cnidij,graminis aridi,radicis bryoniæ,baccarum lauri,singulorum.℔.ß. Adarcę.℥.ß. Hæc benè trita insperge desuper.

[a Parechiri.] *In codice manuscripto legitur* ἀλῶν παρηχιρῶν. *Itẽ paulo pòst* νίτρου ματρονίκου νίτρου φρυγίου μάγνου. *Quæ lectiones an legitimæ sint plurimũ dubitamus. Nitri autem diuersas species*

haud

haud dubiè innuunt.

130 Puluis ad ozenas naris, erosiones, nomas, dẽsitates, & quę cũq; nariũ mala. Diuinũ est medicamẽtũ. Mannę, chalcanthi, thuris, chalcitidis, aristolochiæ, sing. ℥.iij. Vitis albæ succi. ℥.iij. Læuigato hæc quoad arida reddantur, & vtere.

131 Puluis ad ozenas naris, similis. Squamæ æris, chalcitidis sin. ℥.iiij. Chalcãthi. ℥.iij. Fellis taurini, amomi, myrrhæ, calaminthæ, marrubij. Trita desuper insperge.

132 Puluis laudatus, vt præcedens. Sandarachæ. ℥.iiij. Squamæ eris. ℥.ij. Chalcanthi. ℥ iij. Ellebori nigri. ℥.j Trita insufflato intimis narium partibus, & vtere vt optimo. Hoc enim medicamẽtũ in decem diebus prodest. Facit verò idipsum etiam chalcanthum solum cum aceto illitum.

133 Puluis ꝓbatus, vt pręcedens. Sidiorũ. ℥.j. Chalcãthi. ℥.v. Chalcitidis fellis taurini croci amomi myrrhę calamĩthę marrubij. sin. ℥.ij. Trita desuper insperge: est enĩ valde bonus.

134 Puluis vt pręcedẽs, per nares immissus admodũ vtilis. Misyos, chalcitidis, myrrhæ, sin. ℥.iij.ß. Chalcanthi. ℥.iij. Aluminis lõgi, gallarũ, squamæ æris, aluminis rotũdi, sin. ℥.ij. Thuris. ℥.ß. Trita conijce in aceti ℔.ß.℥.j.ß. & coquito in æreo vasę, donec mellis cõsistentiã aquirant Vtere per linamenta.

135 Puluis ad ozenas nariũ, laudatus. Aeruginis, squamę, sin. ℥.j.ß. Trita insuffla interioribus narium partibus.

136 Puluis ad ozenas narium mirabilis. Seminis ericæ, myrrhę, nitri, sidiorum, sin. ℥.ij. Croci, costi, singulorum. ℥.j. Trita intimis narium partibus, insufflato.

137 Puluis ad ozenas narium probatus. Salis communis, aluminis scissi, myrrhæ, singulorum, ℥.ij. Sampsychi, rhois culinarij, salis ammoniaci, sandarachæ, croci costi, singul. ℥.j. Trita insufflato naribus, aut mulsum prius naribus instillato.

138 Puluis Theodori Actuarij ad fœtorem narium. Amomi, myrrhæ, rosarum aridarum, singulorum exag.j. Subactis cum vnguento nardino vtere.

139 Puluis similis ad ozenas narium. Myrrhæ, casiæ, rosarum, singulorum, exag.ij. Contusa humectato cum tepido melle. & præbeto manè & vesperi, donec sanetur.

140 Puluis, ad ozenas nariũ. Hedichroõ terito, & medefacito cũ

to cum mulso sufficienti, & infunde naribus.

Puluis vocatus Terpon, ad nares laudatus. Myrrhæ, cafiæ, sin. ℥.ij. Floris iunci odorati, rosarum aridarum, sin. ℥.ß. Trita madefacito cum mulso veteri sufficienti, & illine naribus. 141

Puluis mirabilis vt præcedens. Myrrhæ, casiæ, singul. ℥.j.ß. Chalcitidis. ℥.ij. Spicæ nardi. ℥.j. Ellebori albi. ℥.ß. Trita desuper insperge cum mulso 142

Puluis, vt præcedens, laudatus. Misyos assati. ℥.iiij. Iridis. ℥.ij. Croci. ℥.ß. Trita insperge cum melle attico sufficienti. 143

FINIS.

INDEX OXYMELITVM, OXYPOriorum, confectionum vini, gingiuarum, dentium, & aliorum remediorum.

Oxy

NICOLAI MYREPSI ALEXANDRINI, DE OXYmelitis, oxyporijs, confectionibus vini, gingiuarum, dentium, & oculorũ remedijs: Sectio Tricesima septima.

OXYMELITIS purgatorij cõfectio. Purgat autem benè caluariam. Prodest etiam ad omne malum hominis, nempè ad dentes, visus acumen, thoracem, iecur, lienem, humores superioris ventris, & robur addit inferiori, & mala solutu facilia reddit. Ad dolores auriũ, morbo comitiali laborantes, nephriticos, stomachicos, non nisi recta ceruice spirantes, peripneumonicos valet, & robustum facit hominem. Ad acidum ructum, elephantia laborantes, apoplecticos, hydropicosq́;. Humorem excidit, pituitam & inflationes. Datur pondere dimidij cyathi, hoc est, semunciæ. Eos autem qui biberunt cum aqua tepida, iube vt deambulent. Similiter confert tussientibus, tremore correptis, morsibus ventris, nauseabundis, colicis, calculosis, difficulter mingentibus, cœliacis, tabidis, non appetentibus cibum, melancholicis, scotomaticis, & summatim ad omnes morbos est laudatum. Qui verò imbecilliores sunt quàm vt bibere queant, vtantur eo in ferculis, quibus delectantur. Cibis autem vtantur, gallinis, & pedibus porcinis, & oxygaro, aut sorbeant ex eo mystron, hoc est, ℥.j, Habet autem hæc: Aceti acris optimi & dolo vacantis, sextaria.iij.ß. & quartam partem. Scillæ assatæ, ℔.ß. Petroselini macedonici, exagium.j.ß. Silphij, nardi celticæ, singul. exag.ß. & quartam partem. Pyrethri, hyssopi, mentæ, pulegij, cardamomi, singulorum, exag.j.ß. Apij teneri,

Dimidiatus cyathus.

Mystrũ.

fasciculi quartã partẽ. Libystici, exa. quartã partẽ, Foliorũ rutæ, asari, sin. exa. j. ß. Glycyrrhizæ, senæ, sing. ℥. ß. Spicæ nardi, amomi, sin. ℥. j. ß. Polypodij, thymbræ, sin. exag. iiij. ß. Agarici, iridis, epithymi, sin. ℥. ß. Scolopendrij, exag. j. ß. Origani. ℥. j. Corymborum thymi, foliorum mandragoræ, sing. exag. j. ß. Septem radicum, sing. ℥. ß. Radicis capparis, exag. iiij. Seminis vrticæ, exag. j. Mellis attici despumati, lb. j. ß. Sapæ, lb. ß. & quartam partẽ. Scillam, mẽtam, rutam, apium, scolopendriũ tusa primum in aceti dolo vacantis exag. iij. conijce, & macerato diebus septem: coquitoq́;, donec absumatur tertia pars. postea [a] vbi colaueris, inijce arida, & macerato alijs dieb. septem, & rursus coquito quoad remaneat sext. vnũ & . ß. Dein per linteũ densum & firmum tutò colatis adijce mel, & iterũ coquito, donec remaneat dimidius sextarius, & quarta eius pars. Reconde in vase bene picato, & vtere vt prędictum est. Postea accipe turpeti repurgati, exag. j. ß. Hermodactyli, exagia. ij. Rhei barbari, exa. j. ß. Dacrydij. ℥. j. Trita dato vna quauis oblatione cum Serapio pondere. ℈. j. aut. ℈. j. ß. Et sic confecto rectè vtere.

[a Vbi colaueris.] *Manuscriptus codex perperã hic, vt aliàs sæpe, διιλήσας, pro διηθήσας legit.*

2 Oxymelitis confectio Iulianios dicta. Spicæ. ℥. ß. Epithymi. ℥. j. Seminis cnici, fœniculi, singulorum, exagium. j. ß. Polypodij, exagia. ij, Pulegij. ℥. ß. Cumini, iridis, singulorum, exagium. j. ß. Agarici. ℥. ß. gran. vij. Seminis apij, exagia. ij. Scammoniæ. ℥. j. Hæc coquito ad tertias, & accipe è iure quantum lubet. Adijce folij. ℥. j. Rosarum. ℥. ß. Anisi, exagia. ij. Mellis attici, lb. j. Aceti scillitici, lb. ß. Confectum probè dato in prædictis malis.

3 Oxymelitis purgatorij confectio. Epithymi, polypodij, agarici, seminis apij, pulegij, anisi, cumini, folij, calaminthæ, singulorum. ℥. ß. Hæc prius macerato cum aceto diebus. xv. Dein coquito cum aqua ad tertias, colato, & accipito ex iure quantum vis, & adijce mellis attici, lb. ß. ℥. j. ß. Et ei quod recte confectum est, admisce scammoniæ læuigatæ. ℥. ß. & sic vtere.

4 Oxymelitis simplicis cõfectio probata. Radicis fœniculi, apij, singu. ℥. ij. Macerato in aceti lb. tribus per tres dies.

Dein

Dein coquito quoad remaneat ℔.j.ß. Colato, & herbas abijcito. Adijce ex iure decocti quantũ lubet, & melle attico ℔.ß.℥.j.ß. & coquito ad lentũ ignẽ, donec mellis consistentiam nanciscantur. Vsu postulante præbeto cochleariũ vnũ cũ decocto fœniculi & apij radicum, aut cum ptisana.

Oxymeli incidens, & obstructiones tollens, optimum & expertum. Iridis, calaminthæ, sing.℥.ß. Hyssopi, exag.j.ß. Epithymi, ℈.iiij. Piperis. ℈.ij.ß. Fœniculi & apij radicum, sing.℥.ß. Aceti, ℔.ß.℥.j.ß. Hæc tusa conijce in acetum diebus tribus. Piper autem macerato in vino tribus diebus, & coquito herbas in olla noua cum aqua sufficiente, & vbi ad tertias decoctæ fuerint, colato, & accipe è iure decocti quantum vis, & admisce mellis attici ℔.j.ß. & piper læuigatum cum eo, & coquito ad lentum ignem.

5 Oxymeli purgatoriũ expertum. Dacrydij.ʒ.j. Aloes flauæ.ʒ.ij. Epithymi. ℈.ij. Trita subigito in aceti ℔.j.ß. & præbeto cochlearium vnum cum temperata sufficienti.

7 Oxymeli purgatorium, pituitam educẽs. Hyssopi, origani, epithymi, iridis, sing.℥.j. Aceti, ℔.j.ß. Vnũ autem diem herbas macerato in aceto, dein coquito ad tertias. Colato & proijcito herbas, & admisce mellis attici despumati, ℔.j.ß. ac coquito ad consistentiam. Amotis ab igne adijce grani cnidij repurgati & triti cum oxymelite frigido.℥.ß. & recondens in vase vitreo præbeto pro viribus cochlea.j. aut ij. aut.iij cum temperata, manè ieiuno.

8 Oxymeli purgatorium admodum probatum. Petroselini, myrrhæ, anisi, cumini, rutæ folij, singulorũ.℥.ß. Carnis palmularum.℥.ij. Coquito cum aqua ad tertias, dein colato, & accipe è iure decocti quantum lubet. Admisce dacrydij læuigati.℥.j. Aceti, ℔.j. Mellis attici.℥.viij. Coquito ad consistentiam. Præbeto medijs cochlea.ij. perfectis, tria, cum temperata.

9 Oxymeli purgatorium expertum. Grani cnidij repurgati, spicæ nardi, singulorum.℥.ß. Fœniculi, origani, & petroselini seminis, mastiches, thymi, cumini æthiopici, iridis, singulorum.ʒ.ij. Semen cnici repurgati.℥.ß.ʒ.j. Polypodij, folij, agarici, singul.℥.j. Omnes herbaceas species macerato in aceto & aqua diebus tribus, aquæ autem & aceti sint æquales portiones, singul.℔.j. Dein coquito ad ter-

tias. Colato, & herbas abijcito. Post accipe mellis attici. ℥. ix. & coquito iuxta carbones ad consistentiam, & remota ab igne sine vt tepida fiant. Dein adijce in pollinem trita, mastichem, agaricum, dacrydium, granum cnidiũ, subacta in posca, cõmixtaq; diligenter reconde in vase vitreo. Vsu poscente præbeto pro viribus cochl. j. aut. ij. in temperata.

Oxymeli purgatorium pituitæ, flauæ bilis, & nigræ, expertũ. Thoracẽ, stomachi diuturnos dolores, & omnes morbos & mala diuturna iuuans. Radicis apij, & fœniculi, pulegij, anethi, gummi, mellis attici, sing. ℥. j. Aceti, sext. j. ß. Vnum ante diem macerato herbas in aceto, deinde coquito ad tertias, & colato, herbasq; abijcito. Admisce mellis despumati, sex. j. & coquito ad consistentiam. Dein ab igne remotis, adijce zingiberis. ℥. j. Agarici. ℈. viij. Dacridij. ℥. j. Reconditũ in vase vitreo, vsu exposcente præbeto pro viribus cum temperata. Est enim mirabile. 10

Oxymeli purgatoriũ pituitæ, flauæ & atrę bilis, thoracis & stomachi, expertum, admodùm bonũ. Hyssopi, iridis, glycyrrizæ, thymi, pulegij, origani, singu. ℥. j. Epithimi. ℥. ß. ʒ. j. Polipodij, dacridij, sing. ℥. j. ß. Aceti, sext. j. ß. Mellis, sex. ß. Herbas diem & noctem macerato in aceto, & post coquito donec remaneat sext. ß. Dein abiectis herbis, admisce dacridium læuigatum, & dimidiũ sextariũ mellis, & coquito iuxta lentũ ignẽ ad cõsistẽtiã. Præbeto cochleariũ vnũ in tẽperata, cũ decocto apij, & fœniculi radicum. 11

Oxymeli ad quotidianas, tertianas, quartanasq; febres, & hydropicos valde bonum. Vrinã mouet, & melancholicum purgat humorem. Asari, senæ, calaminthæ, sing. ℥. ß. ʒ. j. Hyssopi, scolopendrij, thymi, piperis cõmunis, singul. ℥. ß. Epithymi, petroselini, grani cnidij repurgati, singulo. ʒ. ij. Aceti, sext. j. ß. Mellis, sext. ß. Coquito vt præcedens, & dato. 12

Aceti scillitici confectio probata. Scillam integrã fermento oblinito, & in cinere calido benè assato. Vbi amoueris ab igne, accipe interioris eius partis lb. j. ß. irrigato cum aceti acerrimi lb. vij. ß. & recõde in vitreo vase benè operto, & soli exponito diebus xl. Vbi prædicti dies completi fuerint, colato, & abijcito scillam, atque vtere. Hoc ipsum autem facito etiam in lienosis. Ad difficulter autem spi- 13

ran

rantes, cum melle commiscendo, & coquendo modicum rutę viridis, prębeto vt oxymeli, cyathū vnū in temperata.

14 Aceti scillitici cōfectio similis. Acipe scillæ interioris, lb. ß. Piperis. ℥. ß. Seminis dauci cretici, seminis fœniculi, & apij, cumini, sin. stag. j. Seminis petroselini, stag. ij. Silphij, zingiberis, hyssopi, costi, libystici, cardamomi, asari, amomi, sin. sta. j. Pyrethri, sta. j. ß. Celticæ, stag. ß. Spicę, stag. ij. Rhei barbari, florū pulegij, sin. sta. j. Mentæ viridis, foliorū apij, & rutę viridis, sin. ℥. ß. Aceti albi, & valde acris, minā, j. ß. & quartā partem. Sic autem conficito. Scillam in acetū cum apio, menta, & ruta conijcito, soliq; exponito diebus quindecim. Postea eximito ista ex aceto: & postquā colaueris, reliqua terito diligēter, & soli exponito cū aceto alios dies. xv. & acceptis vtere ꝑ arbitrio vt intincto, aut vt sapa.

15 Aceti scillitici simplicis confectio. Scillæ repurgatæ, & dissolutæ, lb. ij. ß. Aceti, sext. xxiiij. Soli exponito sub æstu caniculari dieb. xlviij. & vtere.

16 Oxymelitis purgatorij confectio, conferens vt id quod in primo capite dictum est. Ad eos qui malo corporis habitu præditi sunt, hydropicos, lienosos, iocinerosos, stomachicos, colicos, item eos q capitis dolore laborant, ad auriū dolores, & dentium, vertiginosos, nephriticos, hemicranicosq́, valet. Probatū, & melius omnibus præcedentibus cōfectionibus existit, ad omnis generis mala. Seminū cucumerum, sing. ℥. ß. Fœniculi & vrticæ seminum, sing. exag. j. Radicum fœniculi, & apij syluestris, singul. ℥. ij. Radicis capparis valde teneræ. ℥. ß. Ammeos, exag. ß. Hypocistidis, floris iunci odorati, singulo. ℥. ij. chamæleuces, ab italis nominatæ Vngula caballina, polypodij, epithymi, ramorum tamaricis, aspleni herbæ, florum chamæmeli, singuul. ℥. ij. Hermodactyli. ℥. j. Adianti, manip. j. Cicerum alborum, & rubeorum, sing. ℥. ij. ß. Agarici, exa. j. ß. Senę, cuscutæ, sing. exag. iiij. Iridis. ℥. ß. Asari, exag. ij. Fœnigræci, santali albi, sin. ℥. j. Glycyrrhizæ. ℥. j. ß. Santali rubei. ℥. ß. ʒ. j. Turpeti, exag. iij. ß. Medullæ scillæ. ℥. j. Aceti optimi vacantis dolo, & mellis attici despumati, & aquę fontanæ puræ, quod sufficit. E coctis benè ad cōsistentiā, præbeto. ℥. ij. manè ieiuno cum aqua tepida. Sin efficacius efficere vis, adijce inter coquendum aceti scillitici. ℥. iiij. & rhei barbari exag. ij.

Oxymelitis confectio lienosis conferens. Corticis radicis capparis, scolopendrij, spicæ nardi, asari, iridis, floris iunci odorati, cyperi, anethi, anisi, cumini, fœniculi seminũ, acori, ericæ seminis, sin. ℥. j. Foliorũ tamaricis & salicis, radicis apij, rosmarini, scillæ, sin. ℥. ij. Aceti, sext. iij. Mellis attici, sext. ij. Ammoniaci thymiamatis. ℥. iij. Hæc benè trita cõfice vt scilliticum acetum, & præbeto cochlearia duo. 17

Oxymeli ad calculosos laudatum. Saxifragi, betonicæ, graminis, adianti, spicæ nardi, asari, carpesij, singul. ℥. j. Petroselini macedonici, seminis rutæ, sing. ℥. ß. Fœniculi viridis, scillæ assatæ, iridis, chamędaphnes, corticis radicis capparis, sing. ℥. iij. Sidiorum. ℥. ij. Aquæ, aceti, & mellis, sing. exag. ij. Trita benè confice vt scilliticum acetum. 18

Oxymelitis confectio Iuliani probata, conferens podagricis, comitiali morbo affectis, & ijs quib. vacuare crassos humores, atq; obstructionẽ tollere debemus. Rutæ. ℥. iij. Thymi, gummi, sing. ℥. ij. Anethi. ℥. j. ß. Iridis. ℥. j. Agarici. ℥. ij. Tedarum pinguium, lb. j. Grani cnidij. ℥. iiij. Lathyridis, alypiadis, sing. ℥. iij. polypodij. ℥. iiij. Folij, costi, spicæ nardi, sing. ℥. j. Rheipontici. ℥. j. ß. Scillæ, ramorum sambuci, sing. ℥. iij. Asari. ℥. j. Canopim, hoc est corticis sambuci, pulegij, sing. ℥. iij. Epythymi, ellebori, acori, singul. ℥. ij. Sij, amomi, hyperici, cumini, singul. ℥. j. Anisi. ℥. ij. Aceti, sext. x. Mellis attici, sext. v. Herbas macerato in aceto diebus. iij. deinde coquito, donec plus quàm dimidia eius pars absumpta fuerit. Admisce mel, & amota ab igne colato, & adijce illis lathyrim, costum, & granum cnidium. Et si placet, admisce etiam rheumbarbarum, & reponito in vase, datoq;. ℥. j. aut pro viribus. 19

Canopim qd.

Oxymelitis confectio dicta amara, ad stomachicos, hydropicos, colicos, & vteri mala admodũ laudata. Aloes flauæ. ℥. ij. Folij. ℥. j. Costi, casiæ, amomi, iridis, singul. ʒ. ß. Piperis communis, samij asteris, singul ʒ. j. Aceti, & mellis attici, singulorum, sext. ß. & quartam eius partem. Fœniculi. ℥. ij. Fœniculum prius in aceto coctum abijce. Acetum admisce melli: & postquam cocta fuerint vsque ad consistentiam, eximito: & vbi commoueris, reliqua insperge trita. 20

Oxosacchari cõfectio valde probata, cõferens ad ter- 21

tianas,

tianas, duplices tertianas, continuas, & ardentes febres, lipyrias, & hecticas. Aceti. ℥. iiij. Succi mali punici acidi. ℥. viij. Sacchari puri, lb. j. Coquito benè ad consistentiam, & recondita in vase præbeto ieiuno cum tepida aqua. Quòd si verò necessitas exigat, dato etiam in medio diei cũ aqua frigida, Domino confisus.

22 Oxyporium ex granis iuniperi, Lamnæon vocatũ, probatum & expertum ad omnẽ causam frigidam stomachi, & eos qui comitiali morbo laborant. Spicæ nardi. ʒ. j. Piperis communis. ℥. j. Pulegij. ℥. j. ß. Cumini. ℥. ij. Silphij. ʒ. iiij. Ammeos. ℥. j. Seminis apij. ℥. j. ß. Petroselini. ℥. iiij. Zingiberis. ℥. j. Thymi, berenicarij, singul. ℥. j. ß. Rutæ viridis, ℥. j. Granorum iuniperi paruorum. ℥. j. Mellis attici despumati, quod satis est. Deinde cuminum macerato in aceto accerrimo die & noctè, & subactum cum cæteris specieb. tundito, & cum melle madefacito, datoq; cochleariũ vnũ quando lubet. Est verò experientia comprobatum.

23 Oxyporij boni confectio, ad omnis generis morbos. Oportet autem diuites singulis dieb. hoc ipsum in mensa paratum habere. Concoctiones enim iuuat, & bonã facit aluum, tussientibusq; sine febre confert non admixto aceto. Præbeto cochl. vnum ieiuno dormituro. Purgat enim confestim singulis diebus. Comestum autem, caput & totũ corpus purgat, pituitam, & vtranque bilẽ, flauam scilicet & nigram, & omnem humorem subducit quotidie sumptum, vt propemodùm sine morbo accipientem seruet per omne vitæ suæ tempus. Obstructiones iecoris & vesicę tollit. Ferunt nonnulli medicorum quòd ipsum colum etiam sanet, & renes dolere nõ sinat, atq; stillicidium vrinæ & calculũ fieri haud permittat, si quis eo vt intincto vtatur. Zingiberis, piperis cõmunis, cumini, sing. ℥. j. Baccarũ lauri decorticatarum, septem. Caryophyllorum, gra. xxx. Grani cnidij repurgati, siliq. iij. Foliorum rutæ viridium. ℥. ß. Mellis attici despumati, sex. ij. Vbi vsum eius, quemadmodum dictum est, experiri volueris, admisceto aceti acerrimi, cochl. ij. Oxyporij aceti, cochl. j. Qui hoc dedit medicamentum, dixit, quòd ille qui eo quotidie vt intincto vtitur, pedes nunquam dolebit. Est enim diuinum medicamentum.

24 Oxyporiũ bilẽ educens, mirabile. Epithymi, petroselini,

piperis albi, scammonię, zingiberis, sing. ℥. ij. Seminis apij, ℥. ß. Anisi. ℈. xviij. Trita irrigato cum melle attico despumato sufficiente: & postquam benè confeceris, dato adultis cochl. iij. manè ieiunis. Pueris autem cochl. j. ß.

Oxyporium stomachicum ad cruditatem, & inflatio- 25
nem probatum. Piperis albi, Sinonis syriaci, seminis petroselini, zingiberis, succi rutæ, costi, singul. ℥. j. Trita irrigato cum mellis despumati ℔. j. Confectum probè dato pondere cochlearij vnius, manè ieiuno.

Oxyporium stomacho gratũ, Midonis regis. Piperis 26
communis, corymborum thymi, iridis illyricæ, origani, hyssopi, sing. ℥. j. Trita madefacito cum melle despumato sufficienti, datoq; manè ieiuno cochl. vnum.

Gingiuas fluxione infestatas sanans. Panis vsti, ori- 27
gani, sing. ℥. ß. Salis communis. ℥. j. Leuigata benè accommodato gingiuis, & confestim sanabuntur.

Oxyporium, quo vsus est Apollonius, concoctionem 28
iuuans. Piperis. ℥. j. ß. Libystici. ℥. j. Petroselini macedonici. ℥ ß. Carei. ℥. vij. ß. Amineos. ʒ. vj. ß. Carnium baccarũ iuniperi, seselis, sing. ʒ. ij. Trita cum melle attico madefacito, & præbeto manè ieiuno cochl. vnum.

Vini confectio ex malis, & cydonijs. Cydoniorum 29
& malorum carnium repurgatarũ, sing. ℔. ß. Musti, sext. v. Conijce cydonia & mala in mustum, & vtraq; soli exponito diebus. xxx. Roborat stomachum, & confert non appetentibus cibum, iocinerisq; imbecillitatem iuuat. Semina malorum & cydoniorum abijcito: & benè confectum, vsu postulante, dato.

Vini irini confectio mirabilis, experta. Iridis illyri- 30
cæ, seminis fœniculi, anisi, cumini, folij, singul. ʒ. ij. Carei, piperis communis, seminis petroselini, & macedonisij, seselis, zingiberis, myrrhæ, mastiches, sing. ʒ. iij. Seminis apij. ℥. iiij. Mei. ʒ. j. ß. Trita madefacito cum vini boni ℔. xv. & mellis despumati, ℔. iij. Vbi probè confeceris, bibendum præbeto ieiunis cyathos tres tepidos. Hoc facit ad omnem stomachi causam, & omnes morbos. Præsumitur ad euitandum mala. Datur autem ter mense. Probatum est, vtere igitur confisus Domino.

Oenomeli sanum, concoctionẽ iuuans, & ad inflatio- 31
nes

nes vtile. Vrinam mouet, & ad interna omnia conducit. Est instar antidoti, vtile admodum & mirabile. Betonicæ herbæ.ʒ.j. Folij.ʒ.ij. Trita benè madefacito cum mellis despumati,℔.iiij.ß. Et vini veteris odorati, ℔.ij. & quarta parte. Confecti singulis diebus dato calicem vnum ieiuno tepidum.

32 Vinum acidum confestim emendans. Gallam contusam conijce in vinum.

33 Vinum nigrum, reuera album faciens. Salis acris, manip. j. Tritum conijce in vinum, & album efficiet. Aut serum lactis, quod satis est, aut Clematis albæ cinerem.

34 Vinum nigrum vt breui album fiat. Clematis nigræ cinerem conijce in vinum, & conquassatum obturato probè & sinito.

35 Vinũ vt pellucidũ cõfestim fiat. Alba ouorũ cõijce in vas quotquot suffecerint, & vinũ quoad spumet cõcutiatur. Cũ vino & modicum salis albi tenuis, & fit albũ. Dein impleto vas vino. Et cũ vase figulino ita facito. Commoueto iusto tempore vinum, & exquisitè obturato.

36 Vinũ pellucidũ, odoratũ, & dulce faciẽs. Grana myrti matura exiccato, & cõtundito, ac in vinũ cõijcito. Aut mala macerato in aqua, & reconditam aquam infundito in vinum. Aut œnanthen tempore quo floret à frutice acceptam in vinum conijce, & ceram cum thure suffito.

37 Vinum vt stabile permaneat, admodum probatũ. Marinam in vinũ conijcito, & stabile seruabis. Aut fæcem olei per saccũ trãsmissã, & subactã cũ mellis puri dimidia parte, & cõcoctã pone in vasis fundum. Manet enim & seruatur plurimo tempore.

38 Vinum nouum vt vetus breui fiat. Amygdalarum amararum repurgatarum.℥.iij. fœnogræci, manip.j. Contunde vtraq; & pone in vasculum, & obturato benè.

39 Vinum turbidum vt cofestim repurgetur. Olei fæcẽ ter coctam conijce in vas mensura cotylæ vnius, & emendabitur confestim. Est enim probatum.

40 Vinũ albũ & suaue vt fiat. Mustũ ipsum coniectũ in doliũ diebus tribus, aut.v. nõ operito, dein tegito & finito.

41 Vinum quod acescere incipit, vt sanandum, & corrigendum. Ollã nouam, aut aliud vas aqua impleto, & ita facito.

Vas

Vas operito,& in illud vinum conijcito: dein operito, & permitte vt parum respiret. ac post tres dies inuenies vinũ minimè acidum, sed vas ipsum acetum redolens. Fac hoc multoties, quoad perfectè corrigatur. Alij lac caprinum inijciunt, vigesimam nimirum partẽ vini, & diebus quinq; tegunt, & postea in aliud vas effundunt vinum, diebusq; decem tegunt, & non mutatur vinum.

Vini conditura mirabilis. Quando vinum purgatum fuerit, condito hunc in modum. Cardamomi, iridis illyricæ, casiæ, spicæ nardi, meliloti, ligni balsami, iunci alexandrini, nardi celticæ, sing. ℥. ß. Croci. ℈. iij. Trita ligato in linteo tenui, deinde in vinum conijcito: & vbi probè commoueris, exquisitè obturato, & boni coloris vinum efficies. Aut thuris masculi, manip. iiij. triti & cribrati vt pollinem conijcito in vinum: & postquam probè commoueris, finito. Hoc austerum faciet vinum. 42

Opobalsami confectio. Fauum oportunè collectum calamo fectum, in vasculũ conijcito pondere ℔. j. Deinde adijce illi olei mastichini ℔. iij. & vas validè obturato, ac moueto diebus quinque sine interuallo. Postea inspecto apertóve vasculo, in id conijce xylobalsami triti ℥. j. Et rursum diebus quinq; moueto. Dein iterum cõijce in illud cardamomi. ℥. j. ac rursus quinq; diebus moueto. Tandem conijce in illud seminis coriandri triti. ℥. iij. & commouens validè diebus viginti soli exponito, & vtere. 43

Opobalsami ꝓbatio. Laneę vesti instillatus & siccatus, maculã non facit: lacti autẽ instillatus, id coagulat. Aquæ verò instillatus: celeriter liquatur, & lactis modo albescit. 44

Oenantharion odoratũ valde. Amomi. ℥. iij. Folij. ℥. ij. Costi. ℥. j. Spicæ nardi, caryophylli, styracis, singulo. ℥. j. Opobalsami ℥. iij. Vini odorati, sex. v. Liliorum exemptis vnguibus, & in vmbra exiccatorũ. ℥ viij. Tusa & cribrata, styracẽ verò in tenuissimas partes diuisum, conijce in vas lati oris, dein admisce vinũ & opobalsamũ, simulq; cõcussis obturato os vasculi, & soli exponito diebus quadraginta. 45

Oenãthes cõfectio admodũ probata. Amomi. ℥. j. Casiæ, styracis, folij, sin ℥. ß. Opdbalsami. ℥. iij. Liliorũ flores, L. Vini anascaloti, aut Gaziti, sext. viij. & sic benè confecto vtere. 46

Gin

47 Gingiuas oris, & exanthemata summè curans, valde laudatum & mirabile. Aloes. ℥. ß. Nitiri alexandrini, opij, misyos, singulorum. ℥. ß. Trita exhibeto.

48 Gingiuas excrescentes, intumescentes, putrefactas, ac cruentas sanans. Malum punicum integrum accipe, & in internam eius partem totam repurgatã, inijce mellis attici despumati, aluminis scisci, cinamomi, assatoq; in calido cinere, & permitte vt probè feruеant. Dein cum eo colluito, aut illine gingiuas, postea verò abluito cum decocto rubi, foliorum oleæ tenerũ, sidiorum, balaustiorũ, rosarũ, rhois, syriaci, mespilorũ, & baccarũ myrti. Coqto ad terias, & ablue

49 Oris fœtorem sedans valde bonũ, & laudatũ. Hordei, fœnigræci, singul. ℥. ß. Myrrhæ, exag. ij. Ligato tuto in [a] subtili linteo, assato in calido cinere donec in carbonem vertatur. Dein admisce piperis communis, masticheſ, gran. l. Et trita madefacito cum melle, & illine qnando lubet.

[a Subtilili.] *Nicolai manuscriptus codex χονδρῷ legit, corruptè pro ἀραιῳ.*

50 Dentes muniens, admodum laudatum. Radix herbæ pentadactyli quotidie commanducata, illęsos ipsos seruat. Quòd si verò erosi fuerint, & dolore affecti, commanducata dolorem abigit. Similiter & pyrethrum. est probatum.

51 Dentium & pudendorũ putredinibus & fluxionibus accõmodatum. Nitri puri. ʒ. j. Salis fossilis. ʒ. iij. Gallarum, chalcanthi, scillæ aridæ, sing. ʒ. iiij. Tritis paululũ affunde mellis, & redige ad emplastri formam. Inuoluta in pannũ lineum vrito ad carbones. Dein læuigata reconde in vase vitreo, ac illis vtere.

52 Dentium dolorẽ sanans, mirabile admodum. Tedas pingues in oleo coquito, & colluito dentes. Acetum quoq; calidum, si eo colluantur fluxione laborantes dentes sanat.

53 Dentes refrigeratos & fluxione infestatos iuuans, valde laudatum. Graminis radicẽ in aqua coquito, & dentes dolore affectos colluito, ac sanabis.

54 Dentes cõmotos mirabiliter firmans. Aerugo in vino dissoluta, si eo colluantur sæpius dentes, summè facit. Similiter alumen scissile læuigatum & aspersum, confert.

55 Dentes ab ictu commotos firmans. Lacte asinino crebrò dentes collue, & confestim sanabis.

Den

Dentium dolorem sedans, admodũ laudatum. Hyænæ dentes admoti dentibus, & appensi. 56

Dentium dolores sedans: & cõmotos firmans. Cyparissi pilulas teneras in vino coquito tertio quouis die & crebrò dentes colluito. 57

Dentium dolores sedãs, probatum. Lapathi radicem in aqua decoquito. & ex eius decocto dentes colluito. 58

Dentes erosos & putrefactos iuuans. Pyrethri radicem contusam in acerrimum acetum conijce, ac sinito illic diebus quadraginta: postea reliquos dentes primũ cera oblinito, & in erosũ denté prędictũ acetũ conijce, & post horá, digito erosú extrahito déte & cõfestim sine dolore illũ eijcies 59

Dentifriciũ quo vtor, Archelai medici. Costo & salibus lychnos vacuos tres imple, & vbi assaueris, conijce in mortarium cũ plantagine maiore. Tusa & per tenue cribrum trãsmissa præbeto, vsu exigente, vt probata. 60

Dentes fluxione laborantes & commotos iuuans, valde pulchrũ & mirabile. Cedriæ. lb. ß. quartã partem. Aluminis scissi, libræ quartam partem. Aceti, lb. ß. quartã partem. Coquito hæc, & cũ tedis pinguibus moueto quoad mellis crassitié nanciscãtur. Post reconde in vase vitreo, & vsu postulante, collue dentes cum posca, & hoc medicamentũ illine. Hoc trib. facito mensibus, & nunquã dolebunt dentes. Per hoc medicamentum tam magnum affectum gratia Dei curaui, vt etiam ossa deciderent. 61

Dentium smegma, quo vtor, dentes albos cõseruans, & ad cruentas gingiuas admodum laudatú. Cornu ceruini vsti, lb. j. Salis ammoniaci, lb. j. ß. Mastiches, piperis communis, sing. ℥. j. Floris iunci odorati. ʒ. j. Costi, cardamomi, cyperi, folij, rosarum, singul. ʒ. iiij. Trita cribrato, & recõdito in vitreo vase, vsuque exigente inspargito. 62

Dentes erosos mirabiliter iuuans. Buxi, fasciculũ j. Hederæ nigræ, folia lauri, sin. manip. j. Hæc contusa conijce in ollam, & aquam põdere lb. xiij. ß. Coquito quoad remanserit lb. j. ß. Acceptũ détibus affunde, & eadé hora cessabit malũ. 63

Dentifriciũ candidos reddens, & stabiles dentes, admodum laudatum. Casiæ. ʒ. viij. Staphidis agriæ. ʒ. iiij, Aluminis scissi. ʒ. viij. Costi, masticbes, singulorum. ℈. iiij. Cornu ceruini vsti. ʒ. xij. Salis frixi. ʒ. ij. Piperis albi, ʒ. viij. Hæc 64

pro

probè trita, vsu postulante, præbeto.

65 Dentibus nitorem inducens, & ad omnia oris mala conferens, osq; suauiter olere faciens. Vitri puri, & splendidi, ℔. j. Iridis. ℥. ß. Pyrethri, aluminis scissi, singulorum. ʒ. ij. Folij, costi, thuris, singulorũ. ʒ. j. Hæc trita in pollinem præbeto vt ijs fricentur dentes.

66 Dentium dolorem sedans eadem hora. Si ex inferioribus dentibus aliquis laboret, ex inferiore lapide molendini excinde lapillum sole oriente in nomine laborantis, & ligatum in laneũ pannũ, appende dentibus. Si verò superiorũ aliquis doluerit, superiorẽ lapidem molendini contunde fac vt prædictum est. Aut octopedis marini dentem suspende: idem enim efficit.

67 Dentes refrigeratos summè curans. Accipe murem viuum, & exemptum eius dentem appende dentibus egrotãtibus. Murem autem viuum occidito.

68 Dentes commotos mirabiliter stabiliens. Aluminis scissi mannæ, sing. exag. j. Probè trita insperge desuper.

69 Dentium dolorem curans, nec eosdem cõmouens, sed splendidos potius faciẽs, & gingiuas fieri cruentas haud permittẽs, neque excrescere. Bonũ etiã odorẽ ori conciliat. Aluminis scissi. ℥. j. Thuris masculi. ℥. vj. Folij. ℥. j. Tritis vtere.

70 Dentifricium mirabiliter candidos faciens dẽtes. Testarum, sepiæ pumicis, aloes flauæ, singul. ℥. j. Folij. ʒ. vij. Floris iũci odorati. ʒ. j. Trita præbeto.

71 Dentes commotos sanans, probatũ. Sidiorũ, gallarũ, pyrethri, masticheṡ, croci, thuris, singulorum. exag. j. Trita desuper inspergito.

72 Dentium dolorem sedãs, efficacissimum. Staphidisagrię ʒ. iiij. Radicis panacis. ʒ ij. Nitri, folij, sin. ʒ. j. Trita papaueris decocto vnito, & ijs oblinito dolentes dentes.

73 Dentifriciũ valde efficax. Salis frixi. ℥. iij. Origani, xylocasię, pumicis, sin. ℥. j. Myrrhę. ʒ. j. Trita insperge dẽtibus

74 Dẽtes nigros albos faciens. Hordei & salis, sin. exa. j. Tostis & leuigatis simul, fricato crebrò dentes.

75 Dẽtes muniẽs mirabiliter. Radicẽ tithymali coqto in vino, quoad vini dimidiũ relictũ fuerit, & prębeto ex ipso ad colluendum os bis mense, & nunquã is dolebit dentes. Est enim expertum.

Den

Dentium smegma, admodum laudatum. [a]Lolium & 76
mel subigito, vt ceratum fiant. Ligataq; in purũ linteũ vrito, & læuigatis admisce parum iridis probè cribratę: deinde illine, & miraberis.

[a Lolium.] *In codice Nicolai legitur αἶλας, mea quidem sententia non rectè, pro αἶρας.*

Dentium fluxionem sistens, & cruentas gingiuas sanãs 77
commotosq; dentes stabiliens, admodum fidele. Aluminis scissi, ℔.j. Piperis albi, saluiæ siccæ, zingiberis, sing. ℥.j. Tritis fricato dentes, vt expertis.

Dentes minutatim frangens, & citra ferrũ eijciens. La- 78
chrymæ hederæ, [a]phormij, piperis communis, singulorum ℥.j. Trita probè, dentibus insperge, & miraberis.

[a Phormij.] *Nicolai codex hic & in sequenti compositione non rectè φορμίνς pro φορμίου legit. Phormij autem meminit Paulus lib. vij. atq; idipsum attractoria prædictum esse facultate.*

Dentes sine dolore, prętcr opinionẽ, extrahens. Alumi- 79
nis scissi, & rotũdi, singul. ʒ.j. Phormij. ʒ.ij. Chalcitidis. ℥. j. Misyos, minij, singul. ʒ.j. Repurgatis & tritis dentes oblinito, & paulòpost citra dolorem mouebis.

Dentium putredines, & gingiuas sanans. Folij vitis. ℥. 80
iij. Aluminis scissi, misyos, mannæ, sing. ʒ.ij. Aeruginis. ʒ. j. Trita conformato. Purgat enim, ad cicatricem ducit, fluxionemq; reprimit. Expertum.

Dentibus conueniens, quo vtor, laudatum admodùm ad 81
dentes cõmotos, gingiuarum inflammationes, & excrescentem earundem carnem. Præcipuè verò facit insufflatũ ad tonsillas, antiades, & vuam ita corruptam, vt non admittat chirurgiã. Bibitur etiã à spuentibus sanguinem. Datur aũt cochl. vnum cum aqua, aut posca. Vtitor hoc tanquam mysterio. Gallarum, ℔.ij. Aluminis scissi. ʒ. xvj. Iridis illyricæ ʒ.vj. Folij. ʒ.iiij. Amomi. ℥.j. Rosarum. ʒ.iiij. Tritis vtere vt expertis & mirabilibus.

Dentibus conueniens, ad nomas[a]oris, dentes commo- 82
tos, putrescentes gingiuas, & cruẽtas, earundẽq; excrescentẽ carnem cõferens. In summa, ad putredines oris. Nesimus hoc vehemẽter laudat. Gallarũ, acanthæ, ęgiptię, rhois obsoniorum, balaustiorum, cytinorum mali punici, singulorum. ℥.j. Trita habeto arida. Vsu post ulãte melle madefacta

facta illine. Aut arido vtere etiam ad pudendorum nomas. Expertum est.

[a Oris.] *Codex Nicolai bus in hac compositione legit* τὰς ἐντομίας, *mea quidem sententia parùm rectè, pro* ἐν τῷ στόματι. *Neq; enim* ἐντομίας *significatio huic loco satis quadrare vid. tur.*

83 Supercilia alba, nigra faciens. Misy leuigatum cum aceto illine superciliis.

84 Visum acuens, bonum & mirabile. Hederæ lachrymam cum melle attico mixtam illine.

85 Visum acuens, pulchrum, mirificum admodum. Perdicis iunioris sanguinem cum melle sine fumo ex æquo subactum, illine.

86 Serpentis, canis, & omnis venenati animalis morsum, atque aurium dolorem sanans. Dracontium herbam, aut radicem, aut botryon conijce in oleum, coquito donec frixetur, & ad tertias absumatur. Dein colato, & in vase recondito. Vsu poscēte, accipe & illine morsum, Aure autem dolente, tepidum instillato.

87 Potus cōferēs ijs qui nō nisi recta ceruice spirāt, expertus. Abrotoni, aristolochiæ, absinthij, ammoniaci, seminis rutæ syluestris, sulphuris viui, sing. ℥. ß. Trita irrigato cum melle despumato, & dato fabæ magnitudine manè ieiuno.

88 Articulorum lubricitatem sanans, expertum. Ramenta scillæ in aceto acri coquito, vt emplastri formā nanciscātur. Hæc desuper ligato, & illic immota trib. diebus finito.

89 Omphacomelitis confectio ad cœliacos, dysentericos, & stomachum fluxione infestatū. Roborat namq;. Succi vuæ acerbæ, ℔. xv. Mellis attici despumati, ℔. vj. Benè coquito, & recondito ad vsum.

90 Omphacij confectio, vt collyrium. Vuæ acerbæ succi dissoluti vsque ad colliquationem, ac reconditi. Aliud. Succi vuæ acerbæ, croci, myrrhæ, sing. ℥. iii. Aluminis scissi, mellis attici, singul. ℥. j. Benè confecto vtere.

91 Quæ confert confici mense Maio, & Iunio. Drosaton, hoc est Serapium, aquam rosaceam, mel rosaceum, stillaticium rosarum liquorem, oleum rosaceum, anethinum & chamæmelinum, œnanthenq; fructum syluestris vitis colligas, & alias quasdam species quæ conficiuntur à seplasiarijs iussu medicorum.

Quæ confici confert mense Iulio, & Augusto. Diamoron, diacaryon, quæ parantur ad vsum oris. 92

Quæ prodest confici mense Septẽbri, Octobri, & Nouembri. Mulsam, cydoniten, oleum melinum, polypodyton, myrtinum, citratum, oleum laurinum, lentiscinum, rhoiton, ex succo malorum punicorũ factum, & aliæ quædam species, & confectiones. 93

Coniuratio, ossis deuorati eiectio. In nomine magni Dei omnipotentis, &c. Reliqua vix in latinum sermonem commodè & citra offensionem multorum transfundi possunt, & ridicula admodũ, superstitionisq; plena sunt. Quæ de industria & consulto à nobis omissa sunt. 94

Superstitiosum.

Si quis os piscis, quod spina vocatur, deglutierit, aliam spinam accipiens impone capiti, & confestim absorbetur, gratia domini nostri Iesu Christi. 95

FINIS.

INDEX PESSORVM PROPOMATVM ad alopecias, & alia diuersa mala cõferẽtiũ medicamẽtorũ.

Pes

Pod

NICOLAI MYREPSI ALEXANDRINI DE PESSIS,

propomatis, Alopeciæ, & aliorum diuersorum malorum medicamentis, Sectio Tricesima octaua.

1 ESSVS conceptionem iuuans, ex quo mulier sexaginta annorũ menstrua non videns, purgata est, & cõfestim concepit. Habet aũt hæc. Opobalsami, opopanacis, sin. ℥.j. Thuris masculi. ℥.ij. Cinamomi. ℥.j.ß. Myrrhæ, ℥.j Costi. ℥.j ß. Croci, casię, sin. j.ß. Hęc benè trita cõmisce vnguẽto irino, & reduc ad mellis crassitudinẽ, & recõdẽs in vase ad vsum, illine præputiũ cũ hoc medicamento, & sic

coeat cum viro suo mulier,& statim concipiet. Fac autem eo tempore,quo menses eius sunt profluxuri.

Pessus ad conceptionem cõferens, quo vtebatur vxor Alexandri Barbara,& concepit cõfestim,annorum existẽs octuaginta. Opobalsami.ʒ.j.Peucedani.ʒ.ß. Aristolochiæ longæ,myrrhæ croci,sing.ʒ.j.Medullæ cerui,iecoris anserini,singulorum.ʒ.j.ß.His seorsim liquatis,& exceptis lana italica,vt decumbat mulier,subditoq; pesso ad os vteri, vt contineat illum horis duabus iubeto.Amoto medicamẽto coeat cum viro,& gratia diuina magna donante,confestim concipiet. Quemadmodũ Cleopatra vxor Ptolemæi regis mortui vsurpauit, faciens vt inscriptio monstrat,& statim concepit. 2

Pessus conceptionem iuuans,vocatus Gonos,in rectũ vterum auersum transferens,durities emolliens, & callos tollens,carcinomata sanans,erosiones, dolores vehementes,omnem affectũ,& mala in vtero facta.Per hunc Bænia regina peperit Flauianum.Per hunc etiam constitutus est prioris reginæ filius.Scriptus est itaq; magna diligentia à Claudia patricilla iocinerosa, non concipiente. Butyri, ℥.iij.Oesypi liquidi,medullæ ceruinæ, adipis anserini, leporis coaguli,aloes flauæ,terebinthinæ,singu.℥.j.ß.Myrrhæ.℥.j.Casiæ,costi,sing.℥.ß.Ceræ tyrrhenicæ,nardi bonæ,sing.℥.iij.Mellis attici,quod satis est.Mel cum liquabilibus liquato,& sic confecto,& subacto vtere. 3

Pessus relaxans,omnem dissoluẽs duriciem,laudatus. Adipis taurini,medullæ ceruinæ,terebinthinæ,cæræ puræ, sing.℥.ß.Ouorũ vitellos assatos.xv.Olei rosacei,quod satis est.Liquefacta probè subigito,& præbeto cum nardino bono excepta. 4

Pessus emolliens,à Marcho compositus,mirabilis,Medullæ ceruinæ,adipis suilli,ceræ tyrrhenicæ,singulo.exag. j.ß.Terebinthinæ.ʒ.j.Croci,fœnigræci,singul.ʒ.ß. Mellis attici,myrrhæ,butyri,sing.ʒ.j.Liquefacta benè subigito cum oleo cyprino, quod satis est, & probè confecto vtere. 5

Pessus ad hydropicas mulieres, valde bonus. Anisi, cumini,aristolochiæ longæ,caroi,nitri,pulegij, fœnigræci,sing.ʒ.j,Interiorum ficuum,gra.xv.Liquefacta subigito 6

to cum vino bono sufficienti, & excepta præbeto.

Pessus ad vesicæ dolores, mirabilis. Ceræ tyrrhenicæ, aut ponticæ. ℥. ß. Olei rosacei, croci, sing. ℥. j. ß. Adipis gallinæ, ℥. ß. Ouorum coctorũ vitellos. vj. Liquefactis probè, crocũ terito cum vino, & vnitis cõfectisq; rectè, vtere.

Pessus conceptionem iuuans, expertus. Cochlearũ africanarum magnarum, tres aut quinq;. Lactis bubuli, coaguli leporis, sing. ℥. ß. Cochleas cum testis probè tundito, & adijce modicum lactis, vt consistentiã nanciscantur, & croci legitimi: omnibusq; factis, pessum subijcito mẽsibus incipientibus, aut desinentibus. Hoc facto tribus diebus, confestim mulier cum viro coeat, & concipiet.

9 Pessus menses mouens, expertus. Ceræ puræ. ℥. iij. Opopanacis. ℥. ij. Foliorum rutæ viridium. ℥. ij. ß. Olei cyprini, lb. ß. Terito rutam, & opopanacem seorsim, & ceram cum cyprino coquito. Commixta vtraq;, & probè confecta imponito vmbilico, & imo ventri, & sic vtere.

10 Pessus vocatus Aureus, ad omnem duriciem, & vehemẽtem dolorem, potissimùm ad lationes à partu factas admodum mirabilis. Resinæ terebinthinæ, ceræ tyrrhenicæ, medullæ ceruinæ, œsypi attici, sing. ℥. iij. Adipis gallinæ, & anserini, sing. ℥. ij. Adipis leonini, & vrsini, sing. ℥. ß. Hæc liquefacta & leuigata, reconde in pyxide, & vtere vt efficacissimo medicamento.

11 Pessus libianos ad duriciem, extensionem, phlegmonem. & condylomata vteri. Adipis anserini. ℥. ß. Adipis gallinæ, medullæ ceruinæ, œsypi, croci, ceræ tyrrhenicæ, sing. ℥. j. ß. Masticհes. ʒ. ij. Ouorum elixorum vitellos duos. Probè confecto vtere.

12 Pessus emolliens ad phlegmonem, & vteri duriciem, admodum laudatus. Succi lenti fœnigræci, adipis anserini, olei anethini, chamæmelini, singul. ℥. ß. Medullæ ceruinæ, œsypi, cerati è succis, sing. ℥. ß. Terebinthinæ. ℈. iij. Confecto vtere.

13 Pessus menses ducens, expertus. Cumini, epithymi, zingiberis, galbani, sin. ʒ. ß. Arida benè trita cũ vino misceto. Galbanum autem cum irino oleo, & sic excepto vtere.

14 Pessus menses eliciens, probatus. Aristolochiæ rotundæ. ℥. ß. Subacta cum melle attico sufficienti subijce cum

lana sordida. Hoc medicamentum secundas etiam eijcit; expertum est.

Pessus menses ducens, expertus. Pulpæ colocynthidis, 15
myrrhæ, sing. exag. j. trita confice cum aceto & melle, & exceptis vtere.

Pessi Libanoti confectio, ad duriciẽ, extensionem, 16
phlegmonem, & condylomata vteri. Adipis anserini. ℥. ß. Adipis gallinæ, medullæ ceruinæ, œsypi, croci, ceræ tyrrhenicæ, sing. ℥. j. ß. Mastiches. ʒ. ij. Trita confice cum ouorũ elixorum vitellis duobus.

Pessus menses citans, expertus. Ceræ, exag. j. ß. Opo- 17
panacis, exag. j. Foliorũ rutæ viridium. exag. j. quartã partem. Olei cyprini. ℥. ß. Terito rutam & opopanacem: cerã autem cum cyprino coquito. Commixta vtraq;, rectéq; cõfecta imponito vmbilico, & imo ventri.

Pessus menses ducens, expertus. Cumini æthiopici, 18
myrrhæ, galbani, adipis anserini, singul. ʒ. ß. Arida cũ vino bono misceto, galbanum verò cum oleo irino, & probè cõfecto vtere.

Pessus menses eliciens, laudatus. Aristolochiã rotundã, 19
cũ melle attico subactã apponito in lana sordida. Pessum in rutaceo imbutũ oleo subdito. Hic secundas quoq; eijcit.

Pessus laudatus, vt præcedens. Fœnigræci, galbani, ca- 20
storij, moschi, spicæ, aristolochiæ rotundæ, œsypi, pinguedinis anseris. Conficito cum oleo cyprino, & vtere.

Pessus similis, mirabilis. Artemesiæ, styracis, carnium 21
vuarum, & caricum pinguium, exemptis vinaceis, herbæ venti, mercurialis, olei rosacei, œsypi. Trita confice cum adipe anserino, & vtere.

Pessus similis, admodũ bonus. Moschi, castorij, spicæ, 22
herbæ venti, mercurialis, carnis vuarum, & caricũ exemptis acinis, sin. ʒ. ß. Liquefacta subigito cum melle attico, pinguedine gallinæ, anseris, & cyprino oleo, & rectè confecto vtere.

Pessus similis, valde bonus, & purgatorius. Iridi probè 23
repurgatæ, elotæ ter nouiès, & benè cõtusæ, adijce etiã melanthium, saccharũ, & albũ oui cũ lacte muliebri. Bonum verò, si adijcias pinguedinẽ anseris, aut gallinæ, aut butyri. Liquefacta, & recte confecta præbeto vsu poscente.

Pes

24 Pessus menses educens, valde mirabilis. Epithimi, œsypi, spicæ, moschi, galbani, herbæ venti, adipis suilli, vuarũ & caricarum carnium sine vuaceis. Liquefacta cum lacte mulieris subigito, & vtere illis.

25 Pessus mirabilis ad omnẽ vteri immũdiciẽ in lana exceptus, & illitus, & rosaceo imbutus, orique vteri appositus. Succi radicis cyclamini, colocynthidis, berenicarij, succi mercurialis, sing. ℥. ß. Zingiberis, carniũ caricarũ, sing. ℥. j. Liquefacta probè subigito cum melle sufficiente, & facli namentum, quod imbutum pinguedine anseris, aut oleo rosaceo, & albo oui imponito.

26 Pessus menses eliciens, & fœtum occidens, admodũ probatus. Succo radicis cyclamini illine imum ventrẽ. Aut imponito, vt pessum. Aut dracunculi radicis decocto similiter vtere. Aut accipe decocti artemisiæ calicem dimidiũ, subigito cum antidoti trypheræ magnæ exagio vno, & bibendũ præbeto manè ieiuno tepidum. Caueãt igitur grauidæ sibi diligenter ab hoc succo.

27 Pessus mẽses educẽs, admodũ laudatus. Rutæ, galbani, herbæ vẽti, mercurialis, artemesiæ, spicæ, vuarum vinaceis exẽptis, aristolochiæ rotũdæ. Cõminuta probè irrigato cũ oleo cyprino, lacte muliebri, & melle sufficiẽte, & cõfectũ præbeto. Prodest etiã ad inflationes, si accipias senecionis herbę folia, quæ à nõnullis nominãtur Cortala, & benè tusa ad oleris formã cũ cõdimẽtis & odoratis vocatis redigito, coquitoq; probè in clibano, & exhibeto mane ieiuno, & vesperi. Vbi comederit, bibendũ præbeto conditum, aut vinum vetus menses strenuè ducens. Est enim probatum. Cortala.

28 Pessus mẽses eliciẽs, omnẽ immũdiciẽ ab vtero reuellẽs, in lana exceptus, & illitus, aut in rosaceũ immersus, & ori vteri appositus. Succi radicis cyclamini, pulpæ colocynthidis, berenicarij, succi mercurialis, sing. ℥. j. Zingiberis. ℥. ij. Trita subigito cũ melle sufficiẽti, & cõfecta præbeto. Dein ab infernis suffiãtur ista. Ladanũ, cornu bouinũ, mastiche, thus, semẽ citri, artemisia, marrubiũ, galbanũ, sampsychũ, menta, saluia, rosmarinus, rosæ, chamæmelum, coquito benè in aqua, & infunde ab infernis. Ducit enim menses, & omnem immundiciem ab vtero reuellit.

29 Pessus omnẽ sanguinis eruptionẽ sistens, & malè affectum vterum sanans, valde bonus. Terræ asteris, terræ sami

samiæ, cerussæ, amyli, thuris masculi, acaciæ, singu. ʒ.iiij. Sanguinis draconis, mastiches, sing. ʒ.j. Boli armenij. ʒ.ij. Ouorum alba.ij. & .ß. Arida in pollinē trita cum vino odorato: subigantur vino odorato sufficienti, & reducantur ad visci crassitudinem, priusq; cum vino myrtito instillato, & postea impone linamentum.

Pessus conceptionem iuuans, expertus Aluminis scissi, melanthij, sing. ℥.ß. Gentianæ. ℈.ix. Ceræ, puræ. ʒ.ij. Comminuta irrigato cum vnguento susino, & vtere. 30

Pessus ad sanguinem ex vtero erumpentē. Acaciæ, aluminis scissilis, succi hypocistidis, gallæ immaturæ, singulo. ℥.ß. Trita cū succo arnoglossi subigito, aut pentanceuri, aut alio quodā simili succo, & instillato, aut vt pessum subdito. 31

Pessus Polychrestos, durities emolliens, vteri peruersiones, diuturnas durities, & formicas sanans. Menses etiam ducit, & vt ferant vterum, facit. Ceræ, tyrrhenicæ, adipis anserini, & gallinæ, terebinthinæ, tetrapharmaci, vnguenti susini, sin. ℥.j.ß. Oesypi cerati. ʒ.ij. Præparato ꝓbè, vtere. 32

Pessus ad vteri maniam mirabilis. Succi plantaginis maioris, & portulacæ, singul. ℥.ß. ʒ.ij. Aquæ pluuialis frigidæ. ʒ.ij. Cōmota multa cōmistione, in vteri sinum infundito. 33

Pessus ad vrinæ stillicidium muliebre, probatus. Allium decorticatum subigito in mortario diligenter, & lana exceptum imponito vt pessum. Est expertum. 34

Pessus conceptionē iuuans, expertus, & vtilis. Butyri recentis. ℥.j.ß. Mellis puri dealbati. ℥.ß. Nardini cyziceni, coaguli leporis, sing. ℥. iij. Opobalsami. ℈.iiij.ß. Hæc subijcito à purgatione mulieris. 35

Pessus conceptionem adiuuans, admodum bonus, & probatus. Coaguli leporis, vnguenti foliati, lactis asinini, singulorum. ℥.ß. Trypheræ magnæ, exag. iiij. Succi artemisiæ. ℥.ß. Liquefacta & subacta reducito ad glutinis consistentiam, subijcitoque vtero diebus quinque mane & vesperi. His autem diebus cum viro non coeat, sed ab ijs congrediatur cum eo, & confestim concipiet. 36

Pessus menses educens, expertus. Fœnigræci, mastiches, carnis caricarum, & vuarum passarum, marrubij, artemisiæ scarolachani, galbani, struphylli radicis, ladani, butyri, nucis moschatæ, adipis gallinæ, trypheræ magnę, singulorum 37

exag.

exag.ß. Agriobambaceæ foliorum & seminis, singulorum ℨ.ß. Tusa benè subigito cum oui vitello, & lacte muliebri, probeq; confecta præbeto manè & vesperi.

38 Pessus purgatorius admodum bonus, expertus. Accipe agriobambacæ folia & semen,& adipem gallinæ,& anseris adijce etiam illis artemisiam, & benè tusa subigito cum lactæ muliebri,& dato.

39 Pessus ad exulceratum vterum, Galeni. Pompholygis cerussæ, cadmiæ, singul.℥.ß.ℨ.ij. Melanos indici,thuris masculi,ammoniaci thymiamatis, ceræ albæ, plumbi vsti, lycij,singul.℥.ß. Terebinthinæ. ℥.j. Benè liquefacta subigito cum oui vitello,& lacte muliebri quod satis est,& præbeto.

40 Pessus dolorem sedans,mirabilis. Croci,opij,singu.ℨ.ß. Oui assati vitellum vnum. Ceræ thyrrhenicæ.ℨ.vj. Adipis anserini.ℨ.viij. Medullæ ceruinæ, ℨ.iiij. Olei rosacei quod satis est. Liquabilia liquato, & reliquis in mortario prius tritis,beneq; subactis vtere.

41 Pessus relaxans,ad phlegmonem vtilis. Oesypi liquidi adipis anserini,medullæ ceruinæ,nardini,singulorum.℥.j. Ceræ puræ.℥.j.ß. Terebinthinæ,butyri,seui taurini, sing. ℨ.ij. Liquata & probè confecta dato manè & vesperi.

42 Pessus ad rupturam, asperitudinem, & aquæ impetum necessarius admodum. Pompholygis,cerussæ lotæ, plumbi vsti & loti,cadmiæ,lithargyri,sing.℥.ß. Olei myrtini.℥.j.ß. Adipis anseris. ℥.j.ß. Ceræ tyrrhenicæ.℥.ß. Leuigentur diligenter,& cera dissoluatur cum adipe, & subacta omnia simul,& benè confecta præbeto.

43 Pessus ad vterum, vnde sanguis promanat. Acaciæ.℥.ß. Aluminis scissi.ℨ.ij. Succi hypocistidis,acanthæ ægyptiæ gallarum,cytinorum,symphyti,œnanthes aridæ,sing. ℥.j.ß. Aloes flauæ.℥.ij. Ceræ puræ.℥.iij. Olei rosacei,aut myrtini,quantum sufficit Benè confecto vtere.

44 Ad profluuium muliebre probatum admodum. Accipe saluiam hortensem contusam & coctam ad carbones, & in funde ipsam ab infernis sursum. Accipe etiã de decocto eius semunciam,boli armenij.ℨ.j. & vini rubei calicem paruũ. Subacta simul & calefacta,dato ieiuno bibenda. Præbeto autem diebus septem.

Pessus

Pessus conceptionem iuuãs, certus. Accipe fel suis apri omnino nigri, imbue ipso lanam puram, & imponito ori vteri diebus septem manè & vesperi. Mulier autẽ prius à mensibus suis purgata sit. Dato etiam singulis diebus manè ieiunæ bibendam trypheræ magnæ.℥.ß.cum decocto saluiæ,& aquæ sanctarum Dei apparitionum, vinoq; sufficienti,tepidis,dieb.septem. Postea accipe trypherã magnã illine cum ea os vteri,& sic cocat cum marito suo,& statim gratia Dei concipiet. 45

Propoma conditi confectio. Piperis cõmunis.℥.ß. Mastiches.℈ j.ß. Trita cũ mellis attici lib.j.ß. subigito,& vini boni lib.xxij.&.ß.Confectum dato. 46

Propoma absinthite,mirabile. Meliloti.℥.j. Carpobalsami,nardi celticæ, sing.℥.j.ß. Florum iunci odorati.℥.ß.ʒ. ij. Mastiches.℥.ß. Rosarum aridarum.℥.j. Aromatis.℥.j.ß. Trita irrigato cum mellis lib.iiij.ß.& vini boni lib.xxij.ß. & præbeto. 47

Propoma Anisatum, admodum bonum. Anisi.℥.j.ß. Mastiches.℈.iij.Croci.℈.ij.Folij, caryophylli, sing.℈.j.ß. Trita irrigato cum mellis attici lib.ij.& quarta parte, & vini boni lib.xxij.ß.Probè confectum dato. 48

Propoma pulegij,probatum valde. Pulegij tenerrimi.℥. j.ß. Mastiches,caryophylli,sing.℈.j.ß. Trita madefacito cũ mellis lib.ij. & tertia parte, & vini boni sext.vij.ß. aut lib. xj.& quarta parte. Rectè confecto vtere. 49

Propoma Styracinum,valde laudatum. Styracis.℥.j.ß. Mellis attici,lib.iiij.ß. Vini boni,lib.ij.quartam partem. Styracem diligenter tundito, & exiguo melli misceto quoad vniantur. Vnita iam in vase, ad carbones calefacito,vt probè misceantur. Dein vniuersum mel misceto despumatum & in mortario validè terito:admixtoq; vino, benè subacta dato,vsu postulante. 50

Propoma rosatum,valde mirabile. Rosarum exemptis vnguibus & exiccatarũ,lib.ß. Vini boni,lib.vij.ß.Mellis attici lib.j.ß. Rosas primùm in vinũ conijcito,& singulis diebus bis concutito,donec dies abierint quindecim. Dein colato & exprimito rosas plurimùm, adijce mel, & confectum, vsu exigente,præbeto. 51

Propoma absinthite,admodum probatum. Spicæ nardi 52

amo

amomi,[a]casami,mastiches,singul.exag.j.ß.Folij,costi,absinthij,singul.℥.ß. Casiæ. ℨ.ij. Rosarum aridarum.℥.ij. Caryophyllorum.ℨ.ij.Celticæ.℥.ß. Florum iunci odorati ℥.v.Aromatis.℥.j.ß. Trita cũ mellis attici lb.vij.ß.& vini boni lb.xxij.℥.madefacito,& probè cõfectũ præbeto.

[a Casami.] *Quãquã alias p Cyclamino voce Casami vtatur* Nico*laus,tamẽ hoc loco Aetij exẽplo p carpobalsamo illã vsurpasse videtur.*

3 Propoma piperum mirabile. Pyrorum maturorum repurgatorum, xx. Mastiches.ℨ.ij. Anisi.℈.iiij. Petroselini.℈.ß.Seminis apij,& rutæ, piperis communis, singul.℈.iij. Mellis attici,lb.ß. & quartam partem. Vini boni, lb.iij.ß. & quartam partem.Pyra in vino macerato diebus duobus dein expreßis reliqua benè tusa adijcito & sic cõfectũ dato.

4 Propoma Asari admodum bonum. Asari probè contusi.℥.j.ß.Mellis attici,lb.iiij.ß. Vini boni,lb. xxij.ß. Rectè confectum dato.

55 Propoma ex Amygdalis,ad suppuratos,& ex thorace lalaborantes probatum. Amygdalarum repurgatarum.℥.iij.Contusas cum mellis despumati lb.iiij.ß. & vini boni, lb.xxij.ß.madefacito,& benè confectum præbeto.

56 Propoma purgans pituitam ex stomacho,& oculis, admodum bonum.Iridis illyricæ, [a]gladioli, sing.℥.ß. Trita madefacito cum vini lb.iij.ß.& quarta parte,& mellis attici lb.v.quarta parte. Vbi confeceris,dato manè ieiuno tepidum calicem vnum.

[a Gladioli.] N*õ rectè manuscriptus codex* ξιφίου *pro* ξυφίου *legit.*

57 Propoma citriatũ,valde laudatũ. Corticis citrij,lb.j.Mellis boni,lb.j.ß.Vini albi boni,lb.vij.ß. Citria tusa macerato in vino diebus quadraginta, & per colum transmißis admisce mel,& probè confecto vtere.

58 Propoma ex polypodio ad melãcholicos.Subducit etiam ventrẽ.Polypodij repurgati.℥.iij. Macerato in vino diem vnũ,deinde probè contuso adijcito epithymi repurgati.℥.j.Piperis communis.℥.ß.Probè trita madefacito cum mellis despumati lb.iiij.& vini boni,lb.vij.ß.Conficito,& dato calycem vnum tepidum ieiuno.

59 Propoma ex polypodio,simile. Subducit etiam ventrẽ. Musti feruentis. lb.xv. Polypodij viridis, lb.j. Scindito idipsum cũ gladio, & sinito vt cũ eo feruẹat dieb.xl. & per colũ

colum transfusum reconde, vt non admodùm amarũ fiat. Aliqui aridum ipsum decoquunt, macerantes prius in vino. Confectum dato vt præcedens.

Propoma Carpesiatum, optimum. Carpesiæ aridæ. ℥.j. Vno antè die macerato in vino. Dein accipe mellis despumati, lb.vj. & vini boni, lb. xxiiij. Conficito ad consistentiam, dato manè ieiuno calycem vnum tepidum. 6

Propoma Aloatum, ad iocinerosos & stomachicos. Aloes flauæ. ℈.x. Costi, masticHes sing. ℈.vj. Absinthij pontici. ℈.ij. Tusa madefacito cum mellis attici lb.j.ß. & vini boni lb.vij.ß. Vbi confeceris ad consistentiam, dato ieiuno calicem vnum. Ventrem emollit, valde probatum. 6

Propoma aromaticum, seu odoratum, quod in Alexandria confeci. Casiæ, floris iunci odorati, celticæ singu. ℥.ß. Spicæ nardi, calami, costi. caryophylli, ligni rosarum aridarum, singulorum. ℈. vj. Meliloti. ℥.ß. Masticħes. ʒ.j. Probè tritis adijce mellis attici puri lb.ix. Vini boni, lb.xlv. Coquito probè, dein macerato in gari boni poculo dimidio, datoq; hora vna ante accesſionis inuasionem comedendũ allium, & ab eo bibendum garum. Habeat autem contriti piperis gran.lx. Ieiunus autem sit, & vigilans, qui est accepturus, donec sitiat plurimùm. Dein lauet capiatq; in cibo & potu quæcunq; sunt calida. Vacuabit enim hoc medicamentum multitudinem humorum per ventrem & per vomitum: & Deo annuente, sanus erit qui illud assumpsit. 6

Propoma ad quartanas, expertum. Asari. ℥.ß. tritam in decocto meri bibat ieiunus manè. Senam quoq; & epithymum cum decocto ieiunus bibat. 6

Propoma ad quartanas, quo ego vtor, valde laudatũ. Piperis lõgi, zingiberis, liquoris cyrenaici, castorij, sin. exa.j. Trita præbeto ante inuasionẽ accesſionis pro viribus. Posteà dato vini conditi, aut monombasioti calicem vnum. 64

Propoma ad quartanas, mirabile. Hora vna ante inuasionẽ accesſionis lauato, præbeto cũ vino diluto vt probatũ. Bituminis iudaici. ʒ.j. Myrrhæ troglodyticæ. ʒ.ij. Mentę foliorũ viridiũ. ʒ.j. Cõmixta & subacta diligenter dato. 6

Propoma ad quartanas, mirabile. Bituminis iudaici. ʒ.j. Myrrhæ trogloditicæ. ʒ.ij. Foliorum mentæ viridium. ʒ.j. Mixta & diligenter subacta dato. 66

Pro

66 Propoma ad quartanas probatum. Chamælæam herbam contundito vt admodum læuigetur, dato ex ea cochlearium vnum ante accessionis inuasionem suspecta die, postea præbeto vinum temperatum.

67 Propoma ad quartanã certum. Coaguli leporis ℈.j ß. Læuigato cũ vino bono sufficiẽti. Da bibẽdũ suspecta die.

68 Propoma ad quartanas mirabile. Baccas lauri septem. Piperis communis, grana.ix. Trita madefacito cum vini boni veteris lb.j.ß.& conijce in ollam nouam, coquito ad tertias, & dato mensuram vnam in prima accessione.

69 Propoma ad hydropicos, valde laudatũ. Dictãni, chamæmeli, rubiæ, radicis apij, & capparis, phu, cyperi, floris iũci odorati, ericæ seminis cũ ramis, scolopẽdrij, adiãti, sin. ℥.ß. Croci, exa.ß. Acori ʒ.iiij. Eringij radicis, corticis fraxini, radicis fœniculi, & macedonisij, sing. ℥.j. Seminis fœniculi, anisi, iridis, sin. ℥.ß. Ammeos, exa.j. Spicæ. ʒ.j. Contusa benè coquito in aqua ad tertias, & præbeto vbi volueris cum saccharo & vino bono bibendum.

70 Propoma è cumino, mirabile valde. Cumini. ℥.j. Anisi. ℈.ij. Læuigata madefacito cum mellis attici lb.j.ß.& vini boni lb.vij.ß.& benè confectum præbeto bibendum.

71 Ad alopeciam probatũ. Euphorbij, thapsiæ, sin. ℥.j. Sulphuris ignem nõ experti, ellebori nigri, singul. ʒ.ß. Tritis adijce ceræ puræ. ʒ.j. Olei laurini. ℥ iij. Liquefactis vtere vt medicamẽto bono in ijs qui difficilè curantur, & in longis morbis. Thapsia verò si careas, admisceto semen cardamomi, aut erucæ. Si verò oleo laurino destituaris, picem liquidam inijce, & sic confecto vtere.

72 Ad alopeciam capillorum laudatum. Alcyonium asperum macerato in cedria, vt illam imbibat, & vrito. Dein in pollinem terito, et accipe ex eo partes.ij. Madefacito succi thapsiæ parte vna, & aceto exiguo. Prius irrigato locum cum eis, & illinc. Aut accipe muscas, & sæpius fricato locũ, est mirabile & probatum.

73 Ad alopeciam capillorum admodum probatum. Squamæ ferri. ℥.j. Alcyonij vsti in olla noua. ℥.ß. Liquoris cedri, adipis vulpini, singulorum. ℥.j. Aceti scillitici, quod satis est. Prius alopecias fricato donec rubescant, aut capitis interiora cum oleo fricato.

Ad alopecias puerorum mirabile. Radito locum, & hordeum in farinam mola redactum misceto, & cum adipe vulpino aut vrsino subigito, dein fricato locum cum cepe acerrima. Imponito vt probatum. 74

Ad alopeciam admodum laudatum. Opobalsamum bonum illinito, & fortiter locum fricato, atque inspergito hunc puluerem. Berenicarij. ℈.ix. Pumicis. ℈.j. Salis ammoniaci. ℈.iiij. Tritis ijs benè vtere. 75

Ad alopeciã, expertum. Testæ erinacei marini vsti, muscerdarũ, iridis, sin. ℥.j. Benè cõtusa irrigato cũ oleo omphacino, & vtere. Hoc in vulnerũ etiã cicatricibus pilos creat. 76

Ad alopeciam mirabile. Vtere illo, locum prius nitro fricans, & modico aceto: dein panno eo imbuto fricato, donec locus rubescat, & sic sæpius facito. Alcyonium vstum cum oleo à lucerna desumpto subigito, & illinito. Aut arũdinis radicem vstam cum euphorbio, & adipe vrsina subactam illine. Aut sulphur ignem non expertum cum pice liquida subactum illine. Aut seminis erucæ, & nitri, singul. ℥.j. cum pice liquida subactam illinito. 77

Ad alopeciã. Pilos etiam producit. Alcyonij vsti, piperis cõmunis, sin. ℥.j. Adipis vrsini. ℥.ij. Muscerdarũ. ℥.iij. Melanthij. ℥.ß. Opobalsami, & olei communis, quod satis est. Trita & probè confecta illine. Aut erinaceum terrestrem vstum & tritum subigito cum cedria & adipe vrsino sufficiente, & inunge locum. Est etiam ad ophiasin mirabile. 78

Ad alopeciam valde laudatum. [a] Vrsi capillorum vstorum, adianti vsti, radicis arundinis, foliorũ ficus, cilicij panni, omnium vstorum, sin. ℥.j. Subigito cum adipe vrsino, & cedria sufficienti. Vsu autem exigente prius locum fricato folijs ficus, & nitro: deinde eo absterso, illine hoc medicamentum singulis diebus crebrò. 79

[a Vrsi.] *Græcè est ἄρκιων scriptũ deprauatè, pro ἀρκτίων. Aetij codex in lib. 6. cap. 55. etiã malè legit ἀρνίου, pro ἀρκτίου.* Hoc me*dicamẽtũ ad verbũ* Gal. *lib. 1. de* Cõp. *medic. local. ex* Orestino *refert.*

Ad alopeciam Archigenis probatum. [a] Fimum columbinum benè tritũ cum aceto irrigato, & nitro prius fricato loco, illine. Postea subtile linteũ imponito: quod vbi abstuleris, locũ prius irrigato. Aut alcyoniũ asperiùs vstum ad lucernã, & extinctũ terito, & diluito cũ opobalsamo nõ adul 80

teri

terino, & illinito. Manet enim omnino, nec abscedit donec capilli creuerint. Aut squamã stomomatis ferri subigito plurimũ cũ aceto in sole, & adiecto pauco oleo, illinito. Aut casami recẽtis carnosum vrito & cum aceto illine. Aut dentem equinũ vstũ & tritũ cũ aceto irrigato, & illinito. Exquisitè autẽ hoc facit ad diuturna mala. Succũ thapsiæ excipe cũ cerato, locoq; imponito, postea verò nihil aliud efficias: abscedit enim extima superficies, & sua sponte capilli crescũt.

[a Fimum columbinũ.] *Nicolai codex habet,* περιστερᾶς κόπρον. *Aetius, vbi supra, legit,* περιστερεῶνα ὀρθὸν ἐν ἡλίῳ τρίψας: *id est, Verbenacam rectam in sole ex aceto tritam.*

81 Ad alopeciam, & omne defluuium capillorum, alphosq; diuturnos, mirabile. Buccina vsta & trita in oleo veteri sufficienti subigito, & ad glutinis crassitudinem reducito: raso priùs capite, & tricto, illinito.

82 Ad alopeciam, Asclepiadis probatũ. Aphronitri, exa.ij. Salis ammoniaci exag.j. Vrito & subigito cũ aceto acerrimo, & reduc ad glutinis crassitudinẽ, prius rasa alopecia illine desuper, & fricato quoad in profundũ penetrabit medicamẽtum, & hoc bis die facito. Aut marrubiũ viride tritum illine. Aut perdicij herbæ viridis folia affricato frequẽter. Aut [a] sphæritidis folia trita cum aceto subacta. Aut erinaceorum marinorũ testas crematas benè tritas irrigato cũ melle, & illine. Aut erinacei terrestris cutẽ aut caput vstũ, & cum melle attico sufficienti subactum illine.

[a Sphæritidis.] *Appellatur autẽ Sphæritis, Galeno loco paulò antè citato teste, cupressus, quæ sphæria, id est pilulas producit.* Sphæritis.

83 Ad alopeciam capillorum mirabile. Alcyonij ʒ.ij. sulphuris ignẽ nõ experti ʒ.j. Muscarum torrefactarũ cyath. ij. Muscas terito seorsim, & sulphur. Alcyonium autem tusum coquito in aqua, subigitoq; cum aridis instillando paulatim. Aut fel hyenæ, & acetũ subige, quoad glutinis crassitudinem accipiat. Dein pinguedinem à plaustri rota acceptam, ac [a] manibus remollitam, illinito, confisus vt optimo medicamento.

[a Manibus remollitam.] *Nicolaus legit* ἀνατρίψας. *Sed Aetius,* ἐπὶ τῆς χειρὸς ἀναμαλάξας. *Sunt & alia quædã in hac compositione, quæ Aetij verbis parum conueniunt.*

84 Ad alopeciam Sorani, quo Archigenes vsus est, valde

laudatum. Alopeciam prius rasam benè perfricato, dein scarificato plurimùm cum cepæ, aut rhaphani cortice, illinitoq; trita singula cũ melle, & affricando illine hęc ipsa. Nasturtij semen, muscerdarum, piperis communis, ellebori albi, singul. ℥. ß. Trita irrigato cum aceto, & illine.

Ad alopeciã, probatum Archigenis, Rhois culinarij. ʒ. iiij. Sinapi. ʒ. ij. Trita irrigato cũ aceto sufficiẽti, & illine. aut cãtharidas vstas, & læuigatas cũ melle loco prius fricato, vsurpato. Aut [a] pellis recẽtis lanosam partẽ vstã in ęreo vase, cũ oleo vetere subactã. Aut mel atticũ. Aut acetũ acerrimũ illine. hoc capillos etiã producit celeriter. Aut cyclamini radicẽ tritã viridẽ illine. Aut aridã vstã cũ aceto madefactã vsurpato. Aut alliũ vstum cũ rosaceo illine. Aut betæ radicẽ. Aut vnguis odorati vsti, radicis asphodeli vsti, alcyonij, nitri, singul. ʒ. j. Trita irrigato oleo veteri, & vtere. 85

[a Pellis.] *In codice Nicolai legitur κασίματ⊕ perperam, pro κασσύματ⊕ Est autem κάσυμα Græcis idem quod δέρμα.*

Ad alopeciam admodum laudatum. Erinaceorum marinorum vstorũ, gallarũ immaturarũ, amygdalarũ vstarũ cum cortice, sing. ʒ. ij. Muscerdarũ. ʒ. j. Trita dissolue cum aceto acri sufficienti, priusq; fricato loco illine. Simile. Alcyonij, cornu ceruini, cyperi, sin. ℥. j. Hæc trita irrigato cũ aceto acerrimo, & illine. Simile. Abrotoni vsti. ℥. j. Tritum madefacito cum oleo communi, & applicato. 86

Ad alopeciam & caluiciẽ, & raritatẽ capillorũ in capite, aut mẽto, aut supercilijs. [a] Ouis pillorũ. ℥. j. Radicis arundinis. ℥, vj. Filicis cũ radice. ℥. iij. Castanearũ barbæ, hispidiúe corticis. ℥. x. Lanarum succidarũ pinguissimarũ. ℥. vj. Capita muscarũ. xxx. & muscas sine capite, v. Omnia in ollã nouã cõiecta, [b] furno imposito vrẽda. Dein cinerẽ læuigato. Priùs verò terito in vino aminæo ladani. ℥. j. Folij, myrrhæ, sin. ℥. ij. Iniicito simul & olei veteris. ℥. ij. Olei cedrini. ℥. j. Deinde [c] insperlis aridis tritis recõde. Prius alopecia linteo perfricata, postea leui scarificatione vsus, aut cepa, aut scilla, aut folijs ficus, derasa illine affricando medicamenta, & loco valido asperóve linteo abstersо, reliquum illine quoad durat. Sanabit etiam caluiciem. 87

[a Ouis.] *Aetius legit προβάτου, Nicolai autem codex βάτου, id est rubi, Galenus etiã legit προβάτου lib. 1. de Cõp. medic. localiũ.*

] b Fur

[b Furno imponito vrenda.] *Nicolaus simpliciter habet* ἰνθις κάιεσθαι. *Sed Aetius legit* ἰνθις ὑπνῳ κάιεσθαι. *Sic quoque Galenus habet.* [c Inspersis aridis, &c.] *In codice Nicolai est,* ἰιτα σκιυάζας ἐπίπασσι τὰ ξηρα.

88 Ad alopeciã, Oribasij mirabile. Muscerdarũ. ℥.j. Fimi cameli vsti, hordei vsti, sing. pugillũ.j. Lauri, manip.j. vstũ. Excipe cõmixta sordibus à rota currus derasis, & vtere. Simile. Piperis, ouilli stercoris aridi, erysimi, seminis erucæ, sing. ʒ.iij. Ellebori albi. ʒ.iij. Muscarũ stercoris. ʒ.j. Probè trita madefacito cum felle taurino, aut hircino, aut suillo, & vtere.

89 Ad alopeciam ex thapsia ceratum, ad omnia diuturna mala. Euphorbij, thapsiæ, baccarum lauri, sing. ℥.j. Sulphuris ignẽ nõ experti. ℥.viij. Ellebori, ceræ. sin. ℥.vj. Olei laurini, aut ricinini, & cõmunis, quod satis est. Benè cõfecto vtere. In fortiorib. adijce etiã cardamomi. ℥.j. Alcyonij vsti. ℥.j. Hoc non solum est vtile ad alopeciã, sed etiam ad omne morbum diuturnum alopeciæ, & ad ophiasin, capillorumq; incrementũ est bonum. In huius vsu prius nitro perfricandus locus est, frictioneq; vtendum. In alopecia verò crebrò radẽdus locus. Multos enim noui quib. per solam affrictionẽ, & crebras rasuras capilli nati sunt. Simile. Absinthiũ vrito in puro loco. Dein gallas tritas misceto cũ absinthij cinere, quantũ tribus digitis capi potest. Floris æris, stag. j. Postea irrigato cum olei cõmunis cotyla vna, & sinito diebus tribus. Deinde illine radices capillorum. Ceratũ ex Thapsia.

90 Ad porriginẽ vlceratã, admodum laudatum. Sulphuris ignem nõ experti. ℥.ß. Mannæ. ℥.ij. Succi betæ, sext.ß. Nitri. ℥.j.ß. Benè confecto vtere.

91 Ad porriginem exulceratã, & [a] achores probatũ. Ossium oliuarum tritorum, & nitri vsti, absterge cum decocto betæ radicis, & illine ante balnei tempus.

[a Achores.] *Passim in Nicolai codice* ἰχῶρας, *pro* ἀχῶρας *scribitur.*

92 Ad porriginẽ exulceratã, achores, & impetigines feras, optimũ & expertum. Sulphuris ignem non experti, rutæ, sing. ℥.ß. Ceræ puræ. ℥.j. Olei myrtyni, ℔.ß.

93 Ad achores capitis expertum plurimùm. Achorib. autẽ à iudicatione factis maximè cõuenit. Dolore verò nõ valde imminẽte, illine vt probatũ. Lentis elixæ, cũ modico mellis

subactæ. Aut panis cũ coriãdro, plãtagine maiore, & solano, aut seride, aut polygono, aut perditio herba. Accessióe increscéte locũ radito, abstergitoq; decocto fœnigræci, & aqua betę. Dein adijce plũbaginis, & sulphuris igné nõ experti, sing. ℥.j. læuigato, affuso rosaceo oleo, aut myrtino, aut lentiscino, donec glutinis consistentiam accipiant, & sic confectum illine.

Ad exulceratã porriginé medicamétũ validũ, metasyncriticũ. Prodest ad mala diuturna, & solutu difficilia. Olei cedrini, aceti acerrimi, sing. ℔. ß. & quartã partem. Coquito benè, donec acetum dissipetur. Dein adijce adipis taurini saliti veteris, ℔. ß. Eo autem liquato. * Deficiunt. 94

Ad humidas achores, valde laudatũ. Ladani, cerussæ, sin. ℥. iiij. Sulphuris igné nõ experti. ℥. ß. Madefacito cũ vino & oleo myrtino, quod satis est, & vtere. Simile. Ladani, myrti nigri, lithargyri, sulphuris igné nõ experti, seminis hyoscyami, sidiorũ, sin. ℥. ß. Tritis affunde vinũ, et oleũ myrtinũ, & rosaceũ, & cõfectum illine. Simile. Verbenacæ supinæ. ʒ. iiij. Myrrhæ. ʒ. j. Trita irrigato cũ vino austero. Hoc verò facit mirabiliter ad suppuratióes, sanies, & [a] impetigines in mento. Simile. Accipe myrtorum, sidiorum, chalcãthi, lithargyri, sin. ℥. ß. Trita madefacito cũ vino & myrtino oleo. Simile. Pineæ aridæ, ceræ puræ, adipis suilli, aut bubuli, sing. ℥. ij. Singula liquato simul, & colato aquam, manibusq; plurimùm subacta vtere. 95

☞ [a Impetigines.] *Codex Nicolai legit καληχηνώδη, pro καὶ λειχηνώδη.*

Ad pręhumidas achores & impetigines diuturnas, quo vsus est Aegyptius medicus in Pelagio Megistano Alexandriæ, postquã frustrarétur eũ antiquorũ medicorũ auxilia. Colophoniæ. ℥. iij. Ammoniaci thymiamatis. ℥. j. Galbani. ℈. ij. Olei cõmunis. ʒ. ij. Mastiches, ceræ puræ, sin. ℥. ß. Resinæ pineæ liquidæ lignosæ. ʒ. ij. Aeruginis. ℈. ij. Opopanacis. ℈. j. ß. Si verò acerrimũ fuerit, nõ adijcito ęruginé. Hoc discutit abscessus: & si qui rupti sunt, hos restituit & sanat. 96

Ad typos quotidianos, & quartanos, & stomachi affectus oés, ad eos q morbo comitiali laborãt, lienosos, & hydropicos, expertũ. Calaminthæ mõtanæ, pulegij, rutæ syluestris semé, sin. ℥. ß. Trita dato cochlea. j. vna ante inuasionem 97

sionẽ hora. Postea p̄beto bibẽdũ vini qđ satis est, & vtere.
98 Ad parotidas, laudatum admodũ, Pineæ resinæ teneræ, nitri, butyri, ceræ puræ, sing. ℥. j. ß. Probè cõfecto vtere.
99 Ad singultus, & arthriticos, expertũ. Plãtaginis minoris herbã cõtunde, subigitoq; cũ adipe suillo recenti, & vtere.
100 Ad psydracia calidissima, & fera. Farinę fabarum ℥. ij. Excipiantur vino, & ad cerati reducantur crassitudinem & illinantur.
101 Ad deleteria letaliáve mirabile. Origanũ, & stillaticiũ lixiuium diluito cum vino dulci quãtum sufficit, & prębeto bibẽdum. Aut sanguinem anserinum cum aceto bibendum dato. Aut anatis sanguinẽ cum vino bibendũ prębeto.
102 Ad dentium dolorem expertum. Caryophyllum probè contundito, madefacitoq; cum garo bono, quod satis est, & exceptum imponito denti dolenti.
103 Ad dentium doloré mitigatorium, expertum. Accipe radicis ficus tenerrimæ. ℥. ij. Cõtundito modicè, & cũ albo vino coquito ad tertias. Dein præbeto ad os sæpius colluendũ. Postremò dato quod iusto retineat tẽpore è vino qđ ab Italis vocatur Age vita, & hoc modo sæpius faciẽs vtere.
104 Ad cruenta & recẽtia vulnera glutinatorium, expertum, Polij herbam tundito, & leuigata impleto vulnus: & ligatam probè, diebus trib. finito. Dein soluito, & cõfestim sanabitur, & miraberis.
105 Ad dẽtes vt sua spõte excidãt. Oculũ vitis albę repurgato, & erosioni dẽtis imponito, ceraq; pura munito, atq; dés sua sponte excidet. vtere igitur veluti probato.
106 Ad vlcera in ore puerorum nata, admodum vtile & mirificum. Stercus caninum candidissimum vrito, & tritum cum melle subigito, ac vtere.
107 Ad abscessus: emollit enim & rũpit, discutitq; mirabiliter. Betæ albæ radicem cum adipe probè subactam illine, & miraberis.
108 Ad tumores excrescẽtes minuendos admodum laudatum, Spongia recenti in balneo à supernis ad inferna iube tumores abstergere: & vbi inceperit sudare, continuò exprime spõgiã, & hoc facito, donec ad naturalé veniat cõstitutioné intra decẽ dierũ spaciũ. Extenuat adeò, vt etiam abscessus exiccet, & hydropicos, qui calciamentis cincti

incedere nequeũt,sed rudi pãno pedes obuoluere cogũtur.

Ad secundas mulieris appensas. Sapæ cyathos duos. 109
Ouum crudũ vnum, & aquæ calidæ quod satis est. Simul mixta bibenda præbeto. Et si sequitur quidem, confestim ipsam subuertet,eaq́, vomente statim secunda eijcietur. Si verò non exciderit,fœnumgræcum cum aqua coquito ad tertias,præbe bibendum:est enim probatum.

Ad violentias admodum laudatum & probatũ. Ru- 110
tæ manip.j.Ferueat in vino albo, & detur ieiuno bibendus calix exiguus vnus diebus trib.aut quinq;,& videbis diuinam virtutem.

Ad verrucas pensiles. Sarmenta vitis vsta, irrigato 111
cum vrina pueri incorrupti,quod satis est,& illine.

Ad eminẽtias expertũ,mirabile.Syluestris ficus gros- 112
sos collectos exiccato in sole,deinde tusos,& cribratos reconde in vase vitreo,& vsu exigente accipe,irrigatoq; cum myrtino oleo,& leuigato in plumbea [a] pila, vt aliquid inde accipiat,& ad cerati reducatur crassitudinem,pannoq; illitum impone eminentijs,& vtere.

[a Pila.] *Perperam in codice manuscripto ἰνδίῳ, pro ὅλμῳ legitur.*

Ad eminẽtias expertum,valde probatũ. Ouum elixa- 113
to,donec purũ fiat,& repurgato:quod in eo testaceum est abijcito.interiorẽ autẽ eius partẽ cum albo ipsius in carbones cõijcito, & tantisper assato, donec totũ albescat. Dein vitellum eius conijce in mortarium plumbeũ, cum cerussa & oleo rosaceo sufficienti:& omnia simul diligenter subigito,quoad glutinis crassitudinẽ nanciscãtur. Dein chamæmelon coquito in aqua ad tertias, & foueto cum spongia sæpius locum. Post vnctionem desuper cum penna illinito,& sic curato,bis die assiduè obseruando.

Ad eminentias à Rege expertum.Colocynthidis ari- 114
dæ,testarum ostreorum vstarum,gallarum,sing.℥.j, Trita omnia in aquæ frigidæ lb.j ß.conijcito. Foueto continuò diebus tribus,& eminentiæ euanescent.

Ad eminẽtias internas,& externas,potus mirabilis. Ra 115
dicis verbasci,radicis struthij,sing.℥.j. [a] Chrysoludorũ. ʒ. ß.radicis chamędaphnes,radicis asparagi,sin.℥.ß.Radicis cyclamini,masticHes,sin.ʒ.ß.Sẽperuiui,picis,sin.℥.ß. Piperis cõmunis.gran.xiij.ß. Probè trita madefacito cum vini boni

boni & odori, lb. ß. ac coquito ad tertias, bibendumq; præbeto ter manè ieiuno luna deficiente. Radicem verbasci in pollinem tritam eminentijs insperge, & decident. Simile. Lithargyri. ℥. ß. Corticis oui vsti. ℥. j. Vitellum oui vnum, croci ʒ. j. ß. Canini stercoris albi. ℥. j. Trita madefacito cũ oleo rosaceo sufficienti, & benè cofectum ad emplastri formam redigito, & vtere.

[a Chrysoludorum] *Græcè scribitur* χρυσολόδωρ. *Quid verò significet Nicolaus vox illa, diuinare non possum. Legendum fortè erit,* χρυσολαχάνωρ, *id est Atriplicis.*

116 Ad internas & externas eminẽtias expertũ, vt sua spõte decidant. Serpẽtis senectã scissam vt formã magni numismatis habeat, conijce in caricas vt æger clàm ieiunus comedat, & post tres horas miraberis huius facultatem.

117 Ad incipiẽtes affectus valde probatum. Malum punicũ tritum & coctũ in vino austero, modicoq; melli cõmixtũ, imponito cum lana vt pessum.

118 Ad digitorum pterygia mirabile. Thuris puri, aluminis scissi, sing. ℥. ß. Trita madefacito cũ felle taurino, & aqua sufficienti, & ad emplastri formam redigito, ac vtere.

119 Ad feruentes papulas admodum vtile, & bonũ. Lithargyri, thuris, aluminis scissi, sing. ℥. ß. Trita madefacito cũ oleo sufficienti, & probè confectis vtere.

120 Ad feruentes papulas oris puerorum. Myrrhæ, gallarũ immaturarum, rosarũ, sing. ℥. ß. Terito, primumq; os cum vino veteri colluito, postea autem puluerem hunc insparqito, & vtere, donec sanus euadat.

121 Ad erysipelata admodũ vtile. Pannũ à mẽstruis muliebrib. cõtaminatũ vrito, & cinerẽ cũ aceto dissoluito, ac cũ penna illinito. Aut pullũ hirũdinis in puluerẽ redactum, & posca subactũ vsurpato. Mutato autẽ ipsum bis & ter die.

122 Ad erysipelata, & omnẽ inflammationẽ, æstumve, & ad vocatum [a] Zostera, malum curatu difficile. Plantaginẽ maiorem herbã cum creta argentaria, & aqua pluuiali: & vbi ad glutinis crassitudinem redegeris, illine cum penna locum. Est enim mirabile.

[a Zostera.] *Suprà quoq; huius mentionẽ fecit. Quale autem hoc malum sit quod* ζωςῆρα *nominat, diuinandum ociosis relinquo, vt alia multa quæ in hoc autore obscura admodũ ac barbarie contami-*

nata, & mirificè corrupta sunt.

Ad erysipelata ceratum mirabile. Lithargyri. ʒ.j. Ceruſſæ, iridis, ſingul. ʒ.j. Roſacei. ʒ.ij. Hæc madefacito cum ſucci ſolani. ʒ.ij. & redacta ad glutinis conſiſtentiã illinito cũ penna locũ. Simile.[a] Thecã poculorum veterẽ in domo repertã, aut è ſterquilinio ſublatam, pone ſuper carbones, ſinitoq; verti in cinerẽ, dein cum aceto ſubactum illine. 123

[a Thecã poculorũ.] *Manuſcriptus codex habet* κιλικὸν παλαιὸν. *Puto aũt legẽdũ eſſe* κυλικεῖον, *aut* κυλίκιον. *i. exiguũ calicẽ.*

Ad fluxionẽ pedũ incipiẽtem probatũ. Manè ſurgẽs æger, ingrediatur fimũ nudis pedibus. Paulo pòſt & illinc abiens, mare accedat, & longo tempore in aqua moretur, & non vltrà pedes dolebit. 124

Ad eryſipelata[a] eadẽ hora tollens. Rutæ, mentæ viridis, ſulphuris ignẽ nõ experti, ſing. ʒ.ß. Trita madefacito cum aceto ſufficiẽti, & vtere. Simile. Lithargirũ, aut[b] Phœcarinum aridũ, & ſuccum coriandri ſubigito ſimul cum roſaceo oleo, & cum penna illine. Probatum enim eſt. 125

Phœcarinum.

[a Eadem hora tollens.] *Codex Nicolai legit corruptè* ἄφθωρον αἴρει, *pro* αὐθωρὸν αἴρον. [b Phœcarinum aridum.] *Græcè eſt* φοικαρίνο ὄξος. *Quare conuertendum phœcarinum acidum, vel acetum. Sed quid phœcarinum illi ſigificet, ignoro.*

Vt aliquis nõ ſomniet venerea, valde mirũ. Semẽ lactucæ cũ aqua ſufficiẽti ſubactũ, bibẽdũ dato quãtũ voles. Hoc ſomniãtibus auxiliatur, & concubitus auertit. Simile. Agni ſeminis. ʒ.j. tritũ bibito cũ vini cyathis duobus. Simile. Agni ſeminis & lactucę, ſin. ʒ.j. Trita cũ aqua prębeto. 126

Ad oculos quos pili pungunt. Poſtquã radicitus euulſeris pilos, confeſtim ſpecilli mucronẽ ignitum loco admoueto, & euelles, vt nõ amplius pilus ſuccreſcat. Simile. Fel caprinum, & lac mulieris quæ primum peperit, ſimul commiſce, & poſtquam euulſi ſunt pili, illinito. 127

Ad depilatos, piloſq; nõ habentes oculos ſummè faciens, producit etiam pilos. Muſcerdæ, & fimi caprini, ſing. ʒ.j. Trita irrigato cum melle puro quãtum ſufficit, & illine. Hoc confert defluuijs palpebrarum. 128

Ad enchãtidas admodũ mirabile. Miſyos aſſati, zingiberis, ſing. ʒ.j. Trita irrigato cum melle attico, & vtere. 129

Ad grãdines in oculis, valde bonũ. Paſtilli Criogenis, 130

ʒ.ß.

℥.ß.subigito cum aceto suffic̄ti, & illitum pāno īponito.
1 Ad grandines factas in palpebris,admodú probatú,& mi-
rabile. Nitri alexandrini,galbani,sing.℥.ß.Probè trita de-
super inspergito.
2 Ad pterygia in oculis facta. Testarū ostreorum vstarū
℥.j.Cadmiæ,salis fossilis, sing.℥.ß. Probè trita exhibeto.
Simile. Aeris vsti,chalcanthi,sing.ʒ.j. Trita dato. Eo autē
sublato, collyrium delicatum illine. Simile. Florem lapidis
asij, validè læuigatum inunge cum modico vitello oui, &
admoueto pterygio, & citra chirurgiā perfectè tolletur.
3 Ad polypos,& ozenas probatum. Ellebori albi, & ni-
gri,origani,sandarachæ,singul.℥.ß, Trita subigito cū oleo
ricinino sufficienti,& exceptis lana nares illine. Hoc enim
emollit. Quū verò cōspexeris locum iam tenerū esse factū,
illine accomodatū ozænis puluerē,vt citra ferrū tollantur.
Sunt autem eiusmodi. Misyos crudi,æruginis rasilis,singu.
ʒ.ß. Lęuigato & subigito cum aceto vt glutinis cōsistentiā
nanciscantur,illine cum penna, & intra dies decē decidēt.
4 Ad polypos certum. Polypum marinum in clibano cū
lignis oleæ,donec in cinerē vertantur vrito, & sumpta de
eo.℥.j.admisce illi chalcanthi.℥.ß. & per arundinem insuf
flato naribus.
35 Ad ozenas,erosiones, nomas densitates, & quæcūque
nasi mala,diuinū medicamentum. Mannæ,chalcanthi, thu
ris,chalcitidis,aristolochiæ,vitis albæ succi, sin.ʒ.j.ß. Hæc
lęuigato,donec in puluere redigātur, & vtere vt probato.
36 Ad vlcera nariū.probatū. Adipis vitulini butyri recentis,
adipis anserini,sin.ʒ.j. Plumbi vsti.ʒ.vj. Olei rosacei.ʒ.ij.
Plumbum cum oleo subigito, & misce liquabilibus,& non
valde coquito.
37 Ad encanthidas & pterygia probatū. Chalcanthi nigri
exa.ij. Macerato in modica aqua dieb. tribus dein exiccato,
adijce illi squamę,æris,exag.ij. Et leuigato vtere. Hoc verò
admotum confert etiam albugini crassiori oculorum.
38 Ad oculos quos pilli pūgūt, ꝓbatū. Alūinis scissi, cerebri
arces marinę viuę subigito simul, illinito prius euulsis pilis.
39 Ad duricias parotidum, bonum. Brassicæ veteris folia,
adipem veterem, & micas similaginis in aqua maceratas.
Subactis omnibus, simul, & probè confectis vtere.

Ad

Ad lumborũ dolorem valde laudatum. Vitrũ accipe purum, læuigato diligenter, & in corium veteris vtriculi conijce, ac calefacito ad carbones. Dein insperge puluerem vitri lumbis, & vtere diebus septem. Simile. Cinerem vitis subactam cum oleo sufficienti, & panno exceptam illinito. 14

Ad singultum valde bonũ, & probatum. Rutam cum vino præbeto. Aut apium, aut castorium, aut abrotonmm, aut aristolochiam, aut daucũ creticum, aut cuminum, aut anisum, aut zingiber, aut scordium, aut dictamnum, aut calamintham, aut acorum, aut celticam, aut pulegium. Vnumquodq; seorsim pro viribus. Simile, Abrotoni, siliq. ix. Cumini æthiopici, siliq. x. Trita madefacito cum aqua calida sufficienti, & bibenda præbeto. 14

Ad lumbricos expertum, probatum. Semen cannabis aridum tusum & cribratum, aquæ misceto sufficienti, vt glutinis nanciscatur crassitudinẽ, perq; pannũ purũ expressum præbeto bibendum cyathum vnum. Simile. Stercoris boum aridi vsti, & in puluerem redacti dato. ʒ. j. cum vino sufficienti bibendum. Similiter. Ebuli radicem in mortario tusam, & cum linteo expressam quantum capiet, cum aqua sufficienti bibẽdum præbeto. Ventrem aũt & dorsum folijs sambuci circundato. Simile probatum. Semen cardamomi, læuigatum cum melle attico sufficienti bibendum præbeto. Simile. Sinopidis, coriandri, scobis, cornu ceruini, sing. ʒ. j. Tritorum in pollinem dato cochl. j. cum vino temperato sufficienti. Simile. Coriandri, gra. xxx. Melanthij, gran. xxxj. Trita madefacito cum hydromelle, & ieiuno bibendum dato. 14

Ad lumbricos latos, & ascarides. Cytini, seminis cardamomi, singul. ℥. ß. Terito, datoq; cochl. j. cum vino temperato manè ieiuno. Simile. Ammoniaci thymiamatis, salis ammoniaci, nitri alexandrini, singulorum. ʒ ß. Radicis filicis, ʒ. ij. Cardamomi, iuglandis aridæ, sing. ʒ. j. ß. Trita madefacito cum aceto & aqua, sing. cotyl. ß. bibendaq; manè ieiuno præbeto. 143

Ad erosionẽ stomachi sine manifesta causa, & ad eos q comedendo nõ reficiũtur, sed tabescunt, pręsertim vbi citra humorẽ idipsũ accidat. Syluestris cucumeris radicis succũ bibẽdũ prębeto, põdere cochl. ij. Misceto cũ oleo nucũ alió- 144

ve

ve eiusmodi. Hoc eijcit feras stomachi, & lũbricos. Aliud probatũ vt præcedẽs, quo [a] Princeps vtebatur vt mirabili. Oliuas albas ab arboribus decerptas numero.xxv.aut.xxx. coqto, & comedẽdas prębeto ieiuno diebus.sequẽtibus.iiij. aut quinq; & post horas duas eijciet ferã. Simile priori existit

[a Princeps.] *Græcus codex Nicolai habet ὁ πρίγγιψ. Censeo vocem esse corruptam, idemq; valere quod latinè princeps. Scribendum itaque erat πρίγκιψ.*

45 Pentamyri confectio admodum probata Styracis calamitis.℥.j.ß.Mastiches.℥.ß.ʒ.j. Nardini.℥.iiij.ß. Opobalsami.℥. j.ß. Ceræ albæ.℥ ß.ʒ.j. Confectum dato.

46 Ad phlegmonẽ faciei mirabile. Sambuci foliorũ succũ permitte vt cõsidat, & humorẽ succi per colũ transmissũ effũdito. Quod aũt crassius est in eo postquã consẽdit, admisce oleo rosaceo sufficienti, & oui luteo, & confectum illine.

47 Ad phlemonem è venæ sectione natam, aut duritiem, aut flores, aut grumos. Accipe fermentum tritici, & subactum benè illine super locum.

148 Ad viscera ac lienem, & hydropem, emolliens & discutiẽs. Ficuum pinguium, lb.j. Foliorum cyparissi viridium lb.j. Nitri alexandrini, lb.ß. Cyparissum tundito, dein ficus, & subactis admisce nitrum simul diligenter, & probè confectum primò infarcito.

149 Ad phlemonem crurum, aut pedum, laudatum. Limaces terręstres cum testis.xx. Subactis misceto cimoliam, & oui lutei quantum satis est. Imponito mortario, vt ceræ cõsistentiam acquirãt, & probè confectũ cũ penna illinito.

150 Potus expertus, humorem exiccans. Origani.℥.j. Tritum coquito in vino cretico ad tertias, & da bibendũ ieiuno diebus tribus calicem dimidium. Est enim probatum.

151 Ad tormina ventris admodum mirabile. Origanum cũ aqua coquito ad tertias, & bibendum dato.

152 Ad hebetudinem mirabile. Herbam chelidonium vocatã benè tũdito, acceptoq; è succo eius quantum voles, madefactum cum aqua illine vt probatum.

153 Potus ad suppuratos, abscessu è iecore laborantes bonũ. Folia petroselini, hyssopi, rosarum aridarũ, anisi, liquoris papaueris, croci, hyoscyami seminis, zingiberis, spicę nardi, iridis, sin.ʒ.j. Trita madefacito cũ melle attico despumato suf

to sufficienti, & benè confectum dato ad noctem fabæ magnitudine.

Vt vino non sæpius sit vtendum. Recipe testudinẽ viuam, ablue in vino bono iusto tẽpore, Dein mactato & accipe de sãguine acillũ cũ vino misceto, daq; clàm bibẽdũ mẽsura calicis dimidij manè ieiuno diebus tribus, & videbis diuinã vim. Simile. Vuam marinam, tusam & madefactam cũ vino sufficienti da bibendam clàm ieiuno tribus diebus. 154

Ad difficultatem vrinæ & calculum, admodũ bonum. 155 [a] Filicis fœminæ, piperis communis seminis petroselini. sin. exag. ij. Benè trita dato manè ieiuno cũ condito cochleariũ vnũ. Simile. Stercoris hirundinis. ℥. ß. Fœnograeci odorati, exag. ij. Piperis cõmunis, exag. j. Benè terãtur, & detur cochleariũ vnũ manè ieiuno cũ vino bono. Hoc igitur confestim lapides mitigat, & per vrinam egredi facit. Est etiã ad coli dolorẽ admodũ probatũ. Simile. Accipe cicadas aridas. xx. Abiectis pedib. & alis, vrito super carbones, & tritas madefacito cũ melle attico quod satis est, & ieiuno bibẽdas fabæ magnitudine cum vino mẽsuræ vnius commixtas præbeto.

[a Filicis fœminæ.] *Manuscriptus codex falsò* λιθοπτίριως, *pro* θηλυπτίριως *legit.*

Ad reduuias valde bonum. Palmulam, comanducatã 156 à ieiuno, impone loco.

Ad verrucas pensiles, & thymos in pudendo. Arietis 157 fel exceptũ cõceptis linamẽtis illinc. Simile. Mali & cotonei flores, & ramorum summitates coquito in aqua ad tertias, & abluito sæpius, ac decident.

Ad dolentes caput & hemicranicos, probatũ. Sinapi, 158 exa. ij. Ammoniaci thymiamatis, exag. j. Trita madefacito cũ aceto, donec glutinis consistentiam acquirant, & illinc fronti, in balneo abstergendo. Facit etiã ad diuturna mala.

Ad perniones vlceratos pręcipuũ medicamẽtum, vt nõ 159 amplius * Deficit aliquid. Dein oleũ cõmune, & adipẽ, & cerã conijce in mortariũ vt liquidũ omnino ceratũ fiat. Misce [a] phylitis læuigatæ, & vnita illinc & impone. Dum coquitur moueto in vase, & ita confecto vtere.

[a Phyliti.] *Græcus Nicolai codex legit* τοῖς φυλῦς, *fortè pro* τῆς φυλιτῦς. *Nisi* τοῖς φύλλοις *legendum sit: quod certò à nobis statui, quũ*

quum præcedentia in hoc loco deficiant, non potest.

50 Ad lientericos deijcientes ramenta. Baccarum lauri, piperis communis, cumini, mastiches, singul. exag. ß. Tritorũ detur cochl. j. cum vino veteri bibendum.

61 Ad vlcera scabie & fluxione tentata, & ad partiũ phlegmonẽ, ac duritiã, è lente & [a] stymmatis nominatũ. Lentis alexandrinę, fructus myrti, & [b] lẽtiscorũ viridiũ, rubi sũmitatũ, rosarũ aridarũ, putaminis punicorũ sin. ℥. iij. Tusa madefacito cũ aqua sufficiẽti, & coqto in olla noua ad tertias, postea colato. Accipe è iure decocti, subigito cũ lẽtis in pollinẽ tusę. ℥. iij. & mellis attici, & aceti & olei rosacei quod satis est. Vbi ad emplastri formam redegeris, panno illitum & calefactum prædictis imponito.

[a Stymmatis.] *Stymmata hoc loco Nicolaus vocat quæ vim adstrictoriã obtinẽt.* [b Lentiscorũ.] *Manuscriptus codex legit falso* ἰχινῶρ, *p* σχίνωρ. *Librarius nãq; p* σχινωρ *legẽs* ἰχίνωρ σ *in* ι *cõuertit.*

62 Ad vulnus tibię diuturnũ & sordidũ. Farinã hordeaceã in posca coqto & illinito: purgat enim & cogit vulnus. Vbi verò idipsũ exiguũ feceris, medicamẽto qđ cicatricẽ inducere põt vtere. Simile. Peucedani radicẽ tusã & cribratã pbè inspergito vulneri. Nam purgat omnem sordiciem, carnẽ generat, cogit, & cicatricem inducit. Probatum.

163 Ad anginas, sub linguaq; mala, expertũ. Origanum aridum, & maxime quod rufum est, tundito & cribrato benè, exceptũq; melle despumato sufficiẽti, & pbè cõfectũ illine.

164 Ad commorsos, à scorpione, mirabile admodum. Accipe intestina terrę, & lęuigata imponito morsui. Et irin benè tusam, da bibendam cum vino sufficienti, aut aceto.

165 Ad aphthas in ore puerorum. Rhois syriaci, quantum tribus digitis capi potest. Mentæ ramos tres. Rosarum aridarum folia. vij. Semen pineæ, gran. vij. Trita irrigato cum melle attico, & vtere.

166 Ad morbosas aphthas, & difficilia oris vlcera profunda facta & quãdo plurimũ saliuę effluit. Gallę & solani sin. ℥. j. Tusis, & cum aceto sufficienti madefactis, os colluito.

167 Ad dolorem pedũ expertum, bonũ. Conizæ herbę, melissophylli, sin. ℥ j. Tusa pedibus imponito. Simile. Accipe mala punica acida, integra coquito cum aceto acerrimo, donec putamẽ eorũdẽ perfectè dissoluatur. Dein in mortario con

contusum, & ad fermenti formam redactum, infarctũque linteo, impone tepidum. Fac hoc manè & vesperi.

Ad alopeciam expertum, probatum. Erinaceorum ma- 168
rinorum testas vstas, & benè læuigatas, cumque adipe vrsino madefactas illine.

Podagricus potus in principio exacerbationis vsurpã- 169
dus vt eadem die dolor sedetur, & postridiè sanus egrediatur, expertus. Zingiberis. ℈.iij.ß. Hermodactyli, lb̃.j.℈.iij. Scammomiæ.℈.ij.siliq.j. Piperis cõmunis, gran.xxxv. Cumi, nigra, iiij. Zingiber tũdito & cribrato cũ hermodactylo similiter etiã scãmoniam lęuigato diligẽter in mortario, & adijcito mellis attici pauxillũ, & vini temperati cyathos duos. Probè confectũ bibendum dato.

Podagricus linctus in principio accessionis valde mira- 170
bilis & probatus. Accipe [a] pellẽ veteris calciamenti, aut vrito, aut in puluerem redigito. Simile. [b] Ceonidarum vstarũ & in puluerẽ redactarũ. ʒ.ij. Dein accipe succi coriandri, & aceti acerrimi quod satis est, & ad mellis crassitudinem redacta reconde in vase, & illinito cum pẽna dolenti loco.

[a Pellem, &c.] *In codice Nicolai est κάσιμα παλαίου σιμιδαλίου, pro κάσυμα παλαίου παδίλου, Est enim κάσυμα idem quod δέρμα vt paulo antè dictum est.* [b Ceonidarum.] *Græcus codex legit, κιωνίδας. Est & hæc vox mihi ignota, Tam hæc verò, quàm ea quæ illam præcedit, corrupta esse videtur.*

Ad eos qui boletos commederunt, aut fungos, aut ama- 171
nitas, & in mortis veniunt periculũ. Multos raphanos recentes edendos ac subinde vinum temperatum, & exiguum mellis bibendũ præbeto, ac iubeto vomere. Simile. Nitrũ leuigatum cum posca bibendum præbeto. Similiter. Rutam læuigatam cum posca bibendam dato.

Ad aures surdas expertum. Leporis fel & lac mulieris 172
ex æquo misceto, ac calefacito, Infunde auri, & miraberis.

Ad strumas, admodum probatum. Radicem asphodeli 173
lanæ inuolutam appendito. Celeriter enim sanat.

Ad aluũ citã, expertũ. Spõgiã recẽtẽ vino madefactã v- 174
rito, quoad in cinerę vertatur. Et cineris cochleariũ vnũ irrigato cũ vino veteri mensuræ vnius, da bibẽdũ diebus tribus manè ieiuno. Si verò febricitat, prębeto bibendum cũ vino temperato.

Ad vstio

75 Ad vstiones ab aqua feruente factas, expertum & laudatum. Ceræ puræ.℥ ij. Olei rosacei quod satis est,& humidiorem calcem viuam in aqua conquassatam , ceratum colatum & confectum illine cum penna. Melius autem est vt pro aqua succum betæ calci viuæ admisceas.

76 Ad hydropicos expertum,probatum. Stercoris caprini.℥.ix.picis aridæ,ceræ puræ, resinæ pineæ, singulorum. ℔.j. Baccarum lauri,℔.ß.Cyperi,sinapi, singulorum.℥.j.ß.Fœnigræci.℥.ij.ß.Iridis. ℥.iij. Seminis raphani, radicis capparis,pyrethri , cardamomi , singulorum.℥.ij.Nitri.℥.iij.Colocynthidis.℥ j.ß. probè trita madefacito cum olei communis veteris vncijs quinque.& aceto sufficienti. Confectum admoueto.

77 Ad formicas , vt eadem hora decidant, valde bonum. Folia ficus vrito,& cinerem ipsorum accipe , & cum lacte ficus subigito,& pãno illitum imponito super myrmecias, confestimq; decident,atque miraberis.

78 Ad profluuium sanguinis narium admodum probatum. Cepam rubeam accerrimam tusam , odorandam dato,& statim sanguinis profluuium sistetur.

79 Ad pleuriticos , mirabile valde. Rutæ syluestris & satiuæ foliorum,sing.℥.j,ß.Sampsychi,iridis,sulphuris ignẽ nõ experti,butyri recẽtis adipis suilli, aut taurini, sin.exa.j.ß.Terebinthinæ.℥.ß.Olei cyprini.℥.ij.Ceræ puræ.℥.j.ß.Benè confecto vtere,vt probato.

80 Ad pleuriticos per os sumendum,probatum à Comite Redigapo.Opij.ʒ.ij.Castorij,foliorũ rutæ, singu.ʒ.iij. Trita madefacito cũ melle attico sufficienti,& prębeto fabæ ægyptiæ quantitate,cum melle temperato sufficienti.

81 Ad erysipelata valde bonum. Succi solani, & plantaginis maioris,sing.cotyl.j. Ceræ puræ.℥.vj. Molybdenæ, cerussę,olei rosacei,sing.℔.ß.Trita madefacito cum adipis taurini recentis ℔.j.& probè subactis vtere.

82 Ad carbunculos valde vtile. Fermentũ acidum, & carbonem viuum,& caricas simul læuigatas imponito loco laboranti.Simile.Carnẽ bubulam diligenter cõtusam imponito.Solue post tres dies,& cum radice ascendit. Postquam deciderit,vt[a] cauum vlcus curato. Est probatum.

[a Cauum.] *In codice græco nõ rectè* κίνον, *pro* κοῖλον *legitur.*

Ad vstiones vndecunque fiant. Cretam argentariam, aut cimoliam cum rosaceo oleo subactam illinc. Si verò betæ succum adieceris, fit admodum bonum. 183

Potus ad asthmaticos probatus. Pulmonem vulpis accipe, & probè ipsum asiccato, & sensim læuigatum bibendum præbe asthmaticis. Hoc credendum erit, quia probatum est & sanat. 184

Potus ad eos qui morbo comitiali laborant mirabilis. Vngulas asininas vstas, & tritas dato bibendas continuò. Prorsus enim curat. Simile. Impetigines equorum in aceto læuigatas & potas sanare morbum comitialem ferunt. Aliqui autem ad omnes ferarum morsus hoc vti iubent. Simile. Mustella asiccata, & pota, sanat comitiali morbo laborantes. Totam verò viuam in olla vstam, & cinerem eius cum melle aut terebinthina, aut butyro impositum, strumas sanare affirmant. 185

Ad quartanas, & tertianas potus mirabilis, expertus. Succi plantaginis minoris partes duas. Aceti, partem vnã. Subigito simul: & vbi benè confeceris, dato bibẽdum duabus horis ante inuasionem accessionis. 186

Ad quartanas potus ante inuasionem accessionis dandus ieiuno. Accipe succum herbæ vocatæ pimpinellæ, græcè autem * Deficit. ℥.iij. adijce illi vini Monembasiatici. ℥.vj. Et subacta dato bibẽda. Præbeto etiam comedendum de electuario diatrion pipereon, exagia.iij. Et fac ita quatuor oblationes, & miraberis in nomine Domini. 187

Ad quartanas potus admodum probatus. Succi rutæ, & mentæ, singul. exag.iij. Theriacæ. ℥.j. αἰγαβάτα exag.iij. Vini Monembasiatici. ℥.vj. Subacta simul bibenda prębeto ante accessionem ieiuno. Comedẽdum dato ex electuario diacumini. ℥.iij. Et fac ita quinque oblationes. 188

Potus mirabilis ad rabidum hominem gratia Dei. Accipe radicis sparti admodum teneræ. ℥.iij. & è fructu eius, ℥.ij. Purgata, & benè lota coquito cum vini boni ℔.vj. donec tertia pars vini absumatur. Dein colato, & accipe è vino. ℥.ij. Et vnicuique oblationi adijce theriacæ. ℥.ß. & vini Monembasiatici. ℥.vj. Et vtraq; benè subacta præbeto bibenda ieiuno diebus viginti, & sic vtere vt probato. 189

FINIS.

IND

INDEX ROSACEI MELLIS, SACchari roſacei, & zulapij roſacei.

NICOLAI MYREPSI ALEXANDRINI DE MELLE, Saccharo, & Zulapio roſaceis, Sectio Triceſima nona.

ROSACEVM mel confert ad oris phlegmonem, gingiuarum, & tonſillarum ex fluxione calida natam, in ore retentum, & gargariſatum. Datur etiã ijs quibus venter vritur, & ſitiẽtibus propter ariditatem bilis, vbi ſcilicet ægrotantes redundantiã bilioſi humoris, & bilioſæ fluxionis, accepto cholagogo aliquo prius euomuerint. Ad ſtomachũ etiã æſtuantem abſq; redundantia, citra vomitum, & febricitantibus cum aqua, feruore & vigore febris †præſente. Sæpenumero autem roſaceum mel, & hydroroſatum largius congruo tempore exhibita, ſine aliquo alio, ad intemperiem febris reſtinguendam ſuffecerunt, ſudoribus, & alui profluuio, ventriſq; ſubductione excitatis. Præ cæteris enim omnibus potionibus mel roſaceum maximè ad humores acres per aluum ducendos vtile eſt. Confectio igitur roſacei mellis huiuſmodi eſt. Succi roſarum, lb.v, Mellis attici puri, lb.ij. Aquæ pluuialis, lb.j.ß. Coquito libram aquæ in duplici vaſe, donec dimidiũ eius abſumatur: & accipe ſemilibram, miſce cum cæteris, & vtere. Facit ad omne malum in ore factum, & aphthas puerorum.

Manuſcriptus codex legit μετὰ ἐφιστηκυίας pro ἐνεστηκυίας.

Rhodoſtacti compoſitio, ſeu confectio. Roſarum exectis

vnguibus ſucci, exa. ij. Mellis attici, aut ſacchari, lb. j. ß. Coquito ſpuma diligenter ſublata, quoad quarta pars abſumpta fuerit, dein vtere, accepta, ℥. j. aut duabus pro viribus cum aqua tepida. Hoc enim ventrem emollit.

Mali punici ſucci cõfectio mirabilis. Succi malorum punicorum, lb. iiij. ß. Mellis attici, aut ſacchari. lb. j. ß. Coquito ad tertias, & dato cum aqua tepida ſufficienti.

Roſacei mellis purgatorij confectio. Succi roſarum, lb. ij. Dacrydij. ℥. j. exag. ij. Agarici. ℥. j, Mellis attici, lb. v. Benè confectum dato.

Roſacei mellis cõfectio ꝓbata. Roſarũ. lb. vij. Aquę, lb. l. Mellis attici, lb. xl. Probè coquito ad cõſiſtentiã, & vtere.

Hydroroſati confectio admodum vtilis. Roſarum exectis vnguibus, lb. j. Aquæ, lb. iij. Aquæ autẽ adhuc ſtrepẽti & feruenti inijce roſas, & ignem extinguito. Sinito per integrã noctem. Manè colato, probè expreſsis roſis. Dein admiſceto mellis attici deſpumati lb. j. decocti libris tribus. Roſas in vmbra ſeruato diebus quadraginta in loco edito. Datur ad eryſipelata, æſtus, choleras, malis humoribus refertos, acrem bilem, & ſtomachi æſtus.

Roſacei olei confectio admodum laudata. Roſarum, exectis vnguibus, lb. j. Aquæ, lb. iij. Hæc coquito probè ad ignem, dein ab igne remota ſinito ſic per totam noctem. Manè per colum traiectæ huic aquæ miſceto olei cõmunis lb. j. & diebus. xl. inſolato. Poſthæc diligenter animaduerte, ne dum per ſaccum tranſmittitur, aliquid aquæ remaneat in oleo, tutoq; ſeruato.

Roſacei ſacchari confectio valde laudata. Accipe roſarũ exectis vnguibus. lb. j. Contundito benè, & admiſceto ſacchari lb. ij. & coquito ſimul citra aquam, poſtea vacuato in marmor latũ, aut vas fictile, aut in tabulam, & ſinito refrigerari. Dein conijce in vas latum, & tundito ipſa in minuta * frangitur enim inſtar ſalis: & inſolato diebus. xl. & dato cœliacis, dyſentericis, & ſtomachicis. Mel enim non habet efficaciam, niſi in ſanis ſolùm. Febricitantibus autem & biliofis contrarium exiſtit.

θρίει pro θραύει.

Roſacei Zulapij confectio mirabilis, & probata. Roſarũ, lb. iij. conijce in † caldarium: & coquito valde, aqua pluuiali roſis affuſa, & operiens ſinito ita horis ſex. Dein per

καρδάριον pro καλδάριον ſcribitur

per saccum traijcito, & accipito è iure decocti lb.j. Et stillaticij rosarum liquoris, lb.ß. Sacchari, lb.iij. & ad tertias decoquito. Dato cœliacis, & dysentericis.

10 Rosacei Zulapij purgatorij confectio. Spodij, trium santalorum, singul. ʒ iiij. Rhei barbari. ʒ.xiij. Zulapij rosacei. ℥.xv. Dacrydij. ʒ.xij. Caphuræ. ʒ.ß. Sacchari, lb.j. Vbi probè confeceris, dato exag.iij.aut.ij.

FINIS.

INDEX SATYRIACORVM, SAPONUM, & Sinapismorum.

NICOLAI MYREPSI ALEXANDRINI, DE SATYriacis, saponibus, & sinapismis, Sectio Quadragesima.

1 SATYRIACVM tentiginem faciens, ad coitum irritans, pueros'q; procreās, admodùm laudatū. Piperis cōmunis, gr.xx. Adarces, bryoniæ, pyrethri, euphorbij, scinci, sin. ℈.ij. Farinæ ciceris, cerebri passeris in turribus habitantis. sing. ℈.j.ß. Hæc probè trita, & cū melle attico confecta, dato pondere. ℈.ij. aut exagiorum duorum.

2 Satyriacum tentiginem excitans pudendorū, ad coitum

irritans,& pueros procreans. Bryoniæ,pyrethri,adarces, euphorbij,ſing.℈.j.Piperis communis, gra.xx. Trita madefacito cum melle attico ſufficienti, & ſubacta reducito ad glutinis conſiſtentiam,ac inunge pudenda. Si verò vis vt ſedetur,foueto decocto betæ tepido.

Satyriacus,tentiginem faciens,potus mirabilis. Satyrij ſuperiorem teſtẽ accipe,inferior enim venerem inhibet: piperis communis,gra.xx.Corticis thuris ʒ.j.Seminis erucæ,ſeminis cepæ,ſingul.ʒ.ij.Caudæ ſcinci.ʒ.j.Probè trita madefacito cum vino dulci cretico ſufficienti,& benè confecti,præbeto.ʒ.j cum vino dulci.

Satyriaca,tentiginem excitans,inunctio pudẽdi.Myrrhæ,pyrethri,ſeminis vrticæ,ſing.ʒ.j.Piperis albi.ʒ.ij.Trita madefacito cum oleo veteri,quod ſatis eſt,& reducta ad glutinis conſiſtentiam illine pudendis.

Satyriacum,tentiginem faciens Ageraton,ad venerea admodum bonum,& probatum. Styracis, myrrhæ, thuris,ſing.ʒ.iiij.Piperis communis.ʒ.j.Seſami toſti, oxybaphi.Amygdalarũ toſtarũ,vuarum exẽptis vinaceis,ſin.minas tres.Trita madefacito cũ mellis optimi cochl.duob.& ouis crudis qnq;:& vbi probè cõfecta fuerint, finge paſtillos põdere.ʒ.j.& ꝓbeto cũ vino nigro,aut mulſo ſufficiẽti.

Satyriacum tentiginẽ excitans, ad colis reſolutiones C mirabile. Seminis erucæ.ʒ.viij. Cardamomi.ʒ.iiij. Sinapi,panacis,ſing.ʒ.viij.piperis cõmunis,gra.xx. Trita madefacito cum ſucco erucæ ſufficienti:& finge paſtillos pondere.ʒ.j.præbeto ieiuno cum vino diluto. Alia ſatyriaca tum vnguenta,tum antidota quærito in litera A.

Satyriacũ probatũ ad venerea,Satyrij, nucis indicæ, piſtaciorum,pinearum,ſing.ʒ.viij. Zingiberis,aniſi,ſeminis rutæ,ſing.ʒ.j.ſ.& quartam partem.Cinamomi,linguę auis,ſeminis cepę,ſin.℈.iiij.Moſchi, grana tritici.iij.Eryngij,ʒ.viij.Pinearum ſylueſtrium.ʒ.iiij. Medullæ paſſeris in turribus nidificantis.ʒ.iij.Benè trita irrigato cum melle attico ſufficienti.& vbi confeceris.exhibeto.

Saponis boni confectio ad frigidas fluxiones à capite venientes in thoracem, columellam,pulmonem,gingiuas, ita vt exiccet & roboret cerebrum,& defluxionem deſcendentem ſiſtat. Factus eſt ab Actuario, & cum centum & quin

Actuarius.

quinquaginta alijs medicis, Constantino rege iubente. Et est admodum probatus. Rosarum aridarum, aloes flauæ, gallarum, casiæ, nardi indicæ, sarcocollæ, sing. ℥.j.ß. Balaustiorum, myrrhæ veræ, sandarachæ, spicæ nardi, singu. ℥.j. Costi. ℥.ß. Caryophylli, piperis cõmunis, spicæ, cinamomi, singul. exag ij. Saponis gallici, lb.ß. Hæc benè tusa excipe cum succo lupinorũ, & oleo lentiscino: & vbi probè cõfeceris, finge pastillos nucis ponticæ quantitate, & in vmbra siccato. Vsu poscente conijce in aquã calidã: & capiti affundito veluti circunfusionem, & imponito desuper stupam. Oculi autem probè muniti sint, ne ab acrimonia lædantur.

9 Saponis alia confectio, magis necessaria, ad frigidas fluxiones à capite in os descendentes. Thuris, masthiches, ladani, balaustiorum, myrrhæ, sandarachę, floris iunci odorati, casiæ, cyperi, amomi, folij, fæcis vini veteris vstæ, gypsi, nitri, buccinorum vstorum, rosarũ, erinacei marini, elenij, carpobalsami, ligni pineæ, baccarũ lauri, chamæleontis, aristolochiæ, pumicis, sing. ℥.j. Saponis gallici, lb.iij. aut pro eo spumam saponis, aut olei cõmunis, aut lentiscini, Hæc trita madefacito cum decocto lupinorum, & vbi benè cõfeceris, fingito pastillos, & siccato in vmbra. Vsu exigente vtere in balneo, vt præcedenti, abundè soluendo cũ vino austero bono veteri, ab alto destillando & super caput fundendo, vespere domum ito, cras iterum lauato.

10 Saponis confectio, fluxionẽ exiccans, admodũ bona & probata, vt præcedens. Thuris masthiches, sandarache, ladani, balaustiorũ, myrrhæ, floris iunci odorati, casiæ, cyperi, amomi, folij, fæcis vini veteris vstę, gypsi, nitri vsti, cinamomi, caryophylli, sin. ℥.ß. Casię ligneę, xylobalsami, aloes flauę, costi, sin. exa. j.ß. Ligni rutę, chamęmeli, chamæleontis, spumæ saponis, elenij, erinacei marini, sing. ℥.ß. Tusa ꝓbè madefacito cũ lẽtiscino oleo sufficienti, & finge pastillos vt prędictos, & vsu poscẽte prębeto similiter, vt antè dictos.

11 Saponis cõfectio Cõstãtini exiccãs, admodũ bona. Balaustiorũ, myrrhę. sandarachæ, sin. ℥.ij. Costi, aloes flauæ, gallarũ, thuris, sidiorũ, folij, rosarũ, sarcocollę, sin. ℥.iij. Spicæ nardi. ℥.ij. Saponis gallici, lb.j. Lupinorũ amarorum decocti, lb.j.ß. Sicca tundito & cribrato, & cũ liquidis subactis adijce saponem, & finge pastillos, siccatoque in vmbra.

Vsu verò postulante, quod satis est, diluito & madefacito cum vino bono sufficienti, & illine ante balneum syncipiti prius raso, ac paulò postea abstergito, & abluito.

Saponis confectio Andreæ Comitis probata. Floris 12
iunci odorati, casiæ, cyperi, amomi, folij, costi, gallarũ singul. ℥.j, Nardi celticæ, aluminis scissi, iridis, fæcis vini veteris vstæ, gypsi vsti, nitri, sing. † ℈.xij. Rosarum siccarum, * salis cõmunis, sing. ℈.viij. Purpuræ testæ vstæ. ℥.iij. Saponis gallici, lb.j. Trita irrigato cum decocto lupinorũ sufficienti, & excepta digerito in pastillos, exiccatoq; in vmbra ac vtere vt præcedenti.

Aetius habet vncias * ἁλῶν legendũ.

Sinapismi confectio probata. Caricas quotquot voles 13
vno antè die in aqua tepida macerato, deinde vehementer exprimito, valideq; subigito. Dein accipe acre sinapi, quale Syriacum, & egyptium. terito seorsim, affuso etiã caricarũ diluto, & facta maza inuicẽ cõmisce. Si vis vt vehementer exulceret, duas sinapi partes adijce vni parti caricarũ: si in debiliter, cõtra: si verò mediocriter, vtrũq; ex æquo. Sinapi autẽ ante affrictionẽ aceto macerato, vt nonnulli faciunt, fit autẽ imbecillius. Post sinapi purgationẽ, & vsum balnei, si dolor vehemẽs, aut rubedo & pustulæ apparuerint, linteum in succo maluæ, aut fœnigræci madefactũ imponito. Dein rosaceum ceratum cum absinthio, vtere. In resolutis autem, in quibus sensus læsus est, assiduè attendere oportet intuentem, & videntem, ne id quod sentit immodicè inflãmatum sit. Et caprinus fimus cum aceto illitus, est vtilior, presertim cum caricis.

Satyriacum, arrectorium vnguentum, probatum. Sa 14
tyrij, pudendi cerui, scinci caudæ, sing. ʒ.j. Seminis erucæ, pyrethri, canchryos. ceræ puræ, sing. ʒ.ij. Terebinthinæ. ℥. ß. Oua passeris troglodytici, duo. Lacertam vnã cum dimidia. Olei tedacei, aut irini, quod satis est. Macerato prius in aceto lacertas. dies. xl. in fimo reconditas cum vase; & benè confecto medicamento vtere.

FINIS.

INDEX PASTILLORVM.

Past

Pastillus

NICOLAI MYREPSI
ALEXANDRINI DE PASTILLIS, Sectio Quadragesima prima.

Compositionem pastillorum tradituri, principio quid sit pastillus ostendemus, & quot eius species, & quo pacto nominentur. Pastillus igitur à forma figuráve appellatur. Tres autem sunt eorum species. Alij

Pastillus vnde dictus.

Species pastillorũ tres. Alij namq; potabiles sunt alij infusiles, hoc est qui per anũ immittuntur: alij inunguntur illinunturúe. Ex ijs qui potã tur, alij aluum cohibent, aut sanguinem, aut aliam quampiam fluxionem, refrigerando, aut astringẽdo, aut [a] obstruendo, aut desiccando compescunt, vt is qui ex spina ægyptia cõstat, & qui è seminibus, & similes. Alij verò dolorem mitigant, vel quòd sensum stupefaciunt, vt crocodes dictus, vel quòd diffundunt, veluti qui ex aromatis conficiuntur. Alij obstructione liberant renum, aut lienis, aut iecoris, vt qui ex amaris amygdalis componitur, & qui huic similes sunt. Eorum autẽ qui per anum inijciuntur, nonnulli acrimonias obtundunt, vt in dysenteria: quemadmodum qui ex põpholyge, & amylo, & terra samia, succo ptisanæ, aut eiusmodi aliquo præparati. Nonnulli aluum adstringunt, aut sanguinis profluuium: veluti Philippi dictus, aut qui ex acantha ægyptia constat, cum succo rosarum, aut plantaginis iniectus. Aliqui adurentes, in depascentibus dysenterijs congruentes, ex sandaracha, arsenico, calce, charta vsta confecti, & cum succo lentis, aut orizæ iniecti: intestino tamen prius muria eloto, & vt laborantes antea cibum & potum assumpserint, ne aliquid medicamentorũ facultatis ad stomachum rapiatur. Cæterum vtiles sunt pastilli qui per inferna inijciũtur, affectib. potissimũ malis quæ infra vmbilicũ sunt: nã vis eorũ vlterius peruenire nõ potest. [b] Postquàm verò quid sit pastillus, & quot accipiatur modis diximus, nunc singulorum nomenclaturas & curationes exponemus, initio facto à pastillo qui Mysterius nominatur.

[a Obstruendo.] *In codice Nicolai, vt etiã in Paulo, falsò legitur* παριμπάσιν, *pro* παριμπλάσιν. [b Postquam verò.] *Hic quædam in manuscripto codice omissa sunt, quæ ex lib. 7. cap. 12. Pauli, vnde hæc ad verbum descripsit Nicolaus, restitui possunt.*

Pastillus Mysterios ad pleuriticos, vna duntaxat assumptione quod pollicetur efficiens, dolorẽ mitigans, rigore laborantibus stomachicis & iocinerosis conferens. Styracis calamitis, castorij, piperis communis, croci, sing. ℨ. ß. Hyoscyami, exag. j. ß. Benè trita madefacito cum aqua calida, & finge pastillos nucis ponticæ magnitudine. Vsu exigente dato pastillum vnum, ex vino temperato. 1

Pastillus ad spuentes sanguinem, & cœliacos. Opij. ℨ. iij. 2

Hyo

Hyoscyami.ʒ.viij. Anisi,seminis apij,singulorũ.ʒ.v.Spicæ nardi.ʒ.iiij.ß. Floris iunci odorati, croci,casiæ, sing.ʒ.ij. Mandragoræ corticis,styracis,myrrhæ, singul.ʒ.v.Hypocistidis,gallarum,balaustiorum,singul.ʒ.j. Benè trita fermentato cum succo plantaginis minoris aut maioris, & finge pastillos gallæ magnitudine, præbetoque pro viribus cum aqua pluuiali, aut decocto myrtorum, & rhois culinarij.

3 Pastillus lienosus,ex Galeno,expertus. Myricæ fructus, piperis communis, singul.ʒ.iiij. Spicæ nardi, ammoniaci, singul.ʒ.ij. Ammoniacum dissolue cum aceto, reliquis autem comminutis & probè subactis, finge pastillos pondere ℥.j.præbeto cum oxymelite quod satis est bibendum.

4 Pastillus ἀνωτερικός,hoc est,per superna exhibendus,ad dysétericos & cœliacos pbatus. Acaciç,aluminis scissilis sin.ʒ.ij. Gallarum alexandrinarum,myrrhæ,opij,sing.ʒ.ij. Trita cum vino aminço madefacito,& formatis pastillis vtere.

5 Pastillus ad iocinerosos,& morbo regio correptos valde bonus. Anisi,seminis apij,asari,amygdalarum amararum, absinthij,singulorum.℥.ß. Trita madefacito cum aqua, & finge stillos,præbetoq;.℥.j.cum aqua calida.

6 Pastillus ad nephreticos,& vrinæ stillicidum. Primùm autem accipe mercedem tuam:est enim probatus, & mirificus admodum. Piperis.ʒ.xv Galbani.ʒ.ix. Vuarum, exemptis vinaceis. ʒ.iij. Benè leuigata digerito in pastillos pondere ℥.j. & præbeto cum vino bono sufficienti in introitu balnei,& miraberis.

7 Pastillus ad lienosos, probatus in porcello tribus diebus. Seminis ericæ.ʒ.ij. Piperis albi,spicæ nardi,ammoniaci thymiamatis,rhei barbari,sing.ʒ.j. Trita irrigato cum decocto eryngij sufficienti, & finge pastillos cum aceto scillitico, & præbeto cum oxymelite, aut drosato scillitico,pro viribus.

8 Pastillus ad quartanas admodum probatus. Liquoris cyrenaici,piperis communis,myrrhæ, foliorum rutæ, singulorum.℥.j. Trita in pastillos digerito pondere obolorum duorum,& præbeto cum oxymelite,pro viribus.

9 Pastillus ad quartanas expertus,mirabilis omnino.Myrrhæ,gra.vij. Euforbij.piperis communis,cõmunis,sin.ʒ.j.

Trita

Trita madefacito cum aceto scillitico, & finge pastillos cũ melle despumato nucis ponticæ magnitudine, & præbeto cum oxymelite, aut decocto senæ, aut asari, aut tamaricis.

Pastillus Panchrestos expertus, facit ad omne malum, præcipuè verò ad eos qui vigilia citra carum domãtur. Reprimit fluxionẽ tonsillas exiccat, prodest cardiacis, iocinerosis, cholericis, lienosis, colicis muliebrib. molestatis, & abortientibus, adeò vt fœtum retineat. Sedat quotidianas, tertianas, & quartanas, prima potione febrem soluens, secunda potione rigorem, tertia exurgere facit. Sæpe etiam ad ictus venenatorum conducit, exceptis tamen ijs qui ab aspide demorsi sunt. Confert ad difficultatem & stillicidium vrinæ, & hydropem. Summè prodest arthriticis, bis die in potu assumptus ante cibum, & ad noctem. Mitigat enim ipsis dolorẽ vt probatus & mirabilis. Liquoris papaueris. ℥. ij. Seminis hyoscyami albi, glycyrrhizæ, singul. ʒ. j. Piperis esui apti nigri. ℥. ij. Anisi cretici. ℥. ß. quartam partem. Croci. ℥. j. Styracis calamitis, castorij, sin. ℥. ß. Corticis mandragoræ. ℥. ß. Styracem, opiũ subigito cũ passo cretico: reliqua diligenter trita misce, & excipe cum passo, fingeq; pastillos fabæ græcæ magnitudine, & præbeto pastillum vnum cum vino temperato. 10

Pastillus Corinthius nominatus, ad quotidianas, tertianas, quartanas, colicos, dysentericos, sanguinem spuentes, nõ cõcoquẽtes cibum, & difficilè appetentes, ad oculos fluxione laborãtes, aut tẽpora. Habet. * Deficiũt reliqua. 11

Pastillus ad fluxionẽ oculi inhibitoriũ, probatũ. Acaciæ thuris, zingiberis, gummi, sin. ℥. ß. Cochlearum exiguarũ cũ carnibus. ℥. ij. Trita cũ oui albo subacta, & digesta in pastillos dato. 12

Pastillus Anicetos, hoc est insuperabilis, admodũ bonus. Aeris vsti. ʒ. xviij. Squamæ æris. ʒ. vj. Fimi colũbini, vuarũ syluestrium, pyrethri, grani cnidij, canchryos, aristolochiæ lõgę & rotũdę, cumini, erucę seminis, salis cappadocici, sin. ʒ. vj. Iridis, thuris masculi, sing. ʒ. j. ß. Salis ammoniaci. ʒ. xviij. Aeruginis rasilis. ʒ. xlviij. Sinapi. ʒ. lxxxiij. Trita irrigato cũ decocto caricarum pinguium sufficienti & vbi benè subegeris, formato pastillos, & præbeto. 13

Pastillus Philippi admodũ bonus. Balaustiorũ stag. ß. Aciæ. 14

caciæ, ſtag. ij. ß. Hypociſtidis ſucci, opij, thuris, myrrhæ, crocomagmatis, gallarum, aloes flauæ, rhei pontici, baccarum myrti, ſidiorum, ſingul. ſtag. ß. Trita excipiuntur cum drofato myrtino, & finguntur paſtilli.

15 Paſtillus diarhodôn ad dyſentericos & cœliacos probatus. Balauſtiorum, thuris, ſingulorum. ℥. ß. Terræ ſamiæ, terræ aſteris, ſigilli lemnij, ſin. ℥. ß. quartam partem. Lycij, croci, roſarum ſiccarum, rhois ſyriaci, panis ſicci, ſymphyti vſti, ſinopidis, acanthæ ægyptiæ, ſing. exag. ij. Opij, gummi, ſingul. ℥. ij. Trita excipe cum ſucco plantaginis maioris, & formatis paſtillis, dato ſtagium vnum. Paſtillus diarhodon.

16 Paſtillus Aſter nominatus, admodum mirificus, & probatus. Croci, opij, caſtorij, ſpicæ nardi, caſiæ, myrrhæ, lẽnij ſigilli, corticis mandragoræ, ſingul. ℥. j. Seminis dauci, apij, aniſi, ſeſelis, & hyoſcyami, ſtyracis, ſing. ℥. ij. Trita fermentato cum vino bono, & formato paſtillos. Aſter.

17 Paſtillus nominatus Trigonos. Seminis apij & hyoſcyami, ſingul. ʒ. j. Aniſi. ʒ. ij. Opij. ʒ. j. Trita fermentato cum aqua, & finge paſtillos. Paſtillus trigonus.

18 Paſtillus de ſeminibus, mirabilis. Aniſi, apij, ſingulorum. ʒ. xij. Ammeos, hyoſcyami ſeminis, ſingul. ʒ. iiij. Seminis fœniculi. ʒ. vj. Opij. ʒ. iiij. Trita fermentato cum aqua ſufficienti, & formato paſtillos. Paſtillus de ſeminibus.

19 Paſtillus è ſpina ægyptia. Spinæ ægyptiæ, rhois ſyriaci, thuris, acaciæ, aluminis ſciſsilis, gallarum, ſucci hypociſtidis, lemnij ſigilli, corallij, ſymphyti, ſamij aſteris, aloes flauæ, ladani, ſingulorũ. ℥. ß. Terito, fingitoq; paſtillos cum vino, & præbeto.

20 Paſtillus Clidios Oribaſij ad dyſentericos & cœliacos, probatus. Gallæ immaturæ. ʒ. iiij. Opij. ʒ. ij. Trita fermentato cum droſato myrtino, ac formato paſtillos, aut pilulas, & præbeto tres, aut quinque cubitum ituris.

21 Paſtillus Philippi vocatus, ad dyſentericos & cœliacos mirabilis. Balauſtiórum, acaciæ, ſucci hypociſtidis, opij, rhois ſyriaci, thuris, myrrhæ, croci, gallæ, aloes flauæ, rhei pontici, ſidiorum, myrtorum, ſing. ʒ. ij. Probè trita excipe cum vino auſtero, aut ſucco plantaginis minoris. formato paſtillos triobolares: & ſi febris abeſt, præbeto cum vino, febricitantibus autem cum hydromelite. Paſtillus Philippi

Paſtillus ex alchechengi.

Paſtillus è veſicarijs, laudatus. Opij, ſeminis cucumis ſatiui, apij, hyoſcyami, & ſeminis fœniculi, veſicariarum, ſingul. ℥.j.ß. Amygdalarum amararum. ℥.ß. ʒ.j. Croci. ℥.j. Trita cum vino ſufficienti fermenteſcant, & formatis paſtillis vtere. 22

Paſtillus è corallio probatus. Anagallidis. ℥.ß. Corallij, rhei barbari, ſpicæ nardi, myrrhæ trogloditicæ, pæoniæ, caryophylli, maceris, ſingu. ℥ j. Ariſtolochiæ longæ & rotundæ, ſingul. ℥.ij. Trita fermenteſcãt cum ſucco plantaginis maioris, & fingantur paſtilli. 23

Paſtillus è corallio, ſimilis. Seminis hyoſcyami, thuris, ſingulorum. ʒ.j.ß. Terræ ſamiæ, corallij, rubricæ ſinopicæ, opij, ſing. ʒ.j. Trita fermẽteſcant cum ſucco polygoni, & formentur paſtilli, qui vſu poſtulante præbeantur. 24

Paſtillus è corallio melior omnibus, & familiaris omnibus empiricis, præter opinionem dyſentericis conferens. Terræ aſteris, balauſtiorũ, corallij, ſucci hypociſtidis, acaciæ, myrrhæ, rhei pontici, dauci, omphacij, tragacanthæ, ſingul. ℥.ß. rhois [a] rubei. ℥.j.ß. Amyli, lemnij ſigilli, croci, ſingulorum. ℈.iij. Aluminis ſciſsilis. ℈.vj. Acanthæ ægyptiæ fructus. ℈.ij. Trita excipe cum ſucco plantaginis maioris, aut vino veteri ſufficienti, & formato paſtillos. Præbeto dormituris triobolum cum poſca. 25

[a Rubei.] *Græcè eſt ἐρυθρῶ. Actuarius autem legit Syriaci.*

Paſtillus ex ægyptia ſpina, quo crebro vtor, [a] quẽ Galenus Aphrodiſiaſticon clidion inſcribit. Medicamentum accõmodatũ ad ſanguinẽ ſpuentes, cœliacos, dyſentericos, & defluxione ſtomachi moleſtatos, probatus. Cytinorum, ſpinæ ægyptiæ fructus, balauſtiorum, acaciæ, ſucci hypociſtidis, ſing. ℥.iij. Lycij, rhei pontici, ſingul. ℥.ij. Myrrhæ. ℥.j. Trita excipiantur cum decocto myrtorum, aut roſarum, aut vini myrtini, & fingito paſtillos, ac præbeto pro viribus cum decocto roſarum, aut myrtorum, aut pampinorum vitis, aut palmularum, aut aquæ frigidæ pluuialis. Lycio autem haud præſente, conficito cum ſucco rhois coriarij, vt probatum, & mirabile. 26

[a Quem Galenus, &c.] I*n codice manuſcripto ſimpliciter legitur κλίδιον. Sed vt ex* Paulo *ſatis liquet, ſcribendum,* ὃν γαληνὸς ἀφροδισιαστικὸν κλίδιον ἐπιγράφει.

Paſt

27 Pastillus ex opio, somnum inducens, ad febricitantes, & cœliacos mirificus. Cinamomi, seminis apij, anisi, & hyoscyami, myrrhæ, opij cretici, croci veri, singul. exag. j. Trita fermentescant cum aqua tepida, & finge pastillos exiguos. Præbeto singulis diebus dormituris vnum.

28 Pastillus ad quartanas admodũ probatus, Opij, seminis rutæ & hyoscyami, sin. ℥. ß. Croci, exag. j. ß. Casiæ. ℥. j. Sulphuris ignẽ nõ experti. ℥. ij. exa. j. ß. Trita fermẽtescant cum aqua pluuiali, & fingito pastillos. ℈. j pondere, præbetoq; cum posca ante accessionis inuasionem.

29 Pastillus probatus, Nicephori, ad cœliacos. Sandarachæ. ℥. j. ß. Opij, exag. ij. Squamæ ferri. ℥. j. Squamæ æris. ℥. j exagium. j. Croci, exagia. ij. Calcis viuæ. aluminis scissilis, panis vsti, singulorum. ℥. j. exagium. j. Trita excipito, & pastillos formatos præbeto.

30 Pastillus lienosis conferens è Galeno, expertus. Seminis ericæ, piperis communis, singulorum, exagia. iiij. Spicæ nardi, ammoniaci, singulorum. exagia. ij. Ammoniacum dissolue seorsim cum aceto, dein omnibus simul subactis finge pastillos pondere. ℥. j. & bibendos præbe cum oxymelite.

31 Pastillus qui per superiora assumitur, ad dysentericos & cœliacos, admodum probatus. Acaciæ, aluminis scissi, gallarum alexandrinarum, myrrhæ, opij, singulorum. ℥. j. Trita fermentescant cum vino aminæo, & fingantur pastilli, ac dentur cum decocto symphyti, myrtorum, rosarum, & rhois culinarij.

32 Pastillus ad iocinerosos, & regio morbo laborantes, laudatus. Anisi, apij, asari, amygdalarum amararũ, absinthij, singul. ℥. j. Trita fermentescant cum aqua pluuiali, & formentur pastilli pondere. ℥. j. & præbeto.

33 Pastillus nephreticus ad vrinæ stillicidiũ admodum laudatus, & probatus. Primũ verò mercedem accipe. Piperis. ℥. vij. ß. Galbani. ℥. iiij. ß. Vuarũ. ℥. j. ß. Chamæmeli ʒ. j. Radicis rubiæ. ʒ. ij. Trita fermentescant cum decocto chamęmeli, & fingantur pastilli, quorum singuli pendeant. ℥. j. Datur in descensu balnei cum vino, & miraberis.

34 Pastillus ex electro, seu succino. Psyllij, iridis illyricę, mastiches, electri, croci, sin. ℥. j. Opij ℥. ij. In alio. ℥. iiij. habentur.

tur. Terantur & formentur pastilli, præbeanturq;.

Pastillus è cornu ceruino ad dysentericos, & spuentes sanguinem. Cochlearum terrestrium. ʒ.vj. Cornu ceruini vsti, gallæ torrefactæ, acaciæ torrefactæ, singulorum. ʒ. ij.ß. obolos.vj. Baccarum myrti nigræ. ʒ. vij.ß. Opij torrefacti, succi hypocistidis, singulorum. ʒ.ij.ß. Oenanthes. ʒ.iij. Succi radicis mandragoræ, terræ asteris, singul. ʒ.vj. Rhois obsoniorum. ʒ.vij. Sidiorum torridorũ. ʒ.iij. Thuris. ʒ.iiij. Corticis pineæ torrefacti. ʒ.vij. Hyoscyami tosti. ʒ.v. Rhois coriarij, lb̄.j.ß. Rhu coquatur cum vino nigro, & crassissimum fiat vinum, reliquaq; excipiantur, atq; cum vino pastilli fingantur, denturq; pro viribus. 35

Pastillus per inferiora inijciendus. Succi hypocistidis, opij, sandarachæ, arsenici, squamæ æris, calcis viuæ, æris vsti, aluminis, lycij, omphacij, misyos, rhois syriaci, rosarum aridarum, croci, sing. ℥.j. Chartæ vstæ. ℥.ij. Trita fermentescant cum aqua sufficienti, & fingantur pastilli. 36

Pastillus amarus, ad iocinerosos, lienosos, stomachicos, & hydropicos admodum mirabilis. Seminis apij, asari, absinthij, amygdalarum amararum, anisi, singulorum, lb̄.ß. Trita fermentescant cum succo absinthij, & formentur pastilli, ac dentur cum oxymelite scillitico sufficiente. 37

Pastillus liquans lienem confestim. Ramorum tenerum rubi, ammoniaci thymiamatis, singulorum. ʒ.iiij. Foliorum capparis. ʒ.ij. Fructus myricæ, quæ asplenos dicitur, scillæ assatæ, piperis communis, singulorum. ʒ.j. Trita irrigentur cum aqua, & fingantur pastilli, denturq; cum oxymelite, miraberisq; eius effectum. 38

Pastillus Leucos, hoc est albus vocatus, valde probatus. Tragacanthæ, lithargyri, singulorum. lb̄.ß. Sigilli lemnij, lb̄.j. Cerussæ, lb̄.ß. quartam partem. Thuris masculi. ℥.iiij.ß. Trita fermentescant cum decocto myrti & papaueris, formenturq; pastilli, dentur pro viribus vt admodum mirifici. 39

Pastillus Anicetos appellatus. Aeris vsti. ℥.ß. quartam partem. Squamæ æris, vuarum agrestium, aristolochiæ rotundæ, cumini, seminis erucæ, salis cappadocici, singulorũ. ℥.iij. Iridis. ℥.ß. Thuris masculi. ℥.ß. quartam partem. Aeruginis rasilis, lb̄.ij. Sinapi, lb̄.j.ß. Trita fermẽtescant cum 40

decocto

decocto caricarum, fingantur pastilli, ac præbeantur.

41 Pastillus ex absinthio hemicranicus. Succi absinthij. ℥. viij. Myrrhæ. ʒ. iiij. Opopanacis, euphorbij, singulorum. ℈. iij. Nitri, liquoris parthenici, singul. ʒ. ij. Piperis communis, sagapeni, singu. ʒ. j. Trita fermentescant cum aceto albo, & formentur pastilli, qui vsu postulante aceto dissoluti illinantur, & post horas sex lauato. Si verò vult parcè vti, cerato æquali excepta illine integras diem & noctem.

42 Pastillus auricularis dictus, multæ efficaciæ ad aurium sonitus, ac apponderatione consonans. Dicunt autem non esse contingendum ægrotantem, priusquam mercedem accipias: in tribus enim aut quinque diebus omnem morbum aurium siue vetus aut recens fuerit, emendat corrigitúe, & confestim dolore vacare facit. Aurium doloribus auxiliatur, in oppositam aurem infusum. Foliorum rutæ, zingiberis [a] troglodytici dolo vacantis, singu. ʒ. iij. Succi hyoscyami. ʒ. ß. Opij nigri, amomi, croci corycei puri, singulorum. ʒ. ß. Baccarum lauri excorticatarum. ʒ. iij. Trita fermentescant cum lacte muliebri, & informato pastillos quos in vmbra siccato. Vsu exigente cum lacte irrigato muliebri, infunde cum gosipio.

[a Troglodytici.] *In codice Nicolai non rectè* στογλύτιδος, *pra* τρωγλοδυτικοῦ, *vel* τρωγλοδύτιδος *legitur*, P*uto enim* N*icolaum loqui de* Z*ingibere quod in* Troglodytica *nascitur.*

43 Pastillus Amazonis nominatus. Seminis apij, anisi, cinamomi, singulorum. ʒ. j. ß. Comę absinthij. ʒ. ij. Myrrhę, piperis communis, opij, castorij, singul. ʒ. j. Trita fermentescant cum aqua, & formentur pastilli, denturq;.

44 Polyidæ Sphragidis confectio. Aluminis scissi. ʒ. j. ß. Thuris masculi. ʒ. ij. Myrrhæ. ʒ. iiij. Chalcanthi, aloes flauæ, singulorum. ʒ. j. Cytinorum. ʒ. vj. Fellis taurini. ʒ. iij. aliàs. ʒ. viij. Trita irrigato cum vino austero sufficienti, & rectè confectos dato. Polyidæ pastillus

45 Crocomagmatis confectio admodum probata. Croci, exagia. xxv. Myrrhæ, rosarum aridarum, amyli, singulorũ exag. xij. ß. Amygdalarum, thuris masculi, gummi, singul. exag. j. ß. Costi, spicæ nardi, sing. ʒ. quartam partem. Trita subiguntur vino bono, & exhibentur. Rubea trochiscata.

46 Pastillus rubeus appellatus, ab Italis Rubea trochiscata.

Conferens tertianis, quartanis & quotidianis, datus tẽpore accessionis cũ stillaticio rosarũ liquore, aut cũ decocto sennæ, põticæ nucis magnitudine. Si verò placet, hũc terito cũ stillaticio rosarũ liquore, & inũge pulsus manuũ, tẽpora, & nares. Glycyrrhizæ radicis, cinamomi, papaueris albi, aut capitũ papaueris, sin. ʒ.iij.℈.j.gran. frumẽtacea.v. Croci, rosarum, hyoscyami, & seminis apij, sin. ʒ.ij.gra.xv.ß. Caryophylli, styracis, opij, singul. ʒ.ß. Pastillorum è croco, & diocri vocati, sing. ʒ.xij. Myrrhæ, anisi, sin. ʒ.xv. Trita fermentescant cum melle attico, & fingito pastillos, datoq;.

Pastillus diarhodòn, admodum probatus. Rosarum viridium. ʒ.iij. Spodij. ʒ ij. Santali rubei. ʒ.j ß. gran.vij. Santali albi. ʒ.j.gran.xij. Croci. ℈.ij. gran.xx. Caphuræ, gran.xij. Trita fermentescant cum stillaticio rosarum liquore, & formatis pastillis vtere. 47

Pastillus è violis. — Pastillus [a] Diaion, hoc est, è violis nominatus. Seminis papaueris. ʒ.ij ℈.j. Rhei barbari. ℈.v. Seminis plantaginis minoris. ʒ.j. Balsami. ℈.j. Trita subigantur cum stillaticio rosarum liquore, & formatos pastillos exhibeto. 48

Diaion. — [a Diaion.] *In Nicolai codice græco, vt latinis etiam corruptè admodum legitur, ὁ διάβυς, pro ὁ διὰ ἴων, hoc est, è violis. Sic enim apud Actuarium rectè quidem legi constat. Vel hæ duæ dictiones de violis non sunt integræ prolatæ. Nam in latinis codicibus nõnullis legitur diaui concisè, pro de violis.*

Pastillus [a] Diocres, probatus valde. Amomi. ʒ.j. Cinamomi, folij, myrrhæ, casiæ ligneæ, singulorum. ʒ ß. Spicæ. ℈.j. Opobalsami, costi, iunci odorati floris, calami odorati, xylobalsami, asari, phu, singulorum, gran.xv. Mastiches, fœniculi, singulorum, gran.vj. [b] Tamaricis, gran.viij. Trita madefiant cum vino ascalonite, & fingantur pastilli, siccentur cum fumo styracis, & dentur. 49

[a Diocres.] *Manuscriptus codex legit διόκρυς, vt etiam latinus. Constat autem barbaram esse dictionem.* [b Tamaricis.] *In codice manuscripto perperàm μύριγγος. pro μυρίκης legitur. Eam enim genuinam esse lectionem, è latinis etiam codicibus abundè patet.*

Pastillus è croco. ★ Deficit Croci. ʒ.iij. Rosarum, ammeos, myrrhæ, singulorum. ʒ.j.ß. Ligni aloes. ℈.ij. Trita fermentescant cum stillaticio rosarum liquore, & formentur pastilli, qui vt probati exhibeantur. 50

Past

51 Pastillus scilliticus, mirabilis valde. Scillam extrinsecus fermento oblatam assato benè in clibano. Adijce illi farinam eruinam, & rursus simul contundito, dein fermentato cũ bono vino, & vbi exceperis, formato pastillos, & dato.

52 Pastillus Spodios cognominatus. Spodij. ℨ iiij. Rosarũ, ℨ. vij. Seminis portulacę, succi glycyrrhizę, sin. ℨ. ij. trita fermẽtescãt cũ succo seminis lini, & exiccati in vsum referant. Pastillus è spodio

53 Pastillus è vipera. Alij dicunt quòd conficiatur ex alia fera, quam Itali Tirum vocant. Accipe tirum, siue viperã quamcunq; inueneris, & amputatis à capite ac cauda ternis digitis, deinde quod medium est arripe, cuteq; detracta, & interaneis omnibus abiectis, reliquum corpus ablutum & probè repurgatum in ollam cum aqua conijce, & coquito benè: postea eximito, & probè ossa vndiquaq; purgato: carnibusq; in mortarium coniectis, & benè contusis, admisce illis farinæ eruinæ, aut panis vsti puri, quod satis est, vt fingi pastilli queant. vbi probè subacta fuerint, formato pastillos, quibus vtere. Pastillus è vipera, vel theriacus.

54 Pastillus à corrallio, admodum bonus. Corallij rubei, cinamomi, amomi, papaueris, myrrhæ. singul. ℨ. iiij. Floris iunci odorati, croci, singul. ℨ. ij. Calami odorati, xylobalsami, casiæ ligneæ, masliches, polij, folij, aut phu, asari, perdicij herbæ, per quam inficiunt veras[a] lanas, sing. ℨ. j. Trita fermentescant cum drosato, aut vino sufficienti, & formentur pastilli, quorum singuli pendeant exagium vnum. Præbeto ad vsum.

[a Lanas.] *Manuscriptus codex legit νῆρια, falsò pro ἔρια. Lanas autem perdicio infici, Plinius testatur.*

55 Pastillus è lacca, ad iocinerosos, lienosos, & stomachicos à calore factos. probatus. Laccę qua tingũt fullones, rosarũ, spodij, absinthij, sacchari, succi eupatorij, singul. ℨ. iij. Rhei barbari. ℨ. iiij. Floris iunci odorati. ℨ. ij. Trita fermentescant cum succo fœniculi, aut intybi, & fingantur pastilli, denturq; cum succo malorum punicorum.

56 Pastillus ex rheobarbaro, ad hypochõdriacos, materia refertos, iocinerosos, lienosos, stomachumq; imbecillum habentes roborat. Rosarum, absinthij, rhei barbari, singul. ℨ. iij. Spodij, spicæ, floris iunci odorati, laccæ, eupatorij succi, singulorum, ℨ. j. Santali citrini, croci, xylocasiæ, tra- Pastillus è Rheobarbaro

gacanthæ,masticheʃ, ſing.℈.ij.Trita fermenteſcant cum ſucco fœniculi,& fingantur paſtilli, qui exhibeantur cum decocto fœniculi.

Paſtillus ex aniſo,ad iocineroſos,lienoſos, ſtomachicos, & inflatos. Aniſi,roſarum,fœniculi,ſing.ʒ.vij. Rhei barbari.ʒ.j.Succi glycyrrhizæ,floris iunci odorati,laccæ, maſtiches,ſpicæ,eupatorij,ſing.ʒ.iij. Xylocaſiæ,aſari,abſinthij,ſpodij,ſing.ʒ.ij.Trita fermenteſcant cum ſucco rutæ,& fingantur paſtilli,qui cum decocto fœniculi ſufficiẽti præbeantur. 57

Paſtillus ex abſinthio,ad eos quibus refrigeratus eſt ſtomachus,iocineroſos,ſtomachicos,& habentes tumorem in iecore valde bonus. Abſinthij,fœniculi,aniſi,roſarum, amygdalarum amararũ,ſing.ʒ.iij.Aſari,ſpicæ, floris iunci odorati,apij,ſing.ʒ.ij.Rhei barbari,ſucci eupatorij,ſin.ʒ. j.Trita fermenteſcant cum ſucco intybi,& formentur paſtilli,qui pro viribus exhibeantur. 58

Paſtillus ex eupatorio,ad iocineroſos,lienoſos,ſtomachicos,& eos qui malum corporis incurrent. Abſinthij,floris iunci odorati,ſucci eupatorij, roſarum fœniculi,maſtiches,ſing.ʒ.iij.Rhei barbari,aniſi,tragacanthæ,ſantali citrini,ſpodij,ſingu.ʒ.j.ß.Trita fermenteſcant cũ ſucco intybi,& formentur paſtilli,quorum ſinguli pendeãt exag. j.Dentur cum decocto intybi,aut droſato acido,qui oxoſachar nominatur,aut acido punicorum ſucco. 59

Paſtillus diarhodôn,ad iocineroſos,& ſtomachicos præter opinionem faciẽs. Roſarum.ʒ.x.Glycyrrhizæ.ʒ. vj.Floris iunci odorati,ſpicę,fœniculi,ſpodij,tragacanthę, ſing.ʒ.ij.Trita fermenteſcant cum ſucco intybi,fingantur paſtilli,quorum ſinguli.ʒ.j.adæquent. Præbeantut cum ſucco punicorum. 60

Paſtillus è ſpodio

Paſtillus è ſpodio,ad colorẽ iecoris, & febres acutas, atq; ardentes,mirabilis. Roſarũ.ʒ.iij.Spodij,ſeminis portulacæ,ſucci glycyrrhizæ,ſing.ʒ.ij. Tragacanthæ,amyli, ſing.ʒ.j.Sacchari.ʒ.iiij.Trita fermẽteſcant cũ ſucco pſyllij,& fingantur paſtilli,qui cum ſucco pſyllij præbeantur. 61

Paſtilli è caphura ad calorem iecoris. Roſarum,gummi arabici,tragacanthæ,ſpodij,ſingul.ʒ.iiij. Seminum cucumerum, ſeminis portulacæ,glycyrrhizæ, ſingul.ʒ.viij. 62

Cro

Croci.ʒ.ij. Amyli.ʒ.iij. Caphuræ.ʒ.ß. Trita ferm̃etescant cum succo psyllij, & formentur pastilli, de quibus detur quantum volueris.

53 Pastillus è tribus santalis, ad iocineris calorẽ, immodicam sitim, linguę ariditatem, & febres ardentes. Rosarum, spodij, sacchari, singulo.ʒ.iiij. Trium santalorum, seminis portulacæ, succi glycyrrhizæ, seminis peponis & cucumeris, caphuræ, tragacanthæ, singulorum.℥.ß. Fermentescant cum succo psyllij, aut mali punici, & fingãtur pastilli, præbeantur cum pondere thuris, aut succo dulcis calami.

54 Pastillus è berberis, hoc est oxyacantha ægyptia. Berberis, spodij, succi glycyrrhizæ, seminis portulacæ, sing.ʒ.iij. Rosarum.ʒ.vj. Spicæ, amyli, tragacanthæ, sin.ʒ.j. Seminis anguriæ.ʒ.j.ß. Caphuræ.ʒ.ß. Trita fermentescant cũ aqua, finganturq́; pastilli, qui dentur. Pastilli è berberis

55 Pastillus è berberis, hoc est, oxyacantha. Succi berberis.ʒ.j. Succi intybi, seminis intybi, anguriæ, & portulacæ, sing.ʒ.iij, Rosarum.ʒ.ij. Rhei barbari.ʒ.j. Senæ, spicæ, singul.ʒ.ß. Trita fermentescant cum aqua, formenturq́; pastilli pondere exagij vnius, & præbeantur.

56 Pastillus ex eupatorio, ad iocinerosos, lienosos, stomachicos, & hypochondria sublata murrantia. Spicæ, eupatorij succi, seminis fœniculi, anisi, succi absinthij, sing.ʒ.ij. Rhei barbari.ʒ.j. Santali citrini, croci, xylocasiæ, mastiches, sin.℈.ij. Spodij.ʒ.j. Trita ferm̃etescant cũ succo fœniculi sufficienti, & form̃etur pastilli. Detur vnus, est enim laudatus, & probatus.

57 Pastillus è Sena, ad lienosos, iocinerosos, & melancholicos admodum bonus. Asari, senæ, spicæ, singulo.stag.j.ß. Rhei barbari, stag.ß. Seminis portulacę, rosarum, cinamomi, sing.ʒ.iij. Seminis lactucæ, intybi, agni, cyperi, singul. exag.ij.gra.iiij. Trita fermentescant cum succo fœniculi, formentur pastilli, deturq́; vnus.

58 Pastillus Criogenes, ad grandines in oculis valde bonus. Aristolochiæ rotundæ, squamæ æris vsti, æruginis, aluminis scissilis, & rotundi, zingiberis, succi herbæ verbenacæ rectæ, singulorum.ʒ.j.℈.ij. grana.v. Trita fermentescant cũ aceto, formentur pastilli, & dentur.

59 Pastillus ad oxænas, admodum probatus. Cadmiæ

ter vstæ,& vino restinctæ,molybdenæ,plumbi vsti,lithargiri,spicæ nardi,thuris masculi,foliorum cyparissi,sabinę,gallarum,lycij indici,gummi,sing.ʒ.iiij. Cerussæ, [a] glaucij,nitri aut rubricæ,folij,balaustiorum,floris iunci odorati,acaciæ,aloes flauæ,sing.ʒ.viij. Foliorum & florum rosarum,sing.℈.vj. Trita fermentescant cum aceto,& fingantur pastilli,qui dissoluti cum vino præbeantur.

[a Glaucij.] *In manuscripto codice legitur γραυκίσ, pro γλαυκίου.*

Pastillus ad cardiacos,animo deficientes,resolutos,& 70
eos qui crassos humores in superiore ventre aceruant,animi defectionem inducentes,& ad sanguinis frustrationẽ. Corallij.ʒ.j. Mastiches,exag.j. Ambaris.ʒ.ß. Spicæ, ligni aloes,caryophylli,cinamomi,galliæ moschatæ,aliptæ moschatæ,nucis moschatæ,cubebæ,cardamomi exigui & magni,caryophylli magni,serici vsti,seminis ocymi.singulorum exag.j. Ossa cordis ceruini quatuor. Florum borraginis,& rosmarini,foliorum citri,aut citreæ foliorum , sing. exag.j. Ramenti ossis elephantis,ossis naris purpuræ,margaritarum,sing,exag.ß. Saphyri.ʒ ß. Lapidis armenij,lapidis lazuli,singulorum.ʒ.j. Moschi,siliq.ij.ß. Berberis,exa. j. Auri puri,exag.ß. Trita fermentato cum succo borraginis & buglossi, fingitoq; pastillos, pondere.ʒ.j. Vsu poscente dato quantum lubet manè ieiuno cum vino veteri sufficiente.

Pastillus è moscho,ad syncopen cordis,& animi defe- 71
ctionem,sanguinisq; frustrationem,crassos item humores in superiore ventre redundantes, & inducentes animi defectionem. Mastiches,spicæ,ligni aloes,cinamomi,caryophylli,galliæ moschatæ,nucis moschatę,cubebę,cardamomi parui & magni,corticis citrij carnis,singu.exag.j. Moschi,siliq.ij.ß. Ossa cordis ceruini.iij. Berberis,exag.ß. Trita fermentescant cum vino , & formato pastillos,dato manè ieiuno cum vino bono sufficiente.

Pastillus ad eos qui morbo comitiali capti sunt, Ar- 72
chigenis. Impetiginis equi quę iuxta genua habetur.ʒ.xij. Castorij,galbani,singulo.ʒ.vj. Serpylli.ʒ.iiij. Hæc probè læuigata fermentescant cum aceto , & fingantur pastilli triobolares . detur vnus cum oxymelitis cyathis duobus, diebus.xl.per interualla.

Past

73 Pastillus Archigenis, ad eos qui morbo comitiali laborant, & per circuitus conuelluntur, aut ilei dolore molestantur, aut capitis dolore affligũtur. Castorij, abrotoni, panacis radicis, pyrethri, croci, sin. ʒ. viij. Rutę syluestris seminis, myrrhæ, piperis communis, sing. ʒ. iiij. Benè trita fermentescant cú aceto scillitico, finganturq; pastilli pondere ʒ. j. Detur vnus febre vacantibus cum aceto scillitico. Febricitantibus auté in remissione, aut interuallis, cum mulsa tribus diebus. Dein tres intermittens dies, iterum tribus diebus dato. Post tres dies intermittẽs, dato alijs tribus. Et vniuersæ exhibitiones simul sint nouem. Hoc facit etiã ad arthriticos, ducit menses mulieribus in necessitate.

74 Pastillus ad æstiuas vstiones, vniuersum corpus odoratum faciens. Casiæ, iridis, myrrhæ, aluminis boni, singu. ℥. ß. Trita fermentescant cum vino odorato, & formentur pastilli, qui dentur vsu postulante.

75 Pastillus Capnistos à fumo dictus, ad tussientes, & nõ nisi recta ceruice spirantes, valde Probatus. Abrotoni, sandarachæ, sinapi, cardamomi, sing. ℥ ß. Trita fermẽtescant cum aqua, & finge pastillos, vsuq; exigente super carbones ponito, & suffito per infundibulum, vt æger fumum per os excipiat.

76 Pastillus ad tussientes, & non nisi recta ceruice spirantes suffumigabilis, similis. Arsenici, aluminis scissilis, [a] sabinæ, hordei, aut farinæ, hordei, radicis chamædryos, corij vitis, mastiches, chamæleuces, hoc est vngulæ caballinæ lingua italica dictæ, costi, lutei ouorum, singul. ℥. j. Trita fermentescant cum luteis ouorum, formenturq; pastilli, quibus suffito ieiunum, & dormiturum.

[a Sabinæ.] *Manuscriptus codex legit* κράντιον. *fortè pro* βράκτος.

77 Pastillus ex electro, seu succino, probatus. Fœnigræci, iridis illyricæ, mastiches, electri, croci, sing. ʒ. iij. Opij. ʒ. vj. aliàs. ʒ. xij. Conterantur, & fingantur pastilli ad vsum.

78 Pastillus Dosithei, ad excreantes sanguinem & tussientes laudatus. Ramorum rubi tenerrimorum, radicis symphyti, fructus spinæ ægyptiæ, succi hypocistidis, lycij, opij, thuris, rhei barbari, terræ asteris, singulorum. ℥. j. Rhois culinarij. ℥. j. ß. Rosarum aridarum. ℥. ij. Myrti baccarum. ℥. ij. ß. Croci, lemnij sigilli, corticis

ma

maceris, singulorum. ℥.ß.ʒ.j. Trita fermentescant cum succo arnoglossi, aut vino[a] passo, fingãturque pastilli, q̃ præbeantur cũ decocto symphyti, at polygoni, aut arnoglossi. [a Passo.] *In codice Nicolai est πασθίτου scriptum. In Aetio autem πάθητι, pro πατήτου. Est autem πατητὸν, hoc est passum, quod vinus diutius in vite à sole adustis, aut sponte defluit, aut exprimitur.*

pastillus ad excreantes sanguinem, quo crebrò vtor, 75 benè probatus. Terræ asteris. ℥.j.ß. Amyli recentis. ℥.ij.ß. Tragacanthæ. ℥.ß.ʒ.j. Gummi. ℥.j.ß. Glutinis piscium. ℥.ß. Ichthyocollam more eorum qui arcus faciunt dissoluito, macerando hãc tribus diebus in aceto accerrimo, repurgandoq; & membranosum quod in ea est auferẽdo. Quarta verò die exemptam paulatim in mortario contundito, & exquisitissimè læuigato: ad lęuigandum enim contumax est. Vbi autem exquisitè læuigaueris, conijce in acetum, ac in æreo aut ferreo aliquo vase coquito ad calidum cinerem & crebrò iusto tempore agitato, donec crassissima euadat. Dein coniectam in mortarium plurimùm lęuigato. Postea in promptu sint singulæ prædictæ species, seorsim contusæ & accuratè cribratæ, potissimùm verò tragacantham [a] in mortarium ad dissolutam ichthyocollam insperge, & exquisitè vnita excipe lancibus vitreis solidis & exiccato, formando pastillos mediocres. Moram aliquam dum formantur requirũt. Exhibetur pastillus vnus cũ posca, magna fiducia [a In mortariũ, &c.] *In codice Nicolai legitur ἐν τῇ διαλυθείσῃ simpliciter, quum ex Aetio potiùs sit scribendum ἐν τῇ θυίᾳ τῇ διαλυθείσῃ.* [b Lancibus vitreis.] *Manuscriptus codex habet ἐν πήνακι ἢ ἐν ἥλοις στερεοῖς falsò admodum, pro πίναξιν ὀελίνοις στερεοῖς.*

Pastillus è semine lini, ad eos qui abscessu laborãt, tussiẽtes, & supuratos. Farinæ seminis lini, vuarum exemptis vinaceis, singul. ℔.ß. Pinearum, amygdalarum amararum & dulcium, sing. ℥.iij. Auellanarũ, terebinthinæ, iridis rubeę sing. ℥.ß. Myrrhæ, croci, thuris masculi, sing. exag. j.ß. Hæc in mortario benè tusa cum lacte asinino fermentescant, & digerantur in pastillos ad vsum, qui madefiant cum drosato chamæleuces, aut ex iride, ac præbeantur cum aqua calida. Si verò non madefeceris cum drosato, in modum eligmatis dato ieiuno manè & vesperi, põdere cochlearij vnius. Aut quod pastillo sumptum est terito, masacitoque cum 80

dro

drosato chamęleuces, & factis, hypoglotijs, præbeto vt sub lingua retineat æger.

81 Pastillus ad suppuratos, abscessu laborantes, & tussientes, probatus vt prædictus. Cardamomi. ℥.iiij. Sagapeni, myrrhæ, singulorum.℥.ij. Opij, castorij, singulorum.℥.j. Piperis.℥.ß. Trita fermentescant cum aqua sufficienti, formenturque pastilli [a] quorum singuli pendeant obolos duos. Præbeatur vnus cum aqua calida.

[a Quorum singuli:&c.] *In manuscripto codice perperàm scribitur ἀναβολῶν β, pro ἀνὰ ὀβολῶν β.*

82 Pastillus ad eos qui abscessu laborant, tussientes & suppuratos, citò pus faciens expuere, admodum laudatus. Terebinthinæ, styracis, singul. ʒ. iiij. Myrrhæ ʒ.ij.ß. Croci, iridis, galbani, sing. ʒ.ij. Seminis hyoscyami, corticis mandragoræ, erysimi torrefacti, opopanacis, sing. ʒ.j. Piperis communis, aphonitri, singulorum. ʒ.ß. Trita fermentescāt cum vino passo bono, fingantur pastilli obolos duos pendentes, quorum vnus detur cum melicrati cyathis duobus, aut tribus.

83 Pastillus ad suppuratos, & tabidos. Seminis cucumeris syluestris excorticati (aliq pro syluestris, satiuæ cucumeris semen inijciunt) duplam partē. ℥.iiij. Amygdalarum excorticatarum.℥.ij. Seminis lini, seminis papaueris albi, sin.℥.j. Trita fermentescant cum decocto tragacanthæ, fingantur pastilli, qui dentur pro viribus, ijs quidem.℥.j. alijs verò oboli duo. Vacantibus febre cum vino dulci, febricitantibus autem cum decocto myrtorum.

84 Pastillus amarus nominatus. Seminis apij, anisi, sing. ℥.j.ß. Absinthij, gummi, singulorum.℥.j. Myrrhæ, piperis communis, opij, castorij, cinamomi, singul.℥.ß. Trita fermentescāt cum aqua sufficienti, & fingantur pastilli. Præbeatur perfectis pondus.℥.j. Galenus verò citra mirrham consueuit hoc medicamentum conficere, propter eius vim medicamentosam, pro ea admiscens piperis communis.℥.ß. Datur igitur stomaticis cum vini diluti cyathis tribus, Cholericis cum frigida aqua. His verò qui cibum vomunt, siquidem laborans sitibundus fuerit, & sensus caloris in ore ventriculi appauerit, frigidæque potioni per sanitatem assueuerit, cum aqua frigida præbetur similiter. Si minus, cum

calida

calida. Cœliacis aũt & dysentericis, cum decocto myrtorũ. Lienosis cum oxymelitis calidi cyathis tribus.

Pastillus Asclepiadis valde, probatus ad imbecillitatem ventriculi, & eos qui acidum ructant. Nominatur autem Anicetus Aster. Medicamentum accomodatum, dolorem leniens, somnum inducens, multi vsus Morbos stomachi sanat mirabiliter, & acidos ructus, concoctionisq; imbecillitatem curat. Cruciatus iuxta vmbilicum & intestina, vertigines, inflationesq; sanat. Facit ad capitis dolores, potus, extrinsecusq; fronti illitus, aceto dilutus. Auxiliatur doloribus aurium, cum succo perdicij dissolutus. Et ad [a] oculorum dolores, leuigatus, & cum galbano exceptus, aut liquore ficus syncipiti impositus. In lippientibus valet cum vino dulci in lana impositus. His quibus tonsillę laborant, datur cum vino tepido gargarisandus, aut cum mulsa. Ad omnẽ sanguinis eruptionẽ, cum vino myrtitę dissolutus. Facit ad ad veteres tusses, & destillationes, atque ad recentes affectus cum vino scibelite, aut theræo dilutus. Confert suppuratis, tabidis, dissolutus decocto marrubij. Prodest dysentericis, cholericis, cum succo rutæ dissolutus. Facit ad omnem plagam herpetis, cum rutæ decocto potus. Soluit etiã accessiones per circuitum factas, potus duabus ante inuasionem horis cum vini diluti cyathis tribus. Ducit etiam certò mulieribus menses, cum decocto artemisiæ potus. Facit ad vesicæ affectus mulso dissolutus similiter. Præfocatione vteri laborantibus auxiliatur potus. Pari ratione podagricis, arthriticis, cum decocto gentianæ dissolutus & potus confert. Lemnij sigilli, castorij, myrrhæ, spicæ nardi, casiæ, corticis mandragoræ, sing. ℥. j. Croci, opij, sin. ℥. j. ß. Seminis dauci, stiracis, anisi, seselis, seminis hyoscyami, singul. ℥. ij. Myrrham, styracem, & opium vino odorato dissolue, reliqua tusa & cribrata inspergito, & omnibus simul vnitis formato pastillos ciceris magnitudine, exiccatisq; in vmbra vtere vt probatis. 85

[a Oculorum dolores.] *Græcus codex legit non rectè ὠταλγίαν pro ὀφθαλγίαν.*

Pastillus Asteris, ad cœliacos probatus. Croci, opij; castorij, spicæ nardi, casiæ, myrrhæ, lemnij, sigilli, corticis mãdragoræ, sing. ℥. ij. Seminis dauci & apij, anisi, seselis, hyoscya- 86

scya

ſcyami ſeminis, ſtyracis, ſingulorum. ʒ.iiij. Trita fermenteſcant cum vino, & fingantur paſtilli ad vſum.

87 Paſtillus ad cholicos, ex calamintha. Ciperi, myrrhę, aniſi, dictãni, petroſelini, piperis communis, ſing. ℥.ß. Spicæ, nardi ammoniaci, calaminthæ. ſing. ʒ.iiij. Caſiæ, ſtyracis, ſingul. ℥.v. Trita fermenteſcant cum aqua, & formentur paſtilli nucis ponticæ magnitudine. Exiccetur in vmbra & non ferbricitãtibus detur vnus cum condito. Febricitantibus autem cum mulſa,

88 Paſtillus cholicus, concoctionem iuuans. Cumini, rutæ oui, ſing. ʒ.ß. Myrrhę, caſtorij, ſing. ʒ.j. Trita fermenteſcãt cum vino, formentur paſtilli, & dentur.

89 Paſtillus infuſilis [a] nomine vacans. Ouorum. ʒ.iiij. Seminis apij. ʒ.vj. Caſtorij. ʒ.iiij. Spicæ nardi. ℥.ij. Myrrhæ, gran. xv. Aluminis ſciſsilis. ʒ.ij. Terito & formato paſtillos. Vſu poſtulante accipe de ijs. ʒ.ij. diſſolutas in vino & oleo rutaceo, & inijce tepidum vt probatum.

[a Nomine vacans.] *Manuſcriptus codex falſo ἀνὸμοιος legit, pro ὅμοιος ſimpliciter, vel ἀνώνυμος.*

90 Paſtillus infuſilis nominatus, ad dyſentericos & cœliacos valde laudatus, Acaciæ, aluminis ſciſsi alexandrini, gallarum, opij, ſing. ℥.ß. Trita fermenteſcant cum vino amineo, & fingãtur paſtilli. Conijciãtur in enema, pro viribus.

91 Paſtillus infuſilis, ad dyſentericos, cœliacos, admodum mirificus & probatus. Succi hypociſtidis. opij, ſandarachæ, arſenici, ſquamæ æris, calcis, aluminis ſciſsi, æris vſti, lycij, omphacij, miſyos, rhois ſyriaci, roſarum aridarum, croci, ſingul. ʒ.ß. Chartæ vſtæ. ʒ.j. Trita fermenteſcant cũ aqua & fingantur paſtilli, ac dentur.

92 Paſtillus ex ſpina ægyptia, ad dyſentericos, & cœliacos probatus. Spinæ ægyptiæ, rhois, thuris maſculi, acaciæ, aluminis ſciſsi, ſucci hypociſthidis, gallarum, lemnij [a] ſigilli, corallij, ſymphyti ſamię aſteris, aloes flauę, ladani, ſin. ℥.j. Trita fermẽteſcãt cũ vino odorato & fingãtur paſtilli ac dẽtur.

[a Sigilli.] *In codice Nicolai deprauatè σχισῆς pro σφραγίδος legitur.*

93 Paſtillus Trigonus appellatus. Seminis apij. ℥.j. Hyoſcyami, opij. aniſi, ſingulorum. ℥.ß. Trita fermenteſcant cum aqua pluuiali, & formentur paſtilli, præbeanturq́;.

94 Paſtillus ad dyſentericos, & cœliacos. Rhois culinarij,

piperis communis, singulorũ. ʒ. ij. Myrrhæ, croci, acaciæ, corticis loti, ramenti, ammeos, sing. ʒ. j. Spicæ nardi, lycij succi gallarum, opij, anisi, aloes flauæ, sing. ʒ. ß. Trita fermentescant cum succo rubi, fingantur pastilli, & detur dormituris triobolus cum aqua, febricicantibus veró cum frigida.

Pastillus ad dysentericos, & cœliacos admodum probatus. Anisi. apij seminum, ammeos, succi hypocistidis, balaustiorum, seminis hyoscyami albi, singulorum. ʒ. iiij. Trita fermentato cum vino, fingitoq; pastillos, & præbeto. Perfectum pondus. ʒ. j. cum aquæ calidæ cyathis decem. 9

Pastillus Oribasij, valde bonus. Opij, croci, lycij, acacię rhois, thuris, gallarum, hypocistidis, sidiorum, aloes, myrrhæ, singul. ʒ j. Trita fermẽtescant cum succo hypocistidis finganturq; pastilli, qui dentur cum aqua pluuiali. 9

Pastillus infusilis ad dysentericos, nominatus Nymphodoti, ad [a] depascentia, omnibus præstantior, quemadmodum experti sumus, ait Archigenes, compositus quidem vt Faustinus: dissonans autem in Arsenici appõderatione, opere aũt lõgè efficacior eo apparet Chartę vstę. ℈. vij. ß. Arsenici. ℈. ij. [b] Calcis viuæ. ℈. ij. ß. Sandarachæ. ℈ j. ß. Vini austeri. [c] ℈. ß. quartam partem. Coquito vinum solum quoad [d] tertia pars remaneat. Dein arida læuigato in mortario, & subigito ad consistentiam, fingitoq; pastillos pondere. ʒ. ij. aut. ʒ. j. &. ß. aut. ʒ. j. Vtere pro ægri viribus. Infunduntur cum vino & aqua pluuiali. Sint autem aquæ incocta rhus syriaca, lenticula, rosæ rubeæ aridæ, oriza, & ruta. Vinum verò coctum sit cum myrtorum nigrorum summitatibus, & fructibus, ita vt vtrorũq; humor sit mẽsura cotylæ vnius, & probè confectum & subactum inijce vt valde mirificum, & probatum. 9

[a Ad depascentia, &c.] *Hic locus in manuscripto codice totus deprauatus est. Ita enim illic legitur* πρὸς τὰ νεμώμενα πάντα ποιῶν ἄμεινον. ὡς πεῖραν ἐγνωκέναι ἐξ αὐτοῦ φησὶν ἀρχιγένης συγκειμένου μὲν ὡς φαύστινον διαφωνῶν δὲ *&c. Quum ita potius scribendum erat:* πρὸς τὰ νεμόμενα πάντων ἄμεινον ποιῶν ὡς κιπειρώμεθα φησὶν ἀρχιγένης συγκείμενος μὲν ὡς φαυστῖνος *&c.* [b Calcis viuæ.] *Codex Nicolai habet.* τιτάνιως *Aetius verò* ἀσβέστου.

[c ℈. ß.] *Haud dubiè hoc pondus deprauatum est, quod sequentia etiam*

etiam monstrant, & in Aetio disertè exprimuntur sextarij tres.

[c Tertia pars.] *In Nicolai codice falso legitur* ὁ τίτος, *pro* τὸ τρίτον.

98 Pastillus fusilis ad dysentericos, cuius multam habemus experientiam. Est enim mirabilis ad depascentia vlcera, vt non solùm ad dysentericos, verumetiam ad gingiuas putrescentes, & omnes nomas conferat. Calcis, arsenici, chartæ vstæ, squamæ æris, singulorum, exagia. iiij. Trita subigito cum succo ramorum oliuæ, aut succo orizæ. Fit autem succus hoc modo. Accipe ramulos oleæ, tusos conijce in aquam sufficientem: & donec quater efferbuerit, coquito, & expresso inde succo vtere.

99 Pastilli insignes. Faustini nominati. Et primi quidem confectio est eiusmodi, valetq; ad dysentericos & cœliacos. Chartæ combustæ. ʒ. vij. ß. Calcis viuæ. ʒ. vj. quartam partem. Arsenici. ʒ. iij. Sandarachæ. ʒ. j. ß. Trita fermentescant cum lenticula & decocto myrtorum, quãtum sufficit. Alterius pastilli Faustini confectio hæc est. Calcis viuæ. ʒ. ij. ß. Sandarachæ. ʒ. j. ß. Arsenici. ʒ. ij.[a] Chartæ vstæ. ʒ. vij. ß. Trita fermentescant cum decocto myrtorũ, fingito pastillos ad vsum.

[a Chartæ.] *Manuscriptus codex simpliciter legit* κεκαυμένου. *cum adijciendum fuisset* χάρτου.

100 Pastillus Faustinus nominatus, in Alexandria confectus. Arsenici, sandarachæ, singulorum. ʒ. ij. Calcis. ʒ. vij. Acaciæ. ʒ. vj. Trita subigantur cum vino, & formentur pastilli, qui excepti inijciantur.

101 Pastillus Philadelphos cognominatus, ad dysentericos, & sanguinis eruptiones, omnesq; nomas. Sandarachæ, arsenici, singulorum. ℥. j. ß. Calcis, acaciæ, singulorum. ℥. iij. Trita excipiantur cum succo arnoglossi, aut vino austero, & fingantur pastilli pendentes. ℥. ij. aut. ℥. j. ß. aut. ℥. j. Dentur pro viribus cum vino myrtite. Heras autem hoc modo ipsum composuit. Arsenici. ℥. iiij. Acaciæ & calcis viuæ, singulorum. ℥. ij. Trita confice, & formato pastillos, quos vsu exigente præbeto.

102 Pastillus ad dysentericos plurimum expertus, vt confestim aluum sistat. Bituminis, arsenici, sandarachæ, aluminis scissilis, squamæ æris, singulorum. ℥. ij. Chartæ

combuſtæ.℥.v.Calcis viuæ.℥.iiij. Succi hypociſtidis, balauſtiorum, ſingulorum.℥.j.ß. Opij.℥.j. Trita fermenteſcant cum vino myrtite, & fingantur paſtilli. Dentur, vt prædiximus, in paſtillo Nymphodoti.

Paſtilius infuſilis è [a]ſubere, Andromachi, præter opinionem conferens. Gallarum, chartæ vſtæ, [b] ſuberis ex vaſe vini veteris accepti & vſti, panis, vſti, ſingulorum. ℥.vij.ß. Arſenici. ℥.iij. Sandarachæ. ℥.v. Calcis viuæ, lithargyri, ſingulorum.℥.j.ß. Acaciæ, ceruſſæ, ſingulorum, ℥.ij.ß. Fæcis vini vſtæ.℥.ij. Excipiantur vino adſtringente, & formentur paſtilli pondere.℥.ij.aut.℥.j.&.ß. aut.℥.j.& inijciantur, principio cum ſucco arnogloſsi, aut polygoni, aut perdicij, aut rhois ſyriaci, aut myrti. Si verò nihil horum adſit, cum aqua tepida inijciantur. Quod ſi morbi vigor ac vehementia fuerit, inijciantur cum decocto fœnigræci, aut ſeminis lini. In inclinatione verò cum decocto myrti, aut rubi in vino coctis. In pueris, dato cyathos duos: in mulieribus, cyathos tres: in viris perfectis, cyathos.iiij. Et hoc pacto vtere vt probato. 103

[a Subere.] φύλλων *in manuſcripto codice legitur corruptè, pro* φιλλῶν, *vt liquet ex* Paulo, *&* Aetio. [b Suberis, &c.] *In græco codice manuſcripto perperā* φύλλου, *pro* φίλλου *legitur. Et poſt* παλαιου *adijciendum* κικαυμένου.

Paſtillus infuſilis, Aſclepiadis, dolorem mitigans, ſomnum inducens, diuturnos dyſentericos, febre vacantes, confeſtim iuuans. Chartæ combuſtæ. ℥. v. Sandarachæ, arſenici, ſquamæ æris, aluminis ſciſsilis, omphacij, lycij, acaciæ, ſucci hypociſtidis, calcis viuæ, ſingulorum.℥.ij.ß. Opij, croci, ſingulorum. ℥. j. Trita fermenteſcant cum vino myrtite, fingantur paſtilli, quorum ſinguli adæquent. ℥. ij. aut. ℥.j.ß. aut. ℥. j. Inijciantur pro ægri viribus cum vini cretici dulcis cyathis ſex pondere perfecto. 104

Paſtillus infuſilis, ad dyſentericos multæ experientię. 105
Arſenici.℥.j. Sandarachæ. ℥.j.ß. Squamæ æris.℥.ß. Calcis.℥.ij. Aluminis ſciſsilis. ℥.j. Chartæ combuſtæ. ʒ.ij.ß. Omphacij, acaciæ, hypociſtidis ſucci, ſingulorum. ʒ. j. Thuris. ℥.ß. Opij. ℥.j.ß. Trita fermenteſcant cum vino myrtite, aut alio auſtero, fingantur paſtilli, & inijciatur de

de ijs pondus. ℥. j. cum aqua pluuiali, & vino myrtite. Quod si quis ex dysentericis & cœliacis quod iniectum est, de hoc pastillo non retineat, sed confestim ipsum egerat, certò scias quòd non sanabitur, sed morietur, quemadmodum crebrò sumus experti.

106 Pastillus infusilis, Thronus Marcelli. Arsenici ℥. j. ß. Sandarachæ. ℥. ij. Balaustiorum. ℥. v. Aluminis scissilis. ℥. ij. Opij. ℥. j. Calcis. ℥. iiij. Omphacij ℥. j. Hypocistidis succi. ℥. j. ß. Trita fermentescant cum vino austero, & formentur pastilli, præbeantur vt Nymphodoti pastillus. Thronus Marcelli.

107 Pastillus infusilis, Lycos nominatus, ad dysentericos mirabilis. Sandarachæ. ℥. iij. Arsenici, libram. ß. Calcis viuæ. ℥. v. Aeris vsti. ℥. x. Acaciæ. ℥. iij. Cadmiæ, chalcitidis crudæ, singulorum. ℥. vj. Rhois coriarij, succi hypocistidis, singulorum. ℥ j. ß. Myrti baccarum nigrarum recentium. ℥. iij. Soreos, misyos, omphacij, singulorum. ℥. ß. Gallarum, lycij, singulorum. ℥. iij. Trita subigantur cum vino myrtite, & succo arnoglossi, ac fingantur pastilli pondere vnciarum. ij. aut vnciæ. j. ß. aut vnciæ vnius. Vsu exigente inijciantur cum vino adstringente, ægri habita cura, quemadmodum in Nymphodoti pastillo diximus.

108 Pastillus magnus, ad dysentericos accommodatus, facit ad eos qui extremè laborant, & desperati sunt, vtpotè in quibus prodeunt carnosæ & feculentæ egestiones. Infunditur autem cum succo orizæ, cum quo cocta sint adeps hircinus, & myrtus. In ijs qui non continent, [a] muria oliuarum albarum præmittenda, & post horæ interstitium pastillus infundendus, præmuniendo stomachum & caput, vt in Nymphodoti pastillo prædiximus. Post iniectionem foueto anum. Facit verò etiam ad crustas in pudendis & nomas. In dysentericis verò rectiùs facies, si cum cæteris quæ iam dicta sunt, manus laborantis fascijs circundederis longioribus, desuper ab humeris initio facto, & ad extremas vsque manus ligamento protenso. Non parum enim hoc facit ad defluxionis constrictionem. Balaustiorum recentium, sidiorum, rhois coriarij, folij, singulorum. ℥. j. Isatidis tinctoriæ. ℥. j. ß. Spinæ ægyptiæ. ℥. j. Hyoscyami seminis. ℥ ß. quartam par-

tem. Farinæ lenticulæ.℥.ij. [b] Suberis ex vasc vini veteris accepti & vsti, gallæ immaturæ non corrosæ, singulorum. ℥.j. Rosarum aridarum, cum floribus ipsarum recentibus, singulorum.℥.j.ß. Croci.℥.j. Myrrhæ. ℥.ij. Bituminis, picis aridæ.℥.j.ß. Lycij, acaciæ, hypocistidis, thuris masculi, singulorum.℥.ij. Gummi, lb.ß. Omphacij succi aridi.℥.j. Opij, amyli, singul.℥.ß. Solearum veterum vstarum, [c] cornu cerui vsti, osiculorum oliuarum vstorum, osiũ palmularum vstorum, fecis vini vstæ, spongiæ nouæ pice liquida & cedria imbutæ, ostreorum vstorum, æris vsti, squamæ æris, singulorum.℥.ß.ʒ.j. Lapidis gagatis, corallij, [d] rubiginem ferri, singulorum.℥.j. Aluminis scissilis in testa vsti, aluminis coriarij, singulorum.℥.ß. Arsenici.℥.ß. quartam partem. Chalcitidis crudæ, sandarachæ, gypsi eloti, calcis viuæ, singulorum.℥,ß.ʒ.j. Rubricæ sinopicæ, exag.ij. quartam partem. Atramenti communis.℥.ß. quartam partem. Diphrygis.℥.ß. gran.iij. Lithargyri, exag.ij. quartam partem. Ochræ.℥.ß. gran.iij. Atramenti indici, exag.ij. quartam partem. Plumbi vsti. ℥.ß.ʒ.j. Cerussæ. ℥.ß. gran.iij. Terræ samiæ.℥.ß. quartam partem. Cimoliæ, pompholygis, singulorum.℥.ß. Trita omnia benè fermẽtescant cum succo mandragoræ, aut succo arnoglossi sufficiente, finganturq; pastilli, & dentur. Compositio quidem pastilli vniuersam congeriem habet ex simplicibus medicamentis quinquaginta quinque, præter herbas decoctas in aqua, ad pastilli exceptionem accommodatas. Modus autem confectionis is est. In mortarium thebaicum conijce æris squamam, lithargyrum, gypsum, calcem viuam, gagatem lapidem, corallium, rubiginẽ ferri, ostrea etiam tusa & cribrata probè, arida validè læuigentur vt in pollinem redigãtur. Dein adijce chalcitim, sandaracham, arsenicum, cornu ceruinum, ossa palmularum & oliuarum, spongiam, alumina, & rursus terito, affuso aliquo ex ijs quæ spissant. Alumen verò ita vritur. Conijce ipsum in ollam nouam, & carbonibus admoueto: & vbi diffunditur, & liquescit tollito, & sinito refrigerari, & sic læuigatum admisce. His dein tritis, rubricam, diphryges, atramentum indicum, & commune, ochram, plumbum, samiam terram, cimoliã, cerussam, pompholygem, & reliqua omnia metallica addito,

& val

& validiſsime ſub æſtu caniculari terito, donec eorum quæ ſpiſſant quartam aut quintam addideris partem. Vbi verò aliquo modo collyrij inſtar læuigatum fuerit, tum arida tuſa & cribro arctiſsimo excuſſa adijcito. Contundito etiã veteres ſoleas cũ aridis, dein adijce ea quæ ſpiſſant, leuigato rurſus vt priora, ſæpius affuſis ijs quæ ſpiſſant. Vbi verò læuigata inaruerint, tum in altero mortario læuigato crocum, cum duobus ſuccis, mandragoræ ſcilicet & arnogloſsi: atque vbi leuigatum fuerit, admiſce reliqua, myrrham nimirum, thus, omphacium, acaciam, hypociſtidem, gummi, lycium, opium, picem, bitumen, & lenticulæ farinam, ſingula ſeorſim exiccata, læuigataq;. Vbi in mortario probè læuigata fuerint, affuſis duobus ſuccis largiter quantum ſatis erit vt alia excipiantur: & omnibus probè ſubactis, fingito paſtillos, qui duarum fabarum magnarum adæquent magnitudinem. Vtere cum ſucco oryzæ, aut vino adſtringente, aut aliquo alio accõmodato liquore. Ego verò non ſuppetente mihi mandragoræ ſucco viridi, aridũ ſuccum admiſceo, pondere ℥ ij. Stymata autẽ, hoc eſt ſpiſſamenta in quibus læuigas paſtillum, hoc modo apparato. Rubi, myrti cytinorum, radicis ſymphyti, radicis capparis, foliorum ſalicis, cupreſsi, gummi, ſingulorum ℥ j. Hæc coquito cum aqua ſufficienti, & vtere. In ijs verò ſpiſſamentis ſpongias, aut glomos irrigato, & cum eis anum crebrò foueto, maximè poſt iniectionem paſtilli, & ſic vtere.

[a Muria oliuarum &c.] *Manuſcriptus codex legit,* ἔνει ὁ ἀλμήρ. *Hoc eſt, primùm inijce muriam, &c. Clariùs Aetius* πρόϊνει ἀλμήρ. [b Suberis.] *Iterum in manuſcripto codice falſo* φύλλωρ, *pro* φιλλῶρ *legitur.* [c Cornu cerui.] *Hæc omnia deſiderantur in codice Nicolai, ſunt autem ex Aetio adiecta.* [d Rubiginem.] *Nicolai codex legit* σκωρίας, *pro* ἰοῦ. *Et* ἰοῦ *legendum eſſe, ex Aetio & ſequentibus ſatis liquet.*

209 Paſtillus Andromachi epithema, ad dyſentericos & cœliacos, admodum probatus. Hyoſcyami albi, & apij ſeminum, ſingulorũ ℥ ß. Opij, croci, ſingulorum exag. j. ß. Aniſi, roſarum florum, ſucci hypociſtidis, balauſtiorum, rhois rubei, ſing. ℥ ß. Trita fermẽteſcant cũ vino myrtite, formentur paſtilli, ſiccentur in vmbra. Vſu poſtulãte excipiãtur palmulis paſsis, ſeu calcatis, & illinãtur linteo, impo

nanturq; toti cauitati ſtomachi. Sic vſus eius vſto.

Paſtillus ad lientericos admodũ probatus. Croci, opij, myrrhæ, ſin. ℥. ß. Thuris. ʒ. ij. Caſtorij. ℥. ij. Trita fermẽteſcant cũ vino adſtringẽte, fingantur paſtilli, & præbeãtur. 110

Paſtillus ad lientericos valde bonus. Styracis, opij, myrrhæ, thuris, croci, ſingulorum. ʒ. ij. ß. Trita ſubigantur cum vino adſtringente, aut polygoni ſucco, formentur paſtilli, & præbeantur. 111

Paſtillus Theodoretus, Aſterios dictus. Apij, aſari, aniſi, fœniculi, gallarum, myrrhæ, hyoſcyami, & dauci ſeminis. Myrti baccarum, ſingul. ℥. ß. Petroſelini, ammeos, ſingul. exag. j. ß. Opij. ℥. j. ß. Trita irrigentur cum ſucco polygoni, & fingantur paſtilli, denturq;. 112

Paſtillus ad lientericos, probatus. Cumini, rhois ſyriaci, balauſtiorum florum, ſingul. ℥. ß. ʒ. j. Sidiorum. ℥. ß. Silphij, exagium. j. ß. Aut aridi. ʒ. ß. Trita fermenteſcant cum ſucco polygoni, aut inſpergantur potui, aut ſubacta cum oxymelite præbeantur manè & veſperi. 113

Paſtillus mirabilis valde, ad lientericos. Myrtorum aridorm, cochlea. j. ß. Aniſi, roſarum aridarum, œnanthes, ſingul. cochlea. ß. Phœnicobalanos. xx. Trita fermẽteſcant cum ſucco polygoni, formentur paſtilli. ʒ. j. cum aqua pluuiali, aut cum vino diluto. 114

Paſtillus ad iocineroſos, valde bonus. Aniſi, apij, ſeminis, aſari, amygdalarum amararum, abſinthij comæ, ſingulorum, exagium. j. Trita fermenteſcant cum aqua ſufficienti, fingantur paſtilli. ℥. j. qui dentur cum vini diluti cyathis tribus, ijs qui vacant febre, febricitantibus autem cum mulſa. Vrinam mouet is paſtillus, & leniter calidus. 115

Paſtillus ad iecur exulceratum, Andromachi, admodum inſignis. Seminis hyoſcyami, glycyrrhizæ, mandragoræ, ſymphyti, ſenæ, aſari, ſagapeni, ſingulorum. ʒ. j. Rhei barbari. ʒ. iij. Opij, ſeminis papaueris, ſingulorum. ʒ. ij. Aniſi. ʒ. j. ß. Trita ſubigito cum ſucco intybi & apij, formato paſtillos, & dato. Nonnulli huic paſtillo adijciũt, cinamomi, croci, ſpicæ, ſeminis agni, ſingulorum. ℥. ß. Si verò inſtar antidoti conficere vis, fermentato cum melle attico, & præbeto cochlearium vnum. 116

Paſtillus diſcuſſorius iecoris, & ad febres, ſitimq; admo- 117

dum

dum probatus. Succi oxyacanthæ, stag.ij. Anguriæ seminis, mastiches, spodij, sing. exag.j. Croci, stag.ß. Succi eupatorij, glycyrrhizæ, mannæ, singul.℥.j. Rhei indici, lachæ singul. stag.ß. Rosarum aridarum, stag.j. Trita fermentescant cum succo fœniculi, fingatur pastilli, denturq; vsu exigente.

118 Pastillus ad iecur induratum. Eupatorij, spicæ, succi glycyrrhizæ, asari, senæ, sing. exag.j.ß. Berberis, exag.ß. Rhei barbari, exag.ij. Seminis portulacæ, rosarum, nardi, cinamomi, singulo.℥.ß. Croci, pelecini, singulo. exag.ß. Chamæpityos, seminis agni, cyperi, singulo.℥.ß. Seminis citrij.ʒ.ij. Trita subigantur cum succo fœniculi, formentur pastilli, & dentur.

119 Pastillus ad induratum iecur, similis, probatus. Anagallidis.℥. Rhei pontici, spicæ nardi, singulorum.℥.j. Aristolochiæ, maceris, asari, seminis agni, senæ, singulorum.℥.ß. Seminis portulacæ, & papaueris albi, singulorum exag.j.ß. Rosarum, nardij celticæ, sing. exag.j. Spodij, exag.ß. Hyoscyami seminis, carnis seminum quinq;, singulo. exag.ß. quartam partem. Trita fermentato cum succo fœniculi, fingitoq; pastillos, quos pro viribus ægri dato cum drosato quocunq; volueris, & aqua calida.

120 Pastillus ad iocinerosos, lienosos, & stomachicos, admodum laudatus. Asari, spicæ, senæ, singulorum exag.j.ß. Rhei barbari, exag.ß. Seminis portulacæ, rosarum, cinamomi, sing.ʒ.iij Intybi, & seminis agni, cyperi, sing. exag. ij. Trita fermentescant cum succo fœniculi, & fingantur pastilli, qui dentur.

121 Pastillus ad iecur induratum, laudatus. Ammoniaci, exag.xv. Croci, exag.ij. Crocum tusum & cribro trãsmissum subigito cum aqua. Dein adijce ammoniacum tritum, & subacta excipe, formatoq; pastillos, quos dato pro viribus. Primis quidem.℥.ij. medijs.℥.j. Atq; hoc pacto vtere.

122 Pastillus ad induratum lienem, & phlegmonem. Cyclaminis succi.ʒ.v. Bryoniæ, dictamni, medullę scillæ assatæ, singul.ʒ.ß. Struthij, capparis radicis, sing.ʒ.j.ß. Trita fermentescant cum aceto scillitico, fingantur pastilli obolorum duorum. Detur vnus pastillus ex oximelite.

123 Pastillus ex Erice ad lienis phlegmonem, & duritiem.

Tenerum rubi ramorum, ammoniaci, thymiamatis, singulo. ʒ. ij. Capparis foliorum. ʒ. j. Myricæ fructus, aspleni nominati, rhei pontici, scillæ assatæ, piperis communis, singulo. ʒ. ß. Trita subigantur cum aqua, fingantur pastilli, qui dentur ex oxymelite. Miraberis illius efficaciam: lienē enim statim minuit. Similiter vtere. Similis ericę, exagia. ij. Piperis albi, spicæ nardi, ammoniaci thymiamatis, rhei barbari, singul. exag. j. Aliàs autem hæc etiam miscentur. Costi, scolopendrij, corticis radicis capparis, singulo. exag. ij. Trita fermentescant cum aceto scillitico, fingantur pastilli, & dentur. Simile. Seminis ericæ, corticis salicis, singulo. ℥. ß. ʒ. j. Corticis capparis. ℥. ß. Ammoniaci thymiamatis, ʒ. ij. Euphorbij, spicæ nardi, singulo. exag. ß. quartam partem. Trita fermentescant cū aceto scillitico, formentur pastilli, ac præbeantur.

Pastilli è scilla, ad phlegmonē, & omne malum lienis. 124
Ad hydropicosq;. Vrinam quoque mouet, & vtilis ad semolliendam aluum. Scillam benè magnam [a] fermento oblitam assato, dein purgatæ medullæ eius adijce lb. ß. Seminis dauci, exag. j. ß. Anisi, seselis, ericæ ramos, chamedryos, radicis panacis, chamæpityos, iridis, sing. exag. j. ß. Seminis vrticę, fructus cedri. ℥. ß. Myrrhæ. ʒ. j. Eruorum excorticatorum, ℥. iiij. Trita fermentescant cum vino, fingātur pastilli, deturq;. ℥. j. ex oxymelitis cyathis tribus. Est archigenis inuentum.

[a Fermento.] *Græcè est ζύμη. Aetius autē legit πηλῷ, id est luto.*

Pastillus similis pastillo è scilla. Hederæ nigræ co- 125
rymborum. ℥. ij. quartam partem. Spicæ nardi. ℥. j. ʒ. ij. Seminis rutæ syluestris. ℥. j. Castorij. ʒ. ij. Iridis. ℥. j. ß. Trita subigito cum succo verbenacæ rectæ, formatoq; pastillos qui in prædictis malis dentur, nempe ad hydropicos & lienosos, ex vino veteri, diebus quinque, ac vrinam mouebit cruentam. Cognouimus autem hunc pastillum in ijs etiam qui lienem induratum habent, probatum esse,

Pastillus ad ictericos & iocinerosos, mirabilis. Amyg- 126
dalarum amararum. ʒ. ij. Anisi, absinthij comæ, singulorum. ʒ. j. Spicæ nardi. ʒ. ß. Reliquę species terantur, amygdalæ autem terantur in aqua, excipiantur, & fingantur pastilli, & detur. ʒ. j. carentibus febre ex mulsi cyathis

this tribus.

127 Pastillus panchrestus, ducit vrinam multam. facit etiã ad lumbos dolentes, & pituitam habentes in toto corpore, peripneumonicos, pleuriticos, quartanarios, arthriticos, & distensione neruorum laborantes, datus ijs quidem cum vino, illis verò ex oximelite, alijs verò ex mulsa. Aristolochiæ, myrrhæ, cerussæ, seminis abrotoni, iridis, canchryos sing. ʒ.ij. Anisi, baccarum cedri, radicis panacis, pyrethri, ammoniaci thymiamatis, cardamomi, cumini, singulo. ʒ.j. Trita fermentescant cum aqua, finganturq; pastilli triobolares, aut duorum obolorum, dato pro viribus ægri.

128 Pastillus ad hydropicos potus. Corallij, aluminis, scissi, sing. ʒ.j. Trita subigantur cum decocto calaminthæ, & formentur pastilli, deturq; obolus vnus bibendus cum calaminthæ decocto. Archigenes summè etiam ad nephriticos conferre inquit.

129 Pastillus ad hydropicos, vrinam mouens. Seminis apij, ʒ.vj. Myrrhæ, dauci, croci, sing. ʒ.iij.ß. Iunci odorati. ʒ.ij. Seminis fœniculi, asari, sing. ʒ.iij. Spicæ nardi, casiæ, cinamomi, seselis, sauinæ, sing. ʒ.ß. quartam partem. Trita fermentato cum vino odorato, formatoque pastillos oboli vnius, aut obolorum duorum. Dato pro viribus. Facit ad calculosos, sumptus cum vini diluti cyathis tribus.

130 Pastillus ad iocinerosos & ictericos, admodum probatus. Anisi, seminis apij, asari, amygdalarum amararum, absinthij, sing. exag. j.ß. Rhei barbari, exag. j.ß. Eupatorij, exagij quartam partem. Santali rubei, & citrini, singu. exag. j.ß. Trita fermentescant cum aqua, finganturq; pastilli pendentes semunciam. Alij autem. ℥. j. adæquant. Dentur pro viribus ex aqua decoctionis [a] Critharij tepida.

[a Critharij.] *Græcè legitur* κριθαριο. *Per Critharium autem fortè Crithamum aut Crithmum dictum intelligit: quod regio morbo conferre Dioscorides testatum reliquit.*

131 Pastillus ad nephriticos, calculosos. Hyoscyami, cicutæ. fœniculi, vuæ, & maluæ seminum, celticæ, folij, spicæ nardi, saxifragi, singulorum. ʒ.j.ß. [a] Oui. ʒ.iiij. Amygdalarum amararum, pinearum, sing. ʒ.ij. Piperis albi. ʒ.iiij. Trita fermentescant cum vino dulci, finganturpastilli,

& dentur.

[a Oui.] *Manuscriptus codex legit ὠοῦ, sed quàm rectè, dubito.*

Pastillus simplex ad abscessus, & vlcera in renibus, probatus. Seminis lini, seminis cucumerũ, sing. ʒ. j. Amyli, ʒ. ij. Trita fermentescant cum aqua, finganteur pastilli, & dentur. 13

Pastillus nephriticus ad renũ & vesicæ affectus, pus aut sanguinem, aut mucosum mingentes, ad eos qui vehementi dolore laborant, atq; syriases. Opij, pinearum repurgatarum, seminis fœniculi, & lapathi, sing. ʒ. j. Seminis cucumeris, ʒ. vj. Seminis apij. ʒ. iij. Pinearũ vstarũ. ʒ. ij. Herbæ vesicariæ [a] folliculorum. ʒ. ij. ß. Trita fermentescant cum passo cretico, finganturq; pastilli. ʒ. j. Non febricitantibus datur pastillus vnus ex passi cochlearijs tribus, febricitantibus autem ex aqua. 13

[a Folliculorum.] *In codice Nicolai scribitur* κικόωρ, *fortè pro* θυλακίωρ.

Pastillus ad exulcerationem renum, & cicatrice indigentium, admodum mirabilis. Opij. ʒ. j. Pinearum torrefactarum, gran. xx, Amygdalarum, nucum ponticarum excorticatarum & torrefactarum, sing. ʒ. viij. Trita subigantur cum vino dulci, & confectis omnibus fiant pastilli duo, qui dentur ex vino aut aqua. 13

Pastillus ad profluuim muliebre, & ruptionẽ sanguinis ex vtero, admodum probatus. Succi hypocistidis, terræ samiæ, gallæ immaturæ, acaciæ flauæ, singulorũ. ʒ. iiij. lemnij sigilli, rhei barbari, sing. ʒ. ij. Succi acaciæ, rosarum rubearum, singulorum. ʒ. j. ß. Cinabaris, hoc est symphyti. ʒ. j. Corallij rubei. ʒ. j. ß. Trita subigantur cum aqua pluuiali, formenturq; pastilli, qui dentur ex succo arnoglossi, aut filicis, aut polygoni, aut plantaginis minoris, aut myrti baccarum. 13

Cinabaris quid Nicolao

Pastillus capitalis ad erysipelata, admodũ probatus. Lithargyri, cerussæ, croci, sulphuris ignẽ nõ experti, opij, rubricę Sinopicę, chalcitidis, misyos, calchãti, aluminis scissilis. Trita fermẽtato cũ aceto acri, fingito pastillos: & prębeto. 13

Pastillus ad dolorẽ auriũ ob spiritũ flatuosum natũ, mirificus. Dicunt autem ægrotanti non esse admouendum, priusquam merces accipiatur; tribus enim diebus 13

plu

plurimùm, sanat. Cæterum non solum eos qui à flatibus dolent, sed & omne malum tam recens quàm vetus aurium emendat, gratia Dei, & confestim dolorem abigit, in aurem dolenti appositam instillatus. Foliorum rutæ, zingiberis dolo vacantis troglodytici, sing. ʒ.iij.ß. Succi hyoscyami. ʒ j. Opij nigri, amomi legitimi, croci Corycei puri, sing. ʒ.ß. Baccarum lauri excorticatarum. ʒ.iij. Trita subigito cum lacte muliebri, formatoq; pastillos, & exiccato in vmbra. Vsu verò postulante, accipe, ac terito in lacte muliebri, & benè subactum infunde cum gossipio in aurē dolenti oppositam. Est probatus & insignis.

38 Pastillus ad dysentericos, laudatus. Rhois syriaci, gallarum quercinarum, balaustiorum, amyli, seminis ericę, seminis apij, opij, singul. ℥.j. Trita fementato cum aqua, & fingito pastillos. ʒ.j. & vtere.

39 Pastillus ad dysentericos dolorem mitigans, conferens iliosis, lienosis, difficultate vrinæ laborantibus, & aquam metuentibus. Hyoscyami, apij, & papaueris seminū, sin. ʒ. vj. Opij, castorij, anisi spicæ nardi, seminis fœniculi, sing. ʒ.iij. Trita fermentescant cum aqua pluuiali, formentur pastilli siliquas pendentes duas. Dantur ex temperata pro ægri viribus.

40 Pastillus ad dysentericos ex subere. Gallæ, chartæ vstæ sin. ʒ.xv. Arsenici. ʒ.xvj. Sādarachę. ʒ.viij. Aluminis scissilis, acaciæ aridæ, sing. ʒ.xx. Cerussæ, lithargiri, calcis viuæ, singul. ʒ.v. Trita subige cum vino, & informa pastillos. Vsu postulante dissolue vino sufficienti, & per anum infundito.

41 Pastillus ad dysentericos Lampterius vocatus, valde probatus. Arsenici. ʒ.v. Chalcitidis crudæ. ʒ. x. Squamæ æris. ʒ.viij. Calcis viuæ, croci, opij, singulorum. ʒ.ij. Trita subige cum vino amineæo, finge pastillos, & præbeto.

42 Pastillus ad dysentericos è seminibus, somniferus. Anisi, fœniculi & hyoscyami seminis, ammeos, opij, seminis apij, sing. ℥.j. Vbi contriueris, dissolue opium cum aqua, & probè confectis fingito pastillos, & dato.

43 Pastillus Pasionis nominatus. Squamæ æris. ʒ.vj. Aeris[a] vsti, aloes flauæ ammoniaci, aluminis rotundi, singulorum. ʒ. iiij. Chalcanthi, croci, aluminis scissilis, croco

crocomagmatis,misyos,thuris, singul. ℥.ij. Trita subige cũ vino astringẽte,aut aceto,formatoq́; pastillos & dato.

[a Vsti.] *Falso legitur in manuscripto codice κεραμίου, pro κεκαυμένου.*

Pastillus infusilis, Faustianus. Arsenici.ʒ.vj. Sandarachæ.ʒ.iij. Calcis viuæ.ʒ.xij.ß. Chartæ vstæ.ʒ.j. Trita subigito cum succo baccarum myrti, aut decocto illarum, formato pastillos, & inijce cum decocto lenticulæ, ac rubi radicum. 144

Pastillus è subere. Gallarũ vstarũ, chartæ vstæ, [a] suberũ vstorũ, panis vsti, cornu ceruini vsti, singul. ʒ.iij.ß. Arsenici. ʒ.x. Sandarachæ, calcis, sing. ʒ.iij. Acaciæ, cerussæ. sing. ʒ.ij.ß. Lithargiri. ʒ.j.ß. Trita fermentescant cum vino odorato, formentur pastilli, & dentur. 145

[a Suberum.] *Malè φύλλων, pro φελλῶν scribitur.*

Pastillus Bithynus appellatus. Sidiorũ. ʒ.v. Cadmiæ ʒ.j.ß. Aristolochię, gallarũ radicis, radicis panacis iridis chalcãthi, aluminis scissilis, chalcitidis, misyos, squamy æris, mãnæ, costi, sing. ℥.ß. quartam partem. Trita subigantur cũ aceto, fingantur pastilli, & dentur. 146

Pastillus è castorio ad vlcera, nomas, & fluxiones veteres. Croci, aloes, thuris, singulorum. ℥.ß. Cytinorum, aluminis scissilis, castorij, mannæ, æruginis rasilis, singulorũ. ℥.j. Rubricæ sinopicæ, lb.ß. Trita excipiantur cum vino veteri, formentur pastilli, & dentur. 147

Pastillus è castorio, ad cholicos admodum laudatus & mirabilis. [a] Myrrhæ, castorij. singulorum. ℈.vj. Croci, opij, singulorum. ℈.ix. Anisi, apij. & dauci seminis, singul. ʒ.ß. Seminis hyoscyami. ℈. xviij. Trita fermentescant cum aqua fingantur pastilli, & dentur. 148

[a Myrrhæ.] *Græcè est ζιγγιβέρεως. Paulus tamẽ habet σμύρνης & rectè quidẽ. Frequens verò est non solum in* Nicolao, *sed & in omnibus alijs græcis medicis, vt Zingiber pro myrrha legatur, idq́; non alia de causa, quàm quod vtrunq; ijsdem notis, nempe ζζ à græcis medicis scribi solitum sit.*

Pastillus ex œnelæo, pudendorum & sedis vitijs vtilis. Cerussæ. ℥.v.ß. Lithargyri. ℥.ij.ß. Thuris, recrementi plumbi, aluminis scissilis, singulorum. ℥.j. Trita fermentescant cum vino odorato marinæ expertę, fingantur pastilli, ac dentur cum vino rosaceo, aut myrtite. 149

Pastil

150 Pastillus è lapide phrygio, pudẽdis vtilis. Lapidis phrygij vsti, & ter restincti, primò quidem butyro, aut oleo rosaceo, secundò vino, tertiò autem melle. ℥.ij. Rosarum. ℥.j. Sidiorum. ℥.j. Confecta redigito in pastillos, & dato.

151 Pastillus dialotarion, id est, ex loto syluestri, ad pudendorum & sedis vitia probatus. Cerusæ, amyli, glaucij, croci aluminis scissi, singulorum. ℥.j. Trita fermentescant cum succo loti syluestris, aut vino formentur pastilli, & dentur.

152 Pastillus Leucos, hoc est albus cognominatus. Terræ asteris, pompholygis, cerusæ, amyli, singulorum. ℥.j. Opij ℈.ij. Trita subigantur cum aqua, formenturque pastilli, & dentur.

153 Pastillus ex halicacabo. Lithargyri, cerussæ, singulorum. ʒ. vj. Halicacabi. ʒ.ij. Chalcanthi. ʒ.iij. & quartam partem. Aluminis scissi. ʒ.j. Minij quod ad colorandum satis est. Trita fermentato cum aqua, fingito pastillos, & dato.

154 Pastillus è duplici elleboro, & duabus acacijs. Acaciæ nigræ, & rubræ, glutinis fabrilis: aliàs glutinis piscium, singulorum. ℥.ij. Ammoniaci thymiamatis, glaucij, aloes flauæ, singulorum. ℥.j. Thuris masculi, ellebori nigri & albi, singulorum. ℥.ß. Trita excipiantur cum aceto scillitico, formentur pastilli, qui vsu poscente, excipiantur eodem vel communi aceto, & subacta ante & post balneum inungantur.

155 Pastillus è nigro & viridi colore, Melanchloros dictus. a Zingiberis, aloes flauæ, æris squamæ, thuris masculi, æris vsti, arsenici, aluminis scissi, & rotundi, iridis, chalcitidis, salis fossilis, chalcanthi, cerussæ, nitri, lithargiri, radicis panacis, cadmiæ, sidiorum, gallarum, aristolochiæ rotundę, squamæ æris, stomomatis, æruginis rasilis, singulorum. ℥. ß. Trita fermẽtescãt cũ aceto, formẽturq; pastilli. Fit etiã ex eo emplastrũ hoc modo. Pastilli colophonię, olei cõmunis sin. ℥. vj. Aceti, qd satis est. Solue pastillũ & sic cõfectovtere

[a. Zingiberis.] P*aulus habet σμύρνης, hoc est myrrhæ, vt hinc etiã, quod paulò antè diximus, manifestum fiat, zingiber pro myrrha legi multis in locis.*

156 Pastillus Pãtolinos dictus, ad chironia, malignaq; vlcera & flu

& fluxiones admodum probatus. Casiæ, æris vsti, cerusæ, lithargiri, æruginis rasilis, aluminis scissilis, & liquidi, & lat ericij, quod plinthetis dicitur, radicis panacis, aristolochiæ longæ & rotundę, chalcãthi, portulacę, iridis astragalitidis, calcitidis misyos, ammoniaci thymiamatis, salis ammoniaci æruginis ferri, squamę æris aloes flauę, diphrygis thuris gallarum, sarcocollæ, plumbi vsti, foliorum oleæ, myrrhæ atramenti indici, oxymyrsines, hoc est, myrti sylnestris atramẽti liquidi, balaustiorum, spinæ ægyptiæ, sulphuris ignem non experti, nitri, rhois syriaci, rhois rubri, crysocollæ, [a] aluminis coriarij, acaciæ, salis spumæ, omphacij, singulorum. ℥. j. Trita fermentescant cum aceto sub caniculæ æstu diebus triginta, fingantur pastilli, & dentur.

[a Aluminis.] *Nicolaus habet* στυπτηρίας, *Paulus autem* ῥόος, *hoc est rhois: quæ lectio verior esse videtur, quia additur coriarij, quod de alumine non rectè dicitur.*

Pastillus è Thaphsia, hemicranicus. Succi thapsiæ. ʒ. viij. Myrrhæ. ʒ. iiij. Opopanacis, euphorbij, sing. ʒ. iij. Nitri [a] parthici. ʒ. ij. Piperis communis, sagapeni, singulorũ ʒ. j. Trita fermentato cum aceto, & vsu exigente, aceto illitum post sex horas abluito. Si verò remissiore vti voles, cerato pari exceptum illinito, & noctem finito. 15

[a Parthici.] *Manuscriptus codex, vt etiam Paulus, malè & corruptè* παρθενικοῦ *legit, pro* παρθικοῦ. *Nam Galenus lib. ij. de Comp. medic. local. cap. vltimo, vbi hunc pastillum describit, habet* ἢ τοῦ μηδικοῦ. *contermina enim sunt regiones, Media & Parthia.*

Pastillus menses mouens probatus. Castorij, asæ fœtidæ, hoc est scordij, sing. ʒ. j. Oponacis, galbani, asari, aristolochiæ longæ, myrrhæ, sing. ʒ. ß. Trita fermentato cum succo absinthij, & finge pastillos, dato cum decocto melitines id est, abrotoni, aut abascanthi, hoc est artemisiæ, fructus iuniperi, qui græcè vocatur cedri syluestris fructus, & corticis radicis capparis, sicq; confectum præbeto. 15

Pastillus menses ducens admodum laudatus. [a] Hyra. ʒ. iij. Farinæ [b] eruinæ,. ʒ. v. Rutæ, mentæ, rubiæ, sagapeni, asæ fœtidæ, hoc est, scordij, opopanacis, singulorum. ʒ. ij. Trita fermentato cum succo absinthij, fingito pastillos, ʒ. j. & præbeto cum aqua tepida, cui incocta sint, iuniperi, hoc est fructus cedri syluestris, absinthij, chamæmeli flores 155

& sic

& sic præbeto cum pastilllo manè ieiuno.
[a Hyra.] *Græcè* ὕρα. *Quid verò sit, planè ignoro Puto locum esse corruptum.* [b Eruinæ.] *Manuscriptus codex legit* θιλμίνου, *fortè pro* θερμίνου, *id est, fœnigræci farinæ.*.
50 Capillos capitis denigrans. Decoctum saluiæ affusum calidum, & folia illita.
51 Capillos capitis flauos efficiens Cypri arboris folij decoctum cum succo struthij capiti illitum.
52 Capillos capitis nigros reddens. Myrti fructus & folia in aceto decocta, & illita. Similiter capillos capitis sistit ladanum, cum succo adianti inunctum.
53 Capillos denigrans. Corticem radicis capparis coquito cum lacte asinino ad tertias. Dein oleum contineto in ore tuo, & tingito capillos. Si enim non continueris oleum in ore tuo, modo quodam distributionis naturalis dentes tui nigrescent.

FINIS.

INDEX HYPOGLOTTIDVM,

Aquarum & aliorum.

Hypo

NICOLAI MYREPSI

ALEXANDRINI DE HYPO GLOTTIDIBVS AQVIS ET alijs, Sectio Quadragesima secunda.

Ypoglottis ad tusses & destillationes. Succi glycyrrhizæ, tragacanthæ, amyli, gummi alexandrini, singul. exag. j. Seminum peponis, anguriæ, & cucurbitæ, sing. exag. ß. Seminis cotoneorum. ʒ. ß. Amygdalarum dulcium repurgatarum, exagium. j. Penidiorum, exagia. iij. Probè trita subigātur cū drosato violarū, aut chamæleuces, & singā

fingantur hypoglottides detur vna vt ſub lingua retineatur, & ſaliua ex ea deglutiatur.

2 Hypoglottis tuſsi conueniens, admodum probata. Tragacanthæ, glycyrrhizæ, aut eius ſucci, ſeminis portulacæ, & cotoneorum, amyli, gummi alexandrini, ſing. ʒ. iij. Seminis peponis, & anguriæ, ſing. ʒ. j. Nuces ponticas ſex. Piſtacia. iiij. Trita fermēteſcant cum aqua tuſsilaginis, & formentur hypoglottides, ac præbeantur.

3 Hypoglottis ſimilis, laudata. Amyli, penidiorum, ſeminis cotoneorum, ſeminis vrticæ, ſeminis lini, ſucci glycyrrhizæ, ſin. ʒ. ij. Styracis. ʒ. ß. Trita ſubigito cum penidijs, & oleo amygdalarum, aut droſato violarũ, aut tuſsilaginis, formentur hypoglottides, ac dentur.

4 Hypoglottis ad tuſsientes, deſtillatione laborantes, & ad omnis generis arteriæ pulmonisq; affectus. Omnino autem prodeſt tuſsientibus, & deſtillatione correptis. Glycyrrhizæ, amyli, tragacanthæ, amygdalarum, gummi arabici, ſeminum cucumerum, ſingulorum. exagia. iij. Penidiorum. ℥. ß. Trita fermentato cum ſucco cotoneorum, formato hypoglottides, & dato.

5 Hypoglottis arteriaca, ad amiſſam vocē, & eiuſdem aſperitatem. Tragacanthæ, gummi, ſing. exag. j. Succi glycyrrhizæ, exag. ß. Myrrhæ, ſiliq. ij. Croci. ʒ. quartam partem. Penidiorum. ℥. ß. Trita ſubigito cum ſucco glycyrrhizæ, & formato hypoglottidas, & dato.

6 Hypoglottides ad tuſsientes, raucitatem, arteriam exaſperatam, & voce amiſſam, & eos qui ægrè excreāt. Tragacanthæ, gummi, ſeminis vrticæ. ʒ. j. Zingiberis, thuris maris, piperis longi, palmularum pinguium, ſingu. ſiliq. iij. Glycyrrhizæ. ʒ. ß. Gummi, tragacantham macerato prius in paſſo cretico, & vbi diſſoluta fuerint, reliqua tuſa adijcito: & cum droſato ſufficiēti excipito, formato hypoglottides: & quum vſus poſtulat, dato.

7 Hypoglottis ad vocem amiſſam & raucitatē, reliquosq; arteriæ affectus probata. Tragacanthæ, gummi, ſingulorum exag. ß. Myrrhę, thuris, ſingulorum ſiliq. iij. Palmularum pinguium, glycyrrhizæ, ſingu. ſiliq. vj. Trita excipe cum paſſo cretico, aut droſato ſcilliтico, aut tuſsilaginis. formato hypoglottides, & dato vt mirabiles.

Hypoglottis arteriaca, ad asperitatem fauciũ, vocemq; amissam, valde laudata. Croci, gran. vij. Glycyrrhizæ, spicæ nardi, singulorum exagia. iiij. Myrrhæ, exagij quartam partem. Thuris, exagia. iij. Seminis hyoscyami, exagium. j. Trita fermentato cum drosato, finge hypoglottides, & præbeto. 8

Hypoglottis experta, ad amissam vocem, & raucitatem à plurima humiditate natam. Costi, folij, spicæ nardi, amomi, piperis communis, casiæ, mastiches, singulorũ exagia. v. Opij, exag. j. Trita subigito cum succo mororum, & fingantur hypoglottides non admodum aridæ, vt scilicet facilè sub lingua liquescant, ac dato. 9

Hypoglottis admodum mira, ad raucitatem propter plurimam humiditatem factam. Croci, siliq. vij. Gummi, siliq. x. Tragacanthæ, siliq. xvj. Casiæ, siliq. viij. Seminis papaueris albi, siliq. xij. Piperis cõmunis, siliq. iiij. Thuris masculi, siliq. iij. Trita excipiantur cum drosato scillitico, & succo mori, fingantur hypoglottides, & præbeantur. 10

Hypoglottis ad raucitatem à destillatione ortã, admodum probata. Maceris, siliquas. vj. Cinamomi, spicæ, singulorum siliq sex. Succi glycyrrhizæ, carnis caricarum, singul. stag. j. Trita excipe cum succo brassicæ phrygiæ, formato hypoglottides, & dato. 11

Hypoglottis è brassica, vocem repurgans, valde mirabilis. Succi foliorũ brassicæ hortensis, vnito cum melle probè despumato, ac coquito simul benè ad consistentiam. Adijce succi glycyrrhizam, & tragacantham maceratam. Subactisq; simul benè & emollitis, rursus prope lentum ignem ad cõsistentiam vsque coquito. Dein ab igne semota, in lebete maneant tribus diebus. Tandem exempta reconde in vase, ac vsu exigente formato hypoglottidas, & dato cubitum ituris, muniens ægros à frigore. 12

Hypoglottis ad amissam vocem, raucitatem, & eos qui ægrè excreant valde probata. Tragacanthæ, gummi, sing. ℥. vj. Myrrhæ. ℥. j. obolos. ij. Thuris masculi. ℥. j. ß. Piperis albi, gran. xx. Croci. ℥. ß. Succi glycyrrhizæ. ℥. vj. Palmularum pinguium. Trita excipito cum passo cretico. Gummi autem & tragacantham tundito & cribrato. Passum verò irrigato cum succo glycyrrhizæ, & tusa in aqua coquito 13

to ad consistentiam quadruplam, fingito hypoglottidas, & dato.

14 Hypoglottis mirifica, ad eos qui non nisi recta ceruice spirant. Croci, glycyrrhizæ, thuris masculi, myrrhæ, gummi, tragacanthæ, singulorum. ℈.iij. Penidiorum. ℈.j.ß. Trita fermentato cum vino dulci, formatas hypoglottidas præbeto.

15 Hypoglottis ad tussientes, non nisi recta ceruice spirantes, & destillatione laborantes. Tragacanthæ, gummi arabici, amyli, amygdalarum dulcium, seminis portulacæ & vrticæ, cucumeris seminum, glycyrrhizæ, seminis papaueris albi, seminis lini, succi glycyrrhizæ, singulorum. ʒ.iij. Penidiorum. ʒ.ij. Trita fermentescant cum drosato scillitico, fingito hypoglottidas, & dato.

16 Hypoglottis fluxiones sistens, retenta per totam noctē. At saliuam ex ipsa coactā expuere prodest. Styracis, croci, thuris, opij, sin. exa j. Trita fermentescant cum drosato rosarū, aut myrtino, fingātur hypoglottides, & dentur.

17 Hypoglottis concoquens, ad diuturnas tusses, & destillatione laborantes vtilis. Mellis attici puri. ℥.iiij. Terebinthinæ subactæ. ℥.ij. Galbani. ℥.j. Mel cum terebinthina benè coquito, postea adijce galbanum emollitum: vbi liquefacta fuerint, tollito ab igne, moueto quoad refrigerentur. Vbi refrigerata fuerint, formato hypoglottides fabæ aut nucis ponticæ magnitudine, deinde in vmbra siccato. Vnamquamque hypoglottidem extrinsecus cera obuoluito ne dissoluantur, seruatoq; in vase. Vsu verò postulante adempta cera, vnam sub lingua retineto. Aeger saliuam exustam deglutiat.

18 Hypoglottis sitim arcens, ad ęstuantes. Seminis cucumeris satiui, intybi, & lactucæ, singulorum exag. j. Spodij, siliquas iiij. Seminis cotonei, & malorum succi glycyrrhizæ, singulorum exagium. ß. Tragacanthæ, exag. j. ß. Sacchari candi, & penidij, singulorum exag. j. Trita fermentescant cum albo oui, aut succo zeæ, quam * far latini nominant, aut nenupharis, fingito hypoglottides, & dato. *φάρος.

19 Hypoglottis admodum mira, ad æstuantes, sitim restinguens. Seminis cucumeris satiui, cotoneorū. ʒ.ij. Seminis lactucæ, & intybi, singul. ʒ.j. Glaciei hyemalis in for-

nicibus factæ. ℥.iij. Sacchari candi, exag.j. Trita subigito cum albo oui, formato hypoglottides, & dato.

Hypoglottis ad continuas febres nominatas lipyrias, ardentes, & hecticas. Seminum cucumerum, singulorum. ℥.ß. Seminis lactucæ, & intybi, singulorum exagium.j. Seminum pyrorum, exagium.ß. Succi glycyrrhizæ, exagium.j. Tragacanthæ, gummi, singulorum exagia.ij. Seminis portulacæ.℥ ß. Seminis atriplicis, siliq.vj. Penidiorum.℥.j. Trita fermẽtato cum succo psyllij, fingito hypoglottides, easq; vsu exigente præbeto. 20

Aqua pota, pleuriticos confestim iuuans. Radicis phu, fasciculum vnum. Coquito cum aquæ libris. iiij.ß. ad tertias. Dein expressis adijcito sacchari aut penidiorum.℥.iiij ac rursus coquito ad consistentiam. Pòst vbi ab igne ademeris, dato ægrotanti cyathos tres ieiuno. 21

Tussilaginẽ intelligit. Simile. Accipe leucolus, quod Italis * Scampiuza vocatur, fasciculum vnum. Hordei denudati.℥.ß. Aquæ quod satis est, coquito ad tertias Præbe bibendum cum penidijs manè ieiuno.

Aqua ad eos qui abscessu laborant, suppuratos, & tussientes pota bona. Zizipha.xx. Glycyrrhizæ, chamæleuces, aristolochiæ rotundæ, singulorum.℥.ß. Florum & seminis maluæ, singulorum exagia.ij. Hordei denudati.℥.j. Coquito in aqua ad tertias, dato bibendum tota die cum penidijs, aut saccharo. 22

Aqua pota ad continuas febres, & ardentes, admodum bona. Nenupharis.℥.iij. coquito in aqua ad tertias, aut confice vt stillaticium rosarum liquorem, & hanc aquam bibendam præbeto cum drosato violarum. 23

Per inferna deijciens aqua ex mastiche, ad pleuriticos admodum probata, & eos qui febre vacant mirabilis. Mastiches.℈.ix. terito valde, & cum aqua tepida subigito, ac diligenter concutito quo ad lactis colorem nanciscatur, præbetoq; bibendam. Ea pota, in promptu habeto amygdalas amaras decorticatas viginti, & subactas cum modico melle aut drosato, lingendas dato, postea sorbendam præbeto aquam calidam paulatim. Eius vtique is est vsus. 24

Aqua in principio pota ad pleuriticos febre vacantes, 25
exper

experta. Rutæ, hyssopi, calaminthæ, origani, aut iridis, aut aristolochiæ, vnumquodque in aqua ad tertias coquito, datoq; bibendam in vino dulci. Aut chamæpityos, fasciculum vnum manipularem, & aquæ lb.iiij.ß. coquito ad tertias, & commixtis vini dulcis cyathis tribus bibendam dato ieiuno ante cibum.

26 Aqua ocularis illita ad vehementes oculorum dolores, & oculos cruentos, atque æstuantes. Moschi, caphuræ, tutiæ, sarcocollæ, quæ antzarut dicitur, sing. exag. j. Gummi arabici, exag. ß. Sacchari candi, aloes flauæ, singul. exag. j. Trita madefacito cum vino puro, & conijce in vitreũ vas. Dein hoc vas conijce in lebetem aqua sufficienti refertum, & vinum cum speciebus ad tertias coquito. Colatã postea reconde in vase. Si vsus exigit, accipito & inungito palpebras bis & ter, & sæpius die. Est probata. Antzarut quid

27 Aquæ malorum confectio admodum probata. Malorum, & cotoneorum purgatorũ succi, lb.iij. Admisce illi mellis attici puri lb.iiij. & aquæ lb.ix. Dein coquito despumando ad tertias, semota ab igne recondito in vase. Quod si verò placet, pro melle saccharum inijciens. Dato sitientibus, æstuantibus, resolutis, & stomacho malè affectis. ℥. ij. cum aqua calida, ieiunis.

28 Aquæ malorũ cõfectio similis, valde necessaria. Malorum & cotoneorũ in frusta dissectorũ purè, lb.v. Aquæ fontanæ, lb.xv. Coquito vtraq;, donec liquescant: semota ab igne, vbi refrixerint, colato, & expressis malis, ipsa abijcito. Aqua verò dimensa, admisce sacchari dimidiũ: & rursus spuma sublata coquito, donec octaua pars absumatur. Aliqui etiam mala dulcia adijciũt. Sic probè cõfecta vtere.

29 Aquæ rosaceæ confectio. Rosarum, cotoneorum carnis, singulorum lb.ij. Aquæ lb.iiij.ß. Sacchari, lb.iij. Benè confectam dato, vt aquam malorum.

30 Aquæ malorum confectio admodum probata. Malorum & cotoneorum succi, lb j.ß. Rosarum lb.iij. Aquæ, lb.vij.ß. Verùm vbi eo tempore rosæ inueniuntur cum malis, oportet suo tempore conficiatur cum melle. Quando verò poma tantum apparuerint, vniuersa compositio cum saccharo fiat, quam probè confectam dato.

1 Aquæ myrtites confectio admodum probata. Succi

baccarum myrti lb.iiij.ß.Mellis attici,aut ſacchari,lb.j.ß. Miſce,& ad tertias coquito, dato manè ieiunis.℥.j.aut.℥. ij.cœliacis & dyſentericis,vt probatam.

Hypoglottis ad febres cōtinuas & ardentes,valde lau- 32
data. Succi glycyrrhizæ,ſeminis lini,ſeminis cotoneorū, malorum & pyrorum ſeminum,papaueris albi,& nigri,tra gacanthæ,ſacchari candi,penidiorum,ſingul.℥.j.ſeminum cucumerum,ſemina coniatici, ſing.℥.ß. Trita ſubigantur cum droſato violarum,aut limoniorum, & fingantur hypoglottides,detur vna vt ſub lingua contineantur, & ſaliua deglutiatur.

Hypglottides ad tuſſes in febribus factas admodum 33
probatæ. Glycyrrhizæ,tragacanthæ,ſeminis vrticæ & cotoneorum.℥.ß. Penidiorum.℥.j.Succi glycyrrhizæ,amyli, papaueris albi,ſingulo. exag.ij. Trita fermenteſcant cum droſato, & fingantur hypoglottides, quæ vſu poſtulante dentur.

Hypoglottis mirabilis,ſimilis,Seminis portulacæ,pa- 34
paueris albi,ſeminum cucumerum,tragacanthæ,amyli,ſeminis cotoneorum.ſucci glycyrrhizæ,ſingul.℥.ß.Penidiorum.℥.j.Trita excipiantur cum droſato violarum, & fingantur hypoglottides,& dentur.

Ad hebetudines, & nubeculas oculorum, admodum 35
mirificum & probatum. Succi limoniorum,ſucci fœniculi, ſucci rutæ,& ſucci ſaluiæ,ſing.℥.j.Miſceto vtraq; ac ponito in harundinem,dein obturato ipſam diligenter, & extrinſecus oblinito fermento puro,& aſſato in cinere calido, vt fermentum panis fiat, & ſucci intra arundinem inareſcant. Poſtea accipe ſuccos condenſatos,reponito in vitreo vaſe puro.Si vſus poſtulat,terito in pollinem,adhibeto intra nubeculas oculorum,& iube vt æger ſupinus iuſto tempore iaceat. Admouero manè & veſperi, & æger, gratia Dei,ſanus euadet.Multi enim ſunt ſanati.

Aqua oculis dolentibus impoſita, valet ad oculos 36
æſtuantes,& ad omnia mala oculos inuadentia,ab acribus defluxionibus nata,& oculos cruentos,omneſq; dolores in ipſis excitatos.Accipe denarios paruos æreos. L. conijce in vaſculū æreum,aut cupreum nouū:dein accipe lutea ouorum quatuor aut quinq;,& concute cum denarijs, & lutea

ouo

ouorum dissoluantur instar liquoris. Post acceptum de eo madefacito cum stillaticio rosarum liquore bono, & lacte mulieris quæ masculum peperit, & illine oculos intrà & extrà, manè ac vesperi, vt probato, & permitte totam vt æger dormiat cum ipso noctem.

FINIS.

INDEX SOMNIFERORVM.

NICOLAI MYREPSI ALEXAMDRINI DE SOMNIFERIS SECTIO QVADRAGESIMATERTIA.

1 OMNIFERVM epithema mirabile, fronti & temporibus impositum. Propolis, opij, seminis hyoscyami papaueris albi sing. exag. j. Trita benè excipito cum stillaticio rosarũ liquore, infarctũq; linteo, fronti & tẽporibus imponito. Similiter. Seminis hyoscyami, papaueris albi, farinæ hordeaceæ, olei mãdragoræ, opij, sin. exa. ij. trita fermẽtato cũ albo ouorũ & illitũ linteo frõti imponito.

2 Somniferæ spongiæ confectio mirabilis valde. Succi mãdragoræ, succi lactucæ, succi hyoscyami foliorum, caphuræ, succi nenupharis, succi solani, madefacito in ijs opium, quod satis est. dein spongiam nouam inijce, vt totum succum combibat. Postea accipe spongiam, hanc con-

fectionem in se habentē, & linteo vndequaq; orbiculariter tectam in æstu caniculari suspendito, vt exiccetur. Tandem recondito, & vsu postulante odorandā dato. cōfestim enim somnum accersit. Confert nephriticis, vigilantibus, cōtinuis febribus, & omnis generis vigilijs. Est probatum.

Somniferum epithema, temporibus imponendū. Hyosciami viridis succi, papaueris albi viridis succi, farinæ hordeaceæ, succi solani, olei mandragoræ, opij, propolis, sing. ℥ ß. Opium benè tritum, propolim, & farinam fermentato cum succis, deinde linteo infarcta fronti imponito. 3

Somniferum suffimentum, admodum probatū. Styracis, amomi, ammoniaci thymiamatis, bdellij scythici, corticis radicis mandragoræ, opij. ʒ. ß. Confice cum lignis cyparissinis. Postea ægrotantem suffito, & statim dormiet. 4

Somniferum suffimentum, laudatum. Folij, amomi, costi, zarnabo, sing. ʒ. ß. Carpobalsami ℥. vj. Probè confecto, suffito ægrotantem, vt præcedente. 5

Somniferum epithema. Sampsychi, melanthij, seminis agni, cornu ceruini, baccarum lauri, absinthij, bituminis iudaici, origani syluestris seminis, cumini Aethiopici, anisi, castorij, resinæ piceæ aridæ, lapidis gagatis, vnguium odoratorum, sing. ʒ. ß. Cedriæ, picis liquidæ, singulorum, ℥. ß. ʒ j. Probè trita & subacta illine linteo, & fronti imponito. 6

Somniferum vnguentum fronti inunctum, & naribus. Styracis, myrrhæ singulorum. ʒ. ß. Malorum mandragoræ succi, & radicis corticis, seminis hyoscyami, baccarum myrti nigrarum, rosarum aridarum, sing. ʒ. ß. Olei rosacei ℥. iij. Arida benè trita madefacito cum vino odorato veteri, & cum oleo, linteo infarta fronti imponito. 7

Somniferum cataplasma è palmulis, mirabile admodum, & probatum. Palmularum pinguium. ℥. j. maceratarum in vino, subacta probè, & madefacta cum oleo rosaceo, aut melino, adiectis farinis sufficientibus, & subacta benè illinito linteo, & pectori imponito. Nam & ipsum ægrotantem ad somnum præparat. 8

Somniferum mirabile, probatum. Fel leporinū misceto cum vino, & da bibendum dormituris, & celerrimè somnum alliciet. Si verò æger febricitat, da cum aqua 9

po

potandum.

10 Somniferum ad cœliacos, dato dormituris, probatum. Spicæ, mastiches, croci, apij, seminis papaueris albi, singulorum siliq. iij. Opij, gran. ij. Si placet, adijce etiam alumen scissile. Trita dato bibenda carentibus febre cum vino, febricitantibus autem cum aqua tepida.

11 Somniferum mirabile admodum, & probatum. Opij. ℈. ß. aut quartam partem, pro viribus. Tritum benè subigito cum saccharo, aut drosato violarum, & præbe bibendũ cum aqua. Est enim mirabile admodum.

12 Somniferum epithema. fronti & temporibus imponendum, quum æger ad dormiendum vadit. Papaueris nigri & albi, singulorum exagia. ij. Seminis hyosyami, exag. j. ß. Seminis ocimi, exag. ij. Seminis lactucæ, exag. j. Opij. ℈. ij. Benè trita madefacito, & adijcito farinæ hordei exag. ij. Subacta excipito cum succo hyoscyami, & propolis quantum satis erit. Infracta linteo imponito tepida fronti & tẽporibus. Postremùm autem dato ex diapapauere semunciam comedendam.

FINIS.

INDEX AQVARVM, AQVAM Ducentium, & vterinorum medicamentorum.

NICOLAI MYREPSI
ALEXANDINI, DE AQVIS AQVAM DVCENTIBVS, & vtero accommodatis medicamẽtis, Sectio Quadragesimaquarta

AQVA capillos augens. Aquæ pluuiæ, lb. ix. Rhois alexãdrini, lb. iiij. ß. Adianti, ℥. iij. Sauinę. ℥. iiij. Ladani. ℥. ij. ß. Myrti. ℥. j. Moueto bis die cũ spatha laurina, dein aqua caput lauato, & pectito quotidie. Simile. Semẽ altheę in aqua elixato, & abstergito caput. Seruat capillos & auget, caputq; roborat. Simile. Semen altheæ elixato in oleo communi, & inunge cum eo caput, & capillos, vt probato.

Aqua flauos efficiens capillos. Lupinorũ crudorũ, adiãti, palearũ aridarũ, rosarum ægyptiarũ, sing. ℥. iij. Elixato cum

cum aqua ad tertias, caputque eo lauato. Similiter decocti rosarum ægyptiarum. ℨ. decem, subigito cum vini rubei ℔.j.ß. Chelidonij.ℨ.ij. Politrichi, absinthij, singulorum. manipulum.j. Lupinariorum.ℨ.ij. Hæc coquito in aquæ libris.x. Vbi ab igne remoueris, conijce in vas vitreum, & finito illic diebus.ix. Singulis diebus moueto, deinde imbue eo spongiam nouam, & capiti capillisq; affricato vt probatum. Atque sic vtitor.

Aqua capillos conseruans à gladijs. Radicis vlmi, palearũ aridarum, rosarum, gallarum, polytrichi, neratziorum recentium, foliorum, pilularum cupressi, sing.ʒ. iij. Coquito in aqua ad tertias, lauato caput, & pecte. Simile. Meláthiũ vstum & tritũ madefacito cum aqua, & illine, vbi volueris vt capilli augeantur & cõseruẽtur, potissimũ in supercilijs.

4 Aquam hydropicorum educens, valde bonum. Smilacis quæ iuxta aquas in sepibus inuenitur[a] ac siliquas producit quemadmodum hortensis Smilax, quæ lobia vocatur, aut[b] phaseoli foliorum succi, ℔.j.ß. Coquito ad tertias, & dato bibendũ cyathum vnum, aut cochleariũ vnum, vt probatũ.

[a Ac siliquas, &c.] *Manuscirptus codex hic mirificè est decurtatus & deprauatus. Nam ita legit* ἐν τοῖς φραγμοῖς εὑρισκομένης ὥσπερ ἡ κπαία σμίλαξ ἃ λόβια καιχυμένη. *Quum potius ita legendum sit:* ἐν τοῖς φραγμοῖς εὑρισκομένης λοβοὺς ποιήσας ὥσπερ ἡ κηπαία σμίλαξ ἣν καλουμένη λόβια. [b Aut phaseoli.] *Græcè est* ἢ καὶ φασιόλου *&c. Aetius tamen habet* ἢ τῶν φύλλων ταύτης τὸν χυλον, *hoc est, aut huius foliorum succum.*

Potio aquam educens hydropicorum, laudata. Accipe smilacem, cõquito in aqua ad tertias, donec flaccescat: dein terito folia cum decocto, donec in succum vertantur. & dato bibendum cochlearium vnum singulis diebus, quoad sanaueris. Perfecta autem mensura, cochle.j.ß. Simile. Cartami seminis. ʒ.iiij. Aloes flauæ. ℨ.j. Grani cnidij.℈.vj. Dacrydij.℈.iij Trita in pilulas cogito cum succo[a] heliotropij, quod colore magis cœruleum est, & dato dormituris ʒ.j. Alijs verò.℈.vj. ieiunis.

[a Heliotropij quod colore, &c.] *Videtur vulgi more per heliotropiũ Nicolaus intelligere cichorium.*

5 Aquam educens hydropicorum, per vniuersum curationis tempus pota. Cancrorum fluuialium aridorum sine mani

manibus & pedibus [a] ademptis testis, lb. j. Asari. lb. j. Trita & commixta ex aqua pluuiali, vnde sunt desumpti cancri, dato bibenda. Interdum pro asaro seruatur, & multis medicis in vsu est, hoc quod habet. Ammoniaci thymiamatis. ℥. ij. Herbæ lonchitidis radicis. ℥. j. ß. quartã partem. Petroselini. ℥. ß. Calami indici, costi, cinamomi, spicæ nardi, piperis longi, myrrhæ, stactes, singulorum. ℥ ß. Seminis rutæ, folij, singul. ℥. iij. Phu, styracis, singulorum. ℥. iiij. Trita excipiantur cum melle despumato, benè confecta dato fabæ ægyptiæ magnitudine cũ aquæ calidæ cyathis tribus.

[a Ademptis testis.] *Græcè est* λελεπισμένων. *Aetius autẽ habet,* χωρὶς χειρῶν καὶ ποδῶν λελεπισμένων.

7 Potio aquam educens panchrestos, multam enim vrinam ducit, & ad lumbos dolore molestatos facit, & eos qui pituitam habent in vniuerso corpore. Ad pleuriticos, peripneumonicos, quartana conflictatos, arthriticos, & distentione correptos. His quidem cum vino, illis autẽ cum mulsa data, vt probata. Aristolochiæ, myrræ, absinthij, seminis abrotoni, iridis, canchryos, singulo. ʒ iiij. Anisi, baccarum cedri, radicis panacis, pyrethri, ammoniaci thymiamatis, cardamomi, sing. ʒ. ij. Cumini. ʒ. ij. obolum. j. Trita subigantur cum drosato, & fingantur pastilli vnius aut duorum triobolorum, pro viribus ægri.

8 Potio aquam educens, & vrinam mouens, admodum vtilis. [a] Opobalsami, spicæ nardi, carpobalsami, casiæ, cumini, glycyrrhizæ, hyperici, floris iunci odorati, asari, amomi, dauci, smyrnij seminis, & petroselini, calami odorati, piperis cõmunis, seseli, [b] acetabuli, sing. exag. j. Terantur, & detur cochlearium vnum ex vino. Cõducit etiã vnumquodq; per se potum.

[a Opobalsami.] *Aetius legit* βαλσάμου καρποῦ. [b Acetabuli.] *Græcè est,* κοτυληδόνος. *Aetius autem* σπονδύλου *legit.*

9 Potio educens aquam, Oribasij, probata. Salis ammoniaci. ʒ. iiij. Masticheѕ. ʒ. ij. Euphorbij. ʒ. vnam. Terantur & dentur. Vna enim vice in fortioribus dantur.

10 Potio aquam educens hydropicorum, admodum bona: quemadmodũ inter Heram, Asclepiadem, Dioscoridẽ,

& archigenem conuenit. Cucumeris, syluestris radicem tusam, & cribrò transfusam, diligẽter, per triduum macerato in vino astringẽte, pondere obolorum duorum, & deinceps dato tribus diebus. Et facto interuallo, rursus dato similiter quousq; tumor sedetur. Moliter autem aquam subducit & neq; stomachum lædit, [a] magisq; vires conseruat.

[a Magisq; vires &c.] *Aetius simpliciter legit* καὶ τὰς δυνάμεις τηρεῖ.

11 Potio aquam educens hydropicorum, admodum bona. Ducit aquam per aluum multam. Solanum hortensem in succum eliquato, datoq; cyathum vnum quotidie, donec omnino sanes.

12 Potio aquam ducens hydropicorum. Salis fossilis atticco melle assati & torrefacti. ʒ.ij. Piperis communis, euforbij, singulorum. ʒ.x. Tritum & leuigatu totum dato cum succo ptisanæ: hoc enim est perfectum eius pondus. Similiter. Radicis acetabuli, scillæ repurgatæ, singulorum. ʒ.j. Dabibẽdum cum mulsi cyathis duobus, & singulis diebus ieiuno. Pariter. Euphorbij. ʒ.j. Salis communis. ʒ.iij. Castorij. ʒ.j. Terito & leuigato. Dimidium detur cum aqua calida. Similiter. [a] Chamæleontis, petroselini, piperis communis, singul. ʒ.j. Terito & cribrato. Vbi vsus postulat, datur dimidium cum aqua calida.

[a Chamæleontis.] *Gracè est* χαμαιλέοντος. *Aetius autem habet* χαμαιλίας.

13 Aquam ducens eligma ad hydropicos probatũ. [a] Semina ricini numero. xxxv. Nitri spumæ, cochlearia. ij. Trita diligenter excipe melle, & totum præbeto lingendum, postea mulsæ calidæ cyathos tres bibẽdos porrigito: mouet enim humorem adiacentem citra noxam. Purgat veró interdum totis tribus diebus. Oportet autem ante eius sumptionem conuenienti vti victus ratione.

[a Semina ricini.] *In codice Nicolai deprauatè legitur* ἐσ τίνας κηκίας, *pro* κρότωνας κηκίας.

14 Aquam educens potio ad hydropicos & lienosos, admodum probata. Agarici triobolum ex oxymelite potum, sanat. Similiter polij herbæ decoctum, potum cum oxymelite & aqua in qua ferrum sæpius extinctum est, præter opinionem sanat.

Potio ducens aquam ad hydropicos & lienoſos, initio 15
morbi vtilis. Sampſychi decoctum cum vino potum, & cũ
aqua marina perfuſus venter. Prius tamen bubulum fimũ
cum aceto, & vrina pueri, & ſulphure ignem non experto
inungere conuenit.

Potio aquam educens, ad hydropicos & lienoſos, per vri 16
nam purgans. Cyperi radicem leuigatam da ex vino biben
dam. Similiter. Aſari radicem tritam cum vino bono irriga
tam, bibendam præbeto. Item corticem capparis tritum ex
bono vino bibendum propinato. Similiter. Acori radicem
tritam ex odorato vino bibendam dato. Similiter. Struthij
radix, & rana fluuialis ex albo iure comeſta, & eorundem
decoctum cum condimentis vnguentarijs potum. Humo-
rem enim per aluum educit. Similiter. Lapidem ranæ terre
ſtris in capite eius repertum ligato cum diligentia ac terito,
& appende ceruici ægrotantis. Pertingat autem vſque ad
ſtomachum: & ita æger, gratia Dei, ſanabitur.

Aqua ducens potio, hydropicis & lienoſis admodum lau 17
data. Vrinam incorrupti pueri quotidie bibendam prębeto
ieiuno. Eſt enim probatum.

Potio aquam ducens, vteri diſſoluens dolores. Radicis 18
gentianæ, radicis helenij, foliorum artemiſiæ, roſmarini,
marrubij, meliſſophylli, foliorum citrij, ſampſychi, ſingulo
rum. ℥.j. Trita coquito in aqua ad tertias, & accipe ex de-
cocto partes duas, & ex decocto rutæ partem vnam. Simul
contundito, & præbe bibenda ex vino ſufficienti.

Ad mala vteri, & eiuſdem moleſtias admodum vtilis po 19
tus. Caſiæ, rhei barbari, ſingulorum exag.j. Agarici, exag.
ß. Trita bibenda dato ex mulſa. Præbeto etiam, vbi voles,
cum vrinam mouentibus aliquot ſpeciebus. Aut amiſce illi
anethi aridi decoctum, aut ſeorſim bibendum dato.

Vterinos dolores ſedans potus, probatus. Radicem rhei 20
tritam præbeto ex vino bono potandam. Similiter. Opopa
nacis. ℥.ß. tritam exhibeto ex mulſa. Hoc enim vteri etiam
phlemonem mitigat.

Vterina mala, & animi defectiones ſedans, potus mi- 21
rabilis. Galbanum odoratum & ſuffitum prodeſt. Similiter
Malua cum fœnogræco, & [a] ſemine lini illita. Aut melliſſo-
phyllum illitum. Aut bitumen illitum, & odoratum ſanat.

[a Semi

[a Semine lini.] *Perperam* λικοσπέρματος, *pro* λινοσπέρματος *legit manuscriptus codex.*

22 Vterinos dolores, distensiones hypochondriorum, cruciatusque intestinorum sanans, probatum. Rhei pontici, exag. j. Tritum dato ex aqua calida, aut drosato bibendum cum aliquo quod vrinam mouet. Et ita vtitor.

23 Hydropicorum potio è seminibus vrinas mouens, & per aluum educens. Carei. ℈. xiij. ß. Seminis fœniculi, anisi, singulorum. ℈. vj. ß. quartam partem. Cumini latioris. ℈. vij. ß. ℈. ß. quartam patem. Myrrhæ, piperis communis, seminis apij singulorum. ℈. j. ß. Iridis, siliquam. j. ß. Trita madefacito cum mellis attici lb. ß. & quarta parte, & vini lb. iij. Benè confecti dato mēsuram vnā meri in solij incessu ieiuno, prius calefactam. Est valde bonum & iucundum medicamentum.

24 Hydropicorum potio admodum bona, vrinam mouens Aquæ inter cutem, quæ tympanitis dicitur, valde vtilis est. Seminis fœniculi, & cucumeris, cardamomi, radicis eryngi, corticis radicis capparis singulorum. ℥. j. Stercoris columbini, cyath. ij. Trita subigantur cum aqua, & fingantur pilulæ ciceris magnitudine, dato singulis diebus quinque.

25 Potabile hydropicorum, Lagenium vocatum, probatū in ijs quibus copiosus est tumor circa ventrem, & reliquum corpus molle est. Radicis bryoniæ repurgatæ. ℥. x. Myrrhę ℥. iiij. Cumini æthiopici, anisi, seminis capparis, sing. ℥. iij. Vini adstringentis. ℥. j. Sapi cretici, lb. iij. Bryoniam cum reliquis in mortarium conijce, ac citra myrrham tundito, & omnibus exemptis, in vitreo vase macerato, admixto liquore. Pòst dies septem colato, myrrhamque macerato, & vbi fuerit dissoluta, probè conficito, & dato ante cibum cyathos. iiij. & die vna interiecta, [a] præbeto cyathos quinque: rursus interposita die, præbeto cyathos sex. Et deinde dato carnes ferinas quantum viribus sufficit. Assas autem comedere conuenit, & vinum superbibere austerum meracius.

[a Præbeto cyathos quinque.] H*æc in manuscripto codice non habentur, sed ex* Aetio *adiecta sunt, & alia quædam, quæ singulatim indicare nihil attinet.*

Hydro

Hydropicis accõmodatum medicamentum, per ſedem enim multam aquam ducit. Eſt autem bonum medicamentum ad mouendam etiam vrinam. Grani cnidij repurgati, radicis bryoniæ. ſingul.ʒ.ij. Scillæ crudæ repurgatæ.ʒ.v. Cumini æthiopici.ʒ.j.ß. Lathyridis.ʒ.j. Myrrhæ.ʒ ij. Trita macerato in vini adſtringentis lb.ij.&.iiij. parte, diebus ſeptem: quotidie benè circunagitentur, & dein colentur. Myrrha diſſoluta, & benè confecta, dato primo die cochlearia tria. Secundo autem, cochlearia duo. Tertio, vnum. Hoc facito vt probatum. 26

Epithema hydropicis conueniens, valde bonum. Ceræ terebinthinæ, ſing.℥.j. Baccas lauri.xv. Galbani, ſulphuris ignem non experti, aloes flauæ, reſinæ, maſtiches, picis, vuę ſylueſtris, cumini, propolis, ſingulorum.℥.j. Trita ſubigito cum oleo communi, & conficito vt emplaſtrum, ac toti ventri imponito vt probatum, & mirabile. 27

Epithema hydropicis conferens, ſimile. Caricas pingues. x. Vuæ ſylueſtris, ſulphuris ignem non experti, baccarum lauri, calcis, accidi fermenti, nitri, ſtercoris ſylueſtrium columbarum, ammoniaci, ſingulorum.℥.j. Naſturtij ſylueſtris anguſtioris.℥ j.ß. His benè læuigatis, adijce farinæ.℥.j. Dein ammoniacum probè contritum, & caricas in oxymelite maceratas adijce, & in mortario benè tundito, & ſuccũ cũ oxymelite vnito, & acceptis fermentis & ammoniaco atq; vtriſq; leuigatis, & adiectis farinis, ac benè confectis, formato cataplaſma, totiq; ventri imponito. 28

Aquam educens, in eo qui laborauit Aſcite, probatum, inq; mulieribus quæ albo fluore moleſtantur, & in ijs qui vlcera ex fluxione nata habent. Squamæ æris cyprij.ʒ.j.ß. Tritam madefacito cum mulſa, & dato bibendam. Pòſt autem parum aceti ſorbendum præbeto, vt non animaduertat. Aut granum cnidium aſſatum tritum, ex melle cocto potum, aquam educit. Dato autem grana. xx. vſu exigente, aut.xxv. aut.xxx. Qui verò corpus robuſtius habent, præbeto grana.xl. 29

Aquam educens, hydropicis datum, probatum. Euphorbij.ʒ.j. Tritum madefacito cum melle cocto, & dato bibendum: aquam namque & pituitam ducit. Simile. Seminis lonchitidis, obolos.viij. Tritum benè, dato bibendum 30

dum ex aqua mulſa.ducit enim aquam. Pariter Cneoron tritum & madefactum cum polenta & melle bibendum dato, vt probatum. Similiter. Cartami ſeminis. ʒ.v. Tritum excipito cum ptiſana & exiguo ſale, & probè coctum dato ſorbendum. Similiter. Ammoniaci thymiamatis. ʒ. ij. Tritum madefacito cum melle attico, & bibendum præbeto. Nonnulli medici hoc ipſum cum poſca præbent. Ducit enim aquam. Pariter, Corticis radicis ſambuci ſucci. ℥. ij. Madefacito cum vino, & bibendum propinato. Ducit enim aquam.

31 Purgatorium per inferna ducens, admodum probatum. Cinamomi, caryophylli, croci, maceris, zingiberis, ammeos, folij, ſalis communis, ſingulorum exagia. iij. Fæcis vini vſtæ, vocatur etiam ab Italis tartarum. ℥. iiij. Trita benè dato cum cibis. Subducit enim ventrem ſine labore & perturbatione.

32 Purgatorium ſubducens, certum præ omnibus, probatum valde & mirabile. Piperis longi, & nigri, zingiberis, cinamomi. ligni cinamomi, caryophylli, ſpicæ, nardi maſtiches ſingulorum exagia. ij. ß. Croci exagium. j. ß. Dacrydij, exagia. ij. ß. Trita madefacito cum ſacchari. ℥. ij. & . ß. Dein cum melle attico ſufficienti coquito, & probè confectum dato manè ieiuno exag. iij. aut tria & . ß. pro viribus, atque hoc quidem modo vtitor.

FINIS.

INDEX MEDICAMENTORVM pediculos & lentigines amolientium, phœnigmòn, phlegmonas, tubercula, puſtulas & vocem læſam ſanantium.

NICOLAI MYREPSI

ALEXANDRINI, DE IIS QVAE pediculos, lentigines, phlegmonas, tubercula, pustulas, & vocem læsam sanant medicamentis, Sectio Quadragesima quinta.

EDICVLOS capitis conficit, & demolitur. Lupinorum decocto caput frequenter lauato. Est enim probatũ. Similiter. Vuas syluestres, sandaracham, benè tritas, madefacito cum oleo communi veteri, & inunge. Pariter, Hæderę succum cum melle subactum illine. Aut raphani succum oleo communi subactum illinito. Similiter, aluminis scissilis. ℥. iij. Vuarum agrestium. ℥. vj. Probè trita cum melle madefacito, & capiti illinito.

Pediculos capitis interficiens, & demoliens. Sandarachæ, vuarum agrestium, singulorum. ℥. j. Trita madefacito cum oleo communi, & illine capiti. Similiter vuæ agrestis. ℥. iiij. Sandarachæ. ℥. ij. Nitri. ℥. j. Trita madefacito cum aceto & oleo, ac illine. Aut, Cedriam arefactam tritam cum amygdalino madefacito, & illine. Aut, alumen læuigatum, & cum oleo communi madefactũ sæpius illine.

Simil

Similiter baccarum lauri, lb̄.j. Benè tritas baccas madefacito cum oleo: & vbi affuderis feruefacito, & illine. Si verò etiam in stragulis fuerint, & ipsa crebro inungenda.

3 Lentigines & maculas in facie factas pulchrè sanans. Terræ cimoliæ torrefactæ. ℥.j. Palmularum. ℥.ß. Aphronitri assati. ʒ.viij. Trita in pollinem inspergito. Similiter. Origani vsti, farinæ eruinæ, singulorum. ʒ.x.[a] Fabæ fractę. ʒ.xv. Ellebori albi. ʒ.v. Aphronitri. ʒ.x. Alcyonij. ʒ.v. Trita simul inspergito. Pariter. Origanum vstũ, & alcyonium benè trita insperge.

[a Fabæ fractæ.] *Perperam in manuscripto codice legitur* ἐριυγγίμου, *pro* ἐριγμῶ.

14 Lentigines, varos, faciei à sole vstas maculas, formicas, [a]thymos, & pensiles verrucas sanans, ex Galeno. Radicem bryoniæ albæ & nigræ tritam coquito cum oleo communi, donec in succum soluatur. Hoc enim tollit lentigines, & varos. Similiter. Oleum amygdalinum cum cera coquito pura, donec ceratum fiat, & illine. Pariter [b] Lilij radicem cum melle puro, benè subactam illine. Lentigines præcipuè aufert. Similiter gummi, & nitri, singulorum. ℥.ß. Trita cum melle irrigato, & illinito. Pariter semen brassicæ in aqua tritum, facie prius abstersa illine. Vbi verò exaruerit, & [c]cutis attollatur, prolue aqua multa frigida, & inunge adipem anserinum, aut medullam ceruinam, aut ceratum cum aliquo horum confectum. Cauendum verò post [d]excoriationem ne incidat in aliquod quod [e]faciem lædere possit, verbi gratia aerem frigidũ, aut ventum, aut prolutionem faciei.

[a Thymos.] *Codex Nicolai corruptè* θύματα, *pro* θυμοὺς *legit.* [b Lilij.] *Manuscriptus codex falso* κρινας, *pro* κρίνου *legit.* [c Cutis attollatur, &c.] *In codice manuscripto corruptè admodum legitur*, καὶ μιτιωρίζεται ὠχρῶς, χρηςίον προσηλύματα, *&c. pro* μιτιωρίζεται ὁ χρώς, χρηςίον προσηλύσματι. [d Excoriationem.] *Manuscriptus codex legit* ἐκδωρὰν, *pro* ἐκδορὰν. [e Faciem lædere.] *In codice Nicolai perperam* βαχλόντων, *pro* βλαπτόντων *scribitur.*

5 Lẽtigines & cicatrices sanãs, valde ꝓbatũ. Stercus colũbinum benè tritũ cũ acri aceto diluito, & vtere. Similiter. Sandarachã benè tritã subigito cũ melle attico, vt sordiũ crassitud

situdinem nanciscatur, illinitoq; desuper diebus sex. Arefacta verò cute, & in sublime sublata vtendum galbano cum exiguo nitro, & aceto læuigato. Vbi verò [a] lentigines diuturnæ fuerint, ijs etiam vtendum: nempe, Radicis cucumeris agrestis. ℥.j. Cimoliæ. ℥.ß. Trita in vase recondito, vsuq; postulante, dissolue cum aqua & illine. Aliud. Bulborum repurgatorum: thuris, singul. ℥.j. Tritis adijce cochlearium terrestrium magnarum saniem. Oportet verò ipsas stillo pungere [b] adhuc viuas, & quod ex ijs effluit mucosum, huic adijcere medicamento. Vbi verò dissolutum fuerit, cum melle attico subacto vtere. Idem facit radix ari arida cũ melle, & acetabuli radix cerato liquido [c] excepta, & illita. Similiter. Aphronitri, alcyonij, galbani, singul. ℥.iiij. Amygdalarum amararũ excorticatarum. ℥.j.ß. Trita excipito cũ melle attico, & illine, & finito exiccari: dein iubeto farina fabacea cõmanducata extergi, & ablui aqua mediocriter frigida, cauendo solem & ventum.

[a Lentigines.] *Codex Nicolai legit* φαρμάκων, *corruptè admodum, pro* φακῶν. [b Adhuc viuas.] *Malè in codice manuscripto* ζῶντι, *pro* ζῶντας. [c Excepta.] *Græcè est* ἀναλυθεῖσα, *pro* ἀναληφθεῖσα.

Lentiginum & macularum à sole factarum excoriatorium. Melanthij, seminis ocimi, radicis ari, singul. ℥.iij. Trita cum aqua subigito, & illine, dein finito agglutinari: post aliquantum verò interuallum, eo quod adiacet sublato, aqua calida abluito multoties. 6

Rubificans optimum Asclepiadis, Authemeron inscriptum, vniuersum hydropicorum affectum mutans ac sanans. Pyrethri, myrobalani, cardamomi, seminis vrticæ, piperis communis, singulorum. ℥.iiij. Sinapi. ℥.ij. Trita & cum aceto subacta, calefacta per interualla imponito horis tribus, [a] si æger tolerare potest. Deinde [b] ablato medicamento lauari iubeto, feruentioris solij insessu vsus. Post balneum vtendum cerato ex rosaceo confecto oleo. Similiter. [c] Lepidij foliorum. ℥.j. Trita illine. Vbi [d] verò iam morsum senserint, inducito in balneum, & sublato medicamento in aquam feruentem conscendere iubeto, & [e] detineto. Aegrè enim nimiam mordacitatem ferunt, sani verò exeunt, ait Archigenes. Hoc etiam confert 7

isch

iſchiadicis. Summè autem cōducit & hoc ipſum. Myrobalani, ſquamæ æris, ſin. ℥.j. Nitri, exag.ij. [f] Trita aceto ſubigito, & reſinā ac cerā cum exiguo oleo liquefacta affundito, & ſubactis vtere. Cognoſcēdum verò quòd valentiora medicamenta [g] ei quod probè concoxit corpori, & ab excrementis ac ſuperfluis vacuo admouenda ſint.

[a Si æger tolerare poteſt.] *Manuſcriptus codex habet,* εἰ δυνατὸν ὑπομένειν αὐτό. *In Galeno autem legitur;* εἰ δυνατὸν ὑπομένειν τὸν ἀσθενοῦντα. [b Ablato.] *Manuſcriptus codex malè* ἄρξας *legit, pro* ἄρας. *In Galeno eſt* βαςάσας. [c Lepidij foliorum.] *In codice Nicolai falſo* λιπίδου, *pro* λεπιδίου *ſcribitur. Hanc lectionem confirmat* Galenus, *&* Aetius. [d Vbi verò iam morſum ſenſerint.] *Græcè corrupte & falſò ſcribitur,* ὅταν εἴδῃς κάμνοντα, *pro* ὅταν δὲ ἤδη δάκνωνται. [e Detineto.] *Hic locus in codice manuſcripto mirificè eſt deprauatus. Ita enim habet,* κατάχει. δυσανασχέτως γὰρ ὑπερδακνομένων. *Quum Galeno lib. 9. de Compoſ. medic. localium teſte, potius ita ſit legendum,* καὶ κάτεχε. δυσανασχετοῦσι γὰρ ὑπερδακνόμενοι. *Aetius tamen legit etiam* κατάχει, *id eſt, perfundito.* [f Trita aceto ſubigito, &c.] *Hic locus mirificè in Nicolai codice deprauatus eſt. Scribitur enim in hunc modum.* καὶ ὄξος ὀλίγον ἐπιβάλλων, καὶ ῥητίνην, καὶ κηρὸν μετὰ ὀλίγου ἐλαίου πήξας καὶ μαλάξας καὶ φυράσας πάντα ἐπὶ τῆς χρείας ἐπίχει. *Quum ita ex Galeno legendum ſit,* λεῖα ὄξει φυράσας, ῥητίνην καὶ κηρὸν μετὰ ὀλίγου ἐλαίου τήξας ἐπίχει, καὶ μαλάξας χρῶ. *Aetius tamen ſic habet,* νίτρον λειάνας κατ' ἰδίαν, καὶ ὄξει ὀλίγῳ φυράσας ῥητίνην καὶ κηρὸν μετ' ὀλίγου ἐλαίου τήξας ἐπίχει, καὶ μαλάξας χρῶ. *Hoc eſt, Nitrum per ſe terito, & cum modico aceto ſubigito, dein reſinam ac ceram cum pauco oleo liquefactam affundito, & emollitis vtere.* [g Ei quod probe concoxit.] *Manuſcriptus codex* εὔπεπτα *non rectè, pro* εὐπέπτῳ *legit.*

8 Rubificans ad lienem valde probatum. Corticis arboris [a] Carcæ, latitudine trium digitorum, longitudine lienis, radito modicè ſuperficiem externam, donec chartam referat. Dein macerato in acerrimo aceto horis duabus. Poſtea ex aceto adimito, & lieni imponito, faſcijsq; ligatū ſinito illic per tres horas, aut quandiu ferre poteſt æger, deinde verò ſoluito & tollito, inueniesq; ſolutā duritiem, & locū rubore ſuffuſum. Tandem illine lieni ſæpius Marciaton & Agrippæ vnguenta.

[a Careæ.] *Græcè est* καρίας. *legendum fortè* καππάρεως. *Et hanc lectionem esse legitimam, ex* Aetio *satis constat.*

Phlegmonas, erysipelata, & vstiones sanans, valde bonum. [a] Sambuci folia tenera tusa, & cum polenta subacta, tepida illine. Similiter, Pulegium cum polenta exceptum illine. Pariter, Lupinorum amarorum farinam cum polenta & aqua subactam illine. Item, Lauri folia viridia trita, cum pane & polenta excepta, illine. Hoc omnes phlegmonas mitigat. Item, Cassia cum vino austero pota phlegmonas omnes in internis visceribus mirabiliter iuuat, & sic vtere.

[a Sambuci.] *Manuscriptus codex* ἀκτδιας, *pro* ἀκτῆς *legit.*

Phlegmonas omnes mitigat, & œdemata discutit, ad- 10
modum probatum. Brassicæ folia cum polenta trita, excepta & illita. Item ramenta cucurbitæ illita, sunt admodum probata. Item platani tenera folia in vino cocta, & vsta, læuigataq; illita, sunt valde laudata.

Tubercula, panos, & abscessus mitigans, valde proba- 11
tum & mirabile. Vrticæ folia trita tusaq; calefacta illine. Item helxines herbæ folia læuigata, tusa, & illita. Hoc autem bubones & omnem phlegmonem sanat. Agrestis oleæ folia trita tusa illita. Item, Conyzæ folia læuigata, & calefacta probè, illine.

Pustulas, epinyctidas, veteraq; vlcera sanans, valde pro- 12
batum. Arnoglossum læuigatum & calefactũ illine. Item, rubi folia tenera, aut semperuiui, aut portulacæ illine, & polygoni folia.

Vocem subitò amissam curans, probatum. Liquorem 13
Cyrenaicum cum aqua calida dissolutum sorbeat.

Vocem amissam clarificat & repurgat. Allium coctum 14
aut assatum comestum, aut cum butyro assatum, & siccatum. Butyrum crebrò comestum. Aut galbanum pro catapotio assumptum. Item, succus chamæleuces cum melle attico potus, mirabiliter auxiliatur.

Phlegmonè linguæ curans. Portulaca cõmanducetur. 15
Aut folia plantaginis. Aut folia tenera oleæ, trita benè, & madefacta cum oleo cõmuni, illine. Aut sapam cum stillaticio rosarũ liquore illine. Aut drosatum, aut psyllij succum.

Phlegmones iuxta tõsillas sanans, laudatũ. Gargarisare 16
opor

oportet adstringentia & reprimentia, veluti lentis decoctũ cum rosis, mixarijs, & palmulis. Venam incidere, aut cucurbitas adhibere conuenit. Et rursum gargarizandũ decoctum glycyrrhizæ cum sapa, aut stillaticio rosarum liquore, aut cucumerum, aut hysopi decocto, aut drosato, aut posca, adiecta etiam diamorum, & diacaryon, hoc est, è nucibus confectione, aut punici cõtusi succo, aut lacte muliebri, aut lacte caprino tepido. Extrinsecus autẽ fouere cõuenit spongia, aut absinthio, aut [a] cochleis crudis, ex aqua calida pluuia. Hæc autem illinenda. Farina hordeacea, semen lini, fœnigræci, stercus columbę, succus foliorum apij, & [b] venter hirundinis. Trita & cocta insparge tepida. Dato etiam gargarizandum pastillum Andronis, & quæcũq; prædiximus in stomaticis quæ illinuntur, in litera δ.

[a Cochleis.] *Codex Nicolai habet* χυκλιοις. *puto autè legendum esse* κοχλίαις. [b Venter.] *Codex Nicolai legit.* χαλιας, *pro* κοιλαίς.

17 Fusca lapides conterens, probata. Pulegij, masticheſ, seminis apij, mentæ aridæ, sing. ℥. j. Salis cõmunis torrefacti, ℔. j. Seminis coriandri, spicæ nardi, anisi, ammeos, sing. ℈. vj. Folij ℈. iiij. Piperis albi. ℈. ß. aut communis. ℥. j. Lithospermatss, betonicæ, singul. ℥. vj, Aceti boni, ℔. vij. ß. Tusa & cribrata, tenuissimeq; trita tribus diebus, aceto misceto, & soli exponito diebus quadraginta. Vbi verò vsus exigit, parato decoctum cicerum nigrorum, radicis asparagi, apij, & adianti: adijceq; mixturæ eorum cotylas duas aceti, & potato ægrotantem in calidissimi balnei inscensu. Nõnulli autem ex iam dictis speciebus. ℈. xij. cum aceto tepido miscentes, ex decocto prædictarũ herbarum præbent, & medicamentum nihilo est inefficacius.

FINIS.

INDEX FISSVRAS LABIORVM & strumas sanantium medicamentorum.

NICOLAI MYREPSI ALEXANDRINI, DE IIS QVAE FISSVRAS LABIORUM & strumas sanant medicamentis, Sectio Quadragesimasexta.

LABIORVM fissorũ cura mirabilis. 1
Oui internã pelliculam fissuris labiorum [a]agglutina. Aut quod mẽbranæ instar circa palmularũ ossa hæret. Aut araneorũ à trabib. pendentiũ albã texturã. Profundiores verò in labijs fissuras, adipe caprino, aut anserino curato. Aut medullã bubulã, aut ceruinã, cum semperuiuo & terebinthina vnitã imponito. Aut gallã immaturã tritã cum terebinthina & æsypo, aut melle attico exceptã, benéq; confectã imponito. Itẽ gallã & mastichem quàm tenuissimè trita, œsypo in cerati formã redacta excipe, & probè confectis vtere.

[a Agglutina.] *In codice manuscripto perperam* πρόκλυσι *legitur, pro* προσκόλλα.

2 Labia fissa sanans, probatum. Gallarum, cadmiæ, sing. ℥. j. Cerussæ. ℥. iij. Trita cũ rosaceo excepta illine. Similiter. Cyperi. ℥. ij. Gallarum. ℥. j. Aluminis scissilis. ʒ. ij. Trita in farinam, sicca insperge. Item. Mastichem tritam cum vino subactam illine. Item. Fecem aceti vstam cerato rosaceo, aut myrtino exceptam, imponito. Conducit etiã ad maximas in extremis corporis partibus phlegmonas. Item. Oui putaminum vstorum, gallarum, myrrhæ, aluminis scissilis, sing. ℥. j. Trita cum vino madefacito, aut æsypo excepta. impone.

3 Labiorum vlcera, & omnia maligna sanans. Ostrea vsta tenuissimè trita insperge. Ego verò nõ vstis contritis vsus sum, & benè cessit.

4 Labiorum rimas curans probatum. Musæ pastillum tritum cum [a] sapa aut vino dilutum crasso illine. Item. Pastillum ex [b] Halicacabo, inter eos qui sedi adhibentur. Similiter. Et Eræ pastillus, cum vino illitus.

[a Sapa.] *Hoc ex Aetio adiectum est, qui legit* μετὰ ἑψήματος, ἢ οἴνω, *&c.* [b Halicacabo.] *Manuscriptus codex legit corruptè* διακκαλίβο, *pro* διὰλικακάβο.

5 Labiorum tubercula confestim sanans. Lapathi radicis, nitri, terebinthinæ vstæ, singul. ℈. vj. Trita excipe cerato. Vlceribus autem prius [a] purgatis & abstersis illine. Item. Adipem anserinum, succũ solani, melle attico excepta cum penna sępius illine. Repurgat enim intra labia facta tubercula. Collue autem lacte & ante illitioné, & similiter post eam. Item. Adipem caprinum, anserinum, medullam bubulam, aut ceruinam cum amaranto, & terebinthina vnita & subacta imponito, vt probata admodum.

[a Purgatis, & abstersis.] *Græcus Nicolai codex,* προσμάξας *legit, pro* προσμήξας. *Sic enim Aetius habet. Cornarius autem malè conuertit confricatis.* Cornarius.

6 Perniones & rimas manuũ & pedũ exulceratas, ac podagras sanãs. Asphodeli radicé tritã & tusã, atq; cũ oleo elixã crebro illine. Ité. [a] Rapi radicé lęuigatã benè, & cũ cerato rosaceo, in calido cinere liquefactã illine, Aut, Dracõtij herbę folia cũ vino, & cyclamini radicis decocto excepta illine.

[a Rapi.] *Codex Nicolai* γογγυλίδος *legit, pro* γογγύλης.

7 Strumas, parotidas, bubones, & malefica vlcera mirabiliter

ter diſcutiens. Farinam lupinorum cum aceto exceptam illine. Item. Coriandrum viride cum vuis paſsis pinguibus benè cõtuſum, & cum melle attico exceptum illine. Similiter. Lapathi folia leuigata, tuſa, cum melle attico excepta, tepida illine. Aut, Semen lini, aut altheæ agreſtis radicem elixam & tritam illine. Item. Struthij radicem tuſam, & cum farina elixam, benè cũ vino illine. Aut, Silphij radicẽ cum cerato illine, & impone. Similiter. Radicem altheæ cũ adipe ſuillo illine. Aut, Cyclamini radicẽ collo appenſam ægrotantis. Aut, Dracontij radix pota, & illita. Aut, Fimus bubulus cum aceto elixus, & illitus. Hoc igitur etiam induratos omnes tumores probè diſcutit.

Strumas, malefica vlcera, porotidas, & bubones diſcu- 8
tiens. Calcem viuam cum melle ſubactam, aut ſucco exceptam, aut oleo communi, aut adipe ſuillo illine. Aut, Calcis viuæ tritæ, & nitri, ſingulorum. ℥. j. Cardamomi, & fœnigræci, ſingul. ℥. j. Trita ſubigito cum melle, & ad emplaſtri formam redacta imponito.

Strumas & durities diſcutiens, & [a] ſedem mutantes ru- 9
ptiones. Farinam [b] loliaceam, fimum columbinum, farinã ſeminis lini, in vino probè elixa, tepida illine. Aut, Groſſos ſylueſtres & ſatiuos in aqua, donec diſſoluantur elixato: dein in mortario probè tundito, & tepidos imponito. Aut, Naſturtium album cum liquida pice exceptum & ſubactũ impone. Aut, Cucumeris agreſtis radicem, & lauri folia arida vſta cũ terebinthina excepta imponito. Aut, vuæ agreſtis, & nitri, ſing. ℥. ij. cum eruca & reſina ſubacta, ſing. ℥. iiij. Confectum imponito, vt probatum.

[a Sedem mutantes ruptiones.] *Manuſcriptus codex legit nunc* φόσυς, *nunc* ῥῆξις, *falſo pro* ῥῆξεις. *Videturq́; pro* μεταβιλημμένος *legendũ eſſe* δυσμεταβλήτους, *hoc eſt, ſanatu difficiles.* [b Loliaceam.] *In codice manuſcripto corruptè* ἴρινον, *pro* αἴρινον *legitur.*

Strumas & duricies diſcutiens, & mutabiles ruptiones. 10
Fimum caprinum, aut bubulum [a] elixum, aut farinã eruinam cum vrina pueri non corrupti, & vino, ſi placet, exiguo excepta impone, ac cum eis picis liquidæ & colophoniæ quantum vis, & ceræ, & olei benè elixa, ad emplaſtri formam reducito, & imponito. Item. Serpentem mortuã coniectam in ollam nouam, & gypſo probè oblitã, conijce

in

in caminum vt comburatur. Dein cinerẽ eius miſceto cum æquali fœnigræci portione, melleq́; attico exceptum, probeq́; confectum illinito. Similiter medicamentũ ex paſsis vuis, eſt mirabile admodũ: & quod ex Struthio, & cucumere ſyluestri, & è cedria componitur. Mirabilia enim ſunt, & ad ſuppurationem ſtrumas perducunt.

[a Elixum.] *Codex Nicolai falsò legit* ὑόθῆρ, *pro* ἑφθῆρ.

11 Strumas & durities omnis generis diſcutiens. Myrrhæ, ammoniaci thymiamatis, ſingul. ʒ.iij.ß. Viſci quercini. ʒ.iiij. Galbani. ʒ.ij. Propolis. ʒ.ß. Reſinæ aridæ. ℥.ij. Ceræ, ℥.iij. Omnibus in mortario tuſis, & rectè confectis vtere.

12 Strumas & mammarum duricies curans. Viſci elaborati, reſinæ aridæ, ceræ puræ, ſingul. lb.ß. Galbani. ℥.j.ß. Probè vnitis & confectis vtere, vt probatis.

13 Strumas exulceratas & non vlceratas ſanans. Ceræ puræ, reſinæ pineæ, adipis ſuilli ſalis expertis. Marrubij, æruginis raſilis, ſing. ℥.iij. Trita & probè confecta, vſu poſtulante, dato.

14 Inſperſile ſtrumis conueniens, probatum. Olei veteris, lb.j. Ceræ puræ, lb.ß. Colophoniæ, nitri, ſing. ℥.iiij. Allia repurgata quinq;. Allijs cortices detrahito, & macerato tribus diebus, dein coquito, donec frixẽtur, & tum ipſa abijce, & liquabilia eliquato, atq; ab igne remoueto. Nitrum læuigatum inſpergito. & vtitor. Hoc autem abſceſſus etiam rumpit. Simile. Ficulni cineris. ℥.ij. Aluminis ſciſsilis, aphronitri, ſing. ℥.j. Picis liquidæ. ℥.vij. Trita benè & ſubacta dato, vt mirabilia.

15 Strumas [a] putrefaciẽs, mirabile, & probatũ. Aluminis ſciſſilis, ſandarachæ, ſing. ℥.ij. Squamæ æris. ℥.j. Arſenici. ℥.ß. Terãtur, & arida ſtrumis inſpergantur. Si verò cancer fuerit, ſubigantur cum oleo roſaceo, & ex interuallis bis die vtitor, vt probato.

[a Putrefaciens.] *Perperã in manuſcripto codice legitur* συκτικὴ *pro* σηπτικὴ. *Qui error librario frequens eſt.*

16 Strumas, abſceſſus, atheromata, meliceridas, & tubercula curans, probatum. Ladani, bdellij, galbani, ammoniaci thimyamatis, propolis, terebinthinæ, ſing. ℥.j. Trita benè & ſubacta præbeto.

FINIS.

IN

INDEX EORVM QVAE SCABIEM *sanant, & psilothrorum.*

NICOLAI MYREPSI

ALEXANDRINI DE IIS QVAE SCABIEM SANANT MEDICAmẽtis ac psilothris, Sectio Quadragesima septima.

Cabiem & lepras repurgans. Saluiæ, oleæ æthiopicæ lachrymæ, sing. ʒ.iiij. Corticis radicis capparis, gummi, singul. ʒ.vij.ß. Benè trita coquito cum aceto, & oleo sufficienti, confectumque inunge crebrò in sole. Item Succi radicis asphodeli. ℥.iiij.ß. Sulphuris ignem non experti, mannæ, singulo. ℥.v. Nitri ʒ.iiij. Trita madefacito cum aceto acerrimo, vt in succum soluantur, & illine crebrò. Similiter. Colophoniæ aridæ, pinguedinis bouis, & gallinæ, olei laurini, sulphuris ignem non experti, ceræ puræ, resinæ terebinthinæ, sing. ℥.ß. Subacta feruefacito cum oleo rosaceo, & illine frequenter in sole. 1

Illitio scabiei conueniens, admodũ mirabilis. Lauri amaræ recentis foliorum tenerum. ℥.ij. Benè tusa coquito cum oleo 2

oleo communi ad tertias, dein colato, & species adijce oleo, atque admisce ceræ albæ. ℥.iij. & elixato quoad dissoluatur. Postea insperge sulphuris ignem non experti triti. ℥.j. Benè confectam illine in sole. Aliqui pro amara lauro scillam elixantes inijciunt.

3 Scabiei apta illitio, mirabilis admodum, Succi scillæ. ℥.iij. Ceræ puræ. ℥.ij. Oleis rosacei. ℥.iiij. Lithargyri, cerussæ, sin. ℥.ij. Picis liquidæ. ℔.ß. Helcysmatis, seu scoriæ argenti syriaci, sin. ℥.ij. Trita irrigato cum aceto, & cocta ad consistentiam, illine in sole frequenter.

4 Illitio scabiei idonea, admodum probata. Farinæ eruinæ lupinorum, & fœnigræci, sing. ℥.ij. cicerum nigrorum farinæ. ℥.j. Trita excipito cum melle, & confecta illine, in balneo. Item. Cerussæ, amyli, singul. ℥.ß. Plumbaginis. ℥.j. Lupinorum rubeorum, aut anchusæ. ℥.ij. Ceræ puræ, ℔.ß. Olei rosacei, ℔.ß. & quartam partem. Anchusam probè coquito cum oleo rosaceo, & admisce reliqua benè trita, & cõfecta illine. Item. Oua decem in aceto acerrimo macerato, quo ad omnis ipsorum testa marcescat & mollescat. Dein coquito oua cum aceto, & luteis ipsorum cũ rosaceo & aceto læuigatis, adijce lithargyri. ℥.ß. Mixta & subacta benè, redige ad glutinis crassitudinem, & illine.

5 Illitio scabiei destinata, probata & mirabilis. Lutea ouorum in aceto elixatorum tria. Ceræ puræ. ℥.j. Rosacei olei ℥.ix. Sulphuris ignem non experti. ℥.iij. Luteis prius in aceto sufficienti læuigatis, adijce sulphur ignem non expertũ, & ceram, cõfectoq; vtitor. Lithargyrum autem cum aceto probè coctum vt emplastri formam nanciscatur, acriores repurgat scabies, & quæ per Lapathum fiunt smegmata, & plura elephanticis conuenientia, quæ reuera sunt communia, ad lepras & scabies mirabiliter conducunt.

6 Scabiem & pruritum incipientem curans. Cedriæ benè vstæ. ℥.ij. Coquito in aceto ad tertias, & illine in balneo. Postremum autem foueto cum decocto lupinorum calidorum. Item. Amaræ lauri iuuenis foliorum tenerum, aut myrti cordis siue medullæ recentis, singulorum. ℥.ij. Tusa coquito in oleo communi ad tertias, dein colato, & oleum in balneo illine. Item. Hederę folia in aqua coquito ad tertias, & ea crebrò foueto. Aut decocto origani in balneo foue

foueto. Aut perſcæ folia benè ſiccata, & in pollinem trita inſperge. Aut marrubij herbæ decocto foueto.

Palpebrarũ ſcabiem, & pruritus ſanans. Aloes flauæ.℥.ß. 7
Tritam madefacito cum melle, & illine.

Palpebrarum ſcabiem, pruritus, lepras, & impetigines 8
mirabiliter abſtergens. Accipe myrobalanum in pollinem tritum, & cum liquido cerato illine crebrò.

Scabiem & pruritus curans, probatum. Pulegium cum 9
aqua coquito ad conſiſtentiã, & ex decocto tepido foueto.

Sabies & pruritus pudendorum ſanans. Folia & ramos 10
ſaluiæ coquito in aqua, & ex ijs foueto, vt probatis.

Scabiem veſicæ mirabiliter curans. Radicem glycyrrhi 11
zæ & eryngij benè coquito, & horum decoctum dilutum cum paſſo præbeto bibẽdum tepidum. Aut laurinum oleũ in balneo illitum, confeſtim ſanat.

Cruciatus lumborum, & eorundem dolores curans. Cha 12
mæleuces herbæ folia & radicem tundito, & ex aqua biben dam præbeto. Aut lauri radicem benè tuſam, ex vino ſufficienti bibendam dato.

Pulices amoliens, & ſerpenets fugans, probatum. Cony 13
za per domum, & lectum ſtrata. Aut abrotonum & abſinthium ſubſtrata in cubiculo. Item abſinthium, cucumerem agreſtem in aqua marina coquito, & ijs domum irrorato. Aut chamælææ radicem, & carion benè coquito, & domũ irrora. Aut amarę lauri decoctum. Aut thure aut melãthio domũ ſuffito. Aut fac foueã ĩ aliquo domus angulo exiguã conijce in eam hirci ſanguinem, & ibidem congregabũtur. 14

Pſilothra podagrica, probata admodum. Opij.℥.ij. Ari ſtolochiæ longæ, & rontundæ, vuæ ſylueſtris, gentianæ, iri dis, ſingul.℥.ij. Aloes flauæ.℥.vj. Pulegij, ſampſychi, pæoniæ, coſti, baccarum lauri, ſing.℥.ij. Tritis benè & confectis vtere, vt probatis.

Vnguentum ſcabici conferens, probatum admodum, & 15
laudatum. Salis communis.ʒ.viij. Adipis porcini ʒ.v. Thu ris albi puri.ʒ.ij. Hydrargyri puri.ʒ.ij. Olei laurini.ʒ.ij. ß. Succi fumariæ herbæ, ſucci plantaginis minoris.ʒ.j. His benè confectis & ſubactis illine palmas manuum ægrotantis, & plantas pedũ, manè, meridie, & veſperi, & affrica validè, & ſic malum per vrinam abibit. FINIS.

IN

INDEX AVRICVLARIORVM.

NICOLAI MYREPSI ALEXANDRINI DE AVRICVLARIIS MEDICAMENTIS, Sectio Quadragesima octaua.

Vricularia mala à frigiditate facta sanantia. Accipe cepam veterem, aut allium, coquito in oleo communi ad tertias, & expressum ex ijs oleum in aurem infundito. Aut illi admisce laurinum oleum, aut oleum commune admodum vetus cum euphorbio subactum, similiter instillato in auditorium meatum, & desuper lanam imponito. Aut amaricinum oleum, aut nardinum vnguentum, aut opobalsamum, aut è nucibus expressum, aut rutaceum, aut amygdalinum. Vel absinthium coquito cum oleo communi, & auribus inijce, vt probatum. 1

Auricularis [a] collutio valde laudata. Fœnumgræcum, absinthium, anethum, chamæmelum, laurum, & rutam tusa, coquito in aqua, & [b] colluito aurem per infundibulum, & postea inijce oleum, aut quod è castorio conficitur, aut foliatum, aut quod ex crocomagmate, aut butyrum recens. Aut accipe cepam albam in medio cauatam, ac butyro, oleo laurino, & amygdalino impletam, in calidum ponito cinerem, & sine vt benè elixetur. Postea amotam ab igne, exterioribus eius repurgatis, conijce in mortarium, & probè contundito. Adijce etiam farinam fœnigræci, & subacta calefactaque lana excipito, & auribus imponito. 2

[a Collutio.] *Manuscriptus codex legit perperam ἄχλυσμα, pro κλυσμα. vel ἔκκλυσμα. Sic autem ab eluendo dictum est Græcis.*
[b Colluito.] *Iterum corruptè ἄκλυζε, pro ἔκκλυσοι legit manuscriptus codex.*

Auriculare emplastrum, ex iride confectum. Radicem iridis albæ coquito cum altheæ folijs, dein conijcito in mortarium, & benè tundito. Adijce fœnigræci & lini farinam, flores chamæmeli, oleum laurinum, butyrum, adipem anserinum, suillum, gallinaceum, vulpinum, oleum rutaceum, & anethinum, subactaque probè & calefacta super vtrunque 3

que

que auris meatum imponito, & desuper lanam admoueto. Simile. Caricas pingues in aqua coquito, dein exemptas tūdito benè in mortario. Pòst radicem altheæ adijcito, aut eius folia, chamæmelum, fœnumgræcum, semen lini, absinthium, radicem iridis [a] albæ, laurum, butyrum, adipem anserinum & suillum. Coquito hæc cum anethino & rutaceo oleo, & tepida auribus imponito. Priùs autem nardinum oleum auditorio meatui imponito.

[a Iridis albæ.] *In codice Nicolai simpliciter* λευκῆς *legitur, &* ἴρεως *dictio desideratur.*

Auris dolorem curans à calore factum, valde probatum. Oui album instillato meatui auris. Aut lac asininum. Aut succum perdicij, cum exiguo rosacco. Aut vena secāda: deinceps verò succus solani, aut oleum rosaceum, aut coriandri, aut asphodeli, aut oleum commune, in quo terræ intestina cocta sint. Aut viua buccina in oleo elixa illine. Hoc enim naturalem quandam in eo vim obtinet.

Auriculare epithema, ad eos qui ob flatuosum spiritum dolent. Fouendum primò per laurum, fœnumgræcum, chamæmelum, melilotum, mentham, betonicam, absinthium, calaminthain, & similia. Dein vena secanda, aut cucurbitæ adhibendæ, prius aqua calida fouendo. Postea auris meatui instillanda, adeps anserinus, aut vulpinus, aut cyprinum oleum, aut irinum. Dolore autem vehementi existente, ijs quæ moderatè sensum obstupescunt, vtimur. Veluti, opij. ℥. ß. Castorij. ℥. j. & lactis muliebris cum ouo quod satis est, auri instillato. Confice autem pastillum hunc, & vtitor. Suadent etiam, quod is qui pastillum illum conficit, ægrotantem contingere non debeat, nisi prius accepta mercede. Quippe spacio trium, aut plurimum quinque dierum, omne quod in auribus malum est, tam recens quàm vetus, emendat ac corrigit, & confestim dolorem sedat. Confert autem, si in oppositam instillatus fuerit aurem. Accipit foliorum rutæ, zingiberis, [a] troglodytici legitimi, singulorum. ʒ. iij. Succi hyoscyami, opij nigri, amomi veri, croci corycei puri, singulorum. ʒ. ß. Baccarum lauri decorticatarum. ʒ. iij. Trita & confecta benè irrigato cum lacte muliebri, formato pastillos, & siccato in vmbra. Vbi vsus postulat,

trita madefacito cùm lacte mulieris quæ masculum peperit, & cũ gossipio auri infundito. Simile ad dolores à crassis & lentis humoribus factos. Ouis fel auri cum oleo communi, aut amygdalino infundito. Et porri cæpeq; succũ cũ melle tepidũ infunde. Aut origanum tritũ cum melle, & lacte muliebri irrigatum, auri instillato. In quibus autem multus est dolor, & affectus diuturnus, & audiẽdi difficultas adest, fortioribus vtendum est, vt succo dracontij, & ari, & bryoniæ, ijsq; similibus.

[a Troglodytici.] *Rursus hic vt suprà aliquoties τρογλότιδ@, pro τρωγλύτιδ@ legitur in manuscripto codice.*

Auriculare epithema, ad duritiem sordium. Vnguentum nardinum dilutum auri instillato tepidum, & postridie [a] auriscalpio auerso promptius expurgato, & rursus nardinum tepidum infundito. Si verò sordes duræ fuerint, [b] nitrum torrefactum ac tenuissimè tritum in aurem indito, calidumq; acetum instillato, lanaq; imposita ita per noctem sinito. Postridie eluito aqua tepida. & oleo amygdalino calido infuso sinito. Postea nitro & aceto cum aqua calida dilutis eluito, & abstergito, instillatoq; auri nitrum cum rosaceo oleo & aceto acerrimo tepidis. Simile. Cardamomum, & paululum nitri cum caricis absque [c] acinis granisúe tusa, & cribrata benè; auditorio meatui impone, & gestato tribus diebus. Educit enim sordes multas, & abundè leuat. Facit etiam ad diuturnos dolores, & exulcerationes excrescentiarum carnis: nempe Aloes flauæ, myrrhæ, thuris, singulorum ʒ. ij. Misyos. ʒ. j. Trita subigito cum aceto, & nardino oleo, & formato pastillos ad vsum, infundeq; auribus. Similiter Andronis pastillum, & Irini, & Musæ dissolutos infunde.

[Auriscalpio auerso.] *In manuscripto codice falso διὰ θιοῖσ μυλοτρὶδ@, pro διὰ κυαθίσκου μηλωτρὶδ@ legitur. Generatim vero κυαθίσκ@ Græcis specillum significat. Adiecta vero voce μηλοτρὶς, priuatim quod auribus destinatum est specillum denotat, quòd latinis auriscalpium appellatur.* [b Nitrum torrefactum.] *In codice manuscripta, καὶ πλήσας, corruptè pro ἐπλήσας scribitur.* [c Acinis.] *Græcus Nicolai codex corruptè κιχρα μιδων, pro κιγχραμίδων legit. κιγχραμίδες autem vocãtur grana, seu semi*

Auriscalpium.

semina quæ caricis insunt.

Auriculare epithema, ad vermes aurium. Absinthij decoctum instillato. Aut centaurij, aut marrubij. Aut foliorum capparis, aut eius fructus viridium succum instillato. Aut cedriam, aut hominis senis vrinã in aurẽ instilla. Aut elleborum albú tritum cũ melle dilutũ, in aurẽ instillato. Aut calaminthæ succum, Aut scammoniam cum aceto dilutam. Aut succum absinthij, & oleum aurium meatui instillato. Est probatum.

Auriculare epithema ad tinnitus aurium. Ellebori albi, castorij, sing. ℥.j. Croci. ℥.j.ß. Nitri. ℥.iij. Terantur, & fingatur pastillus, qui vsu postulante dissoluatur cum aceto. Item diutinos tinnitus discutit euphorbium cum cyprino oleo tepidum admotũ. Si multum senserint vapores aut flatus distributos, castoriũ, & cicutæ semen cum aceto subacta auri instillato. Aut struthij, croci, castorij, aphronitri, ellebori albi, sing. ℥.j. Trita & læuigata redigantur in pastillos, qui vsu exigẽte, dentur ex vino sufficiẽti. In tinnitu verò è morbo facto, foueto cũ decocto absinthij. Aut acetum cum rosaceo oleo tepidũ infundito. Aut raphani succum cum rosaceo similiter. Aut aloen flauam tritam cum melle & vino dilutam infunde. Quod si verò malum perseuerauerit, elleborum nigrum elixato, & benè tritum cum aceto subigito, & benè confectum dato.

Auriculare epithema ad difficilem auditum & surditatem, mirabile admodum, & probatum. Asphodeli radicem tundito benè, & in oleo ad tertias coquito, atque extra & intus auri illinito. Hoc etiam confert ad diuturnam audiendi difficultatem. Optimus autem est cucumeris agrestis radicis, aut foliorum eius succus cum aceto instillatus. Aut vrinam capræ, & eius fel commixta & simul calefacta infundito. Aut euphorbium benè tritum cum oleo communi veteri dilutum. Aut castorium, cum baccis lauri, [a] & aceto, Aut elleborum nigrum cum aceto, & melle attico subactum, plurimùm coquito, fingitoq; collyria glandis formam referentia parua, & meatui impone, & sinito illic tribus diebus. Item nasturtij semen, paululùm nitri, & ficus pingues exemptis acinis benè tundito, & subigito, facitoq; glandes auditorio meatui congruentes, au-

riq; imponito,& illic tribus diebus finito. Hoc fordes abundè educit,& confestim dolores leuantur. Interdum aliqui pro nasturtio sinapi adijciunt. Cæterum omnium piscium fel instillato, vt probatum. Et perdicis fel similiter. Item saluiæ succum, cum oleo ex immaturis oliuis expresso, tepidum ad lenem ignem factum, in aures stillato. Item ellebori albi. ʒ.iiij. Castorij. ʒ.ij. Aphronitri. ʒ.j. Trita diluito cum aceto. Vtere etiam pastillo ex amaris amygdalis cum oxymelite. Est autem eiusmodi, Amygdalarum amararum, ʒ.ij. Piperis albi, fabarum ægyptiarum medullæ, croci, myrrhæ, opij, thuris, castorij, singulorum. ʒ.ij. Omphacij, chalcanthi, singulorum. ʒ.iiij. Aphronitri. ʒ.ij. Trita subigito cum aceto, cui incocta sint malicoria, & medicamentum ad glutinis crassitudinem reducito. Si voles, fingito pastillos, & in vmbra siccato. Vbi vsus postulat, accipe de ijs quod satis est, & vnito nardino vnguento, probeq; cõfectum infundito. Sicq; vt probato vtitor.

[a Et aceto.] *Manuscriptus codex perperam* ἢ ὄξος *legit, pro* καὶ ὄξους.

Auriculare epithema ad [a] carnis in auribus excrescẽtias, & vlcera earundem. Aeruginis. ʒ.viij. Squamæ æris. ʒ.iiij. Trita irrigato cum mellis cochleario dimidio, aut quantum sufficit, & subacta benè coquito, donec rubescant, atque loco imponito quem in aure supereminentem cõspexeris. Similiter. Aeruginis, chalcanthi, singul. ʒ iiij. Succi porrorum, cyathos tres. trita cum melle diluito, & vtitor.

[a Carnis excrescentias.] *Codex Nicolai* σαρκώματα *simpliciter, pro* ὑπερσαρκώματα *legit.*

Auriculare epithema Apollonij Memphitæ ad excrescentias carnis in auribus mirabile. Reprimit omnem excrescentiam carnis citra dolorem, probatum. Aluminis scissilis, misyos vsti, singulorum. ℥.ij. Aeruginis, lemnij sigilli, gummi, singulorum. ℥.j. Terito madefacta cum aceto, & formato pastillos. Vbi vsus postulat aqua, aut vino diluito, & præbeto. Hoc reprimit, & ad cicatricem ducit. Naribus etiam vlceratis confert, ex quacunque causa contigerit.

Auriculare epithema ad sanatu difficiles phlegmonas conferens, & citò ad suppurationẽ ducẽs, diachylon, id est, è suo

è succis confectum. Ramentorum cucurbitæ ſucci, foliorũ arundinis tenerum, hyoſcyami foliorum, perdicij, & foliorum braſsicæ ſucci, ſing. cyath. j. Nitri torrefacti, [a] myrrhę, croci, ſing. ʒ. iiij. Nardini vnguenti. ℥. j. Aluminis liquidi, aceti ſcillitici, ſing. ℥. ij. Trita ſubigito cũ mellis attici ℔. j. & benè confecta recondito in vaſe vitreo, atq; vſus tempore cum nardino vnguento, aut roſacco oleo vnito, & vtere.

[a Myrrhæ.] *Græcè eſt* σμύρνης. *Aetius autẽ habet* ζιγγιβέρεως, *ob cauſam antea expoſitam.*

Auriculare epithema ad diuturnas & ſanatu difficiles phlegmones aurium. Galbani, adipis taurini, ſingul. ʒ. iiij. Ceræ puræ, colophoniæ, ſaponis, ſingul. ʒ. ij. Picis. ʒ. j. Liquatis priùs colophonia, adipe & pice, adijce galbanum cũ cera priùs emollitum, dein ſaponem: [a] & vbi excollaueris, vſus tempore cum aqua aut oleo quopiam benè ad cotem cum oleo diluito. Vbi ceſſauerit phlegmone, in aurẽ poſtea infundito. Similiter. Caſtorij. ℥. ß. tritum cum oleo diluito, & dato conantibus ſoluere noxam ex malitia.

[a Et vbi excolaueris.] *Manuſcriptus codex legit corruptè* καὶ διηθίσας μετὰ ὕδατος καλῶς ἐπὶ ἀκόνης δεῦσον σὺν ἐλαίῳ. *Quum ex Aetio ita potiùs eſſe legendum conſtet,* καὶ διηθήσας χρῶ ἐπὶ τῆς χρείας ὕδατι ἐπ' ἀκόνης ἢ σὺν ἐλαίῳ τινὶ ἀνίσας.

4 Auriculare epithema ad dolores ſenſim factos admodũ probatum. Aloen flauam tritam cum [a] melle & vino dilutam, auribus inſtillato. Simile. Acetum in quo lana ſuccida bullierit, auribus infundito, ipſamq; lanam ſuperponito. Si verò mitius facere volueris, cum ſapa & aceto lanas coquito, & vtere.

[a Cum melle & vino.] *Aetius habet* οἰνομέλιτι ἀνίσας, *hoc eſt vino mulſo dilutam.*

5 Auriculare epithema ad vlcera quæ in meatu auditorio conſiſtunt, admodum probatum & mirabile. Quæcunque ſunt recentia vlcera, glaucium in aceto tritum curat, & omnia quæ ex ipſo facta ſunt collyria, & quæ ex croco, quæq; roſis cõficiuntur. Curat verò ipſa [a] Damocratis collyrium è myrrha. Purulentas citra dolorem [b] aures, ſi ita moderatè afficiantur, eiſdem curare conuenit remedijs. Si verò plurimum puris ex auribus effluxerit, per hos paſtillos, nempe Muſæ, Andronis, [c] cum ſapa & modico aceto

 inditi.

inditi. Vbi verò pus prorſus exuperauerit, ſcoriam, recrementúmve ferri cum aceto acetrimè in ſole æſtu caniculari ſubactum, fingito in paſtillos, & vtere cum aceto. Si verò canicularis æſtus non affuerit, ſcoriam ferri ſubtiliſsimè tritam ſubactamq; cum aceto coquito ad carbones, donec exiccetur, & ita vt probato cum aceto vtitor.

[a Damocratis.] *Codex Nicolai falſò legit* δημοκράτος, *pro* δαμοκράτος. [b Aures, ſi ita moderatè, &c.] *Hic locus in Nicolai codice deprauatus eſt. Debet autem in hunc modum reſtitui & emendari:* χωρὶς ὀδύνης, ὅσα μὲν μετρίως τοῦτο πάσχει, διὰ τῶν αὐτῶν θεραπεύεται. τὰ δ' ἰσχυρῶς πυῤῥοῦντα, διὰ τῶν, *&c.* [c Cum ſapa & modico, &c.] *Et hic locus in manuſcripto codice deprauatus & mutilus eſt. Debet autem ita reſtitui,* καὶ ὁ του αὐδρωνος μετὰ ἑψήματος καὶ ὀλίγου ὄξους ἑνούμενος. νικομένον δὲ καὶ τούτων, σκωρίαν.

Auricularis[a] collutio Apollonij ad exulcerationes aurium. Vino mulſo calido aſsiduè colluito. Aut myrtum decoque in vino, & vtitor. Quòd ſi fœtidum ſit quod defertur, ſidia & lentem in vino benè coquito, eoq; dum tepet aurem colluito. Similiter. Alumen ſciſsile cum ſapa & aceto tritum in feruenti cinere ad mellis craſsitudinem decoquito. Conuenit & omne aluminis genus cum polygoni ſucco. Aut aluminis ſciſsilis, croci, gallarum, ſingulorum. ℥.ß. Trita cum vino madefacito auſtero, & rectè confectis vtere. 16

[a Collutio.] *In codice manuſcripto corruptè* ἐπίθεμα, *pro* κλυσμὸς *ſcribitur: id quod Aetius, & ſequentia ſatis docent.*

Auriculare epithema ad magnos dolores, & album pus admodum laudatum. Amygdalarum amararum decorticatarum. xxj. Aphronitri albi, thuris, opij, ſingu. ʒ.iij. Croci. ʒ.iiij. Galbani. ʒ.ij. Myrrhæ. ʒ.j. Aloes flauæ. ʒ.iiij. Trita diluito cũ vino, & formato paſtillos, ac vtere. Dolore quidem præſente [a] cum roſaceo in quo pus effluit, dato cum mulſo, aceto, & ſapa. Difficultate autem auditus exiſtente, præbeto cum aceto. Itẽ ad diuturnas exulcerationes dato aloes, thuris, myrrhæ, ſingul. ʒ.iiij. Miſyos. ʒ.ij. Trita ſubigito cum aceto, & fingito paſtillos. Vbi vſus poſtulat, diluito cum aceto, & roſaceo oleo, & dato. 17

[a Cum

[a Cum rosaceo.] *Hic locus etiam mutilus est in manuscripto codice, & sic restituendus, ὀδύνης μετὰ ὄυσης, σὺν ῥοδίνῳ. πυῤῥοντων δὲ, &c.*

18 Auricularis collutio ad fœtores aurium, & corruptiones adinodum probatum. Colluito priùs decocto sidiorum, & lentium, vt prædictum est, deinde vtere subscriptis. Aluminis[a] milesij, ℔.j. Chalcanthi, myrrhæ, aloes flauæ, crocomagmatis, singul. ℥.viij. Trita cum vini dulcis myrtitis ℔.iiij.ß diluito. Alumen autem coquito cum vino dulci. & vbi concreuerit, reliquas species benè cum aceto tusas & tritas admisceto, & probè vnito, cumq; sapa & aceto vtere.

[a Milesij.] *Græcè est μηλισιάς. Aetius autem σχιστὸς legit.*

19 Collutio auricularis ad aures purulẽtas, & fœtidas valde laudata. Fel vrsi auribus instillato. Quòd si verò aridũ fuerit, cum aceto & sapa [a] diluito. Summè etiam confert Aegytia. Aegyptia.

[a Diluito.] *Manuscriptus codex falsò ἐνώσας pro ἀνίσας legit.*

20 Auriculare epithema ad vehementes dolores, & pus album, laudatum & mirabile. Amygdalarum amararũ decorticatarum, piperis albi, medullæ fabæ ægyptiæ, croci, myrrhæ, opij, thuris, castorij, sing. ʒ.ij. Omphacij, calcanthi, sing. ʒ.iiij. Aphronitri. ʒ.iiij. Trita subigito cum aceto cui incocta sint sidia, & reducito medicamentum ad glutinis crassitudinem. Vsu exigente accipe ex medicamento, diluito cum vnguento, aut oleo nardino, & instillato.

21 Auriculare epithema ad vermes aurium. Vermes in auribus natos, aut extrinsecus incidentes si interimere cupis, amara & acria, summatim vsurpato, veluti succum foliorum capparis, aut cedriam, aut vrinam hominis antiqui?, singula cum melle commixta. Aut aristolochiam tritam insufflato, aut calaminthæ succum infundito, aut elleborum album cum vino. Aut decoctum [a] colocynthidis, aut centaurij, aut absinthij, aut polij, aut marrubij. Aut elaterium cum aceto diluito. Confert etiam maluæ satiuæ ac syluestris succus, potissimùm vbi phlegmone laborant aures. Hæc sunt valde laudata, & mirifica.

[a Colocynthidis.] *Codex Nicolai legit κολοκυνθης, Aetius verò κολοκυνθίδος.*

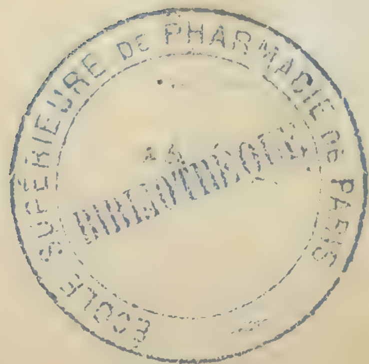
Auricularis collutio ad sanguinis ex aurib. eruptiones, ne sanguis vertatur in grumos. Porri succũ cum aceto instillato auribus. Hoc sanguinem sistit, & grumos dissoluit. Aut malum punicum in aceto decoque, & instilla. Aut gallas in aceto coquito, & per colũ traijce, atque admixto rubi succo instillato. Aut polygoni succum cũ modico aceto mixtum instillato. Aut acaciæ succum, aut amurcam, aut præcipuè lycium cum aceto instillato. 22

Auriculare epithema ad externa auditorij meatus mala, & ad inflammatas attritiones fibrarum auris puerorũ, admodũ laudatum. Oleum cõmune, in æneo vase lychno calefactum crebrò illine, & sanabis. Ad contusas aures accipe myrrham, mannam, thus, terram nigram, cum aceto vnita, & ad cerati consistentiã reducta illine, & nequaquã ipsas irritato. Simile, Sulphur ignem non expertum, myrtam, thus, cum pice liquida subacta, confecta, vt splenium imponito. Similiter bituminis, aloes flauæ, thuris, cochlearum carnis, sing. ℨ. ij. Trita subigito cum aceto, & illine vt ceratũ. Aut pastillis ad pudenda confectis, illine. Item lumbricos cũ exigua terra vnde desumpti sunt, terito, & benè subactos illine. In quibus autẽ aures perfractæ sunt, [a] internam cauitatem quæ ad cartilaginem vergit, figulino luto impleto, sinitoq; arefieri, dein solanum cum absinthij succo illinito. Quòd si verò fracturæ phlegmone successerit, butyrum recens & tepidum in meatum instillato. Aut anserinum adipem, aut gallinæ, aut ocimi succum cum aliquo dictorum adipe. Extrinsecus autem circumline cerussam benè tritam cum solano, aut polygoni, aut coriandri succis. Aut mali punici dulcis sidia in vino benè cocta & subacta illine, aut glaucium illine. Item huiusmodi species parato, & reduc ad emplastri formam, imponito desuper, vt probatum admodum. Nempe sandycis, lb. j. Aquæ, lb. ß. Olei communis, lb. j. Benè trita coquito quoad manus non inquinent, atq; sic benè confecto vtitor. 23

[a Intetnam.] *Codex manuscriptus* ἔξωθεν *legit, pro* ἔσωθεν.

FINIS.

Re

REMEDIORVM, QVAE SINGVLIS MORBIS CONVENIVNT, TOTO HOC OPERE CONTENTORVM INDEX.

A

Fift

Poda

FINIS.

RERVM ET VERBORVN IN MYREPSO ET PRAEcipue Leonharti Fuschij Annotationibus memorabilium Index.

ἀστρος

D

Fra

Per

Theo

FINIS.

LVGDVNI
Balthazar Arnoletus
Excudebat.
1550

[illegible] [illegible] court [illegible] vault [illegible]

[illegible] ou de ils veillent que il [illegible] en la maniere [illegible]

[illegible] comme ob [illegible]

[illegible] tmps

[illegible] appellam [illegible]

[illegible] clame [illegible]

t sept du jeudi [illegible] p̄z de [illegible] p̄n p dit nous [illegible]
maistre Jehan pilet [illegible] Estienne Chastell Jeronne le appert pour [illegible]
rapport du sergent auquel ce present deffault est [illegible] baille pardev[illegible]
[illegible] ou aultrement deu [illegible] dit [illegible] [illegible] don [illegible]

